

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

N. libr. 23 a (10

Hlbh

~~IX~~
130

100201 (10

H.L. —
998.
177

—, 20.4
Hirt let. gen. .8 pt
pag. ~~44~~ 523.

23 a
74.

HLh
~~HL~~
~~HL~~
AO

H_h

N. Libr. 23^a/10

AL

JO. ALBERTI FABRICII,
SS. THEOL. D. PROFESS. PUBL.
ET H. A. GYMNASII RECTORIS,
**BIBLIOTHECÆ
GRÆCÆ**
VOLUMEN DECIMUM,
S I V E
RELIQUA PARTIS ULTIMÆ LIBRI V.
U B I

DE ETYMOLOGICO MAGNO ET CÆTERIS
LEXICIS GRÆCIS, MAXIME VERO DE SCRIPTORIBUS
MEDIÆ ET INFIMÆ GRÆCIÆ DISSERITUR.

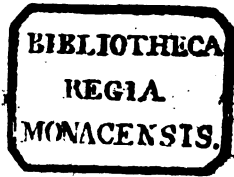
ACCEDIT, PRÆTER LEXICON IN OCTATEUCHUM,
HOMILIAM ANDRÆ CRETENSIS DE PHARISÆO ET PUBLICANO,
ALIAQUE ALIORUM INEDITA APOSPASMATA,

LEONIS ALLATII DIATRIBA DE GEORGIIS,
NOTULIS, SUPPLEMENTO ET INDICE ILLUSTRATA.

PRÆMITTUNTUR INDICES I) HOMONYMORUM SCRIPTORUM ET
II) INDICUM IN SCRIPTORES GRÆCOS, PER DECEM VOLUMINA,
HUIUS BIBLIOTHECÆ SPARSORUM.

HAMBURG.
SUMTU VIDUÆ LIEBEZEITIIÆ, ET THEODORI
CHRISTOPHORI FELGINER, A. M DCC XXI.

V I R O
NOBILISSIMO, AMPLISSIMO
ET JURISCONSULTISSIMO
DOMINO
JOHANNI LANGHANS,
J. U. D.
REIP. HAMBURGENSIS SENATORI PRIMO
AC PROTOSCHOLARCHÆ

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Uo quæso concessu fas fit nuncupare Tibi me præsens vigiliarum mearum munusculum, PATRONE AMPLISSIME, & honoratissimi in Nominis Tui luce ac splendore hocce quod vides Volumen
(2 appa-

apparere. Non potui mihi imperare, quin publicum istud monumentum pietatis & grati animi pignus Tibi consecrarem, atque hunc etiam, si pote, apud posteros juberem esse interpretem venerationis meæ & observantiæ, quam personæ ac dignitati Tuæ, quam virtuti, quam summis in Remp. meritis, quam Tuis denique in me beneficiis jam pridem debeo. Ea est amplissimi muneris Tui, quod geris, auctoritas, ut jure Tibi a me non negotii solum sed otii etiam mei ratio reddatur, & quibus studiis a me tempus, quod labores muneris mihi vacuum permittunt, impendam ac collocem, intelligentissimo Tibi & haud iniquo judici exponam. Is vero etiam est Tuus in litteras amor honestissimus, ea præclara omnium, quæ ad utilem doctrinam atque eruditionem faciunt, æstimatio, ut hoc licet tenue offermentum litterarium non sis prorsus aspernatus. Ea postremo exstant tamque insignita ac recentia Tuæ documenta benevolentiae in litterarum cultores, ut quemadmodum integritate & fide Tua, prudenti & actuosa lenitate

tate placidaque constantia ac comitate Totam Tibi devincis Civitatem, sic inter eos qui studiis operantur nemo in illa sit qui non meminerit maximorum tuorum & pulcherrimorum in Scholæ publicæ doctores benefactorum, nemo qui inde Tibi non bene precetur, & qui Te quam diutissime rebus vigere lætis ac prosperis non cupiat. Singillatim me obstrinxisti Tibi nuper nexu novo arctissimo, cum honestissimi auctoramenti, quod Amplissimorum PATRUM atque SCHOLARCHARUM benignitas attribuere immerito mihi & insperanti dignata est, suasorem & incentorem, interpretemque Te præbuiisti adeo faventem ac benevolum, tantumque pondus addidisti Tua auctoritate ad illud constituendum, ut hanc insignem ac singularem bonitatem Tuam verbis exprimere nequeam. Quemadmodum itaque illis omnibus ac singulis pro hoc non inficiando in me præclaræ voluntatis suæ testimonio devotissimum obsequium & amorem tanto impensius debeo, nec cessabo pro ipsorum salute atque incolu-

mitate, in qua salutem publicam Civitatis, Ecclesiæ, Gymnasiique & Scholarum verti intelligo, ad Deum Opt. Max. vota quotidie facere: ita nec Tibi, PATRONE AMPLISSIME, aliud redhostimenti loco pro tantis Tuis in me beneficiis quod rependam habeo quam observantiam, amorem ac preces. Hujus interim memoris animi mei & gratæ æstimationis menti meæ perpetuo futuræ infixæ vadem & interpretem apud Te cupio esse præsentem librum, quem ut serena fronte accipias rogo, & accepturum, de bonitate Tua spero atque etiam confido. Deum veneror ut vegetus & incolumis quam diutissime ætatem agas publico bono, nihilque habeas quo graveris senectutem, multa quæ illi imputes bona, multa de quibus in illa Tu, de quibus alii Tua causa gaudeant. Scripsi Hamburgi VI. Cal. Octob. Anni Christiani cło lς ccxx.

AD LE-

AD LECTOREM.

DEcimum hocce Volumen, quod recens jam Tibi exhibeo, deniq; clausulam imponit Libro Quinto præsentis Bibliothecæ, atque adeo notitiam Græcorum Scriptorum deducit ad illud tempus, quod mihi dudum proposui, & ad captam usque à Turcis CPolin prosequitur, imo non paucos, qui etiam post miserandam illam Græci Imperii catastrophem vixerunt, carptim & breviter attingit. Difficillimam hanc esse omnium partem periti & eruditi Lectores facile agnoscent, neque mihi vertent vitio, si ex libris infinitis, exiguis etiam ex parte, obscuris, rarissimeque obviis vel adhuc ineditis aliqui vix cogniti per nebulam, alii plane me effugerint. Nonnullum tamen etiam in his studium fuisse meum, æqui iudices haud diffitebuntur: certe quod potui feci libenter, atque ut eruditorum Virorum observatis uterem, propriaque observatione

)(

PRÆFATIO.

vatione aliquid adstruerem eorum, qui de scriptoribus Græcis & Ecclesiasticis ante me tractarunt, industriæ, quantum licuit mihi, operam impendi. De *Georgiis* qui Græce aliquid in literas miserunt, cum exstaret doctissima *Allatii* diatriba, nolui Iliadem scribere post Homerum, sed lucubrationem illam cum notulis meis ac supplementis huic volumini integram subjunxi. Quoniam vero in multis aliis homonymis scriptoribus similiter annotandis non minimus hujus Bibliothecæ labor versatur, atque Index duplex in totum opus Chronologicus alter, alter Alphabeticus una cum paralipomenis & supplementis, emendationibusque, ultimum, hoc est duodecimum operis Volumen expectat, undecimo destinato Conciliis, Jctis, Medicisque, & variis Græcorum scriptorum junctim editorum hætenus indictis mihi collectionibus: haud ingratum puto fore si interim in limine hujus Voluminis triplicem Tibi indicem exhibuero, unum homonymorum scriptorum qui in decem hætenus editis voluminibus exponuntur atque inter se distinguuntur, alterum indicum citatorum scriptorum in scriptores varios per decem hæcce volumina sparforum, tertium denique capitum quæ in hoc speciatim volumine jam Tibi recens a me oblata inspicis. Vale.

I. INDEX HOMONYMORUM

in decem Voluminibus hujus Bibliothecæ
distinctorum.

- A** Bercii Lib. V. 1, 24. p. 188.
Abydeni I. 22, 5.
Acacii vol. VI. p. 31, VIII. p. 338.
Achæi Lib. II. 19.
Achilles IV. 5, 23.
Acominati V. 5. p. 402.
Acropolitæ V. 5. p. 449.
Adamantii III. 6, 38. V. I. p. 213.
223.
Addæi III. 28, 7.
Adraſti III. 11.
Adriani volum. IX. p. 407. 381.
Æliani Lib. IV. 21, 1.
Ænez III. 30, 9.
Æschines II. 23, 31. & 26, 9.
Æſchriones III. 5, 19.
Æſculapii I. 8, 5.
Æſchyli II. 16, 2.
Æſopi II. 9, 3.
Ætîi volum. VIII. p. 318. ſqq.
Agapeti Lib. V. 4. p. 570.
Agapii volum. X. p. 383.
Agatharchides Lib. III. 8.
Agathemeris IV. 2, 10.
Agathocles III. 11.
Agathones II. 19.
Albini III. 2.
Alcæi II. 15. 9. II. 19.
Alcibiadæ II. 26. I.
Alcinoi Lib. III. 23, 13.
Alciphrones II. 10, 25.
Alcmanes II. 15, 10.
Alexandri III. 8. & II. & IV. 25. n.
11. IV. 30. in Ariſtidæ ſcriptis
n. 12.
Alexines II. 22.
Alypii III. 10, 6.
Ammonii III. 11. IV. 26, 15.
Amphilochii volum. VII. p. 507.
Amunes, Amones Lib. I. 2, 2. & vol.
VIII. pag. 343.
Anaſtaſii volum. IX. p. 336. ſeq.
Anatolii Lib. III. 11. IV. 29.
Anaxagoræ II. 23, 7.
Anaximandri II. 23, 8.
Anaximenes II. 23, 9.
Andrææ volum. X. p. 122. ſq.
Andromachi Lib. III. 26, 8.
Andronici III. 6, 29. vol. X. p. 475. ſq.
Antigoni Lib. III. 27, 8.
Antiochi vol. III. 15. IX. p. 265. ſeq.
Antipatri Lib. III. 11. & 15. & vol.
IX. p. 275. ſqq.
Antiphanes Lib. II. 22.
Antiphontes II. 26, 1.
Antiſthenes II. 23 §. 32.
Antiſtii III. 28, 7.
Antonii volum. IX. p. 429.

INDEX SCRIPTORUM

- Apollinares volum. VII. p. 660.
 Apollodori Lib. II. 19, III. 15. & 27.
 §. 7.
 Apollonii III. 15. & 21, §. 7. & IV.
 24, 15. V. 1, 24. p. 191.
 Apollophanes II. 22, III. 15.
 Apſines IV. 31. §. 16. n. 12.
 Arati III. 18, 10.
 Archelai II. 23, 10.
 Archidemi III. 15.
 Archilochi II. 15, 16.
 Archytæ II. 13.
 Arctini I. 2, 4.
 Arij volum. VIII. p. 307.
 Ariſtæneti Lib. II. 10, 40.
 Ariſtarchi III. 5, 14.
 Ariſtidæ IV. 30, 4. & 8. V. 1, 24.
 pag. 187.
 Ariſtippi II. 23, 33. III. 33, 4.
 Ariſtobuli III. 8. & 11.
 Ariſtoteles III. 11.
 Ariſtones III. 11. & 15. V. 1, 24. p.
 187.
 Ariſtophanes II. 21.
 Ariſtoteles III. 6, 1.
 Ariſtoxeni III. 10, 2.
 Arriani IV. 8. 1.
 Arſenii V. 5. p. 771.
 Artemidori IV. 3, 9.
 Aſclepiadæ II. 15, 20, III. 13.
 Aſclepiodoti III. 3.
 Aſpaſiæ II. 23, 31.
 Aſterii volum. VIII. p. 612.
 Aſtydamantes Lib. II. 19.
 Athanaſii V. 2. p. 298. V. 5. pag.
 771.
 Athenæi III. 24, 1. IV. 20.
 Athenagoræ Lib. V. 1. 19. p. 91.
 Athenodori III. 15.
 Attali III. 15.
 Avtocrates II. 19.
 Avtolyçi III. 5, 13.
 Bacchii III. 10, 5.
 Baſamones volum. IX. p. 184.
 Bardeſanes III. 24, 9.
 Baſilii V. 5. p. 771. volum. VIII. p.
 63, ſeq. 347.
 Batones Lib. II. 22.
 Bianoſes III. 28. 7.
 Bionis II. 19, III. 17, 11.
 Boëthi III. 11.
 Botryes V. 6. p. 827.
 Bryennii V. 5. p. 771.
 Calecæ. ibid.
 Calliæ II. 19. & 12.
 Callimachi III. 19, 6.
 Callippi III. 5, 10. & III. 11.
 Calliſti V. 5. p. 771.
 Calliſthenes III. 11.
 Calliſtrati III. 24, 14.
 Camateri vol. X. p. 286. ſeq.
 Candidi IX. p. 276. ſq.
 Cantacuzeni Lib. V. 5. p. 772.
 Carcini II. 19.
 Carneadæ III. 3.
 Caſſii III. 6. 38.
 Caſtores V. 1, 24. p. 187.
 Celi III. 33, 3.
 Cephalæones volum. IX. p. 398.
 Cephifodori Lib. II. 22.
 Cercopes I. 19, 2. II. 8, 4.
 Chæremones III. 15.
 Chalcondylæ V. 5. p. 476.
 Chilones II. 23, 14.

Chry-

HOMONYMORUM.

- Chryssippi Lib. *III*, 15. vol. *IX*, p. 432.
 Chrysobergæ vol. *X*, p. 384.
 Chrysoloræ Lib. *V*, 5. p. 772.
 Chrysostomi vol. *VII*, p. 553.
 Cinesiar Lib. *II*, 15, 23.
 Cinnami *V*, 5. p. 396, seq.
 Cleanthes *III*, 15.
 Clearchi *III*, 11.
 Clementes vol. *IX*, p. 410.
 Cleobuli Lib. *II*, 23, 15.
 Cleomedes *III*, 5, 22.
 Colluthi vol. *VIII*, p. 333.
 Comneni Lib. *V*, 5. p. 392, seq.
 Conones *III*, 5, 18.
 Constantini *V*, 5. p. 722. & volum.
X, p. 279, seq.
 Coraces Lib. *IV*, 32.
 Corinnæ *II*, 15, 24.
 Corinni *I*, 4, 1.
 Cornuti *III*, 15.
 Cosmæ *III*, 25, 9. & 28, 7. & vol.
X, pag. 219.
 Crantores Lib. *III*, 6.
 Cratini *II*, 22.
 Critolai *III*, 11.
 Critones *II*, 23, 35.
 Ctesiar *II*, 25, ult.
 Ctesibii *III*, 24, 7.
 Ctesiphontes *II*, 15, 26.
 Cyri *III*, 28, 7. *IV*, 31, 16. *V*, 6, pag.
 816. vol. *IX*, p. 508.
 Cyrilli vol. *VI*, p. 772. *VIII*, p. 555.
 seq. *X*, p. 255.
 Damasceni *VI*, p. 772, seq. *VIII*, pag.
 773.
 Daphnæ Lib. *I*, 4, 6.
 Dardani *I*, 4, 10.
- Demada & Demeæ Lib. *IV*, 30, 13.
 Demetrii *III*, 3. & 11, & 14. & 26,
 2. *IV*, 31, 1. volum. *VI*, pag. 773.
X, 390, seqq.
 Democrates Lib. *II*, 13.
 Democriti *II*, 23, 5.
 Demodoci *I*, 5, 7. *III*, 28, 7.
 Demophilæ *II*, 13.
 Demosthenes *II*, 26, 8. p. 928.
 Dexippi *III*, 11. *IV*, 26, 7. *V*, 5, pag.
 232.
 Diadochi vol. *VIII*, p. 349. *IX*, p. 446.
 Diagoræ Lib. *II*, 23, 16.
 Dicæarchi *III*, 11.
 Didymi *II*, 3, 1. & *II*, 13.
 Dinarchi *II*, 26, 11.
 Diodori *II*, 19. *III*, 31, 7.
 Diogenes *II*, 19. & 23, 18. *III*, 13.
 & 15. & 33, 3.
 Diogeniani *IV*, 9, 4.
 Diones *IV*, 10.
 Dionysii *III*, 32, ult. & *III*, 3. & 15.
 & *IV*, 31, 9. *V*, 1, 6. & 24, pag.
 191.
 Dionysiadæ *II*, 19.
 Diophanti *IV*, 22, 12.
 Dioscoridæ *IV*, 3, 2.
 Diotimi *III*, 15.
 Diphili *II*, 22.
 Domnini *V*, 4. p. 336.
 Dorothæi *V*, 4. p. 145. vol. *X*, 160.
 Dosiadæ Lib. *III*, 17, 17.
 Dosithei *III*, 5, 11. vol. *VII*, p. 59, 88.
 Empedocles Lib. *II*, 19.
 Epaphroditi *IV*, 7, 1.
 Ephræmi *V*, 2, pag. 335. vol. *IX*, p.
 477.

INDEX SCRIPTORUM

- Epigenes Lib. *III.* 5, 8;
 Epimenidæ *II.* 13.
 Epiphani v. *o.* p. 127. seq.
 Evagrii *V.* o. p. 127. seq.
 Euclidæ Lib. *II.* 23, 36, *III.* 14, &
III. 33, 6.
 Eudemii *III.* 6, 31. & *IV.* 11. vol. *IX.*
 pag. 651.
 Eudociæ Lib. *II.* 7, 4. *V.* 5. p. 588.
 Eudoxi *III.* 5, 9.
 Eunapii *V.* 5. p. 233.
 Euphrones *II.* 22.
 Euripidæ *II.* 18, 1.
 Eusebii *V.* 4. p. 105. sq. *V.* 5. pag.
 774.
 Eustathii *V.* 6, 9. volum. *VIII.* p.
 189. sqq. *X.* p. 290. sqq.
 Eustratii Lib. *III.* 6, 29. vol. *IX.*
 p. 431. *X.* pag. 512.
 Euthalii vol. *VIII.* p. 369.
 Euthymii *VII.* p. 475.
 Flaviani *VIII.* p. 370.
 Gaudentii Lib. *III.* 10, 7.
 Gelasii vol. *VIII.* p. 371.
 Gemini Lib. *III.* 5, 20.
 Georgii. ad Allatii diatribam de
 Georgiis, volum. *X.*
 Germani *X.* p. 210. sqq. 216. sqq.
 Glauci Lib. *III.* 28, 7.
 Glaucones *II.* 23, 37.
 Gorgiæ *II.* 26, 5. p. 810. & *IV.* 32.
 Grapti vol. *IX.* p. 196.
 Gvarini *X.* p. 70.
 Hannones Lib. *I.* 6, 9.
 Harpocraciones *IV.* 36, 13.
 Hegesippi *V.* 1, 24. p. 189.
 Helladii vol. *IX.* p. 651.
 Heliodori Lib. *V.* 6, 1.
 Hephæstiones vol. *VII.* p. 18.
 Heraclidæ *IX.* p. 17. sqq.
 Heracliti Lib. *I.* 1, 3. *I.* 22, 2. *II.* 22,
II. 23, 4. *V.* 1, 24. p. 198.
 Hercules *I.* 6, 15.
 Hermæ *V.* 1, 10. p. 30.
 Hermes *I.* 7, 2.
 Hermiæ *V.* 1, 19. p. 97. & volum.
IX. pag. 507.
 Hermogenes Lib. *IV.* 31, 7.
 Herodiani volum. *VI.* p. 11.
 Herodoti Lib. *II.* 20, 10. *II.* 1, 2.
 Herones *III.* 24, 7.
 Hesiodi *II.* 8, 1.
 Hesychii *V.* 5, p. 234. seq. *IV.* 35, 3.
 Hierocles *II.* 12, 6. *V.* 5. p. 776.
 Hieronymi vol. *VIII.* p. 375.
 Himerii Lib. *IV.* 30, 12.
 Hipparchi *III.* 5, 19.
 Hippiaæ *II.* 23, 19.
 Hippocrates *II.* 24, 1. & 6.
 Hippolyti *V.* 1. p. 211.
 Hipponactæ *II.* 15, 32.
 Hippones *II.* 23, 20.
 Homeri *II.* 7, 11.
 Horapollines *I.* 12, 3. & 8.
 Jamblichi *IV.* 28, 2. & ult.
 Ignatii *V.* 1, 13. p. 45.
 Joannes vol. *IX.* p. 404. 446. *X.* p.
 157. 158. 164. 217. 241. 245. 340.
 519. seq.
 Jones Lib. *II.* 19.
 Iosephi *IV.* 6, 17.
 Isaaci vol. *X.* p. 171. sq.
 Isiazi Lib. *II.* 26, 6.
 Isidori vol. *IX.* p. 256. sq.

HOMONYMORUM

- Isocrates Lib. II. 19. II. 26, 5.
 Juliani vol. VII. p. 90. sq.
 Iustini Lib. V. 1, 15. p. 52.
 Laërtii IV. 19, 1.
 Lampes III. 28, 7. in Bassus.
 Lampri II. 15.
 Leonidæ III. 15.
 Leontii III. 18, 4. & vol. VII. p. 455. sq.
 Lesbinaetes IV. 30, ult.
 Libanii vol. IX. p. 403.
 Liberales Lib. III. 27, ult.
 Lini I. 14, 6.
 Locmanni II. 9, 14.
 Longini IV. 31, 10.
 Luciani IV. 16, 4.
 Lucilii III. 28, 7.
 Lycones III. 11.
 Lycophrones III. 16, 7.
 Lycurgi II. 26, 7.
 Lyfimachi II. 15.
 Macarii vol. VIII. p. 495. sqq.
 Magnes Lib. II. 25. V. 1. p. 276.
 Marci vol. VIII. p. 351. 403. IX. p. 445.
 Mariani Lib. III. 28, 7.
 Marini vol. VIII. p. 464.
 Maximi Lib. IV. 23. 8. vol. VIII. p. 769. sqq.
 Melampodes Lib. I. 15, 2. & 4.
 Melanippidæ II. 15.
 Melanthii II. 19.
 Meletii vol. VIII. p. 404.
 Melissi Lib. II. 23, 22.
 Meliteniotæ vol. IX. p. 198.
 Melitones Lib. V. 1, 24. p. 185.
 Menandri II. 23, 37. III. 13.
 Menedemi II. 23, 37. III. 13.
 Menelai III. 5, 17.
 Menippi Lib. II. 22. III. 13.
 Methodii V. 1. p. 259.
 Metii III. 28, 7.
 Metrochitæ vol. IX. p. 214.
 Metrodori Lib. III. 28, 7. III. 33, 3.
 Michaëles vol. X. p. 221. sq.
 Midæ Lib. I. 34, 4.
 Milones II. 13.
 Miltiades V. 1, 24. p. 193.
 Mnesitheii II. 22.
 Modesti V. 1, 24. p. 192.
 Mœrides IV. 34, 5.
 Moschi III. 17, 13.
 Musæi I. 16, 5.
 Musonii III. 13. & 15.
 Myiæ II. 15.
 Myrones II. 15.
 Nectarii vol. VIII. p. 407.
 Nemesii VII. p. 549.
 Neocles Lib. III. 33, 1. & 3.
 Nepotes V. 1, p. 273.
 Nicandri III. 26, 8.
 Nicanores III. 8.
 Nicarchi III. 28, 7.
 Nicephori V. 4. p. 299. 344.
 Niciæ III. 17, 2. & 22. vol. IX. p. 390.
 Nicolai Lib. IV. 32. vol. X. p. 292. sq.
 Nicones vol. X. p. 286.
 Nicomachi Lib. IV. 22. 2. II. 19.
 Nili, ad Allatii diatribam de Nili,
 Volum. V.
 Nonni vol. VII. p. 682.
 Numenii Lib. III. 3.
 Oenomai III. 13. III. 28, 7.
 Olympi I. 17, 3. V. 5. p. 622, 811.
 Olympiodori III. 11. & vol. IX. p. 351. sqq. 400.
 Ophc-

INDEX SCRIPTORUM

- Opheliones Lib. II. 22.
 Oppiani IV. 20, 1.
 Oresiesis vol. VIII. p. 408.
 Origenes Lib. IV. 26. ad vitam Ploti-
 tini c. 3. & V. I. p. 213.
 Orthagoræ III. 8.
 Palæphati I. 21, 4. & 22, 4.
 Palamedæ I. 23, 5.
 Palladii vol. IX. p. 10. sqq.
 Panætii Lib. III. 15.
 Papæ V. 1, 15. p. 59.
 Papiæ V. 1, 24. p. 186.
 Pappi vol. VIII. p. 209.
 Parmenidæ Lib. II. 23, 3.
 Parmeniones III. 28, 7.
 Parthenii III. 27, 9.
 Pastores V. 1, 11. p. 31.
 Paulini vol. VIII. p. 409.
 Pausaniæ Lib. IV. 15, 1.
 Periandri II. 23, 25.
 Petri vol. VIII. p. 411. sq. X. p. 330.
 Phædri Lib. III. 1, 12.
 Phaniæ III. 11.
 Pherecydæ II. 23, 26.
 Philemones II. 22.
 Philippi II. 22.
 Philisci II. 19.
 Philistiones II. 22.
 Philocles II. 19. & 22.
 Philodemi III. 33, 3.
 Philones IV. 4. III. 29, & 29, 3. &
 33. 6. vol. IX. p. 252.
 Philonidæ Lib. II. 22.
 Philostrati IV. 24, 13.
 Philoxeni II. 19.
 Phlegontes IV. 13. 1.
 Phœbammones vol. IX. p. 507.
 Photii vol. IX. p. 373.
 Phrynichi Lib. II. 19. & 22.
 Pindari II. 15, 1.
 Pittaci II. 23, 26.
 Platones III. 1, I. II. 19. & 22.
 Plutarchi IV. 11, 7.
 Polemones III. 3, 6. III. 6, 38. IV. 30, 2.
 Polluces IV. 33, 3.
 Polyæni IV. 15, 6.
 Polybii III. 30. 9.
 Polychronii vol. IX. p. 166.
 Polycleri Lib. III. 8.
 Polyidæ II. 19.
 Polyzeli II. 22.
 Porphyrii IV. 27, 1.
 Posidippi II. 22.
 Posidonii III. 15.
 Potamones IV. 26. ad vitam Ploti-
 ni c. 9.
 Praxagoræ volum. IX. p. 396.
 Praxiphanes Lib. III. 11.
 Procli III. 15. vol. VIII. p. 456. sq. 600.
 Procopii Lib. V. 5.
 Prodici II. 23, 41.
 Prodrumi vol. IX. p. 231. sqq.
 Protagoræ Lib. II. 23, 28.
 Pselli, ad Allatii diatribam de Psel-
 lis. volum. V.
 Ptolemæi Lib. IV. 14, I. III. 11. IV.
 33. 5.
 Pythagoræ II. 12, 3. II. 13.
 Quadrati V. 1. 24. p. 186.
 Junii Rustici duo III. 18.
 Sabellii an duo vol. VIII. p. 335.
 Sallustii III. 13.
 Sapphones II. 15.
 Scævolæ III. 15.

Scyla-

HOMONYMORUM.

Scylaces Lib. IV. 2, 6.
 Serapiones II. 22. V. 1. 24. pag. 193.
 vol. VIII. p. 192. sq.
 Sereni IX. p. 507.
 Severiani IX. p. 269.
 Severi Lib. III. 3. IV. 30, 10. vol. IX.
 p. 349. seq.
 Sexti Lib. II. 13. III. 15. IV. 18. I.
 Sibyllæ I. 29, 6.
 Simmiae & Simones II. 23, 42. III.
 17, 14. & Allatius de Simeonibus.
 Simeones vol. IX. p. 277. seq. 392.
 X. p. 296. seq.
 Simonidæ Lib. II. 15.
 Simplicii vol. VIII. p. 665.
 Sirachi Lib. III. 29.
 Sisyphi I. 34, 2.
 Socrates II. 23, 30.
 Sopatri II. 10, 12. II. 22.
 Sophili & Sophocles II. 17, 1.
 Sophronii vol. VIII. p. 198. sqq. IX.
 p. 484.
 Sosigenes Lib. VII. 5, 21.
 Sotadæ II. 22.
 Sotiones III. 15.
 Spinthari II. 19.
 Strabones IV. 1, 7.
 Svidæ vol. IX. p. 626. sq.
 Synesii VIII. p. 232.
 Syriani VIII. p. 450.
 Tatiani Lib. V. 1, 19. p. 84.
 Telestæ II. 15.
 Thales I. 15, 3.
 Thamyres I. 35, 6.
 Theanones II. 13.
 Themistii vol. VIII. p. 5.

Themistocles Lib. III. 15.
 Theocriti III. 17, 4.
 Theodectes III. 11.
 Theodoretii vol. VII. p. 449.
 Theodori Lib. III. 18, 4. IX. p. 153.
 sqq.
 Theodoti V. 1, 21. p. 107. V. 4. p.
 55. vol. IX. p. 272. seq.
 Theognides Lib. II. 11. 1. II. 19.
 Theones IV. 31, 14. III. 5, 21. III. 15.
 Theophanes vol. X. p. 238. sq.
 Theophili Lib. V. 1. 19. p. 94.
 Theophrasti III. 9. ult.
 Thespidæ II. 16, 1.
 Thucydides II. 25, 9.
 Tiberii IV. 31, 18.
 Timocles II. 22. III. 15.
 Timones III. 33, 5.
 Timothei II. 19.
 Titi vol. VIII. p. 414.
 Tzetæ Lib. III. 16, 3.
 Vettii Valentes III. 20, 9.
 Xanthi II. 15.
 Xenocles II. 19.
 Xenocrates III. 3.
 Xenones II. 22.
 Xenophanes II. 23, 2.
 Xenophontes III. 4, 1.
 Zachariæ vol. IX. p. 357. sq.
 Zegabeni VII. p. 460.
 Zenæ Lib. V. 1. 15. p. 58.
 Zenobii IV. 9, 3.
 Zenodoti II. 2, 16. III. 28, 7.
 Zenones II. 23, 29. III. 15, III. 33.
 3. IV. 32.
 Zoili II. 7, 10.
 Zoroastræ I. 36, 1.

) (

II, INDEX

II. INDEX INDICUM

Scriptores in variis Scriptoribus Græcis laudatos
indicantium,

Qui in decem Voluminibus hujus Bibliothecæ
exhibentur.

Major numerus Volumen, minor Paginam indicat.

- I**ndex scriptorum in Achillis Tatii Isagogen in Aratum, II. p. 105.
Æliani Varias & Hist. animal. III. p. 706.
Aëtium Medicum, VIII. p. 322.
Agathiam, VI. p. 263.
Alexandri Aphrodisei Scripta, p. 78.
Alexandrum Rhetorem, IV. p. 461.
Ammonii Hermæ Scripta, IV. p. 165.
Ammonium Grammaticum de differentiis vocabulorum, IV. p. 175.
Anastasi Sinaitæ hodegum, IX. p. 314. quæstiones, p. 325. in Hexæ-
meron, p. 328. seq.
Annæ Comnenæ Alexiadem, VI. p. 394.
Antigonum Carystium, II. p. 673.
M. Antoninum, IV. p. 28.
Antonium Liberalem, II. p. 679.
Antonium Melissam, VIII. p. 832.
Apollodori Bibliothecam, II. p. 664.
Apollonii Dyscoli syntaxin, VII. p. 6.
Apollonii Rhodii Scholiasten, II. p. 533.
Aristidem Rhetorem, IV. p. 396.
Artemidori Onirocritica, III. p. 407.
Athenæum Mechanicum, II. p. 588.
Athenæi Dipnosophistica, III. p. 635.
Basilii Magni Epistolas, VIII. p. 103.
Boëthii Opera Latina, II. p. 283.
Catenam in Pentateuch. VII. pag. 719. Catenam Lipomanni in Ge-
nesin, VII. p. 733. in Exodum, 734. Catenam in Johan. VII. 739.
in Psalmos Dan. Barbari, 742. Corderii, 743. in Proverbia, 750.
Canticum, 753. in Esaiam, 759. in Jeremiam, 760. in Ezechielem,
763.

INDEX INDICUM.

763. in Matthæum, VII. p. 765. in Marcum, 770. in Lucam, 780.
in Joannem, 784. in alias Catenas, 787. seqq.
Index scriptorum in Georg. Cedreni Annales, VI. p. 159.
Chronicon Alex. sive Paschale, VI. 205.
Clementem Alex. V. p. 115.
Cleomedem, II. 105.
Concilii Ephesini & Chalcedonensis Acta, IX. p. 292. Concilii quinti;
X. p. 178. Lateranensis A. 649. & sexti, X. p. 185. Nicæni secundi,
VIII. pag. 786.
Cosmæ Indopleustæ topographiam Christianam, II. 613.
Jo. Cyparissiotæ Decades, X. 464.
Cyrilli Alex. Epistolas, VIII. 592. & alia scripta, 572.
Jo. Damasceni libros de imaginibus, VIII. 783. contra Jacobitas, 793.
de precibus pro defunctis, 800. parallela sacra, 806.
Damascium de vita Isidori apud Photium, IX. 491.
Demetrii librum περὶ ἑρμηνείας, IV. 426.
Dexippi libros III. in Categorias, IV. 156.
Diodorum Siculum, II. 770.
Diogenem Laërtium, III. 612.
Dionysium Halicarnasæum, II. 788.
S. Dorothei adhortationes, X. 162.
Ephrazæm Antiochenum apud Photium, IX. 479.
Eratosthenis Catasterismos, II. 463.
Erotianum, IV. 574.
Erymologicum Magnum, X. 25.
Eudociæ ἱουδαίων, VI. 588.
Eulogium Alexandrinum apud Photium, IX. 482.
Eusebii Præparationem Evangel. VI. 37. Historiam Eccles. VI. 63.
Eustathium in Dionysium Periegetem, III. 28. in Homerum, I. 306.
Euthymii Panopliam, VII. 464.
Eutocium Ascalonitam, II. 563.
Firmi Epistolas, VII. 442.
Galenum, III. 560.
Geminum Rhodium, II. 98.
Geographos minores V. C. Jo. Hudoni, III. 40.
Geoponica, VI. 506.
Georgii Acropolitæ Historiam Byz. VI. 452.

)((2

Germa-

INDEX INDICUM.

- Index Scriptorum in Germanici Scholiasten, Lat. II. p. 463.**
 Mich. Glycæ Annales, VI. 205.
 Gregorii Cyprii Epistolas, X. 809.
 Gregorii Naz. Epistolas, VII. 522.
 Harpocratonem, IV. 589.
 Helladium Besantinoum apud Photium, IX. 504.
 Hephæstionem, VII. 19.
 Hermogenem, IV. 433.
 Hefychii Lexicon, IV. 554.
 Hipparchum ad Aratum, II. 463.
 Hippiatrica, VI. 494.
Higinum, Latin, II. 464.
 Jamblichi vitam Pythag. IV. 288. Protrepticum, IV. 289. **Commentar.**
 in Nicomachi Arithmeticam, IV. 291.
 Joannis Chrysostomi Epistolas, VII. 633.
Jo. Scotum Erigenam, Latin, de natura divisione, VIII. 765.
 Flav. Josephum, III. 255.
 Irenæum, V. 70.
 Isaacum contra Armenios, X. 173.
 Isidori Pelusiota Epistolas, T. V. post Allatium de Nilis.
 Juliani Imp. Epistolas, VII. 87.
 Julii Africani cestos, II. 597.
 Justinum Martyrem, V. 62.
 Leontium Byz. de sectis, IX. 167. **adversus Nestorium & Eutychem,**
 IX. 172.
 Leontium Mechanicum, II. 463.
 Libanii Epistolas, VII. 402.
 Longini librum de sublimi dictione, II. 441.
 Marcellinum de vita Thucydidis, I. 880.
 Matthæum Camariotam, IV. 475.
 Maximum Tyrium, IV. 39.
 Maximi Confessoris Opera, VIII. 741.
 Minucianum Rhetorem, IV. 461.
 Moeridis Atticistam, IX. 420.
 Nicephori Gregoræ Historiam, VII. 524.
 Nicetæ Choniata Hist. Byz. VI. 435.

Ni-

INDEX INDICUM.

- Index Scriptorum in Nicomachi Geraseni Arithmetica & Musica*, IV, p. 7.
 Niconis Pandectem, X. 284.
 Nili Epistolas, T. V. post Allatium de Nilis.
 Olympiodori Commentarios in Meteorologica, IX. pag. 352.
 Oribasii *ἐβδομηκοντάβιβλον*, IX. 452.
 Origenem, V. 240.
 Pappi Alex. Mathematicam collectionem, VIII. 206.
 Parthenii narrationes, II. 677.
 Pausaniam Cæsariensem, III. 472.
 Jo. Philoponi de Mundi æternitate, IX. 602.
 - - - commentarios universos in Aristotelem, 605.
 Phlegontem Trallianum, III. 402.
 Phœbammonem Rhetorem, IV. 461.
 Photii Bibliothecam, IX. p. 381. seq. & 509.
 - - Epistolas, 552.
 - - contra Manichæos, 557.
 Phrynichum de vocibus Atticis, IV. 525.
 Plotini Enneades, IV. 157.
 Plutarchum, II. 374.
 Jul. Pollucis Onomasticon, IV. 491.
 Porphyrii scripta, IV. 198.
 Procli commentarios in Euclidem, II. 381.
 - - - Timæum & Remp. Platonis & Theologiam Platoniam, VIII. 535.
 Chrestomathiam, IX. 490.
 Procopium Cæsariensem, VI. 263.
 Proverbiorum Græcorum Scriptores, III. 286.
 Claudii Ptolemæi magnam Syntaxin, VIII. 213.
 Ptolemæum Hephæstionem apud Photium, IX. 441.
 Scholia in Æschylum, I. 618. in Aphthonium & Hermogenem, IV. 462.
 Apollonium Rhodium, II. 533. Aratum, II. 463. Aristophanem, I. 721. Callimachum, II. 490. Euripidem, I. 658. Hesiodum, I. 386.
 Homerum, I. 302. in novum librum Iliados, I. 305. Lycophronem, II. 424. Nicandrum, II. 624. Pindarum, I. 560. Sophoclem, I. 635. Theocritum, II. 440. Thucydidem, I. 880.
 Sextum Empiricum, III. 595.

)((3

Sim.

INDEX INDICUM.

- Index scriptorum in* Simplicii commentarios in libros de anima, de Cœlo
& in Epiceteti Enchiridion, 646.
 - - - - - in Aristotelis Physica, VIII. 622.
 - - - - - in Categorias, 637.
 Sopatri eclogas apud Photium, IX. 424.
 Stephani Byz. fragmentum Segvierianum, III. 55.
 - - - Epitomen ἐξήκων, III. 57.
 Stephanum Gobarum apud Photium, IX. 486.
 Strabonem, III. pag. 9.
 Jo. Stobæum, VIII. 695.
 In Svidam index 1) scriptorum è quibus Lexicon suum concinnavit,
 IX. 651. 2) de quorum scriptis differit, IX. 683. 3) quos ci-
 tat nominatim, IX. 819. 4) quorum loca adducit tacito nomi-
 ne, X. 1.
 Georg. Syncelli Chronographiam, VI. 177.
 Synesii Epistolas, VII. 230.
 Themistii Orationes, VIII. 17.
 - - - - - Commentaria in Aristotelem, 31.
 Theodoreti Epistolas, VII. 443.
 Theodori Studitæ Epistolas, IX. 238.
 Theologumena Arithmetica, IV. pag. 11.
 Theonis Alex. progymnasmata, IV. 453.
 - - - - - commentarios in Ptolemæum, VIII. 213.
 Theonem Smyrnæum, II. 102.
 Theophanis Chronographiam, VI. 177.
 Scriptores post Theophanem, VI. 354.
 Theophylactum Simocattam, VI. 290.
 Thomam Magistrum de vocibus Atticis, IV. 528.
 Jo. Tzetze Chiliades, X. 255.
 Jo. Zonaræ Annales, VI. 159.

III. IN-

III. INDEX CAPITUM

in hoc Volumine contentorum.

R *Eligua CAPITIS XL. Libri V.* Index Scriptorum a viris doctis in SVIDA, ubi nomina ille præterit, investigatorum, ex editione Clariss. Kusteri, p. 1.

De ETYMOLOGICO magno ejusque auctore. Illum nec Megalum esse, nec Nicam, nec Suidam, nec Musurum aut Calliergum, p. 17. seq. Variorum populorum glossæ in Etymologico magno obviæ, p. 20. Ejus editiones, 21. seq. Alia Græca Etymologica perditæ & ineditæ, 22. Recentiorum scripta ad Græcas vocum origines eruendas facientia, 23. seq. Index scriptorum in Etymologico magno allegatorum Sylburgiano plenior, & ad alias etiam editiones maximam partem accommodatus, 25.

De LEXICIS quibusdam & glossariis Græcis ineditis, p. 51.

De GLOSSARIIS antiquis ab H. Stephano primum editis & deinde a Bonav. Vulcanio & Carolo Labbeo recensitis, p. 53.

De glossario in Oppiani Halievtica, quod eruditiss. Rutgerius, & nuper V. C. Frid. Strunzius vulgavit, p. 61.

Lexicon in Ostateuchum, vulgatum primum ex Codice B. D. Abrahami Hinckelmanni, p. 62. Lexicon τερραβασιλεία, 67.

De Lexico VARINI PHAVORINI Camertis, p. 69.

De Lexicis Græco-Latinis recentiorum, p. 73. Speciatim Guil. Budæi, 74. Rob. Constantini, 77. & thesauro Henrici Stephani, 79. Joanne Scapula, 86.

De Lexicis Græco-Latinis minoribus, p. 87.

De Lexicis specialibus & indicibus Græcarum vocum in scriptores quosdam singulos Græcos Poetas, p. 88. & scriptores profarios, 91. De Lexicis Biblicis, 94.

De scriptoribus recentibus, qui collegerunt Græca synonyma & epitheta, p. 97. phrales, 98. particulas, 99. nec non qui scripsere de orthographia & prologia Græcorum, 99. de Græcæ linguæ cum aliis affinitate, ibid.

De Græco-barbaris & mediæ ac recentis Græcæ Lexicis, p. 101. Lexica specialia ad voces mediæ & infimæ Græcitatæ facientia, 104.

Index

INDEX CAPITUM.

Index Lexicographorum Græcorum editorum, ineditorum, deperditorum, de quibus dictum in variis hujus Bibliothecæ locis ac Voluminibus, p. 105.

CAPUT XLI. De JOSEPHI Christiani Hypomnestico hactenus inedito, pag. 109. Capita ejus sive argumenta Græce & Latine, p. 110. seq.

De ANDREA Cretensi, p. 121. alii Andreæ, 122. De Andreæ Cretensis scriptis editis, 124. MELODI Græcorum, paullo pleniore catalogo, quam supra ad Voluminis quinti calcem, recensiti, 130. Index homiliarum Andreæ Cretensis ineditarum, 139. Ejusdem homilia in publicanum & pharisæum, nunc primum edita Græce & Latine, 141.

De CYRILLO Scythopolitano ejusque scriptis, p. 155.

De JOANNE Cappadoce Patriarcha CPol. antiquiore, pag. 87. & juniore Nestea, 164.

De JOANNE Antiocheno, Patriarcha CPol., 158.

De GREGORIO Antiocheno Episc. 159.

De DOROTHEO Abbate, 160. Index eorum qui in B. Dorothei adhortationibus laudantur, 162.

De THALASSIO, p. 167. Thalassii varii, 168.

De ISAACO presbytero Antiocheno, p. 168. De Isaaco Nivens Episcopo & aliis Isaaciis, 169. Index scriptorum qui ab Isaaco Armeniæ Catholico in investivis contra Armenios citantur, 173. De Isaaco Argyro, 175. seq.

INDEX scriptorum & Epistolarum, quæ referuntur vel allegantur in Actis CONCILII QUINTI., CPoli A. 553. habiti contra tria capitula, p. 178. nec non in Conciliis duobus adversus MONOTHELITAS habitis, Lateranensi A. C. 649. Romæ sub Martino Papa, & CPolitano SEXTO Oecumenico A. 680. pag. 185.

Monothelitarum hæreseos promachi, pag. 202. oppugnatores & de historia eorum consulendi ex antiquis, pag. 204. e recentibus, pag. 205.

De GERMANIS tribus CPolitanis, p. 206. De aliis Germani nomine claris, p. 216.

De

INDEX CAPITUM.

De JOANNE Carpathio & COSMA Hierosolymitano, pag. 217. Cosmæ varii, 218. seq.

De TARASIO Patriarcha CPol, p. 219.

De MICHAELE Syncello, p. 220. Alii Michaelēs qui Græcè scripserunt, pag. 221. seq. De Michaelē Cerulario, p. 226. De Michaelē Glyca, pag. 228. Index eorum ad quos Michaelis Glycæ Epistolæ, id.

CAPUT XLII. De THEOPHANE CERAMEO ejusque scriptis, p. 238. Alii Theophanes, 238. seq.

De JOANNE ZONARA, 241. seq.

De JOANNE TZETZE, ejusque fratre ISAACO, pag. 245. De Joannis Tzetæ scriptis, 250. seq. Index scriptorum in Chiliadibus Jo. Tzetæ laudatorum, 255.

De CONSTANTINO HARMENOPULO, ejusque scriptis editis, p. 274. & ineditis, 276. Alii Constantini, 277. seq.

De NICONE Monacho & Archimandrita, p. 285. Index scriptorum in Niconis Pandectis laudatorum, 284.

De ANDRONICO CAMATERO, pag. 286. Alii Camateri, 287.

De SAMONA Gazensi, p. 288. & THEORIANO, ibid.

De EUSTATHIO Theſſalonicenſi Archiepiſcopo, p. 289.

De NICOLAO Grammatico & aliis Nicolais qui Græcè scripserunt, p. 291. seq.

De SIMEONIBUS variis, p. 296. seq. & SIMONIBUS, 298. De Simeone præfecto S. Mamantis in Xylocerco CPoli, 299. seq. De Simeone Sethi, 319. seq. De Simeone Theſſalonicenſi, 326. De Simone Cretensi, 329.

De PETRO Diacono & aliis Petris qui Græcè scripserunt, pag. 329. seq.

De LUCA CHRYSOBERGE, p. 330. NEOPHYTO Monacho & aliis Neophytis, 331. & de JOANNE Citri Episcopo, 332.

Aldi Manutii editio hymnorum JOANNIS DAMASCENI & COSMÆ Hierosolymitani, p. 332.

)()()

Pre-

INDEX CAPITUM.

Precatio matutina, meridiana & vespertina ad JESUM, pag. 335.
Græce & Latine.

CAPIT. XLIII. De Scriptoribus Græcis Romanæ Ecclesiæ faventibus
vel cum Græca eam conciliare cupientibus, p. 340.

De Agapio Cretensi, p. 383.

Leone Allatio, 405.

Andrea Colossensi, 436.

Andrea Rhodi Episcopo, 440.

Aloysio Andruzzi, 420.

Petro Arcudio, 416.

Joanne Argyropulo, 425.

Barlaamo, 427.

Joanne Becco sive Vecco, Patriarcha CPol. 340.

Bessarione Cardinali, 401.

Nicephoro Blemmida, 382.

Manuele Caleca, 421.

Jo. Matthæo Caryophilo, 414.

Jo. Baptista Catumlyrto, 418.

Maximo Chrysoberga, 384.

Demetrio Chrysolora, 394.

Manuele Chrysolora, 435. 393.

Nic. Comneno Papadopoli, 418.

Constantino Meliteniota, 384.

Demetrio Cydone, 385.

Andrea Eudæmono-Joanne, 424.

Georgio Metochita, 384.

Georgio Pachymere, 384.

Georgio Scholario sive Gennadio, 343. an duo Gennadii, *ibid.* sq.

Eusebii Renaudoti *diff. scriptorum notitia*, 366. seq.

Georgio Trapezuntio, 384.

Gregorio Chio Protosyncello, 382.

Gregorio Melisseno Protosyncello, 381.

Hilarione Cicada, 436.

Hilarione Monacho, 425.

Joanne Argyropulo, 425.

Joanne

INDEX CAPITUM.

- Joanne Becco live Vecco, Patriarcha CPol. 340.
 Joannis Goloffensis Orationem II. contra Marcum Ephesium
 laudat Nic. Comnenus p. 233. prznót. myſtagog, niſi
 Andream Coloffenſem dicere voluit,
 Joanne Cubicleſio, 384.
 Joanne Meliteniota, 436.
 Joanne Palæologo ſeniore & juniore, 440.
 Joanne Plufiadenſi, 424.
 Joſepho Patriarcha CPol. 440.
 Joſepho Methonenſi, 424.
 Iſidoro Ruſſiæ Epifc. 440.
 Payſio Ligaridio, 436.
 Manuele Caleca, 421.
 Meletio Syrigio, 437.
 Gregorio Meliſſeno, 381.
 Nicephoro Meliſſeno Comneno, 436.
 Conſtantino Meliteniota, 384.
 Joanne Meliteniota, 436.
 Georgio Metochita, 384.
 Nicephoro Blemmida, 382.
 Nicephoro Meliſſeno Comneno, 436.
 Niceta Byzantino, 384.
 Niceta Theſſalonicenſi, id. & 436.
Georgio Pachymere, 384.
 Pantaleone, 422.
 Nic. Comneno Papadopoli, 418.
 Payſio Ligaridio, 436.
 Petro Mediolanenſi, 384.
 Joanne Plufiadenſi, 424.
 Neophyto Rhodino, 441.
 Andrea Scocare, 435.
 Nicolao Spadario, 436.
 Jo. Andrea Stavrino, Chio', 441.
 Meletio Syrigio, 437.
 Fantino Vallareſſo, 435.
 Joanne Becco live Vecco, Patriarcha CPol. 340.

X)(X 2

Scripta

INDEX CAPITUM.

Scripta de Græcis aut contra Græcos à Latinis & Romanæ Ecclesiæ lociis natione haud Græcis consignata, 441.

De Statu Ecclesiæ Græcæ, de dogmatibus & ritibus Ecclesiasticis Græcorum, Scriptores Augustanæ Confessioni addicti, pag. 450. Reformati, p. 452.

Varii Demetrii, circiter centum, recensentur ac distinguuntur, pag. 390. seq.

De tribus Chrysoloris, Manuele, Ioanne & Demetrio, pagina 392. seq.

De Meletiis duobus Syriigo & Piga, p. 437.

De Ioanna Papissa Græcorum testimonia, p. 432. seq.

CAPUT XLIV. De GREGORIO PALAMA ejusque scriptis, pag. 454. seq. Palamæ adversarii, p. 462. seq.

De GREGORIO ACINDYNO, pag. 463. & JOANNE CYPARISSIOTA, p. 463. Index Scriptorum in Cyparissiotæ Decadibus laudatorum, 464. seq. Palamæ propugnatores, 468.

De PHILOTHEO Patriarcha CPol. p. 469.

De NILO Rhodio, p. 472. & JOANNE GLYCE, ibid.

CAPUT XLV. Notitia Alphabetica Scriptorum Græcorum magnam partem adhuc ineditorum & parum explicatæ ætatis, de quibus hætenus non dictum. Plerorumque etiam ex iis, qui Romanam Ecclesiam scriptis oppugnavere, p. 473.

LEONIS ALLATII Diatriba de GEORGIIS cum notis, p. 553. & ad eam Index ac supplementa, p. 818.

Ad pag.

Ad pag. 551. Volum. VII. addendus hic Casp. Barthii Index Scriptorum in NEMESII Libro de Homine laudatorum,

ad paginas Græcæ Editionis Plantiniana A. 1565. 8.

Æ gyptii, 140.	Hippon, 28.
Ammonius, 36.	Jamblichus, 51.
Anaxagoras, 165.	Ibyci fatum, 161.
Anaxarchus, 125.	Manichæi, 47.
Apollo legumlator Spartanis, 151.	Menander, 169. 179.
Apollinaris Laodiceus, 9. 47. 73.	Moyfes, 13. 16. 45. 46. 73.
Aristoteles, 9. 12. 28. 29. 40. 45. 61.	Numenius, 29.
63. 69. 72. 79. 96. 97. 105. 114.	Origenes, 62. 91. 125.
150. 168. 169. 170.	Panætius, 96.
Christiani, 45. 148. 160.	Paullus, 14. 26. 178. 179.
Chrysippus, 32. 138.	Philopator Stoicus, 138.
Cleanthes, 32.	Plato, 10. 28. 32. 35. 45. 49. 50. 51.
Critias, 28.	55. 56. 70. 71. 72. 77. 79. 91. 92.
Daniel, 26.	103. 148. 167. 168.
Democritus, 28. 114. 168.	Plotinus, 9. 29. 56.
Dinarchus, 28. 29. 35.	Porphyrus, 51. 60. 80.
Epicurus, 28. 104. 168. 169.	Pythagoras, 28. 44.
Eunomius, 45.	Simmias, 35.
Eunomiani, 61.	Socrates, 35. 148. 180.
Euripides, 169.	Susannæ Historia, 125. 161.
Galenus, 36. 53. 79. 94. 108. 114.	Thales, 28. 74.
Hebræi, 21. 91.	Theodorus Platonius, 51.
Heraclitus, 28. 74. 168.	Thucydides, 108.
Hiob, 154. 198.	Xenocrates, 31. 44.
Hipparchus, 74. 78.	Zeno, 96.
Hippocrates, 37. 63. 74. 108.	

Ad pag. 406. Volum. VIII. adde hunc Indiculum Scriptorum, qui citantur à MELETIO in libro de structura hominis, concinnatum à me

ad paginas editionis Venetæ 1552. 4.

A ristophanes in Equitibus, 80.	Basilus, 2. 7. 21. 48. 57. 72. 77.
Aristoteles, 68.	Callimachus 65. 85. 90. 137.
	X)(X) 3 Chry-

Chrysoſtomus, 2.	Hippocrates, 1. 17. 86. 98. 113. 142.
Cyrillus, 2.	Homerus, 9. 20. 29. 51. 64. 65. 66.
Empedocles, 142.	72. 73. 74. 85. 88. 89. 95. 106.
Epicurus, 67.	109. 110. 120. 121. 127. 129. 136.
Galenus, 1. 68. 109. 142.	Poëta, 80.
Gregorius Nazianz. Theologus, 87.	Lycophron, 85.
114. 142.	Pindarus in Dithyrambis, 86.
Gregorius Nyſſenus, 2. 10. 114. 140.	Plato, 25. 27. Timæo, 57.
Græci nugantur, 10.	Socrates de hominis natura (apud
Hefiodus, 59. 91.	Platon.) 1.

Ad lib. 3. cap. 5. §. 20. adde & hunc indiculum ſcriptorum
allegatorum à GEMINO Rhodio Aſtronomo,

ad paginas edit. Altdorfne 1590. 8.

A Rattus, 59. 103. 105. 119. 185.	Dofitheus, 245. ſeq. ad 265.
231.	Eratosthenes, 127.
Ariſtoteles, 233.	Euctemon, 140. 245. ſeq. ad 265.
Boëthius Philoſophus, 233.	Eudoxus, 125. 233. 245. ſeq. ad
Calippus, 139. 143. 145. 245. 247.	263.
249. 251. 253. 255. 257. 259. ſq.	Hefiodus, 215.
ad 265.	Hipparchus, 43. 45. 47.
Chaldæi, 23.	Homerus, 83. 87. 89. 203. 223.
Callimachus, 45.	Meton, 245.
Cleanthes Stoicus Philoſophus,	Philippus, 139.
199. ſeq.	Polybius, 205.
Crates Grammaticus, 83. 87. 201.	Pytheas, 83.
203.	Pythagoræ, 9. 11.
Dicæarchus, 211. male Δικάρχου.	

BIBLIO.

BIBLIOTHECÆ
GRÆCÆ
VOLUMEN DECIMUM,
sive
RELIQUA PARTIS ULTIMÆ
LIBRI QUINTI.

Reliqua Capitis XL. Libri V.

Index Scriptorum à viris doctis, in Suida, ubi nomina ille præterit, investigatorum: ex editione Clariss. Kusteri. 4. De Etymologico Magno ejusque autore. Illum nec Megalum esse, nec Nicam, nec Suidam, nec Musurum aut Calliergum. 5. De magni Etymologici editionibus. 6. Alia Etymologica Græca perditæ & MSS. & recentiorum edita. Index scriptorum in Etymologico magno laudatorum. 7. De Lexico Græcæ ineditæ, nec non de glossariis variis editis ineditisque. 8. Lexicon Græcum Bæblicam vulgatum è MS. Codice D. Abrahami Hinckelmanni, & μαχαρίτη. 9. De Lexico Varini Phavorini. 10. De Lexico Græco-Latinis recentium scriptorum majoribus. 11. De minoribus tam generalibus quam specialibus. 12. De Scriptoribus Synonymorum, Epithetorum, Particularum, Phrasum Græcarum &c. 13. De Græco-barbaris & recentis Græcia Lexisis. 14.

IV. Index Scriptorum à viris doctis in SVIDA, ubi
loca ille non nominatis auctoribus adscribit, investiga-
torum, repetitus ex editione Clariss.

KUSTERI.

ÆLIANUS. v. κῆτΘ. τέφρα.

Ælianus Tacticus. v. ἐξελεγμῶν. λοξὴ φάλαγξ. μεταβολή.
παρεμβολή. περισπασμός.

Æschines. v. φρυωνίδας.

Agathias. v. ἀκροσόλια. ἀνδράριον. ἀνεδήσατο. ἀφελὲς. γεγανθυμένΘ. ἡθραιός. εὐκαιρίδες. ἔμπληκτοι. καθεστῶτι. καθεστῶτων. κυγκλιδά-
ριοι. κώμυθα. μελαγλίας. ναρσῆς. οὐράνιΘ. πρέσβεις. προέμβολα.
προεξευρεσία. σταγειρίτης. σχολαίτερον. τολυπύειν. τομίας. ἵππεό-
ρωσις. φορεάδην. χοσρέης.

Alexander Aphrodisienis. v. ἀκρεβής. ἀναγκαῖον. ἀνθραπΘ τὸ πρ.
ἀντικείμενον. ἀντιστρόφως. ἀπλῶ λόγῳ. ἀποκέρκυτον. γυνασία. διαι-
λεκτική. ἀρετόν. ἐγκράτεια διὰθ. ἐγκράτεια σωφρ. ἐκ περιουσίας.
ἐνδοξα. ἐνθύμημα. ἐντευξίς. ἐξ ὑποθέσεως. ἐπαγωγή. (Pag. 784.)
ἐπιπόλαμα. ἐπιστήμη καὶ ἀφθ. ἐπιτίμησις. ἔρως οὐδ. ἐρώτησις ἐνδο-
ξος. εὐδαιμονία. εὐεξία. εὐνὸς. εὐφύια. εὐψυχΘ. θεωρία αἰρ. θέ-
σις καὶ ἄρισ. κάλλΘ συμμ. κυρίως. λευκόν. μίξις. νεμεσηϊκός.
ὁμολογία. ὁμώνυμα. ὄργη. παθΘ. παράδειγμα. περιουσία. πίσις
αἰδ. πίσις ὅτι. πολυπραγμοσύνη. πράξις. πράξης ἀοργ. ποάρισις.
συλλογισμός. συνοχή. ταυτόν. τόπΘ. τριγγός. φίλΘ ἐτ. φθόνΘ
πάθ. φόβΘ. φυγ. φορέ. φύραμα. χαρά. χρεῖσις.

Anonymus in Vita Aristotelis. v. ἀριστοτέλης, υἱὸς Νικ.

Anonymus in Vita Pythagoræ apud Photium. v. ἀγχίνες. ἀνθραπΘ
αὐτός. ἀρμυῶ. εἰμαρμένη. μνήμη. ὀξύτης. ὄψις. πυθαγόρεα τὰ
σύμβ. (Pag. 236.) τέλειαν.

Antoninus (Marcus.) v. αἰεὶ τάττω. ἀποθανεῖν. ἀχολΘ. ἀψικάρδιΘ.
ἀψίκορΘ. γέσσοΘ. δαίμων. εὐανακλήτως. θεραπεία. ὠσικῶς. πε-
ριλαύειν. προσοχή. στολίον. συμβαίνοισι.

Apollonius Rhodius. v. καίμαλς.

Appianus. v. ἄδην. ἀνάσσεις. ἀνίβας. ἀσδρέβας, καρχ. ἀχίλλειΘ. ἐν-
χή. γέμω. δακτύλιΘ. δεισιδαιμονία. διετίτη. ἐπικύδης. ἐταίρα.
εὐψυχία. εὐψυχΘ. κάταπέλτης. κάτω. μάρεθ. μάλλ. μασα-
νάσσης, ὁ ἤ Μορ. Περσεύς Μασ. σύφας.

Ari-

Aristophanes.

Accharnensibus. V. Ἀλλ' ἐστὶν ἡμ. Ἀμπεχόμενῳ. Ἄνδρα τῷ. Ἀπεμορξάμην. Ἀπορῶντι. Γλίχρῳ. Γραφή. Διαλλαγή. Διαπινώμεν. Διόπτῃς. Ἐναπομόρξετα. Ἐνῃ. Ἐξεράτατε. Εἰ μὴ κατένιψε. Ἴνα μὴ σε βάψω. Ἰχεν. Ἰτέρια. Θρυαλλίς. Κατάρδων. Κατατεμῶ. Κλείε πηκτά. Λάρκῳ. Λεκάνια. Λιπαρεῖ. Μεγαρικαί. Νεώρια. Νημνία. Ὄξισιν. Ὅσα. Οὐδέποτε' ἐγώ. Οὐκ ἔνδον. Οὐρία ῥιπ. Ὡς' ἐγώ μ. Παλλαδίων. Παλαμαῖδας. Παρακεκομμένῳ. Πάρνοψ. Περίδω. Πόσθ. Πραγματῶν. Σκάνδιξ. Σκοροδοίς. Σπυρίδιον. Συμφορῶ. Σῦς. Ταρσελικάρδιον. Τίς ἀμφὶ χαλκ. Ἵπὲρ ἐπιξ. Ἴς. Φελλά. Φεψάλω. Φιλτάτιον. Φοινικίδα. Χαιμῶν ὄρν. Χοιρέων. Ψόφω. Ψυχρῶ.

Avibis. Ἀλφειός. Ἀμάθῃτῳ. Ἀμαρυγάς. Ἀναβολάς. Δεκατεύεν. Διαμέρισαν. Δῆλῳ ἄν. Ἐκβιβάσας. Ἐξωκοδόμηται. Ἡκε. Θεαγένες. Χρήματα. Καλλίας πῆρ. Κατὰ χειρός. Κόψυχῳ. Κράδη. Λάμπων. Ληκυθον. Λῦσον. Μὰ γῆν. Μὴ μοι π. Μῶρξ μοι δοκ. Νυμφίω βίον. Ὀκῳ ὄρνις. Ὀρέτης. Ὀρνις. Ὀσμῇ. Οὐδὲν δὲ οἶον. Οὐδὲν ἐς ἄμ. Οὐκ ἐπίσταμαι. Οὐχ ὑπ' ἄλλων. Πεισάνδρως. Πηνίξ' ἐστὶν. Πλήκτρον. Πολιόν. Πῶς δοκεῖς. Πραγματοδίφης. Πυτιναῖα. Σέρφῳ. Σκυτάλ' ἐφ. Ταυτὶ μετὰ ἐκ. Τμεῖς μ. Ἵφατοδόνητον. Φιλοκράτης, ὁ Στρ. Φρυγίλῳ. Φριξ μηδ. Χαράδριος. Χθονίας.

Ecclesiastis. V. Ἀγυρίῳ. Ἀγχεσα. Ἀνάσιμον. Ἀντεχειροτόνησεν. Ἀνώρια. Ἀποίμωξον. Ἀρ. Φράδης. Δευτεράζειν. Δημόλικά. Ἐκάστοτε. Ἐημμένῳ. Ἐξολόδη. Ἐξόν. Ἐπικλιντρον. Ἐπικράτης. Ἴσω. Κατῶνάκης. Κεκοιμένῳ. Κνῦμα. Κρεάγρα. Μίλτῳ. Μῦρως. Νεβυσικόν. Οὐδὲν πρ. Ὀχρ καταλ. Παμπησίαν. Παραβλέπεσσα. Παραπεπληγμένα. Παρσχερδιῆς. Παρερπύσσασα. Παρέρπυσεν. Πάτταλον. Πλεόνων. Προσπίπτεσαι. Πρῶν. Σμοίς. Στοά. τόταμ. Συμβαλεῖν. Τί τῷτό σοι τ. Τῶ τῷ μὲν ἔπω. Ἵπαποτρέχεν. Ἵποδῶδε. Φορμίσιῳ. Χαρίτων. Χαῶ.

Equicibus. V. Ἀνέσιῳ. Ἀντιφερίζειν. Ἀξιώτερῳ. Ἀπεψήσάμην. Ἀφες. Βερμήσσω. Διαπατταλευθήση. Διασείων. Δωροδοκεῖν. Εὐχανῶν. Ἐμοὶ δὲ τοιῷτ. Ἐξολῶν. Ἐφ' ἑνδεκα. Εἰ μὲν ἔν. Ἠλιθιάζω. Ἡρεῖδεν. Θρέττε. Κομᾶ. Κῶδιον. Κράμβη. Κύβδα. Κυνοκοπήσω. Λεπτὴ τις. Λῆτρον. Λοιδωρεῖσθαι. Μάγνης. Μᾶζα. Μέτοικοι. Νάπυ. Νῶϊν. Νῦν. χρ. Ξυναυλίας. Οἶνς π. Οὐχιζέται. Ὀπάσας. Οὐς ἐγὼ βόσκ. Οὐ χῆρον. Πεντεσεγγῶ ξύλω. Περίδω. Περιελῶ. Περικόμματα. Πλατυγίξω. Πλέτω. Περπαξ. Προσῶδια. Πρῶτα σοιχ. Πυκνός. Σίζον.

Στάσεις. Τὴν δωρεσί. Τὸ μὲν νόημα. Τυφώς. Ὑπερεπυπάζοντο
φανός. Φροντίς. Χεσείω.

Lybriai. V. Ἀλλ' ἐμός. Ἀλκτῶ. Ἀνοργίας. Ἀπερῆντα. Ἀποβῶνας.
Αὐτόδαξον. Ἀψήκτω. Γρυκτόν. Γυναίκισις. Δέλτα. Διαλλάττειν. Δια-
φορεμένης. Αἰεί. Ἐν μύστι κλ. Ἐξαμήσω. Ἐξέτε. Ἐξηθισμένα. Ἐπι-
γλωττήσομαι. Βελνύων. Ζωπυρήσεις. Εἰρημένον Ἰὺγξ. Καταπυ-
γωνέτερον. Κόπῳ. Κύλιξ ῥοπ. Λαμπιτώ. Λόχη. Μηδική πόα. Μή-
λα. Μεσσηνίαν. Οἶω. Ὀροφή. Οὐδὲν γάρ. Οὐδὲν ἐς θηρ. Οὐκ ἐπι-
γλωττήσομαι. Οὐκ ἐτῶς. Οὐ ζήσομαι. Οὔτε σὺν παντ. Ὡς περ.
Παπταῶν. Παρηνία. Πλεκῶν. Σάκῳ. Σφελγῶν. Ταῦρῳ. Τίμων.
Τοξοποιεῖν. Τελκορυσία. Τυρόκησις. Φανός. Φορήσω. Χερνύβῳ. Ψή-
τα. Ψήφος κρ. Ψηφοφορία.

Nabibi. V. Ἀδιν κελ. Ἀεροβατεῖν. Ἀλσὶν διασμ. Ἀντιμά-
χῳ καταπ. Ἀπέσω. Ἀτέχνους. Βλπτομάμματος. Γνώμα. Γνώ-
ση. Δέον. Διοίσειν. Ἐμπηδήσαι. Ἰὼ κλάετε. Κρίνεσι. Λεπτολογία.
Μανιῶν. Μεγακλές. Μεταπήδα. Νεφέλας. Οὐκ ἂν ἀποδ. Οὐρανό-
μηκες. Παρεκκαταβολή. Παράνοια. Παρετάναι. Πεντετάλαντος. Πηδᾶν.
Πολλὰς ἐπιτρ. Ποτῶ γε μ. Σωκράτης Σωκρ. Ταχύς. Τετρίγων. Τη-
λεσκίπων. Τῆς μωρίας. Ὑπέρτονον. Φιλεῖ γάρ πως. Φλαῦρον. Χαύ-
νωσιν. Χαιρεφῶν. Χελῶσι. Χροιά. Χρυσῶ καταπ.

Rae. V. Ἀλλ' ἢ τις ὑμ. Ἀντλία. ἈΦευε. Δαλίον. Ἐλεήμων. Ἐμποδῶν.
Κόρημα. Λήσεις. Μοναδῶν. Νῦν τῷτ' ἐκ. Οἶον τὸ θαυμ. Οὐκ ἐς
παρὰ τ. Ὡς καλόν, ὦ Πόσ. Παρέτραγον. Περιεζώσατο. Πονη-
ροῖς. Ριπός. Σαμοθράκη. Σοβαρά. Φαύλως ἐρ. Φοινικικῶν. Χάρισι.
Χρυσίς.

Plato. V. Ἀλλ' οὐκ ἔνεσι. Ἐκάτη. Εἰρεσιώνη. Ἡ γλῶττα τῷ κ. Ἦσαν.
Θάσιος. Κύλιξ ῥοπ. Οἵμοι δὲ κύλ. Οὐ γὰρ πίσεις. Οὐκ ἐς συ-
κοφ. Ὡς ἀγαθά. Τὴν τετράδι. Ποθεῖς. Συλλήβδην. Συνεκποτέα.
Φαλαῶ.

Ranis. V. Ἀνάπαυλαν. Ἀχθοφόρον. Βεῖθος. Γοργόνες Τιθρ. Δημαγωγῆς.
Διούληον. Αἰόλαν. Ἐγῶδα. Ἐγὼ μὲν. Ἐξισταθα. Ὡς ἀπολοῖτο.
Καταμίλᾳ. Καὶ ταῦτ' ἐχ. ΚωδωνοΦαλαροπώλης. Λεώκετος Αἴμα.
Μάχιμος. Μεγαίνετος. Μὴ τὸν ἐμόν. Μικροπρεπείας. Μωροί. Οἰδῶ-
σαν. Οἰδῶ, οἶδα. Οὐ δὴ πρὶ μ' ἀφ. Οὐκ ἐστὶν ὅς. Οὐκ ἔχω φράσαι.
Οὐχ οἷός τ' εἰμί. Ὡς ἀπολοῖτο. Περικλῆς ἔτ. Πινακῆδόν. Πλαί-
σια. σύμπηκτα. Πονηροῖς. Πᾶς Χήσειν. Πυρρίχαις. Ρόπαλα. Σάφα.
Σκολιά. Σκύμνῳ. Σμιλεύματα. Συγχυθῆς. ταῦτα μὲν πρ. τὴν
γῆν.

γῆν. τίς εἰς ἀναπ. τίς δὲ οἶδεν. τοῖα Στυγές. Τυφών. Φεδ. Φιλοτιμίτερα. χαλκίον. χάρων.

Ithymorphotiazis. v. ἀγρεία. ἀλλ' ἔ γάρ ἐσι. ἀνταυγῆς. ἄρσενι. αὐτῇ μὲν ἢ μ. ἔγκυκλον. ἦκεις. κηδεύς. κομψόν. κοικύλλης. κοινολογία. Λέων. μελανοσυρμαῖον. Μύρμηξ. Παλαμήδης. πλάτη. πορίμα. πόδιον. πυραμῖς. σμίλη. τερηδών. τεχναζάν. τεχνασμά. τί ἔν ἐτι. τορεύει. ὑφέξεν. χαλαρά. ψιλός.

Veſſis. v. ἀναμασώμενοι. ανατρηγές. ἀνδρήνη. αὐτῇ γε χρ. διεκερμάτῃς. δοτῆνι. αἰώπος ὁ τῶν μ. ἐκκαλαμάται. ἐλαολόγοι. ἐξ ὅς ἐς δίκη. ἔν εἰδῆς. ἰννοί. θαψίνη. θεσμοθέτης. θυμὸν ὅς. καταπροῖζεται. καχρίων. κλητῆρα. κλητήρ. κύκνη πολ. λαγανα. μισόδημος. οὐδὲ χαίρω. Ὡς ἡδέως. παροιικώτατος. περιπεφθίς. προσκαύλασα. πρυτανεία. τὰ διδ. Πυρῆνα. Cauloprowklian. Κυρῆρον σορῆς. στίλη. Cτυφεδανός. ταῦτα ληρ. τωθάξεν. τροφαλῖς. τί ταῦτα ληρ. τυφεδανός. Φυσημάζα. χαρηνάδης. χελώνας. χελύνη. χοιρίνα. χοιρῶν.

Arrianus. v. ἀλέξανδρος ὁ Φιλ. ἐνυάλιος. ἡφαισίω. ἄξος.

Artemidorus. v. ἀγκών. ἀπέφαλ. ἀλληγορία. ἀναβάλλεις. ἀναγκαῖον. ἀνδρεία. ἀρπασόν. ἀσάμινθ. βαλανομφάλης. γαλή. γάρ. γενεά. γναφαλοι. δακτύλ. δόνου. δράκων τὸ θηρ. αἶγες. αἰδοῖον. ἐθ. ἐλέφαντ. ἐνύπνιον. ἐφευρίς. ἐφηβ. κιλ. ἱερὰ νόσ. θύλακες. κλῖβαν. κορώνη. κύμα. λοχάοι. μελιτῶν κυν. μορμυρωπός. νεμεζάν. ὄνειρον ἐνυπν. ὄνειρ. πεπραῶτα. πλυνετα. πυργίτικοι. ῥιδηρῆς. ἄνδρ. σοιχεία. σφαρκῶ. τέραμνα. τήβεννα. τεμβακά. τοίχαρχ. τυλή. ὑπῆ. Φοῖνξ. ψῆφ. ψῆφ. καλ.

Astrampſychus. v. ἀλώπηξ. ἀνῆρες. ἀνδραξί. ἄστρα βλ. Βόας θεωρ. βορβοροτάραξ. βρονταί. βρύσις. γελῶν. γέροντα. γυμνός καθ. δένδρεϊ. ἐκκλησίαις. ἐδαιν. ἔππας μελ. θάλατταν ἰδ. θανὼν καθ' ὑπν. θρίδακας. καθ' ὑπν. κεκλωσμένα. κόπρω καθ. λαγῶ πεν. λάκκω. λύκ. κεχ. μαχῆν μητρί πλακ. μῆξιονίδης. μῦς δὲ αὐ. Φαν. νεκρῆς ὅρ. νενησμένα. οἶν. κεν. ὁσμή. οὐρανοβάμον. ὄψεις πατ. ὡὰ κρατ. πάσσαλ. πρήθων, post v. παχεῖς. παῖδας κρατ. περισεράς. καλὸν πέτεσθαι, post v. πέτῃσθα. πέτρα καθ. πηγῇ διαυγ. πινόη. πόδας. πόλον. ράβδ. σελήνη. σαφυλή. σολήν, τῦλ. σῦκον. σφῆκες Φαν. τείχει καθ. τρίχας. τρώγων. τυφλὸν φ. ὑδωρ βλ. ὑπν. ἐπὶ θ. φιλεῖν. χεῖρα. χιῶν Φαν. χιτῶν ραγ. χρυσὸν κρ.

Athenæus. v. ἀθήναιου. ἀκήματα. ἀλθηφιάς. ἀνακρίσας. ἀναλαμβάνειν. ἀναπίπτεν. ἀνθήνα. ἀπικί. ἀπυρα σίτα. υἱοῖδος. ἀφύα. βρέχεν. βρύχια. δακτυλήθερα. δαγς. δαιτή. δαιπνοσοφισαί. ἐξυπιάζω. ἐπισεφέας. ἐπιτραπεζώματα. καλλιφάνης. καρίδας. καταγονῶσι. κατέσειε. κιντῆροις. κωθωνίσας. ματρέας. μέθη. Μενεκράτης Συρ. οἶν. ὠνομ. ὁμηρ. (Pag. 683.) ὄρχησις. ὄσρεα. ὄψοφαγία. πάμφιλ. ἔτ. πασάμενοι. περιγλωττίς. πῖδυλλ. πράμνι. οἶν. πυλάδης. σημός. τελετή. τελλίας. τιμαχίδας. Φαλλοφόροι. Φιλόξεν. λευκ. χάρμ. συρ. χορείας.

Basilus Magnus. v. ἀποβολικὴ πολιτ. ἐξ ἔ.

Chrysostomus. v. ἀββα. ἀπρόσιτον. ἀφοσιόμεθα. βδέλυγμα ἐρ. δαλεία. ἐνδελεχισμός. μωρία διὰ χρ. συγκατάβασις. τελώνης ἀλλ.

Codinus. Multa sunt apud Svidam loca , quæ apud Codinum de *Originibus CPolitanis* totidem pene verbis leguntur. Ea autem non ex ipso Codino , utpote scriptore recentiore , Lexici hujus Compilerator sumpsit ; sed ex eodem auctore , * ex quo & Codinus. Loca autem sunt sequentia. v. ἀδιαβηνή. ἀρκαδία. ἀτραβαλικάς. Αὔγας. ὁ κ. ἀφροδίτη. βασιλική ὅτι ἐν τ. βηρίνη. γῆ. δημήτηρ. Ἑλένη. Ἑρμῆν. ἑτία. ἥρα. ἱανθάρι. ἰασηνιανός. ἔτ. κτ. κυνήγιον. μάμας. μαναίμ. μηνάς. μίλιον. παλατῖνοι. πρίαπος τὸ αἶγ. προκίπτι. ὅτι ἐν τ. σέλευκ. ἔτ. σταυρός ἐπὶ τὸ β. σήλη τῷ φ. τραβανάλιον. φόρ.

Constantini Porphyrogenetæ Collectanea, sive **Excerpta Historica.** Loca inde deprompta ad suos quæque Auctores , veluti Polybium, Diodorum , Nic. Damascenum , &c, retulimus.

Cyrillus Alexandrinus. v. ἐρμῆς, ὁ τρισημ.

Cyrillus Hierosolymitanus. v. ἐλυμπιάς.

Damaf.

* Hunc auctorem Anonymum Antiquitatum CPolitarum trecentis & quinquaginta annis Codino antiquiorem primus è Codice Regis Christianissimi A. 1711. vulgavit V. C. Anselmus Bandurius, ut dixi Volum. VI. p. 573. seq. Casimiri vero Oudini argumenta quibus Michaeli Psello illas antiquitates vindicare voluit in diss. inserta T. VII. Hist. Criticæ Massonianæ p. 247. seq. & recusa Lugd. Bat. in triade dissertationum A. 1717. 8. admodum incerta esse ac lubrica probat laudatus Bandurius præf. ad T. I. numismatum Imperator. Paris. 1713. fol.

Damascius. v. ἀθηνόδαρος, 5. Pag. 73. ἀληθινὸς ἔρως. ἀμήχανον. ἀρμωνιαῖος γρ. ἀμφιλαφῆ. ἀναλκίς. ἀπλαστος. Ἀρποκράς. ἀραδαί. ἀσκληπιόδοτος. ἀτρυτός. ἀφεδρέας. γέσιος. Ἰγρηγόριος ἀδ. δαυμονία. διαγκωνισάμενθ. διαφეტης. διεσιν. δώριθ. αὐλ. ἐνδεέστερος. ἐπίκτητος. ἐρμῶν. ἐρμείας ἔτος. ἔρως τὸ πρ. εὐθύγλωτθ. εὐλόφως. εὐμοίρια. εὐπέδιθ. εὐρετής. εἶδος. ἥλιξ ἥλ. ἡραίονθ. ἱφικράτιδες. Θεαγένης. θῶπες. κατακωχή. κατανωτίσασθαι. μαρῖνθ. μισοπράγμων. μῶμθ. ὀλυμπος. οὐλπιανός. ὦτα κατεαγότα. παμπρέπιος. πλάτων ὁ φιλ. πολυήκοος. σαλέσιος ἔτ. σεβηριανός, ἀπὸ δαμ. σπηριανός. σωρανός ἐφ. τὰ ὦτα. τελεσιργόν. ὑποκομίζεται. Φῶτα. φυλάκια. χωρὶς τὰ μυσῶν. ψυχῆ.

Monendus hic est Lector, plura apud Svidam loca occurrere, quæ ex Damascio deprompta esse & stilus & argumentum facile persuadeant: sed nos ea tantum hic notavimus, quæ & apud Photium in Excerptis ex Damascio leguntur, & proinde Damascii esse certo constat.

Diodorus Siculus. v. ἀναγωγή. ἀναλεξάμενος. ἀνέστησιν. ἀντέχεα. βάρος περὶ πολ. βλάνων. γάζα. δημήτερος, Φανοςρ. διατροπή. ἐπιφυόμενος. εὐκαίριαν. ἰδιον. ἰδιωτ. καλλίας. ὁ συρ. προδείκταις. συβαρῆκαῖς. τίματος, ἀνδρ. ὑπερπετεῖς.

Diogenes Laertius. v. ἀγαθόν. ἀγῆ δῆτα. ἀγκιών. ἀδιαφορία. ἀδύνατα. ἀκαδημία. ἀκίβδηλον. ἀκρων. ἀμπωτίς. ἀμφιβολία. ἀναγκάιον. ἀναμμα. ἀξιοπίστος, ἀζώμα. ἀπαθῆ. ἀπνης. ἀπογραφή. ἀρετή. ἀρρώστημα. ἀρχή. ἀρχ. ἀτυφία. αὔεις. αὐλητρίς. βάρος περὶ πολ. βασιλεία. βασαχθείη. βίαντος. βροντή. γαλαξίας. γραμμῆ. γυμνορρύπαροι. δαμολογῶ. δαίμονα. δέλτος. δεσμός τῆς ψυχ. δείξεις. δηλῆς. κολ. διακόσμησις. διαλεκτική. διάλογος. διέξοδοι. δοξάσαι. δῆλοι πάντες. δώριος. ὄνομα κ. αἵρεσις ἢ λ. ἐγκλίσιν. ἐγκράτεια διάθ. ἐλεύθερος. ἐπαγωγή. ἐπεχε. ἐπιθυμία. ἐπισήμη. ὅτι φησ. ἐπιφάνεια. ἑσπερος. εὐ διάγειν. εὐλογον. εὐπάθεια. εὐσέβεια. εἶση. ζήνων, μνασ. ζῶνα. εἶδεα. ἡδονή. ἡκιστα. ἱεῖς. νέφης ὑγρ. ἰχυρογνώμων. ἰώγξ. Θεόδωρος, ὁ ἐπὶ κλην θεός. Θεώρημα. θερος ἐστίν. θεσις. θεῖς τε εἶναι. θυωρός. καθάιναι. καθήκον. καθιππάζεσθαι. κακία. καλὸν πρᾶγμα. κάνωπος. κάππαρις. κατηγορημα. κεραυνός. κομήται. κόσμος οἱ 5. κο

5. κοτύλη. κρέμμυα. κύκλοι. κυνισμός. λεκπανδρεΐν. λήκυθον. λόγος. λογοτόπος. λύπη. μάγοι. μάλλον, μᾶλλον. μεγαλοδωρία. μεγαρίσαι. μέτρικοι. νῆς. ὁ νῆς π. ξενοφάνης. ὄζωτά. ὁμοιομέρεια. ὀνησικεῖντος. ὄντα. ὀρμή. ὄρος. ὅσ' ἀνα. οὐδὲν μᾶλλον. οὐρανός. ὠρθλαδίας. ὠχος, Φιλ. πάθη δύο. πάθος. πᾶν. παραγεγραμματοῖς. παρατιχίς. πάχη. πάνταθλος. πῆναια. πολιτικὴν. πολιτισμός. πρηστήρ. πρέληψις. πρένικος. πρωταγώρας. πυθαγόρας. πυθαγόρεα τὰ σ. πυθμὴν. πυρίβια. πυρρῶνται. ρομβοσαμυλήθρα. ῥοῖακες. σαράπης. σεισμός. σημαῖον. σκιμαλίσω. σκίφη. σολοικισμός. σοφία καὶ σοφ. τιγμή. τωικοί. τσιχῆιον. συγγνώμη. σύμβολον. τεθωρημένη. τέλος. τετραλογία. τιμῶμαι. τρικύλιος. τρέπος. τροχίλιας. τυφῶν. ὑετός. ὑπνος τὸν ὑπν. ὑπόβολή. ὑποτελής. ὑπόχυτος. φαντασία. φαῖος. φημί. φθινόπωρον. φλέδων. φλοιός. φόβος. φυσικός λόγος. φύσις ἐστίν. χάλαζα. χειμών. χρῶι δῆλα. χρόνος. χρύσιππος.

Dion Cassius. v. ἀγέληεν. ἀδιαβηνή. ἀδελανός. ἀμβλύνω. ἀμυσι. ἀναρεθείς. ἀνηρτημένοι. ἀνταγωνιστής. ἀντίοχος ὁ αὐτ. ἀντωνῖνος, βασ. (Pag. 234.) ἀπαλγῶντες. βυζάντιον. δαινός. ὅτι δεκ. διπερτα. ἐναγισμοί. ἐνήρης. ἐξαρετέα. θειάζουσα. καθήρη. καίρια. κλαύδιος. κυλιζέ. ῥοπ. λαμπάδια. λάρναξ. μάρκελλος, τρεπ. μάρκος βασ. μῆθ' ὑπὸ νεότη. σεβῆρος, σοφ. σέξτος χαμ. σπόρος. ὑπεξέχεν.

Dionys. Halicarn. v. ἀριστόδημος. ἀστυρίων ἀρχή. ἄτεγκτος. αὐτάρκεια. αὖχημα. γάϊος λατ. διαρτῶμενος. ἐκτετηκυῖα. καθοσιωθεῖσαι. μάρκιος, ερ. παρατησόμενος. πόπλιος οὐαλ. ποσόμοιος ὑπάτος. πύρρος ἔτ. ταλαντεύει. ταμειεύεται. τεκμαίρεται. τρύχη. ὑποβήσονται. χορταῖος.

E Pigrammata Anthologiae ineditae. Vide Indicem * præcedentem.
Eusebius. v. ἀριγένης. πλάτων ἐν νόμ.

G Regorius Nazianzenus, v. διείργω.

H Arpocratio passim.

Herodianus. v. ἀμάσης. καθοσιεύμενος. περιωδίους. σεβῆρος. ὅτι σεβ. **Hero-**

* Volum. IX, p. 234. seq.

Herodotus. v. Ἀλιθῆεν. ἀναγνώστεις. ἀφοσιόμεθα. βάτῃ. γύγης. Δᾶτι. ἔτ. δῆϊσκεν. δημοκῆδης. διφάσια. δαλοσύνη. ἐξεχώρησεν. Ἐξισυρήσαντες. ἐπελέξαντο. ἐπέτηξεν. ἐπὶ πρύμνῳ. εὐλαί. θεμίτων. καρικτήξ. κνῆν. κῦρ. μιλιτιάδης. μνωμένη. πολυκράτης. Οἰδῶσαν. ὀμηρ. (Pag. 684 & seqq.) περιμακτῆσας. περιμακτεον. Φωκαίων.

Hesiodus. v. Ἄλλοτε μητρή. ἀσφόμελ. δῶς ἀγ. νήπι. τένθαις.

Hefychius Milesius. v. Ζανθ. ξενοκράτης. ποτάμων μυτυλ. Φαίδων.

Homerus. v. Ἀλῶας. ἀμφί. ἐ. βάλλεν. δι. ἀσπίδε. δοιοί. αἰτίζων. ἐανῶ. ἐλύσθ. ἐξ ἀκαλαφρέισας. εὔτε. ἰδίον. ἵνα τῷ. καλλικολῶν. κατων. καιροσίων. κέρα. ἀγλαί. λαῖνον. λαδικηδαί. μετά. νηπειδής. ὀλεθρ. ὄνειαρ. παλαγόν. παραβλῶπες. παρακλίνασθ. παρωτησόμεν. ποιη. σάμ. ὑλ. χάλκεος. χρᾶ.

Amblichus. v. διαμπερείς.

Interpretes, LXX. Veteris Test. v. Ἀθῶ. ἀνθίζεται. ἀπελάκτουν. Ἀποκαθίσαν. ἀρέσει. αὐτή. διείς. ἐξωλόθρευτας. ἐπετήρξας. ἐσσησής. ἔσκαλλει. ἰδοσαν. κάδδης. κατεντευκτὴν. κρῖνον. λυμαίνομαι. λύω. μὴ ἀποσκορακίσσης. ὀγδὴ. ὀλολυζέτω. οὐκ ἀν. ὀρθῶς. οὐτοί. παρατησομαι. πεφρυγμένα. πιανάτω. πολεμῶ. πρέβλημα. προσκόψης. προφυλακή. πτέρνα. πύρωτον. σωίημι. τιμιαλκῶν.

Joannes Antiochenus. v. Ἀδελανός. Pag. 57. Ἀλέξανδρ. ὁ μαμμ. Ἀνασασί. ῥωμ. βασ. ἀντωνῖν. βασ. ἀπετρεύετ. ἀποχερσάμεν. αὐρηλιανός. βασ. βεσπασιανός. βιτέλλ. γά. ῥωμ. γραβιανός. δαυὶδ. βασιλ. δέκι. διοκλητιανός. δομετιανός. αἰμίλι. αἰρετόν. ἐρκῆλι. ἥρακλῆς. ἄλκ. ἥρετ. ἰοβιανός. ἰβλιανός. ὁ ὑπ. θεοδόσι. βασ. Καδοσίωσις. Κόμοδος. κύντιος. Κικ. λῆκι. Σέργ. λυπρά. μαξιμῖν. μάρκ. βασ. νεοχμός. νέρων. ἐτι. v. Ὀδαν. ὀρμαδός. οὐαλεντινιανός. παρσανάλωμα. πομπή. ῥωμ. Σαῦλ. βασ. σεβῆρ. σοφ. σεράχ. σθενέβοια. σολομῶν. στέρξω. Τὰ πλείς. ἄξια. ταρκύνι. σάπ. τιβέρμος. βασ. τίτος. βασ. Τραϊανός. ὑπάτοι. ὑποσησάμενος. Φάμωσα. Φαῦλος. χημέια.

Monendus est Lector, omnia hæc loca Joannis Antiocheni deprompta esse ex Collectaneis Historicis Constantini Imperatoris, ab Henr. Valesio editis.

Joannes Grammaticus, vulgo Philoponus dictus. v. Ἀλέα. ἀνάμνησις. ἀντιτυπήσαι. ἀόρατον. ἀπόδειξις. ἀρμονία. ἀρχή. ποιητ. αὐτή. βύλησις. γλώττα. διάθεσις. διαφανής. διηγή. διοσμος. δόξα. Δύτα.

Δύναμις. αιώσεις. ἐπισήμη ὅλη φησ. ζωὴ παρστ. εἶδη. εἶδησις.
 ἡχώ. ἴδιον. τὲτο διτλ. ἰκτερῶν. θυμός. κίνησις. κογχύλη. κόσμος
 τὸ ἐξ ἑρ. Κριναὶ ἐννοια. μέγα καὶ μικρόν. μέγεθος. μεταβολή.
 Μέταπτος. μήλης ὅστεθ. μῆνυξ. νόσος. νῆς. ὁ νῆς π. ὁξὺ καὶ β.
 Ὀρατόν. ὁσφραγνικόν. ὁφθαλμός. πάθος. πνεύμων. πῦρ. ρίς. ρυθ-
 μός. σάρδιοι λίθοι. τεκμήριον. τέλος. τροφή. φατασία. φάρυγξ.
 Φαμέν. φωνῶ. φῶς. φυσικὸς λόγος. φυτικαί. χρώμα. ψόφος.

Iosephus. v. Ἀβασκανος. ἄδερ. ἄδεια. ἀδοξᾷται. ἀλκάνης. ἀνατος. ἀρε-
 τή ἀνδ. ἀφιλότιμος. βυκάνη. γεδεών. γωρυτός. δελεάζοντες. εκ-
 λειπία. ἐντομισμάτων. ἐξώλης ἐσοῦσιν. εὐνοίας. εὐπραξία. ἡλικες.
 Ἰεζάβελ. ἱεροβοάμ ἔτ. ἱλαροῖς. ἰωάννης βασ. ἱερ. Ἰώσηπος ἰκδ.
 Θανατῶν. Καθυφίεντ. Καρωθίς. Κατανομισθεύσας. Κορβανᾶς.
 Κρύος. μελέτη. μωΐσης. ναβεθᾶς. ὄζαν. ὄζιας. ὀχοξίας. πετροβό-
 λον. Πρωτομή. πτολεμαῖος ὁ βασ. ρήξας. Σημαῖα. σικαριοί.
 τάλαντον. Τίτος βασιλ. ὑρκανίων. Φινεές. Φραροί.

Isidorus Pelusiota. v. Διοπετές. ἔως. ἐν τοσάτω. παράδειγμα. σάβ-
 βατον ἀργ. Σωφροσύνη λέγ.

Julianus Imperator. v. Ἀκλητον. ἀντιοθένης. γελοῖος. αἰσωπος ὁ
 τῶν μ. ἡς τέφραν γρ. ἡράκλειτος ὄν. κ. Καταγγραῖσαις. Κωνσταν-
 ἰνέπολις. μαγνητῶν κακά. μυρμηκίδην. Σαρδαναπάλης. τετάρων.
 Φειδίας.

Laertius. Vide Diogenes.

Marcellus in vita Thucydidis. v. ἱερίον. Θυκυδίδης.

Marcus Antoninus. Vide supra Antoninus.

Marinus in Vita Procli. v. Ἠγμένος. ἥρων. λεωνᾶς. μητρωακαί. ὀλυμπιό-
 δωρος. πρέκλος ὁ λύκ.

Ménander Historicus. Ἀπεφλαύριζε. ἀποκατέστη. ἐκμαγεῖον. ἐκμαλ-
 θακῶσαι. ἐφοινίττο. νεκυία. Σειρά. ὑδρὸς ἄσιον. ὑποτυφύσης.

Nicander. v. Ἴπποι.

Nicephorus. v. Ἀδάμ. (Pag. 47.) Μαργαρίται.

Nicolaus Damascenus. v. Ἄκατος. ἀλυάτης. ἀπετρεύετο. ἀρβάκης βασ.
 Ἀταλάντη. ἵππομένης. Κροίσος λυδ. λυκάων. λυκέρω τῷ νομ.
 Μάγνης ἀνὴρ σμ. μῆζος. πτερίανδρος ὁ Κυψ. σαρδαναπάλος
 λατ. ὑπογεγράφμενος.

Omnia

Omnia hæc loca Nicolai Damasceni ex Collectaneis Historicis Constantinii Porphyrog. ab Henrico Valesio editis, deprompta sunt.

Nilus Eremita. v. οὐ καταχών.

Nonnus in orationes Steliteuticas Gregor. Nazianz. v. Μαγεία, μί-
θρη, οἰωνιστικὴν στήλη καὶ σήλτ. τάνταλος, Φαλλοῦ

OEcumenius. v. Ἀλαζονεία, περιτομή, σαββάτω.

Palladius de Brachmanibus. v. βραχμᾶνες.

Paulus Aegineta. v. Ἀβροτονον ἀγαρικόν. ἄλιμοι. ἀλθαία. ἀλόη.
ἀλσῆ. ἀναγαλλίς. ἀνάγυρος. ἀνδράχνη. ἀνεμώνη. παρωνυχία. πό-
λιον. πτέρις. πύρεθρον. Σαγαπηρόν. στρεπτιώτης βοτ. Φόρβιον εἶδ.
χάλκανθος.

Paulianias. v. Ἄγις. ἀναξιμένης. ἀννίβας. γλαῦκος Καρ. ἐπαμινώνδας.
εὐθυμος. ἱππόμαχος. κλετόμαχος. λεοντίσκος. μίλων. πλίνθος.
πολυδάμας. σόλων τῆτ. σώσεστος Σικ. ταυνία. φρένημα. χειρο-
νομεῖν.

Philoponus. Vide supra *Joannes Grammaticus*.

Philo Judæus. v. Σεμνῆιον.

Philostorgius. v. Ἀγαπητός.

Philostratus. v. Ἄγαμα. ἀγέρει. ἀδάμας. ἀκροθίνια. ἀναβαλλόμενος.
ἀναξαγόρας. ἀνελεγετο. ἀπενιαύτισα. ἀπεσπύδαζον. ἀπήχθη. ἀσ-
βαμάων. ἀτεγκτος. βαλαυτιστόμος. βάστος κορ. γάγγης. δάμις.
διαγεν. διδύραμβος. αἰχίνης ὁ τῷ λυσ. ἔθνος. ἐλεύθερος. ἐμπε-
δοκλῆς τὸν ἀκρ. εὐθύδημος. εὐξενος. ἔφηβος. ἐφιέναι. ἥρακλειδης ὁ
Δύκ. ἡχώ καὶ τ. ἰσάως τῷ ρήτ. θαυμασταί. θεμιστεύσαντος. Κάμ-
πτω. Κώδιον. Κωμάσαι. Κύδνιον φεῦμα. λεπτολογία. λυγρίζον. μαρ-
κος ὁ καὶ ἀντ. μελετώμενοι νικῆτης. ὁθόνη. οἶκ π. περιβαλλό-
μενος. περιεβάλλοντο. πῦρος βασιλ. σιμωνίδης. σκαπτόλα. σοφο-
κλῆς ἀεῖς. τάδ' ἐκ τῷ τρ. τατᾶλε κήπ. Τιμασίον. ὑπέρφρων.
Φοινίκων ἐγ. χαίρειν πρόσρ.

Photius in Bibliotheca. v. Ἀγχίνοια. ἀγχίσπορος.

Pindarus. v. σύτο.

Pisides (Georgius) v. εὐφρένη. ἡ νύξ. ἐχίνος.

Polybius. v. Ἀγαθοκλῆς. ἀγωνῶ. ἀθροῖα. ἀθλητάς. ἀκέραιος.
ἀλογισία. ἀλφειός. ἀμετάκλητον. ἀνάλγηψις. ἀνάριτος.
Ἀνα-

ἄναζώσων. ἀνεθυμιάτο. ἀνέμων. τὰς. ἄνθρωπος τὸ τῶν ἀνδρ.
 ἀνοδία. ἀντίγονος. ἀντίοχος ὁ βασις. ἀντιπαράκλησις. ἀντι-
 περὶσπασμα. ἀπαντᾶν. ἀπεπίστευον. ἀπήνη. ἀποδοκίμασας. ἀπό-
 κλητοι. ἀπολέμητον. ἀπολλωνιάς ἀτλ. ἀποκχευή. ἀποσομέν. ἀπό-
 τριψις. ἀπρωγόντων. ἀρίστανος. ἀριστοκράτης. ἀριστόνικος. ἀριστοτέ-
 λης τίμη. ἀρμολόμενος. ἀρχίας ἕτος βελ. ἀσδρέβας ὁ Καρχ.
 ἄτταλος βασιλ. αὐλαία. αὐλος ποσ. αὐλῶνες. αὐτοπαθῶς. ἀφρη-
 ρήτης. ἀψίκορος. βάναιζος. βαρυδαίμων. βοτρυοσαγῆ. γόργος. δα-
 ψιδων. δαυτρός. δεκαμναγών. δεινοκράτης. δημαγωγός. δημοχάρης.
 διαγωνιάζαντες διακεχυμένοι. διάληψις. διαμειζόμενος. διαφέρειν.
 διαφέναι. διεξάγονται. διώδμήσαντα. δικαιοπραγεῖν. διοφάνης.
 Δόξαν. δυσχερῆς μένος. αἰμυλία. ἐγχώριον. ἐθελοντήν. ἐκκαλέσασθαι.
 Ἐκκαλεῖται. ἐκλεγόμενος. ἐκ μεταβολῆς. ἐκορωνία. ἐκπεφυλμένον.
 Ἐκπλαγῆς. ἐκκυβεύειν. ἐμβελές. ἐμπεριεῖν. ἐνάπτοντες. ἐνδυομενία.
 Ἐνερευθής. ἐνοχος. ἐξάλλως. ἐξ ἐμμερῶς. ἐξηνδραποδισμένον.
 ἐπέφυ. ἐπιμετρεῖς. ἐπιπολάς. ἐπιπρεπείας. ἐπιστροφῆς. ἐπὶ τῶν
 ὑποκ. ἐπίφασις. ἐπραττον. ἐσθλα. ἐσι τις δικ. ἐσφαλμένα. εὐαρ-
 μοστότερος. εὐμένης βασις. εὐπερίκοπτος. εὐ πεφυκώς. ἐφδρεία. ἐφ
 ὦ. ἡμίς ὁ βρ. ἡπερ. ἡταίρηκεν. ἰβυκανητῶν. ἰβύκινον. ἰέρων.
 ἰερώνυμος. ἱεροκλυτίζαντες. Καθυφῆντο. Καρδιοφύλαξ. Κατὰ ζυ-
 γόν. Κατακόρη. Κατανασάς. Κατ' εὐχήν. Κατὰρῶσαν. Κενταυρο-
 κῶς. Κενοὶ κενά. Κηρύκειον. Κλεομένης. Κνέφας. Κέτος ἀνὴρ. Κοχ-
 λίας. Κωθωνίσσα. Κροιοκοπεῖν. λάτταυρος. λεμβος. λεύκιθ. δημ.
 λεύκιος αἶμ. λεπτόμεθα. λιμόφωρος. μαλακία. μαυιάκης. μαλα-
 νάσσης ὁ ἐν λιβ. μάχλος. μολπαγέρας. νεόντας. νῆφε. νομή.
 ὀρδοί. ὀρτιάγων. οὐχ οἶον. ὠφελείας. παμφιλίδας. πάντα ἐν ἐλ.
 παραβαλίσθαι. παρῆπαν. παραιοῦρ. παρέβαλεν. παυδομαθῆ.
 περπέτεια. περσεὺς ἔτ. ἀναν. πιτωζόμενος. πληρώματα. πολε-
 μαρχοι. πολυκράτης. ὁ τῆς Κ. πόπλιος. ἔτ. πόπλιος. περὶ τ.
 πόπλιος. ρ. πρῶφεται. πρέμνον. πρίγκιπες. πρὸς αὐτῶ. προζη-
 γημένοις. προζορευομένων. προσασία. προσέπαμος. πρυσίας ὁ
 βασις. πτερυγῆς. πτολεμαῖος στρατ. ποιμή. ραδιεργῆς. ρωπικός.
 Σάλος. Σημαία. σίαλος. Σιτοβολίους. Σιόπας. Σκορπίδια. σωματ-
 ποιῶν. Σωζιβιος. Στάσις. Συναγομένων. Σύνθημα. Συνθηματικῶς.
 Σύνοψις. Συεργίς. τιμαῖος ὁ ἴς. τίτος στρατηγ. τετάρχης. ὑπε-
 ραλλῆ. ὑπερέκκοις. Φανοτεῦζιν. Φαρμακίας. Φερεκακῆς. Φίλιπ-
 πος ὁ βασις. Φίλιππος ὁ μακ. Φιλοποίμη. ἄχ. Φλα-
 μνίος.

μίνιος. φόρος. τὸ πωλ. χάραξ ὁδ. χαίρων λακεδ. χημαλκή-
Canta. χρία.

Priscus Rhetor & Sophista. v. ἄβαρις. ἀκατῖροι. σαρχάγχοι.

Procopius. v. ἄγγαρο. ἀγκών. ἀγνώτας. ἀένναον. ἀκρασία. ἀκρατί-
ζω. ἀλλαντοπώλης. ἄλπειον. ἀμαλασύνθα. ἀμαρτάδας. ἀμείβεσθαι.
ἀμήχανα. ἀνάδικα. ἀνακράτῳ. ἀναλφάβητῳ. ἀναξυρίδας. ἀνα-
πεπτωκώς. ἀνήκοῳ. ἀνδρωποδαίμονες. ἀξιώμαχος. ἀπέραν. ἀπο-
κνάμην. ἀπολεγόμενῳ. ἀπίστι. ἄτερ. ἄχαρι. βελισάριῳ.
βῆρ. βροτολογός. γραμματεὺς. γραμματιστής. δάρας. δαιμο-
νίως. δεξαμενῇ. δεξιός καὶ ὁ εὐχ. δεινοὶ ἐμπ. διαυλῳ. διέχχσαν.
δίπυρ. δολωνες. ἐγεςα. ἐκκρόόμενῳ. ἐλχσε. ἐνδελεχισμός. ἐν
παρὰβύτω. ἐξαρτήσας. Ἐπαγαγέσθαι. ἐπαγγέλλει. ἐπ' αὐτοφώρῳ.
ἐπήγγελλεν. ἐπιβατεῦσαι. ἐπιβολή. ἐπίδοξ. ἐπικαλῶν. ἐπισκή-
πτη. ἐπρασον. ἐσέσηρεσαν. ἐτώδαζον. εὐνομιανός. εὐπάρυφα. εἰσα-
γαγούς. ἥλιθῳ. ἥσον. Ἰωάννης ὁ τυρανν. ἰωάννης ὁ Καππ.
ἰχυρέζερ. θάωσον γ. θεόδοτ. ἔτ. θευδέρχῳ. θευδίδβαλδῳ.
Καθαράς. Κατακορής. Καταπρόήσεσθαι. Κατατένυσαν. Κάτοχος.
Κέρματα. Κῆδῳ. Κηφῆν. Κετρυγάρης. Κύρτωμα. λαμπρῶς. λιμι-
τανῶιοι. λωφῆσαι. μωροκακοήθης. νάφθα. νεοχμῶν. Ξυνδιεγεγκῆν.
Ὀβολῷ. ὄφυρεγμία. ὅποι. οὐ δέον. ὄφρυάζω. παλαμναῖῳ. παρῆν.
Περτροπῇ. πέτρῳ. ἔτ. ἦν ἐπ. πολεμῆσιοντες. πολεμητέα. Πορθ-
μός. Πόρρω τῶν νυκτ. πρέσθιον χρ. πρέσκος ἐμεσ. πρέκλῳ τῷ
βασι. προσεδίξην. πρυτανεύσης. σημεῖα. σισυρε. σκορπιάνεσθαι.
σκότι. σταθμᾶσθαι. συνωνή. σχολάριοι. ταβελιάν. τεκμήριον.
τίτανον. τριβῶν. τριβωνιανός. τριγονία. τύχη. οὐκ ἀνδρ. ὑπερ-
ἡμερος. ὑποσπανίζων. φάρμακον. φθόρος. χιβελδῳ. χιτών. χρυ-
συμαλῷ.

Scholiasies Aristophanis passim.

Scholiasies ineditus * in *Lyssitratia* Aristophanis. v. ἄβυσθῳ. ἀγο-
ράσω. ἄλοπον. ἀμέρνεα. ἀμπρεύοντες. ἀπορῶνας. ἀρετῳ ἐν
βραυρ. ἀταυρώτη. ἀτῆκας. διαξῆναι. διαφανῇ χιτώνια. ἐμπίς. ἐν-
τεδρωται. Κονίσαλῳ. Κορύβαντες. Κυρσάνι. Ξυσταθευσω. ὅζον.
παππῶν. παράλιν. συνισαμένους. τήθη. τυρόκηνης.

Scholiasies Homeri. v. Ἀθάνατῳ. ἀνηρεψατο. ἄφλαστον. ἀφνειέ.
Ἀφύσγετον. ἐπταβόνον. Κακορραφίαι. Καταείσατ. κατακλῶδες.
Μεταπῶμεν. παραυδήσας. πεπάλαχθε. πέπον. πολυδίψιον.

B 3

Πολύ-

* Editus postea à Clariss. Kustero in præclara sua Aristophanis editione, Amstelod. 1710.
fol. ex Codice Isaaci Vossii.

πολύλιςΘ. πλυφόρβη. ρηγείς. ρήϊτή. σαμίνεσι. τηθύς ή γή.
υπερώησαν. χολωσέμεν.

Scholiasfes Sophoclis. v. Αγίζων. αδέρκτως. αζήμιος. αεί. αλίπλαγκ-
τΘ. ανακωχεύειν. αναμπλάκητοι. αναυδος. αντήρεις. αντιπέτρης
βήμ. απόπτολις. αποτροπιαζόμενοι. απρίζ. άπυσα. άραρέ με. άρ-
σόχειρ. άλπλαγχνΘ. άστομοι. άτιμΘ. ατλήτω. αυτοδαή. άφρα-
κτΘ. βαρκαίοις. βέβηλΘ. δεξιά. δεσμώτης. δεινέπης. δία. δι-
παλτΘ. δορύξενΘ. δραπέτης. αίολη νύξ. έκτρεβήσεται. ελώφη-
γεν. έμπληκτοι. έναγή. εναλλαγήναρ. εξεσεμμένοι. έπισκοπον. έρε-
σθσιν. εύμενίδες αή έρην. εύφημη. ήυχένικεν. ήϊων. ήππομανή. Κα-
κοπινέσaton. Καλχαίνειν. Κατασπάρας. Κατάσψον. Κατηναρισμέ-
κας. Κοίλκ κρατ. Κυδάζεται. λαβούς. μάγος. μακρανι. μελέτωρ.
μετανεγνώδη. μῆσαι καλά. νεωρή. νηφαλιΘ. νωτίξω. νύσια. ξε-
νία. οιοβότης. ούρησας. πάμψυχΘ. παραφρόνιμον. πελτροπών.
πῆρα. πηγὰς γάλ. πῶρΘ. πάθΘ. προσπεφυκόςΘ. προσάτης.
ποιμένων. ποινη. ραψώδια. σημαίνει. ριθρέαν. σέρνα χθ. συμμα-
δέν. συνδαίξον. συνηλλάγη. ταλαίπωρΘ. τάλις. τανύποδας.
ταυρώνη. τυπωμα. ύπαυλον. ύπλωέμιοι. ύπόβλην. ΦερέγγυΘ.
Φοιτώντα. ΦυτάλμιΘ. χαλκόπης. χειροδάκτα. χηλαργοίς. χλιδή.
χνόας.

Scholiasfes Thucydidis. v. Άκηρυκτεί. ακροτελεύτιον. άόρισΘ. απαλ-
λάξειεν. απαλγήσαντας. απέφθθ. απόκαλείζας. άραυτες. διαγνώ-
μη. διαλλαγήναρ. διεκπλοι. διέφερον. έβαρύνετα. έθελοπρόξενΘ.
εκδεια. ελπίας. επίδαμνΘ. επίνειον. επί ρητοίς. έπωτίδες. έποικος.
εύθύς καί εύθ. έλως. Καλῶς αντί τ. Καταδύσαντες. Καταλῦσαι.
Καταφρόνησιν. ΚρωβύλΘ. λῆα. μαυλίας. μεταχειρίζαι. μετεώρας.
μέτωποι τῆς νεῆς. ναυάγιον. ξεναγών. ξυμφορῆν. όμωχατας δαίμ.
ώνευον. παρὰ τὸ καθεσ. παῖνας. πελιδόν. περινεως. περιπλῆν.
πλοῖα κατάφρ. πολυτελές. προσκώπης. πρύμναι έκρ. συμμαχία.
Φρυκτοί. χαλκίοικΘ. ψιλοί.

Simocatta (Theophylactus.) v. ΑγχθυρΘ. ανανταγώνισΘ. ανά-
προν. ανδραποδίζω. απεπόνεν. απέρηκα. απόκοιτΘ. απόμαχΘ.
ΑποσκευαζόμενΘ. αποχεδιάζειν. Αποχειροστηθῆναι. αῖραν. γέλωε
πλατύς. δυοθανατώντα. εγκύκλιΘ. εξάντη. εξοινΘ. επισάλων.
έπισολαίς. έρεβοδιφῶντες. έχύρωμα. εισπομπή. εισφρήσασθαι. Κά-
ταυχμον. Κλεισῆρας. Κληρονομῶ. Κομεντίολος. Κραπαλαῖν. λαίλαψ.
λεωνῶ

λεωνίδης. λειποταξίς. μαυρέμιϑ. μαχάων. μετελοπαθεῖν. μοναχός.
μοπονάχι. μορμολύκεια. ναί μα τόν. οἰδήματα. ὄξυπαθῶς. ὄρφανός.
παρὰβραβεύοντα. περιπτύσσεται. πλανήτης. σάκηρ. σκηπτός.
σχεμβων. συνέμιϑ. ταλαντεύει. ὕφαλοι. φάραγγ. χαγάνϑ.
χελύκη. χλομαρών.

Socratis Historia Eccles. v. Ἀέτιϑ. (Pag. 61.) Ἀκείσιος. Ἀμῆς. Ἀπολ-
λινάριος. ἔτ. (Pag. 281.) Ἀρειανοί. Ἀρξήσιος. Ἀττικός. ἐκηβόλιος.
ἐξεφωνεῖτο. εὐνόμιος. μακάριος. μακεδόνιος. μαξέντιος. μάσης. μαρ-
κιανός. ἔτος ἐπὶ οὐαλ. ναάτος. παῦλος. ἔτος μετὰ χρ. παφνε-
τιος. πολυχρς. σιζηννιος. σπυρίδων.

Sophocles. v. Ἀηλατῆν. Ἀγκών. Ἀγελος. Ἀζηλον. Ἀεικῶς. Ἀηδών. Ἀη-
μα. Ἀκερδής. Ἀκμαῖος. Ἀκρας νυκτός. Ἀκροσφαλῆς. Ἀλλα δὲ ἀλλ.
Ἀλλὰ νυν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν. Ἀλλ' ἐς ἀληθ. Ἀλημα. Ἀλιτρηῶ.
Ἀλωτόν. Ἀμοιρῆσαι. Ἀμφίδρομον. Ἀμφίσταται. Ἀναγνος. Ἀναλκίς.
Ἀναξία. Ἀνεπίτροπος. Ἀνετε. Ἀνειμέναι. ἀνήκεσον. Ἀνήνυτον. Ἀνία.
Ἀνόητα. Ἀντυγες. Ἀζίωμα. Ἀπερίτροπος. Ἀποπίην. Ἀπωτέρω. Ἀραῖος.
Ἀρ' εἰν. Ἀρχων. Ἀσακτί. αἰθίς. Ἀφοβόσπλαγχνος. βάρος περὶ πολ.
βάσις. βιοσερῆ. βιτόμον. γελασής. γένυς. γλῶσσαν. γνωτός. δέδοικα.
δενάζων. δεινόν. δεινός. πανῆργος. δημικργός. διεπεραιώθη. δωρητόν.
δρῆμις. δύθεον. δυσπινῆ. Αἰ αἰ. Αἰνικτά. Αἰπύ. Αἰτναία. ἔγχος.
ἐθελύνθη. ἔκτιμος. ἐκτόπιος. ἐκύραν. ἐμμηνα. ἐμπολιν. ἐν-
τροφος. ἐξαμρῶσιν. ἐξέπραξεν. ἐξέχρη. ἐξ οἶων. ἐπισκοπῶν. ἐπίσω.
ἐπισροφής. ἐρηνύων. εὐσοια. ἐφή. ἐχέγγυνον. ἐχθρῶν. ἡγόμην. ἦδη.
ἦλauen. ἦνθισμένον. ἰκτῆρας. ἰὼ σκότος. ἱρος. ἰσασί. Ἰάτερα. Δί-
γεν. θυμὸς ἐπταβ. Κακόθρας. Καπνῆ σκ. Κατάστειπον. Καίρια.
Κεδνός. Κενεόν. Κεραυνοί. Κέρδος. Κομίζεται. Κέφη. λάας. λαμπτή-
ρες. λαίοις. λέγειν σὺ δειν. Λύγδην. Λῦμα. μεθάρμοζον. μέλιθ.
μήθ' οἷς ἐχθ. μνήσις. μυζῶν. μύχος. Ναυαγίαν. Νέμω. Νηλίπης.
ξενία. ξυναλλαγή. ξυρεῖ. Οἰκισομῶ. Οἰκτρῶς. Οἶμοι τῷ μὲν νοσ.
Οἶος. Οἰχινῶ. Οἰχων. ὅλ. Ονειδίζω. Ὀργανεας. Ὀρειβάτης. Ὀττο-
βον. Ὅτω γάρ. Οὐ. τσῶ. ἐπ. οὐδ' ἐργα μ. Οὐρανία ἀστ. Οὐ-
ριος. Οὐρον. Οὐτίδες. Ω δύσμορε. ὦ ζεῦ. ὦ μή ἐστι τ. ὠμοκρατής.
ὡς σὺν δεκέσοι. ὦφελεν. πάγκοινος. πάθαι. παλαγός. παλαισής.
πάνδυτα. παραγάγης. πελειάδες. πέραςις. περιπτυχής. περιτρία.
περισκελές. περσεφόνη. πῆσημα. πεφασμένε. πλαγός. πλάθειν.
πληθύουσιν. πολλά τοι σμ. πολλά δὲ ἀπ. πόλις δὲ ὁμῶ. πολύ-
ζηλος.

ζηλος. παλικῆς. παῖγος. πράκτορα. περιδῆς. πρόθυμος. προ-
 ξένος. πρόπας σόλος. πρόεδρος. προσήγορος. πρὸς νῦν σε μητρ.
 προσάτης. πρὸς ἡτ' ἀναγκ. προσφορά. πρόκλημα. ποικιλωδός.
 ῥιπᾶς. ῥῦμα. ῥύσια. σαρκοῖος. Σημαίνει. Σκληρᾶς αἰοῖδ. Σπῶδεν.
 Στέγει. Στείχειν. Στόμαργος. Στόμαζις. Συμπαράκτωρ. Σύνομοι.
 Ταρβῆ. Τάρβη. Τέκεα. Τερμία. Τί γάρ με λυτῶ. Τί δὴτ' ἂν ἀλγ.
 Τλήμων. Τὸ γὰρ ἐστὶ. Τὸ καλῶς ἔχον. Τόζῳτον. Τῷ τῷτο συμβ.
 Τῷ τοι. Τρανίς. Τρέφεσθαι. Τοῖς τεκέζι. Τυφλός. Τύχη. ὕβρις
 Φύτ. ὕγιες. ὕλακτῆ. ὕμνησις. ὑπερβελῆς. ὑπέρωπα. ὑποτέναι.
 ὑψηλοτέρα. Φάος. Φήμη. Φλαῦρον. Φλέγων. Φλογισόν.
 Φόβας. Φοβερά. Φορά. Φράζας. Φρονῶ. χάρις. χερῶν. χθονο-
 σιθῆ. χωρὶς τό τ' ἐπ. χρόνος γὰρ εὐμ. Ψιλός.

Sophronius. v. Βαρίλειος Καρ. Γρηγόριος Ναζ. Γρηγόριος ὁ καὶ
 Θεόδ. δάμαχος. ἐπιφάνιος. εὐζέβιος ὁ παμφ. ἰκτίνος Φιλ.
 Ἰκτὺς Τιβερί. Ἰάκωπος Ἰαδ. μεθόδιος. ὠρεγένης. πολύκαρπος.
 Φίλων Ἰαδ.

Sozomenus. v. Ἀττικὸς ἐπ. Ναυαλιανοί.

Stephanus Byzantius. v. Ἀβιλα. Ἀπτερα. Βαλκτία. γύαρος. αἰανή.
 Ἰταλία. Ναύπακτος. Ναυπλία. Νεάνδρεια. Νεοκαρδάρια. Νέπτοτος.
 Νινῆ. Νισαία. Νικρία. Νώνακρς. Νῶρον. ὀλόφυξις.

Syncellus (Michael.) v. Ἀνέκαθεν. διονύσιος ὁ δρ. (Pag. 597.)

Synefius. v. Ἀνδρωπὸς σὺν ἔχ. Ἀποθνήσκοντας. ἀποσμιλεύει. βάλλων
 Σωκρ. βόσρυχος. διονυσίων σκῶμμ. δῶριος αὐλῆσις. ἐξάγιτος. ἐπη-
 λυγάζονται. ἐφετόν. ἰσίον σαπρόν. θεωρία τέλ. θηλυδρίας. θια-
 σώτης. θυνοσκοπῶν. Κατμέσαι. Κῆρας. Κομήται. κόσμη. κότυς
 δαίμ. λακιδέας. Νέμεσις. Οἶδα. ὄργια. οὐ τοῦ. ἐπ. πανδέκται.
 περιπλείονος. πολυλικὴν δρ. πὸ ῥ' ὦ δ. πρὸς λύραν ἄδεν. πρετέ-
 λιον. ὑπνομαχῶ. ὑπὸ πηχυν. φιλοσοφίας ὅφ. φθάζει.

Theocritus. v. Χαλεπὸν χορ.

Theodoretus. v. Ἀβυσσὸν καλ. ἀλέξανδρος, ἀνιχο. ἀνθομολο-
 γησόμεθα. ἀντάλλαγμα. ἀσκὸς ἐν πάχην. ἀτεκνία. ἄφρων. βε-
 ελφεγῶρ. βίβλοι θεῶ. βραχίων. γαστήρ. διεξόδες. ὑδ. δικαίματα.
 δυνάστη. ἐκτασις. ἐκτείναντες ἐντός. ἕως ἢ ἀν. ἐπὶ χειρῶν δρ.
 εὐθέος. εὐλογῆσαι. εὐελχῶν. εἰδωλον. ἡμέρα πονηρά. θαρσεῖς. θεῶς
 τὰς τ. θεοὶ οἱ κ. θησαυροὶ ἀνέμων. θλίψις. θύρα. ἕραν. κέρα. ἰχ.

Ἰχ. κλῆρⓈ. Κλῆροι. Κνίζων. ΚόλπⓈ. Κοιλάδα κλ. Κοιλάδα σκ.
 ΚύμαⓈ. διακ. ΛάκκⓈ. Λέβης. Ληνός. Λυτρωτής. ΜακάριⓈ
 ὁ ἐν ἀγ. ΜάρκⓈ. Ἀρεθ. Μεμυαλαμένα. Μετεμελήθη. Μονόκερως.
 Μύρον ἐπὶ κεφ. Νεφροί. ΝόμⓈ. τρία σημ. ΝόμⓈ. πολ. ὠδο-
 ποιήσεν. Παραζήλκ. Περιβάλαμον. Ποσαπλῶς. Προδότης ἐπὶ Ⓢ. Προ-
 ἡλυσεν. Πτέρνα. Πύλαγ δικ. Σελήνη. ΣκότⓈ. Σοφός. ὁ θηρεπ.
 Σπακτὴ καὶ κασ. Στέαρ. Στήρυγμα. Σχοίνισμα. Τροχός. Ἰδιωρ
 ἀντιλ. Ἰποπόδιον. ἸσσωπⓈ. Ἰοιοί Θεῶ. Ἰψῆτε.

Theodorus Lector. v. ΘεοδέριχⓈ ὁ Ἄφρ.

Theodorus Raithou de Incarnat. Domini. v. ἈπολλινάριⓈ ἔτ. Εὐτυ-
 χής ἔτⓈ. ΘεόδωρⓈ ἔτ. ΝεσέρⓈ. ΠαῦλⓈ ἔτⓈ. ἐγ. Σευή-
 ρⓈ. Ταρσζίας.

Theophylactus. v. Κεφάλαιον. Τεχνητόν.

Thucydides. v. Ἀποκρέτω. Δημιουργός. Ἑλληνοταμία. Ἐνέρσει. Νόσθ
 ἔχεν. Ζυγγραφεὺς. Ὀμοιχμία. Πλῶ χρησ. Φέρεν.

Xenophon. v. Ἀλεξίμενον. Ἀνέμων. Ἀπέκοντ. ΒάλαⓈ. Αἰΐων.
 ἘπίμαχⓈ. Καρβατίναγ. Κύρος ὁ βασ. Μᾶζα. ΜάρσιπⓈ. Μα-
 σός. Μελίη. Μένων Ἀθην. ΝάπⓈ. ΟἶνⓈ ἄνομ. ὈξⓈ ἐψ. Ὀκ-
 ιεν. Παλτά. Παρέη. Πεποδισμένοι. Σησαμῆς. ΣκύτινⓈ. Σμήνη.
 Σπυδαμολογῶ. Στολάς. Σύϊνον. Σφενδόνη. ΤισήβαζⓈ.

Xiphilinus. Vide Dion.

Zenobius. v. Ἄνδρὲς γέρ. Ἀντὶ πέρκης σκ. Γεράνδρουον. Ἐπὶ τῷ
 Μανδρ. ΘάσⓈ ἀγαθ. Θολερῶς προβ. Θρᾶκες ὄρκ. Θύραζε. Καὶ
 σφάκελοι. Λευκὴ ἡμέρα. ΜωρότερⓈ Μορ. Ὁ Σικελικός. Τὸ Δίανος.
 ΧαρσαδράⓈ.

Zosimus. v. ἈθηνόδωρⓈ Στ. Θεοδόσιος βασιλ. Κρίσκης. Λακκιανὲς
 ἑτερⓈ. Ὀρχισις Παντ. ῬεφίνⓈ. ΣισίννιⓈ ἔτ. Σκύθαγ.

V. Post Svidam dicere juvat de Lexico etymologico utilis-
 simo, quod antiquius fortasse a) quam Svidas, certe non minus anti-
 quum, itidem ut ille ab Eustathio b) allegatur, & jam quartum lucem
 C vidit

a) Sylbnergius non multo post Photii Patriarchæ tempora vixisse auctorem etymologici
 credidit, sed Choerbofco etiam junior est, quem constat post Simeouem Metaphrastem,
 h. e. est non ante sæculum decimum scripsisse.

b) Eustathius in Iliad. β. p. 203. edit. Basil. Τὸ δὲ μέγα ἐτυμολογικὸν συγκροτῆν εἰς τὴν
 δασεῖαν τῆς ἀρχέσης, λέγει παραχθῆναι τὴν αἰτίατον, ἀπὸ αἰλιῶν καὶ ἀετῶ.
 In Iliad. λ. pag. 768. καὶ ὁμοιωτῆτα τῶν γανον, πῆγανον, ὁ καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ
 ἐτυ-

vidit Græce, sub titulo ETYMOLOGICI MAGNI. In primis editionibus Venetis tantummodo inscribitur Ἑτυμολογικὸν μέγα καὶ ἀλφάβητον, πᾶν ἀφέλμιον. At Sylburgius titulum fecit: Ἑτυμολογικὸν μέγα, ἢ γὰρ ἡ μεγάλη γραμματικὴ. Nec enim etymologiæ solum, inquit, in illo traduntur, sed & analogiæ præcepta, & quamplurimæ Grammaticæ observationes aliæ, immo & historiæ ac fabulæ passim insperguntur. In Henrici Stephani Codice MSto, maximam cum hoc opere habente affinitatem, cujuscumque copiam fieri sibi frustra Sylburgius expetiit, inscriptionem præferebat Ἑτυμολογικὸν τῆς μεγάλης γραμματικῆς, & mox in operis principio, δεχὴ τῆς μεγάλης γραμματικῆς. Quod posterius facit, ut nolim subscribere conjecturæ præclari Viri Goldasti, c) qui testatus se in MSS. reperisse hunc titulum: Ἑτυμολογικὸν τῆς μεγάλης γραμματικῆς, suspicatur auctorem Etymologici magni fuisse Grammaticum quendam nomine *Megalum*, vel *Megaletem*. Quamquam alioqui non magis à Græcorum usu abhorret illud nomen quam à Latinorum nomen *Magni*, d) vel à Germanorum consuetudinem nomen *Grossii*, *Grosi*que. Nam Megali Siculi mentio obvia apud Etymologum & Svidam in *μεγαλεῖον μύρον*, & Megales Phryx à quo Sabini edocētī augurandi artem, Solino aliisque celebratur: & Megas Procopii Sophistæ discipulus, de quo ipse in Epistola 13. 17. & 50. meminit: & Megas chirurgus apud Celsum: ut alios in præsentī præteream. Tamen non magis auctorem magni Etymologici constat nominatum fuisse *Megalum* quam *Niscam*, licet Politianum e) secuti viri docti f) eum audacter

ἑτυμολογικῶ κεῖται. In Odyss. A. p. 25. ἑτυμολογίαν δὲ τοιῆτα ἀβακῶ ὅς καὶ κοινολεκτεῖται, ἐν τῷ μεγάλῳ ἐστὶν εὐρεῖν ἑτυμολογικῶ. & in Odyss. B. pag. 93. ἰστέον ὅτι ἐν τῷ μεγάλῳ ἑτυμολογικῶ εὐρεῖται κατὰ τινὰ γλῶσσαν καὶ παλὶν ὁ μάταιος πλεονασμὸς τῆς ἢ, ὁμοίως τῷ ἦγανον, πῆγανον. In Iliad. B. p. 230. Τὸ δὲ ἀλείσιον ἐν μὲν τοῖς παλαῖοις τῶν ἀτιγράφων διὰ διφθόγγων φέρεται, ὡς ἀπὸ τῷ ἀλέω, ἀλέσω, κατὰ τὸν ἑτυμολόγον. In Iliad λ. pag. 835. φασὶν οἱ ἑτυμολόγοι ὅτι χόρτοι οἱ τροχάλοι, ἐπεὶ ἀπὸ χόρτου κατεσκευάζοντο.

- e) Goldastus Epistola ad Iungermannum, inter Gudianas à Clariss. Burmanno vulgatas pag. 153.
- d) De Magnis dixi ad Eunapium, & infra libro VI. ubi de Magno iatrosophiſta.
- e) Angelus Politianus cap. 72. Miscell. *Nicas in commentario quem per ordinem litterarum disposuit, Græce ille quidem, sed in hunc ferme intellectum philyram interpretatur: philyra planta librum papyro similem habens, ex quo etiam funes complicant. Φίλυρα φυτὸν ἔχον φλοιὸν βύβλω παπύρω ὁμοιον, ἐξ ἧς τὰς σελήνας πλέκουσιν.*
- f) Sic Vossius pater libro de IV. artibus popularibus p. 21. Filius Isaacus Vossius p. 22. ad

after Nicam appellant. At Isaacus Vossius qui hoc etiam ipse à Politiano passus fuerat sibi persuaderi, postea incidens in Codicem g) qui Politiano imposuit istud ut crederet, non potuit sibi à risu temperare, cum observavit volumini illi MSto Etymologici præfixum labarum cruciforme cum verbis decantatissimis *ἐν τῷ νικά*, de quibus priora duo, *ἐν τῷ*, deleta, tertium solum, velut scriptoris nomen visum Politiano, *νικά*, relictum fuit. Sunt etiam qui Etymologici magni auctorem esse rati sunt *Suidam*, h) sed etiam hæc sententia parum est verisimilis, cum Svidæ etymologicum plane diversum à magno illo & adhuc ineditum Sylburgius & alii viri docti evolverint, ut Volum. IX. pag. 650. notare me memini: & auctorem Etymologici magni à Svida diserte videtur distinguere Eustathius utrumque laudans ad Iliad. λ. p. 768. Illos similiter certissime fugit ratio, qui vel *Marcum Musurum*, i) vel *Zachariam Calliergum* Cretensem k) pro auctore etymologici venditarunt, cum illorum tantum in editione prima Veneta operis hujus aliquæ fuerint partes, ipsimet autem Eustathio, à quo Etymologicum illud citatur, juniores sint aliquot sæculis. Marcus quidem Musurus Græcam præfationem præmisit, in qua quæritur difficile fuisse opus hoc emendatum exhibere, propter defectum emendatorum exemplarium. Ἡ δὲ διόρθωσις ἐργάτης ὑπῆρξε καὶ χαλεπὴ διηνεγκεῖν κατ' ἐνδειαν ὑγιῶς ἐφ' ἅπασιν ἔχοντι ἀντιγράφῃ. ὧν γὰρ ἦν εὐπορία, ταῦτ' οἱ καὶ ἄλλως παλαιὰ καὶ ἀξιόπιστα, ἀλλ' ἐν ἀσαφεῇ καὶ γεγραμῇ ἀνάμεινα, καὶ

C 2

καὶ

ad Melam, Ezech. Spanhemius de usu numism p. 358. edit. Amst. Koenigius p. 22. Bibliothecæ; Thomas Galens præf. ad Palæphatum, Bailletus jugem. des Savans T. 3. p. 625. Vinc. Placcius ὁ μακαρίτης teatro anonymorum p. 357. seq.

- g) Egidius Menagius c. 76. anti Baillet. hoc narrat ex ore Emerici Bigotii, qui illud ab Isaaco Vossio accepit. Video hoc etiam probari auctori Diarii Veneti (Giornale de' letterati d' Italia) T. XX. p. 278. Idem Bigotius testatus est insignem MStum Codicem Etymologici evoluisse se Florentiæ in Bibliotheca Jacobinorum ad S. Marcum, & Nicæ vestigium incassum in illo quævisse. Niciam Grammaticum semel iterumque citat Eustathius ad Homer. sed is nihil ad scriptorem Etymologici. Nicæ ne Græcum quidem nomen Bigotio videtur.
- h) Memoires de Trevoux A. 1714. p. 1133. *Sylburge ignoroit le nom de l' Auteur du gros livre des etymologies Grecques, & apparemment c' est Suidas, dont Mr. Gronovius a mis le nom à la tête d' un pareil ouvrage.*
- i) Andreas Schottus præfat. ad proverbialia Græcorum, Rev. D. Adamus Rechenberg notis ad Athenagoram de resurrectione p. 59. edit. Lipsiensis, Jac. Thomasius ὁ μακαρίτης diss. de plagio §. 663.
- k) Lælius Bisciola lib. 1. horas, subcesiv. &c.

καὶ διὰ τὸ τὸν εἰκασθ' Ὀιδίποδι παραπλησίῳ δεόμενα. Corrigendi laborem præcipue in se suscepit Calliergus, unde in calce libri traditur opus emendatum πόνῳ καὶ δεξιότητι Ζαχαρίου Καλλιέργου τῷ Κρητός. Quisquis vero fuit Auctor, certe Christianus, ut ex quamplurimis libri locis clarissime apparet, & jam à Maussaco l) est annotatum, verissime de se affirmavit præ litterarum amore nihil se studii & laboris intermisisse, ut opus præclarum & utile elucubraret, licet pressus egestate & variis jactatus vitæ molestiis ac calamitatibus. Ita enim ille in voce ἦτοι pag 417. edit. Sylburg. δίκαιον ἡγήμαι πολλῶν ἀντιλεγόντων πάντας παρακινεσάμενος τῇ παραδόσει μόνῃ ἐπεσθαι, καὶ μὴ διακενῆς γράφειν ἀχρεία οὐκ ἔστι, καὶ μάλιστα πολλὰς καὶ ἀνεκδοτοὺς συμφορὰς καὶ τῶν ἀναγκαίων πιεζόμενῳ σπάνει. ἀλλὰ τῷ τῶν λόγων ἀντελκόμενος ἔρωϊ ἐδ' ὅλως τοῖς ὀφθαλμοῖς ὕπνον δέδωκα, ὥστε καὶ αὐτὸς ὠφελήσῃται τὰ μέγιστα, καὶ τοῖς μετ' ἐμὲ καταλιπεῖν μνήμης ἄξιον. Sane Etymologicon magnum studiosis Græcæ linguæ Syllogen præclaram exhibet observationum omnis generis Grammaticarum, etymologicarum, mythologicarum & lexicarum ex variis Grammaticis, etymologicis & Lexicis congestarum, & præterea viginti quinque vel triginta circiter populorū glossas. Illic enim legas m) voces sed paucas quasdam Æolum, Alexandrinorum, Apolloniarum, Ambraciotarum, Arabum, Arcadium, Bithynorum, Beotorum, Chiorum, Cnidiorum, Corinthiorum, Cretensium, Cypriorum, Cyrenæorum, Ephesiorum, Eretriensium, Gortyniorum, Hermionenium, Jonum, Lacorum, Lyciorum, Lydorum, Macedonum, Megarensium, Mesapiorum, Messeniorum, Nicaënsium, Oropiorum, Pamphyliorum, Pergæorum, Phrygum, Ponticorum, Rheginorum, Rhodiorum, Samiorum, Siculorum, Syracusanorum, Tarentinorum, Thessalorum, Thracum, Trezeniorum: Italorum & Romanorum, Indorum, Persarum, Phænicum sive Pænorum, Syrorum & Turcarum. In etymologia vocum tradenda non tam suam exponit sententiam, quam quæ apud Grammaticos vel alios scriptores passim reperit, enarrat: nec mirum si non semper rem tangit acu, sed Thoma Gatakeri judice n) *etymologus est per antiphrasin plerumque sic dictus*. Nam quis nescit omnibus in linguis quantum hac in parte sibi omni ætate indulserunt ingenia, quam multa pseudetyma in Platone ipso & Varrone notant eruditi, quam facile falsa species pro vera notatione alludit & ablanditur etiam acutissimis & peritissimis-

l) Maussacus diss. Critica ad Harpocrationem p. 385. edit. Leidenf.

m) Confer Maussacum p. 391. seq. & Indicem in Sylburgii edit. in *Alex. Apollon.* &c.

n) Tho. Gatakerus p. 428. *Adversar. miscell.* Vide etiam Lamberti Bos diss. de etymologia Græca.

affinis? Atque licet in aliquibus certum datur cernere, & ad liquidum rem perducere linguarum & historiae subsidio, in longe plurimis tamen cum S. Augustino † sentias ut somniorum interpretationem ita verborum originem pro cuiusque ingenio prædicari, solenneque originum scriptoribus, quod Homerus de Ulysse, ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὅμοια.

VI. Editiones Etymologici magni.

Prima, Venetiis A. 1499. majore forma folii, typis luculentis cum præfatione Græca Marci Musuri, ex recensione Zacharia Calliergi Cretensis, ut docet hæc nota in calce operis adscripta: τὸ μέγα ἐτυμολογικὸν ἐκτυπωθὲν πέρας ἤδη σὺν Θεῷ ἐν Ἑνετίαις, ἀναλώμασι μὲν τῷ εὐγενεῖς καὶ δοκίμῳ ἀνδρὶ κυρίῳ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΛΑΣΤΟΥ τῷ Κρητῷ, παλαινοῖσι δὲ τῆς λαμπροτάτης τε καὶ σωφρονεστάτης κυρίας ἈΝΝΗΣ, θυγατρὸς τῷ παντεβessäτῃ καὶ ἐνδοξοτάτῃ κυρίῳ ΛΟΥΚᾶ ΝΟΤΑΡᾶ Ο) ποτὲ μεγάλῃ Δακῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πόνῳ δὲ καὶ δεξιότητι ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥ τῷ Κρητῷ, τῶν λογίων ἀνδρῶν χάριτι καὶ λόγων ἐλληνικῶν ἐφιεμένων. Præfixa etiam duo Græca epigrammata, alterum Joannis Gregoropuli, Cretensis & alterum ejusdem Musuri, qui Græcas tunc litteras * Venetiis publice docebat frequenti semper ac gravi auditorio, & Cretensis etiam ipse hanc editionem totam Cretensibus debere celebrat his verbis:

Κρῆς γὰρ ὁ τορνεύσας, τὰ δὲ χαλκία Κρῆς ὁ συνείρας
 Κρῆς ὁ κατ' ἐν σίξας, Κρῆς ὁ μολυβδοχύτης.
 Κρῆς δαπανᾷ νίκης ὁ Φερώνυμῳ. αὐτὸς ὁ κλείων
 Κρῆς τάδε, κρησὶν ὁ κρῆς ἡπιῶν αἰγίοχῳ.

Secunda, Venetiis A. 1549. fol. curante Federico Turrisano Andree, cujus filiam Aldus duxerat, filio qui nonnulla castigavit, alia ipse curavit inferi, p) asterisco tamen appposito à veteris scriptoris verbis semper distinxit. Hæ additiones in Commeliniana etiam & novissi-

C 3

vissi-

† Cap. V. Dialectic.

ο) De hoc Notara confer Martinum Crusium in Turco Græcia p. 55.

* H. Stephanus p. 111. de infidis Græcæ linguæ Magistris.

p) Turrianus in præf. In magno hoc Etymologico multa desiderari cum animadvertissem, tot diffusionibus & iis exquisitissimis augendum curavi, ut qui liber antea & videri poterat, & certo erat imperfectus, is deinceps industria sumptuque nostro & absolutissimus & discensibus utilisissimus sit futurus &c.

vissima Veneta recusæ leguntur. Sed asterisci in hac novissima male q) prætermissi.

Tertia, Commeliniana, *Friderici Sylburgii* ** Veteraviensis accuratissimo studio diligentissimoque labore recensita, illustrataque notis & indicibus, & Academiæ Heidelbergensis Doctoribus consecrata. Heidelberg. 1594. fol.

Quarta ex recensione *Panagiotæ Sinopensis*, qui castigationes Sylburgii ex ejus notis plerasque r) in contextum recepit, cæterum asteriscos quibus additamenta Turrisani distinguebantur & Sylburgianos indices prætermisit, Venetiis è typographia Ant. Bartoli, apud Nicolaum Sarum. 1710. fol. Non dubium igitur quin adhuc longe optima Etymologici quæ exstat editio sit Sylburgiana, digna etiam ob raritatem, quæ in Græcæ lingvæ studiosorum usus recudatur.

VII. *Etymologica Græca deperdita.*

Apollodori Atheniensis περὶ ἐτυμολογιῶν memorat Athenæus lib. 2. p. 63; & lib. 15. pag. 483.

Demetrii Ixionis ἐτυμολογούμενα idem Athenæus pag. 50. & 74. Cæterum fallitur Mausæus qui in diff. Critica p. 384. putat *Ixionis* & *Dolionis* (pro quo nomine Orionem legere suadet) libros de etymologiis memorari ab Etymologo in Ἀμφίων, nam ex Choerobosco tantummodo scriptor ille notat vocem Ἀμφίων similiter formatam ut ἰξίων & δολίων.

Orion Alexandrinus περὶ ἐτυμολογίας. Svid.

Orus Thebanus Etymologus citatur in Etymologico magno v. ἀβαρνίδα adde eundem in αἰγυπῖος.

Pamphrepi Panopolitæ ἐτυμολογιῶν ἀπόδοσιν memorat Svidas.

Denique aliud Etymologicum τὸ ἄλλο ἐτυμολογικὸν sine nomine auctoris laudat Etymologici magni scriptor in πηλὺς, σίκιννις, ὑπήνη, φασιανός.

Græca Etymologica inedita.

Anastasio Sinaitæ Etymologicum MS. memoratur in Philippi Labbei Bibl. nova MSS, p. 103. Videndum tamen an sit diversum ab brevi apo-

- q) Non levi de causa asterisci servati à Sylburgio, sunt enim pleraque illa additiones indigna Etymologo, ut notatur in Actis Erud. A. 1713, p. 488. ac licet essent vel dignissimæ, tamen mali moris est lucubrationes recentium scriptorum præcis ita permiscere ut ab illis distingui nequeant.

** Rich. Simon nouvelle Bibl. choisie T. 1. chap. 19. p. 220. seq.

r) Confer Acta Erud, A. 1713, p. 484. seq.

apospasmatio Anastasii *περὶ ἐτυμολογίας* quod ex Codice Augustanæ Bibl. κεφαλαίων κ' d' descripserat Hæschelius, Sylburgius vero edidit Græce ad calcem Etymologici magni p. 827. 828.

Joannis Damasceni. Vide quæ notavi Volum. VIII. p. 819.

Oro Milesium in Etymologico inedito laudat Fulvius Ursinus ad Festum in *Cibus*, testaturque illud se MStum habuisse. Videtur ex eodem esse quod ex Oro Milesio affertur in Lexico Græco inedito apud Clariss. Montfauconum pag. 501. Bibl. Coislinianæ.

Photio tributum Etymologicum, sine nomine auctoris exstat in Codice Gudiano, Bibl. Principali Guelpherbytanæ nuper illato ut dixi Volum. IX, pag. 366. Ex illo copiosa excerpta debemus C. V. Joanni Christophoro Biel, quæ leguntur in Actis Eruditor. T. VI. supplementi p. 253-260. Ejus editionem olim molitum fuisse V. C. Marquardum Gudium colligas ex Wilh. Goëssii ad eum Epistola quæ inter Gudianas legitur p. 62. Hoc lexicon jam olim laudavit Franciscus Turrianus in Apologia pro Epistolis Pontificum lib. 3. c. 11. & 12. Et fortasse auctor magni Etymologici, Photium aliquoties laudans Patriarcham.

Simeonis Grammatici Etymologicum ordine Alphabetico, foliis centum septuaginta & uno MS in Bibl. Cæsarea, teste Nesselio parte IV. p. 77. Codice Philosoph. CXXXI.

Isida Etymologicum MS, in Bibl. Palatina olim (hodie in Vaticana) & Lugduni Batavorum inter libros Is. Vossii. Vide si placet quæ dixi Volum. IX, pag. 650. Sæpius allegatur à Meursio in glossario Græcobarbaro.

Etymologicum ineditum Bibl. Trajectinæ laudat Clariss. Eschenbachius in notis ad Orpheum p. 266. & vir eruditiss. Hadrianus Reilandus in parte secunda dissertationum Miscell. p. 211. 188. 135. 229. 250. Simile Trajectino esse Photianum, de quo supra memini, notatur in Actis eruditorum Tom. VI, supplementi p. 260.

In Bibl. Cæsarea MSS. *κατὰ ἀλφάβητον ἐτυμολογία διάφορα. Ἀρχὴ τῆς ἀ. ἀγαθὸν ἀπὸ τῆς ἀγαν θένει ἡμᾶς ἐπ' αὐτῷ.* Opusculum paucis constans foliis,

*Recentiorum scripta ad Græcas vocum origines
ernendas facientia.*

Angeli Caninii Alphabetum Græcum, in Grammatica edita Paris. 1655. 4. Lond. 1600. 1613. 1624. 8. & Th. Crenio curante Amstelod. 1700. 8.

Jo.

Jo. Harmari Lexicon etymologicum, adjunctum Lexico Græco Jo. Scalpulæ edit. Lond. 1637. fol. & in edit. Elzeririana 1652. & Basileensi 1665. recusum.

Matthia Martini Cadmus Græco Phoenix, sive Etymologicum vocum Græcarum, maxime earum quæ in LXX. Interpretibus & Novo Test. occurrunt. Brem. 1625. 8. & ad calcem lexici Martini Philologici quod post editionem Brem. fol. 1623. fol. & alteram locupletiolem Francof. 1655. fol. recusum Trajecti 1698. fol. cum Isidori glossario per Grævium & Almeloventium illustrato.

Francisci Gregorii Etymologicum parvum ex Etymologico magno, Eustathio, Martinio &c. excerptum, digestum, explicatum. Lond. 1670. 8.

Lamberti Bos erudita dissertatio de Etymologia Græca, subjecta ejus exercitationibus Philologicis in Nov. Test. editis, Franekeræ 1713. 8.

Ægidius Menagius Origines linguæ Græcæ promisit in Observationibus Gallice editis ad Malherbam, poetam Gallum p. 362. 389. & in amœnitatibus juris p. 21. seq. ubi etiam specimen illius operis exhibet, nec non in notis ad Laërtium p. 45. 59. b. 165. b. Idem p. 149: *Platonis in Cratilo sunt fere omnia pseudetyma, pace tantæ viri liceat dixisse, sed de his alibi.* Magnum quoque in etymologiis Græcis eruendis studium posuerat *Franciscus Gvicius*, Latina universa repetens ex Græcis monosyllabis, de quo Antonius Perianther in Gvici vita. Sed nec Menagii nec Gvici lucubrationes perductæ sunt ad umbilicum, certe hactenus in lucem protractæ non sunt. Multa interim licebit cum fructu repetere ex iis qui Latine Lingvæ origines non indigenti studio excusserunt, in Græcia certe quærendas: ut ex *Jul. Cesare Scaligero* de causis latinæ linguæ, *Josepho Scaligero* ad Varronem & Festum, *Matthia Martini* Lexico cujus jam feci mentionem Philologico, *Christiani Becmanni* Originibus linguæ Latine quintum reculis Francof. 1672. 8. *Jo. Fungeri* Leovardienfis etymologico trilingvi, Lugd. 1670. 4. *Nic. du Mortier* etymologiis sacris Græco-latinis de quibus Acta Erud. A. 1703. p. 471. maxime ex *Gerb. Job. Vossii* etymologico, præclaris & verioribus plerumque Is. Vossii observationibus in novissima editione locupletato, inter Vossii opera Amst. 1695. fol.

VIII. INDEX Scriptorum in Etymologico
allegatorum, depromptus ex Sylburgiana editione sed emen-
datus & auctus aliquibus locis, & maximam partem ad
alias etiam editiones accommodatus.

- A** Bro Grammaticus. v. Ἡμεκύνκιον & ὁμοκλήσασκεν ubi male,
Ἀμβροσιον.
Acestodorus. v. Δωδωναῖος.
Acta Apostolor. (VII. 20.) v. ἀστὴς.
Acusilaus. v. Κοῖος.
Ἀλκίον threnus in honorem Lini Calliopes F. v. αἰλίων.
Ælianus, infra, Claudius.
Æolicis multis utitur Homerus. v. ἀλαλύκτημα.
Æschines pag. 322, 41. 346, 36. 765, 46. 790, 49.
Orat. contra Ctesiphontem. v. ἐπιλαχών.
Demosthenis in eum scomma. v. ἱαμβοφάγος.
Æschylus p. 54, 36. 93, 50. 103, 11. 118, 31. 149, 57. 151, 48. 161, 15.
182, 55. 250, 4. 271, 18. 279, 16. 288, 5. 346, 57. 403. 48. 409, 48.
447, 13. 450, 36. 473, 16. 486, 48. 490, 11. 530, 51. 537, 46. 563,
10. 595, 22. 674, 20. 753, 22.
ἐν Ἀγαμέμνονι. v. ἀγγαρεύω & ἔρσαι.
Ἀργείοις. v. ἐνηλύσια.
Πηνελόπη v. αἰδοιέσασθαι.
Æschyli durities ab Aristophane notata. v. κόλλοπες.
ὑπόμνημα τρομίδεως δεσμῶν, sive commentarius in Æschyli Pro-
metheum vinctum. v. προσέληνοι.
Aethlius. Vide Athlius.
Ætolus (Alexander) v. δροῖτη.
Agatho (Tragicus) ἐν Ἀερέπῃ. v. εἰσῆμεν.
Agathocles (Grammaticus) v. δίκτη.
Alcæus. v. ἀμάνδαλον. ἀχνιάσθην, βληχρὸν, δηλ., δυσί, ἐθήκε, ἐξ-
φεντί, ἡπίαλος, κνάμψω.
ἐν τῷ ἐνάτῳ. v. εἰδείς.
Alciphron (Grammaticus) v. ἀσελγαίνειν.
Alcman. v. αἰζωναυσίον, γεργύρεα, ἡδυμ., καλά, κέρκ., κέρκυρ,
ἔκκα, περὶ ἡρς.

D

Alexan-

Alexander (Grammaticus) v. ἀμαμυξίς. δερμάτειον. ἄχνη, (ubi male
Ἀλεξανδρεὺς) δίκρον. δωτίνη.

Cotyaënsis. v. δέδοικα. περιβρῆδης.

Alexander Polyhistor. ἐν τῷ περὶ Βιβυνίας. v. κύβελον.

Alexander Thasius (Grammaticus) v. διόνυσος.

Alexandrinorum dialectus. vide infra, Irenæus.

Ἀλέξης (Grammaticus) v. κηρόσυνα.

Ἀλεξίων (Grammaticus) v. κατ' ἐνώπα.

Alexis (Comicus) v. θυσία. τοναία ubi Sylburgius suspicatur allegari
ejus drama, cui titulus παλλακή.

Amarantus (Grammaticus) ὑπομνηματίζων τὸ ἰδύλλιον Θεοκρίτου, ἧς
ἐπιγραφὴ λυκίδας ἢ θαλύσια. v. διεκρανώσατε.

Ambron. vide supra, Abbron.

Amerias (Grammaticus) v. λιστή.

Amipsias (Comicus) ἐν ἀποκρηβίξισι. v. ἔγχυσσα.

Ammonius (Grammaticus) v. σιροί.

Ammonii versus (illius forte Poëtæ de quo Socrates VI. 7. Hist.) v.
μίμαντος.

Anacreon 2, 49. 259, 28. 345, 39. 385, 9. 429, 51. 433, 47. 448, 16. 463,
10. 489, 39. 514, 27. 524, 51. 601, 23. 703, 29. 713, 8. 714, 39.

ἐν ἰάμβω. v. κνυζήθμος.

τῷ δευτέρῳ τῶν μελῶν. v. μῦθος. σινάμοροι.

Anaxandrides in φαρμακομάνται. v. ὀργανοί.

Anaxilas v. φιλοδεσποτεύομαι.

Andocides v. ἐπεσκέψατο.

ἐν τῷ περὶ μυστηρίων. v. ἀμφισβητεῖν.

Andreas Medicus ab Eratosthene βιβλιαῖος dictus quod scripta ipsius
clam expilasset. v. βιβλιαῖος.

Andro Historicus v. παρνασός, σινώπη.

Androtio Historicus v. βρισαῖος, συγγραφεὺς.

Ἀντιγραφῶν discrepantia & Codicum MSS. v. ἀντιγονίζω, βινῶν, ἐνέρω
ζῶσῃ, κινάκη, ὠρείτης.

Antimachus Poëta v. ἀδόροις, (ubi male excusum ἀντιμάχους) ἄφε-
νός, δαμαλῆς, δι' ἀσπίδος, ἐρεχμὸς, θάυμακτρον, ἰδας, λαχ-
μῶ, σειράνω, τροία.

Ἰαχίνη, v. ἀβολήτωρ.

ἐν πρώτῳ θηβαιδῶ. v. βασιλεύτωρ.

Anti-

Antipater Thessalonicensis ἐν ἐπιγράμματι, v. καυσίας.

Antiphanes Comicus καθαρωδῶ, v. πόρκις.

Antipho p. 242, 8. 336, 35. 355, 36. 735, 26. 798, 34.

ἐν ἀληθείας β. v. γρυπῆδα.

ἐν τῷ περὶ ὁμοιοίας. v. θεαυδέσας.

ἐν τῷ πολιτικῷ v. εὐσύμβολ.

Aphthonius εἰς τὰ προγυμνάσματα τῆς ῥητορικῆς περὶ γνώμης. v. δυνάμει.

Apio Grammaticus p. 152, 5. 329, 13. 371, 28. 514, 21. 519, 46. 525, 6. 530, 21. 541, 21. 628, 39. 48. 634, 43. 650, 1. 668, 23. 719, 40. 737, 55.

Apollodorus Cyrenæus Grammaticus v. βαμωλόχοι. pag. 57, 19. 72, 51. 151, 49. 157. 32. 249, 43. 350, 39. 331, 38. 486, 28. 504, 13. 507. 6. 514, 22. 530, 48. 537, 55. 541, 20. 543, 19. 634, 7. 636, 21. 698, 3. 825, 6.

ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἐταιρέιδων. v. φανοσράτη.

Apollodorus Comicus v. ἐγκόμβωμα. Confer Photii Epistolam 156. ubi Apolloli Petri ἐγκομβώσασθε 1. Epist. V. 5. ex Apollodori loco illustrat.

Apollonius Archibii F. Grammaticus v. αἰζήος, ἄλεισον, νήφω p. 47, 54. 69, 22. 82, 31. 140, 30. 168, 37. 238, 14. 274, 27. 276, 25. 321, 32. 398, 43. 419, 39. 434, 13. 461, 54. 472, 10. 21. 475, 55. 520, 44. 538, 9. 566, 8. 619, 56. 628, 51. 641, 40. 643, 47. 664, 29. 672, 7. 740, 10. 767, 19. 773, 19. 814, 22.

ἐν ταῖς γλώσσαις ἠεροδότη v. καφός, σοφιστής.

Herodianus εἰς τὴν Ἀπολλωνίᾳ εἰσαγωγὴν ἢ περὶ παθῶν. v. ἀρί-
συλλ.

Zenobius εἰς τὸ ῥητὸν τῷ Ἀπολλωνίᾳ. v. ἀήθεσον.

Apollonius Rhodius locis quamplurimis citatur.

ἐν δ' ἔργοναυτικῶν. v. ἐρκύνιος.

Scholia in Apollonium. ἔτις εὐρον εἰς τὰ Χόλια τῶν ἔργοναυτικῶν τῷ Ἀπολλωνίᾳ v. αἰγχαυρόν, ἀθαμάνιον, αἰκάς, ἄσπον, κλειτή.

Tarrhæi scholia in Apollonium, ἔτις ταῖς ῥαῖς ἐν τοῖς ἔργοναυτι-
κοῖς. v. δρείων.

Apollonius ἐν τῷ ἰε τῶν Καρικῶν. v. ἄρπασος.

Apollorphanes v. Φιβαλέως.

Aratus v. αἰγινῶ, γυρῶσαι, ἐλικώπες, ζώδιον, θεατάτη, μύκης.

Archilochus v. ἀλῶος, αἰνές, ἀκὴ, ἀσελγαίνειν, ἀτρυγέτῳ, ἐγκυλῇ, ὅκ' ῥώμης, ἥκη, θάλλω, κοπάειν, κορωνός, ἐροίτυπῳ, πρεϊκτής, σύπῳ.

Archippus Comicus. ἐπίβολῳ.

Aristarchus Grammaticus p. 49, 53. 78, 21. 81, 16. 90, 43. 111, 28. 34. 157, 45. 247, 12. 256, 23. 257, 29. 37. 271, 21. & pluribus in locis. Ἀρίσταρχῳ καὶ οἱ ἀκριβεῖς γραμματικοί. v. Φανήη. δρις ἀρχεῖον αἰμάρτημα v. ἥδη. ὁ Σιδώνιῳ μέμφεται Ἀρισταρχῶ. v. ἀπὸ. ἐπί-μεμπῇ Ἀρίσταρχῳ v. διδάσκω. Dionysius Thrax Aristarchi discipulus præceptorem pinxit cum tragædia in pectore, ἐν τῷ στήθει αὐτῷ τραγωδίαν ἐζωγράφει, διὰ τὸ ἀποσηθίζεν αὐτὸν παῖ-σαν τὴν τραγωδίαν. v. Διονυσίῳ.

Aristarchii, οἱ Ἀρισταρχεῖοι. v. βηλός.

Aristocles ἐν τῷ περὶ διαλέκτων v. κύμα.

Aristodemus, v. Διονυσῳ.

Aristonicus Grammaticus. v. αἰδὼλῳ, ὀλοοίτερχῳ.

ἐν σημείοις. v. ἔρση, ὀπή.

ἐν τῷ περὶ σημείων τῷ Ὀμήρῳ. v. λύχνῳ.

Aristonymus v. βεμβράς.

Aristophanes Comicus p. 45, 25. 61, 18. 80, 8. 110, 50. atque qvam plurimis aliis in locis.

Ejusdem ἀμφιάρα v. ἀνίβολῳ.

ἀνάγυρῳ v. βεκέφαλῳ.

ἀχαρνεῖς v. ἀτεράμων. ἀχαρὰ ἐτνήρευσις.

βάτραχοι v. κιμμερίας. κῶνῳ, ὀβελίσκῳ. ὑπογραμμός.

βαβυλώνιοι. v. ἐγκινέμενῳ. ζώτειον.

Γεωργοὶ v. γλιχόμενῳ. ἐλαΐζην. ὄρχατος.

Γῆρας v. μορμουλκεῖον.

Γηρυτάδης v. ἦεν.

Ἑρηνῇ v. ἀναρρήχόμενοι. ἐνωρᾷ.

Δαγταλεῖς v. δαγταλέως.

Δαναΐδες v. ἀταλαίπωρον.

Ἐκκλησιάζουσα v. ὀρίγανον.

Ἡρώες. v. πίνω.

Θεσμοφορέάζουσα v. ἥτρον. μορμουλκεῖον.

Ἰππῆς v. ἄλλιξ. ἀφελής. ἐγχελυσ. ἐπίπασα. κοάλεμον πυθαρίζην.

σκαρδαμύσσην.

Λυσί-

- Λυσιστράτη V. ὀισυπηρεά.
 Νεφέλαι V. ἀγῆλαι. ἀλυνδῶ.
 Νῆσοι. V. ἔλυμος ἐνδυμος.
 Πλαταικῆς V. αἰδοιέσματος.
 Πλῆτος. V. ἦεν. ἦν. πατήρ. Φῶς.
 Πολύειδος V. ἔρημος. θησειότεριψ.
 Τάγηνισαί V. ἥτρον. κανῆσαι.
 Τελμισοὶ V. δῆριπλος. (Τελμισοῖς V. μετάλλειον).
 Aristophanes Grammaticus v. κύρβεις. συρβάβυττα.
 Aristoteles v. ἀμία. ἀχερώϊς. βῶξ. ἐρμῆς. ἐρωδῖος. ὀρφύς. σοφιστής.
 σωφρονιστῆρες. ταμίαις. Φόξινος. ὦτος. Philolophus v. ἐπηλυγάζον-
 ται, εὐήθης. mortuus prae mæore quod Euripi rationes perverti-
 gare non posset. v. ἔυελπος. Hermiæ Eunuchi θετὴν sive adop-
 tivam filiam habuit uxorem. v. ἐρμῆς.
 ἐν τῷ περὶ ζώων. V. γαστρίμαργος.
 ἐν τῷ πέπλω. V. ἥλις.
 πολυτεία Ἀθηναίων. V. ἱεροποιοὶ δατητής.
 Ἰθακησίων. V. δῆκισίος.
 Κυμαίων. V. ἀγσυμνήται. βλάξ.
 περὶ Κυρηναίων. V. αἰθήρ.
 Aristoxenus Grammaticus. v. λιπερνήλις.
 ἐν πρώτῳ περὶ τραγικῆς ἐρχήσεως. V. σίκινης.
 Arrianus ἐν τῷ β' τῶν Βιθυνιακῶν. V. ἀφέσιος.
 Artemidorus Grammaticus v. δεισκύδης. ἀρμῶ.
 Ἀρτίς & Νικαδῖς annotation v. εὐάντητος.
 Ascalonites, infra, in Ptolemæo.
 Asclepiades v. κύρβεις. ab Apollodoro allegatus v. ἀσπληδὸν. Myrceanus
 V. ἀσυάναξ.
 ἐν τῷ ἱπομήματι τῆς ὀδυσείας. V. δῆναῖος.
 Asclepius allegatus ab Alexandro Cotyaenē. V. ἄχη.
 Athamas Grammaticus v. τεττογένεια.
 Athenæus ἐν τῷ β' τῶν δειπνοσοφιστῶν. V. βεάβηλα.
 Athlius ἐν τοῖς Σαμίων ὅροις. V. νένωται. Athenæo Aethlius.
 Attalus Grammaticus v. μήλα.
 Axionici dictio reprehenditur v. ὑπὸν ἄρμα.
 Babrii versus ἄσοι πέπρωται, ταῦτα τλήθι. γενναίως. V. πεπρωμένον.
 Bacchylides Poeta. v. ἑδῶλον. πλημμυρίς. Bacchylidis Pater Midy-
 lus, v. Μιδύλος.

Basilides. vide infra, Cratinus.

Basilius ὁ ἅγιος. V. ἑνάσμα. παρὰ τῷ μεγάλῳ βασιλείῳ. V. Κάδης.
ὁ ἅγιος Βασίλειος εἰς τὴν τῆ χειρὸς γέννησιν. V. διαλείμματα.

Besantinus ἐν τοῖς περὶ χρητομαθίας. V. βρενδύετα, νύξ, πότνια.

Callias. V. ἐλλέβορον.

πεδῆταις. V. εἰσῆμεν.

Callimachus p. 8, 32, 38, 36, 49, 48. & aliis qvampkurimis in locis. ὁ καλ-
λίμαχος ὁ γραμματικὸς ἐποίησε πίνακας ἐν οἷς εἰσιν ἀναγεγραφαὶ παρὰ
τῶν δεξαμένων, οἷς ἐντυχῶν ὁ γραμματικὸς ἐποίησατο τὰς ὑπο-
θέσεις τῶν θεμάτων. V. πίναξ.

αἰτίων libro I. V. βυκέρας. ὅσφυγγες. II. V. αἰσυρὸν. III. V. βρέφος.
vide & infra in Theone.

Εἰς Ἑκάλην ἡρώϊδα ποίημα. V. ἐκάλη.

ἐν τῇ ἐκάβῃ. V. ἀλῶα. Videatur leg. ἐκάλη.

ἐν τοῖς ἐλεγείοις. V. δυσί.

ἐν τοῖς περὶ ὀρνέων. V. πέλαια.

ἐν χαλιάμβοις. V. ἄλες. θαλῆς.

Hedylus εἰς τὴν ἐπιγραφὴν καλλιμάχε. V. αὐτοάρχης.

Capys litteræ κάππα inventor V. κάππα.

Cephalo Gergithius. V. καπή.

Cephalus Rhetor. V. ἐπιτιμία.

Charax Historicus V. κολώνεια.

Joannes Charax Grammaticus Christianus V. ἔπον.

Chares Grammaticus V. ἡδ' ὅς.

Charon Lampfacenus ἰσορεῖ. V. ἀμαδρυάδες.

Georgius Chærobofscus V. ἀμφισιμένοι, θρέψας Grammaticus p. 3,
48. 20, 23. 56. & locis qvampkurimis.

ejus κανόνες Grammatici V. ἀβλήτα, ἀμένης, ἀξιοχρεων, κλέα, νήγλυς
πηλέυς, χρέον.

ὀρθογραφία. V. αἰδήλος, αἰετής, ἀμφίων, ἀρνεῖς,

ῥηματικὸν sive de verbis. V. θρέψας, κένουκα.

περὶ ποσότητος de quantitate V. αἰδοῖος, ἄρας, ἀλάη, ἀμαρτῆ,
ἀτρείδης.

εἰς τὸ ἀνεκφώνητον. V. πίναξ.

προλεγόμενα τῶν ὑδετέρων de neutris, V. ὑδέτερον.

περὶ τόνων V. θῶνος, φητίς.

περὶ κτητικῶν de possessivis V. γήδιον.

Chry-

Chrysippus (Philosophus v. ἀλάτωρ.) ἀμβωμοῖσιν, διδάσκω (ex Herodiano) ἐπικυνῶν, καρδιά, κρένος, παλαστή, ῥέα, τελετή.

Claudius Julius ἐν ταῖς Φοινίκης ἱστορίαις. v. γάδεμα. Sed in v. Βάκχος pro κλάυδιος legendum κλάδος ut monuit Salmasius p.93. ad Infcript. Herodis Attici.

Claudius (Ælianus) Philosophus v. ἐράδιος.

Clemens v. ζάλη.

Cleod ὁ ἐλεγχοποιός. v. ἐμβύριον.

Clidemus, v. ὕης. vide Clitodemus.

Clitarchus Ægineta λεξικογράφος v. γάργας, βρεῖχος.
ἐν γλώσσας. v. ἀνόστεος.

Clitodemus v. ἐπὶ παλλαδίῳ. vide Clidemus.

Cornutus ἐν τῷ περὶ ἑλληνικῆς θεολογίας. v. ζεύς.

Crates v. αἰλίπτε, βέθρον, μεμνέωτο.

Crates Comicus ἐν μετοικοῖς. v. παγωνιήτης.

Ὀδυσσεύσιν v. ἐπὶ χαλζένης.

πολὴν. v. διακαυνιέσας.

τροφῶνι. διαρρίκνυθαι.

Crates Grammaticus v. ἀνοπαῖα, ἄρη, ἀφαρέυς, δι' ἀσπίδεος, ἐρεμβοί, μυλιῶντες, ὀρσοθύρη, ὑπερταίνοντο.

Cratinus Grammaticus ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν βασιλείδων περὶ ὁμηρικῆς λέξεως. v. δρεζήλοι.

Cratinus Comicus v. βαβάκτης, βλιμάζειν, διαπηνικίζω, ἐφετίνδα, καεῖς, σκιρωθῆναι. Dictus ταυροφάγος. v. ταυροφ.

Διονυσιαλέξανδρον. v. βῆ.

δραπέταις v. ἀγερσικύβηλιν.

δραπέτησι ἰσθ' δραπέτισι v. ἀπόπατος.

μαλθακοῖς. v. κάβατος.

Critolaus Grammaticus v. ἦ δ' ἔς.

David Propheta v. κάδης. vide infra, Psalm.

Destio ἐν ὑπομνήματι Λυκάφρονος. v. ἡπίος.

Demetrius ἐν Σπείλικοις. v. ἐμμηρόν.

Demetrius (Grammaticus) v. βείσιμα.

Demetrius Scepsius v. χειρᾶδες.

Demetrius ὁ πυκτής. v. Δημήτριος.

ἐν τῷ περὶ διαλέκτων. v. μάλων.

De-

Demo v. τριτοπάτορες.

Democritus v. ἀλαπάξεν, θάκελον, νένωται, ὀλοοίτροχος.

Demonicus ἰσορεῖ. v. γλάυξ.

Demophon ἐτυμολογεί. v. δορύκκιον.

Demosthenes p. 34, 8. 167, 43. 228, 50. 240, 25. 241, 2. 349, 42. 355, 2. 362, 23. 365, 5. 369, 36. 518, 25. 577, 49. 637, 1. 672, 34. 699, 25. 25. 744, 18. 782, 35. 788, 57. 789, 47. 793, 14. *adversus Aeschinem* v. ἐσπαθᾶτο. συγκλητος. *adversus Arbobum* v. συμμορία. *adversus Aristocratem*, v. σκῆψις. *contra Aristogitonem*, v. ἐνδείξις, ἐν Φρεσσοῖ, Φάρμακος. *Oratione περὶ ἀτελειῶν*, v. θρόνα. *Pro Corona*, v. θεακόν, ἱαμβοφάγος, σύλας, ὑπερβολήν. *Pro Ctesiphonte* v. βάσκαρος, ἡγήμων. *Apologia adversus Lacritum* v. ἄρχων. *contra Midiam* v. ἱεροποιοί, τίμημα. *contra Nearam* v. ὀκφυλλοφορήσας. *contra Olympiodorum* v. ἐπεδικάσει. *contra Pantanetum* v. σκῆψις, in *Philippicis* p. 151, 5. 187, 56. 449. 9. 736. 5. II. p. 620, 47. 699, 33. 46. IV. p. 469, 4. V. p. 324, 47. 404, 53. VI. p. 254, 26. *Philippica septima*, v. σύμβολα. *illius auctor videtur Hegesippus cognomento Crobylus*. v. ἡγήσιππος. *contra Sphadantem* seu *Sphadantem* v. σκηνῶ. *contra Stephanum* v. θρόνα, Φάρμακος. *Oratione περὶ τῶν συμμοριῶν*, v. τίμημα. *contra Timocratem* v. ἡών.

Dercyllus Dorica dialecto recentiore usus. ἐνῖος.

Dexippus ἐν δωδεκάτῳ χρονικῶν. v. ἔλαρος.

Didymus Grammaticus p. 137, 1. 145, 42. 146, 39. 148, 12. 179, 13. 195, 49. 208, 15. 224, 14. 230, 4. 247, 56. 329, 47. 345, 345, 3. 357, 56. 372, 29. 429, 43. 452, 30. 459, 5. 492, 5. 2. 645, 2. 668, 23. 741, 27. 42. 755, 40. 788, 4.

Commentario in Odyssæ ξ. v. περισκέπη, σκύρος.

Symphosiacon libro III. v. σκολιά.

libro de Lyricis poetis v. προσωδία, ὕμνος.

Dinarchus v. Φάσις. *Oratione contra Lycurgum, repetundarum reum*, v. ἱεροποιοί.

Bio v. κάψα. Ἐν ῥωμαϊκῇ ἰσορῷα. v. ἐσάλευε. Ῥωμαϊκῶν libro XV. v. ἐδικαγώθησαν. XVI. ibid. & v. ἡγαλλεν. XVII. v. ἐδημάθη.

Diodorus v. Διάνυσος, ἡλιάδες.

Diogenes Grammaticus p. 95, 42. 99, 13. 101, 2. 103, 24. 110, 32. 111, 5. 50. 112, 27. 122, 29. 123, 12. 134, 1. 143, 4. 195, 45. 51. 214, 38.

219

219, 39. 244. 22. 248, 1. 24. 255, 8. 267, 9. 272, 34. 296, 42. Lexi-
con ejus respicitur v. ἀλάβασρον, δαυτυμόνες, δρεζων.

Dionigenianus Grammaticus v. ἀνεταί, ἀταλαίπωρον, βρυτήν.
ἐν τοῖς χρονικοῖς. v. αἶλος.

Dionysiacorum (Nonni) liber IX. v. Διώνυσος.

Dionysius citatur in fragmento Anastasii Sinaitæ de etymologia quod
Etymologico Magno à Sylburgio p. 828. subjicitur.

Scholia in S. Dionysium de divinis nominibus. v. δῆμαρον.

Dionysius Grammaticus v. Ἑμισα, ἐνεσίησι, κίναδος, κίνδαφος.

Dionysius Ascalaphus v. Διονύσιος.

Dionysius Atheniensis in κτίσσει v. προικόνησος.

Dionysius Periegetes p. 70, 53. 86, 53. 205, 38. 427, 20. 622, 1. 659, 51.
706, 37. 45. 708, 53. 751, 48. 820. 39.

Dionysius Sidius. (ὁ Σίδιος) v. ὑποπτέρων.

Dionysius Thrax, Grammaticus, discipulus Aristarchi. Τὸν ἑαυτῷ διδάσ-
καλον ζωγραφήσας, ἐν τῷ γήθει αὐτῷ τὴν τραγωδίαν ἐζωγράφει
διὰ τὸ ἀποσημίζειν αὐτὸν πᾶσαν τὴν τραγωδίαν. v. Διονύσιος. Ci-
tatur v. εἰνὸς, ἐπιχόμενον, ταρφείας.

Diotimus v. βυκέρας.

Diphilus v. τάλαντον.

ἀλείπτρα. v. ἀλείπτης.

παλλακή. v. βεβάλλον.

Dorotheus Grammaticus v. ἀμφιγνώϊν.

Duris v. ἰήη, κίθαρος. Samius libro περὶ νόμων, v. θώραξ.

Empedocles v. αἶμα, ἥλιος.

Eunomides Ἐνομίδης ὁ τὰ θεῖα γράψας, v. θέλγει.

Erastrius v. ἄρδις, ἄρραβών, ἀσελγαίνειν, ἀσκωλιάζω, βαλανῆιον,
βατία, δέικελον, δῆπνος, κάνναθρον, κελητίζει.

ἐν ὑπομνήματι τῆς θ' Ἰλιάδος. v. γάργαρα.

ἐν ὑπομνήματι τῆς μ' Ὀδυσσεΐας. v. ἄωροι, κεφαλληνία.

Epicharmus Comicus v. ἀμαμαξὺς, βάσιων, βαίων, βεμβράς, βίβ-
λινος, βιπτάζω, βλεῖς, δέλφαξ, ἐγκόμβωμα, ἔυληρα, ἥδυμας,
κολαφίζω, μέσα, (συβαρίζεν.)

ἐν ἀρπαγαῖς. v. πέποχε.

ἐν ἀταλάντῃ. v. ὀρίγανον.

ἐν τοῖς Πέρσας. v. ἀσκωλιάζω.

προμηθεῖ. v. σατήρ.

Epici. ἐπὶ τῶν ἐπῶν. V. ὁμοίῳ.

Epigramma inscriptum tumulo Erythraei regis V. ἐρυθραῖον,
ἔτις ἐυρον ἐν ἐπιγράμμασι τῶν πρώτων. V. δρέη.

Antipater Thesfal. ἐν ἐπιγράμματι. V. καυσία.

Eratosthenes V. δράζων.

ἐν ἐπιθαλαμῷ. V. αὐρέχας.

ἐν τῷ ἐρμῇ. V. ἔλῳ.

Eratosthenes Medicum Andream vocavit βιβλιαγιοτον, quod libros
ipsius per plagium sibi clam vindicasset. V. βιβλιαγιοτῷ.

Eratosthenes Grammaticus. V. ἡ δ' ὅς, κόρη, κύρβας, κύπερι. μάζα,
ποῖ κῆχῳ.

Etymologicum antiquius. τὸ ἄλλο ἐτυμολογικόν. V. πηλέυς, σῖκημα,
ὑπήνη, Φασκάλιον, Φύλλον, χρέος, χωλός.

S. Evangelia. ὡς ἐν τοῖς θείοις Ἐυαγγελίοις (Joh. IV. 24.) Πνεῦμα ὁ
Θεός. V. ἡτορ.

Eubulus mediæ Comædiæ poëta. V. θηρίκλειον, γλωττοκομῆιον, το-
κάδα.

Eudæmon Grammaticus V. ἄσων, θῆον.

ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ. V. θύον.

Eudoxus ἐν τῷ θ' ἰσοριῶν. V. ἀδείας.

Evemerus Messenius. V. βροτός.

Evlogii Scholastici ἀπορία καὶ λύσις V. ἔχ' ἄπτομαι
δυσκλιτα ῥήματα. V. χέω.

Eunomius ὁ δυσεβής. ἡγαλλεν.

Euphronio. κατηγορεῖσι τῷ Εὐφρονίουνος ἐπόντος, τέκνον, μὴ σύγε μη-
τρός ὑπ' ἀνδρεῶνος ἀνήσης V. ἀνδρεῶν. Videtur utique legendum
Εὐφροῖωνος.

Euphorion V. ἀκόνιτον, δρυανθῶν, αἰτάρμυκτον, ἀχιλλεύς, βέθρον,
βοιωτὶς, γακῆται, γεράνεια, δάνειον, εὐαρχος, εὐβυελιον, ευρυκέ-
σα, εὐωροι, ζωστήρ, ἰός, ἰφίς, κάυηξ, κρείον, βιβδύμεθα, κρηνής,
ῥυῖωνι, σαρωνίς.

Euphorus ἐν τῇ Εὐρώπῃ. V. ἐποιοχομένην. an Ephorus?

Euphronius Grammaticus V. ἐνεργμός.

Eupolis Comicus V. ἀγῆλαι, ἀδολεχία, βλιμάζαν, γέβρα, δέβρις, ἔγ-
καφος, ἐντρήσιος, ζήτριον, ἡδαιδα, ἡίθεος, κάλλαμα, κοντιλας,
πίσα, ρύμβω, σκυρωθῆναι, τειλεῖα, ταμίαις.

αἰξί. V. τάγυρι.

αὐτολύκω. V. φιτύω.

δρα-

δραπέτας v. ἀφάδης.

χρυσογενεία v. ἀπόπατος.

Euripides ex Phlyea populo Cecropidis Atticæ. v. Φλυαία. matre oleum venditrice natus v. διασκανδικίας. citatur p. 1, 38. 45, 31. 50, 25. 52, 46. 70, 3. 72, 3. 92, 24. 112, 26. 127, 15. 135, 12. 145, 26. 186, 28. 190, 7. 23. 220, 21. 229, 37. 272, 1. 275, 14. 279, 21. 292, 13. 328, 26. 355, 14. 382, 36. 388, 32. 393, 18. 411, 13. 426, 6. 453, 57. 477, 14. 529, 25. 555, 36. 557, 53. 564, 22. 576, 30. 659, 16. 737, 17. 750, 43. 759, 13. 764, 52.

Ἀλόπη v. ἡδέαθη.

Ἑκάβη v. ἡσμεν, ῥάχης. Commentarius in Hecubam: κατὰ περ καὶ ἐν δαχάοις ὕμνοις ἐστὶν εὐρεῖν ἐν ὑπομνήματι ἐκάβης. v. δαχμάζειν.

Ἑλένης ἀπαγήσει v. ἡμην.

Ἑρεχθία Euripidis παρωδῶν Aristophanes, v. ἀσιάτις.

Ἡρακλῆς v. ἑχάρα.

Ἱππολύτω v. ἡλίβατος

Ἰφίγενεία v. ζῆτι.

Κρήσας v. Φλήναφος.

Λικυμνίω v. Φᾶλος.

Μελεάγρῳ v. Φῶ.

Μηδεία v. ἀσυμνήται, ἄλλιζ, τροχός, Φέρενα.

Ὀρέη v. ἀπειρος, ποτνιαδες.

Ῥήσω v. ἡσμεν

Σισύφῳ v. χαίρειν.

Τρωσὶν v. πέλανοι.

Φοινίσσας v. διήρης, δοχμακός, κόμπος, ὄνειδος.

Φρίξῳ v. ζῆτι, σιροί.

Eavorinus περὶ παντὸς ἀπὸ τῆς ὕλης. v. σιγάνοι.

Georgius Chæroboſcus. supra in Chæroboſco.

Aristarchus καὶ οἱ ἀκριβεῖς γραμματικοί. v. Φανή.

Gregorius Naz. ὡς τῷ θεολόγῳ δοκῇ. v. αἰγυπτος, αἰών, αὐλός, ἐλευσίς, ἐξίτηλον, θρήσκος, καππάδοξ, λάας, πρῶιζ, περιδῆσιος, (συμβῶμεν.)

Ἐἰς τὰς Μακκαβαίους. v. δέικνει.

Ἑρματεύς ὡς εἰς Ἀθηνᾶν ἔγραψε μέλος σύντηνον, ὅπερ ἀπὸ τῆς εὐρέντος

Ἑρμάτιον ἐκότες ἐκλήθη. v. ἁρμάτιον.

Ἑρματίς ὑπόμνημα ὃ τὰς ἐφθαλμίας ὑπογράφει. v. ὑπόγραμμα.

Hebdomadis magnæ canon sive hymnus qui in magna hebdomade concinitur. v. δέξιω.

Hecataeus v. γέγνος, μετασσαι.

Hedylus supra, in Callimacho.

Hegesippo Crobulo tributa septima Demosthenis Philippica. v. ήγήσιππος.

Hegesippus historicus. v. δέγω.

Hellanicus v. έρεμβοί.

έν πρώτῃ. v. άρειος πάγος.

έν τοῖς βαρβαρικοῖς νόμοις. v. Ζάμολξις.

Heracleo έν υπομνήματι Σ' Ιλιάδος. v. ραδανίζεν.

έν οδοῖς. v. ήροσιδές.

Heraclides Grammaticus. v. έν οδία, έρανός, σαφυλή, ώτα.

ab Oro citatus. βραχυς.

έν τῷ περὶ τῶ δει καὶ χρή. v. δῆλος ubi ήρακλῆς excusum pro ήρακλείδης.

Heraclides έν τῷ δευτέρῳ τῶν Περσικῶν. v. δανάκης.

Heraclides Ponticus v. κιμμερίας.

Heraclides Soranus. v. λημῶ.

Heraclides Terinæus v. τέρενα.

Heraclitus ό σκοτεινός. v. βίος.

Heraclitus Grammaticus. v. σκότος.

Herennius Philo έν τῷ περὶ χρησμοθείας. v. γέρενος.

Hermapias Grammaticus. v. παλινορμένω.

Hermippus έν αθηναῖς γοναῖς. v. δένειας.

έν τῷ περὶ τῶν παιδεία λαμβάντων λόγῳ. v. άπάμεια.

Hermippus Grammaticus. v. δροίτη, ή δ' ός.

Herodianus Grammaticus p. 1, 39, 9, 1, 18, 42. & quamplurimis in locis,

κατὰ τὸν κανόνα ήρωδιανῶ v. λιτί.

έν τῇ καθόλῃ. v. άμβρόσιος, δειή, δένειός, βιβίων, όπανείον, πλεισείο.

έν μονοβίβλῳ. v. κάρητος.

εις τὰ ζητούμενα τῶν μερῶν τῶ λόγῳ v. φιλοπότης.

έν τοῖς επιμερισμοῖς v. άνδενάκην, υπερκύδαντας.

εις τὰς μεγάλας επιμερισμάς. v. άβακέως.

έν τῷ ονομαστικῷ v. υπερκύδαντας, ubi male excusum όνομαστικῷ. At όνομαστικὸν nomenclator est, όνοματικὸν autem tractatio Grammatica de nominibus.

περὶ

περὶ παθῶν de affectionibus partium orationis v. ἀγέεσθαι & quam pluribus aliis in locis.

περὶ παθητικῶν v. ἀλάλημα.

In Apollonii εἰσαγωγὴν ἢ περὶ παθῶν v. Ἀρίστουλος.

ὡς τὸ ἀνεκφώνητον. v. δυσωπῆσθαι.

ἐν τῷ περὶ χημάτων. v. δεγύφειον.

περὶ Ἀττικῶν προσωδίων. v. Φωρλαμέος.

ἐν τῇ ἀνωμάλῳ προσόδῳ. v. δεναῖος.

ἐν τῇ Ἰλιακῇ προσόδῳ v. ἡδος.

ἐν τῷ περὶ ἐξηγήσεως τῶν λέξεων Ἰπποκράτης v. ἄμπωτις.

ἐν τῷ συμποσίῳ. v. ἡδος.

ἐν τῷ περὶ γάμῃ καὶ συμβιώσεως v. ἄρσην.

Herodotus v. ἀκινάνης, βασιλέα, γεωπῆνα, διασφάξ, ζήτρεον, ἦπε, μελίνη, ὀρέωδω, πανέφθῃ, πρηγής, σήθω, σπυρίς, τιτακίδα. Libro I. v. ἡ μὲν. III. historiarum, v. γαῦλος, κινάμωνμον. glossæ in Herodotum, supra in Apollonius.

Μανέθων ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον. v. λεοντοκόμῳ.

Herodotus Grammaticus v. ζυγομαχῆν.

Herotheus, Ἡρόθεος, v. βίνη.

Hesiodus p. 21, 26, 35, 29, 36, 23, & pluribus aliis in locis. Sed qui Hesiodo tribuitur versus v. βύβλῳ, est Dionysii periegetæ 912. Notatur Hesiodus v. κύπερις.

ἐν ἔργοις καὶ ἡμέραις v. αἰρέμενον, ἀκίνητα, ἀλέω.

Θεογονία v. αἰδνός, αἰδνές, δεξιέπια, κοῖος, εὐξ, ευφελές.

ἐν ἀσπίδι v. ἐπιτνον, κίβισις, παγασαῖῳ, πανέφθῃ, τιταρήσιον, φλεγύας, χρέμιζον.

Hippocrates v. αἰών, ἄρτος, ἄχνη, βρυγμός, γασγαρεών, ἐλινύειν, πόνος, (συγκομιστοί) σφελγών.

dictionum Hippocratis ἐξηγήσεις. Supra in Herodiano.

Hipponax poeta v. ἀναρρίχῃσθαι, βάραγχος, βόλιτον, ἐμβιβάζαντες, ἐρωδῖος, κέικε, λυχνός, μεμετράται, ὁδός, ὁμιχῆν.

Homerus p. 9, 45, 18, 51, 23, 5, & aliis sexcentis in locis. πολλοῖς Ἀιολικοῖς χρῆται. v. ἀλαλукτημα. Δευτέρως ἰάδος οὐκ ἐχρήσατο. v. ἄλλοι. Dionysius ὁ ἀσκάλαφος dictus quod frequenter in ore haberet versum Iliad. 4, 82. v. Διονύσιος.

Commentarii in Homerum. vide in Asclepiade, Didymo, Ephrodito, Heracleone, Pio & Theone.

ἐν ὑπομνήμασιν Ἰλιάδος. V. ἀγκύλος, ἀγών, αἰδρωί, ἄμοτον, κρέ-
κος, λίμνη.

Herodianus ἐν Ἰλιακῇ προσόδῳ. V. δῆναϊος.

εἰς τὴν Βοιωτίαν ἔυρον ἐν ὑπομνήμασι Χόλιον. V. ἀζείδασ.

Χόλιον Ἰλιάδος π'. V. ἀναρέτη.

ἐν τῷ λεξικῷ τῆς α' Ἰλιάδος. V. λαός, τάλαντον.

ἐν ὑπομνήματι χ' Ὀδυσσεύς. V. κερύσυνα.

Cratinus in epitome Basilidis περὶ Ὀμηρικῆς λέξεως. V. ἀεζήλος.

Rhapsodi οἱ τὰ ἐμήρη ἔπη ἀπαγγέλλοντες ἐν τοῖς θεάτροις. V. ῥαψωδοί.

Hymni veteres. ἐν δευτέρῳ ὕμνῳ ἐστὶν εὐρεῖν. V. δωρῶν. Hymnos ad

citharam canunt stantes. V. προσώδια, & ὕμνος ex Didymo de Lyri-

cis Poëtis. Hymni differunt ἀ προσώδιοις, ἐγκαμίοις & ἐπαίνοις. V.

ὕμνος. Hymnorum alia προσώδια, alia ὑπορχήματα, alia τάσιμα.

V. προσώδια.

Hymnus ἐπ' Ἀθηναῖς ἱππίας. V. ἱππία.

Hyperides V. ἐλεύθερος, θεότα, φρονεῖν.

ἐν τῷ κατὰ Δημάρχου V. ἐπίβολος.

κατὰ Πασικλέους. V. συμμορία.

κατὰ πατροκλέους V. φορβαντέον.

κατὰ Πολυεύκτου. V. συμμορία.

Jalemi ὡδὴ frigida & inepta. V. ἰάλεμος.

Ἐν τοῖς ἰάμβοις. V. βρενθύεται, videtur excidisse scriptoris nomen.

Jason Grammaticus V. ἄψ.

Ibycus Poëta, V. αὔσιον, διέφρασα, ἤλασα, ἡώς, κυάσης, ῥῆγος,
τράπεζα.

Ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς κατὰ Ἰωάννην. V. κόσμος.

Joannis poëta versus : σαρῶς ἀφύκτοις ὃν διαφθροῖ δακτύλοις. V. τε-
τύκοντο.

Joannes Charax, Grammaticus Christianus. V. εἶπον.

Jobi liber V. πονηρέω.

Jon V. μάκαρος.

Jon ἐν ὁμφάλῃ. V. πῖθι.

ἐν κίε κτίσει. V. λόγχα.

Josephus V. θανατῶ, συγγραφεὺς.

Irenaeus, ὁ αὐτοκρίτης V. ὑπηρεσιον. ἐν τῷ κ' στοιχείῳ. V. κομψός.

ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. V. πυδαρίζω.

Iseus V. ἐμποδῶν, τέλμα, φασκάλισ, φιλία, φερέτω.

ἐν τῷ.

- ἐν τῷ δευτέρῳ κατὰ Καλλιφῶντος. V. ἐπιτερίτας. •
 ἐν τῷ κατὰ ἐλπαγόρου. V. σύνδικοι.
 Hocrates V. διεσκαρῆφησάμεθα, ἐκδικάσασθαι, ζεύγος.
 Ἀρεσπαγιτικῶ. V. ἐπιθέτης.
 ἐν τῷ πρὸς Λυσίαν. V. ἐπίδικος.
 Ister Grammaticus V. τριτὴν, Φάρμακος.
 ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Ἀτθίδων. V. ἐπενεγκεῖν.
 Juba V. βλίττει, Διόνυσος.
 Julius Claudius ἐν ταῖς Φοινίκης ἱστορίαις V. γάδιον.
 Leander (Grammaticus) V. ἡλīs.
 Leocrines (Grammaticus) V. κέρσα.
 Lexicon Rhetoricum V. ἀλάττωρ, ἀσφάραγος, βάρβαλος, βλάξ,
 βόλιμος, βρέγμα βρυτλόντες, γλίχρῳ, δέτρων, δῆγμα, δυσω-
 πῖσθαι, ἐπιτάξ, ἰέσθαι, σφαδάζειν, τράχηλος, ὑπήνη, φαλός.
 Vide & ἀβάκησαν, ἀβληχρον, ἀγέρωχος &c.
 ὡς ἔυρον ἐν ταῖς λέξεσι τῶν ῥητόρων. V. φῶς.
 ἔτω φίλων εἰς τὸ ῥητορικόν (Philo Herennius) V. δέμα, nisi legen-
 dum ῥηματικόν.
 Lexicon primum V. ἀκτῆ. ἐδέατρο.
 Lexicon secundum V. ἐδέατρος. ἔτως εἰς τὸ πρῶτον λεξικόν. ἐν δὲ τῷ
 δευτέρῳ ἔυρον ἔτως &c. Vide & ἐδέουετ.
 Lexicon Diogenis, Lexica in Homerum, Hippocratem, Vide in
 Diogene, Homero, Hippocrate.
 Lexicon etymologicum antiquius vide Etymol.
 Lexicon Atticum vide supra in Irenæo.
 Libanius V. ἐπαλξίς.
 Lucianus V. ἀμαρτῇ, ἐπίτιμος, ἡράκλεις.
 Lycophron (in Alexandra) V. ἀγαστῶν * (265.) ἀγηλάτω (436.)
 ἀλιβδίην (351) ἄλμα (319.) ἀμπρέω (635.) ἀπαρκτίας (27.)
 ἀρίσβη (1308.) ἀρμῶν (106.) ἀσία (1283.) ἀσπετον (5) ἀσεμ-
 φής. (1117.) ἀτάρμυκτον (1177.) βαλβίς (13.) βασάρα (771.
 & 1393.) βύκτης, (738.) βύνη (107. 757.) γαμηλία (323) γῆ-
 σα

* Numeri singulis vocibus adjecti indicant versus in Lycophronis Alexandra, ad quos Etymologici auctor respicit. Eos in exemplo suo, quo utor, adnotaverat vir præstantissimus Erasmus Schmidius, qui novam Lycophronis editionem, sed quam non perfecit, parare instituebat. Plerasque varias lectiones ex Etymologico jam in suo Lycophrone adnotavit illustris Potterus.

σα (292.) ὄρενοι (294.) δύμη (591.) ἐπωπίδα (1176.) ἐχίνⓄ (904.) Ζάραξ (373.) Ζηρυνθία (77.449.958.) ἥϊον (244.) ἡμάλαψε (34.) ἦν δὲ μηκυνθῇ λόγⓄ. (2.) θυωρίτης (93.) Κάσσα (131.) Κασσωρίς (772.1385.) Καυχῶ (626.) Κηκας (545.) λέπτυνιν (49.) λευτήρα (1187.) μηλιαυθμός (96.) μύδρος (272.) μύκλⓄ (771.) νασός (639.640.) νασμός (80.) νηρός (896.) ὀμφαλός (1264.) ὄσα (28.) ὀφελτρένω (1165.) πέμπελⓄ (682.826) πρευμενής (536.1055) πρίαμⓄ (337.159.) πύγαργⓄ (91.) ραμβός (238.262.563.917.) ρυσάζειν (1089.) σαλαμβας (98.) σαράμενον (389.) σεμνός (772.) σισύρνα (634.) σμήριγγα (37.) σελγίσματα (874.) σέρφⓄ (652.1347.) σύπος (553.) συφλα (737.) σύφαρ (793.) τέρενα (726.1008.) τεταργαναμένη (1101.) τετρήνας (421.) τιθαβώσοντος (612.) τιμαλφέσατον (364.) τεάφης (641.1001.) φάρυγξ (154.) φθερών (1383.) φεμμαστομένη (244.) φώσων (26.) χειρμός (181.) ψαλάξαι (139.)

Lycophron (alio opere Grammatico) v. σαπέροης, τευτάζειν.

Commentarii in Lycophronem. ἐν ὑπομνήμασι ΛυκόφρονⓄ. v. ἄμαντες, ἄτλας, βάτεια, εἰλενία.

Dection ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος. v. ἥπιος.

Lycurgus legislator v. γαλακτοφάγος.

Lycurgus orator v. εἰρεσιώνη, ἐπικράτης, σύνδικοι, Φάσις.
ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος. v. ἐμποδῶν.

De Lyricis Poëtis Didymi Grammatici liber v. προσωδία, ὕμνος.

Lylanius (Grammaticus) v. ὑπερκαίοντο.

Lysias orator p. 254, 20.267, 29.325, 23.326, 44.355, 42.360, I.445, 23.787, 53.789.6.

ἐν τῷ περὶ ἀγκίας πρὸς Ἰσοκράτην. v. ὕβρις.

ἐν τῷ πρὸς Ξενοκράτην. v. συγκομιδή.

Manetho ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον. v. λεοντοκίμⓄ.

Marfyas ἰσορεῖ. v. κοινός.

Megalus Siculus (Medicus) aliis Metallus unguenti pretiosi repertor
Aristophani celebratus v. μεγαλεῖον, μετάλλειον.

Melanthius v. γρυπῶδαι.

Meleager (Comicus) ἐν δέλοις. v. ὀλίσος.

Menander (Comicus) v. ἀκαρής, ἀλάστωρ, ἀλέγω, ἀφραβών, βάδην, διφρⓄ, εἶπον, ἐδραμον, ζάκορος, ἱερὸν ἐσῆν, ἰκόνιον, ἐδέτερον, παραι-

παραγεῖσθαι, πότμος, πρίεται, τρεφῆ, συκοφαντία, τραπέζοποιός,
Φίρενα, Φρύαγμα.

ἐν τῷ γεωργῷ. V. βαβών.

Menander τόπον νομίζει εἶναι Φυλήν. V. Φυλάσιαι.
(ἐν τῷ περὶ Κύπρου. V. σφήκεια.)

Menecles. V. αἰολεῖς.

Menecrates V. ἐπίτιμος (ex Luciano)

Menecrates ἐν ἐργωνῶ. V. ἡθμός.

Methodius (Grammaticus) p. 1, 19. 6, 38. 8, 34. & quamplurimis aliis
in locis.

Milesius V. κίναδος. Putem Aristidis Milefiaca intelligi, non Orionem
ut Sylburg.

Mimnermus. V. βάξις.

Mnaseas V. Ζάμολξις.

Mosis canticum. V. ποιή. καὶ ἄποινον ὡδὴν τῷ Κυρίῳ ὁ Θεόπτης ἔσεν
Μωϋσῆς ὑπὲρ τῶν Ἰσραηλιτῶν &c.

Myrsinus V. λευκοθέα.

Myfimbly V. μέλος.

Neanthes ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τελετῶν. V. βελτόμαρτος.

Neoptolemus V. κολοσυρτός.

Nicadix ὑπόμνημα. V. ἐυάντητος.

Nicander p. 18, 48. 21, 22. 35, 13. & aliis locis quampluribus. Etiam
in V. ἀνδράγεια.

ἐν θηριακοῖς. V. αἰγοφάγος, ἐλινός, ὀλοφώϊα, ὀρεσκέυειν, ῥάδιχα,
ῶση.

ἐν ἀλεξιφαρμάκοις. V. βέκερα, πόλιον, σίκω.

εἰς τὰ ἀντιφάρμακα (idem scriptum cum superiore) V. γρηύν, δερ-
κευνέας, δορύκνιον.

ἐν τοῖς Αἰτωλοῖς. V. ἀσέληνα.

Scholiasies Nicandri V. ἀτίζων. ἔτως εὖρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν
θηριακοῖς.

Nicanor (Grammaticus) V. ἀθριβής.

Nicocharis Λημνία. V. κώδιον.

Niocles (Grammaticus) V. σκάλοψ.

Nicolaus (Damascenus) ἐν δευτέρῳ τῶν ἱστορίων. V. ἀχαμμένης.

Nicophon (Comicus) ἐν χειρογράφῳσι. v. ἐπίχυτος.

Nicostratus (Grammaticus) v. σρηνόν.

(Nonnus) ἐν ἐννάτῳ Διονυσιακῶν. v. διώνυσος.

Numi antiqui ærei Atheniensium obelisco notati v. ὀβελίσκος. Φώτιος
ὁ πατριάρχης ἐβολὴν κληθεῖναι φησιν ἐπειδὴ τὸ δρχαῖον χαλκὲν
νόμισμα τῶν Ἀθηναίων ἐβελίσκον εἶχεν. Ibidem notatur primum
Phidonem Regem Argivum fuisse qui numum cudit, (aureum
intellige. v. εὐβοϊκόν.)

Nymphis Philosophus v. γάρφαρος.

Oppianus v. ἄφυη.

ἐν τοῖς ἀλιευτικαῖς. v. λάβραξ.

ἐν τριτῷ ἀλιευτικῶν. v. κωρυκίον.

Oracula v. ἀγροτέραι, εὐδωνός, ἡρακλῆς.

Orbicius ἐκ τῶν περὶ τὸ σράτευμα τάξεων. v. στρατός.

Origenes (Grammaticus) v. ἀτρείδης, ζήττειον, ὀρῖονον.

Orion Grammaticus p. 2, 9, 3, 26, 31, 4, & aliis quam plurimis in locis.

Orion περὶ ἐθνικῶν. v. ἄψυ.

Orion Milesius. v. ἐγῶδα, ἐνώδια.

Orion Thebanus v. ἄνδρας. Mirum si Orionis & Ori nomina apud
Etymologuam & Svidam non confunduntur. Vide quæ notavi
Volum. VII, hujus Bibl. p. 67.

Orpheus v. δεκάς, Φάνης.

ἐν τῷ ὀγδόῳ τῷ ἱερῷ λόγῳ. v. γόγας.

ἐν τοῖς ἐρφέως φυσικαῖς. v. τριτοπάτορες.

Commentarius in Orpheum, ὁ δὲ τὸ ἐξηγητικὸν ποιήσας. ibid.

ἱερογραφίας Orphicæ observantissimi Thraces. v. θρησκῶ.

Orus Grammaticus p. 43, 42, 44, 57, 51, 8, & aliis quam plurimis in
locis.

ἐν τῷ περὶ ἐθνικῶν. v. δίνδυμον.

ἐν Ἰλιάδικῃ προσόδῳ (nisi Herodiani potius) v. κρεῖον.

Orus Milesius v. ζώτειον, κάβαισος, κῶνος, ὄλλαι, ὄλαιτος, περλδέραση,
πρῆργα, σερραίνω, σωτηρία, τερθρεία.

ὀρθογραφία. v. χαῖ. ἔτις εὐρον εἰς τὴν ὀρθογραφίαν ὦρα τῷ Με-
λησίῳ.

Orus Thebanus v. ἄγυπτος, τελετή. etymologus, v. ἀβαρνίδα.

Ρεαν

Pæan à nudis puerri decantatus Apollini apud Lacedæmonios , v.
 γυμνοπαῖδια.

Palamedes historicus ὁ τὴν κωμικὴν λέξιν συναγαγών. v. ἀεμάτεον. (De
 antiquioris Palamedis ἀβακίω. v. πεσσοί.)

Pamphilus (Grammaticus) v. εἶδω , πείρων.
 ἐν γλώσσαις. v. κμέλεθρα. (ex Herodiano)

Panyasis v. βηλός.

Parmenius v. δῶγαφίην.

Parmeniscus (Grammaticus) v. δρέω.

Parthenius αἰώς, δάκελον, δροίτη, δρύψελλον, ἐρκύνιος.

ἐν Κερναγόρα, v. ἄρπυς.

ἐν Ἡρακλεί, v. αὐρέχας, ἐρίχλος.

Paulus (Apostolus) v. μή.

Petronius (Grammaticus) v. σκύτος.

Phainus (Φαινός) Grammaticus v. βλιμάζον.

Phanes Eresius. v. κίτρινον. Idem qvi Phantias ὁ ἐφέσιος v. κύρβεια.
 Sed rectius est Ἐρέσιος qvōd Laertii, Athenæi, Svidæ & aliorum
 testimoniis comprobatur, maxime etiam Plutarchi, qvi Phaniam
 Lesbium appellat. Fuit enim Eresus Lesbi opidum.

Phanodemus v. ταυροπόλον, τεκτοπάτορες.

Phemonoë vates Apollonis, Hexametri carminis inventrix, qvæ ora-
 cula illo versuum genere expressit. v. ἔλεγος.

Phemius Poëta Homero memoratus. v. θέλγει.

Phercrates Comicus v. βάσκανος, βῶξ, γυνή, ἐγκλικίζειν, ἐγρηγόρ-
 σιον, ποῖ κῆχος, σινάμοροι, συνηία, τερθρεία.

Κορμανοῖ. ὕσκυαμος.

μυθμηκανθρώποις. v. τεθολωμένος.

Pherecydes v. ἄρυπες, παλλάδιον, πολέμων, ὕψος.

ἐν τοῖς αὐτόχθοσι. v. βοηδρομίων.

Philarchus, vide Phylarchus.

Phileas. v. αἰώς, δῶγαφίων.

Philemon (Comicus) v. ἡρδάλωσε, λήδιον, νόες, τάλαντον.

Philetas. v. νή, προικόννησος.

ἐν γλώσσαις. v. ἐλινός.

Philo (Grammaticus) v. ἀγροτίση, ἄκρον, αἰλίους, ἀμφιβητήϊν, ἀνά
 ῥῶγας, βάτος, βάτης, θεξίτερος, ἐδητός, ἴση μέν.

- εἰς τὰ ρηματικά αὐτῶν. v. ἀβολήτωρ, αἰντες.
 εἰς τὸ ρηματικὸν αὐτῶν, de verbis ac verbalibus, v. αἶτος, ἄτμητος.
 εἰς τὰ ρητορικόν. v. δέμα. (nisi & ibi legendum ρηματικόν & Philo
 iste idem cum Philoxeno.)
 ἐν τῇ περὶ Ῥωμαίων διαλέξει v. ἀλτήρ. (nisi legendum Philoxenus
 ἐν τῷ περὶ Ῥωμαίων διαλέκτῃ. Vide infra, Philox.)
 Philo περὶ πόλεων. Vide infra, in Sereno.
 Herennius Philo ἐν τῷ περὶ χρησματοθείας. v. γέραςος.
 Philochorus v. βέχετα, θήσιον, θυηλαί, συγγραφεὺς, συμμορία,
 τεκτοπάτορες.
 ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθίδος. v. ἄσυ.
 ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἀτθιδῶν, v. δειτήσιον.
 Philosophus (Aristoteles) v. ἐπηλυγάζοντα, εὐήθης.
 Philostephanus v. ἀρετάν, (συνώπη.)
 Philoxenes χάρισιν. v. ἐρμῆς.
 Philoxenus Grammaticus p. I, 39. 57, 41. 96, 16. & pluribus aliis in
 locis.
 εἰς τὸ περὶ συγκρητικῶν, de comparaticis, v. αἰδοίεστος. Ἐἰς τὰ
 συγκρητικά, v. βέλτερος, γεραίτερος.
 εἰς τὰ ρηματικά αὐτῶν v. αἶθος. Ἐἰς τὸ ρηματικόν αὐτῶν, v. ἀνάκ-
 τωρ, πόθος. Confer supra, in Philone.
 ἐν τῷ περὶ μονοσυλλάβων, v. θάνατος, ἰάλεμος, (ex Orione) πρέ-
 φρασσα. Ἐν τῷ περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων. v. κναφέως.
 ἐν τῷ περὶ Ῥωμαίων διαλέκτῃ. v. κορώνη, ξέσης, συγνός. Confer
 supra in Philone.
 ἐν τῷ περὶ ἰαδῶν διαλέκτῃ. v. κορυφή, κρόσας, διαξ.
 Ὁ τὴν Φόρωνίδα γράφων. v. ἐρλένιος.
 Photius v. κοροδοῖνα. Patriarcha. v. ἡγητόρα, κρόνος, ὀβελίσκῳ.
 Videtur respici Lexicon Photii ineditum de quo Volum. IX.
 pag. 567.
 Phrynichus (Poëta) v. αἶδροι, ἐνεργμός.
 Phrynichus (Grammaticus) v. ἄξρατος, σφικῶσα.
 Phylarchus v. βόσπορῳ, Φυλάσιοι.
 Physicorum ἀδολεσχία, dicta οὕτως ἀπὸ τῶν ἄδην ἐν ποιήμασι πολλὰς
 φυσιολογήσαι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀδῆν, placere, ἢ ἐν τῶν ἀρεσκόντων
 καὶ αὐτοῖς δοκούντων διαλέξεις ἀδολεχία ἐκαλεῖτο. v. ἀδολεχία.

Pindarus v. ἀλέρα, ἀμιαδρύαδες, ἀντιβολῶ, ἀσραβῆς, αὐτίκα, ἀφάρεις, ἄφενος, βληχερόν, δάκος, δαυλός, διθυράμβῳ, διένυσθαι, δισκοῦ, ἐπαοιδή, ἐπέτειον, ἐρῶ, εὐδήμονι, ἐχέτης, Κέλευθῳ, Κέφῳ, Κιδαλία, Κίων, Κλέος, λήμνη, μεμνέωτο, ξενοδόκον, πῖσα, πλειάς, σελλοί, χέραδῳ.

ἐν Ὀλυμπιονίκῃ (9') v. ἐχλος.

ἐπινικίῳ Ξενοφῶντος, v. ἐλλωτίς.

Ἀγῃσία Συρακυσίῳ. v. θήβα, ὡς ἔυρον εἰς τὸ Χόλιον τῷ Πινδάρῳ ἐπινικίῳ ὕμνῳ Ἀγῃσία Συρακυσίῳ.

Ἀγῃσιδάμῳ. v. ποτάνιον.

Ἀριστοκλεῖ. v. ψεφένος.

Εὐαρμόσῳ Ὀπεντίῳ. v. μίτρα. ἔτως ἔυρον εἰς τὸ Χόλιον τῷ Πινδάρῳ Εὐαρμόσῳ Ὀπεντίῳ.

ἐν ὕμνοις. v. ὠμήρησεν.

διθυράμβων πρώτῳ. v. θώραξ.

Scholia in Pindarum. v. ζαδίον, θήβα, μίτρα.

Pisander v. κεραννός. (alius de quo v. συγγραφεῖς.)

Pius (Grammaticus) v. περιβρῆδης.

ἐν ὑπομνήματι τῆς π' ὁδοσεΐας. v. ὠμήρησεν.

Plato Philosophus p. 7, 13, 8, 7, 95, 20, 106, 33, 54. & aliis locis compluribus.

ἐν τῷ γοργία. v. ἀμφισβητεῖν.

θεαυτήτῳ v. ἀμφιδρόμα.

Ἰππία v. τορύνη.

Μίνῳ ἢ περὶ νόμων v. ἢ γηθίσαι πείλαμος.

νόμων πρώτῳ. v. ἐπιβολῳ. ἔκτῳ, v. ὑμνηπολείτῳ. ἐβδόμῳ, v.

ἐξελήσα. ἐνδεκάτῳ, ἐπωβελία. δωδεκάτῳ, εὐθυνοί.

ἐν α' πολιτικῶν, v. αἰδοιέσασθαι, Φᾶυλος. ἐν τρίτῳ πολιτείας, v. τροφή.

Πρωταγόρα, v. ἀσκάντης.

ἐν σοφιστῇ. v. πόρκις.

Plato ἐν συμποσίῳ v. ταυνίας.

Τιμαῖῳ, v. τάλαντον, τευτάζειν.

Φαίδωνι. v. τυφάν.

Φιλήβῳ v. γενέσσης.

ἐν τῷ περὶ ψυχῆς v. τρέφεσθαι, Φᾶυλῳ.

Plato Comicus v. ἑξάκλινον, εὐδῖος, ὀλίγος.

ἐν ἑλλάδι, φάλαγγες.

Βυμένεισιν, v. ἀναζυγῆν.

Plutarchus ἐν Σόλωνι, v. σισάχθεια, Σόλοι, συκοφαντία.

Plutarchus ἐν μελέτῃ Ὀμήρου, v. ἀνεμοτρεφές.

Plutarchus (Grammaticus) v. ἄψ.

Polemo v. ἡλύσιον, τελμιογῆς.

Polybius v. βρεττανοί.

Polyidus ὁ διθυραμβοποιός, v. ἄτλας.

Polyidus μάνις, v. εὐχήνωρ, λέγει τὸν χρησμόν, v. βακέρως.

Polyzelus (Comicus) δημοσυνδάρειν, v. ἐννεάκρενον.

μυσῶν γοναῖς, v. ἐπάκρενον.

Porphyrus v. εἰκώς, ἑξάλειψις, κνίσσα.

Posidippus v. τεράχηνος.

Posidonius (Grammaticus) v. ὑψίς.

Proclus περὶ χρησμομαθίας, v. ἔλεγχος.

Proteas Zeugmatites (Grammaticus) v. κίμμερις.

Psalmodus ὁ ψαλμωδός (David) v. Χοινίον, εἰς τὸν ἐψαλμόν, v.

χέρις, ἐν τῷ λήψαλμῳ, v. παλαστή, εἰς τὸν νθ' ψαλμόν, v. στ.

κημα, ψαλμός, ὅς, v. σηλαίμ.

ἔτως εὐρον ἐν ἐπιμετρομῳ τῷ ψαλτηρίῳ, v. ἀγγλῆ.

Ptolemarchus (Grammaticus) v. κρέιον.

Ptolemaeus (Grammaticus) v. ἀνδράγεια, μηρία, ὀλοοίτριχον, σα-

φυλή, Afcalonites v. ἄρεω, ὀίων.

Pythagoras v. κόπις, ζάμολξις.

Οἱ πυθαγόρειοι, v. δυάς, οἱ πυθαγορεῖοι, v. λοξίας.

Ἡ τῶν ὅλων τάξις, κόσμος ὑπὸ Πύθωνος εἰρηται, v. κοσμήζω, Alii

hoc non Pythoni sed Pythagoræ tribuunt.

Quæstiones convivales v. γρίπτος, γρίφος.

Rhianus ἐν τῷ τεσσαρεσδεκατῷ ἡρακλείῳ, ἀσέληνα.

Sallustius (Grammaticus) v. ἀρπίς.

Salomonis Proverb. v. παραβολή.

Sampsonis ænigma v. παραβολή.

Sappho v. ἀβακῆς αἰδροί, ἀμαμαζύς, ἄωροι, ἄνωγες, δάνω, ἐμπάζομαι,

ἔσπερος, θείομεν, χερσίδες, ὦν, Æolica dialecto ufa v. τίς.

Scenici agones Athenis in templo Dionysii Lenæi, v. ἐπιληναῖοι.

Scho-

Scholia in Apollonium &c. Vide supra in Apollonio , Homero, Orpheo, Lycophrone, Pindaro.

Seleucus Grammaticus v. αἰδί, βράβηλα, ἔρω, ἐπτά, λαχμῶ, μορίαν, πανσαγία.

Semus, Semonides, vide Sim.

Serenus ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Φίλων. v. δέσινός. ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Φίλων. περὶ πόλεων (περὶ πόλεων) v. βεκέρας.

Sergius Grammaticus v. γαῖα.

Sibyllæ oraculum de Aroë sive Patris Achajæ v. δέσῃ.

Sidonius (Grammaticus) Aristarchum reprehendens. v. ἀπό.

Simonides v. αἰετοπόλοι, ἀλέρα, ἀμιθρήσαι, δέγανθων, δάυω, ἐπληνὶ ἀλλήλοις, ζώδιον, ξενοδόκον, ὀρσοθύρη, πρῶρα, τερασιά, Φοξίς, χλωρίς, ψεδνός.

Σημωνίδης, à Simonide Lyrico diversus v. Σιμωνίδης.

ἐν ἰάμβοις. διασαυλέμενος.

Simonides ὁ γενεαλόγος v. ἰτωνίς.

Simus Σίμος ἐν τῇ ἑκτῇ τῆς ἰλιάδος. v. βίβλιν. lege Σῆμ, & Δηλιάδ.

Socrates Philosophus ab Eupolide πτωχὸς ἀδολεχῆς dictus v. ἀδολεχία.

Socrates Grammaticus v. εὐβοίς.

Solonis leges v. ἄξονες. Θεσμός Δράκοντος, νόμ. Σέλων, v. θεσμοθέται.

Solon Cilix. v. σόλοικοι.

Sophocles p. 26, 16. 27, 20. 35, 4. 42, 40. 69, 42. & aliis pluribus in locis.

Defuncto ab Atheniensibus dedicatum ἡρώων, & ipse honoratus nomine Δεξίων, quod Æsculapium domi suæ excepisset, & aram ei consecrasset. v. δεξίων.

ἐν Χίαν v. δατώ, ἐκυδάσατο, ἱππομανής, ὀμοκλή.

αἰχμαλώτισι v. Φαῦλ.

ἀνδρομάχη. v. παρσαγγα.

ἀνδρομέδα, v. διγον.

ἀντιγόνη. v. δέτανη.

δόλοψι v. εὐναῖ.

ἡλέκτρα v. σῶκ.

ἡεργονή, v. τοπαζέμ.

Κόλχοις. v. ἥσμεν.

Ὀιδίποδι, v. βέβηλος, θῶκ.

Ὀνομακλῆ v. βεθέη.

πρὸς

- ποιμέσι. V. ἐχθές.
 πολυζένη V. ἀπειρῶ.
 Τριπτολέμω V. εὐπλίσοντο.
 Τυμπανισαῖς V. δρεῖκαυλῶ.
 Τυροῖ V. ταυροφαγον.
 Τυροῖ β'. ἐρηνοβοσκός.
 Φαίδρα V. πρίσκυλλα.
 Sophron V. ἀπῆμεν, ἀσαλής, βιπτάζω, δαλός, δελήιον, δεξιτερός,
 ἐμβραμένα, ἐντροπαλιζόμενῶ, δαύμακρον, κέλευμα, μακάριστα-
 τῶ, πῶ, ὕγις.
 ἐν θυνοθήρῃ, ἥια; ἐν θυνοθήρῃς, V. λογχάδες.
 ἐν μίμοις, V. κνυζήθμους.
 εἰς ἀνδρείας μίμους V. ἀλφειάς, σύφαρ.
 ἐν τοῖς γυναμείοις τροπαίοις V. σκιρῶθῆναι.
 Soranus (Medicus) V. γαργαρεών, κράτα, κρόταφοι, λύπη, λογχά-
 δες. Heraclides Soranus V. λημῶ.
 (Stephanus ἐν τῷ περὶ Κύπρου. V. σφῆκται.)
 Stefichorus V. ἀνασφῆλαι, ἡλίβατος, κύλλαρῶ, παλινωδία, τυφώεις.
 Stefimbrotus V. Διύνυσῶ.
 ἐν τῷ περὶ τελετῶν, V. ἰδαῖοι.
 Strabo V. Ἀμαστρίς, Θεσσαλονίκη.
 ἐν ζ'. V. Βόττεια.
 Strattis (Comicus.) V. Φάξεν.
 Μακεδόσι. V. τοπέιον.
 Symmachus (Grammaticus) V. βλιμάζην.
 Tactici V. ἀντίσμος, ubi male παρὰ τὸ τακτὸς excusum pro τοῖς Τακ-
 τικοῖς.
 Tarantinus V. ἐλινύεν. Fortasse Heraclides.
 Tarrhæus V. εἰνάνυχες.
 ἐν τοῖς Ἀργοναυτικοῖς (commentario in Apollonii Argonautica)
 V. δρεῖων.
 Teleclides (Comicus) V. τευτάζην.
 Telemus poëta. V. εὐρυμίδης. (Odyll. 509.)
 Teucer ἐτυμολογῆ. V. βεβαία.
 Teucer Cyzicenus. V. βυτρωτός.
 Theagenes (Grammaticus) V. βεβαιῶ.
 Themistagoras ἐν τῇ χρυσῇ βίβλῳ. V. αὐυπαλαία

Theo

Theo (Grammaticus) v. ἄκμηνος.

ἐν ὑπομνήματι ὁδοσείας v. πύελθ.

ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῷ ἁ αἰτίῃ Καλλιμάχου. v. βυκέρας. τῷ β αἰτίῃ. v. ἄσυρον.

Theochoretus, Θεοχώρητος, non nomen auctoris est, ut in indice Sylburgii notatur, sed Moysis elogium, Deo plenus v. Μωσῆς.

Theocles Naxius sive Eretrienſis πρώτος ἐλεγίων μέτρον ἀπεφθέξατο μανείς. v. ἐλεγιάειν.

Theocritus p. 28, 52. 54, 27-73, 2. & pluribus in locis. Commentar. in Theocriti Lycidam sive Thalyſia, supra in Amaranto.

Theodoreus v. Θεοδοῖς.

Theodorus ὁ πανάγης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ κηρύκων γένους, v. ἡμεροκαλλές.

Theodorus Grammaticus. v. ὀρίγανον.

Theognis (fortasse Theognotus Grammaticus) v. ἀμβρόσιος.

Theognotus Grammaticus v. κοιμῶμα, κοίτη, μενοινή, ὅα, ἰδιότης, ὁμωγή, πυθμήν, σμῶδις, ὕφα.

Theologus, supra Gregorius Naz.

Theologi v. ἄκμητος.

Theophrastus v. τὺμβογέροντες, Φάρμακος, ἐν ἐκτωκαδεκάτῳ νόμῳ. v. ἐν Φρεατοῖ.

Theopompus (Historicus) v. αὐτοβοεί.

Theopompus (Comicus) v. παμφίλη. v. ἐπιτηδή. σαρῆσιν v. ἐπὶ χαρῆς.

Theſeus ἐν Κορινθιακῶν τρίτῳ, v. ἄρη.

Thraſybulus (Historicus) v. δωδωνάης.

Thrax. v. εἰανός. Vide supra, Dionysius.

Thucydides p. 68, 44. 106, 35. & pluribus locis, libro III. v. εὐήθης, συγκομιδή. IV. κόχλη. VII. ζεύγμα, ὑποκρίνοντα. VIII. v. συγγραφεῖς.

Thyillus (idem si Sylburgium audimus qui Plutarcho & Athenæo Diyllus) v. κόμανα.

Timachidas (Grammaticus) v. καρδοκῶ.

Timæus (Historicus) v. γαλατία.

Timotheus v. διαψάρεσι.

Timotheus ὁ καθαρός (Lyricus) v. ὀρχάνον.

Tranquillus (Svetonius) περὶ βλασφημιῶν (λέξεων) v. δέχολιπαρος.

G

Thry-

Thrypho Grammaticus v. ἐτώσιϑ , ἴση μὲν ἔμμα , ἰώ , λιμός ,
ὄχεσθιν , Φιλήτης.

ὁ Ἀπαρκτίωνϑ. v. δάνειον.

ἐν τῷ περὶ πνευμάτων. v. ἀρπές.

ἐν τῷ περὶ χημάτων. v. δαγιδός.

Tyrannio Grammaticus. v. ἐλευτο, ὄλγα, παλινορμένω.

Varia codicum lectiones notatae v. ἀφύη, γράσων, ἐπιβωσόμεθα, ἔσρα, ἑτύχθη, κίμμερίς, μυλίσωντες, πολλοί, ῥαδάλον, τευτάζην, τιμή, φόρτατον

Xanthus v. ἐρμαῖον.

(**Xenagoras** ἐν τῷ περὶ νήσαν. v. σφήκκα.)

Xenis ἐν τοῖς περὶ Κρήτης. v. δακέσιον.

Xenocrates ἐν πρώτῳ χρονικῶν v. ἀστυρία.

Xenophanes v. βεῖταχϑ.

Xenophon, v. αἰδοῖσάτϑ, γαυσόν, γηράς, κάναθρον, μελήη, μεμ-
νέωτο, πολυπάμμων, σφαδάζην, υπερδέξιον, υποκορίζεται, υπο-
τεμνόμενος, φλιδῶσα.

τετάρτῳ παιδείας v. ἐπίβολ ϑ.

ἐν ἀναβάσει v. δύσπαρι.

ἀπομνημονεύμασι v. ὑκόν.

ἐν τῷ περὶ ἵππικῆς v. σκυρωθῆνα.

ἐν τῷ Κυνηγετικῷ v. εὐρις, ποδοσράβη.

ἐν τοῖς περὶ πόρων. v. ὀφειλή.

Zamolxis Pythagoræ servus, immortalitatem animæ docuit v. ζά-
μολξι, ubi & alia de illo.

Zeno Citicus. v. Στῶϊκοῦ

Zeno Myndius. v. μορία.

Zenobius Grammaticus v. αἰδῶ, ἀλάλημα, ἀλύσκω, ἀντιβολᾶ, ἀπό-
κη, βέβελα, βέλεμνα, ἐδέεις, σίζω.

ἕως τὸ ῥητὸν τῆ Ἀπολλωνίᾳ. v. ἀήθεστον.

Zenodotus Grammaticus v. ἀμφισβητῶν, δαερημένος, γέλαν, γόον,
δέδοικα, δι ἀσπίδεος, ἦν, ἰδρῶς, καὶ σφέας, κεφαλέων, κενλυτέ
μεν, κρέικε, ὀψειοντες, ῥαδάλον, ῥέε, ὑφύφασαι, ὠλλοι.

Zoilus Cedranensis ὁ κεδρασεύς, (Grammaticus) v. αἰϑ.

VIII. Lexica quadam Ἑ glossaria Græca inedita.

Lexica sine nomine auctorum varia diversi generis in Bibliothecis reperiuntur, ut sunt quæ ex Bibl. Regis Christianissimi & Colbertea laudat Cangius, unum cui titulus: ἑρμῆν λέξεων. Aliud: βιβλίον ἐξηγούμενον τὸ λεγόμενον λεξικόν, ἐπιλογισμὸς λέξεων, ἐνεργειῶν καὶ βοτανῶν καὶ ἀσθενειῶν καὶ αὐτῶν τῶν κατὰ σοίχειον. Aliud: συναγωγή λέξεων συλλεγείσα ὅκ διαφορῶν βιβλίων τῆς παλαιᾶς τέφης γραφῆς καὶ τῆς νέας, καὶ ὅκ τῆς δῆπρ τῆς θύραθεν. Aliud quod inscribitur ἑρμῆν λέξεων. Aliud lexicon Grammatices περὶ τῆς γραμματικῆς λεξικῆ. Aliud Lexicon ad schedographiam atque analysisin grammaticam inserviens, quod incipit: δεχθὶ σὺν θεῷ τῆς λεξικῆ καὶ τῶν ἀντιστοιχῶν τῆς πρώτης κέδης εἰς μέτρον σίχων πολυκῶν, εἰς νόησιν γραμμάτων καὶ τέχνης ἀντιστοιχῶν καὶ νόησιν τῶν λέξεων. Varia etiam & egregia lexica sine auctorum nominibus MSta in Bibl. Segueriana sive Coisliniana, quæ non modo memorat, sed etiam, ampla ex illis specimina exhibet præstantissimus Montfauconus p. 231. seqq. 238. 239. 469. 481. 499. 503. 602. 603.

Etiam Lexicon Græcolatinum, latina manu scriptum in codice decimi quinti sæculi & à glossario Græcolat. quod H. Stephanus edidit diversum p. 238. seq. Herodoti vocabula p. 484. Juris vocabula p. 488. Rhetorica p. 491. Λεξικὸν τῆς Γραμματικῆς. p. 495. Syntacticum verborum quos casus regant. p. 496. 498. Vocum S. Scripturæ pag. 502. in Ostateuchum p. 494. in canones sive hymnos Ecclesiasticos p. 495. Vocum Hesiodi p. 502. Lycophronis pag. 494. Luciani pag. 490. Lexicon iatricum p. 502. In carmina Gregorii Nazianzeni p. 603. Lexicon nomicum sive juridicum p. 488. seq.

Glossarium haud contemnendum quod olim fuit Petri Francii, ab eo tempore pervenit ad doctissimum Heinslerhusium ut ipse testatur pag. 1355. ad Pollucem.

Ex *Apollonii* Sophistæ Lexico Homérico ampla excerpta è Codice Coisliniano promit laudatus Montfauconus p. 457-465.

Arsenii Lexicon MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Nesselium parte IV. pag. 74.

Lexicon *Cyrilli* diversum à glossario edito Græcolatino sæpius laudatur à Meursio in glossario Græco, & à Cangio qui optimæ notæ

Codicibus Regio & Colbertino usus est. Exstat etiam in Vaticana, inquam ex Palatina est translatum, nec non in Medicea, in Gottorpiensi, in Bremensi &c. λεξικὸν τῆς ἁγίας Κυρίλλου κατὰ σοιχαῖον. In aliis: Κυρίλλου Ἀλεξανδρείως. Fortasse Cyrilli nomen etiam reponendum in Codice Coisliniano de quo Clariss. Montfauconus p. 226. ubi memorat prima duo folia ex lexico Archiepiscopi Alexandrini. Cyrilli lexicon iterum memorat pag. 603. Utrumque diversum est à lexico satis spisso quod habeo MS. ante annos quingentos fugientibus passim literis exaratum in membrana, quod inscribitur Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου. Cyrilli lexico glossæ Biblicæ in Codice Colbertino subiectæ leguntur quarum auctorem non Cyrillum sed Origenem putabat esse Is. Vossius, licet & his Cyrilli nomen præfigitur. Salmasius pag. 75. ad Tertull. de pallio affert locum è Basilii Presb. scholiis in Naz. qui totidem verbis in Cyrilli lexico legitur.

Dositheei glossas citat Is. Vossius ad Catullum p. 97. &c.

Eudemi Εὐδήμου ρήτορος περὶ λέξεων ῥητορικῶν. Cod. Regis Galliæ 2757. & in Bibl. Medicea ac Cæsarea Vindobonensi. Citatur à Cangio in glossar. Pricæo ad 1. Timoth. III. 3. Kustero ad Svidam &c. vide quæ dixi Volum. IX. p. 651.

Constantini Harmenopuli Lexicon περιέχον τὰ πολυώνυμα τῶν ῥημάτων MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Nesselium parte IV. p. 120.

Justiniani Magni lexicon Ant. Verderio & aliis memoratum nullum est. Vide Lambecium lib. 1. p. 149. 150.

Man. Moschopuli lexicon in Philostrati imagines, MS. in Bibl. Coisliniana. Vide Montfauconum p. 515.

Maximi dictionarium in Bibl. Medicea. Fuxile dicitur Josepho Scaligero, & in quo vix quicquam bonæ frugis contineatur p. 464. Epist.

Nicomedis Jatrofophistæ Lexicon ex Codice Regio 2147. laudat Cangius.

Ofiridis lexicon Chemicum laudatum Salmasio ad Solin. vide quæ dixi lib. IV. cap. 36. p. 581.

Philemonis λεξικὸν τεχνολογικὸν ex Codice Colbertino 1266.

Ex *Phrynichi* Arabii σοφιστικῇ προπαρρασκειῇ excerpta ex Codice Coisliniano dat Montfauconus p. 465-469. De hoc Phrynicho dictum à me Volum. IV. p. 513, seq. & Volum. IX. p. 421, seq.

Lexi-

Lexicon *Stephani* Grammatici ex quo loca plura leguntur in glossario Græco Meursii. Hic est Stephanus ille antiquus glossographus de cujus expositione vocum τῶν ἐν διαφύρασι γρηγοῦν inedita dixi lib. IV. cap. 36. p. 569.

Theodori Prodromi Lexicon citat Meursius in glossario Græco aliquot locis.

Theophylacti lexicographi mentio in dictionario inedito Coislinianæ Bibl. apud Montfauconum p. 239.

Timæi Sophistæ Lexicon Platonicum in Bibl. Coisliniana. Vide dicta Volum. IX. p. 418. seq.

Joannis Zonara Lexicon fuit olim apud H. Stephanum, à cujus genero Casaubono usum illius sibi expetit Josephus Scaliger in Epistolis. Meminit etiam illius Ant. Possevius in apparatu sacro, & aliquot illud exhibent Codices MSti Cæsareæ Bibliothecæ.

De GLOSSARIIS antiquis ab H. Stephano primum editis, & deinde a Bonav. Vulcanio & Carolo Labbeo recensitis.

Carolus du Fresne * præfatione ad glossaria à Labbeo digesta:

Henricus Stephanus, vir in utraqve lingua admodum versatus, quod ejus editi libri palam ostendunt, publicato sub an. MDLXXII. Linguz Græcæ, seu, ut verius dicam, omnis literaturæ reconditoris Thesouro, cui ille tot annos, post paternos conatus, insudarat, (nam patrem Robertum idem in Græcis, quod antea in Latinis, aggressum fuisse profitetur alicubi idem Henricus,) a) anno consequenti b) bina edidit Glossaria, *Latino-Græcum* alterum, alterum *Græco-Latinum*, è situ, ut præfert libri titulus, vetustatis eruta, quæ Thesouro Græcæ Linguz quodammodo assuerentur, & Supplementi vicem præberent. At licet ex quibus ea depromplerat Bibliothecis non indicaverit, constat tamen ex ejus ævi Scriptoribus, Glossarium *Latino-Græcum* inventum primo fuisse à Petro Daniele JC. Aurelianensi, cui Servium, *Quærolum*, aliosque non minoris momenti MSS. codices debent quotquot sunt eruditi, qui Adriano Turnebo illud primum communicavit, ille

G 3

vero

* Carolus du Fresne sive Cangium auctorem esse illius præfationis, testatur Menagius T. 2. anti Bailleti p. 18.

a) In Præf. ad Ciceronian. Lexicon.

b) 1573. in fol. addito amplo de Atticæ linguz seu dialecti idiomatis commentario,

vero Jacobo Cujacio, ut ipsemet agnoscit Cujacius: c) *Veteres Glossa*, inquit, *qua à doctissimo Turnebo ad me pervenerunt, beneficio ejusdem Danielis, à quo Turnebus acceperat, ut idem in Adversariis suis reculit, &c.* Sed & Josephus Scaliger illud etiam tum vidit, ut scribit Auctor Scaligerianorum, ex quibus Notas in Varronem, Festum & alios Scriptores non semel collustravit: *B. Germani Glossa sunt inventa à Petro Daniele, qui primum eas monstravit Cuiacio: secundus ab eo vidit Scaliger, post Turnebus.* Ubi *B. Germani Glossa* dicuntur, quod ex Bibliotheca Monasterii S. Germani Parisi. primo erutæ sint, quod testatur non uno loco Briffonius lib. de Verborum significatione, 2. editionis.

Cum igitur Glossæ illæ virorum doctorum manibus exinde tererentur, ad Henricum Stephanum tandem pervenere, à quo editæ sunt cum aliis Glossariis. Elapsis deinde annis aliquot, *Bonaventura Vulcanius* Brugensis, literarum Græcarum in Academia Leydensi Professor, vir libris scriptis alias clarus, eadem quæ Stephanus Glossaria rursus typis mandavit, anno scilicet MDC. d) ac Glossis quidem Latino-Græcis *Philoxeni*, tanquam earum auctoris, nomen præposuit, licet in Henrici Stephani editione nulla Philoxeni istius mentio occurrat, tamen si fatendum à viris doctis passim laudari ea appellatione. Quod vero Vulcanium & alios impulit, ut eas Philoxeno adscriberent, distichon illud fuit, quod in MS. earundem codice legi asserunt:

Τοιῦτε δῶρον τῇ σοφῇ γερούσια.
Υπατος ὑπάρχων προσφέρω φιλόζενος.

Verum nesciebant viri docti hocce duos versiculos inscriptos legi Diptycho Consulari Compendiensi, cujus ectypon dedit Sirmondus in Notis ad Sidonium, e) & ex eo Alexander Vuilthemius in Diptychis Leodiensi & Bituricensi. Atque ita dubitandi superest locus, an Glossarum Philoxenus ille Consul f) auctor fuerit, licet ante Justiniani ævum compactas fuisse plerique ex eruditioribus existiment, atque

c) L. 10. Obs. cap. 34.

d) Lugd. Bat. in fol. Titulus operis est: *Thesaurus utriusque lingua, h. e. Philoxeni aliorumque veterum anthorum glossaria Latino-Græca & Græcolatina &c.* Vide infra p. 59.

e) Ad lib. 8. epist. 5.

f) Fuit sane Philoxenus quidam alius Cytherius vel Alexandrinus Stephano, Eustathio, Etymologo aliique laudatus, quem Romæ Rhetoricam docuisse Suidas testatur, qui scripserat inter alia περί γλωσσῶν libros V. & περί τῶν παρ' Ὀμήρῳ γλωσσῶν, cujus

que in his Ludovicus Carrio g) qui hæc scribit: *E veteribus Glossis quas Justiniani imperio superiores esse alias ostendetur, & quarum apud me magna est auctoritas.* Et Salmasius: h) *Glossa Philoxeni, qua ante Jus Justinianum fuerunt compilata, & multa habent ex libris Jurisconsultorum, quorum scripta in Jure Justiniani condendo adhibuit Tribonianus.* Et sane si earum auctor fuit Philoxenus, paulo ante Justinianum compactas fuisse constiterit, cum Philoxenus, de quo sunt hi, quos retulimus, versus, Consul fuerit an. DXXV. sub Justino Seniore, hoc est biennio fere antequam Justinianus Imperium capesseret. Sed & non defuere qui Glossarium istud Philoxeno adscriberent, cujus librum *περὶ Παροιμιῶν διαλέκτου* laudat alicubi Eustathius, * sive ille idem fuerit cum Consule, seu alius ab eo. Utrumque sit de Glossarum Latino-Græcarum auctore, ejusmodi sunt, ut à viro doctissimo confectas in confesso sit. Legi, inquit Adrianus Turnebus, ** *in bilingui Vocabulario perquam veterem, quædamque admonitione digna credidi, & in apertum proferenda duxi, cum eum librum sibi videatur vir utraque lingua doctus parasse.* Et Josephus Scaliger: i) *Glossarium illud non satis laudatum, & quod magistrorum manibus teri non debet, sed tantum à doctioribus nocte & die versari.* Salmasius k) *Glossa, quas pro incomparabilibus habent quidam.* Sed & ab illo optimarum Glossarum l) appellatione passim donantur. Denique Joan. Meursius: m) *Glossarium illud ab Henrico Stephano viro doctissimo ante annos aliquot editum, Thesaurus magnus antiquitatis, magnus mendarum, &c.* Sed & hoc addam ex ejusdem H. Stephani Præfatione ad Thesaurum Linguae Græcæ, n)

multo

cujus operis epitomen composuit Ælius Serenus Atheniensis Grammaticus. Sed nec illi Philoxeno glossarium istud certotribuendum constat, cujus auctor fortasse fuit aliquis ex Grammaticis CPolitanis, quales utraque lingua eruditi floruerunt etiam Justiniani ævo, ut Priscianus & alii. Vide Cangii præfat. ad Glossar. latin. §. 41. pag. 37.

g) Lib. 3. Ant. Lect. c. 4. in Tomo III. Læmpadis artium Gruter. p. 61.

h) De Modo usur. p. 703.

* Od. 4. ** L. 27. Adversar. c. 19. Vide eundem l. 18. c. 28. l. 19. c. 2. l. 20. c. 6. 29. 30. 36. l. 21. c. 1. l. 27. c. 10.

i) In Notis ad Fest. in Ambactus.

k) De Modo usur. p. 568. l) Salmas. ad Hist. Ang.

m) In Exercit. Crit. part. 2. l. 4. cap. 15. Misc. animadvers. p. 220.

n) P. 16. Desiderius Heraldus, qui multa hujus glossarii emendat & illustrat libro 1. Adversariorum (editorum Parisi, 1595. 8.) *Qui verus glossarium ab H. Stephano extensum scri-*

multo ditiores fuisse olim Linguam Latinam & multo etiam plura ejus vocabula, quam putemus, nobis periisse, ostendere vetera ista Glossaria.

Unde porro Glossarium Græco-Latinum deprompserit Henricus Stephanus, neque pariter ille aperuit, contentus observasse in calce quorundam Cyrilli scriptorum inventum, unde à quibusdam sub ejusdem Cyrilli, quicumque ille fuerit, nomine laudatur. Illud constat aliud fuisse ac diversum ab eo, o) quod in Bibliotheca Monasterii S. Germani Prætextensis hodie asservatur, vetustate sua commendandum, tametsi,

scripsit, doctus fuit. Sed multa in eo perperam à librariis scripta, perperam intellecta. Bonav. Vulcanius notat maximam ex illo fieri posse ad Græcam & Latinam linguam lectissimorum & rarissimorum vocabulorum accessionem. Sunt tamen non pauca in hoc etiam petita è trivio, & quæ pueris etiam promtum est occurrere parvis, ut verbis utar Terentiani Mauri: sed multa vicissim præclara fateor & vix alibi obvia, quædam etiam antiquati & obsoleti usus, alia recens inducta, ut patebit vel consulenti farraginem vocum insolentiorum ex hoc maxime glossario collectam à Jano Laurenbergio, & ad calcem antiquarii ejusdem velut in supplementum subjunctam Lugd. 1622. 4. Francisci Guisii observationes ineditas ad hoc glossarium memorat Antonius Perander in ejus vita.

- o) Aliud visum erat eidem Cangio p 35 præf. ad glossar. Lat. n. 41. *Servatur etiamnum in Bibliotheca monasterii S. Germani Parisiensis, unde ea olim depromserat Henricus Stephanus, verus Codex alter sub Carolo Calvo Rege uncialibus litteris à quodam Martino suo male descriptus, in quo horum alterum, Græcolatinum scilicet glossarium continetur: qui quidem Codex mendis licet ubique scateat, non modicum tamen conferre potest ad emendandum illud quod editum est. Fuit ille Ecclesia olim Laudunensis, ut ex hac epigrapha colligitur: Hunc librum dederat Bernardus & Adalelmus Deo & S. Mariæ Laudunensis Ecclesiæ: si quis abstulerit, offensionem Dei & S. Mariæ incurrat, sed quod observandum, glossario præfigitur epistola, nescio an collectoris vel auctoris, quam hic describere visum est, ut curvis liceat de ea iudicium ferre. Dilectissimo Abbati S. M. fidelissimus amicus veram in Christo salutem: Lectis epistolæ vestræ literis, amantissime Abba, per quas me super quibusdam quæstionculis consulere voluistis, animadverti diligentiam efficacis ingenii vestri nequaquam rerum temporalium tumultibus succumbere, sed scripturarum meditationibus laudabiliter inhærere. Atque idcirco dignum est ut pie pulsanti aperiam, imo ipse per me pandere dignetur in quo sunt omnes thesauri sapientiæ absconditi: qui aperit & nemo claudit, claudit & nemo aperit: splendor est lucis æternæ & speculum sine macula. Accipite igitur ἡ ἀπάντησις vestrarum solutiones, quas de Græcorum fontibus haurire studuimus, & vobis legendas sine præjudicio altioris forte interpretationis transcripsimus. Quæ quidem Epistola fortasse scripta fuerit Smaragdo S. Michaelis ad Mosam Abbati, qui vixit Anno DCCCXX, cuius nomen vel dignitas hisce litteris SM. designetur. Hæc Cangius, vir eruditissimus, qui in eo fallitur, quod ex hoc Codice putat H. Stephanum glossarii istius editionem parasse, ipse enim Stephanus testatur se illud reperisse subjunctam scriptis Cyrilli, Cæterum Codicem Sanger-*

metfi, ut pleraque ejusce ſcriptionis generis, mendis haud careat. Codex enim in membranis ſat eleganter ſcriptus Caroli Calvi ævum præfert: qvòd vel inde colligere eſt, qvòd poſt Gloſſarium & Priſciani voces Græcas Latine explicatas, legantur aliquot Exercitationes Grammaticales Græco-Latinæ ſat male digeſtæ, & à viro qvi Linguz Græcæ elementa vix attigerat compoſitæ, & à neſcio qvo Martino διδασκάλου deſcriptæ, (nam & is nomen ſuum prodiit,) ubi & aliquot verſus Græci ſat incompti tum à Joanne Scoto Erigena, tum ab ipſo Martino in Caroli Calvi, Ermintrudis uxoris, & Hincmari p) laudem deſcribuntur, ſed alia, ut videre eſt, manu, qvam qva Gloſſæ exaratae ſunt, adeo ut par ſit exiſtimare Gloſſas aliquanto antea tempore deſcriptas. In eo vero Codice Græca in Gloſſis, literis uncialibus deſcribuntur, ac proinde nullis appoſitis accentibus, cujuſmodi fuiſſe exemplar qvo uſus eſt H Stephanus, verosimile eſt, q) cum in vocibus, quarum apud illum fides ſublæſta erat, hos omiſerit. Duplex porro in eodem Codice deſcribitur Græcum Alphabetum, alterum, ut dixi, literis uncialibus; alterum, ut ibi annotatur, *longa manu*, id eſt litera vulgari, in qvo paululum à noſtra differunt α, β, γ, λ, & ϕ. Gloſſis præfigitur epiſtola, qvæ deſcripta legitur r) in Præfatione Gloſſario ad Scriptores mediæ & in-

H

ſimæ

Sangermanenſem jam diu non amplius exſtare in illa Bibl. ſed ſubreptum eſſe ab aliquo improbo, queritur Montfauconus p. 42. palæographiæ Græcæ, editæ A. 1708.

p) Laudunenſis. Atque credibile eſt hoc ipſo Mſto Bibl. S. Germani uſum olim Hincmarum Laudunenſem, quem verba abſtruſa & undecumque per gloſſulas collecta crepantem perſtringit Hincmarus Rhemenſis in Epiſtola inſerta Concilio Duazenſi I. A 871. parte 2. c. 20. T. V. Harduin. p. 1250. & nec non Opuscul. 35. c. 43. T. 2. Opp. p. 547. & p. 548. *nos etiam moderni gloſſarios Græcos, quos ſuaviſſime lexicos vocari audivimus, ſed & ſapientum ſcripta de nominibus obſtruſis habemus, & adeo ſenſatuli ſumus, ut noſtras diſtationes eo usque circumducere & producere poſſimus, quatenus verba Græca vel obſtruſa de gloſſariis adſumta in admirationem vel ſuperbiam neſcientibus ſeu ſcalpentes aures habentibus proferre poſſimus, cui vanitati obviat Scriptura dicens, vanitas vanitatum & omnia vanitas.*

q) Non adeo certum tamen: potuit enim Stephanus in illis vocibus, quæ recte ſe ejus judicio habebant, accentus addere.

r) B. 41. Amanuenſi tribuitur & legitur etiam in Palæographiâ Græca laudati Montfauconi p. 249. cum ſpecimine characterum Græcorum Latinorumque ex Mſo Codice Laudunenſi expreſſum: Obſervo autem primum ſtatim vocabulum qvòd à Stephano, Vulcanio & Labbeo exhibetur: ἀπὸ τοῦ *inraſtus*: apud Montfauconum eſſe ἀβαχούτο *inbaccatus* deinde ἀβέλτερο *inſalſus*, ἀβελ *sine viſa*, ἀβελία *ſollicitudo* pro quo rectius Steph. *cœcūdo*: ἀβελία *inconfuſum*, ubi Steph. *inconfuſum*. ἀβελ *glaber* &c.

finæ Latinitatis nuper edito præfixa, seu is revera auctor fuerit, seu descriptor. Glossario verò ordine litterarum exacto subjunguntur voces Latinæ, quæ alio, quædam, genere * Græcæ explicantur. Has ex eo Codice describere s) visum est, tum quod sint ejusdem manus ac characteris, & quædam ex iis occurrant, de quibus silent Glossæ; tum quod etsi complures ibi habeantur, aliis persæpe Græcis reddantur vocabulis; & quod denique in plerisque locis vel emendandis, vel à mendis suspicione liberandis non minime conducant. Istiusmodi Glossarum Græco-Latarum apographum asservatur in membranis in Bibliotheca Regia Cod. LXXXV. recentiori manu descriptum, & quod in ipso limine Cardinalis Borbonii insignia præfert, ita ut ejus jussu ex alio antiquiori Codice descriptum fuisse par sit credere. Neque tamen idem omnino censei debet cum Sangermanensi, seu Stephaniano Glossario, cum etsi eadem quæ illud contineat Græca vocabula, ac eadem fere semper alphabetica serie descripta, aliis interdum Latinis reddantur, nec Latina omnia, quæ habet Sangermanense, complectatur. Nam etsi compiler illud exscripserit, non modo complura interpolavit, sed & ex minoribus Glossariis quæ edita sunt à Stephano, aliisque excerptas voces præpostero sæpe ordine inseruit. Quisquis autem ille fuerit, vixit post an. MCC. ut qui Mag. Egidii, ** qui tum floruit, meminerit, & nonnullas voces barbaro Latinas non semel obtrudat.

Præter bina ista Glossaria, aliquot alia ex ineditis Glossariis Excerpta Latino-Græco subdidit Henricus Stephanus. t) Ex iis primum in certa capita u) ac locos communes digestum, *Glossarii B. Benedicti* x) *Floriacensis* titulum præfert, quod forte ex istius Monasterii Bibliotheca

* Nolim assentiri Casp. Barthio qui Tom. I. in Statium pag. 579. ait in Cyrilli glossario Græcolatino multas esse Latinas voces ab auctore explanandis pressius Græcis confictas.

s) Exhibentur à Labbeo post glossarium Latino Græcum pag. 199. seq. ubi habes vocabula Latinis scæminina, quæ Græcis masculina: hinc masculina Latinis quæ Græcis neutra &c. Hæc respicit, opinor, Montfauconus quum cum qui hunc librum rogatus Abbas composuit, ait, in fine, Græcæ linguæ syntaxin adornasse.

** De hoc Jo. Ægidio dixi in Bibl. latina IV. 12. pag. 872.

t) Pag. 237-239.

u) Ut de celo, de Diis, de homine &c. vocabula sine ordine litterarum ponuntur Latina cum Græca expositione. Diversæ ab his vetustissimæ glossæ MStæ quæ separatis capitibus de suppellectile, de penu, de veste & argento tractant, laudatæ à Salmaisto ad Jus Atticum p. 458. x) Abbatis,

ca fuerit. Huic subnectuntur Exercitationes aliquot Grammaticales, y) hisque Sententiæ 2) Hadriani Imp. quas ex Codice Dositheii Grammatices Sangallensi, in quo eas legerat Jacobus Cujacius, a) auctiores & notis illustratas rursum publicavit Melior Hamenvelto Goldastus anno MDCL. & haud ita pridem V. C. Nicolaus Catharinus, b) Quæ quidem Sententiæ non aliæ sunt, quam *Hadriani Imp. Interrogationes*, c) quarum meminit Alcuinus epist. CII. Incertum vero an is Dositheus fuerit, ad quem epistolam XXXIII. scripsit Julianus Imp. Priori isti Glossario subjiçuntur bina alia Vocabulorum utriusque linguæ Excerpta ex veteribus membranis, de quibus ut & de cæteris præfatur idem H. Stephanus.

Anno MDC. simili quo H. Stephanus ordine Glossaria eadem rursum typis mandavit supra laudatus Bonaventura Vulcanius, quibus appendicis vice addidit *Isidori Glossas Latinas*, d) *veteres Grammaticos Latinos & Græcos*, e) *qui de Proprietate & differentiis vocabulorum utriusque Lingua scripserunt*: atque in iis Συλλογὴν, seu Collectionem vocum Græcarum,

H 2

in

- y) Colloquia duo Græcolatina familiaria, quibus verbum verbo redditur. His alia quinque subiunguntur in Johannis Verwey nova methodo docendi Græca, Gaudæ 1702. 8. pag. 331. sqq.
- 2) His à Stephano præmittuntur *Niciarii & Carfilidis* responsa ad varias interrogationes: nec non responsa quædam sapientum, & παραγγέλματα sive præcepta columnæ Delphicæ olim inscripta. Responsa illa etiam cum altercatione Hadriani & Epicteti edidit, eique Pippini & Alcuini disputationem addidit Henr. Lindebrogius Hamburg. 1615. 12. Francof. 1628. 8. Eadem Epicteti Enchiridio subiecit Abraham Berkellius Amst. 1670. 8. Delphis 1693. 8.
- a) L. 21. Obf. c. 5.
- b) Novissime eadem Hadriani ac Dositheii Græce & Latine cum Goldasti notis recusa sunt nitide in Nobilissimi Viri Antonii Schultingii Jurisprudentia veteri ante Justinianæ. Lugd. Bat. 1717. 4. p. 855. sqq. De illo Dositheo, ad quem ut opinor Libanii exstant Epistolæ, & de Goldasti editique dixi Volum. VII. p. 59.
- c) Intelliguntur potius Hadriani altercatio cum Epicteto, de qua paullo ante dixi.
- d) Isidori glossario Vulcanius subiungit *Vocabula rariora collecta è glossis veteribus*, nec non *glossas è glossario Arabico Latino veteri MS.*
- e) Latini quidem sunt, excerpta è *Cornelio Frontone*, *Nonio Marcello*, *Agratio*, & ex Terentii interpretibus *Ælio Donato*, *Arruntio Celso* aliisque: nec non ex *Sossipatri Charisii* Grammaticæ institutionibus, *Q. Asconio Pediano* in Ciceron, *Martio Servio* in Virgil, *Sexto Pompejo Festo* de verbis veteribus, *Varrone* de lingua Lat. *Q. Terentio Scauro* de orthographia & *Agellio*. His subjiçitur vocum aliquot apud Terentium explicatio è veteribus membranis Græci sunt 1) *Ammonius* de similibus & differentiis vocabulis, de quo dixi Volum. IV. p. 173. seq. 2) *Anonymi* collectio vocum quæ pro

in quibus diversus accentus significationem immutat, & Onomasticon vetus Latino-Græcum, f) olim quidem Argentorati an. 1536. editum, & Calepino præfixum: quibus omnibus adjecit ille Notas & Castigationes, tum in Glossaria, tum in cætera quibus editionem suam adornavit. Qua in re id præstitit quod pollicitus fuerat H. Stephanus, qui Emendationum suarum, quarum jam magnam partem affectam & paratam habuisse se testatur, spem lectoribus injecerat, maxime in vocabulis Græcis, quæ ut mendosa, vel saltem quæ mendi suspecta visa erant, absque accentu ediderat. Verum ut sæpe contingit viros doctos nonnullas aggredi solere literarias lucubrationes, quibus ultimam manum apponere mors vetat, ea Stephani lucubratio cum ipso auctore interiit: quod quidem damnum refarcire conatus est Vulcanius. Sed & id se pariter aggressum proficitur alicubi Casaubonus, g) qui cum accepisset Glossarii editionem parari à Vulcanio, ab incepto destitit. *Haßenus Cangius.*

Denique Carolus Labbeus Jctus Parisiensis frequentibus Josephi Scaligeri & Isaaci Casauboni litteris excitatus, ad meliorem studiorum usum glossarium duplex longe accuratius pleniusque ita adornavit, ut Latino Græcum ex Græco-Latino, vicissimque Græco-Latinum ex Latino Græco, & urrumque ex Onomastrico Græco-Latino cæterisque ab H. Stephano & Vulcanio publicatis suppleret & accuratiori litterarum ordine digereret, hac indicationis, unde singula repetita fuerint, servata ratione, ut voces quæ in Latino-Græco glossario, ex Latino Græco, ac vicissim quæ in Græco-Latino ex Græco Latino Henrici Stephani desumptæ sunt, nullo charactere designentur: contra vero quæ in Latino Græco ex Græco Latino exscripta sunt, denotentur littera C. quæ Cyrilli nomine inscriptum glossarium innuitur: vicissim quæ in Græco Latino ex Latino Græco, littera P. quæ Philoxeni nomen datur intelligi, licet Philoxenum illius esse glossarii auctorem neutiquam

pro diversa significatione accentum diversum accipiunt, Cyrillo tributa ab aliis, ab aliis Philopono ut dixi Volum. IX. pag. 365. VII. p. 36. 3) *Anonymi* vocabula de re militari, ταῖς παλαιαῖς καὶ ὀνομασίαις τῶν ἀρχόντων, qualia Suidæ solent subijci una cum brevi Urbicii apostasmatio, Ὁρβικίαι περὶ τῶν περὶ τὸ στρατευματάξεων. Illas ὀνομασίας auctiores Græce ex Codice Segueriano dedit & Latinam versionem adjunxit eruditiss. Montfauconus p. 505. seq. Bibl. Coislinianæ.

f) Hoc onomasticon prioribus illis glossariis præstantia selectissimorum vocabulorum nihilo inferius Vulcanius appellat, sola usus Argentoratensis editione, itaque & vocabula à litteris X & Z incipientia omisit, quia typographus Argentoratensis illa ex Codice MS. repræsentare neglexerat ideo quod mere Græca essent.

g) Epistola LV. ad Frid. Lindebrogium.

tiqvam constat. Quæ porro in utroque glossario describuntur ex excerptis, littera E. quæ ex Onomastico, littera O. quæ denique ex laudata sylloge, littera S. denotentur. Hoc glossarium utrumque ita digestum manuque sua nitide descriptum Labbeus moriens legavit V. C. Ægidio Menagio, à quo acceptum deinde Cangius edidit Parisiis ex officina Ludovici Billaine 1679. fol. Cangium enim, qui nomen suum non adscripsit, auctorem præfationis esse, quæ typographi nomine glossariis Labbeanis præfigitur, testatur Menagius in Anti Bailletto cap. 106. Tom. 2. pag. 18. Itaque & ab Cangio suspicor collectas esse castigationes & emendationes in utrumque glossarium, quæ è virorum doctorum scriptis & collatione MSS. Regii ac Sangermanensis, nec non exemplo glossariorum H. Stephani quod manu magni Cujavii notatum servatur in Bibl. Colbertina. Ad calcem voluminis recusæ exstant veteres glossæ verborum Juris quæ passim in Basilicis reperiuntur, quas ex variis MSS. Codicibus Bibl. Regiæ erutas digestasque & notis illustratas Carolus Labbeus ediderat Parisi. 1606, 8. Sed de his aliisque glossariis Juridicis & Nomicis, quemadmodum de Medicis quoque dicere me memini lib. IV. cap. 36. Igitur nihil addo in præsentī quam excerpta ex glossario ejusmodi inedito Juridico Bibl. Seguierianæ sive Cotslinianæ exhiberi à Clariss. Montfauconō in Catalogo MSS. Græcorum illius Bibl. p. 488-490. Δικῶν ὀνόματα κατὰ ἀλφάβητον.

Glossarium aliud brevè Græcum antea ineditum ex MSto Codice primus in lucem protulit & loca ejus quædam castigavit *Janus Rutgersius* libro VI. variarum Lect. cap. 5. pag. 552-560. Lugd. Bat. 1618. 4. Sed quod tunc fugiebat vinum eruditissimum, id pulchre nuper observavit V. C. *Fridericus Strunzius*, Poëleos in Academia Wittebergenſi Professor, qui hoc glossarium separatim cum notis suis recudi fecit Wittebergæ 1719. 8. Ex hac editione enim apparet illud totum olim ab Grammatico, qui id adornavit, destinatum fuisse vocibus in *Oppiani* Halievticis interpretandis.

Præter glossarium Græcum ineditum supra pag. 52. memoratum, quod Cyrilli Archiepiscopi inscribitur, habeo etiam in membrana scriptum ante quadringentos annos aliud glossarium vetus non contemnendum, similiter ineditum, sed parum emendate scriptum & mutilum ab initio, itaque incerti auctoris, à priore tamen diversum quod utrumque olim fuit D. Abrahami Hinckelmanni τῆ μακαρίτη, utrumque

conferri operæ pretium esset cum Helychio, atq; hunc ex illis quæ memoravi emendari ac suppleri, vel potius unum aliquod plenius ex editis & ineditis, docti alicujus viri studio in studiorum usus concinnari. Huic meo sub extremum subjicitur 1) Λεξικὸν τῶ ἀγίῳ Διονυσίῳ. In Dionysium, quæm *Arcopagitam* vocant, quæle in editione Græca Dionysii Juntina A. 1516. 8. exstat, & ex quo onomasticon Dionysianum * Balthasaris Corderii libebit locupletare, pleraque enim quæ ille præterit in hoc annotata video. 2) Λέξεις τῆς ὀκτατέυχῃ, in *Oktateuchum*, quod in lexici Biblici specimen infra integrum cum lectore communicabo. 3) Λέξεις τῶ τετραβασιλείῳ, in *quatuor libros Regum*. 4) Λέξεις τῶ ἰωβ in *librum Jobi*. 5) Λέξεις τῶν παροιμιῶν in *Proverbiorum librum*. 6) Λέξεις τῆς παναρέτῃ in *Siracidem*. 7) Λέξεις τῶν προφητῶν, in *Prophetas*. 8) Λέξεις Ἰεζεκιήλ, in *Ezechielem*. 9) Λέξεις ἐν τοῖς ἀγίοις εὐαγγελίοις. in *IV. Evangelia*. 10) Λέξεις τῶν πράξεων, in *Acta Apostolorum* una cum vocibus ex *S. Pauli Epistolis*. 11) breve lexicon vocum ob diversum accentum vel diversam unius literulæ scriptionem diversa significantium. 12) Λέξεις τῶν ἐν ψαλμοῖν in *CL. Psalmos*. 13) Λέξεις τῶν ᾠδῶν in *Cantica S. Scriptura*. 14) ῥητορικὰ λέξεις. *Voces Rhetorica*.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ὈΚΤΑΤΕΥΧΟΥ.

Ἀνεζωπύρσεν, ἀνεκτίσαστο τὴν ψυχὴν καὶ ἀνενεώσαστο.
 ἄσπιν, καλὸν, ἐπιχαρῆ, κεχαριτωμένον.
 ἀναφορεῖς, οἱ ἀνέχοντες, οἱ ἀναβασάζοντες.
 ἀγκύλας, ὀγκίς ἐς ἐς ἐμβάλλονται οἱ κρίκοι.
 ἀγκωνίσκας, ἀντιβάσεις, ἡ σκέυη τιμωρητικά.
 ἀσπιδίσκας, σκετάρια.
 ἀναξυρίδες, βρακία ἢ βαρβαρικά ἐνδήματα.
 ἄτρυγον, καθαρὸν.
 ἀφέρεμα, ἀνάδημα ἢ ξένιον.
 ἀναζυγαῖς, ἀνάλυσις, ἐπαναστροφῆς.
 ἀναδέμαλι ἀναδεμαλιῆς, ἀφανισμῶ ἀφανιῆς τὰ σκῦλα.
 ἀποκνίῃ, ἀποσπᾶ, ἀφελῇ τὴς πύλας.
 ἀναπεποιημένα, ἀναφυρθέντα.
 ἀπαρτίαν, τέλῃ, ἀπαρτισμόν.
 ἀπένειμεν, ἀπεκλήρωσεν, διένειμεν.
 ἀμαυρὰ, σκοτηνὴ.

* Tom. 2. Opp. Dionysii Arcopag. p. 505-530. Antwerp. 1634. fol.

ἀμφιβάλλω, διαζῶ, ἀπιστῶ.
 ἀποιῶ, ἀνοστον, ἀνήδονον.
 ἀλείφουσιν, χρίσκουσιν.
 ἀλάετο, ὄρνειον ὃ παρ' ὑδάτων τρέχει.
 ἀγχιτεύων, ὃ συνεγγὺς τῷ γενέσ.
 Βολίδες, ἀκόντια ἢ λογχάκια.
 βαρκηεῖμ, (Judic. VIII. 7. 16.) ἄκανθεσ σκόλοψιν.
 Γερασίου, τὸν ἀθροισμὸν τῶν γερόντων.
 γείρας, Φύλακας ἢ παρικούς.
 γραμματευσάγωγος, ἐκβιβαστὰς, παιδευτὰς.
 γαμβρός, ὁ πενθερός.
 Δείλης, περὶ τὴν δύσιν τῷ ἡλίῳ.
 δέρβεις, δέρματα ἢ κιλίκια τέχνηα.
 διαφορον, ἀνομοιογενές.
 διεσκευασμένοι, ἐνοπλοι, ξιφῆρεις.
 δρακὸς, τῆς παλάμης τῆς χειρὸς τῷ χωρῶντο.
 ἔκτομαι, ἐκτετμημένον.
 ἐγγαστέρμυθο, τῇ γαστρὶ μαντεύμενο.
 εὐρος, πλάτος.
 ἐπιτεύχεται, ἐπιτυγχάνει.
 ἐμπέτωχα, ἐνέπαυξα, ἐχλέυασα.
 ἐποίησιν ἐλολίμ, ἐποίησιν χωλές.
 ἐγκρίς, γλύκασμα ἐξ ἐλαίου.
 ἐξηρητισμένοι, ἀποξηραμένοι.
 ἐρικτὸν, κοπανιστὸν.
 ἐτοδῆμας, * μαμιλάκια ψαλίδι.
 ἐτηρεαίη, ἐνῆρξατο ἢ πληγῇ.
 ἐτοιβασμένη, συγκαμμένη συνθέσις.
 εἰς συνοχάς, εἰς συνθλιμμόν.
 ἐβρωτίων, σκυληκόβρωτο, σερπητῶ.
 ἐν φυτῷ σαβεῖ, ἐν φυτῷ δυνατῷ.
 ἐρυθροδανώμενον, πεφοινγμένον, πυρρόν.
 ἐκλιμῖαν, ἀχρεοσύνην.
 ἐπωμῖς, ἱερὰ κλόν περιβόλαιον.
 ἢ δεδήλωσις. λῆθ' ἢν ἀδάμας ἐπάνω κείμενο, ἐς ἐναλλάττειν τὴν
 χροάν

* Leg. ἐτομίδας ex Levit. 19. 28.

χροῶν αὐτῷ, διὰ κυρίῃ ἐδήλῃ τῷ λαῷ ἐσόμενά ἴνα. μέλας μὲν
 ὀρώμενΘ. θάνατον, ἐρυθρὸς δὲ σφαγὰς. λευκὸς δὲ διαλλαγήν
 ἐδήλῃ τῷ θεῷ.

Ζωγρήσασθαι, ζῶντας συλλαβεῖσθαι.

Ἡυτομόλησαν, προσέδραμον τοῖς πολεμίοις.

Θήκη, γλωσσόκομον.

Θίβη, πλέγμα βιβλινὸν ἐμφερὲς κοιτίδι τὸ μέγεθος.

Θλαδίαν, τεθλασμένον.

Ἰζία, ἐχάρα.

ἰβιν, ὄρεον.

Κατάσκοποι, οἱ ἐπιδόλως κατασκοπεύοντες.

κανῆν, κανίσκον ἢ δισκάρην.

Κίνδου, ποτήριον βασιλικόν.

κατακαρπώσεις, ὀλοκαρπώσεις.

κλυδωνιζόμενΘ, σοχαζόμενΘ. τὸ ἀποβητόμενον.

κνήφη, τῇ ἐλεφαντιάσῃ.

καταχώραν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ.

καθέρξασθαι, καταδάψασθαι ἢ κρατήσασθαι.

καθῆκεν, ἀφῆκεν, κατήγαγεν.

κλίματα, ἢ οἴκου ἢ τόπων.

καυλὸς, ἐν ᾧ ὁ λύχνΘ ἐμβάλλεται.

κορτῆρες, σίκλοι ἢ σκύφοι.

κάλοι, χοινία.

κυάθης, ἀντλητήρια, σκυφάκια.

κοσύμβης, κροστωτὰ ἱμάτια.

κορυβάνιον, περίδεμα κεφαλῆς.

κίδαρις, ἰδΘ. καμελαυχίς ἱσσεως.

κέρκΘ, ἐρεξ.

καταπέτασμα, κατακάλυμμα.

κατόχιμοι, κατεχόμενοι ὑπὸ πνευμάτων.

κρηπίδα βαθμίδα ἢ βάσιν ἢ ὄχθη.

κρεάργας, σελβία.

κατερυγώτας, διαρρυγμένους.

καδηδύν, περιβόλαιον βαρβαρικόν.

κεφαλὰς ἐρέων, τὰς κορυφάς.

κρίνα, ἀνθὲς εὐωδιάζοντα κρίνοις ὅμοια.

κλυδωνιζόμενΘ, σημειοσκοπόμενος ἢ ἐπερωτῶν μάγων.

λαμπήνας, ἄρματα ἢ ἀμάξας.
 λῦτρα, τὰ ὑπὲρ αἰχμαλωτῶν χρήματα.
 λόγον κρίσεως, λόγον ἀκριβῆ.
 λινοκαλάμη, ξυλοκαλάμη.
 μαγόμενον, γεγοητευμένον.
 μεδία, μεταχείρησις.
 μηνίσκως, μανιάκια.
 μυχῶ, ἐνδοτέρῳ ὅκω.
 μάλωψ, ὁ ἐκπληγὴς αἱματώδης τόπος.
 μήτρα, ἀνάδημα ἢ ζώνη.
 μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν, μετὰ τὸ χρησθῆναι.
 Νεῶδαί, θερσπέυεδαί.
 νεκυμάντες, οἱ τὰς νεκρὰς ἐπαίροντες.
 οὐκ ἐπανατρογῆσεις, οὐ βραγολογήσεις.
 ὀλοκαυτόματα, ἐπὶ τῷ θυσιαστικῷ καίόμενα.
 οἰωνιζόμενος, ὁ διὰ τῶν ὀρνέων μαντευόμενος.
 ὀλῦσαι, οἱ τῶν ζῶν κόκκοι.
 ὁμοίωμα, μορφή.
 εἰ κατοχέυσεις, * τὸ μὴ μιγῆναι ἵππον θηλυκόν.
 Ποιότης, νόσος, ἡδονή.
 πάρες, ἄφες.
 παρωσάμενος, ἀφίων ἢ ἀναχωρῶν.
 ποδῆρη, τὸ μέγχι ποδῶν ἐρχόμενον.
 πυγμή, γρόνθος.
 περσκέλη, φημινάλια.
 περσέσιον, ἐξαίρετον.
 περσέθιον, ἐνδυμα τῷ ἱερῷ ἐπὶ τῷ στήθεϊ.
 πεπεμμένον, ζυμωθῆσαν.
 προσαγιόχασι, προσήγαγον.
 πτερύγια, φάρσια τῶν ἱματίων.
 περσέλλομαι, ὑποχωρῶ.
 πτίλοις, πτεροῖς.
 παῖοντι, τύποντι, κρέντι.
 περνομένην, αἰχμαλωσίαν.
 περκαθαίρων, ἀναλύων τὴν γοητείαν.
 παρσπληκτι, ἐξεσηκῶς.

I

πείσθη,

* Levit. XIX. 19.

πέσσει, πέτλει, δρετοποιῆ ἵπτα.
 ποντεσίηλοι, ὀβολοὶ * εἴκοσι.
 πελεκάνος, ὄρνειον δένδροκαλάπην.
 πτίλοις, πτεροῖς.
 πρῶσεχε, ἀσφαλίζε.
 πλείσας νόσας, ἐπιμόνας.
 ῥώννυσιν, ὑγίαν παρέχει.
 Σιτοδείας, λιμῆ στενοχωρίας.
 σπειρῶν, τὸ ὀξύτόνως σπειρόμενον.
 συμβιβῶ, σοφισῶ, νοῆσαι ποιῶ.
 σπάνδοντ^Θ, τῆ εὐνέχῃ, ποτήρια ἐν οἷς ἔσπενδον.
 σφαιρωτῆρες, σφαίρας ὅμοιαι.
 σκνίφες, ζῶα μικρὰ ὑπὸ τῆς κώνωπας.
 συμβιβάσω, νοῆσαι ποιῶ.
 σκύλα, λάφυρα, γυμνωσίς ἐν πολέμῳ.
 ζαῖς, ζῆμη.
 συμπεποπλεγμέναις, ** συρραφέντας περὶν.
 σφηκίας, σφηκῶν κατοικήσεις.
 σάπφει^Θ, λίθ^Θ τίμ^Θ.
 συνοχάς, εἰς συγκλεισμόν, εἰς τὸ συνεχέσθαι.
 σκῶλον, ἄκανθι ἐμπαγέν.
 σατῖν, τόπ^Θ ἔτως καλέμεν^Θ.
 σφακελίζοντες, ὑποτρέμοντες.
 σιρομάτης, ὀγκινόλογχον.
 σταδμῶν, παραστάδων θυρῶν.
 σίκλ^Θ, ὀβολοὶ τέσσαρες.
 σφαιρωτῆρ^Θ, ἱμαντ^Θ. τῆ ὑποδήματ^Θ.
 τὸ θέμιστρον, τὸ πολυῆμον ἱμάτιον.
 τῷ περάτῃ, πέραν τῆ ποταμῆ ἡκονί.
 τριτάτας, τῆς παρὰ χεῖρα τῆ βασιλέως δεξιερὰν τρίτης μοίρας
 ἀρχοντας.
 τηλαύγημα, δέχη λέπρας.
 τὸ ὄλμον τῆς σιαγῶν^Θ, τὸ κοῖλον τῆς σιαγῶν^Θ.
 τετρωμέναις, νενικημέναις.
 τετρατρίσκ^Θ, συμβόλοις προσέχων.

τί

* Obolum ponit pro drachma, ut infra in σίκλ^Θ.

** Hefych. συμπεπεροημέναις.

τί τέυζεται; τί γίνεται.
 τρυφερός, τρυφήτης, σπατάλας.
 ὑποτρέμοντες, ὑποπίπτοντες,
 ὑπέρσγκον, μέγα, ὑψηλόν.
 φλαῖ, τὰ ὑπέρθυρα.
 φέρη, προῖξ ἢ δωρεά.
 φυρᾶν, ζυμεῖν.
 φορολόγητοι, λειτουργοί, ὑποτελεῖς.
 φλογός καρδίας.
 φαγέδαινα, νόσος ἐστὶν λαμψαγική ἢ λοιμική.
 χρυσὴ γλώσσα, νοεῖται τὸ ἄκρον τῆς ζιβυνης.
 χιμαῖραν, περτυνὴν ἄργα.
 χῶμα, ὑψωμα γῆς, ἢ βουνός ἢ τάφος.
 χιδρα, κοψώσιτον λεγέται.
 χαράδριος, εἶδος ὀρέων.
 χωρίον, τὸ χωρὲν τὰς ἀγῆας.
 ὦμην, ἐνόμιζον.
 ὦπται, ἐθέαθη.

ΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΤΡΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.

Ἀμαφε * βαθμῶν.
 καὶ ἐξέταπεν ** αὐτὰς εἰς τὰς νᾶυς, εἰς τὰς ἐδρας.
 ἔδαψιλέυσατο δι' ὑμᾶς, φροντίζει περὶ ὑμῶν.
 εἰς μεσάφ, † εἰς τὴν ὑπόσασιν.
 τρυπαλίδας †† τῆ γάλακτος, τυρὸν.
 φάνδαν μανδύα, θώρακος, ἢ βαρβαρικῆ περιβολαίης.
 τῆ γιδῶρ, τῆ συσηματος.
 παρὰ τῶν ἐργαβυάδων, παρὰ τῶν λίθων.
 εἰς τὰ ἀμτρενγομ, εἰς τὰς πελιάδα.
 μεταμμελέλημαι, ἐδοκίμασα μεταῆσαι τὸν Σάβλ.
 βασιλειῶν β'.

λεσφῶθ, παλάδας.
 σκυτάλην, βακτηρίαν.

I 2

σαφῶθ

* ἀμαφεῖ I. Sam. V. 4.

** ἐξέσεν αὐτοῖς I. Sam. V. 6.

† Μεσάβ I. Sam. XIV. 1.

†† τρυπαλίδας I. Sam. XVII. 18. Scaliger in Scali-

geranis p. 98. τρυπαλίδας, παρὰ τὸ τρέφεται.

σαφῶς βοῶν, γαλαβοῶν.
κορύμην, περιζώνην.

Βασιλειῶν γ'.

ὡς ἀντίον ὑφαιρόντων, κανόνιον τὸ μέσον τῷ ἰσθμῷ.
συνεχόμενῳ ἵεσδαί, συνεχόμενῳ πυρετῷ.
ἐλαμπίνη, ἄμαξα καρῆχα.
εἰς τὸν ὀδόντα, εἰς τὸ ἄροτρον, εἰς τὴν ὥλακα.
τὰ θηρία τῶν ἀλλοφύλων, τὰ τάγματα.
τὸν βάτραχον αὐτῶν φησὶν ὁ Ἡσαίας, τῆτες τὴν θεὸν αὐτῶν ἑλάμ.
προπυλὴν, προδῶμην.
δαβίρ, χρηματιστήριον.
θάλασσα χαλκῇ ἦν, ὁ νικτὴρ εἰς ὃν ἐνίπτον τὰς χεῖρας οἱ ἱερεῖς ἰσόντες
(ἰσίωντες).
Ἐκοίλος ἀθμῆσεν, ἐσανίδωσεν κεκοιλωμένης ὑπὸ τεχνιτῶν σανίσιν κρυ-
πταῖς θυρίδας καὶ τὰς σιδμῆς τῶν εἰσόδων ἢ τέτων παρεστάτας,
τῆτες τιν τοξίς.
ὑποκάτω φάμεν, ὑποκάτω δέκευτῃ.
σκορπίοι ἦτοι σκορπίδια, τᾶντα ἔδη εἰσὶν ὅπλων πολεμικῶν.
ἐν σοχῶδ, ἐν συγκληισμοῖς.
ἀφῆλε τὸν τελάμωνα, σὺν τῇ σποδῷ τὸν τελάμωνα.

Βασιλειῶν δ'.

μοαβινοκίμ * ἦν τρέφων βοσκήματα,
χιτίν, σολάς.
τολύπη, βοτάνη δηλητήριον.
χώμασιν, τὰς ἱερεῖς τῶν ματαίων.
ιαμεῖν, ἀγκιστρα, κρεάγρας.
παλάδας, χίδρα.
παλάδας μακαβα, ἢ τὸ χάλκεον στέμμα.
τοῖς ἐν τῷ μιδαάλ, τῆς ἐπιστολῆς με.
ἐπάταξαν αὐτὸν εἰς λύτρωμα, εἰς ἀφεδρῶνα.
ιεζέρ, ἅγιον.
σύνδεσμον, ἀνταρσις, ἐπιβελέ.
τῶν σαδερῶδ, τῶν διατάξεων ἢ περιβολῶν.
τὸ βεδέχ, τὸ δέον.
δῆλοι ηβαν. οἱ δῆλοι ἐκῆνοι.

δῆλος

* (Βασιλεὺς) Μωάβ ἦν νικηδ. 4. Reg. 3. 4. adde Amos 1.

δῆλοι ηβωνεον , ἐμάντευον.

γράμματα τῷ παρ' Ἑβραίοις ἀλφαβήτης ἐκ χαλκῷ ἐκτυπωμένα ἐκαστὴ φοιχῶν πλείονα ὑπάρχοντα. ὅταν ἔν ἐβέλοντο οἱ Ἰσραῖλοι ἐπερωτῆσαι τῷ Κυρίῳ , ἐν τῷ ἐφ' ᾧ κείμενα ἤπλωμένα καὶ ἀνορθῆντο εὐθὺς τὰ φοιχῶν ἐκεῖνα μόνα τὰ ἐπιτρέποντα τὸ προκείμενον πρᾶγμα γενέσθαι ἢ μὴ γενέσθαι. οἷον, εἰαν ναὶ ἔλεγεν ὁ Κύριος, τὸ νῦν, ἄλφα, ἰῶτα ἀνορθῆντο μόνα, καὶ ἔτις ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀποκρίσεων τῷ Κυρίῳ; τῶν διὰ τῶν δῆλων γνομένων νοητέον, ἦγεν διὰ δεήσεων, ὅτε ἱερεὺς καὶ ὁ λαὸς τὰς διὰ τῶν δῆλων ἀποκρίσεις γεγενῆσθαι αἰτῆντο παρὰ Κυρίῳ, καὶ τηνικαῦτα ἐγένετο αὐτοῖς καθὼς προγεγράφται. εἰ δὲ ἦν ὀργισμένος αὐτοῖς ὁ Θεός, ἔδεν αὐτοῖς διὰ τῶν δῆλων ἀπεκρίνετο.

Παρὰ μασώβ, παρὰ τὸ θυσιαστήριον.

τῆς θελητῆς, τῆς ἐγγατεμύθης.

λόγον μονόζωνον, ἐνεδρεύοντα ληψήν.

ἐν οἰκῷ ἀφυσώφ, ἐν οἰκῷ ἐγκεκλησμένῳ.

ἐν σαλάς, ἐν χαλκῷ.

τῷ νεχωθά, τῶν ζώματων.

ἐν σαλευατῇ, ἐν τῇ φάραγγι.

τῆς χωμαρῆς, τῆς καθεστῶτας.

μαζωρώθ, ἀσὴρ ἔτω καλέμενῳ.

τῶν καδεσίμ, τῶν τελετῶν.

εἰς γαβήν, εἰς γεωργίαν.

τῷ νοσοσάτ, τῷ διαφθείροντῳ.

μεχωνώθ, βάσις.

τὸ χωθάρ, τὸ ἀκροκίονον, τὸ ἐπίθεμα.

ἐπὶ τὸ σανβαχά, κατὰ τὸ δίκτυον.

πῶ ὁ Θεὸς Ἡλὶς ἀπφώ, πῶ ὁ Θεὸς καὶ νῦν.

ἐφ' ᾧ, ἐλληνικὴν διπλοῖδα.

X. De Lexico Varini Phavorini.

VARINUS a) PHAVORINUS Camers, Joannis Lascaris &

I 3

Angeli

- a) Quae de Varino referam, magnam partem debeo eruditissimis auctoribus Diarii Veneti (Giornale de' letterati d' Italia) Tom. XIX, p 90, seq. Ipse se vocat βαρεῖνον, Aldus *Γνατῖνον*, Aristobulus in Epigrammate quod Thesaurus & Cornu copiae A. 1496. excuso praemittitur, *Γναρίνον*. Vide Mich. Mattaire annales typograph. pag. 146.

Ac

Angeli Politiani b) discipulus, Monachus Ord. S. Benedicti ex Congregatione Silvestrinorum, & praeceptor Joannis de Medicis (qui postea fuit Papa Leo X.) hinc Bibliothecae c) Mediceae A. 1512. Florentiae praefectus, & ab A. 1514. Episcopus Nucerinus d) interfuit Concilio Lateranensi A. 1516. atque diem obiit A. 1537. Hic Romae A. 1523. in fol. apud Zachariam Calliergum Crentensem excudi curavit Lexicon Graecum uberrimum in quo Graecae voces non latinis sed Graecis vocibus facilioribus explicantur, quod inscripsit Julio de Medices tunc Cardinali, e) qui postea inter Pontifices fuit Clemens VII. Totam Graeciam in hunc librum Varinus conijcere voluisse videtur: nam quicquid in Svida, Etymologo, Phrynicho, Hesychio, Harpocrate & aliis Lexicis, quicquid in Eustathio & scholiastis veteribus ad voca-

Ac verum nomen fuit Guarinus: ipse tamen Varinus dici maluit, ut à Guarino scilicet illo Veronensi (qui tamen Volaterrano etiam lib. 21. anthropol. *Varinus*) tanto facilius interno sceretur. *Phavorinum* se dixit à patria, Camerino Umbriae vicina. *per essere originario dal castello della Pieve Favera vicino di Camerino, città ducale è nobilissima dell'Umbria, prese da esso il cognome di Favorino*. Lit. istoria di Camerino parte 2. pag. 277.

- b) In elogio funebri (apud Ughellum) dicitur τῷ Ἀδελφῶς γραμματικὸς ἀμεινων. A. Politiano autem hoc testimonium tulit in Epistola ad Macarium Mucium Camertem (lib. 7. Epist. p. 198.) *Varinus, crivis tuus, ad summum linguae utriusque fastigium plenogrado contendit, sic ut inter doctos jam (circa A. 1490.) conspicuus digito monstraretur.* Idem in Epistola ad Varinum ipsum, thesauro praemissa: *nam cum te semper habuerim quasi eximium inter discipulos utriusque linguae, meaque tibi in literis etiam arcana rerexerim, quod tu homo gratissimus libenter & proferis & prae dicas &c.*
- c) Petrus Alcyonius lib. 2. de exilio p. 179. *Consulam Varinum Camertem, qui Bibliotheca nostra praest, hominem literatissimum & humanissimum, aut Scipionem Cartagenensium, familiarem etiam nostrum.*
- d) Ferd. Ughelli Italia sacra Tom. 1. pag. 1126 seq. & Lud. Jacobillus in Chronologia Episcoporum Nucerinorum p. 111. Nuceriam intellige non illam regni Neapolitani sed alteram ditionis Pontificiae in Umbria.
- e) In dedicatione Varinus se jam per triginta annos domus Mediceae alumnum fuisse non diffidet. *εἰ δὲ ἐν ἑγὼ τριάκοντα ἤδη ἔτη τῶν Μεδίκων τρέφῃ· ὅ· γε γὰρ ὡς, ἢ τοσάυτων ὑπ' αὐτῶν ἐνεργηθεὶς τῶν καλῶν τε καὶ γὰρ ὧν ἂν τυγχάνω ἔχων.* Subiungitque juvenense Petro de Medices ipsius fratrueli Cornu Copiae dicasse, *ὥσπερ καὶ ἐπὶ νέοις ὄντες τὸ τῆς ἀμαλθίας κέρως Πέτρῳ τῷ μακαρίῳ σε ἀδελφῷ* (Gesnerus male interpretatur fratrem; vide Diarium Venetum T. XIX. p. 117.) ἀντιπρὸς ἐξουσίᾳ. De illo opere Varini rarius obvio, quod ex Graecis digestum Grammaticis primo prodiit Venetiis apud Aldum A. 1496. fol. & minori typorum caractere recusum est A. 1504. fol. atque inferibitur *thesaurus, cornu copia & horti Adonidis*, dixi Volum. VII. pag. 13. seq.

vocabulorum explicationem continetur, id fere omne in Lexicon suum transtulit. Sæpe etiam leguntur emendatius in Varino, quam in ipsis unde ea hausit auctoribus, quanquam aliquando nonnulla laciniose, f) sæpe depravata quoque transcripsit. Iniquius enim est iudicium Maußaci, g) qui quos offenderit in Svida, Hefychio & aliis lexicis errores, hos omnes retinuisse, simulque in unum coëgisse Varinum arguit, ita ut nullum alium usum & levamen lexicon illud vastum, studiosis adolescentibus præstare possit, præter novas quasdam vocabulorum explicationes, quas è lexicis quæ nondum sunt luce donata, h) servantur in bibliothecis, retulisse illum verisimile est. Grammaticæ quoque vicem Lexicon illud præstare potest, ut præteream tot fabulas, historias, proverbia & res varias scitu dignas passim traditas & explicatas. Non contemnendum auctorem appellat Guilelmus Canterus lib. 2. novar. lectionum capite 9. & haud inveniustis epigrammatis lucubrationem ejus commendarunt Joannes Lascaris, Scipio Carteromachus, Angelus Politianus & *Joachimus Camerarius* i) ut omittam laudes in eundem congestas tum à Vossio, Borrichio, Morhofio k) aliisque, tum ab eodem Camerario in præfat. ad secundam Lexici Varini editionem Basil. apud Robertum Winter (*χειμερινόν*) 1538. fol. quæ licet minoribus expressa typis

f) Vide Pauli Leopardi emendationes lib. IX. cap. 16. Tomo III. Lampadis artium Gruterianæ.

g) Maußacus diff. Harpocrati adjecta pag. 396. edit. Lugd. Bat. 1683. 4.

h) Josephus Scaliger monet vix quicquam in Varini lexico contineri quod non in aliis editis contineatur, licet colligendi ea laborem, quem in se suscepit, fatetur utilissimum esse. Ita enim ille Epist. 235. pag. 503. cum de Photii Lexico adhuc inedito dixisset: *Estat hodie magno cum fructu legentium similis labor Varini Phavorini, qui aequalis fuit sæculi Politiani. Et quamquam apud studiosos magna in gratia est, nihil tamen habet quod non hodie in aliis reperiat.*

i) Lascaris, Carteromachi & Camerarii epigrammata operi Varini præmittuntur. Politiani vero tetraſtichon quo Varinum Italianæ matrem effectam atque extorrem Græciam sustinere atque alere velut *ἀντιπελαργῶντα* affirmat, adscribam ex ejus poematis Græcis Tom. 3. Opp. edit. Lugd. 1537. 8.

Ἐλὰδι τοῖς ἰδίῳις πεπλανημένοι ἐν λαβυρίθοις
 Ὅυ μίτον ἀπὸ βίβλων πρῶτο δαίδαλεον
 Ὅυχ' ἔλθῃ, Ἰταλὸς δὲ βαρύνῃ, κῆρυγε θάσσαν
 Εἰγε νέοι τὴν γρᾶν ἀντιπελαργόμεν.

k) Voss. de philologia cap. V. §. 17. Olavus Borrichius de Lexicis Lat. & Gr. ad calcem analectorum de lingua Lat. p. 50. Morhof, lib. IV. polyhist. c. 8. p. 94. Diarium Venerum Tom. XIX. p. 123. seq.

typis, tamen & emendata est, & duos uberrimos indices Græcos adjunctos habet, tum vocum extra ordinem alphabeti positarum, tum proverbiorum, auctore Hieronymo Gunzio Bibracensi, quem virum, sibi amicissimum & utraqve lingua doctissimum Gesnerus 1) appellat. Editio Parisiensis apud Morellum, Simlero m) memorata nulla est, uti nec Hanoviensis A. 1521. fol. quam videas referri in catalogo Bibl. Nobilissimi D. Adami Christophori Jacobi. Sed harum vice merito celebrare juvat novam Venetam, Græcis maxime hoc flagitantibus n) quoniam priores duæ rarissimæ erant in Italia & vix XXV. vel XXX. scutatis venales, non ita pridem curatam A. 1712. fol. o) ab Antonio Bartoli typographo Veneto, castigatamque diligenter & excusam typis nitidis & majoribus: columnis per tria *σελίδια* distinctis, atque vocibus singulis quæ explicantur novum versum incipientibus. Multæ etiam voces prioribus editionibus adjunctæ quæ asterisco addito semper distinguuntur, etiam indices ex Basileensi editione repetiti, atque opus inscriptum Joanni Constantino Basarambæ, Woevvoðæ Brancovano, cujus effigies etiam præmittitur, principi Walachiæ, qui genere materno Cantacuzenos attingit. Codex MStus Lexici Varini, qui fuit apud M. Henricum Sigismundum Schillingium, Diaconum Drosenfeldensem, memoratur à Joh. Fasoldo in præfat. ad Orationem Scipionis Carteromachi de laudibus litterarum Græcarum, ipsius cura recusam Baruthi 1690. 4. Præter lexicon hoc, & *Cornu Copia* de quo dixi Volum. VII. pag. 13. seq. extant etiam *Apophthegmata* p) ex variis auctoribus per Job. Stobaum collecta. Varino Favorino interprete, ad Leonem X. Romæ 1577. 4. 1519. 8. & Cracov. 1529. 8. quam postremam editionem hoc epigrammate commendavit Wenceslaus Sobeslaviensis:

Lector

1) Gesnerus Bibl. p. 328. b.

m) Simlerus Bibl. p. 675. *Phavorini Cameris lexicon Græcum cum indice perasichadum locupletissimo excusum est Parisiis in officina Morellii, in fol. Catalogus Bibl. Jacobæ editus Lipsiæ 1693. 8. inter libros Philosophicos in fol. parte 2. p. 41. num. 234. Varini Phavorini Cameris Lexicon Græcum sine versione. Hanov. 1521.*

n) *Diarium Venetum* Tom. XIX. pag. 127. *Le due prime edizioni di Varino erano divenute si rare, e di prezzo si enorme che a gran pena per venticinque e anche trenta ducati Veneziani potevano appressi i librai ritrovarsi. I Greci, massimamente di Levante, appressi i quali questo lessico è in credito e in uso più di qualunque altro, ne hanno sollicitato i Bartoli &c.*

o) De hac vide sis *Acta Erud.* 1713. pag. 241. *Neuen Bücher saal.* XXV. pag. 1. *Diarium Venetum* Tom. XIX. p. 127. seq.

p) Idem *Diarium Venetum* p. 110. seq.

*Lettor candide, si cupis repente
Divina quasi virgula vocatus
Moralem sopheriam tibi parare,
Hoc parvi moneo legas libelli,
Et græco tibi quod bonus Varinus
Traduxit lepide simul Latine.*

Lexica Græcolatina Recentiorum.

X. Inter Lexica Græcolatina recentiorum scriptorum, ratione temporis quo in lucem edita est illius lucubratio, familiam ducit *Joannes Craſtonus* Placentinus, Carmelitanus, cujus Vocabulista Græco-Latinus primum prodiit Regii Lepidi A. 1497. 8. quæ editio in Leidenſi Bibl. publica aſſervatur: Deinde edidit Bonus Accuſſius Piſanus, dicavitque Joanni Franciſco Turriano, ducali quæſtori, impreſſum in ædibus Dionyſii Bertochi Bononiienſis ſubterraneis, Mutinæ 1499. fol. ut didici ex V. C. Michaëlis Maittaire Annalibus typographicis T. 1. p. 363. Habeo & ipſe Lexicon ejusmodi Græcolatinum perantiquum, editum in fol. ſed in quo titulus deeſt, neque extrema pagina 455. locum aut tempus denotat, quod incipit: ἀαγής, έος, *intangibilis*, ἀαντ & *intangibilis*, vel cui nocere quis nequeat &c. H. Stephanus in Epiſtola de typographiæ ſuæ ſtatu, A. 1569. 8. edita, & Almeloveenii libro de vita Stephanorum adjuncta, iis, inquit, qua circumferuntur Lexicis Græco-Latinis primam impoſuit manum monachus quidam frater Johannes Craſtonus, Placentinus Carmelitanus, ſed cum iſ jejunis expoſitionibus (in quibus vernaculo etiam ſermone interdum, id eſt Italico utitur,) contentus fuiſſet, perfunctorie item conſtructiones verborum indicaret, nullos auctorum locos proferens ex quibus illa pariter & ſignificationes cognosci poſſent, multi poſtea certatim multa hinc inde ſine ullo delectu atque judicio excerpta inſeruerunt; donec tandem indoctis typographis de augenda lexicorum mole inter ſe certantibus, & præmia iis qui id præſtarent proponentibus, qua jejunæ, & ſi ita loqui licet, macilentæ antea erant expoſitiones, adeo pingues & craſſa reddita ſunt, ut in illis paſſim nihil aliud quam baroticam ſuam agnoſcamus. Eodem loco varias ejus modi βαρβαρολεξικοσυρραπτάδων hallucinationes atque errores H. Stephanus perſtringit.

Lexicon Græcolatinum excuſum ab Aldo Venetiis: hinc Ferrariæ A. 1510. & Pariſ. Hieron. Alexandro curante A. 1512. auctumque à Jo. Maria Tricaëlio, Æquinate, in quo multa falſa, notante Gefnero. Deinde Lugduni cum auctario & à Valentino Curione Hagenoio, Baſilæ apud Cratandrum 1519. fol.

Nic Beraldi Dictionarium Græcolatinum Paris. 1521. fol.

Dictionarium idem addita interpretatione Latina, tribus vocum millibus auctius additis variis Grammaticorum Græcorum apopasmatis, & de vocibus Atticis Tho. Magistro, Phrynicho & Emanuel Moschopulo. Venet. 1524. fol. apud Franciscum Asulanum.

Jacobi Ceratini Dictionarius Græcus Basil. 1524. fol. cum præfat. Erasmi, qvi Ceratino auctor fuit ut hunc laborem in se susciperet, & ipse nonnulla adjecit. Inter eos qvi Græca auxere Lexica, proficitur & MAINO non parum deberi, ac male precatur invidæ febri quæ studiosis eam utilitatem reddiderit maligniorem. Vide Erasmi Epistolas lib. XXVIII. 21. ubi ait Ceratinum exactam utriusque lingvæ peritiam cum incredibili modestia copulasse. *Hujus, inquit, accessionem cum conferrem cum aliorum auctariis qua in proxima Gurmuntii editione fuerant addita (nam hanc Ceratinus noster non viderat) miro modo vix ullam vocem ab hoc annotatam comperi quam illi priores occupassent. Pauperis est numerare pecus, sed pauperius est numerare dictiones. Satis multas adjecit Ceratinus, sed ingentem fateberis thesaurum, si expendas, quod accessit, potius, quam numeres.*

Magis etiam illo lexicographorum vulgo se exemit *GUILELMUS BUDÆUS*, renascentis literaturæ alter quasi Camillus, quo elogio cum mactat Adr. Junius lib 2. cap.6. Adversariorum. Hujus *Commentarii Græca lingua* præmissa Græca ad Regem Gallia Franciscum præfatione Parisiis primum 1529. & Colon. ac Basileæ 1530. fol. editi, & deinde tertia parte auctiores Paris. 1548. apud Rob. Stephanum fol. typis luculentis recusati sunt & Basil. 1556. fol. quartum Operum Budæi Volumen implent. In his auctor nullo neque alphabeti neque alio ordine observato, innumerarum vocum phrasiumque, illarum præcipue quæ ad res civiles ac forenses pertinent, prout sub acumen styli scribenti venerunt, proprias & varias significationes ex probatis auctoribus, Oratoribus maxime & historicis eruit, atque Latine ex veterum Romanorum usu exposuit, ut nihil illis elegantius, nihil doctius cogitari possit. Ac dicitur liber ille Salmasio veram ad eruditionem viam primum aperuisse, ut non vane auguratus sit jam olim Erasmus in Epistolis, observationes Budæi, utriusque lingvæ studiosis plurimum utilitatis esse allaturas. Nam & ad latinam eloquentiam apprime facere, verissime monuerunt Franciscus Vavassor de ludica dictione p. 321. & Rich. Simon Bibl. selectæ Gallice editæ Tom. 1. p. 354. De iisdem commentariis Angelus Caninius in Hellenismo : *Istius Orationis formas, & breviter quicquid ad Græcicas*

nicae phrasas attinet, doctissime persecutus est Budæus in suis commentariis, quos nuper & emendate & eleganter magno studiorum bono excudit Badius. Eum librum comparare sibi debet, quisquis serio græcari volet. Edmundus Richerius in obstetrice animorum pag. 230. Quia magni illius Budæi mens & institutum in suis commentariis fuit Græca Latinis conferre & connectere, certumque est quicquid unquam elegantia aut venustatis in utraque lingua extitit, id totum libris illis contineri, qui huius studio egregiam navare operam cupiunt, excellens illud & cæleste monumentum Budæi cogitare notare debent: cujus auxilio omnia lingua principis arcana facile pervestigabunt. Buchananus:

*Gallia quod Græca est, quod Græcia barbara non est,
utraque Budeo debet utrumque suo.*

Omitto elogia certatim in eum congesta à Lud. Vive ad lib. 2. Augustini de Civitate Dei cap. 17. & de tradendis disciplinis pag. 306. Scaligero in Scaligeranis, Barthio XXI. 3. Adversar. Morhofio lib. IV. polyhist. cap. 8. §. 3. Vitam Budæi * scripsit Ludovicus Regius, quæ cum lucubrationum ejus elencho legitur apud Batesium & Leickerum: ** Regio addenda quæ habet Joh. Launojus parte 2. Gymnasii Navarrei pag. 875. seq. qui tamen fallitur cum pag. 882. notat Budæum obiisse A. 1573. Calend. Septembr. nam anno 1540. Cal. Sept. extinctus est, ætatis 73. Budæum in plerisque libenter sequuntur Lexicorum Græcorum post eum vulgatorum auctores, etiam Henricus Stephanus, qui in paucis quibusdam locis ab ejus sententia discedit, quorum rationem, uberiores reddere voluit in suo quem promissit thesauri Græcæ linguæ Corollario, & in editione nova Commentariorum Budæi. *Cogito enim, inquit in præfat. ad thesaurum Græcæ Linguæ pag. 12. de libri illius editione, quæ habeat cum aliis, quibus multo quam antea utilior reddatur, tum vero meas in quosdam locos annotationes. Sed nec Corollarium illud, nec editio Commentariorum Budæanorum à Stephano notis illustrata lucem vidit.*

K 2

Diction-

* Adire etiam licebit de Budæo elogia Jovii p. 179. & Sammarthani p. 3. Nicolai Reusneri icones pag. 95. Bullartii Academiam scientiar. Tom. 2. pag. 166. Claudii Sinceri vitas Jctorum III. pag. 103. Alphonfi Clarmuudi vitas editas Germanice Tom. 1. p. 25. Bælii Lexicon, Hendreichii pandectas Brandenburg. Bailletum T. 3. judicior. editorum Gallice pag. 157. seq. Bonifacii Historiam ludicram XV. 3. &c.

** Frid. Jac. Leickherus in Vitis decem Jctorum editis Lipsiæ 1686. 8. pag. 28. Guil. Batesius in vitis selectorum aliquot virorum excusis Lond. 1681. & 1704. 4. p. 215.

Dictionary trilingue, in quo Latinis vocabulis in ordinem alphabeticum digestis respondent Græca & Hebraica, Hebraicis adjecta sunt magistralia (Rabbinica) & Chaldaica, opere & labore *Sebastiani Münsteri* congestum, Basil. 1530. 1543. 1562. fol. Latina & Græca eadem fere in *Tricaëlii* Lexico.

Ambrosii Calepini Latino dictionary vocabula Græca anonymus quidam adjecit. Id sæpius subjectum prælo etiam cum aliarum linguarum accessione, ut in editione Basil. 1605. lexicon undecim linguarum.

Lexicon Græcolatinum auctorum insigniter à præclaro viro *Petro Gyllo*. Basil. 1532. fol. & deinde sæpius cum aliorum auctariis recusum, ut infra commemorabitur.

Primum circa A. C. 1537. (inquit *Conradus Gesnerus* in epistola Ao. 1562. scripta de libris à se editis) *Lexicon Græcolatinum* (Basil. 1537. fol.) quod jam ante à diversis & innominatis nescio quibus satis misere confarcinatum erat, ex *Phavorini Camertis* Lexico Græco ita auxi, ut nihil in illo extaret quod non ut singulari fide ac diligentia, ita labore maximo adjicerem: sed typographus me inscio, & præter omnem expectationem meam, exiguum duntaxat accessionis meae partem adjecit, reservans sibi forte auctarium ad sequentes etiam editiones. Eodem paullo post defuncto, meum exemplar recuperare non potui. Ab eo etiam tempore in gratiam *Henrici Petri*, *Rastleensis* typographi, ter aut quater ex diversis lectionibus meis, idem volumen insigni accessione auxi, A. 1545. ita ut semper nominarem auctores à quibus singula excepi, ut & auctoritas major esset, & orthographia minus corrumpere: quod si alii etiam multi Lexicorum corruptores potius quam auctores observassent, non usque adeo aliquot millibus locorum corrupta hæc volumina hæcenus in publicum prodissent, non solum typographicis erratis passim innumeris absurdissime repleta, propter imperitiam illorum qui ad præla corrigunt: sed ipsorum etiam auctorum, quorum plurimos idcirco sua nomina profiteri perdidit. Illima quidem editio à me locupletata Basilea nuper prodit ex officina *Hieronimi Curionis* A. 1560. Septembri, in folio, chartis trecentis octoginta quatuor. - - - In *Lexicon Græcolatinum* A. 1544. Basilea excusum in 4. de utilitate ac dignitate lingua Græca præfatus sum.

Petri Dasypodii Helvetii, quo præceptore usum se Tiguri, narrat *Gesnerus*, *Lexicon Græcolatinum* Argentorat. 1539. 4.

Lexicon Antvverpiæ editum anno eodem 1539. 4.

Lexicon Græcolatinum Basileæ 1539. 4. apud Jo. Walderum. eum præfat, *Simonis Grynæi*, qui illud his verbis laudat sane magnificis:

Lexi-

Lexicon igitur, adolescens, hoc Græcum ad summum, quantum maxime fieri potest, perductum habes. Copiosius & vocibus pluribus refertum nullum extat, comparatum facilius nullum, ad usum accommodatum meliusque nullum &c.

Jo. Charadami lexicopator etymon Græcolat. Paris. 1543. fol.

Nicolai Gerbelii, Lexicon Græcolatinum A. 1546, MS. vidisse se Argentorati testatur Gesnerus in Pandectis p. 37. b.

Lexicon Græcum locupletatum ab *Hadriano Junio* A. 1548. inscriptumq; *Eduardo Angliæ Regi* fidei defensori & supremo Anglicanæ Ecclesiæ à Christo capiti, quem titulū Indici librorum prohibitorum insertum queritur *Junius*, ut videre licet in ejus Epistolis p. 124. p. 469. seq. & 508. De Lexico isto iterum pag. 70. 223. & 180. ubi sex millibus vocum atqve eo amplius auctum à se testatur. Ab hoc opere diversus est ejusdem *Junii* nomenclator, parvæ molis liber sed præclarus & utilis, de quo infra.

Lexicon Græcolat. editum Lugd. 1550. fol. apud *Frellonium*. Et aliud eodem anno Basileæ, locupletatum à *Jo. Hartungo*, post *Arlenium*, aliosqve.

JOACHIMI CAMERARII. Commentarii insignes utriusq; linguæ similiter ut *Budæi* opus nullum alphabeti ordinem observant, in quibus diligens præcipue exquisitio nominum quibus partes corporis humani appellari solent, additis & functionum nomenclaturis, & aliis huc accedentibus. Basil. 1551. fol.

Jacobi Tusani Lexicon. Paris. 1552. fol. ingenti vocum accessione locupletatum.

Ex *Budæi* commentariis maximam partem decerptum Lexicon Græcolatinum *Caroli Stephani*, qui *Roberti* frater, *Henrici* patruus fuit, editum Paris. A. 1554. fol. cum additionibus MSS. *Hæschelii* obvium Romæ in Bibl. Barberina.

Inter melioris notæ Lexicographos merito suo refertur *ROBERTUS CONSTANTINUS*, Medicus Cadomensis cujus Dictionarium Linguae Græcæ, Cadomensi Civitati & *Jacobo Dalechampio*, viro docto & præ cæteris amico ab auctore dicatum lucem vidit Genevæ apud *Jo. Crispinum* A. 1562. fol. 2. Volum. atq; deinde cum additionibus *Francisci Porci* aliorumqve recusum est ibid. A. 1592. fol. ne dicam de Lexico Græco Latino *Jo. Crispini*, collecto ex eodem *Rob. Constantino* & A. 1566. 4. edito, quod manu *Isaaci Vossii* passim auctum, notatumqve extat in Bibl. publica Leideni. Non ut in thesauro *H. Stephani* sub radicibus vocabula, sed suo singula ordine per litterarum seriem digesta in Con-

stantini Lexico leguntur. Verum auctor in præfatione promittit *artificiosam tabulam*, in qua linguæ Græcæ origines, annominationes & conjugata, primitiva & derivativa simul collocantur, servato tantum alphabetico ordine in primitivis. Hinc majore judicio collectum Constantini Lexicon quam Stephani thesaurum existimabat Jo. Henricus Bœclerus in Bibliographia curiosa, quæ sine nomine auctoris vulgata, primum, deinde Bœclero vindicata & sub Bibliographiæ Criticæ titulo, cum Jo. Gottlieb Krausii V.C. animadversionibus Lipsiæ 1715. 8. prodiiit pag. 19. Certe antequam Stephani opus videret lucem, omnium quorumcunque commentarios, qui unquam in Græca lingua erant editi à Constantino superari, affirmavit Mich. Neander pag. 457. erotem. Hebr. Sed præterea etiam edere voluit Constantinus *de accentuum Græcorum ratione* plenam brevemque commentationem. *Elegantias linguæ Græcæ* ejusque cum Latina comparisonem. *Compendiosam methodum studii linguæ Græcæ* & de ejusdem auctorum lectione tractationem. Denique *thesaurum rerum & verborum linguæ Græcæ* per locos communes, in quo duo indices vice duplicis dictionarii, Græci & Latini, & tertius rerum, quæ in locis communibus tractantur sylvam materiamque contineret. Licet vero integris corporis & mentis sensibus memoriaque valida usus ad extremam usque senectutem, & A. 1605. demum anno ætatis centesimo tertio Constantinus diem * obiit, 6. Cal. Jan. promissa tamen illa non implevit, neque in lucem protulit quod memoratur à Simlero dictionarium ex Homero cæterisque poetis Græcis collectum simile dictionario Nizolii in Ciceronem. Nihilominus thesauri spem quod fecerat, invidiam incurrit non levem. Constantinum enim perstringere videtur H. Stephanus, nimis acerbus sæpe eorum qui idem, cum ipso stadium decurrere ausi sunt censor & Aristarchus, in præf. ad thesaurum suum pag. 17. his verbis: *Πραξίτηι denique, lector, in hoc opere, vel potius præstare conatus sum, quæ ipsum thesauri nomine non indignum reddant. Eum quidem certe titulum mihi præripere jam olim conati erant quidam, quum me de hoc opere aggrediendo cogitare obaudiissent: Sed illi ἤνωπερ̃ eorum appellationi merito aliquis ex proverbio depromptum vocabulum ἄνδρα γὰρ ἀδελφὸς ἀδελφῷ προσέειπε adscripsisset. Foris enim & titulo thesaurus erat; intus autem nihil aliud quam vulgaris confarsinatio, quæ antea lexici Græco-latini recogniti nomine appellabatur, novis aliquot futuris aucta: aut (si mavis) quadam interpolationum accessio, ut vel ex ipsa collatione perfici potest, adeo ut perinde esset ac si personatus Irus Cræ-*
sum

* Vide Teissierii elogia Thuanea Tom. IV. p. 506. Bailletum, jugemens Tom. 3. p. 137. Comescii Galliam Oriental. p. 103.

sum se mentiri sub ejus persona velle. Contemnit etiam Constantinum, ejusque laborem indignis modis Josephus Scaliger in Scaligeranis pag. 101. & in Epistolis pag. 104. 107. quod ex singulari ac privato in eundem odio profectum monet eruditiss. Huetius in Originibus Cadomen-
 fibus Gallice editis cap. 24. cum patri Julio Cæsari Scaligero charissimus Constantinus fuisset, & per aliquod tempus communibus ab eo ædibus exceptus, tantietiam ob eruditionem & fidem atque integritatem æsti-
 matus, ut ante obitum suum illi potissimum lucubrationum suarum ineditarum in lucem proferendarum curam voluerit committere. Con-
 radus etiam Gesnerus in Epistola de libris à se editis p. 21. *Hoc anno, inquit, quo hac scribo, 1562. Geneva prodisse audio longe copiosissimum & emendatissimum Græcæ linguae thesaurum à Rob. Constantino, incomparabilis doctrina viro, ex Jo. Crispini officina.* Hujus Constantini habemus minime contemnendum, etiam Latinæ Linguae supplementum, sive lexicon vocum rariorum in postrema tunc Calepini editione præteritorum, excusum Genevæ apud Eustathium Vignon 1573. 4. quod manu Emerici Bigotii passim notatum fuit in Bibl. præclara Bultelliana: nec non nomenclatorem scriptorum quorum libri exstant vel MSti vel impressi in Bibliothecis Galliz & Angliz, indicemque Bibliothecæ Gesneri. Paris. 1555. apud Wechelum, 8. Notas in Celsum Lugd. 1566. 8. & Amst. 1687. 12. 1713. 8. In Dioscoridem Lugd. 1558. 8. Argentorat. 1565. 4. Et in Theophrasti historiam plantarum cum Jul. Cæs. Scaligeri ad eandem commentariis Lugd. 1584. 8. & Amst. 1644. fol. Ineditas ejus in Plinii Hist. nat. animadversiones in Bibl. Lamoniæ asservari testatus est Bailletus ejus præfatus: & nescio ubi vel edita reperiantur vel MSta delitescant quæ inter Constantini scripta typis excusa memorantur ab Antonio Teissierio Tom. 4. elog. Thuanor. p. 508. Aphorismi Hippocratis versibus redditi Græcis & Latinis: Juliani Imperatoris Misopogon & Epistolæ in Linguam Latinam conversæ, nec non de Antiquitatibus Græcorum & Latinorum libri tres.

De HENRICI STEPHANI Thesauri Græcæ Linguae.

Stephanæ stirpi id fuisse proprium videtur, ut in communes studioforum usus construeret thesauros, a) Ciceronianum Carolus, Lati-

- a) Theodorus Jansonius ab Almelooven de vitis Stephanorum Amst. 1683. 8. pag. 72. Mich. Maittaire in Stephanorum historia Lond. 1709. 4. p. 352.

Latinum Robertus, Græcum Henricus: licet Græci etiam magna pars Roberto ejusque studiis debetur, ita enim de illo jam A. 1557. in præfatione ad Lexicon Græcolatinum Ciceronianum filius ipse Henricus Stephanus testatur se propemodum vereri, ut Alexander olim patris Philippi victoriis materiam triumphorum sibi eripi dolebat, ne sic patris sui in litteras meritis industriæ suæ laudem intercipi contingeret. *Et conatus quidem ejus fortasse nihilo meis majores: sed ut viribus ita etiam effectus longe profecto sum inferior.* Ecce enim ille tibi non lexicon Græcolatinum nescio quod, ex ineptissimarum adnotationum quadam velut colluvie conflatum, tanquam vestimentum aliquod ex vilibus scrutis confarcinatum, sed ingentem & immensum linguæ Græcæ thesaurum, jam à multis annis, sumtibus prope in- finitis, ex præstantissimis linguæ auctoribus tibi congerit atque coacervat. *Quid certe illo Latina linguæ thesauro (quem etiam ipse cumulaverat) tanto erit opulen- tior, tantoque pretiosior, quanto majores sunt illius quam hujus, ut omnes fatentur, divitiæ.* Post Robertum A. 1559. defunctum, de excudendo thesauro jam A. 1561. cogitavit filius, nam die 13. Julii illius Anni da- tum est privilegium Caroli IX. Galliarum Regis, cui A. 1570. 15. Febr. aliud Maximiliani II. Imp. accessit. Non prius autem Thesaurus Græcæ lingvæ ab Henrico Stephano in lucem datus est quam A. 1572. fol. qua- tuor Voluminibus, dicatusque Maximiliano II. Imp. Carolo IX. Gal- liæ Regi, Elisabethæ Reginæ Angliæ atque Electoribus Imperii Friderico Palatino, Augusto Saxoniz & Joanni Georgio Brandenburgico, nec non Academiis Viennensi, Pragensi, Parisiensi, Oxoniensi, Can- tabrigiensi, Heidelbergensi, Lipsiensi, Witebergensi & Francofur- tensi ad Viadrum. Opus incomparabile, amplas Græciæ opes totis canistris, admetiens studiosis, & quod immenso labore stetit auctori, ad- juto licet parentis industria * & Friderici Sylburgii b) ac fortasse alio- rum, c) unde omnes Græcarum literarum studiosos beneficio sibi ob- strinxit tanto majore, quod ab illo usque tempore qui uberiores & ac- curatiores panderet Græcæ linguæ commentarios, per annos centum & quinquaginta.

* *Paterno auspicio atque ductu.* H. Stephanus præf. ad Adagia Erasmi A. 1558. Adde ejus Epist. de typographiæ suæ statu, apud Almelooven. p. 177.

b) Frid. Sylburgius 1596. 16. Febr. Heidelbergæ pestilentia interemtus est teste Abra- hamo Sculteto in enarratio de vita sua p. 34. ubi addit H. Stephanum in adornando thesauro multum ab eo adjutum. At Stephano facit injuriam Melch. Adami in Syl- burgii vita pag. 193. edit. in fol. quando scribit potissimam thesauri partem, ejus la- bore constare; unde reprehenditur à Bailletto Tom. 3. judiciorum de scriptoribus p. 136.

c) Scaligerana p. 145. *H. Stephanus non solus fecit thesaurum. Plusieurs y ont mis la main.*

quingvagenta repertus est nemo. In titulo ipso proficitur auctor præter alia plurima quæ primus præstitit, paternæ in thesauro Latino diligentiz æmulus, vocabula in certas classes distribuisse, multiplici derivatorum serie ad primigenia tanquam ad radices unde pullulant revocata.

*Nunc alii intrepide vestigia nostra sequantur,
Me duce plana via est qua salebrosa fuit.*

Quamquam vero ingens laudeque sua dignus, nec inutilis labor etiam est ille quo vocabula Græca ad radices suas primus revocavit, tamen ad quotidianum usum studiosorum atque evolventium compendium neutiquam opportunus sed molestissimus est, adeoque aliis servari commentariis, & lexicon identidem consulturos morari non debebat. Moratur autem incredibiliter non tirones modo sed etiam eos qui progressus non contemnendos in Græcis litteris fecerunt: quam multis enim in vocabulis non satis constat etiam doctissimis de origine? deinde compositorum omnium, cum duæ ad minimum radices esse debeant, incertum manet sub utra investigandum sit, etiam si constat de radice utraque. Ac nisi verborum indice, qui in quarto tomo exstat, studium inquirendi quodammodo Stephanus levasset, multi haud dubie illud consulere plane desperarent, quia non possent id facere sine nimis magno eoq; sæpius faciendo quotidie temporis dispendio. At sic quoque duplici tamen labore opus, indicem enim primum, deinde in alio volumine locum ipsum evolvere est necesse. Et quamquam non crediderim hanc esse causam d) ut hodie vix unus Græce doctus reperiatur pro quingvagenis peritis Græcarum litterarum quales fuerunt bene multi renascentibus litteris, antequam Stephani thesaurus & Scapula in hominum manibus versarentur: nihilominus puto esse verissimum,

L

d) Moyse du Soul in Epistola inserta Novellis literariis Amstelodami A. 1720. 8. editis Gallice Tom. XI. pag. 133. *la pratique de mettre les mots non dans leur ordre alphabetique, mais sous leur racines, qui a eu lieu depuis que, pour le malheur des lettres, les Eriennes s'aviserent de ranger sous les derivez & les composez sous leur racine, a été une des principales causes de la decadence de Grec. Car qui est-ce qui pourroit supporter le degout que cause cette methode? - - aussi voyons nous ce qui en est arrivé. Je pose en fait, qu'au renouvellement des lettres en Europe, il y avoit plus de cinquante personnes pour une aujourd'hui qui savaient le Grec. Pourquoi cela? Est ce que le bon sens & la nouvelle Philosophie ont fait découvrir à notre siècle, que les écrits des Grecs, sont ou ridicules, ou faux, ou un vain jargon comme les subtilitez de l'Ecole, que ceux qui ne savent pas les échos, confondent assez souvent avec la Philosophie des Anciens, Point du tout &c.*

mum, in lexico hanc esse virtutem maximam, ut qui illo utitur, sine difficultate ac temporis iactura, quæ inquiri, invenire queat, itaque longe præferendam methodum aliorum qui non sub radicibus sed suo quæque loco per alphabeti ordinem vocabula singula exhibent exponuntque.

Non Parisiis, ut persuasum multis, sed Genève excusum esse thesaurum, (neuter enim locus in fronte operis notatur) merito ob rationes quas suggerit historia typographæi Stephaniani, statuit eruditus amicus & collega meus conjunctissimus, Mich. Reichey in chrestomathia Græca sive consilio de recte instituendo Græcæ linguæ studio, cujus sectione VIII. de thesauro hoc differit accuratissime. Idem non sine causa negat duas illius exstare editiones, licet recentissimus ac diligentissimus historiæ Stephanorum scriptor Michael Maittaire p. 355. posteriorem etiam thesauri editionem prodierit tam certum esse affirmat, quam quo anno prodierit, fatetur incertum esse. Sed post vulgatum A. 1579. compendium à Jo. Scapula, quo maximam sibi factam injuriam, & opportunam distractionem operis sui tanto sumtu suo & labore perfecti impediri haud immerito dolebat, novum frontispicium thesauro suo præfixit Stephanus, & in illo Scapulam pungit his verbis:

*Quidam ἐπιτέμνων me capulotennis abdidit ense,
Eger eram à scapulis, sanus at huc redeo.*

In averfa tituli hujus novi facie, sive opistographo etiam comparet Epistola, qua non modo graviter conqueritur de injuria ab epitomatore sibi illata, sed etiam contendit plura eaque magni momenti prætermissa à Scapula, quæ poni lectorum intererat, in aliis etiam invertisse eum ac pervertisse dicta, dum mentem atque artificium auctoris non assequitur. Eandem querelam suam repetit Stephanus in palæstra de Lipsii Latinitate A. 1591. 8. edita p. 51. seq. ubi etiam novo illo quod dixi frontispicio ornatum thesaurum, ipse posteriorem operis sui editionem pag. 54. appellat, atque in Scapulam stringit hosce jambos, quos splendida bilis ipsi dictaverat:

*Opus rededit qui illud in compendium,
Impendium in eo temporis quam maximum
Fecisse dicit: vellet id pensare nos
Sua crumena maximo compendio.*

Lectio

*Lectorum ac ille maximo dispendio
Contraxit opus id, imposuit & omnibus.
Poena irrogetur huic ut non gravis tamen,
Tantum esse dignum dixerim suspendio.*

Sed operæ pretium est audire etiam Scapulam, ita causam suam agentem, & quantum Stephano debeat vel non debeat profitentem in præfat. ad Lectorem: *In hoc opere absolvendo cum plurimum operis contrivissem, - - - incidi forte in thesaurum ab Henrico Stephano constructum, cujus sola inscriptione lecta, existimaui me actum egisse. Verum cum thesaurum illum penitus introspectum, præter alia multa à meo consilio discrepantia, diverso etiam ab eo quem secutus fueram ordine scriptum fuisse re ipsa cognovissem, idque amicorum oculis subjecissem, eorum judicio fretus multisque rationibus adductus hac tandem in lucem prodire permisi. At vero ne thesauri illius Herculeo sane labore compositi, auctorem bene de literis meritum debita laude fraudare, aut me alienis plumis venditare videar, quid illi acceptum seram, fateri non gravabor. Cum enim in eo thesauro tanquam in penu locupletissimo dictionum vim & proprietatem melius exprimi, significationes distinctius collocari, pluribus aptioribusque exemplis confirmari, diversas constructiones diligentius observari, denique quæ tum veteres tum recentiores lexicographi, scholiasta, Grammatici & alii in Græca lingua cognitione excellentes viri ad hoc argumentum pertinentia scripserunt, plenius contineri & accuratius quam in superioribus lexicis collecta exhiberi comperissem, ea inde potissimum deprompta meo instituto accommodavi, consultis iis quoque auctoribus ex quibus illa in thesaurum fuerunt relata. Paucissima ex pluribus exempla selegi, loquendi formulas non nisi magis necessarias exposui, ne liber in nimiam molem excrevens lectori tadium afferret, emtoremve pretii magnitudine deterreret. Si autem in eo thesauro multa vocabula adjecta sunt quæ in aliis lexicis desiderantur, ita etiam non pauca testimonio munita huc accessisse, si quis collationem instituat, sapius deprehendet, atque adeo quamplurima adjici posse non est dissimulandum. In hoc omnes eruditi consentiunt, nec Scapulam fraudandum laude industriæ, licet iniquum præ studio, & de Domino quondam suo ac præceptore * meritum haud bene: H. Stephani vero dolendam vicem, cui pro tantis laboribus suis & impensis, quibus omnes litteris operantes sibi maxime obligavit, hoc gratiarum loco repensum est, ut redactio ad inopiam identidem querendum fuerit à thesauro se esse pauperem redditum. Θεσαυρὸς ἀπὸ πᾶσιν ἐὼν ἐτέροις, ἐς χάρις ἐμοί.*

L 2

* Almeloveen, pag. 74. de vitis Stephanor. & Mich. Maittaire p. 358.

*At thesaurus me hic ex divite reddit egenum,
Et facit ut juvenem ruga senilis aet.*

Quamquam etiam in celebrando & extollendo opere utilissimo haud minor est eruditorum consensus, quod horreum ac promptuarium totius Græciæ vocat Morhofius, Mericus Casaubonus * viri summi inæstimabilem thesaurum, atque alibi, librum incomparabilem & vere thesaurum: tamen jamdiu simili desiderii & votorum consensione exoptant omnes, ut post tam diutinum & longius sæculo spatium exoriatur tandem aliquis Stephano similis, sed faventior utens fortuna, qui adjutus ab aliis ** suppleat, atque ex scriptoribus vel post Stephanum demum protractis in lucem, vel ab eo non satis diligenter excussis, latifundia Græca amplius oculis omnium pandat, facilioreque & obvio utentibus ordine exponat. Vir doctissimus Olaus Borrichius in dissertatione de lexicis pag. 50. *Nemo merito suo laudatior Henrico Stephano, cujus Græca lingua thesaurus pene inftar omnium est, solidus, cultus, locuples, in quo nistria desiderarentur, (primo, quod essent non pauca in iis qui omnium manibus versantur auctoribus hic omissa: secundo, quod multa id temporis Græcorum monumenta hodie in publico notissima nondum evulgata essent: tertio, quod voces plurima plures admittunt significationes, quam qua in illo thesauro signata sint) jam pervenisset ille lexicographorum Græcorum labor ad neque suos umbilicos.* Fuit cum plenius lexicon Græcum expectare juberemur à viris in Græcorum scriptorum lectione subactissimis Rich. Bensleio, Britanno, Laur. Normanno Sveco, & Ludolpho Kußero, Germano: quorum hunc, fatum præmaturum interceptum, & alios quoque ipsius conatus laudatissimos, editionem Hesychii, & thesauri latini recogniti evertit. Normannum similiter mors acerba eripuit sacris, & humanioribus litteris. Bentleium, adhuc, & diu precor superstitem animus ad alia amœniora & splendidiora revocavit. Pauli Cornetta Clerici Regularis Lexicon Græcum, ex sacris & externis scriptoribus in quinque magna digestum volumina editionique paratum, laudat & Romæ in Bibliotheca patrum S. Mariæ Magdalenzæ MStum servari testatur Prosper Mandosius in Bibl. Romana pag. 150. De aliis, qui idem saxum voluerunt, juvat, ne actum agam, appo-

* Pag. 42. ad Marcum Antonin. & in diff. de nupera Homeri editione.

** Recte & æquissimo judicio Mich. Maittaire in Stephanorum historia p. 388. *Tantum abest ut ob aliquot voces in H. Stephani thesauro desideratas eum negligentia insimulem, ut ejus potius industriam suspiciam quod plures non desiderantur. In quam immanem molem creveret, quam inexhaustos labores, quos Hercules huic operi invigilantes viros, quot annos sibi deposceret thesaurus qui universa Græcorum omnium auctorum, vocabula variasque ipsorum significationes complecteretur.*

apponere notata à Clarissimo Collega meo Michale Richey in laudata Chrestomathia Græca: *Non dicam de exemplo thesauri Stephani quod possidere mihi contigit, cui sua manu passim quadam addidit Erasmus Schmidius. Joh. Conradum Dietericum, Professore Giesfenseni auctarium quoddam ad idem opus sub manu habuisse, in quo errores ejus se detesturum sic pollicens, sed cum viveret non invenisse typographum, & post mortem ejus omnem illum laborem in irritum cecidisse refert Morbosi* (aut qui Morbosium supplevit Job. Frickius) *lib. IV. Polyhist. cap. 8. §. 6. Imo discerptum plane deinceps auctarium illud fuisse intelligo ex fragmento ejus quod in manibus nonneminis esse significatur in Neuen Bücher Saal Tom. 1. p. 963. Rem eandem à Morbosio traditam confirmat doctissimus Dieterici in Professione Græcarum literarum successor Jo. Henr. Maius fil. qui etiam in observationibus suis sacris lib. IV. pag. 161. seq. voces CCLX à sola propositione οὐν incipientes, aut sine auctoritate adductas, aut plane à Stephano omis-
sas recensuit. Sic plurimas alias eidem vel intactas vel auctoritate nulla ab eo confirmatas in uno Epicteto & Simplicio observasse jam pridem virum in hac palestra versatissimum Simonem Ertmannum scribit Borrichius in appendice ad Analekta Lat. lingua pag. 51. qui & ipse ibi quid in Stephano desideret exponit, & complures nominat scriptores Græcos ex quibus ille vel parum vel nihil in suum thesaurum adseverit. Ex solo Luciano vocabula CXLV. quorum haud facile ullum apud Stephanum offenderis, notavit Joh. Jensus, & sua serie exhibuit in lectionibus Lucianicis lib. III. cap. 1. pag. 309. seq. Nec pridem ex solo Xenophonte Vir Cl. Joannes Grammius Professor Hafniensis specimen dedit supplementi Lexicorum Græcorum ad calcem sua historia Dierum ex Xenophonte, sive prodromi Antiquitatum Xenophontearum, qua dissertatio est Hafnia edita 1716. 4. ubi lexicon illud à p. 111. porrigitur ad p. 159. continetq; voces quæ in præstantissimis, studiosorum Græcorum Græca lingua manibus quæteruntur lexicis Græcolatinis (proinde & in thesauro Stephani) vel proosus non habentur, vel nullo Auctoris classici testimonio confirmantur: fore etiam ut idem vir doctissimus similes ex aliis quoque scriptoribus observationes aliquando adjiciat, spem esse dicit Severinus Lintrupius in præfat. ad Christiani Falseri supplementum Lingua Latina pag. 1. Tan. Fabrum jam olim quatuor millia vocum Græcarum lexicis prætermissarum collegisse testatur filia ejus Anna Dacera in notis ad Anacreontem. * Nec dubito quin maximus etiam ad rem lexicam apparatus in promptu fuerit Jo. Caspari Svicero, qui Lexicon Græcum majus meditatus est, quod immenso fere labore collectum & in duos in folio tomos distributum omnes voces Græcas exhibiturum erat, ipso promit-*

L 3

tem.

* Locus est ad Odam LVIII. pag. 304. Le mot ἀνακλειώ, dont Anacreon se sert en cet endroit, ne se trouve point ailleurs, & on le chercheroit inutilement dans les dictionnaires, ainsi bien que beaucoup d'autres que mon pere avoit autrefois ramassez, jusques au nombre de plus de quatre mille.

tente in præfat. ad thesaurum Ecclesiasticum. Michaël etiam Maittaire aliquando dicentem audivit Busbejum * doctorem quondam suum in schola Westmonasteriensis Grace peritissimum, sibi virum quendam doctum ostendisse bina volumina vocum, qua in H. Stephani thesauro non reperiuntur, ut refert in historia Stephanorum pag. 388. De scriptis utilibus variis Grammaticis, quæ in appendice thesauri sui Stephanus exhibet, dicere me memini Volum. VII. p. 35. seq. Tomo autem primo præmittuntur de laudibus Græcarum litterarum orationes binæ, una Scipionis Carteromachi, ** Pistoriensis, Danieli Reinerio, Patricio Veneto inscripta, & altera M. Antonii Antimachi, habita in Gymnasio Ferrariensi: his subjunguntur excerpta ampla ex oratione tertia quam in commendationem Græcarum litterarum vulgavit Conradus Heresbachius. Eadem cum prioribus duabus orationibus Jacobus Lectius præmisit corpori Poëtarum Græcorum, edito Coloniz Allobrogum sive Genevæ A. 1606. fol.

ALIA LEXICA GRÆCOLAT.

Lexicon Græcolatinum Petri Gyllii, cum variis accessionibus aliorum, & novis à Joanne Hartungo additis recusum est Basil. 1577. fol. ex officina Henrico Petrino; sed optima & locupletissima exstat editio Anni 1584. fol. in qua datur frui junctim exhibitis observatis Petri Gyllii, Guil. Rudai, Jacobi Tusani, Conr. Gesneri, Hadr. Junii, Rob. Constantini, Jo. Hartungi, Marci Hopperi, Guil. Xylandri, editorumque Jac. Cellarii & Nicolai Hönigeri.

Joannis Scapula Lexicon ex Henrici Stephani thesauro, quicquid dissimulet, excerptum, & laudabili industria in Φιλελλήνων usus digestum atque exornatum locupletatumque, prima vice lucem vidit Basilæ A. 1579. † fol. 1594. & Genev. 1598. & cum Hypotyposi dialectorum Jacobi Zwingeri Basil. 1605. & cum Latino Laurentii Martii Palatini indice 1627. & Lond. 1637. addito insuper Jo. Harmari lexico Etymologico

* Hic est Busbejus, à quo usum lexici Scapulæ alumnis Westmonasteriensibus interdictum narrat idem Maittaire pag. 352.

** De Carteromacho, sive Forteguerra, discipulo Politiani, viro doctissimo qui A. 1513. diem obiit, consulendum Diarium Venetum (Giornale de' letterati d' Italia) T. XX. pag. 273. seq. Oratio hæc ejus post editionem primam Venetam ap. Aldum 1504. 4. sæpius lucem vidit, ut Basil. 1517. 4. Rom. 1543. 4. & Baruthi Joh. Fasoldo curante 1690. 4. Antimachi Oratio cum ejus versione librorum Gemisti Plethonis de gestis Græcorum, aliorumque apostasmatiorum Dionysii Halic, Demetrii Phalerei & Polyæni prodierat Basil. 1540. 4.

† Falluntur qui A. 1570. assignant, ut auctor clarissimus historiæ Stephanorum pag. 359. & Bibl. Fabriciana Helmst. Tom. 3. pag. 250.

logico, & denique accuratissimo studio Lugd. Bat. & Amst. 1652. fol. apud Elzevirios & Hackium, curantibus *Cornelio Schrevelio & Lamberto Barleo*, qvi Joannis etiam Meursii glossarium-græcobarbarum abbreviatum, præter varia opuscula Grammatica in thesauro H. Stephano obvia adjecerunt. Hæc editio recusa Basileæ 1665. fol. Exstat etiam epitoma Scapulæ edita A. 1598. 4. Ex laudato Collega meo Michaelæ Richey comperi duo exempla Scapulæ, qvibus egregia plurima ex lectione Græcorum scriptorum adnotaverat Balthasar Stolbergius ὁ μακρότης, esse in manibus Rev. Theod. Dassovii, Antistitis Rendsburgensis. Inter alia in illis annotationibus Stolbergianis videre licet voces phrasisque scriptorum sacrorum novi fœderis, testimoniis auctorum Græcorum comprobata. Sic in Bibl. Barberina asservantur lexica Tusani A. 1552. fol. & Rob. Constantini A. 1562. fol. manu Hoeschelii passim aucta & emendata.

Dictionary quadruplex, Anglicum, Latinum, Græcum & Gallicum. Lond. 1580. fol.

Eduardi Grant, qvi Crispini Lexicon quater vel quinqvies mille vocibus auxit, lexicon Græcolatinum Lond. 1581. 4.

Lexicon trilingue, Argentorat. 1611. fol.

Dictionary tetraglotton, Latinum Græcum Gallicum & Belgicum, Franck. 1612. 8.

Morelli thesaurus linguæ Latinæ, Græcæ & Gallicæ, ex emendatione Auberti. Lugd. 1612. 4.

Henrici Decimatoris thesaurus linguarum Latinæ, Græcæ, Hebraicæ, Gallicæ, Italicæ & Germanicæ. Lips. 1613. fol.

LEXICA MINORA.

Hadr. Junii nomenclator, rerum nomina propriis vocabulis expressa variis linguis explicans, Antvverpiæ A. 1567. 8. editus & 1576. 1583. deinde recusus: Edmundo Richerio iudice nec laudari satis nec digne æstimari potest, cum loco brevissimi optimiqve commentarii in omnes antiquos auctores esse possit. c. 6. obstetricis animor. p. 227.

Balthasar Garthii Lexicon Græcolatinum Francof. 1602. 8. & deinde sæpius. Garthius olim bilinguis jam trilinguis, hoc est Lexicon Latino Germanico Græcum, curis secundis Georgii Matthiæ Kœnigii, cum præfat. B. Jo. Mich. Dilherri. Norimberg. 1679. 8.

Eilhardi Lubini clavis Græcæ linguæ, sive compendiosum lexicon latino Græcum & Græcolatinum, una cum sylloge sententia-

tiarum * quibus Vocabula linguæ primitiva continentur, Rostoch. 1605. 1609. Lubec. 1612. 1620. Lips. 1633. & ex Danielis ac Philippi Parei recensione Francof. 1643. 1662. 8. Lugd. Bat. 1644. 12. Amst. 1647. 1651. 1664. 12. & cum interpretatione Germanica. Norimb. 1718. 8.

Antonii Laubegis Græcæ linguæ breviarium Græcolat. Duaci 1626. 8.

Jo. Amos Comenii Janna linguarum, Græcis additis à Theodoro Simonio Holfato Amst. 1642. 12. & ex Steph. Curcellai recognitione Amst. 1649. 8.

Cornelii Schrevelii Lexicon manuale Græcolatinum Analyticum & Latino Græcum Lugd. Bat. 1657. 8. & ex quinta editione in Belgio curata, Amst. 1682. etiam emendatius prodiit cura B. Doctoris mei Jo. Godofredi Herrichen, Lipsiæ 1684. 8. Dresd. 1707. 8. & ex recensione Henr. Ludolphi Holtzkampii Amst. 1709. 8. Auctum Græcolatinum per Josephum Hill, & Latino Græcum à Joh. Hutchinsone Lond. 1663. 8.

Guilelmi Robertsoni thesaurus linguæ Græcæ à Josepho Hill auctus ad voces circiter 24000 Lond. 1676. 4. non immerito laudatur à Colomesio p. 79. Bibl. selectæ, est enim lexicon omnium in eo genere locupletissimum & emendate excusum.

M. Gottlob Frid. Peckii liber memorialis Græcæ linguæ ad modum similis Latini Cellariani, voces primitivas & sub illis derivatas & compositas naturali ordine exhibens, cum præf. Clariss. M. Jo. Davidis Schreberi. Dresd. 1709. 8.

Joannis Casparis Suiceri Lexicon Græcolatinum, Tiguri 1683. 4. qui majus etiam aliud, duobus Voluminibus in fol. adornasse se testatur in præfat. ad Thesaurum Ecclesiasticum, quod lucem haud vidit.

Lexicon Græcolatino Germanicum Francofurti 1698. 8. Zunneri sumptibus curatum, bonæ notæ.

Lexica Latino Græca Jo. Gerlaci Wilhelmi, Johannis Lindneri &c.

*V. C. Benjaminii Hederichii** lexicon manuale Græcum, cujus nuper spes facta est, omnibus sui generis lexicis, quæ exstant, longe locupletius promittitur in tres partes videlicet hermeneuticam, analyticam atque syntheticam divisum, forma octava majore.*

Jo. Christianum quoque Hertzogium, præclaris lucubrationibus notum & Græcæ linguæ haud mediocriter peritum Lexico Græco digerendo

* Hæ sententiæ solent etiam Schrevelii lexico subjici. Similiter radices linguæ Græcæ versibus Gallicis complexus est *Claudius Lancelotus*, Monachus Benedictinus,

** *Gelehrte Zeitungen* A. 1719. pag. 200.

rendo operam suam addixisse, libenter intellexi ex Gottlieb Stollii introductione in historiam eruditionis, edita A. 1718. 8. Germanice p. 128.

Insigne etiam specimen lexici novi Græco Gallici novissime lucem vidit in Gallia, *Projet d' un dictionnaire Grec*. Vide Mem. de Tre-voux, Juin 1718. pag. 1118. Journal des Savans 1718. Decembr. p. 671. Hic gustus facile salivam movebit Græcæ lingvæ studiosis, ut totum opus propediem absolutum videre desiderent, quod dictionariis hætenus editis locupletius futurum est & accuratius. Ut tamen pluribus infer-riat, ex Græcogallico oportebit adornari Græcolatinum, vel Gallo- rum exemplo ab aliis etiam nationibus Græco- Germanicum, Græco- Anglicum &c.

Theodori, Polycarpi F. Dictionarium Græcolatino Russicum, prodiit Moscæ 1704. 4. Vide Acta Erud. T. 4. supplem. p. 500.

Lexica Specialia & indices Græcarum Vocum in scriptores quosdam singulos Græcos.

IN POETAS quidem:

In *Homerum* Wolfgangi Seberi indicem, Lexicon analyticum, Lud. Culonii, clavem Ant. Roberti & G. Perkinfi, Jac. Sorgeri phrasco- logiam Homericam & epitheta ex Iliade per Nic. Prustum collecta, jam memoravi lib. 2. c. 3. §. 29. seq. quibus addere licet indicem locupletissi- mum Græcum quem Eustathii ad Homerum commentariis subjunxit in Romana editione Matthæus Debares sive Devarius: alium Basileen- sis *Cudſorews* curator. Indicem item de quo Scaliger in Scaligeranis p. 145. ubi de H. Stephano: *l' indice des mots d' Homere est bon*. Indi- cem item Ascanii Persii, Romæ editum: Indicesque Græcos in volumi- ne utroque editionis præclaræ Homeri Barnesianæ subjunctos. Jere- miæ Hœlzlini indicem in Iliad. lib. I. V. & IX. editos à Theod. Schre- velio Lugd. Bat. 1642. 8. Homeri epitheta à Jacobo Revio collecta ha- buit MSta V. C. Jacobus Perizonius, legavitque ea Bibl. Leidenfi. In- dicis omnium vocum Homericarum Seberiano etiam digestioris & elaboratoris nescio quo autore, specimen Gießa ante aliquot annos ad me misit vir doctissimus Jo. Henricus Majus, filius.

In *Hesiodum*, Georgii Pasoris in collegio Hesiodæo Amst. 1632. 8. atque ex patris schedis per filium Matthiam Pasorem index auctior in edi- tionibus Hesiodi Schrevelianis Amst. 1650. 1657. 8. Lips. 1684. 1713 & Amstelodamensi Joannis Clerici 1701. 8. Præclarus etiam index Græ- cus in Hesiodum ejusq; scholiastas exstat in editione Plantiniana 1603. 4.

M

quem

quem auctor ejus Daniel Heinsius pro glossario & vocabulario Hesiodico eximio lectoribus suis commendare non dubitat.

In *Theognidem* Index Wolfgangi Seberi. Lips. 1603. 1620. 8. & index atque analysis omnium vocabulorum in editione Francofurtensi A. 1709. 8. quam notis etiam & commentario instruxit Henricus Gottlob Just, Professor Academiae Erfurtensis.

In *Phocylidem* & *Pythagora aurea carmina* indicem omnium vocabulorum dedit idem Wolfgangus Seberus * Lips. 1604. 8. In *Phocylidem*, *aurea carmina* & *Naumachii* sententias, indicem & analysin Grammaticam M. Adam Erdmannus Mirus, Gymnasii Zittaviensis Corrector insigniter promeritus: Budissæ, 1715. 8.

Pindarum & *Lyricos* Æmilii Porti Lexicon Pindaricum Hanov. 1606. 8. & index locupletissimus omnium fere vocum phrasiumque, qui exstat in editione Pindari Oxoniensi 1697. fol. Nam Erasmi Schmidii *πινδαροταμίον* sive Concordantias Pindaricas, quarum specimen dedit in prolegomenis ad illum Poëtam, desideramus.

In *Æschylum* index Græcus vocum in scholiis explicatarum, subjungitur in editione Stanleiana, Lond. 1663. fol.

In *Aristophanem* *πῖναξ ἀπάντων τῶν ἀξιολόγων ἀφθονώτατος* occurrit in editione Græca Basileensi Frobeniana 1547. fol. repetitus etiam in Græcolatina Genev. 1607. fol. Sed longe plenior indicem vocum Aristophanis, accuratiorumque debemus viro eruditissimo Ludolpho Kustero, in editione Comici quam adornavit præstantissima. Amst. 1710. fol.

In *Menandri* & *Philemonis* fragmenta index Græcus à V. C. Joanne Clerico adjectus, cui plura etiam inserta ex inedito Photii Lexico Amst. 1709. 8.

In *Callimachum* Index Græcus vocabulorum omnium exstat ad calcem editionis Parisiensis A. 1674. 4. quam dedit Anna Tan. Fabri filia. Cumque ab eo tempore fragmenta plura accesserint in editione Callimachi Græviana Ultrajecti 1697. 8. etiam index Græcarum vocum in illa occurrit locupletior.

In *Lycophronem* index vocabulorum omnium auctore D. Richardo Wright, Londinensi, exhibetur in editione utraque Potteriana Oxon. 1697. 1702. fol.

* Hic Seberus indices ejusmodi etiam in alios poëtas Græcos Apollonium, Euripidem, Sophoclem, Theocritum &c. affectos habuit. Vide ejus Epistolam ad Jungermannum, post Hottomannianas p. 471. & de aliis pii hujus & diligentis viri scriptis Clariss. Godfridi Ludovici historiam Rectorum Schol. p. 130. fqq.

In *Theocritum*, *Moschum*, *Bionem*, & *Simmiam*, dictionarium Doricum Æmilii Porti, Francof. 1603. 8.

In *Dionysii* periegesin dolendum est Balthasaris Scheidii indicem feto viri præclarissimi interceptum esse, cujus spem ille fecit præfat. ad indicem in Herodianum.

In *Oppiani* Halievtica glossarium de quo supra p. 61.

In *Musei* carmen de amoribus Herus & Leandri, index omnium verborum subjicitur editioni quam cum variorum notis adornavit Daniel Pareus. Francof. 1627. 4. Novam editionem cum novo indice Græco expectamus à V. C. Jo. Henrico Kromayero,

In *Nonni* metaphrasin Evangelii Johannei, index Græcus Frid. Sylburgii, in editione Commeliniana 1596. 8. recusa Lips. 1618. 1629. 8.

IN SCRIPTORES PROSARIOS.

In *Herodotum* lexicon Jonicum Æmilii Porti, Francof. 1603. 8. glossarium breve, λέξεων ἰσθῶν συλλογή, & Joach. Camerarii atqve H. Stephani recensio & interpretatio vocum Herodoti, quæ extant in editionibus hujus scriptoris melioribus Stephaniana, Jungermanniana, Galeana & Gronoviana. Breve aliud lexicon Anonymi τῶν Ἡεροδοτέων λέξεων, quod ex Codice Goldasti occurrit in editione Gronov. pag. 748. Mauffacus existimavit esse excerptum ex Apollonii γλῶσσαις Ἡεροδοτέων quas ex magno etymologico nominavi supra pag. 27. Idem illud H. Stephanus pridem A. 1564. 8. ediderat ad calcem sui Erotiani p. 105. In Herodoto Tho. Galei habes etiam indicem dictionum Herodoti Jonicarum Græcolatinum concinnatum à Nathano Nicols: Et editionem Jac. Gronovii claudit index vocum Græcarum de quibus in notis differit.

In *Hippocratem* Erotiani & Galeni sæpius edita, aliorumque deperdita glossaria memoravi lib. 4. cap. 36. §. 4. seq. ubi etiam dictum de Anotii Fossii lexico Hippocrateo elaboratissimo Francof. 1588. Genev. 1662. fol. & de Joh. Conradi Dieterici iatreo Hippocratico sive lexico in Hippocratis Aphorismos, Giesæ 1656. Ulm. 1661. 4. nunc tantum addo in ephemeridibus literariis Parisiensibus A. 1715. mens. Julio pag. 113. seq. propediem edendum promitti Doucquerii Medici Cadomensis Lexicon medicum universale etymologicum & philologi-

cum, in quo undecies mille vocabula rarioris usus ab auctoribus Græcis Latinis & Gallicis adhibita illustrantur.

In *Thucydidem* index Græcus verborum phrasiumque subiungitur in editione Wecheliana 1594. fol. alius in Thucydide optimi Viri & non sine magno dolore meo litteris nuper erepti Jo. Hudsoni, Oxon. 1696. fol.

In *Xenophontem*, Æmilii Porti index Græcarum vocum phrasiumque & H. Stephani vocabula Xenophonti peculiaria vel cum Herodoto ac Thucydide communia, exstant in editionibus Xenophontis Sylburgiana Francof. 1594. fol. & Paril. 1625. fol. Joannis Grammii V. C. specimen supplementi Lexicorum ex Xenophonte, ad calcem historiæ Deorum sive prodromi antiquitatum Xenophontearum. Havniæ 1716. 4.

In *Isocratem* Hieron. Wolfii index in editione Basil. 1549. fol. Michaël Neander in phraseologia Isocratis, Basil. 1558. 8. H. Stephani diatriba de vocabulis nonnullis & loquendi generibus ab Harpocratore & Svida apud Isocratem observatis, in editione Isocratis A. 1593. fol. & ad calcem Harpocratoris illustrati à Jac. Gronovio Lugd. Bat. 1696. 4. Non repetenda hoc loco quæ de Harpocratore & aliis in Rhetoras Lexicis dixi lib. 4. cap. 36. §. XI. seq.

In *Platonem* plura veterum Lexica deperdita memoravi lib. 4. cap. 36. §. 10. & de Timæi Lexico edito partem, partem adhuc inedito dixi Volum. IX. p. 418. Non contemnendus etiam index vocum subiicitur editionibus Platonis Græcis Basileensibus 1534. & 1556. fol.

In *Æschinis* tres dialogos index Græcus verborum & phrasium, locuples subiectus editioni præclaræ Græcolatinæ Petri Horrei, Leovardiz 1718. 8.

In *Aristotelem* indices Græci optimi subiecti in editione Philosophi operum accuratissima Græca Wecheliana A. 1587. 4. quam Friderico Sylburgio debemus. Idem vires egregius magno studio forum huius linguae fructu similibus instruxit indicibus alios etiam quos vulgavit scriptores ut *Dionysium* * *Halicarnasæum*, Romanæ Historiæ scriptores Græcos miuiores, necnon *Pausaniam*, *Etymologicum magnum*, *Iustinum*

Mar-

* Indices Græcos in Dionysium Halic. & Clementem Alex. habes etiam in editionibus Oxoniensibus utriusque scriptoris quorum illam Jo. Hudsoni ; A. 1704. hanc Jo. Pottero Oxoniensi Episcopo debemus A. 1715. fol. Indicem in Pausaniam etiam in editione Lipsienfi A. 1696. fol. in Iustinum Martyrem, inedit. Paril. 1615. 1636. fol. Witcb. 1686. fol.

Martyrum & Clementem Alex. Theodoretum libros de curatione Græcar. affect. Lexicon autem vocum Aristotelicarum ad Philosophiam pertinentium Petro Petito auctore, quod brevi proditum scribebat Menagius ad Laërtii Platonem pag. 160. b. lucem non vidit. Pridem quoque intercidit Clitarchi liber de interpretatione vocabulorum Aristotelis quem laudat Eustratius in IV. Nicomacheorum. Sed extat D. Martini Fogelii τὸ μακροῦς lexicon insignis vocabulorum, homonymorum præcipue, apud Aristotelem, editum Hamb. 1689. 4.

In *Theophrasti* Characteres Ethicos, Index præclarus analyticus Petri Hedelini, curante viro egregio, Erico Benzelio, Upsaliæ 1708. 8.

In *Plutarchi* librum de puerorum institutione index analyticus & lexicon Olai Hesychii. Lips. 1705. 8.

In *Julii Pollucis* Onomasticon index Wolfgangi Seberi, in edit. Francof. 1608. 4. & longe plenior accuratiorque Stephani Bergleri in editione Pollucis optima Wetsteniana Amst. 1706. fol.

Arriani historiam de expeditione Alexandri & de rebus Indicis vidi illustratam eruditis notis & uberrimo indice Vocum phrasiumque Græcarum atque ad editionem paratam à Rev. viro Georgio Raphelio, Pastore Ecclesiæ Luneburgensis, cujus observationes insignes ad Novum Test. è Xenophonte, Polybio & Arriano digestas habemus.

In *Æliani* Varias Historias Lexicon concinnavit Jo. Scheferus Argentorat. 1647. 1662. 8. deinde auxit & emendavit in sua editione, Joachimus Kuhnius, Argentorat. 1688. 8. & novo accuratoque studio Jacobus Perizonius. Lugd. Bat. 1701. 8.

In *Herodiani* Historiam Lexicon sive index Græcus analyticus locupletissimus Balthazaris Scheidii, ad calcem editionis Boeclerianæ Argentorat. 1662. 1672. & 1694. 8.

In *Sextum Empiricum* index Græcus subjunctus editioni à me curatz Lips. 1718. fol. auctorem habet juvenem egregium Nicolaum Eddersen, Flensburgensem.

Ex *Luciano* indicem vocum quæ in Henr. Stephani thesauro omiffæ sunt consignavit Joannes Jensus vir doctiss. libro tertio lectionum Lucianearum cap. 1. pag. 309-316. Hag. 1699. 8.

Man. Moschopuli in Philostrati imagines lexicon MS. supra pag. 52.

In Catalogo Bibl. instructissimæ Bultellianæ pag. 343. memorantur Lexica quædam Græca edita, ad quorum margines Emericus Bigotius manu sua notaverat voces usurpatas à *Porphyrio, Jamblicho, Polyano, Dione Chrysostomo & Arifaneto* : nec non à Patribus Græcis *Justino, Origene, Athanasio, Gregorio Naz. Cyrillo Alex. Theodoreto, Nilo,*

Bene Mich. Maittaire vir egregius in Historia Stephanorum, pag. 389. *Mibi rudi quidem sed literarum amantiſſimo, veniam dent eruditi, ſi cupiam ut ne quis auctorem veterem editurus ſe opere propoſito deſunctum putet, modo ipſum nitido charactere, charta magnifica, notis luculentis ornatum excudi curaverit, niſi non infulſum indicem, ſed lexicon ipſi auctori peculiare accommodet.*

Non omittendum etiam hoc loco H. Stephani Græcolatinum *Lexicon Ciceronianum*, editum Pariſ. 1557. 4. in quo Græcorum ſcriptorum loca à Cicerone allegata cum Tullii verſione exhibentur, Græcisque illorum vocibus ordine alphabeti deſcriptis, interpretatio Ciceronis, laudatiſſimo inſtituto adjungitur.

Ad ea denique quæ de lexicis Græcis *Biblicis* in ſacros atque Eccleſiaſticos ſcriptores tum univerſe tum ſingillatim in *Dionyſium Areopag. Joannem Chryſoſt. & Andreæ Cretenſem* adornatis dixi ſupra pag. 62. & lib. IV. cap. 35. & 36. (& de *Concordantiis*, quas appellant, Græcis in LXX. interpretes & in Novum Teſt. ibid. pag. 553. & Volum. IX. pag. 621.) hoc loco adjungere juvat, præterita tunc mihi : Jo. Erneſti Grabii glosſarium Græcolatinum in *Irenæum*, in edit. Oxon. 1702. fol. repetitum etiam auctius in Maſſuetiana Pariſ. 1710. fol.

Lexicon Græcum Biblicum, curante *Chriſtophoro Plantino* editum cum inſtitutionibus linguæ Græcæ, atque epitome theſauri linguæ Hebraicæ Santis Pagnini in tomo VII. Operis polyglotti Antvverp. 1572. fol.

IN LXX. INTERPRETES & libros Veteris Teſt. Apocryphos *Lexicon ſuccinctum Græcolatinum Zacharia Roſenbachii*, Med. D. & ſacrarum linguarum in ſchola illuſtri Herbonenſi Profeſſoris, quod exſtat in ejus Methodo omniſcientiæ Chriſti, Herborn. 1634. 8. quò ſub titulo habes ſimul vocabula Græca Novi Teſt. ſecundum claſſes rerum digeſta, & elenchum græcolatinum diſtionum quæ in Vet. & Novo Teſt. pariter occurrunt, nec non indicem græcarum vocum quæ in Novo Teſt. tantum reperiuntur, & ſpecimen omniſcientiæ gentilis, hoc eſt pleraſque latinas & græcas diſtiones primitivas, ſimiliter per claſſes rerum diſpoſitas.

Chri-

Christiani Schoeni lexicon Hellenisticum seu Alexandrinum, Franeqveræ in 12. vulgatum exhibet G. Pasoris clavem Novi Test. auctam vocibus in versione Græca LXX. Interpretum occurrentibus. Diligentiore studio etiam, celeberrimo Montfaucono præeunte, voces LXX. Interpretum, cæterorumque Aquilæ, Symmachi &c. adjunctæ lexico Pasoris in Nov. Test. cura præstantissimi Viri, *Christiani Schœtgenii*, Lips. 1717. 8.

Mich. Grellii syllabum Græco biblicum, sive vocabularium omnia nomina & verba quæ in Vet. Test. versione LXX virali habentur, per classes declinationum & conjugationum recensens, ordine alphabetico ante terminationes observato & adjecto catalogo vocum Novi Test. τῶν ἀπ᾽ λεγομένων. Altenburg. 1646. 12.

Præclarum inprimis est lexicon duplex, reliquiis Hexaplorum Origenis subjunctum, quas incredibili studio post Flaminium Nobilium & Joannem Drusium ex editis atque ineditis monumentis non ita pridem congestit vir supra laudes *Bernardus de Montfaucon* Paris. 1713. fol. 2. Vol. Prius lexicon Hebraico Græcum est, alterum Græco Hebraicum: in utroque vocabula non modo apud LXX. Interpretes, sed etiam in Aquilæ, Symmachi, Theodotionis &c. Interpretum fragmentis obvia exhibentur cum Latina interpretatione, & Hebraicis quibus respondent adjunguntur.

Lexicon in LXX. Interpretes à D. *Hugone Brughtono* studiose compositum, & adhuc ineditum Thomas Hayne in præf. ad diff. de linguis (in Tho. Crenii *Analectis* pag. 15. seq.) testatur se Collegii Sionensis Bibliothecæ Oxon. dono dedisse.

IN NOVUM TESTAMENTUM, nota omnibus

Georgii Pasoris Professoris Franeqverani clavis, manuale, syllabus omnium Novi Test. dictionum Lugd. Bat. 1628. 12. Amst. 1632. 12. &c.

Ejusdem Lexicon Græcolatinum, cum etymis nominum propriorum & peregrinorum. Herborn. 1622. 1626. 1632. Franeck. 1632. Numburg. 1637. 8.

Α ψευδοερμηνείας Calvinianis repurgatum à Jo. Philippo Oheimio. Lips. 1658. 8.

Illustratum variis observationibus Philologicis & verborum à LXX. interpretibus apparatu auctum à V. C. Christiano Schœtgenio. Lips. 1717. forma majore octava.

Vossii

Vossii Bergenſis in Norwvegia Superintendentis notæ ad Paſoris lexicon memorantur in Epistoſa Jo. Iſaaci Pontani, ſcripta A. 1632. & in Antonii Matthæi ſylloge Epistoſarum cum A. Alciati Epistoſ. contra vitam monaſticam edita Lugd. Bat. 1708. 8.

Lud. Lucii dictioſarium Græcolatinum in Novum Teſt. editum Baſil. 1640. 8.

Andrea Pauli, Wiſmarienſis *Γεμαθρολογία*, diſtincte exhibens atqve Grammatica ἀκρίβεια declarans radices omnes & derivata atqve compoſita vocabula in Novo Teſt. occurrentia, qvæ per diverſas terminationes diſpoſuit & analogiæ atqve ſignificationis veluti claſſibus diſtinxit. Lubec. 1653. 12.

Jo. Dawson in N. T. Cantabrig. 1706. 8.

Job. Conradi Dieterici Prof. Giellenſis Antiqvitates poſtumæ Novi Teſt. etiam hic memorandæ, qvoniæ & ipſæ digeſtæ ſunt ordine alphabetico vocum Græcarum, atqve Lexicon inſigne Philologico Theologicum in novi Fœderis libros præſtant. Francof. 1680. fol. Hic vir doctus etiam paravit in uſum Græcæ linguæ ſtudioſorum, *radicale* nominum, verborum & particularum, nec non *inventarium*, *harmonicum* voces phraſesqve Græcas cum Latina & aliis linguis conferens, & *rationale vocum* ſive etymologicum. Vide ejus ſpecillum chreſtomathiæ Græcæ editum Marpurgi A. 1649. 4. pag. 37. 59. 60.

Similiter pars poſterior Criticæ ſacræ *Eduardi Leigh*, Angli, obſervationes philologicas in omnes Græcas voces Novi Teſt. ordine alphabeti collocatas exhibet, Amſt. 1679. 1688. 1696. fol. & *Martini Caſp. Wolfſburgi* Obſervationes ſacræ in Novum Teſt. excuſæ Lipſ. 1714. 4. de qvibus Ephemerides eruditorum Pariſ. 1719. menſe Septemb. pag. 308. De *Job. Caſp. Suiceri* theſauro, in qvo itidem voces etiam Novi Teſt. pleræqve eruditè illuſtrantur; jam dixi lib. 4. c. 36. p. 570.

Jo. Druſii ad voces Hebraicas Novi fœderis commentarius, Lexici in morem concinnatus prodiit Franeqv. 1616. 4.

Martini Petri Cheitomei Lexicon vocum Græcobarbararum N. T. qvæ Orienti originem debent Amſt. 1649. 12. Præter Druſium & Cheitomeum de vocabulis Hebraicis Novi Teſt. conſulendi Angelus Caninius, Otto Gvalterpius, Petrus Poſſinus & D. Auguſtus Pfeiferus noſter ὁ μακαρίτης.

Joannis Knollii, Conrectoris Scholæ Rigenſis Vocabularium Biblicum Novi Teſtamenti perqvam utili inſtituto ita elaboratum,

cum, ut vocabula singula ordine librorum, capitum & versuum distincte tironibus exponat. Sæpius prodiit, ut Rudolstadtii 1700. 8. & novissime Lipsiæ 1717. 8.

Joachimi Langii, Græci Novi Testamenti clavæ grammatica. Halæ Sax. 1720. 8.

XIII. *Scriptores recentes qui Synonyma Græca, Epitheta, & Phrasæ collegerunt, nec non tradiderunt de Græcis particulis, orthographia, prosodia, symphonia cum aliis linguis &c.*

1. **SYNONYMA**, collegit *Martinus Rulandus*, Augustæ Vin- del. 1567. 1576. 8. in quibus cum non immerito plura desiderasset H. Stephanus præf. libri de instituendis Græcæ linguæ studiis, emendavit illa & locupletavit insigniter *David Hæschelius* ibid. 1585. 1590. 8. & Genev. 1612. 1618. 1646. 8.

Passim etiam Synonyma notata sunt in lexico Latino Græco *Ludovici Lucii* Professoris Basileensis, vulgato Basil. 1638. 8. nec non in *Jo. Benzii* thesauro, de quo infra, quemadmodum inter veteres scriptores synonyma non indiligente studio olim annotavit *Julius Pollux* in suo Onomastico.

2. **EPITHETORUM** Græcorum farraginem locupletissimam, adscriptis poetarum veterum qui illa usurparunt locis debemus nobili viro Jo. Hartungi discipulo *Conrado Dinnero* * Acroniano, in Friburgensi primum Academia Græcæ Linguæ Professori ac deinde Consiliario Wirceburgico, qui illam primum excudi fecit 1589. 8. recusam deinde typis Wecheliani Hanov. 1605. 8. addita Erasmi Sidelmanni epitome de Poësi seu prosodia Græcorum: deinde minus luculenter repetierunt Genevenses A. 1614. 8. & 1634. 8. sed ita ut Græcis epithetis latinam versionem adjungerent. Collecta etiam à *Mich. Neandro* epitheta exstant in *Job. Pollandi* libro primo de re poetica Græcorum, alia in thesauro Græcæ poëseos *Nic. Caussini* S. I. Epitheta Homerica ex *Iliade* collegit *Nic. Præsius*, Lugd. 1594. 12. ut inedita à *Jacobo Revio* collecta omittam, quæ in Bibl. Leidensi asservantur.

N

3. **PHRA-**

* Vide Henningi Witte memorias Jctorum sæculi XVII. pag. 149. Hujus Conradi filius Andreas Dinnerus, Jctus Altdorfinus, de quo Claudius Sincerus in vitis Jctorum Tom. 2. pag. 147.

3. PHRASES elegantiores ex Homero *Jac. Sangerius* in Homero emecleato Francof. 1625. 8. ex Poetis Græcis collegit & substitutis digessit *Daniel Pareus* in mellificio Attico, ** Francof. 1627. 4. nec non *Nic. Caussinus* Tricassinus S. I. in thesauro Græcæ poëseos. Mogunt. 1614. 8. & *Job. Vollandus* in libris quatuor de re poëtica Græcorum, quos Mich. Neandri præceptoris sui auspiciis congestit ediditque Lips. 1579. 8. & 1592. 1613. 8. *Λεξίδιον* Græcum poëticum quod in specillo chrestomathiæ Græcæ promissit *Job. Conradus Dietericus*, non vidit lucem quod sciam.

Ex scriptoribus optimis profariis *Martinus Rulandus* Frisingensis, de emendata linguæ Græcæ structura libro secundo, Argentorat. 1559. 8.

Ex Isocrate *Mich. Neander* Basil. 1558. 1572. 1588. 8.

Jacobus Billius Prunæus, quem *benemerentissimum linguæ Græcæ* laudat ex merito *Nic. Comnenus* pag. 260. prænot. mystagog. edidit Locationum Græcarum in Communes locos per Alphabeti ordinem digestarum volumen Duaci 1578. 1599. 12. Lugd. 1588. 8. recusum Paris. 1603. 8. Genève. 1594. 1603. 12. & 1614. 12.

Jo. Benizius Bruxellensis in thesauro elocutionis Oratoriæ sive pure loquendi & scribendi, ex Jo. Sturmii consilio secundum naturæ rerum ordinem digesto in locos LXXVI. quo neminem videres Græcæ Linguæ diligentius majoreque cum judicio congestisse idque opus omnibus in Græca eloquentia collectaneis præferendum, judicat D. Morhofius † *ὁ μακροῦς*. Prodiit Basil. 1581. fol. & Argentorat. 1594. fol.

Francisci Vigeri de præcipuis Græcæ linguæ idiotismis. Paris. 1627. 12.

Joannes Posselius in Calligraphia Oratoria linguæ Græcæ post priores editiones Francof. 1585. 1590. 1594. †† ab auctore recognita & amplius tertia parte aucta Hanoviz 1605. 8. subjuncto indice non Latino tantum sed Græco quoque qui in Billio desideratur. Recusus est liber Lugd. 1607. Genève. 1613. 1624. 8. & addita plerisque vocabulis Gallica interpretatione 1636. 8. apud Jacobum Stoer.

4. DE

** Vide Voëtii Bibl. Theolog. p. 374. & Bibl. Fabricianam (Rev. D. Jo. Fabricii Theologi Helmst.) Tom. 3. pag. 100.

† Lib. 3. polyhist. cap. 2. pag. 611. & lib. 4. cap. 8. p. 99. seq.

†† Privilegium Cæsareum datum jam est A. 1582.

PARTICULÆ, ORTHOGRAPHIA, PROSODIA &c. 99

4. *DE PARTICULIS* Græcæ Linguae erudite commentatus est *Matthæus Debares* sive *Devarius*, idem cujus indice locuplete in Eustathium Homeri interpretem ornata est editio Eustathii Romana. Librum de particulis post auctoris fata in lucem dedit & Alex. Farnesio dicavit propinquus illius Petrus Devarius Rom. 1588. 4. Postea iterum præla-
subiit Londini 1657. 12. & clarissimo Eschenbachio curante Altdorfii 1700. 8. Excusus & eodem anno Trajecti ad Rhen. (qvædam exempla Amstelodamum præferunt) in 12.

Leoniceum de particulis Græcis, non vidi.

5. *Jo. TORTELLII* Aretini cui libros sex linguae Latinæ elegantiarum Valla inscripsit, liber *de orthographia* sive dictionibus Græcis, quas Latini usurpant, tum propriis tum aliis. Venet. 1471. fol. Tarvisii 1477. fol. Vicentiæ 1479. fol. Venet. 1495. fol. Ab initio operis & alia qvædam enumerantur, & seorsim dictiones compositz Græcæ Latinis visitatz. Hoc opus intelligit Hieron. Magius lib. 2. Misc. 14. quando Tortellii Lexicon commemorat, atque eum adversus acerbiorum Galeoti Martii * Narniensis censuram tuetur. Confer de hoc Tortellio Trithemium cap. 751. de Script. Eccles. Jovii elogium, Vossium de historicis latinis lib. 3. pag. 579. & *Diarium Venetum* (*Giornale de' letterati d'Italia*) Tom. XI. p. 305. seqq.

6. Ad *PROSODIAM* & quantitates vocum Græcarum pernoscentas faciunt *Abdias Prætorius* in libris IV. de poësi Græcorum Basil. 1561. 8. *Petrus Cælemannus* qui pædagogii Stetinenſis Conrector fuit, in opere prosodico Græco, Francof. 1611. 8. 1651. 8. *Nic. Caussin* in posteriore parte thesauri Græcæ poëseos. Mogunt. 1614. 8. *Philippus Labbe*, S. I. in elencho sive thesauro prosodico Græcolatino, Paris. 1654. 8. & in Græca prosodia fusa & compendio tradita, cum dialectis poëticis, ibid. 1663. 8. Denique *Georgius Matthias Kenigius* Professor Altdorfius in tirocinio poëtico græco, in quo epitheta, nomina, verba & adverbia secundum diversam quantitatem ordine litterarum digesta exhibentur. Norimberg. 1673. 8.

7. De Symphonia & affinitate linguae Græcæ cum aliis linguis, speciatim *Germanica*, dicere nonnulla me memini lib. IV. cap. 34. §. 20. ubi etiam de Germanicæ cum *Persica* convenientia, quibus addere licebit Mich. Neandri Chronicon pag. 138. seq. Georgium Hiccesium in diff. Epistolari (thesauro septentrionali inserta) pag. 158. Matthæi Hilleri

N 2

* Lib. de doctrina promiscuum cap. 28.

syntagmata hermenevtica p. 129. seq. & clarissimum amicm nostrum Jo. Henricum van Seelen pag. 119. seq. in notis ad Guil. Burtoni λέξινα veteris linguæ Persicæ quæ post edit. Londinens. 1657. recudi curavit Lubecæ hoc ipso anno 1620. 8. una cum Boxhornii ad Blancardum Epistola de Persicis Curtio memoratis vocabulis. Salmasius quidem à Scythica veteri tanquam dialectos derivat Persicam & Teutiscam, & ab hac Græcam putat profluxisse pag. 66. libri de Hellenistica. Etiam in moribus & vitæ ratione inter Persas Germanosque multa conspirare observavit Matthias Beneggerus quæst. 129. in Tacitum, & existat Mich. Picarti Oratio qua Germanos Persarum esse fratres contendit. Sigismundi Gelenii lexicon symphonicum, quo vocabula linguæ Græcæ, Latinæ, Germanicæ atque Illyricæ sive Slavonicæ inter se conferuntur existat editum Basil. 1537 4. & Georgii Crucigeri a) harmonia linguarum quatuor cardinalium, Hebraicæ, Græcæ, Latinæ & Germanicæ. Francof. 1616. fol. Georgii Christophori Peiskeri Jcti indices Græcæ ac Germanicæ linguarum analogiæ Lips. 1685. 12. b) in quibus etiam Lexicon Græco Germanico analogicum promissit, cujus nec dum quod sciam editi vices interim præstabit eruditi viri Georgii Henrici Ursini c) Onomasticon Germanico Græcum, vulgatum Ratisbonæ 1690. 4. accuratius & plenius in hoc argumento versatus est post W olfg. Lazium libro de gentium migrationibus pag. 25-36. Mich. Neandrum in descriptione Orbis terrarum parte I. pag. 279. seq. Matthiam Berneggerum, quæ XI. in Taciti Germaniam & Matthiam Brændelium in anomaliam suam, quam *μισελληνων* vocat, præfatione, & Josephum Mariam Bellinum in Epistola ad Ottonem Menckenium τὸν μακαρίτην. d) Jam pridem ante hos etiam Jo. Camerarius de Dalburg, Wormatiensis Episcopus aliquot millia dictionum Græcarum collegerat in Græca & Germanica lingua idem significantium, ut præter Aventinum testatur Jo. Trithemius, sed illius lucubratio lucem non adspexit. Cum vero *Latinam* Linguam Græcæ origines debere in confesso sit, huc etiam faciunt Jo. Lud. Præschii e) dissertationes duæ de origine Germanica Latinæ Linguæ, editæ Ratisponæ 1686. & 1689. 4. M. Zuerii Boxhornii diff.

de

- a) Vide Rev. Fabricii, Helmstadiensis Theologi Bibliothecam Volum. III, p. 284.
- b) Acta Eruditor. A. 1686. p. 418.
- c) Acta Erud. A. 1690. p. 468.
- d) Id. A. 1686. p. 325. & A. 1690. p. 454.
- e) Id. A. 1686. pag. 419. 420.

de Græca, Romana, Germanica linguis earumque symphonia, subiungitur Grammaticæ ejus brevī latinæ in usum Christianæ Sveciæ Regiæ editæ Lugd. Bat. 1650. 12. Joachimi Perizonii libri IV. de lingua *Gallica* origine & cum Græca cognatione, Paris. 1554. 8. De Græca lingua cum *Suegothica* affinitate Jo. Peringskiöld in notis ad vitam Theodorici Regis pag. 356. sqq. Cum *Belgica* præter Jo. Goropium Becanum, Abraam Vander Mylen in Syntagmate de lingua Belgica, Lugd. Bat. 1612. 4. Exstat etiam Christ. Nirmutani dictionarium linguæ *Latinae* harmonicum cum Græca, *Gallica* & *Italica*, Francof. 1625. 8. Druides in Gallia litteris Græcis usos olim testatus est Cæsar, quod præter rem sollicitatum à Francisco Hotomanno, asseruit Contr. Sam. Schurtz-fleischius in diss. de Druidibus. In sermone *Cambrico* etiamnum vestigia Græci sermonis observari notavit Petrus Daniel, notis ad Qverolum qui fertur sub Plauti nomine. Stephanus Skinnerus in etymologico linguæ *Anglicane*, voces Anglicas ex linguis hisce repetit duodecim: Anglosaxonica seu Anglica prisca, Runica Gothica Cimbrica seu Danica antiqua, Franco Theotisca seu Teutonica vetere, Danica recentiore, Belgica, Teutonica recentiore, Cambro Britannica, Franco Gallica, Italica, Hispanica, Latina & Græca. Lond. 1671. fol. Vocum *Pandalicarum* cum Græcis conspirantium catalogum dat Wollg. Lazius libro laudato pag. 748. seq. Non omittendum etiam schediasma eruditum Erasmi, Pauli F. Vindingii de linguæ Græcæ & *Egyptiacæ* affinitate, vulgatum Hafniæ 1660. 4. in quo *Egyptiacæ* linguæ veteris *ῥεῖψανα* ex prisca collegit scriptoribus, & confutat Athanasium Kircherum, qui Græcam linguam ex *Egyptiaca* profluxisse sibi persuadebat cap. V. prodromi Copti. Non minus fallitur Jo. Petrus Ericus, qui in renato è mysterio principio Philologico, Patav. 1686. 8. f) & in *ἀνθρῶπου γλωττολογία* Venet. 1694. 4. omnes in universum linguas ex una Græca repetit.

XIV. De Græcobarbaris & media ac recentis Græciæ Lexicis.

Lapsis Græcorum rebus, etiam illorum lingua à veteri usu ac puritate adeo mirum in modum ac prorsus defecit, uti interiecto tempore & oblivioni tradiderit infinita, & vicissim aliena ac barbara, quam plurima adsciverit, aliam prorsus formam aliumque colorem induerit, nec magis Græcorum veterum aliquis, vel illorum scriptorum

N 3

lectio-

f) Acta Erud. A. 1686. p 327.

lectione tritus intelligat loquentes hodie vulgari lingua Græcorum, quam Latinus Italum vel Gallum, * Belgam Germanus: itaque ad scriptores mediæ & infimæ Græcitatæ cum fructu legendos omnino opus fuit aliis etiam lexicis & glossariis, uti aliis etiam Grammaticis libellis a) neque hoc in genere desiderari se quicquam passa est eruditorum industria, sed laudabili studio certatim in eo defudavit. Huc enim faciunt:

Stephani à Sabio (in Cangii præfat. ad Glossar. latin. pag. III. & apud Morhofium IV. polyhist. c. 8. §. 11. male excusum à *Solio*) *Corona pretiosa Venet. 1527.* εισαγωγή νέα ἐπιγραφομένη τέφανος χρησιμότης η̄γεν τέφανος τίμιος, ὥστε μαθεῖν ἀναγινώσκειν, γράφειν, νοεῖν καὶ λαλεῖν τὴν ἰδιωτικὴν καὶ ἀτλικὴν γλῶσσαν τὴν Γραικῶν, εἰ δὲ καὶ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν γλῶσσαν τῶν Λατίνων. Utcunque voces exhibet expressas lingua Græca vulgari pariter & antiqva, Latina & Italica. Non multum tribuit huic libro Henricus Stephanus dialogo de parum fidis Græcæ linguæ magistris pag. 134. seq. Recensuit deinde ediditque *Petrus Burana*, Venet. 1546.

Glossæ græcobarbaræ MSS. quæ à Meursio, Rigaltio, Cangio allegantur.

Gerasimi Placii thesaurus frequenter laudatus à Svicerò, ut in ῥόγα, ῥῆχα, ῥώμη &c.

Jo. Meursii glossarium Græcobarbarum, in quo vocabula 3600. exponuntur, (ut ipse notavit in Athenis Batavis) Lugd. Bat. 1594. 4. & 1800. vocibus auctuum ibid. 1614. 4. Epitome ejus subjuncta Lexico Scapulæ in editionibus Elzeviriana Ao. 1652. & Basileensi 1665. fol. Meursii glossarium Græcum dimidia parte locupletatum edere voluit *Marcus Antonius Petilius*, teste Allatio pag. 186. apum urbanarum: sed ejus institutum quemadmodum quoque glossarii Latini Meursiani editionem fatum intercepit.

Hiero-

* Syllabum verborum Gallicorum in recentiore sermone Græco observatorum à se exhibet Sam. Bochartus in judicio de Antonii Gossellini veterum Gallorum historia T. 1. Opp. p. 1281.

a) De Grammaticis linguæ Græcæ vulgaris dixi Volum. VII. pag. 75. quibus adde editam novissime Grammaticam à Thoma Parisino, Monacho Capucino, Gallice, Italice & Latine, Paris. 1709. 8. Acta Erud. 1711. pag. 348.

Hieronymi Germani (b) S. I. Vocabularium Italicum & Græcum vulgare. Rom. 1635. 8.

Simonis Portii dictionarium Latinum Græcobarbarum & Literale, quo dictionibus Latinis Græcobarbaræ & Græcoliterales, hoc est veteris Græciæ & Græcobarbaris iterum Latinæ & probatæ Græcæ conferuntur. Opus susceptum jussu Cardinalis Richelii, editumque Paris. 1635. fol.

Caroli du Fresne, Domini *du Cange* glossarium ad scriptores mediæ & infimæ Græcitatæ; cum appendice ad glossarium Latinum, & præmissa *Simonis Portii* c) Grammatica Græcobarbara Lugd. 1688. fol. Admirandæ industriæ & ingens ingenii opus, ut merito nuncupatur à *Cotelerio* III. monument. p. 655. Norunt enim omnes quantæ utilitatis hoc sit ejusd. Cangi perinde ut Latinū, in quo titroq; non modo voces explicatur infinitæ, sed etiam ritus quæ plurimi & antiquitates tam ecclesiasticæ quàm aliæ, pulcherrimè luce perfunduntur, & alia dignissima cognitu ex scriptoribus editis & ineditis magno numero eruntur. Ab *Emerico Bigotio* adjutum auctorem notat *Vignolius Marvillius* Tr. misc. historico literar. p. 179. sed quod non hilum illi debet detrahere, ut non Cango in solidum & hunc & tot alios immensos pro communi utilitate exhaustos labores debeamus. Ait ipse quidem in præfatione typographos Parisienses, lingua scilicet Græca deterritos noluisse opus hoc typis describendum summo suo in se recipere. Sed existat scriptum cui titulus: *les imprimeurs & libraires de Paris à Messieurs les gens des lettres*, non minus ipsis honorificum quàm Cango, quo Parisienses typographi & bibliopola negant glossarium Græcum unquam data opera sibi fuisse oblatum, sed à Lugdunensi potius Bibliopola *Antfonio*, qui tunc Parisiis fuisset, seè præventos, mais *Anisson* s' étant trouvé dans le même temps à Paris, nous enleva cet ouvrage.

Jo. Michaelis Langii breve glossarium barbaro-græcum, in parte priore philologiæ barbaro Græcæ, Norimb. 1708. 4.

Alexii de Somavera, d) Capucini, thesaurus linguæ Græcæ vulgaris & Italicæ, sive lexicon omnium quæ hactenus viderunt lucem locu.

b) Ejusdem Germani Grammatica Græcobarbara scripta Italice & A. 1622. 8. edita. Hic calami lapsus videtur *Christophorus Germanus* dici in præfat. ad Cangi glossar. Latin. p. III.

c) Hæc Portii Grammatica Græcobarbara separatim prodierat Paris. 1638. 8.

d) Journal des Savans 1708. p. 409, Nouvell. de la Rep. des Lettr. 1710, tom. 2. pag. 217. Acta Erud. 1711, pag. 345.

perfectissimum Græco Italico & Italico Græcum, post auctoris facta in lucem editum à Thoma Parisino, Paris. 1709. 4.

Lexica specialia ad voces media & infima Græcitatæ facientia.

Dionysii Gothofredi nomenclator Græcarum Juris dictionum, quæ apud Harmenopulum & alios quosdam Juris auctores Græcos occurrunt, ad calcem promptuarii Harmenopuliani, Græce & Latine editi Genev. 1587. 4. Vide, si placet quæ de glossario in *Basilica* & de aliis nomicis ac Juridicis lexicis dixi lib. IV. cap. 36, pag. 170. seq. & de Medicis ac Chymicis Græcobarbaris, pag. 581.

Nic. Rigaltii glossarium τακτικῶν μυσθοδοσιῶν, in scriptores rei militaris, Paris. 1610. 4. Hoc in compendium redactum cum latina verborum interpretatione, additis nonnullis ex Meursio, exhibet Jo. Ludovicus de la Cerda, S. I. capite 120. Adversariorum sacrorum. Lugd. 1626. fol.

In *Actis Sanctorum*, singulis ferme voluminibus subjiciuntur Græci indices vocum Græcobarbararum, æ quibus Cangius suppleri poterit. Similiter Joannis Malala Chronico Oxonienses subjungere indicem vocabulorum à Cangio præteritorum vel aliter acceptorum. His adde onomasticon vocum Græcarum, *Analektis Græcis* Monachorum Benedictinorum subjectum, quæ in nonnullis exemplis inscribuntur tomus quartus monumentorum Cotelerii.

Caroli Annibalis Fabrotti glossaria complura exstant inter Historiæ Byzantinæ scriptores, hic neutiquam prætereunda, ut ad *Georgium Cedrenum* Paris. 1647. fol.

Ad *Nicetam Choniata*m, eodem Anno 1647.

In *Theophylactum Simocattam*, A. 1648. In *Constantinum Manassem* A. 1655.

Ad *Nicolaum Chalcondylem* & *Ducam* ad calcem *Chalcondylæ* A. 1650. f.

Index vocum Græcarum quæ in Cangii notis ad *Cinnamum*, *Niceph. Bryennium* & ad *Annam Comnenam* explicantur A. 1670.

Petri Possini S. I. glossarium ad *Anna Comnena Alexiadem*, Paris. 1651. fol.

Jac. Goari ad *G. Codinum* A. 1648. & *Bernardi Medonii Tolosatis* ad *Anonymi* explicationem officiorum Ecclesiæ CPolicanæ 1655. fol.

Francisci Combessii Onomasticon vocum *Andrea Cretensi* propriarum, ad calcem ejus operum Græce & Lat. editorum Paris. 1644. fol.

Index

Index Lexicographorum Græcorum, editorum,
ineditorum, deperditorum.

- Æ**lius Dionysius IV. 34. pag. 516. & Vol. IX. p. 419.
AMMONIUS lib. IV. 26. pag. 173.
Anastasius Sinaita supra p. 22.
Anonymi p. 22. 23. 51. 86. 89. 91.
Apion. IV. 34. p. 537.
Apollodorus supra p. 22.
Apollonius IV. 34. pag. 536. 538.
MS. supra p. 51.
Aristophanes Grammaticus IV. 34. pag. 518. 535.
Arlenius supra p. 77.
Arlenius MS. supra p. 51.
Artemidorus Aristophanias IV. 34. pag. 535.
Lambertus Barleus supra p. 87.
Jofua Barnes p. 89.
Rich. Bentley p. 84.
Jo. Bentzius p. 98.
Nic. Beraldus pag. 74.
Seepb. Benglerus p. 93.
Emericus Bigotius p. 94. 103.
Jac. Billius p. 98.
Sam. Bochartus p. 102.
Boethius IV. 36. p. 582. Vol. IX. pag. 419.
Lamb. Bos supra p. 24.
Hugo Brughtonus p. 95.
Gnil. Budans p. 74. 86.
Petrus Burana p. 102.
Cæcilius Siculus. Volum. IX. pag. 652.
Ambrosius Calepinus supra p. 76.
Callimachus IV. 34. p. 537. 538. 539.
Joachimus Camerarius supra p. 77. 91.
Angelus Caninius pag. 23.
Nic. Caussinns p. 97. 98. 99.
Jac. Cellarius p. 86.
Jac. Ceratinus p. 74.
Job. Charadamus. p. 77.
Petrus Cælemannus p. 99.
Franc. Combessius pag. 104.
Rob. Constantinus p. 77. 86.
Paulus Cornetta MS. supra p. 84.
Joannes Craftonus. p. 73.
Mich. Crellius pag. 95.
Lud. Culonius p. 89.
Val. Curio p. 73.
CYRILLUS Alex. lib. IV. 35. pag. 541. MS. supra p. 51. 52.
Petrus Dasypodius supra p. 76.
Job. Dawson p. 96.
Henr. Decimator. p. 87.
Demetrius Ixion. IV. 34. pag. 518. 537. supra p. 22.
Matthæus Denarius supra p. 89.
Job. Conradus Dietericus pag. 85. 91. 96. 98.
Conr. Dinnerus p. 97.
Didorus IV. 34. pag. 517. 537. 583.
Vol. IX. p. 418.
Diogenianus Vol. IX. p. 418.
Dioscorides junior. IV. 36. p. 580.
Ælius Dionysius IV. 34. p. 516.
Dionysius Longinus IV. 34. p. 517.

O

Doro-

- Dorotheus Vol. IX. p. 419.
 Dositheus supra pag. 52.
 Douquerius p. 91.
 Epitherses IV. 34. p. 517.
 EROTIANUS lib. IV. 36. p. 571.
Simon Ertmannus supra p. 85.
 ETYMOLOGICUM Magnum.
 supra p. 17. seq.
 Eudemus MS. IV. 36. p. 583. Volum.
 IX. p. 651. supra p. 52.
 Eugenius. Volum. IX. p. 651.
 EUSEBIUS lib. IV. p. 44.
Ton, Faber supra p. 85.
Car. Annibal Fabroius p. 104.
Nic. Feddersen. pag. 93.
 Anutius Foësius p. 91.
Martinus Fogelius p. 93.
Car. du Fresne p. 103. 104.
 Galenus IV. 34. p. 116.
Balthasar Garbhus p. 87.
Franciscus Georgius p. 24.
 Georgius Lecapenus MS. lib. IV. 34
 pag. 335.
Nic. Gerbelius supra p. 77.
Hieron. Germanus p. 103.
Conradus Gesnerus p. 76. 86.
 Glossaria edita ab H. Stephano, Bo-
 nav. Vulcanio, Car. Labbeo, su-
 pra. p. 53. 59. 60.
 Glossarium à Rutgerio vulgatum
 pag. 61.
 Glossarium Biblicum p. 62.
Jac. Goarus p. 104.
Dionys. Gothofredus p. 104.
Jo. Ernestus Grabe p. 94.
Joannes Grammius p. 85. 92.
Eduardus Grant. p. 87.
Simon Grynaeus p. 76.
Franciscus Guicetus p. 24.
Petrus Gyllius pag. 76. 86.
Jo. Harmerus p. 24. 86.
 Constantinus Harmenopulus MS.
 supra p. 52.
 HARPOCRATIO lib. IV. 36. pag.
 583. seq. 581. 582.
Jo. Hartungus supra p. 77. 86.
Petrus Hedelinus p. 93.
Benjamin Hederich. p. 88.
Dan. Heinsius p. 90.
Jo. Christian Hertzog. p. 88.
 Helladius. Volum. IX. p. 651. & 418.
 Hellanicus IV. 34. p. 539.
 Hermon sive Hermonax. IV. 35.
 pag. 536.
 Herophilus. IV. 36. p. 580.
Olaus Hefychius supra p. 93.
 HESYCHIUS Alex. lib. IV. 35. pag.
 541.
 Hippias Delius IV. 34. p. 539.
Jeremias Hantzlinus p. 89.
Nic. Hanigerus pag. 86.
Dav. Haschehus pag. 87. 96. 97.
Marcus Hopperus pag. 86.
Petrus Horreus p. 92.
Job. Hudson. p. 92.
Joannes Jensus p. 85. 93.
 Joannes Damascenus MS. supra.
 p. 23.
 JOANNES PHILOPONUS. IV.
 34. p. 538. & Volum. IX. p. 365.
 Irenæus IV. 34. pag. 518. 519. 537.
 & Volum. IX. p. 652.

Hadr.

- Julianus IV. 36. p. 583. & Vol. IX. p. 418.
 Justinus Julius Vol. IX. p. 652.
Hadr. Junius supra p. 77. 86. 87.
Henr. Gottlob Just. p. 90.
 Justinianus supra p. 52.
Joh. Knollus pag. 96.
Georg Matthias Kenigius p. 99.
Joach. Kücknius p. 93.
Ludolphus Kusterus. p. 84. 90.
Phil. Labbe p. 99.
Claudius Lancelotus p. 88.
Joach. Langius p. 97.
Jo. Mich. Langius p. 103.
Antonius Laubegois p. 88.
Eduardus Leigh p. 96.
Leonicens p. 99.
 Dionysius Longinus IV. 34. p. 517.
 Volum. IX. p. 652.
Eilhardus Lubinus supra p. 87.
Lud. Lucius p. 96. 97.
 Lupercus Berytius IV. 34. pag. 517.
 Vol. IX. p. 652.
Mainus supra p. 74.
Jo. Henr. Majus p. 85. 89.
Matthias Martinius p. 24.
Laur. Martius p. 86.
 Maximus MS. supra p. 52.
Bernardus Medonius p. 104.
Ægidius Menagius p. 24.
Joannes Meursius pag. 102.
 Minutius Pacatus. Supra, Irenæus.
Adam Erdmann Mirus supra p. 90.
Mnaseas IV. 34. p. 517.
 MOERIS lib. IV. 34. p. 519. & Volum. IX. p. 541.
Bernardus de Montfaucon supra p. 95.
- MOSCHOPULUS lib. IV. 34. pag. 534. MS. supra p. 5293.
 Moschus IV. 34. p. 538.
Sebast. Munsterus supra p. 76.
Mich. Neander p. 92. 97. 98.
 Neoptolem⁹ Parianus IV. 34. p. 537.
 Nicander Thyatirenus IV. 34. p. 517.
Nathan Nicols supra p. 91.
 Nicomedes MS. p. 52.
Laur. Normannus p. 84.
Jo. Phil. Oheim p. 95.
Onomasticon vetus. p. 60.
 ORIGENES IV. 35. p. 540. seq.
 Orion Alex. IV. 35. p. 517. & supra pag. 22.
 Orus Milesius MS. supra p. 23.
 Orus Thebanus pag. 22.
 Osiris MS. supra p. 52.
 Pamphilus IV. 34. pag. 517. 518. & Vol. IX. pag. 653.
 Pamprepus supra p. 22.
Daniel Pareus p. 98. 91.
 Parmeno IV. 34. p. 538.
Georgius Pasor supra p. 89. 95.
Matthias Pasor p. 89. 95.
Andreas Pauli p. 96.
 Paulanias IV. 34. p. 518. 583. & Vol. IX. p. 419.
Gottlob. Frid. Peckius supra p. 88.
Jac. Perizonius p. 93.
G. Perkinsus p. 89.
Ascanius Persius p. 89.
M. Antonius Petilins p. 102.
Petrus Petitus p. 93.
 Philemon MS. supra p. 52.
 Philemon Æxonensis IV. 34. pag. 517. 583.

- PHILO** IV. 35. p. 540.
Philo alius IV. 36. p. 583.
Philostratus IV. 36. p. 583.
Philoxenus IV. 34. p. 536.
Photii MS. Vol. IX. pag. 566. supra p. 23.
PHRYNICHUS lib. IV. 34. p. 520.
 & Vol. IX. p. 421. & supra p. 52.
Christophorus Plantinus supra p. 94.
Valerius Pollio, vide **Valerius**.
Julius POLLUX lib. IV. 33. p. 489.
 & supra p. 97.
Emilius Portus supra p. 91. 92.
Simon Portius p. 103.
Jo. Poffelius p. 98.
Petrus Possinus p. 104.
Abdias Pratorius p. 99.
Nic. Prustus p. 89. 97.
Ptolemæus Afcalonita MS. lib. IV 33. p. 515.
Georg. Raphaelius supra p. 93.
Jacobus Revius p. 89.
Nic. Rigaltius p. 104.
Guil. Robertson p. 88.
Antonius Robertus p. 89.
Zacharias Rosenbachius p. 94.
Martinus Rulandus p. 97. 98.
Stephanus à Sabio pag. 102.
Jo. Scapula p. 82. 83. 86.
Job. Scheferus p. 93.
Balthasar Scheidius p. 93. 91.
Erasmus Schmidius p. 85. 90.
Christian. Schætgenius p. 95.
Christianus Schotanus p. 75.
Cornelius Schrevelius p. 87. 88. 89.
Wolfg. Seberus p. 89. 90. 93.
Simeon MS. supra p. 23.
Theodorus Simonius p. 88.
Alexius de Somavera p. 103.
Jac. Sorgerus p. 89. 98.
STEPHANUS Byz. lib. IV. cap. 2. p. 45.
Stephanus alius lib. IV. c. 36. p. 569.
 & supra p. 53.
Carolus Stephanus supra p. 77.
Henricus Stephanus p. 79. seq. 89. 91. 92. 94.
Rob. Stephanus p. 80.
Balthasar Stolbergius MS. supra p. 87.
Jo. Caspar Suicerus p. 88. 96.
SVIDAS Vol. IX. p. 621. & supra pag. 1. seq. *Ejus Etymologicum* MS. supra p. 23.
Frid. Sylburgius supra p. 91. 92.
Theodorus IV. 34. p. 517.
Theodorus Prodrumus MS. supra pag. 53.
Theodorus Polycarpi F. p. 89.
Theophylactus p. 53.
THOMAS Magister lib. IV. 34. p. 526.
Thomas Parisiensis supra. p. 103.
Timæus MS. Vol. IX. p. 418.
Jo. Tortellius supra p. 99.
Jo. Maria Tricaëlius p. 73.
Jac. Tusanus p. 77. 86.
Thryphon IV. 34. p. 536. 538.
Valerius Pöllio IV. 34. pag. 517. & Volum IX. p. 653. 418.
VARINUS Phavorinus, supra p. 69 seq.
Julius Vestinus IV. 36. p. 583.
Franciscus Vigerus supra p. 98.

Gerassius Plachus p. 102.

Jo. Vollandus p. 97. 98.

Hieron. Wolfius. p. 92.

Casp. Wolfburg. p. 96.

Rich. Wright p. 90.

Guil. Xylander p. 86.

Zenodotus IV. 34. p. 539.

Jo. Zonaras MS. *supra* p. 53.

Zosimus Gazæus IV. 36. pag. 583. &

Volum. IX. p. 652.

CAPUT XLI.

De JOSEPHI Christiani Hypomnestico, de
CYRILLO Scythopolitano, ANDREA Cretensi &
aliis quibusdam sæculi VI. VII. VIII. & IX.

scriptoribus.

Capita Hypomnestici hætenus inediti, è MS. Græcæ & Latine. 1. De Cyrillo Scythopolitano & aliis scriptoribus quibusdam sæculi sexti, de quibus necdum dictum. 2. De Andrea Cretensi, & aliis quibusdam sæculi septimi scriptoribus. 3. Index plenior Melodorum Græcorum. 4. De Paulo CPol. & aliis propugnatoribus hæreseos Monothelitarum. 5. Index scriptorum qui in Conciliis Lateranensi A. 640. & CPolitano A. 680. memorantur. 6. De Joanne Carpathio & aliis quibusdam scriptoribus sæculi octavi. 7. De Michaële Syncello, & aliis quibusdam sæculi noni scriptoribus. 8.

Inter scripta Græca quæ in Angliam advexit Theodorus Cantuariensis Episcopus A. C. 690. defunctus, traditur fuisse JOSEPHI, Christiani scriptoris hypomnesticon, * sive commentarii rerum sacrarum memoriales in quinque libros divisi, quorum apographum scriptum ante annos quingentos in membrana, servat Bibliotheca Cantabrigiæ ex munere Matthæi Parkeri Archiepiscopi Cantuariensis A. 1577 extincti. Sed si caput CXXXVI. ab ipso auctore est, ille non modo haud fuit antiquior Theodoro Cantuariensi, nedum S. Epiphanio, sed vixit non ante sæculi undecimi extremum, nam Hippolytum Thebanum ex cuius Chronico syntagmate laciniam affert, sæculo undecimo vixisse constat, Equidem præstantissimus Caveus ** qui hunc Josephum ad A. C. 420.

O 3

refert,

* Vide si placet quæ de illo dixi lib. IV. cap. 6. §. 17.

** In historia litteraria scriptor, Eccles. quæ hoc ipso A. 1720. quartum recusa est Genevæ.

refert, & Epiphanium ab eo plurima ait repetiisse, caput illud ab interpolatore aliquo vel ipso librario additum non dubitat: sed nullam habet quam hujus rei afferat rationem, nisi quod auctorem longe antiquiorem esse sibi persuasit. Ad argumentum autem quod hæreticos Nestorianos & alios juniores ille non commemorat, responderi potest eum antiquioris scriptoris Epiphanii † insistentem vestigiis, de suo nihil illo in loco adiecisse. Quicquid vero sit, totum ex Codice Cantabrigiensi ab aliquo viro docto publicari cum necessariis observationibus optem, licet non integrum extare in illo MSO, sed tum alia tum maximam libri secundi partem cum toto libro tertio periisse existimem. Cum vero nactus sim inscriptiones capitum, quas cum versaretur Cantabrigiæ ex MSO Codice excerptis Venerandus noster D. Jo. Christophorus Wolfius, eas hoc loco exhibere universas, additaque latina versione cum lectore communicare volui, si fortassis tanto facilius aliquis hoc veluti gustu ad opus ipsum proferendum permoveri se patiatur.

JOSEPHI Christiani scriptoris ἸΩΣΗΠΟΥ ΤΥΠΟΜΝΗΣΤΙΚΟΝ
Hypomnesticon Lib. I. Βιβλίον α΄.

Caput 1. Quot fuerint generationes ab Adamo usque ad Salvatoris adventum, (adde c. 149.)

2. Quot Pontifices maximi, facto initio ab Aarone.

3. Quinam posterii Caini, ad septimam usque ab illo generationem.

4. Quinam filii duodecim Jacobi, populi Patriarchæ.

5. Quinam servati in arca ex diluvio.

6. Quinam illi LXXV. qui cum Jacobo Ægyptum habitaturi petierunt.

7. Quinam progenitores Samuelis Sacerdotes,

Caput I. Ὅσαι γενόνασιν ἀπὸ τῆς Ἀδὰμ ἕως τῆς τῆς Σωτῆρος παρασίας γενεαί.

2. Ὅσοι γενόνασιν ἀρχιερεῖς ἀπὸ τῆς Ἀαρὼν ἀρχιερέως.

3. Τινες οἱ ἐκ τῆς Καὶν γεννώμενοι καὶ εἰς ἐβδόμην γενεὰν ἀνέβηκαν. *

4. Τινες εἰσὶν οἱ ἐκ τῆς Ἰακώβ παῖδες οἱ τῆς λαῶ πατεράρχου.

5. Τινες εἰσὶν οἱ ἐκ τῆς κατακλυσμῆς ἐν τῇ κιβωτῷ διασωθέντες.

6. Τινες εἰσὶν οἱ οὗ μετὰ τῆς Ἰακώβ εἰς Ἀἴγυπτον καταλύσαντες.

7. Τινες εἰσὶν οἱ τῆς Σαμὲλ πρόγονοι ἱερατικοί.

8. Τί-

† Epiphanio plura debere auctorem & Josepho, res arguit. Præterea c. 152. citat Clementem Alex. & Hegesippum atque alibi (ex Clemente ni fallor) Heraclidem Pythag. & (ex Eusebio ut opinor) Porphyrium.

* leg. ἀνέκαθεν.

8. Τίνες δὲ οἱ τῷ Ηλὶ προγόνοι ἱερα-
τικοί.
9. Τίνες δὲ οἱ τῷ Ἐζεκιήλ τῷ προφή-
τῃ προγόνοι ἱερατικοί.
10. Τίνες δὲ οἱ Ἰερεμῖα τῷ προφήτῃ
πρόγονοι ἱερατικοί.
11. Τίνες εἰσὶν οἱ τῷ λαῷ κεκταί με-
τὰ τὴν διανέμησιν τὴν ὑπὸ Ἰησοῦ
τῷ Ναυῇ τῆς γῆς γεγενημένην γε-
νόμενοι.
12. Τίνες ἐβασίλευσαν τῷ λαῷ.
13. Τίνες βασιλεῖς γεγόνασι τῷ Ἰσ-
ραὴλ μετὰ τὴν ἀπὸ τῷ Ἰούδα διαί-
ρεσιν.
14. Τίνες προφήται γεγόνασιν ἐν τῷ
θεῷ λόγῳ οἱ καὶ τὰς προφητείας
ἐγγράφως πεποίηται.
15. Τίνες δὲ γεγόνασιν ἄλλοι.
16. Τίνες προφητιδὲς * γυναῖκες γε-
γόνασιν.
17. Τίνες εὐσεβεῖς γεγόνασι βασιλεῖς.
18. Τίνες ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ
γεγόνασι.
19. Τίνες ἐξῆρχον τῶν φυλῶν κατὰ
τὴν ἐξοδὸν τῆς Αἰγύπτου.
20. Τίνας ἔχε Μωϋσῆς υἱὸς καὶ ἐκ
τίνας;
21. Τίνας δὲ Ἀαρὼν ἔχεν υἱὸς.
22. Τίνα ἐστὶ τὰ ἔθνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλη-
ροποίησε.
23. Τίνας βασιλεῖς καὶ τίνων ἐθνῶν ὁ
λαὸς ἀπέκτανεν.
8. Qvinam Eli progenitores sacer-
dotes.
9. Qvinam Ezechielis Prophetæ
progenitores sacerdotes.
10. Qvinam Jeremiæ Prophetæ
progenitores sacerdotes.
11. Qvi fuerint Iudices populi,
post distributionem terræ à Je-
su filio Nave factam.
12. Qvinam Reges populo præ-
fuerint.
13. Qvinam Reges Israël post
disjunctionem à Juda.
14. Qvinam Prophetæ in divinis
litteris commemorati extiterint
qvi prophetiarum etiam scripto
consignatarum fuere auctores.
15. Qvinam Prophetæ alii.
16. Qvænam Prophetides mu-
lieres.
17. Qvinam Reges fuerint pii.
18. Qvinam pseudoprophetæ fue-
rint in populo.
19. Qvi præfuerint tribubus tem-
pore profectionis ex Ægypto.
20. Qvos filios habuerit Moyse &
qvinam uxore.
21. Qvos filios habuerit Aaron.
22. Qvænam illæ gentes quarum
in terras successeit populus Israël-
iticus.
23. Qvosnam & quarum gentium
Reges populus interfecerit.

24. Qvos

* Confer quæ ex Epiphonio dedi pag. 961, Codicis Pseudepigraphi Vet. Test.

24. Quot & quænam gentes extiterint è tribus filiis Noë, Semo Chamo & Japhetho.
25. Libri XXII. quibus Vetus Testamentum continetur.
26. Nomina & interpretationes litterarum apud Hebræos.
27. Menses Hebræorum, Ægyptiorum, Macedonum, Romanorum.
28. Quomodo sacrum unguentum & incensum præparata fuerint.
29. Quinam fuerint Gigantes.
30. Quibus multi fuerint liberi.
31. Quomodo populus fuerit distributus.
32. Quæ fuerint urbes asyli ad quas confugerent qui involuntariam eadem perpetraverant.
33. Quænam civitates XLVIII. Levitis assignatæ.
24. Πόσα ἔθνη καὶ τίνα συνέστη ἀπὸ τῶν τριῶν τῶ Νῶε παίδων, Σήμ, Χαμ, Ἰαφεθ.
25. Τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ † ἐνδιάθετα βιβλία κβ'.
26. Ὀνομασίαι καὶ ἐρμηνείαι †† τῶν παρ' Ἑβραίοις σοιχείων.
27. Μῆνες * Ἑβραίων, Ἀγυπτίων, Μακεδόνων, Ῥωμαίων.
28. Ὅπως τὸ ἱερὸν κατεσκευάζετο χρίσμα καὶ θυμίαμα.
29. Τίνες γεγόνασι Γίγαντες.
30. Τίνες πολὺπαιδες γεγόνασι.
31. Ὅπως κατενεμήθη ὁ λαός.
32. Τίνες εἰσὶν αἱ φυγαδευτήριαι πόλεις, εἰς αἷς κατέφυγον οἱ ἀκάσιοι φόνον δεδρακότες.
33. Τίνες εἰσὶν αἱ μὴ πόλεις αἱ ταῦς λευίταις ἀφοροῦνσαι.

34. Τι-

† Αἱ ἐνδιάθετα. Adde quæ ex Origene Eusebii VI. 25. Hist. Eccles.

†† Confer Eusebium p. 474. & 519. demonstrat. Evangel. & Hieronymum Epist. CLV. ad Paulam, Jo. Drusium in Alphabeto Ebraico p. 29. seq. & Jo. Morini Exerc. Biblic. p. 504. Lambecium III. p. 55. Si Josephum nostrum audimus, literæ Alphabeti Hebraici ex significationis singularum connexionione hanc fundunt sententiam, (ὁ μὲ ἀπαρτίζουσι τοιαύτην διάνοιαν) μάθησις οἶκος, πλήρωσις δέλτων αὐτῇ. Ἐν αὐτῇ ζῇ ὁ ζῶν. Καλὴ αἵρεσις. ὅπως μαθήτε ἐξ αὐτῶν αἰώνια. βοήθεια, ὁφθαλμοὶ σώμα καὶ δικαιοσύνη. κλήσις κεφαλῆς καὶ ὀδόντων σημεῖα.

* Nomina mensium: Νησαν, Φαρμεθι, Ξανδικός, Ἀπρίλλαι.

Ἰαρ, Παχων, Ἀρτεμίσιοι, Μαΐοι.

Σισαν, Πᾶνι, Δέσιοι, Ἰουνιοι.

Θαμνις, Ἐπιφι, Πάνεμος, Ἰῦλι.

Ἀβ, Μεσορι, Δῶοι, Ἀύγουστοι.

Ἐλῆλ, Θῶοι, Γορπιαῖοι, Σεπτέμβριοι.

Οἰσερι, Φαοφί, Ἰπερβερεταῖοι, Ὀκτώβριοι.

Μαρσεβαν, Ἀδύρ, Διῶοι, Νοέμβριοι.

Χασελεν, Χυάν, Ἀπὲλαι, Δεκέμβριοι.

Τηβηθ, Τυβι, Ἀυδυναῖοι, Ἰανουάριοι.

Σαβαθ, Μεχλε, Περίτιοι, Φεβρουάριοι.

Ἀδάρ, Φαμενωθ, Δυσρ, Μάρτιοι.

34. Τίνας αἰλήφρασι πόλεις καὶ βασι-
λεῖς Ἰησῦς καὶ χαλερ εἰ πιτοῖ.
35. Τίνες εἰσὶ βασιλεῖς οἱ ἐπελθόντες
τῇ αἰλυκῇ πεδιάδι ἕς ἐπάταξε
Ἀβραάμ.
36. Τίνες εἰσὶ βασιλεῖς ἕς διάσωσεν
Ἀβραάμ μετὰ τῷ Λώτ.
37. Τίνες ἑβραῖοι γυναῖκες ἔθνικας
ἡγάγοντο.
38. Τίνες πολλὰς ἡγάγον γυναῖκας.
39. Ὅσαι γυναῖκες τὰς ἀνδρας διέρ-
θρασαν.
40. Ὅσαι γυναῖκες τὰς ἀνδρας ἐνερ-
γέτησαν, καὶ δι' αὐτῶν ἔδρασαν εὐαρε-
στοὶ τῷ θεῷ γεγονάσι.
41. Τίνες ἀνδρες ἐπὶ σοφίᾳ θαυμα-
στοὶ γεγονάσι.
42. Τίνες ἐπὶ σοφίᾳ γυναῖκες θαυ-
μασαι γεγονάσι.
43. Τίνες ἐπὶ δεινότητι γενόμενοι σοφοὶ
διὰ τῆς ἐαυτῶν σοφίας ἀπώλοντο.
44. Τίνες ἐκμύρῃσι ἀληθείας σοφοὶ
σωτηρίαν εὗραντο.
45. Τίνες δὲ δόλῳ δικαιοσύνης ἔργα διε-
σπράξαντο.
46. Τίνες προσχήματι χρηστότητος ἢ
εὐσεβείας θάνατον κατεργάσαντο.
47. Τίνες δίκαιοι ἀνῆρεθσαν.
48. Τίνες ἀδελφεὺς ἀπέκτειναν.
49. Τίνες παρὰ τὸ δοκῆν τῷ θεῷ
χρηστευσάμενοι ἀναιρένται.
34. Qvas civitates regesque cepe-
rint, Josua & Caleb, insigni fide
viri.
35. Qvi fuerint Reges qvi conve-
nere in vallem falsam * qvos
profligavit Abraam.
36. Qvi Reges, qvos Abraam una
cum Loto servavit.
37. Qvinam Hebrazi uxores Eth-
nicas duxerint.
38. Qvinam multas duxerint uxo-
res.
39. Qvæ uxores viros suos perdi-
derint.
40. Qvæ uxores bene de suis viris
sint promeritæ, & factis suis DEO
probatæ extiterint.
41. Qvinam viri sapientia fuerint
admirabiles.
42. Qvænam admiranda sapientia
extiterint fœminæ.
43. Qvinam callide sapientes sua
perierint sapientia.
44. Qvinam sapientes veritatis oc-
cultatione salutem invenerint.
45. Qvi per dolum justa patrave-
rint.
46. Qvinam bonitatis vel pietatis
prætextu mortem intulerint.
47. Qvi justi fuerint interemti.
48. Qvinam fratres suos occide-
rint.
49. Qvi præter opinionem, cum
bene erga DEum se gererent,
fuerint interfecti.

P

50. Qvi-

* Gen. XIV. 3.

50. Quinam mercedem iustitiæ tulerint mortem, & qui per impietatem superstites in vita manserint.
51. Quinam sine ægrotatione mori sint iussi.
52. Qui sancti oculis capti mortem obierint.
53. Quinam vivi manserint nec sint mortui.
54. Quinam ex morte revixerint.
55. Quænam steriles cum essent pepererint.
56. Quinam patrem suum inhonoraverint.
57. Qui superbi depressi sint.
58. Quinam per modestiam sint evecti in gloriam ac sublimitatem.
59. Qui propter homicidia quæ patrarunt inclaruerint & DEO probati fuerint.
60. Quinam propter crimina obruti lapidibus, atque ita è medio sublatis sint.
61. Quinam item iusti propter pietatem.
62. Quinam incestuosis nuptiis lepolluerint.
63. Quinam duplici extiterint præditi nomine.
64. Quinam secundo nomine nuncupati sint.
65. Quænam sumantur ad venerandam Divinitatem concipiendum,
50. Τίνες μισθὸν δικαιοσύνης τὸ ἀποθανεῖν ἐκομίσαντο, καὶ τίνες δι' ἀσεβείας ἐπεβίωσαν.
51. Τίνες ἄ νοσήσαντες ἀποθνήσκειν ἐκελεύοντο.
52. Τίνες τῶν ἁγίων τυφλοὶ τὴν ὁρασιν γεγονότες ἀπέθανον.
53. Τίνες διέμειναν, σὺν ἀπέθανον.
54. Τίνες ἀποθανόντες ἀνέζησαν.
55. τίνες στείρᾳ τετόκασι.
56. τίνες πατέρα ἠτίμησαν.
57. τίνες ἀλαζονευσάμενοι κατηνέχθησαν.
58. τίνες διὰ ταπεινοφροσύνης εἰς δόξαν καὶ ὑψῶς ἤχθησαν.
59. τίνες ἐπὶ φόνοις δράσαντες ἀπεδείχθησαν καὶ εὐάρεστοι παρὰ Θεῷ γεγονάσι.
60. τίνες ἐπὶ παρανομίαις λιθόλευστοι ἀντρεῖθησαν.
61. καὶ τίνες δίκαιοι ἐπ' εὐσεβείᾳ.
62. τίνες παρνομίαις μίξεις πεπονήντο.
63. τίνες διώνυμοι γεγένησιν.
64. τίνες δευτέρῳ ὀνόματι ἐπωνομάσθησαν.
65. τίνα ἐστὶ τὰ ἐπὶ τιμῆς θεότητος παραλαμβανόμενα.

Liber 2.

Βιβλίον β'.

66. τίνα

66. τίνα δὲ τὰ ἐπὶ δυαδικῆς ὑποστά- 66. Qvænam ad personam duplicis
σεως. substantiæ.
67. τίνα τὰ τριαδικῶς παραλαμ- 67. Qvænam ad S. Trinitatem.
βαίνεμενα.
68. τίνες εἰσὶν οἱ σταθμοὶ τῆς πο- 68. Qvænam fuerint mansiones in
ρείας τῆ λαῶ ἐι ἀπ' Αἰγύπτου. itinere populi ex Ægypto.

* * * *
Βιβλίον δ'.

* * * *
Liber 4.

69. τίνα εἰσὶν ἃ τεθέαται Μωϋσῆς 69. Qvæ miracula à Moyse visa &
θαυμάσια καὶ δι' αὐτῷ κατέργασαι. per ipsum patrata fuerint.
70. τίνα εἰσὶ τὰ δι' Ἰησὺ τῷ Ναυῇ ἐπι- 70. Qvæ signa perfecta sint à Jesu
τελεσθέντα σημεῖα, καὶ δι' αὐτῷ Nave, & per ipsum in populo pa-
τῷ λαῷ κατεργασθέντα θαύματα. trata miracula.
71. τίνα εἰσὶ τὰ διὰ τῶν κριτῶν θαυ- 71. Qvænam miracula facta sint à
μάσια γενόμενα. Iudicibus.
72. τίνα εἰσὶ τὰ διὰ Σαμὴλ διαπε- 72. Qvæ miracula effecta fuerint
πραγμένα θαύματα. per Samuelem.
73. τίνα εἰσὶ τὰ τῷ Δαβὶδ πεπραγ- 73. Qvænam peracta à Davide, &
μένα καὶ εἰς αὐτὸν θαύματος ἄξια in ipsum, digna admiratione fa-
πραχθέντα. cta sint.
74. τίνα εἰσὶ τὰ τῷ Σολομῶνι δεδρασ- 74. Qvæ à Salamone sint patrata.
μένα.
75. τίνα εἰσὶ τὰ ὑπὸ ἡσάϊα τῷ προφῆ- 75. Qvæ miracula fecerit Esaias.
τῃ πεπραγμένα θαύματα.
76. τίνα εἰσὶ ἃ Ἰερემίας προεφῆτευσ- 76. Qvænam Jeremias prædixerit,
σε καὶ προφητεύων ὑπέμεινε. quæque vaticinatus pertulerit.
77. τίνα εἰσὶ ἃ προεφῆτευσεν Σοφονίας. 77. Qvæ prælocutus sit Sophonias.
78. τίνα προεφῆτευσεν Ἀγγαῖος. 78. Qvæ Aggæus.
79. τίνα προεφῆτευσεν Ζαχαρίας. 79. Qvæ Zacharias.
80. τίνα προεφῆτευσεν Μαλαχίας. 80. Qvæ Malachias.
81. τίνα εἰσὶ τὰ διὰ Ἠλίου γεγονότα 81. Qvæ signa admiranda per Eli-
θαύματα σημεῖα. am effecta sint.
82. τίνα εἰσὶ τὰ διὰ Ἐλισαίου γεγο- 82. Qvænam per Eliseum patrata
νότα διπλά ἐν πνεύματι Ἠλίου θαυ- sint dupla in spiritu Eliæ signa ad-
μαστα σημεῖα. mirabilia.

83. Qv̄x vaticinatus sit Elias.
 84. Qv̄x Elif̄æus.
 85. Qv̄x Gad.
 86. Qv̄x Nathan.
 87. Qv̄x Achias Silonites prophetaverit.
 88. Qv̄x Sam̄xas.
 89. Qv̄x Jadon.
 90. Qv̄x Baafa.
 91. Qv̄x Mich̄xas.
 92. Qv̄x Azarias, Sadoci F.
 93. Qv̄x J̄esus Anania.
 94. Qv̄xnam pr̄locutus sit Oz̄iel Propheta.
 95. Qv̄x Eliad Obdīx F.
 96. Qv̄xnam prophetaverit Olda, Selimi uxor.
 97. Qv̄x Zacharias Pontifex.
 98. Qv̄x Simeon.
 99. Qv̄xnam Elifabet.
 100. Qv̄xnam à Maria virgine fuerint pr̄nunciata.
 101. Qvis invitatus sit vaticinatus in Evangelio.

Liber V.

102. Qvi sint Davidis potentes.
 103. Qvi Salomoni principes.
 104. Qv̄x qv̄otidie impendenda à Salomone fuerint.

* Ἰδδω̄ aliis vel Ἀδδω̄.

83. τίνα ἐστὶν ἃ προεφ̄ήτευσεν Ἠλίας.
 84. τίνα ἐστὶν ἃ Ἐλισαῦ̄Θ προεφ̄ήτευσεν.
 85. τίνα ἐστὶν ἃ Γαδ̄ προεφ̄ήτευσεν.
 86. τίνα ἐστὶν ἃ προεφ̄ήτευσεν Ναθάν.
 87. τίνα προεφ̄ήτευσεν Ἀχίας ὁ Σιλωνίτης.
 88. τίνα Σαμαίας προεφ̄ήτευσεν.
 89. τί προεφ̄ήτευσεν Ἰαδών. *
 90. τί προεφ̄ήτευσεν Βαασά.
 91. τί προεφ̄ήτευσεν Μιχαίας.
 92. τίνα προεφ̄ήτευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Σαδώκ.
 93. τίνα προεφ̄ήτευσεν Ἰησῆς ὁ τῷ Ἀνανῇ.
 94. τίνα προεφ̄ήτευσεν Ὀζιήλ ὁ προφ̄ήτης.
 95. τίνα προφ̄ήτευσεν Ἐλιαδ ὁ τῷ Ὀβδιᾷ.
 96. τίνα προεφ̄ήτευσεν Ὀλδᾶ ἡ τῷ Σελίμ γυνή.
 97. τίνα ἐστὶν ἃ Ζαχαρίας ὁ δεξιμερεύς προεφ̄ήτευσεν.
 98. τίνα ἐστὶν ἃ Συμεὼν προεφ̄ήτευσεν.
 99. τί προεφ̄ήτευσεν Ἐλισάβετ.
 100. τίνα ἐστὶ τὰ διὰ τῆς παρθένου Μαρίας προφ̄ητευθέντα.
 101. τίς ἄκων προεφ̄ήτευσεν ἐν τῷ Ἐυαγγελίῳ.

Βιβλίον ε΄.

102. τίνες εἰσὶν οἱ τῷ Δαβὶδ δυνατοί.
 103. τίνες οἱ τῷ ΣολομῶντῑΘ ἄρχοντες.
 104. τίνα ἦν τὰ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐξοδιαζόμενα τῷ Σολομῶν.

105. Πε-

105. Περὶ τῆς ναῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἣ ὠκοδόμησε Σολομών.
 106. Ὅποιον ἦν ὁ ναὸς ὃν Σολομών ὠκοδόμησεν.
 107. τίνα ἦν τὰ ἐν τῷ ἀγιάσματι ἀνακείμενα ἀφιερώματα.
 108. τίνα ἦν τὰ κατασκευασθέντα καὶ ἀνατεθέντα ὑπὸ τῆς Σολομώντος εἰς ἱερουργίαν τὰ κειμήλια.
 109. τίνα ἦν τὰ ἱερῆυσιν καὶ Λευίταις εἰς τὰς λειτουργίας κατασκευασθέντα ὑπὸ Σολομώντος ἐσθήματα.
 110. Ὅποιον ἦν ἡ σκηνὴ ἡ ὑπὸ Μωυσέως ἀνασταθεῖσα κατὰ τὴν ὑπόδειξιν ἣν ἐθεάσατο ἐν τῷ ὄρει.
 111. Ὅποιον ἦν τὸ ἀγίασμα τὸ μέσον τῆς περιβόλης, ὃ Μωυσῆς κατεκένυσε.
 112. Πόσον ἦν ὁ λαὸς ὃς ὑπὸ Δαβὶδ θρωμνηθεὶς παρὰ τῷ δοκῆν τῷ θεῷ.
 113. Πόσοι ἀπώλοντο τῆς λαῖς ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ τῆς Δαβὶδ τῆς ἐξαρθρώσεως τῆς λαῖς.
 114. τίνες πορνέυσασα γυναῖκες εἰς γάμους εὐδοκίμησαν.
 115. τίνες ἐν ταῖς προφῆταις ἄγαμοι μεμενήκασιν.
 116. τίνες ἐν τοῖς ἀποστόλοις γυναῖκας ἔχον.
 117. τίνες οὐκ ἐτάφησαν ἐν τοῖς βασιλικαῖς τῆς Δαβὶδ τάφοις βασιλεῖς διὰ τὸ δυσεβῆσαι.
 118. τίνες εἰ ἐκ τῆς Δαβὶδ βασιλεῖς ἐκβλητοὶ ἐκ τῆς τῆς Σωτῆρος γενεαλογίας γεγόνασι καὶ διὰ τί.
105. De templo Hierosolymitano quod Salomo condidit.
 106. Qvale fuerit templum à Salomone ædificatum.
 107. Qvæ fuerint sacra in sanctuario collocata.
 108. Qvæ parata fuerint & reposita ad sacrum cultum à Salomone cimelia.
 109. Qvæ fuerint Sacerdotibus ac Levitis à Salomone ad sacrum cultum vestes præparatæ.
 110. Qvale fuerit tabernaculum à Moyse erectum, secundum exemplar quod in monte viderat.
 111. Qvale fuerit sanctuarium in medio metationis quod Moyses condidit.
 112. Quantus extiterit numerus populi à Davide contra DEI sententiam ad calculos vocatus.
 113. Qvot ex Israëlitis perierint propter peccatum Davidis quo populum enumeravit.
 114. Qvænam mulieres fornicariæ in nuptias probatæ fuerint.
 115. Qvi Prophetæ manserint cælibes.
 116. Qvi Apostoli uxores habuerint.
 117. Qvi Reges propter impietatem non sepulti sint in regibus Davidis monumentis.
 118. Qvinam Reges, Davidis posterii, ex Salvatoris genealogia sint extrusæ, & quam ob causam.

119. Qvis qvum laborans morbo esset usus Medicis nec, apud Deum medelam expetiisset, morti datus fuerit.
120. Qvinam sint libri in Scripturis memorati ac si existerent, qv nusquam reperiuntur.
121. Qvæ sint testimonia ab Apostolis allegata, ubi scripta, è qvibus repetita sunt, non habemus.
122. Qvinam sint sacra scripta in Græcam linguam interpretati.
123. Qvoties eversa sit Hierosolyma.
124. Qvoties & qvando excisi sint Israëlitz.
125. Aliud caput ex (Flav.) Josepho. *Mulier quadam, fame viscera ipsius & medullas exedente, natura vim intulit, & puerum lactentem quem habebat arripens, miselle infans, inquit, in bello, fame & seditione cui te fortuna servem? eris tu potius mibi cibus & hominibus fabula &c.*
126. Qvot festa apud Judæos agantur.
127. Qvot jejunia Judæi jejunent.
128. Qvænam sint qvæ scrutari nefas, utpote incomprehensibilia.
129. Qvæ manifestata aliquibus fuerint per insomnia.
130. Librum regnorum qvis auctor scripserit.
119. Τίς ἰατροῖς κακῶς ἡ χρησάμεν[Ⓢ] καὶ μὴ παρὰ τῷ θεῷ τὴν ἰασιν αἰτήσας ἀποθνήσκει.
120. τίνα ἐστὶ * τὰ μνημονεύμενα ἐν ταῖς γραφαῖς βιβλία ὡς ὄντα, ἔχοντα εὐλογούμενα.
121. τίνες ** εἰσὶν αἱ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων μαρτυρίαι παραγενόμεναι ὧν ἴσας γραφὰς οὐκ ἔχομεν.
122. τίνες εἰσὶν οἱ τὰς ἱερὰς γραφὰς ἐρμηνεύσαντες.
123. Ποσάκις πορθεῖται ἡ Ἱερουσαλήμ.
124. Ποσάκις ἡ πότις ἐπορθέθησαν οἱ ἐξ Ἰσραὴλ.
125. Κεφάλαιον Ἰωσήφ[Ⓢ] ἕτερον. Γυνή τις τῶν λιμῶν διὰ τῶν σπλάγχων καὶ μυελῶν παρῆς δύοντος ἐπὶ τὴν φύσιν ἐχώρει, καὶ τὸ τέκνον, ἣν δὲ αὐτῷ ὑπομάδι[Ⓢ] παῖς, ἀρπασαμένη εἶπε. βρέφ[Ⓢ] ἀδελιον, ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ καὶ ἑτάσει τίني σε τηρῶ; γένε μοι τροφή καὶ τῷ βίῳ μύθ[Ⓢ] &c.
126. πόσαι εἰσὶν αἱ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἁγόνται.
127. ποίαις νηστείαις Ἰουδαῖοι νηστεύουσι.
128. τίνα ἐστὶν ἃ μὴ χρὴ ζητεῖν ὅτι καὶ ἀκατάληπτα.
129. ὅσα δι' ἐνυπνίων τισὶν ἐμπεφάνισται.
130. Τὴν τῶν βασιλειῶν βίβλον *** τίς κατέγραψε.

I 3 I. τίνα

* Hoc caput habes Græce & Latine apud Lambecium III. p. 33. & in Godfr. Olcarii τῷ μακαρίτῃ Observatt. in Matthæum p. 73. & in Codice meo pseudepigrapho Vet. Test. pag. 912.

** Hoc caput Græce & Latine dedit laudatus Olcarius p. 77.

*** Hoc caput vulgavi in Codice pseudepigrapho Vet. Test. pag. 902. seq.

131. Τίνα παραβολικῶς καὶ αἰνγμα-
τωδῶς ἐν ταῖς γεγραμμέναις εἴρηται.
132. τίνες εἰσὶν αἱ ὑπὸ τῆ Κυρίου πα-
ραβολαὶ φηθεῖσαι.
133. τίνων τῶν ἐξώθεν μαρτυριῶν ὁ
Ἀπόστολος Πᾶυλος μνήμην
ποιεῖται.
134. πόσοι Ἰακώβοι ἐν τοῖς Ἀπο-
στόλοις γεγόνασι.
135. Πόσοι Ἰωάννοι εἰς τὸ κήρυγμα
γεγόνασι καὶ πόσοι Ζαχαρία.
136. Ἱππολύτης Θεβανέ * ἐν τῇ
χρονικῇ αὐτοῦ συντάγματι.
137. τίνες εἰσὶν οἱ ἀπὸ τῶν μαθητῶν
τῶν ὁγδώδεκα.
138. πόσοι καὶ οἱ δι' Ἑλλήνων διωγ-
μοὶ γεγονότες καὶ διὰ τίνων.
139. πόσαι αἵρέσεις † κατὰ τῆς
Ἐκκλησιαστικῆς πίστεως ἐπανεήσαν.
140. πόσαι αἵρέσεις παρὰ Ἰουδαίους
γεγόνασι.
141. τίνες αἵρέσεις παρὰ Σαμαρείταις
γεγόνασι.
142. τίνες αἵρέσεις παρὰ Ἑλλήσι γεγό-
νασιν.
143. Ὅσαι εἰσὶν μαντεῖαι παρὰ Ἑλ-
λήσιν.
144. Διὰ τί οἱ Ἰουδαῖοι τὴν δευτέραν
τῶν σαββάτων καὶ τὴν πέμπτην
νηστεύουσιν.
145. Διὰ τί οἱ Χριστιανοὶ τὴν τετραδα
καὶ παρασκευὴν νηστεύουσιν.
131. Quænam in sacris litteris dicta
sint per parabolas & ænigmata.
132. Quas parabolas Dominus
protulerit.
133. Quibus de testimoniis externo-
rum scriptorum mentionem fa-
ciat Apostolus Paulus.
134. Quot Jacobi inter Apostolos
extiterint.
135. Quot Joannes in præconio
fuerint & quot Zachariæ.
136. Hippolyti Thebani, ex Chro-
nico ejus syntagmate.
137. Quinam fuerint LXX. disci-
puli.
138. Quot per Ethnicos persecu-
tiones & à quibus illatæ fuerint.
139. Quot hæreses adversus Ec-
clesiasticam fidem insurrexerint.
140. Quot hæreses extiterint apud
Judæos.
141. Quot hæreses apud Samari-
tanos.
142. Quot apud Græcos.
143. Quot genera divinationum
apud Ethnicos sint.
144. Quare Judæi secundam fab-
batorum & quintam jejunent.
145. Quare Christiani jejunent
quartam, & parasceven live sex-
tam.

146. Quæ

* Hoc caput integrum exstat inter ea quæ ex Hippolyti Chronico cum Gretseri versione
edidit Canisius Tom. 3. Lect. Antiq.

† Caput 139. 140. 141. & 142. habes supra Volum. VII. p. 476 478.

146. Qvæ & qvot gentes ex Abrahamo exstiterint. 146. τίνα ἔθνη καὶ πόσα ἐκ τῆ Ἀβραὰμ συνέστη.
147. Qvæ sint illa qvæ vaticinatus est Apostolus Paulus. 147. τίνα ἐστὶν ἃ προεφήτευσεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.
148. Qvæ Joannes Evangelista. 148. τίνα ἐστὶν ἃ προεφήτευσεν Ἰωάννης ὁ Ευαγγελιστής.
149. Qvot anni sint à condito mundo ad adventum usque Christi. 149. πόσοι χρόνοι εἰσὶν ἀπὸ γενέσεως κόσμου ἕως ἡ παραγεγομην ὁ Χριστός. ††
150. Qvot & qualibus nominibus Christum cum inter homines appariturus esset, appellatum iri prædictum sit in sacris litteris. 150. πόσοις καὶ ποίοις ὀνόμασι προηγορεύετο διὰ τῶν ἁγίων γραφῶν ὁ Κύριος ἐν ἀνθρώποις ἐμφανισόμενος κληθήσεσθαι.
151. Decem apparitiones Domini, qvibus resuscitatus ex mortuis vivum se suis demonstravit. 151. αἱ δέκα ἐπιφάνειαι τῆ Κυρίου τοῖς ἰδίοις γεγόμεναι μετὰ τὸ ἐκ νεκρῶν αὐτὸν ἐγερθῆναι.
152. Qvoties post reversionem in cælos Dominus suis discipulis apparuerit. 152. πόσakis μετὰ τὴν εἰς ἑρὼν ἐπάνοδον ὁ Κύριος τοῖς ἰδίοις ἁφθι μαθηταῖς.
153. Qvalia idolea coluerit populus, Deo relicto. 153. ποῖα εἰδωλεῖα ἐσεβάσθη ὁ λαὸς τὸν Θεὸν καταλείψας.
154. Qvinam constantissimis usi sint amicitiiis. 154. τίνες βεβαιοτάταις φιλικαῖς ἐχρήσαντο.
155. Qvis in bestiam transmigraverit. 155. τίς μετέβαλεν εἰς θηρίον τὴν ψυχὴν.
156. Qvinam ex malis facti sint probi. 156. τίνες ἐκ φάουλων ἀγαθοὶ γεγονάσιν.
157. Qvis post Moysen fuerit longævus. 157. τίς μακρόβιος μετὰ Μωϋσέα ἐγένετο.
158. Qvinam manibus suis leones interemerint. 158. τίνες λέοντας χερσὶν ἀνέϊλον.
159. Qvi interemti sint à leonibus. 159. τίνες ὑπὸ λεόντων ἀνιρέθησαν.
160. Qvinam interemti sint super sacrorum spoliatione. 160. τίνες ἐπὶ ἱεροσυλίᾳ ἀνιρέθησαν.

161. τί.

†† Hoc caput exhibet atque illustrat Caveus in Historia literaria scriptor. Ecclat.

161. Τίνες εἰς λάκκους εἰς τὸ ἀναμ-
ρεθῆναι ἐβλήθησαν.

162. Τίνες δίκας ἔδωσαν πλημμελή-
σαντες.

163. Τίνες πλημμελήσαντες ἐλέως
τετυχήκασι.

164. Τίνες εἰσὶν οἱ κατορθῶν τι δό-
ξαντες καὶ ἐπὶ τῷ διαμαρτένῃς.

165. Τίνα ἐστὶν καὶ πόσα τὰ τοῖς ἱε-
ροῖς τόποις ὑπερονέπανιστάμενα καὶ
θεήλατον ὑπομέναντα τὴν τιμω-
ρίαν.

166. Αἱ δυνάμεις τῶν λίθων τῶν ἐν
τῇ τῷ Ἀρχιερέως ζώνῃ ἐντιθεμένων.

Τέμα πτυκτίδων ἐστᾶυθα ἰω-
σήφ.

Τὰς ὑποθέσεις τῶν πέντε βίβλων
ἔχων,

Πέρας δέδωκα τῷ τελευταίῳ σίχῳ
τῷ συντελεσθῆναι τῶν καλῶν Θεῷ χάρις
τῷ συμπέραςμα δόντι μοι λόγους
γαράφειν.

Ἐς αἶνον εὐχάρισον αὐτῷ ἡ Λόγος.

161. Quinam in foveas, ut occi-
derentur, coniecti sint.

162. Qui delictorum suorum pœ-
nas dederint.

163. Qui post delicta admissa mi-
sericordiam sint consecuti.

164. Qui recte fecisse cum vide-
rentur, eo ipso deliquerint.

165. Quenam & quantæ sint ca-
lamitates quæ sacris locis dein-
ceps acciderunt, & divinitus il-
latam pœnam pertulere.

166. Virtutes gemmarum, Ponti-
ficis Zonæ impositarum.

Hic scripturæ est Josephi terminus.

*Habens librorum quinque complexum
breve,*

*Jam versui addidi ultimo coronidem,
Grates DEd, qui cuncta perficit bona,
Pertexere hæc verba qui dedit mibi,
Laudes ut offeramus VERBO &
gratias.*

II. ANDREAS, natus Damasci, a) aliquamdiu antequam CPolin ad-
fisceretur, Hierosolymis monachi b) vitam vixit, unde Hierosolymita-
nus c) in quibusdam Codicibus dicitur, sed à Marco Hoppero d) Su-
rio,

a) Synaxarium Triodio adjunctum & magno Canoni p. 285. edit. Combesianæ, atque
ex eodem Triodio Græcorum Aub. Miræus auctario de Script. Eccles. cap. CLXXXII.

b) Combesius notis ad Andreæ Cretensem p. 339. & in Bibl. Concionatoria Tom. 1.

c) Τῷ μακαρίῳ Ἀνδρείῳ τῷ Ἱεροσολυμίτῃ, Ἀρχιεπισκόπῳ Κρήτης. Etiam in Catenis &
alibi, ὁ Ἱεροσολύμων, Andreas hic innuitur. Vide Combesii notas ad Manuelis
Calecæ de essentia & operatione Tom. 2. auctarii novissimi pag. 131. ubi apud Cale-
cam p. 26. pro κατὰ τὸν Θεῖον Ἀναστάσιον Ἱεροσολύμων legit Ἀνδρέαν Ἱεροσολύμων.
In magno Canone p. 301. πῶμα τῷ ἁγίῳ πατρὶ Κυρίῳ Κρήτης, τῷ Ἱεροσολυμίτῃ.

d) Marcus Hopperus in editione Homilicæ Andree in B. Mariæ salutacionem. Suzius
ad 15. Augult. Laur. Cundius Tom. IV. homilias Patrum p. 632.

rio, Laur. Cumdio & Sixto Senensi e) perperam venditur pro Episcopo Hierosolymitano. Utrum Sophronio Patriarchæ Hierosol. A.C. 639. defuncto fuerit σύγχρονος, quod in Synaxario traditur, viderint alii: f) certe à Theodoro * Patriarcha Hierosol. ad sextam Synodum A. 680. celebratam CPolia subsidio adversus Monotheletas missum esse, Græci ipsi in Synaxario affirmant, constitutumque in illa urbe Diaconum & Orphanotrophum, g) ubi describenda Acta Synodi illius adversus hæreticos istos habitæ cum ipso communicavit Agatho Archidiaconus & Chartophylax, cui pro hoc beneficio gratias agit in *Jambis* quos Græce & Latine exhibet Franciscus Combesius Auctarii novi tomo 2. in Historia Monotheletarum p. 235-240. Ab eo tempore Archiepiscopum *Cretensem* factum ex multis testimoniis constat. Non æque est exploratum, quod à Casimiro Oudino h) adjungitur, ad cathedram Cæsareæ Cappadociæ tandem translatum fuisse, vitamque produxisse ad A. 724. 14. Junii. Græcorum quidem menologia i) memoriam hujus Andreæ 4. Julii celebrant: Andream vero Cæsariensem ab hoc Cretensi communis eruditorum sententia distinguit.

Alii quidam Andreæ.

Andreas Apostolus, de cujus vitæ scriptoribus & Actis ejus nomini suppositis dixi in Codice Apocrypho Novi Testamenti. Equidem Andreas Saussæus in opere δωδεκαβιβλων de gloria S. Andreæ, edito Paris. 1656. fol. non pauca parum certæ fidei adtexuit. Sed idem de aliis etiam Andreis celebribus adeundus: mihi tamen hoc loco animus eos tantum notare Andreas, ipsi ferme omisos, quorum men-

e) Sixtus Senensis in Bibl. Sancta lib. IV. p. 243.

f) Affirmatur in synaxario p. 186. negat Papebrochius in Actis Sanctor. Tom. 1. April. pag. 69.

* In Actis Synodi sextæ Tom. 3. edit. Harduin. pag. 1441. hic Theodorus tantum dicitur ὁσιώτατος πρεσβύτερος καὶ τοποτηρητὴς τῆς Ἀποστολικῆς θρόνου Ἱεροσολύμων. T. 6. edit. Labbei p. 1057. *Hierosolymorum vicarius.*

g) Cavet hist. litterar. ad A. 635. A Possevino, Canisio & aliis male refertur ad A. 550. Apud Elliesium du Pin autem T. VI. Bibl. Eccles. p. 99. videtur esse error typographi, ubi traditur Andream venisse Hierosolymas A. 730. Legendum enim 630. vel 650. quia subjungitur deinde, eum adfuisse Concilio sexto (A. 680.)

h) Oudinus supplemento de Scriptoribus Eccles. p. 150.

i) Menologium in Typico S. Sabæ &c.

mentio non aliena à Græcæ hujus Bibliothecæ instituto. Complures enim Episcopos in Conciliorum Actis memoratos & martyres, & Latinis scriptis celebres de industria prætereo.

Andreas Episcopus *Cæsariensis* in Cappadocia, de cujus *Commentario Græcè in Apocalypsin* dixi Volum. VII. p. 791. Ætas ejus incerta est, licet à Caveo referatur ad A.C. 500. qvi etiam notat ex ejus libro secundo *Therapeutica spiritalis* ἐκ τῆς θεραπευτικῆς δευτέρας βιβλίας fragmentum exstare in Eclogis asceticis Johannis Patriarchæ Antiocheni, quæ MSS. servantur in Bibl. Cæsarea.

Andreas *Carystius*, Medicus de cujus scriptis infra libro VI.

Andreas *Colossensis* Episcopus qvi Synodo Florentinæ A. 1438. interfuit, scripsitqve Latinum dialogum ad cives Methonenſes contra *Marci Ephesii Epistolam* ritus Latinorum perstringentem. Virum summum, Græcarumqve litterarum peritissimum vocat Petrus Pithœus de processione Spiritus S. p. 33.

Andreas *Corinthius* Plutarcho lib. de Musica memoratus.

Andreas *Eudamon Johannes*, ex Palæologorum familia, Cydonius Cretensis, Societati Jesu nomen dedit & Collegio Græcorum Romæ præpositus fuit ab Urbano VIII. defunctus A. 1625. Præter scripta ejus quæ in Bibl. Jesuitica memorantur, video à Nic. Comneno p. 243. prænot. myſtagogicar. laudari ejus refutationem catecheseos Græcæ Zach. Gergani : & pag. 249. librum de moribus Græcorum, qvi est contra Calvinum primus.

Andreas *Hierosolymitanus* idem cum Cretensi Archi Episcopo, de quo supra.

Andres *Mechanicus*. Vitruv. IX. 9.

Andreas *Medicus*. Supra in *Carystio*. Alius Comes archiatriorum cujus mentio apud Aëtium II. 2. 90.

Andreas *Panhypersebastus* cujus *versus Græcos in imaginem B. Virginis Deiparæ* memorat Lambecius VI. pag. 155.

Andrææ *Panormitani* Σικελικῶν liber XXXIII. Athenæo laudatus XIV. pag. 634. Dipnolophist.

Andræas *Paphlago* Episcopus, in *Canticum Canticorum* citatur à Nic. Comneno in prænotionibus Myſtagogicis p. 236.

Andreas *Pericopus*, Jctus Græcus cujus *Synopsin juris* allegat idem Comnenus pag. 182.

Andreas *Presbyter*, cujus *Catena Patrum Græcorum in Proverbia & Esaiam* MS. in Bibl. Cæsarea & Collegii novi Oxon. Vide supra Volum. VII. p. 759.

Andreas *Rhodius* citatur ab Allatio contra Creightonum p. 222. 224. Interfuit Concilio Ferrariensi A. 1438.

Andrea *Samosatenfis* Episcopus, cujus *Epistolæ* quasdam habemus ex Latina veteri versione in collectione Epistolarum Ephesinarum à Christiano Lupo edita : sex ad Alexandrum * Hierapolitanum, unam ad Theodoretum, † & unam †† ad Oeconomus Alexandri. Idem scripsit contra *Cyrilli Alex. anathematismos*, Orientalium Episcoporum nomine, cui Cyrillus in Apologetico T. VII. p. 157. seqq. respondit. Cyrillo etiam injuriam ab illo fieri disputat Anastasius Sinaita in hodego p. 342. seq. ubi prolixam ejus *ῥῆσιν* adducit. Ad hunc Andreæ plures exstant Theodoretæ Epistolæ.

Andreæ Cretensis Scripta edita.

In primis recensere juvat ea, quæ junctim cum SS. Amphilochii & Methodii lucubrationibus Græce & Latine, notis etiam ad calcem voluminis subjunctis & Onomastico peculiarium Andreæ vocum, vulgavit *Franciscus Combesius* Paris. 1644. fol. Sunt autem hæc :

1. *Ἐγκώμιον εἰς τὸ γενέθλιον τῆς ὑπερῶς Θεοτόκου. In B. Maria natalem.* Incipit : *ἄρχῃ μὲν ἡμῶν εὐστῶν.* pag. 1. è MS. Regis Galliar. n. 275. Emendatiorem deinde hanc homiliam dedit Combesius ex Codice Mazariniano in Auctario novo Bibl. Patrum Tom. I. p. 1289. Paris. 1648. fol.
2. *Ἐἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπερῶς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. In Annunciationem.* Incipit : *Ἐπέση σήμερον ἡ πάντων χαρὰ.* pag. 11. Saxpius prodierat Græce & Latine cum alia versione *Marci Hopperi*, ut in Micropresbytico Basil. 1550 fol. & in Orthodoxographis utriusque editionis 1555. & 1569. &c. nec non in tomo secundo auctarii Bibl. Patrum Ducæcani Paris. 1624. & in Bibl. Patrum Paris. 1644. Tomo XI. Ne dicam de editionibus Latinis in Bibl. Patrum Paris. & Colon.
3. *Ἐἰς τὴν περιτομὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, καὶ εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον. In Circumcisionem CHRISTI, & S. Basilium.* Incipit : *πάντα τὰ ὑπὲρ ἡμῶν*

* In collectione Lupi Epist. 43. 59. 90. 98. 101. 103.

† Epist. 62.

†† Epist. 106.

ἡμῶν Θεανδρικῶς. p. 28. pag. 28. Ex MSS. duobus, Regio alteroque vetusto membranaceo codice.

4. 'Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῆ Κυρίας ἡμῶν Χριστῆ. *In Domini nostri Transfigurationem.* Incipit: ὅσοι τῇ κενώσει τῆ Λόγῃ pag. 38.
5. 'Εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον. *In Lazarum quatuoriduanum.* Incipit: Λάζαρος τὸν παρόντα συγκεκρέθηκε σύλλογον. pag. 56.
6. 'Εἰς τὰ βῆλα. *In ramos palmarum.* Incipit: χθρὲς ἡμᾶς μετὰ τῆ Δεσπότης Λάζαρος. pag. 75. Hujus sermonis in Triodio mentio. In hac oratione ad Pseudevangelium Jacobi auctor alludit p. 77. C.
7. 8. Λόγος Χεδιαδεις εἰς τὴν παγκόσμιον ὑψωσιν τῆ ἡμῶν καὶ ζωοποιῆς σαυρῆ. *In exaltationem S. Crucis.* Oratio prior. Incipit: σαυρῆ πανήγυρι ἀγομεν. pag. 96. Oratio posterior, incipit: κηνησωμεν, ἀγαπητοί, σήμερον ὡς κινύραν τὰ χεῖλη. pag. 108. Utramque hanc Orationem dedit Combefisius cum recognita paucis in locis versione Jacobi Gretseri S. I. qui eas Græce & Latine vulgaverat Tomo II. de Cruce p. 94. & 108. Ingolstadt. 1600. 4. Opus Gretseri deinde recusum Ingolstadt. 1616. fol. Hæ duæ orationes (sive potius una in duas male distincta. Vide Lambecium VIII. p. 288.) etiam ex Gretseri versione plus simplici vice reculæ sunt Latine in Bibliothecis Patrum, Paris. & Colon.
9. Εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. *In dormitionem B. Mariæ,* Homilia prima. Incipit: ὅσοι τὸ σπυτὸν τῆτο τῆς Θεοτόκου. p. 115. Hæc secunda est in Codice MS. Cæsareo, de quo Lambecius VIII. p. 130. & in sacro itinere Cellensi p. 152.
10. Secunda, incipit: μυσηρίον ἡ παρῆσα πανήγυρις. pag. 131. Ex duobus Regiis Codd. (Antea tantummodo legebatur Latine apud Surium 15. Augusti & Laur. Cumdium Tom. 4. Bibl. homiliarum Patrum p. 631.) Hæc prima est in Codice Cæsareo.
11. Tertia, incipit: καλεῖ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχές. pag. 143. Hæc quoque sed Latine tantum apud Surium loco citato & Cumdium p. 633. Andreæ Cretenensis de dormitione B. Virginis ex versione Ambrosii Camaldulensis lucem viderat Venet. 1530. 8.
12. 'Εἰς τὸν ἅγιον καὶ μακάριον καὶ πανεύφημον τῆ Χριστῆ Ἀπόστολον Τίτον. *In S. Apostolum Titum.* Incipit: Ἀποστολικῶν ἐγκωμίων ἐφάπτεσθαι. pag. 155.
13. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Γεώργιον. *In S. Martyrem magnum Georgium.* Incipit: αἱ μὲν λαμπρὰ καὶ πανεύφημα. pag. 175.

Legitur etiam in Actis sanctorum Tom. 3. Aprilis pag. XX. è MS^o Vaticano. Sed extrema pars hujus homiliae, tantum Latine exstat apud Lipomanuum & Surium 23. April. *In plerisque, inquit, Combesius p. 358. Regio Codice usus, corrigimus Lipomanni interpretem, seu potius novam versionem adornamus, ut est ille revera minus accuratus &c.*

14. Εγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Νικόλαον, τὸν τῆς ἐν Λυκία Μύρης. *In S. Nicolaum, Myrensem in Lycia Episcopum.* Incipit: ἀνδρῶπε τῷ Θεῷ καὶ πιστὲ θεράπων p. 188.

15. 16. 17. Εἰς τὸν μακάριον Πατάπιον καὶ μερικὴ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ διήγησις. *In B. Patapium*, cujus memoriam recolunt Græci VIII. Decembr. Incipit: ὡς λαμπρὴν καὶ πνευματικὴν ὄρω τὴν πανήγυριν. pag. 196. Ejusque miraculorum particularis narratio. Incipit: τὴν τῶν ἐγκωμίων τῷδε τῷ πάτρῳς ἀποδώσαντες εὐφημίας pag. 206. Aliud Encomium ejusdem Patapii, ἀπὸ Φωνῆς Ἀνδρέου ἑρμιπεσιόπης Κρήτης, incipit: πάντα πιστεύειν ἄξιον τὰ ὄντως θεία pag. 216.

18. Λόγος εἰς τὴν ἀνθρώπινον βίον, καὶ εἰς τὰς κοιμηθέντας. *In vitam humanam & defunctorum.* Incipit: εἶδεν ἄς ἀληθῶς τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔχει τὸ σάσιμον. pag. 229. Hanc homiliam primus Græce vulgaverat Jo. Meursius in Variis Divinis, Lugd. Batav. 1619. 4. Legunt Græci Sabbato τῆς ἀπόκρυφου, quod Quinquagesimam proxime antecedit.

19. Canones sive hymni sacri, triodia ac troparia Andreæ Cretensis ex variis Græcorum libris Ecclesiasticis eruta.

IX. Dec. Canon in conceptionem sanctæ ac Dei avia (θεοπρομήτορος) Ἀννα pag. 252.

VIII. Sept. In Natale sanctissimæ Deiparæ p. 258.

Magnus * Canon, 250. tropariis constans qui feria quinta quintæ juniorum hebdomadæ à pœnitentibus recitatur, pag. 265. Inserto canone in Mariam Ægyptiacam, cujus ἀκροσυχὴς hæc est: σὺ ὦ ὁσία Μαρία βοήθει, idque disertis verbis notavit Combesius p. 268. licet in Actis Sanctorum Tom. i. April. pag. 70. à Papebrochio notatur veluti qui hoc neglexisset. Observabis autem ab aliis Græcis junioribus post Andreæ ætatem passim esse addita quibus Andreæ ipsius auxilium atque intercessio precibus expetitur. Ut pag. 268.

ἱκεσίαις

* Confer Acta Sanctor. T. 2. April. pag. 69. 70. Cangium in glossario græco p. 533.

ικεσίαις σε ἡμᾶς , Ἀνδρέα , ῥῦσαι παθῶν ἀτίμων , καὶ τῆς βασι-
λείας νῦν χρεῖσθαι κοινωνὸς τῆς πίστει καὶ πόθῳ ἀνυμνῶντάς σε ,
κλεινέ , ἀνάδειξον δεόμεθα pag. 272. Ἀνδρέα ταῖς λιταῖς , Σῶτερ ,
ἐλέησον ἡμᾶς . pag. 275. Ταῖς σαῖς λιταῖς δώρησαι καί μοι τὴν λύ-
σιν τῶν ὀφλημάτων , ὦ Ἀνδρέα Κρήτης πρόεδρε , μετανοίας σὺ μυ-
σαγωγὸς γὰρ ἄριστος . & p. 280. Ἀνδρέα πατρῶν κλέος , εὐχαῖς σε
μὴ ἐπιλάβῃ καθικετέων παρρησιῶς Τριτάδα τὴν ὑπέρθεον , ὅπως
λυτρηθῶμεν τῆς κολάσεως οἱ πόθῳ προσάτην σε θεῖον , πάμμα-
καρ , ἐπικαλῶντες . Τὸ Κρήτης ἐγκαλλώπισμα pag. 282. ὡς ποιμέ-
ων ἄριστος Ἀνδρέα σοφέ , προκρίτων ὄντα σε , πόθῳ δέομαι πολ-
λῶ καὶ φόβῳ , ὥς πρεσβείαις τῆς ζωτηρίας τυχεῖν καὶ ζωῆς αἰω-
νίᾳ . pag. 284. Τῆς Κρήτης σε ποιμένα καὶ πρόεδρον καὶ οἰκουμενῆς
πρεσβυτέρῃ ἐγνωκὼς προστρέχω , Ἀνδρέα , καὶ βοῶ σοι . ἐξέλθε , πα-
τερ , βυθῷ τῆς ἁμαρτίας . & p. 292. Τῆς πίστεως ἐν τῇ πέτρᾳ ταῖς
πρεσβείαις σε σήραξον , πάτερ , φόβῳ με τῷ ἐν θεῷ τειχίζων καὶ
μετανοίαν , Ἀνδρέα , παράχρη μοι , δύσωπῶ σε , καὶ ῥύσαι με πα-
γιδῶν ἐχθρῶν , τῶν ἐκζητῶντων με . pag. 296. ὡς παρρησίαν ἔχων
πρὸς Κύριον , Ἀνδρέα Κρήτης Σεπτὸν κλέος , δύσωπῶ , πρεσβεύε τῷ
δεσμῷ με τῆς ἀνομίας λύσιν νῦν εὐρὴν εὐχαῖς σε , ὡς τῆς μετα-
νοίας διδάσκαλλος , ἁγίων δόξα . Novam editionem hujus Canonis
magni debemus Chevillierio , Bibliothecario Sorbonico , Paris.
1699. 12.

Canon in Lazarum , ad vespervas Parasceves , ante Ramos palmarum.
pag. 301.

Triodion in Dominica in Ramis palmarum pag. 311.

Magna secunda feria pag. 315. *tertia* p. 318. *quarta* pag. 322.

In diem festum mediae Pentecostes pag. 326.

Idiomela in Christi Nativitatem p. 334. *in occursum Domini* ibid. *In exal-*
tationem S. Crucis XIV. Sept. pag. 335. *In Natalem Johannis praeursoris.*
ibid. *Sticharium idiomelon in Apostolos Petrum & Paulum* p. 336. *In*
S. Ignatium 20. Dec.

Hæ omnes hæctenus enumeratæ Andreæ homiliæ una cum
hymnis Latine recuſæ sunt ex Combefisii versione in tomo decimo Bib-
liothecæ Patrum editæ Lugd. A. 1677. Pleraque etiam meliora edidit
ipse Combefisius partim interpretationis suæ recensione, partim colla-
tione MSS. exemplarium, in Bibliotheca Concionatoria quam Parisiis
1662, fol. octo voluminibus Latine vulgavit,

Qvæ

Quæ præterea lucem viderunt Andreæ lucubrationes, hæ sunt:

20. *Εἰς τὴν αἰγίαν γέννησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, Sermo in Nativitatem B. Mariæ.* Incipit: *Εἰ μετρεῖται γῆ Γαθαμῇ.* Hic sub Germani Patriarchæ CPolitani nomine Græce & Latine exstat cum *Andrea Schotti* S. I. versione in Auctario Bibl. Patrum Duceano, Paris. 1624. fol. Tom. 2. p. 450. & in Bibl. Patrum Paris. Morelliana A. 1644. Tomo XII. Eundem Allatius pag. 312. de Georgiis tribuit *Georgio Nicomediensi*. Et Codex Regis Galliarum MS. num. 275. refert ad *Joannem Damascenum*. His omnibus sententiis præfert *Combesius* testimonium Codicis Mazariniani, a quo Andreæ Cretensi vindicatur, itaque sub hujus nomine cum nova versione sua edidit p. 130. auctarii novi Bibl. Patrum Paris. 1648. fol. Andreæ etiam tribuitur in Codicibus Cæsareis de quibus Lambecius IV. pag. 88. VIII. 379. 380. & in Codice Bibl. Coislinianæ p. 388.
21. *Εἰς ἀποτομὴν Ἰωάννου τοῦ προδρόμου. In Joannis Precursoris decollationem.* Incipit: *πῶς καὶ γῆρας ὡς τὰ πολλά.* Ediderat Latine Lipomannus interprete minus accurato, itaque *Combesius* cum nova versione sua Græce & Latine in lucem extulit in eodem auctario novo Tom. 1. pag. 1327. Hunc quemadmodum & alia Andreæ hujus pleraque, MStum servat etiam Bibl. Cæsarea, vide Lambecium VIII. p. 530.
22. *Idiomelon in Annunciationem B. Mariæ.* In eodem auctario novo T. 1. pag. 1363.
23. *Carmen Jambicum Eucharisticum CXXVIII.* versuum ad Agathonem Archidiaconum & Chartophylacem Ecclesiasticum CPol. pro communicatis ad describendum Actis sextæ synodi, editum Græce & Lat. à *Combesio* in auctarii novi Bibl. Patrum Tomo 2. sive Historia Monotheletarum Paris. 1648. fol. p. 235-240. Idem Carmen etiam in tomis Conciliorum editionis Labbeanæ extare scribit Oudinus pag. 191. de Script. Eccles. Sed illud in Tomo VI. Labbei ubi Acta sextæ Synodi habentur, perinde ut in tertio edit. Harduinianæ tomo in cassum quæsi. De Codice MSto Cæsareo, in quo hæc jambici continentur, vide sis Lambecium VIII. pag. 500.
24. *Computus* sive *μεθόδος πῶς δεῖ εὐρεῖν τὸν κύκλον τοῦ ἡλίου, φιλοπονηθεῖσα ἀκριβῶς χάριν τῶν φιλομαθῶν. Methodus investigandi Cycli Solaris (& Lunaris, nec non Paschatis)* in studiosorum gratiam accu-

accurate elaborata. Græce & Lat. edita à *Dionysio Petavio* ex apographo *Andræ Schotti*, qvi ex Codice Bibl. Vaticanæ descripsit. *Uranologium Petavii*, * in qvo plura Græca scripta *Astronomica* veterum exstant, lucem vidit *Parisi*. 1630. fol. & *Antvverpiæ* (sive *Amstelodami* potius) 1703. fol. in qva posteriore editione computus *Andræ Cretensis* paginam 211. & 212. implet.

25. In *Catena Græca Patrum* ad *Lucam*, qvam *Niceta* collectore *MStam* evoluit in Codice *Mazariniano Combesii*, præclara nonnulla referuntur sub nomine τῆ ἱεροζουμίτις, qvæ ad *Andream* nostrum referre non dubitat, & earum pleraqve Latine dedit in *Bibl. Concionatoria*.

Ubique Andreas plane floridus scriptor magna loquitur, k) ac si quis adverterit, Dionysianis, Methodianis, Gregorianis, Amphiloebianis, aliorumque veterum infercita, qua verbis qua sententiis: excepta Scriptura, quam totus, vere Christianus Orator, spirat. Nihil rhetoricis l) flosculis suavique compositione delicatius, nihil sensus plenius, nihil Theologia solidius, nihil mystico volatu sublimius.

Cum vero inter hymnorum auctores, qvibus *Ecclesia Græca* utitur, jam à longo tempore illustre inprimis *Andræ huius* nomen existat, cujus καλλιπέπαια laudat *Theophanes Cerameus* pag. 207. placet hoc loco indicem *Melodorum* paulo pleniorẽ subungere, qvàm olim dedi ad calcem *Allatii* de libris *Ecclesiasticis Græcorum*, atqve publico simul nomine rogare *Rev. Urbanum Gotfridum Siberum, Ecclesiastem & Professore Lipsiensem eruditissimum*, ut *Historiam Melodorum Ecclesiæ Græcæ*, eorumqve *Theologiæ poëticiæ*, qvam è *Menæis* librisqve *Græcorum liturgicis* se expositurum recepit in *Schediasmate edito Lipsiæ 1714. 4.* diutius nobis ne invideat.

R

ME.

- * Alia scripta in *Uranologio Petavii* obvia recensui lib. 3. cap. 5. p. 69. seq.

k) *Combesii*, notis ad *Andream* p. 340.

- l) Idem in præf. & *Ellies du Pin* T. 6. p. 100. *Les sermons de cet Auteur ne sont pas si fort à mépriser que la plupart de ceux des nouveaux Grecs: ils sont pleins d'esprit, de doctrine & de morale, & ne manquent pas d'éloquence & de noblesse. Son discours est plein de mots composés, & hardis, ses narrations sont libres, ses réflexions justes, ses éloges éclatans, ses figures naturelles, & ses instructions solides.*

MELODI GRÆCORUM,

*De quibus Liber Allatii pag. 77. § 81. commentarii de libris
Eccles. Græcor. § in diatriba de Georgiis pag. 318.
promissus, cum autore intercidit.*

A*lexius* Metropolitæ Nicænus, auctor Canonis in S. Demetrium Mar-
tyrem. Lambec. V. p. 283.

Amphilochius.

Anastasius.

Anatolius Patriarcha CPol. circa A. C. 450. cujus nonnulla leguntur in
Oſtoecho.

Anatolius Monachus Studita.

Andreas Monachus, Cretensis, circa A. C. 690, auctor magni Canonis sive
ἀγιοπολιτικῆς εἰρηρῆς, de quo supra.

Andreas Pyrrhus.

ANGELI δοξολογοῦντες.

Angelus Matthæus Canone in S. Parasceven laudatur ab Allatio pag. 194.
contra Hottinger.

Anthimus Patriarcha CPol. circa A. 535. Anthimus tropariorum poëta
memoratur Theodoro Lectori lib. 1. p. 554. adde Tillemont T. 16.
p. 72.

Antonius Patarensis, fortissimus Catholicæ fidei Athleta in ecſthesi cano-
num sive odarum Ecclesiæ, citatur à Nic. Comneno p. 142. prænot.
Myſtagog.

Apollinarius hæreticus.

Arius hæreticus.

Arsenius Monachus.

Arhanasius Alex.

Arhanasius in monte Atho, cujus canones in SS. Martyres Theodoros &
in S. Joannicium memorat Allatius de Synodo Phot. p. 543.

Arhanasii τοῦ Κατ' ὕμνη in Jo. Damascenum. Cangius in μεγαλυνάεια.

Arbenogenes Martyr, de cujus hymno dixi lib. V. Bibl. Græcæ p. 195. seq.

Auxentius.

Babylas Monachus.

Bardeſanes Syrus.

Bar-

Bartholomæi Melodi Canon in Theodorum Martyrem laudatur ab Allatio
pag. 543. de Synodo Phot.

Basilus Monachus.

Basilus Pegariota.

Beryllus.

Bryso.

Byzas sive Byzantius, Monachus.

Cassia sive Cassiana sive Icasia, virgo, in confiniis octavi & noni sæculi clara. Vide Allatium de libris Eccles. Græcor. p. 74 seq. & Nic. Rayzi S. I. diss. præliminarem ad Acta Sanctior. Tomo 2, Junii p. XXI.

CHRISTUS cum discipulis suis ὁ μὲν *Cas.*

Christophorus Gangrensis.

Christophorus Proto a secretis.

Clemens Alex. de cujus hymno dixi lib. V. Bibl. Græcæ p. 104.

Alius Clemens ποιητὴς τῶν κανόνων de qvo Papebrochius Tom. 3. April. 30. p. 787. *Clemens Studita.*

Constantinus Porphyrogenneta Leonis Imp. filius, cujus ex apostilaria leguntur in Octoecho.

Cosmas de qvo Menologia 14. Nov. Monachus & Jo. Damasceni præceptor Majumensis Episcopus Melodus celeberrimus sub μελωδοῦ nomine laudatus Cedreno p. 456. de qvo Allatius lib. laudati pag. 73. 74. & de Georgiis p. 418. 419. 420. Combefisius ad Vitam S. Theodori Grapti. Cangius in τετραβιβιον. Ex vita Cosmæ Melodi qvædam profert Allatius p. 740. de purgatorio. Cosmam Hierosolymitanum vocat Svidas in Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός ex Johanne Hierosol. quem vide in vita Damasceni c. 10. seq. & 34. Ejus expositio Hymnorum Eccles. MS. Bibl. Coisliniana p. 274. Ejus hymni XIII. Latine T. XII. Bibl. PP. Lugd. p. 737. sqq.

Cumulas.

Cyprianus Monachus.

Cyryllus Alexandrinus.

DAVID Rex ac Propheta, divinorum Psalmorum auctor & modulator suavissimus. μελωδῆ nomine & ipse venit Chrysostomo & Annæ Comnenæ: aliis ψαλμοδῆ ut Antiocho homilia 2. De Psalmis Davidis in Ecclesia decantari solitis vide Rev. Jo. Guil. Janura p. 48. ad sermonem Eusebii Alex. editum Witebergæ hoc A. 1720. 4.

Demetrius.

Dorotheus Monachus.

R 2

Em-

Emmanuel Charitopolus in ecclési tropariorum ad troparia Simeonis Thav-
maistoritz. Nic. Comnenus p. 397. Mystagog. prznót.

Emmanuel Palæolaurita.

Emmanuel Palaologus.

Emmanuel Phile, de quo Volum. VII. p. 695. seq.

Emmanuel Peloponnesius Rhetor, cujus diss. de Cantico in B. Virginem
quod incipit *Θεαρχίω νέυματι*, memoratur Lambecio V. p. 294.

Ephraem Syrus.

Ephraem Cariz, Monachus, a Mylassæ in Caria Episcopo hujus nominis
diversus. vide Nic. Rayæi diss. præliminarem ad Acta Stor. Junii
Tom. 2. p. LXVIII.

Euphrates.

Eustathius Thessalonicensis scripsit expositionem hymnorum Joannis
Damaseni. Commentarios in jambica carmina de Pentecoste
laudat Allatius p. 319. seq. de Georgiis & p. 613. de consensu.

Euthymius Monachus.

Gabriel cujus canonem in S. Nicolaum laudat Allatius p. 179. contra Hot-
tingerum.

Georgius sive *Gregorius* Metropolita Corinthi qui scripsit expositionem
Canonum & Tropariorum Allat. p. 73. 280. de libris Eccles. & de
Georgiis p. 417. 418. 419. Lambec. lib. V. p. 278.

Georgius Nicomediensis, de quo Allatius de Georg. p. 313. ejus idiomela
Tom. 1. Auctar. novi Combesii. pag. 1135. 1222. & Latine T. XII.
Bibl. Patrum Lugd. p. 711. 722.

Georgius Pamphilus.

Georgius Rammata, de quo Allatius p. 339. de Georgiis. Hujus troparia in
S. Nicolaum laudat idem p. 178. contra Hottingerum.

Georgius Scylitza de quo Allatius pag. 338. de Georgiis.

Georgius Siculus, de quo Allatius p. 337. seq. ejusdem libri.

Germanus Patriarca CPol. hic primus est inter Melodos quorum dimi-
diarum icones exstant in fronte Triodii excusi Venet. 1601. Conspi-
ciuntur autem ibi sub CHRISTI imagine *οἱ τὰ μέλη πλέξαντες ἐν-
θέων ὕμνων*, hoc ordine: 1. Germanus Patriarcha CPol. sub Leone
Armeno Sec. IX. ejectus, de quo Acta Sanctor. 12. Maji. 2. So-
phronius Patriarcha Hierosol. de quo XI. Mart. 3. Philotheus Pa-
triarcha CPol. ab A. 1362. ad 1375. 4. Andreas Cretensis (de quo
supra) Archi Episcopus. 5. Joannes Euchariorum Metropolita.
6. Ge-

6. Georgius Nicomediz Archi Episcopus. 7. Methodius. 8. Cyprianus. 9. Anatolius Episcopus. 10. Leo Despotus sive Imp. 11. Leo Magister. 12. Basilus Pigeriotes sive Pegoriotes. 13. Justinus. 14. Sergius. Sequuntur Monachi: 15. Jo. Damascenus. 16. Cosmas (postea Majumæ Episcopus:) 17. Josephus Hymnographus. 18. Theophanes cognomine Graptus. 19. Byzas, sive Byzantius. 20. Stephanus Hagiopolites. 21. Georgius Siceliotes. 22. Simeon. 23. Philotheus. 24. Arsenius. 25. Babylas. 26. Ephraim Cariæ. 27. Andreas Pyrrhus seu Rufus. 28. Theodorus Studites. 29. Cassia virgo. Confer Papebrochium Tom. 3. April. p. 787. 788. Rayæum pag. XXI. diss. præliminar. ad Tom. 2. Junii.

Hagiopolita. Infra in Sergius & Stephanus. Allat. de Georgiis p. 318.

Hierax.

Hierotheus Dionysio Areopag. ut ajunt σύγχρονος. Nic. Commen. p. 331. prænot. myltagog.

Hierotheus Monachus.

Hippolytus.

Isaia tetraodium magni Sabbati. Scriptores post Theophanem p. 514. confer G. Codini Origines CPol. n. 128. Anonymum Bandurianum sect. 148. Bandurium p. 716. supra in Cassia.

S. Ignatio Antiocheno Episcopo ac Martyri antiphonariorum in Ecclesia. usum in acceptis quidam referunt, ut dixi lib. V. p. 41.

Ignatium Hymnodum Canone in S. Joannem Climacum laudat Allatius de Synodo Phot. p. 437. & contra Hotting. p. 195.

Joannes Chrysostomus Archi Episcopus.

Joannes Cucuzeles. Vide Lambecium lib. V. p. 273.

Joannes Arcla Damascenus μελωδός cognominatus teste Cedreno pag. 456. de eo dixi Volum. VIII. p. 772. seq.

Joannes Geometra, de quo T. VII. p. 715. seq.

Joannes Grassus, Nectarii Abbatis Casulensis discipulus.

Joannes cognomenta *Mauropus*, Monachus primum deinde Archi Episcopus & Metropolita Euchaitorum, clarus sub Imp. Constantino Monomacho circa A. C. 1050 Vide Lambecium lib. V. p. 29. seq. Ejus carmina Jambica in principalium festorum Historias vulgata per M. Bustum, Etonæ 1610. 4. De illo dictum Volum. VII. p. 718. seq.

Joannes Scavracius.

Joannes Thessalonicensis.

R 3

Jobius.

Joannes Zonaras, Monachus qui illustravit etiam Canones sive Cantica Joannis Damasceni. Vide Lambecium III. p. 39. Exstat etiam in Codice Barocc. 129. Ejus Canon in Deiparam à Cotelerio editus Græce & Lat. III. p. 465.

Jobius.

Josephus seu *Josaphatus Cucuzeles*, Allatius de libris Eccles. Græc. p. 99. seq.

Josephus κανόνων ποιητής. Codin. n. 104. Origgen. CPol. ex Studio Monasterio, Theffalonicensis ArchiEpisc. singulari festivitate à Græcis 15. Julii honoratus. Allat. p. 947. de purgator.

Josephus Studita, Sículus patria, qui senio confectus A. C. 884. obiit. De eo Joannes Diaconus & Rhetor magnæ Ecclesiæ in vita Josephi Hymnographi allegatur ab Allatio p. 735. de purgatorio. *Joannes Diaconus* CPol. cognomine Eugenius in illius Vita, Acta Sanctor. 3. April. & T. 2. Junii p. 788. Ab hoc distingui video *Josephum Melodam* auctorem novæ Octoechi sive Paracletices. Vide Allat. de libris Eccles. Græc. p. 283. Ejus triodia à die Paschatis ad Pentecostem MSS. in Bibl. Barberina. Allatius p. 78. Canones XLVIII. Lambec. lib. V. pag. 274. Hippolytus Marraccius Lucensis Rom. 1662. 8. edidit Josephi Hymnographi Mariale, latine cum notis.

Josephus Hymnographum recolunt Græci 4. April.

Josephus Diaconus.

De Isidoro Patriarcha CPolitano Niceph. Gregoras Tom. 2. p. 521.

Isidori Canon in S. Demetrium laudatur ab Allatio pag. 543. de Synodo Photiana.

Theophanes pag. 183. παρέδωκεν Ἰωσφινανὸς τὸ ψάλλεσθαι ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τό. Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος Θεῶ. ἐποίησε δὲ καὶ τὸ ὠρολόγιον τῶ μιλίε.

Justinianus Imp. Nic. Alemannus ad Hist. arcanam Procopii p. 88. *De Musica Justiniani peritia Theophanes profert Græcum troparium i. e. hymnum quem de CHRISTI divinitate & æconomia ad Ecclesiasticos modulos concinnavit, hodieque Græci canunt inter Missarum solennia.* Confer Goari notas posteriores ad paginam Cedreni 371.

Justinus Decadio, idem qui Græcam præfationem præmisit Psalterio Græco Aldino antiquissimæ edit. in 4.

S. Justinus Martyris ψάλλτης Eusebio IV. 18. Hist. memoratus pridem intercidit.

Lazari

Lazari Lemnii, S. Niconis discipuli, expositio hymnorum citatur à Nicommeno p. 142. prænot. Myſtagog.

Leo Sapiens Imperator, cujus τροπάρια ἐωθινὰ undecim leguntur in Octoecho. Odarium catanycticum memorat Lambecius V. pag. 295.

Leo Magister. } ἐν τοῖς περὶ τροπάρων citantur à Georgio Coreſſio ad
Leo Peganius. } Synopſin Nili in Canonem 2. Nicæn. Nicolaus Comnenus pag 400. prænot. Myſtagog.

Marcus Eugenius Paraphraſin hymnorum Joannis Damasceni concinnavit. laudatur ab Allatio p. 280. de libris Eccleſ. & de Georgiis p 419.

Marcus Monachus Eccleſiæ CPol. Oeconomus & inde Episcopus Hadruntinus, Léonis Imp. Philoſophiætate clarus Allat. p. 72. 73. 74. Videndum idemne Hieromonachus Marcus qvi ſcripſit de dubiis typicis. Lambec. V. p. 285.

Marcus Monachus qvi Coſmæ tetraodion magni Sabbati ſupplevit. Zonaras Tom. 2. p. 178. continuator Theophanis p. 225. in Leone Philoſ. p. 464. & 557.

Marci Archi Ep. Ephesi ni qvi concilio Ferrarienſi A. C. 1438. interfuit, Cantica duo in S. Trinitatem & Canones octo in B. Virginem memorat Lambecius V. p. 284. Ejus expositio εκκλησιαστικῆς ἀπολεθρίας edita ad calcem operum Simeonis Theſſalonicenſis, A. 1683. Jaſſii in Moldavia.

Martba.

Matthæus Caryophyllus.

Mauritius Imp.

Mauroleo.

Mauropus, ſupra Joannes *Mauropus*.

Mennas Callicoladus.

Methodius Patriarcha CPol.

Metrophanes Episcopus Smyrnæus. Allat. p. 67. de libris Eccleſ.

Metrophanes Nauplius, cujus Canon in novum Aſcetam Geraſimum laudatur ab Allatio p. 772. de purgatorio.

Michaël Pſellus, Michaëlis Duçæ Imp. præceptor circa A. C. 1050. clarus de qvo abunde Allatius libro de Pſellis.

Michaël Phile de qvo dixi Volum. VII. p. 695. ſeq.

Michaël Syncellus.

Nectarius Abbas Caſularum. Allat. p. 181. contra Hottinger.

Nepos

Nepos, cujus *Psalmos* laudat apud Eusebium Dionysius Alex. VII. 24.
Nicephorus Callistus Xanthopoulos, de quo dixi Volum. VI. p. 130. seq. Hujus
 Catalogum brevem Hymnographorum, quem versibus jambicis
 concinnavit, apponam :

Οἱ τὰ μέλη πλέξαντες ὕμνων ἐνθέων.
 Ἡ λύρα τῷ πνεύματι ΚΟΣΜᾶς ὁ ξένος.
 Ὁρφεὺς νεαρός ἡ ΔΑΜΑΣΚΟΨΕΝ ΧΑΡΙΣ,
 καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ἸΩΣΗΦ οἱ ΣΤΑΔΙΤΑΙ,
 Ὅργανα τὰ κρείτιστα τῆς μυστηρίας,
 ξενὴ τε σέσην ἸΩΣΗΦ ὕμνογράφος.
 Μέλος παναρμόνιον ΑΝΔΡΕΑΣ ἐκρέτης,
 καὶ ΘΕΟΦΑΝΗΣ ἡ μελιχρὰ κινύρα
 ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΔΕΪΩΝ τε, ΜΑΡΚΩΝ, (leg. Μάρκος)
 ΚΑΣΙΪΑ. leg. Ἰκασία.

Nicephorus Patriarcha CPol.

Nicetas Monachus & presbyter Monasterii Stethati in librum hymno-
rum Simeonis MS. in Bibl. Bodlejana Cod. V. Barocc.

Niceta Metropolitæ Thessalonice. Echi & Canones id. Cod. LXVIII.
CLVII.

Nicetas Heraclas sive Heracleota.

Nicetas Stecharius. (an *Stethatus* sive *Pectoratus* cujus Canonem in S. Ni-
 colaum laudat Allatius p. 208. in Hottinger.)

Nicolaus Malaxus Nauplii Archipresbyter, qui pentecostario non pauca
addidit. Vide Allatium de libris Eccles. p. 229.

Nicolaus Athenarum Metropolita quem laudat Allatius de purgatorio
pag. 89. 212. 262.

Nicolaus Callicles.

Nicolaus Patriarcha.

Nilus Doxopatrius.

Nilus Rossanensis circa A. C. 980. vide Allatium de Nilis p. 37. seq.

Nilus Xanthopoulos, postremis imperii Græcorum temporibus clarus, de
quo idem Allatius de Nilis diatriba pag. 59.

Pamphilus.

Paulus Ammonius.

Philip-

- Philippus* cujus canonem in S. Josaphatum laudat Allatius p. 180. contra Hottingerum.
- Philobezus* Patriarcha CPol. plurimorum Canticorum auctor, sæculo XIV. clarus, de quo infra, suo loco.
- Photius* Monachus in explicatione tropariorum S. Stephani Sabaitæ citatur à Nic. Comneno p. 397. prænot. Mystagog.
- Photius* Patriarcha CPol.
ejus *εὐχηθὲν* in Methodium CPol. ex Octoëcho Tom. 2. Act. Sanctor. Junii p. 969. F.
- Plato* Melodus.
- Procopius* Chartophylax in eclogis hymnorum & scriptorum Samonæ Gazienfis. Nic. Comnenius l. c. p. 397.
- Pyrrhus*, supra *Andreas Pyrrhus*.
- Romanus* Diaconus Emefenus, circa A. C. 500. clarus, quam plurimorum contaciorum sive parvorum hymnorum auctor celeberrimus. Joannis Canonem in Romanum Melodum laudat Allatius p. 543. de Synodo Phot.
- Sergius* Hagiopolita.
- Simeon* Thessalonicensis Archiepisc. *ὠδαὶς ἱερᾶς τῆς τῶν ἁγίων χορᾶς καὶ ὁμοθεν καταστῆναι*. Allat. p. 186, de Simeonibus.
- Simeon* Logotheta.
- Simeon* Xylocercinus.
- Simeon* Monachus. Stylita.
- Sphronius* Patriarcha Hierosol. cujus troparia in vigilia Natalis CHRISTI & Horologium magnæ Parasceves memorat Lambecius lib. V. pag. 270.
- Stephanus* Hagiopolita, Monachus.
- Stephanus* Sabaita.
- Synesius* Senior.
- Synesius* junior.
- Theodistus*. Lambec. VIII. p. 99. ubi Cantica sacra MSS. mensis Aprilis refert.
- Theodoritus*. Vide Lambecium lib. V. p. 268.
- Theodorus* Cœtonita cujus Canonem in Johannem Euchaitorum Episcopum laudat Allatius contra Hottinger. p. 180.
- Theodorus* Ducas Lascaris. Vide Cangium in *παροικλητικῇ* & Raynaudum Tom. 7. p. 368. In paracletico pag. 181. describitur *καὶ τὸν παρὰ*
S. *ἐλπίσιν*

κλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ποίημα τῷ βασιλεῶς κυρῷ
Θεοδώρῃ Δακῇ τῷ Λασκάρεως.

Cyrus Theodorus Prodrromus ὁ τῶν ἱερῶν κανόνων πρῶτος σαφηνιστὴς Ni-
cephoro Blemmidæ λόγῳ 1. de process. Spiritus S. laudatus. Ejus
ἐξηγήσεις in Canones Cosmæ ac Joannis Damasceni MS. in Bibl.
Vaticana & Cæsarea Lambec. lib.V. p.276.277. Allegatur ab Al-
latio p.74. MS. in Bibl Bodlejana, Tom. 1. Catalog. MSS. p.101.
n. 1996. & p.12. n.110.

Theodorus Santabarenus.

Theodorus Studita, cujus nonnulla leguntur in Oſtoëcho, Κανόνων
ποιητής. Codin. n. 104. Origg. CPol. Theodori Monachi
Canonem Catanycticum ad CHRISTUM servatorem
memorat Lambecius lib.V. pag. 268. Canon novem odis constans
in erectionem imaginum apud Baron ad A.842. est junioris Theo-
dori, qvi post Naucraticum Studio præfuit, ut notavit Combesius.

Theodosia cujus Canon in S. Joannicum laudatur ab Allatio p.217, contra
Hottingerum.

Theodosius Lascaris, supra Theodorus.

Theodosius Syceota.

Theosteridus.

Theodosius Syracusanus Sec. VIII. Episcopus, qvi troparia composuit qvæ
canuntur in Vigiliis jejuniorum. Act. Sanctior. Junii Tom.2.
pcg 788.

Theopetrus Philadelphix Metropolitæ, cujus elogium scripsit Nicepho-
rus Chumnus. Hymnum habet Horologium Græcor, vide &
Bibl. Patrum T.22. edit. Lugd. p.764.

Theophanes Graptus, Confessor, Theodori Grapti frater. Vide Baron.
ad A. C. 842. n. 28. & Martyrolog. 11. Octobr. & 27. Dec. Alla-
tium p.707. sqq. contra Creyghtonum. Ejus Canonem paracle-
ticum ad B. Deiparam Virginem memorat Lambecius lib.V. p.268.
μελωδὸν cognomine Theodori Grapti fratrem laudat Cedrenus
pag.456. Poëtam vocat Svidas in ἀφροσία.

Theophitus Imperator. Vide Credeni locum apud Allatium p.66. seq. de
libr. Eccles. Continuator Theophanis p.66. seq. & Zonaras Tom.2.
p.147. edit. Paris. ἐφιλομεῖτο δὲ καὶ μελωδῶν. λέγονται μὲν ἐν κατὰ
ἐτερεῶν ἰνῶν ἑκάστῳ ἀνδρὶ ποίηματα, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ τὰ
κατὰ τὴν τῆς Βασιλεῖας ἑορτὴν ἀδόμενον τὸ σικχηρὸν, τὸ ἐξέλθετε
ἐν τῇ ἐξέλθετε καὶ λαοὶ
Con-

Thoma Monachi Canonem catanædicum memorat Lambecius V. p. 185.
Timocles Eurychianus, tropariorum Poëta, memoratus Theodoro Lecto-
 ri lib. 1. pag. 554. & Cedreno pag. 349. Vide Tillemont. Tom. 16,
 pag. 72.

Triphyllus,

Valentinus hæreticus.

Musicos Contopetricum, Domesticum, Panaretum & Moschianum qui
 cantionibus & hymnis Græcis notas Musicas apposuerunt, laudat Al-
 latius de Georgiis p. 414.

Index homiliarum Andreæ Cretensis XXI. edi- tarum & ineditarum XIX.

*Majores numeri editas (de quibus supra:) minores inedi-
 tarum in MS. ordine denotant.*

Ἀεὶ μὲν λαμπρὰ in S. Georgium. XIII.

ἄνθρωπε τῷ θεῷ in S. Nicolaum. XIV.

ἀποστολικῶν ἐγκωμίων in Apostolum Titum. XII.

δουλὴ μὲν ἡμῖν εὐρωτῶν in S. Mariæ natalem. I.

ἐξ ὧν ἐστὶ τοῖς τῶν στρατευμάτων καθηγεμόσιν, de prædictione passio-
 nis Dominicæ. MS. 12.

εἰ μετρήται γῆ σπιδαμῇ in Nativitatem Mariæ. XX.

εἰ οἱ ἀγλαόφωτοι τῷ αἰδοῦντῷ, in Mariæ præsentationem in templo
 MS. 8.

ἐπέση σήμερον ἡ πάντων χαρὰ in Mariæ annunciationem. II.

Ἡ διὰ τῶν τελῶν καὶ τῶν φαρισαίων ὕλη. in publicanum & Phariseum,
 MS. 1. Hanc infra Græce & Latine integram exhibeo.

θάλαττα ὄντως τελευτιῶν, in Paralyticum. MS. 9.

Ἰωάννης ὁ Ἐυαγγελιστὴς ἡμᾶς τήμερον συνήγαγεν. in Joannem Evan-
 gelistam MS. 14.

Καλῶ πάλιν ἡμᾶς. in Mariæ dormitionem, tertia. XI.

καὶ ὡς ἀγαπητοί, in Crucis exaltationem, secunda. VIII.

κλίμαξ ἡ ψυχῇ in præsentationem Mariæ trimulæ in templo. MS. 6.

κεῖς ἡμῶν τῇ προθέσει τήμερον προσβάλλει. in Dominicam τῆς ἀπο-
 κρείς live carnisprivii, MS. 3.

Λάζαρος τὸν παρὸντα συνεκρέτησε. in Lazarum quatrduanum. V.
 λαμπρὸν ἑαρ ἡμῖν προτείνεται. in Mariam templo redditam MS. 5.
 Μυστήριον ἡ παρῶσα πανήγυρις. in Mariæ dormitionem secunda, X.
 Ναὸς ὄντως τῆς Τεραδῶς ἡ δυὰς τήμερον. in SS. anargyros (Cosmam
 & Damianum.) MS. 16.

ἡσυχίας ἡμῖν ἡ πρόθεσις in Dominicam τῆς τυροφάγης (Quinquages.) qua
 cafeo & ovis comedendis finis imponitur. MS. 4.

ὄντως ἀρεχίτεκτων τῶν δεινῶν ἀπάντων. de Lunatico. MS. 11.

ὄντως ἔργον ὑπάρχει Θεὸς τὸ ἔλεος. in Dominicam de filio prodigo,
 MS. 2. multa communia cum homilia Chrysostomi ριβ pag. 720.
 Gr. edit. Savil. Tom. V.

ὄντως εὐφημία θεολογίας καὶ οἰκονομίας. in Lucam Evangelistam. MS. 15.
 ὄντως σενή ἐστὶ καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός. in Crucem à Christiano in se
 suscipiendam. MS. 10.

ὅσοι τῇ κενώσει τῆς λόγῃ. in Transfigurationem Christi. IV.

ὅσοι τὸ σεπτὸν τῆτο in Mariæ dormitionem prima, VII.

ἔθεν ὡς ἀληθῶς. de vita humana & defunctis. XVIII.

Πάντα πιστεύειν ἄξιον. in S. Patapium. XVII.

πάντα τὰ ὑπὲρ ἡμῶν. in Circumcisionem & S. Basilium. III.

πηδᾷ καὶ γῆρας ὡς τὰ πολλά. in Præcursoris Decollationem. XXI.

Σήμερον τὸ ἱερὸν τῆς Θεᾶς εἰς τὸ ἱερὸν εἰσέρχεται. in Mariæ ingressum in
 templum. MS. 17.

σαυρὲς πανήγυριν ἄχομεν. in Crucis exaltationem prima, VI.

τὴν ἀνάληψιν σήμερον in Conceptionem S. Annæ.

τὴν τῶν εγκωμίων. in S. Patapium. XVI.

τεράπεζα βασιλική in Conceptionem S. Mariæ. MS. 7.

Χρῆς ἡμᾶς μετὰ τῆς δεσπότης. in ramos palmarum. VI.

χορευέτω πᾶσα κτίσις in Mariæ nativatem MS. 18.

Χρῆς τὸν τόκον ἀποτέλεσμα. in Christi nativatem in tempore MS. 19.

ὡς λαμπρὸν καὶ πνευματικὴν in S. Patapium. XV.

ὥσπερ οἱ τῆς τῶν ἀγῶνων ἡττίας. in Joannem Theologum. MS. 13.

Ex undeviginti hisce ineditis Andreæ homiliis, quas ex MSto
 Codice Bodlejano descripsit & mecum pro sua in me benevolentia com-
 municavit amicus noster eruditione & ingenio præstans Jo. Christianus
 Wolfius, placet primam speciminis causa cum Lectore hoc loco commu-
 nicare adjuncta mea versione : Cæteras vero servare alii tempori & alii
 occasione, qua vel à me vel ab laudato Wolfio ipso, quod opto, in lucem,
 qua non sunt indignæ, proferantur.

τῆς

τῷ ἐν ἀγίοις πατρὶς ἡμῶν Ἀνδρέῳ
Κρήτης λόγιοι παρανετικοί, καὶ πρῶ-
τον περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς
τελώνος καὶ τῆς Φα-
ρισαίου.

1. Ἡ διὰ τῆς τελώνος καὶ τῆς Φα-
ρισαίου ὕλη διὸν ἡ προγύμνασμα καὶ
προοδοποιήσις πρέκειται τοῖς βελο-
μένοις ἐξεῶσαι τῆς ἱερᾶς ταπεινότητος
τῆς πασῶν τῶν δρετῶν λαμβανο-
μένης, αἷς ἡ κτίσις τῆς βασιλείας
τῶν ἑρηνῶν ὄντως ἐνδύεται, καὶ
τῆς θεομισθῆς ἀλαζονείας ἀπέχεσθαι
τῆς πασῶν τῶν φιλοχερίων δρε-
τῶν παρατρεπῆσης τὸν ἄνθρωπον.
τίς ἐν τῇ ζηλώσει τὸν τελώνην, καὶ
τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῷ, καὶ τὴν με-
ταμέλειαν, καὶ τῆς Φαρισαίου οὐκ
ἀποσείσεται τὸν ὄγκον; ἔπερ ἡ μὲν
ταπείνωσις συνάπτεται τῷ χερσὶ,
ἡ δὲ ἀλαζονεία τῷ πεφρονηματι-
μένῳ καὶ πλήρει ὄγκου δαίμονι.

2. Ἡ ἀλαζονεία τὸν πρῶτον τῶν
ἀγγέλων ὧ κλήσις καὶ εἰς Φόρε-
ῖν, πάντως διάβολον καδισαῖ. αὕτη
τὸν γενάρχη. Ἀδὰμ τῷ παραδείσῳ
ἐξωθεῖται. καθεῖλε δυνάσας ἀπὸ
θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινὰς, κύ-
ριον ὑπερφάνοις ἀντιτάσσεται,
καὶ ταπεινοῖς δίδωσι χάριν. αὕτη
κατατίθεται τὸν Φαραῶ. εἶπεν ἁ-
φρων ἐν καρδίᾳ αὐτῷ οὐκ ἐστὶ θεός.
αὕτη τὸν ναβεχονόσορ καταβάλ-
λεται, κυρίῳ γὰρ θεῷ σὺ προσκυ-

*Sancti Patris nostri ANDREÆ CRE-
TENSIS sermones adhortatorii, &
primum eo de argumento quod ad
publicanum & Pharisaum
pertinet.*

1. Materia de publicano ac Pha-
risæo tanquam præexercitamen-
tum quoddam ac præparatio exstat
proposita iis, qui sacram humilita-
tem colere cupiunt, omnes in se
complectentem virtutes, quibus
possessio regni Cælorum sane fir-
matur: superbiam vero fugere,
quæ & invisâ DEO est, & ab omni-
bus virtutibus Christianis homi-
nem avertit. Ecquis igitur non li-
benter imitetur publicanum, ejus-
que conversionem ac pœnitenti-
am: Pharisæi contra fastum exhor-
reat, cum humilitas nos consociet
CHRISTO, superbia autem Dæ-
moni tumentis atque pleno inso-
lentiæ conjungat.

2. Superbia omnino est quæ
ex principe angelorum, cui Luci-
fero nomen, a) effecit Diabo-
lum. Hæc Adamum generis no-
stri auctorem expulit Paradiso. De-
posuit b) potentes de thronis & exalta-
vit humiles: Dominus resistit superbis, c)
& humilibus dat gratiam. Hæc ever-
tit Pharaonem, qui stultus ajebat in
corde suo, d) non est DEUS. Hæc
Nabuchodonosorem dejecit. Do-
minum enim DEUM tuum adorabis, illi-
que

a) Es. XIV. 12.

b) Luc. I. 52.

d) Psal. XIV. 1.

c) Jac. IV. 6. & 1. Petr. V. 5.

que soli servies, e) nec ullum ei effin-
ges simile. f) Quamquam Nabucho-
donoforis morbo solvebatur, g) su-
perbo autem malum suum in affe-
ctionem manentem ac constan-
tem degenerat. Sane enim fe-
bris ardens, arrogantia est, quæ sen-
sus laborantis misere afficiuntur:
gravissimus furor hominem ad
prolapcionem incitans, hydrops
vento & aquis plena.

3. Quis h) ascendet in montem
Domini? innocens manibus & mundo
corde, qui non accepit in vano animam
suam. Hujuscemodi fuit vanitas
ac ferocia Tyri, quæ humorem
gratiæ à se alienaverat, i) terra
humore destituta. Ut enim ex ra-
tione & experientia vobis est cog-
nitum, superbus non indigere se
putat perficiente DEI gratia, atque
ideo exsuccus & aridus vitali calo-
re est, vivo quæ humore destituitur.
In hac vacua arbore nidum compo-
nit corvus nocturnus diabolus.

4. Humilitas vero, ut breviter
dicam altrix est virtutum, pietatis
in quâ Christiana pulchritudo con-
sistit, summa, initium, finisque:
passionum extinctio, subversio
peccati & humidi radicalis in fide
conservatio. Humilitas junctum
sibi habet timorem Numinis, quo

νήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις,
καὶ ἡ ποιήσεις ἐδὲν ὁμοίωμα εἰ καὶ
τῷ μὲν ἡ νόσος λύεται, τῷ δὲ
ἔξῃ γίνεται τὸ πάθος. ὅντως πυ-
ρετός ἐστιν ἡ ὑπερηφανία ἡ ὑποπί-
πτουσα τῇ αἰσθήσει τῷ πυρέττον-
τι, φρενήτης δὲ καὶ εἰς πτώσιν
τὸν ἄνθρωπον παροξύνουσα. ὕδρωψ
ἐμπλεῖς αἵρος καὶ ὕδατος.

3. Τίς γὰρ ἀναβήσεται εἰς τὸ
ὄρος κυρίου, ἀθῶτος χερσὶ καὶ κα-
θαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν
ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. τοι-
αύτη ἦν ἡ τῷ Τύρῳ ματαιότης καὶ
ἀγερῶχία ἡ τὴν ἰκμάδα ἀποβαλ-
λομένη τῆς χάριτος, γῆ ἀνικη-
τὴς γὰρ ὄντως τῆς τε καὶ λόγῳ καὶ
πείρᾳ, ὁ ἀλαζὼν ὁ δέεται τῆς τε-
λειωτικῆς τῆς θεῆς χάριτος καὶ
διὰ τῆς ἐστὶν ἀνικητὴς καὶ ξηρῆς.
λείπεται τῷ ζωτικῷ θερμῷ καὶ τῆς
ζωῆς ὑγρότητι. ἐν τῷ κενῷ
ὄντι δένδρῳ τὴν καλλιὰν ἐργάζεται
ὁ νυκτικὸς ὄφας διάβολος.

4. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἡ ταπει-
νωσις τρέφει τὴν ὑπάρχει τῶν ἀρε-
τῶν, τῇ χερσιανῇ καὶ τοῖς εὐσεβείας
κεφάλαιον καὶ δεξιὴ καὶ τέλος
τῶν παθῶν νέκρωσις, τῆς ἀμαρτίας
ἀναίρεσις, συντήρησις τῆς ὑγρότη-
τος ἐν τῇ κρίσει τῆς πίστεως. ἡ τα-
πεινότης συνέσι τῷ φόβῳ τῆς θεῆς
τῷ

e) Matth. IV. 10.

f) Deut. IV. 16.

g) Dan. IV. 31.

h) Ps. XXIV. 3.

i) Ezech. 28.

τῷ ἐλαύνοντι τὴν ἀνομίαν, ὡς ἔφη καὶ ὁ Ἰερεμίας καὶ ὁ Σολομῶν. ὄντως γὰρ δέχῃ σοφίας φόβῳ Κυρίου. τέτοις συνάδει καὶ ὁ μακάριος Παῦλος. Ἄντη τὸν τηλῶν κήρυκα ποιῆται τῷ Πνεύματι, ἡ δὲ ἀλαζονεία τὸν Φαρισαῖον κενοῖ ἐργάζεται τύμπανον μάτην ἀλαλάζον. ὅντως ῥοιὰ Σοδόμων ἐστὶν ὁ ὑποκριτής. πέπων τὰ μὲν ἐξώθεν ὡρεῖται, τὰ δὲ ἐνδοθεν σαπρὲς τε καὶ ἀχαρὲς.

5. Ἀνέβη εἰς τὸ ἱερὸν ὁ τελώνης καὶ ἀνέβη καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς. ἀνέβη εἰς τὸ ἱερὸν ὁ Φαρισαῖος σωματικῶς καὶ ἡ ψυχικῶς. ὁ μὲν γὰρ ἀνέβη τῇ ψυχῇ καταβαίνων διὰ τῆς ταπεινότητος, ὁ δὲ κατέβη τῇ ψυχῇ ἀναβαίνων διὰ τῆς ὑπερηφανείας. ὁ μὲν ἀνέβη ταῖς κατὰ τὸν Δαβὶδ ἀναβάσεσιν. Ἐπιβάς τῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης εἰς τὸν παράδεισον, ὁ δὲ κατέβη καταβαίνων εἰς τὸν ἐως φόρον τὸν δέχηγόν τῆς ὑπερηφανείας. ὁ μὲν ἀνέβη διὰ τῆς ἀναβάσεως καὶ ἐπιδόσεως εἰς τὰς δέξτεας, ὁ δὲ κατέβη ἀπὸ τῶν δέξεων, καὶ προσεπέλασεν ταῖς πακίαις.

6. Πολλοὶ ἐστέρχονται τῷ ἱερῷ, ἀλλ' ὀλίγοι μετέχουσιν τῷ ἱερῷ, ὃ γὰρ ἵσι ἄξιοι τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ. ὁ γὰρ ὑπερηφάνος οὐ μένει ἐν τῇ ἀγάπῃ, ὁ δὲ μὴ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ οὐ μένει κατὰ τὸν Ἰωάννην. ὁ δὲ μένων

peccatum procul pellitur, ut à Jeremia k) ac Salomone l) edocemur: quoniam vere *initium Sapientia est timor Domini*: hisque concinit beatus Paulus. m) Hæc publicanum præconem sancti Spiritus constituit, at superbia Phariseum facit tympanum inani resonans strepitu. Sane sodomiticum pomum refert hypocrita, nam extrinsecus pulchri fructus speciem habet, at intus putridus ac detestabilis est.

5. Ascendit in templum publicanus corpore pariter & animo. Ascendit in templum Phariseus corpore, animo minime. Ille enim ascendit, dum per humilitatem descenderet: hic descendit, per superbiam ascendendo. Ille ascendit gradibus Davidicis, ingressus viam quæ ad paradisum tendit: at hic descendit ascendens ad Luciferum Ducem ac Principem superbiæ. Ille ascendit per ascensionem ac profectum in virtutibus: hic à virtutibus descensione facta propior vitiis accessit.

6. Multi templum sanctum ingrediuntur, sed pauci de sancto participant, utpote domo divina existentes indigni. Superbus enim in charitate non manet: Qui vero non manet in charitate, nec in Deo manet,

k) Jerem. XXXII, 40, 40.

m) 2. Cor. VII, 1.

l) Proverb. I, 7.

manet, ut docet Johannes. n) Qui vero manet in charitate, manet in DEO, & in ipso manet DEUS, & DEI ipse templum est, ut Paulus ait. o) Illi proprie ædem sacram & templum DEI ingrediuntur, in quibus DEUS privatim operatur. Solos autem infantes & parvulos illuminat, ut à Musurgeta sive modulatore Davide p) docemur. Ubi enim humilitas ibi etiam sapientia est, teste Salomone: q) sapientia fidei, & sapientia quæ in actione versatur.

ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ἔστι ναὸς Θεὸς κατὰ τὸν Παῦλον. ἐκείνοι κυρίως ἐστέρχονται τῷ ἱερῷ καὶ τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, οἱς ἰδικῶς ἐνεργεῖ ὁ Θεός. φωτίζει δὴ μόνους τὰς νηπίους καὶ μικροὺς ὁ Θεὸς κατὰ τὸν μετσεργέτην Δαβίδ. ὅπως γὰρ ταπίνωσις, ἐκείνη καὶ σοφία κατὰ τὸν Σολομῶντα σοφία πίστεως καὶ σοφία πράξεως.

6. Hac sapientia destituebatur Phariseus, unde tanquam hypocrita pro solis externis rebus gratias DEO agit, pro internis autem ingratus Numini exhibet, neque enim servat præceptum illud: *amabis proximum tuum veluti teipsum*. r) Bene quidem dictum ab eo erat: *Gratias ago Tibi*. Si quidem non sibi ipsi virtutem tribuebat Phariseus, quia sententia fuit Nabuchodonosor s) & Semeias t) & Petrus, u) & inquam arrogantiam inciderant Lucifer & Adamus: nihilominus gloriabatur se habere quod non habebat, atque si vel maxime habuisset, per superbiam amiserat. Nam & qui habet, debet fateri se non habere, & dicere, *servus inutilis sum*, x) nam in conspectu tuo non justificabitur vivens quisquam. y)

6. Ταύτης τῆς σοφίας ἐλείπετο ὁ Φαρισαῖος, ὅθεν καὶ ὑποκριτὴς ὢν εὐχαριστῶν κατὰ μόνον τὰ ἐξωθεν τῷ Θεῷ, κατὰ δὲ τὰ ἐνδοθεν ἀχάριστος γίνεται τῷ Θεῷ. ἡ γὰρ τηρεῖ τὴν ἐντολὴν, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτὸν. ἢ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, εὐχαριστῶ σοι, ἐπειδὴ σὺς ἐαυτῷ ἀπεδίδης τὴν ἀρετὴν ὁ Φαρισαῖος, ὡς ἐνόμιζεν ὁ Ναβυχοδονόσορ καὶ ὁ Σεμείας καὶ ὁ Πέτρος. ἦτις ὑπερηφάνεια καὶ ὁ ἐωςφόρος, καὶ ὁ Ἀδάμ περιέπεσον, ὅμως ἠύχετο ὁ σὺς ἔχεν ἔχων, καὶ εἰ γὰρ εἶχε, διὰ τῆς ὑπερηφανείας ἀπώλεσεν. ὁ Φίλει γὰρ καὶ ὁ ἔχων ὁμολογεῖν μὴ ἔχειν, καὶ λέγειν ὅτι ἀχρεῖς δὲ ἅλως ἐμὶ, ἐπεὶ ἔδικαιώθησεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.

Ἀπο.

n) 1. Joh. IV. 16.

q) Proverb. XI. 2.

t) Jerem. XXIX. 25.

y) Psal. CXLIII.

o) 1. Cor. III. 16.

r) Levit. XIX. 18.

u) Matth. XXVI. 33.

p) Psal. XIX. 2. CXIX. 129.

s) Daniel. IV. 1.

x) Luc. XVII. 10.

7. Αποβάλλεται ὅντως τὴν ἀγάπην ὁ μὴ ταπεινόμενος, καταφρονεῖ δὲ ὁ μὴ ἀγαπῶν. ὅντως δεχθήναι πάντος εἶδος ἀμαρτίας ἢ ὑπερηφάνια. ταύτῃ ἐπεταί φθόνος, τῷ φθόνῳ φόνος, δι' ἣν ἐν ἐχθρῷ μοῖρα ὁρᾷ τὸν πατέρα ὁ Ἀβεσαλωμ καὶ κτείνειν προωγεταί. ὅντως ὁ κρύβητος κακὸς τῷ φανερῷ ἐν χεῖρσιν, καὶ τῷ διαβόλῳ σὺν ἀπέοικε δι' ὅφους τὸν πρωτόπλαστον φαναικίσαντος. διὰ τῆτο ὁ φανερός Φαῦλος δικαίεται, καὶ ὁ ἀφανὴς καταδικάζεται. τῷ μὲν γὰρ μόνῃ φανότης, τῷ δὲ καὶ ψεύδος καὶ διαπάτῃ παρέπεται. καὶ διὰ τῆς ἡσυχίας ἀληθείας ἀποδιώκεται. διὰ γὰρ τῆς ἀγάπης καὶ ὁ ἐκλεκτὸς προσερίζεται, κατὰ τὴν τὸν Πέτρον ἐπιστολὴν δευτέραν, καὶ τὸν Παῦλον πρῶτον πρὸς Ἐφεσίους καὶ τρίτον πρὸς Κολοσσαῖς, τὸ δὲ ἐχθρὸς ἀποδοκιμάζει.

8. Ἐγὼ εἰ τελώνης τὴν ἰδίαν ἀμαρτίαν, καὶ δεικνύωμαι, τῆς ἀμαρτίας πορρωθεὶς γενόμενος. ὅθεν καὶ ζῇ κατὰ τὸν Ἰεζεκιήλ, ἡτις ζωὴ καὶ τῷ Δαβὶδ παρεκλήθησεν, ὡς ἐμαρτύρει ὁ Ναθαν. σὺν ἔγνω τὴν ἰδίαν ἀμαρτίαν ὁ Φαρισαῖος, καὶ τῆς ζωῆς πόρρωθεν γίγνεται.

9. Καὶ σκόπει καλῶς δεύτερον τὴν εὐαγγελικὴν ῥῆσιν. Ἄνθρωποι

7. Abjicit sane à se charitatem. quisquis humilis non est, & non amans contemnit. Certe omnis generis peccatorum principium est superbia, ex qua sequitur invidia, ex invidia cædes. Per superbiam Abesalom patrem ut hostem aspexit & conatur interficere. Clam malus profecto aperte malo peior est, nec absimilis diabolo, à quo per serpentem protoplastus fuit delusus: propterea & palam malus, justificatur, & clam malus qui erat, condemnatur: in illo enim sola vitiositas, in hoc præterea etiam mendacium dolusque hærebat, atque ideo à summa Veritate expellitur: per charitatem quippe & electus præfinitur, ut docent Petrus posteriore Epistola, a) & Paulus primo capite ad Ephesios b) & tertio ad Colossenses: c) odium vero & inimicitias charitas abolet.

8. Agnovit publicanus proprium peccatum, & justificatus proculque à peccato remotus fuit. Hinc etiam vivit, profitente Ezechiele, d) cujusmodi vita etiam Davidem sequebatur, ut Nathan illi testificatus est. e) At non agnoscit proprium Phariseus peccatum, & à vita longe remotus manet.

9. Probe jam iterum Evangelii verba considera. *Homines duo* *ascen-*

T

z) 2.Sam.XV. seq.

a) 2.Petr.I. 7. seq.

b) Ephes.I. 5. 6.

c) Coloss.II. 2.

d) Ezech. XVIII. 25.

e) 2.Sam.XII. 13.

ascenderum in templum oratum, unus Phariseus, & alter publicanus. In exemplum & figuram hominum seiplos justificantium & peccantes contemnentium. Posuit Dominus Phariseum velut specimen superborum, publicanum vero posuit tanquam exemplum hominum peccatorum & cum contrito corde preces & confessiones facientium, ut omnes edoceret superbiam à se haberi odio, humilitatem vero amari.

10. Ac perspicue hac parabola Christus demonstrat quod res magna quidem sunt iustitia ac virtus, & proxime DEO hominem statuunt: si vero accesserit superbia, hæc in infimum barathrum hominem abripit. Id enim evenit Phariseo & eam ob causam condemnatus ille atque in perditionem prolapsus est. In iustitia vicissim ac peccatum detestabile est & odio dignissimum, ac quovis alio malo gravius, quodque hominem à DEO longe removet. At humilitas per pœnitentiam & confessionem justificat eundem & salute maculat, DEOque proximum fert ac statuit. Hoc publicanus invenit & expertus est, eamque ob causam iustificatus & salutem consecutus fuit.

11. Phariseus stans dicebat apud se ipsum: Gracias Tibi ago, DEUS, quod

δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύχασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελῶνης. εἰς παράδειγμα καὶ τύπον τῶν ἀνθρώπων τῶν δικαιομένων ἐαυτοὺς, ἐξ ἐναντίων δὲ τῆς ἀμαρτανότητας. ἔθηκεν τὸν Φαρισαῖον κύριος εἰς δῆγμα τῶν ὑπερηφάνων, τὸν δὲ τελῶνην ἔθηκεν εἰς παράδειγμα τῶν ἀμαρτανόντων ἀνθρώπων καὶ μετὰ συντετριμμένης καρδίας τὰς προσευχὰς καὶ ἐξομολογήσεις ποιημένων, ἵνα διδάξῃ πάντας, τὴν μὲν ὑπερηφάνειαν μισεῖν, τὴν δὲ ταπείνωσιν ἀγαπᾶν.

10. Καὶ δείκνυσιν καθαρῶς ἀπὸ ταύτης τῆς παραβολῆς ὁ Χριστός, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη καὶ ἀρετὴ μεγάλη ἐστὶ, καὶ πλησίον τῷ Θεῷ τὸν ἀνθρώπον ἵστησιν. ἔταν δὲ τὴν ὑπερηφάνειαν προσλάβηται, εἰς τὴν κατώτατην βυθὸν ἀποβρίσκει τὸν ἀνθρώπον. τῆτο γὰρ καὶ πέπονθεν ὁ Φαρισαῖος, καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας κατεκρέθη, καὶ εἰς ἀπώλειαν ἐξώκειλεν. ἡ δὲ ἀδικία καὶ ἡ ἀμαρτία βδελυκτὴ ἐστὶ καὶ μισητὴ καὶ πάσης κακίας βαρυτέρα, καὶ μακρύνει τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἡ ταπείνωσις διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως δικαιοῖ τῆτον καὶ σωτηρίας ἀξιοῖ, καὶ πλησίον φέρει καὶ ἵσθαι τῷ Θεῷ. τῆτο εὗρεν ὁ τελῶνης καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας ἐδικαιώθη καὶ σωτηρίας ἠξίωται.

11. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ἔπεν, ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι,

σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀρπαγες, ἀδικοὶ βαβαὶ τῆς ὑπερηφανείας, Κύριος καὶ Ἡσαΐας ὀλγῶρει ὡς καταγῆσης ἐς Αἴγυπτον καὶ θάροςος ἐχέσης τῆ φαραῶ καὶ σκιάν τῆς Αἰγύπτου καὶ μνήμης ἀπώλειαν μετ' ἧς κατὰ τὸν ἱεροψάλτην Δαβὶδ, καὶ μὴ μνήμης αἰδιότητος. βαβαὶ ἰδὲ Φιλολοιδόρου εὐματός κατὰ τὸ ἕκτον τῶν παροιμιῶν. οὐκ εἰμὶ, φησιν, ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀρπαγες, ἀδικοὶ, καὶ μοιχοὶ, ἢ καὶ ὥς ἔτος ὁ τελώνης. δεχὴ τῆς ὑπερηφανείας ἢ ὕβρις φαίνεται. ὁ γὰρ διαπτύων ἰδὲ ἀλλας, καὶ μηδὲν τέρας ἡγούμενος, ἀλλὰ τοὺς μὲν πτωχοὺς τοὺς δὲ δυσγενεῖς, τοὺς δὲ ἀμαθεῖς καὶ ἰδιώτας ὑπολαμβάνων, τοὺς δὲ ἀδίκους καὶ ἀμαρτωλοὺς, ἐκ τῆς ὕβριος ταύτης παρσούρεται, καὶ μόνον ἐαυτὸν οἰεῖται εἶναι σοφόν, συνετόν, εὐγενῆ, πλούσιον, δυνατόν, δίκαιον, καὶ πάντων ἀνθρώπων ὑπέρτερον. καὶ ἔστιν ἡ ὕβρις ὑπερηφανείας δεχὴ, καὶ ἡ ὑπερηφανία κακὸν τῆς ὕβριος ἔγγονον. διὰ τοῦτο ἡ διαβόησις ἡμέρα Κυρίου τὴν ἐκ δίκης ἐκ ποιήσῃ ἐπὶ πάντα ὕβριστην καὶ ὑπερήφανον. αἱ γὰρ συγενεῖς ἀμαρτίαν ἐμολόγως κολάζονται.

non sum quales alii homines, rapaces, iniusti. Hem arrogantiam quam Dominus atque Esaias f) aspernatur tanquam deducentem in Aegyptum & fiduciam habentem in Pharaone atque in umbra Aegypti: perituramque memoriam cum sonitu, ut ait sacer Psalter David, g) non in sempiternum duraturam. Hem os pronum ad obrectationes, non sum, inquit, sicut ceteri homines, rapaces, iniusti & meretricii, aut etiam qualis hicce publicanus. Ita secundum sextum h) Proverbiorum caput, superbia ac tumor contumeliæ apparet esse principium. Nam qui alios despuit nihilique æstimat, & hos pauperes habet vel ignobiles, illos indoctos & imperitos, istos iniustos ac peccatores: ex huiusmodi contumelia transversus abripitur solumque seipsum putat esse sapientem, peritum, nobilem, divitem, justum cunctisque præstantiorem hominibus. Est adeo contumelia principium superbiæ, superbiæque, mala contumeliæ progenies. Propterea nobilis ac celebrata illa dies DEI i) vindictam repetet ab omni contumelioso ac superbo, cognata quoniam peccata consimili ratione punientur.

12. Ἐδείξεν ὁ Φαρισαῖος καὶ ἰδὲ Χιμὰν αὐτοῦ καὶ τῇ εἰσόδῳ τὴν ἐπὶ

12. Demonstravit Phariseus & habitu suo & statione elatum quem habebat.

T 2

f) Es. XXX. 2.

g) Psal. IX. 6.

h) Proverb. XI. 2.

i) Es. II. 12.

habebat animum atqve arrogan-
tiam: ac verba ejus initio quidem
moderata ac proba erant, aiebat
enim: *Gratias ago Tibi, DEUS. Qvæ*
vero deinde subjunxit, plena super-
biæ & arrogantia erant omnia.
Non enim dixit, tu me talem fecisti
Domine, & tua opeliber sum & im-
munis ab omnia injustitia, rapina
aliisque malis. *Quid vero habes*, in-
quit Apostolus, k) *quod non acce-*
pisti? at Phariseus omnem virtu-
tem ex propriis viribus edere se
existimabat. Debet autem quis-
qve mortalium certus esse sine DEI
se auxilio nihil quicquam posse ac
nihil valere boni ita ut debet per-
ficere. *Sine me*, inquit CHRISTUS,
facere potestis nihil. l) Et Propheta:
m) *nisi Dominus edificaverit domum,*
frustra laborant qui aedificant. Et A-
postolus: n) *Non volentis, nec cur-*
rentis, sed misereentis DEI. Et o)
non ego, sed Gratia DEI qua tecum
est. Et: p) *DEUS est qui operatur in*
nobis & vult & perficere.

αρσιν, ἣν εἶχε, καὶ τὴν ἀλαζονίαν,
καὶ οἱ μὲν λόγοι αὐτοῦ ἐξ ἀρχῆς
ἦσαν εὐγνώμονες. ἔλεγε γάρ, ὁ θεὸς
εὐχαριστῶ σοι. μετὰ ταῦτα δὲ ὅσα
εἶπε πάσης ἀλαζονίας καὶ ὑπερηφα-
νίας ἦσαν πεπληρωμένα. οὐ γὰρ εἶ-
πε, σὺ με ἐποίησας κύριε, καὶ διὰ
τῆς βοηθείας τῆς σῆς ἐλευθερούμαι
πάσης ἀδικίας καὶ ἀρπαγῆς, καὶ τῶν
ἄλλων κακῶν. τί γὰρ ἔχεις, φησὶ
ὁ κύριος ἐλαβε, ἀλλὰ πάντα τὰ κα-
τορθώματα ἐξ ἰδίας δυνάμεως ἐλο-
γίζετο κατορθῶσαι. πᾶς δὲ ἄν-
θρωπος ἐχέτω πληροφορίαν, ὅτι
χωρὶς τῆς τοῦ θεοῦ βοηθείας οὐ
δύναται οὐδὲ ἰσχύει κατορθῶσαι τι
ἀγαθόν. χωρὶς γὰρ ἐμοῦ, φησὶν ὁ
κύριος, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. καὶ
ὁ προφήτης, εἰάν μὴ κύριος οἰκοδο-
μήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν
οἱ οἰκοδομοῦντες. καὶ ὁ ἀπόστολος,
οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέ-
χοντος ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ.
καὶ, κύριε ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ
ἡ σὺν ἐμοί. καὶ ὁ θεὸς ἐστὶν ὁ ἐνερ-
γῶν ἐν ἡμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνερ-
γεῖν.

13. Publicanus itaque hortus
erat spiritalibus aquis irrigatus:
Phariseus autem quercus sine fo-
liis, ut est apud Esaiam q) ac Salo-
monem, r) Quamquam enim ho-
nor nobis concessus est liberi arbi-

13. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ μὲν τελώ-
νης κήπος ἦν τῶς πνευματικαῖς ὕδα-
σιν ὑποβρύχιος. ὁ δὲ φαρισαῖος
δρύς ἦν ἀφυλλὸς κατὰ τὸν Ἠσαΐαν
καὶ τὸν Σαλωμῶνα. εἰ γὰρ καὶ τὸ
αὐτῆς οὐσίας τελήμεθα τῆς προαι-
ρέσεως.

k) 1. Cor. IV. 7.

n) Rom IX. 16.

q) Es. I. 30.

l) Joh. XV. 5.

o) 1. Cor. XV. 10.

r) Sirach. VI. 4.

m) Pf. CXXVII. 1.

p) Philipp. II. 13.

ρέσεως, ἀλλ' ὅμως ἐκτός τῆς ἀνω-
θεν συμμαχίας οὐδὲν ἴσων ἀνδρα-
γαθημάτων ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ βίου
ἐπιελέσασιν δυνάμεθα. οἶδα γάρ
Φησιν, ὅτι οὐ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς
αὐτοῦ, οὐδὲ πορεύεται ἀνὴρ κατ' ἐξου-
σίαν πορείαν αὐτοῦ. μὴ οὖν ἐαυτοῖς
λογιζώμεθα ἴσων ἀγώνων τὰ ἰσθ-
μια. ἡμεῖς γὰρ τὸ προελεῖσθαι
μόνον τὸ κρεῖττον καὶ σπεύδασαι,
θεοῦ δὲ τὸ εἰς ἔργον ἀγαγεῖν τὴν
ἀγαθὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἀφαιρῖν **
τῷ μηδὲ φύσει τὸ δύνασθαι ἔχον-
τι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς χάριτος λαμβά-
νοντι λέγειν ὅτι δύναμαι. τοῦτ' ἐκ
πᾶσι καύχησις. ἡ γὰρ ἔχεις, Φη-
σὶ, ὃ ὅσον ἔλαβες, εἰ δὲ καὶ ἔλαβες,
τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών.

trii, nihilominus citra supernum
auxilium nihil recte in vitæ hujus
via perficere possumus. *Novi enim,*
inquit, s) quod non est hominis via-
ejus, nec viri, ut ambulet & dirigat gres-
sus suos. Ne igitur nobis tribua-
mus tropæa certaminum: nostrum
enim tantummodo est eligere *
quod melius est, studiumque im-
pendere: DEI autem, in opus de-
ducere bonum desiderium, ac pro-
positum, in eo quia natura facul-
tatem hanc non habebat, sed à Gra-
tia accipit ut dicat se posse. Hæc
gloria atque prædicatio. *Quid enim*
habes, inquit, t) quod non acce-
pisti, si vero accepisti esquid gloriaris
ac si non accepisses?

14. Νηστεύω δις τοῦ σαββάτου,
ἀποδεκατῷ δὲ πάντα ὅσα κτῶμαι.
ἐπειδὴ γὰρ κατήγόρησε τῶν λοιπῶν
ἀνθρώπων καὶ τοῦ ἱελῶνος ὁ Φαρ-
σαῖος, ὅτι μοιχοὶ εἰσι καὶ ἄρπαγες.
αὐτὸς πρὸς μὲν τὸ τῆς μοιχείας πά-
θος τὴν νηστείαν ἠλαζονεύσας. ἐπει-
δὴ ἀπὸ τῆς ἱουδαίας γίνεσθαι ἡ πορ-
νεία, καὶ γὰρ παλὴρ ὕβρεως, καὶ
πορνεία ἐκ πληθμονῆς. ὁ Φαρσαῖος
δὲ τὸ σῶμα διὰ νηστείας κατὰλήμων
πολὺ ἀπέχων ἐκαυχᾶτο τῶν ἰουδαίων
παθῶν. ἐνῆυσεν δὲ ὁ Φαρσαῖος

14. *Jejunio bis in sabbato, decimas*
de omnium qua possideo. Postquam
alios Phariseus mortales & publi-
canum accusaverat tanquam adul-
teros & raptos, ipse adversus mœ-
chiz vitium, de jejunio gloriatur.
Siquidem à luxuria profluit libido,
lasciviz enim parens est affluens sa-
tietas, & ex repletionem cibi ac po-
tus, scortatio. At Phariseus cor-
pus suum jejunio emacerans mul-
tum se ab ejuscemodi vitiis absti-
nentem esse jactabat. Jejunabant
autem

T 3

s) Jerem. X. 22.

* Hoc ita intelligendum ex Apostoli Pauli doctrina, ut ipsum etiam velle & eligere ex
Gratia Divina in nos proficiscatur. Philipp. II. 13. ὁ θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν
ὑμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. Hanc gratiam quicquid non
rejeciunt, habent. ** Leg. ἔφασκεν. t) 1. Cor. IV. 7.

autem bis Pharisei quavis hebdomade, die tertio, quintoque.

δύο ἡμέρας ἡς εβδομάδος, δευτέρα καὶ πέμπτη.

15. Raptoribus atque injustis opponit Phariseus: *decimas de omnibus quae possideo*. Usque adeo scilicet gloriatur se adversari rapinis atque injustitiae, ut & sua bona aliis impertiat. Hebraei dabant omnium quae habebant decimam unam atque iterum, ad tertiam u) usque, quae triplices decimae junctim positae tertiam partem bonorum quam largirentur conficiebant. Primitias praeterea ac primogenita aliaque plura tribuebant ex facultatibus suis pro peccatis, pro purificatione, in festis, in debitorum remissione, in manumissione servorum, in mutuo dato sine faenore. Quae omnia si simul ponantur ac computentur, dimidiam partem bonorum suorum largiens homo nihil tamen magni facit siquidem in eo effert se ac superbit, nam ut ait Evangelium, *nisi iustitia vestra abundaverit pra iustitia scribarum & Pharisaorum, non ingrediemini in Regnum Caelorum*.

15. Πρὸς δὲ τὸν ἄρπαγες καὶ ἀδικοὶ, ἔλεγεν ὁ Φαρισαῖος ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. τοῦτον γὰρ ἐνεκαυχῆσατο ἐναντιῶσθαι τῇ ἀρπαγῇ καὶ τῇ ἀδικίᾳ, ὥστε καὶ τὰ ἑαυτοῦ ἑτέροις διδόναι. οἱ γὰρ ἐβραῖοι ἐδίδουσαν τῶν ὄντων ἀπάντων δεκάτην μίαν. καὶ μετὰ τὴν τρίτην. καὶ αἱ τρεῖς συντεθειμέναι διανύουσιν ὅτι τὸ τρίτον τῆς εὐθείας αὐτῶν ἐδίδαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπαρχὰς καὶ πρωτοτόκια, καὶ ἕτερα πλείονα παρῆχον τῶν ὄντων ὑπὲρ ἁμαρτημάτων, τὰ ὑπὲρ καθαρῶν, τὰ ἐν ἐρεταῖς, τὰ ἐν ταῖς τῶν χρεῶν ἀποκοπαῖς, καὶ ταῖς τῶν δέλων ἀφέσεσι, καὶ τοῖς δανείσμασι τοῖς ἀπαλλαγμένοις τόκῳ. ταῦτα δὲ πάντα συντεθειμένα καὶ συναριθμημένα τὸ ἥμισυ τῆς εὐθείας διδὼς ἀνθρώποις x) ἔδεν μέγα ἐργάζεται ἐπαυρόμενος καὶ ἀλαζονευόμενος, καὶ ταῦτα τῷ εὐαγγελίῳ λέγοντος εἰάν μὴ περιστέυση ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ὁρατῶν.

16. *At publicanus e longinquo stans nolebat oculos ad caelum tollere, sed percutiens pectus suum, DEUS, inquit, propitius esto mihi peccatori. Dico vobis, descendit hic justificatus in domum*.

16. Ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἕως οὐκ ἤθελεν εἶδε τὰς οὐφθαλμὰς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάρει, ἀλλ' ἐτυπτεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων ὁ Θεὸς ἰλασθῆτί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. λέγω

u) Tobiae I, 5.

x) Leg. ἀνθρώποις.

λέγω ὑμῶν, κατέβη ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται. ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. εὐχόμενος ὁ τελώνης καὶ ἔργα μὴ ἔχων, ἀγαθὰ, ὅθεν ἀπαρτίζεσθαι ταῦτα ἠδύνατο ὡς περὶ ὁ Φαρισαῖος, ἀλλ' ἐτυπτε τὸ στήθος, καὶ τὴν καρδίαν ἐμάστιξε, καὶ μετὰ πολλῆς συντριβῆς καὶ κατανύξεως ἔλεγεν. ὁ Θεὸς ἰλασθῆτί μοι τῶ ἀμαρτωλῷ, διὰ τῆς καὶ ἰλεων εὐρίσκει τὸν ἐλεήμονα καὶ εὐδιάλλακτον Κύριον. πάντων γὰρ τῶν ἀμαρτημάτων κατὰσφραγιτικὴ ἐστὶν ἡ ταπεινοφροσύνη, ἥ δὲ ὑπερηφανία ἀφανίζει πάσας τὰς ἀρετάς, ὅτι πάσης ἀμαρτίας καὶ κακίας μύζων ἐστὶ καὶ βαρυτέρα. κρείσσον ἀμαρτάνοντας ἐπιτρέφει καὶ ταπεινοῦσαι, ἢ κατορθύντας ἐπαίρεισαι. ὁ τελώνης τὰ ἀμαρτήματα ἀπεδύσατο, δεξιόμενος τὴν τῷ Φαρισαῖῳ κατηγορίαν μετὰ προσηγορίας, καὶ ὑπομονῆς, καὶ ὁ Φαρισαῖος ἀπὸ δόξης εἰς τὸ τῆς ἀτιμίας κατέπεσε βάρβαρον. δι-
καιώσας ἑαυτὸν, καὶ κατηγορήσας τῷ τελῶνι καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ὁ τελώνης ἀπὸ τῆς ἐπονείδισι ζωῆς, καὶ τῆς ἀμαρτίας εἰς τὴν μακαρίαν ἐπανήλθε ζωὴν καὶ κατάστασιν, ὁ δὲ Φαρισαῖος ἐταπεινώθη ἐξ ὅλης καὶ τῆς ἐπάσσεως.

17. Δύο γὰρ ἀπαυλῆμεθα πάντες ἄνθρωποι. τὸ καταγινώσκων τῶν ἑαυτῶν ἀμαρτημάτων, καὶ τὸ τοῖς ἑτέροις ἀφιέναι ἀμαρτήματα. ὁ γὰρ

suam. *Nemo omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur.* Oraturus publicanus, nec bona habebat opera nec instar Pharisei enumerare illa valebat, sed verberabat pectus, & cor suum castigabat, multaque cum afflictione & compunctione dicebat: *Deus, propitius esto mihi peccatori.* Ideoque & propitium invenit misericordem & placabilem Dominum: omnium enim delictorum deletrix est humilitas, at superbia omnes abolet atque evertit virtutes, quoniam omni peccato & malitia major est graviorque. Præstat, peccatores se convertere & humiliari, quam officio suo functos superbiere. Publicanus peccatis se suis exuit, criminatione Pharisei accepta cum leni animo ac patientia: & Phariseus à gloria in barathrum ignominie prolapsus est cum se ipsum justificaret, publicanumque & alios homines criminaretur. Publicanus à vita erubescenda & peccato conversus est ad felicem vitam & statum: Phariseum contra ex tumore atque elatione sua contigit deprimi atque humiliari.

17. Duz res ab omnibus requiruntur hominibus, ut nostra condempnemus peccata atque alienis veniam demus. Qui enim in propria

pria peccata respicit, erga alios sit indulgentior: qui vero condemnat alterum, seipsum condemnat, & adversus se fert sententiam. Et quantumvis multas quis possidet virtutes, vere magnum est, fratres, non alios, sed seipsum condemnare. Nos autem nostris peccatis neglectis alios potius arguimus atque inquirimus, nec perfectum habemus, quod licet omnes iustitia anteiremus, si tamen alios condemnamus, rei ipsi sumus, eademque poena & supplicio digni, quam ille qui condemnatur promeruit. *Quo enim iudicio, inquit, y) iudicatis, eodem & iudicabimini.* Qui libidinibus se contaminat, praeceptum DEI transgreditur. Sed violat praeceptum divinum etiam ille qui alterum condemnat, ut adeo ambo sint divinae Legis transgressores & scortator & condemnator.

18. Itaque charissimi, istam in alios inquisitionem ac curiositatem in nosmet potius ipsos transferamus, ac si quos videmus peccare, nos nostra ipsorum delicta habeamus ante oculos, & alienis peiora ducamus. Nam illi qui peccarunt, eadem fortasse hora egerunt poenitentiam, at nos si alios condemnamus & in alios inquirimus, incorrecti manemus. Lot ille Sodomorum incola condemnavit neminem, neminem accu-

τὰ αὐτὰ * βλέπων ἀμαρτήματα συγγνωμιώτερος γίνεσθαι τοῖς ἐτέροις, ὁ δὲ κατακρίνων ἐτέρως, ἐαυτὸν κατακρίνει καὶ καταδικάζει, καὶ ἡ πολλὰς κτήσεις δεσπότης ὄντως μέγα ἐστὶ τὸ μὴ κατακρίνων ἐτέρως ἀλλ' ἐαυτὸς, ἀδελφοί ἡμῶς δὲ τὰ ἐαυτῶν ἀφέντες ἀμαρτήματα, ἐτέρως μᾶλλον κατακρίνομεν, ἄλλως ἐξετάζομεν, οὐκ ἰδοῦτες ὅτι καὶ πάντων ὦμεν δικαιοῦτεροι, ἐτέρως δὲ κατακρίνομεν, ὑπεύθυνοι γινόμεθα καὶ τῆς αὐτῆς εἰσμέν ἄξιοι ἡμωρίας καὶ κολάσεως ἧς καὶ ὁ κρινόμενος ἄξιος ἐστίν. ὦ γὰρ κρίματα κρίνεις, φησὶ, Ἰσὼ καὶ κρινθήσεσθε. ὁ γὰρ πορνέων ἐπὶ ὁλὴν παραβαίνει, καὶ ὁ κρινὼν τὸν πορνέοντα ὥστε καὶ ἀμφοτέροις θείαν ἐπὶ ὁλὴν παραβαίνεσθαι καὶ ὁ πορνέων καὶ ὁ κρινὼν.

18. Ἀλλὰ μεταθώμεθα τὴν εἰς ἐτέρως ἐξέτασιν, καὶ πολυπραγμοσύνην εἰς ἐαυτὸς μᾶλλον, ἀγαπητοί. καὶ εἰάν ἴδωμέν ἵνας ἀμαρτάνοντας, ἡμῶς τὰ ἐαυτῶν ἀμαρτήματα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχωμεν καὶ χερσὶ τὰ ἡμεῶν ἴερα λογίζώμεθα ἢ τὰ τῶν ἐτέρων. οἱ γὰρ ἀμαρτήσαντες ἐν τῇ ὥρᾳ ἴσως τῆς ἀμαρτίας μελενόνθησαν, ἡμῶς δὲ πάντοτε μένομεν ἀδιόρθωτοί κατακρίνοντες καὶ ἐτέρων ἐξετάζοντες. ὁ Λὼτ ἐκείνος ἐν Σοδόμοις οἰκῶν ὑδὲνα κατέκλεινε, ὑδένος κατήγορησε. διὰ τῆς

* Leg. αὐτῶ.

y) Matth. VII. 2.

τῷ δεικαίῳ καὶ ἀπὸ τῆς πυρὸς διασώθη. καὶ τῆς πανολεθρίας ἧς οἱ Σοδομίται κατεδικάσθησαν. Ταπεινώσασθε ἑαυτοὺς καὶ ἡμεῖς ἑαυτοὺς κατακλινώμεν, ἑαυτοὺς κατακλινώμεν, ἵνα ἀκατάκριτοι ὑψηλοὶ γενώμεθα· ἀγαπήσωμεν τὴν ταπεινοφροσύνην. διὰ ταύτης ὁ τελώνης ἐδικαίωθη, καὶ τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτημάτων ἀπέθετο, μισήσωμεν τὴν ἑπάρσιν. ὁ δὲ Φαρισαῖος διὰ ταύτης κατεκρίθη καὶ τὰς ἀρετὰς αἷς εἶχεν ἀπώλεσεν.

19. Ὁ Φαρισαῖος μὴ καλῶς τὸ καλὸν διαπραχάμενος κατὰ κριταί, ὁ τελώνης αἷς καλῶς τὰ μὴ καλὰ τῶν ἔργων ἀποσιτισάμενος δεικαίωται. ἐπέβλεψε γὰρ ὁ Θεὸς ἐπὶ τὸν σαναγμὸν τοῦ τελώνου καὶ τὴν αὐτοῦ συντριβὴν, καὶ τὰς καλὰς τῆς σῆψος τύφους, καὶ προσδέξαμενος τὸ ἱλάσθαι, μετὰ τοῦ Ἀβελ αὐτὸν ἐδικαίωσεν. τὰς δὲ δυσίας καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ κατορθώματα Φαρισαῖος αἷς μεγαλαύχων καὶ ὑπερηφάνως ἐβδελύξατο καὶ ἀπώσατο, καὶ αἷς τὸν ἀδελφοκτόνον Καὶν κατεδικάσεν αὐτὸν ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας.

20. Μάθωμεν ἀδελφοὶ καὶ διδασκώμεν καὶ μεγάλα ἐργαζώμεθα κατορθώματα. τέτων ἐνεκεν μὴ ἐπαυρώμεθα, καὶ εἰς ἀγαθοὺς γενώμεθα, δίκαιοι καὶ ἐπιεικεῖς καὶ

savit: ac per hoc justificatus ipse & ab igne incolumis servatus est & à communi exitio liberatus, ad quod Sodomitæ judicio divino addicebantur. Igitur & nos humilitati dediti nos ipsos condemnemus, nos ipsos pudore afficiamus, ut absolvamur, atque extollamur. Amemus humilitatem, per hancce publicanus justificatus est, onusque peccatorum à se deposuit: detestemur elationem animi, quoniam Phariseus per hanc condemnatus est, & virtutum quas habebat fecit jacturam.

19. Phariseus minus bene bonum peragens condemnatur, & publicanus opera non bona bene à se removens & excutiens justificatur: respexit enim DEUS publicani gemitum & contritionem, percussionesque pectoris, & ejus precibus propitius mihi es, locum dedit, atque cum Abele eum justificavit. Pharisei autem sacrificia virtutesque & recte facta, tanquam jactatoris ac superbi detestatus est ac rejecit, ipsumque, perinde ut fratricidam Cainum, hanc ob causam condemnavit.

20. Discamus hinc fratres & erudiamur, ut magno studio operemur quæ bona & recta sunt, horum causa autem ne utique nos effera-
mus: etiam si boni simus & justī,
u æqui-

æquique; humani & misericordes, tamen ita quovque colamus humilitatem, neque supercilium aut arrogantiam habeamus, ne labores nostri ac operæ insuntæ nobis pereant. *Hæc omnia enim*, inquit Dominus, 2) *cum feceritis, dicite*, *servi inutiles sumus, quæ debemus facere fecimus*. Necessarium enim & haud inficiandum debitum est, ut Deo summo offeramus humilitatem servilem, patientiam, submissionem, obsequium, proprii consilii renunciationem, gratumque animum: maximi autem faciamus & adoremus sanctissimam ejus voluntatem, nec afficiamur aliorum in nos conviciis ac contumeliis, nec tentationibus affligamur, neque moleste feramus quum ignominia nobis infertur, quoniam ex his quovque multum fructus atque utilitatis in nos redundat. Discamus, fratres, ac perspectam habeamus virtutem, vim atque opem humilitatis: discamus elationis ac superbiæ condemnationem, pœnamque, damnum, & exitium. Umbram Beemoth in locis humidis, ut est apud Jobum, * & inter arundines, declinationem à via veritatis luceque justitiæ.

21. Cumque magnum bonum sit pœnitentia & confessio, contritio, lacrymæ & ex imo pectore gemitus ac compunctio, ideo hor-

συμπαθεῖς καὶ ἐλεήμονες, ἀλλὰ καὶ ἕως ταπεινέμεθα καὶ μὴ ὑπερφίαλοι καὶ ἀλαζονεῖς ἔχωμεν, μήποτε τὰς καμάτας ἡμῶν καὶ τὰς πόνας ἀπολέσωμεν. Ὅταν γάρ, Φησὶν, ταῦτα πάντα ποιήσῃτε, λέγει Κύριος, λέγετε ὅτι ἀχρεῖοι δέλοισμεν, ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι, πεποιθήκαμεν. Ἀναγκαῖον γάρ καὶ ἀπαραίτητον χρεῖον ἐστὶ πρὸς Φέρειν ἡμᾶς τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ τὴν δεικνὴν ταπεινώσιν, τὴν ὑπομονὴν, τὴν ὑποταγὴν, τὴν εὐπείθειαν, τὴν ἀγνωμοσύνην, τὴν εὐχαριστίαν, καὶ μεγαλύνειν καὶ προσκυνεῖν τὸ θέλημα αὐτοῦ τὸ πανάγιον, καὶ μὴ δάκνεται ταῖς παρ' ἐτέρων λοιδορίαις καὶ ὕβρεσι, μήτε ἀχθεῖται τοῖς πειρασμοῖς. μήτε δυσχεραίνειν ὀνειδίζομενοι ὅτι καὶ ἀπὸ τέτων πολλὴν καρπόμεθα τὴν ἀφέλειαν. μάθωμεν καὶ γινώμεν ἀδελφοί μὲς τὴν τῆς ταπεινώσεως δύναμιν καὶ ἰσχὺν καὶ βοήθειαν. μάθωμεν τῆς ἐπάσσεως τὴν καταδικὴν καὶ τὴν ζημίαν καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν βεεμῶν τὴν σκίαν κατὰ τὸν ἰώβ ἐν τοῖς ὑγροῖς τόποις καὶ τῷ καλῶν, τὴν ἐκτροπὴν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας, καὶ τὴν φωτὸς τῆς δικαιοσύνης.

21. Καὶ ἐπειδὴ μέγα ἀγαθὸν ἐστὶ μετάνοια καὶ ἐξομολόγησις, καὶ ἡ συντριβὴ, καὶ τὰ δάκρυα, καὶ οἱ ἐκ βάθους στεναγμοὶ καὶ ἡ κατάνυξις, διὰ

2) Luc. XVII, 10,

*) Job. XL, 16, 17.

διὰ τῆς παρακαλῶ, ἐξομολογῆσατε
τῷ Θεῷ συνεχῶς καὶ τὰ ἁμαρτή-
ματα αὐτῷ ἐκκαλύπτετε. εἰ γὰρ
ἀναπτύσσωμεν τὸ συνειδὸς ἡμῶν καὶ
δεσπύωμεν αὐτῷ τὰ τραύματα τῶν
ψυχῶν ἡμῶν, καὶ ἑτέρας ἔκρινόμεν,
εἰδὲ ἐκδηρῶμεθα πρὸς τὰς τῶν
πλησίων ἕβρεις, εἰδὲ λυπέμεθα διὰ
τὰς ὀνειδισμὰς καὶ τὰς ἀδικίας αὐ-
τῶν, ἴλεως ἡμῖν γενήσεται ὁ Φι-
λάνθρωπος Κύριος, καὶ τὰς τῆς
συμπαθείας αὐτῆς καὶ τῆς ἐν-
σπλαγχνίας κρείσσει φάρμακα, καὶ
ἐπιθήσει καὶ ἰατρύσει ἡμᾶς. διέξω-
μεν τὰ ἁμαρτήματα τῷ μὴ ὀνειδί-
ζοντι δεσπότη ἀλλὰ θεραπεύοντι
καὶ γὰρ σιγήσωμεν ἡμεῖς, ἐκείνῳ
ἀπαντᾷ γνώσκεν ἑπόμεν τοίνυν τὰ
ἡμῶν ἁμαρτήματα ἀδελφοί, καὶ
ἐξομολογησώμεθα καθαρῶς τῷ κυ-
ρίῳ, ἵνα κερδαίνωμεν τὴν τέτῃ συμ-
πείθειαν, ἀποδώμεθα ἐνταῦθα τὰ
ἁμαρτήματα, ἵνα καθαροὶ γεγονότες
καὶ ἔτιμοι ἀπέλθωμεν ἐκεῖσε, καὶ
ἐισαχθῶμεν παρὰ τοῦ δικαίου κριτοῦ
εἰς τὴν βασιλείαν αὐτῆς τὴν ἀτε-
λεύτην καὶ αἰδίων, καὶ κληρονομή-
σωμεν τὰς μελλούσας ἐκείνας καὶ ἀ-
κρεάτους μονὰς καὶ τὴν ἀδαπά-
νην τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν. ὧν καὶ
τύχοιμεν πάντες ἐν αὐτῷ χριστῷ τῷ
θεῷ ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

tor vos, confitemini DEo assidue,
& peccata ipsi vestra exponite ac
detegite. Si enim conscientiam
illi nostram aperimus, & vulnera
animarum nostrarum indicamus,
alios autem homines non condem-
namus, nec ad contumelias ab aliis
nobis illatas efferamur, neque ob
convivia & injurias illorum affici-
mur tristitia, Dominus ille homi-
num amantissimus propitius nobis
erit, & condolentiae ac misericor-
diae miscebit pharmaca admovebit-
que & nobis medebitur. Mon-
stremus peccata nostra Domino
non exprobraturo nobis sed cura-
turo: Quamvis enim delicta silen-
tio occultamus, ille tamen omnia
novit. Enunciemus itaque pecca-
ta nostra, fratres, & liquide Domi-
no confiteamur, ut ejus misericor-
diam lucri loco feramus. Hic ita-
que peccata deponamus, ut puri ac
parati illuc veniamus, atque à justo
Iudice in regnum sempiternum ac
sine fine deducamur, hereditateq;
cernam⁹ futura illa atque labis omnis
expertia habitacula, inexhaustam
omnium bonorum abundantiam
ac fruitionem, quam utinam om-
nes nos ac singuli consequamur
in eodem CHRISTO DEo nostro,
cui gloria & potentia in saecula sae-
culorum Amen.

III. CYRILLUS ex Scythopoli Palæstinæ Presbyter, Euthymii & Sabæ Abbatis qvi A. C. 531. obiit a) discipulus, inter Monachos

U 2

a) Lambecius VIII, pag. 307.

nachos Lauræ b) Hierosolymis vicinæ celebris medio sæculo sexto c) à quo plures exstant diligenter scriptæ Vitæ anachoretarum atque Hefychastarum illustrium.

1. *Joannis Silentarii* Episcopi & solitarii, nati A. 453. scripta centesimo quarto ejus ætatis C. adeoq; A. 557. exstat Latine apud Surium 13. Maji. Græce vulgata è MS. Vaticano in Actis Sanctor. appendice ad Tom. 3. Maji p. 16 & Latine cum notis p. 232-237. Incipit: *Primum mihi propono discendum de Joanne Abbate Laura.*

2. *Theodosii Archimandrite.* d) Græce nec dum quod sciam edita allegatur ab Allatio p. 9. & 54. de libris Ecclesiasticis Græcorum. Incipit: Θεόδωρος ὁ ἀξιωμακάρης καὶ. Aliam ex Metaphraste Latine dedit post Lipomannum & Surium Bollandus in Actis Sanctor. ad XL. Januar. Tom. 1. p. 685. qui hujus recte alium quam Cyrillum auctorem suspicatur p. 680. Incipit: *Inter tempora ver quidem est jucundissimum.*

3. *Quiriaci* sive *Cyriaci* Anachoretæ, e) è quo vita ejusdem scripta à Simeone Metaphraste, edita Græce & Latine à Monachis Benedictinis in Analectis Græcis Paris. 1692. 4. pag. 100-127. Incipit: ἡ εὐλογητὴς σε. Versio Latina est Antonii Pouget, Monachi Benedictini. Latine ediderat Surius 29. Sept. & ante eum Lipomannus Tom. VI. Defunctus Cyriacus Anno ætatis 109. Christi 557. ex Cyriaci ore res gestas Euthymii & Sabæ magnam partem acceptas scripsisse Cyrillus traditur p. 120. magni Euthymii primum, deinde beati Sabæ lauræ alumnus p. 115.

4. *S. Euthymii* Abbatis, defuncti A. 473. ad Georgium novæ lauræ Abbatem, capitibus LIX. præmissa Epistola: τίς ἐστι προηγένω περὶ Εὐθυμίου. Incipit: ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ. Græce & Latine prodiit in iisdem Analectis Græcis pag. 1-99 vulgata primum ex MS. Colbertino. Nam interpolatam tantum Metaphrastæ, ut Latine ab Gentiano Herveto versa erat dederant Lipomannus Tomo V. & Surius atque cum notis Bollandus 20. Januar. Græcolatinum Metaphrastem Cote-

- b) Lauræ erant cellæ anachoretarum & solitiorum loca in quæ vix admissi nisi qui monasticam cœnobarum vitam jam per plures annos egissent. Vide Cangii utrumque glossarium.
- c) Acta Sanctorum Tom. 1. Martii pag. 386. Steph. le Moyne prolegom. ad varia sacra * 27. 2. h.
- d) Ex vita Theodosii etiam petita sunt quæ Allatius p. 1470. de hebdomadibus Græcorum tanquam ex Euthymii vita producit.
- e) Cyrillo tribuit Labbeus de scriptor. Eccles. T. 2. p. 23.

Cotelerius Tom. 2. monument. p. 200-340. Cæterum *historia Euthymiana* ex cuius libro III. capite 40. locum affert Jo. Damascenus Orat. 2. in dormitionem B. Mariæ, diversum opus est & alterius scriptoris, nec audiendus Lambecius qui VIII. p. 306. 173. V. 157. putavit Cyrillum primo ejus libro tractasse de vita Euthymii, secundo de vita Sabæ, tertio de vita Joannis Silentiarii, quod refellit Cotelerius III. monument. p. 575. Mich. le Qvien ad Damascenum Tom. 2. p. 879.

5. S. Saba Hagiopolitæ sive Hierosolymitani Abbatis & Confessoris A. C. 531. defuncti, ad eundem Georgium Abbatem. Incipit: *εὐλογητός ὁ θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* Edidit Græce & Latine Cotelerius Tom. 3. monument. p. 220-376. unico Codice bonæ notæ sed per mucorem corrupto atque exeso ulus. Antiquam Latinam versionem dederat Jo. Bollandus in Actis Sanctior. ad XX. Januarii. Eadem vita à Metaphraste contracta Latine legitur apud Lipomannum & Surium V. Decemb. Incipit in Græcis MSS. *ἔθεν οὕτω νικῆσαι ψυχὴν εἰς ἀρετῆς ἐπιθυμίαν.* Cum vero Cyrillus accurati & diligentis scriptoris optimique Historici laudem à viris eruditiss. tulerit, merebatur pro virtutibus suis, judice Cotelerio f) ut minus à Simeone Metaphraste contaminaretur. Poterat quidem, si ita videbatur, minus Græcæ mutare, licet Græcæ barbara non careant sua utilitate, nec desint auctores unde purior Græcitas petatur. Sed cur (nihil dico de additionibus & mutationibus) quamplurima Historica magnique momenti & scitu dignissima detraxerit, rationem & excusationem nequaquam video. Et tamen ut solet fortuna deterioribus favere, Metaphrasteam Sabæ vitam multi codices MSS. continent, Cyrillianam autem in unico natæ sum &c.

6. S. Theognii Ascetæ, qui Episcopus Cypri fuit. Incipit: *Θεογνίου ὁ πανεύφηνος τὸ μέγα.* MS. in Bibl. Coisliniana in Codice decimi sæculi de quo eruditiss. Montfauconus p. 417.

JOANNES Cappadox, ArchiEpiscopus CPolitanus A. 517. in locum Timothei ordinatus, primus titulo usus fuit *Patriarcha Oecumenici*, * diu adeo ante Joannem jejunatorem, à quo primo id factum esse, præter rem tradidit V. C. Eusebius Renaudorus. ** Ex scriptis ejus nihil ætatem tulit præter paucas Epistolas, ex quibus duæ tantum Græcæ exstant una ad Joannem Hierosol. altera ad Epiphanium Tyri, in Actis Synodi CPol. A. 536. habitæ sub Mena, Actione V. To-

U 3

mo

f) Tom. 3. monument. p. 574.

* Anselm. Bandurinus in Imperio Oriental. p. 895. Memoires de Trevoux A. 1710. Avril pag. 642. ** Renaudot, défense de la perpétuité de la foi, Paris 1709. 12. pag. 13. Ante Renaudotum Allatius p. 228. contra Hottinger. Jo. Morinus de poenitentia p. 615. edit. Venetæ, & alii.

mo V. Labbei p. 185. & T. II. Harduin. pag. 1341. Tres alias ad Hormisdam Papam Latine tantum habemus: è quibus solam primam in collectione Isidori etiam obviam Herduinus p. 1016. exhibet sub titulo libelli fidei. Reliquæ duæ ab eo omissæ, quas inter Hormisdæ Epistolas dedit Binius & Tom. IV. Labbeus p. 1491. de Ecclesiæ pace & p. 1521. de Dominicæ passionis die (A. 520.) 13. Kal. Maj. celebrando. De Johanne I. qui in sede Romana A. 523. Hormisdæ successit, vide si placet Acta. Sanctior. 27. Maj. Tom. VI. p. 702. sqq. Joanni II. ab A. 532. Episcopo Rom. tribuitur Epistola quam Canonibus quibusdam Apostolicis aliisque præmissam edidit Sirmondus Tom. 1. Concil. Galliæ p. 232. sed illam spuriam esse contendit Matthæus Larroqvanus in observationibus ad Ignatinas Pearsonii vindicias pag. 41. seq. argumentis non plane certissimis.

JOANNES *Antiochenus*, ex vico Sirimi, Antiochiæ vicino a) natus, *Scholasticus* b) sive causarum Patronus, & pulso Eutychio, Patriarcha ab A. C. 564. ad 578. CPolitanus composuit *Catecheticum sermonem* A. 566. habitum, sed qui pridem una cum Jo. Philoponi, Trithemæ libello eidem opposito & apud Photium Cod. 75. memorato intercidit; Exstat vero *Collectio Canonum Ecclesiasticorum*, * sub quinquaginta titulis digesta quam Theodorito perperam tribuerunt Franciscus Florens & Salmasius: Exstat etiam respondens huic collectioni, atque sub totidem titulis leges Justiniani Imp. civiles, Canonibus Ecclesiasticis respondentes annotans *Nomocanon*, de quo dixi ad Nomocanonem Photii, Volum. IX. pag. 559. Nomocanoni subjiciuntur *capita XXI. Ecclesiastica* sive Imperatoriæ de rebus Ecclesiasticis constitutiones *ἐκ τῶν νεαρῶν* ejusdem Justiniani *διατάξεων*. Canones ex quibus collectio facta est & quibus Codex Canonum Ecclesiæ Orientalis c) tunc constabat, sunt Apostolici LXXXV. Nicæni XX. Ancyranus XXV. Neocæsarienses XIV. Sar-

a) Evagrius IV. 38. Ἰωάννης ὁ ἐκ τῆ Σηρήμι, κώμη δὲ αὐτῇ ἐν τῇ κυνήγῳ καμένη τῆς Ἀντιοχείας χώρας.

b) Subscriptio capitum Eccles. in Justelli Bibl. Canonica p. 672. Ἰωάννης ἀρχιεπισκόπος Κωνσταντινουπόλεως τῶ ἀπὸ σχολαστικῶν. Eodem tempore fuit Joannes Scholasticus alter, Climaci nomine notior, de quo dixi Volum. VIII. p. 615. seq.

* Hanc Christoph. Justellus notavit respici à Nicolao I. Pontifice in Epistola ad Photium Patriarcham: *Quomodo non sunt penes vos Canones Sardicenses, quando inter quinquaginta titulos quibus Concordia Canonum apud vos texitur, ipsi quoque reperiuntur.*

c) Confer Guil. Beveregium in Codice Canonum Ecclesiæ primitivæ illustrato & vindicato lib. 1. cap. 8. & Christoph. Justelli præf. ad Joh. Scholastici collectionem Canonum.

Sardicenses XXI, Gangræni XX, Antiocheni XXV, Laodiceni LIX, CPolitani VI, Ephesini VII, Chalcedonenses XXVII, & S. Basilii LXVIII. Collectio hæc Canonum, quam ex MS. Bibl. Claromontanæ Jesuitarum Paris. collato Petri Seguierii Codice primi edidit Græce cum Latina versione Christophori Justelli Gvil. Voëllus & Henr. Justellus in Bibliotheca juris Canonici veteris Paris. 1661. fol. p. 499-602. exstat sæpius MS. in Bibl. Cæsarea: vide Lambecium VI. p. 55. 56. 61. & VIII. p. 458. Nomocanonem iidem Voëllus & Justellus dedere ex MS. Bibl. Regis Christianissimi, d) collato codice Oxoniensi, p. 603-660. Et capita Ecclesiastica p. 660-672. Iniquum porro est iudicium Leonis Allatii, qui universum hoc nomocanonum institutum pro sua in Pontificem devotione improbat, susceptumque nolit, atque totum Græcorum in Imperatores assentationi tribuit, (in opere de consensu utriusque Ecclesiæ p. 221.) Gravius etiam hallucinatur, quando putat Imperatorum leges de rebus Ecclesiasticis, si Canonibus repugnent, nullam vim obtinere, & p. 227. arguit Justinianum quod Ecclesiastica constitutionibus Imperialibus conturbaverit. Nam circa res in sacris litteris haud definitas, & disciplinam atque externa Ecclesiæ spectantes, Canonibus ipsis auctoritas fuit ab consensu Imperatorum, qui ex quo fuere Christiani, τὰ τῆς Ἐκκλησίας πράγματα ἡγήτη ἐξ αὐτῶν, ex illis pependerunt res Ecclesiæ, ut ait Socrates præfat. libri V. Hist. Neque Justinianus primus fuit qui de rebus Ecclesiasticis constitutiones sanxerit, quales Græcis Imperatoribus vitio vertit Nic. Comnenus p. 236. prænot. mystagog. sed idem à Constantino magno usque omnes, ut notum est, fecere Christiani Imperatores, Reges, Principes, atque etiamnum faciunt, teste toto Orbe terrarum.

GREGORIUS ex Byzantino atque montis Sinai Abbate Patriarcha Antiochenus ab A. C. 571. ad 594. in cuius laudem multa Evagrius V. 6. Hist. & VI. 11. 24. quo postremo loco testatur Gregorii huius beneficio duplicem se dignitatem consecutum esse, à Tiberio Constantino Imp. Quæsturam & ab Imp. Mauritio Tiberio ut codicillos præfecturæ curaret: narrat etiam alterum se composuisse volumen quod hodie desideramus & in quo varia monumenta ad Historiam facientia inseruerat, relationes, Epistolas, decreta, orationes & disputationes, rela-

d) In isthoc MS. male Nomocanon hic tribuitur Theodoro, cum longe iuniores illo habeat constitutiones Justiniani & Canones Apostolicos ac Sardicenses in censum referat, quod Theodoretum tempore factum minime constat.

lationes autem illas maximam partem ex Gregorii hujus persona compositas, τῶν ἐμπεριεχομένων ἀναφορῶν ὡς ἐπίπαν ἐκ προϋπάντων Γρηγορίων τῆ Θεοπόλεως Συνταξιμένων. Oratio quam κληρονομίης sive in lecto decumbens Gregorius ad seditiosos milites habuit, exstat apud eundem Evagrium VI. 12. & mutatis verbis apud Nicephorum XVIII. 15. Homilia εἰς τὰς μυροφόρας in mulieres unguentiferas quæ incipit: ἐπαρτεῖς καὶ ἔτ' αὖ τῆς ἐκκλησίας ὀνόματι legitur Græce inserta Menzies Græcorum, & cum latina versione & notis edita est à Combesisio T. 1. auctarii novi Bibl. Patrum Paris. 1648. fol. p. 827-846. & Latine etiam representata in ejusdem Combesisii Bibliotheca Patrum Concionatoria T. III. Fuit & Gregorius Patriarcha Antiochenus junior, sæculo septimo, cujus res paullo obscuriores sunt, Antiochia tunc gemente sub armis Persarum.

DOROTHEUS qui ad septimi sæculi initia à Caveo refertur, certe Joannem Abbatem (Barfanuphii discipulum celebratissimum & *Propheta* notum nomine) magistrum habuit, Archimandrita Palæstinus, à Dorotheo Thebano & tertio juniore Chiliocomensi diversus, ut notant Acta Sanctorum Tom. 1. Junii p. 592. qui de hoc Palæstino fufe p. 596. seq. Inter præstantissimos ascetas commendatur à Theodoro Studita in testamento suo Tom. V. Opp. Sirmondi pag. 81. Nec minus hic Theodorus ejus se scripta amplecti profitetur quam Marci, Esaiæ, Hefychii: jubetque distinguere à Dorotheo Acephalo, sive Severi sectatore quem inter alios hæreticos rejicit & detestatur Sophronius Hierosol. in Synodica ad Sergium Patriarcham CPol. A. 639. defunctum, (cujus locum dedi Volum. VII. p. 486.) Exstat pii hujus & egregii viri Dorothei opus lectu dignissimum διδασκαλία διαφοροὶ πρὸς ἑαυτὴν μαθητὰς, *Doctrina varia ad suos discipulos, ἀναχωρησαντος αὐτοῦ ἐκ τῶν τῆ Ἀββᾶ Σερίδου, καὶ τὸ ἴδιον σὺν Θεῷ συστησάμενος μοναστήριον μετὰ τὴν τοῦ Ἀββᾶ Ἰωάννου τῆ προφήτου τελευταίην καὶ τέλειον σιωπὴν τοῦ Ἀββᾶ Βαρσανουφίου, cum ipse ab Abbate Serido * secessionem fecisset, propriumque monasterium constituisset post obitum Abbatis Joannis Propheta & extremum Abbatis Barfanuphii silentium.*

Doctrina 1. de renunciatione. T. 1. διδασκαλία ἡ περὶ ἀποταγῆς. auctarii Ducxani p. 748.

β' περὶ

* Doctrina 1. p. 757. ποτὲ ὄντος μὲν ἐν τοῖς τῆ Ἀββᾶ Σερίδου. Et doctrina 4. p. 775. ποτὲ ὄντος μὲν ἐν τοῖς τῆ Ἀββᾶ Σερίδου, ἠρθένησεν ὁ ὑπηρέτης τῶν γέροντων τῆ Ἀββᾶ Ἰωάννου τῷ κατὰ τὸν Ἀββᾶν Βαρσανουφίον.

β. περὶ ταπεινοφροσύνης,
γ. περὶ συνειδήτου.
δ. περὶ φόβου Θεῷ.
ε. περὶ τῷ μὴ ὀφείλειν ἵνα σολοῖται
τῇ ἰδίᾳ γνώσει (συνέσει).
ς. περὶ τῷ μὴ κερᾶν τὸν πλησίον.
ζ. περὶ τῷ αὐτὸν μέμψασθαι.
η. περὶ μνησικακίας.

θ. περὶ ψεύδους.
ι. περὶ τῷ μετὰ σκοπῆς καὶ νήψεως
ὁδεύειν τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ.
ια. περὶ τῷ σπεύδειν ταχέως ἐκ-
κρίνειν τὰ πάθη ἀπὸ τῆς ψυ-
χῆς πρὸς τὸ ἐν εἶναι καλῇ γενέ-
σθαι.

ιβ. περὶ φόβου τῆς μελλούσης κο-
λάσεως καὶ ὅτι χρὴ τὸν θέλον-
τα σωθῆναι μηδέποτε ἀμελεῖν τῆς
ἰδίας σωτηρίας.

ιγ. περὶ τῷ ἀταράχως καὶ εὐχα-
ρίως φέρειν τὰς πειρασμούς.

ιδ. περὶ οἰκοδομῆς καὶ ἀρμολογίας
τῶν τῆς ψυχῆς ὀργάνων.

ιε. περὶ τῶν ἀγίων νησιῶν.

ισ. πρὸς ἱναὺς καλλιώτας περὶ τῷ
παρεμβαλεῖν ἐρωτήσαντας.

ις. πρὸς τὰς ἐν μοναστηρίοις ἐπιστά-
τας καὶ μαθητὰς πῶς δεῖ ἐπι-
στατῶν τῶν ἀδελφῶν, καὶ πῶς
τοῖς ἐπιστατῆσιν ὑποτάσσασθαι.

ιη. περὶ τῷ ἔχοντι διακονίαν τῷ
κελλερίῳ.

2. de humilitate p. 760.
3. de Conscientia p. 766.
4. de timore DEI p. 769.
5. non debere quenquam propriæ
prudentiæ confidere p. 778.
6. ne proximum judicemus p. 784.
7. de accusatione sui ipsius. p. 790.
8. de similitate & injuriarum me-
moriam p. 796.
9. de mendacio p. 800.
10. ut ad certum scopum sobrie in
DEI via dirigamur p. 805.
11. ut studeamus à nobis præcide-
re statim passiones, priusquam
in malum habitum animæ tran-
seant. p. 811.
12. De timore & pœnis inferni, &
quod cum, qui salvari cupit, non
deceat sine cura salutis vivere.
p. 819.
13. ut constanti animo & cum gra-
tiarum actione tentationes fera-
mus p. 826.
14. de ædificio & harmonia virtu-
tum animæ p. 831.
15. de jejunio sancto p. 839.
16. ad quosdam celliōtas interro-
gantes ipsum de congressibus
& colloquiis. p. 843.
17. ad præpositos & discipulos in
Monasteriis, quomodo præpo-
siti præesse fratribus, & hi illis
subesse & obsequi debeant. pag.
846.
18. ad eum qui penum administrat,
dialogus p. 849.

X

19. bre-

19. Breves & compendiosæ sententiarum p. 851. ιθ'. περί διαφορῶν ζημάτων ὡς ἐν συντόμῳ.
20. ad fratrem à quo interrogatus fuerat de insensibilitate animæ & refrigerio charitatis p. 852. κ'. πρὸς ἀδελφὸν ἐρωτήσαντα περί ἀνακατησίας ψυχῆς καὶ περί ψυχῆς ἀγάπης.
21. de planctu, interrogationes & responsiones ad magnum senem sanctum Barfanuphium, ejusque discipulum Johannem cognomento Prophetam, διὰ τὸ διορατικὸν χάρισμα, ob perspicaciæ donum quod habuit à DEO pag. 853. κα'. περί πάντες.
κβ'. ἐρμηνεία τῶν ρητῶν τῆ ἀγίας Γρηγορίου ψαλλομένων μετὰ τροπαίων εἰς τὸ ἅγιον πᾶν.
κγ'. ἐρμηνεία τῶν ρητῶν τῆ ἀγίας Γρηγορίου ψαλλομένων εἰς τὰς ἀγίας μάρτυρας.
22. expositio in quædam dicta S. Gregorii Nazianzeni, quæ cantantur per modulus quosdam ad sanctum Pascha p. 858.
23. expositio in verba S. Gregorii decantata in sanctos martyres p. 861.
24. de compositione Monachi, sive præcepta de Monachi officio p. 865. 866. Latine tantum.
25. Πρὸς ἀδελφὸν σενοχρεῖμενον ὑπὸ πειρασμῷ. πρὸς ἀδελφὸν ἐμπεσόντα εἰς μακρὰν νόσον brevia octo monita ad fratres tentationi vel morbo obnoxios p. 867-869.

Indiculus eorum qui in Dorothei adhortationibus laudantur :

ad paginas Tomi prioris auctarii Bibl. Patrum Duczani.

Agatho Abbas II. pag. 764. IV. 773. V. 784. IX. 804.

Alonius Abbas IX. 804.

Ammonas ὁ ἅγιος Ἀμμωνᾶς. VI. 788.

Antonius I. p. 752. II. 761. VI. 799. XXV. 863. ὁ μέγας Ἀντώνιος.

Arsenius Abbas X. 805.

Barfanuphius IV. 775. XXI. 853.

Basilius I. 759. II. 762. IV. 770. VIII. 797. X. 807. XII. 822. 824. 825. (XIV. 838.) XV. 842. XXIII. 863. 864.

Clemens XXIII. 865. ὡς λέγει καὶ ὁ ἅγιος Κλήμης, καὶ μὴ σεφᾶται τις, ἀλλὰ σκεδᾷ μὴ μακρὸν εὐρεθῆναι τῶν σεφαινόμενων.

Θαυμαστὸν ὃ ἤκουσα περί μεγάλῃ γέροντι διορατικῷ. XI. 84. *ubi in margine: B. Dioratici visio. Sed γέροντι διορατικῷ vertendum est: senis perspicacia dumo pradii; Sic διορατικὸν χάρισμα quo Joannes Abbas conspicuus esse traditur XXI. 853.* Do-

Dorotheus de se & legendi ac studendi conventionione X. 806. ὁ Ἀββᾶς
Δωρόθεος ἐλέγεν. XIX. pag. 851.

Dositheus I. 757.

Evagrius II. 766. XII. 823. XIV. 834. XXII. 858. XXIII. 864.

ἐξ ἡμῶν μαρτυρεῖται λέγεται παρὰ τοῖς ἐξ ἡμῶν τὸ μαρτυρεῖται. XV. 841.

Γερουσίαν sive liber de dictis & factis seniorum ascetarum allegatur. VI.
785. XII. 819. XIV. 833. XXIII. 862.

Gregorius (Naz.) I. 749. II. 762. 765. X. 807. XIV. 838. XXII. 858. 859.
XXIII. 862. 863.

Joannes Apostolus ἐν ταῖς καθολικαῖς ἐπιστολαῖς XXII. 859.

Joannes Chrysostomus. ὁ ἁγῖος ἰωάννης χρυσόστομος. XII. 821. XXII.
859.

Joannes Barsanuphiidiscipulus. I. 752. II. 761. IV. 775. V. 781. IX. 801.
XIV. 832. cognomento Porphyta διὰ τὸ διορθτικὸν χάρισμα XXI. 853.

Macarius II. 762. V. 760.

Marcus Abbas I. 752. VIII. 797.

Moses Abbas XIV. 834.

Nisithero, ὁ Ἀββᾶς Νισιθερά. XI. 817.

Pachomius I. 752.

Pæmen, ὁ Ἀββᾶς ποιμήν. VII. 791. 799. X. 810. XIII. 826. XVIII. 850.
XXV. 867. 868.

Serides Abbas I. 757. IV. 775.

Sisoës Abbas XIII. 828.

Zosimas Abbas I. 754. II. 762. 764. VIII. 797. 800.

Dorothei διδασκαλία sive sermones *GRÆCE ET LATINE* cum
versione *Hilarionis* * Veronenſis Monachi Bénédictini, congregatio-
nis Cassinensis prodierunt in editione posteriore Orthodoxographo-
rum Basil. 1569. fol. p. 198. & in auctario Bibl. Patrum Ducenano Paris.
1624. T. I. p. 742. nec non in Bibl. Patrum edit. Morellianæ Paris. 1644.
1654. Tomo XI.

LATINE ex *Hilarionis* versione in Bibliothecis Patrum Paris.
A. 1575. & A. 1589. T. II. & Colon. 1618. Tomo IV. & Lugd. 1672.
T. V. p. 902.

Ex versione *Chrysostomi* Calabri, Cremonæ 1595. 8.

X 2

Ex

* *Hilarion* versionem suam dicavit Oliverio Caraphæ, Cardinali Neapolitano. Hic est
Hilarion cujus paraphrasin Rhetoricæ Hermogenis Gesneras memorat.

Ex interpretatione *Balkbularis Corderii S.I.* cum ejus brevibus notis. Antverp. 1646. 12.

GALLICE per *Franciscum Boutonum S.I.* Paris. 1629. 8. *Theophilus Raynaudus in SS. Lugdunensibus Tom. VIII. Opp. pag. 91. Sane cum quoque Dorothæum Gallice fecit à Græco, quod dum mentem ascetici illius letissimum pabuli usum reficeret, & Latinis Græca componeret, observasset pleraque non modo in Hilarionis Veronensis, quæ aperte misera est & mendosissima, sed etiam in politiore & venustiore Chrysostomi Calabri latina interpretatione peccari.*

Ex nova & magis idonea versione Gallica viri Græce doctissimi, (qui jam decennis Homerum habuit familiarem & anno ætatis decimo tertio versionem Gallicam insignem Anacreontis in lucem edidit, †) *Jo. Arnaldi Butellerii Rancæi*, notioris jam pridem sub nomine Abbatis Trapensis (*Abbé de la Trappe*) Paris. 1686. 8.

JOANNES Cappadox (cum superiore de quo p. 157. dictum, non confundendus) Patriarcha CPol. successit Eutychio A. C. 582. 12. April. & defunctus 2. Sept. 595. successorem habuit Cyriacum. Notus nomine *Joannis ἡγερτῆ* sive jejunatoris, in Græcorum menologiis 2. Sept. colitur. Vitam †† ejus scripsit *Nicephorus* CPol. Patriarcha, quæ MS. habetur in Codice 276. Regis Galliarum, teste Cangio notis ad Zonaram p. 62. citaturque in Concilio Nicæno secundo actione IV. *Oecumenici Patriarcha* titulum non quidem primus usurpavit, sed jam a decessoribus suis * & nominatim à Joanne Cappadoce A. 517. seq. & à Mena A. 536. usurpatum, constanter, freudentibus licet Pelagio II. & Gregorio I. Episcopis Romanis asseruit. Ex scriptis ejus exstant

1. *Libellus pœnitentialis*, sive ut ab Allatio lib. 3. de consensu utriusque Ecclesiæ cap. 17. §. 10. inscribitur *praxis Græcis præscripta in Confessione peragenda, ἀκολουθία καὶ τάξις ἐπὶ ἐξομολογημένων*. Incipit: λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸν μέλλοντα ἐξομολογήσασθαι. Græce cum Latina versione exhibetur à *Joanne Morino* ex Codice Altempsianæ Bibliothecæ, ad calcem operis præclari de pœnitentia, quod Parisiis primum lucem vidit 1651. fol. reculum Bruxellis 1685. fol. & Venetiis 1702. fol. Subjunxit etiam Morinus loca quæ ex hoc scripto repetierunt Harmenopolus in Epitome Canonum, Matthæus Blastares & Theodorus Balsamo.

2. *Δόγος*

† Journal des Savans 1636. p. 531.

†† Photino presbytero CPol. male à Caveo tribuitur.

* Dav. Blondel de la primauté en l'Eglise p. 262, 1074. Supra p. 157.

ἡ ἐκείνου. Ἀλλὰ πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξαγορεύει τὸν αὐτῷ πνευματικῶν υἱόν. Instructio quæ non modo consistens de confessione pie & integre edenda instituitur, sed etiam Sacerdos quæ ratione confessiones excipiat, pœnitentiam imponat & reconciliationem præstet informat. Incipit: Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ μονογενὴς. Edidit Græce & Latine idem Morinus, laudato loco: usus codice Bibliothecæ D. Caroli de Montehal, ArchiEpiscopi Tolosani. An Joannes Patriarcha Simeonis sit vera auctor, an vero aliquis eum ex ipsius pœnitentiali expressorie, difficile dictu est. Cum vero codicis titulus P. Joannem Jejunatorem præferat, nullumque contrarii indicium nobis præsto sit, illius auctor sit nobis Joannes Patriarcha. Hæc Morinus, cum cujus editione operæ pretium fuerit conferre duos Codices Casareæ Bibliothecæ, de quibus Lambecius IV. pag. 196. & V. p. 236. In priore monetur, Joannem jejunatorem indulgentem nimis esse & συγκαταβαλῶν, in quam sententiam Nicolaus Patriarcha apud Harmenopolium: scriptum illud canonicum Jejunatoris, quod nimiam lenitatem adhibeat, complures perdidit, at qui quod bonum est norunt, corriguntur. Aliorum Græcorum testimonia quibus Joannes, licet levis admodum, tamen multum remisisse videtur à priorum rigore, produxit Morinus lib. 6. de pœnitentia c. 26. §. 4. In posteriore codice Casareo notatu dignum est quod Joannes jejunator idem esse traditur cum Joanne cui cognomen τέκνον ὑπακοῆς filius obedientia. Τῷ ἐν ἀγίῳ Πατρὶ ἡμῶν Ἰωάννῃ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, τῷ Νησευτῇ, Ἰωάννῃ ἐπὶ ὀνόματι Τέκνον ὑπακοῆς, διάφοροι διαφορὰ τῶν ἐξομολογημένων. Nam ab aliis non sine causa diversus habetur Johannes τέκνον ὑπακοῆς * à Joanne jejunatore; Ediditque ex Codice Vaticano idem Morinus post illa Joannis Jejunatoris, scriptum cum Latina versione hoc titulo: Ἰωάννῃ Μοναχῇ καὶ Διακόνῃ, μαθητῇ τῷ ἁγίῳ Βασιλεῖ, ὅτι ἐπὶ ὀνόματι, τέκνον ὑπακοῆς, Κανοναρίου, διαγορεύειν περὶ πάντων

X 3

των

- * Distinguit etiam Allatius contra Hottingerum p. 229. Præter illa vero tria scripta Morinus etiam alios Græcorum Pœnitentiales libellos Græce & Latine publicavit, ut sunt; 1) ἀκολουθία τῶν ἐξομολογημένων, sive euchiridion confessionis edendæ & excipiendæ ritum, consistentis examinandi & interrogandi formulam, absolutionisque dandæ rationem tradens, ex Codice Barberinæ Bibl. quem Thomas Basiliscus Græcus Diaconus sæculo decimo sexto ex vetusto codice descripserat. 2) Simeonis Thessalonicensis Archiepiscopi de pœnitentia, ex ejus dialogo adversus omnes hæreses, de quo infra, suo loco. 3) Formula absolutionum ex Euchologio Allatiano, scripto A. C. 1576. 4) Gabrielis Philadelphæ Metropolitæ libellus de sacramento pœnitentiæ ex editione Veneta 1600.

των λεπτομερῶς τῶν παθῶν, καὶ τῶν τάτοις προσφορῶν ἐπιτιμίῳ, περὶ τε τῆς αἰτίας κοινωνίας, βρωμάτων τε καὶ πομάτων καὶ εὐχῶν λίαν συμπαθέστατον. Joannis Monachi & Diaconi, discipuli magni Basilii, cui *ergo* *mentium est filius obedientia*, Canonarium sigillatim explicans praevious animi affectus morbosque, & paenitentias his convenientes, nec non quae de communione, cibo, potu & oratione observanda sunt, clementer admodum definiens. Hoc Κανονάριον haud puto multum diversum esse ab eo quod νομοκάνονον appellatur in Epistola Anonymi Graeci, quam affert Lambecius VIII. pag. 449. ἔγραψάς μοι, πνευματικὲ ἀδελφεῖ κύριε Δεκῆ, ἵνα σοι γράψω εἰδῶσιν τινα περὶ τῶ λεγομένῳ νομοκανόνῳ τῷ Νησευτῷ. καὶ εἰς εἰδῶς ὅτι πολλὰ περὶ τῆς ἐξερευνήσας σὺν ἡδυνηθῇ εὐρεῖν ἐν ἀληθείᾳ τίνος ἐστίν, & γὰρ συμφωνῶσιν ἀλλήλοις τὰ ἀντίγραφα. ἀλλὰ τινα μὲν τοιάνδε φέρουσι τὴν ἐπιγραφὴν, νομοκάνονον Ἰωάννης πατεράρχης Κωνσταντινέως τοῦ νησευτῷ. ἀλλὰ, Κανονικὸν Ἰωάννης μοναχοῦ καὶ Διακόνου, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Βασιλείου, οὗ ἐπωνυμία τέκνον ὑπακοῆς. ἐν ἑτέροις δὲ πάλιν δέκνυται ὡς χαρακτηριστὴς ὅτι γέροντός ἐστι Ἰωάννης πρὸς τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν, τῷ λέγειν, ὅτι ταῦτά σοι γράψω, καὶ ἔτιως ποῦ ἐως ἂν σε συντύχω ἀπὸ σώματος, καὶ ἐκ τοῦ λέγειν, ὅτι ταῦτα πάντα ἔμαθον ἐκ τοῦ ἐμὲ ἀναδρέψαντος λύχνου τῆς διακρίσεως. τῷ τε ὅτι προλόγος δύο, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν δέκνυται ὅτι γέροντός ἐστι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν. Basilii magni discipulus dicitur, non quod Basilii temporibus vixerit, est enim longe junior & ἡ θεία κλίμαξ. Joannis Climaci ab eo allegatur: sed quod saepe laudat & in pluribus sequitur S. Basilium.

3. Περὶ μετάνοίας καὶ ἐγκρατείας καὶ παρθενίας λόγος. *Sermo de paenitentia, continentia & virginitate.* Incipit: ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος ὁ τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος. Prodiit in Chrysostomo Graeco Savilii Tom. VII. pag. 641. & Graecolatino Ducxi I. pag. 807. In quibusdam Codicibus Chrysostomo tribuitur, ut Coisliniano quem memorat Clariss. Montfauconus pag. 132.

4. Περὶ ψευδοπροφητῶν καὶ ψευδοδιδασκάλων καὶ αἰρετικῶν καὶ σημείων τῆς συντελείας. *De pseudoprophetis & falsis doctoribus & asbeis hereticis & de signis consummationis.* Incipit: ἐδυνήσας ὁ λόγος καθότι καὶ ἔχατο. Dicitur paullo ante discessum auctoris ex hac vita. Chrysostomo in quibusdam Codicibus tribuitur, ut in Caesareo ex quo Graece edidit Savilius Tom. VII. pag. 221. Graece & Lat. Ducxi VI. pag. 396. Petrus Wastelius tribuit Joanni Hierosolymitano p. 563.

p. 563. sed Gerhardus Vossius, qui cum Ephraemo Syro Latine versum, edidit, adscribit Joanni Nestevæ. Vossio assentiunt Petavius & Caveus.

Desideratur hujus Johannis liber *Epistolarum ad diversos*, Tritemio cap. 224. de script. Eccles. memoratus, nec non libellus *de baptismo ad Leandrum* Episcopum Hispalensem, de quo Isidorus cap. 26. de script. *Joannes sancta memoria alius Constantinopolitanus Episcopus natione Cappadox, vir fuit inastimabilis abstinentia & elemosynis in tantum largissimus, ut Zelo avaritia adversus eum Imperator Mauritius permotus urbe pellendos pauperes ediceret. Hic Græco eloquio edidit de Sacramento baptismatis rescriptum ad beata recordationis dominum meum & pradecessorem Leandrum Antistitem, in quo nihil proprium ponis, sed tantummodo antiquorum Patrum replicat de trina immersione sententias.*

THALASSIUS Presbyter & Hegumenus * five Abbas Monasterii in desertis Libyæ, vir pius & sacrarum litterarum amans ad quem S. Maximus Confessor A. C. 662. defunctus varias Epistolas scripsit, librumque quæstionum in difficilia scripturæ loca ei dicavit ut dixi Volum. VIII. pag. 730. Exstant hujus, ut credibile est Thalassii *περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας καὶ τῆς κατὰ νῦν πολιτείας* de Charitate, vita continentia & mentis regimine ad Paulum presbyterum, sententiarum hecatontades five Centuriæ IV. quarum postremam claudit doctrina perspicua de SS. Trinitate. Primæ litteræ in singulis hisce sententiis si junctim componantur, sensum & ipsæ conficiunt, primæ enim centuriæ acrostichis est: Πνευματικῶ ἀδελφῶ καὶ ἀγαπητῶ Κυρίῳ Πάυλῳ Θαλάσσιῳ, τῷ μὲν Φαινομένῳ Ησυχαστῆς, τῇ δὲ ἀληθείᾳ πραγματευτῆς κενόδοξος. ** Spiritali fratri & dilecto Domino Paulo Thalassius, specie externa quidem Hesychnsta, & quietis monastica sectator, revera autem vana gloria studiosus. Secundæ: εὖ ζῶς ὑπὲρ ἐμῆς, ἀδελφε ἐτιμιῶτατε, ὅτι μεγάλα κακὰ προσδοκῶ ἄξια τῆς ἐμῆς προαιρέσεως, λύπας τῇ ψυχῇ καὶ ὀδύνας τῷ σώματι. Ora pro me, frater honoratissime, magna enim mala prestolor digna meis institutis, anima tristitiam & dolores corpori. Tertiz: ἀλλ' ἦν κακὰ κύρωσις ἐπὶ τὰ τὴν συνείδησιν λυπῶντα, τὴν δὲ ψυχὴν καθαίροντα, ἀλλὰ τὰ τὴν συνείδησιν λυπῶντα, τέρποντα δὲ τὴν σάρκα. Vere autem mala sunt non quæ contristant conscientiam, animam vero purificant, sed quæ contristant conscientiam & titillant corpus. Quartæ denique: ὁμῶς ἐν

* Combefis. ad S. Maximum Tom. I. p. 674.

** Ita legendum pro κενόδοξιας. vide Lambecium V. p. II. & 70.

ἐν ᾧ ἐκ τῶν κυρίως κακῶν ἢ τῶν μὴ κυρίως, νομιζομένων δέ, εὐχὰς ἐκτενῶς πρὸς τὸν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, λυθρωθῆναι ἡμᾶς. *Attamen & à vere malis, & ab illis quæ vere quidem non sunt sed existimantur, Dominum DEum nostrum ut nos liberet, enixe orato.* Latine vertit Joannes Oecolampadius, ediditque Augustæ Vindel. 1520.4. unde recusa in micropresbytico Basil. 1550. fol. & in utraqve Orthodoxographorum editione A. 1555. p. 660. & A. 1569. pag.897. nec non in universis Patrum Bibliothecis, ut Lugdunensi Tom XII pag. 337. Curavit etiam recudendas Joannes à Fuchte, una cum sententiis Sexti Pythagorei & Laurentii Pisani. Helmst. 1685.8. Græce primus edidit Fronto Ducens ex MSS. Codd. Regis Galliæ in auctario Bibliothecæ Patrum Paris. 1624. fol. Tomo II. pag.1179. Idem Oecolampadii versionem servavit, nomine interpretis præterito & oblitterato. Repetita hæc Græcolatina editio in Bibliotheca Patrum Morelliana Paris 1644. 1654. Tom. XIII.

Jo. Jacobus Grynæus, in præfat. ad Orthodoxographa scribit Thalassium ex quorundam sententia floruisse in Ecclesia Cæsariensi A.C. 465. Verum à sententiarum auctore Hesychasta utiqve diversus fuit Thalassius Cæsareæ Cappadociæ Episcopus, qui interfuit Concilio CPol. & Ephesino A. 449. & Chalcedonensi A. 451. Thalassius vero Episcopus Cæsareæ Palæstinæ nullus fuit, nam in subscriptione Concilii CPol. A. 381. pro Thalassio rectius alii Codices habent Gelasium, quibus Theodoretus, Leontius & alii veteres apud Harduinum suffragantur. Fuere & alii Thalassii sed quibus non magis tribui hæ sententiæ possunt quam Thalassio præfecto prætorio sub Constantio A. 353. de quo Valesius ad Ammiani XIV. 1. Thalassius Alalius in Phœnicia Episcopus qui Concilio Nicæno interfuit A. 325. & qui Concilio CPol. sub Mena A. 536. Thalassius Berytensis & Thalassius Nicomediæ Episcopi: Thalassius Dorylæensis in Phygia, qui subscripsit relationi ad Joannem Patriarcham factæ A. 518. & Actis Concilii sub Mena habiti insertæ: Thalassius Parii in Hellesponto, qui interfuit Conciliis Chalcedonensi A. 460. & Romano A. 503. Thalassius Romanus presbyter qui subscripsit Concilio Romano A. 721.

ISAAC presbyter Antiochena Ecclesia scripsit Syro sermone, longo tempore & multa: præcipua tamen cura adversum Nestorianos & Eutychianos. Ruinam etiam Antiochia eleganti carmine planxit, eo auditores imbuens sono quo Ephram Diaconus Nicomedia lapsus. Moritur Leone & Majoriano imperantibus. Hæc de Isaaco Gennadius cap. 66. de script. Eccles. Ex iis vero quæ

quæ memorat Isaaci scriptis, nullum ad nos pervenit neque Syriacæ lingua, neque, quod Ephræmi contigit monumentis, ex Syriaco Græce verbum. Exstat tamen Latine in posteriore Orthodoxographorum editione Basil. 1569. fol. p. 1626. atque inde in Bibliothecis Patrum universis, ut Colon. 1618. Tom. VI. & Paris. 1644. 1654. Tom. V. & novissima Lugd. 1672. Tom. XI. p. 1019. opusculorum sive sermonum asceticorum farrago nescio an ex Syriaco, an quod magis crediderim ex Græco versa quæ inscribitur *S. Isaaci Syri & presbyteri Antiocheni de contemptu mundi, de operatione corporali & sui abiectione liber*. Jo. Jacobus Grynæus in præfat. ad Orthodoxographia ait in calce libri adscriptum fuisse (sicut etiam in Orthodoxographis p. 1677. exhibetur,) *Vixit anno Domini MCCCCII*, unde colligit vixisse Isaacum, quem ille Monachum appellat, eo tempore quo in Occidente Rupertus, Palatinus Princeps, Imperii Romani sceptrum tulit. Sed mihi non de Isaaco ipso, verum de latino ejus interprete illa nota videtur intelligenda, Isaacus enim ipse longe antiquior. Et sunt qui Gennadio memoratum, Isaacum autorem esse existimant, ita enim post Possevinum aliosque, Franciscus Combesius, qui in Bibl. Patrum Concionatoria Tom. 1. pag. 25. *Cum diserte inquit, Gennadius presbyterum Antiochena Ecclesia scribat, nec iste liber alio titulo prænotetur, sique dignus homine qui affini Ephræmio indole atque genio moralia ac compungentia egregie scripserit, alii nulli illum adscripserim, quem nec facis ex illo opusculo Monachum deprehendo*. Nec dubitare licet, Trithemium quoque Isaaco seniori Gennadiano librum de contemptu mundi tribuisse, licet sub aliis titulis & in plures libellos distinctum legit. In utroque enim fallitur Combesius cum ait: *Senioris illius (Isaaci) multa refert Trithemius quæ non exstant, in quibus librum hunc de contemptu mundi non annumerat*. Nam si Trithemii caput 147. libri de scriptoribus Ecclesiasticis consulatur, neque multa non exstantia Isaaci ab eo referri, neque librum de contentu mundi ipsi incognitum fuisse apparebit. En tibi Trithemii verba: *Isaac ex monacho Antiochena Ecclesia presbyter, vir in Divinis scripturis eruditus & in declamandis homiliis ad populum celeberrima opinionis, vita & conversatione DEO dilectus & hominibus venerabilis, scripsit Syro sermone ad imitationem sancti Effrem plura devota opuscula, quorum lectio religiosis hominibus valde utilis judicatur. E quibus inter nostra, subjecta reperi*:

Contra Nestorianos & Eutychianos lib. II. a)

Y

Exbor.

- a) Hos ex Gennadio ut solet, refert Trithemius, non ipse inspexit, alioqui prima eorum verba apposuit.

Exhortatorium vite spiritualis lib. I. Anima quæ DEum diligit. b)

Depugna vitiorum lib. I. Multum honorem de. c)

De accessu ad DEum lib. I. Quando aliquis in aliquam ruinam. d)

De difficultate virtutum. lib. I. Quamlibet virtutem sine. e)

Dialogum de profectu spirituali lib. I. Quo vinculo retinetur. f)

De ordine monastica vite lib. I. Ex operatione violenta. g)

De humilitate lib. I. Beatus homo qui scit infir. h)

De tribus ordinibus proficientium lib. I. Tres sunt ordines in. i)

De solitudine monachorum lib. I. Homo multæ sollicit. k)

De diversis tentationibus lib. I. Virtutes invicem sibi. l)

De informatione novitiorum lib. I. Hic est ordo sobrius. m)

De penitentia lib. I. Fortitudinem quam po. n)

Carmen super Antiochia desolatione lib. I. o)

Homilias plures ad populum habuit, sed in manus nostras minime venerunt.

Clavit sub Theodosio juniore.

In Gregorii Abulpharaji historia Dynastiarum pag. 91. Theodosii junioris (A. 450. defuncti) temporibus floruisse traditur *Mar Isaac, discipulus Mar Ephraimi, sermonum rhythmicorum auctor*: quæ verba de Isaaco Gennadii accipienda haud dubie sunt, & Ephræmus intelligendus celebratissimus ille & insignis sanctitate presbyter, Edeffenus qui A. C. 375. obiit:

- b) Hæc prima libri de contemptu mundi verba sunt, atque hunc à Trithemio respici certissimum.
- c) Prima verba capitis undecimi in eodem libro Isaaci. Tom. XI. Bibl. Patrum edit. Lugd. pag. 1022. F.
- d) Prima verba capitis decimi quarti. id. p. 1035. F.
- e) Prima verba capitis decimi sexti. id. p. 1027. D.
- f) Prima verba pag. 1028. B.
- g) Prima verba capitis vigesimi. pag. 1031. F.
- h) Prima verba capitis vigesimi primi. p. 1032. A.
- i) Prima verba capitis vigesimi sexti. p. 1033. G.
- k) Prima verba capitis trigesimali. pag. 1035. E.
- l) Prima verba capitis duodequadragesimali. p. 1038. E.
- m) Prima verba quinquagesimali capitis, ubi male excusum p. 1049. C. *hic est ergo sobrius.*
- n) Hoc in editis non reperio.
- o) Hoc ex Gennadio Trithemius, neque enim ipse threnum Isaaci usurpavit oculis, quo Antiochiæ casum ille desoleverat, terræ motum quarta vice passam 13. Sept. A. C. 459. Antiocheno 506. anno Leonis Imp. tertio. De hoc terræ motu Joannes Malala in Chronico Tom. 2. pag. 75. Ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ τῷ Λέοντι ἔπαθεν ὑπὸ Θεομηνίας Αντιόχεια ἡ μεγάλη τὸ τέταρτον αὐτῆς πᾶσι μὴνι Σεπτεμβρίου γ', διαφάσης Κυριακῆς, ἔως κατὰ τὴν αὐτὴν Αντιόχειαν χερματίζοντι Φεβρουαρίου ἐπὶ τῆς ὑπατείας Πλατωναίου.

obiit: non ut Tentzelio τῷ μακαρίτῃ T. 2. diff. select. p. 145. placuit, Ephraemus Antiochenus Patriarcha A. 546. defunctus. Nam Isaacus ille à Gennadio, Leone & Majoriano imperantibus mortuus fuisse traditur, qvi A. C. 457. imperare cœperunt.

Alius junior Isaacus Syrus laudatur à Gregorio Magno lib. 3. dialogor. cap. 14. ubi ait eum de Syriæ partibus ad Spoletanam urbem venisse, & ad extrema pæne Gothorum tempora ibi versatum esse, hoc est ad medium usque sæculum sextum; Prophetiæ quoque spiritu ac miraculis clarum refert, & hanc ejus celebrat sententiam: *Monachus qui in terra possessiones quarit, monachus non est.* Huncce esse auctorem illorum de quibus dixi opusculorum malunt Aubertus Miræus notis ad Gennadium, Lambecius V. p. 74. seq. Caveus, aliiqve. Sed non video quibus argumentis Lambecius evincat Isaacum hunc Gregorii Magni eundem esse cum Isaac Episcopo urbis Ninives, quem verum esse auctorem opusculorum illorum, non permittunt dubitare Codices qvi adhuc supersunt Syriaci & Græci eorundem MSti. Hebed Jesu in Catalogo librorum Chaldaeorum pag. 29. *Isaac Ninivita septem composuit tomos de regimine spiritus, de divinis mysteriis, de judiciis & politica.* In Codice Græco Cæsareo: τῷ ἐν ἁγίοις πατέρεσσι ἡμῶν Ἀββᾶ Ἰσαὰκ Σύρε καὶ ἀναχωρητῇ τῷ γενομένῳ Ἐπισκόπῳ τῆς φιλοχρίστου πόλεως Νινεῦς λόγοι ἀσκητικοί, εὐρεθέντες ὑπὸ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν τῷ Ἀββᾶ Πατερικῇ καὶ τῷ Ἀββᾶ Ἀβραμῇ, τῶν φιλοσόφων * καὶ ἡσυχαστῶν ἐν τῇ λαύρᾳ τῷ ἐν ἁγίοις πατέρεσσι ἡμῶν Σάββα. Occurrunt ibi Græce sermones ascetici septem & octoginta, ex quibus, Lambecio notante, sermones priores quinquaginta tres sunt qvi velut unus liber de contemptu mundi Latine sub Isaaci Antiocheni presbyteri nomine in Bibliothecis Patrum ut cunqve leguntur: quod elogium Antiocheni presbyteri ex Gennadio additum credibile est ab eo, qvi eundem Isaacum, de quo Gennadius, auctorem esse non dubitabat. Primi sermonis in Græco hic est titulus: τῷ ὁσίῳ Πατέρῳσι ἡμῶν Ἰσαὰκ τῷ ἀναχωρητῇ καὶ ἀσκητῇ τῷ Σύρε λόγος περὶ ἀποταγῆς καὶ μοναχικῆς πολιτείας. Incipit: ψυχὴ ἡ τὸν Θεὸν ἀγαπῶσα ἐν τῷ Θεῷ καὶ μένω τὴν ἀνάπαυσιν κέντηται. Προκατάλαβε λύειν πάντα σύνδεσμον &c. Quadragesimus primus inscribitur: περὶ ὑπομονῆς τῆς ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τῷ Θεῷ καὶ πῶς ἡ ἀντίληψις εὐρίσκεται ἐν αὐτῇ, λόγος μᾶ. Incipit: ὅταν καταφρονήσῃ ἄνθρωπος τὴν τῷ κόσμῳ, καὶ σπεύδῃ εἰς τὸν φόβον τῷ Θεῷ. In Bibl. Coisliniana p. 312. celeberrimus Montfauconus memorat Codicem MStum Isaaci

Y 2

Syrli

* Philosophus pro Monacho. vide Cangii glossar.

Syri Anachoretæ & Episcopi Ninives sermonum asceticorum XCII. Initium primi est: ὁ Φόβος τῆ Θεῆ δέχη δέρεως. In marginibus scholia ex dictis vel scriptis Anastasii, Antiochi, Antonii, Arsenii, Athanasii, Barfanuphii, Basilii, Bulgari (Theophylacti) Carionis Abbatis, Carpathii, Joannis Chrysostomi, Joannis Climaci, Copres, Cyrilli, Diadochi; Dorothei, Ephræmi, Hefaiæ, Evagrii, Gregorii Theologi, Hefychii; Joannis Monachi, Iosephi, Isidori, Longini Abbatis, Macarii, Marci, Maximi, Nili, Nistheri Abbatis, Petri Abbatis, S. Petri Alexandrini, Pœmenis, Sisoës Abbatis, Symeonis, Thalassii, Theodori noni, Zegadini, Zosimæ. Etiam in Bibl. Bodlejana inter Codices Baroccianos, est Isaaci Syri de regimine novitiorum. Incipit: αὐτὴ ἡ σώφρων. Atque in aliis Codicibus Isaaci Syri capita: ἀγάπησον τὰ πενιχρὰ ἱμάτια ἐν ἐνδύματί σου. atque alia quorum initium: ὁ κολύων τὸ σῶμα. Alia item: ψυχὴ ἡ τὸν Θεὸν ἀγαπῶσα ἐν τῷ Θεῷ μόνω. Et de motu angelico ac profectu animæ: πρώτη ἔννοια. Homiliæ asceticæ XCIX. ex Syriaco Græcè redditæ à Patricio & Abramio Monachis Monasterii S. Sabæ. Vide Catalogum MSS. Angliæ p. 35. n. 256. & p. 44. n. 295. ubi male illi duo interpretes quemadmodum & apud Caveum vocantur Abramius & Isaacus. In eodem Catalogo pag. 155. homiliæ tres Isaaci hujus Syriacæ servari traduntur in codice Thomæ Bodleji LXXII. Memorat etiam Lambecius IV. pag. 148. fragmentum de baptismo ἐκ τῆς μεγάλης ἐπιστολῆς Ἰσαὰκ τῷ Συρε. Incipit: ἰδὲ γὰρ εἰς τὸ βάπτισμα δωρεὰν συγχωρεῖ.

Isaacus etiam est in Chronico Alex. p. 874. qui aliis Isychius & Hefychius rectius appellatur, Patriarcha Hierosolymitanus cui Zacharias A.C. 609. successit. Hunc cum Hefychio presbytero Hierosol. A. 433. defuncto sunt qui confundunt, de cujus scriptis dixi Volum. VI. pag. 243. seq.

Isaaci alterius ex Judæi libellus Latine scriptus *obscurissima dissertationis & involuti sermonis* (ut vere vocatur à Gennadio cap. 26. de script. Eccles.) de S. Trinitatis tribus personis & incarnatione Domini, in lucem protractus est à Jac. Sirmondo cum Leoporii presb. Capreoli Episcopi Carthag. & Victorini Afri lucubrationibus Paris. 1630 8. recusus Tomo primo operum Sirmondi pag 401. Paris. 1696. fol. Exstat etiam in Tomo tertio Bibl. Patrum Lugd. & ad calcem Codicis Canonum veteris Ecclesiæ Romanæ ex Bibliotheca Petri Pithoei editi Paris. 1687. fol. p. 362-365. ubi inscribitur *Fides Isatis ex Judæo*. Sirmondus verisimili conjectura

jectura existimavit Isaacum hunc paullo ante Annum Christi 400. vixisse.

Ut illos vero Isaacos tantum hoc loco attingam, qui Græce scripserunt, longe junior fuit qui jam commemorandus mihi venit Isaacus magnæ Armeniæ Catholicus,† Armenius ipse & inter Armenios educatus atque eorum opinionibus innutritus * sed postea Catholicæ promachus Ecclesiæ, circa medium sæculi duodecimi ** scripsit λόγος σκληρευτικὸς sive *invektivas duas contra Armenios* idem sentientes cum Eutyche, Dioscoro, Timotheo Aeluro, Petro Fullone, Juliano Halicarnasseo & Aphthartodocetis. Primus ex Bibl. Regis Christianissimi in lucem protulit & cum latina versione sua & notis vulgavit Franciscus Combesius Tomo II. auctarii novi Bibl. Patrum Paris. 1648. fol. pag. 318-415. Latine ex Combesii versione recusæ leguntur in Tomo XX. Bibliothecæ Patrum edit. Lugd.

Indiculus scriptorum & hæreticorum qui ab Isaaco contra Armenios memorantur.

ad paginas editionis Combesianæ.

A Cephalî pag. 328. 340. 365.
Agapetus Papa Rom. 389.
Agatho Papa Rom. 389.

Ambrosius. 389.

Aphthartodocetæ 317 384.

Apollinaris. 389.

Apollinaristæ. 364.

Apostolorum Canones. 369. 375.

Arius. 361. 364. 389. à Synodo Nicæna devotus. 388.

Armenii deteriores Eutychnianis. 317. baptisumus illorum irritus. 392.

Manichæorum hæreseos arguuntur 317. 321. 364. *χριστομάχοι καὶ Μανιχαῖοι.* adde 337. 384 389. 392. 393. *Τὰ τῶν Ἑβραίων Φρονῆν-
τες*

Y 3

† Catholici dicti Metropolitanî & Archiepiscopi. Vide Cangii glossar.

* Isaacus in vestiva 2. p. 396. *ἐγεννήθη γὰρ καὶ ἀνετράφη ἐν μέσῳ τῶν αἱρετικῶν καὶ αἰδέων καὶ διδασκῆς ἐν πάσαις ταῖς διδασκαλίαις αὐτῶν, καὶ σφόδρα ὑβριστὴς καὶ ἀντιτασόμενος καὶ λαιδωρῶν τὴν τῶν χριστιανῶν καὶ ὁρθόδοξων δημοσίαν.*

** Videtur omnino esse hic Isaacus de quo Theorianus qui circa A. 1170. scripsit, in dialogo cum Catholico Armeniorum Norsele p. 120. ὁ ὕλαβέστω *Ἐπίσκοπος* Ἰσαὰκ εἶπεν. *ἀρχὴ τοῖς μὴ φιλονεικῶσι ἀκῶσι τῶν ρηθέντων περὶ τῶν δύο θελημάτων τῶ Ἑρμμανῆλ.* Isaacus ipse Norsele p. 379. meminit, & pag. 374 Constantini magni baptisum ait contigisse ante octingentos annos.

- τες 398. azymo utuntur more Hebræorum in Eucharistia 401. Pascha faciunt cum agno anniculo. 416. sacrificia Judaica offerunt. 352. Romanos rebaptizant. 384. Eorum Synodus Tibensis, 328. & Mantzicievtensis 360. πανηγυρικά βιβλίοι Armeniorum 320. seq. 364. seq. quotidie in libris suis legunt quibus ipsi condemnantur. 399. libri Armeniorum lingua scripti 412. quibus duæ naturæ in Christo agnoscuntur. 321. 364. seq. 381. Armeniorum scripta hæretica. 392. Silvestri Episcopi Rom. vitam habent in libris suis. 409. ἐν διαφόροις βιβλίοις Festum Annunciationis τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέξει Νισὰν τῇ πέμπτῃ indicant. 404.
- Ἀρτζεβούρης jejunii festum apud Armenios 369. seq. 411. Sergii Armenii jejunium. ibid. 372. 376. ejus canis Artzebures h. e. prænuncius. ibid. seq.
- Athanasius Alex. 329. 332. 371. 389.
- Basilius magnus. 389. 412. ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς λειτουργίας. 341.
- Constantini M. baptisimus à Silvestro 373. 409. per imagines Petri & Pauli ἐπέγνω τὴν ἀληθῆσαν καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. 409.
- Cyrillus Hierosol. 389.
- Cyrillus Alex. 372. 389. 399.
- Epistola ad Succensum Episcopum. 329.
- Damasus. 389.
- Dionysius Areopagita. 408.
- Dioscorus. 317. 377. 381. 389. 392.
- S. Ephraim. 372. 389. 399.
- Epiphanius. 389. 404.
- Eusebius 399. ὁ Παμφίλου, φιλομαθὴς καὶ πολυῖσιν ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἰστορίας συγγραφεὺς, ὁ δεχαιότερος, ὡν τῶν τιμῶν ἁγίων πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδου, ὁ πάντων τῶν πατέρων λογιώτερος καὶ πολυμαθέστερος. 332.
- Eutyches. 317. 377. 381. 389. 392.
- Eutychianista, 364.
- Felix Papa. 389.
- Flavianus. 389.
- Gregorius Thaumaturgus. 372. 389. 404.
- Gregorius Nyssenus. 389.
- Gregorius Theologus. 321. 340. 344. 353. 372. 389. 399. 401. 404. 405. seq. 409. 412. 416. Oratio in Cyprianum. 412. in lumina 409.

Gre-

- Gregorius Armeniorum Episcopus. 368. 373. 400. 409. à Leontio Cæsariensi ordinatus. 368. liber de vita ac martyrio S. Gregorii id. *ὁ κατὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ βιβλίον*. 373. baptizavit ad CXCM. 409.
- Hydroparastata. 340.
- Jacobi Apostoli liturgia. 341.
- Jacobus Syrus. 389.
- Joannes Chrysostomus. 332. 344. 372. 387. 389. 401. 404. 412. expositione Evangelii Matthæi. 340. 341. 416. Joannis. 340.
- Joannes patriarcha Hierosol. 389.
- Isaacus inter Armenios natus & in eorum educatus hæresi, postea resipuit. 395. seq.
- Judaici & Christiani paschatis collatio. 344.
- Julianus Halicarnassicus. 317. 377. 381. 389.
- Julius. 389.
- Leo Papa. 317. 389.
- Leontius Cæsareæ Cappadociæ. ArchiEpiscopus 368. 401. Gregorium Armeniæ baptizavit. 368. ejus ad Tiridatem Regem Epistola & Regis rescriptum. 401.
- Macedonius devotus à CL. Patribus in Synodo CPol. 388.
- Marcionis Pontici discipuli Hydroparastata. 340.
- Marci liturgia. 341.
- Martinus Papa. 389.
- Menas Patriarcha CPol. 389.
- Monothelita. 392.
- Nestorius devotus à CC. Patribus in Synodo I. Ephesina 388. in Synodo sexta CPol. 392.
- Nestoriani. 384. qvaternitatem inducunt in S. Trinitatem. 399.
- Norselis Armeniæ Episcopi sinistrum de Armeniis testimonium. 379.
- Paulus hæreticus Monothelita. 398.
- Petrus Fullo 317. 377. 381. 389. additamentum ejus ad Trisagium ab Armeniis probatum. 365. 385. 399.
- Petrus Moggu. 389.
- Pipime & Cajana in Armenia martyrio conformata. 372.
- Preces super Ordinandis. 349. super consecratione altarium. ibid. *εὐχαὶ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν ἁγίων Θεοφανίων*. 348.
- Pyrrhus 398.
- Qvintianus Papa. 389.

Sabel-

Sabelliani. 399.

Sergius. 398.

Sergius & Bacchus martyres Romani. 369.

Severus. 389. (perperam Severianus 405.)

Silvester Episcopus Rom. 389. Nicæna Synodi præses. 373. fabula de baptizato Constantino M. 373. 409. τὴν τυραννίδα, læticiuorum jejunium, ut vestium sacrarum varietatem à Silvestro & Constantino Ecclesia accepit. 413. Silvestri vitam Armenii habent in libris suis. 409.

Simon Magus. 394. Simoniani. 385.

Symmachus Papa. 389.

Synodus Nicæna CCCXVIII. Patrum, post CCCXVIII. annos à Christo nato. 329. 332. 361. 372. Arium devovit. 388. Symbolum Nicænum à baptizandis recitatum. 348. canones Nicæni & aliorum Conciliorum. 369. 376. Carthaginensis Synodus Patrum CCXVII. sub Arcadio & Honorio 341. Ephesina Synodus λευκακή. 317. Synodus Chalcedonenfis. 317. 328. 361. 405. Patrum DCXXX. 389. ἄγιοι καὶ θεοφόροι πατέρες. 320. 324. 329. Synodus sexta CPol. Patrum CLXX. sub Constantino. 392. 398. Synodus Romana sub Martino, Patrum CCL. & sub Agathone Patrum CXXV. contra Monothelitas. 392. Synodus CPolitana, Patrum CLXV. sub Justiniano Chalcedonensem confirmavit, condemnavitque Eutychianos. 389. Synodus sub Mena. 389. Synodus Nicæna II. Patrum CCCL. contra Iconomachos. 392.

Theodosius & Sabas sub Imp. Anastasio congregatis decies mille Abbatibus atque Eremitis Eutychianos damnarunt. 389.

Theopaschitz. 399.

Timotheus Ælurus. 317. 340. 377. 381. 389.

Traditiones πατροπαράδοτοι. 348. seq.

ISAACUS ARGYRUS Monachus, Anno ætatis circiter sexagesimo a) Græcorum 6881. b) (Christi 1372.) composuit *Canonem Paschalem*, παχάλιον κανόνα, eumque dicavit *Oenote Andronico*, ὀνεό-
θριό-

a) P. 33. ait se adolescentem ante annos quinquaginta Æni Thraciæ civitate versatum esse, cum Judæi Pascha celebrarent XX. Martii, Christiani XXVI. April. πρὸ χρόνων πενήκοντα νέος ὦν ἔτι τὴν ἡλικίαν ἔγω μὲν παρὰ τινι τῶν θρακικῶν πόλεων διατρέβων ἔγω καλεσµένῃ &c.

b) P. 5. τὰ ἀπὸ τῆς κοσμογενείας ἔτη μέχρι τῆ ἐνεστῆτος ἐπὶ σὺν πά-

θεώτατον ἀνδρῶν appellat. Hunc canonem, five methodum Paschatos inveniendi ex MSto Bibl. Palatinæ edidit Græce, Latinamque versionem Petavio non memoratam ac scholia subjunxit *M. Jacobus Cbriffmannus* Joannisbergenſis, Profeſſor Heidelbergſis, typis nitidis Gott- hardi Vœgelini 1611. 4. Hinc cum nova verſione ſua *Dionyſius Petavius* S.J. in Uranologio edito Pariſ. 1630. fol. & reuſo Amſtelodami (licet titulus Antvverpiam præfert) 1703. fol. Caput poſtremum ante Chriſt- mannum & Petavium ediderat Latine *Joſephus Scaliger* atque illuſtra- verat ad calcem Canonis Paſchalis Hippolytei pag. 25. ſeq. Lugd. Bat. 1595. 4. Et in opere de emendatione temporum libro IV. pag. 327. Lugd. Bat. 1598. & Genev. 1629. fol. Laudat Argyrus *Θαυμάσιον* Pto- lemaïum ἐν τῇ συντάξεως πραγματεία, præterea Aſtronomos Perſas τὰς παρὰ Πέρſας τὸ τῆς ἀſτρονομίας μετερχομένους, denique Nice- phorum Gregoram, καὶ περὶ ἡμῶν δ' ὁ ſοφώτατος Γρηγορῆς ἀπέ- δειξε τὸν περὶ τῶν λόγων. Illum Canonem Paſchalem Gregoræ ex- hibet Scaliger ad Hippolytum pag. 31. & de emendatione temporum, pag. 330. nec non Petavius pag. 206. Uranolog.

Idem Petavius etiam alteram methodum Paſchatis inveniendi cum priore vulgavit Græce & Latine, quam putat Iſaaci Argyri eſſe, licet in MSto Regis Galliæ Codice nullum auctoris nomen præfixum re- perit. Incipit: Ἐπειδήπερ, μοναχῶν τιμιάτατε καὶ ἀδελφῶν μοι κα- τὰ χρετὸν ποθεινότατε &c.

Aliud ineditum ſcriptum ſervat Bibliotheca Cæſarea, quod ante Canonem Paſchalem Argyrus innuit ſe compoſuiſſe Anno Græ- corum 6876, (Chriſti 1368.) reducendo calculo Aſtronicorum, canonum Ptolemaï ab annis Ægyptiacis & ab Alexandria meridiano ad annos Romanos & ad meridianum CPoleos. Ἰſαὰκ μοναχὸς τῷ Ἀργυρῷ πραγματεία νέων κανονίων, ſυνοδικῶν τε καὶ πανſεληνιακῶν, μεταποιοῦ- ſέντων ἀπὸ τῶν ἐν τῇ συντάξει, καὶ ſυſτάντων πρὸς τε ἔτη Ρωμαϊκὰ καὶ πρὸς τὸν διὰ Βυζαντίου μεσημβρινόν, ἐτι δὲ καὶ χρονικὴν δέχτην ἐ- χόντων τὸ ſωοῦς ἐτὸς ἀπὸ τῆς τῷ κόσμῳ γενέσεως. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν τῇ συντάξει &c. Vide Lambecium VII. p. 229. Neſcio ſitne diverſa. Iſaaci Argyri *tabula Aſtronomica* quam vidi memorari inter Codices MSS. Iſaaci Voſſii.

Apparatus Aſtrolabii, MS. Romæ in Bibl. Vaticana, teſte Geſ- nero.

De reducendis triangulis non reſtiſ in reſtos, MS. in Bibl. Cois- liniana

liniana pag. 220. Incipit: ἡ τῶν γεωμετρεμένων χωρίων μέτρησις. Habuit quoque Tho Galeus. Et exstant in Bibliothecis Galliæ, & in Bodlejana inter Codices Baroccianos LXX. & CXI.

De extractione radices quadratica quadratorum irrationalium. MS. in eadem Bodlejana inter Codices Savilianos VI. Apud Simlerum *Methodus inveniendi latera quantitatum irrationalium*, μη ῥητῶν. MS. in Bibl. Regis Galliæ.

Methodus Geodesia sive agrorum dimensionis Græce MS. fuit in Bibl. Scorialensi & apud Hurtadum Mendozam.

De ratione metiendi plana & solida. Vossius p. 331. de scientiis Mathematicis.

De oppositione & conjunctione Solis & Lune, & circulis solaribus & lunaribus. Disciplina rationalium solarium. Simler.

Methodus melior solarium & lunarium cyclosum. MS. in Bibl. Leidensi ex legato Josephi Scaligeri.

Solusio questionis Palamitica. Τόμ. τῆς Παλαμικῆς ζητήσεως. Gefner. Joannis Cantacuzeni de lumine in monte Thabor adversus Maacum Argyrum memorat Labbeus p. 86. Bibl. novæ MSS.

Carmina de duodecim ventis. fuere apud Hurtadum Mendozam teste Gefnero in Bibl. p. 467.

Encomium Martyris Demetrii. Gefner.

In dictum Job, XV. 12. hoc precipio vobis, ut ametis vos invicem. id.

De metris poeticis fuit apud Jo. Sambucum. Vide & Catalogum MSS. Angliæ Tom. 2. p. 246. n. 8558.

Index scriptorum & Epistolarum quæ referuntur vel allegantur in actis Concilii quinti, CPoli A. 553, habiti contra tria capitula.

Ad paginas Tomi tertii Concillior. edit. Harduin.

EX Egyptiorum Epistola Synodica contra Origenem. Ἐκ τῆς ἐκτεθείσης ὑπὸ τῶν κατ' Ἀγυπτίον καὶ Ἀλεξάνδρειαν ἐπισκόπων συνδικῆς ἐπιστολῆς κατὰ τῶν διεργέντων δογμάτων. pag. 264.

Anastasius Papa Romanus Origenem condemnavit, teste Theophilo Alex. 161,

De

- De Apollinario SS. Basilii & Athanasii iudicium p. 121. & Damasi 317. condemnatus cum Ario, Eunomio, Macedonio, Nestorio, Eutyches, Origene. 198. 272. 301. 305.
- Armenia & Persidis Episcoporum ad Proclum CPol. Epistola de Theodoro Mopsvesteno. 98.
- Athanasii historica narratio de Arianis citatur 114. 317. Epistolas ad Apollinarium scripsit, & post mortem illius adversus eum scripsit cognitio ejus erroribus. 121. ex vita Antonii ab eo scripta locus. 257. ex sermone secundo contra Arianos. id. ex Epistola ad Epictetum. id. Apologia pro Dionysio Alex. citatur. 312.
- Augustini locus ex Epist. ad Bonifacium Comitem. 113. 320. ex gestis apud Marcellinum tribunum & notarium capitulo CLXXXVII. 113. ex Epistola ad Catholicos. 113. ex opere adversus Cresconium Grammaticum Donatistam. 113. 114. diversæ Epistolæ memorantur significantes quod oportet hæreticos etiam post mortem anathematizari 191. ejus retractationum mentio. 214.
- Basilii Episcopi Cæsareæ Cappadociæ Epistola ad Patrophilum Episcopum Megarum (fortasse Ægearum) 121. citatur ἐν τῷ λόγῳ εἰς τὸ. ἐν δευτέρῃ ἢ ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν. 260. ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τὸ ὑπομνηματὶς τῆς ἑξαμέρας. 265. ἐκ τῆς κανονικῆς αὐτῆς βιβλίου. 269. ἐκ τῆς προτρεπτικῆς εἰς τὸ βάπτισμα λόγος. 270. ἐν τῷ τετάρτῳ κατ' Εὐνομίαν λόγῳ 300.
- Basilii Seleuciensis vi compulsus Ephesinæ Synodo refragatur. 325.
- Cælestini Romani Episcopi Epistola ad Nestorium. 152.
- Canon XIX. ex Codice Afr. Ecclesiæ citatur. 179.
- Chalcedonenſis Synodi iudicium de Iba. 40. ejus Synodi actorum pars quædam 162-166. 217. seq.
- Ciciliæ secundæ Episcoporum Epistola ad Justinianum. 132. ad Vigilium Papam Romæ. 133.
- Constantini Imp. rescriptio ad Theodotum citatur 114.
- Cyrillus Alex. Epistola qua Theodorum Mopsvestenum noluit defunctum anathemati subicere, citatur 35. 36. cum Theodoreto & Orientalibus Episcopis in concordiam remeavit. 38. de ejus duodecim capitulis. 41. seq. 43. amplius Cyrillum criminatus est Dioscorum & Eutyches laudans, quam Ibas sub falsi intellectus errore vituperans. 42. contra Nestorium quæ in Concilio Ephesino Cyrillus protulit. 169. refutavit quædam Theodori Mopsvesteni contra Syn-

- Synusistas five Apollinaristas in lib. quod unus est Christus 80. 83. 91-98. 108. seq. 112. 117. seq. 119. 317. Epistola ad Clericos & Lamponem presb. 101. ad Acacium Melitenes Episc. 100. 116. ad Rabbulam Edeſſæ. 101. ad Monachos. 102. I. & II. ad Successum. 293. 300. ad Theodosium. 324. ad Martinianum & alios Monachos 112. ad Joannem Antiochenum. 116. 191. ad Theodosium Imp. 117. ad Proclum CPol. 118. 119. ad Nestorium. 147. quæ incipit: *obloquuntur quidam*. alia 156. cujus initium: *Salvatore nostro aperte dicente*, subjunctis XII. anathematismis. Ex Epistola ad Alexandrum & Martinianum & Joannem & Paregorium & Maximum presbyteros & patres Monachorum. 191. in libris quos contra Theodorum (Mopsuest.) scripsit, citatur 191. bonum appellavit Theodorum 108. 109. eloquentissimum. 118. locus ex Epistola ad Monachos in Phua, *ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς ἐν Φυᾷ μοναχούς*. 261. 264. *ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς Λευιτικῆς*. 297.
- Cyrillo supposita Epistola ad Joannem Antiochenum, Mopsu. Theodori defuncti memoriæ (vadens parcere, quæ incipit *In pexiliteras*, 115.
- Damasi synodalia constituta quæ post Nicænum Concilium de Spiritu S. tractantibus & convenientibus in urbe Roma catholicis Episcopis & beatæ recordationis Ambrosio Mediolanensis Civitatis Antistite sunt edita, citantur 242. vide & p. 318.
- Demetrius & (successore ejus) Heraclas Episcopi (Alexandrini) varias molestias passi ab Origene. 258.
- Dioscorus Papa * Rom. Ecclesiæ dicitur 114. post mortem anathematizatus à Romanis. id.
- Domnus Episcopus Antiochenus, post mortem à Synodo Chalcedonensi condemnatus, tantum quod ausus esset scribere capita XII. Cyrilli debere involvi silentio. 317.
- Ephesinæ Synodi actorum pars 147-162.
- Ephesini secundi concilii nefaria gesta perstringuntur 217. 218. 325.
- De Eusebio Nicomediensi. 114
- Ex Eusebii cognomento Pamphili historiæ libro VII. de Dionysio Alex. & Nepote Ægypti Episcopo. 37.
- Eutyches damnatus cum Valentino atque Apollinare. 39. 325. vide infra in Leone.

* Electus in schismate contra Bonifacium secundum.

Eutychii CPol. Apollinaris Alex. Domni Antiochiæ Syriae, & Eliæ Theſſalonicenſis Episcoporum profeſſio fidei. 11. 12. Eutychii Epistola ad Vigilium Episcopum Rom. qvem vocat συλλειτουργόν. 60. Græce & Lat. adde 207.

Flavianus CPol. defendens orthodoxam fidem, interfectus. 325.

Gelasius Papa in gestis Synodalibus de Miseni Episcopi Cumani absolutione confectis. 37.

Gregorii Naz. Epistolæ ad Theodorum Mopsuest. vel Tyanensem potius. 109. 110. 111. 317. Gregorii Theologi locus de anima citatur 249. ἐν τῷ λόγῳ εἰς τὴν νέαν κυριακὴν. 252. ἐν τῷ λόγῳ τῷ εἰς τὸ ἅγιον πᾶχα. 253. ἐν τῷ ἀπολογητικῷ λόγῳ. 269. ἐν τῷ πρὸς Κληδόνιον πρώτῳ λόγῳ. 297. ἐν τῷ περὶ οὐκ δευτέρῳ λόγῳ. 300.

Gregorii Nyſſeni ad Theophilum Alex. 106. 122. ἐν τῇ εἰς τὸν ἀνθρώπον πραγματείᾳ. 260. ἐν τῷ κατ' Εὐνομίαν τετάρτῳ λόγῳ. 300.

Heraclas Episcopus Origenem blasphemus homilias habentem removet. 234. Vide & supra in Demetrio.

Ex Hefychii presb. Hierosol. Historia Eccles. de Theodoro Mopsuest. 103. Hefychius iterum citatur 320.

Iba Edesseni Episc. Epistola quam ad Marim Persam hæreticum scripsisse confingitur † 140. 141. de eadem 39. seq. 56. 59. 142. seqq. ad 170. ubi condemnatur, & 194. 200. seq. 215. 217---241. 244. 308. 325. 328.

Joannis Antiocheni & Orientalium Episcoporum libri & Epistolæ ad Theodosium Imp. & alios citantur 320.

Joannes CPolitanus Episcopus quem Chrysostomum vocant, & Flavianus ejusdem civitatis Episcopus, licet violenter exclusi, non tamen pro damnatis habiti. 37. 320. post mortem restituti diptychis. 58. ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ λόγῳ τῶν εἰς κτίσιν citatur 249 252. ἐν τῷ λόγῳ τῷ εἰς τὴν ἀνάληψιν. 253. ὅτι τῆς πρὸς Θεόδωρον τὸν Ῥωμ. πρώτης ἐπιστολῆς. 272. ad Theodorum Mopsuestenum. 320. ὅτι τῷ ὑπομνήματι τῆς πρὸς Κορινθίους πρώτης Ἐπιστολῆς. 272.

Justi Episcopi Epistola ad legatos Francorum CPol in ad Concilium A. 547. proficiscentes. 47.

Z 3

Justi.

† Ita Vigilium Papa in consilio p. 240. adde p. 219. ubi Ibas dicitur Epistolam illam a se scriptam negasse.

- Justiniani Imp. Epistola ad Eutychium CPol. & alios Episcopos. 54. alia 186. ad Joannem metropolitanum Anazarbenæ (Justinopolitanæ) civitatis. 123. ad Cosmam Mopsvestiæ Episcopum. 123. adversus Origenem liber, Græce & Latine. 243-282. Epistola ad Synodum CPol. de Origene & sectatoribus ejus 282. 283. Edictum sive Confessio fidei adversus tria Capitula. 288-322. Epistola ad Synodum CPol. de Theodoro Mopsvesteno & reliquis. 322-328. omnia Græce & Latine.
- Leonis Papæ Epistolæ ad Synodum Chalced. & ad Pulcheriam Augustam citantur. 43. Epistola de sancta & orthodoxa fide laudatur 217 230. seq. ad Leonem Augustum, & ad Anatolium CPol. 44. ad Flavianum, 163. Eutychem Romæ suscepit ei quere rescripsit, postea errores ejus condemnavit. 121. seq. 317.
- Menæ CPol. Theodori Cæsareæ Cappadociæ, Andreæ Ephesini, Theodori Antiochiæ Pisidiæ & Petri Tarsensis Episcoporum professio fidei. 10. 11.
- Mopsvestenæ Synodi A. 550. celebratæ Acta. 124-132. quibus Theodorus Mopsvestenus è diptychis exulare, (adde p. 316.) Cyrillus Alex. in illis celebrari cognoscitur.
- Nestorius cum Paulo Samosateno & Bonoso damnatus. 39. ejus loca. quædam 169. 170. ad Cyrillum Alex. Epistola. 149. Incipit: *Injurias quidem quæ contra nos sunt.* Locus ex Epistola ad Alexandrum Hierapolitanum citatur 168. & 309. ubi Alexander ille vocatur hæreticus.
- Origenes qui & Adamantius 272. 281. presbyter Alex. 272. post mortem anathematizatus. 122. 198. 280. nemo ordinandus Episcopus ant monasteriorum præfectus, nisi Origenem anathematizet una cum aliis hæreticis Sabellio, Ario, Apollinario, Nestorio, Eutychē, Dioscoro, Timotheo Æluro, Petro Moggo, Anthimo Trapezuntis, Theodosio Alexandriæ, Petro Antiochiæ, Petro Apameæ & Severo Antiochiæ Episcopo. 272. Justiniani Imp. adversus Origenem liber, quo similia cum Ethnicis (Pythagora & Platone, 281. 284.) Manichæis & Arianis docere arguitur, & ex Patrum dictis confutatur. Græce & Lat. 243-282. Epistola ejusdem ad Synodum CPol. de Origene & ejus sectatoribus. Græce & Lat. 282. Canones XV. Concilii CPol. contra Origenem, Græce quidem ex Codice Bibl. Cæsareæ publicati à Lambecio VIII. pag. 435. & cum Latina

tina versione exhibitæ ab Harduino p. 283-288. ἐν τῷ περὶ δέχαων πρώτῳ λόγῳ. 245. 273. 276. 277. 280. ἐκ τῆς δευτέρας λόγῳ. 273. 276. 277. ἐκ τῆς τρίτης λόγῳ. 277. ἐκ τῆς τετάρτης λόγῳ. 273. 276. 277. 280. Dei providentia factum esse ne in Ecclesia pro martyre acciperetur. 268.

Petrus Episcopus Alex. & martyr ἐκ τῆς πρώτης λόγῳ περὶ τῆς μηδὲ προὔπαρχαν τὴν ψυχὴν, μηδὲ ἀμαρτήσασαν τὴν εἰς σῶμα βληθῆναι 256. ἐκ τῆς μυσταγωγίας ἧς ἐποίησατο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, μέλλων τὸν τῆς μαρτυρίας σέφανον ἀναδέχεσθαι. 257.

Pontiani Episcopi Epistola ad Justinianum Imp. de tribus capitulis 1.

Ex Procli CPol. tomo ad Armenios. 100. 120. Epistola ad Joannem Antiochenum. 120. 142. seq.

Rabbula Edesseni ad Cyrillum Alex. Epistola contra Nestorium. 103.

Theodorum Mopsvestenum jam defunctum anathematizavit.

114.

Sardicensis Synodi mentio 317.

Simplicii Papæ Epistola ad Zenonem Augustum citatur 44.

Socrates & Sozomenus Historiæ Eccles. scriptores citantur 320.

Symbolum Nicænum & CPolitanum. 165. Theodori Mopsvesteni. 89.

Synodus Nicæna, CPolitana, Ephesina & Chalcedonensis probantur 189. 193. 304.

Theodosii & Valentiniani lex contra Diodorum & Nestorium. 104. contra Nestorium, Diodorum, Theodori Mopsv. & Theodoretæ scripta. 105.

Theodoretæ Historia Ecclesiastica citatur 122.

Theodoretus Chalcedonensi Concilio subscriptus, Leonis Papæ Epistolis consensit, Nestorium damnavit, ideoque pro non scriptis habentur quibus videtur concordare Nestorio vel anathematizasse Cyrillum. 38. quæcumque tamen vel ejus vel cujuscunque proferuntur nomine, Nestorii aut Etychetis consonantia erroribus, damnantur. 39. quæ scripsit pro Theodoro & Nestorio contra Cyrillum 29. 106. 107. 134. seq. 171. seqq. 194. 200. 215. 243. seq. 308. 325. contra Cyrilli anathematismos. 134. Epistola ad monasteria. 135. ad Andream Samosatenum. 136. ad Nestorium. 137. ad Joannem Antiochenum 137. alia 138. allocutiones ad Cyrillum. 136. 139. Historia Ecclesiastica respicitur 320. Epistola ad Irenæum digamum, 108.

Theo-

Theodori Mopsvesteni symbolum 89-91. in Synodo Ephesina prolatum memoratur 35. Judaicum dicitur 58. in Ephesina Synodo & Chalcedonensi damnatum. 313. mortuum Theodorum anathematis subicere noluit Cyrillus. 35. doctor Nestorii pejora Nestorio blasphemasse dicitur à Justiniano. 56. Ex ejus libro III. contra Apollinarium. 72. 73. 74. 75. ex libro IV. 74. in duodecim Prophetas. 78. in Canticum Canticorum. 88. 89. in octavum Psalmum. 77. in Psalmum XXI. 78. in Psalm. LXVIII. 79. in Jobum. 86. 87. de interpretatione Evangelii libro I. 79. in Matthæum. 82. 85. libro quarto. 84. in Lucam 77. commento in evangelium Johannis 76. 81. libro VI. 75. in Actus Apostolorum. 76. 199. 242. 308. in Epist. ad Hebræos. 81. 83. libris de incarnatione 80. 309. Photino & Paulo Samosateno ipsis verbis usus & si quid pejus. 98. libro I. 79. libro II. 84. libro VII. 81. libro VIII. 80. 169. XI. 168. XII. 83. 84. 169. XIII. 84. libro XIV. 77. 84. libro contra Synusistas sive Apollinaristas. 80. interpretatione Symboli CCCXVIII Patrum (Nicæni) 81. libro ad baptizandos. 82. libro quod Deus peccatum non docuit nec mortem introduxit. 85. libro IV. commentari de creatura. 86. libro V. 85. 86. condemnatur 189. seq. 193. seq. 198. seq. 214. seq. 241. 243. 304. seq. 325.

Theodori Cæsareæ Cappadociæ Episcopi damnatio à Vigilio Papa facta. 8. capitula LX. cum Vigilii responsione. 13-35.

Theophili Alexandrini ad Porphyrium Antiochiæ Episc. 106. ἀπὸ τῆς λόγῃ πρὸς ἱνας μοναχὸς τὰ Διελγένης Φρονέοντας. 261. ὅτι τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὸς ἐν τῇ Σικητὶ ἀγίης. 261.

Theophilus laudatur inter Patres quorum doctrinam sequi profitetur se Justinianus Imp. Athanasium, Hilarium, Basilium, Gregorium Theol. Gregorium Nyssenum, Ambrosium, Joannem CPol. Cyrillum, Augustinum, Proclum, Leonem. 58. 211.

Valentinus, Marcion, Basilides, Apollinaris, Eunomius vivi à nulla Synodo condemnati. 114. his additur Cerinthus, Manichæus, Bonosus. 313.

Vigilii Papæ Epistola ad universam Ecclesiam. 3. damnatio Theodori Episcopi Cæsareæ Cappadociæ. 8. Constitutum de tribus capitulis ad Justinianum Augustum. 10. Judicatum dicitur p. 57. aliud ejusdem Constitutum de condemnatione trium capitulorum. 217. Græcæ linguæ ignarus Acta Concilii Chalcedonensis Latine verti cura-

curavit. 39. seq. Ex Epistola ad Menam CPol. afferuntur quædam. 45.
 A Justiniano consultus de tribus capitulis, sæpius ea condemnavit.
 56. seq. condemnavit & Rusticum ac Sebastianum diaconos Rom. id.
 in Epistola ad hos scripta. 175. Scripsit ad Valentinianum Tomi-
 tanum Scythiæ Episcopum. 57. Epistola illa exstat 181. & ad Aure-
 lianum Arelati. 57. Epistola exstat 183. Epistola ad Eutychium
 CPol. 61. alia 214. utraqve Græce & Lat. Epistola ad Justinianum
 Imp. & Theodorum Augustam, Latine 175. adde 1070.

**Index scriptorum quæ afferuntur vel citantur
 in Conciliis duobus adversus MONOTHELITAS habitis,
 Lateranensi A. C. 649. Romæ sub Martino Papa: & CPol-
 litano sexto Oecumenico A. 680.**

ad paginas Tomi III. Concilior. edit. Harduin,

Lateranense pag. 687. & CPolitanum pag. 1043. incipit.

A Brodicorum hæresis p. 1291. Gr. Ταρκοδιέγων.
 Acacius CPol. henoticon Zenonis machinatus. 1289.
 Acephali 1292. monothelitæ. 775. junguntur cum Arianis,
 Apollinaristis, Eutychianistis, Timotheanis, Theodosianis
 & Gajanitis. 1083. Acephali novi ab Efaia, 1289.

Adamiani hæretici, 1292.

Ademis Carystius, hæreticus. 1288.

Adrianus hæreticus. 1288.

Aëtius hæreticus. 1289.

• Africanis in Conciliis præsidum Episcoporum, Columbi in concilio Nu-
 midæ, Stephani in Byzaceno & Reparati in concilio Mauritaniæ
 Epistola ad Theodorum Papam, scripta A. 646. pag. 734. 735. Gu-
 losi, Probi & ceterorum Episcoporum Concilii Proconsularis Sy-
 nodica ad Paulum CPol. Epistola (cujus p. 735. 738. mentio) 742-751.
 Stephani & universi Concilii Byzaceni Epistola ad Constantium
 (Pogonatum) Imp. 738. 739.

Agathonis Papæ Epistola ad Constantinum (Pogonatum) Imp. ejusque
 fratres Augustos Heraclium & Tiberium. 1073-1116. & ex alia
 Latina versione 1485. seq. citatur 1333. 1336. 1397. 1420. Aga-
 tho-

Aa

- thonis & Synodi Romanæ CXXV. Episcoporum Synodica. 1115-1139. & ex alia Latina versione 1506. seq. citatur 1400, 1420.
- Agnoetæ. 1292. infra in Themistio.
- Alexander ærarius, hæreticus. 1288.
- Ex S. Ambrosii Mediol. Episcopi (lib. 2, de fide) 743. 746. 747. de sermone fidei 878. de sermone fidei secundo. 866. ad Gratianum Imp. 1183. 1186. ex sermone I. ad Gratianum Imp. 858. ex sermone II. cujus initium: *Sed forsitan arbitror per præteritum librum.* 1203. 858. 866. 1086. 1100. 1102. 1203. ex sermone III. 859. ex interpretatione Evangelii secundum Lucam. 866. 1087. ex libro sexto. 1203.
- Amphilochii Episcopi Iconiensis ex sermone in illud quod dictum est ex se Filium nil facere posse. 863. in eo quod dictum est, Pater major me est. 883.
- Anastasius Apozygarius hæreticus. 1289. Monothelita.
- Anastasio Episcopi Antiochemi, ex satisfactione pro Epistola apostolicæ memoriæ Leonis Papæ. 886. capite LX. cujus initium: *ἡς μέμνηται τῶν ὀλίγων πρὸς τὸν ἡμῶν.*
- Anastasius ὁ μέγας (in Latina versione, *major*) citatur 1103.
- Aphonitæ. 1292.
- Apelles hæreticus. 1288.
- Apergius Pergensis Episcopus, Monothelita 1385.
- Apollonides hæreticus. 1288.
- Anthimus Trapezuntius hæreticus. 1289. libro ad Justinianum Imp. cujus initium: *Θεὸς μεμνηθεὶς ἐν πάσῃ ὑπαθέσει καλὸν* 1240. 1301. seq.
- Anthropomorphitæ. 1292.
- Antidicomarianitæ. 1292.
- Antitactitæ. 1292.
- Apollinaris & Severi dogmata hæreticorum renovare ausi sunt Monothelitæ. 711. 718. 722. Nestorii ac Theodori (Mopsvest.) 722. 846. 847. 850. Arii ac Apollinaris 847. 850. 887. 906. Arii ac Nestorii 770. 887. 906. Severi 850. 770. 1397. 1453. Manetis, Apollinaris. 770. 1385. Themistii tritheitæ. 783. seq. 1453. 1397. 1437. Apollinaris. 771. 846. 1397. Arii, Eudoxii, Eunomii, Macedonii. 846.
- Apollinaris ἀσέβεια. 838. 839. 1171. 1341. damnata in Concilio Cpolit. 1283. locus ejus citatur 1300. ex ejus scripto contra Theodorum (Diodorum Tarl.) 892. 1105. *ἐκ τῶν ἀπορῶν*, quarum initium. *ἡ ζωὴ τῶν ζώντων αἰτία.* 1248. 1301. ex sermone de divina incar-

carnatione. 892. capitulo XIII. 894. ex sermone in Epiphania incarnationis DEI. 892. 1105. de sermone scripto ad eos qui contra Divinam incarnationem Verbi certant propter homouisionem. 892.

Apollinaris Laodicens & ejus filius Apollinaris hæretici. 1289.

Arcadius 9° i.e. avunculus Sergii Cyprienfis Episcopi. 730.

Artotyritæ 1292.

Arius hæreticus 1289. 1341.

Artemo hæreticus. 1288.

Asclepiodotus hæreticus. 1288.

Asterius hæreticus. 1289.

Athanasius Syrus hæreticus. 1289. Monothelita.

S. Athanasius citatur 775. 902. 903. 1240. 1300. 1400. ὁ μέγας τῆς Ἐκκλησίας Φωστὴρ magnus Ecclesiæ lucifer. 819. sermone de S. Trinitate & incarnatione, cujus initium : οἱ κακοκέρχως τὰς θείας γράφας. 1208. 1452. ex libro de incarnatione contra Apollinarium, qui incipit : ὁ μὲν τρέπεται τῷ εὐσεβείᾳ. 1224. 1236. 870. 1086. 1184. 1193. sermone majore pro fide contra Apollinarium. 870. sermone contra Apollinarem facto per interrogationem & responsum. 870. ex libro quo dicitur : nunc anima mea turbata est. 870. 871. 1365. 1368. seq. de sermone contra Arianos tertio. 882. 1098. de dogmatica Epistola ad Antiochenos. 882. de sermone Evangelii secundum Matthæum quo ait : *qui dixerit verbum contra Filium hominis*. 882. seq. ex secundo sermone contra Apollinarem. 1176. seq. 1180. libro IV. contra Arianos. 1232. Episcopus Alex. 882.

Ex S. Augustini, Hipponensis (Hipponeregienfis 859. 1053.) Episcopi adversus Arianos. 747. ex libro de gratia Novi Test. ad Honoratum. 747. 870. ex interpretatione Evangelii secundum Johannem, homilia XXII. 859. ex interpretatione XCIII. Psalmi. 866. Psalmi. C. 867. de sermone quarto decimo Civitatis DEI. 867. quinto libro contra Julianum Pelagianistam. 907. 910. 1090. seq. 1183. 1226. contra Maximinum Arianum. 1086. seq.

Bardefanes. 1288.

Barlanuphitz. 1292.

Barsumas Eutychetis advocatus. 1289.

Basilides hæreticus. 1288.

S. Basilius contra Eunomium scribens. 1456. 696. ὅτι τὸ κατ' Εὐνόμιον συλλογιστικὸν λόγον. 860. lib. 1. contra Eunomium. 860. ad beatæ

memoriae Amphilocheum 695. 883. ad Amphilocheum de S. Spiritu. 860. sermone de gratiarum actione. 774. ex interpretatione primi Psalmi. 860. de naturalibus voluntatibus ex sermone de S. Spiritu cap. VIII. 863.

Benjamin Alexandrinus, hæreticus. 1289.

Blaſtus hæreticus. 1288.

Borboniani hæretici. 1292.

Cælestius hæreticus. 1289.

Cajani. 1292.

Carpocrates hæreticus. 1288.

Cassianus hæreticus. 1288.

Cerdo hæreticus. 1288. ἀκέρδων.

Cerinthus hæreticus quem *μηχανιστον laqueum* appellat Sophronius Hierosol. 1288.

Chalcedonenſe Concilium DCXXX. Patrum à Marciano Imp. congregatum, condemnavit Dioscorum Alexandrinum præſulem, & Eutychem archimandritam CPol. 1052. 1123. 1420. citatur. 695. 699. 706. 707. 718. 727. 758. 774. 819. 847. 851. 903. 1093. 1316. ὁρθὴ *sive* Definitio illius Synodi. 830-836. ab hæreticis anathematizatur 902. 1106. 1243.

Cleobius hæreticus. 1288.

Cleomenes hæreticus. 1289.

Colluthi hæretici ex ſatisfactione ſive apologia pro tomo Theodoſii. 895 898. ex reſcriptis contra Themiftium pro Theodoſio. 898.

Colorbaſus hæreticus. 1288.

Conon Tritheita. 1289.

Conſtantine Apameenſis præbyter Monotheliſta 1381. 1384. 1385.

Conſtantine Patriarchæ CPol. epiftola ad Macarium Epifc. memoratur 1349.

Conſtantine (Pogonati) Imp. Epiftola ad Donum Papam 1043-1048. in qua memorabile monitum: διὰ δικτῶν ζητήματα μὴ γενέσθω ἀτέλεστος ἡ ἐρεχέλια, μὴ ἐπιχαρῶσιν ἡμῖν οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ αἱρετικοί. *propter viles inſultationes non ſit inſinita contentio, ne nobis inſultent pagani & hæretici.* Epiftola ad Georgium CPol. p. 1049. 1050. Ediſtum. 1445-1458. ad Leonem Papam Epiftola (ſuſpecta) 1459-1464. ad Synodum Rom. 1464.

CPolitanum Symbolum. 831. Synodus CPolitana CL. Patrum à Theodoſio congregata condemnavit Macedonium. 1051. 1123. 1283. 1420.

1420. Synodus quinta CLX. Patrum congregata à Justiniano damnavit tria capitula. 2052. 1420.

Cyrilianorum hæresis, 1292.

Cyrus ex Lazorum metropolita 1312. sive Episcopo Phasidis (in Lazis) 1336. Alexandrinus Episcopus, Monothelita 1058. 1313. 1345. 1352. anathematizatur. 924. Ejus exemplar satisfactionis adversus Theodosianos, sive ejus novem capitula. A. C. 630. edita pag. 1339-1341. memorantur pag. 695. 698. 774. 1313. ex Capitulari quod coram omnibus Acephalis legi præcepit ex ambone in percriptione orthodoxæ fidei, Capitulum septimum. 775. 807. 1107. Epistola ad Sergium CPol. (Scripta A. 640.) p. 1337. citatur 1336. 805. 810. alia 1340. ex qua 850.

Cyrus Aegæota, 1341. Cilix, Nestorianus, 1289.

Cyrillus Alex. 775. 778. 779. 1309. 1452. 1237. 1455. 1401. 1181. Prophonetico ad Theodosium Imp. de recta fide, cujus initium: τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας. 1060. 1229. 1233. Scripta ejus suscipit Sophronius Hierosol. præcipue synodicas duas ad Nestorium cum XII. capitulis & Synodicam ad Orientales Episcopos, 1286. seq. & Orientalium ad Cyrillum. 1288. ὁ ἀμφιστομῶν σερομάτης τῶ Πνεύματι, ὁ ἐν ἱερῶσιν δεύτερῶν ζηλωτῆς Φινεὺς &c. 820. 902. duodecim anathematismi ab Ephesinis Patribus probati exhibentur 831. seq. locus ex libro thesaurorum 695. 861. 875. 1095. 1453. de thesauris, capitulo XXII. 886. ὁμ τῶν Θεοσαυρῶν λόγῳ καὶ qvi incipit: εἰ παρὰ τῶν τῶν τυχόντων. 1221. λόγῳ λβ'. 1229. 1233. capite XXIV. 1100. 1102. 1216. ἐκ τῶ κατὰ τῶν Ἱελιανῶ δογμάτων βιβλίου τρίτου, ἀπὸ λόγῳ δεκάτου. 1216. ex sermone ad Hermiam facto. 695. & 907. ex sermone ad Hermiam secundo. 863. primo de duodecim capitulis ad Nestorium. 771. tertio capitulorum suorum. 907. quarto de anathematibus capitulo dictis adversum contradictiones XII. capitulorum factas à Theodorito atque probatis à sancta universali Chalcedonensi & quinta Synodo. 819. 902. satisfactione pro quarto duodecim capitulorum. 911. Synodice ad Nestorium & aliis per Orientem datæ probantur 835. 1400. scripta contra Theodorum, Theodorum, Andream & Nestorium. 1344 ad Successum. 782. in Epistolam ad Hebræos. 886. ex interpretatione in Evangelium secundum Johannem. 860. seq. libro IV. qvi incipit: ὅτι καταβίβηκα

Λα 3

ἐκ τῶ

- ἐκ τῆ ἡρακλ. 875. 1217. 1224. Iq. libro VIII. qui incipit :
 ἡ ἐν Μαρία λαβῆσα λίθον μέγα. 1220. libro IX. 863. li-
 bro X. cujus initium : ὁ ἔχων τὰς ἐπιτολάς με καὶ τηρῶν αὐτάς.
 1200. libro XII. cujus initium , ὅτι θεὸς κατὰ φύσιν ὁ υἱός.
 1220. ex sermonibus dialogicis ad Hermiam. 863. in Mattheum
 libro XI. 875. libro XII. 863. 875. 1217. 1196.
 Cyrillus Hierosol. Episc. citatur. 1103. de homilia dicta in Evangelium
 ubi Dominus aquam in vinum convertit. 883.
 Damianus, novus Sabellius. 1289.
 Didymus. infra in Origene.
 Diodorus (Tarsensis) cum Theodoro (Mopvest.) Nestorio, Severo
 Apollinari & Eutychē rejicitur à Paulo CPol. 818.
 Dionysius (qui Areopagita fertur) citatur 699. 771. 775. 1065. 1345. de
 divinis nominibus. 774. 1185. epistola ad Cajum. 774. 779. 782.
 783. 787. 790. 811. epistola quarta ad Cajum. 879. Dionysius
 Areopagita Episcopus Atheniensis de sermone divinatorum nomi-
 num capitulo secundo. 879. 1100.
 Dioscorus hæreticus 795. 924. 1173. 1273. 1285. 1413. Eutychetis de-
 fensor. 1289.
 Donatus hæreticus. 1289.
 Dorotheus hæreticus. 1289.
 Dositheus hæreticus. 1288.
 Dulianorum hæresis. 1292.
 Ebion hæreticus. 1288.
 Encratitæ. 1292.
 Ephesinum Symbolum sive duodecim Cyrilli Alex. anathematismi. 831.
 Ephesinæ Synodi CC. Patrum caput Cyrillus, auctoritate sanctæ
 sedis Apostolicæ præditus Nestorium condemnavit. 1052. 1420.
 βιβλίον τῆς τρίτης ἀγίας συνόδου. 1061. Ephesinam Synodum à
 Chalcedonenſi suscipi fecit Marcianus Imp. 1123.
 S. Ephraemius (male Ἐφραίμ) Episcopus Antioch. citatur 1103. ex
 scriptis contra Severum hæreticum capitulo LVI. 886. ἐξ ἧς ἐποι-
 ῆσατο ἀπολογίαν ὑπὲρ τῆς ἐν χαλκεδόνι Συνόδου καὶ τῆ τοῦ μετὰ
 ἀγίας λέοντος ἀπὸ κεφαλῆς ν5 quod incipit: ὅτι οὐκ ἀνελλυπῶς
 ἐφύλαττεν ἡ σὰρξ. 1233. seq. ἐκ τῆ κεφαλῆς ξδ'. 1236.
 Epigenus hæreticus 1289.
 Epiphanes hæreticus. 1288.

S. Epi-

S. Epiphanius Archi Ep. Cypri. ἐκ τῶν παναρίων, ἀπὸ λόγου ξθ' κατὰ Ἀρρομανιτῶν, cujus initium: τῆς περὶ Μελέτιον. 1211. de capitulo septuagesimo septimo, factio in evictione Marcionis. 883. ἐκ τῆς Μαρκίωνος ἐλέγχου, κεφαλαιὸς ος'.

Elaias Acephalus. 1289.

Elaiani. 1292.

Evagrius, infra in Origene.

Evchitæ 1292.

Eudoxius hæreticus. 1289.

Eugenius Tritheita. 1289.

Eulogius Alex. citatur 1103. librum integrum scripsit pro Epistola Leonis Rom. 1309.

Eunomius hæreticus. 1289. 1341.

Euphrates Persicus, hæreticus. 1288.

Eusebius Dorylensis unicus accusator contra Nestorium, Eutychen & Dioscorum. 707.

Eutychetis κακόννοια. 836. 838. 1244. 1269. 1273. 1289. 1341.

Eutychitæ. 1292 Eutychianistæ. 1416.

Fauftus hæreticus. 1476.

Felicissimus, hæreticus. 1289.

Felices III. Papæ verba ex Epist. I. ad Acacium CPol. citantur 758. 759. *Negligere, cum possis, deturbare perversos, nihil est aliud quam fovere eorum impietatem: Nec enim caret scrupulis societatis occulta, qui manifesto facinori desinit obviare.*

Florinus hæreticus. 1288.

Gajanus Alexandrinus, auctor Gajanitarum hæreticus 1289.

Gortheus hæreticus. 1288.

Grammaticus, infra in Joanne Philopono.

Gregorius Cappadox. 902. (Nyssenus in Cappadocia Episcopus.) 903.

Gregorius Nyssanensis 855. 859. ex Epistola ad Eustathium de S. Trinitate, quæ incipit: ἐτι μὲν καὶ πᾶσιν ἡμῖν. 1229. 859. ex Epistola ad Ablabium de S. Trinitate. 859. de sermone ubi exponit, *Pater pater*. 859. ex antirrhetico contra Apollinarem, cujus initium: καλὸν αὖ γένεσι προοίμιον. 1208. 1209. 1452. 863. 871. 1093. contra Eunomium 1171. 1317. sermone secundo. 863. 871. 1093. 1095. tertio libro, volumine decimo, λόγος γ', τόμος ι'. 883. de sermone quarto contra Eunomium 883. quinto. 1100. 1102. ἐκ τῶν κατ' Εὐ-

- Ευνομίου, κεφαλαίαι δέ, ἡ ἡ δέχθη. σὺν ᾗ ὡς εἰκον, 1212. ex quin-
to tomo cujus initium: περὶ δὲ τῆς Πέτρας τῆς Ἀποστόλου Φωνῆς, 1228.
ex tomo XII. cujus initium: ἀλλ' ἰδωμεν καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀκολούθου.
1228. de sermone facto in Pascha. 871. ἐκ τῆς εἰς τὸν ἀνθρώπου
θεωρίας, κεφαλαίαι τετάρτη. 1212.
- Gregorius Theologus 918. ad Cledonium. 771. 847. 1089. ad Necta-
rium. 811. ἀκριβὲς τῶν δογμάτων γνώμων peritissimus in dog-
matibus. 819. ἐκ συστατικὸς τῆς ἀληθείας κήρυξ. 1089. ex sermo-
ne secundo de Filio, cujus initium: ἐπειδὴ σοὶ ταῖς μὲν ἐκ τῶν λο-
γισμῶν 1221. 1093. 1095. 1196. 863. 871. locus ejus à Paulo
CPol. adulteratus. 910. 914. 915.
- Harmonius Bärdefanis F. hæreticus. 1288.
- Helcesæus Hæreticus 1289.
- Heracleo hæreticus. 1288.
- Heraclii Imp. rescriptum ad Arcadium Episcopum Cypri contra Paulum
κεφαλαιωτὴν Acephalorum memoratur. 1309. ad Sergium CPol.
1317. eccl̄esis fidei. infra, in Sergio. Colloquium cum Paulo Se-
veriano. 1312. seq.
- Hermogenes hæretici duo. 1288.
- Hermophilus hæreticus. 1288.
- Hieracitz. 1292.
- Hieronymi eruditissimi & omni luce conspicui presbyteri scripta susci-
piuntur cum scriptis Ambrosii, Athanasii, Augustini, Basilii,
Cyrilli Alex. Hilarii Pictav. & Joannis CPol. 1053.
- Hilarii Episcopi Pictav. & confessoris ex sermone pro fide exposito. 878.
ὁ τῆς ἀληθείας ἐξοχώτατος ἐκδικητὴς libro nono de fide ad-
versus Arianos. 1098.
- S. Hippolyti Episcopi & Martyris ἐκ τῆς περὶ θεολογίας λόγος de sermo-
ne Theologiæ id est Deitatis. 863. seq. de homilia Dominicæ Pa-
schæ. 870.
- Honorius Papa laudatur à Paulo CPol. 819. memoratur in diptychis
propter honorem Apostolicæ sedis. 1047. ad ejus consensum pro-
vocat Macarius Antiochenus, Monothelita. 1167. 1173. ejus Epi-
stola ad Sergium CPol. 1320. condemnatur. 1332. 1333. ex alia
ad Sergium Epistola 1352. seq. Honorio hæretico anathema. 1385.
1397. 1413. 1421. 1448. 1457. 1476. Sergii ad Honorium Epi-
stola 1312.

Hydro-

Hydroparastatz. 1292.

Jacobus Syrus, hæreticus. 1289.

Jacobitz. 1292.

Iba Epistola ad Marim Persam condemnatur. 842. seq. 1173. 1285. 1344. 1361. 1455. 1476.

Joannis Thalassii, Theodori & Georgii Abbatum aliorumqve presbyterorum, diaconorum & monachorum libellus Synodo Lateranensi oblatum. 722-726.

Joannes Episcopus CPolitanus citatur. 1103. de sermone facto ad eos qui ad missas non occurrerunt & de consubstantiali, cujus initium, *παλιν ἰπποδρομία*. 871. 1096. 1204. seq. ex interpretatione Evangelii secundum Johannem. 874. in sermone de vidua quæ duo minuta obrulit, cujus initium: *ἀπλὴ μὲν ἡ τῆς υἱείας προσήγορία*. 883. seq. in Thomam Apostolum & contra Arianos, qui incipit: *τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας περὶ τὸν*. 1228. 886.

Joannis ejusd. Chrysostomi ex homilia quæ incipit *βαθῆαι τὸν*, in illud: *Pater, si possibile est, transseat à me calix iste* 1212. 1185. 1190. collata cum libro membranaceo (*πρὸς βιβλίον ἐν σάμασι*) qui est ex Bibliotheca * Patriarchii CPol. 1185. ex serm. LXXXI. in Mattheum, qui incipit: *τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησὺς*. 1213. In Johannem libro secundo, serm. LXVII. qui incipit: *γλυκὺς ὁ παρὼν βίος*. 1213.

Joannes Episcopus Scythopoleos citatur 1103. de sermone VIII. contra Severum hæreticum, capitulo III. 886. 1238. seq.

Joannes Cilix Nestorianus. 1289. Joannes Aegota. 1341.

Joannes Grammaticus, cognomento Philoponus imo matzoponus. Trithëita 1289. ab Ephræmo Antiocheno confutatur. 1236.

Joannes Syrus, hæreticus. 1289.

Joannis CPol. Patriarchæ Epistola ad Macarium Episc. memoratur. 1349.

Isacio patricio & exarcho Italiæ missa eccl̄esis fidei à Sergio CPol. 803.

Isidorus Basilidis F. hæreticus patre deterior. 1288.

Julianus hæreticus Pelagianus. 1289.

B b

Julia.

* Hujus Bibliothecæ iterum mentio pag. 1193. 1201. 1205. 1212. 1213. 1296. 1247. 1240. 1233. 1220. 1224. &c.

Julianus Halicarnassensis Episcopus auctor Julianistarum. 1289. Ex ejus sermone contra Manichæos. 898. 1237.

S. Justini Philosophi, Episcopi & Martyris de libro tertio de Trinitate, capitulo septimodecimo. 879. seq. de sermone facto ad paganos. 882. In ἐκθέσει πίστεως περὶ τῆς ὀρθῆς ὁμολογίας, cujus initium: *ικανῶς τὸν κατὰ Ἰουδαίων καὶ κατὰ Ἑλλήνων.* 1225.

Justiniani Imp. ad Zoilum Alexandrinum Episc. contra Acephalos Epistola dogmatica laudatur 1103. incipit: *ταῖς γραμμασιν ἐντυχόντες.* 1232. edictum orthodoxæ fidei. 1105. ἐκ τῶ κατὰ Νεστοριανῶν καὶ Ἀκεφάλων λόγῳ, cujus initium: *τεκμήριον ἀκριβές τῆς εὐθείας καὶ μὴ τετραμμένης ὁδοῦ.* 1232.

Justiniani (Rhinotmeti) confirmatio sextæ Synodi. 1478-1480.

Lampetius auctor nefandæ Marcianistarum hæreseos. 1289.

Leo Apostolicæ sedis præsul in Epistolis, 1159. Epistola ad Leonem Imp. 878. 879. 1087. 1100. 1102. 1309. 1456. Epistolâ secundâ ad Leonem Imp. 695. 1202. de secundo volumine ad Leonem Imp. 870. 1226. Epistola Chalcedonenſi inserta Synodo. 1063. 1420. ad Leonem Augustum, Symbolum veræ confessionis explanat. 1102. in tomo suo ad beatæ memoriæ Flavianum CPol. 695. 835. 851. 878. 1100. ex epistola ad Flavian. 1226. *ἐν τῇ ὀρθόδοξίᾳ* dicitur à Sophronio Hierosol. 1288. citatur iterum 730. 755. seq. 759. 778. 787. 903. 1400. ab hæreticis anathematizatus. 902. 1106. 1244. 1245. 1247. 1316. 1337. à Catholicis pluribus defensus. 1103. vide in Anastasio & Ephræmo Antiochenis & in Eulogio Alex. Ab Imp. Marciano & à Chalcedonenſi Synodo susceptus 1123. à Jo. Scythopolitano defenditur contra Severum. 1237.

Leonis II. Epistola ad Constantinum (Pogonatum) 1469-1478.

Lucas Monothelita, presbyter & Monachus in Africa, scripsit contra hæresin quam vocat Maximianorum. 1300. ad eum misit sermonem Macarius Antiochenus. id.

Lucii Ariani Episcopi Alex. de sermone dicto in Pascha. 892.

Macarii Antiocheni, Monothelitæ confessio fidei. 1167-1176. & ex alia latina versione 1523. seq. ex sermone misso ad Imp. Constantinum (Pogonatum) qui incipit: *εἰρήνης Θεοῦ τῆς ὑπερεχέουσας πάντα νῦν, τὸ κεφάλαιον εὐσεβείας.* Prosphonetici sermonis mentio 1297. 1300. 1308. incipit: *παρεδόξεν ἡ καλλίνικε δεσποτα.* 1301. sermo-

sermonis qvi incipit: *διόν ἐστι τοῖς κατὰ θάλατταν κινδυνεύον* missi ad Lucam Presb. & monachum in Africa, qvi scripserat contra hæresin Maximianorum. 1300, 1301. ex sermone tertio, cujus initium: *αἱ μὲν ἔνι ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐκτάσεις κατὰ τῶν πολλῶν μίων*. 1300. novo Dioscoro anathema, novum Dioscorum foras mitte, novo Apollinari malos annos. 1181. novo Eutycheti malos annos 1197. condemnatur 1328. 1461. 1468. &c.

Macedonius Pnevmatomachus 1289. in Synodo CPolitana damnatus. 1051. 1123. 1283. 1341.

Macedonius Antiochenus inter Monothelitas memoratur. 1173.

Magni impietas cum Macedonii & Apollinaris hæresi damnata in Concilio secundo oecumenico CPolitand. 1284. Magnus inter hæreticos rejicitur. 1289.

Manichæus Persa hæreticus. 1211. S. Maximus *μανιχαῖζεν* arguitur à Macario Monothelita 1173. Manichæi. 1221. 1268. Manes ὁ τῆς αἰῶνς *μανίας ἐπώνυμος*. 1289.

Manfreti Mediolanensis Episcopi ad Constantinum (Pogonatum) Imp. Epistola. 1051-1053.

Marbilotæ. 1292.

Marcianistarum hæresis, auctore Lampetio. 945.

Marcionistæ. 1221. 1292. Marcion Ponticus. 1212. 1288.

Martini Papæ Epistola Encyclica. 933. Epistola ad Amandum Episc. Trajectensem. 945-948.

Masbotheus hæreticus. 1288.

Mauri Casenatis Episcopi Epistola ad Martinum Papam. 703. Inscriptio est: *Domino sancto & meritis beatissimo, totoque orbe Apostolico & Universali Pontifici Martino Papa, Maurus servus servorum DEI, Episcopus.*

Μαξίμιανῶν ἀρεσιν ac *διάρεσιν* Monothelitæ vocarunt Catholicam de duabus in Christo voluntatibus sententiam, ab illius propugnatore Maximo confessore. vide in Luca & Macario. Maximi locus Honorium ab hæresi defendentis. 1333.

Maximinus hæreticus. 1476.

Maximilla & Priscilla Montani. 1289.

Mediolanensis Synodi expositio Fidei. 1053. 1054.

Meleticus hæreticus. 1289.

Menander hæreticus. 1288.

Menæ CPol. sermo ad Vigilium Papam, quod una sit Christi voluntas, citatur 1309. 1313. 1317. commentitius & per fraudem insertus actis quintæ Synodi A XXVII. Justiniani congregatæ, cum A. XXI. Mennas obierit. 1068. 1070. 1312. 1357. 1359. 1361. 1365.

Menas Alexandrinus, Gajanitarum propugnator. 1292.

Messaliani. 1292.

Monoimus Arabs, hæreticus. 1288.

Monothelitæ, antiquas recoqvunt hæreses: supra in Apollinaris. Anathemati subjiuntur: vide in Cyro, Paulo, Petro, Pyrrho, Sergio & Theodoro Pharanitano.

Montanus hæreticus. 1288. seq.

Naseni hæretici. 1292.

Nepos hæreticus. 1289.

Nestorii *Φρενοβλάβεια*. 1105. 1246. 1284. 836. 838. 903. 1244. 1267. 1289. ex libro II. *ἐπιφανεὺς μυστικῶς*. 895. 1105. ex libro IV. *ibid.* ex Epistola ad Alexandrum Hierapolitanum. 895.

Nicænum Symbolum. 831. 396. Nicæna Synodus CCCXVIII. Patrum à Constantino congregata condemnavit Arium. 1051. 1123. 1417.

Nicolaïtæ. 1292.

Noëtus Smyrnenſis, hæreticus. 1289.

Novatus hæreticus. 1289.

Ophitæ hæretici. 1292.

Contra Origenem & Theodorum (Mopsuest.) in sancta quinta Synodo accusator nullus, sed tantum ipsorum conscripta ad accusationem & reprehensionem suffecisse noscuntur. 1707. Origenes, Evagrius, Didymus damnantur à Sophronio Hierosol. 1281. & 1286. à quinta Synodo. 1456. 1473. cum Novato, Sabellio, Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinari, Theodoro Mopsuest, Nestorio, Eutyche, Dioscoro, Severo, Theodoriti scriptis contra Ephesinam Synodum & Cyrillum & pro Theodoro ac Nestorio, & Ibæ Epistola anathematizatur in Heraclii Imp. ecthesi fidei. 795. à Quinta Synodo anathematizatur Origenes cum Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinari, Nestorio & Eutyche. 839. in canone XVIII. Concilii Lateranensis anathematizatur cum Sabellio, Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinari, Polemone, Eutyche, Dioscoro, Timo.

Timotheo Aeluro, Severo, Theodosio, Collutho, Themistio, Paulo Samosateno, Diodoro, Theodoro, Nestorio, Theodulo Persa, Didymo & Evagrio. 924. à Macario Antiocheno Monothelita condemnatur cum Simone, Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinari, Sabellio, Novato & Sabbatio, Diodoro, Nestorio, Eutyche, Dioscoro, Severo, Juliano, Themistio ἀγνοητῇ, Theodoro Mopsv. Theodoreti scriptis contra Cyrillum & Ibæ Epistola ad Marim Persam. 1173. Didymus & Evagrius οἱ τῆς Ὁριγενειανῆς τερθρείας μυστηλάρχαι παμμίαροι. 1289.

Origenes duo, alter qvi & Adamantius inter hæreticos rejiciuntur à Sophronio Hierosol. 1289.

Paulus Samosatenus hæreticus. 1289.

Paulus Fuscus (ὁ μελανός) hæreticus. 1289. 1313. Acephalorum κεφαλῶν λωπότης. supra, in Heraclio. Paulus φαῦλος. 1337.

Paulus CPol. Pyrrhi successor Monothelita anathematizatur 924. ejus Epistola ad Martinum Papam pro confirmatione eccl̄esios Sergianæ memoratur 699. 827. tres prosphnetici ad Imp. citantur 1336. clementissimo Principi svasit typum exponere qvi Catholicum dogma destrueret. 699. 718. 723. 827. altare sanctæ sedis (Rom.) in domo Placidæ (CPoli) sacratum subvertens diripuit. id. Epistola ad Theodorum Papam. 815-822. 899. 1107. 1109. 1336. 1341. Typus nomine Constantis Imp. editus. 823-826. persuasione Pauli editus à Constantino anathematizatur. 924. 933. 940. citatur 1107. 1109. in hoc inter alia ait Imperator se chartas quæ positæ fuerant in narthece sanctissimæ magnæ Ecclesiæ CPol. de controversiis illis quæstionibus, jussisse se auferri ac levare. τὰς τῶν εἰρημένων ἐνεκα περιέχοντας ζητημάτων χάριτας, ἐπαρθῆναι παρεκλεύσαμεν. 825. Paulus in Epistola sua Gregorii Theologi dictum adulterans. 910. ex Epistola ad Jacobum quæ incipit: πάντα μοι τὰ τῆς ὑμετέρας ἀγιοσύνης. 1245. ad Theodorum Pharanaitem, quæ incipit: ἔ νῦν πρῶτον ἀλλ' ἀνωθεν μισόκαλος. 1248.

Pauli diaconi, Persæ, Nestoriani ex sermone de judicio. 895.

Pelagius hæreticus. 1289.

Peratici hæretici. 1292.

Petrus Syrus, hæreticus. 1289.

Petrus Fullo, qvi ad hymnum trisagii, crucem ausus est coaptare. 1289.

Petrus alter Ibericum & barbaræ mentis contagium. 1289. Acephali
Elaia collega. id. B b 3 Petrus

- Petrus Pauli successor Episcopus CPol. Monothelita 1121. 1173. scribens ad Vitalianum Papam. 1348. 1107. 1109. 1337. regestum variarum ejus epistolarum memoratur 1337.
- Petri Nicomediensis Bithyniæ metropoleos, Episcopi expositio fidei Concilio oblata. 1249. seq.
- Petrus Moggus sive Balbus, hæreticus, 1289.
- Philetus hæreticus. 1288.
- Phryges hæretici. 1292.
- Pithon hæreticus. 1288.
- Polemon 1289. discipulus Apollinaris ἐν τῶν πρὸς τὰς ἀγίας πατέρας ἀντιρρητικῶν. 892. ex Epistola ejus sexta ad Timotheum. 893.
- Polychronius presbyter & Monachus monothelita. 1369. 1373. 1376. novo Simoni anathema. Polychronio λαοπλάνη ἀνάθεμα. 1376. 1377. 1457. 1476.
- Potitus hæreticus. 1288.
- Prepon hæreticus. 1288.
- Priscilla & Maximilla Montani. 1289.
- Priscillianus. 1475.
- Prodicus hæreticus. 1288.
- Plathyriani 1292.
- Ptolemæus hæreticus. 1288.
- Pyrrhus CPol. Monothelita 695. 610. anathematizatur 924. Ejus professio fidei subscriptionibus Episcoporum firmata memoratur cum libello retractationis ad Apostolicam sedem. 699. 734. 738. 739. postea rursus more canis ad vomitum repedavit. 699. 738. ex tomo ejus dogmatico locus. 790. 807. 810. 1107. de his quæ acta sunt à Pyrrho pro Sergii ecthesi fidei. 799. 1107. ex Epistola ad Joannem Papam (scripta circa A. 641.) pag. 902. Pyrrhus ἐν τῇ βεβαίωσει τῆ τύπῃ καὶ ἐν ἄλλοις ὑπὲρ Κύρις τῇ Ἀλεξανδρείας ἀπολογούμενος. 1109. βιβλία ἐξ ἔχοντα συντάγματα Πύρρου. 1336. ex ejus tomo dogmatico περὶ θελήματος καὶ ἐνεργείας. 1345. ex Epistola ad Joannem Papam Rom. 1353.
- Quinta Synodus 1031. 1123. 1420. ejus definitiō. 837-844. 855. 1091. acta falsata à Monothelitis. 1067. 1070. 1312. 1357. 1499.
- Sabbatius hæreticus. 1289.
- Sabellius Libycus, hæreticus, 1289. Sabellionem vocat Latina versio in ecthesi Heraclii 795. Sabellii confusio & Arii divisio pariter condemnandæ 1169. 1261. novus Sabellius, Damianus. 1289.

Satur-

Saturninus hæreticus, 1288.

Secundus hæreticus, 1288.

Sergius Armenius cum Petro Syro Tritheiz minoris doctor hæreticus, 1289.

Sergius Syrus, hæreticus, 1289.

Sergii Cyprienſis inſulæ Archiepiſcopi Epiſtola A. 643. ſcripta ad Theodorum Papam p. 727-731.

Sergius CPol. Epicoſopus Monothelita anathematizatur. 924. ejus Epiſtola ad Cyrum Alex. 778. 779. citatur 807. 1316. & Eccheſis fidei A. 639. ejus perſuaſione ſub Heraclii Imp. nomine edita pag. 791-795. confer pag. 695. 850. 851. 899. 924. 940. 1107. qvam præ foribus Eccleſiæ ſuæ ſuspendens divulgare ſtudit, & cum quibusdam ab eo ſurreptitiis modis deceptis Epicoſopis in ſcripto firmavit. 698. 699. Ex geſtis compoſitis pro eccheſi à Sergio. 798. 810. 851. Eccheſis deſtruit typum (de quo ſupra, in Paulus) & typus eccheſin. 941. ex reſcripto ad Cyrum Alex. 1107. Epiſtola ad Cyrum Phalidis Epicoſc. exhibetur 1309. ad Honorium Rom. 1313-1318. condemnantur. 1332.

Sergius Jopenſis Epicoſopus loci ſervaturam τὴν τοποτηριάζουſας ſedis Hieroſol. ſibi arrogans, 718.

Sethiani hæretici, 1292.

Severiani Gabalenſis Epicoſopi in eo quod ſcripſit, *Pater, transfer à me calicem hunc*, & iterum *Pater ſalva me in illa hora*, 874. ex homilia dicta contra Judæos, paganos & Apollinaristas, 874.

Severinus Papa memoratur 803.

Severus hæreticus, 1309, 1288. ex ejus Epiſtola ad Niphaliū, 850. ex proſphonetico ſermone facto in Daphne in martyrio S. Euphemiz 894. 1105. ex Epiſtola ad Eleuſium. 894. ad Sergium Grammaticum, 1105. 894. ad Oecumenium Comitem prima. 894. ſecunda. 1241. adverſus Joannem Epicoſopum Cæſareæ Palæſtinæ. 894. ad Joannem hæreticum, quondam Epicoſopum Alexandrinum. 898. ad Paulum hæreticum. 1244. ἐκ τῆς πρὸς Ἀνθιμου τὸν αἰρετικὸν ſυνόδου γράμματος. 1244. ad Theodoſium, id. Severus à Theodoſio Alex. σοφώτατος appellatur 1245, cum Apollinari & Eutychē jungitur Severus 1171.

Severus alius, Syrus, hæreticus, 1289.

Simon

Simon Magus ὁ παστῶν πρῶτος κακίως ἀρχὰς αἰρέσεων. 1288.

Sophronius ex Monacho Patriarcha Hierosol. 1314 1320. SS. Patrum testimonia adversus Monothelitas produxit. 850. citatur 790. 1345. ab Honorio Papa velut novas vocum quæstiones introducens arguitur. 1289. adversus Cyrum Alex. 1320. Ejus Synodica ad Sergium CPol. Græce & Lat. 1257-1296. & ex alia Latina versione 1563 - 1582. Ejus Zelus adversus hæreticos. 714.

Stephani Dorensis in diœcesi Hierosol. Episcopi libellus contra Monothelitas. 711. -- 719. citatur 763.

Stephanus Monothelita, Macarii Antiocheni discipulus 1181. 1196. 1361. 1364. 1385. 1397. 1413. 1457. 1476.

Stratotici hæretici. 1292.

Symbolum Nicænum. 831. 1396. CPolitanum. 831. 1397. Agathonis Papæ. 1119.

Syneros hæreticus. 1292.

Synodi Nicæna, CPolitana, Ephesina, Chalcedonensis & Qvinta. 723. 778. 795. 810. 811. 1051. 1052. 1123. 1251. 1284. seq. 1396. 1417. seq. 1457. 1473. Synodi Lateranensis (A. 649. habiti) canones XX. 822. de eadem vide p. 1121. Synodi sextæ sermo prosphonicus ad Constantinum (Pognatum) Imp. 1416-1436. Epistola ad Agathonem Papam 1437-1446.

Tatianus Syrus, hæreticus. 1288.

Themistius agnoëta. 1173. 1289. hæresiarcha Agnoëtarum & ex hæresi Severi 894. Ejus de secundo sermone, capitulo XLI. ex tomo misso ad Theodoram Imperatricem ab hæresiarcha Theodosianorum. 894. ex Epistola ad Marcellinum presbyterum & Stephanum Diaconum de una operatione. 783. adversus Coluthum hæreticum. 783. de tertio sermone adversus Coluthum, capitulo LII ubi satisfacit pro tomo Theodosii. 894. ex Epistola pro Salamitanis. 894. ex sermone compendiario (κεφαλαίως λόγος) ad Charisium Monachum. 894. sq. ex libro adversus scripta à Constantino, Episcopo Laodiceno. 895. ad eos qui dicunt, pro eo quod una est Deodecibilis (θεοδεκπιής) operatio, omnium habuit scientiam humanitatem ejus. 895. de satisfactione sive apologia ad generalitatem Monachorum, pro viginti capitulis. 895. de satisfactione facta

IN CONCLIO LATERANENSI ET SEXTO CPOL. 401

- facta secundum querelas nefandissimi. 895. seq. ad Marcellum presbyterum & Stephanum Diaconum. 898. ex primo ejus antirrhethico cap. V. 1241. cap. XXXIV. id. ex secundo antirrhethico contra tomum Theodosii, capite XLI. p. 1240. 1300.
- Theodorito blasphemia tribuitur à Theodosio Alex. 1245. scripta contra Ephesinam Synodum & Cyrillum vel duodecim ejus capitula. & pro Theodoro Mopívest. ac Nestorio condemnantur. 842. 1173. 1285.
- Theodorus Mopívestenus cum Nestorio condemnatur. 838. 839. 842. 1173. 1285. 1289. 1361. 1456. interpretatio ejus in Acta Apostolorum. 842. 1474. 1456. 1361. 1341. ex secundo sermone pro miraculis. 895. sermone de incarnatione. 895.
- Theodorus Papa Rom. 718. qvi Paulum CPol. deposuit. 723. Pauli ad eum Epistola. 815-822.
- Theodorus Pharanitanæ Ecclesiæ Episcopus Monothelita. 711. anathematizatur. 924. 1332. seq. 1333. 1336. 1385. 1397. 1413. 1421. 1437. 1447. 1457. 1476. primus auctor illius hæreseos. 763. 1121. circa A.C. 634. ut colligas è p. 1058. loca ex ejus sermone, sive libro ad Sergium Episcopum Arsenoitanum Ægyptiaci tractus. 766. 1107. 1336. 1344. ex ejus sermone sive libro qvem fecit in interpretationibus Paternorum testimoniorum. 1344. seq. 787. *ἡς τὰς ἐρμηνείας τῶν πατερικῶν χρησέων.* Ex ejus Epistola dogmatica ad Paulum Monothelitam, qvæ incipit : *ὅταν μὲν τὸν καίρειν.* 1245. seq.
- Theodorus CPol. suspectus non audet Synodicas emittere, veritus ut recipiantur. 1045.
- Theodorus Alexandria vicarius inter Monothelitas memoratur 1173.
- Theodorus Cantuariensis memoratur 1121. *ὁ τῆς μεγάλης νήσου Βρετανίας ἀρχιεπίσκοπος καὶ φιλόσοφος.*
- Theodosius Alexandrinus hæreticus 1289. de tomo ab eo scripto Theodoræ Augustæ. 898. 894. 1106. seq. 1244. seq. vide supra in The mistio & Collutho.
- Theodosiani. 778. 1340.
- Theodotus hæreticus. 1288.
- Theodotus alter σκυτεὺς sive coriarius. ibid. tertius Theodotus Trapezita. ibid.
- Theoduli Nestoriani ex secundo libro de consonantia Novi & Veteris Testamenti. 898.

Theophili Alex. scripta probantur à Quinta Synodo cum scriptis Ambrosii, Athanasii, Augustini, Basilii, Cyrilli, Gregorii Theologi, Gregorii Nyssanensis (Nysseni) Hilarii, Joannis CPolitani, Leonis, Procli. 855. ex ejus sermone de muliere habente fluxum sanguinis. 874.

Thomæ CPol. Epistola ad Vitalianum Papam memoratur. 1349.

Thomas Syrus, hæreticus. 1289.

Timotheus Ælurus. 1289. 1473.

Tritheitæ. 1264. 1292.

Valentinus hæreticus. 1212. 1268. 1288.

Versunophitæ (Barfanuphitæ) 1292.

Victoris Carthaginensis Episcopi Synodica ad Theodorum Papam. 754-758.

Vigilii Papæ Epistola ad Justinianum Imp. & altera ad Theodoram Augustam insertæ (p. 175.) Actis Concilii quinti, Actione VII. & falsatæ 1070. 1312. 1357. 1359. 1361. 1365. in illis anathematizatur Theodorus Mopsvest. id.

Vitalianus Papa è diptychis ejiciendus. 1047.

Zenonis Imp *ἐνωλικὸν γράμμα* ad peremtionem Concilii Chalced. machinati sunt Petrus Moggus & Acacius CPol. 1289. ubi per indignationem *νεωλεξὲν* vocatur à Sophronio Hierosol. Illud suscipere se profitetur Theodorus & Paulus Monothelitæ. 1245.

Zooras hæreticus. 1289.

MONOTHELETARUM hæreseos, unam in CHRISTO voluntatem defendentis promachi.

Anasias Apozygarius, notatus à Sophronio Hierosol. in Epistola Synodica. supra p. 186.

Apergius Episcopus Perges, supra pag. 186.

Athanasius Syrus, Catholicus Jacobitarum, de quo Theophanes, Zonaras, Cedrenus. Vide Baron. ad A. 629. & Combesii Hist. Monothelitarum pag. 17. seq. supra p. 187.

Constantinus Apameensis presb. supra p. 188.

Cyrus

Cyrus Alexandrinus Episc. ἐνωθεὶς Θεοδότῳ τῷ Ἐπισκόπῳ Φαργῶν, ut est apud Theophanem, Cedrenum &c. supra pag. 189.

Georgius Cyprius, Patriarcha CPol. ab A. 679. ad 683. Monothelitis primum assensus, qui postea resipuit & ad Catholicam doctrinam accessit. Vide Paulum Diaconum VI. 14. de gestis Longobardorum, ubi male Gregorius excusum pro Georgio. Sed Georgium recte habet Humbertus Cardinalis adversus Græcos de azymo & fermentato.

Heraclius Imp. supra pag. 192.

Honorius Papa, supra pag. 192.

Joannes CPol. Patriarcha ab A. 711. ad 715. vide Synodicum Pappi c. 136. 137. sed & Johannis hujus Epistolam Apologeticam ad Constantinum Papam Romanum, quam Græce & Latine edidit Combesius Tomo 2, auctarii novi p. 211. seq.

Macarius Antiochenus, supra, pag. 194. seq.

Macedonius Antiochenus, supra. pag. 195.

Paulus CPol. Patriarcha ab A. 641. ad 655. supra p. 197.

Petrus ab A. 656. ad 666. Patriarcha CPol. supra p. 198.

Philippicus Bardanes, Imp. acta Synodi Sextæ rescindere ausus, vide Synodicum Pappi cap. 136. Svidam in ΦΙΛΙΠΠΙΚΩ. Et quæ Combesius ad calcem Historiæ Monothelitarum edidit, Agathonis diaconi relationem & Joannis CPol. Epistolam ad Constantinum Papam Romæ.

Polychronius. Photius Cod. 19. & Epist. 1. pag. 13. supra pag. 198.

Pyrrhus ab A. 639. ad 642. atque iterum 655. quo obiit Patriarcha CPol. de cujus actis disputationis cum S. Maximo dixi Volum. VIII. p. 736. Alia ejus supra p. 198. Hæresin Monothelicam, quam oblato fidei Catholicæ libello ejuraverat, cum deinde iterum fuisset amplexus, Theodorus Papa Rom. depositionem ejus manu sua scripsit stillato in atramentum vino consecrato, sive sanguine Dominico, ut præter Theophanem (a quo solo id traditum scribit Combesius p. 49.) narrat auctor Synodici. c. 131.

Sergius CPol. Patriarcha ab A. 610. ad 639. Supra, p. 199.

Stephanus monachus, Macarii Antiocheni discipulus: Supra, p. 200.

Theodorus Alexandriæ vicarius, qui Theodorus Ægyptius dicitur in Synodico Pappi c. 134. supra p. 201.

Theodorus Pharanites primus auctor ac dux totius Monothelitici certaminis, Supra, p. 201.

Cc 2

Theodo-

Theodosius, Cæsareæ Bithyniæ Episcopus, cum quo collationem instituit Maximus confessor, quam videre licet in Anastasii collectaneis.

Monotheletarum oppugnatores & de eorum historia consulendi.

Acta Concilii Lateranensis A. 649. & Concilii VI. Oecumenici A. 680. CPoli in Trullo celebrati, quæ exstant in Conciliis Binii Tom. II. & III. Labbei Tom. VI. & Harduini Tom. III. Varias lectiones Actorum Concilii VI. Codicis Tiliiani edidit Combefisius ad calcem *Historiæ Monothelit.* pag. 241. sqq.

Agathonis Diaconi relatio edita Gr. Lat. ab eodem Combefis. p. 199.
Anastasii Bibliothecarii collectanea, à Sirmondo edita T. 1. Opusc. Paris. 1620. 8. & recusa in Bibliotheca Patrum edit. Lugd. T. XII. p. 83. 1. & in operibus Sirmondi junctim editis Paris. 1696. fol. Tomo III. atque ex parte ante Tomum 1. Operum S. Maximi quæ vulgavit Combefisius.

Euthymius in panoplia parte 2. tit. XVIII. in editione Latina Tom. XIX. Bibl. Patrum edit. Lugd. p. 191. seq. sed in Græca editione Tergobystena τит. хѳ.

Eutychius T. 2. Annal. p. 64. 323. sqq. 348. sqq. aliique Historici Nicephorus CPol. Theophanes, Zonaras, Cedrenus &c.

Germanus de sex Synodis Oecumenicis apud Steph. le Moynes T. 1. Var. sacr. p. 77. seq. alius de septem Synodis Anonymus, ibid. p. 105. seq. 121. seq.

Humbertus Cardinalis adversus Græcos de azyrmo & fermentato apud Baron. T. XI. Annal. p. 798. seq. ubi etiam Honorii à Synodo VI. cum Macario, Cyro, Sergio, Pyrrho, Paulo, Petro anathematizati meminit.

Joannes Damascenus de hæresibus c. 83. & 99. & de Orthodoxa fide III. 16. & de duabus Voluntatibus T. 1. p. 527. seq. & homilia in Sabbatum sanctum T. 2. p. 820. Hasmenopolus de sectis cap. VIII. &c.

Joannes Eleemosynarius, Papa Alex. Vide Combefisii Hist. monothelitarum p. 26. seq.

Joannis Papæ Romani typus adversus Monothelitas ad Davidem & Heraclium, Heraclii Imp. filios missus memoratur in Synodico Pappi S. Ma-

- S. Maximus Confessor**, de cuius scriptis dixi Volum. VIII. p. 729. seq.
Nicetas Choniates in thesauro Orthodoxæ fidei, tomo XV. adhuc inedito.
Paulus Diaconus VI. 4. de gestis Longobardor. ubi male *Gregorius* CPolitanus vocatur pro *Georgio*.
Photius in Cod. 19. Bibl. & de septem Synodis: nec non libello de voluntatibus in Christo gnosticis, cum Anonymi (Turriani ni fallor) diss. adversus Photium à Stevartio edita. Vide quæ dixi Volum. IX. p. 520. & 560.
Sophronius Hierosol. cuius Synodica inserta Actis Concilii VI. Actione XI. Etiam aliam exinde publicasse, aliaque Synodo congregata Monothelitas damnassee suspicatur *Combesius* p. 32. seq.
Synodicon Pappi cap. 121. seqq. ad 137.

E recentioribus scriptoribus.

- Natalis Alexander** in selectis Historiæ Eccles. capitibus Sæculo VII. pag. 23. seqq. edit. in fol. & in dissertatione V. quæ est adversus Monothelitarum hæresin.
Leo Allatus lib. 1. de consensu utriusque Ecclesiæ cap. 26. p. 451. seqq.
Cæsar Baronius Tomo VII. Annalium & alii sæculi VII. scriptores Ecclesiastici. nec non ad acta Concilii sexti *Severinus Binus*, & in notitia Ecclesiastica *Joannes Cabassutius* &c.
Cæsar Calvoerius in fissuris Sionis, Lips. 1705. 4. p. 285. seqq.
D. Martinus Chaldani diss. de Monothelismo Honorii Papæ in Concilio VI. damnati, adversus Binium & Cabassutium. Witeb. 1710. 4.
Franciscus Combesius prolegomenis & notis ad S. Maximi Monothelitarum mallei Opera: nec non in Historia hæreseos Monothelitarum, & diss. Apologetica pro Actis sextæ Synodi adversus Albertum Pighium & Card. Baronium nec non de Honorii causa ejusque iustitia. Paris. 1648. fol. in Tomo II. Auctarii novi Bibliothecæ Patrum, Historiam illam à sacra congregatione prohibitam narrant ob quædam durius dicta in Baronium Honorii Papæ defensorem. Vide Jo. Launoji Epistolas p. 555. edit. Lond. In eandem propterea invehitur Theophilus Raynaudus T. XII. Opp. p. 660.
Lambertus Damens ad S. Augustinum de hæresibus supplemento, cap. 93. & alii de hæresibus scriptores ut *Alphonfus de Castro*, *Gabriel Præteolus*, *Donaventura Malvasia* &c.

Antonius Dezallier in *Historia Monothelitarum* Paris. 1679. 8. quam à *Casp. Sagittario* T. 2. introductionis ad *Hist. Eccles.* p. 621. memoratam haud vidi.

Joannes Forbesius in *Instructionibus Historico Theologicis* libro V.

Dionysius Petavius libro VIII. & IX. dogmatum Theol. de sacra Verbi Incarnatione.

Albertus Pigbinus cujus *Hierarchiæ Ecclesiasticæ* assertionem libris VI. editam habemus, Colon. 1572. fol. diatriba quæ Actis sextæ Synodi auctoritatem conatur detrahare, confutata à *Combesio* in *diff. Apologetica* pro Actis sextæ Synodi, post *Hist. Monothelit.* pag. 66. seqq.

Caspar Sagittarius introductione in *Historiam Ecclesiasticam*, Tom. I. pag. 1070. seqq.

Wolfgangi Davidis Schappsi *diff. Historica de Monothelitis*. Witeberg. 1682. 4.

D. Egidii Strauchii *diff. de Monothelitarum hæresi*, Witeb. 1665. 4.

Jo. Caspar Suicerus in thesauro Ecclesiastico, voce *Θέλημα*.

Jo. Baptista Tamaguini *Venetici Historia Monothelitarum & Honorii controversia*, scrutiniis octo comprehensa. Opus postumum. Paris. 1678. 8. *Journal des Savans* A. 1678. p. 328. & *Giornale de letterati di Roma* 1678. p. 133.

GERMANUS ex Cyzici Metropolita a) A. 715. Patriarcha CPol. sed quod Leonis Isauri Imp. edictis contra imagines promulgatis constanter resisteret, A. 730. dejectus, successorem habuit Anastasium iconomachum, & privatus A. 740. diem obiit, post mortem ab Iconomachis A. 754. sub Constantino Copronymo CPoli congregatis anathemate percussus cum Georgio Cyprio & Joanne Damasceno. b)

A Græ-

a) Vide vitam Stephani junioris in *Analectis Græcis* Benedictin. five Tomo IV. monumentor. Cotelerii pag. 404 & Anonymi narrationem de S. Germano, quam Græce & Latine exhibet *Combesius* in *Auctario novo Bibl. Patrum* p. 1462. seq. ubi Patriarchatum CPol. gessisse dicitur annos XIV. & menses VI.

b) *Γερμανῶ τῷ διγνώμῳ καὶ ξυλολάτρῃ ἀνάθεμα*. Refertur in Actis Synodi Nicænæ secundæ Actione VI. ubi Germanus defenditur, celebraturque his verbis: *Γερμανῶ τῷ ἐν ἱεροῖς γράμμασιν ἀνατετραμμένῳ, καὶ ὡς Σαμὴλ ἐκ βρέφους τῷ Θεῷ ἀνατεθειμένος, καὶ τῶν Θεσπεσίων πατέρων ἐφαμίδῃς ἔταῖς διαλογαῖς ἐξακολουθεῖν ἀναγκαῖον, διαβεβόηται τὰ συγγράμματα ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. αἱ γὰρ ὑψώσεις τῷ Θεῷ ἐν τῷ λαβρυγί αὐτῷ, καὶ ρομφαίᾳ δίτομοι ἐν τρεῖς χερσὶν αὐτῷ ἀκοντιζόμενα κατὰ τῶν ἀπειθέων τῇ ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει.*

A Græcis & Latinis colitur ut *ὁμολογητὴς* sive Confessor, XII. Maji, Vide Henschenium in Actis Sanctor. Tom. 3, Maji p. 155, seq. Scripta ejus sunt:

I. *De sex Synodis*, *περὶ τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν συνόδων πόσαι ἦσι καὶ πότε καὶ διὰ τί συνεθροίσθησαν de Synodis Oecumenicis*, *quot, quando & quare fuerint congregatae*. Sine nomine auctoris & tantum usque ad verba p. 79. v. 12. edit. Stephani le Moyne, ἰδὲ πρὸς μείζονα γνῶσιν Græce & Latine ediderat *Christophorus Justellus* Paris. 1615. 4. cum Nomocanone Photii: unde recusum hoc scriptum in Henr. Justelli Bibliotheca Canonica pag. 1161. & in Conciliis Harduini Tom. V. pag. 1485. Sed integrius & Germano auctori vindicatum dedit *Stephanus le Moyne* in Tomo I. Variorum sacrorum Lugd. Bat. 1685, & 1694. 4. p. 68-80, Incipit: *καὶ πάντα χριστιανὸν γινώσκων ὅτι ἐξ ἑσίων ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδοι*. Addidit Lemonius p. 81-123, aliam junioris scriptoris relationem *de Synodis Oecumenicis septem*, quam Græce sed minus plenam & integram è Codice Bibl. Augustanæ vulgaverat *David Hæschelius*, dicaveratque Theodoro Cantero, Augustæ Vindel. 1595. 4. Incipit: *καὶ γινώσκων πάντα χριστιανὸν ὅτι ἑπτὰ ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν γεγονόσι συνόδοι*. In Conciliis Harduini Tom. V. pag. 1492, annotatum est libellum Synodicum quem Argentorati A. 1601. 4. Græce & Latine primus vulgavit D. Joannes Pappus & MS. Codex Regis Gall. 2951. p. 219 *Cyrillo* Episcopo Hierosol. adscribit, Germano apud Lemonium p. 68. tribui. Sed error est, non enim hic libellus Synodicus, sæculo nono extremo compositus, verum illa quam dixi Synopsis de sex Synodis, Germano à Lemonio vindicatur. In hac tamen non legitur quod Canisius Tom. 3. Antiqv. Lect. Græce & Latine vulgavit de Gregorii Thaumaturgi professione fidei ex narratione S. Germani Oecumenici Patriarchæ ad *Antibium* Diaconum *de sacris Synodis*, & *quamam quovis tempore Apostolica prædicationi hæreses succreverint*. Exstat etiam breve hoc scriptum Latine in. supplemento Bibl. Patrum Morelliano Paris. 1639. Tom. 1. pag. 709. & in Bibl. Patrum Colon. 1618. T. VIII. atque Lugd. 1672. Tomo XIII.

II. *Epistola tres ad Joannem* Episcopum Synadensem (Συνάδων) in Phrygia Salutari, ad *Constantinum* Nacoliæ, in eadem Phrygia, & ad *Thomam* Claudiopolitanum: insertæ Actis septimæ Synodi, Nicææ Ao. 787. celebratæ, Actione IV. Tom. III. Binii pag. 577. Tom. VII. Labbei pag. 289. seq. & Tom. IV. Harduin. pag. 240. una cum Gregorii I. Papæ Epistola ad Germanum data p. 232.

III. A-

III. Ἀνταποδοτικὸς ἢ ἀνόθευτος, *retributorius & incorruptus*, sive apologia adversus criminatores & corruptores scriptorum Gregorii Nysseni, lecta olim Photio Cod. CCXXXIII. & hodie deperdita. Vide quæ dixi Volum. IX. pag. 488.

IV. *Sermones varii & hymni*. Auctor brevis elogii de S. Germano apud Combesium pag. 1464. τὸν τῆς ἀληθείας καλὸν ὀρθοτομήσας λόγον, λόγους μὲν ἱκανὰς πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν ἐγραφε, τὰς εὐσεβέοντας εὐεργετῶν. ὕμνους δὲ διαφόρους ἐξέθετο τὰς ἀγίας ἐκκαιῶν, καὶ ᾠδαὶ πρὸς δοξολογίαν τῶν θαυμασίων ἔργων τῆς χάριτος τῷ Θεῷ, ὧν εἰς παντελὴ σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπίνης ἑκπτώσεως ἐνήργησεν. *Veritatis sermonem recta fide docens, sat multos scripsit sermones ad communem utilitatem quibus pios demeretur: sed & varios hymnos edidit laudandis Sanctis, ac cantica admirandis Divina gratia celebrandis operibus, quibus Deus humani generis ruinam de integro reparavit.* In fronte Triodii Græcorum excusi Venetiis 1601. primo statim loco occurrere effigiem Germani inter Melodorum sacrorum icones illi præfixas notare me memini supra pag. 132. Sermones hujus Germani sunt:

1. Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀγίαν Θεοτόκον, in *S. Deiparam, quando trionis præsentata in templo, & in sancta sanctorum à suis parentibus illata*. Incipit: ἰδὲ καὶ πάλιν ἐτέρᾳ πανήγυρις. Edidit Græce & Latine Petrus Pantinus cum aliis quibusdam Jo. Chrysostomi, Antiochi, & Jo. Damasceni, Antvv. 1601. 8. Unde recusa in Tomo II. auctarii Bibl. Patrum Ducæani pag. 445. & in Bibliothecæ Patrum Paris. A. 1644. 1654. Tomo XII. atque ex recensione Francisci Combesii ad duos Regios & unum Mazarinianum Codicem, cum ejusdem versione in auctario novo Tom. 2. pag. 1411. Paris. 1648. fol. Latine ex Pantini versione in Tomo octavo Bibl. Patrum Colon. 1618. & ex Jo. Matthæi Caryophili, in Mariali Hippolyti Marraccii, Rom. 1650. 8. & ex Combesii, in Tomo XIII. Bibl. Patrum Lugd. 1672.

2. Εἰς τὴν ἀγίαν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκος καὶ ἀειπαρθένᾳ Μαρίας, in *beatam dormicionem sanctissimæ Domine nostræ Deiparæ*. Incipit: παυσάσθωσαν τῶν αἰρετικῶν οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἐμβρόντητοι λόγοι. Cum Andrea Schotti versione exstat in Tomo II. Auctarii Ducæani pag. 458. & in Bibliotheca Patrum Paris. 1644. 1654. Tomo XII. & cum nova versione Francisci Combesii, in hujus novo auctario Bibl. Patrum Tom. 2. p. 1455. Eadem versio in Tomo XIII. Bibl. Patrum Lugd. & in Bibl. Combesii Concionatoria.

3. In

3. In eandem *dormitionem S. Mariae* homilia altera, ab eodem Combefisio in eodem secundo novi auctarii Tomo primum edita Græce & Latine pag. 1445. Incipit: ὁ χρεώων πάντοτε τὸν ἴδιον εὐεργέτην ἀνυμνῶν. c) Germani qui tempore Leonis Isauri ob imaginum cultum adferunt in exilium actus est, homiliam εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, citat Georgius Pediafymus in Historia inedita quam evolvit Petrus Pantinus. Hiatus qui in hac posteriore homilia apud Combefisium exstat p. 1449. ita supplendus est ex Cæsareo Codice: οἱ μὲν ἄγγελοι καταβαλικοὶ πρὸς τὴν συγκατάβασιν τῆς κάτω Φημὶ κηρύσεως τῷ Θεῷ γεγονότες, οἱ δὲ ποιμένες ἀναβαλικοὶ πρὸς τὴν ἀνω τῷ Θεῷ καὶ δεδοξαμένην ὑψωθέντες ἔρχονται. Vide Lambecium VIII. p. 130.

4. In eandem *dormitionem*, εἰς τὴν πάνσεκτον κοίμησιν τῆς Θεομήτορος, homilia tertia cujus initium: Φήμη καλὴ καὶ ἀγαθὴ λιπαίνει κατὰ τὸ γεγραμμένον ὅσα ὁθεὶ καὶ ἡ περὶ τῆς σωματικῆς κοίμησης τῆς ζωοτόκου καὶ ἀετπαρθένου Μαρίας διήγησις. Græce & Latine dedit idem Combefisius ad calcem Theodoti Ancyran. Paris. 1675. 8. MSt in Bibl. Cæsarea teste Lambecio VIII. p. 131. Latine iterum Combefisius in Bibl. Concionatoria, Codice Bibl. Mazarin. usus & altero Raphaëlis du Fresne in quo tribuitur Germano τῷ ὁμολογητῇ. Historica est & nonnulla tangit ex Melitone & aliis Apocryphis.

5. Εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. In sanctissima Dei genitricis Annunciationem. Incipit: τῆς παύσης ἡμέρας καὶ βασιλικῆς συνάξεως. Per ethopæiam Dialogi more colloquentes sistit Angelum & Mariam atque Iosephum. Primum edita hæc homilia Græce & Latine à laudato Combefisio Tom. 2. auctarii novi pag. 1423-1444 Integrior exstat in Codice Cæsareo, de quo Lambecius V. pag. 26. In alio male refertur ad Chrysostomum. id. VI. pag. 128.

6. Εἰς τὰ ἐγκαινία τῆς σεβασμῆς ναῦς, in Encania veneranda adis S. Mariae, inque sanctas fascias Domini nostri Jesu Christi, & in depositionem atque adorationem Zona S. Dei genitricis. Incipit: δεδοξαμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ. Edidit Græce & Latine cum nova versione idem Combefisius in manipulo originum rerumque CPol. p. 232-241. Paris. 1664. 4. Idem huic Germano tribuit, licet ad juniorem referre malunt alii cum præclaro Caveo. Latine dederat Lipomannus, & Surius ad 31. Augusti.

Dd

7. Qvæ

c) Allatius pag. 104. de Simeonibus testatur aliam Germani CPol homiliam in S. Michaelis ἀρχιεπισκόπου incipere iisdem verbis: ὁ χρεώων πάντοτε τὸν ἴδιον εὐεργέτην ἀνυμνῶν.

7. Quæ sub Germani nomine exstat homilia in *Nativitate S. Mariae* in Tomo secundo auctarii Ducæani pag. 450. cum versione Andreæ Schotti, atque incipit : *ἡ μετρεῖται γῆ σπιθαμῇ*, Andreæ Cretensem habet auctorem, non Germanum nec Georgium Nicomedensem ut notavi hoc ipso Volumine pag. 128. & 610. 611. Plerasque hujus Germani homilias Latine cum notis edidit Hippolytus Maraccius Lucensis, Rom. 1650. 8. inscripsitque *S. Germani Mariale*.

V. Huic Germano etiam Richardus Simon d) tribuit *Θεωρίαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ μυστικὴν* sive *allegoricam expositionem liturgie*, quæ in aliis Codicibus ad S. Basilium, in aliis ad Athanasium vel Cyrillum Hierosol. aut Alexandrinum, vel ad Chrysostomum refertur, in MS Bibl. Coislinianæ e) plane tribuitur Jacobo fratri Domini, cum nullius istorum sit, ac qualis lucem vidit ne Germani quidem istius integra ferat ætatem, sed multas recentioribus temporibus passa sit interpolationes, unde Germano juniore circa A. 1240. defuncto eam tribuere maluerunt Fronto Ducæus atque Leo Allatius. De illius editionibus & Rich. Simonis consilio qui sinceriores & ab interpolationibus multis ope Codicis MS. liberatam, dare voluit, non repetam quæ dixi Volum. VII. pag. 548. Latina interpretatio in Bibliothecis Patrum sæpius vulgata Gentianum Hervetum auctorem habet. Ex hac Theoria quoque depromptum est quod in *Orationem Dominicam*, sub Germani nomine legitur Latine in quibusdam Bibl. Patrum editionibus, ut Colon. T. 7. A. 1618.

Fuere præterea Germani duo juniores, CPolitani Patriarchæ, unus Nauplius, ex Monacho pio & erudito ad Patriarchatam Nicææ erectus A. 1226. eo tempore quo Latini CPolin tenebant, defunctus A. 1240. Synodi Nicænæ ab eo habitæ meminit Allatius III. 12. de consensu pag. 1103. Odoricus Raynaldus ad A. 1233. &c.

Inedita Germani II. CPol. scripta.

I. *De processione Spiritus S. adversus Latinos.* Incipit : *ἐὰν ὑμεῖς μνησθε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἐστέ.* Collegit auctori-

d) Vide Rich. Simonis notas ad Gabrielem Severum Philadelphiensem p. 249. 287. & Bibl. choisie T. 2. p. 174. seqq.

e) Montfauconus in Catalogo MSS. Græcorum Bibl. Coislinianæ pag. 188. hunc exhibet titulum : *ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐξήγησις τῆς θείας λειτουργίας καὶ μυστικῆς ἐκθεσεως πρὸς Θεωρίαν, συντεθείσα παρὰ τοῦ ἱακώβου τοῦ ἀδελφοφίλου, παρὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου, καὶ παρὰ Κωνσταντίνου καὶ Κυρίλλου τῶν ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπων, Κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοῦρου.*

Scripturas Patrum etiam Latinorum, Græcis tamen verbis expressas, teste eodem Allatio II. 14. p. 712. Libro I. contra Latinos, responsione 10, citatur à Nic. Comneno p. 356. prænotat. mystagog. Ex *Epistola ad Patriarcham CPol. Latinum* (Nicolaum) Allatius p. 300. 568.

II. *De azymis* ad Theodorum Studitam juniorem, scriptum, inficetum prorsus & inficitæ plenum, judice Stephano de Altimura, Ponticensi in panoplia contra schisma Græcorum pag. 358.

III. *De purgatorio*, & IV. *de tribus modis administrandi baptismum*. Allatius l.c. p. 712.

V. *Homilia* plures & *Catecheses*, cum *Epistola* ad Nicolaum Grammaticum servata in Codice Coisliniano, cujus notitiam ex eruditiss. Montfauconi Catalogo pag. 391. hic apponere non gravabor.

CODEX CCLXXVIII. olim CCCLXIII. bombycinus, XIV. circiter sæculi, foliorum 236. Sancti Germani Patriarchæ C. P. Sermones & Homiliæ.

Fol. 4. S. Germani Archiep. C. P. Sermones. Primus in Ordinatione ejus in Patriarcham C. P. Init. Πάλιν ἐπ' ἐμὸ χρίσμα καὶ πνεῦμα.

2. Εἰς ἀρχὴν ἰνδίκτου. Init. Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρεῖ.

* 3. In Exaltationem S. Crucis. Init. Πάλιν ἐρετῆς μυσῆρου, καὶ πάλιν.

4. Epist. post ordinationem ejus. Init. Αββακούμ πάλα ἐκώπου τὸν ἐν προφῆταις θαυμ-

5. Ad Constantinopolitanos, contra Bogomilos. Init. Ανάγκη εἰλθεῖν τὰ σκάνδαλα.

6. Contra eos qui conveniunt in Ecclesiam. Init. Ἡδὴ μὲν ὁ τῆς ἡμέρας ὀφθαλμὸς ἤλιος.

7. Gratiarum actio pro contursu populi, & contra vanitatem vitæ. Init. Εὐλογητὸς κύριος ὁ ποιῶν θαυμασία.

8. Gratiarum actio de Samsone, de Davide & contra mochos. Init. Ὡς περ τὰ ἐν ἀνυχμηρία φυτὰ, ὅταν μὲν ἀρθ-

9. Πρὸς τοὺς ἱερωμένους &c. Init. - - - Τὸ τῷ προσώπῳ ἐρύθημα.

10. De misericordia & futuro judicio. Init. Εβουλόμην καὶ τὸ σήμερον καλεσώμεθα.

11. Quo scopo homo compositus factus sit &c. Init. Ἀσπάζομαι σε, πρωτίστη τῶν.

12. De bono in Ecclesia ordine &c. Init. Αἱ μητέρες ὅταν ἀπογαλακτίζην, Dd 2 13. De

13. De eodem argumento. Init. *Ἀδολεσχίσω καὶ πάλιν ὅς ἡμεῖς ἀχολή-*
14. De preparatione ad mysteria accipienda. Init. *Ἀλλ' εἰδὲ ὁ παλαῖος ἐκείνῳ, καὶ τῇ σκιᾷ.*
15. De superhumerali summi Pontificis &c. Init. *Ὁ μὲν νομικὸς ἐκείνῳ ἱεράρχῃς, καὶ τυπικός.*
16. Contra Clericos inordinatos &c. Init. *Οὐκ ἀφύης ἐγὼ τὴν ποιμαντι.*
17. De amore Dei erga homines &c. Init. *Τίς ἡ τυραννὴς ἣν ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς.*
18. Post reditum ex Lydia, & de condemnatione hæretici Leontii. Init. *Λύει μου τὴν γλῶσσαν ἡ παροῦσα πανήγυρις.*
19. Homilia κατανυκτική. Init. *Ἡ μὲν ἀπολογία τῆς ἐμῆς σιωπῆς.*
20. De conventu in Ecclesia &c. Init. *Τί ἂν ἄνθρωπος πάθει ἐπιστάσιαν.*
21. Qvod Deus multum curet de hominibus &c. Initium: *Φέρε δὲ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν τεχνίτην.*
22. Cum Canicleus Diaconum percussit. Init. *Ὡ λυκῆα ὄψις, ὦ γάνῳ ψυχῆς.*
23. De eodem Canicleo. Init. *Οἱμοὶ ἐγὼ, μήτερ, ὡς τὴν με ἔτεκες.*
24. Ad populum qvod non semel per hebdomadem ad vigiliis in Ecclesiam concurrant. Init. *Τί ποτε, ὦ παρόντες, οἶεθε.*
25. Qvod oporteat os Psalmidiis sanctificare. Initium: *Κύριε ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ.*
26. In Parabolam Cœnæ apud Lucam. Initium: *ἔχει μὲν τῆς εὐαγγελικῆς περιμοπῆς τῆς σήμερον.*
27. Gratiarum actio, qvod inciderit in morbum in adornanda hac homilia, & de mysteriis sacris. Init. *Ἐπολαμβάνειν μοι ἔπεισα, ὦ φιλοχρ.*
28. Homilia μεθεόρμιος Christi Nativitatis. Init. *Τῆς περὶ λόγοις μεγίστης πτωχείας με.*
29. Hom. post festam Luminum. Init. *Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ.*
30. Eis τὰ ἀπὸ κρεωφαγίας. Init. *Οἶδα ὡς ἐν θαύματι κείσεται τοῖς πολλοῖς.*
31. Homilia apologetica de diuturniore silentio. Initium: *Ἀγαθὸν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως.*
32. Post

32. Post Nativitatem Christi, & ante Lumina, Initium: χθὲς τοῖς λαμπροῖς γενεθλίοις τῷ.

33. In primam Dominicam jejuniorum. Init. Ως ἡμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε.

* 34. In infanticidium. Init. Τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὁ Θεός.

35. De eodem festo. Init. Οἱ μικρολόγοι τῶν ἐσιατόρων.

36. Alia sine titulo. Init. Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ενός.

37. Alia sine titulo. Init. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆρχετο.

* 38. In primam Dominicam jejuniorum. Init. Ως ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα σου.

39. In secundam Dominicam jejuniorum. Init. Ηνυσαι μὲν ἰδὲ σὺν Θεῷ καὶ ἡ.

40. In tertiam Dominicam jejuniorum. Init. Ἡ μὲν τῶν εὐαγγελίων πανίερⓈ βιβλⓈ.

41. In quartam Dominicam Quadragesimæ. Init. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνθρώπος τις.

42. In quintam jejuniorum. Init. Τὸ μὲν δὲ τῆς τεσσαρακονημέρου.

43. In Dominicam ante Nativitatem, & in tres pueros. Init. Ἐπειδὴ πολλὰν θραυπώτερον σήμερον τὸ ἄθροισμα.

44. Quod non sit accedendum ad divinos & præstigiatores. Init. Χρῆσι ἀναξ αὐτοσυμπαθὲς αὐτόνυκτε.

* 45. In tertia Dominica jejuniorum & in S. Crucem. Init. ἰδὲ ἡ κλίνη Σαλομών ἐξήκοντα δυνατοί.

46. Homilia sine titulo. Init. Ὅταν στρατοπεδευσάμενον ἐν ταῦθα κατίδω.

Deinde sequuntur Catecheses ejusdem.

Primæ Catechesis initium: οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας.

Secundæ, init. Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου.

Tertiæ Catechesis init. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέραι καὶ Νινευί.

Quartæ Catech. init. Τὴν ἀλλοίωσιν ἐλαίῳ.

Quintæ init. Ὅποι τὸ πλῆμα, ἐκεῖ συν-

Sine titulo. Init. Ἀλλὰ καὶ Ἰωάνης ἐκεῖⓈ.

Fol. 193. Epistola ad Nicolaum Grammaticum, qui in Musulmanorum religionem se contulerat &c. Hæc Epistola est inter primam & secundam Catechesim. Init. Εἶπα, ἐξαγορεύσω κατ' ἐμὸς τὴν ἀνομίαν μου.

Haftenus Codex Coislinianus: Ex his solæ editæ homiliæ quatuor quibus asteriscum præfixi, 3. 34. 38. & 45.

VI. *Epistola ad Manuelem Ducam Despotam Epiri & Thessaliæ*, MS. in Bibl. Cæsarea. Incipit: ἡγήμεθα νῆ τὰς σὰς ἀρεταίας, ἡγήμεθα πανευτυχῆσατε Δεσποτα. Vide Lambecium V. p. 107. ubi etiam memorat Manuelis Ducæ Epistolam ad Germanum, ad quam hic respondet, & in qua Germanum * ille vocat παναγιώτατον δεσπότην καὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένη χριστιανῶν ἀπλανέστατον ὁδηγόν.

Mandatum seu Commonitorium Synodale, traditum Christophoro Metropolitæ Ancyrano, cum is ex Synodo Nicæna A. C. 1232. celebrata tanquam legatus Patriarchalis ad Manuelem Ducam esset profecturus. MS. in eodem Codice Cæsareo, sed posteriore parte mutilum. Incipit: καὶ εἰς τῷ βαλεῖν λίθους καὶ καὶ εἰς τῷ συναγαγεῖν λίθους.

VII. *Onirocriticon*. Lambec. V. p. 237. seq.

Scripta Germani II. CPol. edita.

I. *Epistola ad Gregorium IX.* Papam Rom. de unionē, quæ Latine sæpius prodiit inter Gregorii IX. Epistolas & apud Matthæum Paris. ad A. 1237. cum alia Germani ad Cardinales Epistola: Et apud Odoricum Raynaldum ad A. 1232. n. 46. & in Conciliorum tomis cum Gregorii IX. responsione duplici, ut T. XI. Labbei pag. 318. & Tom. VII. Harduin. pag. 149. Sed Harduinus primus etiam Græce dedit pag. 1961. acceptam à V. C. Michaële le Quien, qui ex Codice Régio 2503. descripserat. Incipit: ὦ Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ Κύριε εὐώδωσον δὴ. Apud eundem Harduinum pag. 157-162. Græce & Latine exstat definitio apocrisiariorum Gregorii IX. ad Germanum missa quod Spiritus S. à Patre Filioque procedat æqualiter, hæc in Codice Cæsareo apud Lambecium III. p. 118. inscribitur: ἐκθεσις τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως τῶν λαλινῶν, συγγραφῆσα καὶ ἀποσταλεῖσα παρὰ Γρηγορίου Πάπα Ῥώμης πρὸς Γερμανὸν τὸν ἀγιωτάτον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. In eodem Codice Cæsareo subjuncta Germani responsio Græce adhuc inedita: τῷ ἀγιωτάτῳ Γερμανῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἱερᾷ συνόδῳ ἀπάντησις πρὸς τὴν τοιαύτην ὁμολογίαν τῷ πάπα, καὶ πρὸς τὰς ὑπ' ἐκείνου σαλέντας φρεμενεῖς f) καὶ λοιπὰς περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. Hanc Latine vulgavit Lucas Waddingus in An-

nali-

* Nicephoro Gregoræ sub initium libri Hist. αἰνῆς συντόμος, καὶ ἀρετῇ καὶ λόγῳ βίου κοσμήσας.

f) al. φρεμινεῖς, fratres Ordinis minorum intellige.

alibus Ordinis Minorum, diversam à priore Germani scripto de processione Spiritus S. quod ex Allatio paullo ante p. 210. seq. memoravi, illius qvè veluti summa ac compendium. Confer Altimuram p. 319. 360. panopliæ contra schisma Græcorum.

II. *Homilia varia.* 1) *In infantes Bethlebemites.* Κυρὺ Γερμανὺ Domini Germani εἰς τὴν σφαγὴν τῶν ἁγίων νηπίων, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίᾳ ἀναγινωσκομένη κυριακῇ πρὸ τῶν Φώτων. Incipit: τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Græce ex Codice Augustano edidit David Hœschelius inter Homilias sacras variorum Patrum, Augustæ Vindel. 1586. p. 154-181.

2) *In exaltationem venerandæ Crucis, & contra Bogomilos.* εἰς ὑψωσιν τοῦ ἡμῶν σταυροῦ, καὶ κατὰ Βογομίλων. Incipit: πάλιν ἐορτῆς μουσῆρον, καὶ πάλιν ὁ ἐμὸς λαὸς χορευτῆς μουσικός. Græce & Latine edidit Jacobus Gretserus Tom. 2. de Cruce pag. 156-173. Ingolstad. 1600. 4.

3) *In vivificam Crucem, tertia jejuniorum Dominica.* τῇ τρίτῃ κυριακῇ τῶν νησιῶν, καὶ εἰς τὸν ζωοποιόν σταυρόν. Incipit: ἰδοὺ ἡ κλῆς Σολομών. Græce & Latine apud eundem Gretserum p. 294-308.

4) *In adorationem Crucis, tempore mediæ jejunii.* Εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ ἡμῶν καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ ἐν τῷ καιρῷ τῷ μεσονησίμῳ. Incipit: Φωτίξτε Ἱερουσαλήμ. Græce & Latine apud eundem Gretserum pag. 308-331.

5) *In primam jejuniorum Dominicam, & in sanctorum imaginum reβικύησιν.* Εἰς τὴν πρώτην κυριακὴν τῶν νησιῶν, καὶ εἰς τὴν τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἀναστήλωσιν. Incipit: ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα σε Κύριε τῶν δυνάμεων. Græce & Latine apud eundem Gretserum pag. 549-565. In hac quoque homilia Bogomilorum mentio pag. 552. ἠρώτησέ με τις τῶν δαιμονιοπροσώπων τῶν Βογομίλων. διὰ τί, Φησι, προσκυνεῖτε τοίχους καὶ σανίδας καὶ ἀσβεστον καὶ διάφορα χρώματα; Latine exstat etiam ex Gretseri versione in supplemento Bibl. Patrum Morelliano Paris. 1639. Tom. I. pag. 70. & in Bibl. Patrum Coloniensi A. 1618. Tom. XI. & in Lugdunensi A. 1672. Tomo XX.

6) *In Dominici corporis Sepulturam, & in magnum Sabbatum,* λόγος εἰς τὴν Θεόσωμον ταφὴν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡγουμένη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μεγάλου Σαββάτου. Incipit: σάββατον μὲν εἰς σήμερον. Græce & Latine vulgavit Combesius Tom. I. auctarii novi

novi pag. 1469-1524 Paris. 1648. fol. Latine ex Combesii versione in Tom. XX. Bibl. Patrum edit. Lugd. & in Bibliotheca Patrum Concionatoria Combesiana.

In decollationem S. Joannis Baptistæ homiliam Germani à Combesio editam tradit præstantissimus Caveus lapsus memoria: Andreæ enim Cretensis non Germani sermonem eo de argumento Combesius publicavit. Andreæ etiam est non Germani Idiomelon in Annunciationis festum ab eodem Caveo memoratum.

III. *Epistole due* suo & Synodi nomine missæ ad Cyprios, eorumque Archiepiscopum Neophytum, cum cogerentur à Latinis, * illis subjici. Prior incipit: ἡ νῆσος ἡ Κύπρος. altera: ἄνδρες φιλοχρηστάτοι καὶ φιλευσεβεῖς. Græce & Latine edidit Cotelierius Tom. 2. monument. Ecclesiæ Græcæ pag. 462. & 475-482. Paris. 1681. 4.

IV. *Decreta tria* in Jure Orientali Enimundi Bonafidii A. 1573. 8. apud H. Stephanum edito libro II. Græce p. 89. seq. & Latine p. 156. atq; in jure Græco Romano Marquardi Freheri Francof. 1596. fol. Græce & Lat. p. 232-238. primum contra Joannem ** metropolitanum Naupacti de quibusdam Episcopalibus monasteriis, & de virgine quæ ante pubertatem, nuptialem benedictionem accepit: datum indictione VIII. A. 6743. hoc est Anno Christi 1235. secundum & tertium de paralauriis patriarchalium monasteriorum, ad quem pertinere debeant. In his & Synodi mentio & ὑπομνημάτων συνοδικῶν de Patriarchalibus stavropegiis factorum XXVII. Nov. & VIII. Januar. Indictionis V. hoc est Ao. 1232.

Germanus tertius Malchuz, ex Hadrianopolitano Episcopo Patriarcha CPolitanus fuit A. 1267. paucis mensibus, cui male tribuuntur à Frehero decreta, quorum è Jure Græco Romano jam mentio feci, cum sint Germani secundi, ut recte Cotelerio observatum T. 2. monument. p. 680.

Alii quidam Germani præter CPolitanos.

Germanus Rhasoxestes Ancyranus Metropolita in Isagoge peccatorum ad Pœnitentiam, citatur à Nic. Comneno in prænot. mystagogicis p. 399.

Germanus

* Willebrandus ab Oldenburg, illorum temporum scriptor, in συμμίκτοις Allatii p. 141. Græci quibus Latini per totam Cyprum dominantur, tredecim habent Episcopos, quorum unus est Archiepiscopus. Omnes ipsi Francis obediunt, tributum tanquam servi persolventes.

** Male interpres Dominum Joannis pro Dominum Joannem κατὰ τὴν μητροπόλιν Ναυπάκτου κυρίῳ Ἰωάννῃ.

Germanus hegumenus, fundator Monasterii Cosinitres in consiliis Thraciæ ac Macedoniæ, de quo Papebrochius ad 12. Maji T. 3. p. 161. seqq. Ejusdem vita, βίη καὶ πολιτεία, Græce è MS. Florentino Bibl. Laurentianæ, exstat in appendice ad illum Tomum p. 7.

Germanus Antissidoriensis Episcopus cujus vitam scripsit Constantius Lugd. presbyter apud Surium 3. Jul. & Hericus carmine. De eodem Vita S. Amatoris T. 1. Act. Sanctior. Maji p. 57. Tillemontius T. XV. memor. p. 1. seq. Henr. Noris in Historia Pelag. qui notat non supervixisse Annum 450.

Germanus Episcopus Parisiensis, qui Concilio Turonensi A. 567. & Parisiensi A. 573. interfuit, A. 576. defunctus: cujus Epistola ad Brunechildem Reginam edita à Sirmondo T. 1. Concil. Galliæ, extat apud Labbeum T. 5. Concil. p. 923. ab Harduino omissa. De hoc Germano Martyrologium Rom. 28. Maji, Acta Sanctior. Maji T. 6. p. 774-806. Mabillonius sæculo tertio Benedictin. Vincentius Barralis in Vitis Abbatum Lerinensium p. 184. seq. &c.

Omitto alios Germanos Episcopos complures in Conciliorum actis memoratos, & Germanos Martyres, & Germanum cujus mentio in Actis passionis Eudociæ Samaritanæ, sub Trajano ut ajunt passæ T. 1. Act. Sanctior. Maji p. 11. 13. &c.

VII. De JOANNE CARPATHIO, quem præstantissimus Caveus incerta conjectura ad octavi sæculi refert initia, & de Capitibus ejus æsteticis prioribus XCVII. & posterioribus XCIV. dictum est Vol. IX p. 446. Sunt & adhuc inedita quædam de quibus Lambecius lib. V. p. 11.

COSMAS Hagiopolites sive Hierosolymitanus, non confundendus cum Cosma Monacho seniore, a) quem ex Italia venientem Damascus, Saraceni ceperunt, & Joannis Damasceni pater è captivitate liberatum Joanni filio suo & Cosmæ illi juniori præceptorem præfecit, ut diserte narrat Joannes Hierosolymitanus in vita Joannis Damasceni p. VII. Hic junior non Archiepiscopus quidem ut tradit Corderius in Catena ad Lucam, sed post Petrum b) Episcopus Majumæ in Palæstina factus est, circa A. 743. atque cum sodali suo Joanne Damasceno longe celebratissimus inter Melodos Græcæ Ecclesiæ, quæ memoriam ejus colit 14. Octobr. De hoc Svidas in Ἰωάννης ὁ Δαμασκ. συνήκμαζε δ' αὐτῷ καὶ Κοσμάς ἐξ Ἱεροσολύμων ἀνὴρ εὐφύεσται καὶ πνέων μεσικὴν ὁλως
E c

a) Hinc emendabis quæ scripsi supra p. 131. & doctissimum Caveum, qui ex duobus hisce Cosmis unum facit in Historia literaria ad A. C. 730.

b) Vide Mich. le Quien notas ad vitam Jo. Damasceni p. XX. seq.

ὅλως τὴν ἐναρμόνιον. Ὅτι γὰρ ἀσματικοὶ καλόνεσσι Ἰωάννη τε καὶ Κοσμά
 σύγκρισιν ἐκ ἐδέξαντο καὶ δέξαντο μέχρ' ἂν ὁ κατ' ἡμᾶς βίῃ πε-
 ραιωθῇσεται. *Joannis Damasceni equalis floruit Cosmas Hierosolymitanus, vir*
ingeniosissimus, & omnino musicam harmoniam spirans. Illi autem canonicorum
canones Joannis & Cosma, nullam cum aliorum hymnis comparationem admise-
runt nec admittent quamdiu hominum vita durabit. Hymni tamen Cosmæ
 quibus utitur Ecclesia Græca, plerique tribuuntur Cosmæ non Episcopo
 sed Monacho, ut seniore etiam Cosmam in hoc genere elaborasse
 credibile sit, & interjecto tempore utriusque lucubrationes confundi
 vel ad unum referri contigerit: vel Hierosolymitanus etiam appelletur
 Monachi nomine, Monachus quod ante Episcopatum plerosque hymnos
 composuisset. In illis exponendis Joannem Zonaram, Theodorum Pro-
 dromum, Marcum Eugenium & Georgium Corinthi Metropolitam
 versatos notavit Allatius de Georgiis pag. 418. *Hymni ipsi plerique sunt*
acrostichi, sive ita compositi, ut primæ contaciorum litteræ sententiam
conficiant, Græce vix usquā exstant editi quod sciam, nisi in Triodii non-
nulli, de quo Allatius p. 72. seq. de libris Ecclesiasticis Græcorum. Non-
dum edita etiam Cosmæ Melodi Vita, ex qua frequenter loca Græce pro-
ducit Allatius de libris Eccles. Græcorum p. 120. 128. 138. 291. & de pur-
gatorio pag. 740. Incipit: τιμᾶν ἐστὶν ἄξιον τὰς ἐφευρηκότας τὰ κάλ-
υσα. Latine Hymni illius XIII. in Bibliothecis Patrum & primum in ap-
pendice Bigneana A. 1579. deinde in cæteris editionibus & novissima
Lugdunenſi Tôm. XII. pag. 737-746. Necdum lucem vidit quoque
Cosmæ Hierosolymitani Metaphrasis Psalmorum Davidis versibus politicis,
 qui si idem est Cosmas nullum antiquiorem novi qui illo versuum
 genere usus fuerit. Exstat illa MSta in duobus Codicibus Bibl. Cæsa-
 reæ de quibus Lambecius III. pag. 103. & IV. pag. 216. sq. male priore
 loco notans genus carminis esse jambicum. Incipit proœmium: με-
 τὰ τὸν μέγιστον Μωσῆν καὶ μέγαν ἐν Προφῆταις. Et Psalmi primi
 metaphrasis:

Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν ψαλμῶν ἔχουσιν λόγων εἶδη
 Ὁ δὲ παρὼν καὶ πρῶτισ' εἶδ' διττὸν ἐπέχει
 διδακτικόν, συνηθικόν &c.

Præter hos duos Cosmas fuere & alii hoc nomine, ut Cosmas
 cujus librum primum Αἰγυπτιακῶν laudant scholia Græca in Apollonium
 lib. IV. 262. Cosmæ tres inter Patriarchas Alexandrinos memorati in
 Chronico Orientali pag. 126. 132. 133. Cosmas scholasticus Alexan-
 drinus de quo Jo. Moschus in prato cap. 172. ubi adversus Judæos cum
 scri-

scripsisse & multos libros possedisse refert : Cosmas Abbas Hierosolymitanus de quo idem Moschus cap. 40. Cosmas Indicopleustes de cujstopographia Christiana dixi lib. 3. cap. 25. Cosmas Vestitor, Diaconus Apostolopolitanus (vide Lambec. VIII. pag. 300.) qui scripsit de reliquiis S. Chrysostomi CPolin translatis, Vide infra pag. 619. & Volumen VII. pag. 556. Nescio idemne Cosmas cujus sermo paræneticus ad peccatorem contumacem MS. in Bibl. Cæsarea incipit : ὅσα σοι πεπλημμέληται. Lambec. VIII. pag. 449. Cosmæ cujusdam Logica in Codice MS. sæculi XI. Bibl. Chigianæ Romæ teste Montfaucono pag. 238. Diarii Italici. De Cosma siue uno siue triplici sancto hujus nominis quem cum Damiano colit Ecclesia Romana Cal. Julii, 17. Octobr. & Cal. Novembr. sermones veterum panegyricos memoravi Volum. IX. pag. 68. quibus adde hunc Andreæ Cretensis quem servo adhuc ineditum, qui incipit : ναὺς ὄντως τῆς Τριᾶδος ἡ διὰς τῆμερον. Omitto plures Episcopos Cosmas in Conciliorum Actis memoratos & Cosmam mercatorem sub Leone Basilii F. de quo continuator Theophanis pag. 220.

TARASIIUS Photii magnus avunculus, Patriarcha CPol. ab A. 784. ad 806. sub quo habitum Concilium II. Nicænum A. 787. pro cultu imaginum. Vitam ejus descripsit Ignatius a) discipulus, & Svida teste ex Diacono CPol. Metropolita Nicænus, quæ Græce MS. in Bibl. Cæsarea teste Lambecio VIII. pag. 92. Latine exstat apud Lipomannum, Surium & Bollandum XXV. Febr. Incipit : μέλλων ἀπέλθω μεγέθει. Scripta Tarasii quæ habemus edita, omnia Actis jam dictæ Synodi II. inserta sunt Tomo tertio edit, Binianæ, Labbei VII. & Harduin. IV. sunt autem hæc :

Apologeticus ad populum, quæ die Patriarchatum A. 784. est ingressus. Act. i. Tomo IV. Harduin. p. 23. Incipit : οἱ τῆς ἀμωμότης ἡμῶν πίστεως.

Epistola ad Constantinum Imp. & Irenem Act. VII. pag. 471. Incipit : δοξάζεται ἡ τῆς ἐκκλησίας κεφαλὴ χριστός.

Epistola II. ad Hadrianum I. Papam. Act. VIII. pag. 508. & 512. Prior incipit : ἡρεκε μὲν ἡ σωτηριώδης οἰκονομία. Posterior * contra Simoniam, subjunctis testimoniis Scripturæ sacre & Canonum Apostol.

. E c 2

Synodi

a) Idem Ignatius scripsit vitam Nicephori Patriarchæ CPol. quæ exstat in Actis Sanctor. 13 Mart. Tom. 2. Græce p. 704. & Latine pag. 294. De aliis ejus scriptis dixi lib. 2. c. 9. §. 8. & lib. 5. cap. 1. pag. 45.

* Hæc exstat etiam in jure Græco Rom. lib. 3. pag. 190.

Synodi Chalced. & sextæ CPol. Basilii, Gennadii CPol. & auctoris vitæ Chryloftomi, incipit: πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως, εὐαγγελικῶς &c.

Epistola Encyclica ad Patriarchas Orientales, Antiochenum & Alex. Act. III. p. 130, incipit: πολλοῖς καὶ μεγάλοις προνοίαις. cum Orientalim responsione. pag. 136. Incipit: τοῖς πανιέροις καὶ ἐν θείαις ἐπιπνοιῖαις ὑπαγορευθεῖσι λιβελλοῖς τῆς ὑμετέρας ἐντετυχηκότες ἀποστολικῆς τε καὶ πατρικῆς ἀγιοσύνης.

Epistola ad Joannem presb. & hegumenum, Act. VIII. pag. 50. Incipit: ὁ ἐν θείων ναμάτων τῷ θείῳ Πνεύματι.

Homilia necdum quod sciam edita in *S. Mariae trimula presentationem in Templo*, cujus initium: Φαυδρὰ καὶ παρὰδοξῶς ἡ παρῆσα πανήγουρις, MS. in variis Bibliothecis, ut Regia teste Labbeo pag. 80. & Coisliniana apud Montfaucon. pag. 212. Meminit etiam Allatius de Simeonibus pag. 113.

VIII. MICHAEL Presbyter & Thomæ Patriarchæ Hierosol. SYNCCELLUS * amicus Theodori Studitæ (cujus existant ad eum Epistolæ) non minus quam ille multa & gravia pro imaginum cultu passus post sæculi noni initia: Exstat ejus

1. *Encomium Dionysii Areopagitæ*, Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον. Incipit: ἑρρανίαν ὄντως καὶ θείαν ἔδω παρῆνοι. Græce ex chirographo Georgii Hermonymi, Spartani vulgavit Godfridus Tilmannus, Carthusianus Paris. 1547. 4. apud Rob. Stephanum. Græce & Latine cum versione Basilii Millani, Cassinatis Monachi à Petro Lantfelio S.I. castigata occurrit in editione Dionysii Græco latina Corderiana Antyperp. 1634. fol. T. 2. p. 207-242. Citat Svidas in Διονύσιῳ.

2. *In SS. Archangelos & Angelos*. Ἐγκώμιον εἰς τὰς ἀγίας τὰς θεῖας ἀρχαγγέλους καὶ ἀγγέλους, καὶ πάσας τὰς ἐπερθεῖας δυνάμεις. Incipit: τὸν

* Tilmannus & Millanus *Michaelum Syncellum* vocant, presbyterum Hierosol. At non nomen gentile seu proprium est σύγγελος live σύγκελλος, sed nomen officii ac dignitatis, velut concellanum & domesticum dicas, Patriarchæ fere proximum & Metropolitæ live parem live etiam præferendum. Vide quæ de Georgio Syncello Volum. VI. p. 149. & Cangii glossarium utrumque, Jo. Morinum de sacris Ordinationibus p. 247. seq. & notas posteriores ad paginam Cedreni 1. & 338. & 416. 686. Combefisium T. 1. auctar. novi p. 1579. & de Mich. Syncello Nicephorum Gregoram in ejus elogio quod incipit: νόμος ἔτος ἦνθησε πάλα παρ' ἑλῆσι. Jo. Scylitzem ac Georgium Cedrenum. Menæa Græcorum 13. Decembr. σύγγελος παρὰ τῷ Ἱεροσολύμων Ἐπισκόπῳ κατίσταται. Thomas Patriarcha Hierosol. fuit ab A. 802.

τὸν μὲν λόγον ἢ προθυμία κινεῖ. Græce è MS. Mazariniano publicavit & versionem Latinam addidit Franciscus Combesius T. 1. auctarii novi p. 1525 - 1580. Latine ex Combesii versione in Bibl. Patrum T. XXIV. edit. Lugd. p. 225.

3. *Epistola ἀπαγορευθεῖσα Ἀραβιστὶ* concepta Arabice à Theodoro Abucara, & ex Arabico à Michaële Syncello versa Græce, de fide orthodoxa Chalcedonenſis Concilii, atqve *Thoma* Patriarchæ Hierosol. nomine transmissa ad Armenios. Vide si placet quæ notavi Volum. IX. p. 176. & 178. Prodiit Græce & Latine inter Theodori Abucaræ Opuscula à Jac. Gretſero edita ad calcem hodegi Anastasii Sinaitæ p. 428-451. Ingolſtad. 1606. 4. Incipit: *Χριστὸς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν*. Verſit Franciscus Turrianus. De MS. Cæsareo vide Lambecium V. p. 13.

4. *Professio Fidei*. Incipit: *πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν πατέρα ἀγέννητον, καὶ εἰς ἓνα Υἱὸν γεννητὸν, καὶ εἰς ἓν Πνεῦμα ἅγιον ἐκπορευτὸν, τρεῖς ὑποστάσεις*. In MS. Cæsareo apud Lambecium III. p. 163. inscribitur *Μιχαὴλ ἱερέως καὶ Συγκέλλης*. In alio apud eundem V. p. 138. seq. *Μιχαὴλ Συγγέλης Ἱεροσολύμων λίβελλος περὶ ὀρθοδόξου πίστεως*. Eandem è Codice Segvieriano sive Coisliniano primus publicavit eruditiss. vir Bernardus de Montfaucon in Catalogo MSS. Græcorum illius Bibl. p. 90-93. Paris. 1715. fol.

5. *Carmina varia*, adhuc inedita. Allatius in notis ad Eustathium Antiochenum p. 284. pollicitus fuit se carmina sua Græca in Deiparam alioſque sanctos publicaturum cum *Sophronii Hierosolymitani, Sophronii Monachi iatroſophiſta, Helia Syncelli, Michaelis Syncelli, & Ignatii Grammatici Diaconi elegantissimis, piissimis, & mellissimis* de eodem argumento carminibus.

6. *Syntactica methodus seu de constructione Orationis*, MS. in Bibl. Palatina quæ in Vaticanam transiit. Vide Sylburgii Catalogum MSS. Bibl. Heidelberg. p. 109. *Μεθόδος περὶ τῆς τῷ λόγῳ συντάξεως, Χριστοδωροῦ ἐν Ἑδέσῃ τῆς Μεσοποταμίας, αὐτῆσιν Λαζάρου διακόνου καὶ λογοθέτου, Φιλολόγου ὄντος*. Incipit: *ἡ περὶ τῆς συντάξεως τῷ λόγῳ διδασκαλία*. MS. Coislinian. p. 230.

Alii Michaelēs qui Græce scripserunt.

Michaël Acominatus Choniates, Nicetæ Historici frater major natus, Metropolita Arbeniensis & Rhetor circa A. 1210. cujus Historiarum

pars MS. in Bibl. Casarea : & variæ lucubrationes Græcè MSS. Oxoniæ in Bibl. Bodlejana Codice Barocc. 131. ut dixi Volum. VI. p. 402. ubi de Niceta, fratrisque Michaëlis Monodia in illum defunctum, quæ Latine tantum prodiit ex Petri Morelli versione atque incipit : *ο calamitosum nuncium*. Sed quæ Græce exstat in jam dicto Codice Barocciano, ejus hoc est initium : *κωφὸς μὲν ἀνὴρ*. Oratio in Michaëlem Patriarcham quæ est in eodem Codice atque incipit, *ἐςί πρ*, fortasse fuerit in Michaëlem Autorianum, Patriarcham CPol. defunctam A. 1214. Oratio funebris in Neophytum Archimandritam Atheniensem, incipit : *εἰ Σολομῶν ἔφη πρ γνωματεύων*.

Michaël Patriarcha *Alexandrinus*, cujus Epistola ad Basilium Macedonem Imp. A. 870. data exstat in Actis Concilii CPol. illo anno celebrati Actione IX. T. VIII. Labbei pag. 1111, Latine, & Græce ac Lat. p. 1326. (Harduin. T. V. p. 884. & 1091.)

Michaël *Anchialus*, vide infra, CPolitanus Patriarcha.

Michaël *Antiochenus* Patriarcha circa A. 1580. cujus Epistolæ quædam in Crusii Turco græcia lib. 1. & 4.

Michaël Ἀποστόλης sive APOSTOLIUS, Byzantinus, exul à Græcia in Italiam venit medio sæculo decimo quinto : à Bessarione primum benigne habitus, deinde ejus destitutus liberalitate, in Creta insula libris describendis vitam toleravit. Vide Allatium III. 3. de consensu § 7. pag. 938. Montfauconi palæographiam Græcam pag. 82. & Lambecium VII. p. 114. Pater fuit *Arsenii* patria Cretensis, Monembasiz (in ditione tunc Veneta) Episcopi (cujus plura scripta a) habemus) nec non *Aristobuli Apostolii*, Hierodiaconi, cujus Epigramma Græcum legitur

- a) Hic est Arsenius qui scholia Græca in septem tragædias Euripidis collegit, eaque Græce edita Venetiis 1534. 8. dicavit Paulo III. Pontifici, epistola plena querelarum in qua & Græcos & se contemni fremit. *Μάχονται Ἀγάρηνοὶ χριστιανοῖς, ἀμφοτέρω δὲ τοῖς ταλαπύργοις Γραικοῖς - ἡμεῖς δὲ δύσῃνοι Μεγαροῖς* - Jam quintum decimum annum Romæ meliorem fortunam frustra expectasse se apud Leonem X. exposulat. *Τῶντα δὲ καὶ τοιαῦτα ἐν Ρώμῃ πεντεκαδέκατον ἔτη δῆμαι τετὶ γονυπετῶν ἐνώπιον Λέοντος τῆ παναγιωτάτης παρετραγῆδισα γοερῶς. ὅς οἱ κλεινὴν συσχεθεῖς, προμηθεῖαν τινα γραφικὰ προσέταχεν, ἥτις ἐς τότε μένει νεκρά.* Aut non fore iniquum si in tanto Cardinalium numero unus etiam vel alter Græcus cooptetur, καίτοιγε ἐκ ἀποικῶς ἦν ἓνα ἢ δύο τῶν Ἑλλήνων ἐν τοσούτοις παντοδαποῖς ἐναριθμείσθαι τῶν Καρδινάλεων. Anno proximo 1435. hic Arsenius Venetiis à vita discessit. Vide Lambecium VII. p. 236. seq. A Latinorum cum staret partibus, à Græcis suis excommunicatus est, ut narrat Manuel Malaxus apud Crusium lib. 2. Turco Græciæ p. 146. seq.

Varini Camertis thesauro sive hortis Adonidis, Venet. A. 1496. editis. Idem Aristobulus præfationem Græcam præfixit poemati ludicro, cui titulus γαλεωμυομαχία, b) & in eo mentionem facit duplicis operis à parente suo Michaële Apostolio ad Casparum Uxamæ sive Olmi in Hispania Episcopum concinnati, quorum prius, ἰωνιά sive *violatum*, non violis sed sententiis & apophthegmatibus virorum sapientum consitum, nec dum lucem vidit: alterum *de proverbiis* ultra bis mille, post epitomen Græce vulgatam Basil. 1538. 2. plenius longe editum Græce & Latine, notisque illustratum à Petro Pantino est Lugd. Bat. 1619. 4. c) Galeomyomachiam incerti scriptoris illam ait Aristobulus se velut prodromi loco præmittere violario Patris sui mox typis exscribendo. ἅμα δὲ καὶ αἰὼν τινα κήρυκα προεκπέμψαι τῆς ἐμῆς καὶ πολὺ τύπωθησόμενης ἰωνιάς. Εἴη ἡ πολλὴν σπερδὴν ὁ ἐμὸς πατὴρ κατεβάλετο. Τὰς γὰρ διατριβὰς ἐν Ῥώμῃ πάλας ποιούμενος Γασπάρῳ τῷ αἰδεσιμωτάτῳ Ἐπισκόπῳ τῆς ὁσμῆς συνάγωγῇ παροιμιῶν συνθῆναι ὑπέχετο. Ἀρξάμενος δὲ τῶν παροιμιῶν συντεμνήσθη καὶ γνωμῶν, ἀποφθεγμάτων τε καὶ ὑποθηκῶν ἀρχαιοτάτων καὶ σοφωτάτων ἀνδρῶν, ἀδελφοὶ γὰρ ἀλλήλοις πρὸς παροιμίαι καὶ γνωμῶν καὶ ὑποθηκῶν καὶ ἀποφθέγματα. Ex hac ἰωνιά parentis puto esse depromptum volumen ab Arsenio filio quod Græce edidit Romæ in 8. Leonique decimo dicavit sub titulo: ἀποφθέγματα φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν φητόρων τε καὶ ποιητῶν, ordine digestum alphabetico illorum quorum sententiæ & apophthegmata referuntur. Apostolii paroemiarum editis duplo auctiores quæ manu eleganti scriptæ fuere apud Carolum de Montchal teste Labbeo p. 205. Bibl. novæ MSS. non opinor duplo auctiores fuere editione Pantiniana, sed illa Basilee si Epitome.

Ad affinem suum, super eo quod ad secundas nuptias transferat iratum, oratio deliberativa, MS. Lambec. VII. p. 115. & in Bibl. Bodlejana, Codice Barocc. 76. Incipit: ἐν ἄλλοις τῶν ἀναγκαίων.

Oratio funebris in Bessarionem Cardinalem, memoratur à Labbeo pag. 71, habuit etiam Petrus Pantinus & Andreas Schottus.

Monodia funeralis in Andreæm Calergem. id. pag. 109.

Epicedium Galateni, Epitaphium Calosara & Epistola ad Petrum Calergem citantur ab Allatio de Synodo Photiana p. 542.

b) De hac Galeomyomachia dixi lib. 2. c. 2. §. 2.

c) Confer quæ de his Apostolii proverbiis dicta lib. 4. c. 9. §. 9.

Apostol.

Apologia pro Gemisto Plethone adversus Theodori Gaza περί εἰσίας librum, Platonis Philosophiæ detrahens, Aristotelicam extollens. MS. in Bibl. Cæsarea & Bodlej. περί τὰς ὑπὲρ Ἀριστοτέλους περί εἰσίας κατὰ Πληθωνός, Θεοδώρου τῆ Γαζῆ ἀνάλυσις. Incipit: ἔδην Πληθωνα. Vide Lambecium VII. p. 113. Per hoc scriptum, Bessarionis gratia excidisse videtur Apostolius, nam ut Allatius p. 387. diatriabæ de Georgiis notat, illi non modo respondit Andronicus Callistus, sed etiam ipse Bessarion epistola de hac re data temerarios Apostolii conatus repressit, compulitque ad palinodiam: præclare etiam monuit, ἡ λουδοδαίμων τῷ ἀντιπάλῳ καὶ ἀλλ' ἀποδείξει καὶ λογικῶς ἀνάγκας τῷ Φίλῳ συνηγορητέον. τὸν ἐχθρὸν ἀμυντέον. non conviciis in adversarium, sed demonstrationibus atque insolubilibus rationibus amico suppetiæ ferendæ sunt, & vindicta de inimico sumenda. Bessarionis ad Apostolium Epistolam memorat Labbeus p. 198. & 99.

Menexenus, Dialogus de SS. Trinitate. Utrum Judæi rectius Unum, an Christiani Trinum colant DEUM. Personæ dialogi sunt Menexenus Cydoniates, Diophanes Gortynius, Laonicus Byzantius. Incipit: ποῖ δὴ καὶ πόθεν ὦ Φίλε Μενέξευ. MS. Lambec. VII. p. 114.

Disceptatio adversus eos qui Occidentales Orientalibus superiores esse contendebant quoad Philosophiam, & in declarando modo Generationis CHRISTI & Processionis Spiritus Sancti. MS. in Bibl. Bodlejana, Cod. Barocc. 76.

Προς Φώνημα εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον τὸν Παλαμολόγον, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ ὁμολογία τῆς αὐτῆς πίστεως ὑποπτευομένης. Allocutio ad imp. CPol. Constantinum Palæologum, qua continetur suspecta religionis ejus Confessio. MS. Lambec. VII. pag. 115. Incipit: πολλῶν ὄντων, Θεοῦ καὶ βασιλεῦ. In hac Processionem Spiritus S. ex solo Patre docere notat Lambecius, sed Erasmus Schmidius in notis ad Jo. XV. 26. p. 735. mentionem facit Orationis Apostolii scriptæ circa A. 1440. quæ Processionem Spiritus Sancti à Patre & Filio astruit.

Allocutio ad Joannem Argyropulum, Magistrum suum, gratulans ipsi de auspiciis muneris publice docendi suscepti CPoli in Auditorio Xenodochii: προς Φώνημα εἰς τὸν αὐτῆς διδάσκαλον Ἰωάννην τὸν Ἀργυρόφυλλον, ὅτε ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῷ τῶ ξενῶν μακτεῖο. Incipit: τοῖς εὐγνώμοσι τῶν ἀνθρώπων. MS. Lambec. VII. pag. 116.

Epistola XLV. ad Gemistum Plethonem, Manuelem Chrysoloram, Laonicum Chalcocondylam, Joannem Argyropulum, Marcum Musurum, Michaellem Marullum, Joannem Chrysoloram, Cardina-

dinalem Beffarionem, Petrum Callergem aliosque, itidem MSS. in Bibl. Caesarea, & iudice Lambecio VII. p. 116. dignissimæ luce, quia Historiæ illorum temporum illustrandæ possunt inservire. In Codice Palatino qui in Vaticanam Bibl. pervenit, exstant *Epistola LXX.*

Versus Heroici, Elegiaci, Iambici in præcipua festa Dominicalia & Sanctorum MSS. vid. Labbeum p. 235. ubi etiam versus Apostolii in Beffarionem in Codice Naudæano MStos memororat.

De poetiis tropis & Grammaticis figuris. Vide Sylburgii Catalogum MSS. Bibl. Palatinæ p. 109. & Labbeum p. 383.

Λόγος προσηµατικὸς Oratio acclamatoria in laudem Friderici III. Imperatoris A. 1457. Ivasu Aristonymi Byzantii scripta & ex MS. Palatino cum Barthol. Keckermanni versione edita à Marqv. Frehero T. 2. scriptorum de rebus Germ. pag. 33-36. Francof. 1602. fol. & nuper curante Nobiliss. Viro Burch. Gotthelf Struvio, Argentorat. 1717. fol. pag. 47.

Versus politici in laudem Batrachomyomachia Homericæ MSS. in Bibl. Caroli de Montchal, Archi Ep. Tolosani, teste Labbeo p. 193.

Michael *Archimandrita.* Vide Michael Monachus.

Michael *Atheniensis* Metropolitæ. Vide supra in Acominato.

Michael *Attaliata* circa A. 1070 Ictus inter Græcos celeberrimus de cujus synopsi ad Michaellem Ducam, edita Græce & Latine in iure Græco Rom. & de Michaelis Chumni atque Matthæi Monachi in eam Scholiis dicendi locus infra libro VI.

Michael *Autorianus.* Vide infra in Constantinopolitano.

Michael *Balsamo* scevophylax qui Synodo Florentinæ interfuit A. 1438. ut dixi Volum. IX. p. 184. seq. ubi etiam de ejus anaphora Cleri CPol. ad Joannem Imp. Anaphoram tertiam video citari à Nicolao Commeno p. 143. prænot. mystagog. quem vide etiam p. 181. ubi de duabus ejus Epistolis, Latinis faventibus.

Michael *Cerularius.* Vide infra, in Constantinopolitano.

Michael *Choniata s.* Vide in Acominato.

Michael *Chummus*, juris Græci peritus, & ex Nomophylace Metropolitæ Thessalonicensis post medium sæculum decimum tertium. De ejus scholiis ad Attaliatam, & de scripto ad jus Canonicum de corinubiis pertinente quod exstat libro VIII. juris Græco Romani, dicetur libro VI. De Georgio Chumno & Nicephoro Chumno infra p. 670.

Ff

Michae-

Michael *CPolitani* Patriarchæ fuere quatuor, de quibus singulis hoc loco dicam ordine temporis quo vixere. Primus est MICHAEL CERULARIUS qui ab A. 1043. ad 1059. sedem CPol. tenuit. In hunc tanquam præcipuum ab A. 1053. schismatis auctorem Photio etiam deteriorum invehuntur post Baronium Allatius de consensu II. 9. Stephanus de Altimura sive Mich. le Quien in panoplia contra schisma Græcorum p. 214. seq. 284. seq. alique. Et Nic. Comnenus pag. 361. prænot. mystagog. si audimus, arrogantiam ejus Regia ipsa ferre non potuit, tyrannidem Ecclesia Byzantina detestata est, & diptychis successores delendum curarunt, donec cum Anchioli Michael clam omnes inscriberet.

De Epistola ejus ad Joannem Tranensem in Apulia Episc. sive ad ipsum Papam Leonem IX. Latine versa ab Humberto, Sylvæ Candidæ Episcopo, quæ Latinis varia objectavit, vide Mabillonium præf. ad part. 2. Act. Sanctorum Ordinis Benedictini Seculi VI. (ab A. 1000. ad 1100.) & Allatium de libris Eccles. Græcor. diss. 2. p. 158. seqq.

Epistola II. ad Petrum Antiochenum (cum Petri adversus Latinos responsoria p. 145 - 162.) Græce & Lat. apud Cotelerium T. 2. monument. p. 135 - 145. & 162 - 168. è quibus prior apud Baron. ad A. 1054. Latine n. 28. seq. Posterior MS. in Bibl. Cæsarea Lambec. III. pag. 160. & simul tertia adhuc inedita quæ incipit: *πρὸ κατὰ ἡμῶν ἀναμαθόντες παρὰ τῶν ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης*. Primæ à Cotelerio editæ initium: *τὰ γεγραμμένα τῆς μακαριότητος σου*. Secundæ: *ὃ πάντες αὐ ποτε τῶν κατὰ ἡμῶν ἐπιβελών.*

Edictum Synodale sive σημείωμα A. 1054. de projecto à Legatis Romanis in sacramento pectus sive charta excommunicationis, Græce & Latine editum ab Allatio de libris Eccles. Græcorum p. 161 - 173. Incipit: *ἐκ ἧν ἄρα, ὡς εἶπε, κατὰ τῶν πονηρῶν τῶν κακῶν.*

De missa allegatur à Michaelē Nau in vera effigie Ecclesiæ Romanæ Græcæque p. 290. MS. memorat Lambecius III. p. 160.

Opus contra Latinos, Epistolæ I. ad Petrum Antiochenum subjunctum quod incipit: *ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητος τῆς παραγάδος Κυρίου*. MS. in Bibl. Cæsarea, teste eodem Lambecio V. pag. 125. seq.

Homilia, dicta in prima Dominica Quadragesimæ, festiq. resurrectionis imaginum circa A. 1044. Incipit: *προφητικῶς ἐπόμενοι ῥήσεσιν, ἀποστολικῶς τε παρααινέσεν ἔκοντες*. In hac Michaelis metropolitæ & Photii æterna memoria p. 99. & p. 100. Sisinnii Patrarchæ CPol. qui A. C. 999. obiit, celebratur, iisque quæ contra Photium scripta vel dicta sunt, anathe-

anathema imponitur. Hæc homilia edita Græce & Latine è Codice Coisliniano ab eruditiss. Montfaucono p. 96-102. Catalogi MSS. Græcor. illius Bibl. sub titulo: *Epistola Synodi Nicæna ad sanctam Alexandrinorum Ecclesiam*. Paris, 1715. fol. Vide Memorias Trevoltinas A. 1716. p. 40. seq.

Synodica decreta complura, ut *de nuptiis in septimo gradu non contrahendis* lib. 3. juris Græco Rom. 206-210. fragmenta quatuor Epistolarum similis argumenti lib. 4. p. 263. 264. *Contra rebelles Abbates*, citat Nic. Comnenus p. 340. prænot. *Myrtagog*. *Contra Armenios*. id. 24. *De homicidio facto in Ecclesia*. id. p. 251. *De Episcoporum judiciis*. p. 285. *Synodico sexto*. p. 148. *De Sacerdotis uxore adulterio polluta*, exstat Græce & Lat. in Cotelerii Patribus Apostolicis ad S. Hermæ lib. 1. mandat. 4. & in Codice meo Apocrypho Novi Test. T. 3. pag. 837. Ad hunc Michaellem Patriarcham plura scripta apud Lambecium VII. pag. 224. seq. Epistola Mich. Pselli MS. in Codice Barocc. 131.

MICHAEL Ὁξείτης live *Oxites*, ex præposito Oxiz Patriarcha CPol. ab A. 1143. ad 1146. Ejus *synodicum de matrimonio Germanorum* citatur à Nic. Comneno p. 285. Anonymi oratio in Michaellem, Oxiz præpositum quæ incipit: γὰρ ἐγὼ μὲν σαρματικός, MS. in Bibl. Bodlej. Cod. 131. Barocc.

MICHAEL ANCHIALI, ab A. 1169. ad 1177. in opere *pro Missa præsanctificatorum* sæpe allegitur ab Allatio lib. de purgatorio p. 871. 873. 874. 877. qvi in eo nihil contra Latinos scriptum contineri monet p. 665. de consensu utriusque Ecclesiæ, ubi aliam ejus *Epistolam* conviciis in Eccles. Rom. plenam commemorat, perinde ut pag. 181. de libris Ecclesiasticis Græcorum. *Dialogus cum Emanuele Comneno* Imp. contra Latinorum hæresin citatur ab eodem frequentissime ut p. 526. seq. 534. 555. seq. 558. 617. &c. *Oratio Michaelis Anchiali* cum altera Eustathii Thessalonicensis in eundem Imp. exstat MS. Oxoniæ in Bibl. Bodlejana Cod. Barocc. 131. atque incipit: εἴτα ὁ μὲν ὄρνις ἐ ἀέρως. *Decreta* ejus in Jure Græco Rom. lib. 3. pag. 227-231. Græce & Latine leguntur hæc quinque: 1) ut ne Lectores quidem mundialia officia in se suscipiant. 2) Ne clerici ex aliena diœcesi creentur. 3) de consuetudine non confirmata judiciali sententia. 4) de nuptiis cum cognata prius desponsata. 5) De nuptiis duorum fratrum cum filia fratris sororisve ex alio suscepta. *Synodicon contra Armenios* citat Nic. Comnenus in prænot. myrtagogicis pag. 24. 323.

MICHAEL AUTORIANUS Patriarcha CPol. ab A. 1206. ad 1214. cujus scriptum nullum reperi. Alius Michael Autorianus proëdrus et iudex Hippodromi, qvi Concilio CPol. sub Manuele Comneno interfuit, apud Clariss. Montfauconum Bibl. Coislin. p. 104.

Michael Ducas ex Imperatore, Metropolita Ephesi A. 1078.

Michael *Eparebus* Corcyraeus διδάσκαλος καλὸς qvi Venetiis causas egit circa A. 1580. vide Cruſii Turco Græciam p. 208.

Michael *Ephesius*, qvi in Aristotelem scripsit, haud diversus fortasse à Michaele Duca. Vide si placet Allatium libro de Psellis, c. 31. 32.

Michael ἡ ἐκζητής inter Photianos Latinis infestus nominatur à Petro Arcudio lib. 1. Concordiæ Ecclesiæ de Sacramentis p. 31.

MICHAEL GLYCAS Scriptor *Annalium* desinentium in A. 1118. de quibus dixi Volum. VI. p. 156 Non Siculum patria sed Byzantinum & circa A. 1150. vixisse, observat eruditissimus vir Joannes Boivinus, qvi pro Σικελιώτης docet legendum Σικυδιώτης sive Σικυδίτης, hoc enim illius nomen apud Nicetam: nomen autem Glycæ assumfisse videri tunc demum cum habitum monasticum induit. Vide Mich. le Qvien T. 1. ad Damascen. p. 633. Allatium de consensu utriusque Ecclesiæ pag. 702. & Theophilum Raynaudum T. VI. Opp. pag. 119 seq. *Epistola XCII.* hujus Michalis Glycæ MSS. in Bibl. Regia Parisi. Ex his nonnulla afferuntur ab Allatio de consensu, ut ad *Elaiam* Monachum p. 1280. ad *Gregorium* Acropolitam pag. 1339. ad *Alypium* enclitum Monachum p. 1137. 1179. 1344. 1350. ad *Nilum* Monachum pag. 1194. &c. In Bibl. Cæsarea præter capita quædam Philosophica MSS. exstant etiam *Epistola quinquaginta* varii argumenti Theologici εἰς τὰς ἀπορίας τῆς Θείας γραφῆς, de quibus Lambecius IV. pag. 152. seq. argumenta singularum & initia Græce exponens. Nomina eorum, ad quos Glycas scribit, hæc sunt:

Andropulus Palæologus τῷ μεγαλοδοξάτῳ κυρῷ Ἀνδρὸπύλῳ τῷ Παλαολόγῳ.

Alypius ἑγκλεις five inclusus 20. 38. 44.

Constantinus Palæologus τῷ πανσεβύτῳ σεβαστῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαολόγῳ 35. 36. 41.

Esaias Monachus 8. 9. 10. 13. 14. 15. 16. 17. 46. 50. Monachus & Domesticus 18. 19. 22.

Gregorius Acropolitæ 11. 12.

De

De dicto Gregorii Naz. qvi diem τῶν Φώτων dixit λαμπροτέραν festo
Nativitatis Christi, qvōd Chryſostomo est ceterorum festorum
metropolis 43.

Joannes Aspiota, Monachus s. 6. 7.

Joannes Dux. τῷ μεγαλοδοξοτάτῳ μεγάλῳ ἐταυράρχῃ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ
Δυκί 21.

Joannes Sinaita monachus Stylita 1.

De Manuelis Comneni Imp. edito circa Astrologiam & divinationem
39. 40.

Maximus Smeniota (al. Asmeniota) 2. 3. 4. 27. 28.

Meletius Critopulus. 45.

Nicephorus Sinaita τῷ οἰκιοτάτῳ ἀνθρώπῳ τῷ κραταίῳ καὶ ἀγίῳ ἡμῶν
αὐθέντῃ καὶ βασιλέῳ κυρῷ Νικηφόρῳ τῷ Σιναιίτῃ 24. 25. 26.

Nilus Monachus 47. 48. 49.

Onufrius Monachus 23. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 42.

Stephanus Monachus. 37.

De tropario Theodori Studitæ 34. πῶς ἐκληπτέον τὸ τῷ ἐν ἀγίοις Θεο-
δῶρῃ τῷ Στυδίτῃ τροπάριον τὸ ἔτσι λέγον· βάλῃ τῶν κερμάτων σε
Χρὲς πανσόφως προώρως ἐκάστῃ τέλει ζωῆς τὸν τόπον καὶ τὸν τρό-
πον &c.

Ex his Epistolis prima & secunda est quas nec integras tamen
Latine tantum edidit Jacobus Pontanus S. J. ad calcem Dioptre Philippi
solitarii, Ingolstad. 1604. 4. unde in Bibliothecis Patrum * recusæ sunt,
Disputationes duas 1. ad Joannem Sinaitam monachum & Stylitam,
utrum in peccatum lapsis condescendendum, an prout ratio postulat incre-
pandi sint. 2. ad Joannem (lege, Maximum) Smeniotam, *Utrum au-*
diendi sint docentes hominem à principio caducum corpus habuisse, & passionibus
sive incommodis naturalibus etiam ante transgressionem obnoxium fuisse, cibum-
que sensibilem in paradiso adhibuisse, & lignum scientia, sicut extitisse.

Michaelis Grammatici Epigramma Græcum in Agathiam Rhe-
torem ac Poëtam ejusque parentem Memnonium legitur lib. IV. Antho-
logiz pag. 514. Alia ejus in Anthologia inedita quæ est apud Nobil-
issimum Uffenbachium Francofurti, ex qua unum in B. Virginem dat
eruditiss. Joh. Henr. Majus Catalogo MSS. Uffenbach. p. 582.

Michael Justinianus Abbas.

Michael inter Manichæi Sergii A. 6340 (CHristi 832.) mor-
tui præcipuos sectatores ac discipulos memoratus à Photio lib. 1. contra
Manichæos p. 373.

Ff 3

Mi-

* Et ante Annales Glycæ in edit. Labbai Paris, 1660. fol.

Michael *Mesbonensis* Episcopus, circa A. 1360. qvi effecit ut Nilus Palamita Rhodi Episcopatu detruderetur, libro adversus Palamam citatur à Nic. Comneno p. 226. prænot. mystagog.

Michael *Monachus* CPol. qvi scripsit vitam *Ignatii Patriarchæ* CPol. A. 877. defuncti, editam Græce & Lat. à Matthæo Radero S. J. Ingolstadt. 1604. 4 & deinde in Conciliorum Tomis. Memorat etiam Allatius *Encomium S. Philippi Apostoli* quod incipit: Πᾶσα μὲν μαρτύρων Χριστῷ τελετή. Et in SS. *Archangelos ταξιάρχας Michaelē & Gabrielem*, Incip. τὸ σῶμα μετ' ἡνοιξά καὶ εἴλκυσα πνεῦμα. Hæc postrema homilia in Codice Coisliniano apud Celeberr. Montfauconum p. 212. tribuitur Michaeli Syncello magnæ Ecclesiæ CPol. Incertum diversusne à Monacho Michael Archimandrita, cujus laudatio in Nicolaum Myrensem myroblitum incipit: Ὁρθρῶ ἡμῖν φαινότατῶ.

Michael *Monachus Studites* CPol. qvi scripsit vitam *Theodori Studitæ* defuncti A. 826. ex qua Baronius nonnulla Latine ad A. 795. & 826. Integram Græce & Latine vulgavit Jacobus de la Baigne S. J. in tomo quinto Operum Sirmondi, Theodorum Studitam complexi p. 1 - 88. Paris. 1696. fol.

Michaelis *Moschopuli* Onomasticon, voce *αντίτυπα*, citat Nic. Comnenus in prænot. mystagogicis p. 330.

Michael *Oxites*, vide supra in Constantinopolitano.

Michael *Paphlago* Imperator ab A. 1034. ad 1041. cujus Novellam citat Nic. Comnenus pag. 145. prænot. mystagog. Alios Michaelēs Imperatores vide Volum. VI. hujus Bibl. p. 754.

Michaelēs *Pfelli* quinque, de quibus abunde Allatius libro de Pfellis, quem habes volumine quinto hujus Bibliothecæ.

Michaelis *Sbiri* è Monembasia & Michaelis *Zygomala* Epistolæ Græco sermone vulgari leguntur libro III. Turco græciæ Martini Crusii.

Michael *Sophianus* Byzantius, cujus Epigramma Græcum in templum S. Georgii Venetiis A. 1564. apud Crusium p. 200. Turco græc. Idem vertit Latine Aristotelem de Anima. De Nicolao Sophiano, vide Simlerum.

Michael *Sycidita* cujus σύγγραμμα περί θείων μυστηρίων memorat Nicetas Choniates lib. IV. Hist. p. 163. non diversus à Michaelē *Glyca* de quo supra.

Michael *Synadorum* in Phrygia Salutari Episcopus, ad quem exstant Theodori Studitæ Epistolæ, interfuit Synodo septimæ A. 787. Hujus de Archangelorum miraculis expositionem sive homiliam memorat

rat Allatius lib. de Simeonibus p. 107. Incipit: πολλὰ καὶ μεγάλα τῆς ἀσωμάτων καὶ μεγαλοπρεπῆς ἀρχαγγελικῆς σκ.

Michaelis Thessalonicensis circa 1160. magistri Rhetorum, præceptoris Evangeliorum & Ecclesiæ CPol. protectdici Confessio, qva morti vicinus, Bogomilorum hæresi renunciavit, exstat apud Allatium de Consensu II. 12. §. ult. p. 691. seq.

Michael Zygomala. Vide in Michaelis Sbirii,

CAPUT XLII.

De THEOPHANE CERAMEO, JOANNE ZONARA, JOANNE TZETZE & aliis quibusdam scriptoribus Sæculi X. XI. & XII.

Theophanis Ceramei atas & scripta, 1. Alii Theophanes, 2. Joannis Zonara atas & scripta, 3. De Joanne Tzetza & ejus scriptis, 4. Index scriptorum in ejus Chiliadibus memoratorum 5. Alii scriptores sæculi X. XI. & XII. de quibus nihil hæcenus dictum in hoc opere, 6.

THEOPHANEM CERAMEUM sunt qui pro Theophane Georgium, Gregorium, Nicephorum vel Philippum vocant, vel qui cum Georgio [Gregorio Cerameo & cum Nicephoro Figulo sive Cerameo aut cum Philippo Cerameo sive Ceramita volunt eundem esse: vide Allatium de Georgiis p. 414. seq. qui Georgii Ceramei iterum meminit p. 345. Natus est Theophanes hic in Sicilia, Tauromenii vel in vicino opido Mascalis, & ad ædem S. Andreæ ibi præter in patria educatus ut ipse homilia L. in festo S. Andreæ Apostoli habita celebrat: factus deinde Tauromenitanus Archiepiscopus, quo titulo constanter venit in Codicibus MSS. ut Scorffus præcæm. 1. §. 4. annotavit, in quibus etiam σοφώτατος καὶ ῥητορικώτατος appellatur, sapientissimus & eloquentissimus id. præcæm. 2. §. 2. Scripsit non sæculo nono & Photii ætate, ut Scorffo persuasum, cum Theophanes Monachus ad quem scripsit Photius, ab Episcopo fuerit omnino diversus: neque circa A. 1040. ad quod tempus à præstantissimo Caveo refertur, quo non Rex sed Comes postea A. 1063. Siciliæ Rogerius vixit: sed regnante filio illius Comitis Rogerio (Siciliæ Rege & Apuliæ ab A. 1129. ad 1152.) quo tempore magna erat Saracenorum potentia. Hinc Deum subinde precatur ut Regem ab illo.

illorum vi tueri velit, τῷ εὐσεβῇ ἡμῶν βασιλεῖ σύμμαχῳ γενῆ κατὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἀγᾶρ υἱῶν, *sis pio nostro Regi propugnator contra impios Agar filios*, homil. XL. p. 288. & homilia IV. p. 26. κράτυνον τῇ ἰσχύϊ σὺ τὰς πικρὰς ἡμῶν βασιλεῖς, ἐνίσχυσον αὐτὰς κατὰ τῶν ἀδελφῶν Ἰσμηλιτῶν τῶν σὴν ἀφ' ἐκείνων προσκύνησιν. *Corroborata virtute tua fideles nostros Reges, eosque contra impios Ismaelitas tuam religionem everteutes confirma.* Regis gesta ac pietatem celebrat homilia XXVI. quam in ejus præsentia habuit ἐνώπιον τῷ ῥηγὸς ῥογερῖς, ita enim legendum non ῥόγος docet Allatius de Simeonibus p. 63. seq. Exstant editæ illius homiliæ in Dominicis & Festa Anni præ multis aliorum recentium Græcorum sermonibus dignæ lectu, atque ad morem Ecclesiarum illius temporis quem in lectionibus & homiliis sacris tenuerunt, oportunæ, & multa Evangelistarum loca haud infelicitè illustrantes. Non alius est Theophanes qui in Catena Corderiana ad Lucam allegatur, quem Corderius male confundit cum Theophane Confessore auctore Chronici, notatus eo nomine à Combesio in Bibl. Concionatoria. Similiter in Catalogo Bibl. Bodlejanæ in unum confunduntur Theophanes Cerameus & auctor Chronici & Nicænus Episcopus cujus est Hymnus in Annunciationem B. Virginis. Sed jam Theophanis Ceramei homilias editas recenseamus.

1. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδίκης, ἦτοι τῷ νέῳ ἔτῳ, *de indictione s. anni principio* Calend. Septembris. incipit: εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ καταξιώσας ἡμᾶς διαδραμῖν τὴν κυκλικὴν τῷ χρόνῳ περιόδον p. 1. Ediderat Græce & Lat. Dionysius Petavius ad calcem breviarii historici Nicephori CPolitani, Paris. 1616. 8. p. 258. qui *Gregorium* auctorem vocat & in notis p. 10. hanc & alias plurimas ejus homilias à Sirmondō se testatur accepisse. *Qui quia crebro, inquit earum editionem a nobis flagitat, ut ei aliqua parte satisfaciat, hoc velut specimen quoddam præmiffimus.*

2. Περὶ τῆς παραβολῆς τῶν μυρίων ταλάντων, *de parabola decies mille talentorum.* Matth. XVIII. 24. Incipit: οἱ παροδοῦντες καὶ τῶν νέων διδάσκαλοι p. 7.

3. Κυριακῇ πρὸ τῆς ὑψώσεως τῷ τιμῇ καὶ ζωοποιῷ σταυρῷ, *Dominica die ante festum Exaltationis pretiosa & vivifica Crucis.* Incipit: Φέρε σήμερον ὦ θεοφιλέστατον ἄθροισμα. p. 13. Hanc homiliam ediderat Jacobus Gretserus cum Francisci Turriani versione in Tomo II. de Cruce p. 124. Ingolstadt. 1600. 4.

4. Εἰς τὴν ὑψωσιν τῷ τιμῇ καὶ ζωοποιῷ σταυρῷ. *In Exaltationem pretiosa & vivifica Crucis.* Incipit: Ὁρῶ σήμερον τῷ μεγάλῳ τῷ δε

δε ιαβ. p. 16. Hanc quoque homiliam cum Turriani versione publicaverat Grefserus T. 2. de Cruce p. 133. Eadem cum superiore legitur Latine in Bibliothecis Patrum recentioribus Paris. Colon. & Lugd.

5. Εκ τῆ κατὰ Λακᾶν, κυριακῇ πρώτῃ, εἰς τὸ, ἐς ὃς ὁ Ἰησοῦς παρὰ δεκ. *Ex Luca V. 2. Dominica prima in illud: Stans Jesus secundum flagnum Genesareth.* Incipit: ἐπειδὴ περ ἀρχὴν εἰλήφει p. 27. In hujus homiliae exordio narrat Theophanes, Patres longo usu instituisse ut in Ecclesia, Joannis Evangelium legeretur ab festo Paschatos usque ad Pentecosten: *Mattheus* à Pentecoste ad anni usque finem. Deinceps à magno *Luca* de magnis mysteriis edocērentur Christiani, divino praecone *Marco* juniorum tempori relicto.

6. Περὶ τῆ υἱῆ τῆς χήρας. *De filio viduae.* Luc. VII. Incipit: ἄλλην ὑπόθεσιν ὠρμημένῳ. p. 31.

7. Περὶ τῆς παραβολῆς τῆ σπόρου. *De parabola sementis* Luc. VIII. Incipit: οἱ τὰς μακρὰς ἀποδημίας. p. 39.

8. Περὶ τῆ πλυσίᾶ καὶ Λαζάρου. *De divite & Lazaro.* Luc. XVI. Incipit: πάλιν ἡ τῆ Θεῶ ἐνυπόστατῳ σοφία. p. 46.

9. Εἰς τὸ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χῶραν. *In Luc. VIII. 26. seq. Cum venisset Jesus in regionem Gadareporum.* Incipit: Ἐπέχμ με τὴν γλῶσσαν ἡ νόστῳ τῆ σώματῳ. p. 53.

10. Περὶ τῆς θυγατρὸς τῆ Ἀρχισυναγωγῆ καὶ περὶ τῆς αἰμορροούσης. *De Archisynagogi filia & haemorrhoida.* Luc. VIII. 41. Incipit: διπλὴν ἡμῖν σήμερον. p. 57.

11. Περὶ τῆ ἐρωτήσαντῳ τὸν Κύριον νομικῶ καὶ περὶ τῆ ἐμπεσόντῳ εἰς τὰς λησας. *De legisperito interrogante Dominum, & de eo qui incidit in Latrones.* Luc. X. Incipit: ὁ τοσέτον ἀνυμώδης γῆ. p. 63.

12. Περὶ τῆς ἐχύσης πνεῦμα ἀδελφείας. *De muliere qua habebat spiritum infirmicatis.* Luc. XIII. 11. Incipit: οἱ κηφῆνες εἰδός ἐσι μελισσῶν. p. 69.

13. Περὶ τῆς παραβολῆς τῆ δάπτω. *De parabola Canna.* Luc. XIV. Incipit: μουσικὸν ἡμῖν δάπνον. p. 76.

14. Κυριακῇ περὶ τῆς Χριστῷ γεννήσεως, *Dominica ante Christi natiuitatem in illud, Matth. I. 1. Liber Generationis Iesu Christi Filii David.* Incipit: τῆ μὲν αἰσθητῆ ἡλίας. p. 81.

15. Περὶ τῆ ἀρχιτελώνῃ Ζακχαῖᾳ. *De Zacchaeo, principe publicanorum,* Luc. XIX. Incipit: τῆς μουσικῆς ἐκείνης καὶ θείας κλίμακῳ. p. 87.

16. Περὶ τῶ τελώνῃ καὶ Φαρισαίῳ. *De publicano & phariseo* Luc. XVIII. 10. seq. Incipit: πάλιν ἡ εὐαγγελικὴ Φωνή. p. 92.

17. Περὶ τῶ ἀσώτῃ υἱῷ. *De filio prodigo* Luc. XV. Incipit: ἔφθασεν ἡ εὐαγγελικὴ Φιλοσοφία. p. 100.

18. 'Εἰς τὸ ὅταν ἔλθῃ. In illa verba Matth. XXV. 31. Cum venerit Filius hominis in gloria sua. Incipit: οἷον ἡ πάσχασι. p. 111.

19. 'Εἰς τὸ ὅταν ἀφῆτε. In illa verba: Matth. VI. 15. Si dimiseritis hominibus peccata eorum. Incipit: οἱ ἐν τοῖς ἱππικοῖς ἄθλοις. p. 119.

20. Τῇ κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας περὶ τῶν ἀγίων εἰκόνων. *Dominica Orthodoxia*. * (prima jejuniorum, qua memoriam reſtituti cultus imaginum Græci celebrant) *de sanctis imaginibus*. Incipit: λαμπρὰ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἐπέση. p. 125. Hanc homiliam latine dedit Baronius ad A. 842. n. 29. ex Francisci Turriani versione cum qua Græce & Latine Jac. Gretſerus T. 2. de Cruce p. 1242. edit. in fol. Ingolſt. 1616.

21. Περὶ τῶ ἐν Καπερναὺμ παραλυτικῷ. *De paralytico sanato in Capernaum* Marc. II. 1. seq. Incipit: ἐπιγόμενῳ τῆς συνήθους διδασκαλίας ἐφάπασθαι. p. 130.

22. 'Εἰς τὸ ὅς τις θέλει. ἐλέχθη κυριακῇ τῆς σταυροπροσκυήσεως In illa verba: Marc. VIII. 34. Si quis vult venire post me, abneget semetipsum. *Diſta eſt Dominica adorationis S. Crucis*, medio jejuniorum tempore. Incipit: νῦν ἡμῶν ὁ τῆς ἐγκρατείας καιρὸς ἔφθασεν εἰς αὐτὸ τὸ μεσαίτατον. p. 137.

23. 'Εἰς τὸ ἄνθρωπός τις. In illud Matth. XVII. 14. Accessit ad eum homo genibus proſtratus, dicens: Domine miserere filii mei, quia immaticus eſt. Incipit: Ὁτρύνει μὲν ἵππον ἀγέρωχον. p. 144.

24. 'Εἰς τὸ ἰδὲ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα. In illud: Marc. X. 33. Ecce ascendimus Hierosolytam, & Filius hominis tradetur. Incipit: ὁ μὲν τῆς ἐγκρατείας καιρὸς ἤδη προέκυψε. p. 149.

25. Εἰς τὴν τῷ δικαίῳ Λαζάρῳ ἀνάστασιν. *De iuſti Lazari reſurrectione* Joh. XI. Incipit: πολλὴν πανδαυσίαν ἡμῶν ὁ ἐπισήθιος Εὐαγγελιστὴς. p. 158.

26. 'Εἰς τὴν βασιφόρον ἑορτήν, ἐλέχθη δὲ ἐνώπιον τῷ ἡγεῶς Ῥογερῷ. *In ſolemnitate Palmatum*. *Diſta eſt coram Rege Rogerio*. Incipit: Φαιδρὰ τῆς παράσης ἑορτῆς ἡ συνέλευσις p. 183.

27.

* Vide Canglii glosſar. in ὀρθοδοξία. Lambec. VIII, p. 456. Nic. Rayzum Diſſ. præliminar. ad Acta Sanctor. T. 2. Junii p. XXIj.

27. Εἰς τὸ τίμιον τῆ ἰησοῦ Χριστοῦ πάθος. *In pretiosam Jesu Christi passionem.* Incipit: Ἰσως μὲν ἐπαχθὴς δόξω πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, p. 188. In hac homilia p. 207. Theophanes laudat hymnum & καλλιέπειαν Andreæ Cretensis.

28 - 38. ἐρμηνεία εἰς τὰ ἑνδεκά ἑωθινά, *Interpretatio in undecim Evangelia matutina*, de iis quæ post resurrectionem Christi gesta sunt. Hæc XI homiliae MSS. in Codice Casareo de quo Lambec. IV, p. 61.

28. α) in Matth. XXVIII, 16. incipit: πάλα μὲν ὁ θεόπτης Μωσῆς p. 213.

29. β) in Marc. XVI, 1. incipit: τέρεται μὲν τὰς ὄψεις ἀνίσχον, p. 219.

30 γ) in Marc. XVI, 9. incipit: οἱ αἰωνάως ῥέοντες ποταμοὶ p. 224.

31. δ) in Luc. XXIV, 1. Incipit: ἐπειδὴ περὶ τῆς ζωοπαρέσχ. p. 230.

32. ε) in Luc. XXIV, 12. Incipit: ἡ ζωοφόρος τῆ Κυρίου ἀνάστασις, p. 233.

33. ζ) ἐμὴλία ἡ αὐτὴ εἰς τὴν σωτήριον ἀνάληψιν *Homilia eadem qua in salutare Ascensionem* infra n. 39, p. 275.

33. ζ) in Joh. XX, 1. Incipit: ὅτε τὴν κατὰ τῆς ἡμετέρας φύσεως, p. 238.

34. η) in Joh. XX, 11. Incipit: ἄρα τῆ κορυφαίαν τῶν Φοιτητῶν, p. 244.

35. θ) in Joh. XX, 19. Incipit: Ζητητέον τοῖς τῶν ἱερῶν λογίων ἐξετάσαις, p. 247.

36. ι) in Joh. XXI, 3. seq. Incipit: ἐπὶ τὴν Τιβεραδάδι λίμνην, p. 250.

37. ια) in Joh. XXI, 14. seq. Incipit: τοῖς μαθηταῖς ὁφθαλμοὶ κύριος, p. 257.

38. Εἰς τὴν Σαμαρείτιδα. *De Samaritana* Joh. IV. Incipit: ὡς ἀπροοιμιάτως τῷ Σωτῆρι σήμερον, p. 262.

39. Εἰς τὴν σωτήριον ἀνάληψιν. *In salutare Ascensionem.* Incipit: λαμπρὰ τῷ ὄντι καὶ περιφανής, p. 273.

40. Εἰς τὴν ἐπιφοίτησιν τῆ ἀγίας Πνεύματος. *In Advenum Sancti Spiritus.* Incipit: ὁρῶν σήμερον τὸν ἀγιώτατον, p. 282.

41. Κυριακὴ τῶν ἁγίων πάντων. *Dominica omnium Sanctorum* in Matth. X, 32. Incipit: ὁ μὲν κυρὸς πρὸς αὐτὸ τὸ τῆ εἰσεῖς ἡμᾶς ἄγιον ἀκροτελεύτηον, p. 288.

42. Εἰς τὸ, λύχνος τῷ σώματός ἐστι ὁ ὀφθαλμός. *In illa verba Matth. VI. 22. Lucerna corporis est oculus.* Incipit: καὶ χρεωφειλέτης εὐχάριστος. p. 296.

43. Εἰς τὰ ἐπίλοιπα, *in reliqua ejusdem diēi*, Incipit: οἱ ἀγύρευται καὶ οἱ ἀγγελοὶ πένητες. p. 303.

44. Περὶ ἑκατοντάρχου. *De centurione Marth. VIII.* Incipit: ἀντιστρατεύει τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις. p. 308.

45. Περὶ τῆ ἐπερωτήσαντος πλυσίμ τὸν Ἰησοῦν. *De diuise interrogante Dominum Matth. XIX.* Incipit: οἷον ἡ συμβαίνειν εἴωθε. p. 313.

FESTIS SANCTORUM DIEBUS.

46. Περὶ τῆς ἐπιμνήσεως τῶν ὑδάτων, *de obijurgatione aquarum. Matth. VIII.* ἐλέχθη τῇ εορτῇ τῷ ἁγίῳ μεγαλομάρτυρι Δημητρίῳ. *diēa est in festo magni martyris Demetrii (VIII. Octobr.)* Incipit: διττῆς προφάσεως σήμερον. p. 321.

47. Εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν δώδεκα μαθητῶν. *De missione duodecim discipulorum. Matth. X.* In festo SS. Anargyrorum Cosma ὁ Damiani. (XVII. Octobr.) Incipit, εὐκαλεῖ μὲν ἡμᾶς ὦ φιλέστοι. p. 324.

48. Εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐβδομήκοντα μαθητῶν. *De missione septuaginta Discipulorum Luc. X. 16.* ἐλέχθη ἐν τῇ εορτῇ τῷ ἀρχιστρατήγῳ. *Diēa est in festo Principis caelestis militiae S. Michaelis (XXIX. Septemb.)* Incipit: οἱ μὲν αἰδοῦντο λειμῶνες. p. 329.

49. Εἰς τὸ, ἠθέλησεν. *in illa verba Joh. I. 43. Voluit Iesus exire in Galileam.* ἀναγινώσκεται ἐν τῇ εορτῇ τῷ ἁγίῳ Φιλίππῳ. *Legitur in festo S. Philippi (1. Maji)* Incipit: ἂν μόνον περιπολῶντες σωματικῶς. p. 336.

50. Εἰς τὸ, ἐσήκει ὁ Ἰωάννης. *in illa verba, (Joh. I. 35.) Staret Ioannes, ὅ ex discipulis ejus duo.* ἐλέχθη ἐν τῇ εορτῇ τῷ ἁγίῳ Ἀποστόλῳ Ἀνδρέᾳ. *Diēa est in festo S. Apostoli Andrea (XXX. Nov.)* Incipit: ἐμοὶ τῆς παρῶσης εορτῆς ἡ διάλεξις. p. 342.

51. Εἰς τὰς μακαρισμῶς. *In beatitudines Matth. V.* ἐλέχθη ἐν τῇ μνημῇ τῷ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάῳ. *Diēa est in memoria S. Patris nostri Nicolai. (XVI. Dec.)* Incipit: ὅτι πρὸς τὴν εἰαυτῇ θείαν αὐλὴν ὁ δεσπότης. p. 346. In hac homilia p. 350 Gregorii Nysseni homilia octo in beatitudines laudantur his verbis: τὸ μὲν βᾶθρον τῆς κερᾶς ταύτης διδασκαλίας, μόνον τῶν πάντων ἐπέγνω κάλλος αὐτῆς καὶ ὕψος ὅσατα ὁ κατὰ τὸν μέγαν Μωσῆν εἰς τὸν γνόφον τῆς θεολογίας εἰσδὼς ὁ Νυσσαεὺς καὶ μέγας Γρηγόριος ἐν ὁμιλίᾳς ὁκτώ τὸ ταύτης κάλλος. ἐξή-

ἐξηγησάμενος, καὶ ἐξέσται τῷ βυλομένῳ τὰ τῆς πανσόφου ἐκείνης βίβλου ἀρίστας νάματα καὶ μέθυ μεθυοῦναι τὴν σὺφρονα. *Profunditatem hujus doctrinae nunc ex omnibus optime altissimeque cognovit, qui insar magi illius Moysi in Theologia caliginem penetravit Nyssenus ac magnus Gregorius homiliis suis, quicquid in hoc dicto boni pulchrique continetur, explanavit; & licebit cui-cunque libuerit ex illo libro omni sapientia redundante flumina haurire, & sana ac sobria ebrietate se ingurgitare.*

52. 'Εἰς τὰ ἅγια νήπια. *In sanctos innocentes (XXVIII. Dec.)* Incipit: ἐπὶ τὴν ἱερὰν Βηθλεὲμ ἄγει σήμερον. p. 353.

53. 'Εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. *In Annunciationem sanctissime Dei genitricis (XXV. Mart.)* Incipit: σήμερον ἡ Ἐκκλησία δαδουχέται μουσικῶς, p. 359.

54. 'Εἰς τὸ, πάντα μοι παρεδόθη, *in illa verba Matth. XI. 27 omnia mihi tradita sunt à Patre meo.* ἐλέχθη δὲ ἐν τῇ πανηγύρει τῶ ἀγίῳ Ὁυφρείῳ. *Dicta est in panegyri S. Onuphrii (1. Jun.)* Incipit: ἔπεσί μοι θαυμάσαι, p. 365.

55. 'Εἰς τὸ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς, *in illa verba Matth. XVI. 13. venit Iesus in partes Cesarea Philippi.* ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Πάυλου. *Dicta est in festo SS. Apostolorum Petri & Pauli. (XXIX. Jun.)* Incipit: συνήδομαί σοι πόλις, καὶ σοι θᾶς τῶν ἀνακτόρων ναί. p. 370. Antequam edita esset citavit Turrianus contra Magdeburgenses pro Canonibus Apost. II. 6.

56. 'Εἰς τὸ, ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν. *In illa verba, Joh. XV. 12. hec mando vobis.* ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῶ ἀγίῳ Προκόπιῳ. *Dicta est in festo S. Procopii. (VIII. Jul.)* Incipit: καὶ καθαρώδως ἀνὴρ πολλάκις. p. 378.

57. 'Εἰς τὸ ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα. *In illa verba: Joh. X. 9. Ego sum ostium.* ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῶ ἀγίῳ Παγκρατίῳ. *Dicta est in festo S. Pancratii Tauromenitani ut ajunt Episcopi, & Petri Apostoli discipuli (XI. Jul.)* Incipit: εἰ κατόπιν, ὡς ὁ λόγος ἤκομεν. p. 385.

58. 'Εἰς τὸ, ἰδὲ ἐγὼ, *in illa verba Matth. X. 16. Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum.* ἐλέχθη ἐν ἑορτῇ τῶ ἀγίῳ μάρτυρος Παντελεήμενου. *Dicta est in festo sancti magmi martyris Panteleemonis. (XXVII. Jul.)* Incipit: οἱ πρὸς τὴν πάνδημον ταύτην ἀθροισθέντες πατήγουρ p. 392.

59. 'Εἰς τὴν σωτήριον μεταμόρφωσιν τῶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *In salutare Transfigurationem Domini nostri Jesu Christi. (VI. August.)* Incipit: οἷον ἡ πάσχειν εἰώθει ποιμὴν p. 398.

60. 'Εἰς τὸ, εἰσῆλθεν. *In illa verba Luc. X. 38. Intravit Iesus in quod*

quoddam castellum. ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Dicta est in festo Dormitionis sanctissima Virginis Deipara. (XV. August.) Incipit: ὡς λίαν μοι λαμπρότερα. p. 402.

61. *Εἰς τὴν ἀποτομὴν τῷ Προδρόμῳ. In decollationem venerabilis Praeursoris Joannis Baptistæ (XXIX. August.) Incipit: καλῶς ἐφῆρμωσεν ἡ τάξις τὴν τῷ προδρόμῳ τελείωσιν εἰς αὐτὴν σχεδὸν τῷ ἐν αὐτῇ τὴν περὶ αὐτοῦ. p. 418.*

62. *Εἰς τὸν γενόμενον αὐχμὸν. De siccitate qua eo tempore contigit. Incipit: τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ. p. 424.*

Has Theophanis homilias ex Codicibus Panormitano, Vaticano, Escorialensi & Parisiensibus recensitas *Franciscus Scorpus* S. J. cum eleganti versione & eruditaeque copiosis ad calcem voluminis sub-junctis notis primus edidit Lutetiae Paris. 1644 fol. Eadem existant in Codice Coisliniano de quo Montfauconus p. 391. Homiliae LVI. in Codice Casareo de quo Lambecius IV. p. 17. Ineditas adhuc plures ejusdem scriptoris in Bibliothecis latere non est dubium, cum Allatius p. 415. diatriba de Georgiis testatur se in Chio insula legisse homilias ejus, Scorfo haud visas quinque, quorum titulos & initia ibi si placet vide.

THEOPHANES ALII.

Theophanes, *Mysileneus Lesbicus*, quem scriptorem rerum suarum Pompejus Magnus in Concione militum, Civitate donavit teste Cicerone pro Archia c. 10. & Valerio Maximo VIII. 14. De illo Vossius de Hist. Græcis lib. 1. c. 23. qvi hujus Theophanis Epigrammata Græcalegi in Anthologia, Gyraldo assentitur lib. de poetis Græcis p. 69. Apud Julium Capitolinum in Maximo & Balbino c. 7. hic vocatur Balbus Cornelius Theophanes, fuit enim ab eo L. Cornelius Balbus adoptatus, ut narrat Cicero Orat. pro Balbo c. 25. & VII. 6. ad Attic. Confer Joannem Trifanum T. 2. de numis Imperatorum p. 477. seq.

Theophanes ἐν τῷ περὶ γραφικῆς, de arte pictoria laudatus à Laërtio in Aristippo, lib. 2. sect. 104.

Theophanes accusator Julii Bassi apud Plinium lib. IV. Epist. 9.

Theophanes *Byzantinus*, cujus Commentarios de rebus Justiniani Imp. & libros decem Historiarum ab Anno secundo Justinii junioris ad annum ejusdem duodecimum, (Christi à 567 ad 577.) horumque continuationem desideramus, De illis Photius Bibl. Codice LXIV.

The-

Theophanes *Monachus*, ad quem ejusdem Photii Epistola vulgata à Scorfo in prolegomenis ad Theophanem Cerameum.

Theophanes qui sub Photio docuit sigillum confessionis posse violari, præmium mendacitatis nactus *Cæsarienses infulas*, sic credimus Nicolao Comnenæ p. 410. prænotionum mystagogicarum De illo Theophane Cæsariensi Episcopo Nicetas in Ignatii Patriarchæ CPol. vita.

Theophanes *Hegumenus* & presbyter, qui scripsit encomium S. Nicephori Patriarchæ CPol. sub Michaelē Theophili F. Habetur Latine apud Surium 13. Mart. & in Actis Sanctior. T. 2. Martii p. 318. Vossio idem hic videtur cum Theophane Isauro auctore Chronici. Incertum est an ex hoc Theophane prodixerint locum de Porphyra in palatio CPol. (in qua nati Imperatorum liberi Porphyrogenetæ dicebantur) Franciscus Turrianus lib. 2. de dogmatum characteribus & Bernhardus Bertramus in notis ad Reinesium de Palatio Lateranensi ejusque Comitiva, Jen. 1679. 4. p. 57.

Theophanes *Physicus*, Heracleopolitanus Ægyptius, cujus meminit Stephanus Byz. in ἡγεμολογία.

Theophanes *Confessor* imaginum à Leone Chazaro male habitus, cujus obitum memorat Historia miscella XXIII. 7. ad A. C. 780.

Theophanes *Solitarius* ad quem Theodori Studitæ Epistolæ.

Theophanes *Isaurus* Hegumenus τὸ ἀγρεῖ quem à Theophane Isaacio Sigriani monasterii Abbate præter rem, ut opinor distingvit Baronius ad A. 816. n. 1. Confessor imaginum in exilium conjectus à Leone Armeno & defunctus uno è tribus ultimis illius Imperatoris annis non ante A. C. 818. De ejus Chronico (annorum Φκί, 524, ut notatur in Codice Coisliniano p. 205.) dixi Volum. VI. p. 151. seq. Franciscus Turrianus de jure ordinandi ministros Ecclesiæ lib. 2. cap. 6. p. 204. citans locum ex hoc Chronico tunc adhuc inedito, Theophanem male vocat Tarasii Syncellum sive secretarium, quod Georgio competit cujus Chronicon Theophanes ab A. 285. ad 813. Theophani de quo prolixè Henschenius in Actis Sanctior. T. 2. continuavit, non ad XII. Martii p. 213. seq. tradito etiam vitæ ejus compendio è Menæis p. 216. tum p. 218. Latina versione vitæ à Theodoro Studita vel alio coævo scriptæ (ex MS. Græco Bibl. Venetæ S. Marci.) Et alia vita (à Simone Metaphraste, ut videtur scripta) Græce p. 700. è Codice Bibl. Sfortianæ Rom. & Latine p. 224. Scripsit & alia hic Theophanes

nes; nam Genesius in Leone Armenio cum narrasset fraudem à monacho Ivasu Theodoti factam Imperatori, subiungit carminè in eandem invecum Theophanem Confessorem. *ὡς καὶ παρὰ τὴ μακαρίτη Θεοφάνης καὶ ὁμολογητῆ τᾶντα δι' ἐμμέτρων ποιήσεως ἐσηλεύετο.* Ad hunc quoque Theophanem Theodori Synitæ Epistolæ.

Georgius Theophanes quem memorat Vossius de Hist. Græcis & Reinesius de palatio Lateranensi p. 83. nullus est, certe non diversus à Theophane hoc quem jam dixi Georgii Syncelli continuatore.

Theophanes *Graptus* Theodori Grapti frater, de quo dixi Volum. IX. p. 196. Idem Nicææ * Episcopus creatus, quem cum superiore Theophane Isauro confundunt Græci in Triodio ad festum Orthodoxiæ. Ejus *Canonem* sive *hymnum* quem in Dominica restitutionis imaginum concinunt, Baronius cum versione Fred. Metii edidit ad A. C. 842. n. 28. Alium in fratrem Theodorum, è Græcorum Menæis, cum versione sua Combefisius in manipulo rerum & originum CPol. p. 224 - 230. Alia vide supra p. 138. *Sermo in depositionem Zona & vestis sanctissima Deipara* MS. in Bibl. Coisliniana p. 419. incipit: *Τίς ὁ Φαυδὲς σύλλογος ἔστι, τίς ὁ παναγμ.*

Theophanes *Monachus* & Presbyter atque Hegumenus monasterii S. Iosephi, qui *vitam ejusdem S. Iosephi Hymnographi* & Chartophylacis magnæ Ecclesiæ CPol. scripsit, quam è MS. Colbertino citat Caninius in glossario Græco.

Theophanes *Primicerius patriarchalium notariorum*, qui interfuit Synodo CPol. sub Alexio Comneno pro virginibus habitæ, cujus decretum edidit eruditiss. Montfauconus in Bibl. Coisliniana p. 163. seq.

Theophanes *Nicanus Archi-Episc.* circa A. C. 1347. Cujus *Symphoniam Veteris & Novi Test.* adversus Iudæos scriptam citat Franciscus Turrianus lib. 1. de jure ordinandi Ministros Ecclesiæ p. 116. Ex *Oratione ejus sexta contra Iudæos*, loca profert Allatius contra Hottingerum p. 187. seq. Utriusque operis à Turriano versi Latine, quod in Collegio S. J. Romæ servatur MS. argumenta recenset Possevinus T. 2. Apparatus Sacri p. 470. seq. testatus *opus contra Iudæos* duabus constare partibus, & partem priorem libris quatuor, posteriorem tribus absolvi. Idem Possevinus memorat *Epistolas* ejus duas, unam *Diascalicam ad Sacerdotes & alios Clericos* de sacerdotio & qualem esse oporteat

* Baron. ad, A. C. 842. n. 24.

teat Sacerdotem: nec non alteram ad Nicænos, qua Acindynitarum non minus quam Judæorum sradet fugere consuetudinem, *quod Christiano contemnenda sint presentia omnia, tam jucunda quam molesta*. Hæc editurum se promisit Consalvus sive Gundisalvus Maria Ponce de Leon, Hispalensis notarius ad Physiologum S. Epiphanii c. 4. T. 2. p. 194. Ediditque * Rom. 1590. 8. ex Bibl. Vaticana Græce & Latine cum notis & variis lectionibus. Ejusdem Theophanis *Hymnum in Annunciationem Deipara* vulgatum habemus Venetiis ab Aldo nna cum Prudentio, Prospero, Joanne Damasceno, Cosma & Marco Hydruntino Episcopo, sine anni nota: Et recusum in Bibliothecis Patrum in supplemento Bigneano Paris. 1579. & in Tomo VIII. A. 1589. & 1654. & Colon. 1618. Tomo VIII.

Theophanes *Hieromonachus*, qui Theodosii Zygomalæ spiritalem se parentem appellat, in Crusii Turcogræcia p. 332.

II. JOANNES ZONARAS CPolitanus, sub Alexio Comneno magnus Drungarius sive Præfectus Vigilum & primus à secretis, a) deinde καθ' εαυτὸν ἐλόμενος ζῆν & Monasticam vitam amplexus b) sub Joanne Comneno variis ingenii monumentis operari & animum impendit. A Theodoro Balsamone c) qui post eum Ecclesiasticis Canonibus interpretandis animum appulit, vocatur ὑπερφύεσας ἐκείνους Ζωναράς excellentissimus ille Zonaras, qui σοφῶς καὶ ὑπερδεξίως καὶ ὡς ἐκ αὐτοῦ ἡς κρείττονος sapienter & aptissime, atque ita ut nemo melius in interpretandis illis fuerit versatus. Laudatur etiam à Matthæo Blastare & Anonymo apud Allatium II. 10. 6. de consensu p. 643, quorum loca jam produxit eruditissimus Beveregius prolegom. ad pandectas Canonum p. XVI. *Nobilem aque Historicum ac pessimum Phosianum* appellat Nic. Comnenus Papadopoli p. 4. prænotionum mystagogicarum.

I. Præcipuum Zonaræ opus sunt *Annales* sive χρονικὰ in partes

* Vide Nic. Antonii Bibl. Hispan. T. I. p. 426.

a) In jure Græco Rom. p. 351. Ἰωάννης τῷ Ζωναρᾷ τῷ γεγονότῳ μεγάλης δρυγαρίας τῆς βίτης καὶ πρωτοασηκρητίς.

b) Inscriptiones Scholiorum in Canones: ἐξήγησις - πομπηθεῖσα Ἰωάννη μοναχῷ τῷ Ζωναρᾷ, καὶ γεγονότῳ μεγάλῳ &c.

c) Balsamo schol. in Epist. S. Athanasii ad Amunem T. 2. Bevereg. pag. 37. De Balsamone dictum T. IX. hujus Bibl. p. 181. seq.

tes duas d) & libros XVIII. divisum, quos ab Orbe condito ad A. C. 1118. deduxit. Cedrenum qui in A. 1057. desinit, Zonaræ præferri ab Hieron. Wolfio, indignatur Allatius p. 335. diatribæ de Georgiis, cum Cedrenus nihil fere egerit aliud, quam è quatuor vel quinque scriptoribus ad verbum descripta repererit, Zonaras autem suoptemarte & ingenio Chronicon hoc contexuerit. Tamen & Zonaras in Imperatorum historia libenter sequitur Dionem, ita ut sæpe quid Dio in libris etiam deperditis senserit vel scripsit, ex Zonara liceat conjicere, ut notat Vossius lib. 2. de Hist. Græc. cap. 27. Atque ipse profitetur characterem sermonis ideo non unum eundemque in hoc opere reperiri, quod ἐκ πολλῶν βιβλίων τὰς ἱστορίας ἐπανιστάμενος e) ex pluribus scriptis historias colligens sæpe etiam illorum verbis uti non dubitaverit. De ejus editionibus & versionibus dixi Volum. VI. p. 156. Exstat & Gallica interpretatio Joannis de Maumont Paris. 1560. fol. apud Vascosanum: & Joannis Millefii de sancto Amore, Paris. 1583. fol. MStis Codicibus quorum in Wolfii & Cangii præfat. & in Crusii Turcogræcia p. 203. & apud Allatium p. 338. de Georgiis est mentio, addere licet Coislinianum de quo Celeberrimus Montfauconus p. 208. & Florentinum in Catalogo Bibl. Mediceæ p. 75.

2. Ἐξηγήσεις τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων τῶν τε ἀγίων καὶ σεπτῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἱερῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν τοπικῶν ἤτοι μερικῶν καὶ λοιπῶν ἀγίων πατέρων. *Expositio sacrorum divinorumque Canonum, tam sanctorum venerandorum Apostolorum quam sacrarum Oecumenicarum Synodorum, sed & localium sive particularium, reliquorumque SS. Patrum.* In Canones Apostolicos Latine vertit ediditque Zonaræ commentaria Joannes Quintinus, Hæduus, Juris Canonici Professor, Paris. 1558. & in Canones Conciliorum, Patrumque Antonius Salmatica, Collegii Ambrosiani Doctor Theologus, Mediolan. 1613. Deinde Græce & Latine cum Quintini & Salmantiae versione prodierunt Paris. 1618. fol. una cum Constitutionibus Apostolicis & gestis Concilii CPol. sub Menſa A. 536. habiti. Sed in hac editione desi-

d) Wolfius distinctionem in partes tres, ex suo ingenio contra auctoris mentem commentus est. Genuinam in partes duas & libros XVIII. divisionem Cangius è MSS. Codicibus restituit, de cujus editione vide si placet Acta Erudit. A. 1687. p. 663. & Hist. des Ouvrages des Savans, Octobr. p. 139.

e) Ita legendum pro ἐπανιστάμενος vel ἐπανηράμενος, quod probatur Nobiliss. Viro Christifido Wächterlo in Actis Erudit. T. V. supplementi pag. 174. Etiam Eranium Eutropii Metaphrasten Zonaras haud raro sequitur, ut notat Cangius in notis p. 27.

desiderantur quæ Zonaras in Epistolas Patrum Canonicas composuit. Illa igitur demum Græce cum Salmatiz versione lucem viderunt Paris. 1621. fol. ad calcem Gregorii Thaumaturgi, Macarii Alex. & Basilii Seleucienſis. Denique universa hæc Zonaræ commentaria Græcis ad Codices Agnerbachianum, Bodlejanum duosque Parisienses castigatis, Latinisque versionibus prioribus passim emendatis, utraque lingua leguntur in pandectis Canonum viri celeberrimi Gvil. Beveregii Oxon. 1672. fol. una cum commentariis Theodori Balsamonis qui Zonaram sæpiſſime ſeqvitur, aliquando etiam emendat, nec non Alexii Aristeni quem post Zonaram scripsisse, ante Balsamonem sub Manuele Comneno, idem Beveregius observat, licet Zonarâ etiam antiquiorem facit Allatius de consensu p. 419. Ex vetustissimo Cardinalis Bramatii junioris Codice nonnulla, Maximo Planudæ etiam lecta, quæ in editis Zonaræ commentariis desunt, affert Nic. Comnenus p. 4. ſeq. prænotionum mystagog.

3. Λόγος πρὸς τὰς τὴν φύσιν τῆς γυναικὸς ἐκροὴν μίαν αἰσθησίν. Oratio ad eos qui naturalium seminis effluxum, immunditatem existimant. Græce & Lat. in Jure Græco Romano lib. V. p. 351. Prodiat etiam antea in Jure Orientali Enimundi Bonifidii apud H. Steph. 1573. 8. libro tertio Græce p. 216, & Latine p. 247.

4. Ἐκ προσώπων τῶν ἀρχιερέων περὶ τῆς μὲν δὲν δύο διαζεύχουσιν τὴν αὐτὴν ἀγαγέσθαι πρὸς γάμον. Ex persona Pontificum, quod non debeant duo febrini eandem in matrimonium accipere. Græce & Latine in Cotelerii monumentis Eccles. Græcæ T. 2. p. 483 - 492, Paris. 1681. 4.

5. Proœmium in tetrasticha Gregorii Nazianzeni, Græce prodiisse Venetiis A. 1563. tradit Caveus, in quod scriptum nec dum incidi. At Zonaræ expositio MS. in Nazianzeni tetrasticha memoratur in Alex. Barvoëtii Catalogo Codicum Græcorum Bibl. Scorialensis apud Labbeum p. 177. Bibl. novæ MSS. Vide & Lambecium IV. p. 17.

6. Ἐξηγήσεις τῶν ἀναστασιμῶν κανόνων τῶν τῆς Δαμασκηνῆς, Expositio Canticorum anastasis Joannis Damasceni, MS. in Bibl. Casarea. Lambec. III. p. 39. & in Coisliniæ p. 273. ſeq. Apud Allatium in Symmyctis p. 453. memoratur Joannis Zonaræ in oðateuchum Jo. Damasceni exposito pulcherrima. lege, in oðateuchum. Jacobus Gretſerus libro quarto de Cruce vulgavit explicationem quorundam ecclesiasticorum vocabulorum ex MSS. commentariis Zonaræ in anastasis Jo. Damasceni canones.

7. *Lexicon* ipsiſſum foliis CCCCXVIII. in fol. MS. in Bibl. Caſarea. Vide Neſſelium parte IV. p. 24. 89. 155. Joſeph. Scaliger Epiſtola 48. ad Iſaacum Caſaubonum: *Ego quoque videor mihi non inuſiter poſſe Zonaræ Lexicon tractare, quod eſt in libris Soceri tui (H. Stephani) ſi per te & affinem tuum Paulum Stephanum ejus uſus brevis mihi contingat.*

8. *Epistolæ Theologicæ*, rarum ſibi charumque opus quod ex Oriente ſecum attulerat, ſervare ſe & editurum ſcripſit Theodoruſ Douſa in limine notarum ad hiftoriam Georgii Acropolitæ, vulgatam Lugd. Bat. 1614. 8. A Douſa acceperat Bonav. Vulcaniuſ qui in notis ad Cyrillum Alex. contra Anthropomorphitas Lugd. Bat. 1605. 4. Græce & Latine edidit Epiſtolam XIII. *de homine ad imaginem DEI creato*, & Epiſtolam XXXII. *de ſacræ Euchariſtiæ uſione non curioſe nimis rimanda*, & partem Epiſtolæ X. *quare temporibus noviffimis incarnari Verbum voluerit*. Ex his decimam & decimam tertiam eandem exſtare video in Codice Epiſtolarum quinquaginta quæ ſub Michaëliſ Glycæ nomine exſtant MS. in Bibl. Caſarea, & reſenſentur à Lambecio IV. pag. 152. ſeq. ſed trigefimam ſecundam quæ incipit, *ὁ δαμεν ἐν ἀγαπῇ*, inter illas non reperiō. Eſt autem eadem quam inter Zonaræ Epiſtolas ineditas Caſaubonus teſtatur ſe legiſſe (XVI. 49. in Baron.) hoc titulo: *ἡ φθαρτὴ ἐστὶν ἡ ἀγία τῆ χειρὶ μετὰ ληψις, ὅτε καὶ ἀφθαρτος*. Allatiuſ quidem paſſim Glycæ ſive Zonaræ in Epiſtoliſ laudat ut de libris Eccleſiaſtiſtiſ Græcor. pag. 127. 130. 139. 254. 324. 325. 326. 327. Zonaræ Epiſtolam XV. ex adverſariis Caſauboni ad Baronium ineditis laudat Seldenuſ II. 7. 2. de ſynedriis p. 179 Excerptum ex Joannis Zonaræ Epiſtola *περὶ τῆς κοιμήſεωſ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου de Dormitione ſanctiſſimæ Dei genitriciſ*, MS. Lambec. IV. pag. 149. ſeq. Incipit: *ὅτι & δικαίαι πολλάκιſ ἡνίκα τῶνδε μεθίſτανται, ἐπταſίας ἀγίαν τοθείανται & θείων ὕμνων ἐν ἑξανοῖſ αὐτήκοοι γίνονται.*

9. *Κανὼν εἰſ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον*, In ſanctiſſimæ Deiparæ Canon ſive hymnuſ cujuſ acroſtichiſ: *ὕσατο ἡ χολὴ ὕσατον πλέκει μέλοſ*. *Postremuſ totuſ poſtremuſ adornat meloſ*, adverſuſ hæreſeſ Arii, Sabellii, Macedonii, Apollinariſ, Neſtorii, Marcioniſ, Enoμii, Eurychiſ, Manetiſ, Origeniſ, Evagrii, Novatiſ, Encratitarum, Melſatianorum, Aërii, Pauli Samofatenſiſ, Sergii, Pyrrhi, Apelliſ, Leoniſ Iſauri qui imaginuſ cultuſ prohibuiſ, Bogomillorum, Italorumque, Proceſſionem Spirituſ S. ex Patre & Filio docentium. Græce

& Lat

& Latine primus vulgavit Cotelierius Tom. 3. monumentor. pag. 465-472. Paris. 1686. 4. Latine sed extrema parte quæ Italos sive Romanam Ecclesiam respicit truncum dederat Gilbertus Genebrardus, ex cuius versione legitur in Bibliotheca Patrum Colonienſi A. 1618. pag. 1191. Tom. XII. & in Parisienſi A. 1654. Tom. XII. p. 358. & in Lugd. A. 1672. Tom. XXIII. pag. 633. De MSto Codice Casareo vide Lambecium V. pag. 161. Ad hunc à Genebrardo versum truncatumque canonem respexisse videtur Jacobus Pontanus S. I. præfat. ad Joannem Cantacuzenum: *Zonaram fuisse schismaticum testari possunt ejus poemata, aculeatissima de processione S. Spiritus, & alia adversus Latinos composita, quæ Genebrardus dum converteretur, se criminationes illas omisisse narrat. Certe nulla alia usquam Zonaræ à Genebrardo versa comparant.*
 10. *Hamilia*, quales MStas evoluit Allatius, memoratque in libro de Simeorum Scriptis.

a) *In Christi præsentationem in templo.* Incipit: *πάλιν τοῖς εὐαγγελίοις πατήγυεις.*

β) *In Crucis venerationem.* Incipit: *ἤρετο μέ τις πρέβλημα.*

γ) *In laudem Silvestri I. Episcopi Rom.* Incipit: *οἱ μὲν σεπτοὶ καὶ θεόπται Ἀπύσολοι.* Latine exstat apud Lipomannum & Surium. 31. Dec. sub nomine Simeonis Metaphrastæ.

δ) *In laudem Sophronii Episcopi Hierosol.* Incipit: *οἱ τοῖς θείοις καὶ μακαρίοις πατέρισι.*

11. *Paraphrasin MS. in Logicam Aristotelis* memorat Gesnerus in Bibl.

III. JOANNES TZETZES a) Grammaticus CPoli, *Isaacii Tzetze*, (sub cuius nomine b) commentarium in Lycophronis *Cassandram* edidit) frater; ætatem suam prodit ipse, quando centum se post Michaëlem Psellum annis c) scripsisse significat, & allegorias suas Homericas obtulit *Irene* Augustæ, Manuelis Comneni Imp. Conjugi, quæ illi A. C. 1143. nupta, obiit A. 1158. d) Patrem *Michaëlem*.

H h 3

Tzet-

a) *Tzetzen* vocant Positianus, Parrhasius, Crinitus, Gyraldus: Volaterranus *Tetzium*, Theodorus Gaza & Aldus *Cacum*. Vide Nic. Gerbelii præf. ad Ghiliades.

b) Confessum placet quæ ex Tzetza Chil. IX. hist. 296. & Epistola ad Basilium Acridenum notavit illustris Potterus prolegom. ad editionem Lycophronis A. 1702. relata à me libro III. hujus Bibliothecæ cap. 16. §. 3.

c) Tzetzes Chiliad. XI. v. 719.

d) Vide Cangii Historiam Byz. familiarum Augustarum pag. 136.

Tzetzem habuit, matrem Eudociam e) avum paternum *Ἰωάννην* Tzetzem genere Byzantium, litterarum quidem rudem sed eruditum amantem & opulentum. f) Avus ejus maternus genere Græcus, avia materna Abasgis sive Ibera. Cum adolevisset, Michaël pater domi suæ salubribus præceptis filium erudit, g) inter alia monuit ut præ sapientiæ studio contemneret opes, nihili faceret potentiam, minimeque avidus esset τῆς πρωτοδορίας, nec alios honoribus præcurrere cuperet. Quindecim natus annos* præceptoribus traditur, à quibus non tantum artium illum orbem & ἐγκυκλοπαιδείαν, sed etiam Hebræam, Syramque linguam edidicit: unde & loco quodam Syrum se & Ismaelitam appellat. h) Excultus liberalibus disciplinis, & lectione assidua Poëtarum, Oratorum, Historicorum omnis ἀνὴρ Geometrarum etiam & Philosophorum cujusque generis subactus, eruditionem sibi comparavit, neutiquam vulgarem ac multivariam, ut ex scriptis ejus licet cognoscere. Sed ex iisdem etiam acerbis reprehensor ac contemtor aliorum, & vanus nimium ac sæpe ridiculus ostentator sui apparet. Ut Chiliad I. v. 279.

Ὅδας δὲ πάντως ἀκριβῶς πῶς πᾶσαν οὔδα βίβλον
 ἔκ σῆθ' ὅς τε καὶ τόματ' ἔτ' ὅπως ἐτόίμως λέγειν.
 Οὐδὲ γὰρ μνημονώτερον τῷ Τζέτζῳ θεὸς ἄλλος
 ἄνδρα τῶν πρὶν τε καὶ τῶν νῦν ἐξέφηνεν ἐν βίῳ
 ὅθεν τὸ δῶρον εὐλαφῶς εὐχαριστῶ τῷ δόντι
 Κἂν τέ μ' ὦ βίον πενιχρὸν σαρὰς ὦν γένος πρώτῃ.

*Scis autem quomodo exacte omnino omnem novi librum,
 Ex memoria atque ore sic promte dicere.*

*Neque enim memorantiores quam Tzetzen Deus alium
 Virum eorum qui olim fuerit, & nunc sunt, produxit in vita.*

Unde donum cum sumserim, gratias ago danti,

Quamvis dego vitam pauperem, ex casta qui sum generis primi, (aurei)

Chiliad. III. v. 160, οὕτω παιδεύει με πατὴρ ὡς τὸν υἱὸν ὁ Κάτων.

Εἰ δέ τις καὶ τὸν Κάτωνα χρῆζει μανθάνειν, οἷον,

ἐμὲ βλέπεται Κάτων· ἐμψυχον ζωγραφίαν.

Καὶ Παλαμῆδης τῷ σοφῷ παιδὶ τῷ Ναυπλίῳ δε.

Si

e) Tzetzes Chil. V. vers. 611. seq.

f) id. v. 615. seq.

g) id, Chiliad, III, 157, seq. IV, 566. seq.

* Chil. IV, 570.

h) id, Chiliad. VI, v. 282.

*Sic erudit me pater, quemadmodum filium Cato.
Si quis autem & Catonem vult discere, qualis fuerit,
Me respiciat, Catonis animatam picturam
Et Palamedis sapientis, filii Nauplii.*

Chiliad. I. 545. Τέως τὸν Τζέτζην ἀψευδῆν ἐν τοῖς τοιάτοις νόει
ὡς ἀκριβέστερον εἰπεῖν ἰσορικών ἀπάντων
Καὶ πάντων μνημονέστερον τῶν ὄντων ἐν τῷ βίῳ
*Tamen Tzetzen non mentiri in talibus exisima,
Sed exactius dicere omnibus historicis,
Et omnibus memorem magis, quotquot sunt in vita.*

Chiliad. X. v. 681. Ὁλόκληρον βιβλίον γὰρ ἐκάστην ἰσορίαν
Ὁ Τζέτζης οἶδεν ἀκριβῶς, & εἶχον ἕτε δύο.
*Integros libros per singulas historias
Tzetzes novit exacte, non modo unum versum vel duos.*

Subinde gloriatur se ex memoria scribere VI. 407. 475.
VIII. 182. IX. 752. X. 340. 364. XII. 13. jubetque facere periculum
ut quæcunque aliquis velit scire, ex memoria dicere ipsum jubeat.
XII. 118. καὶ ὅσα ἄλλα ἕτερα ἐθέλοις μαθάνειν, εἰ ἀπὸ στήθους οἶδα-
μεν λέγειν παραάδω. Ait se commentari properantem κατ' ἀσφαλὴν
ὡς τάχῃ, fulguris instar celeriter, XII. 119. ταχυγραφῶν VIII. 269. &
526. καὶ νόει τὸ ὀξύτατον τῆς Τζέτζε διανοίας. *Ei vide celerrimam in-
genii Tzetze vim. Λέγων γὰρ ἐν ἡ, μύρια παρατρέχει afferre
quædam aliquid & infinita alia scientem omittere ac pratervehi, XII. 6.
Τζέτζικὸν τρόπον, modum scribendi Tzetizicum & Τζέτζικὰς ἐρευνας Tzetzi-
cas inquisitiones ponit pro accuratissimis, ἐν αἷσπερ ἡ ἀλήθεια ἐκ χάος
ἀνατρέχει, quarum ope veritas ex caligine & chao in lucem redit XII. 75. seq.
126. Contemni se passim queritur, & indignatur alios præferri sibi,
se vero haberi pro rudi & indocto ut XII. 97.*

ὥσπερ ὁ Τζέτζης λέγει
ὁ ἀμαθὴς ὁ ἀδαὴς ὁ ἀπορῶν ἐν λόγοις
ὁ ἐξηλέγχην μηδαμῶς δυνάμεν ἀνδρώπας.
- - - ut Tzetzes ait

*Rudis ille, indoctus, imperitus in disputationibus
Arguere nequaquam valens homines,*

XI. 219.

XI.219.255.363. Τζέτζης δὲ ἀρετόρευτ' ὁ ἀμαθὴς ἐπ' ἀρχῇ
Tzetzes Rhetorica imperitus, indoctus Camateri Eparchi
judicio.

Ex tam iniquo de studiis suis iudicio ominatur fore, ut CPolis
 tradatur barbaris & barbara tota evadat. XII. 993. seq.

Ἀνθ' ὣν πόλις ἀνασσα τῶν πολισμάτων
 Οἰκτρῶς σε διοῦ καὶ τεμπλᾷ κατασένω.
 Δέδοικα γὰρ, δέδοικα μὴ πως βαρβάρους
 Δοθῆς αἰωτῇ καὶ γένεσι βαρβάρῃ
 Οὐδ' νευμηθῇ σοι καὶ χοῖρ' ὅτ' οὐ τότε
 Τὸς ἔς ἔλμας ἔ κατόιδ' αὖ τῷ τρόπῳ.
Propterea te urbs regina urbium
Ellebiliter ter quaterque lugeo.
Timco enim, timco ne forte barbaris
Tradaris captiva & evadas barbara,
Asinusque tunc depascat te & porcus
Quos honorasti nescio quomodo.

Principum suæ ætatis avaritiam accusat Chiliad. V. 941. dete-
 riores eos arguens esse Phalaride, qui erga Stefichorum benignus ac li-
 beralis fuit : se vero ex sola librorum transcriptione vitam tolerare
 profitetur :

Οἱ χρηστοὶ δ' ἀρχόντες νῦν ἀμφοτέρω μέρει
 Μὴ μόνον προῖκα μηδαμῶς μηδὲν ἡμῖν δίδοντες
 Σεμνοῖς δ' ἀνδράποισι δωρεὰς αἰεὶ δίδοντες πόσας,
 ὧς Ἀρπυιά τὸ πρῶτον ἐκ γέροντ' ὦ Φινέως
 Καὶ βρῶσιν ἀφαρπάξουσιν σόματ' ἡμετέρῃ
 Προῖκα τὰς συγγραφὰς ἡμῶν λαμβάνειν ἐξαυτῶντες
 Ἐξ ὧν ἡμεῖς τρέφομεθα πολλῶν μεταγραφέντων
 ὧς εὐρυτίχθων γὰρ ἐγὼ ταῖς θυγατρῶσι ταύταις
 Ταῖς παντευμαρτοῖς τρέφομαι, πλὴν ἐκὼ πόρνευσσιν
 Ἀπόρνος δὲ καὶ καθαράς αἰς τρέφομαι καὶ μόνους,
 Ἄλλοθεν ἔδεχόμεν' ὅδ' ἀφ' ἐρμηνευμάτων
Belle autem morati principes nunc utriusque partis
Non solum gratis nihil unquam nobis largiuntur,
Bellulis autem hominibus quod quæso assidue dant illi dona?
Velut harpyie quondam à Jene Phinco
Et cibum rapiunt ex ore nostro

Gra-

*Gratis scripta nostra accipere expetentes
Ex quibus nos alimur dum multa transcribimus,
Velut Euryfichon enim ego filiabus his
Formosis alor non sane fornicantibus
Sed castis & parvis, quibus solis nutrior
Aliunde non recipiens, neque ab interpretationibus.*

Sine mercede scriptorem esse pœnitet Chiliad. IX. 369.

*Εἰ λίτρας κλεπταβασί δὲ καὶ τρυμνογαγίοις
Ἐπὶ ἐνὶ δὲ μήλῳ τε δωρεῖσθε καὶ τῇ ῥοῇ,
Ἀνδράποισι συγγραφεῦσι δὲ μεταφραστῶς βιβλίων
Λέγεται, μεταφράσαι μὲν μῆκ' τοσαύτης βίβλου
Καὶ τότε δότε αὐτοῖς ὅπερ ὑμῖν δοκῇσιν.
Μὴ ἔσθ' ἅπῳ, συγγραφεὺς μὲδ' ἐμός τις φίλος,
'Εἰ πόνοις τόσοις μὲν ἔδεν ὁ συγγραφεὺς λαμβάνει.
Si magna dona falsis abbatibus & sanctulis hypocritis
Pro uno potio datis & malo punico,
Homines autem historicos atque metaphrastes librorum
Jubetis interpretari proluxa volumina
Et deinde datis ei quod vobis videtur.
Ne sim ita inquam ego scriptor, neque ex amicis meis aliquis,
Si pro laboribus tantis nihil auctor accipit.*

Tamen identidem ingerit se esse abstinentissimum, atque ut
XI. 23. seq. ait ἀδωρότατον, atque à sola Augusta præmia accipere XI.
48. Nimirum ab Augusta Irene pro singulis qvaternionibus allego-
riarum, quas ei obtulit Homericarum, capientibus centenoe verius,
ait initio se accepisse duodecim aureos, quod deinde præmium aucto
qvaternionum numero, imminutum fuit ab iis, qui dispensandis Im-
peratoriiis pecuniis præfecti erant, ac denegatum ut qveritur IX.
282. seq.

*Πρῶτον μὲν τετραδίσκια τῶν μικροτάτων γράφων
Ἑνὸς ἐκάστῃ ἀπ' αὐτῶν μὴ πλέον ἢ χωρεῖν
Ὅκτω καὶ ὀγδοήκοντα σίχων σὺν διηκადί (leg. δωδεκάδι)
Τῷ καθ' ἐνὶ ἐλάμβανον δώδεκα τῶν χρυσίνων
Χρυσίνων νομισμάτων δὲ πλὴν ἐκ λευκῆ χρυσίᾳ.
Ἐπὶ πυκνὴν δὲ μνηθεὶς τὰς χάρτας περὶ ὀλέγον
Τῷ ἐπὶ διοικήσεων τελῶντι τῆς Αυγύστης.
Λαβὼν δὲ ἢ τετραδίσκον μέγιστον ἐγγράφῃ.*

* ex argento, gûlden in silber.

Τριπαγισμοῖς ἐν τριχισμοῖς τετραδία ὡς δέκα
 Ὁ δὲ καὶ τὸ δεκάπλασμα ἴσον ἀπλῶ ἐδόκει
 Καὶ μᾶλλον δὲ καὶ ἐλαττον εἶ τε καὶ ὡς εἶδεν ἡ,
 λαβὼν γὰρ τὰυτα μοι, εἶδεν ἐκείνῳ ἀπεσάλκεν.
 Γράφε δέ, γράφε, συνεχῶς ἐμήνυε, καὶ μόνον,
 Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν σχῆς δωρεὰς οὐκ οἶσας.
 Πρὸς τὸ αὐτῷ κληρόψυχον (leg. σκληρόψυχον) ἔγραψα τὰ
 γραφέντα.

Aliquando jactat se συγγραφέα πότων, quos *librorum scriptorem*,
 Chil. V. vers. 580. & Chiliad. XI. v. 261.

Ὁ λογιστὴς τῶν παλαιῶν i) & δι' ἰάμβων βίβλῳ,
 τῶν λογισμῶν, γεωμετρικῶν, φητόρων, φιλοσόφων,
 τῶν μετρικῶν ἰσορικῶν, μηχανικῶν, τῶν ἄλλων.
Ille censor antiquorum, cujus est jamborum liber,
Rationalium, Grammaticorum, Rhetorum, Philosophorum,
Metricorum, Historicorum, Mechanicorum, aliorum.

Idem XI. 987. τοιαῦτα γράψας καὶ τοσαῦτα βίβλια. *Tales qui*
scripsi & tot libros.

Jamborum libri saepius facit mentionem, ut Chiliad. XII.
 v. 719. ὡς καὶ αὐτὸς μὲν γέγραφα χρονογραφῶν ἰάμβοις. *Ut ipse alicubi*
scripsi chronographiam componens jambis. & XII. v. 255.

Καὶ μετρικῶς συνέγραψα τῇ κόσμῳ ἰσορίᾳ
 ἰάμβῳ μέτρῳ τεχνικῷ, καὶ ἀτελῇ καὶ ταύτῃ
 Ἀφῆκα βλέπων σύμπαντας τὸ τεχνικὸν μισῶντας.
 τὰ βάρβαρα δὲ σέγοντας. ὡς συμφορᾶς ἐσχάτης.
Et metricè scripsi in mundi historia
Jambo metro artificioso, quamvis imperfectam & hanc
Reliqui, videas omnes artem odisse

Barbaraque amare. O calamitatem extremam! Specimen Jam-
borum Tzetze habes Chil. XI. hist. 896. Jamborum in templum
 CPol. III. hist. 66.

2. De libro λογισμῶν Chiliad. XI. 361.

Καὶ πᾶσαν τέχνην λογικὴν ἀπλῶς μετερχομένους
 ὧν βίβλῳ ὅλη γέγραπται τῶν λογισμῶν τῷ Τζέτζῃ.
Et omnem artem Logicam simpliciter persequentes
De quibus liber integer ratiocinationum scriptus est à Tzetza.

3. Al-
 i) ad calcem Chiliadum p. 266. Τζέτζης λογιστὴς τῶν παλαιῶν καὶ νέων. *Tzetza cen-*
sor antiquorum & recentium.

§. *Allegorias Homericas* ad Irenem Angustam memorat Chiliad. V. vers. 7.

Ἐγὼ δὲ ἀλληγόρησα τῇ βίβλῳ τῆς Ἀνγύτης.

& v. 776. Τὸ δ' ἀλληγορικώτερον περὶ κοσμογενείας

Τάττε προῖπεν Ὀμηρ^Θ ἔρανοδρόμοις λόγοις

Αὐτὸς δὲ ὑπεφῆτευσά γεράφῳ ἀλληγορίας.

& Chiliad. IX. v. 282. seq. Ἀνθ' ἔ γεράφῳ ἐξήγησιν Ὀμήρεω τῇ Ἀνγύτῃ

ἔχουσιν καὶ μετὰ Φρασιν ἡμαξευμένοις k) τίχοις & c.

Et Chiliad. XIII. 625.

Τῇ τῆς Ἀνγύτης βίβλῳ γὰρ τάχα μοι προεγράφη.

Scriptum hoc opus versibus politicis, idem superest adhuc manu exaratum variis in Bibliothecis. Titulus est: ὑπόθεσις τῆ Ὀμήρεω ἀλληγορηθεῖσα παρὰ Ἰωάννη Γραμματικῷ τῷ Τζέτζε, τῇ κραταυροτάτῃ Βασιλίῳ καὶ Ὀμηρικωτάτῃ Κυρίᾳ Εἰρήνῃ τῇ ἐξ Ἀλαμανῶν. l) Initium Operis :

Ἐπεὶ Φαιδραὶ πανσέληνε σελήνῃ σελασφόρε

Ὅκ ἐκ βῶν Ὠκεανῷ φαίνεσθαι λελαμένη

Ἀλλ' ἐκ πορφύρας τῆς κλεινῆς δεῖ.

Habuit Clariss. Vir Ludolphus Neocorus, descriptum ē Codice Barocciano & collatum cum MSto Regio Paris. atque nonnulla ex eo producit in notis ad Svidam T. 2. p. 683. Idem opus est *Pro Homericis*, *Homericis* & *Post Homericis*, de quo illustris Huetius in Epistola ad Grævium T. 2. dissertationum & Epistolarum editarum à Jo. Maria Marco Tilladeto Hag. 1714. 12. p. 244. Est mihi Tzetzae cujusdam Poema de rebus Troicis sic inscriptum: Ἰωάννης γραμματικῷ τῷ Τζέτζε τὰ πρὸ Ὀμήρου καὶ τὰ Ὀμήρεω καὶ τὰ μεθ' Ὀμηρον ἐν συντόμῳ καλῶς ἐκδοθέντα. Adjecta sunt scholia non consentanea. Haec edere olim habebam in animo, sed aliis studiis ex transverso objectis abreptus sum. Nuper ejusdem operis Tzetzae edendi spem fecit Hermannus Tryllitschius, m) de quo plura dixi lib. 2. cap. 3. §. 14. ubi etiam mentionem feci allego- riarum mythologicarum Physicarum & moralium quas acceptas à Jano Rutgersio sub Tzetzae nomine edidit Graece & Latine Federicus Morellus Paris. 1618. 8.

4. Diversa ab his est ἐξήγησις sive *Commentarius* Tzetzae in *Homero*, cujus partem servat Codex insignis MStus Bibl. Lipsiensis Pau-

li 2

linæ

k) ἡμαξευμένοι τίχοι sunt versus politici.

l) Irene Manuelis Comneni conjux, fuit filia Berengarii Comitis Sulsbacensis in regno Teutonicorum tunc potentissimi, ut ex Gvil. Tyrio notavit Cangius p. 187.

m) Vide Diarium Lipsiense cui titulus *Neuer Bucher-Saal* A. 1716. parte LVIII. p. 735.

linæ, nimirum prolegomena longiuscula per duodecim folia, ex quibus nonnulla de patria & genere Homeri attuli lib. 2. c. 1. §. 8. & partem primorem commentarii ipsius in librum primum Iliados, usque ad versum 102. Vide Acta Eruditorum A. 1719. p. 307. ubi notitia accuratior Codicis illius MSti traditur, in quo Moschopuliana etiam quædam in Homerum, & quod imprimis jucundum debet esse antiquitatis & Græcæ linguæ studiosis, scholia illa antiqua in totos libros sedecim priores Iliados, qualia in Iliad. IX. vulgavit Conradus Hornejus, n) & quibus comparata scholia vulgata plerumque sordere videntur, ut notatum in iisdem Actis Eruditor. A. 1712. p. 316.

5. In Hesiodum, Chiliad. VI. x. 842. ἀλληγορήσας δ' ἔγραψα πρὶν ἡσιόδῳ τὰντα. De his Tzetæ in Hesiodi ἔργα καὶ ἡμέρας, scutum Herculis & in Theogoniam editis pridem commentariis dixi lib. 2. c. 8. §. 10. 13. 16. & 20. quanquam in Theogoniam quæ habemus non solum Tzetæ esse sed ex Tzerza & antiquioribus excerpta putat Dan. Heinsius ad Hesiodum p. 225. Confer Lambecium VII. p. 233. quo iudice Joannes Galenus Diaconus, cui commentarius in Theogoniam tribuitur, idem est cum Joanne Pediasimo.

6. *Paræmias* suas memorat Chiliad. VIII. 933. 935. 943.

7. *Encomium in mortem*. Chiliad. XI. 749.

Καὶ Τζέτας Ἀλκιδάμαντι ἐπίσης Ἑλλάϊτη
Καὶ ἔγραψε καὶ γράφει δὲ καὶ λέγει καθεκάστην
Ἑγκαμία εἰς θάνατον μυρία ὑπὲρ πάντας.

8. *Epistola CVII.* MStæ in Codice Regis Christianissimi 902. & 1350. & 2565. teste Labbeo p. 100. 110. Bibl. novæ MSS. & Kusterio ad Svidam T. 2. p. 1473. Ex his prima ad Joannem Lachanum Grammaticum τῷ Ζαβαρείν ο) exstat in Tzetæ Chiliade IV. vers. 467 - 780. Eadem citatur III. 2. 31. 38. 400. 893. 988. IV. 200. 313. 389. 394. Cæteræ post Chiliad. V. vers. 201. memorantur quidem & V. 188. seq. IX. 357. 967. XIII. 43. 55. sed in editis desiderantur. Vigesimam primam ad Patriarchicum notarium *Basilium Acridenum* dedi supra lib. 3. cap. 16. §. 3. ex qua Joannem, non Isaacium Tetzem auctorem esse commentarii ad Lycophronem notarunt post Kusterum excellentes viri ingenio atque doctrina, Potterus in secunda Lycophronis editione, atque Rich. Bentley ad Horatium p. 45. Exstant & *Epistola* Tzetæ *quatuo* subjuncta ejus Chiliadibus: prima ad *Metropolis am Πατρῶν*, *Patrarum* Achajæ: secun-

n) De illis dixi lib. 2. c. 3. §. 12.

o) Collegium quoddam cuius meminit iterum IV. 559. καὶ τῷ προσκυροῦναι σε τάξει τῷ Ζαβαρείν. U) *adjunctum* se esse ordini *Zabarei*.

secunda ad Episcopum quendam, tertia ad Grammaticum, quarta ad Nicephorum Servilium, Mysticum, p) cui tanquam oculo Senatus blanditur.

9. Gratiarum actio ad Patriarcham, Lamentatio de Imperatore occiso & alia plura carminibus scripta politicis MSS. In iisdem Codicibus Regiis.

10. Complura carmina de differentiis Poetarum, Jambi technici de Comedia & Tragodia, de metris omnibus quae in versibus reperiuntur. Hypotheses in Culitzen & Gregorium Grammaticum Regium. MSS. in iisdem Codicibus Regiis teste Labbeo p. 134.

12. Superest ut dicam de opere Tzetzæ celeberrimo, *Chiliadibus*; licet in Chiliades versuum non auctor ipse, sed qui Græce illud cum Pauli Lacisi Veronensis versione, ad calcem Lycophronis, Græcis Tzetzæ commentariis illustrati, Basil. 1516. fol. ex Jo. Oporini officina edidit; Nicolaus Gerbelius divisit. Varia doctrina referunt & versibus scriptum politicis q) Tzetza ipso auctore inscribitur βιβλὸς ἱστορικῆς, ἡ βιβλὸς ἀλφὰ Τζετζικῶν πονημάτων. Totum autem versatur in eo, ut velut commentarii instar sit in Epistolas à Tzetza scriptas, atque uberius enarret quæcunque in Epistolis ipsius memorantur res ad veterem historiam vel fabulas vel etiam philosophiam pertinentes. Dicitur p. 259. totum esse versuum 12759. ὡς εἶχων πολυλίκων τὸ ποσὸν μυριάς μία καὶ δυσχίλιοι ἑπτακόσιοι πενήκοντα ἑνέα. sed tantum exstant versus 12675. itaque exciderunt 84. Historiæ debent esse ut p. 82. monetur sexcentæ & sexaginta. Sed exstant tantum sexcentæ, & sexaginta illæ perierint jam ipsius fortassis Tzetzæ ætate surreptæ, de quibus Chiliad. V. vers. 200.

Ἀς δὲ ἴνες σύλησαν ἀνακτορέων ἀπὸ δάμων
τῶν δὲ τόποι κενεοὶ, ταύτας γράφε δ' εἰ ποτ' ἐφέυγης.

¶ 3

Quas

p) De Mystici dignitate in aula CPol. vide Cangii utrumque glossarium, & Goari notas ad Cedteni paginam 599.

q) Versus politici velut vulgaris per πόλιν civitatem usus (ut πολιτικῇ pro scorto) Eustathio δημοτικῇ, Tzetzæ κατημαζευμένοι. Græcis dicuntur versus non versus, sive versus profræ simillimi, nec quantitatem syllabarum observantes, sed tantum numerum & accentus, quindecim enim syllabis constant, in quarum nona novum incipit vocabulum, decima quarta autem accentu gaudet. Vide Cangii glossarium utrumque, Henninium de lingua Græca non pronuntianda secundum accentus p. 43. seq. Vignolium Marvillium T. 2. Misc. p. 334. Allatium de Simeonum scriptis p. 166. Matrini Crusii Grammaticam Græcam p. 378 & Turco Græciam p. 193. Qui vero laudatur ex Bibliotheca Monchaliana Joannis Tzetzæ liber de versibus politicis, nescio an sit liber scriptus versibus politicis.

*Quas autem quidam surripuerunt regiis ab adibus,
Harum loci vacui, eas scribe scribi inveneris.*

Historiæ digestæ per πίνακας sive tabulas tres, ita ut primus πίναξ historiis CXLi. constans desinat in Chiliad. IV. versu 466. In illis enarrantur quorum fecit Tzetza mentionem in prima Epistola ad Joannem Lachanam (quæ tota IV. 467 - 780. subjungitur) usque ad vers. 715. Cæteras enim historias à militibus surreptas esse notatur p. 110. ante VI. 600. αἱ δὲ λοιπαὶ μετ' αὐτὴν (de Niobe historiam) ἠφανίσθησαν τοῖς στρατιώταις. Secundus πίναξ quem τὸν πάνυ σμικροτάτον appellat XIII. 149. absolvitur historiis XXIII. à Chiliad. IV. 781. ad V. 192. Tertius πίναξ historias habet CCCCXCVI. & ad finem usque operis porrigitur. Emendandus vero error interpretis VII. 184. ubi male tabula quadragesima octava memoratur. En tibi Tzetza verba:

Περὶ τῆ Κυρηναίᾳ μὲν ἐρήκειμεν σιλφίᾳ
Ἐκατοσὴν δεκάτῃ μὲν ταῖς πρώτῃς ἰσορῖαις,
Τῷ νῦν πάλιν τῷ πίνακι τεσσαρακοσιογῶδω.
De Cyreneo silphio diximas

Centesima decima priorum historiarum primi πίνακος.

Præsentis autem (tertii πίνακος) historia duodequingagesima.

Sic passim solet πίνακας hujus operis & ἰσορῖας earumque numerum ipse laudare Tzetzes, ut XI. 97.

Ἐχως τὴν ἰσορῖαν δὲ πίνακι τῷ παρόντι
Ἐκατοσὴν ἐνάτῃ τε σὺν ἐννενηκοντάδι.

Etiam πρώτας & δευτέρας ἰσορῖας ut X. 479. 554. 676. &c.

12. Chiliadibus subjicitur Carmen Jambicum de filiorum educatione, cum præmissio illius argumento. Incipit: σύμπας πατὴρ ἄκκε τῶν Τζέτζε λόγων. Aliaque breviora carmina minora Jambica duo & unum versibus Heroicis. Horum primo indignatur in locum poeseos metris adstrictæ, politicorum versuum usum invaluisse. Incipit: μέσσης μέτρα φέρουσα τῆς ἀγυρτίδος. Alterum Jambicum incipit: ὦ τὰς βεβήλας καὶ πεφυρμένας φύσεις. Heroici initium: Τζέτζε ῥητορίας ἀδαήμενον ἢ δὲ γε βίβλιν.

IV. INDEX SCRIPTORUM

In Chiliadibus Tzetæ laudatorum.

Numeri majores Chiliadem, minores versum denotant.

- A** Bacuc (Ἀμβακὺμ) Propheta, X. 106.
 Acestorides. VII. 649.
 Adespotes (incertus) in profana historia VII. 654.
Adrianus Imp. ἐκ τῶν φιλολόγων, II. 83. urbis Ælia amplificator VIII. 960. seq.
 Ægyptii onirocritæ. XII. 743.
 Ælianus III. 940. IV. 11. 167. 171. 197. IX. 114.
 Æoles tenuibus litteris gaudent & e geminant XII. 636. μ interponunt, X. 752. litteram χ. convertunt in κ Æoles & Jones. XI. 54. 66.
 Æschines. XII. 577. 579. contra Ctesiphontem. VI. 4. contra Demosthenem. VI. 62. contra Timarchum. VI. 54. seq. 139. seq.
 Æschryon Mytilenæus ἐν ταῖς ἐφημερίσιν. VIII. 406. ἐπὶ & ἰάμβους aliaque plura scripsit. 408.
 Æsculapius Apollinis F. artem medicam à Chirone Centauro edoctus, antea dictus Ἡπῖος X. 711. seq.
 Æschylus I. 281. II. 14. VIII. 223. X. 731. XII. 806. XIII. 572.
ἐν γεαφᾷς III. 953. τὴ Ὀμήρῳ τὰ ῥήτὰ ἰάμβους μεταφράζει VIII. 227. 232. seq.
ἐπὶ τὰ ἐπὶ Θήβας IV. 983.
Πέρσαις. VII. 359.
 Æsopi dictum ad Solonem, Regibus jucunda dicenda vel nihil. V. 382. seq. fabulæ IV. 938. VII. 82. VIII. 501. 844. X. 758. XIII. 494. ὁ μυθογράφος. IX. 166.
 Æthalides Mercurii F. ῥήτωρ δανός. II. 718. scripsit λόγον πενθικόν sive Epitaphium, & alterum χαρμοσύνων. id.
 Agathosthenes. VII. 646.
 Alcarnenes statuaris, æmulus Phidiaz, sed optices & Geometriæ rudis. VIII. 341. seq.
 Alcidas Rhetor. XII. 569. Elaites, Isocratis æqualis, encomium mortis scripsit. XI. 747. hoc reperire Tzetæ non potuit licet multas alias ejus legit orationes, 752. seq. reprehendit Isocratem. 672.
 Alex-

Alexander (de mirabilibus Indiae) VII. 646.

Alexandri Magni Epistola ad Aeschinē de Demosthene Thebas deficiente. VII. 417.

Οἱ μετ' Ἀλεξάνδρου. IX. 570. 591.

Amasis epistola ad Polycratē Sami tyrannū. VII. 208.

Amos propheta. X. 98.

Amphiarāus vates. X. 738.

Amphion λυραῖος. I. 316. VII. 410. X. 411.

Anacreon VIII. 831. *eius canis fidelis* IV. 235.

Anaxagoras IV. 525. V. 437. VII. 548.

Anaxicrates VII. 178.

Andocides. VI. 367.

Andreas Cretensis κανόνι τῷ μεγάλῳ IX. 787.

Andromachus Poëta, Homeri Byzantii pater. XII. 210.

Andromachi qui sub Nerone fuit, carmen de theriaca à Galeno laudatum. XII. 21. seq.

Anthemius μηχανογέτης XII. 926. seq. παρὰδοξογέτης II. 150.

Antigonus (mirabilium scriptor) VII. 647.

Antiochenus Chronicus scriptor (Johannes) I. 318. II. 34. IV. 221.

Antipbilus pītor, Apellis amulus & calumniator. VIII. 395. seq.

Antisthenes. VII. 606. 609. 612. 624.

Antisthenis Sybaritæ vestis, centum amplius talentorum. I. 812. seq. IV. 493. seq.

Apelles pītor, Ptolemai tempore, Calumniæ imago ab eo facta. VIII. 392. seq.

Aphthonius XII. 585.

προγυμνάσματα. XI. 121. 135. 143.

Apollodorus I. 557. VII. 755. Chronographus. XII. 193. XIII. 648. ψυ-

χὴν ἐπαληθίζουσαν ὥσπερ ὁ Τζέτζης ἔχων VII. 762.

ἐν τῷ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων. III. 814.

δευτέρῳ καταλόγῳ. VII. 761.

Apollodorus architectus Trajani temporibus II. 91. IV. 505. interfectus ab Hadriano II. 82.

Apollonius (Rhodius) I. 227. 436.

Apollonius (Tyanensis) IV. 528. V. 437. infra, Philostratus.

Apfines Gadarensis, Rhetor. VIII. 698.

Aratus. VIII. 94. 516. ἐν τοῖς Φαινομένοις. X. 304.

Archilochi Parii μῦθος I. 685. 689. seq.

Ar-

Archimedes XIII. 286. Dorice scripsit II. 129. XII. 996.

Κεντροβαρεμά, κατέπτρων ἐξάψις, ἐπισίδια &c. XII. 974. seq. Ejus specula ustorio quibus naves Marcelli incendit, II. 119. seq. 154. IV. 506.

XI. 598. machinæ variz. II. 103. seq. βαρυαλκός πνευματική, ὑδρασκοπικαὶ II. 155.

machinis Archimedis est opus, *proverbium*. XII. 271. Senis Syracusii dictum, da mihi locum extra terram & movebo terram. III. 60. seq.

Archytas Philosophus Pythag. Platonem à Polide navarcho redemit & Philosophiam Pythagoricam docuit. X. 997. seq.

Arctinus Milesius, Homeri discipulus XIII. 642.

Arion καθαρωδός. I. 393. seq.

Aristarchus Grammaticus Ptolemæi, inventor papyri. XII. 347.

Aristeas IV. 523. Proconnesius II. 724. seq. ὁ τῷ Κανυροβίῳ. VII. 679. seq. ubi Tzetzes ait se in ejus paucos versus incidisse.

Ἀρμιάσπεια. II. 732. VII. 687. seq. ubi sex versus ex illis afferuntur.

Aristides I. 623 II. 14. & τῶν ἐμύντων ἀλλ' ἀπεμβέντων. XI. 686. seq.

Panathenaicus I. 852. ex Isocratis Panathenaico expressus, XI. 664.

Aristides antiquior, Athenis per ostracismum ejectus XIII. 458.

Aristophanes I. 623. VIII. 565. 570. IX. 307. 977. XIII. 295. 303. 312.

Comicus idem ῥήτωρ δεινότητι. XI. 708. XI. 708. XII. 653.

Ἀχαρνῆς. XII. 662.

Βάτραχοι. VIII. 436. seq. 462. X. 371.

Ἐγκώμιον πένιας (Plutus) XI. 755.

Ἐιρήνη. XII. 661.

Λυσισράτη. XII. 662.

Νεφέλαι. XI. 543. 816.

Aristoteles. III. 962. VII. 618. 624. IX. 114. XI. 851. seq.

in ejus gratiam patria Stagira ab Alexandro instaurata. VII. 441. seq.

Ἀριστοτέλαιο βιβλίοι. VIII. 942. 947.

Arrianus. XII. 797.

Βιθυνικοῖς. III. 987.

Asclepiadæ, medici. X. 727. XII. 638. seq.

Asclepiades II. 618. IV. 198. Attali Regis Grammaticus, membranas invenit. XII. 349.

Asclepiodorus VII. 180.

Aspasia, Megaricum scortum. X. 961.

Athanasii sive alterius Epistola ad Julianum. XIII. 541.

- Atlas Libys primus Astrologus V. 202. seq. XII. 137. ab eo Hercules artem accepit. 143. scriplere ambo de Astrologia. 145.
- Attæus. VII. 178.
- Attali (Regis Pergam.) Grammaticus chartæ & membranarum usum invenit. XII. 349. seq.
- Attici rarius tenuant aspiratas. XI. 56. μακρήγοροι sive copiosa ratione. X. 5.
- Attici hospitales, Lacones minime. VII. 288. seq.
- Axones & κύρβεις legum Solonis. XII. 351. seq.
- Babriæ βαβρεῖα εἵκοι XIII. 494. ἐν μυθιάμβοις τοῖς χαλδοῖς. XIII. 258. 264. Γαβρεῖας. VIII. 516.
- Bacidis χρησµολόγῃ oraculum. IX. 812. 816. 819.
- οἱ βαρβαρωτεροι. IX. 853. 855. &c.
- Basilica, συνηγῶν ἐξήκοντα βιβλία. XI. 112.
- Basillus Imp. X. 196. 226.
- Belesys Assyrius vir sapiens apud Sardanapalum. III. 411. seq. oraculis confectis Arfacem in conjurationem excitavit. 427. seq.
- Bellerophonti perferendæ datæ à Præto litteræ ἐν πύλαις πτυκτῶ, (ἔπει γὰρ ἦσαν χάρται) VII. 822.
- Brutus. VI. 327. ejus scriba, ibid.
- Bycco, Homeri servus, XIII. 643.
- Cadmus an litterarum inventor. X. 443. seq. XII. 47. tres aspiratas invenit, θ, φ, χ. VI. 810. Oraculum ei datum. X. 451. seq.
- Cadmi & Harmonia sepulcrum. IV. 395.
- Callicles. VI. 104.
- Callimachus. IV. 393. VIII. 831. IX. 894. Cyrenæus. VIII. 839.
- Callisthenes. I. 328. III. 100. 387. 886.
- Callistratus Grammaticus Samius primus simul litteris viginti quatuor usus. XII. 64.
- Cato filium erudiens. III. 102. seq. XI. 694. abstinentissimus X. 632. seq. XI. 24.
- Catones duo, ambo Philosophi & Duces Romani, III. 145. posterior, φιλοσοφικώτερος. 151.
- Chæremon ὁ Αἰγυπτῖος γραμματεὺς ἐν διδάγματι τῶν ἱερῶν γραµμάτων. V. 395.
- Chaldæi. V. 212.
- Chalybes ferri inventores. X. 524.
- Charillus Laconis Lycurgi frater VIII. 910.

Chri-

Christiani & Ethnici scriptores, τῶν ἔξω γὰρ οἱ σύμπαντες πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἑσῶ. IX. 310.

Chronici scriptor. III. 54. 321. 346. IV. 221. Vide, Antiochenus, & Georgius.

Chrysippus *διαλεκτικώτατος*. VIII. 947.

Claudius (Ptolemæus) XI. 960. 1000. VIII. 597. 793.

περὶ γῆς. XI. 897.

Cleopatra causam suam agens adversus Ptolemæum fratrem, iudice Julio Cæsare. IX. 19. seq. Epistola ad Antonium. IX. 39. filius Sol, filia Luna IX. 80. in triumphum ducti ab Augusto. IX. 80.

Clitarchus VII. 50. IX. 570. 591. locus de teredine. XI. 835.

Clitomachus Thebanns patriam ab Alexandro instaurari impetrans. VII. 426. seq.

Comici. I. 593.

Cratinus Comicus. XI. 454. VIII. 263. seq.

Criophylus Homeri hospes. XIII. 659.

Κρίλυμα τὸ Κρητικόν. III. 210.

Critias. VI. 132.

Ctesias III. 99. 647. VII. 645. 714. 740. VIII. 986. IX. 569. 578. 579. 587.

XII. 896, de Babylonis circuitu videtur veriora quam alii tradere, 580. Medicus, Ctesiochi filius l. 83. Persica libris XXIII. scripsit. l. 86.

Ctesiphon Rhetor. VI. 2.

Cyrenensium numismata in Battum cum silphio. III. 881. seq. VII. 187.

Dadali Atheniensis Labyrinthus, Minoi in Creta factus, in quo minotaurus. XI. 551. seq. *ale*. XII. 405. seq.

Daniel Propheta VIII. 54. ejus Metaphrasin δὲ ἐπ' αὐτῶν composuit Eudocia Augusta. X. 65. 92.

Daphnidis Syracusani canes quinque cum eo commortui, IV. 261.

Demades V. 345. VI. 113. 179.

Demeas. VI. 104.

Demetrius Phalereus. IX. 937.

Democedes Medicus, Crotoniates, gener Milonis. III. 544. seq.

Democritus. II. 721. VII. 549. XIII. 86. seq. *πανδαῖς*. IV. 529. panum calidorum vapore per triduum sustentans vitam. ibid. Hippocratis præceptor. VII. 963. Dario uxorem è morte suscitaturum se promissit, si tria luctus expertium hominum nomina invenerit. X. 585. seq.

Demomeles Demosthenis consobrinus. VI. 376.

Demonax VII. 599.

Kk 2

Demo-

- Demosthenes. V. 642. VI. 376. X. 290. XII. 580. propter ipsum The-
 bae everſae VII. 404. 415. ſeq.
 ὁλύνθιοι λόγοι. XII. 701.
 συμμορεῖαν λόγῳ. XII. 540. 543.
 Dexiphanes Cnidius, mechanicus Phari conditor. IV. 503. VI. 294.
 Dexippus philosophus μύσης ὦν λαμβλῆχῃ IX. 498. ejus in Catego-
 rias evolvit Tzetzes 500. in Σκυδικὰ & alia illius scripta non
 incidit. 501. μόνον τὸ ἐν δ' ἀνέγνων *solum unum scriptum legi*. Ma-
 le enim interpres: *solum unum non cognovi*.
 Diagoras Melius. XIII. 376.
 Rhodius. I. 594.
 Dictys Cres. V. 834.
 Didymus ἐν παροιμίαις. VIII. 19.
 Dionis Chrysostomi Prusae vituperatio calvitii. XI. 726.
 Dio (Cassius) I. 700. II. 84. 133. 149. III. 82. 99. 154. 877. IV. 277. V. 109.
 Κοκκειανὸς δὲ Κάσιῳ Δίων γραφαῖς Λατίνων (*historia Romana*)
 VI. 528. IX. 573.
 Diodorus Siculus I. 390. 593. 668. 700. 967. II. 14. 33. 131. 149. 559.
 567. III. 82. 84. 99. 154. 386. 448. 939. VI. 471. 709. VIII.
 986. IX. 526. 571. XII. 189.
 Chronographus. XII. 260. 268.
 Dionysius ὁ κυκλογράφῳ. XII. 186.
 Dionysius VIII. 728. περιηγήσει. XII. 883.
 Dionysius Halicarnassensis I. 701. III. 154. 878. IV. 277. 277. 399 V.
 109. Rhetor XII. 571.
 Dionysius tyrannus Platonis æqualis. XIII. 140. dictum: αὐτοῖς γὰρ
 ἐμπαύσιν οἱ μωροὶ βροτῶν V. 138 - 185. Ejus tragœdiæ. V. 160.
 178. Philoxeno neutiqam probatæ. X. 844. ſeq. Platonis scri-
 ptis invidens eum Polidi vendidit. X. 871. ſeq. V. 149.
 λύτερα ἔκτορῳ. V. 180.
 Κατὰ πλάτωνῳ. V. 182.
 Dionysi columnæ (*non Thebani & Zaboscutele sed*) Ægyptii, qui etiam Noë, O-
 firis. VIII. 584. ſeq.
 Dioscorides ἐν τοῖς σαθμοῖς καὶ μέτροις. XIII. 307. 311.
 Draco legislator. V. 341. ſeq.
 Draco Hippocratis F. medicinam ab eo edoctus. VII. 569.
 Elia Zelus III. 202.
 Empedocles VII. 549. XIII. 80. ubi quinque ejus versus de Deo. Φι-
 λῶσο

λδοσφⓈ μέγας. obscuritatem sermonis dixit μελάγγορον, XII. 575. Melitonis F. κωλυσανέμας IV. 526.

τῷ τρίτῳ τῶν φυσικῶν. VII. 523.

Ἐγγλωττογάσῳ qvi lingua sua se alit, χερσογάσῳ qvi manu, νοσογά-
σῳ qvi ingenio. ὃς λογισμῷ συγγραμματα συντάττων ἐξηγή-
σεις καὶ εἴχες καὶ ποιήματα τρέφει αὐτὸν ἐκ τέτων. X. 775.

Ἐγκύκλια μαθήματα τὰ λυρικὰ κυρίως ἀπὸ τέκνυκλῶ τὸν χορὸν τὸν λυρικὸν
ἐστῶτα ἀνδρῶν ὄντα πεντήκοντα λέγειν τὰς μελωδίας, XI. 522. seq.

Eraminondas alienus ab avaritia, X. 620. seq. XI. 24. *pro duabus filiabus*
Leonticam & Mantineensem reliquit victoriam. XII. 473.

Ephorus. XII. 260.

Epicharmus inventor litterarum ζ, ξ, ψ. VI. 809. XII. 49. seq. ejus
dictum νῆς ὀρεᾶ &c. V. 52. VII. 874. XII. 440.

Epicuri secta. VIII. 982.

Epigramma in Lacedæmonium defertorem. XII. 381. In imaginem
Alexandri à Lyfippo factam. VIII. 426. XI. 108. Sardanapali III.
450. VII. 792. Herculis in Asbolum. V. 134.

Epimenides. V. 629.

Erasistratus. VII. 173.

Eratosthenes ἐν ἐρμῇ. XIII. 565.

Etymologi. XIII. 589.

Evangelium. VIII. 46. IX. 249. ἐν ταῖς γραφαῖς ταῖς ἱερῇς ταῖς τῶν
εὐαγγελίων. 270. τὰ ἱερὰ λόγια. vide & IX. 322. X. 127.

Eudulus VI. 64.

Eudocia Augusta, Leontii filia X. 57. seq. 90. seq. discipula Hypere-
chii & Orionis Grammaticorum 59. ejus μεταφράσεις Zacha-
riæ & Danielis δι' ἐπῶν 64. 92. Ὀμηρόκεντρα. 93. Alia Eudo-
cia scripta ut metaphrasis Octateuchi non visa Tzetzæ. 66.

Eudoxus. VII. 647.

Eupolidis canes fideles. IV. 245.

Euripides I. 330. 433. II. 708. V. 470. VI. 512. 581. VIII. 315. XII.
533. Theramenis præceptor qvi ab astutia dictus cothurnus.
XII. 500. seq.

Ἀλκίης II. 808. seq. ubi ἔφη legendum pro ὠφθῇ.

Ἀνδρομάχη. II. 664.

Ἀυτολύκῳ, σατυρικῷ δράματι. VIII. 461.

Ἐκάβη I. 513. III. 259. X. 161.

Θησεύς XI. 557.

Μήδεια XII. 313.

Kk 3

ὀρεᾶ

- Ὀρέστη. VIII. 317. VI. 950.
 Ρήσθ. IV. 965.
 Τηλέφθ. IX. 977. 980.
 Φοινίστας. VIII. 317.
 Ezechiel propheta (Ἰεζεκιήλ) X. 251.
 Fabulæ. IX. 916. οἱ μυθουργοί. IX. 944. X. 42.
Famosa charta Φάμωσα. XIII. 489.
 Gabrias. vide Babrius.
 Galenus II. 32. VII. 809. de eo plura XII. 7. seq.
 Gelades Argivus statuarius Phidiaz magister. VII. 930. ejus Hercules.
 VIII. 327.
 Gelimeris ad Belisarium literæ. III. 328. seq.
 Georgius Chronicus II. 33.
 Gorgias Leontinus Hippocratis præceptor. VII. 962.
 Gregorius Nazianzenus, infra in Maximo.
 Hebraica nomina. Ἑβραϊκῶς τὸ ἰαὼ ἀόρατον σημαίνει, ὃ Ἰωῆς πε-
 ριέραν, ὃ δ' Ἰωάννης χάριν VII. 250. Insula Indica Ἰφάτ. VIII. 652.
 Φοινίξ δὲ γλῶσσα Γάδαρρα λέγει τὰς λιθοστρώτας, ὡς οἱ Ἑβραῖοι
 Γαβαῖθα τόπας τὰς λιθοστρώτας. VIII. 692. 699. Jacob πτέρνις.
 IX. 182.
 Heraclitus. II. 721.
 Hercules Jovis Astrologi F. ἐν διαθήκαις ἔγραψεν ἐνόρκως ἀνωνύμως.
 II. 203. χρυσῶ καὶ ἐπιγράμματι κοσμήσασα (lege κοσμήσας τὰς)
 κεραίας. II. 267. ab Atlante Astrologiam edoctus. V. 269. XII. 143.
 de Astrologia scripsit. 145. certamina ab Eurystheo ipsi imposita.
 XII. 512. V. 111. seq. epigramma in Asbolum. V. 129. 134. seq.
 Astrologus, poëta, philosophus & magus. V. 131.
Hermes Maja F. XII. 592. Ἑρμῆς ἄντρον, liber, XII. 611. 615.
 Hermes trismegistus inventor litterarum V. 205. 781. seq.
 Hermogenes VIII. 123. progymnasmata duodecim. XI. 117. seq. 540.
 XI. 198. περὶ εὐρέσεων libri quatuor, XI. 207. 264. seq. περὶ με-
 θόδου δεινότητος. VIII. 103. XI. 305. 355. ἰδεῶν libri duo. XI. 315.
 Hero μηχανουργός. II. 152. XII. 976. seq. Ejus ὕδαρκα, πνευματικά,
 βαρυελκὰ, θαλασσοδομέτρεα. id.
 De Herode Rege. XII. 1000.
 Herodianus Grammatici. κανὼν ὁ καθόλου. XII. 606.
 Herodianus ἐν χρονικῇ laudatur Chiliadis sextæ titulo historię quin-
 quagesimæ quintæ, respiciunturque libri historiarum Herodiani
 qui exstant. Hero-

Herodorus Ponticus. ll. 209. 366.

Herodotus l. 19. 51. 145. 409. 825. 831. 853. ll. 14. 568. 735. ll. 99. 398. 410. 560. 647. 954. Vl. 712. Vll. 681. Vlll. 447. 790. 986. X. 199. filius Oxyli, ll. 388. 543. Vlll. 8. ἐν μέσας τοὺς ἐννέα lX. 575.

Hesigonus. l. 469. Vll. 645.

Hesiodus Vl. 745. 834. Vll. 233. Vlll. 42. lX. 340. 361. 727. seq. ejus ætas χιι. 165. 199. χιιι. 650. Ascræus lX. 346. Homero ὀλίγον ὑστερὲς τῆς idest posterior annis qvadringentis, χιι. 168. circa undecimam Olympiadem, χιιι. 651.

Theogonia x 516.

Βιβλ. ἡμερῶν. xii. 174. ἔργα καὶ ἡμέραι. xi. 875. Vlll. 36. x. 301. ad fratrem Persam lX. 727. 732. x. 217.

Βιβλ. ἀσερκῆ. xii. 170. ubi tres versus ex illo opere.

Tzetæ notæ in Hesiodum. lV. 920. Vl. 842. ἡσιόδειον καὶ παλαιὸν ῥῆμα Vlll. 35.

Hesychius illustris ll. 877.

Hierocles Φιλισορσιν ἐν λόγοις. Vll. 717. 725.

Himerius. Vl. 328.

Hippocrates Vll. 880. 885. Asclepiades x. 725. De Hippocrate ejusque genere plura. Vll. 945. seq. apud Coos βιβλιοφύλαξ, τὰ παλαιὰ τῶν ἱατρῶν ἐνέπρησε βιβλία. 965. scripsit libros tres & qvinqvagenta. 971. Hippocrates septem. 975. seq.

Hipponax. V. 743. seq. χιιι. 322. μέτρῳ χωλῶν ἰάμβων. x. 380.

Hippostratus. Vll. 369. 647.

Histiæus Milesius ll. 458. seq. lX. 217. seq.

Homerus l. 228. 317. 330. ll. 383. 630. 652. ll. 12. 959. lV. 34. seq. 418. 960. 972. V. 8. 17. 24. 70. 73. 309. 320. 439. 552. Vl. 721. 740. Vll. 74. 113. 841. 844. 869. 897. Vlll. 74. 78. 98. 176. 178. 209. 223. 227. seq. 247. 250. 383. 480. 516. 747. 902. lX. 690. 717. 796. 922. x. 12. 190. 235. 240. x. 512. seq. 613. xi. 381. 429. 715. 720. 758. seq. χιι. 80. 185. 530. 782. 807. 851. 876. χιιι. 36. 40. 66. 68. seq. 132. 138. 219. 351. 356. 412. 533. 572. 575. ejus patria (Smyrna) genus & familia. χιιι. 630. seq. ætas χιι. 185. seq. mors χιιι. 652. seq. βιβλία τῶ ὁμήρου δὲ τρία εἰσὶ καὶ δέκα χιιι. 645. ænigma. χιιι. 661. Astrologiæ peritus χιι. 159. seq. ὁ πάνσοφος, ἡ θάλασσα τῶν λόγων. χιιι. 627. τὸν ὑπὲρ πάντας ἅπαντα τὸν ὁμηρὸν τὸν μέγαν. χιιι. 670. Iliade Vll. 344. 379. Vlll. 146. τῇ γάμ-

- μα Ἰλιάδι. IX. 691. τῇ βῆτα ραψωδία VI. 309. IX. 717. 922. 932.
 τῇ γάμμα ραψωδία V. 8. 320. XI. 530. τῇ τῆς δέλτα ραψωδία
 X. 333. τῇ ζῆτα V. 24. ἐν ἰῶτα X. 235. τῷ υ Ὀμήρου γραμματι.
 V. 17. Odyssæa III. 959. VI. 552. 740. VIII. 13. 61. 215. IX. 379. 753.
 933. βίβλω τῆς Ὀδυσσεύς X. 310. 315. 888. X. 429. XI. 782. Ἐπὶ
 ἐν ἐν Ἰλιάδι γε, ἔτε τῇ Ὀδυσσεύς, οὐκ ἔχω λέγειν ἀκριβῶς, τῶς
 Ὀμήρου τῆτο. VIII. 180. Tzetæ exegesis Homeri & Metaphrasis
 ἡμαξυμένοις στίχοις ad Augustam. IX. 182. seq.
- Homerus non solet putamina fabularum explicare. ὅπως ἀν μὴ τὰ
 ἐλυτρεα τῇ μύθῃ ἀναπτύξῃ. X. 947. ἐκ τῶν Ὀμήρου καλλήσεις, πα-
 ρωδία. XI. 11. 351.
- Margites Homeri IV. 868. VI. 599.
- Homocentra VIII. 119.
- Homerus Byzantius filius Andromachi & Myronis poetarum. XI. 210.
- Homerus Phocensis. XI. 209.
- Hyperechii Grammatici discipula Eudocia Augusta X. 59.
- Hyperides contra legum transgressores. VI. 93. contra Timarchum &
 Demosthenem. VI. 105.
- Jamblichus VII. 496. 541. 577. Jamblichi discipulus Dexippus IX. 498.
- Jambulus VII. 645. 726. seq.
- Johannes Lachanas Grammaticus τῇ Ζαβαρείς, ad quem scribit Tzet-
 zes IV. 467. 472. 559.
- Hieronis Syracusani os male olens. XI. 11. 388. seq.
- Joannes Malalas. V. 833. VI. 582. supra, Antiochenus.
- Jobus III. 21. seq. Aufites X. 285. Jobi liber III. 29. X. 136. seq. 145. seq.
 285.
- Jon Chius III. 957.
- Josephus ὁ θαυμαστὸς ἱστορικὸς Ἑβραῖος ἐν ἀλώσει. V. 510. 543.
- Ismenias Thebanus tibicen. VII. 408. X. 413.
- Isocrates XII. 569. Theodori αὐλοποιῶν filius. XI. 652. æqualis Alcida-
 man-
 tis XI. 747. timidus qui non posset duos simul discipulos instituere.
 XI. 664. seq.
- Epistolam fœderis ad Philippum tardius absolvit quam Athenienses
 pactionem XI. 676. Epistola ad Athenienses qua ait illos prius pa-
 cem cum Philippo composuisse quam ipse formulam fœderis ἐπι-
 σολὴν συμβάσεων abolveret. XI. 679.

Lauda-

Laudationes & consultationes ad Evagoram & Nicoclem, & adhortationes ad Demonicum Evagoræ filium, xi. 658. seq.

Δικανικοί λόγοι. xi. 657. λόγοι βασιλικοί ix. 941. παραμύσεις ibid.

Panegyrici & Panathenaicus quem expressit Aristides xi. 663. seq. decem annis in Panathenaico Isocrates elaboravit. 672.

ῥητόρων τέχνη. xi. 654. ix. 935. 941.

Jude osculum. vii. 914.

Julianus Imp. vi. 964. κασιγαιῶν. xiii. 546. ἱελεῖνοι λόγοι. l.

357. Athanasii sive alterius ad Julianum Epistola. xiii. 544.

Julius. iii. 955. Cæsar 76. seq.

Julius Pollux. Vide Pollux.

ἱελῶν, hymnus. xiii. 564.

Jupiter rex Astrologus. ii. 159. 696.

Laconica scyrale. ix. 134. seq. Lacones βαρχυλόγοι. v. 317. x. 6. xii. 517.

Laius qui pestem Antiochi tempore sedavit. iv. 527.

Latinorum οἰωνοσκοπήματα. xiii. 187.

Leagoras. vi. 367.

Leonides de animalibus. iv. 167.

Leucippi discipulus Democritus. xiii. 87.

Levitici liber xi. 862.

Libanius. viii. 24.

Lucæ Evangel. locus c. 23. v. 31. illustratus. xiii. 498. seq.

Lucianus. ii. 32. 602. 631. 784. iv. 954. vii. 171. Syrus. iv. 667.

Rhetor viii. 398.

laus musæ xi. 723.

de calumnia. viii. 396. seq.

de lamia ix. 953.

Lycophron. i. 330. ii. 671. 708. iv. 997. v. 97. 304. 738. vi. 517.

xi. 590. xiii. 114. 118.

Ἀλεξάνδρᾳ v. 3. multas tragœdias scripsit, viii. 484. Tzetza commentarium in Alexandram alius nescio quis pro sua venditans discipulis, perstringitur viii. 486. seq. 813. ἐν δὲ τοῖς εἰς λυκόφρονα ἐμοὶ ἐξηγηθεῖσι ix. 961.

Lycophrones plures. viii. 479. seq.

Lycurgi Lex i. 695. xii. 378. frater Charillus. viii. 907.

Lycurgus Thraciæ Rex de cujus edicto ne vites plantarent v. 37. seq.

Lycurgus Orator. vi. 97. 100.

Lycus, iii. 811.

LI

Lyrici

- Lyrici primum scripsere sine mercede, usque ad Simonidem, VIII. 816. Lyricus chorus, supra, in ἐγκύκλια μαθήματα.
- Lysias rhetor. II. 14. VI. 41. XI. 670. 682.
- Lysimachus Cyrenæus. VI. 921.
- Lysippus *Sicyonius faber ararius ἀνδριαντοεργάτης*. VIII. 417. seq. cuius imaginibus gaudebat Alexander M. XI. 104. Temporis imago à Lysippo facta. VIII. 431. X. 169. 281. seq.
- Macareus *Perinthius* VIII. 381.
- Marcus Imperator. VII. 800. seq. VIII. 225.
- Marfyas *Phryx Philosophus, cibiarum repertor*. I. 353.
- Maximus *ἰσορῶν τοὺς λόγους, ἀς ἰσορίας ἔγραψε Γρηγόριος ὁ μέγας*. IX. 866.
- Megistias *Acarnan, vates apud Lacones*. X. 683. seq.
- Melissus *ἐν Δελφικοῖς*. VI. 936.
- Melodus *εἰς τὴν ἡρωιδιάδα* X. 53. 87.
- Meton *Pausaniæ F. Atheniensis Astrologus*. X. 535. XII. 127. seq. *ἄριστος ἀστρολόγος*. 218. de mundo interituro sententia 220. seq. enneadecaëteris. 132.
- Milo *Pythagoræ σύγχρονος*. II. 561.
- Minucianus Rhetor. XII. 570.
- Mnaseas *ὁ παταρεύς* (ita leg. pro ὁ πτατά) *ἐν ταῖς αὐτῇ βιβλίοις*. IX. 870. 893.
- Momus & *Lamia aliorum quæ sunt videns, sua non videns* IX. 944. seq. *quod nec ipse Momus possit reprehendere*. XII. 567.
- Monachorum *philosophia, ὅντως φιλοσοφία δὲ τῶν μοναχῶν τῶν ὄντως*. X. 599.
- Moyfes. IX. 104. 472. X. 119. 124. 177.
- Mosele *Ægyptiis Neptunus*. IX. 164.
- Musæus de Hero & Leandro. II. 435. X. 519. XII. 943.
- Myro *poëtria, mater Homeri Byzantii*. XII. 211.
- Myro χαλκεργός*. VIII. 371. seq.
- οἱ μυθογράφοι. II. 764. V. 237. 463. VII. 307. VIII. 799. IX. 403. X. 930.
- Nicander I. 358.
- Θηριακοῖς*. I. 266. 299.
- Nico architectus & Geometra, Galeni Medici pater. XII. 10. seq. alius Nico pictor. XII. 561. Nicon ex Telchinibus. XII. 938.
- Nicomachus Aristotelis pater, Asclepiades. X. 728.

- Noë Dionysus & Osiris.* x. 463. xii. 138. V. 208. 791.
Ex Numerorum libro, Phinees historia. xii. 524.
Onesicritus (apud Ælium) iii. 940.
Oppianus l. 410. iii. 1000. IV. 167. 638. VIII. 113. ἐν τῇ αὐτῇ ἀ-
 λειούσῃ βίβλῳ. x. 481.
Oracula l. 110. 192. 387. 422. 881. II. 426. VI. 808. VII. 420. VIII.
 4. ix. 489. seq. 616. seq. 658. 670. 810. 865. 869. 879. 881. 884.
 seq. x. 383. 396. 448. 455. seq. xii. 105. 113. 787. xiii. 102.
 112. 653.
Orionis Grammatici discipula Eudocia Augusta. x. 60.
Orpheus l. 229. V. 132. VI. 947. 949. x. 12. xii. 181. xiii. 576.
 Thrax ἐξ Ὀδρυσῶν, πατρὶδος Βισαλτίας ix. 334. musicus infi-
 gnis 335. seq. *Orpheus magnus, æqualis Herculis.* xii. 107.
 181.
 ἐν Γεωργοῖς. IV. 172. seq.
Δωδεκατηρίδων initium. xii. 154;
Ἑφημερίδων primi versus. xii. 150.
 ἐν Λεθικοῖς. II. 858. seq. IV. 287. 402. xii. 183. 608.
Musica Orphei IV. 478. genus l. 305. seq. VIII. 9. seq. à Thressia
 discerptus xiii. 160.
Oseas propheta. x. 95.
Palæphatus II. 683. VII. 10. *Stoicus* II. 838. πλείων σαθεὰ πλαραρυ-
 tida scribit. ibid. μεγάλα δ' ἀβρονόμενός τις ἐν ἀλληγορίαις Πα-
 λαίφατος Φιλόσοφος ἐκ ταιικῶν τῶ γένους μηδὲν δὲ λέγων ὑδαμῶς
 τῶν ἐπαξίων λόγῳ πλὴν μόνον ἐν Ἀλκίτιδι δεκ. ix. 407. seq. Ψυ-
 χρῶς καὶ ταῦτα πλὴν λαλῶν πρέποντα Παλαίφατῳ καὶ Φιλοσόφῳ
 ταιικῷ (adde 455.) καὶ κομπολακυθῶσιν. 414. seq. 426. 429. ἔγνωσ
 Παλαίφατέ μοι ὅπως Ψευδάκης καὶ λαλῆς ὑδὲν ημεμβωμένως. 440.
 472. X. 425. seq.
 ὁ ἐκ περιπάτου. I. 557. *Physicus* X. 426.
Palamedes Nauplii Fil. III. 172. an litterarum inventor. VI. 804. seq. X.
 443. 470. XII. 40. 68. nunquam iratus fuit, III. 175.
Pappus II. 152.
Parmenides VII. 522.
Parrhasius Ephesus, pictor. VIII. 399. seq.
Pausanias ἐν Ἀγτιοχέας κτίσει. VII. 168. *De alio Pausania antiquiore Duce*
 XII. 474. seq.

- Pelops Medicus Galeni Præceptor. XII. 18.
 Periander I. 403.
 Periclis decretum Megarenſes à foro Athenis prohibens. X. 952. ſeq.
 Perittas, Περιτῆς. VII. 178.
 Perſarum lex contra ingratos. III. 641. ſeq. σκάρφεις X. 885. Perſæ μα-
 κρόχροα vocant τανυχάρεν. VIII. 950. beneficos ὀροσάγγας X.
 746.
 Petrus Apoſtolorum πετρίς. XI. 1. 55.
 Phaëno Epirotica VII. 550. 551. IX. 815. 811. X. 13. ejus verſus ſex he-
 xametri VII. 559. ſeq.
 Phalaris Pythagoræ æqualis XI. 453. 464. XII. 139.
 Epistolæ I. 669.
 Phayllus Crotoniaſta, quinquertio XII. 641.
 Pherecydes, vide Thales.
 Pherenicus (poëta) VII. 652. 677. 681.
 Phidias ſtatuaris XI. 559. Geladi Argivi F. amico ſuo Agoracruto Pario tribuit
 ejusque credi voluit quas ipſe ſculpſerat imagines Nemefin Rhamnufiam &
 Jovem VII. 930. ſeq. aliæ ejus imagines. VIII. 336. ſeq. Optices &
 Geometriz peritus. VIII. 348. 360.
 Philetærius ἐν λιμενοπόλει II. 87.
 Philiftus historiographus honoratus apud Dionyſium X. 830.
 Philo, Pappus καὶ πᾶς (ita leg. pro πᾶς) μηχανογράφος. II. 152.
 Φιλόγεως (an Lucianus) VIII. 977.
 Philolai Pythagorici librum à viduis emit Plato X. 798. ſeq. ſive Platoni
 Dio potius XI. 43. pro centum minis X. 804. XI. 5. è quo ſcripſit
 Timæum & reliqua. X. 806. de anima, & Timæum & alia XI. 8. ſeq.
 Philoſtephanus (poëta) VII. 652. ejus verſus hexametri afferuntur 670.
 ſeq.
 Philoſtratus II. 784. Rhetor XI. 572. Tyrius VI. 303. Atticus. VI. 304.
 vita Apollonii. V. 394. ἐν βίῳ τυανέως IX. 576.
 Philoxenus Cytherius dithyramborum ſcriptor maluit damnari ad la-
 tomias quam Dionyſii tragædias laudare V. 152. ſeq. X. 841. ſeq.
 Phœnix, Achillis præceptor, an inventor litterarum X. 443. 471. XII. 69.
 Phrynichi Tragædia de capta Mileto, propter quam ille mille drachmis
 multatus eſt ab Ahenienſibus VII. 998. ſeq. prohibitum illam do-
 cere VIII. 2.
 Phylarchus IV. 288.

Pinda-

Pindarus I. 668. 688. II. 617. 705. III. 253. 884. IV. 393. 774. V. 466. VI. 901. VII. 20. (Thebana lyra) 81. 698. seq. IX. 403. 484. X. 732. filius Daiphanti I. 8. 618. ejus ædibus parcere jussit Alexander cum Thebas everteret, *ἐγὼν, αἰπῶν, μὴ καίετε μῦθοποιῶ Πινδάρῳ, ἐπῆνεσε γὰρ πρὸγονον Ἀλέξανδρον ἐκείνῳ*. VII. 412. seq.

Pisides III. 54.

Plato Philosophus x. 534. 548. XI. 11. 140. ex Cynocephalis, vico Thebanorum oriundus, Aristonis F. alio nomine Aristocles XI. 853 seq. venditus à Dionysio. V. 139. seq. venditus Polidi navarcho Spartiatæ x. 865. seq. 874. à Polide eum redemit Archytas x. 998. ter Siciliam adiit. x. 994. dialogos suos Dioni & Dionysio aliisque vendidit. x. 791. seq. 813. XI. 38. obsoniorum condituræ artem tenuit. X. 820. XI. 40. divitibus ac Tyrannis assentatus 823. seq. ab Æginetis prope obrutus lapidibus x. 950. 970. an inventor *ἡττονος λόγῳ*. XI. 706. *ὁ πάντοφ* VII. 543. amicorum nomine Dialogos edidit VII. 943. *ἐξ συγγραφῆς τῆ Πλάτωνος προσάπτεται Σωκράτη*. VIII. 34. vituperatio Rhetoricæ (in Gorgia) XI. 730. seq. 738. seq. idæ. VII. 613. Leges VIII. 937. *ὑδὲις ἀγεωμέτρητ* VIII. 974. Timæo VII. 543. 625. Vide & supra, Philolaus, ac Sophron. Insidiatus regno Dionysii, Dionem ad tenendas regni habenas est hortatus. V. 174. seq.

Plato Comicus I. 517.

Plutarchus I. 20. 820. II. 14. 32. III. 154. 398. 877. IV. 197. 385.

παρὰλλήλῳ IV. 932. VI. 519. 667.

Plutarchus junior. I. 343.

Poëta (Homerus) VII. 869.

Poëtæ Græci in Ægypto instituti x. 498.

οἱ νεώτεροι τῶν ποιητῶν IV. 996.

Politrageici æthoris canis fidelissimus IV. 263.

Julius Pollux ad Commodum Imp. scribens VII. 772.

Polyeletus pistor & statuarius optimus VIII. 320. ejus *κανὼν* XI. 557.

Polygnotus pistor. XI. 561.

Porphyrus VII. 496. 541. 577. *ἐν βίοις φιλοσόφων*. XI. 534.

Posidippus (Poëta) VI. 656. VII. 649. ejus versus hexametri afferuntur VII. 661. seq.

Praxagoras Hippocratis discipulus VII. 970.

Praxiteles λιθουργός VII. 376. seq.

Proclus Philosophus de sphæra, XI. 451.

Procopius Cæsariensis I. 358.

Pronapides Homeri præceptor. xii. 634.

Propheta x. 59. ἀπὸ βιβλίας, προφητῶν συνόψεις κεκτημένων. x. 110.

Protagoras vii. 648. Sophista, xi. 713.

Proverbium μῦθός τῆς τραγῳδίας, hoc est, vulgare: μὴ ἔχων δαίμονα
ἡγόρασε γερῶν xi. 515.

Psalmi locus ix. 359. seq.

Psammiticus Ægypti Rex. ψαμμιτικός Φρενὸς χρεῖαν ἔχω xi. 273.

Mich. Pselli, qui centum annis ante Tzetzen scripsit, laus pulicis. 721.

Ptolemæus vide, Claudius.

Ptolemæus Rex. φιλόλογος καὶ παντὸς καλῆς ζητητῆς καὶ φιλοθεάμων.
III. 897. idem de mirabilibus Indiæ citatur vii. 648.

Ptolemæus Hephæstion ad Tertullam. vii. 387. seq.

Pythagoras iv. 525. vii. 155. 548. x. 534. Pythiadis Samiæ & Mnesarchi
F. id. Ejus genus, ætas &c. xi. 67. seq. silentium quinquennale vii. 1.
280. vitam βαρυχρεόνιον paulisper se abscondens innuit. 283. apud
Phalaridem per quinque menses versatus xi. 463. seq.

Pythagorici libros suos vendere jurejurando prohibentur x. 800. seq.

Python Byzantius vi. 187. seq.

Quintus Κέντος ὁ Σμυρναῖος II. 488. seq.

Regum libri, βίβλας τῶν βασιλεῶν. x. 117.

Rheginus I. 469. VIII. 645.

Rhetorum πεντάβιβλας xi. 113. seq. Vide, Hermogenes.

Οἱ ῥήτορες ἀθέριοι ix. 667. ὡς ῥήτωρ ἀλληγορεῖ. V. 242.

Rufus Medicus. VI. 300.

Salomon. I. 293. VII. 796. ix. 279.

Salonius, Catonis servus ac scriba, vir doctus. III. 113. VI. 310.

Sampson Manoë filius. ix. 103.

Sarabas de arte coquinaria. x. 818.

Sarpedon Catonis junioris pædagogus. III. 194. Catonis scriba. VI.
325.

Scylacis Caryandensis liber VII. 630. seq.

Scythice κάρμ, civitas. παλῆς pisces. VIII. 777.

Septuaginta duo interpretes. xii. 537.

Seriphon Homeri F. xii. 637.

Seth inventor literarum, VI. 783.

Ser-

Servilius Consul & Cæsar Rom. VII. 300. ubi male interpres *de Serviliis & Saris pro de Serviliis Cæsaribus* περὶ Σεβιλίων Καυσάρων.

Sibylla, VII. 550. 566. seq. (adde Jo. Meursii Cyprum lib. 2. cap. 18.) ἡ σοφωτάτη γυναικῶν. 574. χρησμός. ix. 814. 821. seq. x. 23.

Simmias ἐν Ἀπόλλωνι. VII. 695. seq. ubi plures ex illis versus hexametri afferuntur.

Simocattus, III. 100. VIII. 518.

Simonides duo, unus Samius Amorgi F. alter Ceus, I. 619. xii. 53.

Simónides inventor η & ω litterarum. VI. 807. xii. 51. ejus victoriæ quinquaginta quinque. I. 636. IV. 487. Epitaphium I. 635. quinque versus de Orpheo. I. 309. seq. ἄσμα de Marfya. I. 372. de Atreo. I. 431.

Epigramma in eum quem ipse sepelierat. I. 630. seq. primus carmina mercede scripsit. x. 788. VIII. 817. seq. ubi de duabus ejus arcis. Non scripsit hymnos in Deos δια τὸ ἀνάργυρον, quod nullam inde mercedem ferret, sed laudes puerorum. 833. seq.

Sisyphus Cous Teucriscriba qui ante Homerum Iliadem scripserit. V. 829. seq.

Socrates x. 720. VIII. 234. seq. xi. 710.

Solonis legum ἄξονες quadrati & κύρβεις triquetri. xii. 351. seq. νομογονήσας. I. 23. προφητικῶς quædam dixit de Cræso. I. 44. III. 233. seq. VIII. 194. à Thalete monitus V. 359. seq.

Σωφὶς Chronographus. V. 203.

Sophocles. V. 448. VI. 515. x. 300. 581. xii. 577. Sophili filius. III. 271.

de Oedipode. xii. 492. Ajax furens. III. 271. Flagellifer. VI. 656. Electra VII. 240.

Sophonias Propheta. x. 103.

Sophonis Syracusii mimos emit Plato & ex eo dialogos scribere imitatus est. x. 807. seq. xi. 9. seq. emti a Dione pro Platone. xi. 4. 43.

Soranus VI. 300. Ephesius de vita Hippocratis. VII. 987.

Sosibius ὡς ἐν τῷ δάφνιδι φησὶ Σωτίβις. I. 595.

Soterichus. VII. 74.

Sotion. VII. 647.

Sta-

Staphylus Naucraticus. ix. 834.

Stasicles Bithynus Alexandri M. faber ararius. VIII. 409. seq. ix. 96.

Stasini ἔπη. II. 710. seq. κύπρια συγγράμματα scripsit quæ plerique dicunt Homeri fuisse, cujus ille filiam duxit Arsephonem. XI. 1, 638.

Stephanus Diaconus & Martyrum primus x. 131.

Stephanus Byz. III. 816.

Stesichorus. I. 640. seq.

μέλη. I. 682. IV. 488.

Strabo. VII. 723. VIII. 608.

Strato Physicus. VIII. 608.

Stypes* (Στυπῆς) Patriarcha ix. 971. in eum Comœdia cujusdam quæm Tzetzes per contemptum βεβαλοπάπαν vocat ix. 970.

Svetonius ἐν παιδιᾷς de ludis Græcorum. VI. 875.

Synesius VI. 355. ejus laus calvitii. VI. 725.

Σύρων γεγραφαί fabula de regina Dercetone in piscem mutata ix. 509.

τῇ Σύρων καὶ Ἑβραίων δὲ κατ' ἴσον (ita leg. pro κτίσον) διαλέκτῳ
μελῶν δὲ θηλοῖ βασιλίσσαν, ὃ μάλλ' βασιλέα. ix. 776.

Talasio Latinorum, Hymenæo Atticorum respondens. XI. 1. 613.

Tantalus ἀρχιερεὺς & Physicus. V. 458. seq.

Tarrheus ἐν παροιμίαις. VIII. 19.

Terpander κιθαρωδός. I. 385. seq.

Teucer Phalaridis scriba. V. 837. seq. XI. 1. 147.

Thales IV. 525. Pythagoras cum Thalete audivit Pherecydem, xi.

37. Solon à Thalete monitus. V. 359. seq.

ejus machinæ & lunaris fossa. I. 821. IV. 497.

Thamyris Musicus VII. 93. seq. ποιητῆς γενναῖ' συγγράψας κοσμο-
γένειαν πενταχιλίοις σίχοις. 97.

Theagenes ἐν τῷ περὶ Ἀγνίης. VII. 313.

Thearion scripsit de arte coquinarum. x. 818.

Themistius. VI. 329.

Themistogenis Syracusii nomine suam Cyri anabasin edidit Xenophon. VII. 940.

Theocritus II. 580. XI. 1. 945. Chius. III. 65.

Theodectes Rhetor. XI. 1. 570.

Theodoritus ἐν βιβλῳ τῇ ἰδίᾳ ἢ θεραπείαν ἔγραψεν ἐλληνικῶν παθῶν
δε ix. 867.

Theodorus Psalter, IV. 265. ubi de cane ejus fidelissimo.

Theodorus Medicus sub Mauritio Imp. Chaganum amicum fecit Romanis. III. 236. IV. 574.

Theo-

* Leo Stypiotes Patriarcha CPol. ab A. 1134. ad 1143.

- Theodorus Samius Teleclis F. sculptor insignis. VII. 214.
 Theolaus Homeri F. x111. 637.
 Theologus (Gregorius Naz.) V. 99.
 Theophilus Pro Cos. patricius, qvæstor & præfectus CPol. ἐν θύμῳ
 λιώσει παραθαλασσίαις. II. 88.
 Theophrastus, Tyrtamus ante dictus. xi. 860. ix. 936. memoria va-
 lens. 938. ætatis anno XCIX. scripsit χαρμητῆρας. 942. seq.
 Theopompus ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας. x11. 359.
 Theramenes. vide Euripides.
 Therfites contumeliis in heroës celebris. VII. 898.
 Theffalus Hippocratis F. artem medicam ab eo edoctus. VII. 969. seq.
 Timæus IV. 277. Siculo.
 Timanebis pīstoris Palamedes. VIII. 404.
 Timarchus Arizeli F. Orator contra Æschinem VI. 10. contra De-
 madem. VI. 17. contra Neæram. VI. 36.
 Timon Echekratidis fil. misanthropus. XII. 274. seq.
 Timon in sillis x. 811.
 Timothei Grammatici Gazæi, qvi Anastasii Imp. temporibus scripsit
 (de animalibus) IV. 168.
 Tragicorum πυκτίδες. III. 322. 321.
 Tryphiodorus. IV. 997. VI. 865.
 Tyrtæus I. 692. seq.
 μέλη. IV. 488.
 Virgilius II. 31.
 Uranius ἐν τρίτῳ Λαβυρινθίων VII 731. seq.
 Vulcanus Ægyptius tempore Noë, inventor ignis & artium quæ igne exercen-
 tur x. 492. seq.
 Xenophanes. VII, 522.
 Xenophon. I. 51. 56. III. 646.
 in Cyropædia. III. 562. illam Themistogenis Syracusii, amici sui
 nomine edidit. VII. 940.
 Zachariæ prophetæ Metaphrasindi ἐπὶ αὐτῶν scripsit Eudocia Augusta. x. 64. 92
 Zenothemis (poëta) VII. 652. 678. ἐν τῷ περὶ πλῶ 684. ubi disti-
 chon ex eo affertur.
 Zethus & Amphion vide Amphion.
 Zeuxis Ephesius, pīstor. VIII. 389. seq. 403.

Mm

CON.

VI. CONSTANTINUS HARMENOPULUS ad medium duodecimum sæculum refertur à multis, & nominatim à præstantissimo Caveo & a Petro Bælio (Reponse aux questions d'un Provincial T. 1. chap. 53. p. 482.) quare hoc etiam capite illi locum dare volui. Verius tamen est, medio sæculo decimo quarto demum illum floruisse, ut ex jam dicendis patebit. Natus est circa A. 1320. CPoli a) patre Curopalata, matre Muzalona Jo. Cantacuzeni Imp. consobrina. Ad XVI. annum ætatis liberalibus Græcorum disciplinis à *Philastrio* Monacho Studita institutus, post auditum *Leonem* Monachum b) ad annum usque vigesimum latinis litteris navavit operam sub *Aspasio* Monacho Calabro, quem ad id pater Constantini magna mercede ex Italia conduxerat. Hinc ad Jurisprudentiam se contulit doctore *Simone Attaliata*, pronepote Michaëlis illius cui Juris Compendium Græci debent. Eo magistro velocissimi ingenii juvenis ad eam sapientiæ famam pervenit, ut duodetrigesimo ætatis anno *Antecessoris* nomen meruerit, quod non nisi senibus Principes Græci & Legum stipendia emeritis plurima concedebant. Trigesimo ætatis anno *Iudex Dromi*, quod civile Dicastarum supremum tribunal fuit, renunciatus, & inter Consiliarios adscitus Principis c) quos inter primum locum obtinuit minimus omnium ætate, tanta cum integritatis & sapientiæ gloria id muneri executus est, ut Cantacuzeno, è folio quod occupaverat deturbato d) nullam fortunæ aut dignitatis mutationem sit passus, quin imo, patre defuncto, auctus honoribus, *Sebastus* & *Curopalata* ad Cæsarem * propius accedere iussus sit. Opibus, dignitatibus, opulentoque Bryennii conjugis matrimonio felix ad Legum interpretationem se contulit, tanta ubique & gravitate & eruditione, quantam nobis ubique ingerunt ejus in *Digestum* e) ac *Codicem* luculentissimi *Commentarii*, *explanationes Novellarum*, *Prochiron Juris utriusque*, aliæque quæ passim

a) Accuratam hanc de Harmenopulo notitiam debeo Nicolao Comneno Papadopoli pag. 143. prænotionum mystagog. editarum Neapoli 1695. fol. Comnenus testatur se usum Georgii Corellii & Maximi Planudæ Paralipomenis ad Bibliothecam Photii.

b) Hunc cum non diu post Archiepiscopum Mytilenæ fuisse constet, Nic. Comnenus eundem putat fuisse cum Leone Magentino cujus commentarii in scripta Aristotelis exstant.

c) Joannis Cantacuzeni Imp.

d) A. C. 1355.

* Joannem Palæologum.

e) De his Harmenopuli scriptis partem adhuc ineditis plura dixisse se Comnenus testatur in opere quod inscripsit *Græcia Sapientiæ testimonium*. Illud non vidi.

passim Latinis Jctis ad auctoritatem presentissimam evocantur, quæque tanti Græcis habita sunt quanti olim priscis Latinis effata Scævola, Pauli, Caji, Ulpiani, aliorumque hujusmodi, quorum in jure summa auctoritas. *Sapientissimum* appellatum à Michaële Balsamone, f) *Peritissimum legum* à Nicolao Cabasila g) *Os jurisprudentia* antonomastice, & *Jurisconsultum κατ' ἐξοχήν* à Nilo Rhodio h) & ab ipso Philotheo i) Patriarcha CPol. *Thesaurum Nomicum*, disces ex pluribus Virorum hujuscemodi monumentis. Circa quadragesimum ætatis annum Canones attigit, cum *præfatus Theffalonica* summo cum *Nomophylacis* imperio per otium amavit Sacra tractare, ea diligentia & fide, ut inter Canonistas Græcos principem locum judice Nicolao Comneno obtineat, & Nilo Rhodio vocetur νομοδιδάσκαλος καὶ Κανόνων ἑρμηνευτὴς ἀνεπίληπτος, suffragante Georgio Coreffio additionibus ad Bibliothecam Photii & Christophoro Campana Chio Canonarcha de vi canonum, scholio ultimo. Diem obiit supremum CPoli A. 1380, vel 1383.

Constantini Harmenopuli scripta edita.

1. Ἐξάβιβλος, sive *Πρόχειρον νόμων*, *Promtuarium juris Civilis* in sex libros, titulos LXXXII. divisum, quod una cum *ecloga legum Georgicarum ex jure Justiniano*, Græce cura *Theodorici Adami Svalenbergii* lucem vidit Parisiis apud Christianum Wechelum 1540. 4. Latine vertit D. *Bernhardus à Rey* Colon. 1547. 8. apud Martinum Gymnicum, & ex secunda recognitione ibid. apud Gualtherum Fabricium 1556. 8. Et cum enchiridio usum feudalium per interpretem addito, 1566. 8. Accuratus deinde & elegantius, additis etiam scholiis *Joannes Mercerus*, cum præfatione ad *Michaëlem Hospitalium* Lugd. 1556. 4. & Laufannæ, apud Franciscum le Preux, illustriss. D. Bernensium typographum 1580. 8. Hinc Græce & Latine cum Merceri versione & scholiis, & paratitlis *Dionysii Gosbopredi* & Variarum Lectionum libello ex Codice MS. Jacobi Lectionis: & nomenclatore Græcarum dictionum *Juris ad Harmenopulum*, Genev. 1577. 4. Germanice Harmenopuli *Hand-Buch und Auszug Kayserslicher und Bürgerlichen Rechte* / D. *Justo Gobleto* interprete Francof. 1566. 1576. fol. MStum hoc opus in variis Bibliothecis ut Cas-

M m 2

rea

f) in Anaphora III. c. 5.

g) in quæst. de matrimonio, apud Christoph. Campanam Canonarcham.

h) in sylloge Canonum ad Canones Concilii CPol. sub Cantacuzeno.

i) Orat. 2. de Pace Christi.

rea Lambec. VI. pag. 45. Coisliniana pag. 218. &c. Privata quidem auctoritate sed singulari studio concinnatum fuit ab Harmenopulo hoc Promptuarium, compendiumque Juridicum, supplens & emendans defectus veteris *προχέρον* quod in XL. tributum titulos auspiciis Basilii Macedonis, Constantini Porphyrogenetæ & Leonis sapientis pridem compositum ipse commemorat: explanationibus etiam succinctis quibus leges adductas Principum & Jctorum veterum responsa illustrat, illud locupletavit, quas Mercerus atque inde Godofredus & minori typorum chaarctere & præposito *Χολις* vel *ἐπεξηγήσεως* titulo solent distinguere.

2. *Επιτομή τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*. *Epitome divinorum & sacrorum Canonum* (tributa in sectiones sex, 1) de Episcopis 2) de presbyteris, Diaconis, subdiaconis atque ephorcistis 3) de clericis. 4) de Monachis & Monasteriis. 5) de Laicis. 6.) De mulieribus.) *πρόχειρον* juris canonici Vocat Nic. Comnenus p. 219. prænot. *Mytagogicar*. Cum scholiis *Citrensis* τῆ Κίτρης qvi p. 11. nominatur, & *Philothei*, (qvi Patriarcha CPol. fuit A. 1354. & ab A. 1362. ad 1376.) Græce & Latine prodiit in *Marquardi Freberi* Jure Græco Romano lib. I. pag. 1..71. ex Græco Jo. Sambuci codice, adjuncta Latina Jo. Leunclavii versione. Francof. 1596. fol. Hæc Epitome in aliquot Codicibus Cæsareis exstat manu exarata teste Lambecio V. p. 160. & VI. p. 35. ac 38. quos cum editis conferri, postremum præcipue, opere prætium fuerit. Ex eodem, & nota Philothei adjecta non licet de ætate Harmenopuli dubitare, quam ideo hic etiam adscribere haud gravabor. Τὸ παρὸν ὅλον τὸ βιβλίον τῶν τε θείων καὶ φιλευσεβῶν νόμων καὶ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων συνετέθει πολλῶ πόνῳ, καὶ ἔτιως ὠργανόθη παρὰ τῆ πανσεβάστη νομοφύλακῃ τῇ εὐαγῆ βασιλικῇ σεκρέτῃ καὶ κατὰ τῆς θεοσώστη πόλεως Θεσσαλονίκης κυρῆ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τῆ ἈΡΜΕΝΟΠΟΤΑΟΥ ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς εὐσεβεστάτης καὶ φιλοχρίστης Δεσποίνης ἡμῶν καὶ Αὐταοκρατορίσσης κυρῆς ἈΝΝΗΣ τῆς Παυλογίνης, καὶ τῆ ἐρχομωτάτης ταύτης ὑἱᾶ, τῇ εὐσεβεστάτῃ καὶ φιλοχρίστῃ βασιλεῶς ἡμῶν καὶ Αὐτοκράτορῃ Ῥωμᾶίων κυρῇ ἸΩΑΝΝΟΥ τῇ Παλαιολόγῃ ὅς ἐστι ἀπὸ κτίσεως κόσμου τῶν γ', ἡνδικτιῶν γ'. Hoc est: *Præsens hic totius Liber divinarum ac riarum Legum & sacrorum atque divinorum Canonum paulo labore compositus & ita instructus est ab admodum venerabili Nomophylace sacri Imperatorii Secreti & Judice à Deo servata Urbis Thessalonica, Domino CONSTANTINO HARMENOPULO, sub Imperio piissima & Christum amante Domina nostra atque Imperatricis, Domina ANNÆ Palæologina, & dilectiss-*

ad Filii ipsius, piissimi & Christum amantis Regis nostri atque Imperatoris Romanorum, Domini JOANNIS Palaologi, anno à creatione Mundi 6853, Indictione decima tertia, sive anno Christi 1345. Huic suffragatur, quod idem Philotheus in ἀνατροπῇ τῶν γεγραμμένων παρὰ τῷ Ἀρμενοπύλῳ ἀναθεματισμῶν quam in Codice Regio 2023. lectam sibi laudat etiam Cangius glossario in κελύξ. Harmenopulum velut adhuc spirantem alloquitur his verbis: ὁ περὶ τὰυτα σοφὸς σέβασε νομοφύλαξ καὶ καθολικὴ κελτὰ Ἀρμενόπυλε, πῶς ἔ καὶ κἄν τοῖς γεγραμμένοις προσέθηκας; cum peritus sis hujusmodi rerum, venerabilis Nomophylax & iudex generalis Harmenopule, cur non hoc quoque scriptis adjecisti &c. Unde jam in edito A. 1650. opere de Synedriis lib. 1. cap. 10. p. 213. seq. Jo. Seldenus monuit de Harmenopuli ætate aliter esse omnino decernendum quam viris doctis fuerat hætenus receptum, qui retulerunt ad sæculum duodecesimum, ut Marquardus Freherus in Chronologia Juri Græco Rom. præfixa, Josephus Maria Svaresius in notitia Basilicorum, Jac. Gothofredus in manuali Juris, Philippus Labbeus & Casimirus Oudinus, & Lud. Ellies du Pin de scriptoribus Ecclesiasticis, Tho. Ittigius præf. ad librum de hæresiarchis p. 18. Jo. Doujatius prænot. Canon. p. 428. aliiq.

3. Περὶ ὧν οἱ κατὰ καιρὸς αἱρετικοὶ ἔδοξαν. De opinionibus hæreticorum qui singulis temporibus exstiterunt. Incipit: Ὅτι περὶ τὸν Ἄρειον. Sine ordino temporis differit breviter 1) de Arianis, 2) Macedonianis, 3) Sabellianis 4) Apollinari, 5) Eutyche & Dioscoro, 6) Paulo Samosateno, 7) Nestorianis, 8) Sergio, Pyrrhoque Monothelitis, 9) Origenianis, 10) Petro Fullone, 11) Marcionitis ac Manichæis, 12) Marcello, Photino & Sophronio, 13) Eunomianis, 14) Novatianis & 15) Sabbatianis, 16) Montani sectatoribus, 17) Donatistis, 18) Massalianis qui etiam Enthusiastæ & Valentiniāni (ita dicti quod Valentini & Valentis Imp. temporibus pullulaverint.) Denique de Eleutherio Paphlagonæ atque 19) Bogomilis, & πρὸ πολλῆς τῆς καὶ ἡμᾶς γεγεᾶς. non diu ante nostram memoriam. Prodiit ex Jo. Sambuci Codice Græce cum Latina Jo. Leunclavii versione ad calcem legationis Man. Comneni ad Armenios Basil. 1578. 8. p. 557-576. & in jure Græco Rom. Freheri pag. 547. Francof. 1596. fol. & in auctario Bibl. Patrum Duceano Paris. 1624. Tomo 1. & in Bibl. Patrum, Morellianæ edit. A. 1644. 1654. Tomo XI. Latine sapius in cæteris Bibliothecæ Patrum editionibus & ad calcem Honorii de hæresibus, Helmst. 1676. 4.

4. Περὶ πίστεως ὀρθοδόξου, de fide Orthodoxa. Incipit: πιστεύου καὶ τὸν ὄντως Χριστιανόν. Libello de hæresibus subjicitur Græce & Latine

ne in prima editione p. 576-583. & in omnibus cæteris jam memoratis similiter recusum. In Codicibus autem Cæsareis hæc expositio fidei libello de hæresibus instar proœmii præmittitur, ut notat Lambecius VI. pag. 35. 39. Eandem bis memoriter recitasse dicitur Harmenopulus morti vicinus eo ipso die quo CPoli obiit sub Manuele Palæologo, Kalendis Martii anno ætatis LXIII. Christi 1380. vel 1383. ut accuratius à Coreffio supputari notat Comnenus pag. 144. In hac Ecchlesi Allatius II. 2. de consensu §. 8. pag. 493. monet contra Harmenopuli mentem addita ab editoribus juris Græco Romani pag. 552. verba: καὶ τῷ υἱῷ, *ac Filio*, ubi de Spiritus S. processione sermo est. Quod facile crediderim licet futilem conjecturam Nic. Comnenus appellat. Certe in prima Leunclavii editione A. 1578. pag. 578. tantum legitur: τὸ συναυδίως ἐν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶς ἐκπορευόμενον.

5. *Donatio Constantini Magni* Silvestro Papæ ut ajunt facta, quam ex Græca Harmenopuli versione dedi Volum. VI. p. 5. vulgaverat è Græco Codice Regio Parisiensi Jul. Cæsar Bulengerus lib. 2. de Imperio Rom. c. 6. Exstat etiam in Codicibus Cæsareis de quibus Lambecius V. pag. 244. & VI. p. 35. 38. Nec non in Barocciano Bibl. Bodlejanæ, Codice 149.

6. *Tomus contra Gregorium Palamam* Græce & Latine editus sine nomine auctoris ab Allatio in Græcia Orthodoxa Tom. 1. pag. 780-785. Rom. 1652. 4. Harmenopulo vindicatus à Nic. Comneno pag. 144. prænotionum Mystagogicarum. Incipit: Ἡ μὲν παρὰ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ Χριστῷ.

Scripta Harmenopuli inedita.

7. *Dissertatio de jejuniis quadragesimalis, aliorumque nonnullorum solemnium jejuniorum origine ac ratione.* Incipit: ἰστέον ὅτι τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην τεσσαρακοστὴν νηστεύομεν ὡς τῷ χεῖνι ὅτι ἀποδεκάτωσιν. MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. VI. p. 37. seq.

8. τὰ ὀφφίκια τῷ παλατίῳ. τὰ ὀφφίκια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. *Catalogus Officiorum Aula Imperatoria & magne Ecclesie CPolitanae S. Sophiae*, id. p. 36. & 40.

9. *Narratiuncula de tribus tomis Synodicalis* sub Imp. Constantino Porphyrogenneto sub Imp. Manuele Comneno & Mich. Palæologo compositis; in quibus anathemate percutiuntur quicunque contra Imperatores seditionem excitant, & per vim aut insidias Imperium in-

invadere nituntur vel eorum adjutores & conscii. Incipit: ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τῆ Περιφ. id. p. 35.

10. *Lexicon τῆ σεβαστῆ καὶ κατὰ Θεσσαλονίκης τῆ Ἀρμενοῦ πάλαι λεξικὸν κατὰ σοιχειὸν περιέχον τὰ κοινῶς γραφόμενα ῥήματα*. Cujus pars MS. in Bibl. Cæsarea. Nescio idemne an aliud quod septem folia in quarto implens exstat integrum in alio Codice atque inscribitur, *λεξικὸν κατὰ σοιχειὸν περιέχον τὰ πολυώνυμα τῶν ῥημάτων*. Incipit: ἀγαπῶ, Φιλῶ. Vide Nesselium I. p. 398. & IV. p. 120. Quod vero ab Dupinio T. IX. Bibliothecæ scriptor. Eccles. p. 200. memoratur Harmenopuli Dictionarium, *Dictionnaire du Droit Civil*, haud diversum est ab ejus Promptuario sive Prochiro juris, de quo supra dictum. Vide Bælii respons. ad quæstiones hominis à Provincia cap. 53. T. 1. p. 482. seq.

11. A Nicolao Comneno in prænotionibus mystagogicis præterea subinde allegantur Harmenopuli *scholia in Pandectas* ut p. 235. 238. 239. 268. 282. 400. in *Codicem* p. 320. 321. in *Novellas*. p. 322. 388. in *Novellam Leonis* ibid. & 197. *Libellus de testibus* p. 403. *Libellus de testimonio quomodo fiat* quem in suam synopsin juris retulit Thomas Diplovatcius id. 384. *Epistola* 21. ad *Sclerum* p. 226. 362. Idem Comnenus observat Harmenopulum libenter infiltrare vestigiis Jcti inter Græcos. celebris Tipuciti, p. 884. & Canonum interpretis Theodori Prodromi p. 364. Multus etiam in eo Comnenus est p. 144. & 251. ut Harmenopulum Balsamoni præferat & à schismate Photiano alienum fuisse probet, insultetq; Maximo Margunio, Balsamonem præ illo extolienti. Eundem Margunium Harmenopuli *Orationes* citantem refellit p. 272. negatque Orationes ullas aut dixisse vivum, aut fato functum reliquisse. *Ipse enim, inquit, initio commentariorum suorum in Digestum se infacundum & tardioris pronuntiationis hominem fatetur, eamque causam afferre, ob quam à dicundis causis impendendoque Clientibus patrocinio se transtulit ad quietiorem Legum meditationem.*

Alii CONSTANTINI.

Constantinus quidam cujus mores laudat, fortunam deplorat Æneas Gazæus Sophista Epist. IX.

Constantinus *Acropolita*, Logotheta, Georgii Acropolitæ f. de quo Volum. VI. p. 449.

Constantinus *Afer* peritus artis Medicæ, & Monachus Casinensis Benedictinus circa A. 1072, varia ut ex Arabico sic ex Græco idiomate

- mate in Latinum transtulit, de quo dixi ad Trithem. de script. Eccles. c. 286. Vide & Antonium Pagi ad A. 1087. n. 13.
- Constantinus Antiochenus** presbyter qui S. Chrysostomi homilias in Epistolam ad Hebræos à notariis exceptas, ἀπὸ σημείων post ejus fata in lucem protraxit. Ad hunc Chrysostomi Epistolæ. De eodem Palladius in vita Chrysost. p. 144.
- Constantinus Cabasilas** Dyrrhachii Metropolita, qui Joanni Citri Episcopo quæstiones proposuit, ad quas ille respondet in Jure Græco Rom. lib. V. p. 323.
- Constantinus Casariensis** de quo infra p. 679.
- De Principibus & Hospodaribus Moldaviæ eruditiss. nostra ætate, Constantino *Cantemirio* * & Constantino *Demetrio* adi Diarium Lipsiense *Neuer Bücher-Saal* parte XLI. p. 376. seq.
- Constantinus Chliarensis**. Vide infra, Patriarcha.
- Constantinus Chrysomallus** de cujus scriptis & erroribus circa A. 1137. CPoli damnatis Leo Allatius lib. 2. de consensu c. 11. §. 1. p. 644. seq. & Gvil. Beveregius ad can. 60. Apostol.
- Constantinus Diaconus** CPol. & Chartophylax cujus homilia in omnes Martyres laudatur in Synodo septima, Actione quinta. Incipit: αἱ μὲν χεῖρὲς πανηγύρεις ὅσαι τὸ φῶς. Vide Allatium de Synodo Phot. p. 541. Non diversus hic mihi videtur à Constantino Chartophylace de quo Theophanes ad A. 790. De ejus solutionibus quæstionum Canoniarum vide Lambecium. V. p. 231.
- Constantini** quam plures *Episcopi* memorantur in subscriptionibus Conciliorum quas vide apud Harduin. T. XI. p. 426. seq.
- Georgius Constantinus**, commentitius pro Georgio Codino, vide infra p. 699.
- Constantinos Imperatores** undecim cum annis quibus præfuerunt, ordine recensitos habes Volum. VI. p. 752. Speciatim de Constantino Magno ejusque scriptis dixi in eodem volumine p. 1. seq. De scriptis Constantini Porphyrogenetæ p. 486. seq. Constantini Despotæ Novella dictata à Theodoro Decapolita, MS. in Bibl. Cæsarea.
- Constantinus Lascars** Byzantius, cujus Grammatica per Dionysium Paravisinum excusa Mediolani A. 1476. 4. ex recognitione Demetrii (Chal-

* Hujus filius Seryanus Cantemirinus ineunte septimo anno ætatis A. 1714. potentissimo Russorum Imperatori Petro Alexidi Panegyricum dixit Græcè & Latine excusum Petroburgi.

Chalcondylæ) Cretenſis, exſtat Hafniæ apud nobil. virum Frid. Roſſgaardum. Verſio quæ in Veneta editione acceſſit, inepta eſt iudice H. Stephano, & quæ ſcriptorem ipſum contemptibilem reddat. p. 42. de Græcæ lingvæ ſtudiis. Compendium octo partium Orationis, cum verſione Joannis Creſtoni, Placentini Monachi, Mediolan. 1480. 4. Alias editiones memoravi Volum. VII. p. 39. Expoſitio Vaticanii Coſroæ, Regis Perſarum, de Imperio Romano, MS. in Bibl. Cæſarea. Lambec. V. p. 252.

Constantinus *Lichudes*. Vide infra, in Patriarcha.

Constantinus *Manafſes* de cujus Chronico ſcripto verſibus politicis circa A. 1150. & in A. 1081. deſinente, dixi Volumine VI. p. 157. Idem MS. in Bibl. Coſliniana p. 587. Neſcio diverſusne ab hoc ſit Constantinus, Imperatori quæ non nominat ab Epistoſis, inter Hiſtoricos Byzantinos laudatus à Georgio Codino p. 17. Origg. CPol. Ex Constantini Manaſſæ libro ſecundo *Hodæporici*, verſibus Jambicis ſcripti, locum affert Allatius in notis ad Georgium Acropolitam p. 201. Idem habuit MS. ſed in codice à tineis blattisqve male habito miſereq; eroſo hujus Constantini ἐκφρασιν εἰκονισμάτων κατὰ μέσον μὲν ἐχόντων τὸν Κύκλωπα τὰς Ὀδυσσεῦς ἐταῖρους διασπαράσσοντα καὶ ἐσθίωντα, τὸν δὲ Ὀδυσσεῖα εἶναι ἀσκὸν προφέροντα καὶ δεξιέμενον πόσει τὸν Κύκλωπα. Descriptionem imaginum in medio exhibentium Cyclopem Ulyſſis amicos diripientem & vorantem, Ulyſſemqve prolato vini utrè Cyclopem potu excipientem. Incipit: οὐδὲν ἄρα φιλοκάλε ψυχῆς ὀλβιώτερον εἶδ' ἅμα καὶ φιλολόγῳ εὐρεθῆ. Præterea ἐπικηδεῖον πρὸς τὸν ἀποιχόμενον ἐπὶ τῶν δεήσεων κύριον Νικήφορον τὸν Κομνηνόν. Epicedium in obitum Nicephori Comneni, supplicum libellorum Magistrī. Incipit: Ἀῖθρᾶβων γῇ πιότατῃ καὶ μήτηρ γονίμων χυμῶν, αἶρες δὲ εὖ κεκραμμένοι.

Constantinus ex Samolatenſium vico Mananale *Manichæus* de quo Photius libro 1. contra Manichæos. Montfauconi Bibl. Coſlin. p. 358. ſeq.

Constantinus *Meliteniota* Archidiaconus CPol. Λατινόφωνος quicum Patriarcha ſuo Joanne Vecco in exilium pulſus obiit A. 1284. de illo dixi Volum. IX. p. 198.

Constantinus *Papa* ab A. C. 708. ad 715. Ad hunc Epistoſa Apologetica Joannis CPol. Tom. 3. Concil. Harduin p. 1838. Ejus Epistoſa ad Brithvvaldum Archi Ep. Cantuarienſem id p. 1827.

Nn

Con-

Constantinus Anti Papa A. 767. cujus nonnulla leguntur in Volumine Epistolarum Pontificum quod edidit Gresserus, Ingolstadt. 1613. 4.

Constantini Patriarcha CPolitani fuere quinque, vel saltem quatuor: nam de primo quem Cestinum vel Castinum alii vocant, & tertio sæculo volunt fuisse, non adeo exploratum. 1) Constantinus Cancellarius, fuit ab A. 674. ad 676. 2) Constantinus Episcopus Sylæi, ab A. 754. ad 766. de quo Historia Miscella XXII. 24. 41. 46. seq. 3) Constantinus Lychudes, ab A. 1059. ad 1064. cujus decreta duo Synodica de servo criminali & de Sacerdote cædis reo ac deposito, in jure Græco Rom. lib. IV. pag. 264. 265. & apud Thomam Diplovatacium in Synopsi juris Græci. Et 4) Constantinus Chliarenus, A. 1154. cujus Synodica varia citat in prænotationibus Mystagogicis Nicolaus Comnenus, ut de Clerico milite p. 250. De nuptiis pag. 286. De perjuriis pag. 287. & de homicidiis latronum * p. 257. quod exstat in jure Græco Romano lib. III. p. 210.

Constantinus Psellus de quo Allatius libro de Psellis sect. 50. & 80. Hunc mutato nomine eundem cum Michaële Psello, Michaelis Ducæ præceptore esse putabat Cangius in glossario Græco p. 1637.

Constantinus Reginus, qui ex Protosecretario (corrupte Αsyncritus pro ἀσκητής Lambec. VI. p. 200.) Roberti Gviscardi, Nortmannorum, Apuliæ, Calabriæ & Siciliæ Ducis A. 1072. factus est Monachus Casinensis, idem cum Constantino Afro de quo supra.

Constantinus Sacerdos, ad quem circa A. 1095. scripsit Philippus solitarius auctor Dioptræ, de differentia inter intercessionem & auxilium Sanctorum.

Constantinus Siculus Philosophus, cujus carmen Græcum Anacreonticum alphabeticum super periculo parentum & fratrum suorum in mari, MS. in Bibl. Cæsarea memorat Lambecius V. p. 295. Incipit: ἀπὸ μουσικῶν μελῶδων.

Constantinus Tarsensis sive *Tarsita*, cujus Epigramma Græcum in Antiochi Monachi Pandectem, ex Codice quem totum manu ille sua scripserat, edidit Lambecius III. p. 138. Aliud in librum S. Chrysostomi de Virginitate.

Constantinus Tii in Ponto Episcopus, qui synodo Photianæ interfuit, cujus homilia in S. Euphemie reliquiarum inventionem exstat Latine apud Lipomannum Tomo VI. & apud Surium XI. Julii. Græce incipit: ἤκω τὸ ἐπίταγμα Φέρον. MS. in Bibl. Bodlej.

Con-

* Memorat Harmenopolus in synopsis Canonum p. 59.

Constantinus *Barinus* sive *Varinus*, qvi CPoli libros quosdam Græcos manuscriptos habuit, quorum Catalogus exstat apud Possevinum ad calcem Tomi II. Apparatus sacri p. 45. 46. in his fuit Symmachi interpretatio Psalterii & totius Vet. Test. Zachariæ Rhetoris Hist. Ecclesiastica, aliaque eximia quæ necdum lucem viderunt monumenta.

Constantinus recens scriptor, qvi versibus politicis Græco barbaris expressit historiam Apollonii Tyrii. Prodiit Venetiis A. 1600. & 1696. 8. διήγησις ὡραιοτάτη, Ἀπολλωνίου τῆ ἐν Τύρῳ ἐπιμύδα.

De *Roberto Constantino*, cujus insigne Lexicon Græco Latinum habemus, dixi supra p. 77. seq.

VI. NICON Monachus & Archimandrita Armenius, sanctitatis & miraculorum fama celebratus, & quod jugiter inclamaret agendam esse pœnitentiam, cognomento appellatus μετανοῶν, *pœnitentiam agite*, diem obiit A. 998. Memoriam ejus celebrant Martyrologia & Menologia XXVI. Novembr. Vitam ejus A. 1150. scripsit Abbas quidam patria Lacedæmonius, incipit: αἱ ἐν τόπῳ ἡ χεῖρα, γνώμη δὲ μᾶλλον σεβρᾶ. Latine vertit Sirmondus, ex qua plura affert Baronius Tomo X. Annalium ad A. 961. 969. 969. 981. 982. 986. 998. Hujus ut putant Niconis breve sed non exigui momenti scriptum περὶ τῆς δυσσεβῆς θρησκείας τῶν κακίστων Ἀρμενίων, *de impia pessimorum Armeniorum religione*, ad calcem Balsamonis pag. 86. & apud Beveregium notis ad can. 56. Trullan. pag. 158. seq. & in Bibliothecis Patrum ut T. 25. edit. Lugd. pag. 327. Latine editum ex versione non felici semper Gentiani Herveti. Sed Græce & Latine exhibetur à Cotelero in notis ad Patres Apostolicos, ad lib. 2. Constitut. Apostol. cap. 24. pag. 235. 236. incipit: τὰ παρὰ τῶν Ἀρμενίων γινόμενα παραλόγως. Et cum hac meretur conferri quam dedit idem ad lib. V. cap. 13. pag. 314. ἀπότάξις τῶν αἰρετικῶν Ἀρμενίων, *Renunciatio hæreticorum Armeniorum*. Incipit: Ἐγὼ ὁ δὲνα ἡ ἡμεῖς &c. Usus est Cotelerus Codice Græco Regio Paris. 1818. Post Balsamonem & in Bibliothecis Patrum præmittitur Latine Niconis ex *Epistola* ad ἑγκλειστον sive inclusum monachum, *de injusta excommunicatione*. Incipit: Scias autem pater. Sic eadem est quam memorat Lambecius VI. pag. 31. illum oportet esse juniorem Niconem, quoniam in illa mentio Nicolai Grammatici, qvi Patriarcha fuit CPol. ab A. 1084-1111. Fuit vero & alius Nicon junior, Monachus Rai-

thenſis Palæſtinus, qvi ſub Constantino Duca * circa A. 1060. collegit Πανδέκτην τῶν ἐρμηνειῶν τῶν θείων ἐντολῶν τῇ Κυρίῃ, *Pandectem de interpretationibus mandatorum divinarum*, duobus diſtinctum libris & λόγῳ ſive capitibus LXIII. Adhuc ineditus, dignus autem luce, in variis Bibliothecis ut Regia & Coiſliniana Mſtus ſervatur. *Ornat*, inquit Cotelarius, ** *Bibliothecam Regiam optimus liber, qui collectus eſt ex divinis Scripturis, ſacris Canonibus, testimoniis ſanctorum Patrum, aliisque monumentis Eccleſiaſticis, nec non legibus civilibus.* De Coiſlinianis Codicibus celeberrimus Montfauconus in Catalogo Bibl. Coiſlinianæ p. 111. & p. 197.

Initio huius libri a S. Nicone adornati præmittitur prologus hoc titulo, λόγῳ διαλαμβάνων περὶ τῆς ὑποθέσεως τῇ βιβλίῃ τῶν ἐρμηνειῶν. Principium ſic habet, αὕτη ἡ βίβλις τὰς τε Κυρίῃ μὲν ἐντολάς καὶ τὰς τούτων ἐρμηνείας περιέχει. Deinde ſequitur præmiū in librum Niconis hoc initio: ἔδει μὲν ἡμῶς, Φησὶν ὁ θεὸς χρυσοῦσθαι, μὴ δὲ δέσθαι. Eſt totum opus ampliffima collectio locorum Scripturæ, SS. PP. & Scriptorum Eccleſiaſticorum, itemque Synodorum. Scriptores autem & Synodi unde loca deſumpta fuerint, hi ſunt :

Alexander ad magnum Eusebium. (Macarius Alex.)
Ammonius ex interpretatione Actorum Apostolorum.

Anaſtaſius Sinaita.
Conſtitutiones Apoſtolicæ.
Athanafius.
Barſanuphius.
Baſilius Magnus ἐκ τῶν παροιμιῶν.
Caſſianus.
Chronicon (fortaſſe Syncelli.)
Ex Chronico Imperatorum de tempore Baſilii Macedonis.

Clemens Rom.
Clementia ſeu Clementina.
Cyrillus Hieroſolymitanus.
Diadochus.
Didymus.
Dionyſius Arcopagita.
Dionyſius Alexandrinus.
Dorotheus.
S. Ephrem.
S. Epiphanius.
Eſaias Monachus.
Evagrius.
Eusebius Pamphili.
Ἡ Ἐνθυμιακὴ ἱστορία.

Genna-

* Prologus Niconis pandecti præmiſſus à juniore ſcriptore apud Montfaucon. pag. 189. καὶ τις ἕτερος μοναχὸς ἰδιώτης μὲν τῷ λόγῳ αἰτῶν ἃ τὴν γνῶσιν -- ἐν οἴκῳ πεφυτευμένῳ θεῶν κατὰ τὸ Μαυρον ὄρεθ' καλεῖμενον, σημείοις ἐνδιαπρέψας χρόνον ἐφ' ἱκανὸν κατ' ὃν καιρὸν δηλαδὴ Κωνσταντίνῳ ὁ Δεκάς τὸ ἐπάνυμνον τῆς τῆς βασιλείας ἐνεργηχείῳ δέμας.

** Cotelarius in notis ad homiliam X. Clementin. Tom. 1. Patrum Apoſtol. pag. 707. Idem Nicouem collectorem ineditum citat paſſim ut pag. 292. 312. &c.

Gennadius CPol.

Γενναδίου.

Gregorius Thavmaturgus.

Gregorius Theologus.

Gregorius Nyssenus.

Gregorius Dialogus, Papa.

Ignatius ad Polycarpum.

Inclusus ad S. Simeonem Thavmaturgum.

Joannes Chrysostomus, sapissime.

εἰς τὰς μαργαρίτας.

Joannes Climacus.

Joannes Damascenus de hæresibus.

Joannes Hesychastes.

Joannes jejunator.

Ilaac Syrus.

Isidorus Pelusiota.

Lausiaca historia.

Leges Civiles.

Macarius.

Macarius Alex. ad magnum Eusebium Alexandrinum.

Marcianus Bethlehemita.

Marcus.

Martyrium S. Anastasæ, S. Dionysii.

Arcopag. S. Eugeniz.

Maximus.

Methodius CPolitanus.

Nicephorus CPol.

Nilus.

Nomocanon Basilii.

Nomocanon Jejunatoris.

S. Orisius.

Petrus Alexandrinus, Canone XV.

Philo Judæus.

Philo Carpathius.

Pœmen sive Pastor.

Simeonis Epistola ad inclusum.

Synodus Nicæna, Laodicensis, Neo-

cæsar. Sardicensis, Ancyrana,

Antiochena, Gangrensis, Car-

thaginensis.

Chalcedonensis.

CPol. in templo SS. Apostolorum.

Sexta, septima sive Nicæna, secunda; Synodus nona.

Tarasius CPol. Epistola ad Adrianum Papam.

Theodorus Studita.

Ejus testamentum.

Theodoretus.

Theophilus Alexandrinus.

Timotheus Alexandrinus.

Vita S. Antonii, S. Charitonis, S. Cy-

rilli Alex. Danielis Stylitæ, S. Epi-

phanii. S. Marcelli Monachi &

Acæmetæ. S. Joannis Chrysostomi.

S. Joannis Eleemosynarii.

S. Joannicii. Joannis CPol. Ne-

stevtæ. S. Nicolai. S. Pachomii,

S. Paissii, S. Philemonis: S. Sabæ,

S. Simeonis Archimandritæ, S. Si-

meonis Thavmaturgi. S. Stepha-

ni junioris. S. Theodori Edeffeni.

Theodori τῆ ἡγιασμένης.

Vita Sanctorum Ἀββᾶδων (Abbatum)

Ex eodem Niconis Pandecte quædam publicavit Cotelierius Tom. 3. monument. Ecclesiæ Græcæ pag. 420-424. qvi etiam consulendus in notis pag. 644. seq. ubi observat ab eo sub Johannis Nicæni nomine

Nn 3

nomine ex Epistola ad Zachariam Catholicum laudari, quæ leguntur in Isaaci Catholici investiva in Armenios, de qua dixi supra pag.173. Idem memorat scriptum hujus Niconis *de jejuniis S. Mariae*, MS. in Codice Regio Parisi, 3027. (olim 1326) hoc titulo: τῆ ὁσιωτάτης Νίκων ὁ μοναχῆ τῆς ἀγίας Θεοτόκου τῆς Ῥαυθῆ ἐδῆσις περὶ τῆς πανσέπτης νηστείας τῆς παναγίας Θεοτόκου καὶ ἀεεπαρθένου Μαρίας. Incipit: χρὴ εἰδέναι ὅτι ἡ τῆς ὑπερενδόξης Θεοτόκου νηστεία καὶ κατὰ τάξιν ἐγγράφως κεῖται εἰς τὸ παρὸν τυπικόν &c. Confer eundem Cotelerium p. 650. seq. *Geronticon* Niconis, ejusque Gerontici sermo XXIX. allegatur à celeberrimo Montfaucon p. 13. palæographiæ Græcæ, quod non diversum est à *narrationibus* ejus *Asceticis* laudatis ab Allatio p. 746. de purgatorio. *Εὐχὴ ἡμερηνὴ τῆς ἀγίας Νίκων* MS. memoratur apud Lambecium III. p. 35. Fuit etiam Nicon Agrigentinus, discipulus Asclepiadis Medici, cujus mentio apud Stephanum Byz. in *δυῶντάχων*. Nicon Sexti Fadii præceptor, cujus liber *περὶ πολυφαγίας* memoratur à Cicerone VII. 20. Epist. ad Trebatium: nisi sit Micon Celsi, Pliniiq. Nicon hypopsephius Chalcedonensis laudatus à Nicolao Comneno. Et Nicon Episcopus martyr sub Decio, de quo Acta Sanctor. 23. Martii. Ut omittam Niconem de quo Artemidorus IV. 82. &c.

VII. ANDRONICUS CAMATERUS Manuelis Comneni Imp. qvi ab A. 1143. ad 1180. præfuit, affinis, atque ab eo auctus dignitate, Sebastii & præfectus Urbis ac Drungarius τῆς βέργας live præfectus vigillum constitutus a) scripsit *Hoplotheam sacram* & antirrheticos libros Latinis oppositos. Principium antirrheticorum citat Nic. Comnennus pag. 173. prænot. *Mystagogicarum*, & pag. 282. *libri contra Latinos interrogationem centesimam*. Partem libri in quo Manuelis Imp. personam induens cum Cardinalibus Romanis de processione Spiritus S. disputat, diu post confutandam sibi sumsit Jo. Veccus ab A. 1274. ad 1282. Patriarcha CPol. in ἀντιῤῥητικοῖς τῶν ἐπὶ τοῖς περὶ τῆς ἀγίας Πνεύματος ὑπερφαιδῶς χρήσεσιν ἐπισασιῶν Κυρίου Ανδρονίκου τῆς Καματήρης. Hæc ἀντιῤῥητικὰ in quibus post Camateri ἐπισασιῶς, Vecci responsio subinde subjicitur, Græce & Latine vulgavit Allatius in Græcia Orthodoxa Rom. 1652. 4. Tom. 2. pag. 287-521. Camateri ipsius scripta necdum lucem viderunt, nec quæ in Bibl. Bavarica servata sunt disputatio sub Manuelis Imp. nomine cum doctore Armeniorum Petro, & libellus de
dua-

a) Vide Jo. Cinnamum lib. V. Jo. Veccum in Allatii Græcia Orthodoxa Tom. 2. pag. 288. Allatium de consensu lib. 2. c. XI. §. 5. pag. 660. seq. & 766.

duabus in Christo naturis. Hujus Andronici Camateri filius fuit *Joannes Ducas*, cui Eustathius dedicavit commentarium suum in Dionysium periegetem. Vide Cangii notas ad Cinnamum p. 467. seq. & glossar. Græc. p. 1295.

ALEXANDRUM CAMATERUM in refutatione animadversionum Joannis Vecci citat Nic. Comnenus pag. 242. Prænotion. mystagog.

BASILIIUS CAMATERUS, Patriarcha CPol. A. 1183-1186.

JOANNES CAMATERUS, ab A. 1198. ad captam usque A. 1204. à Latinis urbem Patriarcha CPolitanus, quem Ephræmus in chronologia Patriarcharum jambis scripta his verbis celebrat apud Allatium de consensu pag. 724. & notis ad Georg. Acropolitam pag. 222,

Ὁ Καματηρὸς εὐεπὴς Ἰωάννης
Ἰδὲς σοφίας παντοδαπῆς καὶ λόγων
Ἐπιβολὸς τε δογμάτων τῶν ἐνθέν
Ἐκκλησίας ὡν λεῖτερς χαρτοφύλαξ.

Hujus Synodicon de homicidis citat Nic. Comnenus p. 251. prænot. mystagog. Aliud de nuptiis Consobrinorum exstat in Freheri Jure Græco Rom. lib. IV. pag. 285. Epistola ad Innocentium III. qua unam & universalem, Romanam dici Ecclesiam pro miro habere se testatur, exstat Latine inter Innocentii Epistolas libro 2. Epist. 208. Tom. 1. edit. Baluzianæ pag. 471. cum Innocentii responsione.

VIII. ALEXIUS ARISTENUS Nomophylax & magnæ Ecclesiæ CPol. Oeconomus ante Ballamonem & post Zonaram b) scripsit circa A. 1160. *sebolia in Synopsin Canonum*, edita primum Græce & Latine à Guil. Beveregio in Pandectis Canonum Oxon. 1672. fol. ex Codice MS. cujus titulus: Νομοκάνονον σὺν Θεῷ ἐρμηνευθὲν παρὰ τῷ Θεοφιλεστάτῃ Νομοφύλακι κυρίῳ Ἀλεξίῳ τῷ Ἀριστηνῷ. Synopsis ipsa Aristeno, ut volunt viri eruditi c) longe etiam antiquior, sub illius nomine prodierat in Gvil. Voëlli & Christoph. Justelli Bibl. Canonica T. 2. pag. 673-709. Paris. 1661. fol. hoc titulo: ἡ ὑπὸ Ἀριστηνοῦ σύνοψις τῶν κανόνων.

b) Zonara antiquiorem Aristenum facit Allatius p. 419 de consensu.

c) Guil. Beveregius prolegom. ad pandect. Canonum §. 27. seq. Guil. Cavenus in Hist. literar. S. E. Ante Aristenum, Zonaram & Ballamonem epitomator Canonum satis antiquus Græcus citatur ab Allatio de consensu pag. 191.

κανόνων πάντων. Seriem & ordinem qui est in Codice Ecclesiæ universæ, secutus est, additis initio suæ collectionis Apostolorum Canonibus, & in calce Sardicensibus, Carthaginensibus, Trullanis, & S. Basilii, ex tribus Epistolis illius petitis. Antequam editus esset, allegatur passim ab Antonio Augustino in notis ad veteres collectiones Decretalium. Aristenus consultus Canonem Trullanum XXXVII. adversus Patriarcham Nicephorum Hierosolymitanum protulit, ut ad illum Canonem à Balsamone annotatum est. Ceterum in subscriptionibus Concilii A. 1166. CPoli habiti, quas edidit Allatius lib. 2. de consensu cap. 12. nullam Nicephori Hierosolymitani mentionem reperio, ex qua Aristenum quoque illi Concilio interfuisse viri docti colligunt, sed tantum Nicephori Cæsareæ novæ, & Nicephori Rhodi Episcopi. Alexium Aristenum Canonistam *libro de penitentia* citat Nic. Comnenus in prænot. mystagog. pag. 410. *Notas ad librum Canonum Theodori Prodromi* pag. 278. *Explicationem Sacramentorum* pag. 309. *Notas ad titulum Basilicon de probationibus* pag. 283.

IX. SAMONAS Archiepiscopus Gazensis in Palæstina A. 1050. habuit *disceptionem cum Abmedo Saraceno*, quæ lucem vidit *Græce una cum liturgiis S. Jacobi, Basilii & Chrysostomi*, Paris. 1560. fol. *Latine* in Liturgiis Sanctorum Patrum ex Claudii de Saintes editione Antverp. 1562. 8. & T. XVIII. Bibl. Patrum Lugd. pag. 577. *Græce & Latine* in auctario Bibliothecæ Patrum Ducæano Paris. 1624. T. II. pag. 277. & in Bibliotheca Patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. Tom. XII. pag. 521-526. Pars prior hujus disceptationis legitur etiam inter opuscula Theodori Abucaræ Græcè & Latine edita, cap. XXII. sub titulo Dialogi cum Saraceno, ostendentis Panem mystica benedictione fieri corpus Christi. Vide Mich. le Qvien ad Damascenum Tom. 1. pag. 655. & quæ de Theodori Abucaræ opusculis dixi Volum. IX. p. 180. Samonas ille à Saracenis postea religionis causa interfectus, unde eum Martyrem appellat Nic. Comnenus p. 407. prænot. Mystagog.

X. THEORIANUS à Manuele Comneno Imp. religionis causa circa A. 1170. legatus ad Armenios missus, litteris tradidit *Dialogum cum Norsefi Armeniorum Catholico* habitum, quo ei Eutychianorum & Monophysitarum errores diffasit. Hic prodiit Græce ex Bibl. Joannis Sambuci cum Jo. Leunclavii versione Basil. 1578. 8. p. 1-195. Ei subjuncta sunt itidem Græce & Latine 1) Leonis I. Pape Epistola ad Flavianum

num CPol. p. 196-226, 2) Jo. Damasceni Dialogus cum Manichæo a) pag. 226-386, 3) Leontius Byz. de sectis b) pag. 386-555, 4) Constantinus Harmenopolus de sectis c) p. 556-576, 5) Eiusdem de fide Orthodoxa. d) p. 577-583, 6) S. Augustini de Trinitate, cum Græca versione ἐκ τῆ βιβλίου τῆ περὶ τῆς γνώσεως τῆς ἀληθείας (ὧς ἐπιγεφωμένα pag. 584-599. & 7) S. Hilarii de eodem argumento ex sermone qui post Pentecosten in festo S. Trinitatis recitatur, itidem cum Græca versione pag. 600-605. In margine notatur hoc fragmentum non exstare inter Hilarii scripta quæ Latine sæpius lucem viderunt. Theoriani legatio sive dialogus cum Armeniorum Catholico Græce & Latine recusus in Auctario Bibl. Patrum Duczano Paris. 1624. T. I. p. 439. & in Bibl. Patrum Morelliana Paris. 1641. 1654. T. XI. Libellum apprimè doctum vocat Allatius de consensu pag. 662. qui in libro de purgatorio pag. 690. & 822. nonnulla affert ex Theoriani Philosophi *Epistola ad Sacerdotes montana loca incolentes, de jejunio Sabbati, Divina communione, conjugia Sacerdotum & non radenda barba.* Hujus Epistolæ fragmentum falso Chrysostomi nomine venditavit Bonacursius Dominicanus, qui postremis Thomæ Aquinatis temporibus vivebat, in testimoniis Patrum quæ in Codice Colbertino 3285. evolvit celeberrimus Vir Michael leQvien qui sub nomine Stephanii de Altimura Punopliam contra schisma Græcorum edidit. Vide panopliam hanc pag. 321. & præfationem pag. XVII.

XI. EUSTHATIUS CPolitanus Monachus S. Flori, sive illius Monasterii quod ædi SS. Flori & Lauri in urbe CPoli vicinum erat. Ita enim malo cum celeberr. Bandurio e) verba τῆ κατὰ Φλωρον, apud Demetrium Chomatenum interpretari, quam cum Cangio Diaconum ad Flori ædem. Deinde libellorum supplicum Magister f) Magister Rhetorum, g) hinc magnæ Ecclesiæ CPol. Diaconus, & ex designato Myrensis Ecclesiæ Episcopo
Oo Archi-

a) de hoc dictum Volum. VIII. p. 795. b) Vol. VII. p. 451. & Vol IX. p. 166. seq.

c) supra p. 277.

d) p. 278.

e) Demetrius Chomatenus in responso pag. 317. lib. V. juris Græco Rom. Pandurius ad Antiquitates CPol. pag. 836. Cangius glossar. Græco pag. 1295.

f) Ἐπὶ τῶν δεήσεων, in inscriptione Eustathii commentariorum ad Dionysium.

g) Cangii glossar. in ῥήτωρ, & in notis ad Zonaram pag. 68. Allatius de consensu lib. 2. c. 8. §. 4.

Archiepiscopus Theſſalonicenſis, inſigni virtutis & eruditionis laude floruit temporibus Manuelis, Alexii, Andronici & Iſaaci Angeli Comnenorum, adhuc ſuperſtes A. 1194. Magnis laudibus maſtatur à Niceta Choniate in Annalibus lib. VIII. pag. 238. lib. X. pag. 334. & à Michaële Pſello in Epiſtolis ineditis (ex quibus nonnulla affert Cangius gloſſario Græco in ῥήτωρ.) Deſunctum pro funere laudarunt *Euthymius & Michaël Choniates*, quorum Orationes Mſtæ Oxonii in Bibl. Bodlejana Codice Barocc. 131. Euthymius inter alia celebrat *faſces Epiſtolarum* quas ait ſe habere Euſtathii, manu ipſius exaratas. Epiſtolas Euſtathii ad Pſellum in Codice Regio evolvit Cangius pag. 1296. gloſſarii Græci. De *Commentariis* ejus editis uberrimis * atque pereruditis in *Homerum* dixi lib. 2. cap. 3. & de *Commentariis* in *Dionyſium* periegetem, quos Joanni Ducas, Andronici Camateri (de quo ſupra p. 286.) filio inſcripſit, lib. 4. cap. 2. In eodem quem paullo ante memorabam Codice Barocciano habentur plura Euſtathii adhuc inedita, ut *Oratio in Manuelem Comnenum Imp. Supplicatio* ad eundem Imp. nomine Civitatis Theſſalonice, cum ſiccitate laboraret. *Leſſus in fratris ſui obitu*. In Catalogo Mſtorum Bibliothecæ Scorialenſis obſervavi memorari *Orationem* ab Euſtathio Theſſalonicenſi Archiepiſcopo habitam *ad eos qui in templo erant S. Demetrii μωροβλῦται*, in principio indiſtionis Anno 6702. (Chriſti 1194.) Euſtathii *Commentaria* in *Jo. Damasceni Canones* ſive Hymnos citat Allatius de conſenſu utriusque Eccleſiæ pag. 613. 614. & in diatriba de Georgiis p. 319. ſeq. Judice Henrico Stephano lib. de inſtituendis Græcæ Lingvæ ſtudiis pag. 14. *Euſtathius multo dignior eſt fide quam Moſchopulus & multo plus valuit judicio, valde tamen inclinata, jam ejus ætate, & magnas mutationes paſſa erat lingua Græca, ut ex multis ejus locis patet, & iis nominatim in quibus vocabula quadam commemorat ſermonis, quem ἰδιωτικὸν vocat.*

De aliis Euſtathiis dixi lib. V. cap. 21. Volum. VIII. p. 189. ſeq. Sed ibi notatis poſſunt addi:

Euſtathius *Anteſſor* Jctus cujus ſcholia ad Novellas Leonis Imp. laudat Nic. Comnenus pag. 320. prænotionum myſtagogicarum.

Euſtathius *Armenius* ὁ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν Εὐστάθιος in quem inveſtus Eunomius apud Gregor. Nyſſenum lib. 1. contra Eunomium pag. 296.

Sub

* Spes editionis Græcolatinæ commentariorum Euſtathii in Homerum, quam A. 1702. Pariſiis fecit publice V. C. Claudius Caperomierſius, jam pridem videtur iterum evauiſſe.

Sub Eustathii *Antiocheni* nomine *Liturgia* à Syriaco Latine versam edidit V. C. Eusebius Renaudotus, T. 2. collectionis *Liturgiarum Oriental.* p. 235. Incipit: *DEUS clemens & multa misericordia*, Paris. 1716 4. *ἱπόμνημα in Hexaëmeron* quod Eustathii nomen præfert, Diodoro Tarsensi deberi suspicatur vir eruditissimus M. V. la Crose. Apud S. Maximum T. 2. p. 152. hoc Eustathii dictum exstat: *Θέλεις ἐστὶ φυσικὴ λόγῃ τῇ ἐν ἡμῖν κίνησις. Θέλεις ἐστὶν ὁρεῖς λογικὴ τε καὶ ζῆλική. Voluntas, naturalis est motus existentis in nobis rationis, Voluntas appetitus est rationalis & animalis.* Alia de hoc Eustathio Volum. VIII. pag. 166--189.

Eustathius *Dyrrhachenus* sub Manuele Comneno, vir doctus sed ob hæresin missus in exilium. Vide Allatii præf. ad excerpta Rhetorum & lib. 2. de consensu cap. 12. §. 5.

Eustathius *Magister* Romanus qui scripsit de Hypobolo sive incremento dotis quod post mortem mariti ultra dotem dabatur uxori MS. in Cod. Regio 2023. citat Cangius in *ὑπόβολον*. De eodem argumento Georgius Phobenus infra p. 721.

Eustathius *Patriarcha* CPol. ab A. 1019. ad 1025. quem cum Thessalonicensi Archiepiscopo confundit Freherus in *Chronologia*. Juri Græco Rom. præmissa, notatus eo nomine à Labbeo in protreptico ad Historiam Byzantinam, & ab Allatio de consensu pag. 613. Similiter falluntur qui Scaligerum in Scaligeranis secuti, Eustathio Thessalonicensi tribuunt libros de Ismenia & Ismenes amoribus, quorum auctor est Eustathius sive Eumathius quidam cognomento Maerembolites, dignitate protonobilissimus. De illis dixi Volum. VI. pag. 814. seq.

XII. NICOLAUS *Grammaticus*, * *Patriarcha* CPol. ab A. 1084. ad 1111. de cujus decretis atque Epistolis Synodicis editis atque ineditis Caveum consulere juvabit. Carmen vero quod versibus poeticis exstat MStum in Bibl. Cæsarea *de jejuniis ac festis totius anni*, Nicolaum Patriarcham quidem habet auctorem, *Νικολάου Πατριάρχου ἀγίας ποιήματα*, incertum autem an Myisticum potius an Chrysobergen an Muzalonem, nam & hi fuere Nicolai Patriarchæ. Sed age hac occasione & alios Nicolaos, qui Græce scripserunt, paucis persequamur.

OO 2

Alii

* Alius Nicolaus Grammaticus qui ad Musulmannorum religionem se contulit, ut ex Germani II. ab A. 1226. ad 1240. Patriarchæ CPol. ad eum Epistola notatum est supra pag. 213.

Alii NICOLAI qui Græce scripserunt.

Nicolaus ὁ μυρεψός, *Alexandrinus Medicus*, cujus magnum opus de compositione medicamentorum Latine versum à *Leonardo Fuchso* sapius lucem vidit Basil. 1549. fol. Lugd. 1550. 8. Francof. 1626. 8. atque inter Medicos principes H. Stephani 1567. fol. Græce necdum editum in Bibliothecis servatur MS. hoc titulo : Νικολάου τὸ μέγα δυνάμερον ὁ περιέχον καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς μυρεψικῆς τέχνης ἐν βιβλίοις κ'δ', κατ' ἀλφάβητον. Laudatur à *Matthæo Silvatico* in pandectis Medicinæ sive Lexico, variis in locis, unde ante Annum 1300. scripsisse colligebat eruditissimus *Cangius*, ipse vero laudat non *Actuarium* modo sed & XXXII. 117. *Me-suen* Arabem, clarum medio sæculo duodecimo. Ante *Fuchsum* longe imperfectior exstabat Latina versio *Nicolai Rhegini* Calabri, cum brevibus *Jo. Agricolæ Ammonii* notis, Ingolst. 1541. 8. Atq; si *Fuchsum* audimus non habet nisi unam aut alteram initio libri cum Græcis convenientem compositionem. Cetera omnes & ordine & medicamentorum commemoratione plurimum variant, ut ex collatione ipsa palam fiat hoc opus non esse *Nicolai*, sed alterius cujusdam qui nonnulla ex *Nicolao* & diversis aliis auctoribus in unum congeffit librum. Memoratur & *Lugduniae Parisiis* editum *Nicolai Præpositi* Dispensatorium ad *Aromatarios* sive introductiones in Artē Apothecariam, quem *Nicolaum* cum *Myrepto* eundem esse conjicit *G. Abraham Mercklinus* in *Bibl. Medica* pag. 842. Sed de hoc non possum dicere, quia in librum illum necdum incidi. Hoc novi, tanquam diversum referri à *Tiraquello* lib. de Nobilitate pag. 383.

Theodorus sive *Nicolaus Andidorum* Episcopus in expositione mysteriorum Missæ ad *Basilium Phytia* Episcopum citatur ab *Allatio* de consensu p. 1142.

Nicolaus Atheniensis Metropolita, cujus explicationem Missæ sive Divinorum officiorum laudat *Nic. Comnenus* in prænot. mystagog. p. 26. 33. 399. Officium sancti olei quod in demortuos canitur, *Alatius* de libris Eccles. Græcor. p. 120. 128.

Nicolaus Bubalius Jatrosofista, qui Epigrammate Græco decoravit *Nic. Comneni Papadopoli*, *Cretensis* prænotiones *Mystagogicas* A. 1697. fol. Neapoli editas.

Nicolaus Bulgarus *Corcyraus* doctus & accuratus vir in sacram catechesin, in primam partem sacræ liturgiæ, (ubi de templo) laudatur ab eodem *Comneno* p. 178. 398.

Nico-

Nicolaus *Callicles*, Archiater, ad quem Theophylacti Bulgaror. Archi Episcopi Epistolæ.

Nicolaus *Chrysoberges* Patriarcha CPol. ab A.C. 983. ad 996. Cujus synodicon de testium auctoritate citat Nicolaus Comnenus pag. 285. prænotion. mystagog.

Nicolaus *Cabasilas*, de quo ad Allatium libro de Nilis.

Nicolaus *Damascenus* de quo dixi lib. III c. XI. p. 306. seq.

Nicolaus *Doxopater*, Nomophylax & notarius Patriarchalis CPol. cujus scholia in Nazianzeni Carmina exstant MSS. in Bibl. Cæsarea.

Nicolaus *Euboicus*, infra in Secundino.

Nicolaus *Heracleensis* Archiepiscopus.

Nicolaus *Hydruntinus* Μαΐσωρ Ἰδρύσεως quod Magistrum Rhetorum interpretor. Sub Alexio IV. Angelo clarus circa sæculi duodecimi initia, atque interpretis functus officio est in disputationibus cum Latinis religionis causa habitis CPoli, Athenis vel Thessalonicæ: varia scripsit contra Latinos per modum Dialogi, tria potissimum, quæ Latine etiam versa feruntur MSS. fortasse ut Allatius p. 704. de consensu notat, ab ipso auctore, utriusque lingvæ perito. Primum syntagma *de processione Spiritus S.* in quo Nicolai Methonensis & Georgii Corcyrensis insitit vestigiis, & Hugonem Etherianum oppugnat. Incipit: ἀμολόγηται ὅτι καὶ ὅλη Θεότης μονὰς ἐστὶ καὶ ἐν κατὰ τὸ κοινὸν τῆς ἑσώας. Secundum *de pane Cænæ sacra, fermentum scilicet à Christo discipulis esse præbitum.* Incipit: κοινωνικὸν μὲν ζῶον ὁ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἰδίας φύσεως. Tertium *de Ieiunio Latinorum in Sabbato; non esse missam perfectam in Quadragesima celebrandam, & de Conjugiis Sacerdotum, & aliis.* Incipit: ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος. Vide Allatium lib. 2. de Consensu cap. 13. §. 4. Idem *Scholion* ejus *de Celestino Papa & Celestio heretico* exhibet lib. 1. cap. 21. §. 3. p. 333. & ex libris jam memoratis & necdum editis fragmenta p. 352. 582. 626. 1208. & contra Hottingerum pag. 13. 241. &c.

Nicolaus *Lichina*, Monembasiota, cujus meminit eruditiss. Montfauconus in Bibl. Coisliniana p. 60. Longe plures Nicolaos scribas ac librarios idem vir celeberrimus memorat in Palæographia Græca.

Nicolaus *Malaxus* Peloponnesius Archipresbyter & Protopapa Nauplii quem libris Græcorum liturgicis multa assuisse arguit Allatius de consensu pag. 1160. & de libris Ecclesiasticis Græcorum p. 219.

Nicolai *Mesariæ* Epistolæ duæ A. 1203. scriptæ ad Theodorum Lascarim, MSS. in Bibl. Cæsarea.

Nicolaus *Methonensis* in Peloponneso Episcopus & Metropolita multum Mich. Cerulario recentior, & ad duodecimum referendus sæculum, nec confundendus cum Nicolao Cabasila, * plura scripsit adversus Latinos, maximam partem inedita adhuc, Librum primum *de primatu Papæ* citat Nic. Comnenus pag. 366. prænot. mystagog. Librum secundum contra Latinos pag. 356. Ejusdem *Syllogismos de processione Spiritus S.* quorum initium: *ὁμολογήταις ὅτι καὶ ὅλη ἡ Θεότης μονάς ἐστι καὶ τὸ ἐν.* & alterum quod incipit: *ἔχρην μὲν μηδ' ἀπολογεῖσθαι τοῖς ἔτῳ καινοφάνοις καὶ καινοπίστοις.* Nec non tertium *de azymis* evoluisse se testatur Allatius lib. 2. c. 10, de consensu §. 2. pag. 627. cujus initium, *τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην ὡς λατινόφιλος πρὸς σέ.* Aliud scriptum de *processione Spiritus S.* idem memorat quod incipit, *Βασιλεῦ ἑσάνιε, Παράκλητε ἀγαθέ,* sed illud juniore cuidam Νικολάῳ λάμψαντι νέῳ Μεθώνης tribuendum suspicatur, qui scripserit post Nicephorum Blemmydam. In Bibl. Bavarica asservati sunt præter librum de processione Spiritus S. Græcolatinum, *liber de S. Eucharistia in pane fermentato conficienda. Liber de jejuniis Latinorum in Sabbato & de Sacerdotum conjugio, & quod in Quadragesima non sit perfecta Misfacclebranda.* In eadem Bibl. atque in aliis obvia hujus Nicolai *disquisitio Theologica institutionis Proeli*, Platonici Philosophi. Ex scripto de processione Spiritus S. petita videtur ejus *Θεολογία περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος* sive fragmentum de SS. Trinitate in Bibl. Cæsarea, incipit: *τίς ὅλως ἀνάλογο τῶν ἐν Χριστιανοῖς τελεντῶν ἐπὶ τῆς ἀγίας Τριάδος δύο εἰσάγειν αἴτια.* *Orationem contra transgressores Legis Divina* citat Nic. Comnenus pag. 166. In Nicolai Hydruntini scriptis multa ad verbum ex Methonensi repetita & expressa reperiri notavit Allatius de consensu pag. 705. & 627. Editum hujus Methonensis nescio an aliud quicquam exstat quam breve scriptum *πρὸς τὰς διαζώντας καὶ λέγοντας ὅτι ὁ ἱερουργέμενος ἄρτος καὶ οἶνος οὐκ ἐστὶ σῶμα καὶ αἷμα τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, de Corpore & Sanguine Christi adversus eos qui dubitant an consecratus panis & vinum sine Corpus & sanguis Domini.* Græce cum liturgiis SS. Jacobi, Basilii & Chrysostomi Paris. 1560. fol. pag. 129-133. Latine in Liturgiis Claudii de

* Allat. de consensu pag. 858. & 554.

de Sainctes Antverp. 1562. 8. pag. 77. atqve in Bibliothecis Patrum ut Lugdunensi Tom. 2. 3. pag. 634. tum Græce ac Latine in auctario Ducæano Tom. 2. pag. 372. & in Bibliotheca Patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. T. XII. pag. 516-520.

Nicolaus *Muzalo* Cypri pridem Archiepiscopus & ex Abbate monasterii Cosmidii Patriarcha CPol. ab A. 1147. ad 1151. Vide Bandurium ad Antiquitates CPol. pag. 919. 920. Hujus Synodicon quomodo Sacramenta ministrari debeant, citat Nic. Comnenus pag. 310. prænot. mystagog. Et aliud ne Laici testes sint contra Clericos pag. 285. & 245. Hunc Muzalonem testatur Balsamo ad can. 63. Trullanum, cum in vitam S. Parasceves à fabulatore quodam inepte & insulse scriptam incidisset, eam flammis tradidisse, atqve Diacono cuidam rectius scribendam injunxisse.

Nicolaus *Myrepsus*, vide supra in Alexandrino.

Nicolaus *Myfticus*, Patriarcha CPol. ab A. 895. ad 906. & ab A. 911. ad 925. De quo Acta Sanctor. ad XV. Maji Tom. 3. pag. 509. Hujus Epistolæ varæ in tomis Concil. & à Baronio editæ à Caveo enumerantur. Decreto de litteris Patriarchalibus gratis concedendis quod exstat in jure Græco Rom. lib. IV. pag. 249. adde ejus Synodicon de gradibus matrimonii, quod citat Nic. Comnenus pag. 283. prænot. mystagog.

Nicolaus *Mytilenæus* Archiepiscopus.

Nicolai I. Papæ Rom. ab A. 858. ad 867. Epistolæ exstant Latine in T. VIII. Concilior Labbei & T. V. Harduin. Nonnullas etiam Græce versas laudat Allatius ut *ad Michaëlem Imp.* p. 1212. de consensu. Et *ad Ignatium Patriarcham* p. 1213. 1215.

Nicolai V. ab A. 1447. ad 1455. Papæ Romani *Epistolam ad Imp.* Græcorum ultimum, *Constantinum Palæologum* Græce reddita à Theodoro Gaza exstat inter opuscula aurea à Petro Corcyrazo edita Græce & Lat. Rom. 1630. 4. Vide Lambec. III. p. 126. seq.

Nicolai *Patriarchæ* Monodia de excidio Thessalonicæ ** citatur ab Allatio ad Georgium Acropolitam p. 248. De quatuor Patriarchis CPolitanis, Myftico, Chrysoberge, Muzalo & Grammatico dixi suis locis.

Nicolaus *Pepagomenus* Orationem scripsit in *Ifidorum* Chium martyrem, è qua locum profert Allatius p. 69. ad Eustathium Antiochen. atqve integram editurum se promissit cum sua versione,

Nico-

* De Myftici dignitate supra, p. 253.

• Facta A. 1430.

Nicolaus *presbyter* qvi subinde laudatur in Catenis Patrum Græcorum in libros sacros. Fuit & Nicolaus presbyter ad qvem S. Chrysostomi Epistolæ.

Nicolaus *Sclegia*, ὁ Σκλεγγία circa A. C. 1430. scripsit adversus Latinos *librum de processione Spiritus S.* qvem scripta ad eum Epistola oppugnavit Eſaias Cyprius apud Allatium de Consensu lib. 2. c. 18. §. 16. p. 866. & in Græcia Orthodoxa pag. 396-399. Ex Sclegiæ scripto *adversus Eſaiam* nonnulla producit Allatius de Consensu lib. 3. c. 17. §. 12. p. 1327. & lib. 2. c. 17. §. 3. p. 840. Integrum exstat in Bibl. Regia Paris. Codice 1818. Incipit : τί δὲ σοι καὶ περὶ τῆς ἀρετῆς τῆ παναγίᾳ Πνεύματι ἐκπορεύσεως ἀποκριθεῖν ἐγώ.

Nicolaus *Secundinus*, * Euboicus, qvi in Concilio Basileensi A. 1431. & in Ferrariensi, translato Florentiam A. 1438. seq. interpretatus egit, & Latinorum varia in Græcam linguam est interpretatus. Idem est de cujus versione latina strategici *Onosandri*, qvam Alfonso Regi Neapolitano dedicavit, dixi l. 3. c. 30. §. 11. *Plusarchus* de civili institutione (πολιτικά παρρηγήματα) ex versione Nicolai Sagundini ad Marcum Donatum Patricium Venetum, editus Brixiz 1485. 4. Vertit & *Arrianum* de expeditione Alexandri.

XIII. De Variis SIMEONIBUS & Simeonum scriptis nec non de Simonibus ac Simonidibus exstat præclara diatriba *Leonis Allatii*, edita Parisiis 1664. 4. De plerisque illorum etiam in aliis hujus Bibliothecæ locis jam mentionem feci, qvos hoc indiculo sub unum conspectum cogere juverit.

Simeon Antiochenus, infra in Setho.

Simeon *Blacbernita* pingendis *CHRISTI & Sanctorum imaginibus celebris CPoli* (sub *Basilio Porphyrogeneto, Romani filio*. Allat. pag. 200.

Simeon *Cabasilas* Hierodiaconus ex Acarnania exul, vixit A. 1575. & *Æsopi* fabulas, *Isocratis* Orationes, aliaque in linguam Græco-barbaram vertit. Vide Allat. pag. 194-196. & Volum. VI. hujus Bibl. pag. 693. 701.

Simeon calligraphus sæculo XII. Allatius pag. 179. Alius Simeon vel Saba Coracus Rhodius id. pag. 181. Simonem Macroducam librarium qvi Jo. Actuarii methodum medendi descripsit; memorat Lambecius VI. pag. 115. Simeo-

* Ita vocatur in MS. Josephi Valettæ, pro quo alii Sagundinum vel Saguntinum vocant. Vide *Diarium Venetum* (Giornale de letterati d'Italia) T. XIV. p. 375. seq. & T. XXIV. p. 80.

Simeonis Chrylographi Monachi *Χόλιον εἰς τὰ προκείμενα δύο κανόνια περὶ σιτισμῶν* memorat Allat. pag. 194. incipit : τὸν ἀπὲρ τὸν Κύριον τῆς παρελθούσης συνόδου.

Simeon Diaconus. Supra, Volum. VI. pag. 702.

Simeon Euchaitarum Episcopus, cujus Epistolas duas ad Joannem Monachum & ἐγκλησόν memorat Allatius pag. 179.

Simeon Hieromonachus & Episcopatús Andri insulæ Ephemerius, sive vicarius, qvi circa A. 1575. vixit. Volum. VI. p. 697. Allat. p. 196.

Simeon Hierosolymitanus Archiep. qvi *de azymis* contra Latinos scripsit. Incipit : ἀνέγνωμεν ὁ φιλοχρηστότατοι λατῖνοι τὸ συστατικὸν γεγραμμένον τῆς ἀζύμης θυσίας ὑμῶν. Allat. pag. 180.

Simeon humilis, auctor Encomii in Simeonem Justum, quod incipit : τὴν πρὸς τὰς ἀγαθὰς τῶν ὁμοδόλων ἡμῶν μεγάλαν τιμὴν. Allat. pag. 180. Idem cum præfecto S. Mamantis. Volum. VI. p. 558.

Simeon justus, felix senex ꝑ̄ ἑσὺ ἑσὺ ἑσὺ ἑσὺ, quem cupide amplexus in pace obiit. Allat. p. 1. — 6.

Simeon Magister & Logotheta quem Aristeno facit supparem & ad A. 1170. refert præstantissimus Caveus, minime diversus esse videtur à Simeone Metaphraste, quem constat floruisse circa A. 890. Nihil sane credere impedit qvin vir hic laboris patientissimus *Synopsin Canonum* etiam ornandam & illustrandam scholiis sibi sumserit, eandem quam Aristenus, quibus perditis * *Synopsis ipsa* ab Aristeniana parum differens, tantum in fine contractior sub Simeonis nomine Græce & Latine prodiit in Voëlli & Justelli Bibliotheca Juris Canonici Tom. 2. pag. 710-748. Simeon Logotheta *de moribus Ecclesiæ* citatur à Nic. Comneno pag. 398. prænot. mystagog.

Simeon præfectus S. Mamantis in Xylocereo circa A. 1092. Allat. pag. 151-179. De hoc infra p. 299. seq.

Simeon Mesopotamita, cui in MS. Cæsareo tribuitur *homilia de eo quod semper in animo debemus habere diem exitus vite*, qvi in editis Simeoni Stylitæ tribuitur. Allat. pag. 24.

Simeon Metaphrastes circa A. 890. de quo Volum. VI. pag. 509-566. & Volum. IX. pag. 48-152. Allatius pag. 24-151. Magister & Logotheta, scriptor Annalium. Volum. VI. p. 352.

Simeonis Scholarij hieromonachi *synagmā Canonum panisentialium* MS. in Bibl. Cæsarea. P p Simeon

* Vide Beveregij prolegomena ad pandectas Canonum §. XXVII. Et de Aristeno supra pag. 237.

- Simeon Sethus Protovestiarius in palatio Antiochi CPol. circa 1072. Vol. VI. pag. 460. 158. Allat. pag. 181-184. De hoc infra.
- Simeon Studites sacrorum Canticorum auctor, de quo Allatius p. 23.
- Simeon Studites alter, sanctitatis laude à Simeone Abbate S. Mamantis in Xylotroco Orat. 32. celebratur. id. infra p. 301.*
- Simeones Stylitæ tres, sæculo V. & VI. de quibus Volum. IX. p. 277-279. Allatius pag. 6-23.
- Simeon Thavmaturgus, idem fortasse cum Simeone secundo Stylita Thavmastorita. Ejus Epistolam ad ἑγκλησον quendam memorat Allatius pag. 179. seq.
- Simeon Theologus junior, à Metaphraste diversus, Allat. pag. 72. 153. idem cum præfecto S. Mamantis.
- Simeon Thessalonicensis Archiep. A. 1429. Septemb. sexto mense ante captam ab Amurathe A. 1430. Martio Thessalonicam defunctus. Allat. pag. 185-194. & de consensu pag. 862. seq. De hoc infra.
- Simonactides Chius, coqvinariæ rei scriptor laudatus Polluci & Athenæo. Allat. p. 219.
- Simon Ægineta statuarius, Pausaniæ lib. V. memoratus. Idem ut videtur de quo Plinius, Clemens Alex. & Laërtius. Vide Francisci Junii Catalogum Artificum pag. 199.
- Simon sive Timon Apollonides Nicæus quem aliqui ex male intellectis Laërtii verbis exsculpere, nullus est. Vide Allatium pag. 203. seq. & quæ in nova editione Laërtii IX. 109. recte notata sunt.
- Simon coriarius, Socratis discipulus de quo dixi lib. 2. c. 23. §. 42. Allatius pag. 197. & ad Epistolas Socraticorum.
- Simon Hippiatricos scriptor antiquissimus Xenophonti & aliis laudatus, de quo Volum. VI. pag. 499. seq. Allat. pag. 198.
- Simon Maccabæus sacerdos maximus, auctor libri secundi Maccabæorum, si credimus Michaëli de Medina apud Allat. p. 200.
- Simon Magus. Allat. p. 201. seq. Semo Sancus Deus id. p. 220.
- Simon Medicus, Seleuci Nicatoris temporibus. Laërt. II. 123. Lucilii Epigramma Græcum in Simonem ineptum Medicum illustrat Gisb. Cuperus in Harpocrate pag. 157.
- Simon (Athenæo Simus) μελοποιός patria Magnesium à quo cantus genus σιμωνῖα teste Strabone lib. XIV. Allat. p. 199.
- SIMON Petrus Apostolus. Allat. p. 200. seq.
- Simon pictor (vel Simus potius) apud Plin. XXXV. 11.

Simon

- Simon *ἤτορμας τέχνας γυρογράφος*. Laërt. II. 123.
 Simon Sophista idemque cum ad Remp. admotus esset rapacissimus, de quo proverbium *Σίμωνος ἀπαχλύωτερος*. Allat. pag. 197.
 Simon statuarius. Laërt. II. 123. supra in Aegineta.
 Simon Telchin sive Telchinus cum Nicone Arni conditor, cujus invidia proverbio locum dedit de quo Zenobius V. 41. *ὁὕτως Σίμωνα καὶ Σίμων ἐμέ*. Allat. pag. 196.
 Simon Cretensis, qui se CPolitanum etiam appellat, Thebarum Archi Episcopus, ex Ord. Prædicatorum, circa A. 1350. Allat. pag. 202. seq. & de consensu pag. 774. seq. De hoc infra. Idem aliis Sacumæus vel Jatumæus, Jacumæus, Tacumæus denique.
 Simonis (an Simonidis) threnus in Lyfimachum Eretriensem. Harpocrat. in *ταγῆνας*.
 Simonides Amorginus sive Parius, Jambographus antiquissimus. Allat. pag. 206. scribitur *Σημωνίδης* pag. 220. Alter Ceus Poëta Lyricus antiquus celeberrimus & tertius ejus nepos de quibus dixi lib. 2. c. 15. §. 55. Allat. pag. 207-217.
 Simonides Carystius sive Erythræus, Poëta de quo Allatius pag. 218. ex Svida.
 Simonides Magnesius qui carmine scripsit res Antiochi magni, Allat. pag. 217. ex eodem Svida.
 Simonides Philosophus tempore Joviniani Imp. Svid.
 Simonides pictor. Plin. XXXV. 11.
 Simonides cujus librum *de Syracusis* Svidas in *σαρδάνι* γέλως, & de *Sicilia* laudat Schol. Theocriti, idem ut videtur quem *historias suas de rebus Dionis ac Bionis* ad Speusippum misisse scribit Laërtius H. 5. Incertum an alius qui de Æthiopia scripsit, teste Plin. VI. 29.
 Simonides Zacynthius Rhapsodus, Athenæo memoratus. Allat. pag. 218.

XIV. Ex his video adhuc superesse dicendos mihi Simeones tres, & Simonem unum, quorum notitiam præsentī loco subjicio, Allatium potissimum secutus, cujus doctissimis observationibus paucas meas adjungam.

SIMEON Præfectus Monasterii S. Mamantis in Xylocerco a)

P p 2

CPoli

- a) Allatius pag. 151. & 153. de Simeonibus Xerocercum appellat, sed verius est Xylocercus sive *circus ligneus*. Vide Cangii CPolin Christianam lib. 1. pag. 49. & 107, ubi etiam de S. Mamantis æde, cujus Martyris memoriam colunt Græci 2, Sept.

CPoli quem tanquam Doctorem suum veneratus est Nicetas Stethatus sive Pectoratus, & Græci juniorem Theologū appellant, clarus circa A.C. 1050. adeoq; à Simeone Metaphraste distinguendus. Laudes quas in eum congerunt Hierotheus Monachus & presbyter, Præpositus Monasterii Pulchri fontis, Alexius Philosophus magnus Magister, Nicetas Diaconus magnæ Ecclesiæ, Basilii primus à Secretis & conditor Monasterii Evergetidis, Nicetas Stethatus & Simeon Thessalonicensis, apud Allatium p. 186-171. possunt videri. Qui etiam p. 171-179. fuit de eo, quod hic Simeon auctor & fons fuit eorum, quæ deinde ab Hesychastis & Palama circa dogmata in Ecclesia innovata sunt, licet acriter defensus à Niceta Stethato in oratione adversus eos quos vocat ἀγιοκατηγόρους sive Sanctorum criminatores.

Hujus Simeonis *Orationes triginta tres* de Fide & Moribus tum Christianis tum Monasticis. *Librum item Divinorum Amorum*, sive Laudum sacrarum, nec non *Capita Moralia ducenta duodeviginti* quæ Græce πρακτικά & θεολογικά sunt inscripta, è Bavarica & Augustana Bibliothecis simul collata Jacobus Pontanus ex Græcis Latina fecit, & Ingolstadtii cum aliis Auctoribus ab se è Græco in Latinum conversis edi curavit apud Adamum Sertorium anno 1603. 4. Jacobus Greiserus addidit Notas, in iisque præfatus est. Accessit cujusdam Scholastici Dialogus de Deo, ad eundem Simeonem. Recusa hæc sunt ex Pontani editione in Bibliothecæ Patrum Lugd. 1672. Tomo XXII. Antonii fratris mentio Orat. MS. 21.

Ut tamen Lectori satisfaciā, apponam hic, (inquit Allatius pag. 153.) suo ordine, quæ ipse in variis Manuscriptis Codicibus observavi; edita Latine ab ineditis notans, ut quæ fuerit hujus Auctoris in scribendo facilitas, alii quoque, me præeunte, sine labore interno- cant. Sit igitur,

I. Περὶ ἀγάπης, καὶ ποῖαι εἰς τῶν πνευματικῶν ἀνδρῶν αἱ ὁδοί, καὶ αἱ πράξεις καὶ μακαρισμοὶ πρὸς τὸς ἔχοντας τὴν ἀγάπην. P. Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, θέλω πρὸς ὑμᾶς λαλεῖν τὰ συντείνοντα πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς.

II. Περὶ τῆς φεύγειν τὸς λοιμοὺς καὶ φθοροποιούς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸς λόγους αὐτῶν ἀποτέμπεσθαι, καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς ἀναστῆναι. *Εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς θείης σκοπεῖν, εἰ τὰ τῶν μακαρισμῶν τῇ χειρὶ ἐν ἑαυτοῖς ἔχομεν καὶ περὶ δακρύων, καὶ κατανύξεως. P. Πᾶς ὅστις εὐρεῖν βέλεται τὸν Θεόν, ἀπαρνησάτω ἑαυτὸν. Inter editas per Pontanum Num. XXVIII.

II. Περὶ

III. Περὶ τῷ ὅτι χρὴ καλῶς ὑποτάσσεσθαι, καὶ μὴ ἐπιλανθάνεσθαι τῶν συνθηκῶν, ὧν πρὸς Θεὸν συνεθέμεθα· καὶ ὅτι ἔδῃ γογγύζειν ἐπὶ ταῖς παννυχέσιν ἀγρυπνίας τῶν ὁρθρῶν. P. Αναμνησθέντες τῶν τῷ Θεοῦ προσευγμάτων, ἔτω λεγόντων, Μὴ κρινέτε.

IV. Περὶ μετανοίας καὶ κατανύξεως, καὶ ὅκ ποίων ταύτην ἔργων κτήσασθαι δυνατόν, καὶ ὅτι ἀνευ δακρυῶν ἀδύνατον εἰς καθαρότητα καὶ ἀπάθειαν ἐλάσαι ἡμᾶς. P. Ἐπειδήπερ πατέρες καὶ ἀδελφοί, τὰ ἁγία πατέρες ἡμῶν Συμεὼν * τῷ Στουδιώτου τῶν Θεοπνεύτων. Habetur inter editas Latine per Pontanum. Numero XXXII.

V. Περὶ μετανοίας, καὶ ὅτι οὐκ ἀρκεῖ ἡμῖν ἡ τῶν ἐνόντων μόνον διάδοσις, καὶ ἡ ἀπογύμνωσις τῶν ὑπαρχόντων εἰς καθαρσιν ψυχῆς, εἰ μὴ καὶ τὸ πένθει κτησώμεθα. καὶ περὶ τῆς τῷ Ἀδὰμ ἐξορίας, καὶ ὅτι, εἰ μετενήστε παραβάς, οὐκ ἂν τῷ παραδείστου ἐξέπεσεν· καὶ οἷον ἀγαθὸν εἰργάσατο αὐτῷ ἡ μετὰ τὴν ἐκπλήωσιν μετάνοια. Καὶ περὶ τῆς δευτέρας τῷ Κυρίου παρυσίας, καὶ τῆς τῶν ἀμαρτωλῶν κατακρίσεως. Καὶ πρὸς τῷ τέλει ἐλεγχθῆναι τῶν ἐν κακίᾳ καὶ ὑποκρίσει ζώντων. P. Καλὸν ἡ μετάνοια, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς γενομένη ὠφέλεια. Habetur in editis Num. XXXIII.

VI. Περὶ ἐργασίας πνευματικῆς, καὶ τίς ἢ ἡ ἐργασία τῶν παλαγῶν ἁγίων· καὶ πῶς ταύτῃ κατορθῶται δυνάμεθα, ἵνα καὶ μέτοχοι ὥσπερ ἐκάποι τῷ παναγίῳ γενώμεθα Πνεύματι. P. Ἐπειδήπερ μεγάλα τινες ὠμένοι περὶ εαυτῶν ὡς οὐκ ὠφελον. In editis est Num. VII.

VII. Περὶ προσπαθείας τῆς εἰς τὰς συγγενεῖς, καὶ τίς ἢ ἀπότη αὐτῆς· καὶ εἰς οἷον βόθρον καὶ δεσμὸν κατάγει τὰς κρατούμενους ὑπ' αὐτῆς· καὶ περὶ ἀπαγνώσεως, καὶ τῆς ἐν ταύτῃ διαφορᾶς· τί ἐστὶ τὸ, ὃ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὃ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται. P. Ὡς ὠφελόν γε ἂν σιωπᾶν ἡδυνάμην, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ κακὰ ἀποκλαίεσθαι.

VIII. Περὶ τελείας ἀγάπης, καὶ τίς ἢ ταύτης ἐνέργεια· καὶ ὅτι εἰ μὴ διὰ σπουδῆς ἐντεθῇ ἡδὴ τῆς τῷ Πνεύματι μετέξεως γενώμεθα μέτοχοι, ὅδε πιστοὶ καὶ Χριστιανοὶ δυνάμεθα εἶναι, ἀλλ' ὅδε υἱοὶ καὶ τέκνα Θεοῦ χρηματίζομεν. P. Εἰ ὁ τὴν ἀρετὴν ὑποκρινόμενος πρὸς ἀπάτην πολλῶν.

IX. Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πεινῶντα τὸν Θεὸν τρέφων, καὶ διψῶντα ποτίζων, καὶ καθεξῆς, καὶ πῶς τοῦτο τινὶ κατορθώθη-

Pp 3

σεται.

* Simeonis nomen in latina versione non reperio.

σεται, ἢ ὅτι εἰ μή τις καὶ ἐν αὐτῷ ταῦτα πάντα ποιήσας καὶ θράση, καὶ ποτίσει χερσὶν, ἔδεν ὠφελήσεται ἐκ τοῦ ταῦτα μόνον ποιῆν εἰς τὰς πέντητας, ἑαυτὸν δὲ ἄτροφον καὶ γυμνὸν παρορᾶν τῆς δικαιοσύνης τῆς χερσού. Ρ. Ἐδὲ μὲν μὴ τολμᾶν με πρὸς ὑμᾶς ὅπως φθέγγεσθαι.

Χ. Περὶ μετοχῆς Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀγιοσύνης, καὶ τελείας ἀπαθείας. καὶ ὅτι ὁ ἀγαπῶν τὴν ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, ἔδεν ἐκ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν ὠφελεῖται, καὶ πάσας κατῴρθηκεν. Ρ. Οὐχ ἔρῃτε πῶς οἱ τῷ ἐπιγνώσει βασιλεῖ παρεστέμενοι, αὐτοὶ τε δόξαν ἡγοῦνται.

ΧΙ. ὅτι καὶ χρητὸς τῆς νηστείας ὠφελίμων ἐν τῇ πρώτῃ καὶ μόνῃ τῶν νηστειῶν ἐβδομάδι σπευδόμενος τηρεῖν, καὶ ἀσπάζεσθαι· ἀλλὰ τὴν ἰδίαν καὶ τὴν αὐτὴν σπεδὴν ἐν πᾶσι ταῖς ἐβδομάσι τῶν νηστειῶν ἀναγκαῖον τοῖς σπευδαίοις διατηρεῖν. Ρ. ἔδει μὲν ἡμᾶς τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὰ νῦν μέλλοντα ἐρηθίσασθαι.

ΧΙΙ. Περὶ ἐγκρατείας καὶ ὑπομονῆς * εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀρετῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς νηστείας· καὶ περὶ σωπῆς καὶ ὅπως δεῖ ἐν πάσῃ τῇ νηστείᾳ διάγειν τὰς ἀγωνιζομένης ἐν ἀληθείᾳ. Ρ. Ἐγὼ μὲν καὶ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι ἐκ πλημμελοῦς, καὶ βραδύμου προαιρέσεως τε καὶ διαθέσεως.

ΧΙΙΙ. Περὶ τῆς Χριστοῦ Ἀναστάσεως, καὶ ὅποια τίς ἐστίν, ἢ πῶς ἐν ἡμῖν γίνεται ἡ ἀνάστασις τῆς Χριστοῦ, καὶ ἐν αὐτῇ ἡ ἀνάστασις τῆς ψυχῆς· καὶ τί τὸ μυστήριον ταύτης τῆς Ἀναστάσεως. Ρ. Ἦδη τὸ Πάχα ἡ χαρμίσουν ἡμέρα, ἡ πάσης εὐφροσύνης καὶ θυμῆς.

ΧΙV. Περὶ μετανοίας καὶ ἀρχῆς βίου μοναχικοῦ, καὶ πᾶς τῆς ὁδοῦ καὶ τάξεως προβαίνων εἰς ἀρετὴν ἐν τῇ τῶν ἐντολῶν ἐργασίᾳ εἰς τελειότητα ἔρχεται. Ρ. Ἀνδρῶπι ὁ πάντων καταφρονήσας τῶν ὁρωμάτων καὶ αὐτῆς αὐτῆς τῆς ψυχῆς. Inter editas Num. XXVI.

ΧV. Περὶ ἐμπαθοῦς καὶ ἀπίστου καὶ πονηροῦ διαθέσεως· καὶ τίς ἡ ἔνωσις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ Φωτός· καὶ τίνα τρόπον ἐν αὐτοῖς αὕτη γίνεται· καὶ πρὸς τὸ τέλος καταδρομὴ τῶν ἀναξίως κατατολμῶντων τῆς ἀρχιερωσύνης. Ρ. Αἰ μὲν ἀλλήλοις ἀντίκεινται τῷ Φωτὶ τὸ σκοτῶν, τῇ πίστι ἡ ἀπιστία. Est in editis Num. XXVII.

ΧVI. Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἁγίας Πνεύματος, καὶ τίς ἡ θεωρία τῶν μυστηρίων αὐτῆς, καὶ ὅπως τοῖς καθαρῶς τῇ καρδίᾳ ἀποκαλύπτονται. καὶ διήγησις ἐκ προαιμίων ἐπωφελῆς περὶ τινος ὑποτακτικοῦ λαβόντος Πνεῦμα ἅγιον ταῖς εὐχαῖς τῆς πνευματικῆς αὐτῆς πατρὸς. Ρ. Νεώτερός τις διηγήσατό μοι λέγων, ὅτι ὑποτακτικὸς τυγχάνων πατέρους τιμῆς.

XVII.

* Ex Simeonis scripto de sobrietate & attentione, locum Græce producit Allatius lib. 2. de consensu cap. 17. §. 2. p. 829,

XVII. Περὶ θεωρίας καὶ ἀποκαλύψεως, καὶ πεφωτισμένης ψυχῆς, καὶ ὅπως ὁ ὑπὸ τῆς ἀγάπης καταχεθεῖς τῷ Θεῷ, καὶ εἰς βά-
 ρειαν ταπεινοφροσύνης ἐλάσας ἐκτεργεῖται ὑπὸ τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ.
 Ρ. Πολλὴ ἡ συγκατάβασις, καὶ ἡ Φιλανθρωπία Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους.
 διὸ καὶ ἐκπληττόμεθα.

XVIII. Περὶ μεθόδων τῷ πονηροῦ, ὧν ὑποβάλλει τοῖς κουφο-
 τέροις καὶ φιλοπρωτεύουσιν, ὅποταν ποιμὴν ἐξ ἀνθρώπων γίνεται. Καὶ
 ὅτι χρὴ τὰς μὲν ἀναξίως ἐπιτηδῶντας τῇ δεξιῇ πάσῃ κωλύειν σπυδαῖ,
 τὰς δὲ πνευματικὰς καὶ ἁγίους συνωθεῖν καὶ συνεργεῖν· καὶ πρὸς τῷ
 τέλει πρὸς τὸν ποιμένα. Ρ. Εἰ λαοῦ καὶ ποιμνὸς ἡγούμενος κατεσάδης,
 σκοπήσον καλῶς.

XIX. Ὅτι ἡ χρὴ ἐπὶ μόνοις τοῖς λόγοις καὶ ταῖς ὑποχέσεσι
 διαρρεῖν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων τὸ πιστὸν βεβαιοῦσθαι τῶν
 λόγων αὐτῶν· καὶ οἷα τίς ἐστὶν ἡ τῶν ἀληθινῶν διδασκάλων διάθεσις,
 καὶ ἀγάπη πρὸς τὰς μαθητευομένους αὐτοῖς, καὶ ἐποῖα τὰ σπλάγχνα
 καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν, καὶ ὅπως ὑπὲρ αὐτῶν ἐκτυγχάνωσι τῷ Θεῷ.
 Ρ. Τὴν δεξιὴν τῆς ὑμετέρας πρὸς με Φιλίας γινώσκει ἕκαστος.

XX. Περὶ ἀποταγῆς καὶ ἐκκοπῆς θελήματός, πρὸς τοὺς αἰ-
 τήσαντας χάριτα αὐτοῖς, πῶς ὀφείλει τις τὸν ἀσκητικὸν διανύσαι βίον,
 καὶ ὅτι καλὸν ἐπὶ τούτῳ ἐμπέσειν χρησασθαι ὁδηγῷ, ἡγοῦν πνευματικῷ
 πατρὶ εἰς τὸ μαθεῖν τὰ τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς ἀσκητικῆς τέχνης τὴν δυσ-
 κατορθωτὸν ἐργασίαν. Καὶ περὶ πίστεως τῆς εἰς τοὺς Πνευματικούς
 πατέρας, καὶ θεωρίας φωτός, ὑφ' ἧς πᾶσα φωτιζομένη ψυχὴ προσκό-
 πτι εἰς ἀγάπην Θεοῦ. Ρ. Ἀγαπητοὶ μου καὶ περιπόνητοι ἀδελφοί,
 πολλαῖς ἡμελήσατε λόγον ἀφελείας ἀκούσαι.

XXI. Περὶ μνήμης θανάτου, καὶ οἷον ἀγαθὸν τέλος δίδωκεν
 ὁ τριστόλβιστος αὐτοῦ ἀδελφὸς Ἀντώνιος, καὶ πρὸς τῷ τέλει ἐπιτάφιος
 πρὸς αὐτόν. Ρ. Εὐχομαι τῷ ἐλεήσαντί με Θεῷ, τὰ ὑπὲρ τῆς σωτη-
 ρίας πάντων.

XXII. Περὶ πίστεως καὶ διδασκαλίας· περὶ τῶν λεγόντων μὴ εἶναι
 δυνατὸν ἐν μέσῳ τῶν βιωτικῶν τὸ τέλειον φθασαί τῶν ἀρετῶν. καὶ διή-
 γησις ἐκ προοιμίων λίαν ἐπωφελής. Ρ. Καλὸν ἡμᾶς ἀνακηρύττειν πάν-
 τας τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

XXIII. Περὶ μετανόιας καὶ φόβου Θεοῦ, καὶ ὁποῖον ἀγῶνα ἔχει
 ψυχῆς καὶ πόνον καρδίας ὁ μετὰ σιωτῆτριμμένῳ τῷ σώματι μετα-
 νοῶν,

νοῶν , καὶ τίνα εἰσὶν ἃ λέγει , καὶ πρὸς τὸν Κύριον ἔυχεται. Ρ. Ἀκούσατέ μου τὸν λόγον υἱοί μου ἔχατοι , ἀγαπητοί μου , περιπόθητοί μου.

XXIV. Περὶ γνώσεως πνευματικῆς , καὶ ὅτι ὁ ἐγκεκρυμμέν^{ος} τοῦ πνεύματος^{ος} θησαυρὸς ἐν τῷ γράμματι τῆς θείας γραφῆς καὶ πᾶσιν εὐδελός ἐστι , καὶ τοῖς βελομένοις ἀλλὰ μόνοις τοῖς τὸν διανοήγοντα τὸν νοῦν κλησαμένοις εἰς τὸ σιωπεῖν τὰς γραφάς Ρ. Ὁμοίαν ἢ πνευματικὴν γνώσιν οἰκία ἡνὶ μέσον τῆς κοσμοποιῆς καὶ ἐλληνικῆς γνώσεως κατεσκευασμένη. Habetur inter editas Num. XIX.

XXV. Περὶ ἀλλοιώσεως ψυχῆς τε καὶ σώματος^{ος} τῶν ἐξ αἵματος , τῶν ἐκ στοιχείων , τῶν ἐκ βρωμάτων , καὶ τῶν δαιμόνων ἐπιγινόμενων ἡμῖν. Ρ. Ὁφείλει ὁ μοναχὸς μὴ μόνον τὰς ἐν τῇ ψυχῇ γενομένας ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς ἐπίστανται , καὶ νοεῖν. Est inter editas Num. XVIII.

XXVI. Περὶ ἀρχῆς βίης ἐπωφελούς καὶ σωτηρίας ἀρμοζούσης τοῖς ἀρετῇ τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ ἀπολαδομένοις , καὶ πρὸς τὸν μοναδικὸν ἀποτρέχοντι βίον καὶ διδασκαλίᾳ εἰς ἀρχαίως λυσitteles^ατη. Ρ. Πᾶς ἀνθρώπος ὁ ἀρετῇ τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ πᾶσιν ἀπολαζάμενος^{ος}.

XXVII. Περὶ τοῦ μὴ ἀμελῶς ἔχειν πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν , μηδὲ καταφρονεῖν μιᾶς καὶ μόνης αὐτῶν ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι τηρεῖν ὅμοι^{ος} πᾶσας , ἵνα μὴ ὡς καταφρονήσας ἔξω τοῦ νυμφῶνος^{ος} ἀποκλησθῶμεν . καὶ περὶ τοῦ ὑπομένειν γενναίως τοὺς πειρασμούς. Ρ. Οὐκ ἀκούσετέ τοῦ Κυρίου , καὶ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ βοώντων , Ἐάν τις φησὶ τὸν νέμον ὅλον φυλάξῃ.

XXVIII. Περὶ τῆς ἐκ τῆς Πνεύματος^{ος} ἐγγιγμένης τοῖς ἀγαπώμενοις , καὶ πρὸ τοῦ θανάτου ζωοποιῶν νεκρώσεως , καὶ ὅτι οἱ ἐν τῇ χάριτι^{τι} ὑπὲρ τῆς νόμ^{ου} γενόμενοι , τὴν τοῦ θείου φωτός χάριν γνωστῶς ἐν ἑαυτοῖς λαμβάνουσιν· οἱ γὰρ μὴ λαβόντες ἤδη τοῦτο τὸ φῶς κατὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν , μηδὲ καθαρῶντες αὐτοὶ , εἰς ὑπὸ τὴν σκιά^ν τοῦ νόμου εἰσὶ , καὶ κριθῆσονται ὑπ' αὐτῆς . καὶ ὅποιον δεῖ εἶναι τὸν ἱερέα , τὸν δεσμεῖν καὶ λύειν ἀνθρώπ^{ων} λαβόντα τὴν ἐξουσίαν . καὶ ὅτι τῷ ἀληθῶς ἱεραργεῖν , καὶ ὑπὸ τῆς θείας καταλαμπομένης φωτός πάντες κατὰδ^ολοι . αὐτοὶ^{οι} ἔτε οἱ Πνεύματος^{ος} περιπατοῦντες Θεοῦ , καὶ οἱ μήπω τὸν χοῖκον ἐκδύναμενοι ἀνθρώπων. Ρ. Βλέπετε πῶς ἀκούετε· φησὶ γὰρ ὁ Χριστὸς καὶ Θεός , Ἐρευνάτε τὰς γραφάς . ἵνα τί φησιν.

XXIX. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν λέγειν , ὅτι ἀδύνατον νυνὶ εἰς ἄκρον ἐλθεῖν ἀρετῆς τὸν βελομένον , καὶ τοῖς πάλαι ἀμιλληθῆναι ἀγίοις . καὶ ὅτι πᾶς ὁ διδάσκων τῶν θείων γραφῶν ἐναυρία , νέαν ἀρεσιν τοῖς παιδομένοις αὐτοῦ δογματίζει. Ρ. Πολλοὶ καθεκάστην λέγουσιν ὡς ἀκούομεν καὶ ἡμεῖς λεγόντων . In editis XXX.

XXX.

XXX. Περὶ μετανοίας, καὶ δέχῃς ἐπαγγελτῆ βίᾱ. ὅπως δὲ τὸν μετανοῶντα κατεκάστην ποιῇν, ἐν ᾧ καὶ περὶ θαυμάτων ἁμᾶ καὶ κατανύξεως. Ρ. Ἀκούσατέ μὲ τῶν λόγων τὴν δύναμιν, καὶ ὡς εἰς ἀγαθὴν ἔσαν ἡμῖν συμβεβλην προσδεχάσθαι ἀσμένως αὐτήν.

XXXI. Περὶ τῆ πῶς δὲ ἑκάστον αὐτὸν ἐπισκέπτεσθαι, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐπιμελῶς ἐρευνᾶν καὶ πῶς τὰ ἑαυτῶ ἀνὴπαρστυθῆναι χρῆ ταῖς ἐντολαῖς τῆ Χρυσῆ. Ρ. Ἐν τῇ προλαβῇ ΚΑΤΗΧΗΣΕΙ διὰ τὸ μὴ τὸν λόγον μηκιῶν ἐπὶ πολὺ τὰ κατηχηθέντα τότε ἐλλιπῇ κατελίπομεν.

XXXII. Περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι ὁ λέγων μὴ δύνασθαι ἵνα κατὰ τὴν παρῶσαν γενεάν ἐν μετοχῇ τῆ ἀγίας γενέσθαι Πνεύματι, ἀλλὰ καὶ ὁ διαβάλλων τὰς ἐνεργείας τῆ Πνεύματι, καὶ τῷ ἐναντίῳ ταύτας ἐπιφημίζων, αἰρεσὶν νέαν εἰς τὴν τῆ Θεῆ Εκκλησίαν ἀνακαινίζει. Ρ. Πᾶσα ἁμαρτία, Φησὶ τὸ ἱερώτατον λόγιον τῆ Σωτῆρος, ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις τῷ δὲ εἰς Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

XXXIII. Περὶ μετοχῆς Πνεύματι ἀγίᾳ, καὶ ὅτι ἀδύνατον ἄλλως βεβαιωθῆναι τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, εἰ μὴ δι' ἐπιδημίας τῆ Πνεύματι, ἢ χωρὶς ἑδῆς πρὸς ἀρετὴν κατευθιῶνται, ἔδῃ ἄλλης ὠφελῆν δύναται, ἢ ἀλλοτρίως δέχεσθαι λογισμῶς. Ρ. Πῦρ ἐστὶν ὁ Θεὸς, καὶ τοῦτ' παρὰ πάσης τῆς θεοπνεύστᾳ.

XXXIV. Ὅτι οὐκ ἀκίνδυνον τὸ διδόμενον ἡμῖν παρὰ Θεῆ τὰ λατῶν κατορύττειν. χρῆ γὰρ δημοσιεύειν αὐτὸ, καὶ τοῖς πᾶσι ὑποδεικνύειν, καὶ τὰς ἐνεργείας Θεῆ εὐγνωμόνως ἀνακηρύττειν εἰς τὴν τῶν ἀκόντων ὠφέλειαν, καὶ τινες ἀπαρῆσκονται. Ρ. Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἢ τέκνα ἐν Χρυσῷ, τί πρὸς τὰ κατηχηθέντα παρ' ἡμῶν ἐν διαφοροῖς πολ- λάκις λόγοις ὑπενοήσατε.

XXXV. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ὧν ἡξίωται δωρεῶν, καὶ εἰσηγήσις ὅπως τοῖς σκευαθαυμένοις τῇ καρδίᾳ Θεὸς αἰεὶ ἐπιφαίνεται. καὶ ἐν ποίοις τοῖς πράγματι καὶ γνωρίσμασιν. Ρ. Εὐχαριστῶ καὶ προσκυῶ, καὶ προσπίπτω σοὶ Κύριε τῆ παντός, καὶ παναγίε βασιλεῦ.

XXXVI. Μερικὴ τις Φυσιολογία περὶ τῆς τῆ κόσμῳ κτίσεως, καὶ τῆς πλάσεως τῆ Ἀδὰμ. Ρ. Ἀ μὲν οὖν ἀπολογησάσθαι καὶ εἰπῆν ἔδει πρὸς τὰς ἀντιδιαφερόμενας ἡμῖν.

XXXVII. Περὶ τῆς παραβάσεως καὶ ἔξορας τῆ Ἀδὰμ. Ρ. Ἐπεὶ δὲ καὶ νόμον αὐτοῖς δέδωκεν, ἐντειλάμεν μὴ φαγεῖν μόνον τῆ ξύλου.

XXXVIII. Περὶ τῆς τῷ λόγῳ σαρκώσεως, καὶ τίνα τρόπον δι' ἡ-
μᾶς ἐσαρκώθη. Ρ. Ὅτε δὲ ὁ κολοφὼν ἐπληρώθη τῆς ἀγαθῆς κακίας.

XXXIX. Πῶς αὖτις ἡ κτίσις πᾶσα μέλλει ἀνακαινισθῆναι, καὶ
γενέσθαι καινὸν ἔρπον καὶ καινὴν γῆν κατὰ τὸν θῆον Ἀπόστολον. Ρ. Ἀλλὰ
σκοπήσωμεν, πῶς ἡ κτίσις ἀνακαινισθήσεται.

XL. Ποία ἐσσι καὶ ἑκάστη λαμπρότης τῆς κτίσεως ἐν ᾧ καὶ
περὶ Ἀγγέλων, καὶ Ψυχῆς. Ρ. Καθαρθείσα δὲ εἰς Φθορὰν, καὶ δόξαιαν
μετήχθη τῇ ματαότητι.

XLI. Πῶς ἐνοῦνται τῷ Χριστῷ καὶ Θεῷ, καὶ ἐν γίνονται μετ' αὐτῷ
πάντες οἱ ἅγιοι. Ρ. Ἀρκούτως οὐ καὶ ἱκανῶς περὶ τῶν εἰπόντες.

XLII. Πῶς δὲ πληρωθῆναι τὸν ἄνω κόσμον, καὶ ὅποιος τίς
ἐστίν, καὶ τίνα πληρωθήσεται τρόπον. Ρ. Ἀλλὰ πετάσαστέ μοι τὰς ἀκοὰς
καὶ τὸν ἡγεμόνα νοῦν.

XLIII. Ὅτι οἱ μὲν πάντες οἱ προωρισμένοι οἱ μετὰ γενεάν
καὶ γενεάν τεχθήσονται ἕως ἑκάτης ἡμέρας, καὶ πληρωθήσεται ὁ ἄνω
κόσμος. Ρ. Τεχθῆναι δὲ πάντας τὰς προεγνωσμένους.

XLIV. Εἰς τὸ φητὸν τῷ Εὐαγγελίῳ, Ὁμοιωθῆ ἡ βασιλεία τῶν
ἔρπον βασιλεῖ. Ρ. Χρὴ οὐκ ἀπὸ τῶν Εὐαγγελικῶν φημάτων ἡμᾶς ἐν-
αῖρεσθαι.

XLV. Ὅτι καὶ πάντες οἱ ἅγιοι τὸν λόγον τῷ Θεῷ ἐν ἑαυτοῖς
συλλαμβάνουσιν τῇ Θεοτόκῳ παρακλησίῳ καὶ γεννῶσιν αὐτὸν, καὶ γεν-
νῶνται ἐκ αὐτοῦ, καὶ γεννᾶται ἐν αὐτοῖς, καὶ πῶς ἱοὶ, καὶ ἀδελφοί,
καὶ μητέρες αὐτῷ χρηματίζουσι. Ρ. Ἐνταῦθα μοι τὸ καινὸν τῷ νοήμα-
τι διατί.

XLVI. Εἰς τὸ φητὸν τῷ Εὐαγγελίῳ, Καὶ ἀπέστειλε τὰς δού-
λους αὐτοῦ, καλέσαι τὰς κεκλημένους εἰς τὰς γάμους, καὶ ἤθελον εἰλθεῖν.
Ρ. Τῷτο τοίνυν τὸ τῶν γάμων μυστήριον, ὃ τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ.

XLVII. Ὅτι καὶ χρὴ πρὸ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν, καὶ τῆς
εἰς ἀρετὴν προκοπῆς τελειότητος τὰ κεκρυμμένα μυστήρια τῆς βασι-
λείας τῶν ἔρπον ἐρευνᾶν τῶν ἀμυήτων τινὰ, καὶ ὅτι ἐν τῇ δευτέρᾳ τῷ
Κυρίῳ ἐλεύσει πάντες ἀλλήλους γνωρίζουσιν οἱ ἅγιοι. Ρ. Τοιγαροῦν εἰ-
σῶμεν τὰς ματαίας καὶ ἀναφελεῖς συζητήσεις.

XLVIII. Προτρεπτικός ἐκ προοιμίων εἰς μετάνοιαν, καὶ εἰς τὸ
φητὸν τῷ ἀποστόλῳ, Οὐς προέγνω, τῶν καὶ προώρισε. καὶ εἰς τὰ ἐξῆς.
καὶ κατὰ τῶν σφειβλάντων αὐτό τε, καὶ πᾶσαν τὴν θείαν γραφὴν. Ρ.
Πολλὰς ἀκήκοα λέγοντας τῶν ἀνθρώπων, Ἐπειδήπερ Φασίν, Οὐς προέγνω
ὁ Θεός.

XLIX.

XLIX. Ἐς τὸ ρητὸν τῆ Ἀποστόλου, ἐν ᾧ λέγει, καὶ εἶδον τὸν ταῦτον εἰς τρίτον ὕψανον ἀρπαγέντα, καὶ ἀκούσαντα ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἔξεστιν ἀνθρώπων ἀκούειν. Τί οὖν εἰσιν ἃ ἀκήκοεν ὁ Παῦλος ἄρρητα ῥήματα. Τίνα δὲ τὰ ἀγαθὰ ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ ὅς οὐκ ἤκασε, καὶ ἐπὶ καρδίας ἀνθρώπων οὐκ ἀνέβη. Τίς δὲ καὶ πῶς ἔσται, καὶ ἔστιν ἡ εἰς ἡμᾶς τῆ Θεῶ βασιλεία, καὶ τίς ἡ ἐν ἡμῖν ταύτης ἐνέργεια, Ρ. Ἐπειδήπερ διαβρῆδην ἃ τῶν ἀπάντων δεσπότης, καὶ κατεκάστην διὰ τῶν Εὐαγγελίων βοᾷ.

L. Περὶ ἀπαθείας, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κατὰ προκοπὴν χαρισμάτων καὶ δωρεῶν. καὶ τίς ἡ τελειωσις τῆς κατὰ Χριστὸν πνευματικῆς ἡλικίας. Ρ. Ὡςπερ ὁ τῶ λαμπροτάτῳ ἡλίῳ ἐνατενίζειν βεβλόμενος καθαρὸς ὀφθαλμὸς.

LI. Περὶ τῶν ὁιομένων ἀγνώστως ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, μὴ ἐπαυθανομένην δὲ καθόλου τῆς ἐνεργείας αὐτῆς. καὶ περὶ τῶν λεγόντων μὴ δύνασθαι ἵνα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν παρῆσαν ζωὴν ὁρᾶν τὴν δόξαν αὐτῆς. καὶ ἀπόδειξις διὰ χρήσεων περὶ τῆς καὶ ὅτι φθόνος ἐν τοῖς ἁγίοις, ὅταν διὰ πάσης σπουδῆς ἐναρέτε τούτοις συνεξισώμεθα. καὶ ποῶν τρόπῳ ὁρᾷ τις τὸν Θεόν, εἴδειν ἤδη μυῖται καὶ τὴν μέλλουσαν δοθῆναι ἐν τῷ μέλλοντι τοῖς ἁγίοις ἀπόλαυσιν, καὶ ὅτι ὅσαν ἀνὴρ τοιοῦτος λέγει, ἢ γράφει, οὐκ αὐτὸς, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ λαλοῦν ἐν αὐτῷ, ταῦτα λέγει, καὶ γράφει. καὶ ὁ τῆς λόγου αὐτῆς ἀφαιρῶν ἢ παραλογίζομενος, εἰς τὸ Πνεῦμα τῆ Θεῶ τὸ ἐνεργούν καὶ λαλοῦν ἐν αὐτῷ ἀμαρτάνει, καὶ βλασφημεῖ. Ρ. Ἰδὲ καὶ πάλιν ἐγὼ πρὸς τῆς λεγοίτας ἔχειν ἀγνώστως Πνεῦμα Θεῶ.

LII. Περὶ ἀπαθείας καὶ ἐναρέτεως ζωῆς. καὶ ὅπως χρητὸ οἰκεῖον ἐκκόπῃεν θείλημα, καὶ εἰς ὑψὺ ἀνέρχεται τελειότητος, καὶ περὶ συναφείας Θεῶ πρὸς ψυχὴν καὶ ψυχῆς πρὸς σῶμα, καὶ ἐνώσεως τῶν τελῶν παρεδόξεν. καὶ πρὸς τούτοις πνευματικῆς ἱατρείας, καὶ ὅπως χρητὸ θεραπεύειν τῆς ψυχικῆς ἀδυναμίας. Ρ. Πολλοῖς τοῖς ἐν κόσμῳ πολλὰκις προσομιλήσας, καὶ ἵνα συζητήσεων ἀναμεταξὺ.

LIII. Περὶ τῶν δουλευόντων τῷ Θεῷ τίνες τε εἶεν, καὶ ὅποιοι, καὶ ποταποί; καὶ τίς ἐστὶν ὁ μετανοῶν, καὶ ἡ ἐργασία αὐτῆς. καὶ τίς ἐστὶν ὁ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μετερχόμενος, καὶ ἡ ἐργασία αὐτῆς. καὶ τίς δουλεύειν Θεῷ, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς. καὶ εἰ μὴ τὰς ἀρετὰς κτησώμεθα, ὅθεν ἡμᾶς ἡ ἀπαλλαγὴ μόνη τῶν παθῶν ἀφελήσεται. Ρ. Ἐπειδήπερ ἔσονται ἀπὸ τῆ θείου βαπτίσματος Χριστιανούς ἡμᾶς αὐτὰς δόξα τῶν ἔργων.

LIV. Περὶ ἀγάπης καὶ πίσεως. καὶ ὅπως τις ἐγκύμων γίνε-
ται τῆς τῷ Θεοῦ ἀγάπης, καὶ περὶ ἐλλάμψεως, καὶ θεωρίας Φωτὸς,
καὶ μυστικῆς ὁμιλίας τῷ Πνεύματι. P. Εἰ δοκεῖ τοίνυν ἀκούσωμεν τῷ
Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ διαβρῆδην βοῶντι, καὶ λέγοντι.

LV. Περὶ γνώσεως ἀληθινῆς. καὶ ὅτι ἡ τῷ Θεοῦ γνώσις οὐκ
ἐκ μαθημάτων, ἀλλ' ἐκ καθαρότητος, καὶ τῆς ἀνωθεν χάριτος ἐπι-
γίνεται τῷ σπουδαίῳ. καὶ ὅτι χαλεπὸν τὸ κρῖναι. καὶ ἐλεγχ. τῶν οἰο-
μένων εἰδέναι τὰ τῷ Πνεύματι χωρὶς Πνεύματος. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς
τῷ πνεύματος ἀγιοσύνης. καὶ οἷον ἀγαθὸν ἐστὶν ἡ πίστις καὶ τίς ὁ ταύτης
καρπὸς, ὅπως αὐξάνεται. καὶ ὅτι οἱ τὸν θησαυρὸν ἐν ἑαυτοῖς ἐκλεκτοὶ
τῷ Πνεύματος, καὶ ἐν ἄλλοις ὄντα γνωρίζουσιν. καὶ τίνα τῶν ἀγίων τὰ ση-
μεῖα, καὶ πῶς, καὶ τίσι γνωρίζονται. καὶ ὅτι ὁ μὴ γεννηθεὶς ἀνωθεν, ὁ δύνα-
ται ἰδεῖν τὸν γεγεννηκότα Θεόν, ὃδε γνωρίζαι τὸν εἰς τοῦτο πεφθαρκότα
διὰ τῷ Πνεύματι. P. Νυνὶ εὐκαίρως καλὸν εἰπεῖν μετὰ τῷ Δαυὶδ, καὶ
ᾧ τῷ γεγονωτέρῳ φθέγγασθαι.

LVI. Περὶ τῆς φοβερᾶς τῷ Κυρίῳ ἡμέρας, καὶ τῆς ἐλλάσεως
κρίσεως. ὅτι καὶ πρὸ τῷ θανάτῳ ἐν ἡμῖν εὐθεν ἤδη καθαρούμενοι διὰ
δακρύων ἐνεργεῖται. καὶ ἐν οἷς ἂν ἐγγένηται κατὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν,
κατὰ τὴν μέλλουσαν εἰς ὑπαντά. καὶ τίς ἐστὶν ἡ ἡμέρα Κυρίου, καὶ τίσιν
αἴφνης ἀποκαλύπτεται, καὶ ὅτι ἡ εἰς Χριστὸν πίστις ὁ δυνάται μόνη σῶ-
σαι ἡμᾶς, εἰ μὴ καὶ ἀγία Πνεύματι γνωστῶς γενόμεθα μέτοχοι. ὅτι
οὐ πάντες οἱ βαπτισκομενοὶ διὰ τῷ βαπτίσματι μεταλαμβάνουσιν τὸν
Χριστόν. καὶ πῶς δύναται τις γινώσκειν ἐν ἑαυτῷ τὸν Χριστόν, καὶ
Πνεύματι ἀγία γέγονε μέτοχον. καὶ ἐρμηνεία ὡς ἐν παραδρομῇ, εἰς τὸ
ἐν δεξιῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ μακαρισμὸς εἰς τὰς ἐξ ἀγώνων τὴν ἐπιφοίτησιν
δεξαμένους τοῦ Πνεύματος. P. Πολὺς ἡμῖν ἀγαπητοὶ ὁ περὶ τῆς κρί-
σεως λόγος, καὶ δυσερμηνευτός.

LVII. Περὶ τῆς ζωοποιοῦ ισχυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ Θεοῦ τῆς
ἀεὶ γνωμένης ἐνασθητικῆς ἐν τοῖς τελείοις, καὶ ὅτι ἡ κτήσις τῶν ἀρε-
τῶν αἵματι ἀγορεύεται. καὶ τίνα τῶν ἀρετῶν τὰ καταγόνια. καὶ ὅτι
ὁ μὴ διὰ τῆς πρώτης βατριάδος κατὰ τάξιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν ἀνερχόμενος, οὐδαμῶς εἰσπελεύεται εἰς αὐτήν, καὶ ὅτι ἐν τοῖς τε-
λείοις χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ἐστὶ καὶ οὐ δάκρυον, καὶ ἐν αὐτοῖς βρούουσι τῆς
θεολογίας τὰ ῥέϊθρα. καὶ πρὸς τὸ τέλος, ὅτι οὐ δεῖ ἐπιπηδᾶν ταῖς δε-
χαῖς ἀνευ τῆς πληροφορούσης τὰς καρδίας ἡμῶν χάριτος, τῆς ἐπὶ τὸ
ποιμαίνειν καλούσης τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. καὶ τί τὸ ἔργον τῶν προϊσταμέ-
νων.

νων, τίς δὲ ἡ περὶ τὰ λογικὰ πρόβατα Φροντίς. καὶ πῶς ὀφείλῃσι ταῦτα παρὰ τῶν ποιμένων ποιμαίνεσθαι. Ρ. Τὰ τῆς ζωοποιᾶ νεκρώσεως τοῦ ἡσοῦ καὶ Θεοῦ, καὶ τῆς θαυμαστῆς ἐνεργείας αὐτῆς.

LVIII. Εἰς τὸ ῥητὸν, λέγον τοῦ Ἀποστόλου, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ τῆς γῆς χοϊκός, δεύτερος ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ ἔραν. Καὶ πῶς τὸν χοϊκὸν ἀπολιθέμεθα ἄνθρωπον, καὶ τὸν Χριστὸν ἐνδυόμεθα, συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ χρηματίσαντες. Ρ. Καλῶς ἡμᾶς ἐσιώσας ὁ μακάριος Παῦλος ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν θείων.

LIX. Εἰς τὸ ῥητὸν τὸ λέγον τοῦ Ἀποστόλου, ἔξαγοραζόμενοι τὸν κερὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσὶ. καὶ πῶς ἔξαγοραζέσθαι τὴν Φρονίμους τοῦ καιροῦ τῆς παρουσίας ζωῆς. Ρ. Οὐδὲν οὕτως ἕτερον τῶν ἄλλων ἀπάντων ὠφελιμώτερον ψυχῇ τῆς νυκτὸς καὶ ἡμέρας.

LX. Περί ἐορῶν. καὶ ὅπως χρὴ ἐοράζειν. καὶ τίνων σύμβολα τὰ τελούμενα ἐν ταῖς ἐορταῖς, καὶ κατὰ τῶν ἐναβριωομένων ἐν αὐταῖς καὶ περὶ τῶν ἀξίως, ἢ ἀναξίως κοινωνουμένων, καὶ τίς ἡ ἐν τοῖς διαφορᾶ. καὶ πρὸς τὸ τέλος πῶς συνάπτεσθαι διὰ τῆς κοινωνίας Θεῷ. καὶ πῶς οὐ συνάπτεσθαι. Ρ. Ὁ συνιέναι, καὶ συνιδεῖν διωηθεῖς, ὅτι γυμνὸς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παραχθείς.

LXI. Περί ἡσυχίας, καὶ ὁποίας ἐργασίας ὀφείλει ἔχεισθαι ὁ ἐν ταύτῃ ἀνδρείως προσηκέρων. Ρ. περὶ τῆς τελειώσεως τῶν ὁρεῶν ὀλίγα ὑπὸ προθυμούμενον εἰπεῖν, δεόμεναι ἡμῶν, ἀνοίξατέ μοι τὰ ὦτα.

LXII. Περί ἐξομολογήσεως, πρὸς τίνα γράφει, τέκνον αὐτοῦ πνευματικὸν ὄντα, καὶ τίνες ἄρα εἰσὶν οἱ τὴν ἐσχίστην τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν ἀμαρτήματα λαβόντες. Ρ. Ἐπέταξας τῇ εὐτελείᾳ ἡμῶν πάτερ.

LXIII. Λόγος ἀσκητικὸς πολυμερὴς ἡθικός. Ρ. Ἀδελφε ταύτην ἡγοῦ λέγεσθαι, ἀναχώρησιν τελείαν κόσμου, τὴν παντελῆ τοῦ ἰδίου θελήματος ἀπονέκρωσιν.

LXIV. Περί μετάνοιας, καὶ τίνα εἰσὶν ἃ ὀφείλει ποιεῖν ὁ ἄρτι ἐξομολογούμενος. Ρ. Οὕτε πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτημάτων ἀπαγορεύειν ποιεῖν καὶ κατὰ.

LXV. Πρὸς ἕνα τῶν αὐτοῦ μαθητῶν, περὶ τοῦ ποῶν ῥέπειν ὡς δύνασθαι ἄγιον ἄνδρα γνωρίσαι, καὶ πῶς ἡ τὴν ποιῶν εὐροὶ αὐτὸν, καὶ μετὰ τὸ τυχεῖν τῶν τοιαύτων, πῶς χρὴ διακείσθαι πρὸς αὐτόν. Ρ. Συνελαβόμεν σε διὰ διδασκαλίας ἀδινῆσάμεν σε διὰ μετάνοιας, ἀπέτεκόν σε διὰ ὑπομονῆς.

LXVI. Περὶ τῶν αὐτοχρηστονῶν διδασκάλων, ἧ τὰ Ἀποστολικὸν ἀξίωμα διχα τῆς ἀνάθεν χάριτος περιλιθεμένων ἐαυτοῖς· ἧ ὅτι οὐ κρὴ πρό τοῦ γεννηθῆναι παρὰ πνευματικῷ πατρὸς ἧ Φωτισθῆναι, ἀλλὰ οὐδὲν ὁδηγεῖν, ἧ τὸ παράπαν διδάσκειν. **P.** Ἐβελόμην ἐπὶ τοσοῦτον καὶ γὰρ νεκρωθῆναι τῷ κόσμῳ.

LXVII. Ὅτι δὲ σκοπεῖν, εἰ τὰ τῶν μακαρισμῶν τοῦ Χριστοῦ ἐν ἐαυτοῖς ἔχομεν. οὗτοι γὰρ εἰσι τὰ σημεῖον τῆς τοῦ Χριστοῦ σφραγίδος, ἧ τοῦ χαρὰ κλητος αὐτοῦ τὰ ιδιώματα. καὶ ὅτι ἀδύνατον τὸν μὴ σημειωθέντα τῷ σημείῳ τοῦ Χριστοῦ, ἧ τὸν χαρὰ κλητος αὐτοῦ ἐν ἐαυτῷ φέροντα, εἰς βασιλείαν εἰσελθεῖν. **P.** Ὅσοι ἐσμεν ἀσφραγῖτοι τῆς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σφραγίδος. **Edita Numer XXI.**

LXVIII. Περὶ τῆς ἐκ τοῦ Πνεύματος ἐγγινομένης τοῖς ἀγωνιζομένοις πιστοῖς, καὶ πρό τοῦ θανάτου ζωοποιῶ νεκρώσεως. καὶ ὅτι οἱ ἐν τῇ χάριτι ὑπὲρ τὸν νόμον γενόμενοι, τὴν τοῦ Θεοῦ Φῶς χάριν γνωστῶς ἐν ἐαυτοῖς λαμβάνουσιν. οἱ γὰρ μὴ λαβόντες ἤδη τοῦτο τὸ Φῶς κατὰ τὴν παρούσαν ζωὴν, μηδὲ καθαρώς ὁρῶντες αὐτὸ, ἐτι ὑπὸ σκιάν τοῦ νόμου εἰσὶ, καὶ κεραιθῶσι ὑπ' αὐτοῦ. πῶς δὲ ἡ μετοχὴ τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐν τοῖς πιστοῖς καὶ ἡ ἀγνοσίμη καὶ ἡ τελεία ἀπάθεια γίνεσθαι. **P.** Ἐρευνᾷτε ἔφησε τὰς γραφὰς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἵν' ἐν πρώτοις μὲν τὴν σωτηρίαν. **In editis Num. XX.**

LXIX. Τί ἐστὶ τὸ, ὅ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὃ δὲ ἀπιστεύσας κατακριθήσεται· ὅποια δὲ τὰ σημεῖα τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης, καὶ τοῦ πλησίον. καὶ περὶ τελείας ἀγάπης, καὶ τίς ἡ ταύτης ἐνεργεια, καὶ ὅτι εἰ μὴ μετὰ σπουδῆς ἐνλεψεν ἡδὴ τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς τοῦ ἀγίου Πνεύματος μετέξεως γενώμεθα μέτχοι, οὐδὲ Χριστιανοὶ δυνατόμεθα εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ ἡοὶ καὶ τέκνα Θεοῦ χρηματίσομεν, ἀλλ' ὡς ἀπιστοὶ μᾶλλον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως κατακριθῶσόμεθα. **P.** Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, υἱὸς ὧν γνήσιος τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ, ὁμοούσιος τε καὶ ὁμοφυῆς. **Edita Num. XXII.**

LXX. Περὶ ἡσυχίας. **P.** Γενέσθω τριγαρουῖ ὁ ἡσυχάζων, καὶ ἐν κελῷ μόνος καθήμενος ὡς ἡ πρωτομάρτις Ἑκκλη. αὕτη γὰρ ἐπὶ τῆς θυρεῖς καθήμενη.

LXXI. Ὅτι δὲ ὑπερβολὴν ἀγάπης πολλαῖς περιστάσεσιν ὑπέβηκε τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεός, καὶ ὅτι ἡ ἐνδοια, ἐνεργεσία Θεοῦ ἐστίν. ὁ Φεύγων τὴν ἐνδοια Φεύγει τὸν Χριστιανισμόν· αἱ γὰρ τοῦ Θεοῦ ἀποφάσεις φύσεις εἰσὶ, καὶ αἱ θλίψεις πᾶσαι εὐχαριστίαν διδάσκουσιν. τίνος δὲ ἔτεκεν ἀμαρτία καὶ

καὶ νόσος καὶ θάνατος. P. φόβοις πολλοῖς καὶ περιστάσεσι πανήδοταυς ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον περιεσχίσεων. In editis Numer XVI.

LXXII. Ὡς πᾶς ὁ αἰτῶν μὴ εἰδὼς τί αἰτεῖ, εἰ δὲ καὶ οἶδε τί αἰτεῖ, ἔφθάνει δὲ ὅπερ αἰτεῖ λαβεῖν, ἐδὲν ὠφελᾶται. τίς δὲ ἡ βασιλεία τῆς Θεοῦ, καὶ πῶς λαμβάνουσιν αὐτὴν οἱ Χριστιανοί, τίς δὲ ὁ πονηρὸς, καὶ πῶς δύναται ἵς ῥυαθῆναι ἐκ τῆς τῆς πονηροῦ δουλείας, πῶς δὲ καὶ διὰ ποίων ἔργων ἡ ἀνάσασις γίνεται τῆς ψυχῆς. P. Οἱ πολλοὶ τῶν Χριστιανῶν, οἱ τε τὸ Χῆμα φοροῦντες τῶν μοναχῶν. Habetur inter editas Num. IV.

LXXIII. Θεολογικὸς λόγος πρῶτος, κατὰ τῶν τιθεμένων τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς Πατρὸς. P. Τὸ περὶ Θεοῦ λέγειν, ἡ φθέγγεσθαι, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἐρευνᾶν.

LXXIV. Θεολογικὸς δεῦτερος, καὶ κατὰ τῶν ἐπιχειροῦντων θεολογεῖν ἀνευ Πνεύματος. P. Ὁ ἀναθεῖν εἰληφῶς τὴν τῆς Θεῶς ἀνεσιν ἐν τῷ σώματι διὰ παντός περιφέρειν.

LXXV. Θεολογικὸς τρίτος, καὶ ὅτι εἴ τι ὁ Πατὴρ τῶν καὶ ὁ υἱός. ἢ ἡ ὁ υἱός τῶν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ὅτι ἐν ταῦτα, Πνεῦμα ὁμότιμον, ὁμοῦσιον, καὶ ὁμόθερονον. P. Αἱ μὲν ὁ Θεὸς ὑμῶν τὸ καὶ παρ' ἡμῶν δοξαζόμενος.

LXXVI. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν περὶ τῶν γεγονότων ἐνεργειῶν εἰς αὐτὸν παρ' αὐτῶν, ἐν ἡ καὶ περὶ εὐχῆς πνευματικῆς, καὶ περὶ προκοπῆς, καὶ ἀγάπης τῆς πρὸς Θεὸν P. Εὐχαριστῶ σοι Δέσποτα Κύριε ἄβραου καὶ γῆς, ὅ ἐκ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι πρὸ καταβολῆς κόσμου, γενέσθαι με προσορίσας.

LXXVII. Μεθόδος περὶ τῆς ἱερᾶς προσευχῆς καὶ προσοχῆς. P. Τρεῖς εἰσὶ τῆς προσευχῆς οἱ τρόποι. Hæc non reperisse se in Codicibus Bavaricis refert Latinus Interpres, licet eorum meminerit Conradus Gesnerus: reperiuntur tamen passim in Bibliothecis Italicis.

LXXVIII. Διὰ τί ἡ πρώτη καὶ δευτέρα Φυλακή ἐ δύναται τελειῶσαι τὸν Μοναχόν. P. Ἐπειδὴ ἐ κατὰ τάξιν ταῦτα μετέρχεται.

LXXIX. Ἐρωταποκρίσεις Χολατικῆς τιπὸς πρὸς Συμεῶν τὸν νέον θεολόγον. P. Ἐρώτησις. Τί ἦν ἐν τῷ κόσμῳ πρὸ τῆς τῶν κόσμον γενέσεως. Ἀπόκρισις. Θεὸς ὁ τὸν κόσμον ποιήσας. Edita cum aliis Orationibus Symeonis Latine per Pontanum. Et in supplemento Bibl. Patrum Morelliano Paris, 1639, Tom. I. pag. 841.

Præter

Præter has à nobis ex libris Manuscriptis numeratas, nonnullas alias Latine Pontanus * edidit, quarum copia in Græcis nobis nondum facta est: illæ sunt Num. I. II, III. V. VI. VII. IX. X. XI. XII. XIV. XV. XVII. XXI. XXII. XXIV. XXV. XXIX. XXX. Eæ si aliis addantur, puto futurum opus Symeonis absolutissimum, quo ad pietatem tendentibus via sternetur satis commoda.

Præterea divinum Hierotheum sancti Dionysii Areopagitz Præceptorem amulatus, *Amatorios Hymnos*, & *Divinas Laudes* vario carminum genere decantavit, quas sub sacrarum Commentationum vocabulo Latinas fecit, ediditque Pontanus: Eas tamen ex defectu suorum Codicum neque integras, neque absolutas, cum multo auctiores reperiantur in Italicis Bibliothecis, ut ex Elencho hic appenso Lector æquus conjiciet. Ineditæ stellula notabuntur.

Τῇ αὐτῇ τῶν Θεῶν ὑμῶν ἀρχή. P. Ἐλθὲ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν,
ἐλθὲ ἡ αἰώνιος ζωή.

I. Περὶ τῆς Θεῆς ἐλλάμψεως, ἢ φωτισμοῦ Πνεύματός αἰγίᾳ. καὶ ὅτι εἰς τόπον ὁ Θεός, ἐν ᾧ μετὰ πίμπλον τὴν ἀνάπαυσιν πάντες οἱ ἅγιοι ἔχουσιν, καὶ ὅτι ὁ τῇ Θεῷ ἐκπύπλων ἐν ἐτέρῳ τόπῳ οὐκ ἔχει ἀνάπαυσιν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ. P. Τίτὸ φεραντὸν μυστήριον, ὃ ἐν ἐμοὶ τελεῖται.

II. Τίς ἡ ἐπὶ τῷ πατρὶ τῷ γενομένη ἀλλοίωσις, καὶ πῶς καθαρθεὶς εἰς ἄκρον ἡνώθη Θεῷ, καὶ οἷός ἐξ οὗ ἐγένετο, οἱ πρὸς Θεὸν αὐτῆς ἐρωτικοὶ λόγοι δηλοῦσιν ἐντεῦθεν, ὅς καὶ Θεολογῶν λέγει πρὸς τὸ τέλος περὶ Ἀγγέλων. P. Τίς ἡ ἀμετροῦ εὐσπλαγχνία στ Σῶτερ.

III. Τίς ὁ μοναχὸς, καὶ τίς ἡ αὐτῆς ἐργασία, καὶ εἰς οἷον ὑψώσῃ ὅτι ὁ Θεὸς πατὴρ Θεωρίας ἀνῆλθεν. P. Μοναχὸς εἰς ἀμύγλης ἐστὶ κόσμῳ.

IV. Διδασκαλία εἰς μοναχὸς ἀποταξαμένους ἀρεμίας, καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ ἢ περὶ τοῦ ὁποῖαν τις ὀφείλει πῖσιν ἔχειν πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα. P. Ἄφες κόσμον ἅπαντα ἢ τῆς ἐν κόσμῳ.

V. Ἀλφάβητός κατὰ σοιχεῖον ἀπλοῦν προτρέπων, ἢ ὁδηγῶν εἰς τελειότητα τοῦ βίᾳ ἀναδραμεῖν τὸν ἀρεμίας τοῦ κόσμου ἀναχωρήσαντα. P. Ἀρχὴν ποιήσας Χριστὸν καὶ Θεομήν πῖσιν.

VI. Τε-

* Pontani Latinis editis respondent Græcæ Allatianæ IV. 72, VIII. 6, XVI. 71, XVIII. 25, XIX. 24, XX. 68, XXI. 67, XXVI. 14, XXVII. 15, XXVIII. 2, XXX. 29, XXXII. 4, XXXIII. 5.

VI. Τετράστιχα τῷ αὐτῷ πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῷ δακνύοντα ἔρω-
τα. P. Πῶς καὶ πῦρ ὑπάρχει βλύζον; πῶς καὶ ὕδωρ εἰς δροσίζον.

* VII. Ἐντευξίς τῷ αὐτῷ εἰς Θεὸν, καὶ ὅπως θεῶ συναντή-
μεν, καὶ δόξαν Θεῷ ὁρῶν ἐν ἑαυτῷ ἐνεργοῦσαι ἐξεπλήττει. P. Πῶς
σε ἐντός μου προσκινῶ; πῶς δὲ μακρὰν σε βλέπω.

VIII. Τίσι Θεὸς ἐμφανίζεται, καὶ τίνες ἐν ἔξῃ γίνονται τῷ κα-
λοῦ διὰ τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας. P. Πῶς βλέπεις κεκρυμμένον αὐτὸν,
πῶς ἐφορᾷς τὰ πάντα.

IX. Ὅτι ὁ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι μέτοχος γεγονώς, ὑπὸ τοῦ
Φωτὸς καὶ τῆς διωάμεως αὐτοῦ ἀρπαζόμενος ἐπάνω πάντων φέρεται
τῶν παθῶν, μὴ βλαπτόμενος τῷ πλησιασμῷ ὑπ' αὐτῶν. P. Αἱ, αἱ
Θεοί, καὶ Κύριε παντοκράτωρ. τίς χορτασθῇ σου.

X. Ὅτι ὁ θάνατος καὶ τῶν σερωτέρων τῇ φύσει καθάπτεται
P. Ἦκετα πρᾶγμα ξένον καὶ πλήρες θαύματος.

XI. Ὅπως ἀγάπη αὐτῷ Θεός, ὡς Στεφάνος καὶ Παῦλος τοῖς
ἀποστόλοις ἐνταῦθα ὁ πατήρ ἐκπληττόμενος διηγῆται. P. Τί τὸ κα-
νὸν τοῦ θαύματος, τοῦ καὶ νῦν γινομένου.

XII. Περὶ τοῦ ἐνὸς κατὰ πάντα τῆς τρισυποστάτης Θεότητος
Θεολογία, καὶ δι' ὧν τῇ ταπεινώσει χρώμενος λέγει περὶ αὐτοῦ, καὶ τῶν
δοκούντων εἶναι ἡ, ἐκτρέπει τὴν εἴησιν. P. Πῶς ἂ ποτε ἠφάνησας ἐν
ἐμοὶ πάλιν ζῶσιν.

XIII. Προτροπὴ εἰς μετάνοιαν, καὶ πῶς τὸ θέλημα τῆς σαρκὸς
τῷ θελήματι τοῦ πνεύματος ἐνωθὲν θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ἀπεργάζε-
ται. P. Κλαίω καὶ κατανύσσομαι, ὅταν τὸ Φῶς μοι λάμψῃ.

XIV. Εὐχαριστία πρὸς Θεὸν τῶν δωρεῶν ἕνεκα ὧν παρ' αὐτοῦ
ἡξιάσθη. καὶ ὅτι φιλκτὸν καὶ ἀγγέλοις τὸ τῆς ἱερωσύνης, καὶ ἡγαμενέας
ἀξιώμα. P. Ἐγὼ καὶ θελῶ δεσποτα, λαλήσω σὺν ἰσχύι.

XV. Ὅπως βλέπων τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ἔτος ὁ θεὸς ἐνη-
γεῖρ πατὴρ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. καὶ ὅτι θεῖον ἐντός ἐστὶ τοῦ
παντός· ἀλλὰ καὶ ληπνὸν τε καὶ ἄληπτον τοῖς ἀξίοις· καὶ ὅτι εἰς πολλὰ γι-
νόμενος ὁ Χριστός, καὶ Θεὸς ἡμῶν μέλη, εἰς ἐστὶ καὶ ὁ αὐτός, καὶ μένων ἀ-
μέριστός τε καὶ ἀναλλοίωτος. P. Ἀποκαλυπτόμενός σου Δέσποτα τῶν ἀπάν-
των, καὶ δόξας τοῦ προσώπου σου.

Rr

XVI.

XVI. Ὅτι ποθενόν τε καὶ ἐπιθυμητόν κατὰ φύσιν μόνον τὸ θεῖον, οὗ ὁ μετέχων, πάντων ἐν μετ' αὐτοῦ γέγονεν τῶν καλῶν. Ρ. Ὅτι τὸ πρῶγμα τ' κρυπτόν πάσῃ κτίσῃ οὐσία.

XVII. Ὅτι ὁ φόβος γεννᾷ τὴν ἀγάπην· ἡ δὲ ἀγάπη ἐκμαρζοῖ τὸν φόβον ἀπὸ τῆς ψυχῆς, καὶ μένει μόνη ἐν αὐτῇ Πνεῦμα θεῖον ὅσα καὶ ἅγιον. Ρ. Πῶς ὑμνήσω; πῶς δοξάσω; πῶς ἀξιώσω ἐυφημίσω;

* XVIII. Διδασκαλία σὺν θεολογίᾳ περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀγίας ἀγάπης, ἡγοῦμαι αὐτοῦ τῷ φωτὶ τῷ ἁγίου Πνεύματι. Ρ. Τίς ἐξέλκυσε Δέσποτα περὶ σοῦ διηγεῖσθαι.

* XIX. Διδασκαλία σὺν θεολογίᾳ, ἐν ἣ καὶ περὶ ἱερωσιῶν ἅμα καὶ ἀπαθοῦς θεωρίας. Ρ. Πῶς σε ἐξείπω Δέσποτα τὰ θαυμάσια καὶ ξένα.

* XX. Εὐχαριστία καὶ ἐξομολόγησις σὺν θεολογίᾳ καὶ περὶ δωρεᾶς, καὶ μεταστάσεως Πνεύματος ἁγίου. Ρ. Ὡφθη δὲ ἐμὲ ἐπὶ γῆς ὁ παρθένος, ὁ πρὸ αἰώνων ἀόρατος ὑπάρχων.

* XXI. Ἐπιστολὴ πρὸς μοναχὸν ἐρωτήσαντα, Πῶς χωρίζεις τὸν τίον ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐπινοία, ἡ πράγματι· ἐν ἣ πλοῦτον εὐρησας θεολογίας ἀνατρεπύσεως τὴν αὐτοῦ βλασφημίαν. Ρ. Ἐλαμψας, ἐξέφανας φῶς τὸ τῆς δόξης.

* XXII. Εὐχαριστία σὺν θεολογίᾳ καὶ περὶ ὧν ἡ θεία χάρις τῷ Πνεύματι διὰ τῶν ἐνεργειῶν ἀνόμεσται. Ρ. Τί τὸ καινὸν μυστήριον Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὃ εἰς ἐμὲ τὸν ἄσωτον.

* XXIII. Περὶ τῆς ἀκαταλήπτου καὶ ἀπεριγραπτῆς θεότητος ἀκριβῆς θεολογία· ὅτι ἀπεριγραπτὸς ὅσα ἡ θεία φύσις, ὅτε ἐκτός ὅτε ἐκτός ἐστὶ τῷ παντί, ἀλλὰ καὶ ἐκτός καὶ ἐκτός ἐστίν, ὡς τῶν ὅλων αἰτία. καὶ ὅτι μόνον κατὰ νοῦν τῷ ἀνθρώπῳ ληπτὸν ἀλήπτως τὸ θεῖον, ὡς τοῖς ὀφθαλμοῖς αἱ τῆς ἡλίου ἀκτίνες. Ρ. Ὡς Τελεῖς ἡ κτίσις πάντων, ὃ μόνος δεχικωτάτη.

* XXIV. Δι' ὧν ἐξομολογούμεθα ἐν τῷ παρόντι γράφει λόγῳ, δαίκνυσι τὸ βάθος τῆς ἐαυτῷ ταπεινώσεως, καὶ προῖον διδάσκου αὐτὴν τὸν εἰς μέτρον ἐλάσαντα τελειότητι, καὶ ἀξιοθένητα τοιαύτων ἐν θεολογίᾳ ἀποκαλύψεων, Παύλον τὸν θεῖον καὶ τῷ μιμῶμεθα ἀμαρτανολὸν ἐαυτὸν ἀποκαλοῦντα, καὶ ἀνάξιον τῷ καλεῖσθαι ἀπόστολον. Ρ. Δίδε μοι χεῖρ καταφιλεῖν τὰς πόδας.

* XXV. Περὶ τῆς γενομένης θεωρίας αὐτῷ τῷ θείῳ φωτὶ, καὶ ὅπως τὸ θεῖον φῶς ἐκ καταλαμβάνεται ὑπὸ σκέπης, ἐν οἷς καὶ διὰ τὴν

τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀποκαλύψεων ἐκκλητόμενοι μύνηται τῆς ἀνδραπίνης ἀδφενείας καὶ ἐαυτὸν κατακρίνει. P. Πῶς διαγράψω Δέσποτα προσώπῃ σου τὴν θείαν.

* XXVI. ὅτι ὁ ἐν ἀγνωσίᾳ Θεοῦ ἔτι ζῶν, νεκρὸς ἐστὶ μέσον τῶν ζώντων ἐν γνώσει Θεοῦ καὶ ὅτι τοῖς ἀναξίως τῶν μυστηρίων μεταλαμβάνουσιν, ἀληπτον τὸ θεῖον σῶμα καὶ αἷμα τῷ Χριστῷ γίνεται. P. Νῦν ἐν τοῖς ζώσιν, ὡς νεκρὸς ὁ Δέσποτα ὑπάρχω.

XXVII. Ὅποῖον δεῖ εἶναι τὸν Μοναχὸν, καὶ τίς ἡ ἐργασία τῆς καὶ προκοπῆς, καὶ ἀνάβασις. P. Ἀπέργασαι παλάτιον τὸν τῆς ψυχῆς σου οἶκον εἰς κατοικίαν τῷ Χριστῷ.

XXVIII. Περὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἐνεργειῶν τῷ θεῷ φωτὸς, καὶ ἐργασίας νοεράς τε καὶ θείας τῆς ἐναρέτης ζωῆς. P. Εἰσαίτε τῇ κέλλῃ με μόνον εὐκεκλησμένον.

XXIX. Ὅτι μόνοις ἐκείνοις καταφανῇ τὰ τῶν θείων πραγμάτων, οἷς διὰ τῆς μετεβίβας τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ὅλοις ὅλῳ ἠνώθη Θεός. P. Πόθεν ἔρχη, πῶς εἰσέρχῃ ἐνδοθεν τῆς κέλλης λέγε.

XXX. Ὅτι ταῖς καθαρθείσαις ψυχαῖς διὰ δακρύων καὶ μετανοίας προσψαύσαν τὸ θεῖον πῦρ δρᾷσεται αὐτῶν, καὶ πλέον καθαίρει φωτίζον τὰ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐσκοτισμένα μέρη αὐτῶν, καὶ τὰ τραύματα ἐξιώμενον εἰς τέλει φέρει σιωπῶσιν, ὡς τῷ θεῷ κάλλει ὑπερασπράττην αὐτοῖς. P. Ἐπεὶ πῦρ τὸ θεῖον ὄντως, ὅπερ εἶπεν ὁ Δέσποτης, ὅτι ἦλθεν ἵνα βάλλῃ.

* XXXI. Περὶ θεολογίας, καὶ ὅτι ἀνεξερέωθη ἡ θεία φύσις, καὶ πάντα τοῖς ἀνθρώποις ἀκατανόητος. P. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν πατήρ, τίς, καὶ Πνεῦμα σὴ τῇ μορφῇ ἀνείδε.

* XXXII. Ὅτι οἱ ἐνδοξοὶ τῆς γῆς, καὶ σοβαροὶ τῷ πλάτῃ περὶ τὴν σκίαν τῶν ὀρωμένων πλανῶνται· οἱ δὲ γε τῶν παρόντων καταφρονήσαντες ἐν ἀπλανεῖ μετέξει τῷ θεῷ γίνονται Πνεύματι. P. Ὑπὸ πίστων με Δέσποτα λουδορέμενον βλέπων.

* XXXIII. Περὶ θεολογίας, καὶ ὅτι οἱ τὸ κατ' εἰκόνα φυλάξαντες τὰς πονηρὰς δυνάμεις τοῦ ἄρχοντος τῷ σκότειος καταπατῶσιν. οἱ δὲ ἄλλοι οἷς ἐμπαθῆς ὁ βίος, ὑπ' αὐτῷ κεραιώονται καὶ βασιλεύονται. P. Φῶς ὁ Πατήρ, Φῶς ὁ Υἱός, Φῶς τὸ ἅγιον Πνεῦμα.

* XXXIV. Ὅτι ἡ τῷ παναγίῳ Πνεύματι ἐνώσις πρὸς κεκαρμαρμένους ψυχὰς ἐν αἰσθήσει τρανῇ ἡγοῦν ἐν ἐπιγνώσει γίνεται, καὶ

ἐν αἷς ἀν γένηται. Φωτοειδείς ὁμοίας ἐαυτῷ καὶ Φῶς αὐτὰς ἀπεργάζε-
ται. P. Δίίσαται τῶν ὁρατῶν ὁ ἀόρατος· πάντως καὶ τῶν κτισμά-
των.

XXXV. Ὅτι πάντες ἄγγελοι ἐλλαμπόμενοι ἀυγάζονται, καὶ
τὴν δόξαν τῷ Θεοῦ καθορῶσιν, ὡς θεμιτὸν ἀνθρώπινῃ φύσει ὅραν Θεόν
P. Βλέψον ἄνωθεν Θεὲς με, καὶ εὐδόκησον Φαῖναι.

XXXVI. Εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς ἐξορίας καὶ τῶν θλίψεων, ὧν
ὑπέστη ἐν τῷ κατ' αὐτὸν διαγμῷ. P. Εὐχαριστῶ σοι Κύριε, εὐχαριστῶ
σοι μόνε.

XXXVII. Δέησις καὶ προσευχὴ τῷ αὐτῷ πρὸς Θεόν, τῆς ἐκεί-
νης ἐνεκα βοήθειας. P. Δέσποτα Χριστέ. Δέσποτα ψυχροῦτά. Δέσποτα
Θεὲ πάντων.

XXXVIII. Περὶ θεολογίας, καὶ ὅτι ὁ νοῦς τῆς ὕλης τῶν πα-
θῶν καθαρεῖς αὐλὼς τὸν αὐλὸν καὶ ἀόρατον καθορᾷ. P. Ποίαν ἐδὲν ὁ-
δεύσαμεν; ποίαν ἐκκλίνω τέρβον.

XXXIX. Ὅτι ὁ πᾶς, καὶ ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη ὑπερβαίνει πα-
σαν ἀγάπην, καὶ πάντα πόθον ἀνθρώπινον. βαθεῖς δὲ ὁ νοῦς τῶν κα-
θαρομένων ἐν τῷ φωτὶ τοῦ Θεοῦ, ὅλῃ θεῖται, καὶ νοῦς ἐκείθεν χρη-
ματίζει Χριστέ. P. Ἀμήχανον τὸ κάλλος, ἀσύγκλητον τὸ εἶδος.

XL. Ὁμολογία τῆς χάριτος τῶν τῷ Θεῷ δωρεῶν, καὶ ὅπως ὁ
ταῦτα γράφων πατὴρ ἐνεργεῖτ' ὑπὸ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ διδασκα-
λία ρηθεῖσα ὑπὸ Θεῷ, τὸ τί δὲ ποιῶντα τινὰ τῆς τῶν σωζομένων
σωτηρίας τύχειν. P. Πάλιν ἐκλάμπει μοι τὸ Φῶς, πάλιν τρανῶς
ὁρᾷται.

XLI. Εὐχαριστία πρὸς Θεὸν ὑπὲρ τῶν παρ' αὐτῷ γεγυνοῦσιν
ἐνεργειῶν, καὶ αἰτησις τῷ μαθεῖν, τίνος χάριν οἱ τέλειοι γεγονότες ὑπὸ
τῶν δαιμόνων παραχωροῦνται πειράζεσθαι καὶ περὶ τῶν ἀποτασσομένων
τῷ κόσμῳ διδασκαλία, καὶ ὑποτύπωσις ρηθεῖσα παρὰ Θεῷ. P. Γινώσκεις
τὴν πτωχείαν με. εἶδε τὴν ὀρφανίαν.

XLII. Ὅτι οἱ τῷ Θεῷ ἀπειθεῦσιν ἤδη διὰ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος μετασίας ἐνωθέντες ἐκδημοῦντες τῷ βίῃ, εἰς αἰῶνα αὐτῷ ἐκεί-
θεν σιωπῶσονται. εἰ δ' οὐκ ἀλλὰ τὸ ἀνάπαλιν τοῖς ἄλλως ἔχουσιν ἐνταυ-
θα γενήσεται. P. Ἀρχὴ τοῦ βίῃ τέλῃ μοι, καὶ τὸ τέλῃ δεχέ μοι.

XLIII. Ὅτι κρεῖσσον τὸ καλῶς ποιμαίνεσθαι, ἢ τὰς μὴ βε-
λομένους ποιμαίνειν. ἐδὲν γὰρ ἔσαι κέρδιον τῷ ἄλλως μὲν σπαράζοντι
σωσαι.

σῶσαι, ἑαυτὸν δὲ διὰ τῆς ἐκείνων ἀπολέσαντι προσασίας. Ρ. Εἰπὲ Χρ-
στὲ ἰὼ δάλω σου, εἰπὲ τὸ Φῶς τῷ κόσμῳ.

XLIV. Τί ἐστὶ τὸ κατ' εἰκόνα, καὶ πῶς εἰκότως νοεῖται, ὡς Ἰῶ
Θεῷ εἰκὼν ὁ ἀνθρώπος. καὶ ὅτι ὁ τὴν ἐχθρὰν ὡς ἐνεργέτας Φιλῶν, μιμη-
τὴς ἐστὶ Ἰῶ Θεοῦ. Πνεύματι δὲ ἁγίῳ ἐντεῦθεν μέτοχος γεγωναίως θέσει
θεός, καὶ χάρις γίνεται, μόνοις ἐκείνοις γνωριζόμενοι, τοῖς ὑπὸ Ἰῶ ἁγίῳ
Πνεύματι ἐνεργημένοις Ρ. Δόξα, αἶνος, χάρις τῷ τὴν κτίσιν ἐξ ὧν
ὄντων.

XLV. Περὶ Θεολογίας ἀκριβεστάτης, καὶ ὅτι ὁ μὴ ὄρων τὸ Φῶς
τῆς Ἰῶ Θεῷ δόξης χείρων ἰσχυράναι τυφλῶν. Ρ. Ὡ φιλοκτιμένων Θεέ μου,
ποιητά μου, λάμψον πλεον μοι.

XLVI. Εὐχομολόγησις εὐχῇ σιωπημένη. καὶ περὶ σιωμαφείας Πνεύ-
ματι ἁγίῳ, καὶ ἀπαθείας. Ρ. Ἐμάκρωσα Φιλάνθρωπε, ἡλίθιω ἐν
ἐρήμῳ.

XLVII. Περὶ Ἰῶ νοητῆς Παραδείσου τηλαυγῆς θεωρία. καὶ περὶ
τοῦ ἐν αὐτῷ ζῆλον ζωῆς. Ρ. Εὐλογητὴς εἰ Κύριε. εὐλογητὴς εἰ μόνος.

XLVIII. Ὅτι δόξα καὶ ἡμῇ ἐστὶ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑβελλόμενῳ, καὶ
πάχοντι κακῶς διὰ Θεοῦ ἐντλην, ἡ ὑπερ αὐτῆς Ἰῆς ἐντληῆς τοῦ Θεοῦ ἀτι-
μία. καὶ διάλογος πρὸς τὴν ἰδίαν ψυχὴν, διδάσκων τὸν ἀκένωτον πλοῦτον
τοῦ Πνεύματος. Ρ. Δός μοι τὴν αἰώησιν Χρῆστε, ἣν ἀπαξ ἔδωκίσω.

* XLIX. Ὅτι ἐστὶν ὅτε καὶ διὰ Ἰῆς εἰς τὸν πλησίον ἐπιμελείας
καὶ διορθώσεως συγκατασπᾶσθαι τὸν διδάσκαλον εἰς τὴν ἐνοῦσαν ἐκείνου
τοῦ πάθους ἀδένειαν. Ρ. Ἐλέησόν με Κύριε. ἐλέησόν με μόνε.

* L. Περὶ θεωρίας Θεοῦ, καὶ θείων πραγμάτων, καὶ Πνεύματος
ἁγίου παραδόξης ἐνεργείας, καὶ περὶ τῶν ἰδίων Ἰῆς ἁγίας καὶ ἰμοστικῆς
Τελεῆς. καὶ ὅτι ὁ μὴ Φθάσας εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν,
οὐδὲν ὠφελήσεται, καὶ ἐκτὸς γενήσεται τῶν τοῦ ἁδὲς κολάσεων. Ρ. Τί το
ἐν ἐμοὶ παρὰ σοῦ ἐργασμένον.

LI. Ὅτι τοῦ Πνεύματος λάμποντες ἡμῖν τοῦ ἁγίου πάντα τῶν
παθῶν φυγαδεύονται, ὡς ὑπὸ τοῦ Φωτὸς τοῦ Κυρίου. Κυτέλλοις δὲ αὐτοῦ
τὰς ἀκλίνας, ὑπὸ τοῦτον καὶ τῶν πονηρῶν βαλλόμεθα λογισμῶν. Ρ. Τὸ Φῶς
ὧ περιλαμπόν με ζωογονεῖ Χρῆστέ μου.

LII. Περὶ θεολογίας. καὶ ὅτι ἰὼ μὴ ἀλλοιωθέντι Ἰῇ τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος μέγιστα, καὶ γεγονόσι θέσει ἐν γνώσει θεῷ, διδάσκειν τὰ θεῖα τοῦς
ἀνθρώπους σὺν ἔξῃ. Ρ. Τίς με παρεμυθήσεται τὸν πόνον Ἰῆς καρδίας.

Rr 3

* LIII.

* LIV. Κατὰ διαλεκτὴν Θεοῦ, καὶ τοῦ Πατρὸς τῶν λόγων ὁ Λόγος, καὶ ὅσως ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐλλαμπόμενος ὁ θεῖος ἔστος πατήρ ἀμίλει Θεῷ, καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐμυσταγωγεῖται θεία τε καὶ ἀνθρώπινα. P. Deest.

* LV. Ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἐκάστῳ δέδωκεν ὁ Θεὸς πρὸς φύσιν, καὶ πρὸς τὸ Συμφέρον τὸ χάρισμα διὰ Πνεύματος ἁγίου εἰς τὸ ἐνεργεῖν, οὐχ ὥστε ἀλλόθεν θέλει, ἀλλ' ὡς ὑπ' αὐτοῦ προωρόμηται, εἰς τὸ μὴ κενὸν εἶναι μέσον τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς. Absque principio. Incipit vero ab illis Carminibus: Ἐκαστον τὴν ἐνεργειαν κέκληται τὴν ἰδίαν. Ἀλλ' ὅτι ἀφ' ἑαυτῆς λαβὼν, ἐξ ἡμῶν δέ γε πάντως.

* LV. Ὅτι τῶν ἁγίων βάπτισμα φυλάξασι καθαρόν, παραμένει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. ἀπὸ δὲ τῶν μολυνάντων αὐτὸ ἀπανίσταται. P. Σὺ με γινώσκεις ὡς Χριστὴ πάσης παρανομίας ἐργάτην.

LVI. Εὐχὴ πρὸς τὸν Θεὸν, ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν εἰς αὐτὸν, ἱκετήριός τε ὁμοῦ, καὶ εὐχαριστήριος. P. Κύριε δός μοι σύνεσιν; Κύριε δός μοι γνῶσιν.

LVII. Ὅτι τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ποθήσας ψυχῆς, μιθεῖ τὸν κόσμον. P. Σκιᾷ κρατοῦμαι, καὶ ἀλήθειαν βλέπω.

* LVIII. Διδασκαλία κοινὴ σὺν ἐλέγχῳ πρὸς πάντας βασιλεῖς, ἄρχιερεῖς, ἱερεῖς, μονάζοντας καὶ λαϊκοὺς ὑπὸ τῶματος λαληθεῖσα καὶ λαλημένη Θεοῦ. P. ὦ Χριστὲ παρέχε μοι λόγους σοφίας, λόγους γνώσεως θείας.

Orationes soluta; divinæ Laudes, sive Amores stricta Oratione conscripti sunt: namque ut plurimum versibus Politicis, Jambicis & Anacreonticis constant; ita tamen ut nulla quantitatibus syllabarum, quod accuratissime Veteres observabant, ratio habeatur, tantum earum numerus, declinationesque accentuum attendantur. Et ratio ista confingendorum Carminum non nunc primum in ea natione, sed multa abhinc sæcula, laboris forsan pertæsa, ante & barbarie omnia occupante (adde quoque similium rerum ignorance) in usu fuisse competitur, ut videmus in Photii Patriarchæ, Christophori primi à Secretis, Constantini Anagnostæ, Manuelis Imperatoris & aliorum Hemijambis, sive Anacreonticis, Pselli, Metaphrastæ, Manassæ, Philippi Solitarii, Manuelis Philæ, Tzetzæ Jambis & Politicis: quo tamen recentiores & negligentiores in illis pangendis fuere. Et quemadmodum Anacreontici non omnes eodem syllabarum, ac pedum numero concluduntur, ita & hi

& hi nunc pluribus, nunc paucioribus syllabis, ad eorum tamen normam componuntur. In Jambicis aliter factum est: nam cum Veteres ratione pedum longiorum, aut contractiorum nunc syllabis auctiores, nunc imminutiores dictos versus fecerint, licet semper pedum numerum observarint, recentiores syllabas tantum, easque duodecim religiosissime servant. Quod idem servatum est in Politicis, in quibus syllabas quindecim nunquam excedunt; & si quæ ultra videntur, eas per aphæresim, sive synalœphem decurtant & absumunt, quod magis in Græcorum recenti, vulgatoque sermone, ut & in Italorum, apud quos similes hiatus ad numerum syllabarum retinendum restringuntur, conspicitur. Politici ideo dicti, quod communes omnium civium sunt, usuique eorum accommodati; sic quoque scorta & meretrices, quod omnibus sunt obsequiosæ & peculiares, & servitutem publicam serviunt, non alio addito, sed solummodo πολικῶν nomine innotescunt. Meri Trochæici sunt, quemadmodum enim illi septem pedibus & syllaba constant, ita & hi: nisi quod antiquorum similes versus ratione pedum longiorum quindecim syllabas aliquando excedunt, Politici nunquam, ut de Jambicis dictum est. Et quemadmodum antiquiorum duobus membris integrantur, mediisque inciduntur, ita & hi, qui nuncupantur Politici: sit exemplum:

Ἀέσατε νὰ σᾶς εἰπῶ
Αἰφνίδιον πολλὰ σκληρὸν
Ὅπου συνέβη μία φορὰ
Ἀνάμεσα σὲ δύο νιέτζικες

Θάνατον λυπημένον,
καὶ παραπονεμένον.
σ' ἐν ὁμορφολιβάδῃ
ποὺ ξεφαντίναν μάδη.

SIMEON SETHUS sive SETHI F. Magister, a) & protovestiarius in palatio Antiochi CPolitano b) unde corrupte ab aliis Antiochenus c) ab aliis Vestus, vel Vestius aut Besta Ofeth, d) ab aliis Magister Antiochiæ

a) Magistrum possis intelligere Medicum, qui Magister Salutis apud Cassiodorum VI, 19. Var. Epist. sed cum non constet Medicum fuisse Simeonem, verius est Magistrum intelligere de dignitate Protovestarchæ.

b) In Regis Gall. MS. Cod. 1261. Συμεὼν πρωτοβεσάρχεις τῶν Ἀντιόχει. De palatio Antiochi Eunuchi (qui Consul fuit A. 431.) CPolitano ejusque curatoribus vide Cangii CPolin Christianam lib. 2. sect. 16. n. 5. & ad Zonaram p. 46. Pandurium ad Antiquitates CPol. pag. 659.

c) Allat. pag. 181. de Simeonibus.

d) Labbe Bibl. nova MSS. pag. 115.

tiochiæ e) dictus est. Floruit imperante Michaële Duca, qvem ab A. 1071. ad 1078. præfuisse constat. Huic enim nuncupavit σύνταγμα κατὰ σοιχείων περὶ τροφῶν δυνάμεων, *de cibariorum, condimentorum, aromatum, odoramentorum & aliorum quorundam simplicium facultatibus* *synagma* per ordinem literarum, quod cum versione Lili Gyraldi f) Ferrariensis ad calcem voluminis subjuncta & Leonello Egani Florino, Medico dicata prodiit Basileæ apud Mich. Isingrinium 1538. 8. Hanc editionem nactus suum ex Bibl. Gudiana emendatam, & suppletam locis quamplurimis manu Renati Moreau, Medici Parisiensis. Et quamquam existat editio Græcolatina nitidior & melior *Martini Bogdani*, Drisna Marchici, qui Græca cum duobus MSS. Codd. Bibliothecæ Mentelianæ contulit, novamque è regione versionem, & ad voluminis calcem notas adjunxit, Paris, 1658. 8. tamen video pleraque cum præterisse quæ ex Codice Regio Renatus annotavit. Exordium libri ita legitur in Codice Regio: Πολλῶν καὶ λογίων ὃ μέγιστε βασιλεῦ ἐχ Ἑλλήνων-μόνον ἀλλὰ καὶ Περσῶν καὶ Ἀγαρηνῶν καὶ Ἰνδῶν περὶ τροφῶν δυνάμεων συγγραψαμένων, καὶ ἐπὶ ἡνῶν μὲν πέρβρω τῷ δέοντι τὸν λόγον προσαγόντων, ἕνα δὲ ἢ πάντως ἀμνημονεύετα καταλιπόντων ἢ μνήμης ἀμυδρῆς ἀξιοσάντων, δὲν ὡς θὴν ἐξ ἀπάντων τὰ κάλλιστα καὶ τὰ τῆς ἀληθείας ἐχόμενα ἐρανίσασθαι (male utraque editio ἐρευνήσασθαι) ἀναγκαίως ἔσης τῆς τοιαύτης πραγματείας, ὡς τὰ μέγιστα πρὸς τὴν τῆς υγιείας συντήρησιν ἐπιτελέσης, ἧς ἔδεν τῶν βιωτικῶν ἡμιώτερον. *Quaquam multi & eruditi viri, Imperator maxime, non solum ex Græcis, sed Persis quoque, Agarenis & Indis de alimentorum facultate commentati sunt, in aliis tamen longe ultra fas producto sermone prolixiores, alia vel plane sine mentione prætermiserunt, vel obscure attigerunt. Itaque existimaui opera me facturum pretium si ex omnibus pulcherrima & veritati maxime consentanea colligerem, cum imprimis necessaria sit tractatio hujusmodi qua ad valetudinem conservandam apprime facit, qua una nihil est in rebus hujus vita pretiosius.* Longe auctioris editione Parisiensis Codicis MSri Coisliniani meminit celeberr. Montfauconus pag. 449. Arabismis scatere & ex Arabico versus videtur hic liber Salmasio in funere linguæ Hellenisticæ p. 206. videturque Arabes sive Agarenos intelligere Simeon per τὰς νεωτέρους sive recentiores quos appellat pag. 92. 135. edit. Paris. & alibi passim.

e) In edit. Basil. Συμειῶν Μαγίστου Ἀντιοχείας.

f) Eam promiserat Gyraldus dialogo V. de Poëtis pag. 283. ubi Antiochenum Medicum vocat Simeonem. Nonnulla in Gyraldi versione notat Lælius Bisciola lib. 2. hor. subseciv. cap. 18.

passim. Alioqvi nominatim ab eo laudantur Græci, Hippocrates pag. 20. 100. Dioscorides pag. 79. 104. Oribasius pag. 100. Galenus pag. 77. 79. 92. 102. 107. 108. 118. 125. 135. 136. 139. *ἐν τῷ περὶ κρῆσεων* pag. 82. Rufus Medicus pag. 129. 133. Homerivēsus pag. 83. 84. Proclus, *Πρόκλος τὴν χαλδαϊκὴν φιλοσοφίαν ἐξηγούμενος* pag. 141. & Constans Romanus, *ὁ λογιώτατος Κωνσταντὸς ὁ λεγόμενος Ῥωμαῖος* pag. 95. seq. Passim quoque uti eum ipsis verbis Theophrasti, Dioscoridis, Rufi, Galeni, Aëtii, Æginetæ, ex Arabico Græce versi Rhafis, etiam ubi non nominat, viri eruditi observarunt. Præcipue vero libellum Michaëlis Pselli de eodem argumento prope totum transcripsisse & in suum transtulisse, quem ille ad Constantinum Monomachum scripserat *ἐκλελεγμένον ἀπὸ τῶν ἱατρικῶν βιβλίων περὶ δυνάμεως τροφῶν καὶ ὠφελείας καὶ βλάβης*. Vide Allatii librum de Pselli capite LI, pag. 33. seq. & de Simeonibus pag. 181. ubi eum minus Attico stylo, & vocabulis multis usum quæ apud veteres non reperiuntur, monet. In Codice Cæsareo de quo Lambecius VI, pag. 110. inscribitur: *περὶ ὑγιεινῆς πεφυματίας διὰ τῆς τῶν ἐξαγίων* (Cotelerius III. monument. pag. 615. legit *ἐξ σιτίων* vel *τῶν ἐξ σιτίων*) *συμμετρίας*. Post D. G. Lambecii, qui ex Codice Augustano emendatum cum nova versione typis committere voluit, teste Hœschelio in Catalogo MSS. Bibl. Augustanæ pag. 55. & post Antonidis van der Linden promissam editionem desideramus etiam notas doctissimi Viri Georg. Hieron. Welschii qui ad tres Augustanos & alios Codices novem castigatum edere voluit una cum libro Pselli quem Simeon descripsit, & alia ejusdem Simeonis *de odore* dissertatione necdum in lucem à quoquam prolata. Prope omiseram, exstare etiam versionem Gyraldi editam separatim Basileæ apud Petrum Pernam 1561. 8. cum castigationibus Dominici Montbessauri, Veronensis, qui fragmentum Simeonis *de Medicina ex animalibus*, (merope & passere) subjunxit. Apud Labbeum quidem in Bibl. nova MSS. pag. 127. reperio Simeonis Magistri Protovestiarii *collectionem de facultatibus quorundam animalium, cum remediis adversus animalia noxia, & Lexico Medico*. Hoc lexicon autem, dubito an diversum sit ab edito Simeonis libro, quod literam ordine digestum, lexicæ vicem utcunque præstat. Scripsit & congeffit etiam alia vel ex Arabico Græce vertit, quæ verbis Allatii * deinceps à me exponentur. Sunt autem hæc:

Ss

2. Σύνο-

* De Simeonum scriptis pag. 182, seq.

2. Σύνοψις καὶ ἀπάνθισμα φυσικῶν τε καὶ φιλοσόφων δογμάτων, *Compendium & flores naturalium, & Philosophorum placitorum* ** Libris v. In iis plurima ex doctrina omnifaria Pselli non decerpfit, sed iisdem verbis & integris sententiis in sua asportavit, adeo ut duos priores libros nonnulli Psello Auctori vindicatos, ediderint sub titulo, ἐπιλύσεις σύτομοι φυσικῶν ζητημάτων. *Soluciones compendiosa naturalium questionum*, Quos nos inter Psellianos libros recensuimus. † Et fortasse etiam Sethus, ut in reficiendis laborem subterfugeret, à Psello divulsos non sine plagii nota, reliquis tribus præposuit, nomine suo inscriptos. Quod mirum non erit scripta utriusque conferenti; adeo Sethus iste in Psellianos sudores insaniit. Librorum capita idem in Prooemio operis Imperatori indicavit, & nos primi tibi ipsius Prooemii nunc prima editione indicabimus. Exorditur itaque: ὁ μὲν σοφὸς Πλάταρχος, ὃ μέγιστε καὶ θειότατε Βασιλεῦ, διαφόρους δόξας ἀπαρμυμένους, καὶ τὴν ἀληθῆ μὴ ἀποδεικνύων καὶ πισυόμενον, συγχέει μᾶλλον τὸν λογισμόν, καὶ ἀπορεῖν παροσκευάζει, ἢ ἡς ἐπίσταιν ἀγεῖ τὸν δὲ μέλλοντα ἐπὶ τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων ἰέναι, δεῖ μετὰ ἀποδείξεως ἑκάστον διαγνῶναι ἀπὸ τῶν αἰδητῶν δεχόμενον, καὶ ὁδῶ προϊόντα ἐπ' αὐτὴν ἀνιέναι τὴν τῶν ὅλων δέχνην. καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ παρόντι, ἐτέρην ἐτραπόμην τέτων ὁδῶν καὶ πρῶτερον μὲν ἐκ τῶν ἑκάτων δεχόμενον ἀποδείξω ἐν Πρώτῳ λόγῳ τῷ περὶ γῆς, ὅτι τυγχάνει σφαιροειδῆς, καὶ ὅτι ἐν μέσῳ κεῖται τῆ πατρός, καὶ ὅσων ἐσθίων ἐστὶν ἡ περιμέτρος αὐτῆς, καὶ ὅσον, καὶ οἷον μέτρον αὐτῆς οἰκοῦμεν οἱ ἄνθρωποι. καὶ πῶς τὰ ἐπτά κλίματα διαμερίζεται. καὶ μέχρη τίνων ἐν τῇ ἀνατολῇ οἰκῶσιν ἄνθρωποι. καὶ τί μὲν τὸ πέρας τῆς ἐν τῇ δύσει οἰκήσεως καὶ τί τὸ ἐν βορρᾷ, καὶ τί τὸ ἐν νότῳ. Ἐν δὲ τῷ Δευτέρῳ περὶ τῆς ὕδατος, καὶ θαλασσῶν, καὶ αἰέρος, καὶ πυρὸς, καὶ ἀστραπῶν, καὶ βροντῶν, καὶ κεραυνῶν, καὶ κομητῶν, καὶ νεφελῶν, καὶ χιόνων, καὶ χαλάζης, καὶ τῶν ὁμοίων. Ἐν δὲ τῷ Τρίτῳ περὶ τῶν ἐρηνίων σωμάτων, καὶ φύσεως αὐτῶν καὶ μεγέθους, καὶ σελήνης, καὶ κινήσεως τῶν ἀστέρων. Ἐν δὲ τῷ Τετάρτῳ περὶ ὕλης καὶ εἰδῆς, καὶ φύσεως, καὶ ψυχῆς, καὶ νοῦ. Ἐν δὲ τῷ Πέμπτῳ περὶ τῆς πρώτης τῶν ὄντων αἰτίας. *Plutarchus quidem sapiens, maxime ac divinissime Imperator, varias recensens sententias, nec veram distinguens ac corroborans, turbat potius mentem, & ad dubia comparat, tantum abest ut cognitionem afferat. Porro oportet ad rerum scientiam animum applicaturum singula cum demon-*

stra-

** Hæc est Simeonis Sethi *Physicorum Synopsis* MS. in Codice Regis Christianiff. 1231. Labbeo pag. 115. Bibl. novæ MSS. memorata.

† Lib. de Psellis cap. LXXIII. p. 56.

stratione cognoscere, initio à sensibilibus sumpto. Hinc deinceps ad rerum omnium principium pedetentim gradum facere. Propterea diversam ab his in presenti viam iniri, & prius ab extremis initio sumpto, in prima libro de Terra demonstrabo eam esse rotundam, in medio Universi sitam; quot stadiis ejus circumferentia mensuretur, quantam & qualemnam illius partem homines inhabitemus, utque in septem climata dividantur, & usque quo in Orientem sedem extendant, & quis sit terminus habitationis Occidua, quis Borealis, & quis Australis. In secundo de Aqua, Mari, Aëre, Igne, Fulgure, Tonitru, Fulminibus, Cometis, Imbribus, Nive, Grandine & similibus. In tertio de celestibus corporibus, natura eorum & magnitudine, de Luna & motu Stellarum. In quarto de materia, specie, natura, anima & mente. In quinto de prima rerum causa. Et ut magis distinctè librorum argumenta habeas, Primi Capita sunt. Περὶ τῆς εἶναι τὴν γῆν σφαιροειδῆ. Περὶ τῆς μεγέθους τῆς γῆς. Terram esse rotundam. De magnitudine terra. Secundi: Περὶ τῶν μεταξύ τῆς γῆς καὶ τῆς ἕρανῶ στοιχείων, καὶ τῶν περὶ ταῦτα παθῶν. Περὶ αἰέρος, καὶ πυρὸς, καὶ νεφῶν, καὶ ὑετῶν, καὶ ἀστραπῶν, καὶ βροντῶν. Περὶ σεισμῶν. Περὶ κομητῶν. Περὶ νεφῶν καὶ ἀνέμων. Περὶ ἱερὸς. Περὶ ἀλωνος. Περὶ κόσμων ἀπείρων, ὡς τινες τῶν φιλοσόφων ἐδόξασαν. De elementis quæ inter Terram & Cælum sunt, & eorum affectionibus. De aëre & igne, & nebulis, & imbribus, & fulgoribus & tonitruis. De Terra motibus. De Cometis. De nebulis & ventis. De Iride. De Halone sive Area. De Mundis innumeris, ut quidam Philosophi opinati sunt. Tertii: περὶ ἕρανῶ. Εἰ ἑμψυχος ὁ κόσμος, καὶ προνοία διοικῶμενος. Εἰ ἀφθαρτος ὁ κόσμος. Εἰ τρέφεται ὁ ἕρανός. περὶ τάξεως κόσμου. περὶ τῆς τῆς κόσμου συγκλίσεως. περὶ τῆς εἰ ἐστὶ κενὸν ἐκτὸς τῆς κόσμου. Τίνα δεξιὰ τῆς κόσμου, καὶ τίνα τὰ ἀριστερά. Τίς ἡ τῆς ἕρανῶ ἔσθια. περὶ τῶν ἐν ἕρανῶ νοημένων. περὶ κημάτων ἀστέρων. περὶ τῆς τῶν ἀστέρων πορείας. πούθεν φωτίζονται οἱ ἀστέρες. πῶς γίνονται οἱ τέσσαρες καιροί. περὶ τῆς μεγέθους καὶ κήματος ἡλίου. περὶ τῆς τῆς ἡλίου ἐκλείψεως. περὶ ἔσθιας καὶ φωτισμῶ σελήνης, καὶ κήματος. περὶ ἐκλείψεως σελήνης. An Mundus animatus sit, & providentia gubernetur. An Mundus sit incorruptibilis. An Cælum nutriatur. De ordine Mundi. De inclinatione Mundi. An detur Vacuum extra Mundum. Qua sint dextera & qua sinistra Mundi. Qua sit essentia Cæli. De iis, quæ in Cælo intelliguntur. De figuris Astrorum. De Stellarum latrone. Unde lumen accipiant Stella. Quomodo fiant quatuor Tempestates. De magnitudine & figura Solis. De defectu Solis. De essentia, illuminatione & figura Luna. De defectu Luna. Quarti: περὶ ὕλης. περὶ εἶδους. περὶ φύσεως.

περὶ τόπων. περὶ χρόνων. περὶ ψυχῆς. περὶ ὁράσεως. περὶ ἀκοῆς. περὶ
 οὐφρήσεως. περὶ γεύσεως. περὶ νοῦ. *De Materia. De Forma. De Natura. De Loco. De Tempore. De Anima. De Visu. De Auditu. De Odoratu. De Gustu. De Mente.* Qvinti: περὶ τῆς πρώτης αἰτίας τῶν ὄντων, καὶ τῆς ἀπ' αὐτῆς
 διοικήσεως προνοίας. *De Prima rerum Causa, & qua ab ea oritur providentia.*

3. Ejusdem Philosophica & Medica Differtatio * de Olfactu, habetur in Bibliotheca Bavarica Cod. CLXXIII. An ab ea, quæ in libro quarto superioris operis non tantum de Olfactu, sed de aliis etiam sensibus, Disputatione diversa, nondum mihi compertum est.

4. Legi ejusdem, habeoque penes me Narrationem Indicam τὰ κατὰ Στεφανίτην, καὶ ἰχνηλάτην, ** Perzoo Medico in gratiam Chosrois Regis in Perside ex Indica Lingua in Arabicam translata, quam postea Sethus ex Arabica in Græcam convertit, cui & Præfationem de Auctore Operis, illiusque inventionem attexuit. Ait quippe Chosroem, qui & Anasurenus † dictus est, Davidis filium certiore à nonnullis factum, apud Indos monumentum extare, ab illius regionis sapientibus conscriptum, fabellis ac præceptis domi forisque summo-
 pere proficuis refertum, ab Arabibus Cybile †† & Dimne, quod apud Græcos Stephanites & Ichnilates sonarent, inter Regis opes admodum custodiri, Perzoum Medicum catum Virum, Indorumque Linguae non imperitum ad se accersitum, & muneribus cumulatam ad Indos misisse: Perzoum Indorum Sapientum consuetudine innotuisse cuidam pleno pectore sapienti, cum quo familiaritate contracta inter potus & epulas, & nimios sumptus consilium suum de libro communicasse, & socium in negotio fecisse. Indum Perzoi moribus admodum delectatum, licet ostia obsiderentur, perfugium invenisse, raptumque à Regia suppellectili librum Perzoo tradidisse, à quo per summum studium evolutum, in linguam Arabicam †* versum, & per extrema pericula reservatum, Anasurenus Regi avide id cupienti tandem aliquando postreditum non sine congiario oblatum. Dividitur in quindecim Sectiones. In duabus primis Stephanitæ & Ichnilatæ historiola finitur,

* Hanc edere voluit G. H. Welschius ut supra p. 321. notavi.

** De hujus libri editione Græcolatina Berolin. 1697. 8. quam Seb. Godfrido Starckio τῇ μακαρίτη debemus, aliisque in varias linguas translationibus dixi Volum. VI. pag. 460. 465. Non aliud scriptum intellige, quando Simeon Sethus in libro de regni gubernatione animalium exemplo citatur à Rigaltio notis ad Phædrum.

† Texeira *Maxiroh.*

†† *Relila & Dimna*, duo thoum sive vulpium nomina.

†* Imo, Persicam,

etur, in reliquis aliunde, & ex aliis animalibus fabulæ confinguntur. Dictio pedestris, humilis, hiulca, sæpe barbara, inconcinna, omnia è trivio. Sententiæ graves, spissæ: fabellæ non insuaves, rebus accommodatæ, vegetæ, evidentes, frequens tamen earum, sicuti & sententiarum usus narrationem sæpissime obstruit, & lectorem turbat. Est nihilominus & Syntipa Persa, * & Erasto dictione, & sententiis, ceterisque omnibus accuratior, & brevitate sermonum, & fabularum acutior: Proœmio, & introductione nimis proluxa, affectataque narrationum superaggestione molestior. Asservatur præterea in Bibliotheca Augustana inter libros Manuscriptos Pluteo 7. Cod. 3, & Viennæ Austriæ in Bibliotheca Imperatoris. Index Augustanus editus, & Manuscriptus, & Gesnerus. Servatur etiam penès me. Hæc narratio Italice versa edita fuit Ferrariæ apud Dominicum Mammarillum 1584. in 8. sed in pluribus mutila. In ea sane ridiculum est, quod in prima facie libri legitur, eam ex Indica in Agarenam Linguam à Lelo Demno Saraceno versam fuisse. Nomen enim libri Cybile & Dimne, cum non intellexisset Interpres Italus, illud obtruncatum Lelum Demnum, cumque Saracenum efformavit. In eandem apud nonnullos Codices Manuscriptos leguntur Carmina Georgii Ceramei. Vide infra, p. 640.

5. Vertit quoque alia ex Arabica Lingua in Græcam: *Somniorum exactum indicem*, ** *sive interpretem*, *secundum Alphabetum*. Antonius Verderius in Catalogo librorum Michaëlis Cantacuzeni.

6. *Paulum Arabem*. Idem Verderius, ibidem.

7. Ejusdem *Historia Chronica vulgari lingua à creatione Mundi usque ad Imperium Constantiniani Duca*. Apud Verderium in Catalogo librorum Jacobi Marmoratæ Patriarchæ Constantinopolitani. Alibi quoque legi: *In Mundi opificium ex Genesi, & Chronicis per seriem opus collectum à Symeone Magistro & Rhetorico Logothete ex diversis Chronicis, & Historiis in 4*. Idem ne, an diversum à superiori: Ut taceam de Rhetorico Logothete, Græcè omnino conceptum existimo: Συμεὼν Μαγίστρος, καὶ ῥήτορος τῆς Λογοθέτης. *Simeonis Magistri & Rhetoris Logotheta*. Sed quis in obscurissimis, & non visis lucem inveniet, & judicium feret? *Hactenus Allatius*.

Ss 3

SIMEON

* De hoc Syntipa & Erasto dicam infra sub extremum hujus capituli.

** Hic Simeon fortasse etiam auctor Græcæ versionis Onirocritici Achmetis, quod Græce & Lat. à Rigaltio editum est ad calcem Artemidori de quo dixi lib. IV. cap. 13 §. 12. Jacobus Tollius Rigaltii editionem cum quatuor MSS. Vindobonensibus contulit, ex iisque supplevit lacunas & ad bis mille loca emendavit, ut ex ejus Epistolis itinerariis pag. 118. cognosces.

SIMEON Thessalonicensis Archiepiscopus, a) sexto mense ante captam à Murate A. C. 1430. 29. Martii Thessalonicam b) defunctus, varia scripsit quibus & ritus & dogmata Ecclesiæ Græcæ illustravit insigniter, & oppugnavit Latinos. Itaq; Nic. Comnenus, Græcus licet, Latinorum propugnator acerrimus p. 215. prænot. Mystag. Simeonem inter Photianos non Photiana plane ignorantia participem virum appellat, & ni desipnisset in dogmatibus, nemini recentiorum Theologorum imparum.

1. Præcipuum ejus opus est *de fide, ritibus & mysteriis Ecclesiasticis*, quod integrum Græce lucem vidit Jassii in Moldavia A. 1683. fol. curante Dositheo Patriarcha Hierosolymitano, & merito laudatur ab H. Warthono in auctario Historiæ dogmaticæ Usserii de Scripturis & sacris vernaculis pag. 440. & Rich. Simone in Bibl. selecta Tom. 1. cap. 29. p. 237. seq.

Hujus operis partes sunt: Ἑρμηνεία περὶ τε τῆς θείας ναῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἱερέων τε περὶ καὶ διακόνων καὶ δέχιερέων τε καὶ ὧν ἕκαστος τῶν τῶν ὁλῶν ἱερέων περιβάλλεται. ἔ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς θείας μυσταγωγίας λόγον ἐκάστῳ διδῶσα τῶν ἐν αὐτῇ τελεμμένων θείας καὶ τοῖς ἐκ Κρήτης ζητήσασι ἀποσολῆσαι, *de templo & Missa*, quod Græce & Latine edidit Jacobus Goar in Evchologio pag. 212-232. Latine & minus sincerum Jacobus Pontanius S. I. Ingolstadt. 1603. 4. recusum in supplemento Bibliothecæ Patrum Morelliano Paris. 1639. fol. Tom. 1. p. 863. & in Lugdunensi Bibl. Patrum Tom. XXII. pag. 767.

Ἐκκλησιαστικὸς διάλογος κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων καὶ περὶ τῆς μόνης πίστεως τῆς Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν ἱερῶν τελετῶν τε καὶ μυστηρίων πάντων τῆς Ἐκκλησίας, ὃδὲν αὐτῷ ἰδίον κεκτημένος ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγίων γραφῶν καὶ τῶν πατέρων εὐαγγελιστῶν αὐτῷ καὶ συντεθεὶς κατὰ δύναμιν, ἀπολογία διδῶς ἐκάστῳ τῶν κατὰ καιροὺς ἠρωτηκότων. *Dialogus adversus omnes hæreses*, in quo inter alia laudat clarum sua ætate Callistum Xanthopulum qui A. 1395. fuit Patriarcha CPolitanus; & Latinos hæreticos adscribit. Varia ex illo dialogo producit passim Allatius in suis scriptis, ut libro de Simeonibus pag. 185. de

- a) Eugenius Nomophylax in Synodico, Dominica Orthodoxiæ in Ecclesia Thessalonicensi recitari solito, apud Allatium de Simeonibus p. 187. seq. ubi celebrantur Thessalonicæ Archiepiscopi *Isidorus, Gabriel, Simeon, Gregorius & Niphon*. Etiam senioris Simeonis Thessalonicensis meminit Allatius de consensu utriusque Ecclesiæ pag. 863. Is est qui Isidorum in Archiepiscopatu Thessalonicensi antecessit.
- b) Joannes Anagnosta in narratione de capta Thessalonica, in Allatii Symmictis p. 346. & 334.

de ætate ordinum pag. 42. seq. de libris Ecclesiasticis p. 7. de purgatorio pag. 100. 110. &c. Exstat MStus in Bibl. Cæsarea, Vaticana aliisque.

De septem Ecclesia sacramentis, quæ librum Fridericus Metius latinitate donavit teste Posslevino, sed non edita est ejus interpretatio: dialogum *de penitentia* Græce & Latine vulgavit *Joannes Morinus* in Opere de sacramento pœnitentiæ Paris. 1651. fol. & recuso Bruxell. 1685. & Vennet. 1702. fol. p. 471-476. nec non *περὶ τῶν χειροτονιῶν* libellum *de ordinatione* in opere de sacris Ordinationis ritibus Paris. 1655. fol. Bruxell. 1686. fol. Utraque ex Morini versione leguntur etiam in Bibliotheca Patrum edit. Lugd. Tom. XXII. pag. 792. & 773. Laudant Simeonis de sacramentis Hieremias Patriarcha CPol. in responsionibus ad Theologos Witenbergenses, Franciscus Turrianus ad Constitut. Apostol. Petrus Arcudius in Concordia pag. 6. 7. 19. & passim, Gabrielem quoque Severum Philadelphiensem plura ab eo mutuatum notans pag. 10. Similiter Allatius in pluribus scriptorum suorum locis, ut de consensu p. 1139. seq. 1256. 1259. 1276. &c. de ætate ordinum p. 42. seq. 136. seq.

Cætera hujus Simeonis adhuc quod sciam inedita, ab eodem Allatio memorantur pag. 193. seq. libro de Simeonibus.

2. *Ἀπόκρισις πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆ ἱερωτάτης Μητροπόλεως Πενταπόλεως κῆρ Γαβριήλ. Responsiones ad Interrogata sanctissimi Metropolitanæ Pentapolitani Gabrielis.* P. Ἐδεῖ μὲν τὰς τοιαύτας τῶν ἐρωτήσεων ὑψηλοτέρας, ἢ ὑπὲρ ἡμᾶς. Responsiones sunt Numero LXXXV. a) Legebantur in Palatina, & nunc in Vaticana. Continent multa Theologica, Moralia & Ecclesiastica; & essent maximè utiles, si ederentur.

3. Ejusdem, *Περὶ ἱερωσύνης πρὸς τινὰ τῶν ἐυλαβῶν Μοναχῶν ἱερᾶς Διακονίας ἡξιωμένων, ἔτι καὶ τῆ δεχηριεύσεως εἰς τὸν τῆ Πρεσβυτερίας τελουῦτον τότε βαδμόν. De Sacerdotio ad quendam prium Monachum sacro Ministerio insignitum, adhuc Presule in Presbyteri ordine existente.* P. Ἐν Χριστῷ μοι ἀγαπητὲ ἡ γνησιώτατε ἀδελφεὲ τὴν ὀφειλὴν τῆς ἀγάπης.

4. *Τῆ αὐτῆς Ἑρμηνεία συνοπτικὴ κατὰ δύναμιν εἰς τὸ τῆς ὀρθοδόξης καὶ ἀμωμῆτης ἡμῶν πίστεως τῶν Χριστιανῶν Θεῶν καὶ ἱερὸν Σύμβολον. Expositio Compendiosa, ac potuit, in Orthodoxa & inculcata nostra Fidei Christi.*

- a) Nonnulla ex his profert Allatius lib. de purgatorio pag. 31. 149. 214. & contra Hottinger, pag. 78. Exstant etiam MSS. in Bibl. Bodlejana, Codice Barocc. 91. è quibus locus adducitur ab Humfredo Hody in libro Anglice edito, *the case of fees vacant*, pag. 86.

Christianorum sacro sanctum Symbolum. Ρ. Περὶ τοῦ ἱερωτάτου Συμβόλου τῆς ἀληθείας καὶ μόνης τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν πίστεως.

5. Τὸ αὐτὸ ἕκθεσις ἀναγκασιότατη περὶ τῶν τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου βήσεων, ὅθεν συνελήγησαν, καὶ κατὰ τίνων αὐταὶ συγκείμεναι εἰσὶ. *Expositio perquam necessaria sententiarum sacri Symboli, unde collecta sunt; Et adversus quos dictata.* Ρ. Καλὸν ἐκθέσθαι, καὶ ὅθεν τὸ ἱερωτάτον παρὰ τῶν Θείων Πατέρων σωτεῖται Σύμβολον.

6. Περιεκτικὰ ὡς διωατὸν τῆς μόνης τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν πίστεως κεφάλαια δώδεκα, ἅπερ τινὲς ἄρθρα καλῶσι τῆς πίστεως, σαφέστερον σωτεῖν παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Συμεῶν, καὶ ὅτι ταῦτα περιέχει τὸ Θεῖον Σύμβολον, καὶ περὶ τῶν περιεκτικῶν ἀρετῶν. *Continentia, ut fieri potuit solum Christianorum fidem Capita duodecim, quia nonnulli Articulos Fidei nuncupant, clarius elucidata ab Archiepiscopo Thessalonicensi Symeone; eaque comprehendere sacrum Symbolum, Et de comprehensivis virtutibus.* Ρ. Ἡ ἀληθὴς καὶ μόνη τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν πίστις ὑπὲρ νοῦ ὅσα καὶ λόγῳ.

7. Τὸ αὐτὸ περὶ ὧν καινοτομοῦσι Δαῖτιοι. b) *De iis circa quae Latini innovant.* Ρ. Πρῶτον μὲν τὸ περὶ τὴν πίστιν ἀποσφαλῆναι, καὶ προδήκην θείναι τῷ ἱερωτάτῳ Συμβόλῳ.

8. *Ejusdem plura referuntur ad Leges & Canones pertinentia à Manuele Malaxo in Nomocanone.*

9. *Canones etiam & Hymnos in Sanctos composuisse ex Eugenio c) colligo:* Καὶ ὡδαὶς ἱεραῖς τῆς τῶν Ἁγίων χορῆς, καὶ οἰκοῦν κατασέψαντο, ὧν τὸν βίον ἐζήλωσε, καὶ διήνυσεν. *Et sacris Cantibus Sanctorum Choros, Et ex propriis exornavit, quorum vitam amulatius confecit.* Horum tamen ipse nihil vidi. *Hactenus Allatius.*

10. Simeonis Thessalonicensis *Chronicon* MS. in Philippico Imp. laudat Cangius in glossario Græco pag. 1606. nisi calami errore Thessalonicensem posuit, atque intellexit *Chronicon* Simeonis Logothetæ, quod frequentissime citat alibi, ut in diff. de hebdomo pag. 128. 129. 153. 154. & notis ad Zonaram p. 28. 55. 70. & 79. & in appendice ad glossar. p. 4. 5. 6. 7. 22. 23. 36. 45. 56. 57. 58. 59. 72. 74. 75. 83. 84. 86. 90. 92. 100. 101. 103. 106. 110. 113. 114. 115. &c. De hoc dixi Volum. VI. p. 352. & 158. ubi etiam de Historia Chronica ad huc itidem inedita Simeonis Sethi, lingua Græcorum vulgari, ab origine Mundi ad Imperium usque Constantinæ Ducæ, de qua supra, p. 325.

SIMON

b) Vide Allatium lib. de purgatorio pag. 33. & 164. c) ubi supra p. 326.

SIMON Cretensis, qvī se maluit dicere CPolitanum, Ord. Prædicatorum Hieromonachus, non diversus iudice Allatio a) à Simone Tacumæo, b) Episcopo primum Gyracii & mox Thebarum Archiepiscopo, clarus temporibus Joannis Cantacuzeni, qvī Imperium tenuit ab A. 1347. ad 1355. Scripsit *Epistolam ad Joannem Nomophylacem* de Conciliis qvæ Processionem Spiritus S. à Filio definiverunt, cujus partes prolixas Græce & Latine exhibet Allatius libro de Synodo Photiana pag. 453-465. & in libro contra Hortingerum pag. 334-382. Incipit Ἡ δὴ λωσις τῶν λόγων σε Φαίλῃ. Alterum scriptum ejusdem argumenti ad *Manuelum Otobolam*, Rhetorem qvī postea Monachum induens Maximus dictus est. Incipit: τὸ Πνεῦμα ἅγιον Φιλανθρωπώτατον ἐν διὰ τῆ σοφῆ Σολομώντος. Tertium, ad *Sorboniam* de eodem argumento, incipit: μέμνημαι ὡς ὅτε ἡ μεγάλη ἀγιοσύνη σε ἀπέσταλτο παρὰ τῆ τελευτή. Apponit etiam Allatius c) Jambos ejus Græcos quatuordecim ad Joannem Cantacuzenum, cum Imperio se abdicans Joasaphi nomen inter Monachos suscepisset A. 1355. sic inscriptos, Ἀρχιεπισκόπῳ Θεβῶν. Denique nisi alius is fuit, de Simone Jatunæo hæc habet Sixtus Senensis lib. IV. Bibl. sanctæ p. 378. *Simon Jatunæus, Episcopus primum Gyracii & mox Thebarum Archiepiscopus, patria CPolitanus Græce Latine & Hebraice doctus & in Divinis Scripturis continua lectione exercitatus, totius novi Instrumenti seriem ex emaculatissimis Græcorum Codicibus summa diligentia in unum redegit, subinde vero & in Hebraum & in Latinum vertit sermonem, verbum de verbo fidelissime interpretans. Demum has tres editiones in tribus per singulas paginas columnis tanta industria disposuit, ut linea linea, & dictio dictioni sibi e regione opposita tam sensu quam verbo aptissime responderet. Claruit anno Domini 1400.*

XIV. PETRUS Diaconus CPol. & Chartophylax circa A. 1092. cujus responsa canonica ad interrogationes propositas leguntur Græce cum Jo. Leunclavii editione in libro VI. Juris Græco Romani p. 395-397. Alius Petrus Antiochenus circa A. 1050. ad qvem scripsit Mich. Cerularius, ut notavi supra p. 226. Petri ad Cerularium Epistolam MS. memorat Lambecius III. p. 160. dedit Græce & Latine Cotelerius T. 2. monument. p. 145-162. partem ediderat Allatius de purgatorio p. 695.

T t

& de

a) Allatius lib. 2. de consensu cap. 15. n. 11. & de Simeon. pag. 202.

b) Jatunæus apud Sixtum Senensem in Bibl. sanctæ, & Possevinum in Apparatu sacr. Apud Caveum ad A. 1276. Jacumæus.

c) Allatius de Simeon. pag. 203.

& de Consensu p. 786. & p. 1113. à verbis p. 149. edit. Coteler. ὅσα δὲ σοι καὶ ἀπηρξήμηνται, ad extremum pag. 160. Dominici Gradenfis Archiep. Epistolam ad hunc Petrum cum Petri responsoria exhibet idem Cotelerius p. 108. & 112-135. Incipit hæc: πολλῆς ἡμῶν εὐφροσύνης. Professionem fidei hic misit ad Leonem IX. A. 1053. Alius junior *Petrus*, Mediolanensium Episcopus, cujus λόγος ad Alexium Comnenum probans Spiritum S. ex Patre Filioque procedere, exstat Græce cum versione Federici Metii, Thermularum Episcopi in Allatii Græcia Orthodoxa T. 1. p. 379-389. Alii Petri qui Græce scripserunt præter Apostolum, fuere Petrus Episcopus Alexandrinus, Martyr A. 311. & alter A. 380. defunctus & tertius S. Basilii & Greg. Nysseni frater, Episcopus Sebastenus, de quibus dixi Volum. VIII. p. 411. seq. Petrus Argivorum Episcopus cujus Oratio in SS. Anargyros Cosmam & Damianam Allatio inspecta incipit: ἀσέβεις μὲν αἰσθητοὶ τῷ σεπείωματι. Petrus Mansur Damascenus, Monachus qui circa A. 1157. vixit, variorum asceticorum scriptor quæ in Bibliothecis adhuc inedita delitescunt. Vide Lambecium IV. p. 200. Cavei diff. de dubiæ ætatis scriptoribus; & Michaellem le Qvien ad Joannem Damascenum T. 1. p. 653. Fuit & Petrus illustris, ad quem scripsit S. Maximus & cujus apud Photium mentio Cod. 194. & Petrus Moggus Alexandrinus Episc. favens hæresi Eutychis & defunctus A. 490. Petrus Fullo Episcopus Antiochenus, infamis additione ad trisagium A. 485. de quibus Tillemontius T. XVI. memor. Petrus CPol. Episcopus Monothelita ab A. 655. ad 666. Petrus item Nicomediensis de quibus supra p. 198. &c.

XV. LUCAS CHRYSOBERGES Patriarcha CPol. ab A. 1155. ad 1169. à quo in Jure Græco Rom. habemus decreta Synodalia XIII.

- 1.) *Ne fiant nuptie septimi gradus.* Libri III. juris Græco Rom. p. 217.
- 2.) *De Clericis qui se immiscent secularibus negotiis.* p. 220.
- 3.) *De prescelis in extraneo monasterio confis* p. 221.
- 4.) *De indecoris & scenicis ritibus, sanctorum notariorum festo abrogandis.* pag. 223.
- 5.) *De depositione Joannis Amathuniensis Episcopi irrita, quod inaudita Cyprorum Ecclesia Synodo facta esset.* p. 223.
- 6.) *Ne ecclesia ledatur transactione Episcopi.* p. 223.
- 7.) *De iis qui testificantur contra filium spiritalem.* p. 224.
- 8.) *De Episcopo per vim conso.* p. 224.
- 9.) *De jurejurando irregulari (ἀκανονίστω) non servando* p. 224.

10.) *De homicidio voluntario* p. 224.

11.) *De advocatis.* p. 225.

12.) *De infantibus captivis baptizandis & de infantibus Agarenorum* p. 226.

13.) *Ne clerici turpilucres fiant, aut medici.* p. 226.

XVI. NEOPHYTUS Presbyter & Monachus ἑγκλεισθῆναι live inclusus, circa A. C. 1190. cujus sermones triginta MStos in Bibl. Colbertina exstare testatur Cotelierius T. 2. monument. p. 679. quorum quintus est de monacho per dæmonem decepto A. 1185. Occurrunt etiam sermones quidam hujus Neophyti Morales MSti in Bibl. Coisl. niana p. 404. Primus & secundus desideratur.

3.) *De baptisinate.* Incipit: πρῶτον περὶ πρώτης θείας Φανῆς καὶ ἐντολῆς.

4.) *Sermo Apologeticus de Latrone.* Incipit: Τὸν τῷ κόσμῳ ἰσο-
στάχειον λόγον.

Sex homiliae in præcepta Salvatoris, 5.) Incipit: Θεὸς τῷ ἀγαθῷ συνεργείᾳ καὶ χάριτι.

6.) Incipit: Κύριε δώσε ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει.

7.) Incip. ζητεῖ λοιπὸν ὁ λόγος ἡμῖν ὁ ἑβδομῆς.

8.) Incip. ἦκε λοιπὸν ὁ λόγος ἡμῖν ἀρμοδίως.

9.) Incip. Θεὸς τῷ ἀγαθῷ καὶ ὑπεραγαθῷ καὶ παναγαθῷ.

10.) Incip. ἰδὲ τὸ τέρμα τῶν ἐντολῶν τῷ Κυρίῳ.

11.) *Homilia parænetica de obedientia,* Incipit: ὀφείλων, ἀδελ-
φοί, συχνάκις ὑμῖν προσομιλεῖν.

Neophyti Monachi Catenam in Canticum Canticorum mem-
orat Jo. Garnerius in auctario Theodoriti p. 185. b. Ejus Lamentatio-
nem de calamitatibus Cypri A. 1191. à Richardo Angliæ Rege * captæ
Græce cum versione sua edidit Cotelierius T. 2. monument. p. 457-462.
Incipit: νεφέλη καλύπτει ἥλιον. Alius & junior fuit sæculo decimo ter-
tio Neophytus Cypri Episcopus, de quo supra p. 216. Memoratur &
Neophytus ἑγκλεισθῆναι ὁ ἀπὸ τῆς μοῆς τῆς Εὐεργέτιδος, inter Patriar-
chas CPol. A. 1154. & alii quatuor juniores hoc nomine, quos ordine
notatos habes Volum. VI. p. 760. Alius etiam ab his Neophytus Rho-
dinus, cujus *Synopsis doctrina Christiana* citat Allatius de consensu p. 248.
309. *Orationem I. de Sacramentis* p. 309. ubi Græcum & in Græcia diu

T t 2

versa-

* Vide Allatium de consensu II. 13. p. 639. & Cangii familias Byzantinas in Isaacio Co-
mueno p. 184.

versatum appellat. *Traſſatum de ſeptem Sacramentis Eccleſia & librum ſecundum Panoplie* p. 1259. & 1340.

XVII. JOANNES *Citrius* ſive Citri in Macedonia Epilcopus, clarus circa A. 1200. Latinis inſeſtus, ſcripſit *de Conſuetudinibus & Dogmaticis Latinorum*, ex quo nonnulla producit Allatius de Conſenſu p. 1122. ſeq. 1167. Et contra Hottingerum p. 129. & aliis in locis. *Reſponſa* ejus XVI. ad totidem *interrogata Conſtantiſi Cabſila*, Dyrrhaceni Archiepiſcopi exſtant cum Jo. Leunclavii verſione in Marqv. Freheri Jure Græco Romano lib. V. pag. 323 - 335. Longe plura autem occurrunt apud Diplovaticium in Synopſi juris Græci. Et *reſponſiones centum ad Cabſilam* citat Nic. Cōmnenus in prænotionibus myſtagogicis p. 188. 205. 219. 220. easque apud Græcos vim legis habere teſtatur p. 212. *Reſponſa ad Heronem Diaconum* allegat p. 411. Miratus tamen ſum quod idem p. 225. hunc Joannem Citrium rudem jurisprudentiæ hominem non dubitat vocare, idque ait liquere ex ejus reſponſionibus, quem ipſe p. 143. ad eas ipſas reſponſiones provocans dixerat Græcorum Juris conſultiffimum.

XVIII. Poſt ea quæ de COSMA Hieroſolymitano ſupra p. 217. ſcripſeram, incidi in volumen non adeo frequenter obvium, vulgatum ab Aldo, in quo Coſmæ hujus nonnulla, quod me tunc fugerat, Græce leguntur, quorum notitiam hoc loco in lectoris gratiam ſubjungere juvat.

Aldus Manutius Romanus Danieli Clario Parmenſi, bonas litteras Ragulii profitenti inſcripſit, atque Venetiis A. 1501. 4. edidit Prudentium & poëmata S. Proſperi, quibus Latinis varia itidem ſacri argumenti, variisque auctoribus ſubjecit Græce & Latine cum verſione proſaria ad verbum è regione poſita. Sunt autem hæc:

JOANNIS DAMASCENI in *Theogoniam* hymnus cujus Acroſtichis:

Εὐεπὶς μελέεσσιν ἐφύμνεα ταῦτα λυγαίνῃ
 Ὡς Θεῷ, μερόπων εἵνεκα τικτόμενον
 Ἐν χθονὶ, καὶ λύοντα πολύτρονα πῆματα κόσμῳ
 Ἀλλ' ἀνα ῥητῆρας ῥύεο τῶνδε πόνων.

Incipit: ἔσωθε λαὸν θαυματοργὸν Δεσπότης.

Hymnus in *Eriphaniam*, cujus Acroſtichis:

Σήμερον ἀχράντοιο βάλων Θεοφργεῖ πυρσῷ
 Πνεύματι ἐνθάπτε νάμασιν ἀμπλακίῃ.
 Φλέξας παμμεδέοντι εὖς παῖς ἡπίων δὲ
 Ὑμνηταῖς μελέων τῶνδε δίδωσι χάριν.

Incipit

Incipit : εἶβει θαλάσσης κυματῆμενον σάλον.

in Pentecostem. **Incipit :** Θείῳ καλυφθεὶς ὁ βραδύγλωσσος
γνέφω. **Acrostichis :**

Θεογενὲς Λόγε ; Πνεῦμα παρὰκλήτοιν πάλιν ἄλλον

Ἐκ γενέτης κόλπων ἡκας ἐπιχθονίοις

Ὅτι πρὸς γλώσσητι φέρον θεότητι αὐτῷ

Σῆμα τῆς φύτης καὶ χάριν ὑμνοπόλοις.

in Diem Dominicum Pascha. **Incipit :** ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμ-
πρυνθῶμεν λαοί , πάχα , κυεῖς πάχα.

in Ascensionem Domini nostri Jesu Christi. **Incipit :** τῷ Σωτῆρι
Θεῷ τῷ ἐν θαλάσῃ λαὸν ποσὶν ἀβρόχοις.

in transfigurationem D.N. Jesu Christi Hymnus, cujus Acrostichis:
Μωσῆς Θεῷ πρόσωπον ἐν Θαβώρ ἶδε. **Incipit :** Μωσῆς
ἐν θαλάσῃ προφητικῶς ἰδὼν ἐν νεφέλῃ καὶ ἐν σύλῳ
καὶ Θεῷ ἡμῶν τὴν δόξαν Κυεῖς , ἀνεβόα τῷ λυτρωτῇ
πάλαυ πυρὸς ἄσσωμεν.

in annunciationem sanctiss. Dei genitricis. **Incipit :** ἄκχε κόρη,
παρθένε ἀγνή.

COSMÆ Hierosolymitani 1. *in Θεογονίαν sive Nativitatem Domini Can-
ticum.* **Acrostichis :** Χριστὸς βροτῶθεὶς ἦν ὅπερ Θεὸς μένη. **Incipit :**
Χεῖρὶς γεννᾶται , δοξάσατε. Χεῖρὶς ἐξ ἑρανῶν , ἀπαντήσατε,
Χεῖρὶς ἐπὶ γῆς , ὑψώθητε.

2. *in Eriphaniam.* **Acrostichis :** βάπτισμα ῥύψις γηγενῶν ἀμαρτὰ-
δος. **Incipit :** βυθῷ ἀνεκάλυψε πυθμένα , καὶ διὰ ξηρᾶς οἰκείας
ἔλκει.

3. *in magnam secundam , i. e. in primam diem hebdomadæ sanctæ.*
Acrostichis. τῇ δευτέρᾳ. **Incipit :** τῷ τὴν ἄβατον κυμανομένην
θάλασσαι θεῷ αὐτῷ προσάγματι ἀναζητῶντι.

4. *in magnam tertiam.* **Acrostichis.** τρίτῃ τε. **Incipit :** τῷ δόγματι
τουρανικῷ οἱ ὅσοι τρεῖς παῖδες μὴ πηδόντες ἐν τῇ καμίνῳ βλη-
θέντες Θεὸν ὁμολόγησαν ψάλλοντες , ἐυλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυ-
εῖς τὸν Κύριον.

5. *in magnam quartam.* **Acrostichis.** τετράδι ψαλῷ. **Incipit :** τῆς
πίσεως ἐν πέτρᾳ με στερεώσας ἐπλάτυνας τὸ σῶμά μου ἐπ' ἐχ-
θρὰς μου.

COSMÆ 6. in magnam quintam. Acrostichis. τῇ μακρᾷ πέμπῃ μακρὸν ὕμνον ἐξάδω. Incipit : τμηθεῖται τμᾶται πόντῳ ἐρυθρός. Ante tres postreimas hymni sectiones leguntur precum formulæ ad Dominum & ad Deiparam, ex quibus postremum quia brevis est, & de superstitione illorum temporum testatur, apponam. τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μὲ εἰς σὲ ἀνατίθῃμι μήτερ τῆ Φωτὸς, Φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου. Omnem spem meam in te pono, mater Luminis, serva me sub protectionem tuam.

7. in magnam parasceven. Acrostichis. προσάββατόν τε. Incipit : πρὸς σὲ ὀρθρίζω, τὸν δὲ εὐσπλαγχνίαν ἑαυτὸν τῷ πεσόντι κενώσαντα ἀτρέπῳ.

8. in magnam Sabbatum. Acrostichis. σάββατόν μέλπω μέγα. Incipit : συνεχέθη ἀλλ' ἔκατεχέθη σέρνοις κητώσις ἰωνᾶς.

9. in Pentecostem. Acrostichis. πεντηκοστὴν εὐορτάζωμεν. Incipit : πόντῳ ἐκάλυψε φαραῶ σὺν ἄρμασιν ὁ συντρίβων πολέμους ἐν ὑψὶ λῶ βραχίονι ἄσωμεν αὐτῷ ὅτι δεδόξαται.

10. in transfigurationem Domini nostri IESU Christi. Acrostichis. χερσὸς ἐνὶ σκοπιῇ σέλας ἀπλετον εἶδε ἦκε. Incipit : Χοροὶ Ἰσραὴλ ἀνίκμοις ποσὶ πόντον ἐρυθρὸν καὶ ὑγρὸν βυθὸν διελάσαντες.

11. in diem Dominicum Palmarum. Acrostichis. ὡσαννὰ, Χριστὸς εὐλογημένῳ Θεός. Incipit : ὠφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου νοσίδῳ ἁμοιροῖ.

12. in exaltationem Crucis. Acrostichis. σαυρῶ πεπειθὼς ὕμνον ἐξερέυγομαι. Incipit : σαυρὸν Χαράξας Μωτῆς ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ τὴν ἐρυθρὰν διέτεμε.

13. in occursum sive presentationem secundum carnem, Domini & Salvatoris nostri IESU Christi. Acrostichis. Χριστὸν γεγενθὼς πρέσβυς ἀγκαλίζεται. Incipit : χέρσον ἀβυσσοτόκον πέδον ἡλίου ἐπέπλευξέ ποτε, ὡρεῖ τείχῳ γὰρ ἐπάγη.

MARCI Episcopi Idruntis Carmen in magnam Sabbatum. Acrostichis. καὶ ἡμέρον δέ. Incipit : κύματι θαλάσσης τὸν κρύφαντα πάλαι διώκτην.

THEOPHANIS in Annunciationem sanctissima Dei Genitricis. Acrostichis litteræ alphabeti. Incipit : ἀδέτω σοι δέχοινα κινῶν τὴν λύραν τῆ Πνεύματι Δαβὶδ ὁ προπάτωρ σε.

GEOR-

GEORGII SCHOLARII *εύχῃ εἰς τὸν ἕνα καὶ τελευτότατον Θεόν. Pre-*
catio ad unum Personarum DEUM. Incipit : Θεὲ ἀγίε ἀγίων,
 παντοδύναμε , αἰδίδε , κραταίε. c. V. b. & d. III. E. ubi & precatio
 Ad Archangelum quæ incipit : τῶν ὑρανίων στρατιῶν ἀρχιστρατήγε
 δοξωπῶμένε σε τὰ νῦν. Et alia de inventione capitis præcurso-
 ris S. Joannis Baptistæ, cujus initium : ὡς θείον θεόαυρισμα ἐγ-
 κεκρυμμένον τῇ γῇ.

Volumen claudit precatio matutina, meridiana & vespertina,
 quam integram hic apponam cum Aldi versione.

Oratio ad Dominum nostrum Jesum Christum, matutina,
meridiana & vespertina.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ χριστέ, Θεὲ ἀλη-
 θινὲ, βασιλεῦ ὑψίστε, ὑπεράγιε ὑπερά-
 γαθε, εὐσπλαγχνε, λόγε αἰδίδε τῷ
 ἀνάρχῳ Θεῷ καὶ Πατρί, δημιου-
 γε πάσης τῆς κτίσεως, τῆς δὲ ἀν-
 θρωπίνης καὶ ἀνακαίνιστᾳ δι' ἡμᾶς
 φιλανθρωπίαν, ὑπὲρ ἧς ἡμῖν σαρ-
 κὸς καὶ αἷματ' ἐκοινώνησας, καὶ
 τὴν ἀπόρρητον ἐκείνην καὶ ὑπερφυᾶ
 μετῴλητες οἰκονομίαν ἀχράντως, εἰ
 τὰς ἀγίας καὶ ὑπερερανίους δυνάμεις
 ἀδέποτε ἔλαβεν ἕτε λήψεται κό-
 ρος, ἀλλὰ ἀκαταπάυτοις φωναῖς
 νοεραῖς ἀνυμνοῦσι τὸ μεγαλεῖον καὶ
 τὴν λαμπρότητα τῆς Θεότητός σε,
 διατί ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ γήινοι
 ὄντοί σε, οἱ ὠνητοὶ τῷ ἡμῖν σε
 αἷματ', κορεοθησόμεθα τῷ ὑμνῶν
 διανοίᾳ καὶ σώματι; καὶ εἰ ἡ φι-
 λανθρωπία σε καὶ ἡ χάρις σε ἀ-
 κορέτως ἐνεργεῖ ἐν ἡμῖν ἀπὸ πρῶϊας
 ἐπὶ ἑσπέρας, καὶ ἀπὸ ἑσπέρας ἐφ'
 ἑτέραν πρῶϊαν, διατί ἡμεῖς οὐκ ἐν
 διαστήμασιν ὠρλομένοις εὐχαριστήσο-
 μέν σοι τῷ ἐνεργετῇ ἡμῶν; ἀλλὰ

Here Domine JESU CHRISTE,
 DEus vere, rex excelsse, valde san-
 cte, valde bone, misericors, Ver-
 bum æterum in originis Dei & Pa-
 tris, artifex omnis creaturæ, hu-
 manæ etiam renovator ob sum-
 mam humanitatem, per quam no-
 biscum carnis & sanguinis partici-
 pasti, & indicibilem illam & super-
 naturalem inisti dispensationem
 immaculare. Si sanctas & super-
 coelestes potestates nunquam cepit
 nec capiet satietas, sed incessabi-
 libus vocibus intelligibilibus lau-
 dant magnificentiam & splendo-
 rem Divinitatis tuæ, cur nos humi-
 les & terrestres servi tui, empti pre-
 tioso tuo sanguine, saturabimur lau-
 dando Te mente & ore? Et si hu-
 manitas tua & gratia tua insatiabi-
 liter agit in nobis à mane ad vespere-
 ram, & à vespere ad alterum mane,
 cur nos non in spatiis determinatis
 gratias agimus Tibi Benefactori no-
 stro? Sed parce nobis CHRISTE bo-
 ne

ne Judex, quoniam sequela temporalis hujus vitæ, & necessitates naturæ, & ordo hic in quem nos constitutos esse voluisti, dividunt, & non sinunt animadvertere te indefinenter, & lingua intacite laudare. Et propter hoc tanquam primitias quasdam diurnarum cogitationum & verborum nostrorum, matutinum & meridianum & vespertinum adducimus tibi cultum. Adoro igitur te meum Conditorum & Patrem una cum in origine tuo Patre & vitæfico & Sanctissimo tuo Spiritu. Inclino genu cordis & corporis cum horrore & tremore tibi omnipotenti & tremendo & sanctissimo Domino meo gratias ago pro omnibus quæ fecisti & facis in me. Manu tua me formasti, & anhelitu tuo vivificasti, Providentia tua educaſti, manu tua veram fidem notam fecisti, mysteriis sacrae tuæ Ecclesiæ erudiisti, ornaſti me & temporalibus his bonis humanæ felicitatis, à periculis liberaſti, à morbis elevaſti, ad utile invisibiliter adduxiſti: gubernas & foves ut pullum tuum, tanquam facturam amoris tui. Sed quid etiam audeo narrare beneficiæ tuæ? pelagus sunt inexhaustum, profunditas indeprehensibilis, altitudo invisibilis. Non sic cito gratias ago ob antefacta, quin deprehendat me series beneficiorum novorum: & hoc ipsum,

σύγγνωθι ἡμῖν Χρυσὲ εὐδιάκριτε, ὅτι ἡ ἀκολοῦθία τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς φύσεως καὶ ἡ τάξις αὕτη εἰς ἣν ἡμᾶς ταχθῆναι ἠθέλησας, μερίζουσιν καὶ σὸν εἶωσιν ἀναπολεῖν σε ἀδιαλείπτως κατὰ τὸν νῦν, καὶ διὰ τῆς γλώττης ἀσιγήτως ὑμνεῖν. Καὶ διὰ τούτο ὡς ἀπαρχὴν ἵνα τῶν ἡμερησίων νοημάτων καὶ βημάτων ἡμῶν τὴν πρῶνὴν καὶ μεσημβρινὴν καὶ ἐσπερινὴν προσάγομέν σοι λατρείαν. Προσκυνῶ σε τοῖνον τὸν ἐμὸν δημιουργὸν καὶ πατέρα σὺν τῷ ἀνέρχῳ σε Πατρί, καὶ τῷ ζωοποιῷ καὶ παναγίῳ σε Πνεύματι. Κλίνω γόνυ καρδίας καὶ σώματος μετὰ φρίκης καὶ τρόμου σοὶ τῷ παντοδυνάμῳ καὶ Φοβερῷ καὶ ὑπεραγαθῷ δεσπότῃ μου. εὐχαριστῶ ὑπὲρ πάντων ὧν ἐποίησας καὶ ποιεῖς εἰς ἐμέ. τῇ χερί σου με ἔπλασας, τῷ ἐμφύσηματί σου ἐζώωσας. τῇ προνοίᾳ σου ἐξέδρεψας. τῇ χερί σου τὴν ἀληθὴ πίσιν ἐγνώρισας. τοῖς μυστηρίοις τῆς ἱεράς σου ὀκκλησίας ἐπαυδαγωγῆσας. Ἐκόςμησάς με καὶ τοῖς προσκαίροις τέτοις καλοῖς τῆς ἀνθρωπίνης εὐημερίας. Κινδύνων ἀπήλλαξας, νόσων ἐξήγεργας. πρὸς τὸ συμφέρον ἀοράτως ὡδήγησας. κυβερνᾷς καὶ περιθάλλεις ὡς νοστίον σε, ὡς ποίημα τῆς ἀγάπης σου. Ἀλλὰ τί καὶ τολμῶ διηγέσθαι τὰς εὐεργεσίας σου; πέλαγός εἰσιν ἀνεξάντλητον, βυθός ἀκατάληπτος, ὕψος ἀόρατον. οὐ φθάνω εὐχαριστῆσαι διὰ τὰ
πρι-

προγεγενημένα καὶ καταλαμβάνει με
 ὄρματός ἐνεργειῶν καινότερων. Καὶ
 αὐτὸ δὲ τὸ δύνασθαι με εὐχαρισεῖν,
 πηλίκον δῶρὸν ἐστίν; ὡς τῆς ἐμῆς τα-
 πενότητος. ὡς τῆς σῆς ἀγαθότη-
 τος, ὅτι ἐ μόνον ἔχω, ἀντὶ πάν-
 των περισφύρειν σοι εὐχαριστίαν καὶ
 ὕμνον, καὶ τῷτο σὺν ἐστὶ δῶρον. ὡς τῆς
 ὑπερβαλλούσης ἀγάπης σε, ὅτι πάν-
 τα μοι ἐξέχεας τὸν πλῆτον τῶν
 ἀγαθῶν σε. Μίαν οἶδα γνησίαν
 εὐχαριστίαν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν
 θελημάτων σε. ἀλλ' εἰάν μὲν ἡ τὸ
 πνεῦμα πρῶτον, ἡ σὰρξ ἀδυνά-
 ἐστι. Σὺ τῷτο, Κύριε, εἶπας. ἡ δὲ
 προθυμία τῷ πνεύματι ἐκ τῶν
 προσκαίρων σβέννυται λογισμῶν. ἀλ-
 λά σὺ Κύριε δυνατὸς εἶ μόνος καὶ
 τὴν προαίρεσιν ἀνάψαι, καὶ τὴν
 σάρκα ἐνδυναμῶσαι. Οὕτως εὐ-
 χαρισήσω γνησίως, εἰάν συναφθῇ
 με ἡ βέλησις τῷ θελήματί
 σε, καὶ εἰάν ὅλη με ἡ καρδία
 προσκολληθῇ τῇ ἀγάπῃ σε. καὶ ὥτως
 ἀξιώζων με εὐχαρισεῖν σοι χερσὶ
 βασιλεῦ, υἱὲ τῆς ἀγάπης τῷ θεῷ,
 καὶ θεῷ ὑπεράγαθε. Ἀλλὰ τί λαλή-
 σω πρὸς σε ὑπὲρ τῆς σήμερον; τί δὲ
 ὑπὲρ τῆς αὔριον; τί ἀγαθὸν βελη-
 σομαι ἐμαυτῷ ὅπερ ἐ σὺ βέλη
 καὶ πρὸ ἐμῆς; καὶ τίς οἶδε τὸ ἐμὸν ἀ-
 γαθὸν ὅς καὶ μόνος αὐτὸ ποιεῖν δύ-
 νασαι. Καὶ σιωπῶντος τοίνυν ἐμῆς
 ποιήσας τὸ ἐμὸν ἀγαθόν. Εἰ δὲ
 καὶ παρακλήσεως χρεία πρὸς τὴν
 σὴν ἀγαθότητα, πρεσβύτη ὑπὲρ ἐ-
 μῆς τὸ μυστήριον τῆς οἰκονομίας σε,
 καὶ ὁ δεξιόμενός σε προσηλωθέντα

posse gratias agere, quantum donum
 est! O meam humilitatem, O Tuam
 bonitatem! quoniam quod solum
 habeo pro omnibus afferre Tibi
 gratiarum actionem & laudem,
 & hoc tuum est munus. O invi-
 ctum amorem Tuum, quoniam
 omnes mihi effudisti divitias bo-
 norum tuorum, solam novi legiti-
 mam gratiarum actionem, im-
 pletionem voluntatum tuarum.
 Sed si sit spiritus promptus, caro in-
 firma est. Tu hoc Domine dixisti,
 sed promptitudo spiritus extenipo-
 ralibus extinguitur cogitationibus.
 Sed Tu Domine potens es solus, &
 voluntatem accendere & carnem
 fortificare. Sic gratias agam legi-
 time, si simul adjungatur mea vo-
 luntas cum voluntate Tua, & si to-
 tum meum cor conglutinabitur
 amoris tuo, & sic dignare me gra-
 tias agere tibi CHriste Rex Fili
 amoris DEI, & DEUS valde bone.
 Sed quid loquar ad Te pro hodie-
 na die? Quid autem pro crastina?
 Quid bonum volam mihi quod
 non Tu vis vel ante me? Et quis vi-
 dit meum bonum magis quam
 Tu? Tu solus cognoscis & vis vere
 meum bonum, qui etiam solus ip-
 sum facere potes. Et tacente igi-
 tur me facies meum bonum: si ve-
 ro & prece opus est, ad tuam boni-
 tatem precatur pro me mysterium
 administrationis Tue, & quæ susce-
 pit te clavis fixum crux, & quæ su-
 U u per-

pernaturaliter servivit mysterio sanctissima perimmaculata Virgo & Mater Tua, & coelestis disciplinae & vitae tuae æmulatores legitimi facti usque ad mortem. Tot igitur precantibus pro me aperies & hodie ut soles manum tuam, & implebis me bonæ voluntatis, & proteget me dextra tua. Si autem impediunt fontem humanitatis tuæ peccata mea, tamen dele hæc, despice, parce, mittantur in oblivionis profunditatem. Opus assiduum Tibi CHriste Rex, remissio peccatorum, quoniam intellectus noster hominum acutius lumine est discurrens, & verbum lubricum & opera sylvestra & ex obscura hac pingvedine : & propterea non gloriabitur coram Te omnis caro. Tu autem solus Domine purus & impeccabilis existens, & solus dimittere peccata nostra potes. Custodi JESU mi dulcissime vitam longam feliciter & indolenter piorum Christianorum, servorum vero tuæ bonitatis legitimorum : & post præsentem vitam quam determinaveris mensuris & terminis quibus novisti ipse, in æternam illam adduc vitamque & regnum emancipatos non à nostra dignitate sed à tua bonitate. Fiat Domine Rex clemens, quoniam Te decet omnis gloria, honor & adoratio, & inoriginalem tuum Patrem cum quo in unitate Sancti

πατρὸς, καὶ ἡ ὑπερφυσικὴ ὑπεργήλασα τῷ μυστηρίῳ παναγία ὑπεράμωμος παρθένος καὶ μήτηρ σε, καὶ οἱ τῆς ἐσχάτης διδασκαλίας καὶ πολιτείας σε ζηλωταὶ γνήσιοι γεγεννημένοι μέχρ' ἐθανάτη. Τοσούτων τοίνυν πρέσβυνόντων ὑπὲρ ἐμῆ, ἀνοίξεις καὶ σήμερον συνήδως τὴν χεῖρα σε, καὶ ἐμπλήσεις με εὐδοκίας, καὶ ἀνὴλψεται ἡ δεξιὰ σε. Εἰ δὲ ἐμποδίζει τῇ πηγῇ τῆς Φιλανθρωπίας σε τὰ ἀμαρτήματά μου, ἀλλὰ ἀπάλεψον αὐτὰ, πάτερ δε, σύγγνωθι. πεμφθήτωσαν εἰς λήθης βυθόν. Ἔργον ἀδιάλειπτόν σοι Χριστέ βασιλεῦ ἡ ἄφεσις τῶν πλημμελημάτων, ὅτι ἡ διάνοια ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων ὀξύτερον φωτός ἐστὶ διατρέχουσα, καὶ ὁ λόγος ὀλισθηρὸς, καὶ τὰ ἔργα ὑλώδη, καὶ τῆς σκοτεινῆς ταύτης παχύτητος. Καὶ διατetto ὁ καυχῆσθαι ἐνώπιόν σου πάσα ἡσυχία. Σὺ δὲ μόνος Κύριε κατὰρξ καὶ ἀναμάρτητος ὢν, καὶ μόνος ἀφίεναι τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν δύνασαι. Φύλαξον Ἰησοῦς μου γλυκύτατε τὴν ζωὴν ἐπιμήκισον εὐτυχῶς καὶ ἀδιαλύτως τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, δέλων δὲ τῆς σῆς ἀγαθότητος γνησίον. Καὶ μετὰ τὴν παρεῖσαν ζωὴν ἣν ἂν ὀρίσῃς μέτροις καὶ ὅροις. οἷς οἶδας αὐτός, εἰς τὴν αἰδίων ἐκάνη ἐσάγαγε ζωὴν τε καὶ βασιλείαν, χαρογυγαμένους ἐχ' ὑπὸ τῆς ἡμῶν ἀξίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς σου ἀγαθότητος. Ναὶ Κύριε βασιλεῦ ἀνεξίκακε, ὅτι σοὶ πρέπει πάντα δόξα,

ἔα, τιμὴ, καὶ προκύνησις, καὶ τῶ ἀ- Spiritus vivisque & regnas per
 ναρχῶ σου Πατρί, μεθ' ἧς ἐν τῇ ἐνό- omnia sæcula sæculorum. Amen,
 τηι τῷ ἁγίου πνεύματι. ᾧ ᾧς τε καὶ
 βασιλεύεις εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

XIX. Claudam hoc caput brevi quam supra p. 325. promisi de *Syntipa Persa & Erasto* observatione. Fertur nimirum liber moralis argumenti, ex Syriaco ut ajunt Græce, & alius ex Græco Latine versus de septem Philosophis sapientia sua filium Regis ab illecebris & calumniis novercæ immunem servantibus. Prior adhuc ineditus laudatur subinde à Cangio in appendice ad glossarium Græcum sub nomine *Syntipa Philosophi*. pag. 5. 10. 35. 41. 47. 52. 63. 74. 85. seq. 88. 103. 104. 108. &c. Titulus libri: πρόλογος τῷ λεγομένῳ Συντίπα τῷ φιλοσόφῳ, μεταβληθεὶς ἐκ τῆς Συριακῆς βίβλου ὡς εἶχεν αὐταῖς λέξεσιν εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν. Διήγησις ἐμφιλόσοφου συγγραφεῖσα παρ' ἡμῶν περὶ τῶ τῶν Περσῶν βασιλέως Κύρου καὶ τῶ γησιῶ τῆς πατρὸς καὶ τῶ διδασκάλου αὐτοῦ Συντίπα, καὶ περὶ τῶν τῷ βασιλέως ἐπὶ φιλοσόφων, καὶ τῆς μιᾶς αὐτοῦ πονηρᾶς καὶ ἀναρχῆς γυναῖκος, καὶ πῶς τὴν κατὰ τῶ υἱὸς τῷ βασιλέως διαβολὴν κατεσκεύασεν ἡ μητρὶς αὐτοῦ. Ταύτην ἐν διήγησιν προεισήρσε Μῆστος ὁ Πέρσης πρὸς τῶν ἀναγινωσκόντων ὠφέλειαν. Incipit: βασιλεύς τις ἦν Κύρος ὀνόματι, ᾧ καὶ ἦσαν γυναῖκες ἐπὶ αὐτῷ. MS. in Bibl. Cæsarea & Reg. Paris. & Venetiis in Bibl. S. Marci. Vide Montfauconi *Diarium Italicum* p. 40. & Nesselium parte V. p. 171. In multis similis est altera quæ ex Græco versa fertur Narratio de *Erasto* filio Imp. Diocletiani, novercæ Aphrodisiæ amoribus repugnante, ejusque hinc odiis & insidiis subducto per septem sapientia insignes Philosophos, Euphradigorum, Demiurgum, Ternum, Enoscopum, Philanthropum, Agathum & Leucum. Hæc in variis lingvis & diverso titulo legitur etiam typis exscripta. Germanice sapius vidit lucem atque inscribitur: Die sieben weisen Meister. Gallice ante paucos annos Paris. 1709. 12. *Histoire du Prince Erastus, fils de l'Empereur Diocletien*. Exstat & Italice & Hispanice, ut vetustiore Gallicam versionem præteream, Lugd. 1666. 8. *les Sept Sages de Rome, ou histoire de Pontianus Empereur*.

CAPUT XLIII.

De JOANNE VECCO, GENNADIO
& scriptoribus aliis Græcis, Romanæ Ecclesiæ faventibus
vel cum Græca eam conciliare cupientibus.

JOANNES BECCUS sive VECCUS, Græcis Βέκκος, Βέκκος vel Βέκων a) ex Magnæ Ecclesiæ Chartophylace Patriarcha CPol. ab A. 1274. in locum exauctorati Josephi, Galefii Abbatis, usque ad obitum Mich. Palæologi Imp. post quem A. 1282. de functum, Josephus sub Andronico iterum restitutus est, Joannes vero post id tempus iterum iterumque relegatus b) in carcere A. 1298. obiit. Photianus primum, deinde lectis Nicephori Blemmydæ scriptis c) Λατινόφρων plurima scripsit, quibus Latinæ Ecclesiæ dogmata sive tueri sive cum Græca conciliare annifus est omni studio, idem propter ingenium, eloquentiam atque doctrinam & Imperatori Michaëli acceptissimus, & aliis admirandus. Ejus scripta multa interciderunt, certe non sunt edita: nam quæ singillatim scripsit *adversus Methonensem*, *adversus Joannem Phurnem*, *adversus Archiepiscopum Bulgaria*, *adversus Georgium Moschamparem*, atque iterum adversus eundem compositæ ἀντιβήσεις, lucem necdum viderunt. Horum quidem meminit ipse apud Allatium Tom. 2. Græciæ Orthodoxæ pag. 8. seq. Vide infra, pag. 678. Eorum tamen omnium epitome vel nervus continetur, ut est credibile in scriptis quæ typis ex scripta habemus. Sunt autem hæc:

1. Περὶ τῆς ἐνώσεως καὶ εἰρήνης τῶν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ρώμης ἐκκλησιῶν. De unione Ecclesiarum veteris & novæ Romæ liber. Incipit: τὸ ἐπὶ πᾶσιν ἀψευδὲς τῆ Σωτῆρος. Græce cum Leonis Allatii versione in hujus Græcia Orthodoxa Rom. 1652. 4. Tomo I. pag. 61-224. Singillatim in hoc scripto Photium oppugnat Veccus p. 154. seq.

2. Ex Vecci λόγῳ sive libro περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης τὸ τῆ σκανδαλὲ ἀλογιστὸν καὶ ἐκ μόνης ἰστορίας ἀποδεικνύτῃ de Pace Ecclesiastica, ad absurditatem scandalī ex sola historia demonstrandam amplā excerpta dat Allatius de ætatibus Ordinum pag. 165-169. & de purgatorio

a) Vide Jo. Boivini notas ad Nicephorum Gregoram pag. 752. & 728.

b) Pachymeres lib. IX. Allatius de consensu lib. 2. c. 15. §. 8. & de Georgiis infra pag. 673. seq. Vide etiam Lambecium lib. V. pag. 186. seq.

c) Nic. Comnēnus prænот. myslagog. pag. 202.

torio p. 591--626. & Gvil. Beveregius Tom. 2. magni Synodici p. 273-292. ubi multa de Synodo Photiana. Incipit: ἦν ἂν μακάριον ἀληθῶς.

3. Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆς ἁγίας Πνεύματος. *De Processione Spiritus S. capita XII.* Tom. 1. Græciæ Orthodoxæ p. 225-359. Incipit: Καὶ ἐπὶ περὶ τῶν ἄλλων σὺν ὀλίγῃ τις ἀνέκυψε ζήτησις.

4. Epistola de professione fidei ad Joannem XXI. Papam. Latine apud Allatium de Consensu lib. 2. c. 15. §. 5. p. 746-752. Incipit: *Principis boni optimum esse finem.*

5. Σημείωμα live *Synodalis sententia* A. 1280. de loco Gregorii Nysseni (pro Spiritus S. processione ex Patre & Filio) petito ex ejus homilia in *Pater noster* quæ incipit, ὅτε προσῆγεν ὁ μέγας Μωσῆς. Græce Latine Tom. 1. Græciæ orthodoxæ pag. 366-374. Hujus σημειώματος initium, καὶ θελὲ ἐμπεσῶσα τῷ ὀφθαλμῷ.

6. Διαθήκη, *Testamentum* ab exule scriptum. Græce & Lat. Tom. 1. Græciæ orthodoxæ pag. 375-378. & lib. 2. de consensu cap. 15. §. 8. p. 763. Incipit: πολλὰ τῶν ἀνθρώπων ἐν ἐξορίᾳ καὶ φυλακῇς. Exstat etiam in notis Petri Possini ad Pachymerem T. 1. p. 541. seq.

7. *Ad Alexium Agallianum*, magnæ Ecclesiæ CPol. Diaconum, de *Processione Spiritus S. Epistola*. Incipit: ἐγὼ μὲν σὺν ἂν ποτε ἀκῶσαι αἰσθῆν τοιαῦτα. T. 1. Græciæ Orthodoxæ pag. 360-365.

8. Ἐπισημείωσις τῶν αὐτῆς ἀπασῶν βιβλίων καὶ γραφῶν *συμ-φωνίας*. De omnibus suis libris & scripturionum suarum consensione, animadvertens, ad Theodorum Sugdæ Episcopum, hunc enim malo intelligere quàm Theodorum Xiphilium magnum Ecclesiæ Oeconomum, cui promiserat se de dogmatibus non scripturum neque contradicendum quicquid alii dicerent, ὡς & γράφοι, ὡς σὺν ἀντίποι. περὶ δογμάτων καὶ ὅσα λέγοιεν ἄλλοι, quod deinde servare non potuit, ut refert Pachymeres lib. VI. Incipit: καὶ τὴν παρῆσαν δεῖξαι τὴν βίβλον, φίλον μοι ψυχῆς ἐνδιαίτημα, κύριε Θεόδωρε. Tom. 2. Græciæ Orthodoxæ pag. 1-10. Rom. 1659. 4.

9. Περὶ ἀδικίας ἧς ὑπέστη, τῆς οἰκείας θρόνου ἀπελαθείς. De *iniustitia qua affectus est*, à proprio throno ejectus. id. pag. 11-36. Incipit: ἐσιώπησα, μὴ καὶ εἰσέτι σιωπήσωμαι;

10. Λόγος ἀπολογητικὸς καὶ ἀντιρρητικός. *Oratio partim Apologetica de iniustitia qua affectus est*, partim *Antirhetica ad pravas expositiones nonnullarum scripto traditarum auctoritatum*. id. pag. 36-83. Incipit: τὰ μὲν ἐν ἐφ' οἷς ἀδικῶς τῆς οἰκείας ἡμεῖς ἀπηλάθμεν θρόνον.

11. Ἀπολογία. *Apologia*, nullo modo nostras consuetudines destruere, si Ecclesiarum unionem acceptamus, sed ad conciliandam in Christo pacem multum conducere, quod inter se in asserendo dogmate conveniunt. id. pag. 84-94. Incipit: πρὸς ἑχρὸν ἐγενήθη καὶ λαλήσω.

12. Τῶν πρὸς τὸν Σαγδαϊαῖς Θεόδωρον α', β', γ'. *Ad Theodorum quem ipse Sugdæ Episcopum ordinaverat*, libri III. de processione Spiritus S. ex Patre & Filio. Primi initium: ἐπεὶ δὴ τὸν ἑυαγγελικὸν ζυγόν. id. pag. 95. Secundi: Σὺ μὲν ἀγαπητὲ ἀδελφέ. pag. 117. Tertii: qvo Photius speciatim oppugnatur, πάλιν σε τὰ γεράματα πρὸς ἡμᾶς. pag. 133-148. Hos libros ex Allatii versione Bartoldus Nihusius subjunxit Latine Epistolæ ejusdem Allatii ad Boineburgium de consensione utriusque Ecclesiæ, Mogunt. 1655. 8. Tertium Græce & Latine dederat Allatius ipse ad calcem libri de purgatorio pag. 827-856. Rom. 1652. 8.

13. Τῶν πρὸς Κωνσταντίνον α', β', γ', δ'. *Ad Constantinum* (Meliteniotam de qvo dixi Volum. IX. pag. 198.) libri IV. de eodem argumento. Primi initium: φθάνω μὲν τάχας καὶ ἴσον διορθώμεν. p. 149. Secundi: εἰδὲ τὴν δευτέραν σὴν ἀποπέμπομεν αἵτησιν. pag. 169. Tertii: Ναὶ, ναὶ τὰ ἐπηγγελμένα σοι. pag. 287. Quarti: ἀπορεῖς καὶ πάλιν, καὶ οὐκ ἀπορῶμεν ἡμεῖς. p. 202-214.

14. Ἐἰς τὸν τόμον τῆς Κυπρίαις κατὰ τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων αὐτῆς Χεδιασθεῖς, λόγος α', β'. *In totum Georgii Cyprii Patriarchæ CPol. Spiritum S. è Patre per Filium procedere negantis, & novæ ejusdem hæreses*, libri duo extemporales ad Theodorum Sugdæ Episcopum, quem alloquitur pag. 252. σὺ δὲ γνήσιε υἱὲ φίλτατέ μοι Θεόδωρε. Primi initium: ἔμελλεν ἄρα πολλὰς κατὰ καρὸν. pag. 215. Secundi: δεύτερος ἡμῖν ἔστος ὁ κατὰ τῆς Κυπρίαις ἀγών. pag. 252-286. Δόγον tertium contra Cyprium citat Nic. Comnenus pag. 356. prænot. mystagog. & tertium suum τῶν τῆς Κυπρίαις αἱρέσεων ἐλεγχον memorat Veccus ipse in animadversione de libris suis Tom. 2. Græciæ Orthodox. pag. 7.

15. Ἀντιρρητικά, *Refutationes adversus D. Andronici Camateri sub Manuele Comneno pridem Drungarii Vigla sive præfecti Vigilum* (de qvo supra pag. 286.) super scripto traditis testimoniis de Spiritu S. animadversiones. Incipit: βεβλόμεν ἡμᾶς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην αἰεὶ προάγειν ἐπὶ τὸ βεβαίωτερον. pag. 287-521.

16. Ἐπιγραφαὶ *Epigraphæ sive præscriptiones XIII. in dicta ac sententias sanctorum Patrum à se collectas de processione Spiritus Sancti*. Incip. ρησεις

οὗτοι διάφοροι γραφικαὶ συλλεγεῖσθαι εἰς ἀπόδειξιν τῆ ἰναι τὸ Πνεῦμα καὶ ἐκ τῆ ΓΓ. pag. 522 641. Has Epigraphas Græce & Latine ediderat Petrus Arcudius Corcyraus in opusculis aureis, Rom. 1630. 4. 1671. 4. una cum scriptis quibusdā Gregorii Palamæ & adversus Palamam, Bessarionis, nec non Demetrii Cydonii, & Maximi Planudæ. Habentur & MStæ in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium V. p. 186.

Memorat etiam Allatius p. 767. de consensu, κεφάλαια τινὰ περὶ τῆ ἀγίας Πνεύματος, *Capita quedam de Spiritu S.* Incip: εἶτα καὶ πάλιν οἱ αὐτοὶ κατ' εἴης. Nec non Titulos de recens natis hæresibus. Incipit ἔμελλεν ἀρ' αὐτ' ἐπισκόπων κατὰ λύκων καὶ αἰρεσιάρχων.

Nic. Comnenus pag. 14. prænot. mystagog. citat Jo. Vecchi *Orationem I. de inauguratione sua* quæ incipit: ἀκυστατὶ ἱερὸν συνέδριον, φίλοι συμπράκτορες, ἀρχιερεῖς ἀδελφεῖ.

Orationem quartam de unione Ecclesiarum pag. 164. 207.

Synodicon de Clericorum ordinatione, apud Canonarcham, Christophorum Campanam pag. 292. *Synodicon de officio parochi* pag. 310. *Synodicon III.* pag. 145. *Synodicon A.* 1275. promulgatum *de capite corpori S. Manantis abscesso* pag. 242.

Epistolam Encyclicam pag. 203. *paraneticam ad unionem* pag. 346.

II. GENNADIUS, a) qui primus novæ Romæ Patriarcha post Imperii Græcorum Orientalis excidium * renunciatus est, ante susceptam dignitatem, GEORGII SCHOLARII nomen habuit. Ita testantur auctores Historiæ Constantinopolitanæ apud Crusium in Turco-Græcia. b) *Elegerunt*, inquit, *Philosophum Dominum Georgium, virum sanctum & pium, Judicem Imperatorii Judicii, & electionem ejus juxta consuetudinem acclamationibus comprobantes, constituerunt Patriarcham, appellantes Gennadium.* Hunc, ut scribit Malaxus, *Joannes Palæologus cum in Franciam seu Italiam proficisceretur, ubi habita est octava Synodus,* c) *secum duxit tanquam sapientissimum.* In Actis Græcis Florentinæ Synodi sess. 25. Georgii Scholarii verba ad Imperatorem referuntur, à quo rogatus sententiam de sancienda cum Latinis concordia, respondit se jam editis orationibus exposuisse quæ sibi mens esset, amplecti Romanæ Ecclesiæ doctrinam de capitibus inter utramque Eccle.

a) Hæc quæ de Gennadio CPol. sequuntur petita sunt ex eruditiss. Viri Enfebii Renaudoti observationibus ad Gennadii homilias de SS Eucharistia, editis Parisiis, 1709. 4. pag. 40. seq. quibus pauca quædam per notas adjunxi. Ea Lector conferet cum iis quæ de eodem Gennadio Allatius diatriba de Georgiis, hoc ipso Volumine infra p. 760. seq. * A. 1453. b) p. 107. c) Florentina.

Ecclesiam controversis, quæ mox synodali definitione explicata sunt. Earum quoque orationum mentio fit in Apologia Josephi Methonen-
sis; & magna inter eruditos quæstio est, num de iis quas habemus græ-
ce & latine in Bibliotheca Patrum, & in Conciliorum Collectionibus,
intelligenda sint Græcorum Actorum verba. Erat tunc Georgius Scho-
larius inter Laicos, Judexque Primarius Aulae Imperatoriae; atque adeo
nihil mirum quod in definitione synodica scribendo non adfuerit: nam
soli Ecclesiastici subscribebant, & ex Laicis præter Imperatorem nemo.
Reversus Constantinopolim Gennadius anno 1439. post absolutam
Synodum in magna apud Joannem Imperatorem Constantinumque
fratrem & successorem dignitate vixit, usque ad annum 1453. qui impe-
rio Græcorum Constantinopolitano supremus fuit. Quid vero totis
his annis tredecim Gennadio factum sit, divinavit Allatius: neque
enim à Græco ullo autore didicit eum Catholicæ fidei, quam Floren-
tiæ cum aliis Græcis professus fuerat, observantissimum, Schismaticos
voce & scriptis confirmasse, præsertim vero Marcum Ephesium
schismatis Antesignanum, Latinoque nomini infensissimum. Quia
tamen ex variis actis & monumentis, quorum pauca edita sunt, reli-
qua servantur in Bibliothecis, intelligitur eodem tempore quemdam
Georgium Scholarium Marco Ephesio summa familiaritate conjun-
ctum, multa adversus Latinos scripsisse, Matthæus Caryophyllus, &
eum secutus Leo Allatius, duos Gennadios, duos Georgios Scholarios
effinxerunt, illum qui concilio Florentino interfuit, Catholicum: al-
terum Schismaticum esse jusserunt. Hic Monachus factus, Gennadii
nomen simul cum habitu Religionis accepit; ille ex Laico factus Pa-
triarcha post captam urbem, Gennadius quoque novo nomine ap-
pellatus fuit, qui post annos quinque, depositis infulis patriarchalibus,
in Monasterium se recepit, atque anno circiter 1460. diem suum obiit.
Imo alium quemdam Georgium Scholarium Cortesium extitisse suspi-
catur Allatius, quem autorem existimat diversorum adversus Latinos
operum; atque ita tres Georgios Scholarios & Gennadios recenset, sed,
ut infra videbitur, plane infelicitè. Hanc tamen ejus conjecturam se-
cuti sunt omnes ferme Theologi, donec R. Simon d) vir doctissimus do-
cuit certissimis argumentis, unicum fuisse Gennadium. Quia tamen
hæc quasi in *παρεργῶ* ab eo scripta sunt, cum brevitatis operis non pate-
retur ut totam ex antiquis monumētis quæstionem explicaret, super-
est ut quantum licebit paucis eam expediāmus. Gen-

d) lib. de transubstantiatione contra Tho. Smithum. A. 1631. 12.

2. Gennadius sane qvi Georgii Scholarii nomen habuit, patria ut videtur Constantinopolitanus, doctrina, eloquentia & jurisperitia magnam ab ineunte ætate famam apud suos consecutus, in Aulæ Imperatoris ministerio fuit, anteqvam Joannes Palæologus in Italiam proficisceretur. Tunc vero Judicis primarii munus sustinebat, *Κρατὴς τῆς βασιλικῆς κρίσεως*, ut non solum Historia Politica & Ecclesiastica apud Crusium, sed varii etiam opusculorum tituli testantur. Negotiorum ipse molestiam conqueritur ad Philelphum scribens, his verbis: *ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δικάζειν θορύβῳ οὐδ' ἀναπνεῖν χρόνον συγχωρούμεθα, καὶ ἄκων ἑξαμαρτάνω ἢ πρὸς τὰς Φίλους. Sed judiciorum tumultu oppressus, vix respirare ut concedatur, etiam invitus nonnihil erga amicos delinquo.* Quod etiam in aliis quibusdam ab amicos epistolis, & in orationibus apologeticis non obscure designat. Interea cum doctissimis Italis *Francisco Philelpho, Ambrosio Camaldulensi, Marco Lipomano* Patrio Veneto litterarum commercium habebat, quarum plures extant haud inelegantes in codice regio 2955. paucae in Colbertino 4958. verum summa Librariorum negligentia, sine die & consule, aut loco unde missæ sunt, adeo ut historiae Gennadii mediocrem omnino lucem afferant. Philelphus ipse Græco quodam carmine testatur se admodum juvenem in ejus adhuc juvenis familiaritatem venisse, Constantinopoli, cum esset.

Ὅν μοι ὄντι νέῳ νεαρόν πάνυ, δία. *Quem juveni miolime, juvenem Byzantis*
θεάων in urbe

Εν Βύζαντι ἔρω ἤψατο Καλλιόπη. *Calliopes Dia conciliavit amor.*

Ad nostrum enim Gennadium pertinet hoc Philelphi * carmen, non, ut censet Allatius, e) ad nescio quem Georgium Scholarium Gennadium Metropolitam Phasorum. Argumento est quam mox laudavimus epistola, quæ in regio codice octava est, quæ Philelpho scribit Imperatori summopere placuisse scriptas ab eo litteras, cujus perspectam haberet erga se humanitatem. Utebatur familiarissime Georgius Scholarius *Luca Notara* Magno Duce, Imperatoris Joannis Palæologi genero, ad quem exstant aliquot non inelegantes Epistolæ, & Ducis ad Scholarium; Imperatoris ejusdem fratre *Constantino Palæologo*, qvi imperavit ultimus Christianorum, ad quem scripta est secunda Epistola regii

X x

* Philelphus Constantinopolim juvenis profectus est, Eimmanuelis Chrysoloræ filium duxit. *V. Poggino de Philelph. Epist. ad Justinianum l. 1.* c.) infra, p. 769.

regii codicis; *Theodoro Despota* eorum fratre, quem funebri oratione laudavit, quæ extat in eodem codice; & aliis præcipuæ dignitatis viris. Inter Ecclesiasticos colebat præ cæteris *Marcum Ephesium*, ad quem extat decimaquinta, quæ significat mittere se defensionem doctrinæ Aristotelis contra Gemistum Plethonem, tum etiam Nomophylacem, Chartophylacem *Paisium* Cretæ ut videtur Archiepiscopum, & alios non paucos. Ad hos extant Epistolæ de privatis plerumque negotiis, omnes sine die & consule. Plures opinor interciderunt, quia elegantiores tantummodo selectæ videntur fuisse, ut antiquis Demosthenis, Isocratis, Libanii, & aliis præcipuorum autorum adjungerentur, ut in codice Colbertino; reliquæ perierunt, ut multa alia Gennadii opera, quia autor nunquam ea, ut videtur, colligenda curavit; sed post ejus obitum, à studiosis in codices relata sunt quæcumque tam Constantinopoli quam in Monasteriorum Bibliothecis delitebant.

3. Trigésimo ætatis anno Georgius Scholarius votum fecit amplectendæ solitariæ vitæ, quod tamen nonnisi paulo ante captam urbem, & post Joannis Palæologi mortem persolvit. Ita de se scribit in Apologia ad Constantinum. *Quod, inquit, ego nondum trigésimum annum egressus firmiter statuerim & voverim Christo, magistratum ut incommodum quiddam negotium abdicare, & ad privatam vitam, quam Christus nobis designavit, declinare tanquam multa philosophia, spei quoque futurorum, & uno verbo boni cujuscumque plenissimam, nullus arbitror meorum civium ignorat. Causam cur tamdiu distulerit, fuisse refert parentum curam, quos in senili ætate destituere absque impietate vix poterat, & quasdam alias.*

4. Itaque sub Joanne Palæologo Georgius Scholarius Imperialis Judicis munus sustinens, cum procurandæ concordiæ inter Latinam & Græcam Ecclesiam causa Imperator in Italiam proficisceretur, f) in ejus comitatu Ferrariam primo, mox Florentiam venit. Ita testantur autores ferme omnes, & Acta Græca Concilii. Ferrariæ, ut videtur, scriptæ sunt Epistolæ duæ, una Venetias ad Marcum Lipomanum, ad Ambrosium Camaldulensem altera. In prima scribit optasse se ad eum proficisci, *sed fortuna quedam, inquit, me ad Imperatorem currere cogens, aureis Venetiis commorari non finit, neque lepores hujus urbis & gratias degustare, in qua Lipomanus optimus primum locum obtinet; sed statim atque ex censum fecimus, iter ad Imperatorem per flumen institimus, nempe fortassis quia se-*

rius

f) A. 1438.

rius advenerat. In altera ad Ambrosium, quem non alium esse existimamus quam Camaldulensem, ita scribit : *At quandoquidem cum Imperatore qui te plurimum diligit , nos quoque unionis desiderium ad tuam urbem transfert , aut potius ipse ex tali desiderio nobis transmigrandi necessitatem imposuit ; reliquis quidem sufficit tuam adire urbem , & habere illic delicias , spectacula , ades magnificas , & alia domesticis non inferiora . Nobis vero angulum aliquem concede tui monasterii , quod in cara urbe carissimum habes & ornas . Ita eos qui te maxime diligunt , tuorum tibi conjunctissimis non immerito praeferes , tuncque facilius una esse nobis licebit , neque morbos causabimur , neque tantum ex infelicitate nostra dolorem capiemus . Quod si aliquando rursus , minus tamen omnino quam nunc , te a nobis disjungunt publicorum negotiorum cura , hanc absentiam monachorum illic viventium virtus & sapientia solabuntur . Quos quidem sub tali patre & rectore ad virtutem proventus , utilissimos & jucundissimos accedentibus fore confido , adeo ut singuli ipsorum sufficiant non habentibus patrem .*

5. Non alieno ab ecclesiastica concordia animo Scholarium fuisse præter ea quæ supra dicta sunt , suadet particula Epistolæ ad Magnum Ducem , quam aliena interpretatione corrumpit Allatius , * dum eam ex Græcia scriptam existimavit , cum ex Italia missa fuerit . *Nunc vero scito nos præclara omnino tranquillitatis initia experiri : quæ verba ad ecclesiasticæ concordia spem videntur referenda . Sed quæ legitur act. 25. Florentini Concilii in Græcis actis Georgii Scholarii Responsio , ejusmodi est , ut viro pio pacisque studiosissimo dignissima videatur . Rogatus enim ab Imperatore sententiam de Unionis decreto , ita respondit . ** Optime & potentissime Imperator , quam ego quidem habuerim & nunc habeam sententiam de proposita Unionis materia , indicat sermo à me utcumque compositus , & huic nostra Synodo oblatas , quo sacros hosce adhortabar Patres ad Unionem & auxilium rebus Constantinopolitanis ferendum . Testantur etiam duo libelli , quos antea compositos , nunc præsentì Synodo trado , quorum alter consilium dat ut fiat , & quomodo fieri debeat Unio , & exponit quicquid aliud ad hanc materiam spectat : alter vero questionem ipsam tractat , estque illi scopus ostendere Doctores Ecclesia inter se concordēs esse non rationibus ac demonstrationibus humanis , sed sacra Scriptura & Doctōrum eorundem sententiis . Eosdem libros oblatos Synodo fuisse testantur eadem Acta paulo superius . Post orationem Bessarionis obtulit nobis Scholarius Dominus Georgius tres Orationes pro Unione deliberativas , cohortans animansque nos ad amplectendam Unionem . Vul.*

Xx 2

Eg

* infra, pag. 766.

** Ex vers. Caryoph. p. 478. edit. Par.

go existimant illas ipsas Orationes esse quæ cum actis Concilii, & seorsim sub Georgii Scholarii nomine editæ sunt, contra quam sensit Matthæus Caryophyllus, qui hanc vulgarem opinionem solidissimis rationibus confutavit, adversus quas Allariana defensio nihil aut parum facit. Sed de his, quia operosior quæstio est, dicetur ubi de Operibus Scholarii disputandum erit. Id habet autem Caryophylli sententia commodi, quod si suppositas Scholario g) fuisse à Græcis concordia studiosis orationes istas statuimus, nulla ferme superest de uno vel geminis Scholarii & Gennadii controversia. Qui enim sætum hunc celeberrimo apud Græcos schismatis tenacissimos auctori supposuit, potuit etiam nullo negotio Actis græcis inferere quæ illic ad illarum auctoritatem confirmandam leguntur. Nam si hæc pauca verba excipiuntur, & Marci Ephesii Epistola quæ ante paucos annos ab Allatio edita est, vix quicquam in illius sæculi monumentis occurrit, unde Gennadium sive Scholarium constet Ecclesiarum sancienda concordia navasse operam, cum in eadem disrumpenda deinceps ad extremam usque ætatem pertinacissime occupatus fuisse videatur.

6. Sive igitur, ut fieri omnino potuit, Georgius Scholarius Græcos Florentiæ ad unionem hortatus fuerit, sive secus egerit, id enim plane obscurum est, reversus cum Joanne Palæologo Constantinopolim, adjunxit se Marco Ephesio in oppugnanda unionem quæ Florentiæ sancita fuerat. Atque illo, ut videtur, temporis intervallo scripsit Georgius multa adversus Latinos opuscula, quæ extant in variis Bibliothecæ Regiæ codd. nempe *Homiliam ad Ααλόφρονας de Purgatorio*, & *Responsionem ad eorum objectiones*; *De Processione Spiritus Sancti*, & alia quædam, de quibus dicetur suo loco. Hac occasione Georgius Scholarius in Joannis Palæologi offensionem incurrit, graviter commoti quod unionem tanto labore à se procuratam, & cujus beneficio auxilia ab Italis in summo rerum suarum discrimine necessaria sperabat, Scholarius voce, scriptis & auctoritate quæ erat apud populares suos præcipua, disturbare conaretur. Testis ipse in Oratione apologetica ad Constantinum Imperatorem, ita tamen ut Joanni simulatam potius indignationem quam sinceram ascribat. *Deinde, inquit, optimo illo Imperatore indignationem præ se ferente ob verorum dogmatum defensionem, committendum non existimavi, ut quibus fabula ignota erat, videretur quod me ira Imperatoris ad Christi jugum compelleret,*

g) Hoc nentiquam credibile videtur, & à Gennadio ipso ejusque amicis & inimicis continuo falsitatis convictum fuisset.

leret, & quod invitus ad tranquillam vitam confugerem. Illam enim causam assignat cur vivo Joanne votum monasticæ vitæ diu ante conceptum non impleverit.

7. Eo etiam regnante, post reditum ex Italia scripsit Orationes in homiliarum modum multas, quæ legabantur concionis loco, vel scribebantur, postquam viva voce erant declamatæ, ut ex inscriptione quæ occurrit in nostro codice colligimus. Etsi enim Laicus usque ad susceptam patriarchalem dignitatem Georgius Scholarius vixerit, vix tamen dubitare licet eum coram Imperatore & Senatu singulis sextis feriis ex suggestu concionatum fuisse, non quod magistratus ille quem gerebat, ecclesiasticam quamdam dignitatem adjunctam haberet, sed quia in Imperatorio triclinio vespertinis & pomeridianis horis declamabat, non ex ambone, aut mane inter synaxes; hoc enim Sacerdotum secundum ecclesiasticam disciplinam munus erat, & similes Leonis Philosophi & aliquot aliorum Laicorum Orationes extant.

8. Testatur ipse Scholarius reconciliatum tandem sibi fuisse extremo vitæ tempore Joannem Imperatorem, jamque sibi non obscure faventem vitam cum morte commutasse. Quamvis porro apud Latinos omnes autores & Græcos Unioni addictos legamus Imperatoris animum à concordia quam Florentiæ subscriptione firmaverat, nusquam fuisse alienatum; dissentiunt tamen Schismatici ferme omnes. Ita legitur in titulo Pseudosynodi Constantinopolitanæ, in Addendis apud Allatum. * *Quæ, inquit, habita fuit post exatam Pseudosynodum Florentinam unius & dimidii anni intervallo, & post obitum Joannis Palæologi qui cum Latinis sentiebat, ab Italis sub spe auxilii delusus, ante tamen obitum orthodoxo dogmati assensum præbuerat.* Tunc Scholarius domesticis rebus ordinatis erat mox sese in Monasterium recepturus, cum propositum mutare coactus est. Obiit eodem circiter tempore Marcus Ephesius paulo ante mortem Joannis Palæologi. Georgius morientis supremas voces excepit, & in ejus verba juravit, Deo & Angelis in testimonium advocatis, servaturum se veterem fidem, & contra Florentinam unionem perpetuo ex amici & præceptoris sui sententia pugnaturum. Hæc ipse scribit in Epistola ad Constantinopolitanos tanquam notissima: mortuum vero oratione laudavit, quæ extat in variis codicibus. Extant quoque in codicibus Regiis extrema Marci Ephesii morituri ad Scholarium verba,

X x 3

* Add. ad l. 3. De perp. conf. p. 1380. & seq.

ba, quibus ipsi Græcæ Ecclesiæ & ejus dogmatum defensionem commendat: h) Scholarii quoque responsio, quæ huic Epistolæ plane consentanea est.

9. Joanni Palæologo successit Constantinus frater Imperatorum Constantinopolitanorum postremus, exeunte anno J. Ch. 1448, apud quem statim Scholarius accusatus est, quasi Ecclesiasticis, apud quos plurimum poterat, autor fuisset procrastinandæ coronationis quæ ecclesiastico ritu cum variis precibus celebrari solebat. Neque negabat plane Georgius Scholarius differendam esse, donec Ecclesiæ & Reipublicæ consulere; sed non alio, id agebat, fecisse animo, quam ut labefactatam majorum fidem restaurandam curaret, tam Fidei quam Imperatori consulens, ab hominum vero nefariorum consiliis alienissimus, quippe qui novum Imperatorem singulari amore complecteretur, & ab eo in melius res suas commutatum iri speraret, cujus gratia adversam, ut sciebant omnes, fortunam fuisset expertus. Cum vero Constantinus imminentem sibi, & quæ post annos vix quinque consecuta est, cladem metuens, auxilia ab Italis postularet, quæ Nicolaus V. Pontifex Romanus non aliter pollicebatur, quam si Florentinam Unionem confirmaret, & ad eam amplectendam Græcos præsertim Ecclesiasticos & Monachos compelleret, missæ sunt à Pontifice legationes aliquot Constantinopolim. Prima videtur fuisse Episcopi Cortonæ, qui cum Græcis Theologis sæpius disputavit, annis circiter quatuor ante captam urbem. Græcorum partes tuebatur Georgius Scholarius, qui disputationes scripto complexus est, & variis opusculis Latinos refellendos suscepit. Meminit ipse in Epistola ad Constantinopolitanos scripta 29. Novembris anno 1452. in qua scribit perseverare se in ea doctrina quam exposuerat in disputationibus habitis adversus Cortonæ Episcopum, *ad demonstrationem, inquit, ejus qua apud nos est veritatis, & multis variisque operibus qua scripta pro patria fide divino munere, ut etiam in confessione fidei sue, vel potius Catholica Ecclesia, quam ante annos tres elaboratam publicaverat.*

10. Eo circiter tempore Georgius ob Unionis odium, quo omnia Imperatoris consilia vehementer turbabat, sibi ut videtur metuens, sæculo renuntiavit, & in Monasterium Omnipotentis, urbi proximum se recepit. Scripsit simul valedictoriam Orationem ad Constantin.

h) Hæc Marci Ephesii ultima verba cum Gennadii responsione edidit Renaudotus ex Cod. Reg. 2963. Græce, addita Latina versione, p. 70-75, ad Gennadii homilias de Eucharistia.

stantinum, quæ extat in Codice Regio, quæ non solum criminationes adversariorum conatur diluere, sed sæpe in suis laudibus nimius, res gestas pro majorum religione tuenda, susceptosque labores in cælum tollit, ita ut vanitatis & proterviæ, in quæ accusatus est, culpa non vacet. Cum hanc Orationem scriberet, adhuc Laicus in Monasterio Omnipotentis residebat, unde migrans in Cardianeti, illic schema sive habitum religiosum accepit. Ita docet nos hujus Orationis inscriptio in regio codice. Videtur autem simul accepisse nomen Gennadii juxta vulgarem apud Græcos consuetudinem, ut qui mundo per vitæ monasticæ professionem renuntiarent, etiam nomen antiquum quasi per alteram nativitatem mutarent: mox enim Gennadius vocari cœpit, atque adeo antequam Patriarcha designaretur, contra quam ex Malaxo Historia Politica, & quibusdam aliis autoribus docuit Allatius. * Quo solo argumento, etsi nullius ponderis, totam de duobus Gennadiis disputationem superstruxit. Unde etiam refellitur altera ejus historica observatio circa Gennadii professionem monasticam, quam abdicata Patriarchali dignitate, & quinquennio post captam urbem factam existimat, cum novennio plus minus abdicacionem præcesserit. Nec enim Malaxi & Theodori Zygomalæ qui Historiam Politicam concinnavit, tanta est auctoritas, ut autorum æqualium testimonia labefactet. Nam Michaël Ducas ante captam urbem Gennadii Monachi nomine designat eum, qui antea Georgius Scholarius dicebatur.

11. Cum Gennadius sæculo valedixisset, misit Imperator ad Nicolaum Papam Briennium Leontarem. Isidorus Cardinalis Russiæ paulo post à Nicolao V. Legatus Constantinopoli venit anno 1452. ut Ducas in Historia ** docet, quo nemo melius Ecclesiasticas res illius temporis videtur explicasse. Is igitur Legatum Constantinopoli appulisse scribit mense Novembri, anno secundum Græcos 6961. qui erat Christi 1452. habitis de Ecclesiarum concordia sermonibus, Imperatorem & quosdam Ecclesiasticos consensisse ut Unio Florentina observaretur, Ecclesiasticorum & Monachorum plures & præcipuos ab ea fuisse alienissimos. *Nilominus, inquit, qui Henotico obtemperare videbantur Clerici, Sacerdotes & Diaconi, Imperator & Senatus in magnam Ecclesiam convenerunt, ut concordibus animis & unitis divinam Liturgiam celebrarent, sinceraque mente vota Deo redderent. Tum etiam Schismatici ad Pantocratoris Monasterium currunt, Gennadium antea Georgium Scholarium advenit, consiliumque*

ab eo

* infra p. 764.

** Ed. reg. p. 142.

ab eo quomodo se gerere debeant petunt. Is inclusum se cella tenebat; accepta ergo charta, sententiam suam consiliumque rogatus, scripto aperuit, quo talia continebantur. Miseri Romai, quare aberratis, &c. quæ apud Ducam leguntur. Hac & alia plura cum scripisset, cella sua janua à cunctis postea lecta, clavo affixit, iterumque intra eam se conclusit. Scilicet ex variis & aliis hujus temporis actis & epistolis intelligitur post habitas cum Episcopo Cortonæ & aliis Latinis de Unione disputationes, Gennadius se in cellam receperat, neque prodibat in vulgus, ita fortassis jubente Constantino, vel cogente potius, ne Unionem, quam sive per dissimulationem, sive sincero animo conabatur procurare, viri apud plebem & Ecclesiasticos acceptissimi auctoritas disturbaret. Questus est ipse sæpe intentatas minas; atque ea potissimum causa fuisse videtur servati per annos admodum duos silentii statim post susceptam religiosum habitum. Eo temporis intervallo scripsit Orationem contra simoniacam hæresim ad Constantinum duobus ante excidium urbis annis, cujus titulus in cod. Reg. talis est: Γενναδῖς μοναχῷ τῷ Σχολαρίῳ κατὰ τῆς σιμονιακῆς αἰρέσεως, ἥτοι ἀπιστίας. ἐγγράφη δυοῖν ἔτεσι πρὸ τῆς ἰλώσεως, καὶ ἐπέμψθη τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ, ἀλλ' ἐκῆν ἔδὲ ἡ βελτίων ἦν. Gennadii Monachi, qui & Scholarius, contra simoniacam hæresim, sive infidelitatem. Scripta est oratio duobus annis ante captam urbem, & missa Imperatori Constantino, sed ille nibilo melior effectus est. Epistolam item ad eundem, cujus initium est: ἀλλ' ὅτι ἔχεις μοναχοῖς, ἄρχει βασιλεῦ, σπανίους καὶ δυσπορίοις τρέφεσθαι βρώμασιν. verum non licet monachis, optime Imperator, raris nec facile parabilibus alimentis uti: quæ officii tantum causa scripta videtur, ut de misso fortassis munusculo gratias ageret. Extat decima in Cod. Reg.

12. Scripsit etiam Homilias quasdam; sed controversiis ecclesiasticis plane se non immiscuit usque ad adventum Cardinalis Ruffiæ. Nam paulo antequam adveniret, scripsit Gennadius ad Ἀγιορείτας, hoc est sancti montis Atbo Monachos, Epistolam hortatoriam, ut in antiqua fide, omissa Synodi Florentinæ definitione permanerent; quam epistolam misit per ejusdem montis Monachos duos Anastasium & Simonem, ut ipse in cujusdam epistolæ fragmento testatur. Scripsit etiam ad Imperatorem 12. Martii, eodem ut videtur anno, vel 1453. paulo antequam. Orationem quoque recitavit coram eo, magna nobilium civium frequentia, in Monasterio Pantocratoris seu Omnipotentis, περὶ τῆς ἰλώσεως τῷ Θεῷ καὶ τῆς οἰκόθεν παρασκευῆς, de
pla-

cando numine & interiori preparatione, 15. Novembris anni 1452. forte antequam Legatus venisset: nam Imperatorem omnino dehortabatur Gennadius ab Unione Florentina observanda; quod præsente Legato nec ipse ausus fuisset, nec passus Imperator. Cum vero, ut supra ex Duca dictum est, frustra plerisque reclamantibus renovata esset Unio, statim eam voce & scriptis Gennadius impugnavit. Extat ea de re Opusculum virulentissimum hoc titulo: Γεννάδιος ἐλαχίστη Σχολαρίῳ ἐπὶ τὴν δι' ἐγκατάλειψιν Θεῷ ματοῦσαν καὶ ἄλογον καὶ ἀσύμμετρον καὶνοτομίαν τῆς πίστεως. Gennadii minimi Scholarii de ea quæ per Dei desertionem facta est vana, inepta & inconcinna fidei innovatione. Scriptum fuit in Monasterio Pantocratoris, in quod venisse Gennadium intelligimus, Imperatore ita jubente, existimante illum si Latinissimum, ut vocant, amplexus fuisset, reliquis ut idem facerent statim persuasurum; sed contrarium profus accidit: neque enim à sententia sua removeri Gennadius potuit, nec efficere ut negotium Unionis omitteretur, quæ ut ex Scholio Cod. Reg. discimus, in eodem Monasterio perfecta est uno mense postquam Gennadius Orationem suam recitasset. Unde turbatis jam omnino rebus, & Turcis urbem obsidione cingentibus, Unionem liberius cœpit impugnare, & Latinismo insultare petulantius.

12. Interea cum, ut scribit Ducas, cella se iterum conclusisset, & neminemmitteret, scripsit Epistolas duas unam ad Constantinopolitanos omnes Ecclesiasticos, 27. Novembris datam, cujus titulus est: Γεννάδιος ὁ ἀμαρτωλὸς, τῷ Θεῷ δούλος καὶ ἐλάχιστος, τοῖς εὐγενεστάτοις πολίταις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπασιν ἱερωμένοις καὶ κοσμικοῖς. Gennadius peccator, Dei servus & minimus, nobilissimis civibus Constantinopolis, omnibus tam sacris Ordinis quam secularibus. Hæc ita incipit: Γινώσκετε πάντες καλῶς. Alteram ad Ecclesiasticos, quæ eodem tempore data videtur, & missa dicitur ad magnum Ecclesiarcham, Syropolum scilicet autorem Historiæ Synodi Florentinæ, magnum Chartophylacem Agallianum, quando Ecclesiastici convenire jussi sunt in palatium Xylocerci, & celebrata est Liturgia, cum omnia ex sententia Cardinalis & trium Pontificum anni istius gesta essent 15. Nov. In ea excusat se quod non venerit, testaturque se cum millies exposuerit sententiam de hoc Unionis negotio suam, displicereque sibi illam vehementer, tam Imperator quam reliqui omnes intelligant in eadem persistere. Mox unionem & Latinæ Ecclesiæ fidem vehementer exagitat.

13. Scripsit præterea, ut Ducas observat, brevem contra Latinissimum qverimoniam; sed quæ ab illo autore refertur, differt ab

Y y

altero

altero ejusdem exemplo, quod suppeditat Codex Regius in hæc verba: *O pauperes, perdidistis omnia, & nunc tandem abjicite pietatem turpiter & absque conscientia. Cum enim deberetis ad Deum confugere in præsentis rerum statu, à Deo separamini. Ego innoxius sum, testemque habeo Deum, ejus Sanctos & vos ipsos, quod nihil unquam neglexerim. Et nunc ita me Deus juvet, malam unionem facitis, peribitis. Calumniamini me, & minas intentatis; sed etiam si mortem quam minamini inferatis, ego ad illam subeundam paratus sum. Quid enim juvat vivere, ut videam Dei tam manifestam erga vos derelictionem? Domine, ne finas hos homines in talem ruinam precipitari, ne justificetur orthodoxa fides in Oriente, in Occidente & in Insulis contra nostram urbem, ita ut quia illam & te negleximus, pereamus. Justifica potius illam, ita ut non pereamus. Da illis aures ad audiendum, quandoquidem est qui verbis significet voluntatem tuam, aut me eripe, Domine, à præsentis vitæ cistis, antequam videam talis impudentia fructus vindemiantem. Non negabo te, amica Orthodoxia, neque te mendaciter diffinulabo, augusta Traditio, quousque spiritus meus in hoc corpore permanebit. Ne me igitur amplius teneatis, ô homines: etenim nunquam ejusmodi unionis particeps ero, quia neque sic cum Latinis uniteritis, & à Deo separati, infamiam eternam sustinebitis. Neque tamen velim in dubium revocari quod à Duca relatatum exemplar est, quod quisque per otium potest cum altero comparare. Affixum autem pependit à prima mensis Novembris, ut inscriptio docet, post Cardinalis adventum, ut habet codex MS. Iis quoque postremis temporibus, aut saltem ultimo Constantini anno, alia scripsit Gennadius adversus *Λατινὸς Φρονῶν*, ut duodecim Capitula ad Imperatorem Constantinum missa per Papam Ignatium, alia ad Magnum Ducem: Metropolitaram subscriptiones, sive synodales definitiones adversus Florentinam Unionem, & diversas Apologias Legato aut Episcopo Cortonæ pro Græcis contra Latinos datas, quæ non alium quam Gennadium autorem videntur habuisse.*

14. Quantum fuerit Græcorum Schismaticorum, præsertim Monachorum & Monialium, adversus Henoticos furor, narrat Ducas, * & variis exemplis confirmat. Omnes Gennadium quasi Ducem & Magistrum sequebantur, ex cujus sententia à Latinorum & Henoticorum communionem separati, non modo turbas in Ecclesiis, sed tota passim urbe seditionem fecerunt. Quæ dum à Turcis obsideretur, Gennadius sæpe vaticinatus est apud suos imperii ruinam & urbis cladem, non aliam tot malorum causam assignans quam quod paternam fidem prodidissent, & Latinis hæreticis fuissent per Legatum reconciliati.

. 15. Ca-

* Ducas p. 144.

15. Capta est urbs 29. Maji an. 1453. & eodem anno Gennadius, qvo nullus Græcis acceptior, Sultani Muhamedis jussu electus est Patriarcha, ut Malaxus Historia Politica, Phranzes & alii docent. Fugerat cum aliis, & extra urbem se receperat, atqve eo intervallo temporis qvod ab urbis excidio ad ejus electionem effluxit, Monodiam scripserat, qva publicam deploravit calamitatem. Extat illa in variis codicibus, & partim edita est in Turco- Græcia & in Bibliotheca Patrum. Qva ratione ad thronum Patriarchalem assumptus fuerit, refert ipse in Epistola, cui titulus, τοῖς ἀπανταχῇ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ad omnes fideles in Christo Jesu, cum dignitatem abdicavit. Multi, inquit, eo die liberabantur ab iis qui prius qva se ratione eriperent nesciebant. Ego vero pondus inutile, in viatorum hostium manibus eram, cum semel amicos exorasset, & iis nolentibus succurrere, DEO omnia commisisset. Ego quidem non mediocri pecunia redemisset licentiam latendi alicubi, & communes calamitates cum peccatis meis deplorandi. Sed huic Domino latentem manifestaverunt, hunc ipsum esse vociferantes quem oporteret animarum nostrarum curam gerere, simul laudibus ad caelum tollentes, quem latentem salvare oportebat, si vere talem esse ipsi apud se existimassent, non ejusmodi labyrinthis includere. Statim itaqve raptus sum ex remotiori loco, & ingredior urbem magis infelicitè, quam cum ex ea egressus eram. Sed transferente Domino, jubeor monasterium plane desertum & conculcatum regere, & liberator absque pecunia fieri Monachorum qui simul degerent, Monachorum qui prius malicia & tumultu omnia impleverant, qui etiam nunc plusquam opus erat pratexentes Christianorum calamitates, occasionem explendi concupiscentiam nacti, infamia quidem sacrum olim ordinem, scandalo spectatorum animas, omni malo totum orbem repleverunt. Deinde edificare cogor, templa eversa a fundamentis excitare, & necessaria providere istis, utinam Christianis, qui singulis in locis reperti, qva ratione secundum legem patriam viverent, Deumque colerent non curabant. Deinde coacta est Synodus multorum Episcoporum ex Europa & Asia confluentium, quorum suffragiis ego primum Diaconus, deinde Presbyter, deinde Episcopus & Patriarcha constituor.

16. Qvæ in Patriarchali munere constitutus Gennadius gesserit, vix aliunde habemus, qvam ex Historia Ecclesiastica Græcobarbara. * Cum Turcæ S. Sophiæ templum & Patriarcheum occupassent, ipse ad SS. Apostolorum Monasterium se recepit, vastum & jam solitudine horridum, unde eodem aut sequenti anno fugit, veritus ne cædis commissæ erga Turcam, cujus cadaver intra muros repertum erat,

Y y 2

pœnæ

* Turcogr. lib. 3. p. 108.

pœnæ à Christianis exigenterentur. Videtur porro Gennadius urbe profugisse, nam tres βίαιαι ἀνόδους, sive violentos in urbem regressus commemorat in aliquot opusculorum titulis juxta antiquissimum Regium Codicem. Terautem urbe excessit, semel cum hostis irrumperet, iterum post cædem quæ intra muros SS. Apostolorum patrata est; tandem deposito patriarchali munere, cum se recepit in Monasterium Prodromi ad Menœceum montem, unde compulsus est in urbem redire, & tunc aliquas Homilias ad populum habuit. Hinc emendanda quæ ante paucos annos prodiit Philippi Cyprii Patriarchalis Historia, qui statim Patriarchas Constantinopolitanos ad Pammacaristæ habitasse scribit contra Historicorum omnium fidem, ut & multa alia quæ hunc autorem sive potius confarcinatorem sæpe hallucinatum esse demonstrant.

17. Cum ex fuga rediisset; sed quo anno nescitur, habuit Gennadius orationem, sive disputationem illam celebrem, quæ græce, latine, imo & turcice, sed Græcis litteris edita est, περὶ τῆς μόνης ὁδοῦ πρὸς τὴν σωτηρίαν ἀνθρώπων. Occasionem narrat Historia Græco-barbara. * *Eo tempore, inquit, idem Sultanus ipsemet intravit Patriarcheum, cumque in templo Pammacaristæ venisset, in sacellum ingressus est, ubi hodie armarium rerum sacrarum est, & cum Patriarcha Gennadio libenter sermones contulit. Tunc omni metu posito, universam ei Patriarcha veritatem fidei Christiana aperuit, scripsitque pro numero quaestionum ejus capita viginti. . . quæ & dedit Sultano.* Subjiciuntur autem hæc capitula loco citato, cum Turcica interpretatione Acumatis sive Achmetis Berrœæ Præfecti. At in nostro codice non per quæsitæ & responsa hæc Apologia scripta est, sed continua oratione, qualem coram Sultano Gennadius habuit, antequam compendiarium illam Christianæ fidei expositionem scripto complecteretur. Editæ est quoque oratio ipsa multoties, ** tum seorsim, tum in Bibliotheca Patrum.

18. Paulo postquam hanc Orationem habuisset Gennadius, Patriarchali se dignitate abdicavit, ægre obrenta à Sultano venia: mox epistolam seu potius prolixam orationem Apologeticam scripsit ad omnes fideles in Christo Jesu, τοῖς πανταχὺ πιστοῖς ἐν Χριστῷ. Narrat quomodo post prædictam sæpius urbis & totius imperii cladem comminationemque divinæ vindictæ ob susceptum Latinismum, capta urbe in hostium manus venerit, & ex fuga retractus, Patriarcha renuntiatus fue-

* *Turcogr. lib. 2. pag. 109.*

** *infra p. 773, & Volum. VI, p. 697.*

fuisset, licet invitus : cui tandem muneri , statim atque per Sultanum, hincit, renuntiandum statuerit, tum quia destitutus esset eorum auxilio, qui oneris partem secundum Ecclesiasticas leges sustinere debuerant, tum ob impensores inaniter labores in auferendis scandalis, & componendis simulatibus. Varias etiam calamitates refert, quas ab invidis fuisset perpeffus, qui Patriarchatum non obscure ambientes, multa ipsi negotia faceffebant : significat tandem se dignitati renuntiare, ut jam sibi soli vacet, pœnitentiamque in tranquilla & solitaria vita de peccatis suis agat. Hæc est illa παραίτησις, quam in codice Ecclesiæ Constantinopolitanæ descriptam fuisse memoriæ & autoritatis causa docet Historia Ecclesiastica apud † Crusium.

19. Mox recepit se Gennadius in Monasterium S. Joannis Baptistæ in monte Menœæzo prope Serras vel Pherras, ut scribitur in Cod. Regio, cum annos quinque & menses aliquot Ecclesiæ Constantinopolitanæ præfuisset, atque ita ejus abdicatio ad annum 1459. refertur. Videtur tamen aliter statuendum ; nam titulus Orationis quam habuit Gennadius in funere Theodori Sophiani, sui ex fratre nepotis, docet pronuntiatam fuisse 28. Septembris anno 6965. secundum Græcos, hoc est anno Christi 1457. à Gennadio Monacho. At vulgo non ita appellatur in titulis eorum opusculorum quæ in Patriarchatu scripsit. Quæ conjectura confirmatur altera satis verisimili. Nam in Monasterio Joannis sive Prodrumi, multa Gennadius elaborate scripsit, quæ, si secundum Panvinii & Genebrardi Chronologiam, obiit anno 1460. unius anni intervallo vix poterat absolvere : tales sunt tractatus de Existentia & Natura animarum, de Purgatorio, de Prædestinatione ad Josephum Thessalonicensem, tres alii de Prædestinatione sermones, epistolæ ad Theodorum Brennum sive Briennium, & alia nec pauca nec extemporalia. Unde cum nemo huc usque ex certis Græcæ Historiæ monumentis annum Gennadii supremum designaverit, si quis eum ultra annum 1460. vitam produxisse statuatur, non inaniter videbitur conjectari. Nam in Regio Cod. Homilia de transitu B. Mariæ Virginis scripta Constantinopoli dicitur in Monasterio Pammacaristæ, cum tertio in urbem redire coactus fuisset anno 6972. hoc est, ut nemo non intelligit, 6972. secundum Græcam Chronologiam, qui annus respondet anno Christi 1464. cujus certus character est indictio 12. quam huic anno adjunctam habet Canon annorum expansionum ab Allatio editus,

Y y 3

in

in opere de Dominicis & Hebdomadibus Græcorum. * Scripsit etiam opusculum περὶ τῆς πρώτης τῆ Θεῆς λειτουργίας, post abdicatam dignitatem in Menææo monte & Monasterio Prodromi an. mundi 6966. qvi est J. Ch. 1458. Itaque jam ab anno 1458. aut 1457. si vera est inscriptio Orationis in funere Sophiani, Gennadius Monachus vocabatur, & Patriarcha esse desierat: cum, si Malaxo & Historiæ Barbaræ fides habenda est, non ante 1459. privatam vitam repetiisse videatur. Tum etiam non recte statim cum obiisse scribunt, cum annos ut minimum quatuor supervixerit. Atque hæc sunt quæ de Gennadii vita & rebus gestis in tanta historiæ recentioris caligine observare potuimus.

20. Multa scripsit Gennadius præter ea quæ variis locis dudum edita sunt. Nam quæcumque tribus suis Georgiis sive Gennadiis Allatus attribuit, hunc nostrum Autorem habent; sed plura longe in Bibliothecis delitescunt, quorum indicem qvi leviter inspexerit, mirari desinet virum doctissimum parum accuratam in iis recensendis criticen exercuisse. Vix enim quartam eorum partem viderat, & plerumque alienis oculis. Neque tamen etsi plura & certiora designamus, omnia Gennadii opera existimabimus explicuisse. Sparsa si quidem & disjecta hinc inde scrinia à studiosis post illius mortem collecta sunt, atque ita non mirum est quædam intercidisse. Homiliæ ante Patriarchatum scriptæ, Constantinopoli repertæ sunt post captam urbem, quædam Thessalonica & Callipoli, ut alia ejusdem scripta, quæ deinceps recensebuntur, omittam: adeo ut mirari nemo jure queat quod nonnulla perierint in tanta Reipublicæ & Ecclesiæ Græcæ calamitate.

21. Ex iis quæ supra exposita sunt, manifestum est Georgium Scholarium *Philelpho*, *Lipomano*, *Ambrosio Camaldulensi* Latinis hominibus conjunctissimum, Græcis vero *Luca Notara*, *Theodoro Despota*, & aliis, eundem Judicis primarii munus in aula Joannis Palæologi sustinuisse, Florentiam in ejusdem Imperatoris comitatu venisse animo prompto & alacri ad procurandam utriusque Ecclesiæ concordiam, ita tamen ut ab Episcoporum & Patriarchæ nutu penderet, cum Laicus inter eos sententiam dicere non posset. Eo fortassis animo apud Imperatorem exposuit quid sibi factu optimum videretur, & consilium de amplectenda Unione dedit, quod refert Græcorum actorum Scriptor: cujus idcirco fides vacillare non debet. Sylvester enim Syropulus ** Latinismi non suspectus, refert formulam concordiæ circa quæstionem de Processio-

* Pag 1522.

** *Hist. Concilii Flor.* p. 243.

cessionem Spiritus sancti, quæ à Georgio Scholario composita, coram Imperatore & Græcorum præcipuis lecta fuerit. Orationum quæ cum iisdem actis circumferuntur, nulla in nostris codicibus memoria est, neque illarum meminit Sylvester Syropulus, & eas Georgio Scholario Matthæus Caryophyllus abjudicat. Etsi enim non indiligentiæ solum nomine, sed perpetuo adversus Latinos odio suspectissimus Syropulus esse debeat; nemo tamen Græcæ recentioris historiæ vel mediocriter peritus, ejusdam Critici præposterum judicium quo homini fidem omnem abjudicat, sequendum existimabit. Sed Allatio potius credet, qui Sylvestrum agnoscit autorem unum ex affectis Patriarchæ, non cum tamen qualem è cerebro suo effinxit temerarius interpres, * *linguam & mentem Synodi Græcorum, doctrinam, elegantem, antiquis Græciæ luminibus comparandum*, cum pessime scribat & semibarbare. At ille Georgium Scholarium in Synodo cum Marco Ephesio Unionem impugnasse non refert, atque ita Actorum Græcorum fidem non impugnat, cum eo tamen Florentia se proripuisse testatur peracta Synodo. Nullus interea occurrit sive apud Græcos autores editos sive manuscriptos alter, quem Caryophyllus & Allatius designant, Georgius Scholarius qui Constantinopoli subsisterit, cum Joannes Palæologus & Josephus Patriarcha, simul cum Græcis aliis, Ferrariæ & Florentiæ Unioni sancienti operam darent.

22. Marco Ephesio utebatur familiarissime noster Georgius; duos autem ejusdem nominis & cognominis eodem tempore, summa doctrinæ, præsertim vero Philosophiæ Platoniciæ & Aristoteliciæ, laude floruisse, iisdem amicis usos, cum circa Religionis negotium vehementissime dissiderent, id quidem fieri vix potuisse nemo non videt. At ex meris conjecturis ita statuere, ut Caryophyllus & Allatius fecerunt, sine ullis autorum testimoniis, confusa & insuper habita temporum ratione, absurdum profusum est & excusatione caret. Neque enim, ut ita apud se haberent, cæterisque suadere conarentur, alia causa fuit, quam quod Georgium Scholarium qui Florentino Concilio cum Purpuratis Aulæ Constantinopolitanæ interfuit, ex laudatoria oratione qua Joannem Palæologum hortatus est ad Unionem, Catholicis adjunxerint, quem deinceps Constantinopolin reversum non agnoscunt. Tunc enim contraria profusum sensit illum, certis argumentis ex historia illorum temporum constat, maxime vero scriptis in Latinos acerbissimis, quæ

* Rob. Cregghionus in Prefat. ad Syropuli Historiam.

quæ tam singulares Georgii Scholarii auctoris notas præ se ferunt, ut benignam nullam interpretationem aut falsæ inscriptionis accusationem, admittant. Hoc autem solo argumento tota Allatianarum disputationum strues nititur, tam in opere *De perpetuo consensu*, quam in *Diatriba de Georgiis*, & in *Exercitationibus adversus Robertum Creyghsonum*. Quod argumentum cogit nos ut de fide Georgii Scholarii sive Gennadii quæstionem instituamus, tanquam institutz disputationi necessariam.

23. Statim vero fatendum est non plane constare quæ Florentiæ circa Unionem Georgii Scholarii sententia fuerit præterquam ex citatis Actis Act. 25. quæ non quibusdam Regiis Codd. solum, sed libris vetustis consentiunt antequam Græca Romæ prodirent, atque adeo falsitatis aut interpolationis suspicione vacant. Eum enim reconciliandis in pristinam concordiam Ecclesiis fuisse haud mediocriter, non Actorum sola fides confirmat. Ea sive Xanthopulum sive alium auctorem habeant, præstant sane salebrosis Syropuli narrationibus, tum naturali quadam simplicitate & nitore orationis, tum etiam rerum gestarum historia quæ ab Actis Latinis raro dissentit, cum monumentis ecclesiasticis utraque lingua extantibus, tam editis quam MSS. nullo negotio potest conciliari. Ex illorum autem testimonio, ex Epistola ad Magnum Ducem, & altera ad Ambrosium Camaldulensem, non dubitamus asserere Scholarium cum Græcissimis præsertim Patriarcha Josepho Unioni fuisse, & Imperatorem scripta oratione hortatum fuisse, ut illa secundum propositam à Pontifice Romano definitionis formulam componeretur. Orationes tamen illas secundum Caryophylli sententiam aut falsas, aut admodum interpolatas esse, non immerito suspicamur. Nam in plerisque exemplaribus mentio captæ urbis inseritur, cujus clades cum nonnisi post annos duodecim consecuta sit, locum illic non habebat. Ita etiam suadent alia non pauca, quæ in his Orationibus à viris doctis observata sunt. Hac occasione propensioris in Latinos animi videtur Marcus Ephesius, arctissima cum Scholario amicitia conjunctus, scripsisse ad illum epistolam, quam edidit Allatius, * communicatam à viro cl. Emerico Bigotio, qui eam ex Ambrosianæ Biblioth. Mediolanensis cod. descriplerat, & quam integerrimam nacti sumus in optimo codice MS. Biblioth. Reg. ὅσης ἡμᾶς ἀνέπλησας ἡδονῆς ἠνίκα τῆς ὀρθῆς πίστεως ἐγένεα, καὶ τῶ ἐυσεβῆς καὶ πατρὸς φρονήματι, καὶ τῇ καταδικασίῃ παρὰ τῶν ἀδίκων κριτῶν σὺνη-

* Allatius in Creyghsonum. p. 28.

σηνηγόρησας ἀληθεία, τοσαύτης ἐκ τῆ ἐναντίας λύπης καὶ κατηφείας ἐπεπλήσθην, ἀκούσαντες μεταθιᾶσάί σε πάλιν καὶ τάναντία φρονέειν τε καὶ λέγειν, καὶ τοῖς κακοῖς οἰκονόμοις σωτρέχειν ἐπὶ τὰς μεσότητας καὶ οἰκονομίαις. *Quantum voluptatis & laticiae nobis attulisti, cum rectam fidem, & piam patriamque sententiam amplexatus es, & condemnata ab injustis iudiciis, veritatis patrociniū suscepisti; tantum ē contrario mœrove & tristitia repleti sumus, cum ad aures nostras pervenit, te rursus alterata facie pugnantia tenere loquique, & cum pessimis œconomis πρὸς confluerē ad procuranda media unionis & dispositionis. Ita vertit Allatius; melius dixisset, ad media quædam & temperamenta: id enim, ut ex Actis constat, satagebant Imperator & Patriarcha, Bessarion, Isidorus & alii, quorum in numero tunc erat Georgius Scholarius, ut salva doctrina, integraque disciplina, quas à Majoribus acceperant, concordia cum Latinis coalesceret.*

24. Quod vero Synodum Florentinam designet Ephesius, probant subsequentiā Epistolæ verba. ΑΛΛ' ἐρεῖς ἵτως ὡς ἔκ ἐπὶ τάναντία γέγονεν ἡ μετάθεσις, μεσότητα δὲ ἵνα καὶ οἰκονομίαν περισκοποῦμεν. οὐδέποτε διὰ μεσότητος, ἀνθρωπε, τὰ ἐκκλησιαστικά διορθώθῃ. μέσον ἀληθείας καὶ ψεύδους ἔδεν εἶναι. *Forsan asseres non in contraria mutationem factam, medium vero quoddam & temperamentum investigamus. Nusquam, mi homo, ejusmodi mediis res ecclesiastica in melius reformata sunt: medium inter veritatem & mendacium nullum est. Citat verba Gregorii Theologi de Synodis Arianorum, quas Caiphæ Concilium vocabat, ubi Christus condemnatus esset, mox addit: Ἀρ' ἔ προσήκει ταῦτα τῇ νῦν ἡμετέρα συνόδῳ, καὶ πάνυ μὲν οὖν φαίλω ἀν' ἐγώ γε. Et infra: Καὶ ἰσὺν ἀράχνης ὑφαίνεσι, καὶ ὅτως ἰσὺς ἀράχνης ὁ παρ' αὐτῶν σωτῆρὲς καὶ ὀνομασθεὶς ὁρὸς. Nonne hac conveniunt huic nunc congregata nostra Synodo, & omnino sane mea quidem sententia, . . . Telam aranearum texunt, vere enim aranea tela est, composita & ab ipsis nominata definitio. Hortatur fugere Sodomam & Gomorrhā: reprehendit quod dignitatis & divitiarum amor, & alia mundana commoda cum perverte- rint, jubet cogitare quam cito finem acceptura sint, & iudicium subeundum. Ὡς περ ἡ ψευδάνυμος σύνοδος ἀπατήσεται τὸ αἶμα τῶν ἀπολλυμένων ψυχῶν, τῶν σκανδαλιζέντων ἐπὶ τῷ μυστηρίῳ τῆς πίστεως, τῶν τὴν ἀφέρητον βλασφημίαν καὶ ἀσυγχώρητον ταύς ψυχαῖς ὑποδεξαμένων τὴν κατὰ τῆ ἀγίας Πνεύματος, καὶ εἰς δύο τολμῶντων δεχθῆς ἀναφέρειν τὴν αὐτῆς ὑπαρξιν, τῶν ὑπαχθέντων τοῖς ἀθέτοις καὶ λαλῶ-*

ἀλλ' οὐκ ἔστιν. Ille etiam Pseudosynodus rationem reddere cogetur sanguinis pereuntium animarum, eorum qui scandalizati fuerunt in mysterio fidei, qui intolerabilem blasphemiam & irremissibilem contra Spiritum sanctum amplexi sunt, quique audent ad duo principia ejus subsistentiam referre, qui illegitimis Latinorum ritibus abduci se passi sunt.

25. Hanc Epistolam Florentiæ scriptam oportuit statim atque Scholarius Orationem illam exhibuisset, cujus in Actis Græcis mentio est, vel saltem paulo postquam Constantinopolin Græci redierunt. Neque interest quod uterque Ephesius & Scholarius Florentiæ simul essent. Sed Ephesium verisimile est quo plus haberet ponderis ejus Oratio, eam scripto comprehendisse. Sane tam perspicue Synodum Florentinam designat, ut Allatius ipse, qui nodos ejusmodi sapius rescindere quam explicare solet, aquam sibi hærere non diffiteatur, sed recurrit ad suum illum Scholarium sive Gennadium schismaticum, ad quem datam arbitratur, nulla ratione fultus, quam quod si ad Scholarium qui cum Imperatore ad Concilium venit, scripta sit, concidit tota duorum Gennadiorum fabula. At cum liquido appareat non alium hoc loco designari, quam virum doctissimum, philosophum, in amplissima dignitate constitutum, qui ad concordiam reliquos hortatus fuerit, quod de suo Gennadio schismatico ne suspicatur quidem Allatius, hæc in larvam illam cadere non possunt, Gennadium nempe alterum, qui obscurus in cella, solo in Latinos odio commendatus, ante captam urbem diem suum obiisse dicitur.

26. Verum etsi Scholarius Florentinam Unionem oratione laudaverit, non tamen eam subscriptione firmavit, cum Laici non subscripserint. Atque ita nihil propemodum egisse sibi visus est, quasi oratoris potius more sententiam dixisset Imperatori per jucundam, Græcorumque afflictis rebus commodissimam. Atque ita Constantinopolin reversus, Marco Ephesio reconciliatus est, & à Latinis Henoticisque abalienatus, unde in Joannis Palæologi offensionem incurrit, quod habemus ex ejus Apologetica ad Constantinum Oratione, quæ Allatio nunquam visa est. Nulla tota intervallo temporis, quod inter Florentinæ Synodi finem, & Joannis Palæologi obitum intercescit alterius Georgii, sive Gennadii mentio est, sed tantum hujus nostri qui conjunctissime cum eo vixit, qui suos ei pro Aristotele contra Gemitum libros dicavit, qui morienti adfuit, & Deo teste, multis præsen-

sentibus Ecclesiæ suæ adversus Latinos defensionem in se recepit, quique tot libros edidit quibus Unio Florentiæ facta convelleretur, quæ Græcos Antistites adhuc Laicus à coronando Constantino deterruit, & tandem in Monasterium se recepit paulo ante captam urbem. Quæ omnia ex sola ad Constantinum epistola tam perspicue demonstrantur, ut in obscurum alterum Gennadium cadere nequaquam possint, quem Florentiam ivisse, Unioni favisse, Philosophum, Judicem primum, Notaræ amicissimum, Italis doctis conjunctissimum, Marci Ephesii discipulum, & perneccissarium fuisse nemo unquam ullo idoneo testimonio probare potest, multo minus id quod Allatius palmarium argumentum habet, Scholarium non nisi postquam dignitatem abdicasset, monasticam vitam professum esse.

27. Quia vero illum in eadem semper, quam Florentiæ significaverat, concordia cum Latinis faciendæ sententia fuisse existimavit, non mirum si quem Latino nomini infensissimum esse negare non poterat, alium fuisse existimavit. Alius nempe factus est dum mutavit sententiam, tot Græcorum Antistitum exemplo, qui Unioni subscriperant, quod Scholarius non fecerat. Quo vero circa Florentinam Synodum animo fuerit, nemo jam conjecturis assequi divinando debet, sed ejus orationibus credere. Præcipua est valedictoria ad Constantinum, in qua non aliam inimicis suis calumniandi causam fuisse testatur, quam quod innovationi per Definitionem synodalem factæ totis viribus obsisteret. Idem probant varia adversus Latinos & Latino-phronas scripta, disputationes cum Cortonæ Episcopo, & alia quæ vel supra designata sunt, vel in Notitia ejus operum designabuntur: tum quæ sub Isidori Cardinalis adventum, & in ipsa obsidione scripsit, tandem Oratio codici magnæ Ecclesiæ inserta, cum Patriarchale munus deposuit. Priores enim demonstrant eum qui Judicis primarii dignitate ornatus, Florentiam in Imperatoris comitatu profectus est, ipsum esse qui tantas contra Latinos & Florentinam Unionem turbas excitavit: posteriores eundem Patriarcham primum designatum, ex quo Constantinopolis in Turcatum potestatem venit, omnes inter se consentiunt, & lucem alteræ alteris fœnerantur, ut insititium illum nullo neque loco neque tempore consistere patiantur.

28. Operæ pretium est ipsius Gennadii de seipso scribentis verba referre ex inedita Epistola ad Cives suos Ecclesiasticos & Sæculares, scripta sex ante captam urbem mensibus. Postquam initio questus est

est peti se variis inimicorum calumniis, intentari minas, non alia, inquit, ratione, nisi quod nolumus separari à patria traditione, & simul cum ipsis impudentes contra Deum esse. Nisi desidero pacem Ecclesiarum, & concordiam Christianorum omnium, sed veram, spirituales, ecclesiasticam, justam & salutarem, vita mea pace careat. . . De primo autem capite, nempe quod Religionem attinebat, dico & testor quod hanc ego sanctam matrem Ecclesiam cum aliis viribus sanctissimis Patriarchis habui semper & habeo tanquam veram Matrem Orthodoxorum Christianorum, in qua, sicut initio predicationis Evangelica, juxta Domini prædictionem fidei probatio efficaciter perficitur, ex omnibus apostasia incursum. Omnia etiam hujus Ecclesie dogmata amplector tanquam divina, verissima & salutaria, quorum unum est, quod Spiritus sanctus ex Deo & Patre procedit sive subsistit, quemadmodum habetur in Symbolo omnium generalium Conciliorum. Neque enim ex Patre & Filio, ut Latinorum Symbolum dicit, & Florentina Synodus inauditis explicationibus exponit. Amplector factam contra Beccum Latinophronem sanctam & magnam Synodum, & eam firmiter inter Oecumenicas collocandam censeo, quia Schismatici absentia Oecumenica Synodo qualicatem non auferit. Ejusdem terribilem sententiam cum sententiis & anathematismis trementer suscipio, tanquam sacram & divinam sententiam, qua de Latinorum dogmatibus, & de Papa commemoratione convenientia decreta statuerit. Perfisto in ea promissione qua me obstrinxi beato Ephesino Episcopo, cum ad Deum migraturus esset, coram Deo, Angelis & hominibus, & disputationibus quas habui adversus Episcopum Cortona ad demonstrationem veritatis quam profitemur, ut etiam diversis operibus qua pro patria fide, divino munere publicavi: confessione quoque fidei meae, vel potius Catholica Ecclesia, quam ante biennium accurate elaboratam evulgavi: subscriptionibus etiam quas cum Ecclesiasticis Viris, eadem nobiscum sentientibus scripto firmavimus Legati tempore, & deinde post Legationem domini Bryennii, cujus particeps nullo modo fui, cum nusquam Papa commemorationem suscipere statuissemus, quandiu circa præcipua fidei dogmata divisi & discordes essemus ab eo secuti prædictæ Synodi definitionem, patrum nostrorum magistrorumque omnium.

29. Idem in epistola ad Sylvestrum magnum Ecclesiarcham, & ad Agallianum Chartophylacem, reliquosque Ecclesiasticos scripta cum Liturgia publice celebraretur post renovatam Unionem cum Isidoro Cardinale Russiæ Legato Apostolico, postquam excusavit se quod vocatus ire ad Synodum renuisset, *Ad quid porro hac synaxis habitæ est? Nempe quia ex quo Unio per populum facta est, (Vab! nam divisio est à Deo) Ecclesiasticorum consensum obtinere gestiunt. Relinquit me horum inexpertum, meam*

enim

enim de hoc negotio sententiam miles dominus noster Imperator, & ejus Confiliarii, & vos omnes perpexistis. Ante hos siquidem dies misi ad eum per venerabilem Monachum & Sacerdotem D. Ignatium Capitula duodecim de hoc argumento, quæ & ipsi vidistis. Ego vero aliud quid ab eo quod nunc dico, nunquam dicam, quandoquidem Florentinam illam Synodum eo loco habeo, quo apud Deum est, & veritas docet, Christianique omnes legitimi Ecclesiæ Orientalis filii juxta sanctorum Patrum sententiam & conscientiam suam sentiunt; & ut clarius dicam, eam Synodum talem existimo, qualis pseudo-æcumenica illa sub Constantio fuit, quæ Consubstantialis, ut sibi videbatur, sustulerat. Quoniam item mea sententia est, quod qui Papa commemorationem facit, aut facienti communicat, etiam consilio aut adhortatione, talis apud me est, qualis is quem damnavit sancta & magna Synodus Constantinopoli congregata, quæ Latinorum doctrinam examinavit, Becumque tunc, & qui eadem cum illo sentiebant, deposuit. Neque existimo leve quiddam esse Papa, aut alterius cujusquam Episcopi commemorationem. Sed spiritalis paria sententiarum communio, & perfecta subordinatio erga legitimos Pastores in commemoratione illa consistit. Synodi vero & sancti Patres definiunt, ut a quorum opinione abhorremus, eorumdem communionem sugere nos oporteat. Multa alia ejusmodi definiunt vobis haud ignota. Prae omnibus vero Dominus dixit: Alienum non sequantur, sed fugient ab ipso quia non norunt vocem alienorum. Absit quoque ut Ecclesiam meam, quæ sancta est Orthodoxorum mater, faciam hæreticam, suscipiens Papa commemorationem, quamdiu Papa ea confitebitur & credet, quorum causa à nostra Ecclesia non suscipitur. Si quis enim nunc confiteatur eum recte dispensare verbum veritatis, fatetur is majores suos fuisse hæreticos. Sententia igitur meatalis est, fuit & erit, eroque extra communionem Papa, & omnium qui illi quocumque modo communicant, ut Patres nostri, quorum pietatem imitari nos decet, cum nec sanctitatem nec sapientiam illorum habeamus. Hæc sane oratio non est Latini hominis, aut ejus qui in Romanorum sententiam transierit. Est autem ejus qui in Aula vixerat, qui Florentiam profectus erat, qui Patriarcha post captam urbem statim creatus est; quod non sola probat Codicum MSS. fides, sed vel una Epistola ad omnes fideles valedictoria cum dignitatem deponeret, abunde confirmat.

30. Porro quæcumquæ de duobus Gennadiis sive Scholaris à Caryophyllo aut Allatio disputata sunt, præter ea quæ carptim delibavimus, non tanti videntur esse, ut ad singulare examen revocanda sint. Id enim non nisi proluxa & tædiofa commentatione potest absolvi, sed absque ullo operæ pretio. Nam cui semel perfecta fuerit brevis,

quam ex certis monumentis delineavimus, Historiæ Gennadianæ synopsis, is statim intelliget, in quibus & quoties hallucinatus fuerit vir doctissimus. Mirari vero satis non possumus eum, cum primum in opere *de Perpetuo Consensu*, a) edito anno 1644. contentiosum hunc de duobus Gennadiis funem ducere cœpisset, deinde paulo post Dissertationi de Georgiis b) totam suam verbotenus disputationem inseruisset, post aſios triginta non secundis aut tertiis vel trigesimis curis meliorem factam, in opere contra Creyghtonum c) recoſtam, iterum dedisse, ita ut verba ipsa, jocos, sales religiosissime, ne mutato quidem apice, servaverit. Qvi itaqve unam harum Dissertationum novit, ambas alteras noverit.

31. Fefellit virum doctissimum Caryophylli d) iudicium de duobus Gennadiis; quæ opinio cum ad asserendum Catholicæ Ecclesiæ Gennadium commodissima videretur, eam, qvo se duceret non satis prævidens, secutus est non alio fine, quam ne periret autoritas apologeticarum pro Florentina Synodo Orationum, quæ tanti non erat, ut totam idcirco Ecclesiasticæ Historiæ recentioris seriem conturbari necesse foret. Caryophyllo duplicem Gennadium cur primus somniaret, ratio nulla erat, nisi qvod ex Collectore Bibliothecæ Patrum Margarino Bigneo didicerat, qvo nemo fortassis in ferenda de Veterum scriptis sententia infelicior fuit, ex Bellarmino & aliis, quorum Critice in exscribendis aliorum commentariis tota constabat.

GENNADII SIVE GEORGII SCHOLARII, OPERUM NOTITIA.

QVÆCUMQVE à Gennadio scripta ad nos pervenerunt, aut ante Patriarchatum scripsit, aut in ipso Patriarchatu, aut deposita dignitate cum privatus in Monasterium S. Joannis-Baptistæ prope Serras ad Menœceum montem se recepisset. Hunc ordinem ejus operum, qui vitæ seriem sequitur, quidam MSS. codices repræsentant, qvi tamen id habet incommodi, qvod de multis non ita liquet, ut qvando scripta sint certo habere possimus, qvo in genere sunt Homiliæ complures, & minutiora quædam opuscula. Sed tamen hunc ordinem, qvia commodior est, sequemur.

1. Georgius Scholarius adhuc Laicus, circa Florentini Concilii tempora scripsit *Epistolas* ut videtur bene multas, quarum selectæ quædam

a) lib. 3. c. 5. seq. b) infra p. 760. seq. c) p. 94. seq. d) præf. ad Gennadii Apologiam pro V. capitibus Concilii Florentini, Rom. 1628. 4.

dam supersunt in Cod. Regio 2955. hoc titulo, ὡς τῶν ἐπιστολῶν Γεωργίου τῆ Σχολαρίου τῆ ὕστερον Γενναδίου, *Ex Epistolis Georgii Scholarii qui Genadii postmodum fuit.* 1 nemini inscripta. 2 Imperatoris fratri. 3 Magno Chartophylaci. 4 Marco Lipomano, Florentia Venetias missa. 5 Ambrosio Camaldulensi. 6 Magno Duci: ibidem quoque scripta, ut videtur, non ex Græcia, ut suspicatus est Allatius * qui illius meminit. Extat quoque in Cod. Colbertino 4958. 7 Anonymo de privatis negotiis. 8 Philelpho Mediolanum Constantinopoli scripta, ut existimo, & ante profectionem Italicam, aut post reditum; nam in ea dolet eripi sibi per strepitum iudiciorum, occasiones ad amicos scribendi. 9 Principi, Πρίγκιπι, sive is sit Theodorus Despota, sive Constantinus qui postea Imperator ultimus fuit. 10 Imperatori Constantino, quam scripsit jam Monachus, gratias agens de munusculis missis. 11 Paisio Cretæ, ut conjicimus, Archiepiscopo, cui perpetuos pro Christo labores & liberationem ex carcere gratulatur. 12 Lemnum de turbis Constantinopolitanis. 13 Imperatori Trapezuntis de missa ad Italos legatione. 14 Nomophylaci in Peloponnesum. 15 Marco Ephesino, præfixa opusculo adversus Gemistum Plethonem pro Aristotelis defensione. 16 absque titulo, de privatis negotiis. Has Epistolas omnes repræsentat codex MS. Bibliothecæ Regiæ, selectas ut videtur ex aliis pluribus, quasi digniores quæ in codicem referrentur. In Colbertino adjunctæ sunt veterum aliquot epistolis, unde styli potius gratia, quam ad historiam illustrandam videntur collectæ, ut etiam paucae aliquot Lucæ Notaræ Magni Ducis, Theodori Despotæ, & quorundam aliorum Imperii Constantinopolitani Procerum.

2. Florentiæ scripsit *Orationes*, quæ cum Actis Concilii circumferuntur, si tamen illius sunt; potuit sane eas scripsisse, ut ex Actis liquet: nam ad eorum sententiam qui Unionem cum Latinis suaderent, accessisse Georgium Scholarium verisimile est, imo certum, nisi quis Actæ falsitatis accuset, quod certis argumentis probare difficile est. Confirmat Actorum fidem Epistola Marci Ephesini ex Cod. Florentino & quæ extat in Regio 2953. producta ab Allatio, e) quæ in Scholarium invehitur, quod aliquam cum Latinis concordiam fieri posse existimasset. Verum non pauca in has *Orationes* irrepsisse fatendum est, quæ annotare proximioris esset operæ. Editæ sunt & Romæ cum Concilio Florentino in fol. Græce-Latine, Jo. Matthæo Caryophyllo interprete, & in 4. tum in edi-

* De consensu p. 692.

e) supra p. 360. 361.

editione Romana Conciliorum an. 1612. tom. 4. Extare ait Allatius in Codd. MSS. Scoriacensi, Bavaricis duobus, Altempfiano, & Ant. Augustini. Habentur quoque in Codd. Regiis, & in † Cæsarea Bibliotheca n. 61. inter Græcos Historicos.

3. *Apologia* pro quinque capitibus *Concilii Florentini* serius scripta, edita est Romæ 1577. in fol. cum eodem Concilio Græce: & Latine, Fabio Benivolentio interprete, in 4. 1579. & Græce-barbare versa à Jo. Mattheo Caryophyllo, 1628. 4. & Latine aliquoties in Bibliotheca Patrum. Eam Caryophyllus Gennadio abjudicat, quem refellit Allatius. Illorum rationes ad examen revocare, prorsus inutile videtur. Nam cum ex iis quæ à nobis de Gennadio dicta sunt, constet eum statim atque Constantinopolin reversus est, Marco Ephesino reconciliatum, operam omnem in pervertenda Unione contulisse, frustra quæreretur quo tempore hanc Apologiam edidit, quæ non nisi post cladem urbis, atque adeo in Patriarchatu scripta censetur, ab iis qui illam Gennadio attribuunt: nunquam enim resumptum semel in Latinos odium deposuit, imo perpetuis accusationibus in eos invehctus est, & in ea sententia ad finem usque vitæ perseveravit. Si ergo illius opus hæc Apologia censenda est, scriptam fuisse oportuit aut Florentiæ, aut statim post reditum. Sed si quis ita statuatur, eandem interpolatam fuisse fateatur necesse est, adfuta de calamitatibus Constantinopolitanis satis longa lacinia.

4. Orationes hæc extant, εἰς τὴν ἁγίαν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ Μεταμόρφωσιν, in *Jesu Christi Domini nostri Transfigurationem*. Scripta ut habetur in Cod. Regio 2955. cum adhuc sæcularis esset, sub Joanne Imperatore, reperta Thessalonice post captam Constantinopolin.

5. In Festo τῶν εἰσόδων προσφωνητικὸς, lecta hæc Oratio in Monasterio Periblepti primum, præsentente Constantino Imperatore.

6. Alia absque titulo, πάλαμ μὲν Ἰωδᾶροι, in eodem Codice.

7. In Commemoratione Decollationis S. Joannis-Baptistæ. Oratio extat in eodem Cod. in nostro, sub titulo Gennadii Monachi, incipit: Ὁ μὲν μακάριος Ἰωάννης καὶ Βαπτιστῆς, omittitur ab Allatio.

8. Alia, εἰς τὴν μετὰ σάρκα γέννησιν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, in *Nativitatem Domini nostri Jesu Christi secundum carnem*. Gennadii Monachi in eodem Cod. & in nostro, incipit, Οἱ λαμπρότατοι τῆς ἐκκλησίας

† V. Lambecium l. 8. p. 505. & seq.

κλησίας Φωσῆρες. Scripta est autem in Monasterio S. Joannis Baptistæ. Extat in Codd. Regiis 2955. & 2959. & in nostro : ejus non meminit Allatius.

9. Alia de Transitu B. Mariæ Virginis, ἐπὶ τῇ μεταστάσει τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Extat in eodem Regio Codice, & in 2959. Ex ejus titulo colligitur scriptam fuisse in Monasterio Pam-macaristæ, nempe Constantinopoli, lectam in festo dormitionis B. Mariæ, in tertio, inquit, nostro ad urbem violento redita, Indict. 12. an. 72. hoc est anno mundi secundum Græcos 6972. cui respondet Indictio 12. J. C. 1464. Atque ita falluntur qui annum 1460. supremum Gennadio fuisse nullo fundamento affirmant. Videntur autem verba ista manu ipsius Gennadii scripta, incipit, ἡ μὲν τῷ ἔτις δὲχῃ, habetur quoque in nostro cod.

10. Alia, de secundo Adventu Domini nostri, & de Resurrectione corporum. Περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ περὶ τῆς τῶν σωμάτων ἀναστάσεως. Extat in eod. Cod. Reg.

11. Alia, ἐπὶ τῇ παραβολῇ τοῦ τελῶνς καὶ Φαρισαίου, de Parabola Publicani & Pharisei, cujus initium est, τὸν τῆς ὑπερφανείας κρημνόν. Extat in Cod. Reg. 2958. & in nostro, neque hanc vidit Allatius.

12. Alia, ἐπὶ τῇ παραβολῇ τοῦ ἀσώτου, καὶ περὶ μετανοίας, de Parabola Prodigii, & de Penitentia. Incipit, ὁ τῶν φαρισαίων καὶ γραμματέων γογγυσμός. In eodem cod. Reg. & nostro : non meminit Allatius.

13. Alia hoc titulo, τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἀοιδίμου Πατριάρχου Κυρίου Γενναδίου ὁμιλία φηθεῖσα τῇ ἀγία καὶ μεγάλην παρσκευῇ ἐν τῷ παλατίῳ, ἔτι ἐν τῷ τῶν κοσμικῶν χρόνῳ τυγχάνοντος. Beatissimi & venerandi Patriarcha domini Gennadii Homilia dicta in sancta & magna Parasceve in Palatio, cum adhuc in secularium habitu esset. Extat in eodem cod. 2958.

14. Alia sub hoc titulo, θεωρία περὶ τῶν ἐν τῇ εὐαγγελικῇ παραβολῇ ταλάντων, de parabola talentorum in Evangelio, consideratio. Hujus initium, ὁ τὰ πέντε τάλαντα πεπιστευμένος. In eod. cod.

15. Homilia de corpore & sanguine Domini, quam huc usque in solo nostro codice * reperimus hoc titulo prænotatam : Ἐκ

Ααα

τῶν

* Ex Codice Monasterii Brundusini edidit Clariss. Renaudotus p. 1-35. Latinamque versionem addidit, Paris, 1709. 4.

τῶν ὁμιλιῶν αἱ ὁμιλούμεναι ἐν τῷ δυστυχῇ παλατίῳ κατὰ παρασκευὴν ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρκοσίῃ, ἐυρημένων μετὰ τὴν ἄλωσιν. Εὐχρίφοντο δὲ μετὰ τὸ ἀγράφως ὁμιληθῆναι παρακλήσει Φίλων. αὕτη δὲ ὁμιλήθη ἐν τῇ παρασκευῇ τῷ Λαζάρῳ. Ομιλία περὶ τῆ μυστηρώδους σάματος τῆ Κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ex Homiliis qua pronuntiata fuerunt in infelici palatio, singulis sextis feriis in magna quadragesima inventis post capream urbem. Scripta autem fuerant postquam vixta voce fuissent pronuntiata amicorum hortatu. Porro hac pronuntiata est in Parasceve Lazari. Homilia de sacramentali corpore Domini nostri Jesu Christi.

16. Alia de eodem argumento brevior, scripta ut videtur Constantinopoli postquam Patriarcha renuntiatus esset, in qua alterius meminit. Eam in nullo codice reperimus, sed eam transtulimus ex Opere Meletii Syrigi adversus Cyrillum Lucarin, ubi refertur.

17. Multas præter enumeratas à nobis Homilias scripsisse Gennadium testatur ipse in Epistola quadam, in qua de suis operibus ad amicum scribit. Ἐτι δὲ ὁμιλίαι αἱ Χεδιαδοῦσαι, ἵνα μετὰ τὰς ἀπὸ ζώματος γενησομένης ὁμιλίας τῷ λαῷ ἀναγινώσκωνται αὐτὰς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθ' ἐκάστη κυριακὴν ἐκ διαδοχῆς μετὰ τὸ ἄρξιν συνανομένων τῶν ἐνορίτων ἐν ἐκαστῇ ἐκκλησίᾳ, πᾶν ἀναγκαῖον Χεδὸν περιεχούσαι. Item Homilia composita, ut post eas qua vixta voce pronuntianda sunt Homilias, in Ecclesiis populo prælegerentur per singulas Dominicas successiva post prandium, congregatis Enorisis, siue montis accolis in una quaque Ecclesia, quidquid fere necessarium est continentes.

18. Homiliis adjungi possunt, Oratio contra simoniacam heresim, scripta biennio ante captam urbem ad Constantinum Imp. Κατὰ τῆς σιμωνιακῆς αἱρέσεως ἢ ἀπιστίας, initium, τὰ ἐκ ἀθέων τέτων βαρβάρων, in Cod. Reg. 2955. & nostro.

19. Περὶ διαφορᾶς τῶν συγγνωστῶν καὶ θανασίμων ἁμαρτημάτων. De * differentia peccatorum venialium & mortalium. Inc. ὁ μὲν ἀχειβέστερος, in eodem Reg. Codice.

20. Περὶ τῆ μὴ γίνεσθαι νῦν θαύματα ὡς πρότερον. De eo quod nullam nunc ut olim miracula fiant, in Cod. Reg. 2959. initium, Ζητῆσίνες.

Opera Gennadii Theologica varia sunt, præter ea quæ adversus Latinos scripsit, de quibus agetur postremo loco.

21. Primum inter opera Theologica locum tenet, *Expositio fidei Christiana coram Turcarum Imperatore Mubamede facta, & scripto comprehensa,*

* MS. in Bibl. Casarea Viennensi Cod. Theol. 296. Lambec. V. p. 357.

benfa. Hujus duplex editio est, altera prolixior, altera brevior. Primæ titulus in nostro & Regiis Codd. talis est. Γενναδῖς μοναχῷ καὶ πατριάρχῃ τῶν τῷ Χριστῷ πενητῶν, περὶ τῆς μόνης ὁδοῦ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Εἰς δὲ τῷ Σουλτάνῳ αἰτήσαντι μετὰ τὰς ἐνώπιον αὐτῷ διαλέξεις ἐν τῷ πατριαρχείῳ τότε γεγεννημέναις καὶ μετὰ τὴν ἄλλο συντομώτερον ἐξεδόθη. Ἡρμηνεύθη δὲ ἀμφότερα ἀρβανικῶς, καὶ ὕτως ἐδόθησαν *Gennadii Monachi & Patriarche Christi raptum de sola via ad salutem hominum. Datum vero est hoc opus Sultano petenti, post habitas coram eo disputationes in Patriarchio, & deinde aliud brevius editum est: ambo autem Arabice interpretata sunt, & ita publicata.* Arabice cum interpretatum ajunt, Turcice intellige, neque enim ullum Arabicæ versionis vestigium in Codd. MSS. Extat illud in plerisque codicibus. De eo Allatius p. 402. * Brevius alterum opusculum idem est quod editur Turco-Græciæ lib. 2. Martinus Crusius, cum versione Turcica, quæ ut titulus habet, facta est ab Ahmeto Judice Berrhææ, patre Mahmoudi Chelebi Scribæ Imperatorii. Ejusdem exemplar simul cum Turcica versione elegantissima manu scriptum, sed Græcis literis, & fortassis idem quod aut Imperatori, aut primario alicui Turcæ destinatum fuit, habetur in Bibliotheca Regia n. 2961.

Edictum quoque est anno 1556. in Hæresiologia, translatum Latine à Gregorio Hermonymo Spartano Helmeftadii gr. lat. 1611. 4. in Bibliotheca Patrum tom. 4. pag. 950. De eo videnda quæ scribit Possevinus Apparatu sacro: quamquam falso suspicatur à Græcis subtracta, quædam fuisse quæ ad processionem Spiritus sancti à Patre & Filio pertinerent. Id enim non ex collatione MSS. codicum, sed conjectando tantum colligit, quia Gennadium, qui ipsi Catholicus videbatur, ea silentio præterisse non existimabat. Sed quam inanis hæc conjectura sit, ex superius dictis manifestum est.

22. Contra Judæos scripsit per modum dialogi librum hactenus, Ἐλεγχθῆναι τῆς Ἰουδαϊκῆς πλάνης ἐκ τε τῆς γραφῆς καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν παραθεοῖς ἐν χήματι διαλόγῳ. *Confutatio erroris Judaici ex Scriptura & rebus gestis, & ad Christianam veritatem Cohortatio, per modum dialogi.* Colloquuntur Christianus & Judæus. Initium est: βῦλε διαλεχθῶμεν ἐφ' οἷς πρὸς ἀλλήλους διαφερόμεθα Χριστιανοὶ τε καὶ Ἰουδαῖοι. Extat in Cod. Reg. 2954. & 2959. & in nostro similiter. In utroque scriptus dicitur, ἐν τῇ τελευτῇ μεβαία πρὸς τὴν πόλιν ἀνόδω. In meo additur, καὶ ὁ δόξα ἐκείνῳ ἐλευθερώ-

Aaa 2

Θερά-

* infra p. 773.

Θερώσαντί με τρίτον ἤδη Θεῷ, *scriptus in tertia mea ad urbem violenta professione, & gloria Deo tertium inde me liberum abire sinenti.* Non viderat Allatius, qvi ex Bibliotheca Roberti Constantini titulum citat pag. 408. opus non contemnendum, satisqve prolixum, foliorum circiter sexaginta in eodem Regio.

23. Ejusdem, *Εκ τῶν περὶ τῆ Κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προφητειῶν αἱ σαφέστεραι, sive Collectio Prophetarum de Christo que magis perspicua sunt.* Incipit, Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰσάα, in nostro cod. & in Reg. 2959. Non meminit Allatius.

24. Κατὰ Ἀυτοματιστῶν καὶ Ἑλληνιστῶν, ἤτοι πολυθέων, καὶ ὅτι Θεὸς εἷς ἐστὶ καὶ δημιουργὸς τῶ πάντες ἐν τριάδι ὑποστάσεων. *Contra Automatismas & Hellenistas, sive multorum Deorum opinionem tenentes, & quod unus Deus sit conditor universi in trinitate hypostaseon.* Incipit: Οἶεσθαι μὲν μὴ εἶναι Θεόν. Scriptum fuit opus in Monasterio Prodrumi in monte Menæceo: habetur in codd. reg. 2955. 2958. 2959. & in nostro.

25. Ερωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ τῆς Θεότητος τῆ Κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Interrogationes & responsiones de Divinitate Domini nostri Jesu Christi: ex disputatione habita cum Primariis duobus Turcis, qvi missis litteris ex Monasterio Ferras cum venire jusserant.* Extat in cod. reg 2955. Πρὸς τῷ τέλει τῆ Μαίης.

26. Περὶ τῆς πρώτης τῆ Θεῆ λατρείας, ἡ νόμος εὐαγγελικὸς ἐν ἐπιτομῇ. *De primo Dei cultu, sive lex Evangelica compendio explicata.* Opus dividitur in capita 40. scriptum est rogante qvdam familiari Monacho, raptim anno 6966. J. C. 1458. in Monasterio S. Joann Baptistæ in Menæceo monte post abdicatam dignitatem, Μετὰ τὴν τῆ πατριάρχης ἀποκατάθεσιν, ut habet idem Cod. Regius. Incipit, Δυοῖν ἃ τῶν τοῖς εὐσεβῶσι λατρεῖων. Extat in Codice Reg. 2955. & 2959.

27. Περὶ τῆς Θείας προνοίας καὶ προορισμῶ. *De Divina Providentia & Prædestinatione.* Initium est, τὴν ἐξ αἰδίου περὶ τῶν ὄντων καὶ γινομένων γινῶσιν.

28. Περὶ προορισμῶ δεύτερον, *de Prædestinatione secundum.* Initium, Κλινοπετῆς ἐδεξάμην. Is libellus editus est 1. Augustæ Vindelicorum à Davide Hoëschelio, an. 1603. 4. Iterum cum versione latina à Carolo Libertino Societatis Jesu Theologo, Uratislaviæ Anno 1681. 4. Scriptus fuit ad Joannem Archiepiscopum Thessalonicensem in eodem Monasterio.

29. Περὶ

29. Περὶ τῆς θεῆς προορισμῶ τρίτον. *De divina Prædestinatione tertium, adeundem. Incipit, Πολλὴν οἶδά σοι χάριν.*

30. Περὶ τῆς θεῆς προορισμῶ τέταρτον. *De divina Prædestinatione quartum. Ad magnum Oeconomum dominum Theodorum Agallianum. Σὺ μὲν καλῶς ποιῶν φίλτατε. Quatuor illi de Prædestinatione libri scripti videntur postquam privatus factus in monasterium se recepisset. Extant simul in Codd. Regiis 2955. & 2959.*

31. Ὅπως ἡ θεία πρόνοια καὶ ὁ θεῖος προορισμὸς ὅσα ἀναρῶν τὸ χρήσιμον τῶν εὐχῶν. *Quod divina Providentia & divina Prædestinatio non aufert precum utilitatem, in Cod. Reg. 2958. Incipit, ὁ περὶ τῆς θεῆας προνοίας λόγος, eod. Reg. 2958.*

32. Περὶ τῆς ἐν τῷ δεσπότῃ ἡμῶν Χριστῷ ἀνθρωπότητος. *De humanitate J. C. D. N. Incipit, Ζητοῦσί τινες. Ibid.*

33. Περὶ ἀναστάσεως. *De resurrectione. Init. Τὸ μὲν τῆς ἀναστάσεως ὄνομα. Ibid.*

34. Περὶ τῆς δεσποτικῆς καὶ θείου αἵματος. *De dominico & divino sanguine, ad Dionysium Hieromonachum. Init. Εἰρητομένον ἤδη τῷ μεγάλῳ πατρὶ Γρηγορίῳ. Ibid.*

35. Περὶ τῶν ἀγγέλων πρὸς τὴν τῆς Ἀργυροπέλου γνώμην ἀντιφερόμενον. *De Angelis contra Argyporuli sententiam. Incipit, ὁ θεὸς Φῶς ὃν ἀκρότατον. Ibid.*

36. Εἰς τὸ ἀποστολικὸν ῥητὸν τό, Ἐκένωσεν ἑαυτὸν μορφῇ δούλου λαβών. *In illud Apostoli, Exin semetipsum, formatum servi accipiens. Ibid.*

37. Λύσις διαφόρων εὐαγγελικῶν ἀποριῶν. *Solutio diversarum ex Evangelio difficultatum. Ibid.*

38. Περὶ τῶν ἐμφερομένων ἐν τῇ θεῇ εὐχῇ ῥημάτων, ἡγουμ. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ υἱὲ θεῷ, ἐλέησον ἡμᾶς. *De verbis in divina prece contentis, Domine Jesu Christe fili Dei, miserere nobis. Ibid.*

39. Περὶ τῶν καρπῶν τῆς πνεύματος. *De fructibus spiritus. Ibid.*

40. Ἐκφρασις τῆς μάρτυρες σεφάντα. *Expositio Hymni Ecclesiastici, qui ita incipit. Ibid.*

41. Ἐκ τῶν ἐμμέτρων εὐχῶν τῆς αὐτῆς, ὦ πάτερ ἄμβροτε. *Hexametris versus ad Deum. Ibid.*

42. Περὶ τῆς πῶς διακρίνονται ἀφ' ἑαυτῶν ἐνέργειαι πρὸς γὰρ ἄλλας

λήλας καὶ τὴν θείαν ἐστίαν ἧς εἰσὶν ἐνέργειαι. *Quomodo divina operationes distinguuntur tam inter se quam inter divinam essentiam.* Ibid.

43. Περὶ τῶν Φαῦλα πράττοντων πότερον ἄκοντες πράττουσιν ἢ ἐκόντες. *De iis qui mala committunt, num volentes aut nolentes agunt.* Incipit, Ζητητέον ἂν εἴη, in eod.

44. Synesii Oratio metrica, soluta ratione expressa, cod. 2955.

45. Τμνος μετὰ δεήσεως. Incipit, Τολμώντα με, μέγισθ βασιλεῦ. Ibid.

46. Περὶ τῆς καιροῦ καὶ τῆς τρόπου τῆς ὑπάρξεως τῶν νοερῶν καὶ ἀθανάτων ψυχῶν. *De tempore & modo existentia animarum intelligentium & immortalium, amico cuidam.* Inc. Επειδὴ πυνθάνη, τιμιώτατε καὶ φίλτατε ἡμῶν ἐν Χριστῷ. Extat in Codd. 2953, 2958. & in nostro. Allatius per densam umbram designavit, qvam vide pag. 405.

47. Περὶ τῶν ψυχῶν μετὰ τὴν ἐκ τῶν σαμάτων ἀνάλυσιν διαθέσεως ἐπιβεβαιωτικὸν συγγραμμάτος, ὃ προεκόμισεν αὐτὸς ὁ Σαββάτιος τῆς μακαρίου Θεσσαλονικῆς κυρίου Σιμεῶν. *De animarum postquam corporibus soluta sunt statu & conditione, ad confirmationem scripti Symeonis Thessalonicensis, quod ad se attulerat Sabbatius ad eundem qui ex Sina monte ad Gennadium venerat.* In nostro cod. p. 4. Non vidit Allatius.

48. Ad Joannem opinor Thessalonicensem de eodem Epistola prolixa. Extat in nostro codice pag. 12. inc. Ἠδιστα μὲν σοι ἀποκρινόμεθα. Nec vidit Allatius.

49. Πρὸς τὸν πανιερώτατον Μηδείας Κύριον Θεοφάνην, περὶ τῆς λογικῆς καὶ ἀνθρωπίνης ψυχῆς δεύτερον. *De anima humana & rationali ad sanctissimum Media Metropolitam, secundo.* Hujus Theophanis extant in cod. 2958. ubi hic tractatus habetur, Epistolæ tres, una ad Ignatium Monachum cum adhuc esset Oeconomus, altera ad magnum Ecclesiarum, tertia ad Archiepisc. Ephesinum.

50. Περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Γεμιστοῦ, καὶ κατὰ τῆς ἐλληνικῆς πολυθείας. *De libro Gemisti, * & contra Græcam superstitionem, ad Joannem Exarchum.* Extat, cod. 2955 & 2959. Επαγνούμεν σου τὴν.

51. In singularem classẽ referendæ sunt Orationes quædam funebres. Extat in Reg. Cod. 2955. & in nostro, hoc titulo. Τῆ σοφωτά-

* Extat Plethonis opusculum in Bibliotheca Viennensi, deque eo Lambecius lib. 7. p. 162. ex Allatio p. 176. scribens tanto odio in Gemistum exarsisse Gennadium, ut libros omnes ejus flammis abolendos curaverit, V. Allat. de Georgiis p. 391.

poli exemplar, unde Regium descriptum est, tastatur marginalis ejusdem Notæ.

57. Ejusdem Epistola scripta sex mensibus ante captam urbem, τοῖς εὐγενεστάτοις πολίταις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἁπασιν ἱερωμένοις καὶ κοσμητοῖς. *Ad nobilissimos cives omnes Constantinopolitanos Ecclesiasticos & Laicos.* Ibid.

58. Ejusdem Θρῆνος, sive *Lamentatio*, scripta in Menœceo monte 20. Junii, Ind. 8. hoc est, nisi error codicem occupavit, anno 1445, atque adeo septennio circiter ante captam urbem, Inc. 10ῷ τῆς ὁδύνης. Ibid. & cod. 2959.

Quæ sequuntur huc usque non reperta à nobis, recenset ipse Gennadius in Epistola ad Amicum.

59. Συμβουλευτικός λόγος, ὃν ἀνέγνων ἐν τῷ Πατοκρατορί ἐνώπιον τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ὅλης τῆς πόλεως, περὶ ἰλεώσεως τῆς θείου καὶ τῆς οἰκόμεν παρασκευῆς, τῇ ιε. Οκτωβρίου. *Consilium quod legi in Pantocratoris Monasterio coram Imperatore & tota urbe, de placando Deo & domestico belli apparatu 15. Octobris.*

60. Νεαρά ἡ χρυσοβούλλος, ἣν ἐχεδίασα ἵνα γένηται παρὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀναγκαστικῆ τῶν θεοσυγῶν παραβάσεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θείων νόμων, δι' αἷς ἐκ Θεοῦ τοῖς ἁγίοις ἐπέπιεζόμεθα. *Novella sive bulla aurea quam composui, ut ab Imperatore promulgaretur ad tollendas Deo odibiles transgressiones ecclesiasticarum & divinarum legum, propter quas à Deo tot annis affligimur.*

61. *Alia qua promulgari debebat Ecclesiastica Novella ad renovationem legum ecclesiasticarum & divinarum singularum transgressionum species, & earum emendationes continens.* Ἡ ἐκκλησιαστικὴ νεαρά, ἥτις ὤφειλε γίνεσθαι παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰς ἀνανέωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θείων νόμων δεινῶς καὶ πολυειδῶς παλουμένων, ἥτις καὶ ἐχεδιάσθη, τὰς παραβάσεις καὶ τὰς διορθώσεις κατὰ μέρος περιέχουσα.

62. Oratio ad Imperatorem scripta 12. Maji.

63. Varia scripta ad Magnum Ducem. Duodecim Capitula ad Imperatorem missa per Ignatium. Alia ad Agioreitas sive Monachos montis Atho, missa antequam Cardinalis Rusiæ Constantinopolin adveniret, per Athanasium & Simonem Monachos. Hæc diversa scripta ipse Gennadius commemorat.

64. Epistola ad omnes fideles τοῖς ἀπανταχοῦ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Extat in cod. Reg. 2955.

65. *Alia*

65. *Alia missa ad magnum Ecclesiarcham Sylvestrum Syropulum, Magnum Charophylacem Agallianum, & alios quosdam Ecclesiasticos, cum celebrata esset Liturgia praesente Cardinali, postquam omnia circa religionem diffidia per eundem Cardinalem Isidorum composita sunt.* Initium est. Ἀγιοι πατέρες, ἐγὼ ἤθελον ἐλθεῖν. Extat in eodem cod.

Gennadio eidem., qvi & Georgius Scholarius in iisdem titulis appellatur, varii adversus Latinos tractatus tribui solent. Hos qvi- dem Allatius alteri suo Gennadio schismatico attribuit, qvem cum non alium ab hoc nostro fuisse ostensum fuerit, idcirco MSS. codicum fidem secuti, praesertim Regii unius, qvi Sylvestri Syropuli magni Ecclesiarchae, cui Gennadius probe notus erat, manu eleganter scriptus est anno 6958. Ind. 11. hoc est anno 1448. vivente adhuc Gennadio, imo ante captam urbem cum nondum esset Patriarcha, nostro vindicamus.

66. Περὶ τῆ καθαρτηρίου πυρὸς λόγοι δύο. *De Purgatorio libri duo.* Extant Cod. Reg. 2958. Prior initio mutilus est. Opus elegans nec contemnendum, qvique dicat Allatius.

67. Κεφαλαιώδης ἀπόκρισις πρὸς τὰς παρὰ Λατίνων εἰρημνύ- νης λόγους περὶ τῆ αὐτῆς Πουργατορίου. *Summaria responsio ad objectiones Latinorum circa idem Purgatorium.* Ibid. Initium, ἐπειδὴ σαφέστερον ἡμᾶς ἀπαρτεῖτε.

68. Ejusdem ad Joannem Thessalonicensem de Purgatorio Epistola, in nostro cod. incipit, αὐτοχεδιάζω σοι.

69. Ejusdem Σύντομον κατὰ τῆς δόξης τῶν Λατίνων. *Brevius scriptum contra Latinorum opinionem,* in eod. cod. Reg.

70. *De Processione Spiritus sancti contra Latinos tomus duo.* Primus scriptus est ante captam urbem post disputationes cum Legato Papae Episcopo Cortonensi, & aliis Latinis habitas coram Joanne Imperatore. Extat is liber in Bibliotheca Regia n. 2956. pertinuitque ad Antonium quemdam Pyropolum Medicum, mortuo jam Gennadio, ut testantur Jambli Joannis cujusdam Dotheiani ad finem libri. Hujus operis initio haec autor manu propria inscripserat: Γεωργίῳ τῷ Σχολαρίῳ. Σωετέθῃ μετὰ διαλέξεως πέντε καὶ δέκα γενομένης ἐν τῷ παλατίῳ μετὰ τῷ παπικῷ πρεσβύτῳ καὶ ἐπισκόπῳ Κορτώνης, καὶ διδασκάλου τῆς παρὰ Λατίνους Θεολογίας, παρόντος καὶ τῷ Κυρίου Γρηγορίου τῷ Πατριάρχῳ, καὶ τῷ Καρδιναλίῳ, καὶ πολλῶν Λατίνων καὶ ὁρθοδόξων. ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Ἰωάννου καὶ τῷ μακαρίτου δεσπότης Θεοδώρου. Παρεκκληθῆς γὰρ τὰ συμπεράσματα τῶν διαλέξεων ἐκείνων, ἐν τῷ δὲ
B b b σωί-

συντάξα τῷ βιβλίῳ, ὃ μεταγράφειν εἰς πολλὰ καὶ διαδοθὲν πανταχῇ καὶ παρὰ Λατίνοις νυν εὐρεσκομένοι. Ἦν δὲ τότε ὁ συγγραψάμενος καθολικὸς Σεκρεταριὸς τῆ βασιλείας Ἰωάννου, καὶ καθολικὸς Κερίτης τῶν Ῥωμαίων, καὶ διδάσκων ἐν τῷ τρικλινίῳ τῆ βασιλείας κατὰ παρασκευὰν ἐκάστην, παρουσίας τῆς συγκλήτου καὶ πλείους τῆς πόλεως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς δόξαν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ πάντα δίδοντος. Georgii Scholarii. *Compositum est hoc opus post collationes quindecim factas in Palatio cum Legato Papali Episcopo Cortona, & quodam Theologia apud Latinos Doctore, presente quoque domino Gregorio Patriarcha, Cardinale, & multis aliis Latinis & Orthodoxis coram Imperatore Joanne & Theodoro Despota felicitis memoria. Hortantibus autem plurimis harum disputationum conclusiones in hoc libro collegi, qui postea transcriptus, & quacumque missus, etiam apud Latinos reperitur. Autor vero erat universalis Secretarius Imperatoris Joannis, Generalisque Graecorum Judex, docens in triclinio Imperatoris singulis sextis feriis, presente Senatu & magna Civium frequentia, verbum Dei ad ejusdem gloriam Dei qui omnia donavit. Hæc sola inscriptio totam de duobus Gennadiis Allatianam disputationem refellit.*

71. *Secundus tomus adversus Latinos de Spiritu sancto*, * non eodem tempore scriptus, sed paulo serius, missusque ad Joannem Comnenum Imperatorem Trapezuntinum, cui autor illud inscripsit, adjecta Epistola, qua rogat ut librum non prius aliis communicet, quam aut se obiisse, aut aliis communicasse compererit. Extat in cod. reg. 2957. Scriptus manu Sylvestri Syropuli Diaconi & magni Ecclesiarchæ, vivo Gennadio, nempe anno 6956. ut supra diximus, A.C. 1444 & cod. 2963.

72. *Ejusdem Dialogus prolixior adversus Latinos de processione Spiritus sancti*, in quo præsertim agit de recentiorum inter Latinos Doctorum, præsertim Thomæ & Scoti, de processione Spiritus sancti doctrina. Dialogi personæ, Olbianus, Eulogius, Benedictus. Init. Ἀλλὰ καρὸς ἐστὶν ἐπισκέψασθαι, ᾧ εὐλόγῃ, εἰ βούλει τὰ Λατίνων διδασκάλους τοῖς νεώτεροις περὶ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως ἠπορημένα τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ Θωμᾷ καὶ τῷ Σκότῳ. Extat Cod. Reg. cod. 2963.

73. *Legatus huic de Spiritu sancto Dialogus*, in eodem.

74. *Le-*

* Extat in Biblioth. Vienn. n. 877. teste Lambecio l. 5. pag. 225, qui alteri Scholario tribuit, secutus Allatium.

74. Ejusdem Gennadii Epistola, τῷ ἡμωτάτῳ ἐν μοναχοῖς Κυρίῳ Μαξίμῳ τῷ κατὰ κόσμον Σοφριανῷ, καὶ πᾶσι τῇς ἐνασκουμένοις τῇ ἀγίᾳ μονῇ τοῦ Σινᾶ, ὁσιωτάτῃς ἱερομονάχοις καὶ μοναχοῖς. *Venerabilissimo inter Monachos domino Maximo, qui cum secularis esset, Sophianus vocabatur, & omnibus vitam monasticam exercentibus in sancto Monasterio Sinæ, sanctissimis Sacerdotibus, & aliis Monachis.* Incipit: Αἱ γραφαὶ τῆς σῆς εὐλαβείας. Agitur in ea de variis disciplinæ capitibus, occasione eorum quæ non recte illic se habere circa eos qui ad visitanda loca sacra montis Sinai confluebant, à Joachimo & Gregorio Monachis didicerat. De Episcopo dignitatem abdicante, quod absque Patriarchæ licentia negat posse fieri: an absque Diacono celebrare Episcopus possit, quod licere ait in sacello, seu παρεκκλησίῳ, & factum ab Euthymio & Matthæo Patriarchis, non publice in Ecclesia: De Episcopo Bosniæ, qui multos ex Latinæ religionis hominibus ad fidem Ecclesiæ Græcæ adducebat: De Chartzeca Principe, quem ad eandem adducere idem Episcopus conabatur: Ne in Liturgia commemoratio ejus publice fiat, quia adhuc σκεπάζειν τὸν χριστιανισμὸν, Christianitatem dissimulat. Verum asserit licere in gratiarum actione ad mensam, præsentē ipsō orare pro eodem. Ἐν δὲ τῇ εὐχαριστίᾳ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πάραντος εἰ θέλει εὐχαῶσαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς διαφύλαξαι τὴν ζωὴν τοῦ αὐθέντου χαρίζεται. Qvis ille fuerit, aut quoniam nomine Κουδουγέρων, qui ut videtur illius subditi erant, intelligendi sint, nescimus. Tum de Latinis & Armeniis ad loca sacra adorandi causa venientibus definit, * non repellendos, etiam si Heterodoxi, & schismate ab Ecclesia Græca divisi sint: nec tamen dandam ipsis Eucharistiam, sed ἀντίδοτον, seu panem benedictum, nisi proprias opiniones suas abjuraverint. De simonia: eam deplorat tanquam malum, quod temporum calamitates tolerari potius debeat, quam idcirco obedientiam Episcopis negari, ne scandalum generetur, ex quo Episcopalis Ordinis, mox ipsius religionis contemptus nascatur: ferendum esse quod emendari non possit: se saltem neminem pecuniis ordinasse, imo propriis sumptibus Episcopos fecisse multos, quos ex captivitate redemerit: mali initia, ante quinquaginta annos fuisse: sufficere ut Episcopos observent, sintne Orthodoxi, & nihil alienum ab Ecclesiæ Græcæ fide docentes: minutiis circa ritus & officia ecclesiastica non attendendum.

Bbb 2

75. Epi.

* Locum ex hac Epistola Græce & Latine vulgavit Renaudotus p. 77-79, Paris. 1709. 4.

75. Epistola hæc eadem est quam refert extare Lambecius in Bibliotheca Vindobonensi ad quemdam Monachum : nam verbis iisdem incipit. Sed quod aliam recenset ad Joachimum Monachum Sinaitam de controversiis quibusdam partim ad Patriarcham Hierosolymitanum, partim ad Armenios & Latinos loca sacra invisentes spectantibus, veremur ne vitiosum exemplar viro diligentissimo fraudi fuerit. Nam de eo Joachimo loquitur Gennadius Epistola ad Maximum Sophianum, à quo, ut à Gregorio didicerat ea quæ Sinaitarum pacem turbabant. Cum igitur eos statim remisisset mandatis instructos, ut plenius de eo argumento apud Sinaitas loquerentur, ad Joachimum de eodem scribendi causa nulla erat. Sed non raro parum felix in conjectando Lambecius fuit, quod sequenti exemplo manifestum erit.

76. Historiam enim rerum inter Latinos & Græcos Ferrariæ & Florentiæ gestarum, scriptam à Gennadio fuisse, quæ in Cæsareæ Bibliotheca servetur, scribit l. 8. pag. 509. Codicem ait esse chartaceum, centum & sedecim annorum (ita scribebat an 1679.) *quo continetur Pseudo-historia Concilii Ferrariensis & Florentini à Gennadio Scholario Monacho Sibirico Græco ; & Ecclesiæ Occidentalis perpetuo ac insensibilissimo hoste, qui ante Monachatum Georgius Scholarius appellatus fuerat, & ante oppugnationem Constantinopolis per Turcas obisse videtur, maligne atque injuriose conscripta.* Quem titulum sibi ipse Lambecius consarcinavit ex falsissimis conjecturis Allatii. In cod. vero MS. ita exhibetur : Γενναδίου Σχολαρίου τὰ ἐν τῇ συνόδῳ πραχθέντα τῇ ὁγδῷ ἰσοεκάῳ τῇ φλωρεντία. *Gennadii Scholarii acta Florentiæ in octava Synodo historice conscripta :* qui titulus nisi Typographorum culpa est, vitio non caret, & inertiam scriptoris indicat, vel potius possessoris. Nam læpissime in codd. MSS. reperiuntur tituli scripti aliena manu, quorum nulla, nisi aliunde confirmetur, fides apud Criticos esse solet. Specimen vero à Lambecio exhibitum est ejusmodi. Ἡ εἰς τὴν Φεράραν εἰσελεύσις σὺν Θεῷ. Μετὰ δὲ τὸ σάββατον τῆς τυροφάγου, εἰσῆλθεν ὁ Πατριάρχης εἰς τὴν Φεράραν μετὰ τῆ βασιλέως, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τῶ ἀγίου Γεωργίου. Καὶ πρῶτον μὲν ἐββάτισατο, (ita leg. pro ἐξωτίσατο, voce nihili) καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Πατριάρχης διὰ τῶ βαντιστηρίου. Εἶτα ὑπέδειξαν αὐτῷ οἱ καίσις λατινομοναχοὶ εὐμεγέθη καὶ εὐτραφῆ χεῖρα, τῶ ἀγίου Γεωργίου λέγοντες ἵνα, ὑπὸ σανίδι κοιτανθείσης περιεχομένην, &c. Non viderat, opinor, Lambecius Historiam ejusdem Concilii à Sylvestro Syropulo scriptam,

ptam, et si editam antequam octavum ipse suum librum publicaret, annis integris decem & octo. In ea porro, hæc verba quæ sola nobis exhibuit specimini loco, leguntur p. 89. editionis quæ unica est, Hagæ-Comitis an. 1660. fol. ut etiam in authentico & autographo exemplari ipsius Syropuli manuscripto: unde exemplum descriptum à Claudio Saravio habuit Isaacus Vossius, ab eo Robertus Chreygthonus, infidus juxta & imperitus interpres, quo nemo fortassis unquam in interpretando infelicius nugatus est, adeo ut ne quidem auctori nomen suum constare passus sit: tanta & tam inepta commentatus, ut Syropulum in Sguropulum verteret, contra manum auctoris, & omnium illius temporis Actorum fidem. Quam ergo Historiam Gennadio Græculus quispiam imperitus, & cum secutus Lambecius, adscripsit, ea Syropuli est, ut etiam postrema verba ab eo citata indicant. Ἐξ ἧν πείσισιμα ὡς ἡ παρὰχωρήσει ποτὲ ὁ Θεὸς, συστήναι τὴν ἐν Φλωρεντία κακῶς γεγενημένην. quæ leguntur extrema pag. 350. Nullius vero autoritatis est subscriptio Theodosii, Notarii Ecclesiæ Constantinopolitanæ, qui anno mundi 7371. Chr. 1563. librum transcripsit, ἐκ πρωτοτύπου παλαιῆς, cum autographum ipsum habeat Bibliotheca Regis Christianissimi. Mirum sane fuisset inter tot tamque diversa Gennadii opera, quæ in MSS. codd. leguntur vel indicantur, & Notitia opusculorum quam habemus ab ipso Gennadio scriptam, non extare ullam tam prolixi operis memoriam: præsertim cum in Orationibus contra Unionem, & disputationibus adversus Latinos, tam multiplex illius citandi esset occasio. Hæc porro à nobis necessario dicenda erant, ne cui fraudem faceret Lambecius.

Hactenus Eusebius Renaudotus V. C.

III. GREGORIUS Mammas Melissenus Imperatorum Joannis & Constantini Palæologorum à Confessionibus, & ex Hieromonacho atque Protosyncello Patriarcha CPol. ab A. 1447. usque ad illud tempus quo urbis excidium prævidens abdicato sacro munere in Italiam A. 1451. aufugit atque post Romæ sepultus est. De illo Allatius adversus Creyghtonum Exerc. VIII. & Petrus Arcudius lib. 2. Concordiæ de sacramentis cap. 15. p. 112. seq. Scripta ejus quæ mihi innotuere hæc sunt:

1. *Ad Imperatorem Trapezuntium Oratio* sive Epistola de sacris dogmatibus. Incipit, ἡμεῖς ὁ Θεότατε βασιλεῦ. Editæ Græcæ & Latine ab Allatio Tom. 1. Græcæ Orthodoxæ p. 419-468. Rom. 1652. 4.

2. *Antirrheticus adversus Marci Ephesi Epistolam* quam ad omnes Christianos ille pro non recipienda Synodo Florentina scripsit. Incip. τὸ μὲν προόμιον τῆς αἰδέσεως ἔφεσεν. Prodiit cum Jo. Matthæi Caryophylli versione ad calcem Actorum Concilii Florentini Rom. 1612. 1638. & T. ult. Conciliorum Binii A. 1618. p. 691. & T. XIII, Labbei p. 740. & T. IX. Harduin. p. 601.

3. *Apologia adversus Marci Ephesi ὁμολογίαν* sive *Confessionem*, incipit ὁ τῆς Ἐφεσίων πόλεως. Adhuc inedita, sed lecta Arcudio.

4. *Confutatio Marci Ephesi capitum adversus Latinos syllogisticorum*. Usque ad caput XVII. Gregorius, cætera Gregorio operi immortuo Belsario absolvit.

5. Meminit etiam Gregorius composuisse se *Apologiam pro quinque Capitibus Florentini Concilii*, illamque diversam esse ab eorundem quinque capitum defensione, quæ Gennadii sive Georgii Scholarii nomine legitur, Arcudius probat non contemnendis argumentis.

Cum hoc Gregorio non confundendus Gregorius Chius, hieromonachus & ipse ac protosyncellus recens scriptor Græcus Latinis infensus, cujus synopsis dogmatum Ecclesiasticorum editam Venetiis A. 1635. 8. citat Allatius in Consensu III. 17. & 18. pag. 1297. 1299. 1302. 1341. 1346. & de quo dictum in diatriba de Georgiis, infra p. 817.

IV. NICEPHORUS BLEMMIDES Abbas doctrina auctoritate & virtute egregius qui A. 1255. delatum Patriarchæ CPol. munus constanter respuit, hoc loco mihi est commemorandus quoniam Jo. Veccus professus fuit se lectis ejus scriptis permotum esse ut à Photianis partibus ad Λατινὸν Φρονῆσιν accederet, quemadmodum supra dictum p. 340. De eodem Blemmyda consulendi Jo. Boivinus ad Nicephorum Gregoram p. 728. Stephanus de Altimura sive Mich. le Qvien in panoplia contra schisma Græcorum p. 360. seq. Allatius ad Georgium Acropolitam pag. 254. & contra Creightonum pag. 611. seq. & de Consensu pag. 712. seq. qui p. 717. seq. vulgavit *Epistolam* ejus *Encyclicam* de pellice Imperatoris Michaëlis Palæologi Marcelina in Gregorii Thavmaturgi irrumpente monasterium & à Blemmyda Abbate repulsa. *Orationem* ejus *de Veritate* citat Nicolaus Comnenus p. 356. prænot. Mystagog. & *Orationem I. de mysteriis* pag. 173. & 258. *Exegesis in Psalmos & Cantica S. Scriptura* MSta in Bibl. Coisliniana Parisiis, & apud illustrem virum Scipionem Maffei in Veronæ, quæ in Epistola ad V. C. Apostolum Zenum (Giornale de letterati d' Italia Tom. VI. p. 478.) testatur *Geographiam* Blemmydæ MStam extare

tare in Bibl. Regia Taurinensi. Hæc addere licebit iis quæ de hujus viri scriptis notare me memini Volum. VI. pag. 341. seq. *Ex libris duobus de Spiritu S.* quos Allatius Tom. I. Græcæ Orthodoxæ Græce & Latine edidit, non utrosque dicatos Theodoro Lascari (ut contra Græcos libro quarto affirmat Manuel Caleca,) sed priorem Jacobo Bulgaricæ Episcopo inscriptum reperit etiam Pachymeres libro VI. Historiæ, perinde ut in suo Codice Allatius.

V. ESAIAS CYPRIUS, cujus Epistola adversus Nicolaum τὸν Σκληρύναν, pro probanda processione Spiritus S. à Patre & Filio edita est Græce & Latine ab Allatio T. I. Græcæ Orthodoxæ p. 396--399. Incipit: καὶ ὁ γράψας καὶ ὁ διδάξας τὰ τεμάχια ἐκείνα. Vixit temporibus Joannis Palæologi, circa A. 1430.

VI. AGAPIUS Crētēnsis Monachus in monte Atho circa A. 1640. vixit, scripsitque librum qui ex Græcis & Latinis collectus scriptoribus vulgari Græco & Arabico idiomate fertur & ἀμαρτωλῶν σωτηρία, *peccantium salus* inscribitur, atque auctoris sumtibus illo quo dixi Græco vulgari idiomate editus est Venetiis apud Antonium Julianum A. 1641. 4. Ex quo aliqua produxit Antonius Arnaldus in opere de perpetua Ecclesiæ fide circa Sacramentum Eucharistiæ, nec non Rich. Simon ad Gabrielem Philadelphiensem pag. 131. seq. 286. 291. seq. atque in Epistolis selectis Gallice editis Tomo secundo Epist. 7. pag. 46. & Epistola 11. pag. 69. & 75. Arabicæ versionis meminit Michael Nau in vera effigie Ecclesiæ Romanæ Græcæque p. 125. Ejusdem Agapii quoque existant νέος παράδεισος sive vitæ Sanctorum Venet. 1641. 4. & θαυμάσια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου *miracula sanctissimæ Deiparæ*, item idiomate Græco-barbaro scripta atque edita, ex quarum partis tertiæ pagina 429. locum produxit Rev. Joh. Wulferus ad tractatum Mishnicum Schekalim p. 117. In Hendreichii pandectis Brandenburgicis legas Agapium Cæsareensem, Eusebii Cæsar. vitam scripsisse teste Sozomero ac Cassiodoro. Sed in Cassiodori Historia tripartita IV. 13. Agapii nomen male irrepsit pro Aca-cii, quod ex Socrate II. 4. reponendum. Agapio in Cæsareensi Episcopatu Eusebius successit. Fuit & Agapius Manetis discipulus * de quo Petrus Siculus in Hist. Manichæor. & qui de ejus scriptis & erroribus consulendus Photius Cod. 179. Præterea Agapius Massalianus de quo idem cod. 52. nec non Agapius Philosophus Atheniensis, Procli discipulus de quo Svidas, & non diversus fortasse ab eodem Agapius Medicus ac Rhetor clarus Alexandriæ & CPoli de quo idem Svidas & ex Damascio Photius Cod. 242.

VII. GE-

* Vide Volum. IX. p. 436.

VII. GEORGIUM PACHYMEREM licet schismatis propugnatores arguit Allatius de Gregoriis infra p. 718. tamen in Græcia Orthodoxa Tom. I. pag. 390-395. Græce & Latine edidit ejus scriptum adversus eos qui dicunt ὅτι διὰ τὸ τοῦ Πνεύματος ἑνὸς, διὰ τὸ ὁμοούσιον, ἢ διὰ τὸ κοινήμενον ὑπὸ αὐτῶν τοῖς ἀξίοις. Ideo dici Spiritum Filii, quod habeat eundem atque ille naturam, vel quod dignis ab eo suppedisatur.

In eodem Tomo I. pag. 469-536. exhibet GEORGII TRAPEZUNTII librum ad Joannem Cuboclesium, de processione Spiritus S. Incipit: ὡκνῶν μὲν πρότερον πρὸς σε γράψαν. Nec non ejusdem ad Hieromonachos & Sacerdotes Insulæ Cretæ, de processione Spiritus S. & de una sancta & Catholica Ecclesia. pag. 557-582. Incipit: Σίμων ἱερομόναχος. Hunc Trapezuntium Græcis λατινόφροσι adscribendum nemo dubitat de cujus cæteris scriptis infra p. 723. seq. quemadmodum de Pachymere pag. 704. seq. DE PETRI MEDIOLANENSIS scripto quod in eadem Græcia Orthodoxa Tom. I. legitur, dixi hoc ipso Volumine pag. 330. & de NICETÆ Byzantini Volum. VI. pag. 430. De CONSTANTINI MELITENIOTÆ, Volum. IX. pag. 198. De GEORGII METOCHITÆ Diaconi, Allatius de Georgiis infra pag. 671.

MAXIMI CHRYSOBERGÆ * Monachi Oratio ad Cretenses de Processione Spiritus S. cum Latina Allatii versione claudit volumen secundum Græciæ Orthodoxæ p. 1074-1088. Incipit: βελλόμενόν με ὡ ἄνδρες κλητές. Non putem ab hoc diversus fuit Maximus ille qui Nilum Darnylæ adversarium & Græcorum dogmatum contra Latinos propugnatores est expertus circa A. C. 1400. ipse variarum Epistolarum ad Constantinopolitanos aliosque Christianos auctor. Vide Volum. VIII. pag. 770.

JOANNIS CUBOCLESII Orationem de Processione Spiritus S. citat Nic. Comnenus pag. 306. prænot. mystagog. Is Georgio Trapezuntio æqualis, sæculo decimo quinto scripsit.

Sub sæculi tertii decimi initia clarus NICETAS Thessalonicensis, de cujus dialogis (ex de processione Spiritus S. dixi Volum. VI. pag. 434. Confer Stephani de Altimura Panopliam adversus schisma Græcorum pag. 323. seq. & Allatium libro de processione Spiritus Sanctus pag. 618. 619.

VIII. DEME-

* De Luca Chrysoberge supra p. 330.

VIII. DEMETRIUS ὁ κυδώνη, ut in Codicibus MSS. Cæsareis, Regis Christianiff. & Coisliniano & apud Cantacuzenum IV. 16. Δημήτριος ὁ Κυδώνη, & IV. 39. παρόντι & Κυδώνη, videtur ita cognomine potius appellatus quam *Cydonius* à Cydonia Cretæ in qua commoratus sit ut visum Lambecio lib. V. p. 185. Ob similem causam ab aliis dictus Theffalonicensis a) vel Byzantinus: corrupte Verderio *Sydon* & Jo. Jacobo Frisio atque Possævino *Sidonius*. b) Joannem Cantacuzenum, cui Imperium gerenti carus ac familiaris fuerat, A. 1355. una cum Nicolao Cabasila comitatus est, cum ille purpuram monastico habitu permutaret. Postea *Mediolanum venit*, Volaterrano teste, *ubi litteris Latinis pariter & Theologia operam dedit*. Postremo revertens in Creta substitit, *ubi erogatis in pauperes bonis in quodam ibi Cænobio persanctæ, citra tamen professionem vixit*. Superfuit adhuc A. 1384. cum Manuel Palæologus habenas capeffivit Imperii, & ad illum Imperatorem litteras dedit. *Niphonem* Hieromonachum eundem esse cum hoc Demetrio, notavit Clariss. Caveus parte secunda Histor. literariæ scriptorum Eccles. ad A. 1357.

Ex ejus scriptis exstant. 1) *Epistola* ex quibus una ad Nicephorum Gregoram & altera ad Philotheum Patriarcham (qui ab A. 1362. ad 1376. fuit) CPolitanum edita est Græce & Latine à V. C. Joanne Boivino ante tomum primum Historiæ Nicephori Gregoræ. Paris. 1702. fol. Duas ad Philotheum MStas in Codice Regio 1334. memorat Labbeus p. 99. Bibl. novæ MSS. Alias XXX. servat Biblioth. Coisliniana p. 428. seq. decem ad Manuelem Imperatorem, tres ad Cabasilam, tres ad Georgium Philosophum, duas ad Caloferum, singulasque ad Despotam, Protosebastum, magnum Domesticum, Oeneotem, & scribas Imperatoris, præterea singulas ad Isidorum Glabam Episc. Theffalonicensem, Alexium Casandrenum, Prochorum fratrem, Phacrasam magnum primicerium, Astram & Afanam. Unam denique sine inscriptione. Est etiam in Bibl. Regis Galliæ teste Labbeo p. 296. Bibl. novæ MSS. Epistola pro Caucadeno Theodoro, ad quendam qui plurimum poterat apud Imperatorem. Alias tredecim MStas servat Bibliotheca Cæsarea, dignas supplemento.

Ccc

Corpo-

a) ὁ δὲ πρὸ Θεσσαλονίκης, in Codice MSS. Epistolar. Cæsareo apud Lambecium lib. V. p. 184. Sic & Volaterranus lib. XV. commentar. Urbanor. *Demetrios Cydonius Theffalonicensis vir doctus æque ac sanctus, Græca Latinaque facundia præditus*. Sed Allatio p. 856. de consensu utriusque Ecclesiæ, est Byzantinus.

b) Vide Lambecium lib. I. p. 145.

Corporis Historiæ Byz. inseri iudice Lambecio V. p. 184. ex quibus novem sunt datæ ad Manuelem Palæologum Imp. (qui fuit ab A. 1384. ad 1419.) cæteræ singulæ ad Chium Medicum, ad magnum Chartophylacem, Joannem Tarchaniotam & Despotam Theodorum. Illæ novem ad Manuelem Imp. habentur etiam in Codice Barocciano 90. Nescio noſterne Cydo ſive Cydones intelligatur, ubi inter MSS. Iſaacii Voſſii memorari videas Gabrilopuli ad Cydonem & Cydonis ad Gabrilopulum Epiſtolam, cum canonibus ad captandas umbras æquales & inæquales. In Catalogo Bibl. Leidenſis p. 397.

2. *Monodia* ſive comploratio *Ἐπὶ τοῖς ἐν Θεσσαλονίκῃ πεισῶσι* de civibus qui diſſidio, ſeditione ac tumultu inſtino Theſſaloniciæ A. C. 1343. ſub Imperio Joannis Cantacuzeni perierunt. Græce & Latine exſtat inter ſcriptores poſt Theophanem in Corpore Hiſtoriæ Byzantinæ p. 385--392. edente Franciſco Combeſiſio Pariſ. 1685. fol. De illo tumultu Gregoras XIII. 10. & Joannes Cantacuzenus ipſe III. 24.

3. *Συμβουλευτικός* *Oratio ad Græcos deliberativa*, de periculo quod à Turcorum potentia & odio illis tunc imminebat, & de modis hoc averrendi illique occurrendi per concordiam cum Latinis, eorumque ſubſidium, nec non per fortem conſtantiam & cautam virtutem. Scripta hæc Oratio poſtremo Romam Imperatore eſt Joanne Palæologo, non Manuelis F. ut viſum Combeſiſio p. 1281. quem ſequuntur Bibliothecæ Patrum Lugd. editores T. XXVI. p. 515. D. ſed filio Andronici Palæologi Jo. Cantacuzeni genero, cujus profeſſionem fidei A. C. 1369. Romæ editam ad Urbanum V. exhibet Allatius libro 2. de conſenſu utriusque Eccleſiæ cap. 17. p. 843. ſeq. Græce & Latine. Demetrii vero illam quam dixi Orationem utraque lingua edidit Combeſiſius T. 2. auſtarii novi p. 1221.--1281. Incipit: *πρῶτον μὲν ὁ ἄνθρωπος*. Latine ex Combeſiſii verſione exſtat T. XXVI. Bibl. Patrum, Lugd. p. 515.

4. *De Callipoli*, clauſtro Cherſonneſi & Thraciæ, (quam A. 1357. jam a Turcis captam c) non diu poſt virtute aliorum Græci receperant) non tradenda Murati eam pro pace petenti. Incipit: *ἔδει μὲν ὁ ἄνθρωπος*. Græce & Latine in T. 2. auſtarii novi Combeſiſiani p. 1284.--1318. Et Latine T. XXVI. Bibl. Patrum p. 523.

5. *Περί*

c) Vide Io. Leunclavii pandectas Turcicos ad illum annum.

5. Περὶ τῆς καταφρονεῖν τὸν Θάνατον*, *de morte contemnenda oratio*, quam Latine vertit *Raphaël Seilerus* Augustanus, & ex Jo. Jac. Fuggeri Bibliotheca cum Hermiae irrisione primum edidit Græce & Latine Basil! 1553. 8. Incipit: τὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸν. *Hieronymus Wolfius*, qui A. 1577. notas addidit, testatur in Codice Bibl. Fuggerianæ existisse libellum ejusdem argumenti auctore *Nemesio*, Νεμεσίῳ λόγῳ ὡς ἀλογῶς ἐστὶν ὁ Θάνατος φόβος, e quo magna pars hujus orationis sit transcripta usque ad verba p. 485. τοσαῦτα ἡμῖν εἰρησώ. Continet autem præter hoc, quod promittit titulus, insignia argumenta pro confirmanda animorum immortalitate, & egregias adhortationes ad vitam ita instituendam, ut ne bestiarum more si vixerimus, non communem cum bestiis interitum in morte, sed graviora post mortem supplicia horrere cogamur. Utor editione, quæ lucem vidit Basileæ 1577. 8. in fasciculo scriptorum d) cui titulus est: *Doctrina recte vivendi ac moriendi*, & qui prelo iterum subjectus fuit ibidem 1586. 8. Cum *Ænea Gazæ* olim editam elegantem & Philosophice Christianam diatriben vocat *Barthius* pag. 3000. Adversar. respicit autem editionem Tigurinam A. 1559. fol. ubi inter Theologorum Græcorum veterum Orthodoxorum scripta *Conrado Gesnero* curante edita occurrit post *Canones Apostolorum*, *Ignatii Epistolas*, *Athenagoræ Apologiam* & librum de resurrectione atque *Theophrastum Æneæ Gazæ* Græce & Latine cum *Seileri* versione, subjunctam habens *Hermiæ irrisionem* & *Agapeti paræneticum*.

6. *Homilia in S. Laurentium*. Incipit: οἱ σώφρονες τῶν ἐρασῶν. MS. in Codice Barocciano XC.

7. *Homilia alia*, cujus initium: τοῖς ὑπὲρ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν. MS. in eodem Codice.

C c 2

In

* In Codice Cæsareo inscribitur: Δημητρίῳ τῷ Κυδωνίῳ λόγῳ ὅπως ἀλογον τὸ τὸν Θάνατον δεῖσθαι, ἀποδεικνύων. Lambec. V. p. 210.

d) Scripta cætera sunt: 1) Pars Theæteti *Platonis* cum *Adolfi Occonis* versione Latina. 2) Libellus *Aristoreli* tributus de virtutibus cum versione Iustii Velsii. 3) *Georgii Gemisti Plethonis* liber de virtutibus quatuor, cum versione *Adolfi Occonis* & commentario Anonymi, quæta *Hieron. Wolfium* esse constat, nec non Virtutum exactiore divisione per *Simonem Grynæum*. 4) Ex *Nemesii* libro de natura hominis capita de voluptate & ægitudine, cum versione *Nicassii Ellebodii*. 5) *Platonis* *Antiochus* cum ejusdem *Hieron. Wolfii* versione & notis, qui non dubitavit post quinque alios interpretes hunc libellum de integro transferre.

8. *Solutio argumentorum quorundam circa incarnationem CHRISTI.* MS. in eodem Codice. Incipit: τὰ δὲ ἀνωτέρω πρὸς τὸτο.
9. *In Pentecosten, de Spiritu S.* Incipit: οἱ μέγα τὰς γενναίας ἀγωνιστὰς εἰσιότες. Meminit Allatius de consensu utriusque Ecclesiæ p. 857. Sermones in Pentecosten Gesnerus memorat p. 195. Bibliothecæ.
10. *In Annunciationem B. Virginis,* homilia quæ incipit: ὅσαι τῶν πόλεων ἐξελονταί τοῖς βασιλεῦσιν. MS. in Codice Barocciano 90. Oxoniæ in Bibl. Bodlejana & in Bibl. Cæsarea, nec non in Regis Galliæ & Codice Coisliniano CCCXV. fol. 591. ubi notatur, eam non legi in Ecclesia, sed ab ea improbari ἔμην ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνωσκόμενον. Διὰ τὸ τῇ καθολικῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἀποδοκιμασθῆναι.
11. *Proæmium,* cujus initium: ὅσοις ὁ θεὸς ἀρχὴν ἐτέρων καὶ βασιλεύων. MS. in Bibl. Coislinianæ eodem Codice p. 701. Proæmia duo in Chrysobullum monasterii in Didymoteicho MS. Regis Galliæ Cod. 1759. teste Labbeo p. 83. Bibl. nova MSS. & 296.
12. *Ad Barlaamum* Hieracensem ab A. 1342. Episcopum (non ab A. 1303. ut Canisius) de processione Spiritus S. cum Barlaami responsione ex MS. Codice Bavarico edidit Latine H. Canisius T. VI. Læction. Antiquar. Ingolstadt. 1604. 4. unde recusa est T. XXVI. Bibl. Patrum Lugd. 1677. p. 10. Incipit: Cum olim tu partibus nostris dimissis. Confer Bzovium ad A. 1332. num. 5.
13. *Liber contra Gregorium Palamam,* in quo illius errores ex commentariis illius excerptos digere refellitque. Edidit Græce cum versione sua & notis Petrus Arcudius in opusculis aureis Theologorum Græcorum, Rom. 1630. 4. recusus ibidem 1671. 4. Etiam Joannis Cyparissiotæ libri octo contra Palamam in Codicibus quibusdam tribui solent Demetrio Cydonio.
14. *Liber de Processione Spiritus S.* adversus Maximum Planudem in capita duodecim distributus, prodiit Græce & Latine in eadem Arcudii collectione, una cum aliis scriptis quibusdam Jo. Vecchi, Bessarionis Cardinalis, & Maximi Planudæ.
15. *Alius liber ejusdem argumenti* divisus in capita XLI. & rogatus amici cujusdam compositus. Incipit: Πρὸς πολλῶν τῆς σῆς φιλομαθείας. MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium V. p. 183.
16. *Alius liber ejusdem argumenti* pro S. Thoma Aquinate adversus elenchos Nicolai Cabasilæ. Meminit Allatius lib. 2. de consensu cap. 18. §. 5. qui etiam observat laudari a Gennadio resp. ad VI. syllogismum

mun Marci Ephesii contra Latinos. Incipit: ἡ μὲν κατὰ Λατίνων προθυμία ἔστω. Occurrit etiam MS. in Codice Barocciano 90. & in Bibl. Cæsarea, una cum Epistola Demetrii Cydonii ad amicum communicari sibi illud opusculum petentem, quæ incipit: τὴν μὲν ἔστω αἰτίαν εἰ βέλαι μάθῃν. Ut testatur Lambecius loco laudato.

17. Nescio præterea ubi exstent Demetrii Cydonis *Dialogi* Possevino memorati T. I. Appar. Sacri pag. 419.
18. *Contra Eunomium, de Divinitate Filii*, quod laudat Volaterranus lib. XV. Commentar. Urban. & fuit in Bibl. Scorialensi.
19. *Liber de vita doctrina & miraculis Thomæ Aquinatis.*
20. *Chronographia sacra compendium & Genealogia Christi*, Servatoris nostri ab Adam usque ad ejus Adscensionem, arbore successionum expressa, quæ memoratur in Alexandri Barvoëtii Catalogo MSS. Bibl. Scorialensis, & incendio illius Bibliothecæ A. 1671, periit.

Græce vertit è Latino

21. *Richardi* Florentini, Monachi Dominicani clari circa A.C. 1300., *Confutationem Alcorani Muhamedici*, quam cum Latina versione Bartholomæi Piceni edidit Theodorus Bibliander in Syntagmate Scriptorum Anti-Muhamedanorum, Basil. 1543. fol.. Recusa Romæ 1606. 8. memoratur in Catalogo Bibliothecæ Barberinæ p. 322. Vide, si placet, quæ de hoc opere dixi Volum. VI. hujus Bibl. p. 691.
22. Etiam *Alcoranum* ipsum in Græcam Linguam transtulisse fertur Demetrius apud Gesnerum in appendice Bibliothecæ, edita Tiguri A. 1555. fol.
23. Ex *Augustini* sermonibus capita quædam transtulisse, Gesnerus & alii memorant.
24. *S. Thomæ Aquinatis* summam adversus Gentes.
25. Ejusdem Summæ Theologicæ partem I. & II. MSS. in Bibl. Vaticana & Cæsarea.
26. Librum *de contemptu mundi.*
27. *Anselmi* Cantuariensis librum de processione Spiritus S. contra Græcos. Incipit: οἱ μὲν τὰς γενναίας ἀγωνίας ἐπισιόντες. Meminit Allatius p. 857. de consensu.
28. Ejusdem *Anselmi* Epistolam de tribus quæstionibus, æ præsertim de

fermento & azymō, ad Valerianum sive Walcraunum, Nurem-
burgensem Episcopum. Incipit: *εἰδότε βραχέα λέγω*. Meminit
Allatius loco laudato.

ALII * DEMETRII,

circiter centum.

Demetrius *Adramytenus*, Grammaticus infra, Ixionⁱ
Demetrius *Aeolicus* de quo Strabo lib. X.

Demetrius *Alabaldus*, ex quo excerpta de notis ponderum & mensurarum
edidit Dionysius Gothofredus in Auctoribus Latinæ Linguae pag.
1526.

Demetrius *Alexandrinus* Mathematicus cujus *γεωμετρικὰς ἐπιστάσεις* laudat
Pappus Alexandrinus p. 95. Idem fortasse quem de quaternario
numero allegat Plinius XXVIII. 6.

Demetrius, Sophista *Alexandrinus* Favorini amicus, Galeno laudatus
Peripateticus de quo Menagius ad Laërtii, V. 84. Hic fortasse
auctor libri *πρὸς ἑρμηνείας* qui fertur sub nomine Demetrii Pha-
lerii ut notavi lib. 4. c. 31. Ejus *τέχνας ῥητορικὰς* Laërtius loco
laudato memorat.

Demetrius, *Alexandrinus* Episcopus ab A. C. 190. ad 231. qui cyclum Pa-
schalem & jejunia Ecclesiæ suæ tradidit, de quo Photius Cod. 118.
Eutychius & alii: ex recentioribus Jobus Ludolfus ad historiam
Æthiopicam commentario p. 383. & 437. seq. atque Eusebius Re-
nandotus in Historia Patriarcharum Alexandrinorum p. 20. seq.

Demetrius *Amisenus* in Sidena Ponti regione, Ratheni F. Mathemati-
cus quem laudat Strabo XII. p. 548.

Demetrius *Amphipolites*, Platonis discipulus. Laërt. III. 43. & 46.

Demetrius *Anagnostes* cujus Grammatica Græca MS. Florentiæ in Biblio-
theca monasterii S. Mariæ, in Codice decimi quarti sæculi.

Andreas Demetrius recentis ætatis scriptor qui Belgica Lingua scripsit:
der Grieken opganck en oderganck. Dordraci 1599. 4. Res
gestas ducum veterum Atheniensium & Lacedæmoniorum usque
ad Alexandrum Magnum persequitur, quales à Cornelio Nepo-
te, Plutarcho & aliis vetustis scriptoribus traduntur.

Deme-

* Demetrios varios collegerat ante me Io. Ionsius lib. 2. c. 18. & Menagius ad Laërtium
lib. V. sect. 83. seq. quarum observatis plura mea adjunxi.

- Demetrius *Antigoni* citatur á Stephano Byz. in κύριον.
- Demetrius *Apameus* sive *Apameensis*, Medicus Cœlio Aureliano pluribus locis laudatus, qui ejus πρὸς σημείων citat lib. V. cap. 9. de morbis chronicis.
- Demetrius *Dianæ* servus *architectus* templi Ephesini, cujus mentio apud Vitruvium præf. libri septimi.
- Demetrius *Aspendius* Apollonii Solensis discipulus, Peripateticus. Laërt. V. 83.
- Demetrius *Attaleus* sive *Attalensis* Medicus quem laudat Cœlius Aurelianus II. 2. de morbis chronicis, & ejus *librum signorum* III. 18. acut.
- Demetrius *Bithynus* Diphili F. Panætii Stoici discipulus. Laërtius V. 84. Ejus Epigramma in Myronis bovem, Anthologiæ lib. IV. cap. 7.
- Demetrius *Bithynus* Medicus laudatus Galeno IV. 7. de compositione medicam. secundum genera.
- Demetrius *Byzantius* scriptor librorum de Poëtis & Poëmatibus, Peripateticus, de quo Vossius in Hist. Græcis & Menagius V. 83. ad Laërt. Hunc Jonsius lib. 2. c. 18. pag. 209. putat esse Demetrium Peripateticum, de quo Plutarchus in Catone minore pag. 791. 793. Harduinus vero Demetrium quo usus est Plinius libro 17.
- Demetrius *Byzantius* qui libris XIII. scripsit Gallorum διαβασις sive expeditionem ex Europa in Asiam, & aliis libris VIII. Antiochi & Ptolemæi gesta Libyæque sub ipsis administrationem. Laërt. V. 83.
- Demetrius *Calatianus*, quem de terræ motibus scripsisse ait Strabo lib. 1. p. 60. de Asia & Europa libros XX. Laërt. V. 83.
- Demetrius *Cantacuzenus* qui manu sua scripsit Codices aliquot Græcos circa A. 1474.
- Demetrius *Cartageniensis* Rhetor antiquissimus. Laërt. V. 83.
- Demetrius *Chaleedonius* in proverbialia Sålomonis MS. Labbe p. 79. & 386. Bibl. nova MSS.
- Demetrius *Chalcotondyles* Grammaticus A. C. 1510. octogenario major defunctus Mediolani.
- Demetrius *Chartophylax* ad Novellas Leonis & Constantini citatur à Nic. Comneno p. 382. prænot. mystagog.
- Demetrius *Chlorus*, Grammaticus qui citatur à Sexto Empirico lib. 1. contra Mathematic. sect. 84. & ab auctore scholiorum ad Nicandri theriaca.

Deme-

Demetrius Chomatenus, Bulgariæ Metropolitæ paullo ante captam A. 1204. à Latinis CPolin clarus, cujus responsiones quædam de jure Canonico exstant in Jure Græco Romano lib. V. de gradibus cognationis p. 311. ad interrogata Constantini Cabasilæ Metropolitæ Dyrrhaceni pag. 316. & de matrimonio cum consobrina ejus, quam quis antea vitaverit, ad Stephanum fratrem germanum, p. 410. Responsa ad Solitarium citat Nic. Comnenus p. 248. prænot. mystagog. qui in præf. virum Jurisconsultissimum appellat.

Demetrius Chrysoloras.

Tres, Chrysoloras cognomine, eodem fere tempore fuisse notandum est (ut docet Allatius contra Creyghtonum p. 3. seq.) Manuelem, Demetrium & Joannem. *Manuel* * scriptore Paulo Jovio in elogiis, post septingentos annos in Italiam Græcas literas reportavit, & Byzantio emissus à Joanne Imperatore, Europæ Reges adivit, pereunti Græciæ maturam opem imploraturus; Sed Græcia præsentī metu liberata, quod Tamberlanus terror Orientis Bajezetem Ottomannum vivum cepisset, in Italia pedem sistit, & Venetiis primum, & mox Florentiæ, Romæque, ac demum vocante Galeatio Principe, Ticini Græcarum literarum ingentibus præmiis studium excitavit, tanta felicitate, ut ex ejus Schola summæ laudis ingenia prodierint. Inter quæ fuerunt Leonardus Aretinus, Franciscus Barbarus, Pallas de Noferi, Strozzius Franciscus, Gvarinus Veronensis, Philolphus & Poggius. His adde Nicolam Nicolum, Petrum Paulum Vergerium, Albertum Rubeum, Leonardum Iustinianum, Philippum Ugolinum, Ambrosium Camaldulensem, Andream Dominicum Florentinum, Antonium Corbinellum, Jannoctium Manettum, sive ut eum vocat Leander Albertus, Janettum Manettum. Postremo cum Constantiæ Synodus ad tollendum Pseudo-Pontificium controversiam indicta, tantum spectaculi cupidum

* Hujus Manuelis Chrysoloræ elogium in Roberti Creyghtoni præf. ad Synodum Florentinam Silvestri Syropulj, qui Sect. 2. c. 7. Manuelis etiam meminit, licet in Latina versione *Michaël Chrysoloras* exhibeatur. Videndi præterea Isaacus Bullart Acad. des sciences T. I pag. 265. Paulus Freherus theatro Virorum doctorum p. 1423. seq. & Viri Clarissimi qui Historiam Concilii Constantiensis tradiderunt Latine quidem Hermannus ab Hardt prolegom. p. 10. seq. & Gallice Jacobus Lenfant lib. 2. p. 125. Andreæ Iuliani oratio dicta in Chrysoloræ funere & edita ab eodem Lenfantio ad calcem Poggianorum p. 327. Idem denique Hermannus ab Hardt in memoria Chrysoloræ Byzantini, qui A. 1390. Græca studia in Occidente suscitavit primus; & Wesseli Groningenfis, Helmst. 1718. 8.

pidum excivisset, Constantiæ interiit, ibique tumulatus est in Prædicatorum Monasterio ante Aram, cujus legitur hoc Epitaphium: *Manuel Chrysoloras Miles Constantinopolitanus ex vetusto genere Romanorum. Qui cum Constantino Imp. migravit, Vir doctissimus, prudentissimus, optimus, qui tempore Generalis Concilii Constantiensis diem obiit ea existimatione, ut ab omnibus sacerdotio dignus haberetur, die XV. April, conditus est Anno MCCCCXV,*

*Ille ego ** qui Latium prisca imitatur artes*

Explosis docui sermone ambagibus, & qui

Eloquium magni Demosthenis & Ciceronis

In lucem retuli Chrysoloras nomine notus,

Hic situs, emoriens peregrina sede quiesco.

Huc me Concilii deduxit cura, trium dum

Pontificum Ecclesiam vexaret schisma per orbem.

Roma meos genuit maiores, me bona tellus

Byzantina tulit, cineres Constantia servat.

Quo moriare loco, nil refert. Undique cælum

Panarumque locus mensurâ distat eadem.

Notat Jovius, nulla opera præter *Artis Grammaticæ Regulas*; † gravioris doctrinæ monumenta reliquisse. Ego ipsius *comparationem veteris & novæ Romæ*, nec non *Epistolas*, alteram ad Joannem Chrysoloram, alteram ad Demetrium Chrysoloram, Græce scriptas elegantissime, editasque a Petro Lambecio in postrema Codini impressione de Antiquitatibus Constantinopolitanis, Paris. 1665. fol. nec non *tractatum de processione Spiritus Sancti* contra Græcos, brevem, sed satis acutum & solidum legi. Incipit: *Ἐωμαιοῖς γεγενημένος ὁ μακάριος Πάυλος πρὸς τὸ ἅγιον Πνεῦμα* & *Φησὶν*. His adde *Versionem Græcam Liturgiæ S. Gregorii Papæ*, de qua infra p. 700

Alius est *Joannes Chrysoloras*, ad quem exstant *Epistolæ Manuelis Chrysoloræ*, & *Nicephori Gregoræ de Ecclipsibus Solaribus*; cujus illud est principium: *Τὴν μὲν παροιμίαν, αἰεὶ τι λιβύη, φάσκειναι*. An aliquid scripserit, clam me est. Et forte ille est, cujus meminit Georgius Phranza non sine laude; quamvis addat, eum sententiarum Barlaami, Monachi Calabri sectatorem, a Gregorio Palama fuisse oppressum, lib. 1. cap. 12. *Quod Joanni Chrysoloræ eadem sentienti, dicendique ac disputandi similiter bene perito perinde fecit*. Et supra de Calabro scripserat: *Persuasibilia verba, & nugæ Calabri Palamas veluti aranearum telas discussisse*. Et si quæ

D d d

de

** Horum versuum auctor Æneas Sylvius. † Confer quæ notavi Volum. VI. p. 484.

de Joanne dicit Protovestiaris, ad Manuelem referat Jacobus Pontanus. Hic Joannes socer fuit (non Emanuel Chrysoloras, ut Vossio & aliis persuasum) Francisci Philelphi viri clarissimi. (Vide Giornale de' letterati d'Italia T. XIV. p. 319. lqq.) Ad eundem Joannem Epistola Michaelis Apostolii CPoli data, MS. in Bibl. Cæsarea.

Tertius est *Demetrius* Chrysoloras, φιλόσοφος, καὶ περὶ τὴν ἀστρονομικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰς ἢ καὶ φίλος ἔσσοφῶ βασιλέως Μαινῆλ, Philosophus & Astronomica scientiæ operam navans, alio etiam nomine sapientiæ Imperatoris Manuelis pernecessarius. Hic interrogatus an aliquid sciret ex artis peritia circa futurum, respondit: ὡς ὁ ἑβδομος Παλαιόλογος μέλλει ποιῆσαι τὴν μετὰ τῶν Λατίνων ἑνώσιν, καὶ μέλλει γενέσθαι καὶ πολὺ κακὸν εἰς τὰς Χρυστιανῆς. *Septimum Palaeologum* initurum concordiam cum Latinis, & postmodum magnam calamitatem Christianis maxime exitiabilem futuram. Syropulus sect. 3. cap. 8. Hic Demetrius scripsit *Dialogum* in quo colloquuntur Thomas, Nilus, Cydones, Chrysoloras, adversus *Demetrium Cydonium* † qui pro Thoma Aquina calumiam adversus Nilum Cabasilam strinxerat, incipit: Μέγας μὲν ὁ τῶν ὁμοφύλων κατ' ἡμῶν πόλεμος καὶ πολὺ τῶν ἀλλογενῶν ἰσχυρότερος. Existat & aliter adversus Latinos *dialogus* cujus titulus: ἡ δίκη ἐστὶν ὁρθοδόξοις ἐτέρων ὁρθοδόξων κατηγορεῖν ἐν ἑδρῇ πραγμάτων. Incipit: τί δὲ τὸ κατηγορεῖν ὧ θεοδόξοις, καὶ τίνες οἱ τὰτῶ χρώμενοι. *Item tractatus ex libro Nili contra Latinos de processione Spiritus S.* qui inscribitur: κατὰ Λατίνων λόγῳ συνοπτικὸς ἀφ' ὧν ἐποίησεν ὁ ἀγνώτατος Νῆλῳ ἀρχιεπίσκοπῳ Θεσσαλονίκης ἡ καὶ τὰς λύσεις καὶ τὰς τῶν ἐναντίων ἐκτάσεις καὶ τὰς συλλογισμὰς αὐτοῖς ὁρήμασιν ἀποδεικνύς ἐν συντόμῳ κατὰ συλλογισμῶν ἕκαστον. Incipit: ἀρχαία δόξα τῇ ἐκκλησίᾳ. Legitur etiam ipsius in *S. Marii* *Demetrium* laudatio non inelegans, Incipit: Δημήτρε τοῦ γλυκοῦ πατρὸς καὶ θαυμαστὸν ὄνομα. Edita etiam est ejusdem *Epistola ad Barlaamum* Episcopum Giracensem Latina, qua ponens omnia dubia de processione Spiritus S. petit ab eo scire per quas ipse cogitationes ex opinando, quod ex solo Patre Spiritus S. procedit, reversus est ad tenendum, quod etiam ex Filio procedit, foras se ab eodem Barlaamo. Latina facta, mihi enim usquedum Græcam videre non contigit. Epistolæ respondit ipse Barlaamus, & legitur responsio in Bibliotheca Patrum editionis Coloniensis. Legitur

† Antirrheticum Demetrii Chrysoloræ adversus Demetrium Cydonium citat Allatius contra Hottingerum p. 49.

tur præterea Demetrii Chrysoloræ alia *ad Antonium Asculanum Epistola* dubitantem *ὡς ἐπεὶ τὸ ὄν κρεῖττον ἢ μὴ ὄν*, πῶς ὁ Κύριος εἶρη-
κε πρὸς τὸ ἰσθῶς, ὅτι καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ ἔκ ἐγενήθη. Incipit: *Ἀπορίη*
σοι ὡς ἐπεὶ τὸ ὄν ἢ μὴ ὄν κρεῖττον. Hæc Allatius, adversus Creygh-
 tonum p. 3. seq. & de consensu p. 861. Demetrii Chrysoloræ *Epistola*
centum ad Manuelem Palaologum Imp. MStæ in Bibl. Bodlejana. Vide Ca-
 talogum MStorum Angliæ p. 14. Plura de Demetrii hujus Thessaloni-
 censis scriptis, ut de *homiliis*, & de *Epigrammate in Theodorum Despotam funebri*,
 Rob. Gertus in appendice ad partem secundam Historiæ literariæ scrip-
 torum Ecclesiasticorum præstantissimi Cavei, ubi notat illam *disceptatio-*
nem cum Antonio Asculano habitam coram Manuele Imp. de verbis CHri-
 sti *melius esse Juda ut natus non esset*, cum tamen ens non ente præstet,
 Latine exstare ex versione Georgii Trombæ, vulgatam Florent. 1618. 4.

Demetrius *Chytras*, Cynicus tempore Constantii Imp. vide Henr. Va-
 lesium ad Ammiani Marcellini XIX. 13.

Demetrius *Cnidius* citatur à Scholiaste Apollonii.

Demetrius, *Comædiæ* veteris Poëta. Laërt. V. 85. De ejus dramatibus
 dixi lib. 2. c. 22.

Demetrius *Constantinopolitanus*, vide infra, *Pepagomenus*. Etiam inter
 Episcopos CPolitanos ante Constantinum Magnum a quibusdam
 Demetrius memoratur, qui aliis Domitius est, frater ut ajunt vel
 filius Probi Imp. vide Lambecium VIII. p. 215. seq. & Stephanum
 de Altimura p. 181. panopliæ.

Demetrius *Corinthus* versatus Cynicus, cujus mentio apud Lucianum ad-
 versus indoctum p. 388. Idem ut videtur quem patria Sunien-
 sem vocat in Toxari T. 2. p. 51.

Demetrius *Cumanus*, in numo Goltziano.

Demetrius *Cydones*, de quo supra.

Demetrius *Cynicus* Senecæ, Eunapio & aliis laudatus de quo Jo. Jonsius
 III. 7. p. 248. & Godfridus Olearius *ὁ μακαρίτης* ad Philostratum
 p. 163. & quæ dixi lib. 3. cap. 112. Fuere & alii duo Cynici De-
 metrii juniores, supra in *Chytras* & *Corinthius*.

Demetrius *Cyrenæus*, cognomento *σάμνος* sive amphora, Grammaticus,
 cujus meminit Laërtius V. 84.

Demetrius Syncellus, Metropolitani *Cyzicenus*, scriptor Historiæ
 Byz. laudatus à Joanne Scylitza & Cedreno: ex quibus colli-

gas sub Mich. Paphlagone floruisse medio sæculo XI. Ejus expositionem de Jacobitarum & Chatzizariorum hæresi Græce & Latine edidit Combefsius T. 2. Auctarii novi p. 261. Latine exstat T. XII. Bibl. Patrum Lugd. p. 813. Ejusdem de nuptiis prohibitis, Græce & Lat. in Jure Græce Rom. lib. VI. p. 392. Responsum de eo qui uxorem occiderat, citat Nic. Comnenus p. 278. prænotionum mystagog.

Demetrius Diaconus qui in monte Atho libros Græcos manu sua descripsit circa A. C. 1432. Vide Clariss. Montfauconi Bibl. Coislinianam pag. 113.

Demetrius Thessalonicensis *Diaconus* CPol, cujus Epistola ad Philippum Melanchthonem (quem præceptorem suum appellat) data Anno. 1519. legitur in Martini Crusii Turco Græcia lib. IV. pagina 263. Idem p. 264. testatur per hunc Demetrium missam fuisse Græcam versionem Augustanæ Confess. compositam à Melanchthone ad Joasaphum Patriarcham CPol.

Demetrius Dianæ servus, de quo Vitruvius VII. 1.

Demetrius Ephesius Eupatoris F. in numo Goltziano.

Demetrius Epicureus Protarchi Bargyleitæ discipulus, patria Lacedæmonius laudatus Straboni, aliisque: de quo dixi ad Sextum Empiricum pag. 161.

Demetrius Erythraeus tempore Luculli & Mithridatis Grammaticus, Laërt. V. 84. Svidas in *Τεχνικῶν*. Mox apud eundem Laërtium V. 85.

Demetrius Erythæus alter memoratur *ποικιλογράφος ἀνδραγωγῶν*, quem historica & rhetorica ait scripsisse.

Demetrius Eucerus Antiochi Gripi filius, Rex Damalci, de quo Josephus.

Demetrius Eurydemi Bactrianorum Regis F. de quo Strabo lib. XI.

Demetrius Gadarensis Pompeji libertus, in cujus gratiam post Hierosolyma occupata Gadaram instauravit ut narrat Josephus lib. 1. de bello Judaico cap. 5. Meminit illius Seneca de tranquillitate c. 8. & Plutarchus in Catone Uticensi.

Demetrius Gemistus Diaconus, magnæ Ecclesiæ CPol. protonotarius cujus *διάταξις* sive ordinem ordinationum & liturgiæ Patriarchalis in Ecclesia CPol. Græce & Latine exhibet, atque eruditis notis illustrat Isaacus Habertus in Pontificali Græcorum. Paris. 1643. fol. Lau.

Laudatur, Cangio, teste in libro Sacramentorum Ecclesiæ Græcæ, Cod. Reg. 2411.

Demetrius Grammaticus Tarsensis apud Plutarch. de Oraculor. defectu, p. 417. Alios vide in Ixione, Magnete, Scepsio, Trœzenio.

Demetrius cognomento γεωφικὸς egregius pictor. Laërt. V. 83.

Demetrius Hypatus ad quem Theodori Studitæ Epistolæ.

Demetrius Jamborum Poeta amarulentus, Laert. V. 85.

Demetrii, qui Joannis Despotæ seu Principis Moldaviæ scriba fuit, Epistola ad Joasaphum Patriarcham CPol. post A. 1550. scripta legitur in libro quarto Turco Græciæ Martini Crusii.

Demetrius Ixion, Adramytenus e Mysia Grammaticus, de quo viri docti ad Laert. V. 84.

Demetrii καταβαλὲς ἱερὸν. Clemens Alex. p. 36. protreptici.

Demetrius Laco. supra, Epicureus.

Demetrius Romanus genere, patria Lampenus ex Lampe Asiæ, qui ad Manuelem Comnenum misit scriptum in quo Arii sententiam propugnabat. Vide Joannem Cinnamum libro IV. p. 273. seqq. edit. Cornelii Tollii, & Allatium de consensu p. 689.

Demetrius Lentares qui aliquot Codices Græcos manu sua descripsit circa A. 1475.

Demetrius ad quem Libanii Rhetoris Epistolæ.

Demetrius Magnes, pro quo apud Dionysium Halicarnass. in Dinarcho T. 2. p. 112. editur Δῆμος ὁ Μάγνης, scripsit περὶ συνωνύμων πόλεων, teste Plutarcho in Demosth. Stephano Byz. in ἀλαβίων, Harpocrate & Svida in μεθώγη. Ejusdem περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, in quibus Callimachi πίναξι usus fuerat, laudant idem Harpocrate in ἰσᾶ, Laertius, Athenæus &c. Vide Vossium de Historiis Græcis, Meursium in Bibl. Græca & Jonsium de scriptoribus Historiæ Philosophicæ, Menagium p. 225. ad Laertium.

Demetrius Martyr Thessaloniciæ sub Maximiano, cujus memoriam recolunt Græci & Latini VIII. Octobr. De illo Photius Cod. 255. & plura Græcorum scripta quæ laudavi Volum. IX. pag. 71. seq. Omitto alios Demetrios martyres minus celebres, quorum memoria tamen in Martyrologiis vel Menologiis 25. Jan. 1. 8. 12. 21. 30. April. 6. 11. 25. 29. Maj. 18. Jun. &c.

Demetrius Mathematicus. Supra in Amiseno, & Alexandrino. Ex his est qui de quaternario numero scripsit teste Plinio XXVIII. 6.

D d d 3

Deme-

- Demetrius Medicus**, supra in *Apameensi*, *Attalensi*, *Bitumno*.
- Demetrius Marci Antonini Imp. archiater** cujus mentio apud Galenum lib. 1. de antidotis c. 1.
- Demetrius Megasthenes Siculus**, postea à Dolabella patrono suo P. Cornelius dictus, cum quo vetustum hospitium magnamque familiaritatem sibi fuisse testatur Cicero XIII. 36. ad familiares.
- Demetrius Milesius** in veteri Inscriptione apud Gruterum pagina DCCCCII.
- Demetrii Moschi Laconis de Helena & Alexandro** poema Græce, & Pontico Virunio interprete Latine in 4. Hic sæculo decimo quinto vergente vixit, Grammaticus Orator & Poëta non contemnendus. Vide H. Stephanum de infidis Græcæ Linguae Magistris p. 143. & 151.
- Demetrius Nauplii Dux** circa A. 1461. ad quem Georgius Amyrutzius scripsit adversus Synodum Florentinam. infra, p. 818.
- Demetrius Neronis principatu** à tota seplasia accusatus apud Consules ob caritatem annonæ illatam. Plin. XXXIII. ult.
- Demetrius Nicanor Rex**, de quo Josephus.
- Demetrius Odessenus**, qui scripsit de rebus Odessi patriæ suæ in Ponto Civitatis. Steph. in Ὀδησσός.
- Demetrius Pepagomenus** de podagra, arthritide & id genus morbis ad Mich. Palæologum (qui ab A. 1282. imperitavit) liber Michaeli Psello ab aliis tributus, MS. inter libros II. Vossii, Lugduni Batavorum. Prodiit Græce Paris. 8. & cum latina versione ibid. 1558. 8. apud Guil. Morellum. Gallice etiam Federico Jamotio interprete & ex Gallico Latine à Jo. Borgezio Belga, Audomari 1619. 8. Alius **Demetrius Pepagomenus** qui Codicem MS. Græcum de re accipitraria, qui exstat in Bibl. Laurentiana Florentiæ, scripsit A. 1454. teste celeberrimo Montfaucono p. 98. palæographiæ Græcæ. De ejus Hieracosophio dixi lib. 1. cap. 25. §. 6.
- Demetrius Ciceroni V. de fin. c. 19.** in quibusdam Codd. *Phalericus*, aliis *Phalereus* à Phalero Atticæ, discipulus Theophrasti, Athenarum princeps doctrina & eloquentia clarissimus de quo dixi lib. 3. cap. 11. & de libro περὶ ἐμπνεύσεως qui sub ejus ambulat nomine, & rectius fortasse refertur ad Demetrium Alexandrinum, lib. 4. c. 31. Plura de hoc Demetrio Phalereo etiam Laertius lib. V. 75. seq.
- Demetrius Phalereus** interpres Nicandri Stephano Byz. laudatus in *ῥεῖν*.

ῥόπη, nisi vocabulum *Phalereus* est glossema, ut visum Jonsio p. 210. & Demetrius Chlorus intelligendus.

Demetrius Phallyræus CPolitanus, vir doctus, qui Romæ vixit circa A. 1654.

Demetrius *Pharius* quem præter Strabonem p. 315. & Polybium lib. VII. laudat Plutarchus Arato p. 1059. D.

Demetrius Physicus allegatur à Plinio Hist. VIII. 17.

Demetrius pictor, Laert. V. 83.

Demetrius Platonis discipulus, supra in Amphipolite.

Demetrius *Platonicus* junior de quo dixi lib. 3. c. 3.

Demetrius Poeta cujus hosce versus memorat Laertius V. 85.

Ζῶν ἀτιμήσαντες δόποφθίμενον ποθέεσι
καὶ ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο καὶ δπνός εἰδώλειο
Ἄστρα νῆκ' ἐπῆλθεν ἔρην δ' ἐσήσατο λαός.

*Contemnunt vivum, quem mox post funera quarent,
Et super exanimi nonnunquam umbra atque sepulchro
Contendere urbes ample, populique potentes.*

Demetrii Poliorcetæ vitam scripsit Plutarchus.

Demetrius ὁ πύκτης, pugil, ἐν τῷ περὶ διαλέκτου citatur ab Etymologia magno in μάλωψ.

Demetrius *Rasbeni* F. supra in Amiseno.

Demetrius Raules Cabaces. Ejus Epistola ad filium Manuelem Græce & Latine edita ab Allatio contra Creyghtonum p. 617. seq. differens de gente Metochitarum, ex Gemisti Plethonis Philosophi testimonio. Citat etiam Georgii Pachymeris Historiam.

Demetrii *Sagalassensis* Παρθονικιά, Lucianus de scribenda historia T. 1. pag. 625.

Demetrius *Salaminius*, cujus apud Stéphanum Byz. mentio in καρπασία.

Demetrius *Satyricus*, Tarlensis. Laert. V. 85.

Demetrius *Scepsius* Grammaticus, Cratetis & Aristarchi æqualis, qui τρωϊκὸν διάκοσμον libris triginta enarravit, sæpe laudatus Straboni & Athenæo. Idem auctor *Διγυπῆσι* quæ citat Athenæus lib. XV. p. 680. Fortasse & *Παμφυλικῶν*, quorum meminit Tzetzes ad Lycophronem v. 440. & libri de regibus Judæorum, allegati à Clemente 1. Strom. p. 337. Idem Clemens Demetrii librum secundum

dum Ἀργολικῶν citat in protreptico p. 30. Vide quæ viri docti ad Laetium N. 84.

Demetrius Serbus circa A. 1475.

Demetrius Sguropulus sive Syropulus, ad quem una & altera Theodori Gazæ Epistola lecta Aflatio p. 18. contra Creyghtonum.

Demetrius Megas Siculus, P. Cornelii Dolabellæ libertus, de quo supra ex Cic. XIII. 36. Epist. ad familiar.

Demetrius Smyrnaus Rhetor. Laert. V. 84.

Demetrius statuarius, cujus ex Polemone meminit idem V. 85. Plin. XXXIV. 8.

Demetrius Suniensis. supra, Corinthius.

Demetrius Syncellus. Vide in Cyziceno.

Demetrius Syracusius Diodoti F. in inscriptione Goltziana.

Demetrius Syrus, Ciceronis Magister, teste ipso in Bruto.

Demetrius Tarsensis Grammaticus Plutarcho laudatus lib. de oraculorum defectu. Demetrii Tarsensis σατυρογραφία meminit Laetius V. 85.

Demetrius Thalassius inter ICtos Græcos à Nic. Comneno laudatus.

Demetrius Theffalonicensis Martyr, de quo Photius Cod. 255. supra in Martyre.

Demetrii alii Theffalonicenses duo, de quibus supra, Cydonius & Diaconus.

Demetrius Tornicius qui tanquam ex persona Isaacii Angeli Comneni circa A. 1193. ad quendam Episcopum scripsit de processione Spiritus S. Incipit. τὸ μέγα ἔρωτοβραχίον χαλὲν αὐτὸ ἀνέγραμ-
μα πρὸς τὴν δι' αὐτὸν ἀποκόμισθῆσαι. MS. in Bibl. Regis Christi-
anissimi memorat Allatius p. 705. de consensu utriusque Ecclesiæ.

Demetrius τραγωδιῶν ὑποκρίτης. Hesych. Δημιῦτε. Acroni δαγματο-
ποιός, ad hæc Horatii lib. I. Sat. 10. Demetri, teque Tigelli Discipu-
lorum inter jubeo plorare cathedras.

Demetrius Triclinius clarus ante annos trecentos, cujus exstant Scholia in Sophoclem, de quibus supra lib. 2. c. 17. p. 634. Nec non in Theogoniam Hesiodi. Vide Nesselium parte IV. p. 21. Idem recensuit Empedoclis sphaeram, ut dixi lib. 2. c. 12. §. 9.

Demetrius Trazenius Grammaticus laudatus ab Athenæo p. 139. & ab auctore certaminis Homeri atque Hesiodi.

Demetrii Zeni, Zacynthii Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών, versibus Græcis po-
liticis lucem vidit Venet. 1529. 8.

IX, BESSA-

IX. BESSARIONIS, a) viri magni atque eruditissimi laudes digna Oratione persecutus est Baptista Platina, quæ apud Bzovium ad A. 1472. n. 31-38. legitur. Mihi in præfenti satis est notasse, quod ille patria Trapezuntius & Monachus Ordinis S. Basilii & Archiepiscopus Nicænus Græcæque Ecclesiæ antea promachus, primum studio conciliandi, deinde ubi hoc non videt succedere, Latina dogmata adversus Græcos suos defendendo Romanas partes strenue & constanter sectatus fuit, lummosque ab his tulit honores primus Græcorum inter Cardinales cooptatus A. 1439. ab Eugenio IV. & à Pio II. Patriarchæ CPolitani ornatus titulo A. 1463. * Episcopus præterea Tusculanus constitutus, futurus etiam post Pium II. A. 1664. defunctum Pontifex maximus, nisi parum officiosa ut ajunt Nicolai perotti admissionalis sui morositate b) Cardinalium animos a se alienasset. Diem obiit Ravennæ 15. Nov. 1472. re-dux è Gallia in quam à Sixto IV. legatus fuerat: Romæ ad SS. Apostolos sepultus, ubi A. 1466. vivus & spirans sibi monumentum ** posuit. Vel in purpura mores semper Græcos retinuisse, barbamque prolixam dera-æ tunc ex more gentis Romæ semper objecisse, (quod effigies ejus etiam apud Lambecium c) testatur) & domum ejus patens ac clemens asyllum sapientiæ Græcæ profugæ post expugnatam Cpolin fuisse, Græci ipsi d) celebrant.

E c c

Scripta

a) De Bessarione præter Bzovium & Odoricum Raynaldum, atque in Cardinalium vitis Ciacconium, in promptu est consulere Jovii elogia, Gaddium de scriptoribus non Ecclesiæ Varillæsum libro IV. anecdotor. Florentin. Bullartii Academ. T. 1. p. 9. Boissardi imagines T. 1. p. 136. H. Warthoni auctarium ad Guil. Cavei Hist. literar. scriptorum Ecclesiæ. Hendreichii pandectas Brandenb. &c.

* Bzovius ait hoc factum esse A. 1453. à Nicolao V. Sed malui sequi Raynaldum & alios, qui hoc ad A. 1463. referunt.

b) Menagius in sectionibus Italice editis ad earmen septimum Francisci Petrarchæ p. 10. Svite du Menagiana p. 127. seq. Bernardus Moneta. (de la Mennoye) in Tomo IV. Menagianorum p. 127. seq.

** Apud Lambec. VI. p. 275. & in Monumentis illustrium virorum Gisberti à Zyl. p. 56. *Bessarion Episcopus Tusculanus S. R. E. Card. Patriarcha CPol. nobili Græcia ortus orin- dusque sibi vivens posuit Anno Salutis MCCCCLXVI.*

Τῆς ἑτὶ Βησσαρίων ζῶν ἤνυστα σώματι σῆμα
Πνεῦμα δὲ Φευξήται πρὸς Θεὸν ἀθάνατον.

c) Lambecius VI. de Bibl. Vindob. p. 274.

d) Nie. Comnenus prænot. myslagog. p. 348.

Scripta Bessarionis Græca.

1. *Oratio de unione inenunda.* Incipit : τῶν μεγάλων πραγμάτων ἡ τὰ τέλη μόνον. Græce & Latine in Actis Concilii Florentini T. XIII. Labbei p. 35-46. & T. IX. Harduin. p. 27--35.
2. *Oratio dogmatica de unione.* Incipit : Τὴν μὲν τῶν ἐκκλησιῶν ἑοῦ. Græce & Latine Bessarione ipso interprete in Actis Concilii Florentini T. IV. Binii p. 557. T. XIII. Labbei p. 391-455. & Harduini T. IX. p. 319-372. Confer Allatium III. 3. de consensu p. 931.
3. *Physica demonstrationes de Deo*, de immortalitate animæ & de incarnat. Christi MSS. in Bibl. Bodlej.
4. *Contra Marcum Ephesium*, cum ad priora ejus capita XVII. Latinis opposita respondisset Gregorius Protosyncellus, & cætera absolvere per fata fuisset prohibitus. Vide Arcudium lib. 2. de concordia p. 113. Allatium p. 932. & Lambecium lib. V. p. 174.
5. *Epistola ad Thoma Palæologi filiorum pedagogum* Anconam missa Roma 9. Augusti. 1465. servata à Phranza III. 27. & à Jac. Pontano notis ad Phranzam p. 309. Græce, deinde à Meursio Græce & Latine editam, nec non ex Meursii editione à Labbeo, ut dixi Volum. VI. p. 241. Incipit : εὐγενέστατε ἀντὶ καὶ ἡμῶν φίλτατε φίλων, ἐδεξάμην καὶ πρότερον,
6. *Epistola ad Alexium Lascarim Philanthropenum* dicta *Antidotus*, de successu Synodi Florentina & de processione S. Incipit : Σὺ μὲν ἡ τὰ ἀνθρώπινα μόνον. Græce & Latine ex duplici versione, Bessarionis ipsius altera, altera Arcudii edita à Petro Arcudio in Opusculis aureis Theologicis vulgatis Romæ 1630. 4. & reculis 1671. 4. Latine exstat in Conciliis Labbei T. XIII. p. 1228-1262. & Harduini T. IX. p. 1043-1077.
7. *Apologia adversus Gregorium Palamam* pro Joannis Vecii Patriarchæ CPol. libro adversus responsiones Græcorum de processione Spiritus S. à Filio. Græce & Lat. in iisdem Opusculis.
8. *Epistola catholica sive encyclica ad Græcos Ecclesiæ CPol. subiectos*, in qua se Oecumenicum Patriarcham nominat, Confer Allatium de Consensu p. 289. 353. 928. Exstat cum duplici versione, Bessarionis ipsius & altera Arcudii, notisque Græce & Lat. in iisdem Opusculis ab Arcudio editis. Latine ex Bessarionis versione apud Odoricum Raynaldum ad A. 1463. n. 58. seqq.

9. *Responsio ad quatuor argumenta Maximi Planude de Processione Spiritus S. ex solo Patre.* In iisdem opusculis.
10. *Epistola encyclica de azyzo* citatur à Nic. Comneno p. 161. prænot. *mystagog.*
11. *Epistola ad Gennadium Scholarium* id. p. 233. 244. 285. 340. *Ad Theodorum Gazam.* MS. Lambec. VII. p. 162. seq. *Ad Palaologos* Epistola Græcobarbara citatur ab If. Haberto p. 155. ad Pontificale Ecclesiæ Græcæ. *Ad Michaëlem Byz.* à Cangio in Appendice ad Glossarium Græcum p. 16. *Ad eundem Michaëlem Apollolium* Lambec. V. p. 175. & Allat. de consensu p. 938. & *ad Andronicum Callistum.* infra p. 747. *Ad Gemistum Plethonem* de quatuor quæstionibus Platonis, *περὶ τῆς ἀνυποστάτης, περὶ τῆς μεθυστικῆς καὶ ἀμεθυστικῆς, περὶ τῆς τῶν ὄντων συνωνυμίας ἢ ὁμωνυμίας.* MS. Lambec. VII. p. 162. seq. *Ad filios Gemisti Plethonis* de obitu & laudibus Patris, infra p. 757. & Allat. p. 937. de consensu. *Epistolæ quatuor ad Philantropenum* citantur ab eodem Allatio p. 930. & Nic. Comneno p. 17. 323. 350. prænot. *mystagog.* Alias Epistolas MStas memorat Nesselius, parte IV. p. 131. Labbeus p. 99. 183. Bibl novæ MSS.
12. *De primatu Papæ.* Allatius de consensu p. 966, & infra p. 775.
13. *De S. Trinitate explicatio* MS.
14. *Professio fidei Christiana contra omnes hæreses*, divisa in capita XXI. MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. V. p. 226. Incipit: *ὁ πιστεύομεν ὅτι εἰς θεὸς δημιουργὸς πάντων.*
15. *Monodia in obitu Manuelis Palæologi*, Imp. A. 1419. defuncti, ex Nic. Perotti Archiep. Sipontini versione legitur apud Abr. Bzovium ad A. 1472. n. 56. *Jambi in obitum Theodora Constantini Palæologi uxoris*, apud Allatium de consensu p. 955. Habuit & varias Bessarion Orationes, ut in funere Cleopæ Palæologæ apud Labbeum p. 71. & quas memorat Gesnerus: & Conciones quam plurimas teste Platina. Etiam laudes Patriæ suæ & ad Græcorum Imperatorem de uxoris obitu scripsit Consolationem teste Trithemio c. 821. de Scriptor. Ecclesiasticis.
16. *Πρὸς τὰ πλήθοντα πρὸς Ἀριστοτέλην περὶ ὕλης.* *Ad dicta Plethonis in Aristotelem de substantia.* Meminit Gesnerus in Bibl. & Allatius p. 387. de Georgiis. Infra p. 747.
17. *Περὶ τῆς ἱερᾶς εὐχαριστίας μυστηρίου, καὶ ὡς τοῖς ἁγίοις κυεῖται ἡ μαρτυρία* *μαρτυρία τελεῖται, de sancto Eucharistia mysterio, & quod per Verba Domini maxime fit consecratio*, contra Marcum Ephesium. Græce MS.

MS. in Bibl. Cæsarea. Incipit : Ἐπεὶ τῆς συνάξεως καὶ ὁρχασίας. Vide Lambecium V. p. 173. Latine prodit in Bibliothecis Patrum & novissima edit. Lugdunensi T. XXVI. p. 787. Quod vero clariss. Warthonus Allatium p. 932. de consensu secutus scripsit Græce & Latine prodixisse cum Liturgiis Patrum, Paris. 1560. fol. error est, nam nec Græce nec Latine ibi habetur Bessarionis scriptum, habetur autem scriptum Marci Ephesii quod Bessario oppugnavit.

Latine scripta.

18. *Contra Calumniatorem Platonis* (Georgium Trapezuntium) libri IV. Venet. apud Aldum 1503. & 1516. fol. Vide infra p. 722. 730.
19. *De natura & arte*, sive an natura & ars consulto agant. Adversus eundem Trapezuntium. Ad calcem jam dictorum IV. librorum.
20. *Orationes quatuor ad Principes Italiae* de Christianorum clade in Chalcide Eubœæ, periculis Italiæ post expugnatum Hydruntum imminentibus: de sedandis discordiis & bello in Turcas decernendo & persuasio ex Demosthenis Olynthiaca. Inter Nic. Reusneri consultationes atque Orationes Turcicas IV. Voluminibus A. 1596. 4 editas Volumine II. p. 197. 203. 215. 229.
21. *Declaratio aliquorum quæ in Oratione dogmatica* (supra n. 2.) continentur, quæ Græcis notissima, Latinis ignota sunt. Incipit: *notandum primo*, Apud Labbeum T. XIII. Concil. p. 455. & Harduin. T. IX. p. 374.
22. *De processione Spiritus S. ad Paulum II. Pontificem*. Et ad eundem de errore Paschatis. MS. Venetiis in Bibl. S. Marci.
23. *Epistola ad Christophorum Morum, Venetorum Principem* data A. 1469. qua Bibliothecam suam legat ædi S. Marci. Existat ad calcem Philobylæ Richardi Angvavillæ de Buri, Episcopi Dunelmensis cum Epistolarum Philologicarum centuria editi ex Bibliotheca Goldasti Francof. 1610. 8. & cum Herm. Conringii præfatione Lipsiæ 1674. 8. Eadem Bessarionis Epistolâ primo loco legitur inter Epistolas Principum collectas ab Hieron. Ruscelli & ex Italico Gallice factas per E. Belleforestum. Ejusdem argumenti litteræ Bessarionis ad Senatum Venetum existant apud Petrum Justinianum Hist. Venetæ libro VIII. De Bibliotheca Bessarionis quæ Venetiis etiamnum asservatur, vide iter Italicum eruditiss. Mabillonii p. 33. & præclari Montfauconi

coni Diarium Italicum p. 41. seq. Indicem librorum utraque lingua qui omnes ferme manu exarati sunt, dedit Jo. Philippus Thomasinus in Catalogo MSS. Bibl. Venetarum edito Utini 1650. 4. p. 35-55. longe perfectiorem quam exhibuerant Possevinus in Apparatu & Gregorius Sozomenus. Numerus Voluminum 980. Confer Lambecium III. p. 380. 381.

24. *In illud Joannis XXI. 23. Si cum volo manere, contra Trapezuntium.* Vide infra p. 731. Hoc scriptum etiam Græce perinde ut liber de natura & arte exstat MS. Veneriis in Bibl. S. Marci inter Bessarionis libros. Vide Thomasinum Catalogum p. 33.

Latine versa è Græco.

25. *Libri quatuor Xenophontis de dictis & factis Socratis, ad Julianum Episcopum Cardinalem Tusculanum.* In variis Xenophontis editionibus, & separatim Lovanii 1533. 4.
26. *Aristotelis Metaphysicorum libri XIV.* cum Bessarionis versione exstant in variis Philosophi editionibus, etiam in tomo postremo editionis eximiae Aristotelis Græcolatinæ Duvallianæ. Prodiit quoque hæc interpretatio Parisiis 1516. fol. apud H. Stephanum avum & ad calcem librorum contra calumniatorem Platonis.
27. *Theophrasti Metaphysica, Aristotelis Metaphysicis plerumque solita subungi, ut dixi lib. 3. cap. 9. §. 14.*
28. *Correctio interpretationis librorum Platonis de legibus à Georgio Trapezuntio composita.* Ad calcem librorum adversus calumniatorem Platonis.

X. LEONI ALLATIO Chio, Bibliothecario Vaticano, ingenii & industriæ laudibus cumulatissimo; qui A. 1669. 19. Januar. octogenario major Romæ diem obiit, tam multa debent hæc litteræ, atque speciatim etiam hæc nostra Bibliotheca, ut indictum eum præterire nefas merito judicem. Vitam ejus scriptam à *Stephano Gradi*, qui illi in præfectura Bibliothecæ Vaticanæ successit, memorari video in Diario Veneto, Giornale de letterati d' Italia T. XX. p. 418. Voluit etiam Allatii vitam Rev. Jo. Georgius Meuschenius præmittere novæ, quam nuper parabat editioni libri Allatiani de erroribus magnorum virorum in dicendo. Sed donec illæ lucem videant consulere interim de hoc præclaro viro juvabit Petri Bælii dictionarium Historicum & Lud. Elliesium du Pin Tomo XVIII. Bibliothecæ scriptorum Eccles. Gallica lingua

editæ, Italicoque vulgata idiomate elogia Laurentii Crassi nec non Hieronymi Ghilini: & Germanico Adolphi Clarmundi vitas T. VI. p. 74. Jo. Pastricius præfectus Collegii Rom. de propaganda fide quem Allatius morti vicinus librorum suorum heredem instituit, Jo. Mabillonio a) narravit ipsum unico calamo usum fuisse ad Græce scribendum, quod expeditissime faciebat, per annos quadraginta, & eo tandem amisso tantum non illacrymasse. Idem per omnem vitam sacris ordinibus & conjugio pariter abstinuit, itaque ab Alexandro VII. interrogatus cur sacerdotium non susciperet, respondit, ut semper ad conjugem ducendam esset paratior: cur vero tandem conjugem non duceret? ut ad sacerdotium expeditior foret. MStos ejus Codices hereditate crevit Collegium Græcorum Romæ, ut notavit illustris Scipio Maffejus in Epistola ad Clarissimum Blanchinum, Diarii Veneti T. XXVI. p. 122. Quomodo Palatinam Bibliothecam Vaticanæ intulerit, operæ pretium est ex ipsius Allatii verbis cognoscere lib. de Synodo Photiana p. 288. *Bibliothecam Palatinam & multitudine MSS. Codicum tum Græcorum tum Latinorum aliarumque etiam linguarum, & singularium Codicum copia fuisse celeberrimam non nego. Eam tamen à milite Bavaro spoliū factam (A. 1622) Maximilianus tum Bavaria Dux tropæum misit Gregorio XV. Pontifici Max. qui ad eam avehendam Leonem (Allatium) transmisit, & Leo bona fide jussis obtemperans per hyemem & per medios hostes Urbem Heidelbergam non sine discrimine & vita alea penetrans conservatam à milite Tillio & Henrico de Meternich sibi que traditam, impensis Pontificiis integram ne minima quidem illius chartula deperdita Romam inexit in Vaticanam, in qua nunc per honorifice custoditur uniuscujusque commoditati, sicuti & Vaticana ipsa. Et in notis ad Eustathii Hexæmeron p. 151. dum Bibliothecam Palatinam Heidelbergæ spoliū factam & tropæum missam Gregorio XV. à Maximiliano utriusque Bavaria Duce Romam transvehendam curarem, quam tandem Dei munero & tanti Principis gloria ope ac beneficiis sanam intactamque transvexi.*

In scriptis Allatii cum eruditionem singularem, doctrinæque copiam & infinitam, ineditorum præcipue monumentorum Græcorum notitiam & lectionem mirari omnes necesse sit, duo inprimis reprehendi solent non sine ratione: unum est quod Græcus in gratiam Urbani VIII, dissensum Græcorum ab Ecclesia Romana nimium quantum

ex-

a) Mabillonius itinere Italico, p. 61.

extenuavit, ut non Protestantes solum b) sed ex ipsis Romanæ etiam Ecclesiæ addictis scriptoribus c) non diffidentur viri doctissimi: alterum, quod conviciis & maledictis in dissidentes & quos hæreticos vocat ac schismaticos nullum facit modum, licet ipse in diatriba de Georgiis p. 325. præclare: *Satis erat sine istis contumeliis de erroribus admonere.* Scripta sua ipse enumerat Allatius in elencho edito Romæ 1659. 8. & in apibus urbanis & ante librum de templis Græcorum nec non in calce libri de mensura temporum antiquorum: haud contemnenda etiam Christophori Hendreichii pandectarum Brandenburgensium scriptoris & Adolphi Clarmundi in illis tradendis exstat industria. Sed ecce tibi paulo pleniorē distinctioremque & accuratiorem editorum illius monumentorum elenchum.

I. Scriptores veteres ab Allatio editi, versi, illustrati.

1. *Socratis, Antisthenis & aliorum Socraticorum Epistolæ*, cum versione & notis & Dialogo de scriptis Socratis. Paril. 1637. 4. De his confer si placet quæ dixi lib. 2. c. 10. § 35.
2. *Philo Byzantius de septem orbis spectaculis.* Cum versione & notis. Rom. 1640. 8. & Tomo VIII. thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Vide lib. 3. c. 24. § 4.
3. *Monumentum Adulitanum Ptolemæi Evergetæ*, Græce & Latine Rom. 1631. 4. & Lugd. Bat. 1674. 8. Vide lib. 3. cap. 24. Notæ quas promissit Allatius, haud viderunt lucem.
4. *Sillastrii Philosophi Opusculum de Diis & Mundo* Græce & Latine, additis notis Luca Holstenii. Rom. 1638. 12. Lugd. Bat. 1639. 8. & in Tho. Galei opusculis Mythologicis, Ethicis & Physicis, Cantabrig. 1671. 8. Amst. 1688. 8.
5. *Procli Diadochi Paraphrasis in Claudii Ptolemæi libros IV. de siderum effectio-nibus*, Græce & Latine Amst. 1635. 8.
6. *Vita Homeri*, scripta a Proclo & aliis duobus Anonymis. Græce & Latine ante librum de patria Homeri, Lugd. 1640. 8. & Tomo X. Thesauri Antiquitatum Græcar. Gronoviani.

7. S.

b) Herm. Conringius præfat. ad Metrophanem Critopulum, B. Elias Veilius, nec non Hottingerus in Hist. Eccles. & contra Allat. & Frid. Spanhemius T. 2. Opp. p. 486, &c.

c) Rich. Simon Hist. Critique de la creance du levant p. 10, 20, &c.

7. *S. Methodii* Convivium Virginum, Græce & Latine cum notis & diatriba de Methodiis, Rom. 1656. 8.
8. *Eustatii* Antiocheni & Martyris in Hexaemeron commentarius ac de engastrimytho dissertatio adversus Origenem, item Origenis de eadem Engastrimytho, cum versione atque in Hexaemeron notis & Allatii syntagmate de Engastrimytho, Lugd. 1629. 4. Latine ex Allatii versione recusa sine notis in Tomo XXVII. Bibl. Patrum edit. Lugd. A. 1677. Dissertatio de Engastrimytho Græce & Lat. una cum Allatii syntagmate, in tomo VIII. Criticorum Sacrorum Anglorum. Vide quæ notavi Volum. VIII. p. 169. seq.
9. *S. Nili* Ascetæ, Epistolæ MLXI. distributæ in quatuor libros, Græce & Latine, Rom. 1668. fol. addita de Nilis diatriba.
10. *Excerpta Varia Græcorum Sophistarum & Rhetorum*, Rom. 1641. 8. in quibus varia *Adriani* Sophistæ, *Heracliti* & *Anonymi* πρὸς ἀπίστων, *Libanii* nonnulla & *Nicephori* Basilacæ, *Severi* Alexandrini, *Theodori* Cynopolitæ, *Callinici*, *Isaaci Comneni* Porphyrogennetæ, & *Anonymi*: nec non versus retrogradi *Leonis* Philosophi, & Epigrammata Græca *Nicolai* Metropolitæ Corcyrensis, *Jo. Geometra*, *Em. Phile* & *Man. Pselli*. De *Heraclito* & *Anonymo* πρὸς ἀπίστων accuratius dixi lib. 1. cap. 22. De cæteris lib. 4. c. 30. p. 409. seq. Cætera novem, quæ moliebatur adhuc Allatius volumina *Variorum antiquorum*, lucem non vidisse dolendum est.
11. *Σύμμυκτα* sive varia scripta *Jo. Phoca* Cretensis, *Epiphani* Hierosol. *Perdicca* aliorumque de quibus dixi lib. V. cap. 5. volumine sexto hujus Bibl. p. 705. seq. & lib. IV. cap. 2. §. 18.
12. *Eustratii* presbyteri liber de vita sanctorum statu, (laudatus pridem a Photio Cod. 171.) & Græce ac Latine primum editus ab Allatio post librum de purgatorio p. 329. -- 581. Rom. 1655. 8. atque ex Allatii versione Latina recusus in Bibl. Patrum T. 27. edit. Lugd. 1677. p. 362. Vide lib. III. c. 6. §. 29. p. 152. & Vol. IX. p. 431. seq.
13. *Mich. Pselli* Encomium in Simeonem Metaphrastem & Officium, *Simeonis Metaphrastæ* Oratio in lamentationem S. Deiparæ, & Epistolæ IX. Græce ac Latine cum diatriba de Simeonibus pag. 221. -- 261. Paris. 1664. 4.
14. *Catena SS. Patrum in Jeremiam Prophetam & Threnos*: expositio item *S. Joannis Chrysostomi*, nec non Homiliæ VIII. *Origenis* & *Maximi* Confessoris Quæstio in eundem Prophetam, Græce & Latine cum Mich.

Mich. Ghislerii in Jeremiam commentariis, Lugd. 1633. fol. 2. Volum.

15. *Græcia Orthodoxa* 2. voluminibus, Rom. 1652. & 1659. 4. in quo opere Græce & Latine exhibentur Latinis faventia scripta, *Tomo priora* quidem Nicephori Blemmidæ, Joannis Vecci, Patriarchæ CPol. Petri Mediolanensis Episcopi, Georgii Pachymeræ, Eſaiæ Cyprii, Jo. Argyropuli, Gregorii Protosyncelli, Patriarchæ CPol. Georgii Trapezuntii, Joannis Archipresbyteri Plusiadeni, Hilarionis Monachi, Nicetæ Byz. & contra Gregorium Palamam Gregorii Acindyni aliorumque sine nomine. *Tomo posteriore*, Joannis Vecci, Constantini Meliteniotæ, Georgii Metochitæ & Maximi Chrysobergæ. De singulis supra hoc Volumine cap. 43. ubi etiam de Jo. Vecci libris tribus ad Theodorum Sugdæ Episcopum, quos ante Græciæ Orthodoxæ editionem Latine ex Allatii versione vulgavit Nihusius, librum tertium Græce & Lat. Allatius ipse ad calcem libri de purgatorio.
 16. *Georgii Acropolitæ*, magni Logothetæ historia, *Joëli* Chronographiæ compendiaria & *Joannis Canani* narratio de bello CPol. cum versione & notis, atque diatriba de Georgiis & eorum scriptis, Parisiis 1651. fol.
 17. *Variz Læctiones ad Constantini Manassis* brevium Historicum, ad calcem Manassis Græce & Latine editæ a Car. Annibale Fabrotto, Paris. 1655. fol.
 18. *Mantissa ad Opera S. Anselmi*, Episcopi Cantuariensis, Lugd. 1630. fol. Hic est Anselmus, cujus scripta de processione Spiritus S. contra Græcos laudat Hildebertus Cenomanensis Epistola IX. & XIII. Græce vertit Demetrius Cydones.
 19. *Libanii* Orationes variz ineditæ ad Fed. Morellum Lutetiam missæ, quas ille Allatii nomine dissimulato sub Codicis Romani titulo publicavit.
- Desiderantur* Tiberius Sophista, Herodianus, Lesbonax Romanus, Michael Apostolius & alii de figuris Rhetoricis.
- Photii Patriarchæ, Nicolai Patriarchæ CPol., Simeonis Logothetæ, Theodori Ancyran, Nicetæ Magistri & aliorum recentiorum Græcorum Epistolæ.
- Himerii Sophistæ Declamationes XX. Choricii Sophistæ, Zosimi Gazæi, Libanii Sophistæ, Michaelis Pselli & aliorum, etiam Sanctorum Patrum Orationes ineditæ.

F f f

Lon-

Longinus cum nova versione & notis cenforiis.

In Aristotelis hymnum, Hermiæ dictum; Commentarius,
Arriani Ponti Euxini Periplus.

Joannis Lydi Chrestomathia de mensibus,

Joannis Antiocheni Archæologia.

Theodori Lectoris historia Ecclesiastica tripartita ex Socrate, Sozomeno & Theodoretto libri II. quæ innumera jam dictorum trium scriptorum loca corriguntur.

Conciliorum Ferrariensis & Florentini Acta pleniora, notis & animadversionibus illustrata. Quæ enim Romæ Latine A. 1638 fol. vulgavit Horatius Justinianus, ea pleraque ex suis delibata schedis & se non nominato edita queritur Allatius p. 71. seq. contra Creyghthonum. Justiniani Acta recusa sunt in Conciliis Labbei T. XIII. p. 825. & Harduini T. IX. p. 669.

In Pselli libellum de mirabilibus auditionibus schediasma.

Historia Georgii Abbatis, qui Hamartolus vocari gaudet, ab exordio Mundi ad Imperium Michaelis Theophili.

Joannis Chrysostomi & Photii Patriarchæ CPol. explicationes in Evangelia Matthæi, Joannis & Lucæ, nunquam antea editæ, Græce & Latine.

Vetus Tacito lectio restituta.

Notæ in B. Alanum de complanctu Naturæ.

Leonardi Aretini de Rep. Florentinorum Græce, cum Latina Allatii versione.

Jo. Canabuti de Insula Samothraciæ & Diis Trœicis.

II. Conciliandis Græcorum & Romanæ Ecclesiæ dogmatis atque institutis.

Lingua Græcorum vernacula:

20. *Enchiridion de processione Spiritus S. Rom.* 1658. 12.

21. *De Symbolo S. Athanasii.* ibid. 12.

Latine:

22. *De Ecclesia * Occidentalis atque Orientalis perpetua consensione* libri III. cum dissertatione *de Dominicis & Hebdomadibus Græcorum* ad D. Paulum Sfœndratum, Clericum regularem, & *de missa Presanctificato-*

rum

* In his libris videtur Allatius complexus, quæ in Apibus Urbanis p. 178. promisit: De differentiis Græcorum & Latinorum in Ceremoniis Ecclesiasticis & Fide; De Schismate Græcorum Historiam, & Historiam Ecclesiæ Orientalis.

- rum apud Græcos ad Bartoldum Nihufium, cum hujus annotationibus de Communionem Orientalium sub specie unica. Colon. (Amstelodamensibus typis) 1648. 4. Hæ Nihufii annotationes prodierant separatim, Mogunt. 1644. 8.
23. Epistolæ tres ad Bartoldum Nihufium 1. de liturgia S. Jacobi, 2. pro afferenda Græcorum communione sub specie unica & 3. de lignis S. Crucis. In Tomo I. *суммирован* p. 176. 204. 224.
24. De ætate & interstitiis in collatione ordinum etiam apud Græcos servandis, ad eminentiss. Principem Franciscum Mariam Brancatium, E. R. Cardinalem. Rom. 1638. 8.
25. De utriusque Ecclesiæ, Occidentalis atque Orientalis perpetua in dogmate de purgatorio consensione. Adjuncta ejusdem diff. de perpetua Ecclesiæ Occidentalis atque Orientalis tum in dogmate tum in ritibus consensione ad D. Jo. Christianum L. B. de Boineburg. p. 581. Epistola ad D. Bartoldum Nihufium Episcopum Myssiensem, in qua agitur de Communionem Græcorum sub specie unica p. 859. & textum Græcum Maccabaorum de sacrificio pro mortuis 2 Maccab. 12. dicere quod exprimit textus Latinus. p. 887. Rom. 1655. 8. & Nihufio curante Francof. 1656. 8. sed in qua editione loca Græca omnia rescissa sunt.
26. Joannes Henricus Hottingerus, fraudis & imposturæ manifestæ convictus. Rom. 1661. 8. adversus ea quæ de Græcis ille in sæculo XVI. Historiæ suæ Ecclesiasticæ scripserat.
27. Vindicia Synodi Ephesina & S. Cyrilli de processione ex Patre & Filio, Spiritus S. Rom. 1661. 8.
28. De octava Synodo Photiana & J. Henr. Hottingeri diff. Apologeticæ de Ecclesiæ Orientalis atque Occidentalis tam in Dogmate quam in ritibus dissensu, & Juvenis Ulmenfis (D. Elie Veielii) exercitationis Historico Theologicæ de Ecclesia Græcanica hodierna refutatio, Rom. 1662. 8.
29. In Rob. Cregghioni apparatus, versionem & ad notas Historiam Synodi Florentinæ à Sylvestro Syropulo scriptam, & Hagæ Com. 1660. fol. Græcæ & Latine editam, Exercitationes. Rom. 1674. 4.

III. Historiæ litterariæ illustrandæ.

30. De patria Homeri liber, Lugd. 1640. 8. & in thesauro antiquitatum Græcarum Jac. Gronovii T. X. p. 1553. Lugd. Bat. 1701. fol.

Fff 2

31. Dia-

31. *Dialogus de scriptis Socratis*; Paris. 1637. 4. ad examen revocatus à Godfrido Oleario τῷ μαχαρίῳ in schediasmate de scriptis Socratis edita Lips. 1696. 4. & recusa in latina quam idem vir doctissimus composuit versione Historiæ Philosophicæ Tho. Stanlei, Lips. 1711. 4. p. 198.
32. *De Methodiis, & eorum scriptis diatriba* ad calcem Methodii Convivii virginum Rom. 1656. 8. & me curante recusa post Tomum secundum operum S. Hippolyti; Hamburg. 1718. fol.
33. *De Nili*, ad calcem Epistolarum S. Nili Rom. 1668. fol. & cum notis recusa in volumine quinto hujus meæ Bibliothecæ.
34. *De Georgiis*, ad calcem Georgii Acropolitæ, inter scriptores Hist. Byzantinæ Paris. 1651. fol. & recusa, me curante non sine auctario in hoc ipso volumine Bibliothecæ Græcæ decimo.
35. *De Jo. Damasceno & ejusdem scriptis diatribam* Allatii vulgavit V.C. Mich. le Quien ante tomum primum editionis luculentæ operum Damasceni Paris. 1712. fol. professus eam esse petitam ex opere Allatiano non edito de Libris Apocryphis. *Catalogus operum Damasceni* Joanni Auberto ab Allatio suppeditatorum exstat in hujus συμμίκτοις T. 2. p. 440. Confer quæ notavi Volum. VIII. p. 777.
36. *De Simeonnis scriptis diatriba* Paris. 1664. 4. cum Francisci Combessii manipulo Originum rerumque CPolitanarum. Hanc Allatii diatribam non quidem recudendam curavi, maximam partem tamen cum insigni auctario & quam pluribus novis observationibus, inprimis quod ad præcipuam ejus partem de Simeone Metaphraste ac Vitæ Sanctorum attinet, locupletatam dedi in hac Bibliotheca Volum. IX. p. 48. seq. cætera Volum. X. p. 296. seq.
37. *De Psellis & eorum scriptis*. Rom. 1634. 8. & me curante recusa tomo quinto hujus Bibl. Græcæ, cum auctario & notis.
38. *De libris Ecclesiasticis Græcorum* ad Gabrielem Naudæum dissertationes duæ, quarum una divinorum Officiorum potiores & usitatiores libri percentsentur, altera Triodiam, Pentecostarium & Paracletice examinatur, Paris. 1644. 4. una cum ejus observationibus variis de rebus Ecclesiasticis Græcorum de Narthece veteris Ecclesiæ & recentibus Græcorum templis. Eædem dissertationes duæ recusæ in tomo quinto hujus Bibliothecæ.
39. *Apes Urbane*, sive de viris illustribus qui ab Anno 1630. per totum 1632, Romæ adfuerunt, ac typis aliquid evulgarunt. Rom. 1633. 8. &

8. & me curante Hamburgi 1711. 8. cum Jo. Imperialis Museo Historico.
40. *Vita Julii Caesaris Lagalla*, Philosophi Romani, cum Gabrielis Naudæi præfatione Paris. 1644. 8. & recusa in Guil. Batesii vitis Lond. 1681. 1704. 4. p. 575. Laudat Janus Nicius Erythræus pinacotheca 1. p. 222. qui etiam de Allatio videndus pinacotheca 3. p. 132.
41. *Dramaturgia*, divisa in sette indici. Rom. 1666. 12. Italice.

Desiderantur sæpe promissa ab Allatio, sed nunquam edita opera *Bibliotheca de scriptoribus Græcis profanis. Bibliotheca de scriptoribus Græcis Ecclesiasticis. Historia Astrologica. De Philonibus diatriba, de Theodoris, Nicetis, Constantinis nec non de Leonibus. De Libris Apocryphis. De Academiis orbis & earum institutione. De Melodis Græcorum*, & quam p. 350. de Georgiis promittit diatriba de Græcis qui Latine scripserunt.

IV. Alia Varii generis.

42. *Animadversiones in Antiquitatum Etruscorum fragmenta* ab Curtio Inghirami edita & *Alfonsi Cicarelli* libros auctoresque ab eo confictos. Paris. 1640. 4. Rom 1648. 4. Etiam sub Bennonis Durckundurcki Slavi nomine Apologiam contra Spentum, Academicum Sepultum, hoc est eundem Inghiramum edidisse Allatium Coloniz 1642. 12. nescio an falso, notavit Adolphus Clarmundus T. VI. vitarum p. 79.
43. *De mensura temporum antiquorum, & præcipue Græcorum*, exercitatio. Colon. 1645. 8.
44. *De Solea veteris Ecclesie*, ad Fabium Clisium, Episcopum Neritonensem, T. I. συμμίστων p. 154-174.
45. *De rebus Ecclesiasticis Græcorum observationes variae, de narthece veteris Ecclesie* ad Galparem de Simeonibus & de recentiorum Græcorum templis, ad Joannem Morinum. Paris. 1644. 4. ad calcem dissertatio de libris Ecclesiasticis Græcorum. Et cum diatriba de Græcorum hodie quorundam opinionibus ad Paulum Zacchiam, Colon. 1645. forma octava. majore, edente Bartoldo Nihusio. Adde Epistolam Allatii ad Morinum, quam edidit Rich. Simon ad Gabrielem Philadelphiensem p. 274. & post vitam Jo. Morini, in Ecclesie Orientalis Antiquitatibus, n. LXVIII. p. 482.
46. *De erroribus magnorum virorum in dicendo*, dissertatio Rhetorica ad Jo. Franciscum Slingelandum. Rom. 1635. 8.

Fff 3

47. Com-

47. *Confutatio fabula de Joanna Papissa ex monumentis Græcis.* Urbano VIII. jubente scripta Rom. 1630. 4. Colon. 1645. 8. & editio quarta in tomo quarto *συμμικτων* p. 415.--434. Elogia virorum doctorem scriptum illud celebrantium subjiciuntur libro Allatii de Synodo Phoriana, pagina 689--696.
48. *Julii Caesaris Lagalla, Peripatetici Romani, de celo animato disputatio.* A. 1622. 4.
49. *Ædificationes Romanae* Pauli V. procuratæ viarum & aquarum à Lælio Biscia, Cardinali. Patavii 1644.
50. *Poëmata varia Græca* ut Jatrolaurea Gabr. Naudæi Parisini, Latine reddita à Barthol. Tortoletto & Jo. Argolo Rom. 1633. Græca Metaphrasis Odæ Pindaricæ Urbani VIII. paræneticæ ad virtutem, præfixa Apibus urbanis. 1633. Eridanus Græco elegiaco carmine ad Card. Antonium Barberinum, Latine redditus à Barth. Tortoletto, 1635, Urbani VIII. statua, Græco carmine jambico. 1640. Natales Homerici carmine elegiaco, quod latine expressit Andreas Bajanus. 1640. cum libro de patria Homeri. Licetus & in Natales Delphini Gallici Hellas carmine Græco Jambico cum metaphrasi Latina Guinonis de Souvigny, Blænsis. 1641. 1642. Carmina Græca in Christinam Svecorum Reginam 1656. 4.

Desiderantur, Homerus à calumniis vindicatus. Exercitationes contra recentiorum calumnias in antiqui ævi scriptores & lumina. De poëtica exercitationes adversus hypercriticos recentiores. De fine temporum. De fine vitæ Joannis Evangelistæ. De Ptolemæis, Ægypti Regibus. De Magnete libri III. De Mandragora lib. I. De conscribendis Epistolis. De officiis Monasteriorum Græcorum. De Musica recentiorum Græcorum. Anachronismus Carmine elegiaco, Carminum Græcorum sylvæ.

XI. Allatio non male jungetur JO. MATTHÆUS CARYOPHILUS, ex Creta oriundus, qui relicta Græcia Romam & ipse petiit, & in Collegio Græcorum educatus, Cardinalibus Aldobrandino & Ludovico Ludovisio, qui Gregorii XV. fratris filius fuit, nec non Francisco Barberino in primis commendatus fuit, unde creatus Archiepiscopus Iconiensis, utriusque linguæ peritia & insigni carminis pangendi facultate, nec minus zelo pro Romanis partibus adversus Græcos à Latinis dissidentes Allatio haud dissimilis, diem obiit circa A. 1633. Laudatur ab Erythæo Pinaco-

nacotheca I. p. 223. & Allatio in apibus urbanis p. 162, & de Consensu p. 999. seq. Scripta ejus hæc mihi innotuere :

1. *Nota ad exercitationes If. Casauboni in Baronium*, insertæ Andreæ Evdæ-
mono Joannis defensionem Annalium Baronii lib. 2. c. 3. p. 125-134.
Coloniz 1617. 4. parum emendate excusæ.
2. *Noctes Tusculane & Ravennates*, complectentes Latina pleraque, non
pauca etiam Græca epigrammata & carmina brevia in festos dies
& martyrum memorias per totum annum, pulchra, pia, inge-
niosæque venæ & fœcundæ varietate jucundissima Rom. 1621. 8. ad
Ludovicum Cardinalem Ludovisium.
3. *S. Nili junioris*, Rossanensis Calabri qui circa A. C. 980. clarus mo-
nasterium Cryptæ ferratæ condidit, *Vita* a contubernali ac disci-
pulo scripta, Græce & Latine. Rom. 1624. 4. incipit : ἡ χάρις &
Κυρία ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4. *Confutatio Nili Thessalonicensis de Primatu Papæ*, Græce & Lat. Paris. 1626.
4. Confer quæ ad Allatium diatriba de Niliis, Volumine quinto
hujus Bibliothecæ. *Confutatio adversus Barlaamum*, nescio an edita.
5. *Epistola Themistoclis*, Græce & Latine. Rom. 1626. 4. De his dixi lib.
2. c. 10. §. 34.
6. *Concilii Florentinii Historia* Theodoro Xanthopulo, magno scevophyla-
ce scriptore, quæ Græce lucem viderat Rom. 1577. fol. Caryo-
philus autem Latinam versionem & *Georgii Scholarii* Orationes III.
de pace ad Græcos, *Josephi* Episcopi Methonensis responsionem
ad libellum Marci Ephesini Episcopi & *Gregorii* protosyncelli Apolo-
giam adversus Marci Ephesini Epistolam adjunxit, Græce & Lat.
Rom. 1612. & 1638. fol. inter Concilia generalia, typis Congre-
gationis de propaganda Fide. Et in Conciliis Binii Tomo ultimo,
nec non Labbei Tomo XIII. & Harduini Tomo IX. & separatim
Romæ 1629. 4. duobus Voluminibus.
7. Liber qui sub *Gennadii* nomine circumfertur, *pro defensione Concilii*
Florentini, vulgari Græciæ recentis sermone donatus, Rom. ty-
pis Congregationis de propaganda fide 1628. 4. præmissa præfatio-
ne in qua Gennadios duos fuisse, unum Romanis partibus addi-
ctum, alterum Græcorum dogmatum propugnatorem disputat.
Quam sententiam Allatio etiam pervasam, confutat V. C. Euse-
bius Renaudotus supra p. 343. seq.

8. Ἐλεγχος τῆς ψευδοχριστιανικῆς κατηχήσεως Ζαχαρίας Ἑργανῆ ἀπὸ τὴν ἁρ-
την. Refutatio LXX, blasphemiarum comprehensarum in Pseudo-
Christiana Catechesi, edita à Zacharia Gergano, Græco. Ad Urbani
VIII. Romæ typis Congregat. de propaganda Fide 1631. 4. sermone
Græcorum vernaculo, cum Latina versione. Adversus eundem Ger-
ganum *Demonstratio errorum ejus in disp. de processione Spiritus S.* ibid.
9. Ἀποδοκιμασία καὶ κατάκρισις *Censura Confessionis* fidei Calvinianæ quæ
nomine Cyrilli Patriarchæ CPol. circumfertur Rom. 1631. 8. Latine
& Græce. Et idiomate Græco vulgari, ibid. 1632, 8. atque iterum
lingua Græca puriore & probata, 1671. 8.
10. *Bellarmini Cardinalis Doctrina Christiana* in linguam vernaculam Græ-
corum conversa, Romæ 1631. 8.
11. In adornanda versione *Homiliarum Origenis in Jeremiam* Prophetam,
editarum cum Catena Patrum & Balth. Corderii S. I. Commenta-
riis Lugd. 1627. fol. Corderius non diffatetur adjutum se ab Allatio
& Caryophilo.
12. Catenam Græcam *Procopii in Cantica Canticorum*, cum Latina
Caryophili versione jam diu transmissam ad typographos Lugdu-
nenses, testatus est Allatius A. 1637. in apibus urbanis: sed nec-
dum lucem illa vidit, quod sciam: quemadmodum etiam adhuc
premitur editio ejusdem Catenæ & Commentariorum ejusdem
Procopii in Osee, quam Lipsiæ cum versione & notis suis
adornavit desideratissimus noster Godfr. Olearius ὁ μακαρίτης.
13. Nec vulgatæ sunt eidem memoratæ Allatio quam plurimæ *Græcorum
Patrum Orationes in laudem B. Virginis & aliorum Sanctorum*, à Caryo-
philo versæ in Latinam linguam.
14. *Apologia brevis adversus Catumsyrri capita pro Severo*, citatur à Nic. Com-
neno p. 203. prænotionum myſtagogicarum.
15. *Traſſatus de oſtava Synodo & ejus defenſio*, id. 254.
16. *Libellus de menſa & antimenſis*, id. p. 325.

XII. PETRUS ARCUDIUS Corcyraus, Presbyter & Philosophiæ ac
Theologiæ Doctor à Gregorio XIV. primum deinde à Clemente VIII.
a) missus ad Ruthenos sive Russos Romanorum sacris erudiendos &
promovendam Russorum cum Romana Ecclesia concordiam totos vi-
ginti

- a) Vide Jan. Nicium Erythræum Pinnaeothec. I. p. 225. seq. Andream Saussæum conti-
nuatione Bellarmini de scriptoribus Eccles. cap. CX. Barthold. Nihufium programma-
te ad Abrahamum Ecchellensem p. 257. seq. Frid. Spanhem. fil. T. 2. Opp. p. 487.

ginti annos b) in illo negotio consumsit & auctoritate Regis Poloniæ Sigismundi III. cum ipsius legatis secure iter fecit. Deinde Romam redux Scipioni Borghesio Cardinali, Pauli V. sororis F. studium suum addixit, liberaliterque ab eo habitus postremum vitæ triennium in Collegio Græcorum Romæ exegit. In scriptis suis perinde ut Allatius & Caryophilus hoc habet propositum, ut Græcos suos invitos licet Romanis conciliet & subiciat. Vixit adhuc A. 1633. quo ab Allatio in apibus urbanis celebratur, sed in opere de consensu III. 7. §. 13. jam sepultum Romæ in Ecclesia S. Athanasii suæ nationis, commemorat. Ibidem reprehendit in eo quod ardentior in eos quos putat sectarios injuriis sæpe maluit quam rationibus tutari sententiam, & digressionibus passim rem & orationem perturbat, *stylo Græco, quo sibi nimium plaudebat, infelicio, quicquid dixerit Balthasar Aulideus.* V. C. Eusebius Renaudotus ad Gennadii CPol. homiliam de S. Eucharistia p. 39. *Nemo Catholicus est Allatii, Arcudii, Caryophili & aliorum bene de Ecclesia meritorum memoriam cum charitate complectatur, in eorum verba jurandum sibi arbitratur, aut nihil in eorum scriptis desiderat. Imo qui se in Græcæ litteras abdiderunt, Codicesque ipsos serio tractaverunt, desiderant illorum diligentiam & prudentiam, nec raro eandem & bonam fidem. Testes tot Catholicorum libri editi ab annis triginta, in quibus Arcudius vapulat tanquam perpetuus Ecclesiæ Græcæ calumniator, Allatio non parcitur, Caryophilus & alii Hellenomastiges sæpe refelluntur.* Scripta Arcudii sunt:

1. *De concordia Ecclesiæ Occidentalis & Orientalis in septem Sacramentorum administratione libri VII.* qui post primam editionem Romanam recusati sunt Parisiis 1619. fol. & 1672. apud Joannem du Puis in 4. Opus ab auctore dicatum Sigismundo III. Poloniæ Regi.
2. *De purgatorio, utrum detur & an per ignem sit.* Rom. 1622. & 1632. 4.
3. *Alius de purgatorio igne liber adversus Barlaamum Monachum.* Rom. 1637. 4. cum Pantaleonis Ligaridii apologia pro Arcudio.
4. *Breviarium rituum & ceremoniarum Græcorum, Romæ, 8. Græcæ. Eucheologium*
G g g

b) Arcudius ipse præf. ad Conoordiam de Sacramentis. De Ruthenorum quorundam A. 1596. facta accessione ad sacra Romana, vid. Baronii historica relatio excusa Coloniz A. 1598. 8. & ad calcem tomi VII. Annalium Baronii. Thomas à Jesu Carmelita de procuranda omnium gentium salute lib. 6. parte 3. T. I. Opp. p. 140. 149. Rich. Simon T. I. Bibl. choisie c. 44. Spondanus ad A. 1595. n. 24. &c.

logium Arcudii à Catumsyrto impugnatum memorat Nicolas Comnenus p. 396. prænot. mystagog. & Jacobus Goar p. 742. ad Evcholog. ubi Catumsyrto animo ubique invidia vel indignatione perturbato in Arcudium ferri non diffitetur.

5. *Opuscula aurea Theologica* quorundam Clariss. Virorum posteriorum Græcorum, qui extingvendæ Græciæ instar postremi splendoris impetu quodam divino cum pietatis tum doctrinæ fulserunt circa processionem Spiritus S. Rom. 1630. 4. & 1671. 4. Sunt illa scripta quædam Jo. Vecci, Gregorii Palama, Bessarionis Card. Demetrii Cydonæ & Maximi Planudæ suis locis à me commemorata, quæ ab Arcudio exhibentur cum Latina versione, additis etiam ad pleraque notis. Vide Allatii apes p. 216. Pandectas Brandenburgicæ Hendreichii pag. 255. Lud. El. du Pin T. XVII. Bibl. Ecclesiasticæ pag. 56. & Diarium Romanum, Giornale de' letterati di Roma Anno 1671. pag. 832.

6. *Responsionem ad librum Gabrielis Severi Philadelphiensis de sacramentis* citat Nic. Comnenus p. 139. prænot. mystagog.

7. *Responsionem ad Catumsyrto*. id. p. 336. Fuit etiam Antonius Arcudius cujus est ῥῶν ἀνθολόγων, & Franciscus Arcudius infra p. 476. 786.

XIII. JO. BAPTISTA CATUMSYRTUS Rheginus Calaber Italo Græcus ex Dextereo Canonicus & Vicarius Generalis Crassatenus in Hetruria, annosus & emeritus Professor ab Arcudio plerumque dissensit in tractatu I. & II. *de vera Ecclesia Occidentalis & Orientalis Concordia*, Ven. 1632. 1634. 4. Oppugnatur ab Isaacio Haberto ad Ecclesiæ Græcæ ἀρχιερατικὸν p. 357. seq. 388. seq. &c. A sede Apostolica damnatum Catumsyrto & palinodiam canere coactum scribit Nic. Comnenus prænot. mystagog. p. 137. 217. qui p. 287. etiam *librum* ejus *contra Arcudium pro Gabriele Severo*, & *impugnatum* ab eo *Evchologium Arcudii* p. 396. & Jo. Matthæi Caryophili apologiam brevem adversus Catumsyrto capita pro Severo p. 203. commemorat.

XIV. NIC. COMNENUS PAPADOPOLI, Cretensis, Abbas S. Zenobii S. Theol. Philosophiæ ac Juris utriusque Doctor, & in Academia Patavina Canonum sacrorum interpret. Hoc uno neminem è Græcis novi, qui post Allatium inedita Græciæ recentis scripta vel diligentius excusserit, vel plura evolverit, laudetque, quanquam unicam antum ejus lucubrationem vidi, sed eruditissimam summoque studio cla-

elaboratam, quam Latine vulgavit Patavii 1696. fol. & dicavit Protoſtaſto, Imperatoriæ nobilitatis viro Conſtantino Cantacuzeno, ceſſiſſimi Wallachiæ Principis avunculo. Præmiſſitur & altera præſatio ad Joannem Franciſcum Cardinalem Albanum, poſtea Glementem XI. Pontificem Maximum, in qua proſitetur ſe ſenſim inſinuare, *ut in Græcia ſchiſmatici multi ſint, Græciam nunquam fuiſſe ſchiſmaticam.* Operis quod evolvi, & quo me Lubecz cum verſarer donavit Rev. & meritiſſimus Eccleſiæ Lubecenſis præſul D. Georgius Henricus Gœzius, titulus eſt: *Prænotiones myſtagogica ex jure Canonico, ſive reſponſa ſex in quibus una proponitur commune Eccleſiæ utriuſque Græcæ & Latinæ ſuſfragium, de iis qua omnino præmiſſenda ſunt ordinibus ſacris, atque obiter & Græcia adverſus calumniatores defenditur, & præcipua Photianorum ineptia reſelluntur.* Acerrime ubique hos quos vocat Photianos inſectatur, præcipue multus eſt in oppugnandis Maximo Margunio & Georgio Coreſſio: paſſim quoque Latinos perſtringit ſcriptores Græcis ut ipſe putat iniquos atque ipſum Baronium, uſque ad contumelias in Græcos ferocem ut loquitur p. 144. Bellarminum quoque Græcis plurima debere quorum nomina diſſimulet; paſſim jactat, quod ego vix crediderim, Manueli Calez, a) Beſſarioni, b) Gennadio, c) Vecco, d) Georgio Metochitz e) & Diplovatacio, f) ex quibus aliquorum ſcripta fortasſe ne oculis quidem vidit Bellarminus quæ exſcripſiſſe eum Comnenus arguit. Etiam à Græco Andrea Evdæmono Joanne amico plurimum opis atq; auxilii ſemper Bellarminum accepiſſe ſcribit p. 244. b. Cretæ natum & altum ſe neque ex infima plebe, g) præceptore uſum Bartholomæo de Caregno, h) & Sylveſtro Mauro i) utriſque Jeſu ſociis: Leonis Allatii funeri ſe interfuiſſe narrat k) & ex ejus hereditate accepiſſe Combefiſſi notas MSS. in S. Athanaſium, l) Annos XXVIII. Italiam pervagari. m) Non pauca ſe debere celebrat Nicolao Bubulio iatroſophiſtæ contreraneo ſuo & rei Græcæ ſcientiſſimo: n) uſum etiam Bibliotheca Archiepiſcopi Philadelphię relicta Venetiis ab Archiepiſcopo Geraſimo Blacho: o) ſed & ipſum ſe Bibliothecam termille librorum ad uſum memoriæ ſuæ compegiſſe p) & biſmille amplius Latinorum legiſſe autores, *quorum Criticon, inquit, ſint modo fata nobis propitia, dabo q).* Latinos enim etiam legendos monet, licet Græcus, quia Græci ſint je-

G g g 2

ju-

- a) p. 49. b) p. 45. 48. 53. 54. 342. 366. c) p. 244. 330. 331. 350. 420.
d) p. 305. 346. e) p. 344. f) p. 45. g) p. 387. h) p. 373.
i) p. 196. k) p. 28. l) p. 138. m) p. 156. n) p. 29. & 429.
o) p. 44. p) p. 29. q) p. 240.

juniores, p. 259. Ex scriptis ejus inprimis doleo vel non editum esse vel ad me non pervenisse ejus *Testimonium Gracia sapientis*, quod passim allegat, ut p. 181. 184. 186, 240. Memorat præterea tractatum suum de probationibus, p. 183. de presumptionibus p. 217. *Physicos commentarios* p. 294. *responsa dogmatica* p. 308. *responsum de processione Spiritus S.* p. 151. 207. *An adulterum occidere liceat jure privato*, p. 201. *De hæreticis*, p. 193. *De potestate usurarum* p. 200. *De Officiis*, p. 73. *Ad titulum de testibus* p. 194. *Responsum tertium in causa testamenti Spanopuli* p. 339. Novi etiam existare editam Comneni hujus responsionem ad Epistolam Joannis Hockstoni Angli r) Venet. 1703. 8. sed in eam necdum incidi.

XV. ALOYSIUS ANDRUZZI * Cyprius, Philos. ac Theologiæ Doctor & in Bononiensi Archigymnasio Professor, Venetiis nuper admodum A. 1713. Græce & Latine apud Balchazarem Julianum in 4. edidit & Cardinali Laurentio Cafono dicavit librum hoc titulo : *Vetus Gracia de S. Romana Sede præclare sentiens, sive responsio ad Dositheum Patriarcham Hierosolymitanum*. Opus divisum in tres libros, quorum primo instituit probare Petrum à Christo fuisse constitutum principem Apostolorum & universæ Ecclesiæ Pastorem. Secundo, contendit Petro fuisse semper esseque successorem in Ecclesia tam quod ad munus quam quod ad potestatem attinet : solumq; Pontificem Romanum hunc esse genuinum successorem Petri, quod ex Concilio tertio, sexto & septimo probandum in se suscipit, quorum auctoritas nec Dositheo inficianda videatur. Tertia pars denique Dositheo oppugnando & Pontificum Apologiæ destinata est. Ediderat autem Græce Dositheus Jassii in Moldavia A. 1694, tribus in fol. Voluminibus collectionem variorum scriptorum Græcorum qui Pontificum Romanorum potestatem oppugnant, primoque volumini fecit titulum τὸ μὲν καταλλαγῆς, alteri τὸ μὲν ἀγάπης & tertio τὸ μὲν χαρᾶς reconciliationis, amoris, gaudii. Ejusdem Aloysii consensus Græcorum Latinorumque Patrum de Processione Spiritus S. e Filio, contra eundem Dositheum, Clementi XI, Pontifici Max. dicatus prædiit Rom. 1716. 4.

XVI.

r) Argumentum Epistolæ Hockstoni & responsionis Comneni habes in Diario Parisino, Journal des Savans 1706. p. 770.

* Journal, littéraire T. VI. p. 490. Giornale de' letterati d' Italia T. XV. p. 257. XXVIII. p. 448. Vide & Ill. p. 513. ubi de ejus diff. antiquaria.

XVI. MANUEL CALECA Græcus, a) e familia Joannis Calecæ, ab A. 1333. ad 347. Patriarchæ CPol. b) pro Latinis adversus Græcos suos scripsit, atque inter Monachos Ordinis Prædicatorum c) perinde ut Pantaleo nomen professus est suum, vixitque non tempore Concilii Lugdunensis A. 1274. d) sed post errores à Palama disseminatos quem prolixo volumine refellit, adeoque circa A. 1360. ut recte H. Warthonus in appendice ad Caveum. Scripta ejus sunt:

1. *Libri IV. adversus errores Græcorum de processione Spiritus S. de quo opus Petavii lib. VIII. dogm. Theol. de Trinitate c. I. Manuel Calecas auctor eruditus & Catholicus, cujus habeo volumen egregium pro Latinis adversus Græcos, in quo de processione S. Spiritus uberrime, accuratissimeque diffusat, nihil ut hoc de argumento scribi possit doctius & subtilius. Præter Petavium loca ex eo Græce producit Allatius lib. de purgatorio pag. 12. seq. & de consensu pag. 577. 614. 855. 1332. 1333. 1360. Typis exscriptum hoc opus Latine tantum hactenus vidit lucem ex versione quam Martini V. Papæ jussu composuit Ambrosius Camaldulensis, ediditque ex Bavarica Bibl. Petrus Steuartius cum notis, Ingolstadt. 1616. 4. cum iisdem notis recusus in Bibl. Patrum T. XVI. edit. Colon. & T. XXVI. edit. Lugd. p. 383. Libro quarto multa etiam alia capita quibus Latina Ecclesia à Græcis reprehenditur vel ab ea dissentit, Caleca breviter persequitur ac perstringit.*
2. *Περὶ οὐσίας καὶ ἐνέργειας de essentia & operatione DEI, liber adversus Tomum Gregorii Palamæ in Synodo CPolitana probatum, Græce & Latine editus cum notis à Francisco Combesio Tom. 2. auctarii novissimi Bibl. Patrum p. 1.--67. Paris. 1672. fol. Latine ex Combesii versione T. XXVI. Bibl. Patrum Lugd. p. 321. Tomum ipsum A. 1351. in Synodo sub Joanne Cantacuzeno Imp. & Calli-*

Ggg 3

- a) Caleca ipse sub extremum libri IV. contra Græcos.
- b) Combesius Bibl. Concionatoriz T. 1. p. 28.
- c) Combes. T. 2. Auctarii noviss. ad Calecam de essentia & operatione p. 1. & 118. ex testimonio Joannis Cardinalis à Turrecremata in summa de Ecclesia lib. 2. c. 93. Confer præfat. Combesii, reculam in Bibliotheca Patrum T. XXVI. edit. Lugd. p. 320. G.
- d) Petrum Galefinum qui Calecam Lugdunensi illi Concilio scribit interfuisse in vita S. Bonaventuræ c. 14. refellit Allatius lib. 2. de Consensu utriusque Ecclesiæ c. 18. §. 4. Roberto Constantino in nomenclatore insignium scriptorum dicitur *Cyrmannos Caleca* pro *κὺρ Μαννῆλ*, ubi librum ejus de Theologia & Spiritu S. commemorat.

Callisto. Xanthopulo Patriarcha CPol, promulgatum Græce & Latine vulgavit Combesius p. 135.---176.

3. *Περὶ πίστεως καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καθολικῆς πίστεως.* *De Fide, deque principiis Catholica Fidei*, liber insignis in decem capita distributus, in quo nitorem styli, perspicuitatem & soliditatem doctrinæ ex Patrum maxime traditione laudat *Combesius*, qui Græce & Latine edidit in eodem auctario novissimo T. 2. p. 174-285. cum notis. Unde recusus Latine, omisissis notis est in Tomo XXVI. Bibl. Patrum Lugd. p. 345. Idem Calecæ scriptum in duos divinum libros latina versione donaverat *Jacobus Pontanus*, quam editurum se promisit Labbeus T. 2. de scriptoribus Eccles. p. 45. Idem opus Græce legisse se summa cum animi delectatione, testatur Allatius, ex MS. Mediolani in monasterio S. Ambrosii A. 6910. qui fuerit Christi 1402. fortasse non multo post ejusdem Calecæ ætatem exaratum. Idem laudans Arcudius p. 7. Calecam virum vocat *sane antiqua Græcia dignum, & Catholicum*. Idem *vir magna & doctrina & fide* vocatur à Francisco Turriano libro de VI. & VIII. Synodo.
4. *Περὶ τῆς αἰγίας Τριάδος* *de S. Trinitate* tractatum opulentissimum Allatius vidisse se testatur p. 855. de consensu, adhuc quod sciam ineditum. Incipit: τῶν παλαιῶν ἀρετικῶν ἦν.
5. *Λόγοι Θεολογικοὶ*, *Orationes Theologicae*, è quarum sexta profert quædam p. 435. seq. contra Creightonum.
6. *Oratio de S. Stephano Protomartyre.* Citat idem lib. de Synodo Photiana p. 542. meminitque libro de Simeonibus p. 115. Incipit: ὡς περ ὁ ἡλὶς παύλαχῃ.
7. *In Circumcisionem Domini.* Incipit: τῷ κήρῳ ἐκείνῳ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι. Idem Allatius lib. de Simeonibus p. 112.
8. *Grammatica* MS. in Bibl. Colbertina Cod. 1992. Itaque per Manuelem Grammaticum in Catena Macarii Chrysocephali in Lucam intelligi hunc Manuelem Calecam, suspicatur Rev. Wolfius noster in diss. de Catenis Patrum p. 32.)

XVII. PANTALEON Græcus & ipse atque magnæ Ecclesiæ CPol. Diaconus & Chartophylax, inde *λατινόφρων* atque Dominicanorum Ordini se adscribens A. 1252. CPoli in ædibus fratrum Prædicatorum composuit libellum, Calecæ à quibusdam perperam tributum *de Græcorum erroribus*, quem Latine vulgavit Petrus Stevartius depromtum

ium ex Bavarica Bibliotheca, & sine nomine auctoris edidit in Auctario suo, Ingolstadt. 1616. 4. p. 555. unde recusum habes in T. XXVI. Patrum Lugd. p. 467. -- 471. Pantaleonem esse auctorem notavit Combefisius præf. ad Auctarium novissimum, cui quare non assentiar causam nullam video. Unde etiam apparet falli Margarinum de la Bigne, cui Pantaleo ad sæculum VIII, nec minus Jodocum Coccium, à quo ad A. 850. rejicitur. Cætera Pantaleonis scripta sunt:

2. *Homilia εἰς τὰ ἅγια Φῶτα*, in *sacra lumina*, incipit: τὴν ἱῆς πανηγύρεως χάριν; exstat Græce & Latine in micropresbytico p. 587. Basil. 1550. fol. & in Orthodoxographis utrisque A. 1555. & 1569. & in auctario Ducezani Bibl. Patrum Tomo II. Paris. 1624. & in Bibl. Patrum Morelliana T. XII. atque Latine in cæteris Bibl. Patrum editionibus.
3. *In exaltationem S. Crucis*, Incipit: πάλιν ὑψῆται σταυρὸς, πάλιν ἡ κλίσις ἀγάλλεται. Græce & Latine edita à Gretlero T. 2. de Cruce p. 150. Ingolstadt. 100. 4. & Latine in Bibl. Concionatoria Combefisii, atque in Bibl. Patrum T. XII. edit. Lugd. p. 747. Græce obvia etiam hæc homilia in Tomo VII. Chrysostomi editionis Savilianæ p. 661. Etone 1612. fol.
4. *In transfigurationem Jesu Christi*, homilia II. prior incipit: οἱ μὲν εὖ εἰδότες ἀθλῶν, altera: αὐγὸς μὲν ἐωθινῶ φῶτος προηγούμενοι. Utamque Græcè & Latine primus vulgavit Combefisius in auctario novo Bibl. Patrum T. 1. p. 1760. 1768. Paris. 1648. fol. Deinde Latine ex versione Combefisiana, T. XII. Bibl. Patrum Lugd. p. 748. 749. Posteriores, quam elegantiores Combefisius & fortasse alterius scriptoris esse judicat, MSra quædam tribunt Cyrillo.
5. *Pantaleonis Diaconi & Chartophylacis magnæ Ecclesiæ Narratio de miraculis S. Michaelis*, Latine edita à Lipomannio & Surio 29. Sept. Græce exstat in variis Bibliothecis, & citatur à Meursio, Cangioque in glossariis, meminit & Allatius de Simeonibus, Incipit: μεγάλα τε καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα καὶ τῆς ἀσωμάτων.

6. *Ora-*

- a) Alius junior Pantaleoni Ligarides five Ligaridius Græcus & ipse ejus epistolam ad Allatium allegat Nic. Comnenus p. 244. prænot. mystagog. ubi virum doctum & Orthodoxum vocat, liest pag. 246. non admodum æquum Latinis. Ejus apologia pro Arcodio adversus Barlaamum prodit Rom. 1637. 4. Alius Pantaleo Logotheta ad quem Theodori Studite Epistolæ,

6. *Orationes sive homilia panegyrica per totum annum in XII. mensium dies Dominicos & festos* MS^{ta} fuerunt CPoli apud Jacobum Marmoretum. Principem, ut ex ejus Catalogo MSS. apud Possevinum appendice ad Apparatum pag. 48. jam notavit præstantissimus Caveus.

XVIII. ANDREAS EUDÆMON JOANNES, Cydonius sive Cretensis*, ex Imperatoria Palæologorum familia oriundus, sed in Italia ac Romæ præsertim educatus, & Græcorum suorum pro partibus Latinis acris adversarius, Societati Jesu nomen dedit circa A. 1582. & Romæ obiit A. 1625. Præter scripta illius, quæ in Bibliotheca Jesuitica Philippi Alegambe, & Nathanaëlis Sorwelli commemorantur, & in quibus nihil intermisit quod splendida bilis ipsi adversus Casaubonum, Danzum, Rob. Abbotum, Brightmannum, aliosque doctores Reformatos suggessit; vel in criminationibus à societate sua removendis laboravit, hoc loco tantum meminisse juvat quod a Nic. Comneno pag. 243. prænot. mystagog. proditum reperio, eum composuisse *refutationem* Græci hominis, *Zacharia Gergani*, nec non scripsisse *librum de moribus Græcorum*, quod argumentum esse libri primi ab ipso elaborati adversus Calvinum, ab eodem Comneno didici p. 449.

XIX. JOANNES PLUSIADENUS Archipresbyter non diu post Concilium Florentinum A. 1439. habitum composuit *Dialogum de differentiis inter Græcos & Latinos de pro Concilio Florentino*. Ex eo plura Allatius p. 617. 753. seq. 1106. seq. de consensu: & de purgatorio p. 27. 78. &c. Integrum ex Bibl. Ambrosianæ Codice edidit Græce & Latine T. I. Græciæ Orthodoxæ pag. 583-654. Colloquuntur *pius* sive Catholicus, Manuel Mongus: *Rhacendyta*, Bulgares. *Publicanus*, Joannes Damasænus, & *unus è duodecim Sacerdotibus qui unionem amplexi fuerant*, Joannes Plusiadenus, præsentibus *auditore* Georgio Phaliero, *sese* Joanne Tzurdune & *Dicaocris* Antonio Sagredo. Incipit: *ὁ ἅγιος πῶς ἐκτεταται*.

Hic idem *Episcopus* deinde *Methonensis*, post susceptum Episcopatum JOSEPHI nomen adscivit ut notat Allatius p. 933. de Consensu & ad calcem Tomi I. Græciæ Orthodoxæ, testatus sub nomine Josephi Plusiadeni, Episcopi Methonenlis extare *Conciones in dies Quadragesimales jejuniis*, dialecto Græcorum communi conscriptas & testimoniis Latinorum Patrum refertas. Hujus Josephi Methonensis *Apologeticus pro Synodo*

* Infra p. 721.

do Florentina adversus Marcum Ephesium sæpe editus cum Caryophili versione ad calcem Actorum illius Synodi, ut Tomo ult. edit. Conciliorum Binianæ p. 667. & Labbei T. XIII. p. 677. & Harduini T. IX. pag. 549. Incipit: *ὁ αἰθερῶν ἔτι ἀνέμῳ*. Pag. 555. 559. citat Georgium Aristinum historicum: & p. 558. 559. 563. Marcum Ephesium narrat à Juliano S. Sabinæ Cardinali confutatum: nec non pag. 578. a fratre Joanne. Pag. 570. & 575. 582. 599. 594. arguit Marcum argumenta sua mutuatum a Photio, Psello, Phurnio, Camatero, Molchampane, Bulgaria, Nicolao Methonense, Panareto, Cabasila & Palama, & similibus schismaticis. Simeonem Metaphrastem, novum Theologum laudat p. 574. & Tarasii CPol. Epistolam ad Episcopos Orientis, nec non Anastasii Sinaitæ sermonem de rectis dogmatis veritatis, & pag. 583. Scholarii tres Orationes pro unione Ecclesiastica ad confirmandam Isidori Russiæ præsulis sententiam: & Bessarionem p. 587. Sed *Apologia pro quinque capitibus Synodi Florentina*, quam scripsisse Josephus se proficitur lucem non vidit. De Apologetico edito conferendus Allatius Exerc. IX. contra Creyghtonum. *Antirrheticum secundum contra Marcum Ephesium* citat Nic. Comnenus p. 292. 306. & 397. prænot. mystagog.

XX. HILARIO Monachus, itidem post Florentinam Synodum pro Latinis adversus Græcos suos scripsit *λόγον διαλεκτικὸν Dissertationem dialecticam de pane Græcorum mystico & azymo Latinorum* adversus Nicetam. Incipit: *ἐν τῷ μὲν διαλέγεσθαι με*. Hanc Græce primus edidit Jo. Meursius in variis divinis Lugd. Bat. 1619. 4. Deinde versionem addidit Allatius & utraque lingua vulgavit in Græcia Orthodoxa T. I. p. 655.--662. Ejusdem *librum de processione Spiritus S.* laudat Nic. Comnenus prænot. mystagog. p. 361. Alius Hilario monachus antiquior de quo in vita Nili junioris pag. 5. *ἡγάπα γὰρ αἱ τῶν πατέρων τῆς βίβης ἐκ νεότητος αὐτῆς, Ἀντωνίου δὲ, Σάββατος καὶ Ἰλαρίων*. Hic est cujus vitam à S. Hieronymo traditam habemus. De Q. Julii Hilarionis libello de mundi duratione scripto A. C. 397. vide Usserii diss. de Caisanone pag. 19. & Sandii animadvers. ad Vossium de Historicis Latinis.

XXI. IOANNES ARGYROPULUS CPolitanus, capta A. 1453. patria à Turcis, exul in Italiam ad Cosmum Medicem Florentiæ principem velut in portum confugit, & ab eo liberaliter habitus, Petrum filium & Laurentium nepotem litteris imbuere jussus, magna doctrinæ & ingenii laude vixit, publiceque etiam ut Florentiæ primum, sic postremis annis Romæ Græca ac Philosophiam docuit, ibique defunctus est

H h h

circa

circa A. 1480, qui erat septuagesimus ejus ætatis. De eo videndus Angelus Politianus qui præceptorem in Philosophia suum celebrat c. 1. Miscell. Paulus Jovius in elogiis p. 50, Nic. Reusnerus in iconibus Græciæ & Italiæ E. 2. (ubi perperam traditur obiisse A. 1571.) Isaacus Bulartius T. 1. Academia scientiar. p. 269. & Lambecius lib. VI. p. 278.

1. Ejus liber ad Cosmum Ducem *de Processione Spiritus S. & Concilii Florentini decreto* editus ab Allatio Græce & Latine in Græcia Orthodoxa, T. 1. p. 400.~418. Incipit: *πᾶσι μὲν ἄλλοις ἐγὼ σε τῶν εὐδαίμωνων νεόμυχα.*
2. *Orationem quartam pro Synodo Florentina* citat Nic. Comnenus pag. 361. prænot. mystagog.
3. *Consolationem ad Imp. Constantinum* in morte fratris Joannis Palæologi Imp. extincti A. 1448. Allatius de Synodo Photiana p. 542.
4. *Comparisonem veterum Imperatorum cum hodierno*, MS. in Bibl. Regis Galliæ memorat Labbeus p. 71. Bibl. novæ MSS. Hæc Vossio pag. 493. de Hist. Græcis, & Heidenreichio in pandectis Brandenburg. p. 266. *Comparatio inter principes antiquos & novi Imperii (Turcici.)*
5. *Ad Constantinum Palæologum de regno.* Labbeus, ibid.
6. *Solutiones quaestionum quas proposuerunt Philosophi & Medici quidam ex Cypro insula.* id. p. 113.
7. *Ad Papam Nicolaum V.* id. 386.
8. *Pœmata Græca Ecclesiastica* Argyropuli, Agathonis, & Anthemii sive Anthimi Monachi cum notis Musicis recentis Græciæ, fuere MSta in Bibl. Scorialensi, teste Alex. Barvoëtio.
9. Ex Græco vertit Latine *Aristotelis Prædicamenta*, *Posteriorum analyticorum libros II.*, *De naturali auscultatione libros VIII.* *De Cælo libros IV.* & *Ethicorum Nicomacheorum libros X.* nec non *Basilii homilias IX.* in *Hexæmeron*, quæ Argyropuli versiones in antiquioribus Latinis Aristotelis editionibus, & in editionibus Latinis & Græcolatinis Basilii leguntur.
10. *Commentarii in Ethica Nicomachea*, quos ex Argyropuli ore Florentiæ excepit & Cosmo Medici inscriptos edidit Donatus Acciajolus. Florent. & Paris. 1541. fol.
Aristotelis librum *περὶ ἐρμηνείας* Latine versum à Joanne Argyropulo juniore notat Gesnerus in Bibl. p. 383.

XXII. BARLAAMUS ex urbe Semitaria * Calaber, (perinde ut Gennadius de quo supra Scholarius) duas personas vel tres prorsus diversas egisse unus deprehenditur, unde factum ut in duos Barlaamos, a quibusdam discerperetur. Sed unus idemque est qui pro Latinis initio & eorum cum Græcis unione, & qui deinde acriter contra Latinos, ac denique ex Monacho S. Basilii factus Episcopus in regno Neapolitano Gyracensis b) sive Hieracensis iterum pro Latinis scripsit. Idem Hesychastarum & Gregorii Palamæ in Synodo A. 1337. CPoli habitans vehemens cum Gregorio Acindyno adversarius, c) eruditione catero- qui & eloquentia ac cognitione Philosophiæ nulli suæ ætatis secundus, d) cujus scripta hæc mihi innotuere :

Pro Latinis

1. *Orationes II. pro unione Græcorum cum Ecclesia Romana* ad Benedictum Papam Avenione habitantem. Prior incipit : *Quoniam divinum & adorabile mandatum.* Altera : *Licentia mihi data à vestra sanctitate.* Utraque edita Latine à Bzovio ad A. 1339. n. 25. & 28. & ab Odorico Raynaldo ab eundem Annum n. 19.
2. *Ex Oratione ad Synodum de unione* quædam Græce profert Allatius de consensu p. 786. *Ex Oratione secunda de Concordia* quæ incipit : *εἰ μὴ ἐώσαν ἡμεῖς* p. 123. & 591. contra Hottingerum. Et ex oratione prima p. 125. Incipit : *ὅτι μὴ πάντες οἱ ἀπὸ χειρὸς τῆν ἐπιπορευίαν ἔχοντες.*
3. *Probatio per sacram Scripturam XVI. argumentis, quod Spiritus S. & ex Filio est quemadmodum & ex Patre.* Incipit : *Domino Jesu Christo jubente nobis.* Latine edidit Bzovius ad A. 1333. S. 2.
4. *Responsio ad Demetrii (Cydones) Thessalonicensis Epistolam de processione Spiritus S.* Incipit : *Cum accepissem, o amicum mihi caput.* id. ad A. 1332. n. 5. & 7. Allatius contra Hottinger. p. 125. 285.
5. *Epistola ad Alexium Calocetum, pro reducendis ad Ecclesiam schismaticis*
Hhh 2

ticis

* Allatius de consensu p. 839.

a) Sic etiam Frid. Spanhemius libro de Papa foemina p. 264. seq. (T. 2. Opp. p. 646.) & Hendreichius in pandectis Brandenburg. p. 418.

b) Vide Cantacuzenum p. 336. Niceph. Gregor. lib. XI. & Bibl. Patrum T. XXVI. edit. Lugd. pag. 4. Lambec. IV. p. 326. seq.

c) Confer Jo. Cantacuzenum lib. 2. c. 39. & 40. III. 98. IV. 23. 24. Hist. Bzovium ad A. 1331. n. 12. seq. & Odoricum Raynaldum ad A. 1341. n. 119. seq.

d) Leonardi Nicodemi additiones ad Bibl. Neapolitanum Nic. Toppi p. 39. seq.

ticis. Apud Bzovium A. 1330. n. 59. Latine. Incipit : *audivi te admirari de me.*

6. *Epistola ad amicos suos in Gracia constitutos de unione S. Romanæ Ecclesiæ.* Incipit : *quia o amici & fratres nihil est.* Exhibet Latine Bzovius ad A. 1331. n. 13.

7. *Epistola ad amicos suos Græcos de primatu Ecclesiæ Romanæ & de processione Spiritus S.* Incipit : *Quod in primo ad vos misso sermone.* ibid. Hæ duæ Epistolæ leguntur etiam in Tomo quinto Bibliothecæ maximæ Pontificiæ Jo. Thomæ de Rocaberti. Rom. 1698. fol. Sed quinque hæctenus memorata Barlaami scripta ex T. V. Antiqu. Lect. H. Canisii, recusa Latine in T. XXVI. Bibl. Patrum edit. Lugd.

Contra Latinos *

I. Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆς ἁγίας πνεύματος. a) *De processione Spiritus Sancti.* Ρ. τῇ τῶν θείων ἀποστόλων, καὶ τῶν τότε ἀδελφάρμων.

II. ὅτι κειμένη ἐκ μόνου τῆς πρώτης αἰτίας τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔχει τὴν ὑπαρξιν, οὐκ ἀναερεῖται ἢ κατ' ἐστίαν ταυτοῦτης Πατρὸς, καὶ τῆς. *Supposito, ex prima sola causa Spiritum sanctum existentiam habere, non tollitur identitas, secundum essentiam, Patris & Filii.* Ρ. εἰ μὴ κατὰ τὴν ἰνα ἀμφοτέρω ἐχομένη.

III. ὅτι ὑποκειμένη ἐκ μόνου Πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἀναερεῖται αἱ προσωπικαὶ διαφοραὶ τῶν τετῶν προσώπων πρὸς ἀλλήλα. *Supposito, ex solo Patre Spiritum sanctum procedere, non tolluntur personales differentia trium personarum ad invicem.* Ρ. ἐπομένως τῇ τάττοις καὶ πρὸς τῶν προσωπικῶν ἀγαληπλέον ιδιοτήτων.

IV. ὅτι ὑποκειμένη ἐκ μόνου τῆς Πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἀναερεῖται ἰα πρὸς θεολογίας ῥητά. *Supposito, ex solo Patre Spiritum sanctum procedere, non tolluntur theologica dicta.* Ρ. ἵσως ὁ ἄνθρωπος λατῶνι ὑπολαμβάνοντες ὡς κατ' ὑμῶν.

V. ὅτι

* Sine causa dubitat Bzovius ad A. 1331. n. 13, hæc contra Latinos lucubrationes Barlaami, an impostor aliquis scripserit.

a) Cum his scriptis, quæ Allatius perlegisse se memorat, multa eadem continere videtur Barlaami demonstratio in duodecim capita tributa, πρὸς τὰς τῆς Πάπας πρέσβεις ἀποδείξεις, ὅτι ὑποκειμένη ἐκ μόνου τῆς Πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅθεν ἔλως ἀδύνατον ἔπεται, ὅδε τι τῶν ὁμολογημένων τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναερεῖται δογματῶν. Incipit : ὁ θς ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῇ. infra, n. VI, MS. Lambec. VIII, p. 378. seq. V, p. 181.

V. ὅτι ὑποκειμένη καὶ ἐκ τῆς ἡμῶν ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, πολλὰ τῶν ὁμολογημάτων ἀναιρεῖται, καὶ πολλοῖς ῥητοῖς τῶν ἁγίων ἐκαστοῖς ἢ ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις. *Supposito, etiam ex Filio procedere Spiritum sanctum, multa ex iis quae confitemur, colluntur, et multis diſtictis Sanctorum aduersarij huc argumentum.* P. ὅταν εἰς λόγους ἀλλήλους ἐρχόμεθα.

VI. ὅτι ὑποκειμένη ἐκ μόνων Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὡς ἀδύνατον ἔπεται, καὶ ἐκ τῶν ὁμολογημάτων τῆς ἐκκλησίας ἀναιρεῖται δόγματων. *Supposito, ex solo Patre procedere Spiritum sanctum, nullum omnino absurdum sequitur, neque aliquid ex iis, quae confitemur Ecclesiae, dogmatibus destruitur.* P. ὁ Θεὸς ὁποῖός ἐστιν ἐν τῇ πρὸς Γαλατῶν ἐπιστολῇ.

VII. ὅτι ἔχ' ἀπλῶς ὑπόθεσις τῆς νομίζεν ἐκ μόνου τῆς Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; ἀλλ' ἀνάγκη πᾶσα τοῖς εὐσεβεῖν αἰρεμένοις ἐκ μόνου τῆς πρώτης αἰτίας παραγενεῖν τὰ ἐκείθεν ἀχρόνως ἐκλάμψαντα, καὶ κεφαλαιώδης ἐκθεσις τῆς ἡμετέρας δόγματός. *Non esse simplex argumentum, existimare ex solo Patre procedere Spiritum sanctum, sed necesse esse, qui prius dici uult, ex sola prima causa educere, quae inde sine tempore eluxerunt, et comprehendiosa nostri dogmatis traditio.* P. ὅτι μὴ ἂν ὑποκειμένη ἐκ μόνου τῆς πρώτης αἰτίας.

VIII. Δόγμα Λατίνων γραφὴν ὑπὸ τῶν πρέσβων τῆς πάπας, εἶτα τῆς αὐτῆς ἢ τῆς ἀνασκευῆς. *Dogma Latinorum, scriptum ab Oratoribus Papae; sequitur ejusdem confutatio.* P. ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱὸς μίαν εἰσὶν ὁρμήν τῆς ἀγίας πνεύματος.

XI. Λέγεται, ἡ πρὸς τῆς ἀγίας πνεύματος. *Legatur siue de Spiritu sancto.* P. τεθέσθαι τῷ ὁπισθίῳ, ἐναγχῶς τῷ τε πατερλαρχῇ.

X. Κατὰ Θωμᾶ λέγονται, b) ὅτι κατὰ μόνον τὰ πρὸς τι Διαφέρειν ἀλλήλων τὰ θεῖα πρόσωπα. *Contra Thomam, dicentem, non per solam relationem differre inter se diuinas Personas.* P. Θωμᾶς μὴ ὡς ἀδύνατον τρεῖς ποῖ Διαφορᾶς ἐν τῇ τριάδι οἶεται εἶναι.

XI. πρὸς τὴν λέγοντας, ὅτι μόνον ἡ πατρότης συστατικὸν ἐστὶ τῆς ὑποστάσεως τῆς πρώτης αἰτίας, τὸ δὲ ἀγνῶστον ὡς ἀδύνατον. *Ad eos, qui dicunt, solam Paternitatem constitutiuum esse hypostaseos prima causa, ingenuum uero negamus.* P. οἱ πρὸς τὸν Θωμᾶν κατὰ μόνον τῷ τῶν πρὸς τι Διαφορᾶν Διακρίνουσιν.

XII. Πρὸς τὴν πρέσβιν, ὅτι ἐκαστοῖς περιπέτῃσι δόξαι. *Ad Hhh 3* στα-

oratores, (Pontificis) contrariis eos implicari sententiis. P. ὁ μάλιστα τῶν ἡμετέρων θαυμάζω ὅτι ἐστίν.

XIII. πρὸς τὰς πρέσβεις κοινὴ ἀνασκόπη πάντων τῶν συλλογισμῶν, ὧς ἐκτίθενται οἱ Λατίνοι, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος. *Ad oratores, communis refutatio omnium syllogismorum, quos afferunt Latini de processione Spiritus sancti.* P. πᾶς ὁρθῶς ἔχων συλλογισμὸς, ἢ ἀποδεικτικὸς τυγχάνει.

XIV. πρὸς τὰς πρέσβεις διδάξεις ὅτι καὶ οἱ μὲν τὰς ἀποστόλους θαυμάσιοι πατέρες ἡμῶν ἐκ μόνης τῆς πρώτης αἰτίας, καὶ ἅμφοι τὰ αἰτιατὰ ἔχον τὸ εἶναι ὑπελάμβανον. *Ad oratores, demonstratio, sanctos Patres nostros, qui Apostolos subsecuti sunt, ex sola prima causa causata habere esse existimasse.* P. ἐκείνοι δὲ πάντως ἐκ ἀγνοήμων, ὅτι καὶ οἱ μὲν τὰς ἱερὰς.

XV. ἀπάντησις c) πρὸς τὰ ὁπχειρήματα, ἀ πρὸς αὐτὸν εἶπεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βοσπόρου περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος. *Responsio ad argumenta, quae ad ipsum protulit Bospori Archiepiscopus de processione Spiritus sancti.* P. φησὶ ὅτι Πατὴρ καὶ τὸ θεῖον ἐν.

XVI. λόγος συνταθήμενος ἐκ διαφορῶν τμημάτων τῶν τοῦ θεολόγου λόγων. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ μεγάλη βασιλεὺς ἀρμόδιος, καὶ πρὸς τὰς σοφίας τῶν λατίνων λέγεσθαι. d) *Oratio, composita ex diversis orationum Theologice sectionibus, nec non ex magni Basilii; opportune etiam ad sapientes Latinorum recitabitur.* P. ἐπειδὴ τὸ ἀπλὸν καὶ ἀπερίεργον τῆς θείας ἡμῶν.

XVII. πρὸς τὰς ἀντιλογικὰς τῶν λατίνων. ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν αὐτοῖς πρὸς Γραικοὺς ἀσβεστομένους ἀπὸ συλλογισμῶν ἀποδείξαι, ὅτι ὁ μόνος ὁ Πατὴρ ἀρχὴ καὶ πηγὴ τῆς θεότητος. *Ad contradictores Latinos; impossibile esse, dum ipsi cum Graecis sermonem conferunt, per syllogismos demonstrare, non esse solum Patrem principium et fontem Deitatis.* P. ὅτι μὲν εἰ ἡ ὑμετέρη ὑπόθεσις πολλοῖς τῶν ἁγίων ῥητοῖς ἐναντίως ἔχει.

XVIII. πρὸς τὰς κυριώτερας τῶν λατίνων ὑποθέσεις, ἐξ ὧν οἰοῦνται δεικνύειν, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου, καὶ ἐκ τοῦ τοῦ ἁγίου ἔχει τὴν ὑπαρξιν. *Ad praecipua Latinorum argumenta, quibus se demonstrare existimant, Spiritum sanctum etiam ex Filio existentiam habere.* P. ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὸ βίον ἀγώνων.

XIX. περὶ τῆς τοῦ Πάπα ἀρχῆς. *De Principatu Papae adversus Franciscum aliquem.* Incipit: εἰ περὶ τὰς ὁπισθίας δεινότητες. Cum Joannis Luidi versione prodit primum Oxon. 1592. 4. & ad calcem Nilii Archiep.

c) Boivin p. 774. ad Gregoram.

d) Lambec. V. p. 183.

Archiep. Theſſalonicenſis de primatu Papæ Romani, cum Salmaſii quindecennis caſtigationibus. Hanov. 1608. 8. & poſt ejusdem Salmaſii jam viri librum de primatu Papæ, Lugd. Bat. 1645. 4. Etiam Latine exLuidi verſione legitur in Goldaſti Monarchia Imperii T. 1. pag. 342. Et Græce Londini in 4. cum Nili libello & expoſitione Gabrielis Severi contra eos qui Eccleſias Orientales ſchiſmatis reas peragunt.

XX. Ad ArchiEpiſcopum Nicolaum Cabafilam *de primatu Papæ*. Incipit: *μὴ τὸτο οὕτω σεβάσμιε πάτερ ὅτι ἔ πάπα.* MS. Lambec. V. p. 181. 182. Meminit Allatius, qui legiſſe ſe proſitetur pagina, 827. de conſenſu.

XXI. Ad eundem, de eodem argumento, Incipit: *Φῆς ὅτι αἰδύναντες ἐστὶ τὸν Πάπαν μὴ ὁρῶμεν εἶναι.* id.

XXII. Barlaamo etiam tribuitur à multis libellus *περὶ τῆς καθαρθείας πυρός*, de purgatorio igne, qui incipit: *εἰμὲν περὶ ὧν ἀλλήλοις ἀμφισβητοῦμεν, αἰδεσιμώτατοι κύριοι.* Hic Græce & Latine cum Alex. Aleſii libello contra Lud. Nogarolam de traditionibus, prodiit Lipſiæ 1556. 8. ſine nomine auctoris hoc titulo: *Apologia Græcorum de purgatorio igne in Concilio Baſileenſi* (A. 1438) *exhibita.* (Confer Turcogræciam Cruſii p. 186.) Et priore Orthodoxographorum editione cum verſione Joannis Hartungi, Baſil. 1555. fol. Et cum Bonav. Vulcanii verſione additus Nilo de primatu Papæ Hanov. 1608. 8. & ad calcem Salmaſii de primatu Papæ, Lugd. Bat. 1645. 4. Fuere qui Marco Ephelio tribuerent, quod refellit Allatius lib. de purgatorio pag. 239. ſq. ubi etiam Barlaami eſſe negat, ſub cujus nomine cum nova verſione edidit oppugnavitque Petrus Arcudius Rom. 1632. 4. ut dixi ſupra p. 417.

XXIII. Sunt etiam qui Barlaamo tribuunt *Dialogum Orthodoxæ* (Græci) *cum Latino de azymo & Spiritus S. proceſſione* MS. in Bibl. Vaticana, ex quo teſtimonium proferat Allatius de Joanne Papiſſa pag. 48. & Blondellus pag. 28.

Barlaami & Acindymi quemadmodum & Gregorii Palamæ *κυρίας δόξας* & abſonas ab Eccleſiæ uſu opiniones multi oppugnarunt de quibus infra cap. 44. in Palama.

Inter alia à Simeone Theſſalonicenſi c. 31. de fide, ritibus & myſteriis Eccleſiaſticis p. 51. arguitur Barlaamus *τὴν νοεράν προσευχὴν ἀπαγορεύσαι* ſive cum Pſeudo-Myſticis quibusdam docuiſſe non eſſe neceſſarium preces quas fundunt à precantibus intelligi.

telligi. Vide H. Warthoni auctarium ad Usserii Historiam dogmaticam de Scripturis sacrisque vernaculis pag. 440.

Alia scripta Barlaami.

1. Ex Barlaami *Epistola ad Nilum Triclinium* Monachum inclusum qua illum controversiæ cum Palama iudicem deligit, nonnulla Græce affert Allatius diatriba de Nilis pag. 84.
2. *Λύσεις εἰς τὰς ἐπερχομένας αὐτῷ ἀπορίας παρὰ τῷ σοφωτάτῳ Γεωργίῳ τῷ Λαπίθῃ. Solutiones ad proposita sibi dubia per sapientissimum Georgium Lapidam.* Incipit: πρὸς μὲν ἔν Πλάτωνα ὃ γεννάει. Meminit Allatius de Georgiis infra p. 666.
3. *Λογιστικῆς Logistica* sive Arithmetici subtilius demonstraræ libri VI. editi Græce à Joanne Chambero Collegii Etonensis apud Anglos socio Paris. 1600. 4. & Latina versio separatim, ibid. ad Regiam Angliæ Elisabetham. Idem opus puto quod Gesnerus Geometricam demonstrationem de numeris appellat.
4. *Ethica secundum Stoicos* libri II. prodierunt Latine in Tomo sexto *Lctionum Antiquarum* H. Canisii, Ingolstad. 1604. 4. atque inde in *Bibliotheca Patrum* T. XXVI. edit. Lugd. p. 28.
5. Fuere etiam qui ad Barlaamum * velut auctorem referrent *Enchiridion Epiæti* contractum & ad sensus Christianos interpolatum, quod inter varia S. Nili opuscula Græce & Lat. edidit Josephus Maria Svaresius, Episcopus Vastionensis, Rom. 1673. fol. 327. -- 353. Latine exstat in T. XXVII. *Bibl. Patrum* edit. Lugd. p. 231. nec non post B. D. Theophili Spizelii tractatum de pio litterati hominis secessu. Diversum hoc à paraphrasi *Enchiridii Christiana* Græci scriptoris quam utraque lingua vulgavit Mericus Casaubonus Lond. 1659. 8. de qua dixi lib. IV. c. 7.
6. *Super inventione festi Pascha, theologica speculatio.* Gesner. in *Bibl.*
7. *Geometria* id.
8. *De Lunari eclipsi deprehendenda ex magna syntaxi Ptolemæi.* Incipit: ἀναγκαῖον ἡγησάμην ἐκθέσθαι σοι. MS.
Cum inter eos qui Papam foeminam Latinis objecere Græci, celeberrimum sit Barlaamic. 14. libri de primatu Papæ ** testimonium, cui

* Vide Clariss. Heumanni *Acta Philosophor.* T. 1. pag. 739.

** Verba Barlaami sunt: εἰ τις ὑπὲρ τῆς ἀκολασίας ἐκείνης γυναῖκα τὴν γενομένην Πάπα ἀπολογείσθαι ἐθέλοι. Allatium qui p. 49. pro γενομένην legit λεγομένην, refellit Spanhemius T. 2. *Opp.* pag. 645.

cui alterum Laonici Chalcondylæ lib. VI. de rebus Turcicis à Blondello p. 75. adjungitur, placet hoc loco ex eodem Blondello in examine quæstionis de Papa fœmina pag. 26. subjungere notitiam Græcorum scriptorum qui adversus Joannam stare videntur, collata quam illæ hac in parte fuit secutus Allatii Confutatione fabulæ de Joanna Papissa. Quid adhuc respondeatur ab iis, qui illud dehonestamentum Romanæ sedis inter Leonem IV. & Benedictum IV. extitisse non dubitant, vide si placet apud Frid. Spanhemium de Papa fœmina cap. VII.;

*Qui adversus Joannam stare videantur inter
Græcos.*

1. Photius, qui ab A. D. 858. Decemb. 25. ad 869. (quo, restituto pristinae dignitati Ignatio, in ordinem redactus est) rursusque ab Ignatii A. D. 878. Oct. 23. defuncti dormitione ad A. D. 886. Constantinopolitanum Patriarchatum tenuit, libro MS. *de Spiritus Sancti processione* cujus initium: ἐν πολλαῖς μὲν εἰσιν οἱ ἐλεγχοὶ πολυτέλεις ἐσπαρμένοι λόγοις, δι' ὧν ἡ ὀφρὺς κατασπᾶται τῶν τὴν ἀληθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατέχουσιν. α) χθὲς κ' ἔγω δαυτέρα γυνεὰ παρήλθον, Λέων ἐκείνῳ ὁ περιώνυμῳ ὁ καὶ θαύμασιν ἔχων, ἐστὶ ἔτι ἐν σπιννύεισθαι πᾶσαι ἀπάντων ἐκκόπλων πρόφασιν αἰρετικὴν, δεῖ ἀλλὰ καὶ ὁ πρῶτος καὶ ὁπτικῆς καὶ ἀσκητικοῖς ἀγῶσιν ἐναυλαζόμενος ὁ κλεινὸς Βενέδικτος, ὁ μὲν ἐκείνον β) ἔδεχμερατικῶς θρόνον διάδοχον. Et alio libro κατὰ τῶν τῆς παλαιᾶς Γῶμης ὅτι ἐκ τῆς Πατρὸς μόνον ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλ' ἔχει καὶ ἐκ τῆς Γῆς MS. quo probare conatur *Spiritum Sanctum à solo Patre procedere*, Λέων γ) καὶ Βενέδικτος οἱ μεγάλοι ἐς ὕψερν δεχμερεῖς.
2. Metrophanes Smyræus, qui inter Patres Synodi anno 869. adversus Photium congregatæ sedit, à Nicolao I. Papa Epist. 8. laudatus, libro MS. è Palatina Bibliotheca in Vaticanam translato, quo *Spiritus Sancti processionem à Patre solo adstruere conatur*. Βενέδικτος ὁ μὲν ἐκείνον (Leonem IV.) ἔδεχμερατικῶς θρόνον διάδοχον.
3. Stylianus, Neocæsareæ Euphratenfis Episcopus, quem Concilio anno 869. adversus Photium congregato interfuisse constat, Epistola ad Stephanum VI. Papam A. D. 886. scripta, cujus versio-

lii

nem

a) Londini postea editum eum sequentibus, scribit Blondellus, quod factum esse, dubito.

b) Si Joanna media fuit, non μὲν ἐκείνον sed μὲν ἐκείνην scribere oportuit.

- nem Annalib. suis inseruit Baronius Card. * πλειωθέντες c) ὃ μακαριώτατος πάπας Λέωνος ἐκείνοι (Photiani) τῷ μετ' αὐτὸν Βενέδικτῳ τῆς Ρώμης πάπᾳ πάλιν δι' ὅχλου γενομένη περὶ τῶν αὐτῶν.
4. Liber Anonymus, περὶ τῆς τῶν Λατίνων αἰτίας ὅπως ἀπέστησαν ὁρῶντες δόγματ' καὶ πόπῃ. Incip. Κατὰ ποῖον καιρὸν καὶ πότε καὶ παρὰ τίνων αἰρεσιωτῶν οἱ Ἰταλοὶ ἐδιδάχθησαν. in Bibliotheca Vaticana reconditus, τέθηκεν ὁ ῥηθεὶς d) Λέων, καὶ Στέφανος αὐτὸν διεδέξατο, ἔτον Παχάλιος, ἔτον Ευχρίος, ἔτον Βαλέντιος, ἔτον Γρηγόριος, ἔτον Σέργιος ὁ καὶ Πελάγιος, e) ἔτον Λέων, τὸν δὲ Λέοντα ὁ Βενέδικτος. Item, παρῆλθε τὸν βίον Λέων ἔτος ἐ' ἀγιάτατος, καὶ κατέστη ἔτος διάδοχος Βενέδικτος ὁ θ'.
5. Liber alius anonymus, διήγησις ἀκριβὴς κατὰ τῶν ἀρχιερέων τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, καὶ ὅπως ἀνεφύη ἡ τῶν αἰρέσεων, ex ead. Biblioth. ὁ μὲν τὸν τοιαύτον Λέοντα Βενέδικτος καὶ αὐτὸς πάπας.
6. Liber alius anonymus, διήγησις πῶς καὶ τίνα τρόπον ἐχωρίσθησαν ἀφ' ἡμῶν οἱ Λατῖνοι. Incipit: ὅτι τῇ ἐβδόμῃ συνόδῳ ἦν Ἀδελφαὶὸς Πάπας. *Quomodo Latini scissi*, ex ead. Biblioth. ὁ δὲ μὲν Λέοντα Βενέδικτος ὁρῶν πάλιν ὑπὸ ἐκκλησίᾳ αἰρεσιωτῶν τὸν ἔ' Θεὸν λαὸν λυμάνομενον.
7. Dialogus anonymus, Orthodoxi (Græci) cum Latino *de Azymo et Spiritu Sancti processione*, * ex eadem Bibliotheca. μαθαίνει ταῦτα ὁ τῆς Ρώμης ἀγιάτατος πάπας Λέων λυπεῖται, &c. ὁ δὲ γὰρ καὶ μετ' αὐτὸν δὲ χειρὰ λείψας θ' Βενέδικτος, &c.
8. Libellus Anonymus adversus Photium A. D. 891. scriptus, hoc titulo, ἐν τῷ θ' δέκνυται ποσάκις οἱ σαυροπάται τῆς ἰδίας f) σαυρὸς ἠθέτησαν. ex Bibliotheca Vaticana Romæ A. D. 1613. Colonizæ A. D. 1618. Parisiis A. D. 1633. ad finem sectionis posterioris, partis primæ Tomi III. Conciliorum editus. Μέχρι τῆς σήμερον g) με ἔτη ἀναθεματίζεται φώτιος προδήλως διὰ τὸν πάπα Λέοντα ἔως ἔ' φορμόσῃ. ἑνδεκά h) γὰρ ἔτη ἀνεθεματίζετο κοσμικὸς ὢν, κοί-
- e) Si denato Leone & post ipsum, non post Joannam.
d) Leo III, Stephanus IV, Paschalis I, Eugenius II, Valentinus, Gregor. IV. Sergius, quem male Pelagium vocant, Leo IV. Benedictus III.
e) Pelagius nullus inter Sergium II. & Leonem IV. intercessit.
f) Σταυρὸς, id est subscriptiones, crucis signo munitas.
* Auctorem Barlaamum esse putant, & facile sibi persuadet Allatius p. 48.
g) anni 45. ab anno 847. inchoandi.
h) Anni 11, ab A. D. 847. ad 858.

κοινωνικὸς τῷ καθ' ἡμεῖς καὶ ἀναθεματισμῷ Γρηγορίου τῷ Συρακῆσης καὶ ἄλλα λόγῃ 1) ἀφ' ἧς ἐλήθετο Ἀββᾶς. ὁ γὰρ πάπας Λέων, καὶ ὁ Βενέδικτος, καὶ ὁ Νικόλαος τὸν Γρηγόριον ἀνεθεματίζον κατὰ πολλὰς καὶ ἀτόπας αἰτίας. Ἐπεὶ δὲ ὁ Φώτιος πρὸς τὴν εἰρημίαν ἐχειροτονήθη, καὶ δι' ἄλλα μὴ ἄλλα καὶ διὰ τὸ δεῖσθαι πρὸς τοιαύτην ἱερωσύνην ἀναθεματίζεται ὑπὸ τῶν ἑνεα προέδρων τῆς Ρώμης, Λέοντος, Βενεδίκτου, Νικολάου, Ἀδελφάνου, Ἰωάννου, Μαρτίνου, Ἀδελφάνου ἑτέρου, Στεφάνου καὶ Φερμόου, καὶ ὑδὲς τῶν μεταγενεστέρων Νικολάου ἐλυσε αὐτῶν. Quæ verba cum *Breviário octava Synodi in Embolo* seu porticu *magna Ecclesia Constantinopolitana affixo*, male confudit k) Allatius: affixum enim *Breviarium* illud anno 869, Legatorum Adriani II. & Orientalium nomine, antequam Constantinopoli excessissent; ejus vero memoriam revocat, ut & Romanorum Synodorum sub Nicolao primo & Adriano II. annis 863. & 868. coactarum, & confirmatarum per Joannem VIII. Photii damnationis A. D. 882. Auctor anonymus, cujus libellus A. D. 891. Formosi primo, editus est.

9. Ex Gregorii Patriarchæ Hierosolymitani ἀντιρρήτικοῦ, caput 33. cuius titulus, κατὰ τῶν τριῶν Βέκκων 1) δοξμάτων καὶ γραμμάτων, πῶς καὶ διὰ τίνων ἡ τῆς παλαιᾶς Ρώμης ἐξέπεσεν ἐκκλησία. Biblioth. Regiæ numero 1727. -- ὁ δὲ γε μετ' αὐτὸν (Λέοντα) δεχιερατεύσας θὰ Βενέδικτος καὶ ἄλλοι αὐτῶν λόγῳ τῆς αἰρέσεως διασάμω.

XXIII. In Catalogo Stevartiano scriptorum pro Latinis contra Græcos (Tom. XXVI. Bibl. Patrum edit. Lugd. pag. 475.) memoratur dialogus in quo MANUEL CHRYSOLORAS (de quo supra p. 393.) cum Gregorio Palama (qui longe illum ætate antecessit) de processione Spiritus S. disputans eumque oppugnans inducitur.

XXIV. FANTINUS VALLARESSUS Cretensis Archiepiscopus contra obtrectatores unionis Græcorum fuit in Bibliotheca Cardinalis Sirleti, in qua etiam extitit ANDREÆ SCOCARES tractatus contra Græcos de processione Spiritus S. & de defunctis, de azymo, de primatu Pontificis. Nec non *Andrea* Episcopi Megarenensis tractatus de

III 2

Græcis

i) Anni 34. ab A. D. 858. ad 892.

k) Comment. de Papissa.

l) Joannes Beccus ex Chartophylace Patriarchæ Constantinop. sub Michaële Palæologo, A. D. 1286. ab Andronico sedē pulsus est.

Græcis errantibus eorumque erroribus, & *Antonius Messana* contra errores Græcorum, quos duos postremos Latinos esse suspicor. Quemadmodum & Catalogus MSS. Vaticanæ Bibl. apud Possevinum memorat Latini cujusdam demorantis in suburbiiis Parisiorum ad Manuelem Palæologum Imp. peregrinum in Gallia, per modum Syllogismi capitularis, epitomen de Processione Spiritus S.

XXV. NICOLAI SPADARII, Moldavo Laconis, Baronis ac olim Generalis Wallachiæ Enchiridion sive stellam Orientalem Occidentali splendens, h. e. sensum Ecclesiæ Græcæ de transubstantiatione Corporis Domini aliisque controversiis, Latine edidit Antonius Arnaldus appendice ad T. 3. perpetuitatis fidei Catholicæ de S. Evcharistia pag. 50-54. Scriptum Holmiæ A. 1667.

XXVI. PAYSII LIGARIDII, Chii, Metropolitanæ Gazæ Hierosolymitani scriptum de fide Græcorum & Moscovitarum ad Joannem de Lilienthal, Regis Sveciæ in aula Moscovitica Residentem A. 1666. edidit Latine idem Arnaldus p. 59.--72.

XXVII. HILARIONIS CICADÆ Cyprii Episcopi capita quædam dogmatica ex Synodo A. 1668. celebrata dedit idem Arnaldus Latine pag. 73. 74.

XXVIII. ANDREAS COLOSSENSIS Synodo Florentinæ A. 1439. interfuit & Latinorum causam adversus Græcos Dialogo contra Marci Ephesii Epistolam Latine scripto acriter propugnavit. Citatur ab Allatio T. I. Græciæ Orthod. p. 771. & de consensu p. 534. & ab Altimura pag. 383. &c.

XXIX. NICETÆ Maroniæ Mytilenæ, ex Archidiacono & Charophylace CPolitano metropolitæ *Ibessalenicensis* Dialogos sex de processione Spiritus S. quibus circa A. 1201. Hugonem Etherianum oppugnavit, aliaque Scripta quædam memoravi Volum. VI. p. 434. seq. Confer Allatium de processione Spiritus S. p. 618. 619. & Altimuræ panopliam contra schisma Græcorum p. 323. seq.

XXX. NICEPHORUS MELISSENIUS COMNENUS Crotoniates Episcopus in Italia de moribus & ritibus Ecclesiæ Græcæ scripsit libellum quem aureum appellat Nic. Comnenus pag. 10. laudatque pluribus in locis.

XXXI. JOANNES MELITENIOTA, quem idem Comnenus p. 10. cum Jo. Vecco & Georgio Metochita Latinas partes defensasse scribit, vereor ne esse debeat Constantinus Meliteniota de quo dixi Volum.

IX.

IX. pag. 190. Certe Johannem Meliteniotam, qui *λατινόφρων* tunc clauerit, neminem reperi.

XXXII. MELETIUS SYRIGUS Cretensis, Hieromonachus & Ecclesiæ CPolitanae Doctor ac protosyncellus subscripsit Synodo A. 1639. habitæ sub Cyrillo Berrhoënsi & A. 1642. sub Parthenio, quibus condemnatus est Cyrillus Lucaris. Ab eadem Synodo iussus est hujus Lucaris confessionem fidei confutare. Scripsit itaque *ἀντίρρησην* adversus Cyrillum Lucarem editam Græce Jasii in Moldavia. Titulus est *ὁρθόδοξος ἀντίρρησις κατὰ τῶν κεφαλαίων καὶ ἐρωτήσεων τῆς κυρείας*. * Eandem MStam habet V. G. Eusebius Renaudotus ex cujus Codice locum *περὶ τῆς ὀνόματι τῆς μετσωσίσεως* vulgavit Rich. Simon libro Gallice edito de transubstantiatione, & Renaudotus ipse post Gennadii homiliam p. 156-162. Græce & Latine. Idem Meletius deinde missus à Patriarcha CPol. in Moldaviam, recensuit expolivitque *ἐκθεσιν τῆς τῶν πρώτων πίστεως* Petri Mogila, Metropolitæ Kijoviensis, quæ cum Nestarii Patriarchæ Hierosol. præfatione & à quatuor sedium quas Græci vocant Apostolicarum successoribus aliisque Episcopis approbata Græco idiomate vulgari lucem vidit A. 1626. curante & sumtus præbente *Παναγιότης Νικοσό*, Imperatoris Turcici Interprete. Hæc est quæ cum versione *Laure. Normanni* & *μακαρίτης* recusa est Lipsiæ 1695. 8. hoc titulo: *ὁρθόδοξος ὁμολογία τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας τῆς ἀνατολικῆς*. Eadem deinde Græce iterum prodiiit Bucoresti Moldaviæ A. 1699. una cum *ἐκθέσει εἰσαγωγικῇ*.

Ab hoc diversus *Meletius Piga* (Πηγά) Alexandrinus Patriarcha & CPolitanae sedis vacantis circa annum 1599. *τοποτηρητής*, Latinorum acris adversarius cujus Epistolas duas *περὶ τῶν ἀρχόντων μυστηρίων* unam ad Cyriacum Photinum Medicum Ingolstadiensem datam A. 7101. (CHRisti 1593.) & alteram ad Philadelphiæ Episcopum datam A. 7103. (CHRisti 1594.) Græce & Latine publicavit Eusebius Renaudotus post Gennadii homiliam p. 100. 117.--149. Paris. 1709. 4. Sed de hoc Meletio Piga audire juvat laudatum Renaudotum pag. 91. seq.

Is est quem impense laudavit in Itinerario Constantinopolitano suo Georgius Douza, a) & cujus eruditionem non uno loco commendat. Erat Creta oriundus, juvenisque in Italiam studiorum causâ profectus. Patavii cursum Academicum perfecerat, ut frequenter factum à Cretensibus Græcis fuit, cum ea Insula esset sub Venetorum potestate.

I i 3

In

* Vide Rich. Simonis Bibl. Criticam lib. 1. c. 15. p. 207. seq.

a) p. 42.

In patriam reversus, monasticum habitum accepit; cumque Alexandriam venisset, à Sylvestro tunc Patriarcha, Sacerdos ordinatus est, & postea sedis illius Protosyncellus ante annum 1582. designatus est. Extat in Turco-Græciâ Epistola Crusii b) eodem anno ad illum Protosyncellum scripta. Sylvestro, postquam is suum diem obiisset, successor electus est, & si Meletio Syrgo c) credimus, pietate & doctrina, gregisque regendi peritiâ, magnam inter suos laudem consecutus est. Exarchus erat Patriarchæ Constantinopolitani, quod apud Græcos frequentissimum est; nempe ut illius delegatâ auctoritate controversias ecclesiasticas judicaret, non modo intra, d) sed aliquando extra Diœcesin. Id significant verba hæc Georgii Douzæ: *Præter Ecclesiarum curam incumbit ipsi etiam onus Græcorum controversias componendi, quibus eum quotidie tantum non obrueretur, nunquam tamen, quæ est ejus humanitas, eum adire prohibitus fuit.* Hujus officii occasione Constantinopolin non semel navigavit. Inde scripta est prior duarum (editarum à Renaudoto) Epistola ad Cyriacum Photinum Doctorem Medicum Ingolstadiensem an. 1593. Ibi quoque commoratum eum diutius intelligitur, ex *homiliis* quas illic multas habuit coram frequenti auditorio Ecclesiasticorum & Primariorum Græcorum. Exstat illarum Collectio in Cod. Bibliothecæ Regiæ 4218. sub hoc titulo, *Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας περίοδος*, *Evangelica doctrina periodus*, nempe quia argumentum sumitur ex Evangeliiis de circulo anni.

Plures dictæ sunt anno 1587. Collectio facta est ab ipso Meletio, missaque ad Joannem quemdam Simontam, cujus pietatem Epistolâ operi prefixâ Meletius ipse commendat. Adjuncti sunt primis codicis foliis versus Elegiaci Latini parum elegantes, in laudem autoris.

Extant diversæ ejus *Epistolæ* variis in locis editæ: una e) ad Sigismundum III. Poloniæ Regem scripta ex Ægypto an. 1600. quâ acerbè invehitur adversus Romani Pontificis Primatum: Processionem Spiritus sancti à solo Patre variis argumentis propugnat: Synodi Florentinæ decreta, stabilitamque in eâ unionem rejicit: tandem Cyrillum Lucarin commendat. Is porro hunc ad Lituanos Græcæ religionis Russosque & alios qui eandem profitentur, missus erat Exarchus Alexandrinæ sedis, ut Regenvolscio & aliis qui eandem Epistolam ediderunt, visum fuit. Sed verisimilius est eum vicariâ delegatione ab Alexandrino Patriarchâ missum

b) p. 531. c) in Refutatione Conf. Cyrilli. d) p. 69. e) apud Regenvolscium p. 467.

missum eas in regiones fuisse, ubi tanquam Exarchus Constantinopolitani tantum jus habebat, nullum ex Diœceseos suæ titulo.

. Alias duas f) eodem anno & ex Ægypto scriptas idem Regenvolscius edidit, unam ad Simeonem Theophilum Turnovium, Præsidentem Ecclesiarum Confessionis Bohemicę in Majori Poloniâ; alteram ad Martinum Bronicovium. g) In istâ hæc habentur: *Dolemus pro eo ac debemus, nos esse non tantum tot terrarum tractibus diffisos, quam iu etiam in rebus, ubi ὁμοψύχως esse par erat, quicumque Christo Deo ac Salvatore nostro nomen dedimus.* Scripserant enim ad eum Protestantes Majoris Poloniæ, tunc cum concordia inter eos, & Russos, Lituanosque Græcam Religionem profitentes, quorum princeps erat Constantinus Dux Ostroviensis, Palatinus Kiowienſis, frustra tentata est. De gestis circa illam concordiam procurandam fusè scribit Hadrianus Regenvolscius toto libro 4. Historiæ Ecclesiarum Sclavonicarum.

Adducit aliam ejusdem Meletii Epistolam h) ex Ægypto scriptam ad Hypatium Pociey Protothronium totius Russiæ, in qua quæritur *crasso mendacio & imposturâ divulgatum esse typis, quasi per Legatos Pontificis Romani potestati se subiecisset, & Orientales Ecclesia cum Occidentalibus coaluissent.* Extare ait illam Epistolam Regenvolscius in libro Polonico, cui titulus, *Antapologia adversus Unitos Græcos*, edita anno 1632.

Scripsit præter illa Meletius, *librum contra Judæos*, Leopoli editum anno 1539. Græce & Rutenice. *Dialogum*, cui titulus, *Ορθόδοξοι Χριστιανοί*; Vilnæ 1596. Neutrum huc usque nancisci potuimus: unde nescimus an ad posterius illud opus referenda sint quæ autor allegat in Epistola ad Cyriacum Photinum, an ad aliquod aliud, quod MS. delitescat. De eodem Allatius. i) *Postremis hisce temporibus Meletius Patriarcha Alexandrinus Latinos acriter insectatus est. Inter alia scripsit plures Epistolas ad Cnezem Basilium, Rutbenos, Chios, Græcos qui Poloniam & Russiam incolunt, quibus conatur Græcorum malejanas opiniones consulcire, & proba Latinorum dogmata de Processione Spiritus sancti, Primatu Pontificis Romani aliaque convellere. Ediderunt Græci Londinenses. II. Prostat ipsius Catechesis ad Græcos, forma Dialogi Græce conscripta, editaque. III. Tractatum alium de iudem rebus ad Gabrielem Severum Philadelphia Episcopum legi MS. Postremi illius Tractatus, Epistola quam edit Renaudotus, videtur pars esse præcipua, cui*

f) p. 497. 498.

g) Bronievium.

h) p. 466.

i) De Perp. Consens. l. 3. c. 7. n. II. col. 996.

* A. 1624. 4. vide infra p. 784.

cui adjungere potuisset aliquot alia capitula, quæ cum ad institutum ipsius non pertinerent, omittenda censuit.

Narrat quoque Allatius, Meletium se puero cum Chium pervenisset, & ibi Latinos acrius ad disputandum provocaret, resque ad seditionem spectare videretur, lembo impositum, & solum vertere coactum fuisse.

XXXIII. ANDREAS Rhodi Archi-Episcopus, cujus cum Marco Ephesio disputationes exstant in Actis Concilii Florentini, sessione III. seqq. quemadmodum & ISIDORI Russiæ, ac *Bessarionis* Nicæni. Et Latinorum Juliani Cardinalis, & Joannis Magistri. In iisdem Actis T. IX. Harduin. p. 100. quoque mentio *Nicolai*, Græcorum Interpretis. Unioni cum Latinis præterea favit etiam *Dorotheus* Episcopus Mytilenes sess. XXV. p. 3 17.389. ac præterea Episcopus Lacedæmonius, *Macarius* Nicomedienfis, *Callistus* Distrensis, *Gennadius* Gannensis, *Dositheus* Dramensis, *Matthæus* Melenicensis p. 397. quibus postea accessere *Metrophanes* Cyzicenus, *Dorotheus* Trapezuntius, *Antonius* Heracleensis locum tenens Patriarchæ Alexandrini*, & *Dorotheus* Monembasiensis, Hierosolymitani Patriarchæ *τοποτηγητής*, p. 397. Favit etiam *Georgius Scholarius* tunc adhuc Laicus p. 391. & *Gregorius Protosyncellus*, Alexandrinæ sedis *τοποτηγητής*, & *Pachomius* Abbas Hieromonachus, p. 397.

XXXIV. JOSEPHI Patriarchæ CPol. decretum unionis cum Romana Ecclesia habetur sessione XXV. pap. 405. Ipse in Concilio diem obiit Florentiæ 1439. 9. Jun.

XXXV. IOANNES PALÆOLOGUS, Manuelis F. Imperator ab A. 1419. ad 1448. CPolitanus, ipse in Italiam ad Eugenium IV. profectus, ut unionem cum Latinis promoveret, Synodo Florentinæ A. 1439. interfuit, eamque probavit, qua de re acta illius Concilii satis testantur. Professionis monumenta operæ pretium est videre icones, quas ære descriptas exhibet Lambecius VIII. p. 504. Ab hoc diversus & antiquior IOANNES PALÆOLOGUS Andronici F. Imperator & ipse ab A. 1355. ad 1391. cujus *Professionem fidei* ad Urbanum V. Latinis consonantem dogmatibus Græce & Latine exhibet Allatius II. 17. de consensu p. 843. seq. Latine dat Bzovius ad A. 1369.

XXXVI. De Conciliis A. 1629. CPoli sub Cyrillo Berrhoënsi: A. 1642. Jassii in Moldavia sub Parthenio Patriarcha CPol: & A. 1672. Hierosolymis sub Nectario adversus Cyrillum Lucarium habitis, nec non de

* Hic Heracleensis cum Monembasiensi prius unioni graviter resisterant, & erat Monembasiensis dictum p. 3 12, *ἐγὼ βέλομαι ἀποθάνειν ἢ λαλῆσαι πρὸς ἑ.*

de *Dionysii* CPol. Patriarchæ Synodica A. 1672. adversus Calvinianos errores promulgata dixi infra c. 45. in *Cyrillo* Lucari.

XXXVII. Agmen Græcorum *λατινοφρόνων* claudant: *διδασκαλία χριστιανική* Græco vulgari idiomate & Latino edita, atque Richelio Cardinali inscripta per A. B. Atheniensem, Paris. 1633. 8. pagg. 575.

Jo. Andrea Staurini Chii adversus Corydalum de transubstantiatione Rom. 1660. 4.

Rhodini Epistola ad Joannem Presb. Paramythiensem, qua probat Romanos Pontifices non tantum Latinos sed & Græcos ut oves suas quærere, Rom. 1667.

SCRIPTA DE GRÆCIS,

aut contra Græcos, à Latinis & Romanæ Ecclesiæ sociis, natione haud Græcis consignata.

ADRIANI IV. ad Basilium Theſſalonicenſem de unienda Orientali Ecclesia cum Occidentali, cum Basilii responsione (ex qua locum Græce producit) memorat *Allatius* lib. 2. c. 11. de consensu §. 4. p. 658.

ÆNEAS Parisiensis Episcopus, cujus apud *Hincmarum* Remensem mentio, & ad quem *Lupi* Ferrariensis Epistolæ exstant, liber circa A. C. 868. scriptus *adversus decem objectiones Græcorum* (*Photii*) editusque à *Luca Dacherio* T. VII. spicilegii, Paris. 1666. 4. Præfatio T. VIII. Concil. Labbei p. 476. & *Harduini* T. V. pag. 314.

ANSELMUS Cantuariensis Episcopus A. 1109. defunctus (de quo *Acta Sanctor.* 21. April. T. 2. pag. 865. seq. & *Theophilus Raynaudus* in syntaxi Operum Anselmi T. XI. Opp.) in libro * de processione Spiritus S. contra Græcos, & de tribus *Wallerami* questionibus ac præsertim de fermento & azymo. Quæ duo opuscula etiam Græce *Demetrius Cydones* convertit, ut dixi supra p. 389. Anselmi Opera sæpius edita, novissime à *Theophilo Raynaudo* Lugd. 1630. fol. & à *Gabriele Gerberonio*. Paris. 1675. fol.

ANSELMI *Havelbergenſis* Episcopi, qui circa A. 1149. vixit, dialogorum contra Græcos libri III. editi à *Luca Dacherio* Tomo XIII. spicilegii, Paris. 1677. 4.

AUCTOR Appendix ad *Reineri* librum contra *Waldenses* T. XXV. Bibl. Patrum edit. Lugd. p. 276. B. Nota quod Orientalis Ecclesia, ut Græci in his discordant à nobis: Primo in persona Spiritus S. Dicunt enim, Spiritum S. minorem esse Patre & Filio, & negant eum procedere à Patre

K k k

* Laudat *Hildebertus Cenomanensis* lib. 2. Epist. 9. & 13.

& Filio, sed tantum mitti. Item in Romanam Ecclesiam obedientia. Item in statutis Ecclesia, ut in Decretalibus, Synodis & ceteris. Item in Sacramento Ecclesia. Item Eucharistiam conficiunt de panibus fermentatis, excidunt rotulas, ex illo conficiunt corpus Domini, & panes illi vocantur panis benedictus, & datur omnibus qui volunt sumere in cibum: & in calice ligneo vino miscent aquam ferventem in signum Spiritus sancti, & corpus Domini & sanguinem sumunt de calice cum cochleari ad hoc deputato. In confirmatione & extrema unctione discordant. Item in penitentia, quia unicuique bono Sacerdoti consentitur. Item in ordine, Sacerdotes enim ducunt uxores, quibus mortui sunt ad perpetuam continentiam obligati. Item in matrimonio, in gradibus consanguinitatis & affinitatis, & tempore interdicti & publica honestatis, contrahunt. In ornata etiam Ecclesia, vestium & campanarum. In his autem concordant nobiscum, primo in veneratione & invocatione Sanctorum, & fere in omnibus aliis in veteri Testamento & novo.

CHRYSOLANUS (aliis **PROCULANUS**) Mediolanensis Episcopus, post A. 1100. contra Græcos scripsit a Nicolao Methonenſe oppugnatus. Vide Trithemium de Scriptor. Eccles. c. 397. Baronium ad A. 1116. & Allatium de consensu p. 626. seq.

EUGENII IV. Definitio Concilii Florentini A. 1439. de Unione inter Romanam & Græcam Ecclesiam T. IX. Harduin. p. 419. 433. incipit: *Ἐν φησιν ὁ ὁσων οἱ ἕρπονι, ἡ ἀγαλλιάω ἡ γῆ.* **LEONIS X.** & **CLEMENTIS VIII.** bulla quæ Græcis uti ritu suo concedit, Græce & Latine præfixa Is. Haberti *ἀρχιεργικῶ* Ecclesiæ Græcæ, & Allatii libro de ætate & interstitiis in collatione Ordinum apud Græcos servandis, ubi etiam pag. 21. seq. bulla **PAULI V.** in eandem sententiam. **INNOCENTII IV.** definitio circa ritus Græcorum in Laur. Cherubini bullario T. I. p. 126. **GREGORII XIII.** cum forma professionis fidei Græcorum, id. T. 2. p. 399. Hic est, qui Collegium Græcorum Romæ instituit A. 1577. id. p. 409. Vide etiam Stanislai Hosii opera T. I. p. 711. Allatium contra Creygh-tonum pag. 155. seq. Nic. Comneni prænotiones mystagógicas p. 172. 217. seq.

Decem capita FRODOARDO teste à Græcis Latinæ Ecclesiæ objecta, quæ refellenda sumit Baronius ad A. C. 867. n. 64. seq.

GUIDO Perpinianus, Carmelitarum Prior Generalis & Episcopus Hispanus circa A. 1342. defunctus, in summa de hæresibus & earum Confutationibus, Paris, 1528. fol. & Colonia 1631. fol. Fundum
men-

mendaciorum feracissimum vocat Allatius de consensu pag. 1334; adde Rich. Simonem p. 194. seq. ad Gabrielem Philadelphiensem.

ODONIS Bellovacensis & HINCMMARI Rhemensis scripta Græcis opposita memorat Baronius, sed edita esse non meminit.

HUGO HETERIANUS Hetruscus, circa A. 1177. scripsit de hæresibus quas Græci in Latinos devolvunt, sive de processione ex Patre & Filio, adversus errores Græcorum ad Alexandrum III. & Leonem Tulcum fratrem suum & Caciaredum libros tres. Scripsit & alia in Photianos diu inter ipsos versatus in aula Manuelis Comneni, oppugnatus à Nic. Hydruntino & Niceta Thessalonicensi. Vide Nic. Comneni prænotiones mystagogicas pag. 339. & Allatium de consensu p. 654. ubi narrat Hugonis librum a Græcis in Græcam linguam nec ineleganter translatum. Nominatim oppugnat Hugo Theodoritum, Photium (vide lib. 2. c. 16. seqq.) Georgium Nicomediensem, Nicolaum Methonensem Episcopum, Nicetam Philosphum Byzantium, Theophylactum Archiepiscopum Bulgariæ, & Nicetæ præsulis Thessalonicensium curiosas perscrutationes.

HUMBERTUS Monachus Benedictinus, atque inde Cardinalis, Episcopusque Silvæ Candidæ & Leonis IX. ad Imp. CPolitanum Constantium Monomachum legatus, A. 1053. *Michaëlis Cerularii* Patriarchæ CPol. & *Leonis Achrideni* Epistolam de azymo & fermentato ad Ioannem Tramensem Episcopum Latine è Græco vertit, & erudita dissertatione oppugnavit. Scripsit etiam contra *Nicetæ Pectorati* Monachi Studitz * librum adversus Latinos editum, & præterea composuit *Epistolam ad omnes Ecclesiæ Catholice fideles, & commemorationem eorum qua contra Michaellem Cerularium gesserunt Romana sedis Apocrisarii* A. 1054. Priora duo leguntur apud Baronium ad calcem Tomi XI. Annalium: Univerſa Henricus Canisius ex MSS. Bibl. Bavaricæ dedit Tomo VI. Læctionum Antiqv. Ingolſtad. 1606. 4. unde recusa T. XI. Bibl. Patrum Colon. & T. XVIII. edit. Lugd. 1677.

Frater JOANNES Ord. Prædicatorum, Magister Provincialis interfuit Concilio Florentino, scripsitque contra Græcos de Divina operatione, de fermentato & infermentato pane, & de processione Spiritus S. Infra TURRECREMATA,

Kkk 2

JULIA.

* Vide Allatium de consensu lib. 2. c. 9. §. 6. sed & G. Calixtum de Conjugio Clericor. pag. 395.

JULIANUS Cardinalis in eodem Concilio Florentino oppugnavit Marcum Ephesium, & scripsit pro illo Concilio & Papa Eugenio IV. & de processione S. Spiritus.

LEO IX. ab A. 1049. ad 1054. Pontifex, in Epistolis: maxime illa ad Michaëlem Cerularium & Leonem Achridenum,

ODO Bellovacensis. Vide supra, in HINC MARO.

RABANUS MAURUS sive **MAYR** de Institutione Clericorum lib. I. c. 31. &c. T. VI. Opp.

THOMAS AQUINAS Opusc. I. & 2. contra Græcorum errores & prima parte summæ Theologicæ quæst. de processione Spiritus S.

Cardinalis JOANNES DE TURRECREMATA in expositione decreti de unione facta in Synodo Florentina. Obiit A. 1468.

Recentiores:

Natalis Alexander Hist. Eccles. Sæc. IX. & X. diss. IV. & XVIII. Sæc. XI. & XII. diss. XII. artic. 3. T. VI. p. 891. seq. &c.

Stephani de Alimura, Ponticensis, (sub quo nomine latere doctissimum Virum Michaëlem le Quien, didici ex Rev. D. Pfaffii diss. de traditionibus p. 26.) *Panoplia contra Schisma Græcorum*, qua Romana & Occidentalis Ecclesia defenditur adversus criminationes Nestarii, nuperi Patriarchæ Hierosolymitani, quas congestit in libro de primatu Papæ, Paris. 1718. 4.

Antonius Arnaldus in Apologia pro Catholicis, Gallice edita A. 1682. 8. T. 2, cap. 8. seqq. Idem auctor est libri celebratissimi vulgati Gallice T. 1664. & sæpius deinde recusi cui titulus: *la perpétuité de la foy de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie*. Deinde pluribus Voluminibus addita scripta complura auctoribus eodem Arnaldo, tum Petro Nicolio, Jacobo Noveto S. I. Anselmo Parisiensi & Eusebio Renaudoto. Volumine I. *Refutation de la reponse d'un Ministre*. * *La perpétuité de la foy defendue contre le livre du Sieur Claude*, Ministre de Charenton, libri XI; A. 1669. Volumine II libri alii VII. contra eundem Claudii librum. Volumine III. libri alii

* Joannes Claudius Theologus Reformatus (A. 1687. defunctus) Charentone A. 1665. 8. edidit Responsum ad duplicem Arnaldi librum: *Reponse aux deux traités intitulés La perpétuité de la Foy de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie*. Deinde 1671. 8. duobus Voluminibus prodiiit novum opus ejusdem in sex tributum libros, hoc titulo: *Réponse au livre de Mr. Arnald, intitulé, la perpétuité de la Foy de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie defendue*. Ad calcem posterioris Voluminis subjicitur Petri Allixii responsio ad diss. de Bertrami libro & Joanne Scoto Erigena.

alii VIII. cum appendice Actorum & observationum de Joanne Scoto & Bertramo, excerptorumque ex Græco scriptore Agapio & aliis. *Réponse generale (de Mr. Nicole) au nouveau livre de Mr. Claude.* La Creance de l'Eglise Grecque touchant la transsubstantiation defendue contre la reponse du Ministre Claude, VI. livres deux parties A. 1674. 4. Reponse à Mr. Allix sur Jean Scot Erigene. *Tradition de l'Eglise touchant l'Eucharistie*, avec une table historique & Chronologique des SS. Peres & des Auteurs Ecclesiastiques. Hæc tria Volumina plus simplici vice recula sunt, atque utor editione Paris. 1704. 4. De cæteris voluminibus quarto & quinto dictum infra, in Eusebio Renaudoto. Ad historiam hujus operis consulere juvabit Rich. Simonem T. 3. lett. choisies 4. seq. Lud. El. du Pin T. XVIII. Bibl. Eccles. p. 110. seq. sed & Frid. Spanhemium T. 3. Opp. p. 1044. seq. Bælium projet d'un dictionnaire Critique p. 56. & Rev. D. Christophorum Matthæum Pfaffium in diss. de Evcharistia contra Lud. Rogerium, Tubing. 1718. 4. pag. 6. seq.

Cæsar Baronius in Annalibus à temporibus Photii CPol. & qui epitomas Annalium & continuationes ediderunt Spondanus, Bzovius, Raynaldus &c, nec non Hist. Ecclesiasticæ scriptores alii ut Lud. El. du Pin, Fleurius T. XI. &c. Mem. de Trevoux. 1706. pag. 589. seq.

Rob. Bellarminus Nili de primatu Papæ librum oppugnans lib. 2. de Pontifice c. 22. & 27. Idem adversus Græcos disputat lib. 4. de sacramento Evcharistiæ c. 9. & 14. Et multis aliis controversiarum suarum locis.

Jo. Jac. Beureri angariæ Turcicæ hodiernæ Ecclesiæ Græcæ, Friburg. 1595. 8.

Thomas Bozius Oratorii presbyter in opere de signis Ecclesiæ &c.

Alphonse de Castro Zamorensis, Ord. minorum A. 1558. defunctus, in libris XIV. adversus omnes hæreses, Paris. 1534. & deinde sapius Venetiis, Lugduni, Paris. & ex postrema auctoris recognitione Antwerpæ 1565. fol. & cum auctario Francisci Fevardentii Paris. 1578. fol. Ne dicam de aliis qui Hæreticorum Catalogos texuerunt, nec Græcorum dememinere, ut *Bernhardus Luzenburgicus* &c.

Antonius Cæcus Patricius Venetus & Archiepiscopus Corcyrensis sive Corphiensis in historia de Græcorum recentiorum hæresibus ad Gregorium XIII. Guidonem Carmelitam secutus multa illis affigit, quæ ab Allatio III. 16. seq. Rich. Simone in Hist. Critica de fide & moribus Orientalium, c. 1. aliisque confutantur. Con-

- ferendus idem Allatius pagina. 541. 1055. seqq. 1245. 1262. 1296. 1305. Rich. Simon T. I. Bibl. Critic. cap. XI. p. 150. seq.
- Etat present des nations & Eglises Grecque, Armenienne & Maronite en Turquie, par le *Sr. de la Croix*. Paris. 1695. 12.
- Fr. F. D. D.* in Anti-Cyrillo contra Confessionem Cyrilli Lucaris. Cadomæ 1630. 8.
- Honoratus Faber* S. J. libro de fide contra indifferentes p. 283. seq. A. 1657.
- Fr. Franciscus* in Epistolis IV. ad Manuelem Corinthium, 1) de azymis; 2) quod Christus dixerit: *ego te baptizo*; non, *baptizetur*. 3) de divina actione & de lumine Thaborio num fuerit creatum an increatum, & de transfiguratione Christi; & 4) de purgatorio.
- Jacobus Goar* Parisinus Ord. Prædicator. S. Theologiæ Lector & in Orientem Missus Apostolicus, observationibus eruditis ad Evchologium sive rituale Græcorum Paris. 1647. fol.
- Paulus Gryfaldus* in malleo convincendis Græcorum erroribus opposito in gratiam Bernardini Suriani Archiepiscopi Corcyrensis, & in decisionibus fidei Catholicæ editis Venet. 1587. 4. Vide Allatium de consensu pag. 1253.
- Isaacus Habertus* Episcopus Vabrensis, Doctor Sorbonicus Regi Christianissimo à Consiliis, in Observationibus ad ἀρχιεπιστολὴν sive librum Pontificalem Ecclesiæ Græcæ, Paris. 1676. fol.
- Luca Holstenii* de ministro & forma Sacramenti Confirmationis apud Græcos dissertationes duæ postumæ, editæ Rom. 1666. 8. cum ejus observationibus ad Geographiam sacram Caroli à S. Paulo, Italiam antiquam Ph. Cluverii, & Abr. Ortelii Thesaurum Geographicum.
- Michael Justinianus* in Chio sacra.
- Jo. Launojus* in libro de sacramento infirmorum; Paris. 1672. 8. de Græcorum etiam extrema unctione differit; ejusque formam non nihil discordare à forma Latinorum profitetur.
- Stephanus Lucinianus* Cyprius, Ord. Prædicator, adhuc in vivis An. 1590. scripsit (præter alia memorata in Ambrosii de Altamura Bibl. Dominicana pag. 441. seq.) de Græcorum ritibus & dogmatibus, aliquo modo satisfaciens criminationibus Prateoli. Allatius de consensu pag. 1055.
- Lud. Maimburgius*, tunc adhuc Jesuita, in Historia schismatis Græcorum scripta Gallice sex libris, deductaque ad A. 1453. Paris 1677. 4. & Amst. 1682. 12. 2. Volum. Ex Maimburgio *Lud. Mererius* Lexico Historico voce *Schisme des Grecs*. Ger-

Cortefi Brana Mazaracai de Græcæ & Latinæ Miſſæ conſenſu. Neapoli 1603. 8.

Nicolaus Mylonius contra Dav. Chytræum de ſtatu Eccleſiarum in Græcia, eſt Antonius Poſſevinus.

Joannes Morinus quam plurima egregia de Græcorum ritibus & dogmatibus eruit atque illuſtravit in Opere de ſacramento pœnitentiæ excuſo Pariſ. 1651. fol. & recuſo Buxellis 1685. & Venet. 1702. fol. Nec non in commentario de ſacris Eccleſiæ Ordinationibus Pariſ. & Amſt. 1695. fol. Nonnulla etiam reperies in eccleſiæ Orientalis antiquitatibus cum Jo. Morini vita editis Lond. 1682. & Lipſ. 1683. 12.

Petrus Morinus in paræneſi ad Græcos, p. 78. ſqq. Opuſculorum editorum Pariſ. 1675. 12.

Michael Nau in vera effigie Eccleſiæ Romanæ, Græcæque. Pariſ. 1680. 4.

Les auteurs de la Perpetuité de la Foi ont encore laiſſé bien des choſes à dire au P. Paris, qui nous a donné ſur cette matiere deux Volumes François remplis d'une exaſte & ſolide erudition, ou il traite du ſentiment des Grecs ſur la S. Euchariſtie depuis le ſeptieme ſiecle juſqu' à nos jours. Mem. de Trevoux. 1717. p. 1366.

Dionyſius Petavius in dogmatibus Theologicis de SS. Trinitate libro VII.

Petri Hiſpani Franciſcani theſes de primatu papæ, è quibus locum Græce producit Stephanus de Altimura in panoplia pag. 16. Allatiique exſcriptorem vocat pag. 197. & paſſim refellit atque nimiam præ ſe fere Orientalis Græcorum Theologiæ imperitiā arguit. Vide præfat. & pag. 16. 18. 23. 136. 158. 183. 213. 435. Huic Petro potiſſimum oppoſita eſt Nectarii patriarchæ Hieroſol. confutatio Imperii papæ in Eccleſiam, cujus titulus: τὴ μακαριωτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ Πατριάρχῃ τῆς μεγάλης καὶ ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ κυρίῃ Νεκταρίῃ, πρὸς τὰς προſκομιſθείτας Θείας παρὰ τῶν Ἱεροſολύμοις Φρατέρων, διὰ ΠΕΤΡΟΥ τῆ αὐτῶν μαίſτορος πρὸς τῆς ἀρχῆς τῆ Πάπῃ, ἀντιρρήσις.

Antonius Poſſevinus S. I. in ſua Moſcovia & in Bibliothecæ ſelectæ libro ſexto ubi etiam profeſſio fidei à Græcis faciendā ex conſtitutione Gregorii XIII. Græce & Latine. Conferendus etiam idem poſſevinus in tomo primo Apparatus ſacri, vocabulo *Græci*, p. 949. ſqq. & in libro, quem de ſtatu Eccleſiarum in Græcia edidit adverſus Chytræum ſub nomine Nicolai Mylonii,

Gabriel

Gabriel Prateolus parum accuratus scriptor in elencho alphabetico hæresium libro septimo, pag. 202. seq.

Eusebius Renaudotus, Parisinus vir eruditissimus varia in lucem edidit hoc loco commemoranda, ut sunt :

- 1) Appendix ad Acta quæ circa Græcorum de Transubstantiatione fidem relata sunt in Opere de perpetuitate Fidei, sive Gennadii Cypolitani, Meletii Alex. Nectarii Hierosol. Meletii Syrigi & aliorum opuscula Græce cum versione & observationibus. Parisiis 1709. 8.
 - 2) Défense de la perpétuité de la Foi contre les calumnies & faussetez du livre intitulé, monumens authentiques de la religion des Grecs (de Jaqv. Aymon) Paris 1709. 12. Journal des Savans 1710. Maj. pag. 385. Mem. de Trevoux 1710. Avril pag. 623. Nouvelles de la Rep. des lettres 1709. pag. 576. seq.
 - 3) la perpétuité de la Foi de l'Eglise Catholique touchant l'Evcharistie, tome quatrième, contenant un examen particulier de la conformité de la doctrine des Grecs & de tous les Chrétiens Orientaux avec celle de l'Eglise Latine ; plusieurs nouveaux éclaircissements touchant les auteurs & les faits alleguez dans les precedens volumes, & la refutation de tout ce qui a été objecté contre les attestations ou autres pieces qui ont été produites. Paris. 1711. 4. Mem. de Trevoux 1712. Maj. p. 743.
 - 4) la perpétuité de la Foi de l'Eglise Catholique sur les sacremens & sur tous les autres points de religion & de discipline, tome cinquième. Paris. 1713. 4. Journal des Sav. 1714. pag. 152. Memoirs of literature T. 2. pag. 209.
 - 5) Minus huc facit, memoranda tamen ejus Historia patriarcharum Alexandrinorum Jacobitarum, Paris 1713. 4.
 - 6) Liturgiarum Orientalium collectio id. 1716. 4. 2. Vol. !
Promisit etiam Dosithei Patriarchæ Hierosol. Enchiridion contra Lutheranos & Calvinistas sive Clypeum fidei. Græce & Lat.
- Francisci Richardi*, missionarii Jesuitæ τάγμα τῆς ῥωμανικῆς πίστεως. Clypeus fidei Romana. Paris. 1658. 4.
- Jo. Baptista Salerni* S. I. Specimen Orientalis Ecclesiæ à Concilio Nicæno I. usque ad Cypolitenum Generale II. Rom. 1706. 8. (Mem. de Trevoux.

voux. 1711. Fevrier p. 221.) Ab eodem alium librum de schismate Græcorum expectare jubemur.

Francisci Rosserii S. J. Advocatus purgatorii contra Græcos. συήγορος & ψυχῶν τῶν ἐν καθάρσει τῶν τιμωρευμένων. Paris, 1651.

Rich. Simonis Congregat. Oratorii presbyteri, * Dieppæ Normandiæ oppido Anno 1712. II. April. anno sexagesimo septimo ætatis defuncti :

1) *Fides Ecclesiæ Orientalis sive Gabrielis Severi*, Metropolitæ Philadelphiensis opuscula Latina cum versione & notis uberioribus quibus Nationum Orientalium persuasio, maxime de rebus Eucharisticis, ex libris præsertim MStis vel nondum Latio donatis illustratur adversus Jo. Claudium. Paris. 1671. 4.

2) *Histoire Critique de la Creance & des Coutumes des Nations du levant*, publiée par le Sr. Moni. à Francfort 1684. 12.

3) *La Creance de l'Eglise Orientale sur la Transsubstantiation*, avec une réponse aux nouvelles objections de Mr. Smith. Paris. 1687. 12. Bibl. Universelle T. V. pag. 236.

Non pauca etiam ad res & dogmata Græcorum facientia notavit Simonius in Epistolis selectis nec non in Bibliotheca Critica & selecta, qui libri Gallice pluribus voluminibus in 12. sine auctoris nomine edita passim feruntur. Vide sis etiam librum cui titulus : defense des sentimens de Theologiens d'Hollande sur l'Histoire Critique p. 53. sq. Reponse à la defense p. 79. P' Ambrun reponse à l'Histoire Critique du V. T. pag. 27. Iac. Basnage diss. Epistolicam adversus Simonium pag. 200. seq. Vigneul Marville T. 1. melanges Hist. pag. 120. Dicitur quoque collectionem scriptorum Græcorum, qui Latine Ecclesiam oppugnarunt, edere voluisse Simonius sub titulo : *Græcia schismatica*. Vide T. 1. Bibl. Critique c. 15.

Io. Henricus Scherer S. I. in Atlante sive descriptione Orbis terrarum parte IV.

Georgius Scherer, S. I. &

Stanislaus Socolovius, de quo utroque infra, capite 45. in Jeremia CPol.

Thomas à Jesu, Hispanus, Carmelitarum Vicarius Generalis, de procuranda gentium omnium salute libro VI. Antwerp. 1613. 4. (pag. 104. seqq. To. 1. Opp. Colon. 1684. fol.) tria in primis disputat

LII

1) de

* De aliis viri hujus doctissimi scriptis Journal littéraire Tom. 3. pagina 224. seq.

1) de erroribus qui Græcis attribuuntur, & de schismatis origine ac confutatione. 2) de ratione juvandi Græcos eosque ad Ecclesiam Romanam alliciendi. & 3) in quibus rebus communicatio cum schismaticis sit Catholicis à sacris Canonibus permissa.

Pitton de Turnefort in itinere edito Gallice Lugd. 1717. 8. & Amstelod. 1718. 4. Epistola 3. pag. 37. seqq. exponit statum præsentem Ecclesiæ Græcæ.

Bernardinus Werweis Ordinis Fratrum Minorum in libro quarto speculi veræ Ecclesiæ & fallarum Ecclesiarum, qui est de Ecclesiis falsis paganorum & politicorum, Judæorum, Saracenorum, hæreticorum Orientalium & Occidentalium. Colon. 1664.

His accedit Anonymi *instructio super ritibus Græcorum* Latine edita Romæ A. 1597. cum litteris Pontificum ad Græcos & eorum ritus pertinentibus & forma professionis fidei à Græcis ad Romanam Ecclesiam venientibus faciendæ.

De statu Ecclesiæ Græcæ, de dogmatibus & ritibus
Ecclesiasticis Græcorum,

Scriptores Augustanae Confessioni addicti.

Theologi Tubingenses in scriptis de quibus infra cap. 45. in Jeremia Patriarcha CPol.

Martinus Crusius in Turco Græcia, de quo opere abunde dixi Volum. VI. p. 692. seq. In ejusdem Germano-Græcia libro V. p. 221. seqq. nonnulla de Græcis leguntur, prodiit Basil. 1585. fol.

Davidis Chytræi Oratio de statu Ecclesiarum illo tempore in Græcia, Asia, Africa, Ungaria, Boëmia: cum variis Epistolis ad Crusium, Chytræum aliosque scriptis à Jeremia Patriarcha CPol. Wenceslao Budowitz, Cæsareo ad Turcorum Imp. legato, Eugenio Episcopo & καθ' ἡγερσίνω montis Sinai, Joachimo Patriarcha Alex. Simeone Cabasila, Theodosio, & Jo. Zygomala, Steph. Gerlachio &c. Gorlic. 1573. Witeberg. 1580. Francos. 1583. 8. Chytræum oppugnant Possevinus, & p. 1181. seq. de consensu Allatius.

Georgii Feblavii Ecclesiæ Dantiscani annotationes ad Christoph. Angeli Enchiridion de statu hodiernorum Græcorum. A. 1655. 12. & secunda editio locupletior Lips. 1671. 4.

Hermanni Conringii Epistola ad Jo. Hornejum, præmissa Confessioni Metrophanis Critopuli, Helmst. 1661. 4.

D. Abrahami Calovii & Jo. Meisneri Theologorum Witebergenſium dissertationes

tionones panegyricæ de Græcorum fide & religione, in solenni promotione quatuor Doctorum Theologiæ habitæ Anno 1658. atque editæ Witeb. 1685.

D. Petrus Haberkornius Theologus Giessensis in antiForero vindicato, sive apologia antiForeri diss. XXI. usque ad XXVI.

D. Elia Veilius Exercitatio Historico Theologica de Ecclesia Græcanica hodierna, adversus Allatium, Arcudium & Bartholdum Nihusium, sub præsidio B. D. Jo. Conradi Danhaueri Argentor. 1657. & recusa 1666, atque inter laudati Danhaueri dissertationes Theologicas, bis excusas junctim Lipsiæ in 4. 1700. & accuratius 1707. 4. Defensio ejusdem exercitationis adversus Allatium edita Francof. 1666. 4. cum præfixa Christoph. Arnoldi Epistola. Obiit B. Veilius Ulmæ cujus Ecclesiarum Antistitem agebat, A. 1706. 23. Febr.

D. Io. Quistorpii de Christianismo recentiorum Græcorum contra Allatium. Rostoch. 1665. 4.

D. Gerhardus Titius Theologus Helmstädiensis in historia & explicatione hodiernarum controversiarum, adhuc inedita ex qua partem Græcos spectantem Germanice vertit Reverendus D. Heineccius ediditque in appendice operis quod mox memorabo. Obiit Titius A. 1681. 7. Jun.

D. Hieron. Kromayerus Theologus Lipsiensis A. 1670. defunctus, in scrutinio religionum. Lipsi. 1673. & Francof. 1681. 4.

D. Ioannis Olearii oratio de frustra jactato Reformatorum cum Græcis consensu, Francof. 1680. 4. addito programme adversus Hug. Grotium * consensum Græcorum cum Ecclesia Romana defendentem, & tribus Henr. Hilarii ad auctorem Epistolis.

Wolfgangus Gundlingius Ecclesiastes Norimbergensis in notis ad Eustratii Iohannidis Zialowski, Rutheni brevem delineationem Ecclesiæ Orientalis Græcæ. Noriberg. 1681. 8.

Ibo. Ittigius ὁ μακαρίτης in Diss. de Actis Synodi Hierosol. An. 1672. contra Cyrillum Lucarem habitæ, in appendice ad librum de hæresiarchis Lipsi. 1696. 4. p. 412. seq.

Henricus Hilarius Scholæ Cellerfeldensis Rector in commentario ad Philippi Cyprii Chronicon Ecclesiæ Græcæ. Lipsi. 1687. 8.

Anonymi Orientalischer Kirchenstaat / worinnen enthalten / der Zustand
1) Griechischer Kirchen unter den Türken in Europa, Asia und Africa
2) Abyssinischer in Africa 3) Tartarischer in Europa und Asia

LII 2

4) Per-

* Grot. in Apologetici Rivetiani disquisitione p. 10.

- 4) Persianischer 5) Samaritanischer 6) Armenischer und 7) de-
 rer S. Thomas Christen &c. Gotha 1699. 12.
Caspar Calvoer in fissuris Sionis libro XVIII. cap. 4. Lipsi. 1705. 4.
D. Martini Gbladni, de fide ac ritibus Ecclesiæ Græcæ hodiernæ adversus
 Michaëlem Nau & Leonem Allatium.
D. Io. Mich. Heineccii, Theologi Hallensis opus egregium & non medio-
 cri elucubratum studio quod in lucem dedit Lipsiæ A. 1711. 4. hoc
 titulo: Eigentliche Abbildung der alten und neuen Griechischen Kirche
 nach ihrer Historia/ Glaubens- Lehren und Kirchen- Gebräuchen in drey
 Theilen nebst einen curieusem Anfange unterschiedlicher noch ungedruck-
 ter Schrifften Gerhards Titii, Steph. Gelachii &c. Ab hoc viro
 docto parte ult. p. 54. seq. etiam syllabum scriptorum de Ecclesia
 Græca consignatum habemus, quemadmodum & à *Casp. Sagittario*
 τῷ παναγιῳ in introduct. ad Historiam ecclesiasticam & in ube-
 rioribus Rev. D. Jo. Andrea Schmidii ad illam supplementis.
D. Io. Fechtii τῷ παναγιῳ, kurze Nachricht/ von der Religion der heutigen
 Griechen/Rost. 1711. 8. Obiit vir præstantissimus A. 1716. 5. Maji.
Emerici Zigerii Epistolam ad Matthiam Flacium ex civitate Tolna scriptam
 de statu Ecclesiarum sub Mahumede & editam A. 1555. Magdebur-
 gi memorat Rev. D. Io. Andreas Schmidius in supplemento ad
Casp. Sagittarii introductionem in Hist. Eccles. p. 317.

Reformati :

- Io. Iacobi Huldrici* Theologi Tigurini Disquisitio Theologica & Historica
 de religione Ecclesiarum Græcanicarum tum veteri tum hodie-
 na, Tiguri 1621.
Io. Henricus Hottingerus ad Confessionem Cyrilli Lucaris in Appendice ad
 diff. VII. Analect. Historico Theol. Tiguri 1652. 8. nec non in hi-
 storia Ecclesiastica Sec. XVI. (totius operis tomo V.) Tiguri 1655.
 8. p. 39-95. & in Allatio nimiae temeritatis convicto & de perpetuo
 Ecclesiæ Latinæ & Græcæ tam in dogmatis quam in ritibus dissensu,
 diff. octava Enneadis diff. Philologico Theol. Tigur 1662. 4. Vi-
 de etiam ejus topographiam Ecclesiasticam Orientalem p. 92-100.
Christophorus Pelargus in enchiridio hymnorum & precationum quas Chri-
 stiani Græci hodie inter barbaros retinent, Francof. ad Oderam
 1594. 4.
Andreas Wengerseius (sive qui sub hoc nomine latet *Adrianus Regenvolsius*)
 in

in libro quarto Slavoniæ reformatæ, seu Historiæ Ecclesiasticæ Ecclesiarum Slavonicarum, qui est de Græco Ruthenorum in minore Polonia & magni ducatus Lithuania Ecclesijs, Trajecti ad Rhen. 1652. 4. & Amstelod. 1679. 4.

Jo. Hoornbeckius in summa Controversiarum religionis, libro XI. qui est de Græcis & Orientalibus. Ultraject. 1653. & Colbergæ 1676. 8.

Thomas Smitius Anglus de quo infra cap. 45. in Cyrillo Lucari.

Io. Claudius, de quo pag. 444.

Histoire de l'estat present de l'Eglise Grecque & de l'Eglise Armenienne par Mr. *Paul Ricaut*, traduite de l'Anglois par *Rosmond*, à Middelbourg 1692. 12.

Fridericus Spanhemius Fil. Leidenfis Theologus in elencho controversiarum & separatim edito in 8. & Tomo III. Opp. Lugd. Bat. 1703 fol. p. 918-931. Et in diatriba de Ecclesiæ Græcæ & Orientalis à Romana & Papali in hunc diem perpetua dissensione, adversus Abrahamum Ecchellensem, Petrum Arcudium, Leonem Allatium & nuperos *ὁμοψήφους* T. II. Opp. p. 486.--558.

Gregorius Leti in Dialogis historicis Italice editis parte 1. dialogo 4. ubi de Judæis & Græcis in Italia commorantibus.

Benedictus Piſſetus Theologus Genevensis in brevi collatione sententiarum Græcorum recentiorum cum Græcorum veterum placitis, Amstelod. 1700. 12.

Ioannes Aymon, de quo infra, cap. 45. in Cyrillo.

Auctor libelli *de turbis Iesuitarum in Oriente*, quem de rebus Cyrilli Lucaris consulere jubet Conringius in Epistola scripta A. 1661. Vide Andreæ Riveti Opera T. 3, p. 1257. seq.

CAPUT XLIV.

De GREGORIIS, PALAMA & ACINDYNO,
nec non de PHILOTHEO CPOL., JOANNE
CYPARISSIOTA, &c.

I.

GREGORIUS PALAMAS, genere Asiaticus a) cum duobus fratribus opulentum patrimonium & honores ab Imperatore promissos reliquit, atque inter Monachos montis Atho nomen professus est suum: deinde in Scete Berrhœæ multos annos transegit. Delatus inde Thessalonicam, gravem adversarium habuit Barlaamum, Gregorium Acindynum itidem ac Niceph. Gregoram, a quibus non modo ut Hesychastarum & Massalianorum Omphalopsychorum patronus reprehensus est, sed etiam διδύσας postulatus, ac si statueret duas θεότητας, unam lumen Thaborium, visibilem ac comprehensibilem, alteram invisibilem b) incomprehensibilemque: duas item causas & duo principia, unam Filii & Spiritus S. Patrem, alteramque divinæ operationis Patrem, Filium & Spiritum S. Etiam velut iconomachus perstringitur à Nicephoro Gregora XIX. 3. pag. 591. 593. & XXIV. p. 714. aliisque in locis. Habitæ super Palamiticis controversiis Synodi complures, c) prima A. 1341. adversus Barlaamum; Secunda A. 1345. adversus Palamam; Tertia A. 1347. adversus Joannem Calecam Patriarcham; Quarta denique A. 1351. Majo Mense adversus Nicephorum Gregoram Palamæ adversarium & alios Acindynianos. Joannes Cyparissiotas d) meminit τελευταίας ευρόδης, quam ait fuisse coactam ab Ephesi Metropoli. Tomi vero promulgati sunt multo plures, nempe tomus hagioriticus, in monte

a) Cantacuzen. II. 39. Hist. p. 330. seq.

b) Confer Allatium de consensu p. 837. seq. & de Simeonum scriptis pag. 174. Petavium dogm. Theol. de Deo lib. I. c. 12. Natalem Alex. Sec. XIII. & XIV. T. 7. p. 105. seq. edit. in fol. Jac. Pontanum ad Cantacuzen. lib. 2 c. 40. Altimuræ panopliam pag. 381. seqq. B. Dorſcheum in Apologia judicii Argentoratensis in causa Latermanni p. 80. seq. G. Calixtum de S. Trinitatis mysterio c. V. Tell. §. 24. Hottingerum fascis. diss. p. 332. &c.

c) Jo. Boivin ad Niceph. Gregoram p. 790.

d) Jo. Cyparissiotas lib. I. Palamiticarum transgression, lib. I. serm. 4. c. 10. extremo.

te Atho promulgatus, e) de quo Palamas, Cod. Reg. 2409. fol. 267. Tomus Synodicus in Barlaamum & Acindynum editus mense Augusto A. 1341. de quo Lambecius VI. pag. 30. f) Tomus Ignatii Patriarchæ Antiocheni contra Isidorum nondum Patriarcham CPol. editus A. 1344. Novembri mense, productus ab Allatio in diff. de libris Eccles. Græc. p. 188. Incipit: ἐλαλήθη περὶ τοῦ ὑποψήφου. Tomi contra Palamam varii, variis temporibus à Joanne Caleca Patriarcha editi, id quod ipse Palamas testatur his verbis: ὡς περ εἰς ἐστὶ χρῆστος ἀληθινὸς ὁ ἐπὶ πάντων θεὸς, ἀντίχρῆστοι δὲ πολλοὶ γεγονόσιν - - ἔγω καὶ συνοδικὸς τόμος καὶ εὐσέβειαν ἐφ' ἡμῶν τῆς ἀληθείας συνήγορος εἰς, ἀντίστομοι δὲ καὶ νῦν γεγονόσιν πολλοὶ - - τρίτος δὲ ἐστὶν ἕτερος τῶν τῶν παλαιῶν καὶ τῶν βαρλααμίτη συν-αρτῶν Ἀκινδύνων προελομένων νῦν ἐξηγηγημένων, καὶ παρ' ἡμῶν ἐξεληλεγ-μένων. Cod. Reg. 2409. fol. 287. Ex his unum brevem dat Allatius de libris Eccles. Græcorum p. 197. & T. 1. Græciæ Orthodoxæ p. 772. qui incipit: Τὸν Παλαμᾶν καὶ τὸς ὁμόφρονας αὐτοῦ. Alter fortasse est sermo Patriarchalis productus ab eodem Allatio de Consensu pag. 817. & T. 1. Græciæ Orthodoxæ p. 803. Incipit: Ἡ μετελότης ἡμῶν ἀναδεσγμένη τῷ θεῷ τὴν οἰκονομίαν. His addatur Tomus contra Joannem Patriarcham editus mense Februario Anni 1347. de quo Lambecius VI. p. 28. ubi subscribunt Metropolitæ Athanasius Cyzici, itemque Helle(sponti) Exarchus: Macarius Philadelphix, Laurentius totius Alanix & Soteropoleos, Theoleptus Didymotichi, Malachias Methymnes, Apero Charitum & vicem gerens Metropolitæ Euchaitarum; Isaac Madytarum, Theodulus Rosii (Ῥωσίου), Esaias Selybrix & Gregorius Pompejopolis. Incipit: Ὁρῶντας εὐδοί-εως ἀρχιεπίσκοπων. Item tomus & anathematismi in Palamam editi mense Julio ejusdem anni, quos exhibet Græce & Latine Allatius Græc. Orthodox. T. 1. p. 788. - 803. & de Consensu p. 803. Incipit: ἀκρίστως φυλακὴ τῆς γῆς. Denique tomus contra Nicephorum Gregoram & alios Barlaami & Acindyni propugnatores, editus mense Augusto A. 1351. qui quidem tomus sub titulo Pseudo-Synodi Palamiticæ Græce & Latine existat

- e) Ἀγιορείτικὸς τόμος pro Monachis Helychastis adversus Barlaami & Acindyni sectatores. MS. Lambec. VI. p. 30. incipit: Τὰ μὲν ἀρετίως καθωμολογημένα. Confer Allatium de Consensu p. 830. seq. & T. 1. Græciæ Orthodoxæ p. 812. seq.
- f) Incipit: ἐπαγγελίᾳ ἀληθείας ὁ ἐπὶ πάντων. Subscribunt Joannes Calecas Oecumenicus Patriarcha novæ Romæ sive CPoleos, Athanasius Cyzici, Gregorius Sardium, Gregorius Dyrrhachii, Nilus Lacedæmonis, Isaacus Madytarum, Malachias Methymnes & Bitzenes Episcopi.

exstat in Auſtario noviffimo Bibl. Græcorum Patrum Combeſſiano, parte altera pag. 135. --- 176. additis etiam notis: & in Volum. ultimo Conciliorum edit. Harduini pag. 283. qui notat hujus tomi meminiffe Cantacuzenum IV. 23. Hiſt. Incipit: ἔτε πλὴν κατὰ τῆς ἐκκλησίας & κοινῆς πολέμιας. Subſcribunt poſt Imperatorem Joannem Cantacuzenum & Patriarcham CPol. Calliſtum, Metropolitæ XXIII. & Epiſcopi III.

Archiepiſcopus Theſſalonicenſis ordinatus eſt Palama juffu Cantacuzeni Imp. apud quem ſingulariter gratiolus fuit, ab Iſidoro CPol. circa A. 1349. ſed a Præſectis Urbis haud admiſſus g) in Lemnum inſulam ſeceſſit, atque inde reverſus CPolin. Synodo A. 1351. de qua jam dixi, interfuit. Deſuncti laudes panegyrica Oratione celebravit Philotheus Patriarcha CPol. Incipit: Γρηγόριος μὲν ὁ μέγας πανηγύρεως ὑπόθεσις. Bibl. Coſtantinian. p. 167. Cantica ejusdem Philothei duo *σιχηρὰ* in laudem Palamæ Thavmaturgi, una cum ἀκολουθίας ſive officio in eundem MSta in Bibl. Cæſarea. Canticum primum incipit: εὐφραίνε ἐν Κυρίῳ πόλιν Θεσσαλονίκην. Alterum: Χάροις τῆς εὐσεβείας Φωστῆρ. Officium: Πάτερ ἱερὲ Γρηγόριε, σὺ τὸν Θεὸν ἐκ παιδὸς ἀγαπήſας ἐξεφυγες ὑλικὴν προſπάθειαν. Vide Lambec. V. p. 195. ſeq.

Nicephorus Gregoras lib. XXIII. p. 699. teſtatur Palamam ultra ſexaginta λόγους compoſuiſſe, ad quem locum Jo. Boivinus in notis p. 805. obſervat in uno Codice (Regio 2404.) homilias variaq; opuscula Palamæ contineri plus quam ſeptuaginta. Alia non pauca extare obvia in aliis Codicibus. Itaque putat Gregoram tantum loqui de iis quæ de rebus controverſis ſcripta à Palama erant, quorum multa continet Codex Regius 2409. in iis ſunt:

I. *Libri contra Acindynum decem continui*, qui omnes exceptis tribus ἀντιρρητικοῖς inſcribuntur. In codice Segvieriano ſeptem ἀντιρρητικοῖς præmittuntur duo, unus ad Athanaſium Cyzici Archiepiſcopum, de ſcriptis Acindyni, num cum Barlaamo concordarent. Incipit: πυθάνη περὶ τῶν & Ἀκινδύνων ſυγγραμμάτων. Alter de diſtinctionibus in DEO ſecundum hypſtales & ſecundum operationes. Incipit: Διονύσιος ὁ μέγας αὐτήκοος γεγονὼς τῆς τῶν Ἀποστόλων Φωνῆς. Tertius ultimo loco ſubjicitur de multis impietatibus Barlaami & Acindyni, ἐκθεσις τῆς τῶν Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνων δυſſεβημάτων ἀλλοκότου πληθύνου. Incipit: ἀποβαλλόμεθα τὴν ἀσεβεſτάτην ἀλλόκοτον πληθύν. Septem librorum ἀντιρρητικῶν, qui in capita ſinguli diviſi ſunt, accuratam recenſionem & ſingu-

g) Nicephorus Gregorus XII. 3. Hiſt.

singulorum capitum argumenta exhibet celeberrimus Montfauconus in Bibl. Coisliniana p. 156.--167.

II. *Libri duo apologetici* primus prolixior περί θείων ενεργειῶν καὶ τῆς κατ' αὐτάς μεθέξεως. Incipit: Εἰ μὴ τίς ἐστιν ὁ πρὸς τοσαύτην ἐκτετα-
της τόλμας. Alter περί θείας καὶ θεοποιᾶς μεθέξεως ἢ περὶ τῆς θεί-
ας καὶ ὑπερφυῖς ἀπλότητος. Incipit: Φέρε δὴ προθῶμεν νῦν τὸ ὑπ' ἡμφοτέρων φανερώς λεγόμενον.

III. *Liber singularis*, quod Barlaam & Acindynus sint qui Divini-
tatem unam discerpunt in duas. Ὅτι Βαρλαάμ καὶ Ἀκύνδυνός εἰσι οἱ δι-
χοισμῶντες κακῶς ὄντως καὶ ἀθεῶς εἰς δύο ἀνίστας θεότητας τὴν μίαν. In-
cipit: Τοῖς πνευματοκινήτοις τῶν ἁγίων πατέρων ἐπόμενοι ψήφοις.

IV. *Dialogi duo*, unus orthodoxi cum Barlaamita, Incipit: Ὁρ-
θόδοξος. μαθεῖν ἐβελόμεν παρ' ὑμῶν τῶν ζητῶντων καὶ ἐπακδικῶντων τὰ
λείψανα. Alter Theophanis orthodoxi cum Theotimo qui ex Barlaa-
mitis conversus fuerat. Theophanes sive de Deitate, & de eo quod non par-
ticipari vel participari ex illa potest. Incipit: Ἐπισκῆψα κατὰ σεαυτὸν γα-
νομένως, ἀδελφε θεοῦμι.

V. *Ἀντίθεσις* sive refutatio eorum qua Acindynus contra Palamam com-
posuit. In hoc opusculo proponuntur primum Palamæ verba, deinde
ea quæ Acindynus contra objecit, tum denique ea quæ Palamas con-
tra opposuit. Distinguitur in capita XIX, quorum argumenta exponit
laudatus Montfauconus p. 168.--170.

VI. *Epistola*, ut ad Acindynum, missa Theſsalonica ante synodicam
Barlaami & Acindymi condemnationem. Incipit: τὸ διθίνας ἡμᾶς
MS. id. p. 170.

ad *Annam Paleologinam*, Augustam. Incipit: ἔδὲν ἔτως ἀναγ-
καίτατον. Edidit integram Clariss. Boivinus, notas ad Grego-
ram p. 787.

ad *Arsenium* monachum Studitam. Incipit, εἰδέναι σε βέλομαι
pag. 170.

ad *monachos in monte Atho*. Incip. ὑμῖς μὲν εὐποιῶντες. p. 170.

ad *Bessarionem* Monachum. Incip. εὐλογημένε τῷ Θεῷ. pag. 170.
altera incip. τῷτο κόπη. ἐστὶν. pag. 171.

ad *Damianum* Philosophum. Incip. ἡνέχθη πολλὰ χόθιν τὰ ἔ' Ἀκύν-
δυν. p. 167. 171.

ad *Daniclem* An̄i Metropolitam. Incip. ὄντως αἰδῶς οἰχομένης ἐξ
ψυχῆς. 1170.

Mmm

ad

- ad *Dionysium* Monachum. Incipit : τελῶν ὄντων τῶν τῆς αἰθείας.
Bibl. Coislinian. pag. 167.
- ad *Joannem Gabram*. Incipit : φησί περ τῶν παροιμιῶν. pag. 170.
- ad *Macarium* Hieromonachum. Incipit : ἔγω μοι δοκῶτε κατα-
λαβῆν. p. 170.
- ad *Niconem* Italum, citat Nic. Comnenus pagina 193. prænот. my-
stagog.
- ad *Nomophylacem*. Incip. τὰ γράμματα πρώην ἐπεμψας. MS. Bibl.
Coislinian. p. 170.
- ad *Palaologinam*. p. 171. Vide supra, ad Annam.
- ad *Paulum Asanum* Hieromonachum. Incipit : ἐναρχῶ ἡμῶν ἐντυ-
χῶν. pag. 170.
- ad *Philorheum* Hieromonachum. Incipit : ὃ ἐδόθη πολύ. p. 170.
- ad *Thessalonicenses*, de laboribus suis. Meminit Combefis.
- ad *quendam ignominatum* de dicto Basilii allatum in Synodico quod
Gregoras velut haud genuinum arguerat. Incipit : θεὸς καὶ ἀναγ-
καῖον ἐστίν, ἀδελφέ. p. 173.

VII. Diatribæ due contra scriptum quod Ignatius *Antiochenus Pa-
triarcha*, Barlaamitis suffragatus, Palamæ objecit. 1) quod Synodico
& Hagioritico tomo in omnibus sit oppositum. Incipit : εἰς κερὸν ἄ-
ρα τῆς ἱερειῖας μνησθήσομαι Φωνῆς. 2) quod sit tomi illius non expositio
sed prava detorsio & aperta oppugnatio. Incipit : ὥσπερ εἰς ἐστὶ
χειρὸς ἀληθινὸς ὁ ἐπὶ πάντων Θεός. MS. in Bibl. Coisliniana p. 170.

VIII. *Libri πρότεροι & ὕστεροι ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων*, pro iis
qui sacram quietem colunt libri III. priores, & totidem posteriores. Priorum
lib. I. quousque studium literarum sit utile. Incipit : ἀδελφε καλὸν
χάριτι βεβαιῶσαι τὴν καρδίαν. Lib. II. quod mens intra corpus possit
continere mentem, si quis sibi ipsi in quiete attendit. Incipit : ἀδελφέ, ἐκ
αἰκνύσεις ἔ' ἀποσύλῃς λέγοντι. Lib. III. de lumine & illuminatione Di-
vina, de sacra felicitate & perfectione in CHristo. Incipit : ἐκ ἄρα
μόνον ταῖς ἀρεταῖς ἢ κακίαι παρραπεπήγασιν. Posteriorum contra Bar-
laamum lib. I. contra eos qui dicunt scientiam externarum disciplina-
rum esse vere salutarem. Incipit : ἔδεν ψεύδῃ δεινότερον. Lib. II. de
Oratione. Incip. τῶν μὲν ἔν' ἔδεν μέγα τιθεμένων τὴν ἀπὸ τῆς ἐξω
παιδείας ὀνησιν. Lib. III. de sacro Lumine. Incipit : ὁ δὲ τῆς νοεῖας
προσευχῆς. MSS. in Bibl. Coisliniana p. 172.

IX.

IX. *Libri III. refutationis absurdorum quæ sequuntur ex secundis Barlaami scriptis, protasis & conclusionibus.* Incipit lib. I. ἀλλ' εἰ μὴ κατὰ Μασσαλιανῶν, καθάπερ καὶ ὑπερέγραψαί οἱ τὸ βιβλίον, πεποιήται. Lib. 2. ἤρετό τις τῶν ἐισαγομένων. Lib. 3. ἀ μὴ εἰ προσκρυσσῇ τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῇ τῆς ἀληθείας Θεῷ. p. 172.

X. *Ἐπιτομή διηγήσεως Compendiosa narratio dialogi qui in Palatio coram Imperatore habitas est inter Gregorium Palamam Archiep. Thessalonicae & Nicephorum Gregoram Philosophum, scripta à quodam ex Senatoribus qui præsens interfuit.* Incipit : ὁμοιωθεὶς παρὰ τῆς αἰγῆς ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλέως. p. 173.

XI. *Περὶ τῆς ἑ Gregoræ ψευδογραφίας ὁμῆ καὶ δυσσεβείας, de Gregora in scribendo mendacium & impietate libri II.* Libri I. initium : Μεταλαγχῆν αἰτίας τὸν Gregorᾶν, βαρλαάμ καὶ ἀκινδύνως τῶν κακοδόξων. Libri II. ἐξ ὀνύχων, φασὶ, τὸν λέοντα, καὶ ὅτι ἔκρεσπέδα τὸ ὕφασμα. p. 173.

XII. *Ἐλεγχος Refutatio duplex Gregoræ de lumine transfigurationis Domini, una brevior ad Patriarcham œcumenicum, incipit : ὃ δὲν οἶον, ὃ φίλε δέσποτα, εἰ μὴ λίαν ἐντέχνως ποιῶμαι ἵνα λόγος.* Altera prolixior demonstratio quod illud vere increatum sit & æternum, non autem divina natura quæ omnibus omnino invisibilis est, sed pulchritudo illa vera & amabilissima quæ ipsam circumdat secundum Theologos, solis sanctis & nunc quasi pignoris ac prægustus loco, at in futuro sæculo incessanter participabilis & visibilis. Incipit : ὅτι μὴ εἰ καὶ ἦ καὶ ὅτι καὶ ἔσται. p. 173.

XIII. *Capita centum & quinquaginta Physica & Theologica, Ethica & practica καὶ καθαριτικὰ τῆς βαρλααμίτιδος λύμης, purgantia à Barlaamitica labe.* Incip. ἤρχεται τὸν κόσμον καὶ ἡ φύσις διδάσκει καὶ ἡ ἰσορρομία πισῶται. p. 173.

XIV. *Delectum testimoniorum ex S. Scriptura & ex Patrum libris excerptorum, & in Capita seu hypotheses sexdecim distributorum.* MS. in Bibl. Regia Parisi. teste Clariss. Boivino ad Gregoram p. 805.

XV. *Interrogationes & responsiones de iis qui propriam mentem intra corpus conantur perspicere, an recte agant.* id. p. 806.

XVI. *Κεφάλαια περὶ προσευχῆς καὶ καρδίας καθαρότητος.* Capita de Oratione & Cordis puritate MSS. in Bibl. Regia ex quibus primum cum versione Claudii Capperonerii exhibet laudatus Boivinus p. 776. Incipit : ἐπειδὴ τὸ θᾶν αὐτοαγαθότης ἐστὶ.

XVII. *Orationes duæ in Transfigurationem Dei ac Salvatoris nostri*

M m m 2

Jesus

IESU CHRISTI, quibus probatur lumen in ea increatum esse, nec tamen DEI essentiam. Prior incipit: ἐπαινεῖμεν καὶ ἡμεῖς καὶ θαυμάζομεν. Posterior: Ἡσαΐας ὁ προφῆτης. Ultramque Græce ex Cod. Mazariniano primus produxit latinamque addidit versionem Combesius auctario noviss. parte 2. p. 106. 112. Latine ex Combesii versione leguntur in Bibl. Patrum edit. Lugd. T. XXVI.

XVIII. *Oratio adversus Jo. Calecam Patriarcham CPol.* ex qua locum Græce profert Boivinus ad Gregoram p. 789.

XIX. *Jambi adversus Acindyni carmina edita Græce ab Allatio ad calcem Tomi I. Græciæ Orthodox.*

XX. *Prosopopœia* sive *Orationes II. judiciales* mentis corpus accusantis & corporis se defendentis, una cum Judicum sententia, Græce viderunt lucem edente Adr. Turnebo Paris. 1553. 4. & Latine in Bibliotheca Patrum, Paris 1589. Tomo IX. ubi Palamas *sanctissimus* appellatur quemadmodum & in Triodio edit. Veneræ, quod factum indignatur Allatius de Consensu p. 824. & Combesius T. I. Bibl. Concionator. p. 15. Eadem Prosopopœia Latine occurrit etiam in aliis Bibliothecis Patrum ut Paris. 1654. T. IX. & Colon. 1618. T. XI. & Lugd. 1677. T. XXVI. Sed & Gallice vertit vulgavitque Claudius Espencæus Paris. 1570. 8.

XXI. *Orationes sacrae* sive *Homilia* binæ eis τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσοδόν, prior incipit: εἰ ἐκ τοῦ καρπῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. Posterior: ὅτι τῶν μειζόνων ἢ κατὰ ἀνθρώπινην δύναμιν. MSS. in Bibl. Vaticana.

Alia eis τὴν ἐνανθρώπησιν, incipit: ὁ θεὸς προαγώνως, meminit Allatius lib. de Simeonibus pag. 103.

Video præterea memorari, eis τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ, περὶ νηθείας καὶ προσευχῆς.

De secundo adventu Christi.

De passionibus & virtutibus & de iis qua per otium cogitatio parit.

πὺς ἀντίστροφός τε καὶ ἁμωμῶν ἢ ἀρετῇ πληῖται.

In Demetrium Martyrem.

De mutua concordia.

In Publicanum.

In Prodigum.

De premiis bonorum & suppliciis impiorum, Dominica πρὸς τὰς τῶν προπατέρων (ante Festum Nativitatis) solita recitari.

De

De misericordia & beneficentia.

In Bibl. Bodlejana n. 637. inter Codices Gvil. Laudi 156. exstant Gregorii Archiepiscopi Thessalonicensis *Sermones*, Græcè, fol.

XXII. *Expositio orthodoxa fidei* MS. in Bibl. Augustana, fortasse haud diversa ab ea quæ exstat in tomo Palamitarum Synodico a Combesio edito pagina. 172. & incipit : εἰς Θεὸς πρὸ πάντων.

XXIII. *Disputatio adversus infideles & atheos Chionæ*, memoratur à Combesio & Rob. Gero.

XXIV. *Vita S. Petri Monachi Hagioritæ* sive in monte Atho ex MS. Mazariniano Græcè edita in Actis Sanctor. 12. Junii T. 2. p. 538-556. cum versione Conradi Janningi, S. I.

Contra Latinos.

XXV. *Libri II.* Δοκουντικὸι quod non ex Filio sed ex solo Patre procedat Spiritus S. Prior incipit : πάλιν ὁ θεὸς καὶ ἀρχέικαν ὅφει. Posterior adversus ea quæ à sacris Literis Latini afferunt incipit : ὦν μὲν ἐν ἰδέει καὶ αὐτῷ τῷ τῶν εὐσεβούντων καταλόγω. MS. in Bibl. Coisliniana p. 171. Ambo prodierunt Græcè Londini 1624. 4. cum aliis aliorum scriptis, de qua collectione infra p. 784. 790.

XXVI. Ἀντιπαραφῶν contra Joannem Beccum, Patriarcham CPol. seu *Confutatio Παραφῶν* sive XI. quas Joannes Beccus pro Latinis proposuit id. De Becci Παραφῶν dictum supra p. 342. seq. Palamas ἀντιπαραφῶν cum Bessarionis confutatione (de qua p. 402.) edidit Petrus Arcudius in opusculis aureis editis Romæ 1630. 1671. 4. Confer Lambecium V. p. 150. seq.

XXVII. *Quod Latini unus Spiritus S. duo principia doceant* ; ad Acindynum adhuc amicum : & Theologica argumenta esse potius demonstrativa appellanda quam dialectica. Incipit : Σὺ μὲν ἡμᾶς ἴσως χρῆν. id. p. 171.

XXVIII. *Contra Barlaamum de duobus principiis*, & contra speculationem Græcanicam. Incip. ὁ θεός τῆς ἀνωτάτω πρὸ λόγου παιδείας. id. p. 171. sq.

XXIX. *Contra eundem*, quod in Theologicis dantur vera demonstrationes, & Aristotelicam demonstrationem esse incertam & instabilem. Incipit : τὰ μὲν τῆς διαρχίας ἐκ μέσων γέγονεν. id. p. 172.

XXX. *Disputatio* in qua Palamas cum Manuele Chrysolora (qui diu post vixit) de processione Spiritus S. contendens inducitur MS. Venetiis in Bibl. S. Antonii, teste Possevino.

Mmm 3

XXXI.

XXXI. Gregorii Palamæ *prophetia de Ecclesia Romana scindenda in multas partes*, γινώσκετε τέκνα μου, ὅτι ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης μέλλει διαμερῆσθαι εἰς πολλὰ τμήματα, &c. quam impletam post illius mortem miratur Metrophanes Critopolus in Confessione p. 41.

XXXII. In *Epist. Pauli ad Thessalonicenses* citatur à Nic. Comnenō p. 23. 24. 26. 32. 42. & pluribus locis. Idem Comnenus Allatii exemplo vehementer in Palamam & contumeliosissime invehitur, utpote Latinorum improbatorem morum acerrimum p. 193. itaque non contentus consuetis maledictis, etiam hæreticum polytheum, Turcarumque catamitum antistitem appellat p. 387. scelestissimumque Atheum p. 210. ubi omnibus onerat probris, Photianorum scilicet Thavmaturgum p. 14. sed cujus miracula Bessarion oppugnaverit p. 244. b. Etiam Altimuræ p. 381. est fanaticus homo, ubi Nectarium Hierosol. à quo pro sancto habetur & miraculis conspicuus celebratur, oppugnat. Nectarii * verba ad Papæ asseclas hæc sunt: εὖ νῦν λέγειν Γρηγόριον, τὸν σοφώτατον καὶ ἀγιώτατον, τὸν Θεσσαλονίκης τὸν Παλαμᾶν, ὅτι τῷ ὑμῖν ὡς ἀντιδίκῳ φέρεσθε, ἀλλ' εἰ Θεῷ καὶ ἄκρον ἐνηρέσητε, μαρτυρεῖ καὶ τὸ λείψανον καὶ τὰ θαύματα. - Οἶδα ὅτι καὶ μέγαν ἠγάθε τὸν ἄνδρα πολέμιον, ἰσχυρῶς ταῖς ὑμῶν κηρυττομίαις ἀντιτασσάμενον, καὶ τοῖς ἀγίοις ἐπ' ἐταγμένοι ἀκρόνως ἀποστρέφεσθε. Ἀλλ' ἔδεν παραβλάπτειται παρ' ὑμῶν ἡ εἰς ἀνδρὸς ἀρετὴ τε καὶ ἀγιότης. Omitto dicere de Gregorio sapientissimo sanctissimoque Palama, Thessalonicensium Praefule, quippe quem vos tanquam adversarium insectemini. Quam vero acceptus Deo sit, hoc ejus reliquia & miracula contestantur. - - Non nos fugit, vos non magni facere virum qui vobis bellum indixit, novitatibus vestris fortiter obfistens: & cum illum in sanctos relatum auditis, indigne fertis. Caterum nihil ex vobis detrimenti accipit virtus illius & sanctitas.

Palama adversarii.

Ἀνonymῷ διάλεξις τινὸς λογίῃ καὶ φιλοσόφῳ ἀπὸ τῶν Θείων γραφῶν, apud Allatium de libris Ecclesiasticis Græcorum p. 199. & T. 1. Græciæ orthodox, p. 773. - 780. Incipit: ἴδες τὴν ἀνταπεδοσιν εἰς πόλεμον.

Constantini Harmenopuli scriptum quod sine auctoris nomine exhibet idem Allatius de libris Eccles. p. 209. & T. I. Græciæ Orthod. pag. 780. - 785.

* p. 202. ἀντιβήσεως περὶ τῆς ἀρχῆς εἰς Πάπαν.

780.--785. Incipit: Ἡ μὲν παρὰ τῆς Κυρίας ἡμῶν ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων μαθητῶν. Vide supra, p. 278.

GREGORIUS ACINDYNUS Monachus, Barlaami sectator, & in Palama insectando socius, postea diversa etiam ab illo sentire coepit unde non minus Barlaamum quam Palamam scriptis oppugnavit. Itaque apud Allatium II. 16. 3. p. 802. de consensu & T. 1. Græciæ Orthod. p. 786. ἐμοί, inquit, λόγοι πεποιήνται καὶ ἑπιστολαὶ διὰ πάντα τμημάτων πρὸς Βαρλαάμ ἐκείνον. Ejus *Jambi DIX.* adversus hæreses Gregorii Palamæ, Græce editi ab Allatio T. 1. Græciæ Orthodoxæ p. 756-769. Incipit: σπασθὲ Παλαμῶν εὐσεβὲς πᾶς Φευγέτω. *Librum III.* adversus errores Palama citat Nic. Comnenus p. 188. prænot. mystagog. *Librorum duorum de essentia & operatione DEI*, adversus Palamam, Gregoram & Philotheum quos MStos in Bibl. Bavarica reperit Jac. Gretserus argumenta quædam capitum exposuit in notis ad Cantacuzeni II. 40. pag. 931. seq. & ex eo Bzovius ad A. 1337. §. 8. p. 781. Integri editi sunt à Gretsero Ingolstadt. 1616. 4. cum decem Epistolis Variorum Pontificum ad Petrum Cnapheum. Acindynum & Barlaamum oppugnavit præter Palamam (de quo supra pag. 456.) etiam Marcus Monachus MS. in Bibl. Coislinitiana pag. 404.

Barlaamus adversus Palamam multa egit scripsitque, licet ex hujus argumenti lucubrationibus Barlaami nihil memini exstare: De aliis ejus scriptis dictum supra p. 427. seq.

JOANNES CYPARISSIOTA, cognomine Sapiens, Palamæ ipsi super post A. 1360. scripsit *παλαμικῶν παραβάσεων Palamitarum transgressionum* libros IV. ex quibus primum & quartum vulgavit Combefisius Græce & Latine in Auctario novissimo parte secunda p. 68. & 85.--105. Liber secundus & tertius adhuc inediti latent, sicut & alia spissa ejus opera quatuor adversus eundem Palamam, ut 1) λόγοι VIII. adversus Palamæ Tomum ejusque novam fidem: 2) alii λόγοι VIII. criminationibus Palamæ in adversarios de Lumine increata respondentes, ac aliquot questionibus omnem de illo considerationem complectentes. 3) λόγοι tres (quorum primus in capita LXXV. dispescitur) contra Palamitarum anniverfarias in adversarios diras & exauctorationes, sive contra illorum *δοξασίαν*. 4) opus antiPalamiticum, unum cætera fere omnia æquans magnitudine, & ante illa etiam ab Cyparissiota publicatum.

Exstat & aliud istius Cyparissiotæ huc spectans, & simul Mysticam tradens Theologiam opus subtile & eruditum, quod inscribitur
ἐκθεσις

ἐκ θείας στοιχειώδους ῥήσεων Θεολογικῶν, *Expositio elementaria eorum qua de DEO à Theologis dicuntur*, in decem decades tributa, 1) de Theologia Symbolica. 2) De Theologia demonstrativa. 3) de divinis enarrationibus. 4) de divinis nominibus eorumque origine & informatione. 5) De proprietatibus divinorum nominum. 6) de apparitionibus divini luminis. 7) de divina participatione 8) de infinitate DEI in creaturis. 9) de infinitate in DEO. 10) de Divina simplicitate. Hoc opus Græce repertum Messanæ in Sicilia in Bibliotheca D. Joannis Lascaris, Franciscus Turrianus Latine cum scholiis editum dedicavit Antonio Augustino, Archiep. Tarraconensi Rom. 1581. 4. unde recusum Latine in Bibliothecis Patrum Coloniensi Tom. XI. & Lugdunensi Tom. XXL pag. 377.

Scriptis Cyparissiota post Nicephori Gregoræ obitum, cujus cadaver à Palamitis ludibrio habitum indignatur libro IV. Palamiticarum transgressionum, ubi statum miserum Ecclesiæ CPolitanae sub Patriarchis Palamitis per decem quæstiones depingit. Natus Gregoras A. 1295. non ante A. 1360. obiit, cum Historiæ telam usque ad A. 1359. pertexam ab eo habeamus.

De Nicephori Gregoræ antirrheticis adversus Palamam dixi volum. VI. p. 301. sq. De *Manuelis Caleca* libro, in hoc ipso volumine p. 421. sq. De *Demetrii Cydonis* p. 388. & de *Davidis* Monachi narratione p. 501. & *Dionysii Acindyni* historia victoriarum Gregorii Acindyni patris sui p. 502. *Marci Ephesii* capita LXVIII. contra hæresin Acindynistarum MS. in Bibl. Cæsarea; Lambec. V. p. 226. *Georgii Scholaris* ad Joannem Basilicum qui interrogaverat de Theodori Grapti dicto, cujus causa Acindynistæ turbas moveant: itemque de iis quæ iidem ipsi de Spiritu S. sophistice disputant. MS. in Bibl. Coisliniana p. 177. incip. *χάρις πολλή σοι τῇς εἰς ἡµᾶς εὐνοίας, ἀεὶ φιλον.*

Index Scriptorum in Decadibus Cyparissiota allegatorum.

Major numerus Decadem, minor Caput denotat.

A Bucara sive Carrarum Episcopus. vide infra, Synodus contra Machæos.

Anastasio Sinaitæ Oratio de transfiguratione VI. 4. 5. 7.

Anastasio Antiochenus libro quod DEUS est incircumscriptus, X. 4.

in primo libro de nostris dogmatibus Veritatis, VII. 9. IX. 4. contra Monophyfitas, VIII. 10. confutans opinionem Manichæorum Dionysium Alex. citat, id.

Andreas Cretensis in magno Canone, VI. 6.

Athanasius, I. 8. (quæst. ad Antiochum, VIII. 8.) II. 8 IX. 1. 2. contra Arianos, VII. 1. IX. 7. libro primo X. 4. secundo VI. 8. VII. 5. IX. 6. tertio III. 6. 7. VII. 4. quarto IX. 8. 9. quinto IX. 6. 8. disp. Nicæna contra Arianos, III. 6. λόγος κηρυκτικὸς in annunciationem B. Virginis, X. 8. Oratione, cujus initium: *Omnibus vobis, qui in unum convenistis*; quod patres Nicæni recte usi sunt voce *homousii*, X. 1. Apologetico pro Synodo Nicæna, IV. 8. X. 1. de adventu DEI in carne, IX. 7. de incarnatione Verbi, V. 9. IX. 3. Epist. ad Serapionem, VII. 3. 4. 9. VIII. 2. IX. 5. 6. 9. dialogo Orthodoxi & Anomæi, IX. 4. 7. X. 4. 7. in expositione fidei in prima Synodo, (Symbolum intelligit) IX. 3. disp. contra Arian. IX. 6. contra eos qui serviunt verbis & non nominibus sacrarum literarum, IX. 6.

Bartholomæus Apostolus, VI. 10. ex Dionysii c. 1. de mystica Theol.

Basilius, II. 3. III. 4. IV. 8. V. 10. VI. 6. IX. 1. 2. X. 2. de Spiritu S. VII. 3. capitibus de Spiritu S. IX. 7. contra Eunomium, secundo III. 4. IX. 5. X. 5. tertio VII. 5. quarto III. 5. IV. 4. 5. 6. IX. 5. quarto ἀντιρρητικῶν, X. 9. capite 31. X. 5. quinto ἀντιρρητικῶν, X. 4. in Hexaëmeron, VI. 1. VII. 8. sermone de fide, IX. 4. in Psalmum 44. VI. 4. Orat. de principio proverbiorum, III. 4. in moralibus, III. 7. Epist. ad Eustathium, IV. 7. ad Gregorium fratrem, VII. 4. 5. Psalmo 28. in homilia moralium, VII. 8. in Psalm. 22. VII. 5. libro quinto ad Amphilochoium, VII. 9. in illud *attende tibi*, VIII. 8. Epistola ad Terentium Comitem, IX. 4. ad Cæsarienses, IX. 7.

Chrysostomus, I. 3. III. 4. VI. 6. 9. VII. 1. homilia 64. in Matthæum; III. 4. homilia 56. VI. 4. in illud, *in ipso vita erat*, IX. 7. homilia 15. in Joannem, VIII. 8. homilia 42. VI. 5. 6. in Epist. ad Corinth. homil. 29. VII. 5. ad Ephesios homil. 13. VII. 5. homilia de Eutropio, I. 6. ad Theodorum lapsum, VI. 4. 5. VIII. 8. homilia de Cruce, cujus initium, *quid dicam*, X. 8. explanans illud, *vidimus gloriam*, VI. 6. Orat. de incomprehenso, VIII. 8. de transfiguratione, VI. 6. Oratione contra hæreticos & in petitionem filiorum

N n n

rum

- rum Zebedæi, VI. 8. in illud, *ex plenitudine ejus omnes accepimus*, VII. 4. Oratione in laudem S. Joannis Theologi, VIII. 6.
- Clemens Philosophus, V. 4.
- Divinus Cosmas, VI. 4. canone festi Transfigurationis, VI. 6. 7. in iis quæ in mediam Pentecosten canuntur, VI. 6.
- Cyrillus Alex. III. 3. VIII. 10. in thesauris, IV. 9. VII. 2. 3. IX. 6. libro primo, IX. 8. libro 3. capite quarto, X. 9. libro 14. IX. 6. 8. 10. libro 15. IX. 6. libro 19. IX. 8. libro 31. X. 2. libro 32. X. 7. capite 33. IX. 5. 7. libro 34. X. 7. differens de Spiritu S. VII. 2. 3. 5. IX. 6. 7. Capitibus de Spiritu S. IX. 7. 8. X. 7. explanatione in Lucam, VI. 4. libro primo ad Hermiam, IX. 7. libro quinto dialogor. ad Hermiam, IX. 7. libro septimo eorum quos more dialogi scripsit, VI. 7. libro septimo dialogorum ad Hermiam, VII. 4. IX. 6. X. 5.
- Cyrillus Hierosol. in Catechesibus, VII. 1. decima Catechesi, VI. 4.
- Divinus Diadochus & silentii magister, VIII. 8. (*libro de perfectione spirituali citatur a Turriano scholiis ad X. 2. Episcopus Photices in Epiro, quem S. Maximus citare & sequi solet, libro aureo questionum de anima separata & angelis quem inscripsit Apocalypsin, id*)
- Dionysius Areopagita passim per totum opus. Theologus, VIII. 10.
- Dionysius Alex. scholiis ad Dionysium Areopagitam, I. 1. II. 2.
- B. Ephræm Oratione in transfigurationem, VI. 4.
- S. Epiphaniï panaria, III. 4. V. 2. contra hæresin Marciorum, VIII. 10. hæresi contra Ptolemæitas, X. 9.
- Eunomius in iis quæ contra Basilium magnum scribit, X. 4.
- Eusebius Cæsariensis, III. 4.
- Euthymii dogmatica panoplia, III. 2.
- Sanctus ac divinus Germanus in expositione fidei, VIII. 10.
- Gregorius Theologus, I. 3. II. 3. IV. 8. VI. 7. 9. IX. 2. 7. 9. libro primo de Filio, VIII. 1. IX. 5. X. 2. 3. libro secundo, VI. 6. Orat. de Spiritu S. III. 4. VII. 5. secundo de Theologia libro, I. 6. II. 4. 5. 7. 8. 9. III. 4. VI. 6. 9. VII. 8. IX. 3. libro tertio Theologiæ suæ, X. 10. disputans contra Eunomium, III. 1. de divinitate ad Evagrium Monachum, IV. 8. VII. 4. Oratione cum factus est presbyter, V. 9. de baptismo, VI. 3. 10. IX. 3. ad Heronem, VI. 5. in sermone Epiphaniæ, IV. 1. libro de statu Episcoporum, III. 6. de constituendis Episcopis, IX. 2. 5. in Natalem Domini, VI. 7. VIII.

VIII. Oratione de bono ordine differendi, VI. 5. 6. secunda de pace, VII. 9. tertia IX. 3. in Pentecosten, VII. 9. in laudem Gregorii Nysseni, IX. 7.

Gregorius Nyssenus, II. 5. IV. 8. 9. VIII. 8. 10. IX. 1. 2. 4. 5. Orat. ad Pulcheriam, IX. 6. contra Eunomium, IV. 5. V. 9. VIII. 6. libro qui incipit *prima quidem*, I. 6. libro primo, V. 9. VII. 8. IX. 3. 6. X. 4. 5. capite XLI. X. 9. libro secundo, III. 5. V. 9. contra Eunomium nono, IX. 4. decimo tertio, IV. 6. X. 4. libro de Abrahamo, IX. 3. de vita Moysi, II. 8. VIII. 8. explanatione Cantici Canticor. IV. 3. VII. 4. IX. 7. X. 7. in illud, *adveniat regnum tuum*, IX. 7. 9. Epist. ad Theophilum Alex. contra Apollinarium, VI. 6. libro primo in Ecclesiasten, VI. 7. explanatione Beatitudinum, VIII. 8. libro inscripto quæ sit Christiani professio, IX. 2. in Catechetico, IX. 5. X. 8.

S. Hierothei divina principia, VII. 2. (ex Dionysio Arcopag.) hymni amatorii, VIII. 1.

Joannes Damascenus III. 3. V. 9. VI. 6. VII. 1. VIII. 10. IX. 1. X. 1. 2. 3. Theologus, III. 7. IV. 8. VIII. 2. diviniſſimus, VI. 4. in transfigurationem, VI. 4. Capite de Trinitate, IX. 9. Libri III. de Orthodoxa fide, XII. caput, V. 9. caput, LXII. III. 4. cap. LIII. IX. 4. Canone in Transfigurationem, VI. 7. sermone inscripto de proprietatibus Christi, X. 4.

S. Justinus Philosophus & Martyr. VIII. 10. Oratione de recta confessione, VIII. 1. 8. in iis quæ Photius Patriarcha ex eo recitat. IX. 4.

Sanctus Justus, V. 8. ex Dionysio c. XI. de Divinis Nominibus.

(*Leontius Byz. contra Aphthartodocetas, citatur in scholiis Turriani ad VIII. 9. ad hoc eruditiss. lib. contra Nestorium & Eutychen, ad IX. 9.*)

(*Mamuel Calcas libro de Trinitate allegatur in Turriani scholiis ad X. 10.*)

S. Maximus ad Dionys. Arcopagitam. I. 1. III. 8. 9. &c. explanatione subtili precationis, *Pater noster*, IX. 3. in Theologicis II. 3. 4. 6. 7. 9. VI. 9. Centuriæ I. capite septimo. X. 9. Capite 38. & 39. centuriæ quintæ VII. 5. disp. contra Pyrrhum III. 3. V. 9. X. 4. in sententiis Gregorii Theologi III. 2. VIII. 1. speculatione magis dilatata de Transfiguratione, VI. 5. Basilii annotatis à S. Maximo de energia contra Monothelitas, III. 4. Libro quod in Christo est rerum id est substantiarum differentia, X. 8. capite 9. centuriæ quartæ

de charitate, VII. 9. in centuriis Theologicis centur. III. capite tertio X. 8. quarto X. 7. septimo VII. 10. capite 42. id. centuria prima capite secundo, VIII. 1. capite 35. VIII. 4. capite 6. tertiæ centuriæ VIII. 2. Octava Centuria capite 88. VIII. 4. capite 87. VIII. 5. Centur. 3. de charitate cap. 21. VIII. 5. cap. 27. VIII. 7. cap. 29. VIII. 9. Centuria 6. capite 84. VIII. 6. Centuria 4. capite 1. & 4. IX. 10. capite 8. X. 1. annotatione extrinsecus posita ad caput 2. Centuriæ primæ, X. 4.

Phædo Philosophus, infra in Synodo.

Photius Patriarcha quæstionibus ad Amphilochium quæst. 75. VII. 1. Eisdem citat Turrianus in scholiis ad VIII. 4.

Sadducæi, X. 1.

Sextus Ecclesiasticus Philosophus, X. 10.

Sophronius Hierosolymitanus IX. 2.

Synodus I. Oecumenica ex responsione Patrum ad Philosophum quam Eusebius litteris mandavit. III. 4. Disputatio contra Phædonem Philosophum quæ est in prima Synodo IX. 2.

Synodus habita contra Manichæos ab Abucara sive Episcopo Cararrum (S. Archelao) ex panariis (S. Epiphani) III. 4. V. 2.

Synodus à Theodoro Abucara contra Manichæos habita quæ fertur in iis quæ contra omnes hæreses scripta sunt. III. 5. *Suspicio Theodori nomen adjectum esse ab aliena manu, & eundem Archelaum atque Epiphani panaria intelligi.*)

Editio sanctæ & œcumenicæ tertiæ Synodi, IX. 2.

Confessio sanctæ & œcumenicæ sextæ Synodi, IX. 2.

Teuthes antiquissimus, qui nomina rebus imposuit, IV. 6.

Theodorus Abucara, supra in Synodo contra Manichæos.

Theodorus Graptus III. 7. Oratione contra Eusebium VI. 4. adversus Iconomachos, VI. 5. X. 4. tractans dictum Basilii. X. 4.

Dictum est à Theologis in quinta & quarta decade initiariæ expositionis divinorum nominum, VII. 6.

Divinus Theophanes X. 3. in Canticis suis VII. 2.

Valentinus Hæreticus. IX. 7.

Cum Palama fecit præter Imperatorem Jo. Cantacuzenum Isidorus Monembasiensis à Cantacuzeno Imp. in Jo. Calecæ locum ad Patriarchæ CPol. dignitatem A, 1347. evehctus, & Cabasilæ jam senex, qui prius cum

cum Palamæ adversariis senferat : *Iosephus Bryennius* Oratione de transfiguratione & præcipue PHILOTHEUS, Monachus primo Sinaita, deinde Præpositus Monachorum in Monte Atho, denique ex Heracleæ Episcopo Patriarcha CPol. A. 1354. & 1362--1376. qui pluribus etiam scriptis & Palamæ memoriam coluit, & adversus ejus adversarios depugnavit, ex quibus paucissima lucem viderunt. Juvabit tamen præsentī loco brevem scriptorum Philothei notitiam editorum ineditorumque subungere.

1. Præcipuum opus est *librorum XV. antirrheticorum* pro defensione Thomæ Palamitici, quibus mortui jam *Nicephori Gregoræ* scripta, hortante Cantacuzeno, oppugnavit. Exstat adhuc ineditum in variis Bibliothecis, ut Vaticana, Regia Parisi. Cod. 1996. & Regis Catholici. Servantur etiam in Codice insigni quam manu Sylvestri Syropuli diaconi & magni Ecclesiarchæ scriptum servat Bibliotheca Coisliniana, & accurate recenset eruditissimus Montfauconus p. 173-176. Loca ex Regio Codice Parisiensi producit, celeberr. Boivinus notis ad Gregoram p. 792. 798. &c. Idem ex libro duodecimo somnium propheticum Nicephoro Gregoræ tributum Græce & Latine edidit in Gregoræ vita. Ex libro quinto excerpta MS. Lambec. V. p. 206.

Ad magnum Domesicum Palaologum de dicto S. Basilii in antirrheticis adversus Eunomium, ὁ γὰρ τετοκῶς βάλως δρόσιν κατὰ τὸν ἰωὺς λόγον, ἔχ' ὁμοίως τὰς πὶ βάλως καὶ τὸν τίδ' ὑπεσήσατο. Et de Divinitate. Incipit : ἄγε δὴ καὶ πάλιν, φίλων ἀνδρῶν εὐγενέσατε. MS. Lambec. ibid. Hic est liber antirrheticorum contra Gregoram decimus tertius.

Ad eundem de Divina Christi transfiguratione in monte Thabor, & de Lumine quod ibi discipulis apparuit, nec essentiam DEI nec rem creatam fuisse &c. Incipit : ἐπεὶ δὲ τὰς λέξεις καθ' ἡμῶν συκοφαντίας πὶ κακοτομίας. MS. ibid. Hic est liber antirrheticorum decimus quartus.

2. *Confutatio capitum XIV. Acindyni & Barlaami.* Incipit : λέγουσιν ἐναντιούμενοι τῇ Θεῖα γραφῇ. MS. in Codice Bibl. Coisliniana.

3. *Ad Petrioram*, Barlaami sectatorem, ὅτι ὡς περ εἰς Θεὸς ἡ ἀγία Τριάς, ἔτω καὶ μία Θεότης, καὶ περὶ Θεῆς ἐνεργείας. Incipit : χρεῖς καὶ πρῶτερά μοι τις, MS. ad calcem antirrheticorum in Bibl.

Nnn 3

Cois-

- Coisliniana. Exstat etiam in Bibliotheca Cæsarea Lambec. V. pag. 197.
4. *De Oratione Panegyrica in Gregorium Palamam* à Philotheo scripta & *Canticis duobus* atque ἀπολυθία sive officio ejusdem consecrata laudibus, quod Græci Triodio inseruere, dixi supra, p. 456. Vide etiam Lambecium V. p. 284. & Philotheo indignantem Allatium p. 193. seq. de libris Eccles. Græcor, & contra Hottinger. p. 215.
 5. *De oratione encomiastica in tres Hierarchas* Basilium M. Gregorium Naz. & Jo. Chrysostomum Græce & Latine recusa T. XII. Bibl. Patrum Paril. A. 1644. 1654. dixi Volum. VII. p. 558. & ad Allat. de Nilis p. 76.
 6. *Homilie MSS. in Evangelia & Dominicas totius anni*, & aliarum ex S. Joanne Chrysostomo potissimum desumptarum, MSS. in Bibl. Sereniss. Bavar. Electoris & in Bibl. Regis Catholici, teste Bandurio p. 988. ad Antiquitates CPol. Pars etiam in Cæsarea. Vide Lambecium V. p. 65. seq. Διδασκαλία ἀπὸ διαφορῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν ἀπὸ τε Ἱεροσολύμων καὶ ἐτέρων εἰς τὰ Ἱερὴ ἀναγιγνωσκόμενα ἅγια Ἐυαγγέλια. Ibid. in *Publicanum & Pharisaum*.
 7. *In Demetrium Martyrem*. Incipit, Δημήτριε ὁ ἡμῶν Ἱερεὺς σουλλόγῃ καὶ τῶν λόγων ἀφορμὴ πρόκειται σήμερον. MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. V. p. 193. Citatur ab Allatio de purgatorio p. 771. & contra Hottingerum pag. 217.
 8. *De beatitudinibus Evangelicis*, Orationes III. ad Helenam Jo. Cantacuzeni filiam; Joannis Palæologi uxorem. MSS. ibid. Lamb. V. pag. 195.
 9. *Oratio in exaltationem Crucis* Græce & Lat. apud Gretserum de Cruce T. 2. p. 174. Incipit: ἐπειδὴ τῆς πρώτης καὶ θείας. Et altera in tertiam juniorum Dominicam, de Crucis adoratione id. p. 360. Incipit: προτυπῶν καὶ διαγορεύων.
 10. *Ἀνατροπή* sive *detestatio anathematismorum*, à Némophylace Harmenopulo in epitome juris adscriptorum, & quod ex Chrysostomi sententia non temere anathemati subjiciendi sint Christiani. Exstat Græce & Latine in Freheri jure Græco Romano lib. IV. pag. 288. -- 290.
 11. *Ordo instituendi Diaconum*, Latine in Bibl. Patrum T. IV. Paril. 1575. & T. VI. Paris 1589. & T. XIV. edit. Colon. A. 1618. & T. XXVI. edit. Lugd. 1677. p. 214. -- 216. Græce vero & Latine cum notis Jac.

- Jac. Goari exstat in limine Evchologii vulgati Paris. 1647. fol. sub titulo *διάταξις ιεροδιακονίας*, Ordo sacri ministerii, quomodo Sacerdoti Diaconus ministrat in celebribus vespere, matutino & missa.
12. *In Anysiam Thessalonicensem sermo.* Incipit : *ἔδὲν ἀρετῆς ἡμιώτερον.* MS. meminit Allatius de Simeon. p. 103. & locum ex eo profert p. 416. contra Hottingerum.
13. *In SS. omnium Dominicam.* Incip. *καὶ τὸ λόγους μὴ ἄλλως τὰ τῶν ἁγίων ἐκάστῃ διεξίεναι.* MS. Lambec. IV. p. 60.
14. *Canon in S. Gregorium Martyrem* MS. Lambec. V. p. 282. Incipit : *ἀναστάντος ἡμέραν κατιδόντες λαμπρύν.*
15. *Canon in Joannem Damascenum* citatur ab Allatio contra Hottingerum pag. 216.
16. *Synodicam de baptismo* laudat Nic. Comnenus p. 310. prænot. mystagog. Aliud Synodicon *ne excommunicatio fiat sine judicio.* p. 285. & *de non mutilanda vel interpolanda S. Chrysostomi liturgia.* p. 332.
17. *Orationem II. de pace Christi.* id. p. 144.
18. *De veteri circumcissione*, ad magnos Domæsticos Palæologos, responsum, MS. in Bibl. Coisliniana p. 176. Incipit : *ἐγὼ μὴ ὑμᾶς ἄμην ἐκ μακρῆς ἀποδημίας.*
19. *Theoremata Ethica, Physica, Theologica atque excerpta è variis auctoribus.* Labbe p. 29. Bibl. novæ MSS.
20. *Περὶ Ἐπισημασιῶν ἐγκυκλίων.* Interpretatio significationum circumvolutionis fiderum. MS. in Codice mutilo Lambec. V. pag. 97.
21. *Capita Ascetica XL.* Philothei monachi Sinaitæ MS. in Bibl. Cæsarea & Regis Gallor. Lambec. IV. pag. 145. V. pag. 69. Labbeus pag. 95. Bibl. novæ MSS. *Fragmenta sermonum asceticorum.* Lambec. V. pag. 99.
22. *De præceptis Domini capitula XXI.* five sermo *πρὸς τῶν ἐντολῶν quod custodia cordis observantur præcepta D. N. JESU Christi.* MS. id. V. pag. 69. Hunc Græce & Latine edidit & præter rem antiquiori nescio cui Philotheo velut ex Codice 500. annorum tribuit Petrus Possinus in Thesauro ascetico pag. 316. Paris. 1684. 4.

Philotheus alius Achillinus Consiliarius Regius cujus somnium viridarii de jurisdictione Regia & Sacerdotali scriptum Anno 1374. Latine vulgavit Goldastus in Monarchia S. Romani Imperii, Tomo I. Hanov. 1612, fol.]

Pala-

Palamæ vitam præter Philotheum Patriarcham scripsit HIEROTHEUS sacellarius, quam laudari video à Nic. Comneno pag. 74. prænot. mystagog.

De NILO Metropoli Rhodio, Allatius in libro de Nilis p. 79. seq. edit. à me curatæ volum. V. hujus Bibl. Ejus observatis adde, quod de eodem ut Palamitarum suo ævo principe publice conquestus est Nicolaus Methonensis Episcopus libro in Palamam, obtinuitque vel invito Philotheo Patriarcha, ut sacri Rhodi folio deturbaretur. Vide Nic. Comnenum p. 226. qui in aula dictum fuisse notat cognomento Νικόλαον hunc Nilum, Patriarchæ Philothei exarchum, & ad ineptias usque adulatorem. Depositionem ejus, cui Philotheus suffragari noluit, successior hujus Macarius CPol. confirmavit, cujus Synodica Depositionis apud Canonarcham, Christophorum Campanum Chium exstat, id. p. 227.

Capiti huic finem imponat JOANNES GLYCIS Byzantinus, & Logotheta dromi sive cursus publici, Patriarcha CPol. ab A. 1316. ad 1320. quo abdicavit patriarchatum, & in Cyriotissæ monasterium se abdidit. Hoc Joanne Magistro Atticæ eloquentiæ usum se esse fatetur Nicephorus Gregoras, qui lib. VIII. Hist. c. 11. ejus *Testamentum* sive *Testamenti* potius *proæmium* affert cujus se auctorem non obscure prodit. *Synodicon*, ne recipiatur ad judicium excommunicatus, citatur à Nic. Comneno pag. 285. prænot. mystagog. In Codice Regio Paris. 3229. teste Clariss. Boivino pag. 767. notis ad Gregoram exstant opuscula duo ejusdem fere & argumenti & styli, quorum prius inscribitur: τὴ Πατριάρχῃ κυρῷ ἰωάννῃ τῷ Γλυκίῳ ἡ ἀφίησις τῆ Πατριαρχείας, *patriarchatus abdicatio*. Alterum: τὴ αὐτῇ Πατριάρχῃ ὑπομνητικὸν εἰς τὸν βασιλέα τὸν ἅγιον; *Commonitorium ad sanctum Imperatorem*, Michaëlem Palæologum. De *Grammatica* ejus, quæ MSa servatur in variis Bibliothecis, jam feci mentionem Volum. VII. pag. 45. *Narrationem legationis in Armeniam susceptæ*, quam laudat idem Gregoras lib. VI. p. 120. intercidisse dolendum est. Joannem Glycam *de vanitate vite* quam inter editos scriptores Græcos Cangius in glossario Græco commemorat, haud vidi.

CAPUT

CAPUT XLV.

Notitia Alphabetica Scriptorum Græcorum,
 magnam partem adhuc ineditorum, & parum explicata
 ætatis, de quibus hætenus non dictum.

Acephimas Monachus in vita Encomiastica S. Methodii Patriarchæ
 CPol. citatur à Nic. Comneno pag. 240. prænot. Mystagog.

Adelphidus contra Latinorum novitates de Processione Spiritus S. MS. in
 Cod. Colbert. 3779. allegatur à Cangio in glossario Græco.

Ætius Grammaticus.

Agathangelus Callistrati F. ex cujus narrationibus Allatius de Georgiis, in-
 fra p. 666. seq.

Aimanius Sophista Oratione Eucharistica in Julianum Imp. Allatius ad
 Georgium Acropolitam p. 201.

Alexander Choniata, in Epistola de captivitate CPol. citatur à Nic. Comne-
 no pag. 188. prænot. mystagog.

Alexander Monachus Cyprius in vita *Nicephori* Patriarchæ CPol. confes-
 soris. id. pag. 292. Ejusdem Encomium *S. Barnabæ* in Codice Col-
 berfino 4137. Cangius hoc titulo : *Ἀλεξάνδρου μοναχοῦ εἰς τὸν ἁ-
 γίον βασιλέα, προεραπέντῳ ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ κλειδέχου
 τοῦ σεβασμίου αὐτῆς βασιλῆως, ἐν ᾧ ἰσόρηται καὶ ὁ τόπος τῆς ἀποκα-
 λύψεως τῶν ἁγίων λευφάνων αὐτῆς.* Græce & Latine cum Zini
 interpretatione in Actis Sanctior. XI. Junii T. 2. pag. 436. Ejusdem
 Oratio historica *de inventione Crucis* edita à Gretsero Tom. 2. de Cru-
 ce pag. 1. Incipit : *τὴν κέλευσιν τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος δεξάμενος.*
 Posteriores duas Latine quoque habes in Bibl. Concionatoria Com-
 besfii, qui Alexandrum hunc iusto facit antiquiorem, quum Hera-
 cliana tempora antecessisse putat & vixisse sub Zenone Imp. vel
 paulo post. Nam certe non fuit antea sæculum nonum, quo fuit Ni-
 cephorus Patriarcha ab A. 806. ad 815.

Alexandri Eremitæ Narratio de ministerio Angelorum circa exitum ani-
 marum è corpore, MS. in Bibl. Cæsarea teste Lambecio VI. p. 303.
 idem scriptum sub nomine *Macarii* Alexandrini servatur MS. in
 Bibl. Paulina Lipsiensi, ex cujus codice illud cum H. Warthoni ver-
 sione latina vulgavit *Caveus* in historia litteraria Scriptorum Eccles.

ad A. 373. Lond. 1688. fol. (recusa Genev. 1694. 1705. 1720.) & cum nova interpretatione & Codicis Cæsarei variis Lect. Jacobus Tollius in insignibus itineris Italici, Trajecti ad Rhen. 1694. 4. Similis argumenti licet brevior διήγησις τὰ μακαρία Ἀντωνίου exstat apud Palladium in Lausiaca pag. 69.

Alexandri Episcopi *Thessalonicensis* Epistola ad S. Athanasium quæ incipit: συγχάρω τῷ βελτίστῳ Σαραπίωνι, exstat in S. Athanasii apologia ad Imp. Constantium Tom. 1. pag. 783. nec non altera ad Dionysium Comitem cujus initium Φανερόν ὄρω, id. pag. 798.

Alexander Abbas Cœnobii Acœmetarum citatur in Catena Patrum Græcorum ad Lucam MSta in Bibl. Cæsarea.

Alexandri, fratrisque ejus Leonis Imp. cognomento Philosophi A. 911. defuncti κατάκρισις adversus injustos judices, exstat in Harmenopuli promptuario juris pag. 6.

De *Alexandro* Ætolo intellexerim verba Ciceronis II. 22. ad Atticum, libros *Alexandri* negligentis hominis & non boni Poëta, sed tamen non inutilis tibi remissi.

Alexandri veteris hæretici Commentaria in Epistolam ad Galatas memorat S. Hieronymus. De aliis Alexandris dixi lib. III. cap. 8.

Alexii Comneni Imp. λογαρχική sive rationale peragvatorum Imperii Græce editum & Latine à Monachis Benedictinis in Analectis Græcis sive tomo quarto monumentorum Cotelerii Parisi. 1688. 4. & ex emendatiore Codice à Jacobi Gronovio ad calcem operis Patris de festiis Lugd. Bat. 1691. 4. Vide quæ notavi in Bibl. Latina. IV. 5. §. 3. *Alexii* Comneni monita ad Spaneam nepotem versibus politicis Græcobarbaris edita Venetiis teste Lambecio V. p. 262. In Codice Menteliano qui in Regis Christianiss. Bibl. nunc servatur, feruntur hoc titulo, teste Cangio : λόγοι χρηστοὶ βασιλευστικοὶ, πάνυ ὠραιοί, πρὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ, Σπανέας τὸ ἐπικλην.

Alexii presbyteri & Chartophylacis Corcyræ Orationes in varia S. Scripturæ loca Græce excusæ memorantur in Bibl. Saraziana pag. 21. inter libros in quarto.

Alexii Metropolitæ Nicææ Canon in S. Demetrium Martyrem MS. in Bibl. Cæsarea

Alexius Portas Polyhistor de sacrificiis antiquorum allegatur à Nic. Comneno prænot. mystagog. p. 213.

Alexius Monachus & Diaconus in Oratione Panegyrica Mich. Cerularii Patriarchæ, id. p. 411.

Alexius

Alexius Studites, Patriarcha CPol. ab A. 1025. ad 1043. in Synodico de clerico percussore. id. pag. 251. in altero, ut iudex testimonium admittat. pag. 285. Cognitio Synodalis de septimo gradu consanguinitatis, MS. in Bibl. Cæsarea. Anathematismi in eos qui contra Imperatorem conspirant, in Bibl. Regis Gallorum.

Alexius ad Orationem Damasceni pro mortuis. Nic. Comnenus p. 24. Hi omnes diversi ab Alexio Aristenio de quo supra pag. 287. seq.

Aloysius Lollinus Episcopus Bellunensis inter Græcos scriptores citatur à Nic. Commeno prænot. mystagog.

Alypius Leucadis Episc. hæreseos suspectus. id. p. 227.

Ammonia sive *Ammonii* capita ascetica XXI. MSS. in Bibl. Cæsarea.

Ammonii Monachi relatio de SS. Patribus Sinaitis & Raithunis, quos barbari tempore Diocletiani peremerunt, edita à Combefisso Græce & Latine in illustrium Christi martyrum lectis triumphis Paris. 1660. 8. pag. 88-132. Combefissius parum verisimiliter putat auctorem esse illum Ammonium quem inter claros Ægypti ac Thebaidis martyres cum Petro Alexandrino celebrat Eusebius VIII. 25. Hist. Incipit: ἐγένετό μοι ποτὲ καθεζομένω.

Ammonii Episcopi Elæarchiæ Epistola ad Theophilum Patriarchum Alex. de vita & conversatione SS. Pachomii & Theodori. In Actis Sanctor. Tom. 3. Maji p. 63.

Claudius Ancantherus Ἀγκανθηροῦ ἱατροσοφιστής, cujus notulas ineditas ad Lycophronem & versionem Latinam Anthemii περὶ παρρησιῶν μηχανημάτων quam in gratiam Jacobi Curtii, in aula Viennensi procancellarii ille concinnavit, servat Bibliotheca Cæsarea. Vide Lambecium VII. pag. 194.

Andrea Cretensis homiliis XXXIX. supra pag. 139. seq. recensitis addendum ἐγκώμιον εἰς τὰς ἁγίας καὶ καλλινίκας δέκα μάρτυρας, ὅτε ὑπὸ τῆς τῆ χειμῶνος βίας ἐξ ὑποτροφῆς τῆ πλοῦς ἐπιστὰς τὸν παρόντα ἐχέδιασε λόγον. Laudat Cangius ex Codice Clariss. Regiæ. Idem notat Homiliam in S. Georgium extare in Actis Sanctorum 23. April.

Andronici Callisti Monodia in captam CPol. citatur ab eodem Cangio notis ad Zonaram pag. 67. Nicolai Secundini Epistolæ ad hunc Andronicum Callistum Philosophum & Andronici ad Secundinum, Bessarionem & Gregorium Palæologum MStæ in variis Bibliothecis. Vide Diarium Venerum, Giornale de' letterati d'Italia

Tom. XIV. pag. 387. & quæ notavi lib. 3. cap. 6. §. 29. ubi de scriptis quæ feruntur sub nomine *Andronici Rhodii*, veteris Peripatetici. De *Andronico Camatero* dictum supra hoc Volumine p. 286. De *Andronico Commeno*, Vol. VI. pag. 393. De *Andronici Palæologi* senioris eccllesiæ episcopatum & Metropolitanorum Patriarchæ CPol. subjectorum id. pag. 479. *Andronici Palæologi* junioris & Ducæ Angeli diploma pro Monembasiotis Græce editum à Jac. Pontano notis ad Phranzam pag. 304-306.

Andronicus Poëta & Grammaticus allegatur à Planude apud Nic. Comnenum pag. 141. *Andronici Ducæ Siguri* carmen de Trinitate versibus Hexametris, & in Gregorium Naz. MS. in Bibl. Bodlejana. Cod. 194. n. 22.

Angelophori versus politici de CPoli, εἴχοι τῆς Κωνσταντινπόλεως τῆς Ἀγγελοφόρας, MS. in Codice Colbertino 5104. Cangius.

Antheonis, Arsinoës Episcopi circa A.C. 483. scripta Epistola ad Petrum Fullonem exstat in Conciliis Labbei Tom. IV. p. 112. & Harduini Tom. II. pag. 845. Incipit: πάντ' εἰμὶ ἐσυγκῶς, ἀδελφεῖ τιμωτάτε.

Anthemius Metochites Bulgarizæ Metropolitæ, Photianus eruditissimus & ut vere à Meletio dicitur πολυμαθής in explicatione sacrorum Mysteriorum citatur à Nic. Commeno pag. 402. prænot. mystagōg.

Anthemius Methonensis Episcopus apud Thomam Diplovatazium JCuma. id. pag. 191.

Antonius Arcudius Archipresbyter Soleti A. 1598. 4. Romæ edidit νεόν ἀνθολόγιον, de quo Allatius de libris Ecclesiasticis Græcor. pag. 104. seq.

Antonius Cantacuzenus cujus MStorum quorundam Græcorum Codicum Catalogus exstat ad calcem Apparatus sacri Possevinii pag. 45. in quibus nihil fere inediti occurrit. Ex hujus Antonii observationibus physicis pauca quædam MSta in Bibl. Vindobonensi, Lambec. VI. pag. 92.

Antonius Antimachus adolescens in Græciam profectus & ibi per quinquennium eruditus à Joanna Moschq Lacedæmonio ita se totum Græcis litteris proluit, ut vernaculo Græcorum sermone intrepide loqueretur, & carmine ac soluta oratione ipsis Græcis par eualet, quod multiplicia illius scripta testari judicat Gyraldus dialogis de

de poëtis sui temporis, in quibus Antimachum hunc cum Francisco Porto Græco aliisque colloquentem inducit. Idem ei hoc scripsit carmen epitaphium,

*Hæc Marcus est Antonius
Antimachus urna conditus
Qui patria ac testudinis
Consort Maronis extitit
Et Tulliana lecythi,
Huic Graja par facundia
Sed carmen illæ pangeret
Sed pede soluta scriberet.*

Ex scriptis ejus mihi innotuere, 1) *præfatio Græca in Oracula Sibyllina*, quæ cum Latina versione in editionibus Sibyllinorum Jo. Opsopoei & Servatii Gallæi prodit ut dixi lib. I. c. 32. 2) *Oratio de laudibus Græcarum litterarum* in Gymnasio Ferrariensi, ubi Græcas litteras docuit habita Latine edita quæ Basil 1540. 4. & patri Matthæo Antimacho dicata. Hæc cum Scipionis Carteromachi Oratione ejusdem argumenti à Jac. Lectio præmittitur corpori Poëtarum Heroicorum Genev. 1606. fol. 3) Latine versa è Plethone & aliis, de quibus dixi infra p. 742. Præter hæc Gesnerus testatur ostensos sibi ab eo cum illum A. 1542. Ferrariæ conveniret, epigrammatum Græcorum libros octo, manu sua scriptos, pura & facili vena, & alia quædam soluta oratione Græce, quæ typis edita esse non existimo. Fallitur autem graviter Hendreichius, qui in pandectis Brandenburgicis nostro tribuit fragmenta Antimachi Colophonii vetusti Poëtæ quæ inter H. Stephani Poëtas Græcos principes Tom. 2. pag. 480. seq. exstant Græce, ex quibus in Lectii corpore poëtarum Tom. 2. pag. 234. unum tantummodo utraqve lingua legitur.

Antonius Eparchus Corcyraus ad Melanchthonem & alios Germanos litteras misit ad concordiam pertinentes circa A. 1543. Vide appendicem ad Crusii Turco-Græciam pag. 543. seq. Venetiis per aliquod tempus Græcas litteras docuit, deinde in patriam Corcyram regressus teste Gyrardo lib. 2. de poëtis sui temporis pag. 64. Græci imperii eversionem luxit elegia versuum amplius ducentorum quæ incipit:

*Νῦν ὀλοφυνδῆς Πιερίδες νῦν ἄρχεται αἰοδῆς
Δάκρυα νῦν ἑλικῶν λείβ' ἄμοτον γοῶν.*

Plura Steph. le Moynes prolegom. ad Varia sacra *** 2. Hic Francisco primo Gallorum Regi Codicem MStum Græcum insignem obtulit

tulit multas & perquam diversas variorum auctorum lucubrationes complectentem, quarum indicem Græcum, descriptum manu Claudii Sarrauii nactus vir doctissimus Steph. le Moynes cum versione sua Latina edidit Tom. I. Var. Sacrorum Lugd. Bat. 1684. 1695. 4. pag. 517. Accuratiorem illius Codicis notitiam consignavit dignissimus Regiæ Bibl. custos Joannes Boivinus, à quo acceptum vulgavit celeberrimus Anselmus Bandurius notis ad Antiquitates CPol. pag. 875. seq. Illum Græcum indicem hoc loco ex Stephani Lemonii editione dare placet, additis è Clariss. Boivino supplementis, & notatione eorum quæ à viris doctis ex hoc Codice (qui in Bibl. Regia hodie est 3502.) in lucem sunt edita.

Πίναξ δέξιν τῆς γραφῆς τῆ
βιβλίου.

α. Περὶ ψυχῆς θεωρία πάνυ
ἀναγκαία ἢ προθεωρία.

β. Ἐτι περὶ ψυχῆς λογικῆς,
καὶ τῆς τῆ ἀνθρώπου κατασκευῆς,
καὶ τῆς ἐν τῇ Παραδείσῳ ἐκβο-
λῆς τῆς Ἀδάμ. καὶ περὶ τῆ κατ'
εἰκόνα ἡ οὐμοίωσιν Θεοῦ εἶναι αὐτόν.

γ. Γαλήνῃ περὶ σφυγμοῦ πρὸς
Ἀντώνιον Φιλομαθῆ καὶ Φιλόσο-
φον. ἐν ᾧ Θεοφίλῳ ἰατροσοφιστῇ
περὶ διαχωρημάτων πόνημα ἰα-
τρικὸν ἀριστὸν δι' ἰάμβων.

δ. Τῇ σοφωτάτῃ ψέλλῃ, καὶ
ὑπερτίμῃ, χαριετισμὸς τιχηρὸς κατ'
ἥχον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

ε. Ὕμνος εἰς τὴν ἀγίαν Θεοτό-
κον, Γεωμετρίᾳ τῇ σοφωτάτῃ,
δι' Ἡρακλελείων, ἥγαν χαριετισμοὶ

*Tabula exacta & absoluta eorum qua in
hoc volumine comprehenduntur.*

I. De Anima commentatio
prorsus necessaria, seu potius com-
pendiosa meditatio.

II. Adhuc de Anima Rationali.
De hominis formatione, de Ada-
mi expulsionem ex Paradiso. Et de
illius creatione ad imaginem &
similitudinem Dei.

III. Galeni de pulsu, ad Anto-
nium a) philosophum, & litera-
rum litteratorumque fautorem.
cum quo continetur versibus jam-
bicus opus eximium Theophili Me-
disophistæ de excrementis.

IV. Sapientissimi & honoratissi-
mi Pselli salutatio sanctissimæ Dei-
paræ virginis, versibus secundum
Tonum vel Canticum reddita.

V. Hymnus in sanctissimam Dei-
param versibus heroico elegiacis,
Authore sapientissimo Geome-
trio, b) Adduntur salutationes, in
qua-

a) Edidit Renatus Charterius T. VIII. Galeni sui p. 333.

b) Hic est Joannes Geometra, quem pessimum Poetam vocat Boivinus. De illius hymnis in
B. Virginem & aliis Poëmatibus dixi Vol. IX, p. 715.

quatuor sectiones divisæ, sicut & alii versus in Festa & celebriores solennitates.

VI. Tractatus de septem Conciliis generalibus, & formula confessionis fidei.

VII. Sanctus Epiphanius Cyprius, ad Diodorum Tyri Episcopum, de duodecim Lapidibus; de iisdem compendiosior Tractatio. Ejusdem Epiphanii aliarum questionum particulares.

VIII. Basilii Archipresbyteri Lauræ Maleini, vitæ asceticæ delineatio.

IX. Heraclii Imperatoris syntagma de motu syderum, & alia.

X. De Climatibus Terræ, in quibus contingit Dies augeri & minui, & in quibus singulis annis occurrunt vicissitudines variae & diversæ. Item de duodecim ventis.

XI. Menses Romanorum, e) Hebraeorum, Aegyptiorum, Græcorum, Atheniensium, & Macedonum. Et Lunæ calculus & Solis descriptio, & Dierum Hebdomadis. Quænam scilicet Dies occurrat singulis Noviluniis per totos viginti octo Cyclos Solis. Expositio certissima, & nullo errori obnoxia item de Calendis, Nonis, & Idibus.

XII. Empedoclis sphaera & descriptio duodecim signorum Zodiaci.

ἐν τέσσαρσι τμήμασιν. ὡς αὐτῶς καὶ ἕτεροι εἰς ἐροτάς.

ζ'. Περὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἑπτὰ Συνόδων, c) καὶ ὁμολογίας καὶ πίστεως. d)

ζ' Τῆς ἁγίας Ἐπιφανίους Κύπρου, πρὸς Διόδωρον Τύρου, περὶ τῶν ἱερῶν λήθων. ἐπὶ περὶ τῶν αὐτῶν ἐν ἐπιτομῇ. καὶ ἕτερα τινὰ ζητήματα μερικὰ τῆς αὐτῆς.

η' Βασιλείου Ἀρχιεπισκοπότηρος τῆς Λαύρας τῆς Μαλείνης, περὶ ασκητικῆς ὑποτυπώσεως.

θ'. Σύνταγμα Ἡρακλείου βασιλέως ἐκ τῆς ἀσφράας κινήσεως. καὶ ἕτερα.

ι'. Περὶ τῶν κλιμάτων τῆς γῆς, ἐν οἷς συμβαίνει αὐξησις καὶ μείωσις τῆς νυχθημέρας ἐναλλαχῶς διὰ τῆς ἐνιαυτῆς ἐφ' ἐκάστῳ αἰλλοία. Καὶ περὶ τῶν ἱερῶν ἀνέμων.

ια'. Μῆνες Ῥωμαίων, Ἑβραίων, Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων, Ἀθηναίων καὶ Μακεδόνων. Καὶ ψήφου τῆς Σελήνης καὶ διαγραφῇ τῆς ἡλίου καὶ τῶν τῆς ἐβδομάδος ἡμερῶν. ἐποία δηλονότι κατ' ἐκάστην νεμηνίαν συμβαίνει κατὰ πάντας τὰς κῆ ἡλίου κύκλους. ἀπταίστως ἐκτεθεισὰ καὶ ἀσφαλῶς. Καὶ περὶ Καλανδῶν, καὶ Εἰδῶν.

ιβ'. Ἐμπεδοκλέους σφαῖρα. καὶ ὑπογραφή τῶν ἱερῶν ζωδίων.

ιγ'. Ἀπο-

c) Edidit Steph. le Moyne T. 1. Var. sacr. p. 81. . 124.

d) Id. p. 125.

e) Id. p. 452. seq.

ιγ'. Ἀποφθέγματα τῶν ἐπτά
Σοφῶν ὅκ τῷ Συμποσίῳ τῷ Πλα-
τάρχῃ, διάφορα.

ιδ'. Περὶ μετανοίας, τῷ φιλο-
σόφῃ Φιλῶν^Θ. καὶ ἀπανθίσματα
ἐξηγήσεων τῶν περὶ κοσμοποιίας.

ιε'. Ἐκ τῷ ὀνομαστικῷ Πολυδεύ-
κους.

ις'. Ὅτι ἐπτάλοφ^Θ ἡ Ῥώμη,
καὶ περὶ τῷ καλεῖσθαι Δάφνειον
τὰ περὶ τὸ Παλάτιον. Καὶ πόθεν
παρήχθη τὸ τὲς λιθίνες κερνὲς
τῶν ληνῶν λεοντοπρὸς ὧπως ποιεῖν.
καὶ ἑτεράτῃ ἱστορικῇ Σιμοκάτῃ καὶ
Ἰωσήφῃ.

ιζ'. Περὶ ξενικῶν καὶ κοινῶν
λέξεων καὶ συντάξεων. φιλοφράτῃ
ὅκ τῷ κατὰ Ἡρώδην Σοφιστῇ.

ιη'. Συνεσίς ὅκ τῶν Ἐπιστολῶν.
Καὶ Πλατάρχου ὅκ τῶν φυσικῶν
καὶ Συμποσιακῶν. Καὶ ἑτέρων φι-
λοσόφων.

ιθ'. Περὶ Οὐρανῶ, καὶ Γῆς, Ἡλίου,
Σελήνης, καὶ Ἀστέρων, καὶ Χρόνου,
καὶ ἡμερῶν, καὶ μηνῶν.

κ'. Περὶ ἵπποδρομίας.

κα'. Περὶ πηλικότητ^Θ μέτρων.
Καὶ περὶ τῶν ὑποκειμένων σαθμῶν
Ἑβραϊκῶν. Καὶ περὶ τῶν τῷ ἀν-
θρώπῳ ἡλικιῶν.

κβ'. Περὶ τῶν δ' τοιχείων * Πυ-

XIII. Varia Apophthegmata se-
ptem sapientum, ex Plutarchi sym-
posio.

XIV. Philonis Philosophi de
pœnitentia. Et deflorationes
variarum enarrationum de crea-
tione mundi.

XV. Varia ex Onomastico Pol-
lucis.

XVI. Qvod Roma sit septicol-
lis. Et de eo qvod Loca Palatio
vicina & adjacentia vocentur
Daphneium seu Lauretum. Et
unde factum qvod Lapidei fontes
Torcularium sint formæ Leoninæ.
Item alia Historica Simocattæ, &
Iosephi.

XVII. De dictionibus & phra-
sibus peregrinis & communibus.
Item Philostratus contra Herodo-
tum Sophistam, f)

XVIII. Qvædam ex Synesii Epi-
stolis. Ex qvæstionibus naturali-
bus, & convivialibus Plutarchi, &
aliorum philosophorum.

XIX. De Cælo, Terra, Sole,
Luna, Syderibus, Tempore seu
Anno, Diebus & Mensibus.

XX. De Hippodromia, g) seu
cursu equestri, & Ludis Circensi-
bus.

XXI. De quantitate mensura-
rum, de ponderibus Hebræorum,
& de Hominis ætatibus.

XXII. De qvatuor Elementis.
Igne,

δ) Lege: ex Philostrato in vita Herodis & aliorum Sophistarum.

* Deest in codice Antonii Eparchi.

g) Editit Steph. le Moynes p. 503, Bandurius p. 662.

igne, Aëre, Terra, Aqua. Sancti Maximi de quinque sensibus Hominiſ. De quinque facultatibus ſeu partibus Animaſ. Et de phantaſia, de Anima, ubi & varia de quatuor virtutibus.

XXIII. Brevis & clara expositio Fidei Chriſtianorum.

XXIV. De Incarnatione Domini noſtri Jeſu Chriſti Dei, & Filii Dei.

XXV. Differentiæ unionis. Et de corruptione, pernicioſe, ſtrage.

XXVI. Alia declaratio generationis Verbi Filii Dei à Patre, & proceſſionis Spiritus Sancti. Magni patris Baſilii Teſtimonia Dei & approbationes. Item excellentiſſimi Domini Styliani Tractatus de proprietatibus ſanctæ Trinitatis.

XXVII. Beati Gregorii Thaumaturgi, expositio Fidei. *

XXVIII. Quoties occurrit in divina Scriptura natura, ſubſtantia, hypotaſis ſeu perſona. Et quoties vox ſpiritus, & quot modis ibi comprehendatur vox, principium.

XXIX. Andreas Cretenſis de adoratione ſanctarum imaginum. De Baptiſmate Apoſtolorum, & de Genealogia ſanctiſſimæ Dei-paraſ.

ρὸς, Ἀέρι, Γῆς, Ἰδατοῦ τοῦ ἁγίου Μαξίμου καὶ περὶ τῶν αἰσθη-
σεων τῶ ἀνθρώπου. Καὶ τῶν πέντε
δυνάμεων τῆς ψυχῆς ἡ μερῶν.
καὶ τῶ φαντασικῆ. καὶ περὶ ψυ-
χῆς, ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν δ' ἀρε-
τῶν.

κγ. Σύντομον καὶ σαφὲς διά-
γνωσις τῆς πίστεως ἡμῶν τῶν Χρι-
στιανῶν.

κδ. Περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως
τῶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶ
υἱῶ τῶ Θεοῦ, καὶ Θεῶ.

κε. Διαφοραὶ ἐνώσεως. καὶ περὶ
φθορῆς, καταφθορῆς, καὶ δια-
φθορῆς.

κς. Διασάφησις ἐτέρων περὶ
τῆς ἐκ τῶ Πατρὸς γεννήσεως τοῦ
υἱῶ καὶ λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς τῶ
ἁγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως. Καὶ
ὑπογραφαὶ Θεοῦ τοῦ μεγάλου πα-
τρὸς Βασιλείου. ἐπὶ περὶ τῶν ἰδιο-
τητων τῆς ἁγίας Τριάδος τοῦ ἡ-
μιστάτου Κυρίου Στυλιανοῦ.

κζ. Ἐκθεσις πίστεως τοῦ ἐν ἁ-
γίοις Γρηγορίου τῶ Θαυματουργοῦ.

κη. Ποσαχῶς ἡ φύσις καὶ ἡ ὕ-
σις καὶ ἡ ἰσότης παρὰ τῇ θείᾳ
γραφῇ. καὶ ποσαχῶς τὸ πνεῦμα,
καὶ κατὰ πόσας τρεῖς πωσιζαται
τὸ τῆς δεξιῆς ὄνομα.

κς. Τῶ ἁγίῳ Ἀνδρέᾳ Κρητὸς
περὶ τῆς τῶν ἁγίων Εἰκόνων προς-
κυνήσεως. καὶ περὶ τῶ Βαπτίσμα-
τος τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς Γενεα-
λογίας τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

P p p

λ. Περὶ

* Distante Joanne Evangelista, presente B. Virgine.

λκ. Περὶ ἐξομολογήσεως τοῦ ἐν
ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου
Νύκσης.

λα. Ἡρωδιανῆ περὶ τῶν τῷ δευ-
τέρῳ δηλωτικῶν σημείων.

λβ. Ἐξομολόγησις εἰς τὸν Χρ-
στὸν διὰ τῶν Ἡρωελεγγίων τῷ
Γεωμέτρῳ.

λγ. Ὑμνος εἰς τὴν ὑπεραγίαν
Θεοτόκον κατὰ σοικεῖον, τῷ αὐτῷ.

λδ. Εὐχὴ εἰς τὸν Χρστὸν καὶ τὴν
ὑπεραγίαν Θεοτόκον, διὰ τῶν
ἱαμβικῶν. καὶ ἕτεραι δέσεις τῷ αὐ-
τοῦ δι' Ἡρωελεγγίων. ἐν αἷς καὶ ἕτεροι
τίχοι εἰς εἰκόνας. καὶ ἕτεροι τίχοι διὰ
Φοροῖ εἰς χρησίμους ὑποθέσεις.

λε. Αἰνύματα συντεθέντα παρὰ
Βασιλείᾳ τῷ Μαγομέτῳ.

λς. Κάτωνος Ῥωμαίου ποιητοῦ
γνώμαι, δέσιχοι Ἡρωικοί. αἷς καὶ ἐκ
τῶν Λατίνων διαλεκτῶν εἰς τὸν Ἑλ-
λήνων μετήνεγκεν ὁ σοφώτατος
κύριος Μάξιμος Πλανόδης.

λζ. Τῷ Πρωτασακρῆτις κύριου
Λέοντος τῷ Βασιλεὺς τίχοι ἱαμβικοὶ
εἰς τὴν δευτέραν παρασίαν.

λη. Τῷ Φιλῷ κύριου Μανηὴλ τίχοι
ἱαμβικοὶ περὶ ζώων ιδιότητος. τῷ
αὐτῷ καὶ εἰς τὰς ἑβδόμους ἐπι-
γράμματα ἱαμβικὰ τελεῖται.

λθ. Τῷ σοφωτάτῳ κύριῳ Γεωρ-
γίῳ τοῦ Πισίδου εἰς τὸν ἀνθρώπινον
βίον καὶ κατὰ ὑπερηφάνων. καὶ ἑμ-
μετρα ἱαμβικὰ, τὸ πρόγραμμα
πρὸς τὸν Χρστὸν.

XXX. De Confessione fidei,
Beati patris nostri Gregorii Nyf-
seni.

XXXI. Herodianus de Signis
quibus numeri denotantur.

XXXII. Geometrarum Confessio
Christiana versibus Heroicoële-
giacis.

XXXIII. Ejusdem Hymnus in
sanctissimam Deiparam, secundum
Litteras Alphabeti.

XXXIV. Oratio ad sanctissi-
mam Deiparam, versibus Jambicis.
Et alia ejusdem oratio, versibus
Heroicoelegiacis. Ubi alia car-
mina occurrunt de imaginibus, &
alii etiam versus de variis argu-
mentis utilissimis.

XXXV. Aenigmata composita à
Mahomete Imperatore.

XXXVI. Catonis Romani poë-
tæ sententiæ, distichis Heroicis.
Quas ex Latino in Græcum con-
vertit sapientissimus Dominus Ma-
ximus Planudes.

XXXVII. Domini Leonis Barali
primi Secretarii, versus Jambici
de secundo Adventu Christi.

XXXVIII. Domini Manuel Phi-
le versus Jambici, de proprietate
& qualitatibus Animalium. Ejus-
dem Epigrammata Jambica tribus
versibus constantia in duodecim
Menses.

XXXIX. Sapientissimi Domini
Georgii Pisidæ Tractatus de vita
humana & contra superbos. Et
carmina Jambica, & programma
ad Christum.

XL.

XL. Procli Platonici de Epistolis conscribendis & eorum Characteres.

XLI. Dubia & solutiones petitz ex Alexandri physicis.

XLII. Brevis interpretatio Orationis Dominicz. *

XLIII. Doctrina compendiaria quomodo sit credendum.

XLIV. Sapientum sententia.

XLV. Novem sapientum Apophthegmata, ad Alexandrum.

XLVI. Sanctus Maximus in dictum Apostoli. Ubi etiam agitur de decem plagis Aegyptiorum.

XLVII. Septem sapientum Apophthegmata Heroice.

XLVIII. Versus in quatuordecim Epistolas Magni Apostoli Pauli. Et alia epigrammata septem sapientum.

XLIX. Pythagoricorum Aureorum carminum expositio.

L. In Divitem infatibilem.

LI. Phocylidis sententia versibus Heroicis.

LII. De Divino Apparentium ortu & occasu, ubi agitur de Coro, de Leceth, de Bado, de Mnafide, & de metris & ponderibus.

LIII. Sanctus Maximus de Valore Triginta Denariorum, quos accepit Judas ad prodendum Christum. Et in isto capite plura alia invenies si illud diligenter evolvas.

μ. Περὶ τοῦ Πλατωνικοῦ περὶ ἐπιστολῶν χαρακτήρων.

μα. Ἐκ τῶν Ἀλεξάνδρου φυσικῶν ἀπορίας καὶ λύσεις.

μβ. Σύντομος ἐκλύσις τοῦ Πατρὸς ἡμῶν.

μγ. Διδασκαλία σύντομος καὶ πῶς πιστεύειν ὀφείλομεν.

μδ. Γινώσκαι Σοφῶν.

με. Ἐννέα Σοφῶν Ἀποφθέγματα πρὸς Ἀλέξανδρον.

μς. Τοῦ ἁγίου Μαξίμου εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ Ἀποστόλου. ὅτι ὡς καὶ περὶ τῆς δεκαπλήγης τῶν Αἰγυπτίων.

μζ. Ἐπτά Σοφῶν Ἀποφθέγματα δι' Ἡρώων.

μη. Στίχοι εἰς ταῖς ἰδ' Ἐπιστολάς τῶν μεγάλων Παύλου καὶ ἑτέρας ἐπιγράμματα τῶν ζ' Σοφῶν.

μθ. Πυθαγορικῶν χρυσέων ἐπῶν φράσεις.

ν. Ἐκ πλάσιον ἀπλησίων.

να. Φαυκλίδος γινώσκαι διὰ εἰχῶν Ἡρωικῶν.

νβ. Περὶ τῆς ἀφ' ἡμέρας τῶν φαινομένων ἐπιστολῆς καὶ λύσεως, ὅτι ὡς καὶ περὶ Κοροῦ, καὶ Λεκέθου, καὶ Βάδου, καὶ Μνασίδου, καὶ περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν.

νγ. Τοῦ ἁγίου Μαξίμου περὶ τῆς μῆς τῶν λ' ἀργυρίων ὧν ἔλαβεν ὁ Ἰούδας ὑπὲρ προδοσίας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἑτέρας πλάσιον εὐρήσεις ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ εἰ ἐπιμελῶς ἀναγνώσῃ.

Ρρρ 2

* edidit Steph. le Moyne Tom. 1. Var. Sacror. p. 67.

υδ'. Ιατρικῶν Ἑρωτημάτων Ἀποκρίσεις τοῦ Σοφωτάτου Ψελλῆ πανύ αναγκαῖαι καὶ ὠφέλιμα εἰ μετέλθοις ἐμπόνως.

νε. Αποφθέγματα Θεοφόρων Πατέρων.

νς. Αἱ διαμερίσεις καὶ ὑποδιαμερίσεις τοῦ τεμερέως τῆς ψυχῆς.

νζ'. Περὶ σωταξέως κατὰ Ἀλφάβητον.

νη. Μάγνη Αἰμεσηνὴ ἰατροσοφί-
του περὶ ἔρων καὶ περὶ ἰοβόλων
ζώων.

νθ'. Ἑρμηνεία τοῦ Ὑπάτης περὶ
τῶν τοῦ σώματος μερῶν.

ξ'. Τοῦ Σοφωτάτου Ψελλοῦ περὶ
κοινῶν ὀνομάτων τῶν ἐν νοση-
μασιν.

ξά. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν
Βασιλείου τῆ μεγάλῃ ἑκτεσὶς πί-
στεως ἐν συντόμῳ, καὶ περὶ γυναι-
κῶν.

ξβ'. Ἰγνατίου εἰς τὸν Ἀδάμ.
πρὸς γὰρ φίλον συμφοραῖς περι-
πεσόντα ποιῆται τὸ πόνημα ἐν
ὧ καὶ περὶ μετρῶν ἱαμβικῶν ἀκρε-
βῆς ἑρμηνεία.

ξγ'. Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς
Πτολεμαῖον βασιλέα πῶς δεῖ τὸν
ἅπαντα χρόνον πρᾶσσοντα ὑγιῇ
διατηρεῖσθαι ἐν ᾧ καὶ μεθόδῳ δι-
τῆς εὐρίσκειν δεῖ τῶν ζητημένων ὀν-
εμάτων τὴν λύσιν.

ξδ'. Γαληνὸς περὶ Ἰστιάδου, καὶ
Ποδάγρας, καὶ Ἀρθρίτιδος, ἐν ᾧ
καὶ εὐχή.

LIV. Sapientissimi Pselli re-
sponsa ad ad Quaestiones Medicas,
necessaria & utilissima, ut laborio-
se & diligenter indaganti comper-
tum fiet.

LV. Apophthegmata Patrum
Deo plenorum.

LVI. Divisiones & subdivisiones
trium animæ partium.

LVII. De syntaxi, ordine Alpha-
betico.

LVIII. Magni Emeseni Medico-
sophistæ, de Urinis, & de Animalibus
veneno inficientibus.

LIX. Hypati interpretatio par-
tium corporis. *

LX. Sapientissimi Pselli de No-
minibus communibus morborum
seu quæ in morbis usurpantur.

LXI. Beati Basilii Magni brevis
Expositio Fidei, & quædam contra
fœminas.

LXII. Ignatii carmina de Ada-
mo. Ad Amicum scripsit istud
opus, qui variis calamitatibus con-
flictabatur: ubi & de versibus Jam-
bicus interpretatio diligentissima.

LXIII. Epistola Hippocratis ad
Ptolemaum Regem: quomodo
oportet omne tempus vitæ sanum
transigere. Ubi & methodus in-
vestigandi somniorum interpreta-
tiones.

LXIV. Galenus de Ischiade, Po-
dagra, Arthritide, ubi occurrit
oratio.

LXV.

* Edidit Steph. le Moyne Tom. I, Var. sacr. p. 513.

LXV. Disticha in Cantorem, seu Psalterium. Ubi & scientia de Auro describendo.

LXVI. Sapientissimi Pselli interpretatio de Literis acentu aspero, vel tenui, vel medio notatis.

LXVII. Ejusdem, de virtutibus Lapidum. Ubi & alia ejusdem Auctoris continentur.

LXVIII. Ejusdem de iis quæ post Deum & circa & erga Deum, sunt ordinata, digesta, & constituta.

LXIX. Joannis Antiocheni quædam ex illius Chronico quod incipit principio creationis Mundi.

LXX. Sapientissimi Pselli sermo in salutationem sanctissimæ Deiparæ. Ubi agitur de Paradiso, de Arbore vitæ, de Arbore scientiæ. Idem de Rebus Georgicis & ad Agriculturam spectantibus.

LXXI. Collectio vocabulorum utilium ex Luciano. Herodoti didones Historiæ. Ubi ostenditur quomodo verba subjunctivi modi debeant flecti secundum tempus imperfectum De syntaxi sententiarum, & de generali syntaxi Nominum. Et de aliis syntaxibus.

LXXII. Lexicon seu vocabularium Grammaticum, ubi voces secundum literas Alphabeti disponuntur quæ occurrunt in Canonibus sive hymnis in Festum Nativitatis Christi, Festum

ξῆ. Δίτιχα εἰς τὸν ψαλτῆρα. ἐν ᾧ καὶ εἰρησὶς περὶ χρυσογραφίας.

ξζ. Τῶ σοφωτάτῃ ψελλῇ ἐρμηνεία δασέων καὶ ψιλῶν καὶ μέσων σοιχείων.

ξζ. Τῶ αὐτῇ περὶ λίθων δυνάμεων. ἐν ᾧ καὶ ἐτερεῖα τῇ αὐτῇ.

ξη. Τῇ αὐτῇ περὶ τῶν μετὰ Θεὸν καὶ περὶ Θεὸν τεταγμένων διακόσμων καὶ τάξεων.

ξθ. Ἰωάννης Ἀντιοχείως ἀπὸ τῆς χρονικῆς αὐτῇ συντάγματ^{ος} ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως κόσμου.

ο. Τῶ σοφωτάτῃ ψελλῇ λόγος εἰς τὸν χαίρεισμὸν τίς ὑπεραγίας Θεοτόκης. ἐν ᾧ καὶ τίς ὁ Παρθένος, τί τὸ τῆς ζωῆς ξύλον. τί τὸ ξύλον τῆς γνώσεως, τῇ αὐτῇ καὶ περὶ Γεωργικῶν.

οα. Καὶ συναγωγὴ λέξεων χρησίμων ἐκ τῆς λακκιανῆς. Ἡροδότῃ λέξεις ἰσορκεαί. ἐν ᾧ καὶ πῶς δεῖ κλίνειν εἰς τὰς παρατατικὰς τὰ ὑποτεταγμένα ῥήματα, καὶ περὶ συντάξεως τῶν νοημάτων. Καὶ περὶ τῆς καθόλου τῶν ὀνομάτων συντάξεως καὶ ἐτέρων συντάξεων.

οβ. Περὶ τῆς τῆς γραμματικῆς λεξικῆς ἐν ᾧ καὶ λέξεις εὐκλειμέναι κατὰ σοιχείον. τοῖς κανόνι τῆς χρυσῆς γεννήσεως, τῶν Φώτων, καὶ τῆς πεντηκστῆς.

ογ. Περὶ συντάξεως τῶν τεσσαρῶν τῶ λόγῳ μερῶν ὀνόματ^{ος}, ῥήματ^{ος}.

ματⓄ , προθέσεως καὶ ἐπιρρή-
ματⓄ.

οδ. ΜοίρεδⓄ Ἀττικῶν λέξεις
Ἀττικῶν , καὶ Ἑλλήνων κατὰ σοι-
χείον.

οε. Ἐκ τῶν κεφαλαίων τῶ ἀγίᾳ
Μαξίμου τῶ ὁμολογητῶ , καὶ ἐτέρων
ἀγίων πατέρων.

Τὰ ἑτέρα ἐκλείπει.

Luminum , & Festum Penteco-
stes.

LXXIII. De Syntaxi quatuor
partium orationis, nimirum de no-
mine, verbo, propositione, & ad-
verbio.

LXXIV. Moeridis Atticistæ vo-
ces Atticæ , & Græcæ, secundum
literas Alphabeti.

LXXV. Ecerpta ex Capitibus
Sancti Confessoris Maximi , & a-
liorum Sanctorum Patrum.

Cætera desiderantur.

Quæ præter hætenus commemorata in Codice illo leguntur,
ex Cl. Boivini notatione, hæc fere sunt præcipua:

Theophrasti de diætâ fragmentum ad *Constantinum Prophyre-*
genetum Imperatorem.

Confectiones oxypororum salium, aliorumque remedium,
ex *Galeno*, *Jamblichio*, *Manethone* , *Pollete* , *Cyrillo Archi Episcopo*
Alex.

De *Juda proditore* & de diffusis ejus visceribus testimo-
nium *Apollinarii è Papia.*

De *Neomeniis* seu *Calendis*, & cur is dies festus esset *Hebræis*,
& *Romanis*. *Observationes Physicas* , item auctores laudatos *Der-*
cylum & *Callisthenem Sybaritam* fol. 82.

Varia dictiones annotatæ ex *Plutarcho*, ex *Aristophane* *Gramma-*
tico τῶ Ἀριστοφάνους τῶ περὶ λέξεων διαλαβόντⓄ. Ex *Tran* - - -
(puto è *Tranquillo*.)

Dictiones peregrinæ aut vulgares observatæ in *Philostrati* scri-
ptis in vitis *Sophistarum*, *Herodæ*, *Aristoclis*, *Philagrii*, *Hadriani*,
Rufi & aliorum.

Ex *Joanne Philadelphiensi.*

Ex *Epistola Theodori ad Theophilum*, & *paradigma Horolo-*
gicum s. ratio inveniendi horam diei ex mensura umbræ homi-
num.

Ex

Ex S. Maximo de XXX argenteis quos Judas accepit.

Quinam in quaque arte excelluerint? Recensentur quidam minus noti, Pappianus (an Papinianus) Legislator, Antylus λοχοποιός, Eurydamus ὠρεωποιός, Evander κημιδοποιός, & ἀσπιδοποιός, Apelles Botanista.

De Christo: ὁ μητὲρ, ὁ πατὲρ ἀχρόνως τῶν ὁ πατὲρ, ὁ πατὲρ μητὲρ ἐγχρόνως βρέφος.

Georgii Pisidæ Jambi de templo Blachernenfi.

Theodori Prodromi de annulo in quo insculpti erant amantes duo.

De circuitu Ponti Euxini, Paludis Mæotidis & totius terræ, ubi citatur *Eratosthenes*.

De libris à *Macario Magne* scriptis.

Ex sententiis *Menandri* Alphabeticis nonnulla contra fœminas.

Interpretatio de versibus Jambicis incipit: ἀγῶνας, ἀθλα, ἡ πάλ. Epistola Hippocratis ad Ptolemæum Aloritem, Macedoniæ Regem A. 4346. periodi Jul.

Varia ex *Andromacho*, *Pelusiota*, *Hera*, *Asclepiade*.

Excerpta ex Joh. Antiocheni opere Chronologico, quod ex libris *Mosis*, *Africani*, *Eusebii*, *Pappi* (an *Papix*) *Didymi* & aliorum conflavisse se testatur.

Pfelli in salutationem *Deiparæ* Incipit: ὁρῶν μὲν τῶν ὄντων θεός.

Sapientissimi *Protoascretis* (*Leonis Barali*) Epistola ad Theodorum Metochitam, magnum Logothetam. Incipit: μετωχέτευσας καὶ τὸ ὕδωρ.

Excerpta ex capitibus *Diadochi Photices* Epiroticæ, *Hesychii* presb. *Philorhei* Monachi, *Simeonis* Theologi.

Index scriptorum: *Ælianus*, *Æsopus*, *Africanus*, *Alexander* quæst. *Physicarum* scriptor, *S. Anastasius*, *Andreas Cretensis*, *Androcydes*, *Andromachus*, *Antonius*, *Apollinarius*, *Aristophanes Grammaticus*, *Aristoteles*, *Arsenius*, *Asclepiades*, *S. Athanasius*, *Basilius Magi* omnia, *Basilius Magnus*, *Basilius Malini Monachus*, *Callisthenes Sybarita*, *Cato Romanus*, *S. Chrysostomus*, *Clitarchus*, *Cyrillus Alex. Archiep.* *Democritus*, *Demonax*, *Demosthenes*, *Dercyllus*, *Diadochus Photices*, *Didymus*, *Dioscorus Thebanus Monachus*, *Empedocles*, *Ephraïmus*, *Epiphanius Cypri*, *Eusebius*, *Euthymius*, *Galenus*, *Georgius Pisides*, *Gregorius Naz.* *Gregorius*

rius Nyss. Gregorius Thaumaturgus, Heraclitus, Heraclius Imp. Heras, Herodianus, Hesiodus, Hesychius presb. Hippocrates, Homerus, Iamblichus, Jeremias Propheta, Ignatius Poëta, Joannes Antiochenus, Climacus, Damascenus, Geometra & Philadelphiensis. Joannicius, Joseph Asceta, Isidorus Pelus. Leo Barali, Lucianus, Macarius Magnes, Magnus Emesenus, Manethon, Manuel Phile, S. Maximus, Maximus Planudes, Moeris Atticista. Nicephorus Callistus Xanthop. Nicostatus, Nicolaus, Pachomius, Papias, Pappius, Paulus Apostolus, Paulus Thebanus, Pausanias, Pelusiota Medicus, Philo Judæus, Philostratus, Philotheus Monachus, Phocylides, Plato, Plutarchus, Polles, Pollux, Proclus, Psellus, Pythagoras, Sabas, Salomo, Secundus, Simocatta, Sirach, Sophocles, Strabo, Stylianus, Symeon Theologus, Synesius, Theodorus ὡρολόγιον, Graptus, Prodromus, Studita: Theodosius Cœnobiarcha, Theophanes Medicus, Theophilus Medicus, Xenophon.

Hactenus de MSto Antonii Eparchi Codice.

Antonius Cauleas ab A. 893. ad 895. Patriarcha CPol. quem inter divos aris dignantur & templis Græci, ut notat Nic. Comnenus pag. 361. ex Nicephori Philolophi in eum Oratione apud Metaphrastem 12. Febr. Hujus Antonii Epistolam ad Papam Stephanum IV. citat idem Comnenus pag. 356. & 361. & Synodicon de judiciis pag. 283. prænotionum mystagog.

Antonius Chrysobiras in explanatione Synodici S. Nicephori CPol. id. pag. 220.

Antonius Cuboclesius in explicatione Canonum pœnitentiz. id. p. 411.

Antonii Lemnii Synopsis Conciliorum id. p. 216.

Antonius Methonensis Episcopus, Oratione II. de pœnitentia. id. p. 20.

Antonius Patarensis Oratione de dignitate Sacerdotum id. pag. 398. & in ecthesi Canonum sive odarum Ecclesiæ pag. 142. ubi eum fortissimum Catholicæ fidei athletam appellat.

Antonius Stephanus, Iudex & Magister in scholiis ad compendium Legum Leonis. id. p. 404. De universis septem hisce qui Græce scripserunt Antoniis Sanderus in libris tribus de claris Antoniis ne γέν. Evolvi illos editos Lovanii 1627. 4.

Antonius Monachus Simeonis senioris Stylitæ A. C. 460. defuncti, cum quo familiariter vixerat, vitam scripsit quam ex versione Gvil. Gratii

tij S. I. Latine dedit Bollandus in Actis Sanctior. V. Januarii Tom. x. pag. 264. Græce Allatio lecta necdum edita est. Incipit: *ξένον καὶ παροδοξόν μυστήριον ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.* Alia Latina Simeonis hujus vita quæ sub Antonii nomine apud Surium V. Jan. & in Rolinveidi vitis patrum lib. 1. p. 131. legitur incipit: *Sanctus Simeon ex utero matris sua electus est.*

Antonii Studita cognomine *τελειόχρη* Oratio habita in Blachernis in laudem B. Virginis ob liberationem urbis CPol. à Persarum, Scytharum & Agarenorum aliorumque etiam Christianorum hostium diversis oppugnationibus. Incipit: *ἤδη σοι καὶ αὐτὸς μετὰ πολλῆς ἐπαινέας τὸν ὑμνητήριον ἀνακρύβομαι.* MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium (qui eam in supplemento Corporis historiae Byz. publicare voluit) III. p. 126.

Aphrodisianus Persæ qui lingua Græca orientem descripsit teste Geographo veteri Ravennate II. 12. Citatur in Hippolyti Thebani Chronico apud Lambecium VIII. pag. 63. Aphrodisianus historicus in fragmento Græco apud Cangium pag. 50. ad Zonaram. Ex Aphrodisiani Persæ historia Epiphanio presb. ac monacho etiam laudata de nativitate, moribus, forma & vestitu B. Virginis excerptum exstat MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium IV. p. 132. V. pag. 12. & 234. seq.

Apostolus Zigaras in Compendio historiarum citatur à Michaële Nau in vera effigie Ecclesiæ Romanæ Græcæque p. 283.

Apulium Grammaticum laudat Maximus Planudes Centur. tertia proverbiorum, apud Nic. Comnenum p. 141.

Arcadius Constantiæ Cypri Archi Ep. scripsit vitam Simeonis Stylitæ junioris Thaumastoritæ qui A. 596. obiit, laudatam à Damasceno & Septima Synodo, sed nusquam hodie exstantem. Vide Acta Sanctior. T. V. Maji p. 306. Ejus *Synodicam* in Synodo VI. A. 680. detulit Theodorus Trimithuntis Episc. Hujus esse existimavit Sirmondus *Orationem de vita & certaminibus S. Joannis Chrysostomi* quam acceptam a Sirmondo Combesius testatur Bigotiose communicasse.

Arcadium ineditam Grammaticum citat Ez. Spanhemius ad Plutum Aristophanis v. 138. de illo dixi Volum. VII. p. 42. & 51.

Archelaus Philosophus de Chymia, *περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης διὰ ἰάμβων*, ex Codice Regio laudatur à Cangio. Idem versibus CCCXXII. constans MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. VI. p. 191. De Archelao

- Cæsarensi dixi Volum. IX. p. 391. De Carrharum Mesopotamiæ Episcopo Volum. V. pag. 262. De Archelao Colontæ presb. Svidas in Basilio Irenopolitano. De aliis Archelais supra, lib. 2. c. 22. §. 6.
- Archippus* Eremita ac prosmonarius sive custos templi Chonitani scripsit de apparatione sive miraculo Michaëlis Archangeli in urbe Chonis Phrygiæ. Incipit : ἡ δὲ χη τῶν θαυμάτων (al. ἰαμάτων) καὶ δωρεῶν. Lambec. IV. pag. 129.
- Aretas* Naxius ArchiEp in sylloge Canonum quam accuratius contexuit jussu Antonii IV. Patriarchæ CPol. (qvi ab A. 1388. fuit ad 1396.) citatur à Nic. Comnenop. 158.
- Aretas* Cæsariensis ArchiEp. Oratio funebris in Euthymium juniorem. A. 911. defunctum Latine exstat apud Lipomannum Tomo III. Alia de illius scriptis notavi Volum. VII. p. 791.
- Aristarchi* Chronographi commentitia Epistola ad Onesiphorum primum de Athenarum situ & gestis ibidem Apostolorum temporibus, memoratur ab Hilduino in Areopagiticis.
- Arsenius* Archiepiscopus Corcyrensis scripsit laudes S. Andreæ Apostoli & S. Barbaræ martyrium memoratum Allatio.
- Arsenii* Monachi (qvi Theodosii magni filios literis instituit) Apophthegmata XLIV. edidit Cotelerius Tom. 1. monument. p. 353-372. Doctrinam & adhortationem ad Monachos Combefisius auctario novissimo Tom. 1. pag. 301. 302. Græce & Latine. Incipit : ἀδελφοὶ καὶ πατέρες παντὸς πνεύματος ὃ ἂν ᾖ ἐπιχειροῖη.
- Arsenii* Episcopi Hypselitarum Epistola ad S. Athanasium exstat in hujus ad Constantium Apologia Tom. 1. Opp. p. 786. Incipit : καὶ ἡμεῖς ἀσπαζόμενοι.
- Arsenii* Chartophylacis sylloge sive collectio Canonum citatur à Nic. Comneno pag. 192. & 219. seq. prænot. mystagog. & Secunda collectio Canonum p. 210.
- Arsenii* Patriarchæ CPol. A. 1264. defuncti testamentum Græce & Latine editum à Cotelerio T. 2. monument. p. 168-177. *Synopsis Canonum* T. 2. Bibl. Canonica Justelli p. 749-784.
- Arsenii* Hieromonachi CPol. Epistola decreto synodali super Calvinianis dogmatibus A. 1642. præfixa Græce & Latine apud Allatium de Consensu p. 1022.
- Arsenii* Monachi versio Græca Geomantiæ Zanatæ, Philosophi Persæ, versibus politicis composita A. C. 1266. MS. in Bibl. Cæsarea. Incipit :

Ἐπεὶ δὲ ποθέμεντε παθῶν τὸ προγινώσκειν
καὶ τῶν μελλόντων ἀκριβῶς εἰδέναι τὰς ἐκβάσεις.
Ἐν βέλῃ σημειώσασθαι τὰς μοίρας τῶν ἀστέρων &c.

Vide Lambecium VII. p.260.

Arsenii Lexicon ineditum de quo supra pag. 51.

Arsenii Monembasiz in Peloponneso Archiepiscopi syntagma Logicum, MS. in Bibl. Cæsarea. De ejus scholiis in Euripidem, supra pag. 222. De apophthegmatis, Volum. VIII. pag. 838. *Arsenii* collectanea laudata à Rigaltio ad Onofandrum p.38.

Asclepiodotus Philosophus de arte Tactica, ex Cod. Colbertino 4090. citatur à Cangio.

Asclepiadis Trallium Episcopi Epistola & X. Anathematismi contra Petrum Fullonem circa A. 484. scripti, Græce & Latine exstant T. IV. Concil. Labbei p. 1120. & T. III. Harduin p. 851. De alio antiquiore *Asclepiade* Lactantius VII. 4. Optime igitur *Asclepiades* noster de providentia summi DEI differens in eo libro quem scripsit ad me.

Astrampsychi Astrologia Persica MS. memoratur in Josephi Scaligeri Epistolis LX. LXIII. LXVII. LXVIII. atque habuit Cangius ex Codice Colbertino Ἀστράμψυχῃ λαξευτήριον. Incipit: Πτολεμαίων Ἀστράμψυχος ἱερεὺς καὶ βιβλῶν ἐπισφραγιστὴς ἰδίῳ δεσπότη χαίρειν. Sequitur in eodem Codice ejusdem θεωρία τῶν ἀστέρων. Deinde: ὁρῶν σὺν θεῷ πυθαγορικῇ * λαξευτήριον ἦτοι τῇ ῥαβδλίᾳ ἔτω περιλεγόμενῃ Περσισί. Vide Cangii glossar. in λαξευτήριον. De *Astrampsychi* versibus jambicis onirocriticis qui apud Svidam sparsim leguntur, dixi lib. IV. cap. 13. §. 11. Testatur tamen Clariss. Kusterus in antiquioribus Svidæ Codd. MSS. desiderari: in aliis adscriptos recentiore manu: itaque ab alio additos esse non ab ipso Svida, haud dubitat in notis ad vocem γελῶν. Centum versus cum Hieron. Wolfii (qui Svidæ historica est interpretatus) Latina versione vulgavit Hermannus Germbergius cum XIV. centuriis proverbiorum collectis à Svida & utraque lingua editis Basil. 1583. 8. Simile Onirocriticon Germani Patriarchæ CPol. MStum in Bibl. Cæsarea. Lambec. V. p. 237.

Athanasius Abbas circa A. 1054. cujus Epistola ad Nicetam Pectoratum MS. in Bibl. Cæsarea.

Athanasius Cyzici Metropolitæ, cujus Epistolam quam A. 1346. ad Anam

Qq q 2.

nam

* Hinc Astrampsychi Cælum Pythagoricum Cangius appellat.

nam Imperatricem accusando Patriarchæ Jo. Calecæ scripsit, eadem servat Bibliotheca.

Athanasius Scholasticus Emesenus, de cujus delectu Legum infra libro VI. Ex *Athanasii* Cydonii opusculo de separatione Ecclesiæ Romanæ à quatuor reliquis Patriarchis nonnulla affert Allatius pag. 478. de Consensu, Græce & Latine.

Athanasii Patriarchæ CPol. ab A. 1289. ad 1293. & ab A. 1302. ad 1310. paræneses ad Episcopos recedentes, sive Epistolæ VIII. de necessaria Episcoporum residentia leguntur Latine Tom. XXV. Bibl. Patrum Lugd. pag. 944. De aliis ejus scriptis ineditis dixi Volum. VI. p. 582. seq.

Athanasius Synadenus citatur ab Allatio p. 833. de Consensu.

Athenai Medici περί ἔρων σύνοψις ἀκριβής. Cangius è Codice Colbert. 3614.

Joannes Athenicius infra in Johannicio.

Michaël Attaliata JCrus, synopsis legum auctor, de quo & de Attaliata, ejus pronepote, nec non de Matthæo Monacho qui circa A. 1187. synopsis illam scholiis illustravit, infra, in libro VI.

Baphius judex Veli, JCrus de cujus scholiis ad Basilica dicitur libro VI.

Barfanuphii Monachi & Anachoretæ Palæstini circa A. C. 550 *responsiones ad quaestiones asceticas* MStæ in variis Bibliothecis. Vide Lambecium IV. p. 189. & V. p. 100. Labbeum Bibl. nova MSS. pag. 92. *Parænesis ad discipulum*, incipit : γέρον τις ἐδιέτριβεν. Lambec. IV p. 136. De Barfanuphio meminere Evagrius IV. 32. Nicephorus XVII. 22. Martyrolog. Rom. XI. April.

Bartholomai Edesseni confutatio Hagareni, Græce & Latine edita e codice Bibl. Leidensis, legati Scaligerani, a Steph. le Moyne Tom. 1. Var. sacr. pag. 302-428. cum Anonymi confutatione Muhamedis pag. 429-451.

Bartholomæus auctor Vitæ S. Nili junioris.

S. Bartholomai Abbatis Acta citantur à Nic. Comneno.

Basilius Λατινολέγκτης Hieromonachus Studita qui contra Latinos scripsit, memoratus Allatio de consensu p. 553. & 624. atque addendus variis Basilii quos retuli Volum. VIII. p. 63. seq.

Basilius Scamandrenus, Patriarcha CPol. ab A. 1183. ad 1186. cujus synodicon de iniquitate judicum allegat Nic. Comnenus pag. 283.

Basilii

Basilii Acrideni, Theſſalonicenſis circa A. 1155. Epifcopi reſponſum ad Chartophylacem, id. p.251.

Baſſi vel *Nicomedis* diſtichon Græcum retrogradum in Hippocratem. Lambec. VI. p.140.

Ἰπποκράτης Φάος ἦν μερόπων, καὶ σώετο λαὼν
Ἐθνεα, καὶ νεκύων ἦν σπάνις ἐν αἰδῇ.

Joannis Ducæ cognomento *Bataſza* diploma datum A. 1228. Lambec. VIII. p.523.

Bernicianus Arianus ex S. Athanaſii adverſariis. Vide Lucii & Berniciani preces ad Jovianum Imp. Tom.2. Opp. Athanaſii pag.27. ſeq.

Beſtes Conoſtaulus. Iudex veli, Jctus, cujus ſynopſin novellarum laudat Nic. Comnenus p.372. prænot. myſtagog.

Matthæus Blaſtares ſive *Blaſtarius* Hieromonachus circa A. 1335. compoſuit opus eximium σύνταγμα κατὰ στοιχείων Syntagma Alphabeticum rerum quæ in ſacris Conciliorum Patrumque Canonibus & Imperatorum Legibus* exſtant, digeſtarum ſub certis titulis, literarum ordine diſpoſitis, Primus illud ex duobus Codd. MSS. Bodlejano & Iſaaci Voſſii Græce edidit Gvil. Beveregius, addita Latine verſione de qua ipſe in præf. nos eruditam tantum præſationem ſive protheoriam Latinam fecimus, ipſum operis corpus a doctis quibusdam viris Oxoniienſibus tranſlatum eſt. Tomo ſecundo magni Synodici ſive Pandectis Canonum parte 2. p.1-272. Varia in hoc opere loca emendat Cotelarius notis ad monumenta Eccleſiæ Græcæ, plura in illo adhuc emendanda ſuperſeſſe profeſſus, unde *Augia ſtabulum* appellat III. p.670. Operæ pretium itaque eſſet cum Beveregii editione conferri Codices Cæſareos Gallicosque de quibus Lambecius VIII. p.471. 478. & Labbeus Bibl. nov. MSS. pag.130. 203. 386. In hoc ſyntagmate pag.117. exſtat *Donatio Conſtantini M.* quam à Blaſtare verſam Græce dixi Volum. VI. p.5. Etiam Ζητήματα καὶ ὑποθέσεις γαμικά. *Quæſtiones & cauſa matrimoniales*, Græce & Latine ex Jo. Leuaclevii Bibliotheca editæ in Freheri jure Græco Rom. lib. VIII. pag.478-518. eadem quæ in Syntagmate alphabetico pag.45. ſeq. tit. γάμος.

Carmen duplex politicum de officiis magna Eccleſiæ & aula CPol. ſub vitioſo titulo ιατρῆς Μοναρχῆς Ματθαίου vulgavit Jac. Goarus Græce & Latine ad calcem Codini Pariſ. fol. ut dixi Volum. VI. pag.479. ſed ex Codice

Qq q 3

Cæ-

* Hinc Nomocanonem appellat Nic. Comnenus pag.138. & Arcudius paſſim. Etiam Labbeus pag.203. Bibl. novæ MS. Cotelarius & alii.

Cæsareo Lambecius VIII. p. 469. docuit legendum οἰκτρῆ μοναχῆ μαρθαίς θύτης. Hieromonachus est μοναχὲς θύτης, ut recte etiam Goarus observavit.

Traſſatum de azymis contra Latinos, allegat Allatius contra Creyghtonum pag. 430. 434. Citat iterum Matthæum pag. 24. 331. seq. 335. 337. 575. *Reſponſionem ad argumenta Latinorum* Nic. Comnenus pag. 306. prænotion. myſtagog. Habetur etiam in Bibl. Bodlejana Matthæi Blaſtariſ opus *contra Latinos, & de uſu caldæ in Euchariftia, aliisque capitulis cum Latinis controverſis*. Ubicumque occaſio ſe offert libenter carpere Latinos, notavit etiam Arcudius pag. 20. concordiæ de Sacramentis.

*De appoſitione Colybi, * ſive coſſi frumenti in officio pro mortuis*. Incipit: ἡ Θεοειδὴς τῆς κατ' ἡμᾶς ἐκκλησίας ἱεραρχία. MS. in Bibl. Bodlej.

Synopſis Κανονικῆ ſive Nomocanonis S. Joannis Neſteva (de quo ſupra p. 166) MS. Lambec. VIII. pag. 472. 479. & ex Joannis Citrii (de quo ſupra pag. 332.) *reſponſis Canoniciſ ad Episcopum Dyrrhacenum Conſtantinum Cabafilam capita XXXII.* id. p. 473. 479.

Etiam *gloſſarium Juridicum Latino græcum*, quod incipit ἀνέμιον, κατ' ὄνομα διέρεχθῆναι, memoraturque a Lambecio p. 477. 481. Matthæo Blaſtari tribuit Robertus Gerus appendice ad Caveum.

Rhetoricam MS. memorat Labbeus p. 109. Bibl. novæ MSS.

Nicolaus Bulgarus Congraus doctus & accuratus vir dicitur à Nicolao Comneno pag. 178. qui sæpe ejus *Catecheſim ſacram* citat atque inter Photianos illi aſſignat locum, & pag. 398. cum in prima parte S. Liturgiæ ubi de templo, omnia κατὰ λέξιν, diſſimulato auctoris nomine arguit hauſiſſe ex Episcopii Crotoniatæ (Nicephori Meliſſeni Comneni) libro de ritibus Græcorum, quem parvum & aureum libellum vocat pag. 10. Titulus libri Bulgari eſt κατήχησις ἱερὰ, ἥτοι τῆς θείας ἱερᾶς λειτουργίας ἐξηγήσις καὶ ἐξέτασις τῶν χειροτονημένων. Venet. 1581. 4.

Bulgaria cum Græciſ qui Latinam Eccleſiam dictis ſcriptiſque infectati ſunt, memoratur à Joſepho Methonenſi. Videtur autem intelligi ὁ Βουλγαρίας, Bulgariæ Archiepiſcopus Theophylactus, quem in Thomæ Aquinatiſ Catena in Evangeliſtas videas nuncupari *Bulgarium*, vel *Vulgarium*, uti etiam legitur ex uſu illorum temporum in Apologia Auguſtanæ Confeſſionis p. 157. pro Bulgariæ Episcopio, de
cujus

* De colybo hoc præter Cangium in gloſſar. Richardus Simon p. 265. ad Gabrielem Philadelph. Goarus pag. 661. ad Eucholog. Nicolaus Comnenus p. 137. prænot. myſtagog. Turneſortius Tom. 1. itineris Gallicæ editi p. 51.

cujus scripto contra Latinos quod oppugnat Jo. Veccus (T. 1. Græciæ Orthodoxæ pag. 215. sq.) dixi Volum. VI. pag. 289. Apud Arcudium pag. 31. vitiole *Burgarias*.

De *Nicolao Cabasila* fuscè Allatius diatriba de Niliis, Volumine VI, hujus Bibl. De *Constantino Cabasila* supra pag. 280.

Joannes Caleca Patriarcha CPol. ab A. 1333. ad 1347. de quo Jo. Cantacuzenus lib. 2. Hist. c. 21. & proœmio antirrheticorum contra Prochorum Cydonium, Allatius p. 87. de Simeonibus & ad Nicephorum Gregoram Jo. Boivinus p. 774. Ejus homiliæ LX, in Evangelia anniverfaria habentur MStæ in Bibl. Coisliniana, ut testatur celeberr. Montfauconus pag. 402. seq. Homiliæ LVI. etiam in Bibl. Cæsarea. Lambec. V. pag. 187. seq. & in alio Codice homiliæ XXI. id. p. 191. seq. atque iterum duæ p. 297. Ex his vix una & altera edita est Græce & Lat. à Jacobo Gretlero Tom. 2. de Cruce, una Dominica ante Crucis exaltationem, incipit: εἶπεν ὁ Κύριος, εἰδὲς ἐναβέβηκεν εἰς τὸν ὕψανόν. Altera in adorationem Crucis, incipit: προτυπῶν καὶ προδιαγράφων. Sed à Gretsero exhibetur sub nomine Philothei CPol. De Manuele Caleca hujus Calecæ propinquo dictum supra p. 421.

Callinicus Patriarcha CPol. (post A. 1680.) citatur à Nic. Comneno in prænot. mystagog.

Callistus Naxius Monachus in expositione sacrorum Officiorum. id. p. 243.

Callistus Angelicudes de spiritali participatione, allegatur ab Allatio p. 838. de consensu, atque inde Tom. 1. Græciæ Orthodoxæ p. 821.

Andronicus Callistus. Supra in Andronico.

Callistus Syropulus meditatione pererudita contra Palamitas ad Euthymium Patriarcham, citatur à Nic. Comneno p. 158. prænot. mystagog.

Callistus Xanthopulus Patriarcha CPol. A. 1395. Synodico de pœnis homicidarum. id. pag. 146. 285. 327. Callisti & Ignatii Xanthopulorum μεθόδος καὶ κανὼν τῆς ἀγωγῆς καὶ πολιτείας μοναστικῆς centum capitibus MS. in Bibl. Barberina. Laudatur à Simeonē Thesalonicensi, dialogo contra hæreses. Vide Allatium de consensu lib. 2. cap. 18. §. 13. & de Simeonibus pag. 185.

Calocyrrus inter Legum interpretes haud ignobilis, in novellas Leonis Synopsi VII. citatur à Nic. Comneno p. 345.

Colejoannis Comneni Novellæ. id. p. 145.

Canowarcha. Vide infra, *Christophorus Campanas*,

Gari

Catinas incertum an Græce scripserit de quo S. Hieronymus in 1. Ezech.

Legi etiam cujusdam Catina quem Syri λεπτόν id est acutum & ingeniosum (ἴσθ' Hebræis parvus) vocant, brevem disputatiunculam, putantis castrorum ordinem duodecim tribuum describi in solitudine &c.

Christodulus Chartophylax, Photianarum partium scriptor, Oratione in Dominicam secundam Quadragesimæ citatur à Nic. Comneno pag. 188.

Christophorus Campanas Chius, Canonarchæ nomine celebratus ob Syllogem Synodicam & Commentarios de Canonum vi, de quibus infra libro VI. Vixit sæculo superiore decimo sexto.

Christophorus Proteas secretis vir Nic. Comneno p. 397. iudice, si Photianismum demas dignus Græcia & majoribus haud impar, in libro de sacris judiciis citatur à Thoma Diplovatio.

Christophorus Angelus Græcus Peloponneso patria relicta in Angliam venit A. 1608. atque A. 1619. 4. Cantabrigiæ edidit *enchiridion de institutis & ritibus Græcorum & Ecclesia Græca*, sæpius deinde recusum cum versione Georgii Fhelavii, etiam cum ejus commentariis Lips. 1671. 4. In præfat. ait se libellum scripsisse *de suis tribulationibus*. Ejus *Explicationem Symboli* allegat Nic. Comnenus p. 405. & *explicationem sacrorum mysteriorum* pag. 397. Libellum de sacris mysteriis, ex Canonarcha citat idem p. 384. *Encomium Angliæ & Anglorum* Græce cum Anglica versione prodiit Lond. 1619. 4. *De Apostasia Ecclesiæ & homine peccatore* Græce & Lat. ibid. 1614. 4. memorat Hendreichius in pandectis Brandeb. p. 186.

Christophorus Alexandrinus Patriarcha circa A. C. 836. auctor paræneseos asceticæ τί ὁμοιωται ὁ βίος ἑτέρος καὶ εἰς ποῖον τέλος καταστρέφει. Incipit : πάντας μὲν ἀγαπητοί. Citatur ab Allatio p. 254. ad Eustathium Antiochenum & Cotelerio T. 2. monument. p. 669. MSta in Bibl. Cæsareâ. Nessel. V. pag. 129. Sub Theophili Alex. nomine dissertatio hæc de homine Græce & Latine edita à Fed. Morello Paris. 1608. 8.

Christophorus Patricius Mytilenæus auctor Menologii versibus scripti Jam-bicis, quod citat Meursius in glossario Græco. MS. in Bibl. Vaticana.

Antonius Chrysobiras. Supra in Antonio.

Chrysoberges Maximus enchiridio exomologeseos citatur à Nic. Comneno pag. 414. De aliis ejus scriptis supra pag. 384. & de Luca Chrysoberge p. 330.

Maca-

Macarius Chrysocephalus Philadelphiae ArchiEpiscopus, fortasse idem cum Macario Philadelphiae circa A. 1350. de quo Cantacuzenus IV. 37. pag. 859. Diversus à *Joanne Chrysocephalo* de quo meminit Syropulus in Hist. Concilii Florentini sect. 4. cap. 29. & *Joanne Chrysocephalo Holobolo*, hypomnematographo, & Ecclesiæ CPol. Diacono, à quo scriptum sæculo XV. codicem in quo Catena Nicetæ in Lucam continetur, in Bibl. Coisliniana asservari refert Clariss. Montfauconus pag. 251. nec non à *Matthæo Chrysocephalo* de quo dixi Volum. VII. pag. 778. quemadmodum & de Macarii Chrysocephali Catenis Patrum ineditis in Genesin, Matthæum & ea Lucæ, quorum Matthæus non meminit, fusius tradidi ibid. p. 771. seq. Præterea scripsit brevem sed accuratam expositionem in Canones Apostolorum & Conciliorum, quam dum Chii moraretur se legisse testatur Allatius contra Creyghtonum pag. 680. Exstant quoque variorum ejus homiliarum adhuc ineditarum in Bibl. Cardinalis Columnarum & Romanæ in Collegii Græcorum, plerasque etiam habuit Gerasinus Blachus & Allatius, qui & laudato adversus Creyghtonum loco & libro de Simeonibus illarum meminit. Harum notitiam apponam ex codice Coisliniano, quem recenset celeberrimus Montfauconus pag. 180. seq.

1. *In novem Ordines Angelorum & in S. Michaëlem* caret initio. In 14. capita distributus est. Initium sic profertur à Leone Allatio, *Αἰς ἡ μὲν καὶ ἡ τῶν ὁρωμένων εὐπρέπεια.*

2. Fol. 19. *In Principes Angelorum Michaëlem & Gabrielem.* Init. *Ἦδη μοι τῷ πρὸς τὰς ὑβρίδας.* In 15. capita divisus est.

3. Fol. 40. *In Hyaranten.* Initium: *Φαυδρὰ τῆς ἑορτῆς τῆς προκύλαια, καὶ Φεακτά.*

4. Fol. 50. *In festum τῆς ὁρθοδοξίας.* Init. *Τίς ὁ ἡχθὼ τῶν ἰατρῶν.*

5. Fol. 66. verso. *In tertiam jejuniorum Dominicam, in qua precipue fit adoratio Crucis.* Init. *Μεγάλη μὲν ἡ παρῶσα ἡμέρα, καὶ περὶ.*

6. Fol. 80. verso. *In Ramos palmarum.* Init. *καὶ οὐδὲ δύγατερ Σιών. κήρυττε.*

7. Fol. 93. *In S. Joannem Apostolum & Theologum, ejusque Theologiam.* Init. *Αποστολικὴν ἐπιδημίαν εὐφημῆσαι προδεδίμεν.*

Rrr

8. Fol.

8. Fol. 104. verso. *In Natale sancti Joannis Baptistæ.* Initium: *Ἰωάννη τῇ Φωνῇ τοῦ Λόγου τοὺς λόγους ἀνατίθημι.*

9. Fol. 120. *In Decollationem sancti Joannis Baptistæ.* Init. Πάλιν Ἰωάννης ὁ μέγας, ἡ πρόδρομος τῷ Λόγῳ Φωνή.

10. Fol. 139. *In Exaltationem sanctæ Crucis.* Init. Εμοὶ μὲν τὸ χαριέστατον πάντων, καὶ μάλιστα. Editus à Grefsero T. 2. de Cruce pag. 1289.

11. Fol. 151. verso. *In Transfigurationem Domini nostri Jesu Christi.* Init. Θεὸς κύριος ἐπ' ὅρας ἐπέφανε.

12. Fol. 173. verso Joan. Chrysoft. *In Annuntiationem Deiparæ.* Init. Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια. πάλιν ἐλευθ. Haftenus Macarii Chrysocephali Sermones in Codice Coisliniano, Postremus vero Chrysoftomi fertur. Tres alios memorat Allatius:

In gloriosam Christi resurrectionem. Incipit: χαρᾶς ὑπέθεσις ἡ παρῆσα πανήγυρις.

In mulieres unguenta ferentes & in Joseph ab Arimathea, deque Dominica resurrectione, & futura per eam universi hominum generis suscitatione. Incipit: τῆς παρῆσης ἡμέρας τὰ εὐαγγέλια.

In ascensionem Domini Dei que nostri Jesu Christi. Incipit: μεγάλη τῆς ἡμέρας ἡ δύναμις.

Corydalenus Græcus Philosophus circa A. 1630. ad quem Georgii Coreffii Epistolæ. Ejus varia in Aristotelem scripta laudat Nic. Comnenus, ut *Isagogen* ad Logicam p. 322. *Ethicam* p. 339. 385. & *Oeconomiam* pag. 237.

Crispinus Lampfacenus qui scripsit vitam S. Parthenii Lampfaceni ut ajunt Episcopi, Constantini M. temporibus, Latine exstat apud Surium & Bollandum 7. Febr. Græce MS. in Bibl. Casarea. Lambec. VIII. pag. 82. Incipit: πόθω καὶ ἀγάπῃ κινέμεν.

Metrophanes Critopolus Maximi Margunii discipulus, Hieromonachus & Patriarchalis CPol. protosyngelus, deinde Patriarcha Alexandrinus scripsit & Doctoribus Academiae Helmstadensis in qua circa A. 1620. præfens versatus fuerat, dedicavit ὁμολογίαν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, quam cum Latina versione edidit Joannes Hornejus, Conradi F. Helmst. 1661. 4. Locum ex *Oratione in eos qui omnia innovant*, Græce, producit Nic. Comnenus pag. 184. ubi Græco Lutheranum appellat & vehementer in eum invehitur quod peccata omnia æqualia esse doceat. Sed magnam Ecclesiæ nostræ facit injuriam, quando hujusmodi errores pesti-

pestilentiſſimos cum arguit nundinatum longa peregrinatione apud Lutheranos, quibus mox Alexandrinæ infulas mercaretur. *Asipaneplian* illius allegat pag. 186.

Joannes Cubidius J Ctus Græcus scripsit de poëſis.

Joannes Cucuzelos Hymnos officii Eccleſiaſtici apud Græcos animavit notis Muſicis atque antem tradidit Pſalticam quæ MS. in Bibl. Cæſarea. Vide Neſſelium I. p. 174. IV. pag. 110. Hic ut videtur Joſaph Cucuzelos dicitur apud Allatium p. 100. de libris Eccleſ. Græcorum.

Cyprianus Monachus in Myſtagogia ſacrorum Ordinum citat Nic. Comnenus p. 397.

Cyrillus Lucaris ex Alexandrino Patriarcha CPolitanus ab A. 1621. ſapius detruſus & cum quinta vice reſtitutus eſſet, anno poſt 1638. ſtrangulatus, ſucceſſore *Cyrillo Berrhoëniſi* quem anno interjecto idem factum manſit. Vide quæ jam notavi Volum. VI. pag. 748. ſeq.

Cyrilli Lucaris Confeſſio (ἀνατολική ὁμολογία τῆς χελευσινικῆς πίστεως) Latine primum A. 1629. deinde etiam Græce ab ipſo ſcripta & dictis S. Scripturæ additis confirmata Græce & Latine prædiit Genæv. 1633. 4. 1645. 8. & Græce ac Gallice in Jacobi Aymoni monumentis authenticis de religione Græcorum, Hagæ 1708. 4. p. 237. Patrum etiam dictis additis Græce & Latine recudi curavit Jo. Henr. Hottingerus in appendice ad *Analec̃ta Hiſtorica*, Tiguri 1652. 8. pag. 398. ſeq. Exſtat etiam verſa Germanice, ſine loci notatione in 12. Contra hanc Confeſſionem ſcripſere Jo. Matthæus Caryophilus & Meletius Syrigus ut ſupra pag. 416. & 437. jam notavi. Sed & ſub *Cyrillo Berrhoëniſi* A. 1639. CPolī & ſub *Parthenio CPolitano* Patriarcha A. 1642. coacta Synodus Jaſii, in Moldavia, in quibus utriſque confeſſio *Cyrilli* tanquam Calviniana & abhorrens à Græcæ Eccleſiæ dogmatibus fuit condemnata. *Prioris Synodi decretum* Laureti A. 1639. in Vindiciis Sylveſtri à Petra ſancta, S. I. Latine editum, Græce etiam in Belgio A. 1645. ex MSto Allatii, & in Allatii opere de conſenſu lib. 3. cap. 11. pag. 1061. ſeq. *Poſterioris* vero Græce cum præſatione Arſenii, Hieromonachi CPol. Jaſii Moldaviæ A. 1642. in folio expoſito, & Græce ac Latine Pariſiis 1643. apud Cramoiſium, cui editioni Latinam verſionem ab Hugone Grotio additam ſcribit Nihufius programme ad Abr. Ecchellenſis librum pag. 267. Exhibet etiam Allatius de Conſenſu pag. 1082. ſeq. & Harduinus T. ultimo Concilior. pag. 171. Cæterum Amſtelodami A. 1718. 4. venalis in tabernis librariis comparuit liber hoc titulo: *Lettres anecdotes de*

*Cyrille Lucar, Patriarche de Conſtantinople & ſa Confeſſion de foi contre les veneti-
ques : le Concile de Jeruſalem tenu contre lui avec un examen de ſa doctrine.
Atteſtations & pieces diverſes touchant la creance des Grecs modernes examinees ſe-
lon les regles de la Theologie & du droit. Sed ſtatim obſervatum eſt novo
tantum titulo præfixo veterem venditari mercem, volumen nimirum
quod jam A. 1708. Jacobus Aymon Hagæ in lucem emiſerat, inſer-
pleratque: *Manumens authentiques de la religion des Grecs & de la ſauſſetè de
plusieurs confeſſions de foi des Chreſtiens Orientaux &c.* In hoc poſt editoris
prolegomena familiam ducunt *Epistoła XXVII.* Cyrilli Lucaris, ſcriptæ ma-
gna Cairo, Aleppone, Alexandria, CPoli, Tenedo, Chio vel Rho-
do ad Genevenſes; ad Diodotam, ad Georgium Abbatum ArchiEp.
Cantuar. ad Antonium Legerum, ad Utenbogardum Paſtorem Eccle-
giæ Hagæniſis, & ad Davidem le Leu de Wilhelm Conſiliarium Principis
Auriaci: ſcriptæ Italice vel Latine, additis ab editore Gallica verſione
& obſervationibus: Deinde pag. 201. ſequitur *Chryſoſculi Logotheta* nar-
ratio de molitionibus Jeſuitarum adverſus Lucarem A. 1627. & 1628.
ſuſceptis. Porro ſequuntur Græce & Gallice cum notis *Acta Synodi Hiero-
ſolymitanæ ſub Doſithæo Patriarcha celebratæ A. 1672.* quorum titulus ἀπο-
κρίσεις καὶ ἀπολογία καὶ ἔλεγχος πρὸς τὰς διαſύροντας τὴν ἀνατο-
λικὴν ἐκκλησίαν αἰρετικὰς φρονεῖν ἐν τοῖς περὶ Θεοῦ καὶ τῶν θείων
κακοφρονεῖσιν ἔτι αὐτοὶ οἱ Καλχαῖνοι. *Clypeus orthodoxæ fidei, ſive Apologia
& confutatio adverſus eos qui Orientalem Ecleſiam calumniantur ac ſi de Deo ve-
bique divinis hæretice, ac ſentiunt ipſi ſcilicet Calviniani; ſentiret.* In hiſ Actis
decretum Synodi utriusque A. 1639. & 1642. adverſus Cyrillum Luca-
rem habitæ pag. 319. & 335. inſeritur. Atque ad calcem pag. 446. in-
as incifæ exhibentur ſubſcriptiones Episcoporum quales conſpiciuntur
in autographo quod ex Bibl. Regis Galliæ Aymonus acceperat a) Ea-
dem Synodi Hieroſolymitanæ Acta b) cum verſione M.F. & congregatio-
ne S. Mauri Ord. S. Benedicti lucem viderant Pariſiis 1676. & emenda-
tius 1678. ſubjuncta *Dionyſii Patriarchæ CPol. Synodica* de Calviniano-
rum enoribus, promulgata A. 1672. cum qua etiam recuſa leguntur tomo
ultimo Conciliorum Harduini pag. 179. In illis Actis p. 284-297. editio-
nis*

a) Vide Ephemerides Pariſ. A. 1709. Maj. pag. 381. Mem. de Trév. 1712. pag. 743. Hiſt.
Ouvrag. des Sav. 1708. pag. 497. Nouv. Rep. lettr. 1708. Août. Illum Codicem MS.
quem in Belgium Aymonus attulerat, Rex Chriſtiſſimus per Marchionem de Tor-
cy repetiit recepitque A. 1709. Vide Rev. D. Pfaffii diſſ. de Euchariſtia contra Lud.
Rogerium pag. 57.

b) De hac Synodo Hieroſol. exſtat diſſ. Doctoris mei Tho. Itigii in appendice ad librum
de hæreſiarchis pag. 412. ſeq.

nis Aymoniana varia excepta leguntur ex Cyrilli Lucaris *homiliis*, adhuc quod sciam ineditis. De Cyrillo præterea consulenda Tho. Smithi utraqve miscellanea Lond. 1686. & 1690. edita in 8. & collectanea de Cyrillo Lucario, ibid. 1707. 8. quæ scripta si quis cum Allatio p. 1070. seq. de consensu, Rich. Simone lib. de transubstantiatione, & Eusebii Renaudoti libro adversus Aymonum cantulerit, miseri Cyrilli fatum dolebit, utrinque multa videbit exaggerata, à Cyrillo tamen sinceram Græcæ Ecclesiæ de dogmatibus sententiam petendam esse non credet, perinde ut nec à professis Cyrilli hostibus.

Cyrillus Cbius qui Parisiis A. 1643. edidit & Abbati Philareto in remissionem peccatorum suorum obtulit libellum lingua Græcorum vulgari meditationes in Orationem Dominicam complexum hoc titulo: *Ψυχωφελές Σαραντάρι*, ἤτοι ἐξηγήσεις ψυχωφελές διὰ σαράντα (quadraginta) τῶν εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν, ποιηθὲν παρὰ Κυρίλλου τῆς ἱεροδιακόνου τῆς καὶ τὸν μονήρη βίον ἀσπασαμένης. Vide Cangium in *σαραντάρι*.

Damasconi Thessalonicensis Hypodiaconi Studitæ Conciones in festa anni, idiomate Græcorum vulgari Venetiis prodierunt apud Antonium Pinellum 1628. 8. Vide Volum. VI. p. 693. & Leunclavii pandectem Turcicum n. 186. Cangii glossar. in *τιμάριον*. Allatium de Consensu p. 838. 1258. 1310. 1343. Orationem XIV. de misericordia Dei & virtute bonorum operum laudat Nic. Comnenus p. 24. Sermonem XXV. qui est de adoratione vivificæ Crucis, Allatius pag. 1358.

Daniel Cusobithius Oratione de SS. Apostolis citatur à Nic. Comneno pag. 401. Oratione IV. de processione Spiritus S. pag. 226.

Daniel Cycizenus, Gregorii Cyprii adversarius.

Danielis Niceni Archiepiscopi Commentarium ad Novellas laudat Nic. Comnenus pag. 159.

Daniel Raithenus sive Raithuensis vitam Jo. Climaci scripsit ut dixi Volum. VIII. pag. 616.

Danielis Abbatis narratio de puero Hebræo per ludum à pueris Christianis baptizato. MS. Lambec. VIII. pag. 352.

Datiamebis *Δατιανῆβος* Jcti liber *περὶ ἰδικῶν ἀγωγῶν de aitionibus specialibus* MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. VI. pag. 8.

Davidis Moriachi *δηλώσεις περὶ τῆς τῆς Βαρλαάμ καὶ Ακινδύνου αἰρέσεως* Historia barseos Barlaami & Akindyni (circa A. 1348.) MS. in variis Bibliothecis ut Cæsarea, Regis Galliarum, Bavarica &c. Excerpta ex illa apud Allatium p. 838. de consensu & Tom. I. Græcæ Orthodoxæ

pag.

pag. 820, plura apud Gretserum pag. 928. seq. ad Cantacuzen. Vide & Lambecium V. p. 206.

David δυνάστης Ⓞ cuius scripta contra Barlaamum & Acindynum asservari in Bibl. Regia Cod. 692. testatur Cangius glossario Latino in *dissipatus*. Idem fortasse postea inter Monachos nomen professus est suum, atque adeo cum priore unus idemque est, ut præstantissimo Caveo etiam placuisse video.

Didymus Claudius de Analogia Romanorum citatur à Meursio in glossario Græco voce *δυνάστης* & *συνέσιον*.

Dionysius Acindynus in historia victoriarum Gregorii Acindyni, patrui sui, de Palama, citatur à Nic. Comneno pag. 144.

Dionysius Pairiarcha CPol. Synodico ut nullus Clericus sponte judicetur apud infideles, citatur à Nic. Comneno pag. 285.

Dionysius Musalimes Patriarcha CPol. A. 1672. auctor decreti contra errores Calvinianos quod Græce & Latine editum ad calcem Synodi Hierosolymitanæ illo anno sub Dositheo habitæ. Supra p. 500. Idem approbavit Confessionem de qua p. 437. Vide Arnaldum Apologie pour les Catholiques T. 2. p. 2. p. 151.

Thomas Diplovatatus Patricius CPolitanus & Jctus sub extremum sæculi XV. celebris sæpeque laudatus à Nic. Comneno qui in Italia scripsisse notat pag. 139. vocatque jurisconsultissimum & sapientissimum pag. 403. allegans ejus *Synopsin juris Græci* pag. 20. 35. 59. &c. *librum III. de jure Græcorum* pag. 139. *Ad Novellas* pag. 156. in IV. *controvers. Græcorum* pag. 45. 55. *notas ad sententias Synodales* pag. 252. *et librum Canonum Apostolorum* pag. 242. *explicationem regularum Nicephori CPol.* & *notas ad Epistolam orthodoxam Bessarionis.* pag. 325. 332. Scripsisse etiam traditur libros duodecim *de præstantia Doctorum & clarissimis Jurisconsultis*, in quibus diligentissime vir ille & juris Civilis dignitatem explicavit, & autores ejus omnes interpretesque à Phoroneo ducta serie ad sua usque tempora deduxit. Sed hoc opus Baptistæ Egnatio & Michaeli Neandro * celebratum aut perijt jam olim (inquit in Bibl. Bibliothecarum Labbeus) aut alicubi ab aliquibus supprimitur, ne in manus multorum veniat. Ad hunc Diplovatatum Epistola Alexandri Gabuardi exstat ad calcem versionis librorum Arriani de rebus gestis Alexandri, compositæ à Barthol. Facio, editæque Pisauri 1509. fol.

Dominici Gradenfis Patriarchæ Epistola ad Petrum Antiochenum circa A. 1050. edita à Cotelerio T. 2. monum. supra p. 310.

Dominicus Nomicus Jctus ad Novellas constitutiones Isaaci Comneni citatur à Nic. Comneno p. 372. 402

* Vide Neandri præfat. ad erotemata Græcæ Linguae p. 157.

Dorothei Monachi schol. in Compendium Legum Leonis & Constantini id. p. 408. Scholia in Canones Concilior. p. 398.

Dositheus Monachus in explicatione Synaxariorum pag. 139. & in collectione Canonum p. 145.

Dositheus Chartophylax in synopsi Canonum. pag. 142.

Dositheus Patriarcha Hierosol. Nestarii antecessoris sui *advē-*
gnotu contra Petrum Franciscanum de Imperio Papæ in Ecclesiam, Græcè vulgavit Jassii in Moldoblachia sive Moldavia A. 1682. fol. minore: ipse fortasse auctor operis, judice Altamura. De ejusdem Dosithei ipsius voluminibus tribus adversus Romanam Ecclesiam, quæ impugnanda sibi sumsit Aloysius Andruzzi, dixi supra pag. 410. Idem Dositheus auctor Canonum Synodi Hierosol. A. 1672. de qua supra p. 500. in Cyrillo Lucari. Sed quod pace Lectoris fiat hunc scriptorum elenchum hoc loco ubi de Dositheo Hierosolymitano agimus, syllabo duplici Episcoporum Hierosolymitanorum dispungamus.

Series Chronologica Episcoporum Hierosolymitanorum, ex observationibus Dan. Papebrochii S. I.

in *Actis sanctorum* T. 3. Maji & T. 7. pag. 696. seq.

I.			
S. Jacobus Frater Domini		17. Cassianus	
2. Symeon qui & Simon	ab A. C. 46. ad 107.	18. Publius	
3. Justus qui & Judas	107. ad 111.	19. Maximus	
4. Zachæus vel Zacharias		20. Julianus	
5. Tobias		21. Gajanus sive Gajus	ab A. 156.
6. Benjamin	ab A. 111. ad 125.	22. Symmachus	ad 185.
7. Joannes		23. Gajus	
8. Matthias vel Matthæus		24. Julianus	
9. Philippus		25. Capiton sive Apion	
10. Seneca		26. Maximus	
11. Justus		27. Antonius	
12. Levi		28. Valens	
13. Ephrem	ab A. 124. ad 133.	29. Dolichianus	
14. Joseph		30. Narcissus	ab A. 185.
15. Judas qui & Qvirianus		31. Dios	ad 212.
		32. Germanion	
		33. Gordius	
		iterum Narcissus,	
16. Marcus	ab A. 135. ad 156.		
			34. Ale-

34. Alexander Martyr ab A. 212. ad 250.
 35. Mazabanes ab A. 250. ad 266.
 36. Hymenæus ab A. 266. ad 298.
 37. Zabdas ab A. 298. ad 302.
 38. Hermon ab A. 302. ad 314.
 39. Macarius ab A. 314. ad 333.
 40. Maximus III. ab A. 333. ad 348.
 41. Cyrillus ab A. 348. deinde per tumultus Arianorum ter expulsus restitutusq; & A. 389. defunctus. Ad Episcopatum interim admoti *Heracius, Eutychius, Irenæus, Hilarius* sive *Hilario*, alii nominant etiam *Narcissum, Helladium* vel ut Epiphanius, alterum *Cyrillum*, *Nicephorus Arsenium*, *Theodoricus Pauli Quiriacum*.
 42. Joannes primus PATRIARCHA ab A. 389. ad 415.
 43. Praylius ab A. 416. ad 418.
 44. Juvenalis ab A. 418. ad 458.
 45. Anastasius ab A. 458. ad 478.
 46. Martyrius ab A. 478. ad 486.
 47. Salustius ab A. 486. ad 493.
 48. Elias ab A. 493. ad 518.
 49. Joannes III. ab A. 518. ad 524.
 50. Petrus ab A. 524. ad 544.
 51. Macario II. ante confirmationem expulso, Eustochius ab A. 544. ad 556.
 52. Macarius II. restitutus ab A. 556. ad 570.
 53. Joannes IV. ab A. 570. ad 592.
 54. Amos ab A. 592. ad 599.
 55. Isaacius ab A. 599. ad 608.
 56. Zacharias ab A. 608. ad 634.
 57. Modestus ab A. 634. ad 635.
 58. Sophronius ab A. 635. ad 644.
sub hoc A. 637. capta urbs à Saracenis
rum principe Omaro sive Humaro.
 59. Sergius Episcopus } sede vacante locum
 Joppensis }
 60. Stephanus Dorensis } tenentes
 Episcopus } Patriarchæ
 61. Theodorus Presbyter } usque ad A. 705.
 ter. }
 62. Joannes V. ab A. 705. ad 735.
 63. Eusebius vel Basilus ab A. 735. ad 742.
 64. Theodorus ab A. 742.
 65. Basilus vel Eusebius
 66. Elias II. ab A. 760. ad A. 797.
subintrusus A. 767. Theodorus.
 67. Georgius (aliis Gregorius vel Sergius) ab A. 799. ad 801.
 68. Fortunatus ab A. 801. ad 823.
 69. Thomas (Fortunato à Græcis substitutus) ab A. 801. ad 821.
 70. Basilus ab A. 821.
 71. Sergius A. 835.
 72. Salomon A. 856.
 73. Theodosius A. 869. 870.
 74. Elias III. circa A. 881.
 75. Sergius II.
 76. Leontius
 77. Anastasius sive Athanasius
 78. Christodorus
 79. Agathonus
 80. Joannes VII.
 81. Christodorus II.
 82. Thomas II.
 83. Joseph
 84. Jere-

84. Jeremias seu Orestes circa A. 1006. Martyr
 85. Theophilus A. 1009.
 86. Nicephorus
 87. Arsenius
 88. Jordanus circa A. 1033.
 89. Sophronius II.
Turci expugnantes Hierusalem, Saracenos occiderunt A. 1076.
 90. Euthymius
 91. Simon defunctus A. 1098.
Patriarcha Latini
 92. Daybertus, aliis Daimbertus vel Dagobertus Pisanus Episc.
 A. 1103. intrusus Ebrenarus.
 93. Gobelinus defunctus A. 1111.
 94. Arqulfus ab A. 1111. ad 1118.
 95. Gormundus ab A. 1118. ad 1127
 96. Stephanus ab A. 1127. ad 1130.
 97. Wilhelmus ab A. 1130. ad 1145.
 98. Fulcherius ab A. 1145. ad 1157.
 99. Amalricus ab A. 1157. ad 1180.
 100. Heraclius II. ab A. 1180. ad 1191.
 101. Sulpitius ab A. 1191. ad 1194.
 102. Monachus Archiepiscopus Cæsariensis ab A. 1194. ad 1203.
 pro Michaële A. 1194.
 103. Albertus ab A. 1203. ad 1214.
 104. Rodulfus ab A. 1214. ad 1216.
 105. Lotharius ab A. 1216. ad 1224.
 106. Gerondus sive Giraldus ab A. 1224. ad 1239.
 107. Robertus ab A. 1240. ad 1255.
 108. Jacobus Pantalcon, postea Urbanus Papa IV. ab A. 1255.
 109. Gvilelmus A. 1263. defunctus
 110. Bartholomæus de Bragantiis defunctus A. 1271.
 111. Thomas de Lentino A. 1276. defunctus
 112. Elias
 113. Nicolaus de Anapiis Ord. Præd. ab A. 1288.
Patriarcha titulares
 Radulfus A. 1294.
 Antonius A. 1305.
 Petrus A. 1314.
 Raymundus A. 1324.
 Petrus de Palude A. 1329.
Post hæc amissa spes Syria recuperunda.
 Esaias A. 1434.
Patriarcha Græci post ejectos Latinos, Captam iterum A. 1187. à Saracenis Urbem.
 114. Leontius
 115. Dositheus Studita
 116. Nicodemus
 117. Onufrius
 118. Joannes
 119. Enochus
 * * *
 Lazarus A. 1338.
 * * *
 Abraham A. 1468.
 Jacobus A. 1482. defunctus
 Marcus
 Paisius ad A. 1660.
 Nectarius abdicavit se A. 1665.
 Dositheus qui Synodum adversus Calvinistas celebravit A. 1672.

Index Alphabeticus Episcoporum Hierosolymitanorum.

- P**ost 119. Abraham
 79. Agathonus
 103. Albertus
 34. Alexander
 99. Amalricus
 54. Amos
 45. Anastasius
 77. Anastasius II.
 27. Antoninus
 Post 113. Antonius
 25. Appion sive Capiton
 94. Arnulfus
 41. Arsenius
 87. Arsenius II.
 77. Athanasius
 110. Bartholomus de Bragantiis
 63. Basilus & 65. *iterum.*
 70. Basilus II.
 6. Benjamin
 25. Capiton sive Appion.
 17. Cassianus
 78. Christodorus
 81. Christodorus II.
 41. Cyrillus.
 92. Daybertus, S. Daimbertus, Dagobertus.
 31. Dius
 29. Dolichianus
 115. Dositheus Studita
 post 119. Dositheus II.
 48. Elias
 66. Elias II.
 114. Elias III.
 119. Enoch
 13. Ephrem
 post 113. Esaias
 63. Eusebius & 65. *iterum.*
 90. Euthymius
 41. Eutychius
 68. Fortunatus
 98. Fulcherius
 21. Gajanus seu Gajus
 23. Gajus II.
 67. Georgius
 32. Germanion
 106. Gerondus sive Giraldu
 93. Gobelinus
 33. Gordius
 95. Gormundus
 67. Gregorius
 109. Gvilelmus
 41. Helladius
 41. Heraclius
 100. Heraclius II.
 38. Hermon
 41. Hilarius sive Hilario
 36. Hymenæus
 1. Jacobus frater Domini
 108. Jacobus Pantaleon postea Urbanus IV. Papa.
 post 119 Jacobus III.
 84. Jeremias
 7. Joannes
 42. Joannes II. *primus Patriarcha.*
 49. Joannes III.
 53. Joannes IV.
 62. Joannes V.
 118. Jo-

80. Joannes VI.
 118. Johannes VII.
 88. Jordanus
 14. Joseph
 83. Joseph II.
 41. Irenæus
 55. Isaacius
 3. Judas
 15. Judas qui & Qviriacus
 20. Julianus
 24. Julianus II.
 3. Justus
 11. Justus II.
 44. Juvenalis
 post 119. Lazarus
 76. Leontius
 114. Leontius II.
 12. Levi
 105. Lotharius
 39. Macarius
 51. Macarius II.
 16. Marcus
 post 119. Marcus II.
 46. Martyrius
 8. Matthias vel Matthæus
 19. Maximus
 26. Maximus II.
 40. Maximus III.
 35. Mazabanes
 102. Michaël
 57. Modestus
 102. Monachus Archiep. Cesar.
 30. Narcissus & post 33.
 41. Narcissus II.
 86. Nicephorus
 116. Nicodemus
 113. Nicolaus de Anapiis
 117. Onufrius
 84. Orestes

50. Petrus
 post 113. Petrus II.
 — Petrus de Palude
 9. Philippus
 43. Praylius
 18. Publius
 15. Qviriacus
 41. Qviriacus II.
 post 113. Radulfus
 — Raymundus
 107. Robertus
 104. Rodulfus
 47. Salustius
 10. Seneca
 59. Sergius
 67. Sergius II.
 71. Sergius III.
 58. Sophronius
 89. Sophronius II.
 60. Stephanus
 96. Stephanus II.
 101. Sulpitius
 2. Simeon sive Simon
 91. Simon II.
 22. Symmachus
 61. Theodorus presb.
 64. Theodorus idem
 66. Theodorus II. intrusus
 85. Theophilus
 69. Thomas
 82. Thomas II.
 111. Thomas III. de Lentino
 5. Tobias
 28. Valens
 97. Wilhelmus
 37. Zabdas
 4. Zacchæus sive Zacharias.
 56. Zacharias II.

Sss 2

Doxo.

Doxopater Sacellarius Jctus quem postremum omnium Jctorum Græcorum vocat Nic. Comnenus pag. 372. ubi citat ejus scholia in novellas Isaaci Angeli. De aliis Doxopatris dixi ad Allatium de Niliis pag. 53. quibus addendus Jo. Doxopater Rhetor, inter scholiastas Hermogenis de quibus lib IV. cap. 31. §. 7.

Joannes Ducas supra in Batatze.

Manuelis Duca Epistola ad Germanum II. CPol. supra pag. 214.

Ducas Michaelis nepos. Volum. VI. pag. 567. Vide etiam de Theodoro Lascari Duca id. 321. 564.

Eleusius Presb. de vita Theodori Siceotæ, Anastasiopolitani Episcopi Latine ex Zini versione in Actis Sanctior. T. 3. April. XXII. p. 33. Vide Allatium de Georgiis infra p. 612. seq.

Elias Patriarchæ Orientis confessio apud *Abrahamum Rzovium* ad A. 1330. n. 24.

Elias presbyter atq; Ecclidicus sive Defensor * Ecclesiæ scripsit πηγὴν ναύσαν sive capita Ascetica CCXLIV. Græce MS. Lambec. V. p. 67. & 86. Ex his capita CXXIII. Latine edidit Jacobus Pontanus ad calcem Simeonis junioris, de quo supra p. 300. recusa in supplemento Bibl. Patrum Morelliano Parisi. 1639. Tom. I. pag. 853. seq. atqve inde in aliis Bibl. Patrum editt. Incipit: εἴςτι παντὶ χριστιανῶ τῷ ὁρθῶς πιστεύσαντι. *Potesť unusquisque Christianus.*

Elias Syncellus, cujus carmina in Deiparam edere promisit Allatius pag. 284. ad Eustathium Antiochenum.

Elias Monachus cujus sermonem προσόρτιον in Christi nativitate & SS. Patres memorat Allatius p. 101. de Simeonibus. Incipit: ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἐπιλάμψαι μοι.

Elias Cretensis libro de moribus Ethnicorum citatur à Nic. Comneno pag. 213. & responsis ad monachos Ascetenses p. 188. & ad monachos Corinthios pag. 251. Responsione IV. ad monachos solitarios p. 190. 220. De ejus commentariis in Nazianzeni Orationes dixi Volum. VII. pag. 539. & in Joannem Climacum Volum. VIII. p. 617. Expositionem in Epistolam Nazianzeni ad Cledonium laudat idem Comnenus pag. 258. Responfa ad Dionysium Monachum de VII. ejus diversis

- * Alius D. Defensor, Latinus Theologus antiquus, cujus *scintilla* sive Loci communes ex S. Scriptura & Ambrosio, Anastasio, Augustino, Basilio, Casario, Clementis libris, Collationibus Cassiani, Cypriano, Ephraim, Esaia, Eusebio, Gregorio, Hieronymo, Hilario, Isidoro, Josepho, Origene & Vitis Patrum collectæ & sub titulis LXXX. digestæ prædixerunt Colon. 1556. forma minore.

sis interrogationibus extant Græce & Lat. in Libro V. juris Græco Romano p. 335--341. Alius Elias Cretenſis Judæus de quo Rev. Wolfius noſter Bibl. Hebr. T. I. pag. 148. 168.

Emanuel Cretenſis à Nic. Comneno allegatur.

Emanuel *Charisopolus* in ecclēſi tropariorum ſive in expoſitione hymnorum Eccleſiæ Græcæ laudat idem Comnenus p. 397.

Emanuel *Patriarchæ* CPol. (circa A. 1480.) reſponſum de antiſimoniſis memoratur à Latino Latinio in lucubrationibus & Epiſtolis editis Romæ A. 1659. 4. pag. 370. *Emanuel* *Philosophum* *Patriarchæ* CPol. admonitione ad judices, & Synodico ut nuptiæ judicentur ab Epifcopo, citat Nic. Comnenus p. 285. 287. 340.

Emanuel Palæologus, Joannis F. ab A. 1391. Imperator, defunctus A. 1425. ſcripſit 1. *ὑποθήκας βασιλικῆς ἀγωγῆς præcepta educationis regiæ ad filium Joannem, Capitula centum.* Cum verſione Jo. Leunclavii, ex Bibl. Jo. Sambuci prodierunt * Baſil. 1578. 8. pag. 12-133. Incip. βίαι τοῖς ἀνθρώποις διάφοροι. Præterea exſtant ejusdem :

2. *Oratio I.* protreptica ſive adhortatoria ad eloquentiæ ſtudium & de virtute ac bono principe. Incipit: τῷ καλῶς ἐπίſτασθαι λέγειν. ibid. p. 134-173.

3. *Oratio II.* Bonum naturaliter diligere ab omnibus. Incipit: ἐγὼ νομίζω καὶ πάντας οἶμαι τῇ δόξῃ pag. 174-192.

4. *Oratio III.* de electione & voluntario. Incip. δίδασκται μὲν, ὡς ἡγῶμαι. p. 192-227.

5. *Oratio IV.* De voluptate, quod eam præſtaret ab hac vita prorsus abeſſe. Incip. ἀλλὰ γὰρ γυγνόμενόν ἐſτι προſῆκον p. 228-260.

6. *Oratio V.* Pro voluptate, qua ſuperior oratio refellitur, ταυτὶ μὲν ἐν ταῖς παρὰ τῶν μεμφομένων. p. 260-294.

7. *Oratio VI.* Nec deſperandum peccanti, nec peccantes odio habendos, ſed miſerandos. Incip. περὶ ἡδονῆς προδιαλεχθέντες pag. 294-366.

8. *Oratio VII.* De humilitate & dilectione. Incip. τῶν κεφαλαίων τὸ ὕστατον. p. 366-419.

SSS 3

9. *Pro-*

* Subjuncta ſunt Græcis Em Palæologi ſcriptis Larina Belifarrii Aquivivi Aragonii, Neritinoꝝ Ducis, de Principum liberis educandis & de venatione, de aucupio, de re militari & de ſingulari certamine ad Franciſcum Mediceum, magnum Tuſciæ Ducent, & Michaëlis Marulli carmen heroicum de Principum inſtitutione.

9. *Propitii Principis ad benevolos subditos atatis in flore constitutos brevis admonitio.* Incip. τὸ ὑμῖν συνῴσον. p. 420.
10. *Preces matutinae.* Incip. Δόξα τῷ δειξάνῃ τὸ Φῶς pag. 422-437.
11. *Preces alia breviores* pag. 438. Incip. Ἐυχαιῶ σοι τῷ Θεῷ καὶ Πατρί. pag. 438.
12. *Κεφάλαια κατανυκτικά, capita compunctionis, versibus exposita.* p. 438-442. Incip. διὰ τὸ μὴ εἶναι με ἄξιόν σε μετασχεῖν.
13. *Ἐαρος εἰκὼν ἐν ὑφαντῷ παραπετάσματι ῥηγικῷ. Imago Veris in auleo textili, operis pbrgyii.* Incipit : ἦρΘ ὡρα καὶ δηλοῖ τὰ ἀνθ' pag. 442-446.
14. *Eithoroeia Tamerlanis Persarum Scytharumque Ducis ad Turcorum Tyrannum Bajazetem* pag. 446. Incipit : ὡς εἶκε τὸ πότ' ῥωθεν.
15. *Psalmus Eucharisticus περὶ κεραυνῶ Ἀγαρηνῶ; de fulminne Agareno, Bajazete extincto* pag. 448-451. Incipit : ὑψιστος ὁ Κύριος ἐν δεξιῇ.
16. *Oratio funebris luculenta in fratrem Theodorum Palaeologum Deputatam.* Incipit : ἀλλὰ τί καὶ φθέγγομαι. Græce & Latine edidit cum notis Franciscus Combesius Tom. 2. auctarii novi pag. 1045-1214. Paris. 1648. fol. præfixa Man. Palæologi icone pulchre ære descripta. Eadem Oratio Latine ex Combesii versione in Tomo XXVI. Bibl. Patrum Lugd. p. 491.
17. *Ejusdem Orationem consolatoriam in mortem fratris Joannis allegat Allatius de Synodo Photiana* p. 542.
18. *In Nativitatem Christi.* Incipit : εἰδ' ἂν ἐν ἡπ'α γένοιτο χεῖρον. Meminit Allatius de Simeonibus pag. 103.
19. *In Dormitionem B. Virginis.* Incipit : ὦ Θεὲς μήτηρ, καλὸν γὰρ οἶμαι. id. p. 114.
20. *In Mariam Ægyptiacam.* Incipit : ὁ λόγος ἔτΘ. Vide Volum. IX. pag. 119.
21. *Capita CLVII. de processione Spiritus S. adversus compendiarium Latini cujusdam expositionem in Gallia versanti Imperatori oblatam.* Incipit : κρεῖττον ἂν ἦν σοι ταῦθ' ἢ σοι πρὸς ἡμᾶς εἰρηται. Vide Allatium de consensu lib. 2. cap. 18. §. 3 p. 854. Caput centesimum allegat p. 306. 494.

22. *Lauda-*

22. *Laudatio in Gabrielem, Episcopum Thessalonicensem*, citatur ab Allatio de Synodo Photiana p. 542.

23. *In S. Euphemiam Martyrem*. id.

24. *In SS. Patres qui in VII. Oecumenicis Synodis interfuerunt*. id.

25. *In Davidem, Thessalonicensem Episcopum*. id.

Emanuelis Rhetoris magnæ Ecclesiæ CPol. Epistolam ad Franciscum Dominicanum, citant Allatius de Consensu p. 525. Altimura pag. 432. &c. Hic est Emanuel Holobolus de quo infra pag. 686.

Esaia Cyprii de quo p. 383. dixi, Orationem de Ipsi-anomachis MStam exstare Romæ in Collegio S. I. inter Codices Andreæ Eudæmonio Joannis, testatur Nic. Comnenus pag. 242. De *Esaia* alio Asceta dictum Volum. VIII. p. 363.

Eudoxius Nomicus, iudex Veli, cujus synopsis Legum citat Comnenus p. 402. & scholia ad novellas Alexii Comneni p. 345.

Eugenii Nomophylavis Synodicon Dominica Orthodoxiæ in Ecclesia Thessalonicensi recitari solitum, ex quo nonnulla affert Allatius de Simeonibus pag. 186. 187.

Eugenii Episcopi & præpositi montis Sinai Epistolam ad Carolum Archiducem Austriæ (A. 1569. datam) Græce & Latine vulgavit David Chytraeus cum Oratione de statu Ecclesiarum in Græcia, Asia & Boëmia pag. 79. In eodem Chytræi libello exstant & alia quæ hoc loco referre juvat ex editione optima Wecheliana Francof. 1583. 8. Præcipue memorabilis *Epistola CPolitana Ecclesiæ* data A. 1451. quæ *Pragenfes Boëmos* ad unionem invitat. Subscribunt *Masarius* Nicomediensis, *Ignatius* Tornobi metropolitanus, *Acacius* metropolita (ὁ Φιλίππυ πλὴ Ἰωσήφ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἀκάκι.) *Silvester Syropulus* magnus Ecclesiarcha Diaconus, *Theodorus Agallianus* dicæophylax & hieromnemon Diaconus, & *Gennadius* ὁ καθολικὸς τῆς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας διδάσκαλος ταπεινὸς μόναχος Γεννάδιος. Præterea exstant *Jeremie* Patriarchæ CPol. quinque Epistolæ, una ad Chytræum data A. 1578. pag. 75. duæ ad Tubingenses pag. 107. 126. & tres ad Martinum Crusium p. 118. 134. Nec non singulæ ad Crusium datæ Epistolæ *Gabrielis Philadelphienfis* A. 1586. pag. 153. *Joannis Zygomala* A. 1576 p. 122. *Simonis Cabasila* A. 1578. pag. 86. & binæ ad eundem Crusium scriptæ à *Theodosio Zygomala* A. 1575. pag. 92. & A. 1580. p. 137. Testimonium quoque quod A. 1361. imperiit Alberto Comiti de Lewenstein *Joachimus* Alexandrinus Patriarcha, occurrit pag. 84. & *Gennadii* CPol. confessio A. 1453. exhibita Muhammedi

medi II. pag. 173. Cetera sunt, Epistolæ ad Chytræum datæ à Wenceslao Budovvitz pag. 44. Francisco à Billerbeg pag. 58. Martino Crusio pag. 101, 106, 130, 132, 143. Stephano Gerlachio pag. 69, 73, 112, 116. & ab eodem Gerlachio ad Crusium pag. 158. atque ad Sann. Heilandum pag. 254. Pauli Oderbornii ad Chytræum de religione Russorum, Tartarorum, Polonorumque pag. 211. Jo. Meletii ad G. Sabinum de religione Borussorum. pag. 241. De religione Æthiopum pag. 195. Literæ Alepone sive Halepo. (Hierapoli Syriæ) datæ pag. 251. Et de situ urbis CPolis ex Cœlii Aug. Historia Saracenica. pag. 257.

Eustratius Metropolita Nicænus πρὸς τὰς λέγοντας ὅτι ἐκ τῶν Πατρῶν καὶ τῆς ἱεῖς ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, κατασκευὴ ὅτι ἐκ τῶν Πατρῶν διὰ τῆς ἱεῖς μόνον, ἔχει καὶ ἐκ τῆς ἱεῖς. Vide Allatium de Consensu pag. 522.

Eustratius Joannides Zialowski Ruthenus qvi A. 1621. Altdorffii versatus est, brevem delineationem Ecclesiæ Orientalis Græcæ in gratiam hospitis quondam sui Georgii Maurittii, Professoris Altdorffini Classifici scripsit Latine, quam cum notis & observationibus edidit B. Wolfgangus Gundlingius, Ecclesiæ ad D. Laurentii Minister Noriberg. 1681. 8.

Gabriel Artæ Archiepiscopus in exegeſi Liturgiæ citatur à Nic. Comneno pag. 397.

Gabriel Monachus in Synaxario S. Methodii id. p. 408.

Gabriel Mormorius Corinthi Archiepiscopus, in Nomocanone p. 398. & de formis templorum atque Ecclesiarum p. 399.

Gabriel Severus Monembasiotes; id. pag. 178. Philæphiæ Metropolita, ad quem Venetiis degentem A. 1580. scripsit Martinus Crusius, ipse vero A. 1586. literas ad Crusium dedit ut p. 511. jam dixi. *Privatus Episcopus advenarum in Italia Græcorum, pane dixerim antistes sine jurisdictione, sine folio princeps & præsul tantum ex titulo, si eidem Comneno pag. 55. credimus, qvi eum semper tanquam Latinorum adversarium perstringit. Tertium è cælo Catonem Latinomastiga descendisse sanctissime putant Phœtiani, quem propterea cædendum iterum penes transibranos Dacos nuperrime curant pag 167. Scripsit contra V. Concilii Flor. capita, vulgari Græcorum sermone Apologiam pro Ecclesia Orientali Græcorum, & διαφοράς, de differentiis qua inter Græcam & Latinam Ecclesiam intercedunt, de quo opere Venetiis edito Georgius Coreſſius Epist. 1. ad Corydaleum: ἀνέγγων Σεβήρη τὰς διαφορὰς, πολλὰ λέγει, τὰ πλείω φέρει, ἔδει*

ἰδὲν δ' ἀποδείκνυσιν. *Lagi Severi differentias, multa dicit, pleraque confundit, nihil demonstrat.* Ὁ καλὸς ἐγκρατεὶ τοῖς Λατίνοις, ἀγνοῶν τὰς ἀνθρώπους κατὰ πείραν. *Vir bonus Latinos praeceat, nunquam experius.* Differentia secunda est de primatu Papæ, quarta de purgatorio quinta de Spiritus S. processione. *Libros de sacramentis edidit A. 1600. & quadriennio post libellum περὶ τῶν μερίδων de particulis S. Eucharistiæ destinatis etiam ante consecrationem venerandis.* Vide Arcudium lib. 3, cap. 28. pag. 265. In Opusculis Gabrielis, quæ Græce cum versione sua & eruditis notis atque observationibus vulgavit Rich. Simon Paris. 1671. 4. habentur 1) κατὰ τῶν λεγόντων τὰς ὁρθόδοξας τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας οὐκ ἔστι &c. *Contra eos qui dicunt orthodoxos Ecclesia Orientalis filios in eo male agere, & ultra legem, quod honorent & adorent sancta dona, cum Cherubicus hymnus canitur, & Sacerdos illa deferens ingreditur in Sanctuarium.* pag. 1-17. 2) περὶ τῶν μερίδων de particulis pag. 18-22. 3) de colybis sive decoctis leguminibus p. 23-30. (Confer de horum usu supra pag. 494.) 4) Ex opere de Sacramentis περὶ τῶν ἁγίων μυσηρίων, partem illam quæ de sacramentis generatim differit, pag. 32-55. & de sacramento Eucharistiæ, περὶ τῆς μυσηρίας τῆς θείας λειτουργίας pag. 56-67. Similiter partem de Sacramento poenitentiae Græce & Latine exhibet Jo. Morinus in appendice ad commentarium Historicum de Sacramenti poenitentiae administratione pag. 142 — 150. edit. Antverp. & edit. Paris. 1651, pag. 662 — 667. & partem de Sacramento Ordinis, in commentario de sacris Ecclesiæ Ordinationibus pag. 201-204. edit. Paris. 1655. fol. & edit. Antverp. pag. 163-166. Symeoni Thessalonicensi multa debere Gabrielem & Nilo notavit Comnenus pag. 10. & 306. Multis scaterere barbarismis & solœcismis ejus orationem, Petrus Arcudius p. 225. Severi Apologia pro Orientali Ecclesia cum aliis scriptis Nili, Palamæ, Georgii Scholarii, Barlaami, Meletii Pigæ, Maximi Margunii & Georgii Coressii recusa etiam Græce est Londini 1624. 4. Confer Rich. Simonis Bibl. Criticam, editam Gallice Tom. 4. cap. 3. pag. 25. seq. De purgatorio citatur ab Allatio in libro ejusdem argumenti pag. 74. 97. 149. 215. seqq. De libro ejus contra capita quinque Concilii Florentini vide Rich. Simonis Epistolas selectas Gallice editas Tom. 2. Epist. 12. & Bibl. selectam Tom. 2. cap. 11. p. 159. sqq. Vide etiam ejus Bibl. Criticam Tom. 3. pag. 231. In Concilio Hierosol. A. 1672. habito Gabriel Severus appellatur ὁ ἀπὸ Πελοποννήσου, μητροπολίτης τῶν Ἐνετήσιν ἀδελφῶν. id. Tom. 4. pag. 38.

Leo Garidas (al. *Lavidas* vel *Zaridas*) Jctus, judex Veli in Compendio Legum Leonis & Constantini, sive synopsi novellarum citatur à Nic. Comneno pag. 15. 407. sylloge omnium novellarum p. 400. notis ad novellas p. 371.

Georgius Contares (Κονταρής) ex urbe Serviorum Sacerdos A. 1675. Venetiis edidit Historiam urbis Athenarum à Cecrope usque ad tempora S. Dionysii Arcopagitz. Allegat Cangius in glossar. Hic Contares addendus Georgiis de quibus infra ad Allatii diatribam.

Gerasimus Monachus, explanator acutissimus Balsmonis, Trullanos Canones explicans laudatur à Nic. Comneno pag. 145. prænot. mystagog. Ejusdem ecthesis Canonum Apostolicorum. pag. 249.

Gerasimus Nicænus Archiepiscopus Observationibus ad septem Concilia. id. p. 398. in ecthesi Canonum pag. 192.

Gerasimus Proteclicus, id.

Gerasimi Patriarchæ Alexandrini Epistolam A. 1629. scriptam Græce & Latine exhibet Allatius III. 8. 4. de consensu, p. 1013. seq.

Gobidam Logothetam Jctum scholiis ad novellas Leonis Imp. allegat Nic. Comnenus p. 372.

Gregorius varios jam retuli in hac Bibl. ut Neocæsariensem Thaumaturgum Tom. V. p. 247. Nazianzenum Tom. VII. p. 567. Nyssenum Tom. VIII. pag. 143. Gregorium Melissenum protosyncellum adversarium Marci Ephesi, hoc ipso volumine 813. & 381. Gregorius protosyncellum qui scripsit σύντομον τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν τῆς ἐκκλησίας dogμάτων p. 382. De eadem consulendus Rich. Simon. Tom. I. Bibl. Criticæ Gallica lingua editæ c. 14. p. 186. seq. Gregorium Palamam p. 454. & Acindynum p. 463. Gregorium Cyprium p. 805. & Tom. VI. p. 603. De Gregorio I. ad Leonem Isaurum Græce & Lat. habes ante acta Concilii Nicæni secundi Tom. 3. Binii p. 462. & Tom. VII. Labbei p. 7. & T. IV. Harduin. pag. 1. De Gregorio presb. Cæsareensi & Gregorio presb. qui Nazianzeni vitam scripsit, de Gregorio Prusæo Metropoli, Gregorio Archidiacono & Referendario, de Gregorio Mytilenæo & Episcopo Antiocheno, nec non de Gregorio Basilii Anachoretæ discipulo vide Tom. VI. pag. 775. His adde *Gregorium Decapoliæ* de visione cujusdam Judæi in æde sacra S. Gregorii, apud Bollandum 13. Aprilis, ex editione Romana 1642. Vixit sub Iconoclastis quæ Cangius jubet consulere Menologium Sirleti 20. Novembris.

Grego-

Gregorius Patro, Logotheta Dromi, atque J Ctus inter Græcos uno Harmenopulo minor, judice Nic. Comneno p. 388. qui ejus explicationem Novellarum passim laudat, ut Leonis pag. 400. 402. Alexii Comneni pag. 395. & Mich. Ducæ pag. 371.

Gyrardi acrostichis in Stavratium Sebastum ex Cod. Reg. 2566, citatur à Cangio.

Hagiotheodoretus Monachus & J Ctus, cujus synopsis novellarum laudat Nic. Comnenus p. 393. & scholia ad novellas Leonis p. 372.

Heliconii Sophistæ Byz. χρονικὴν ἐπιτομὴν ab Adamo usque ad Theodosium Magnum Svidæ memoratam servari adhuc MStam in Italia narrat Simlerus.

Alexander Helladius Thessalus, qui nostra ætate verlatus est in Germania, præter *εαχυλογίαν τεχνολογικὴν* sive *specilegium Grammaticum* cum Noribergæ A. 1712. 8. Græce & Latine editum, de quo dixi Volum. VII. pag. 41. vulgavit A. 1714. 8. Latine, & Petro Alexidi magno Russo- rum Tzario atque Imperatori dedicavit librum *de statu præsentis Ecclesiæ Græcæ*, & quare *Græci Græcobarbara editione Novi Testamenti uti recescent*. Cum in hoc libro paullo procacius se jactet, insultetque viris præstantissimis Helladius, responsum ipsi est a Cl. V. Joanne Matthia Gesnero in diss. de eruditione Græcorum qui hodie vivunt, inserta Miscellaneis Lipsiensibus Tomo II. Lipsi. 1716. 8. In illo autem libro Helladii p. 6. seq. memorantur libri quidam Græca lingua vulgari editi Venetiis, *Justinus* Latinus Historicus, *Homerus* versibus politicis cum iconibus, *Æsopi* vita & fabulæ, *Reisoldi* facetiæ, *Spanus* liber plane ut ait impius quem nonnulli in contumeliam S. Chrysostomi, jussu Eudoxiæ Augustæ ab Ethnico quodam concinnatum esse existimarunt. *Syntipas* de quo supra pag. 339. *Scuphi* Corcyrensis Rhetorica, Arithmetica *Blezuni*, tam sagaci, ut ait, condita ingenio, ut omnes quæstiones quas Mathematici methodo algebraica, resolvere solent, simplici quadam arte resolvat. Ait etiam ipem esse factam de *Concordantiis* Græcis V. & N. Testamenti edendis opere triginta annorum Reverendissimi Domini *Sugdoris* Doctoris *Jobannensis*. Pag. 9. narrat in Moldavia impressas Meletii Alex. Patriarchæ Epistolas ad diversas Ecclesias Græcorum, cum Georgii Coressii, Nili & Gabrielis Philadelph. adversus Latinos. In Walachia: *Mercadam* sive de Mercadæ Judæi filiæ & Græci juvenis amoribus, versibus politicis, atque eodem versuum genere historiam *Michaelis* *Bees* Turcarum flagelli. Jo-

annis Comneni itinerarium sancti montis Atho in Macedonia 8. & *Maximi Peloponensis* enchiridion de quinque differentiis Ecclesiarum Orientis & Occidentis, *Gabrielis Severi* & *Simeonis Thessalonicensis* & *Dosithei Hierosol.* & *Barlaami* volumen antea omnibus ignotum quod appellat opus ad historiam Ecclesiasticam illorum temporum percipiendam non solum Græcis sed & Europæis maxime necessarium, idque eundem Dositheum Patriarcham Hierosol. qv circa A. 1706. anno ætatis centesimo octavo ex hac vita discessit, jamjam moribundum imprimi jussisse. Præterea *Sebastii Cymineti* Trapezuntii de immaculata conceptione S. Virginis, in 4. & de Eucharistia in 4. atq; postumum illius Heortologium quod evolvi ipse, excusum Bucuresti A. 1701. 4. in qua Bucurestensi Academia professorem sive διδάσκαλον ille gesserat.

Herennius Modestinus J Ctus de exultatione, cum Antonii Augustini commentario Lugd. 1591. 8. Heidelberg. 1594. 8.

Hierophilus Sophista de alimentis : περὶ τροφῶν κύκλου τῶ ποίοις θηλοὶ χρῆσθαι ἐκάστῳ μηνὶ καὶ ὁποίοις ἀπέχεσθαι. Ex cod. Reg. citat Cangius.

De *S. Hierothei*, Athenarum, ut volunt Episcopi, ex cujus θεολογικῆς συγγραμμάτων & ἐρωτητικῶν ὑμῶν nonnulla profert pseudo Dionysius Areopagita, eumque veluti Magistrum suum laudat, videndus Petrus Halloix S. I. in vitis scriptorum Orientalium Tom. 1. pag. 60 r. seq.

Hierotheus sacellarius in vita Gregorii Palamæ allegatur à Nic. Comneno pag. 74. prænot. mystagog. Idem alibi laudat *Hierotheum Chortophylacem*, & *Hierothei monachi* Collectionem Canonum pag. 188. 241. 262. Ilagoge in Jo. Climaci scalam paradisi MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. IV. p. 191.

De Hierotheo Chymico infra lib. VI.

Hyperbius Chalcedonensis Archiepiscopus ab eodem Comneno laudatus p. 259.

Jacobi Monachi Epistolæ XLIII. ad Irenem Augustam Alexii πρὸς τὴν πανευτυχεσάτην τὴν Σαβαστοκρατορίσαν Εἰρήνην συνεκδημονῆσαν τῷ κυρίῳ καὶ ἁγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ. Citat Cangius ex Codice Regio 2004.

Jeremias Patriarcha CPol. ex Metropoli Sophia in Bulgaria electus Patriarcha CPol. post Theoleptum A. 1520. & Tornobi in Bulgaria A. 1544. defunctus. Vide Crusii TurcoGræciam pag. 153. seq. Tractatus de cognatione, quatenus connubium impedire potest, MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. VIII. pag. 477. seq. Jere-

Jeremias II. ex Metropolitā Larissā, Patriarcha CPol. A. 1572. atqve iterum post Metrophanem restitutum qvi 18. Aug. 1580. (teste Schvveickero in hodoeporico) decessit; atqve tertio A. 1587. Hujus plures exstant Epistolæ ad Martinum Crusium & ad Theologos Tubingenses, e quibus supra p. 511. & Volum. VI. p. 695. seq. 698. 699. 701. seq. dicere me memini. Ecthesin eruditam de moribus Græcorum laudat Nic. Comnenus pag. 406. prænot. mystagog. & ecthesin præceptorum Ecclesiæ p. 139. parænesin ad Germanos de Eucharistia. p. 189. Responsum XIV. ad varia interrogata. p. 150. Synodicum excommunicationis in eos qvi Christianos deferunt Agarenis. p. 284. Prodiit etiam Francofurti ad Oderam sive Viadrum A. 1590. 4. *Jeremiæ* judicium de Calendario novo Gregoriano, ubi junctim Græce exhibentur 1) ἀντι-γραφή ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κυρίως Ἱερεμίας καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας Κυρ. Σιλβέρου. 2) Crusii ad Jeremiam. 3) Jeremiæ responsum ad Possevinum criminationem. 4) Christoph. Pelargi Epistola ad Jeremiam Græce scripta. 5) Jeremiæ responsum postquam jam ab exilio redierat. 6) CPolitanae Ecclesiæ ad Moscoviæ Tzarum, quanto desiderio Pastorem suum exspectaverit. Subscriptiones notatu dignæ: Εὐφροσύνη Μητροπολίτης Σαφρόνιου καὶ εὐχέτης τῆς βασιλείας σκ. ὁ Νικομηδείας Σισίνου ὁ Νικαίας Κύριλλου. Θεσσαλονίκης Μητροφάνης. ὁ Ναυπάκτης καὶ Ἄρτης Μητροφάνης. Κυζίκης Αχιλλίου ὁ περὶ Θεορίας καὶ ξάνθης Φιλήμων. ὁ Πράσης Νεόφυτου. ὁ μέγας ὁικονόμου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἱερεὺς Γεώργιου. ὁ Ἱεραξ ὁ μέγας λογοθέτης τῆς μεγάλης βασιλείας καὶ δέλ. τῆς σῆς βασιλείας. ὁ μέγας σκευλάρις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Σαβαΐανος, κ. δέλ. ὁ μέγας σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ δέλ. τῆς βασιλείας σκ. ὁ μέγας χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ δέλ. τῆς βασιλείας σκ. ὁ μέγας ἐκκλησιαρχὴς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ σκελλίς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ δικαιοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ πρωτονοτάριος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ὁ ῥήτωρ. ὁ πρωταποστολάριος. ὁ μέγας πρωτοπαπᾶς. ὁ νομοφύλαξ. ὁ καυσερσίος. ὁ ξεφερενδάριος. ὁ ἱερομνήμων. ὁ πρωτοπαπᾶς. ὁ ὑπομνήσκων. ὁ ἐπὶ τῶν γονάτων. ὁ ἐπὶ δεήσεων. ὁ ἐπὶ τῶν σεκρέτων. ὁ ὑπομνήματα γράφων. ὁ πρωτοκανονάρχων. ὁ περιμικύριος καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς καὶ ἄρχοντες τῆς Κωνσταντίνης πόλεως καὶ τῆς γαλατῆ. 7) Alia Epistola qua pro Jeremia revocando tota sollicitat Ecclesia. Subscribunt ὁ μέγας ὁικονόμος Γεώργιου ἱερεὺς. & ὁ Ἱεραξ ὁ μέγας λογοθέτης καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοί. 8) Joannis Petri, Voi-

vondæ & Domini Moldo Walachia ad Jeremiam ut ad Patriarchatum redeat. A. 1589. 9) Sigismundi Polonia Regis *ἐξουσία* concessa Patriarchæ Jeremiæ. Notissimum etiam opus Witebergæ A. 1584. fol. editum cui titulus : *Acta & scripta Theologorum Wirtembergensium* (male Witenbergenforum apud Arcudium p. 8. Concordiæ de Sacramentis edit. 1674. 4.) & *Patriarcha CPolitani Jeremia, qua utrique A. 1576. usque ad A. 1581. de Augustana Confessione inter se miserunt, Græce & Latine ab iisdem Theologis edita*, cum præfatione Apologetica adversus Socolovium a) Lindanum b) & Ficklerum. c) 1) Epistolæ binæ ad Jeremiam missæ à D. Jac. Andræ & Martino Crusio. 2) Confessio Augustana Græce versa pag. 51-53. Interpres Paulus Dolsci Melanchthonis discipulus, & eadem versio jam A. 1559. edita Basileæ apud Oporin. & per Demetrium Mysum *, Diaconum CPol. missa ad Josaphatam Patriarcham CPol. quemadmodum & compendium Theologicum Jac. Herbrandi Theologi Wirtemberg. Græce versum à Martino Crusio, quod rogatu Jeremiæ Patriarchæ & Joannis Zigomalæ versum vidit quoque lucem Witeberg. 1582. 4. vide Bibliothecam Rev. Joh. Fabricii Helmstad. Tom. 3. p. 374. Wenceslaus à Budovvitz Epistola ad Day, Chytræum data A. 1579. narrat Augustanam Confessionem Græce impressam Basileæ (cujus exempla complura CPolin attulerat Steph. Gerlachius) oblatam uni ex Principibus Georgianis, qui in linguam suam Ibericam transferri jussit. 3) Jeremiæ responsum primum ad Jac. Andræ & Martinum Crusium A. 1576. p. 54-143. 4) Epistola Lucæ Osiandri, (nomine Jac. Andræ qui in Saxonia versabatur) & Martini Crusii Epistola ad Jeremiam cum responso ad ejus scriptum pag. 144-199. 5) Secundum Jeremiæ scriptum datum A. 1577. pag. 200-260. 6) responsum Tubingenium Eberh. Bidenbachii, Jac. Andræ, Jo. Magiri, Jac. Herbrandi, Theod. Snepfii, Luc. Osiandri & Martini Crusii ad secundum

a) *Stānislavus Socolovius*, Stephanus Polonia Regis Theologus, annotationes ad Jeremiæ Censuram Orientalis Ecclesiæ de præcipuis nostri sæculi hæreticorum dogmatibus, latine redditam edidit Cracov. 1582 fol. recusas Dilingæ 1582. 8. & Colon. 1582. 8. & cum notis marginalibus Francisci Fevardentii Paris. 1584. 8. Deinde ejusdem Socolovii responsio ad investivam Witebergensium Theologorum cum antidoto ultimæ responsionis eorundem ad censuram Patriarchæ de articulis confessionis Augustanæ lucem vidit Augustæ Treuiror. 1586. 8. nec non Jo. Gorscii Crusii sive animadversiones ad Theologos Witenberg. Colon. 1585. 8.

b) *Guil. Lindanus* Episcopus Ruremondanus in Concordia discorde Protestantium.

c) *Jo. Baptista Fickler*, Archiepiscopi Salisburgensis Consiliarius ex Socolovio Germanice quædam secus de actis Wirtembergensium Theologum cum Jeremia Patriarcha scripserat. Atque deinde illis opposuit spongiam adversus Wirtembergenses Protestantes. Ingolstadt, 1585. 8. * Allat. de consensu pag. 1008.

dum Jeremiæ scriptum A. 1577. pag. 261-348. 7) tertium Jeremiæ scriptum datum A. 1578. p. 349-384. cum binis ad Jac. Herbrandum & Martinum Crusium Epistolis pag. 385. 386. Confer Rev. Doct. Christoph. Matthæum Pfaffium, Cancellarium hodie digniss. Tubingensem de Actis scriptisque publicis Ecclesiæ Wirtenbergenſis p. 50. seq. & Jo. Ulrici Pregizeri Sveciam & Wirtembergiam sacram pag. 156. seq. nec non Collectionem novam rariorum librorum Halæ nuper editam pag. 408. seq. Heineccium appendice operis eruditi de Ecclesia Græca. pag. 80. Et Pontificii hominis Georgii Schereri S.I. *neue Zeitungen aus Constantinopel von Jeremia Patriarchen daselbst / was sein / aller Griechischen und Orientalischen Kirchen Urtheil und Meinung sey / von allen Articulen der Augspurgischen Confession*, in Schereri operibus junctim editis Germanice Monachii 1614. fol. Tom. I. pag. 160-168. Denique Jeremiæ Patriarchæ Epistola ad Christophorum Pelargum cum Pelargi ad quam respondet litteris Græce & Latine occurrit in Jo. Christophori Becmanni *analectis de vitis Professorum Academix Francofurt. ad Oderam* five Viadrum fol. A. 1706. pag. 125.

Joannes Abbas S. Anastasiæ, scholiis ad Can. 1. Nicæn. citatur à Nic. Comneno pag. 158.

Joannes Amastridis Episcopus, amicissimus Theodori Studitæ, de cultu sacrarum imaginum, Orat. 2. id. pag. 141. seq.

Joannes Colossensis citatur à Thoma Diplovatiko. id. pag. 190. Oratione II. contra Marcum Ephesium. id. pag. 190. De Andrez Colossensis dialogo contra eundem Marcum dixi p. 436.

Joannis Bptaniata νομικῆς Cretensis *εἰς* centum de metro jambico ad Isidorum Diaconum & tabularium τῶν χωρῶν. MS. in Bibl. Regis Gall.

Joannem Hieromonachum Thessalonicensem in expositione officii Orthodoxiæ laudat Nic. Comnenus pag. 227.

Joannis Janopuli chartularii (qui ante Harmenopulum scripsit) responsum XII. ad Catholicos Iberiæ, id. pag. 24. Explicationem Canonum pœnitentialium S. Gregorii Thavmaturgi p. 400. Suggestionem ad D. Patriarcham de testimonio Clericorum, pag. 386.

Joannes Lascares Rhyndacenus, vir jure Græco consultissimus qui in Italia sæculo XVI. scripsit, in defensione rituum Græcorum ad Cardinalem Aragonium citatur ab eodem Comneno pag. 199. 240. 291. 301. 317. De dignitate Sacerdotum ad eundem Cardinalem pag. 278. De ordinatione Græcorum pag. 241. de Græcorum honoribus pag. 156. de

de sacramentis Græcorum pag. 178. de sacramento Eucharistiæ p. 162. De jure Græco & Latino pag. 220. Collectaneis sive excerptis Juris Græci pag. 320. (ubi Tipucito pleræque debere annotat) & 322. 410. In Nili synopsis Canonum pag. 138. explanatione Canonum Apostolicorum pag. 253. notis ad Synodales sententias pag. 251. explanatione regularum Nicephori CPol. pag. 139. 210. 273. expositione liturgiæ ad diptycha pag. 55. notis ad prochiron Harmenopuli pag. 282. De LXX. Interpretibus pag. 199. Epistola Critica de moria Erasmi, id. pag. 195. prænot. mystagog.

Joannis Logothetæ synopsis juris sacri laudat idem p. 210.

Joannis Monachi, discipuli S. Basilii & filii obedientiæ nuncupati Canonarium sive pœnitentiale memorat Allatius p. 1307. de Consensu. Vide quæ de hoc supra p. 165. 166. Nescio sitne ab hoc diversus Joannes Monachus cujus epitome legum allegatur à Nic. Comnen. p. 282. & consideratio Canonum p. 410. Ecthesis Canonum Trullanorum pag. 210.

Joannes Nathanaël Presbyter & magnus Oeconomus Cretæ sub extremum sæculi XVI. Græce scripsit responsa ad quæsitæ Gasparis Viviani, Urbinatis, Anagninæ præsulis, quæ allegantur ab Arcudio lib. 2. de sacramentis c. 12. & p. 446. 449. 466. & Allatio de consensu p. 1260.

Joannes Pediasimus, sive æquanimus à planitie πεδιάς, idem etiam *Joannes Galenus* à γαληνότης sive serenitate mentis appellatus, Sæculo XIV. primæ Justinianæ & totius Bulgariae chartophylax, ὑπάτης φιλοσόφων & Diaconus. Vide Lambecium VII. p. 55. 187. 232. & 234. Scripsit in Hesiodum scholia de quibus dixi lib. 2. c. 8. §. 13. & 16. De Ejus scholiis ad Theocriti syringem, lib. 3. c. 17. §. 3. Ejus γεωμετρία καὶ σύνοψις περὶ μετρήσεως καὶ μερισμῶ γῆς (ex Herone) & Duodecim labores Herculis, & allegoria anagogica in quatuor primos versus libri quarti Iliados & brevis diff. de triplici ratione allegoriæ fabularum poeticarum, Physica, Ethica & Theologica, MS. in Bibl. Cæsarea. Ejusdem πόθος sive jambos de muliere mala & bona Græce & Latine vulgavit Holstenius cum Demophili & Democratis sententiis Rom. 1638. 12. & Tho. Galeus in opusculis Mythologicis, Ethicis & Physicis, Cantabrig. 1671. 8. Sed in editione eorundem opusculorum Amst. 1688. 8. desiderantur. Scholia in Cleomedem adhuc inedita, in variis occurrunt Bibliothecis, quemadmodum & liber de nuptiis, Gesnero teste in Bibl. Vaticana, & de cubo duplicando atque in priora Aristotelis analytica. Vide Montfauconi Bibl. Coislin. pag. 444. seq.

Joan-

Joannes Peganius in notis ad Theodorum Prodromum (illum qui Canones ecclesiasticos illustravit) citatur à Nic. Comneno pag. 398. prænot. mystagog.

Johannes Phobenus (al. Probenus) Jctus scripsit scholia ad *Novelas Imperatorum Constantini & Leonis*. id. p. 394.

Joannes Phurnes præcipuus in Ganò monte Monachus & Abbas Theologus, inter Latinorum adversarios memoratur à Joanne Vecco T. 2. Græciæ Orthodoxæ Allatii p. 8. Idem hic argumenta quædam illius oppugnanda sibi sumit Tom. 1. pag. 179. seq. Epistolam de ritibus immutatis in sacra Communione citat Allatius de consensu pag. 1232. & 1141. ubi dubitat an Phurnes sit auctor. Integram apponit pag. 1153. Græce & Latine. Ejusdem Orationem quartam de Spiritu S. citat Nic. Comnenus pag. 356. Quæstiones liturgicas ad diptycha pag. 24. Epistola ad Gregorium Antigonitam Monachum, MS. in Bibl. Cæsarea.

*Joannes Metropoli*ta Russiæ in Epistola ad Clementem (VIII. qui ab A. 1592. ad 1605. Papatum tenuit) citatur ab Allatio de consensu pag. 474.

Joannis Proteclici, *Joannis Protosyncelli*, *Joannis Studitarum Canobio propositi*, *Joannis Scylitza* junioris à Thracensio historiarum scriptore (de quo Vol. VI. p. 386.) diversi qui à Nic. Comneno inter Græcos scriptores laudantur, nullas lucubrationes vidi, uti nec *Joannis Stauracii* scholia ad Canones Synodorum, quæ laudat pag. 398.

Joannes Claudiæ Metropolitani de azymis & suffocatis, inter editos scriptores Græcos memoratus à Cangio, Nicolai Hydruntini scriptor & auctor nugæ, si Allatio p. 871. de Consensu credimus.

Joannes Caryophilus Logotheta magnæ Ecclesiæ, ob scripta Calvinii dogmatibus similia CPoli sententia synodica Callinici Patriarchæ CPol. damnatus A. 1691. quam Dositheus Hierosolymitanus excudi Græce curavit Jassii A. 1694. Latine vulgavit Nic. Comnenus Papadopoli responsione ad Jo. Hockstonum, Venet. 1703. denique Græce ac Latine Clariss. Renaudotus ad calcem homiliæ Gennadii pag. 189. 195. Paris. 1709. 4.

De *Joanne Aëuario Medico*, infra libro VI.

Joannis Caloide Canon Paschalis A. 1429. compositus ab A. 1430. ad 1492. MS. in Bibl. Cæsarea, vide Lambecium VII. p. 244. seq.

De *Joanne Canabuzio* cujus libri 3. cap. 32. §. 4. feci mentionem, confer Petri Morini Opuscula pag. 406. 407. 408.

U u u

JOAN-

Joannis de Capistrano Ord. fratrum minorum A. 1456. defuncti explicatio Græca oraculi de fatis CPoleos, MSta in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium VI. pag. 167.

Joannes Cubidius & Joannes Cucuzela, supra p. 499.

Joannes Italus Mich. Pselli discipulus, ὑπατ^ς Philosophorum, cujus responsa ad quæstiones XCIII. Mich. Ducæ ejusque fratris Andronici, nec non dialecticæ & Rhetoricæ synopsis & expositio in lib. II. III. & IV. Topicorum Aristotelis MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium VII. pag. 148. & 257.

Joannes Eugenicus, Nomophylax, Marci Ephesii frater, in antirrhethico adversus Synodum Florentinam MS. in Bibl. Bavar. Loca ex illo affert Allatius de purgatorio pag. 61. 140. 220. 241.

Joannis Gazensis liber περὶ ἀρχαιολογίας laudatur à Cangio ad Zonaram p. 16. De illius ἐκφράσει tabellæ universi, dixi Volum. VII. pag. 689.

Joannem Colobum de vita S. Paisii Ægyptii citat idem Cangius in glossar. Græco è Cod. Reg. 2458.

Joannes Chameta Chartophylax Chii & Archimandrita magnæ Ecclesiæ, infra pag. 676.

Joannes Episcopus Prisdryanorum πριδρυανῶν, cujus περὶ ἔρων διάγινωσις καὶ πραγματεία ἀρίστη in Codice Reg. Paris. 3497. diversus à Joanne Actuário qui itidem de urinis scripsit & à Joanne Archiatro cujus jatrofophium in Cod. Reg. Paris. 2147. 3175. & in Cod. * 126. λόγ^{ος} καὶ ποίημα πάντων τῶν παθῶν καὶ τῶν ἀδύλων τὰς θεραπείας πρὸς ἐν ἑκάστων τὴν τάξιν.

Joannis Eugenici à superius memorato diversi & antiquioris, Rhetoris & Diaconi CPol. vita Josephi Hymnographi A. 883. denati Græce è MS. Vaticano & Siculo ad calcem Act. Sanctorum Tom. 1. Aprilis p. XXXIV. & Latine interprete Augustino Florito S. I. p. 269—276. Incipit: καὶ ἅπας μὲν βί^{ος} τῶν ἐναρέτων. Ejusdem in S. Jacobum, Persam thavmaturgum & Martyrem MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. V. pag. 275. Incipit: Ἔπειτα πεπονηκὸς μὲν ἕως καὶ κάμνων.

Joannes Nomophylax ad quem scripsit Simon Cretensis circa A. 1350. suprap. 329.

Joannis Diaconi CPol. τίς ὁ σκοπὸς τῷ Θεῷ τῆς πρώτης τῆ ἀνθρώπου πλάσεως καὶ τῆς δευτέρας ἀναπλάσεως διὰ τῆ υἱ^{οῦ} τῆ Θε^{οῦ}. Citat Allatius de Psellis cap. XXX.

Joannis

Joannis Πικατόρη (Peccatoris) Rithymnensis (in Creta) poëma græcobarbarum de inferno MS. in Bibl. Cæsarea. Lambec. V. p. 263. Incipit : ὡς περικαμένῳ μεχολὴν διατὶ πολλ' ἐγρύπνεν.

Joannes Chila metropolita Ephesius ad Imperatorem Andronicum Palæologum seniore scripsit de processione Spiritus S. ex quo locum affert Allatius de consensu II. pag. 513.

Joannes Saita Cydoniates Cretensis cujus de sacramento & azymo MS. Bibl. Bodlejan. Cod. 720. n. 7. & dialogi duo contra Judæos, opus eximium MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium V. p. 257. Ab hoc longe diversus est *Joannes Baptista* ex Judæis, qui Latine contra Judæos scripsit librum in tres partes tributum editumq; Argentorat. 1500. 4. quod propter Lambecium noto, hac de re addubitantem.

Joannes, Hierosolymitanus patriarcha Photianis temporibus junior, cujus disputatio sive λόγος διαλεκτικὸς cum Philosopho Latino de azymis MS. in eadem Bibl. Lambec. III. pag. 65. Incipit : τὸν πολὺ πένθος τὸ παράπαν μὴ χαίρειν τῷ πόντῳ τῇ βροτῇ, ἐχθρὰ δ' ἡγῆσαι τὰ κῆ. Allatius qui ex hac profert quædam pag. 74. & 97. contra Hottinger. idem pag 526. testatur legisse se alium ejusdem de processione Spiritus S. cujus principium : γέγονεν ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν ὑπατίαν Φλαβίου Θεοδοσίου. & colloquium item cum Latino de azymis, quod incipit ab interrogatione Latini, παρὰ τοῖς παρ' ὑμῶν Ἐυαγγελίοις ὃ ἐλάβεν ὁ Χριστὸς εἰς Θυσίαν τῇ πάσχα. Et alia quoque adversus Latinos scripsisse ipse testatur disp. de azymis : μετὰ γὰρ τὰς ἄλλας καὶ τὰς πρὸς ἑκάστους λόγους, ἃς συνετάξαμεν ἄνωθεν, ἃ πολλὰ παρῆλθον ἡμέρας.

Joannes Hagiorolita scripsit laudationem Macarii Ægyptii. Incipit : μικρὸν Μακάριον διέφυγε ὁ Αἰγύπτῳ. Citat Allatius p. 734. libri de purgatorio.

Joannis Nicomediensis presbyteri ut ajunt circa A. 324. Acta S. Basilei post Lipomannnum & Surium dedit Latine ex Sirleri versione Henschenius in Actis Sanctor. 26. April. Tom. 3. pag. 417. & Græce ex MS. Cryptæ ferratæ, hodie Vaticano, in appendice p. L.

Joannes Neretenus cujus manu scripta A. 1136. Græce quædam Georgii Coreyrensis opuscula memorat Allatius de consensu p. 664.

Joannes Malaxus, in libro Gallico Morlierii, cui titulus Essais de littérature pour la connoissance des livres, Hagæ 1703. 12. Tom. 1. pag. 115. traditur Græce scripsisse historiam Patriarcharum CPolitanorum, quam Labbeus corpori Historiæ Byz. inseruerit. Sed historiam

illam manu sua descripsit, non ipse composuit *Emanuel* (non Joannes) *Malaxus*, defunctus A. 1580. De illa dixi Volum. VI. pag. 664. Nusquam autem in corpore Byzantino Labbei exstat, sed in Martini Crusii Turco Græcia, in cujus libro secundo occurrit Græce & Latine pag. 106-184. digna lectu, licet Græcis, quorum contentiones & vitia narrat, parum honorifica.

Joannes Irenicus propter errores scriptis sparfos cum Joanne Corcyrensi, Demetrio Lampeno & Constantino Bulgariæ condemnatus in Synodo CPol. A. 1166. de qua Allatius II. 12. de consensu §. 4. pag. 689.

Joannicius Cassandrenus Archiepiscopus in meditationibus ad Joannem Athenicum de legibus Cæsarum, citatur à Nic. Comneno pag. 182. prænot. mystagog.

Joannicius Cretensem laudat idem pag. 191. è Thoma Diplovatio.

Joannicius Cartanus Hieromonachus & Protosyncellus Cercyrorum circa A. 1540. de cujus libro qui *ἄνθος* sive *Florilegium* inscribitur dixi Volum. VI. pag. 695. citat Allatius infra pag. 633. & 229. seq. symmiēt. & sermones ejus (cum Damasceno Studita editos Venet. 1628.) pag. 1342. & 1346. de consensu, & expositionem divini officii pag. 1310. 1340.

Jobus Jasites Hieromonachus, quem in tomo adversus Latinos componendo jovit Georgius Pachymeres, ut ipse narrat libro quinto Histor. Factum hoc cum Imperator esset Michael Palæologus, & Patriarcha CPol. Josephus Galefiota circa A. 1270. Tomus ille sive apologia jussu Josephi, cujus discipulum Jobus se vocat, scripta lucem necdum vidit quod sciam, MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium V. p. 227. seq. Allatium de consensu pag. 781. Incipit: *ᾠκίσσε, θεός ἐπ' ἐ, θεοκυβέρε, ἡγε, θεοδέξασε, ἄγιε Δέσποτά μου καὶ Βασιλεῦ.*

Jobi antiqui Monachi, cognomento peccatoris, liber de septem sacramentis ad Phocaenses, τῶν ἐπὶ τὰ μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας ἐξηγηματικὴ θεωρία καὶ διασάφησις πρὸς Φωκαῖς frequenter citatur ab Arcudio in Concordia de sacramentis p. 6. 14. 47. 77. 121. 122. 446. 448. 449. 476. 479. 498. Allatio de consensu p. 1260. & Cangio in glossar. qui inter editos scriptores memorat. Nescio an idem Jobus Monachus cujus Scholia ad canones Cæsarienses allegat Nic. Comnenus pag. 398. Alius Jobius Monachus quem Jovium malit appellari Valesius p. 39. ad Eusebium, de eo dixi Volum. IX. p. 474. seq. ad Photii Cod. CCXXII.

Josephus

Iosephus Bryennius Monachus CPolitanus eloquentissimus sua ætate (circa A. 1400) Concionator in Græcia, *Oratione XXXVIII. de fide & Spiritu S.* citatur à Nic. Comneno p. 206. *Orationum XVIII. de S. Trinitate* initia videri possunt apud Allatium de consensu pag. 863. seq. Vide & p. 494. 515. 560. 609. 757. 769. & de Synodo Photiana p. 164. seq. & contra Hottinger. p. 315. 318. *Ex Orationibus duabus de futuro judicio & sempiterna beatitudine* idem de libris Eccles. Græcor. p. 136. 143. 237. seq. 311. 339. seq. & lib. de purgatorio p. 79. 141. 231. 713. *Ex gratiarum actione in S. Virginem*, de consensu p. 529. *Orationem XI. quæ est contra Judæos* laudat Nic. Comnenus p. 106. *Orationem de transfiguratione Domini* Allatius de consensu p. 837. *Orationem de Domini crucifixione* id. de libris Eccles. Gr. p. 311. Extant & inediti ejus dialogi de processione Spiritus S. Disp. de orthodoxa Ecclesia, & de divina operatione & de lumine in monte Thabor, ut homilias duas præteream in annunciationem B. Virginis, aliamque in Deiparam, itemque Orationem in illud, *habat juxta Crucem.*

Irenæus Ducanæ, Imp. Alexii Comneni conjugis typicum Monasterii Deiparæ τῆς κεχαριστωμένης MS. in Cod. Regio Paris. 2630. citat Cangius in glossario Græco.

Ifidorus Logothetam Dromi, Jctum in novellas Alexandri Comneni laudat Nic. Comnenus p. 403. in librum XVIII. Basilicon id. p. 372.

Justinus Decadion in eccllesi Canonum S. Basilii, Epistola ad Amphilochem comprehensorum id. p. 400.

Justini Siculi Episcopi Epistola ad Petrum Fullonem circa A. C. 484. scripta legitur Græce & Latine in Conciliis Labbei T. IV. p. 1103. & Harduini T. 2. p. 840. Huic Justino H. Dodvrellus tribuebat responsiones ad Orthodoxos, quæ inter Justini Martyris Opera leguntur: Sed eas Diodoro Tarsensi vindicare mavult vir eruditissimus M. V. la Crose.

Juvenalis Hierosolymitani, qui Conciliis Ephesino & Chalcedonensi interfuit, nihil exstat præter *Epistolam Synodicam ad Presbyteros*, Latine T. IV. Concil. Labbei p. 889. & T. II. Harduin. p. 689. Incipit: *Cum summus & primus Apostolorum Petrus.* Nicephori XIV. 14. de Juvenali narrationi, qua assumptionem B. Virginis, & Areopagitica quidam conati sunt tueri, fidem detrahit Edmundus Albertinus libro de sacramento Eucharistiæ pag. 262.

Angelus Lascaris Rhyndacenus, cui parentis sui Jani Lascaris Epigrammata Græca & Latina dicavit Jacobus Tufanus.

Constantinus Lascaris, de quo dixi Volum. VII. pag. 39.

Joannes sive *Janas*, Gesnero *Andreas Johannes Lascaris* Rhyndacenus de quo supra p. 519. seq. Ejus librum de veris Græcarum literarum formis & causis apud antiquos memoravi Vol. VII. p. 40. Latina versio Polybii de castrametatione, & Epigrammata Græca atque Latina prodierunt Basil. 1537. 8.

Theodorus Lascaris Imp. ab A. 1205. ad 1222. de cujus scriptis dixi Volum. IX. pag. 197.

Theodorus Duca Lascaris, junior, Imp. ab A. 1255. 1259. cujus libri primus & tertius usque ad septimum de *Theologia Christiana* MSti Græce in Bibl. Bodlej. Codice Barocc. 97. *Oſto Theologicas Orationes* Allatius p. 720. de Consensu memorat, idem fortasse opus denotans, in quibus ait eum tractare de Uno & Deitate, unum esse tria, de divinis nominibus, de sanctissima Triade, de incarnatione Christi, & in duabus postremis integris de processione Spiritus S. contra Latinos, Ex tractatu prolixo de processione Spiritus S. adversus Latinos exordium publicavit præstantiss. Caveus in Hist. literaria script. Ecclesi. ad A. 1255. *Canon* sive *salutatio* Odis novem & tropariis ac *ᾠχηροῖς* ad sanctiss. *Deiparam* ex versione Ludovici Maraccii Latine apud Theoph. Raynaudum T. VII. Opp. p. 368-370. Græce legitur sub finem Paracletici, Vide Cangium in *παρὰκλητική*, ubi etiam libros VI. hujus Theodori Philosophicos de *communicatione naturali* memorat, interprete Claudio Auberio latine editos Basileæ A. 1571. qvi Græce habentur in Cod. Regio Paris. 9568. Vide etiam Cangii notas ad Zonaram p. 147. & Labbeum p. 96. Bibl. novæ MSS. qvi testatur in Bibl. Regis Christianissimi exstare etiam hujus Lascaris de *virtute*, de *jejunio*, *Ethicorum Epitomen*, *Sapientia Encomium*, *Orationem in S. Euthymium* aliamq; in SS. *Ana gyros* Cosmam & Damianum.

Lazarus Monachus Sinaita libro de variis delictis & eorum poena citatur à Nic. Comnenop. 182. & tractatus ejusdem de legibus p. 157.

Lazarus Lemnius, S. Niconis discipulus in explicatione hymnorum, id. p. 142.

Leo Acridenus * Bulgariæ Episcopus quo nullus aut furiosior aut petulantior contra Latinos scripsit judice Nic. Comnenop. 185. ubi citat ejus de processione Spir. S. quod ex solo Patre procedat, & librum r.

COR-

* Confer Volum. VI. pag. 381.

contra azymorum usum in S. Eucharistia. id. p. 188. Trium ejus Epistolarum de azymis mentio in Beveregii Codice Canonum T. 2. in Alexii Aristeni synopsis Epistolarum Canoniarum, ubi ex prima locus affertur, Dd. 3. b. Ex Epistola prima & tertia etiam Allatius de Consensu p. 1163, 1167. Epistola ad Joannem Tranensem in Apulia Episcopum acerrima, quam A. 1053, adversus Latinos scripsit, extat ex Humberti Legati versione Latine apud Baronium ad illum annum n. 23. seq. cum Leonis IX. Papæ Epistola, Cerularii & hujus Leonis inauditis ut ait præsumtionibus opposita, quæ extat etiam in Tomis Concilior. Tom. IX. Labbei pag. 949. & Tom. VI. Harduin. pag 927.

Leo Acrotatus inter scriptores Græcos à Nic. Comneno laudatus.

Leo Ægyptius Clementi Alex. & aliis præcis scriptoribus laudatus de quo Volum. VI. pag. 380. & Wilhelmus Worthus in notis ad Tatianum pag. 96.

Leo Βιζύης Episcopus tempore Alexii Comneni. Vide celeberr. Montfaucon Bibl. Coislinian. pag. 104.

Leo Chalcedonensis Metropolitæ, ejusdem Alexii Comneni tempore, cujus Synodicum de cultu imaginum Græce & Latine editum ab laudato Montfaucone pag. 103--110.

Leo Garidas (al. *Laridas* sive *Zaridas*) Jctus de quo supra pag. 514.

Leo Grammaticus de quo inter scriptores Hist. Byzantinæ dixi Volum. VI. pag. 380. Nescio idemne cum Leone Grammatico qui Calabria Archiepiscopus fuit, cujus Epistolam Canonicam de uxore ante ordinationem ducenda, Græce & Latine exhibet Cotelerius Tom. 3. monument pag. 464. Fuit & Leo Siculus Grammaticus cujus laudationem Nectarii CPol. allegat Allatius contra Hottinger. p. 386. & Leo Vestarches & Grammaticus temporibus Alexii Comneni, Bibl. Coislin. pag. 104.

Leo Magentinus ex Mönacho Metropolitæ Mytilenæus, de cujus scriptis dixi nonnulla Vol. VI. pag. 383. nunc ex Nic. Comneno pag 143. prænotionum mystagog addere juvat eum floruisse circa annum 1300. ac deinceps, præceptoremque fuisse Constantini Harmenopuli, A. 1380. vel 1383. anno ætatis 63. defuncti. Hunc idem Comnenus pag. 8. Photianum licet, elegantissimæ virum sapientiæ appellat, citatque ejus *Commentarios in Aristotelis Topicorum libros 8* & *Porphirii quinque voces* pag.

227. in *Categorias* ibid. In *Sophisticos elenchos* MS. in Bibl. Coisliniana p. 225. in *librum Philosophi de generatione & corruptione* ab eodem Comneno allegatur pag. 387. in *Nicomachea* pag. 281. in *libros de anima* pag. 253. 254. *commentarius brevis in Politica Aristotelis* pag. 235. *Liber de moribus gentium* pag. 287. *De moribus Asiaticis liber I.* pag. 214. *De arcana Philosophia c. XXXIX.* pag. 226. *Liber II. de veteribus Philosophis* pag. 213. *Explicatio Canonum penitentialium Petri Alexandrini* pag. 220. & *Gregorii Thaumaturgi* pag. 233. Ejusdem Leonis libellum *de neglectis Canonum praeceptis* laudat & hortatu Vasionensis Episcopi Soarii Latinum fecisse se & innumeris locis ut licuit emendasse se testatur p. 8.

Leonis Monachi, qui Leone Isauro imperitante vixit, *Orationem de martyribus* idem laudat p. 141.

Leonis Numodote eccliesin Canonum id. 220. 310. *Scholia ad Balsamonem* p. 325. & *Orationem de S. Tarasio* pag. 319.

Leonis Philosophi & Medici synopseon Jatricæ seu Medicinæ libri VII. Græce MS. in Bibl. Regis Christianissimi. Citat Cangius in glossar.

Leo Philosophus aliis Theophilus de *Regno & Principibus liber Astrologiæ judiciaræ.* Citat idem Cangius ex Codice Reg. & Colbert. De *Leonis Sapientis Imp. scriptis & aliorum Leonum dixi Vol. VI.* pag. 363. seq.

Leo Rhyndacenus.

Leonis Sebasteni, Monachi Jcti, *Canonum interpretis Balsamone junioris eccliesis Canonum* citatur à Nic. Comneno p. 143. 216. 219. 249. 278. & *Compendium Legum* p. 250.

Leonis Stripiota, qui Patriarcha CPol. fuit ab A. 1134. ad 1143. decreta laudantur ab eodem Comneno p. 145. 283. 317. 340.

Leonis metropolitæ Synnadenis quædam habentur Græce MSta in Bibl. Coisliniana pag. 82. quorum init. ζωὴ καὶ θάνατος ὡς ἡμεῖς καὶ νῦν.

Leo Xanthopulus in explicatione *Canonum Nicænorum* allegatur à Nic. Comneno pag. 195.

Leonardus Aretini πολιτεία Φλωρεντίνων descriptio Reip. Florentina quam libro tertio symmicton edere voluit Allatius, adhuc inedita extat Upsaliæ in Bibl. publica ex dono illustri Viri Jo. Gabrielis Sparvenfeldii. Citat etiam Cangius in glossariò Græco ex Codice Regio 3049.

Manuel

Manuel Malaxus ex Nauplio Peloponnesi, vergente sæculo XVI, vixit, cujus manu descriptam *Patriarcharum CPol.* post captam à Turcis urbem *historiam* edidit Crusius libro secundo Turco Græciæ ut dixi Volum. VI. pag. 694. Ejus *memorias rerum Peloponnesiacarum* citat Nicolaus Comnenus pag. 387. *Chronicon* ineditum Cangius ex Codicibus Colbertinis hoc titulo: Βιβλίον χρονογραφικὸν περιέχον ὡς ἐν συντόμῳ τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως καὶ τῆς βασιλείας τῆς Σουλτὰν Μωράτη, συλλεχθὲν καὶ διορθωθὲν παρὰ τῆς λογιωτάτης κυρῆς, Μαννῆλ τῆς Μαλαξῆς. *Canonarium* sive *liber pœnitentialis* A. 1572. scriptus Thebis citatur ab Allatio p. 1307. seq. de consensu. *Nomocanon* ab eodem, de Georgiis infra pag. 659. & à Nic. Comneno pag. 61. 188. 192. 220. &c. qvi diligentissimum Photianum vocat pag. 403. & *libellum de vitiis Ecclesiasticorum* in calce *Nomocanonis* subjunctum p. 320. testatur. Idem *scholia ad Canones pœnitentiales Basilii* laudat pag. 206.

Manuelis Christonymi μονῳδία ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ αἰλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως, *lamentatio super insperata expugnatione CPoleos.* MS. Upsaliæ inter libros Academici dono datos ab illustri Sparvenfeldio.

Manuelis Holoboli, magni Rhetoris, sive Rhetoris Rhetorum, versus Politicos in Michaëlem Palæologum citat Cangius in glossario. Ejus Apologiam ad erotemata Francisci Ord. Prædicatorum Monachi, sed extrema parte mutilam Græce & Latine vulgavit Steph. le Moyné, T. 1. Var. sacrorum pag. 268—293. Lugd. Bat. 1685. & 1694. 4. Confer supra in Emanuele.

MARCUS Eugenicus, Joannis Eugenicæ, de quo supra p. 522. frater, *Ephesi* Metropolitæ, Latinorum in Concilio cui non subscripsit Florentino A. 1439. atqve deinceps ad obitum usque adversarius acerrimus, unionisqve quam cum illis componere Joannes Palæologus Imp. instituebat, magna remora: novus ideo Photius dictus Horatio Justiniano in Actis Concilii Flor. Idem A. 1447. mortis vicinus Georgio Scholario tuenda Græcæ Ecclesiæ dogmata & unionem fugiendam, gravissimis verbis commendavit: Georgius etiam Deo Angelis & hominibus in testimonium advocatis hoc se observaturum sancte juravit, observavitqve deinde diligentissime, & Marcum Doctorem suum defunctum pro funere laudavit. Vide supra pag. 375. & 349. seq. Scripta ejus oppugnarunt Græci Λαλινόφρονες Josephus Methonenis, Gregorius Hieromonachus Protosyncellus, Bessario & qvi Latine scripsit Andreas Colossensis, Ejus scripta hæc mihi innotuere:

XXX

Epistola

1. *Epistola ad Joannem Palaeologum Incip.* δῶρόν τοι τῆτο μικρόν. Citatur ab Allatio de Synodo VIII. pag. 544.

2. *Orationes duae de purgatorio*, Ferrariae scriptae & adhuc ineditae. Vide Allatum de purgatorio pag. 241. & Rich. Simonem Tom. IV. Bibl. Criticae pag. 24. Infra, num. 16.

3. *Responsiones ad quaestiones Cardinalium*. MS. in Codice Regio Parisiensi, 250.

4. *Solutio duarum quaestionum παρὰ τῷ βασιλεῶς ab Imperatore (Joanne Palaeologo) propositarum*. In Codice Reg. 2016, teste Labbeo pag. 88. Bibl. novae MSS.

5. *Epistola Encyclica ad omnes Christianos* de Synodo Florentina non suscipienda, quae cum Josephi Methonensis responsione legitur post Acta Concilii Flor. Tom. XIII, Labbei pag. 677. & Tom. IX. Harduin. pag. 549. Incipit: ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιταγὴν καὶ τὴν χρείαν. Graece & Latine cum versione Jo. Matthaei Caryophili.

6. *Epistola Encyclica ad omnes ubique terrarum degentes*, de eodem argumento, quae cum responsione Gregorii Protosyncelli exstat Tom. XIII. Concil. Labbei pag. 740. & Tom. IX. Harduin. pag. 601. Incipit: οἱ τὴν κακὴν ἡμᾶς ἀχμαλωσίαν ἀχμαλωτεύσαντες. Graece & Latine cum versione Caryophyli.

7. *Capita syllogistica contra Latinos de Processione Spiritus S. κεφάλαια συλλογιστικά*, quae usque ad caput XVII. Gregorius Protosyncellus, caetera Bessario consultavit. Incipit ἐρώμεθα τὰς λατίνους. De eodem argumento alia Marci Ephesii capita syllogistica memorat Lambecius VII. pag. 111. Τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ Πατρὸς. Aliud item scriptum V. pag. 227. Incip. κοινὴ τίς ἐστὶν ὡς ἀληθῶς. Adde eundem V. p. 256.

8. *Apologia de fuga sua*. Citatur à Nic. Comneno pag. 325. praenotionum mystagog.

9. *Contra encyclicam Bessarionis* id. pag. 172.

10. *Epistola ad Gregorium Scholarium* quae eum reprehendit quod ad Latinos deflexerit. Vide infra p. 778. seq.

11. *Epistola ad Georgium Presbyterum (Scholarium) contra ritus & Sacrificia Romana Ecclesiae*. Incipit: τὴν γραφὴν σε δεξάμεθα. Hanc oppugnavit Andreas Colossensis in dialogo ad cives Methonenses, teste Allatio p. 162. contra Creightonum & de consensu p. 935.

12. *Antirrheticum contra Andream Colossensem*. Citatur à Nic. Comneno pag. 42. 356. 420.

13. Ὅτι ἐ μόνον ἀπὸ Φωνῆς τῶν δεσποτικῶν ρημάτων ἀγιάζονται τὰ θεῖα δῶρα, quod divinatorum Donorum consecratio non solum fit verbis Dominicis, sed etiam à Spiritu S. per preces & benedictionem Sacerdotis. Incipit: ἡμεῖς ἐκ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων. Græce ad calcem liturgiarum S. Jacobi, Basilii & Chrysostomi pag. 138—144. Paris. 1560. fol. & Latine in Liturgicis Claudii de Scinctes, Antvverp. 1562. 8. pag. 82.

14. *Expositio τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας* edita Græce ad calcem operum Simeonis Thessalonicensis, Jassii in Moldavia 1683. fol.

15. *Paraphrasis in Pentecostarium.* Allat. pag. 280. de libris Eccles. Græcorum.

16. *Responsio duplex ad Latinos de purgatorio.* MS. in Bibl. Cæsarea. Incip. ἐπειδὴ μετὰ ἀγάπης. Et ἐπειδὴ σαφέστερον ἡμᾶς ἀπαρτῆτε. Lambec. VII. pag. 110. seq. Supra num. 2. Etiam libellus de purgatorio editus sub Nili nomine, Marco nostro à quibusdam vindicatur.

17. *Professio fidei* in Concilio Florentino pridem scripta sed demum paullo ante obitum edita, Incipit: Ἐγὼ τῇ τῷ Θεῷ χάριτι δόγμασιν ἐντροφεῖς εὐσεβέσιν. Oppugnavit Gregorius protosyncellus. Vide Allatium de consensu pag. 934. 935. & 280. 285. 309.

18. *Ecphrasis animam agentis.* Citat Allatius de Synodo octava pag. 544.

19. *Ultima verba ad Gennadium Scholarium.* Vide supra pag. 349. seq. Meminit Gennadius ipse supra p. 364.

20. *Quæstiones Theologicae* MSta in Bibl. Cæsarea Incip. ἡ τῷ τῷ προσηγόρευα δύο ταῦτα σημαίνει. Lambec. VII. p. 111.

21. *Capita LXVIII. contra baresem Acindynistarum* MSta in Bibl. Cæsarea. Incip. Κεφ. α. ἐν ταυτὸν ἐπὶ Θεῷ ὑσία καὶ ἐνέργεια. Lambec. V. pag. 226.

22. *Canones octo in S. Virginem Deiparam* MS. in Bibl. Cæsarea. Incip. δεχόμενοι σήμερον τῷ τελευταίῳ. Lambec. V. pag. 284.

23. *Sermo in S. Elia festo in Officio legendus*, Incip. Ἐδεῖ μὲν ἀληθῶς ἡμῶν ἐξαναδοξάμεν τῷ λόγῳ συνεπαρθεῖν. Citat Gregorius protosyncellus apologia contra Marcum Ephes. Tom. XIII. Concil. Labbei p. 802. & rogantibus Cretæ incolis scriptum ab eo testatur.

24. *De hominis imbecillitate tractatus.* MS. in Bibl. Augustana.

25. *In Oratlonem Dominicam* MS. in Bibl. Cæsarea, teste Nesselio.

Marcus Gazensis circa A. 440. Vide Volum. IX. pag. 138.

Marci Hydruntini Episcopi, qui circa A. 750. vixit, Hymnus brevis acrostichus in magnum Sabbatum è Græco versus Latine exstat in Bibliothecis Patrum.

X x x 2

Marcus

Marci Lima S. I. Sylloge diversorum miraculorum vernaculo Græcorum sermone, citatur à Nic. Comneno pag. 243.

Marcus Monachus de mysteriis Ecclesiæ id. p. 398. *Marci* Hieromonachi declaratio dubiorum in Typico occurrentium divisa in capita XCV. exstat in Typico Græcorum Venet. 1643. fol. Vita Gregorii Agrigentini scripta à Marco Monacho & hegumeno S. Sabæ. Vide Volum. IX. pag. 81.

Marianni Monachi & archimandritæ monasterii B. Dalmatii libellus in Synodo CPol. sub Mena A. 536. ad Justinianum Imp. Tom. 2. Concilior. Harduin. p. 1193.

Mattheus Ματῆ Cyprius, Archi Diaconus CPol. ἱερὸν κατήχησιν edidit Hafniæ 1638. 8. quam habeo excusam Græco vulgari.

Matthæi Quæstoris Ἀγγέλου τῶ Παναρέτου ἀντιθέσεως contra Thomam Aquinatem & alia contra Latinos scripta MSS. in Bibl. Cæsarea de quibus Lambecius V. pag. 176. seq. Hic est Panaretus Allatio memoratus p. 843. de consensu, & Joanni Plusiadeno T. 1. Græciæ orthodox. pag. 635. Arcudio p. 31.

Matthæus Caleca Monachus libro centum Erotematum citatur à Nic. Comneno pag. 49. ubi ait Bellarminum crebro laboribus illius usum, Andrea Evdemono Joanne dicenda & scribenda parante, cujus MSta Græca in Bibliotheca Collegii Rom. S. J. Librum primum de erroribus Græcorum allegat pag. 216. Suspicio Matthæum à Comneno vocari qui est Manuel Caleca, de quo dixi supra p. 421.

Matthæus Chronographus est Matthæus Cicala (aliis Kigala vel Zigala aut Tzegala denique) Cyprius, cujus synopsis historiarum edita Venetiis 1637. 4. (ut alias editiones omittam) sermone vernaculo Græcorum. Ejus συνταγματίων κανόνες τε καὶ εὐχὰς ἱερωτέρως laudat Alex. Helladius de statu Ecclesiæ Græcæ pag. 8.

Matthæus Monachus JCrus qui Attaliatæ synodin legum scholiis illustravit, de quo infra libro VI.

De *Matthæo* Blasphare pag. 493.

Matthæi Joniæ & Asiaticis Episcopi Epistola ad magnum Chartophylacem CPol. MS. in Bibl. Cæsarea.

Joh. Nicolaus Alexander Maurocordatus Voivoda, Ungaro vvalachia Princeps, superiore anno elegantem librum edidit περὶ τῶν καθ' ἑκαστὴν de officiis, ex recensione Georgii Trapezuntii, Didascali Bucare-

caresteni excusum Bucarestæ A. 1719.4. Vide Acta Erud. 1720. p. 385. Jo. Clerici V. C. Bibl. veterem & novam Gallice editam T. 13. p. 459. & Tomo 14. nec non Diarium Amstelodamenſe Belgica lingua vulgatum A. 1720.

Mauroleonis Catecheſin confitentium peccata citat Nic. Comnenus pag. 399.

MAXIMUS PLANUDES Monachus CPol., inter eruditiffimos ſuæ ætatis, apud Andronicum Palæologum ſeniores gratioſus, ab eodem ad Venetos A. 1327. ablegatus eſt cum Leone Orphanotropho, ut ex Pachymeris libro IX. Hiſtor. Allatius de Conſenſu pag. 841. annotavit. Vixit adhuc A. 1353. Scripta ejus hæc mihi innotuere:

Verſa in Græcam Linguam.

1. *Ciceronis Somnium Scipionis*. Vide Lambecium V. pag. 153. nec non *Macrobi* in idem ſomnium *Commentarii*. MS. in Bibl. Regiſ Chriſtianiffimi, & in Segueriana ſive Coiſliniana. Labbe pag. 280. Bibl. novæ MSS. & Montfaucon. p. 520. Bibl. Coiſlinianæ.

2. *Cæſaris Commentarii de bello Gallico*, de qua verſione dixi in Bibl. Latina lib. 1. cap. 10.

3. *Ovidii Metamorphoſeon libri* Græca proſa redditi, cujus metaphraſeos meminit Volaterranus libro XVII. commentar. urbanor. Loca quædam ex illa produxit Nicolaus Heinfius notis ad Ovidium. Etiam *Heroides* Ovidii Græce verſas à Planude, memorat poſt Simlerum Huetius de claris interpretibus.

4. *Catonis Diſſicha Moralia* Græcis expreſſa verſibus, de quibus in Bibl. Latina lib. 4. cap. 1. §. 8. Annotationes græcæ marginales & interlineares quæ MStæ ſunt in Bibl. Cæſarea, Lambec. V. p. 215. non viderunt lucem.

5. *Boëthii de Conſolatione Philoſophiæ*, cujus Græca verſione MS. in Bibl. Regiſ Chriſtianiffimi, uſus in ſua Boëthii editione Renatus Vallinus; Ex MS. Cæſareo quædam producit Lambecius VII. pag. 145. ſq. Alius pulcherrimus Codex Græcolatinus A. 1478. à Petro Montaguana donatur Monaſterio S. Juſtinæ; exſtat in Bibl. Segueriana ſive Coiſliniana. Vide Clariſſ. Montfauconum pag. 140. In Cæſareo Codice leguntur etiam prolegomena Græca & annotationes marginales.

6. *S. Auguſtini de Trinitate libri XV*. MSti in Bibl. Cæſarea. Vide Lambec. IV. pag. 159. 160. Etiam illa ubi de proceſſione Spiritus S. ex Patre Filioque tractatur, fideliter vertiſſe notat Beſſarion apud Alla-

tium de Consensu pag. 842. Locum ex ea versione Græce editum Romæ A. 1630. notat Warthonus, Græce & Latine cum Jo. Leunclavii versione prodiit ad calcem Leontii de sectis Basil. 1578. p. 584—599. & in-austario Bibl. Patrum Ducæano Paris. 1624. Tomo I.

7. Etiam libros Augustini de Civitate Dei à Planude Græce versos tradit Gesnerus in Bibl. pag. 509.

8. Volaterranus libro XVII. Commentar. Urbanor. & ex eo Gesnerus ac Simlerus scribunt *Macrobiani Saturnalia* à Planude Græce versa esse, quod ægre mihi persvadeo, & commentarios in Somnium intelligendos esse suspicor.

9. *Donati Grammatica parva*, MS. in Bibl. Bodlejana Cod. Barocc. 71.

Græce scripta—,

Romanæ initio fidei fuisse Planudem, * eamque ob rem ab Imperatore CPol. multa passum, in custodiamque tandem conjectum & contra sentire coactum fuisse tribus editis contra Romanam Ecclesiam argumentationibus refert Volaterranus.

10. *Capita ejus tria de processione Spiritus S.* cum Beffarionis & Georgii Metochitæ responsione Græce & Latine edidit Petrus Arcudius in *Opusculis aureis* Rom. 1630. 1671. 4. Nesselius I. p. 22. etiam quar-tum Planudis caput commemorat, quod incipit: *ὅτι καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς ἔσονται ἡ τελευτῶνται.* & pag. 345. *λόγον περὶ πίστεως* divisum in capita XX. Incip. *πάσης ἀγαθῆς πράξεως.*

11. *Sylloge Canonum* adhuc inedita, quam eloquentissimam vocat Nic. Comnenus pag. 4. *Nomocanonem* allegat pag. 363. Titulum *περὶ χειροτονίας* pag. 70. 74. 190. 220. 274.

12. *Orationes II. de viribus precum*, ex quarum posteriore locum à Svario expressum disimulato nomine, notat id. pag. 6.

13. *Orationem de Veritate* laudat id. pag. 345.

14. *Oratio in Apostolorum principes Petrum & Paulum* sub Gregorii Nysseni nomine edita Ingolstadt. 1620. 4. à Gretfero, ab Allatio pag. 87. de

* Planudes vir elegantissima sapientia atque infinita eruditionis, quem sibi asserunt ne-quicquam Photiani, ut alibi (in testimonio Græcæ) ostendimus, æquandus sane cuilibet Latinorum sapientissimo, quippe miræ felicitate & elegantia, difficillima quaque pro-ponens & ardua dissolvens, infinitis operibus Græciam, imo literariam Remp. universam auxit. Hæc Nic. Comnenus pag. 190. Prænot. mystagog.

de Simeon. & pag. 294 & 295. de consensu & à Lambecio IV. pag. 57. & VIII. pag. 70. sq. Planudi vindicatur. Incipit : *ἐδόκει μοι λέγειν τι περὶ τῶν Ἀποστόλων.*

15. *Oratio in sepulcrum Christi & B. Virginis plantium funebrem* Εἰς τὴν Θεόσωμον * ταφὴν καὶ εἰς τὸν ἐπιτάφιον θάψον &c. Incipit : *ὦ μὲν ἂν ἡς εἰκάσῃ τεκμήριον.* Græce prodiit Parif. 1557. apud Andream Wechelum. Latine ex Joachimi Axonii Graviani versione exstat in supplemento Bibl. Patrum Colonienſi A. 1622. & Morelliano Parif. 1639. Tom. I. p. 836. & in Bibl. Parum edit. Lugd. Tom. XXVII.

16. *Laudatio S. Diomedis Martyris* citatur ab Allatio pag. 202. contra Hottingerum.

17. *Vita Arsenii Patriarchæ CPol.* à Nic. Comnenog pag. 74.

18. *Iria epigrammata hiforica in templum S. Andrea confessoris* imaginum à Theodora Augusta inſtauratum, quæ Græce edidit Cangius ad Zonaram pag. 35. ſeq. & emendavit Jo. Boivinus notis ad Nicephorum Gregorum pag. 854. De templo illo idem Cangius libro IV. CPolis Chriſtianæ pag. 112.

19. *Aliud in templum SS. Marci & Martyrii.* Cangius ad Zonaram pag. 44.

20. *Enarratio de Dominicis thematibus Hieroſolymis.* Meminit Gefnerus in Bibl.

21. *Epiftola CXXII.* MStæ in Bibl. Cæſarea, una cum ejus homiliis ſupra memoratis in Petrum & Paulum Apoſtolos, martyremque Diomedem. Vide Lambecium IV. p. 56. Neſſelium IV. pag. 138.

22. *Comparatio biemis & veris* in eodem Codice Cæſareo.

23. De Planudis *Grammatica, dialogo de quaſtionibus Grammaticis* qui inſcribitur *Neophron & Palatinus*, nec non de *Syntaxi* dictum à me eſt Volum. VII. pag. 46. *Epimeriſmata* ejus memorat Gefneri Bibl.

24. De *Vita Œſopi fabulisque Œſopæis*, Maximi Planudis ſtylo digeſtis dixi lib. II. cap. 9. §. 2. & 5.

25. De *Anthologia Epigrammatum Græcorum* à Planude recenſita, lib. III. cap. 28.

26. De *ſcholiis ad libros primores duos Arithmetica Diophanti*, lib. IV. cap. 22. §. 11.

27. *ἡ ὑποφορέα κατ' Ἰνδῶς, ἡ λεγομένη μεγάλη Calculatoria ſecundum Indos, magna appellata.* MS. in Bibl. Varicana & teſte Cangio in Bibl. Regis Gall. Codice 1304. Primum fuiſſe Planudem è Græcis qui

* Ita leg. pro Θεόσωμον, in Caſaubonianis p. 39.

qvi Zifris usus Indicis sive Arabicis in numerando fuerit, notat Papbrochius in tractatu præliminari ad T. 3. Act. Sanctorum Maji pag. LVI, ex Athanasii Kircheri Arithmologia, Romæ Anno 1665. edita part. 1. c. ult. & Stephanus le Moyne notis ad Varia sacra p. 797.

28. *Problematum Volumen*, memorat Gesnerus in Bibl. è Vo-
laterrano.

29. *Commentarios in Rhetoricam Hermogenis*. id. Planudis ad Her-
mogenem de Statibus MS. in Bibl. Cæsarea, ad calcem Joannis Siculi ad
Hermogenem περὶ ἰδεῶν.

30. *In Theophrasti characteres*. Gesnerus.

31. *Eclogam quomodo appellantur animalia tum terrestria, tum aqua-
tilia*. id.

32. *Figuras de Sole & Luna*. id.

33. Διάγνωσιν ὑελίων τῆ ῥοῆς, de colorum in urinis cognitione, &
de sanguine phlebotomia, carmine politico ex Codice Regio 957. usus est
Cangius in glossario Græco. Exstat etiam in Bibl. Cæsarea, Lambec. V.
pag. 218.

34. *Aristotelem de Plantis* ex lingua Punica (imo ex Latino in-
terprete * Galli nescio cujus qvi ex Arabico verterat) in Græcam
retraxisse Planudem, notat Simlerus.

35. *Ænigma* MS. in Bibl. Cæsarea, Incip. ἐρήμην πότε διναδρεῖς.

36. *Adagiorum Centuria tres*, sæpe à Nic. Comneno alle-
gantur.

37. *Additiones ad Bibliothecam Photii*. id. p. 16. 21. &c.

38. *Philologia de historia Diſſyos & Troico bello*. id. pag. 387. præ-
not. myſtagog.

MARGUNIUS Cretenſis, sæculo XVI. vergente celebris, &
Romæ, Venetiis, Pisis, Patavii sed & Parisiis versatus: primumque Ma-
nuelis usus nomine, neque à probandis *Latinorum dogmatis* ** alienus:
dein-

* Vide quæ notavi lib. 3. cap. 6. §. 19.

** Constat hoc ex Manuelis Margunii Epistola data Patavii 1573. ad Gabrielem Phila-
delphiensem, quam Græce & Latine vulgavit vjr illustris Scipio Maffejus in Epi-
stola ad Rev. Abbatem Bacchinum Tom. XXVI. Diarii Venetii (Giornale de lettera-
ti d'Italia) pag. 125. Ab eodem eruditissimo Viro didici eundem esse Manuelem
& Maximum Margunium, qvi ex more Græcorum, quando ad Episcopatum eve-
huntur, nomen suum alio nomine, qvò ab eadem littera incipit, permutantium,
pro Manuele Maximus dici voluit. Ad Manuelem Margunium, Martini Crusii
Epistola p. 127. Turco Græciæ. A Cangio, accuratissimo Viro perperam traditur Mar-
gunius vixisse A. 1500. & à Maximo Cytherensi Episcopo qvi A. 1600. scripserit di-
stinguitur.

deinde acris illorum adversarius, & ex quo Cytherorum in Insula Cypro Episcopatum post A. 1574. suscepit, *Maximi Margunii* nomine notior, varia scripsit Græco, Græco barbaro & Latino sermone, quæ prout mihi innotuerunt, hic commemorabo.

1) *Latine vertit*; nondum Episcopus, Joannis Cantacuzeni Panegyricum in S. Basilium. Meminit Nic. Comnenus p. 399.

2) *Græco barbaro sermone Vitas Sanctorum* ex Græcorum Synaxariis. Metaphrasti quæ & aliorum laudationibus. Venetiis apud Anton. Pinellum 1621. 1630. 4.

Notæ Margunii ad Metaphrastæ vitas, citantur à Nic. Comneno p. 14. 25. &c. qui etiam Νέον ejus λαμψυνδελον allegat p. 37.

3) *Canones Apostolorum, Consiliorum & Patrum*, cum scholiis id. p. 10, 16. & passim.

4.) *Joannis Climaci scalam* scholiis illustratam, Venet. 1590 4.

5) Scripsit præterea *Antirrheticos* II. contra *Andream Colossensem, pro Marco Epheso*. Antirrheticum secundum laudat Nic. Comnenus Papadopoli pag. 253. prænotionum Mystagogicarum, quo in toto opere multus est in Margunio oppugnando & exagitando, defendendis quæ contra ejus objectiones Latinis.

6) *Libellum de traditionibus Ecclesiæ*, quem eleganter scriptum à juvene citat idem p. 27.

7) *De Ecclesiasticis dogmatibus*. Idem Comnenus p. 42.

8) *Dialogus Græci cum Latino de processione Spiritus S.* editus Londini 1624. 4. cum aliis aliorum scriptis, de quibus infra p. 784. Oppugnat Allatius de Consensu pag. 589. 600. 608. 611. 620. seq. &c. & in libro quem vulgari Græcorum sermone de processione Spiritus S. composuit p. 252. ubi negat esse Margunii, & in libro contra Creyghtonum pag. 194. *Antior schismaticus Dialogi de processione Spiritus S. & aliis Latinorum erroribus, typis Londinensibus sub nomine Maximi Margunii editus est. Scriptoris nomen incompertum latet in MSis adeo antiquo charactere exaratis, ut ætate ipsa Margunii multo vetustior sit, cui ipse Margunius Epistolam Venetiis A. 1587. datam præfixit, qua delusi typographæ dialogum universum Margunio supposuere. Adde Allatium p. 369.*

9) *Disputationem contra Georgium Metochitam*. Nic. Comnenus pag. 232.

10) *Adagia antiqua* id. pag. 55.

11) *Synodicam Historiam*, id. pag. 302.

Yyy

12.) *Hymni*

12) *Hymni Anacreontici novem*, quos Græce ediderat David Hœschelius Lugd. Bat. 1572. 8. Græce & Latine leguntur in Corpore Poëtarum Græcorum Tragicorum, Comicarum & Lyricorum Genev. 1614. fol. Tom. 2. pag. 139-208.

13) *Sermones Quadragesimales*.

14) *Varia Epistola*, Græce à Margunio scripta, sunt vulgatæ ab Hœschelio variis in locis, ut ante Bibliothecam Photii, & cum Nic. Cabasilæ Oratione contra foeneratores: & ante Gregorii Nysseni opuscula quinque: nec non ab Henrico Savili in notis ad Chrysostomum Tom. VIII. p. 114. Alias XVI. Epistolas servat vir supra laudes Scipio Maffejus à quo jam notavi editam illius unam datam ad Gabrielem Philadelphensem.

15) *Epigrammata varia*, ut quod Danielis Furlani Commentario in Aristotelem de partibus animalium præmittitur, & cujus initium apud Crusium pag. 538. Turco Græciæ.

Maximus è Callipoli Peloponnesiacus Hieromonachus (a Margunio utique diversus atque adeo distingvendus) in gratiam Cornelii Hagæ, * Belgici ad Turcarum Imperatorem Legati *Græco-barbaro sermone* transtulit *Novum Testamentum*, editum cum Lucaris præf. græcis ex adverso positis Genev. 1638. 4. typis majoribus nitidisque. Deinde illa versio interpolata à *Seraphino* Hieromonacho Mytilenensi prodiit Lond. 1703. 12. qua me ipse donavit cum Hamburgi versaretur. Hanc 1704. post anathema Vulcano traditam in medio aulae Patriarchii CPolitani narrat Alexander Helladius de statu præsentis Ecclesiæ Græcæ pag. 247. qui Margunii interpretationem reprehendit pag. 292. seq. nec minus pag. 322. seq. invehitur in editionem Hallensem 1710. 12. (repetitam in Novo Test. quadrilingvi V. C. Christiani Reineccii Lips. 1713. fol.) quam recensuit *Anastafius* Macedo Naufenis, cum notulis & interpolationibus Itali hominis *Liberii Colleti*, licet Atheniensem se venditet. Specimen novæ versionis suæ exhibet Helladius p. 302.

Maximi Mazari, Monachi Canones Alphabeticæ ex Codice Colbertino 4343. citantur à Cangio. De aliis Maximis dixi Volum. VIII. pag. 769. seq. & IX. pag. 417.

Basilii Megalomitæ ænigmata circiter XVIII. MSta servat Bibl. Bodlejana in Codicibus Baroccianis 71. & 111. una cum ænigmatibus Micha-

* Confer Rich, Simon, lib. 4. Hist. Critic. N. T. cap. 19.

Michaëlis Pselli ad Michaëlem Ducam ; nec non Georgii cognomento Ἀφύης & Euthymii quæ cum S. Artemii Oraculis exstant Cod. 76. Habeo & ipse ænigmata Pselli scripta versibus politicis, è quibus nonnulla speciminis vice infra adscribam. Ænigmata veterum Poëtarum Græcorum Latinorumque collegit Conradus Rittershusius ad calcem Phædri Lugd. Bat. 1598. 8. Existat & insignis libellus Libii Gregorii Gyraldi quo ænigmata pleraque antiquorum explicantur ad Jo. Thomam Picum Mirandulæ principem Tom. 2. Opp. pag. 613. ut Nic. Reufneri, Jac. Masenii aliorumque in hoc genere studium omittam. De Symposii & Aldhelmi ænigmatibus dixi in novo supplemento Bibliothecæ Latinae, ubi etiam à viri docti diceffi suspicione, cui sub Symposii ænigmatibus visum est latere memoratum Hieronymo Lactantii symposium. Sed ecce tibi tria primora Pselli ænigmata.

Τὸ σφωτάτῃ ΨΒΛΔΩΤ πρὸς τὴν βασιλίαν

ΜΙΧΑΗΛ τὸν ΔΩΤΚΑΝ αἰνύματα.

τίχοι πολιτικοὶ ἥρωελεγῆοι ἱαμβικοί.

νῆς ἢ ἄγγελος.

Ἔστι τι ζῶον λογικόν, δέσποτα σεφηφόρε,
ὄρῳν ὅσῃ ἔχον ἰφθαλμῶς, ὅκτος ποδῶν βαδίζον
ἔσσημένον κεφαλῆς, ἀκέραιον τὰς φρένας,
Πνεύμονος ἄτερ καὶ λοβῶν, καρδίας καὶ κοιλίας,
ἔσσημένον τῷ παντὸς τινὸς ἢ λελειμένον.
Τί τῷτο ; φράσον, λέξον, ἔξεπε, δήλωσον, γράψον.
ὡς συνετός, ὡς νενεχῆς, ὡς ὑπερφέρων πάντων.

Ὀυρανός.

Σφαῖρα ἵς ὑπερθεῖν τῆς γῆς ποτάλοις σκεπομένη
Ἰπτιος ὑπανάκαται ὕδατος πεπλησμένη,
Καιρῷ προςφόρῳ λάμπουσα, πάλιν μαραιομένη,
Ἀλέαν ἀποτίκτεσα, σβενύουσα τὴν ζέσιν.
Τοῖς εὐπαθεῖσι πρόφορος, τοῖς δυσπαθεῖσι πλεόν.
Νοσήματα γεννητικῇ, λυτήριον τῆς νόσου.
Τίς αὐτῇ, προσφύροβλασε, τῆς λύσεως τίς λόγος;

Ἐνιαυτός.

Ἴδον ἀρρήτοις ὄμμασι, δέσποτα σεφηφόρε,
Νέον πρεσβύτην ἐν ταυτῷ τέλειον, λελειμμένον,

ΥΥΥ 2

τψι

Ἐψιπετῇ καὶ χθαμάλῳ, κλονέμενον, ἰδραῖον,
φωτίζοντα, σκοτίζοντα, τέμνοντα, συναλῶντα.
Τὴς μὲν ἐκ γῆς ἀνάγοντα, τὴς δὲ πρὸς γῆν κρατύντα
καὶ σώζοντα καὶ τῇ φθορᾷ τῆς ὕλης συμπηγνύντα.

Melanii Cocini excerpta iatrica de febris ardente, ἑρμηνεία πάνυ
ἀφελύμῃ εἰς τὸν πυρετὸν, γράφεται δὲ ἔτιω μετὰ Μελανίῳ Κοκίῳ. Ci-
tatur à Cangio ex Cod. Reg. 1261.

Metrophanes Smyrnezus Photii æqualis, cujus expositio in Epi-
stolam Catholicam Johannis citatur à Joanne Vecco Tom. 2. Græciæ
Orthodoxæ pag. 605. seq. Epistola ad Manuelem Patricium quæ res in
causâ Photiana ab A. 858. ad 870. narrat, Latine apud Baron. ad A.
870. n. 453. & Græce ac Latine Tom. VIII. Concil. Labbei pag. 1385. &
Tom. V. Harduin. pag. 1111. Primus utraqve Lingua cum Actis
Concilii CPol. IV. A. 870. habiti ediderat Matthæus Raderus Ingolstad.
1604. 4. Photiana quædam huic tribui Metrophani notat Allatius de
consensu pag. 575.

Metrophanes Ephesius Metropolitæ à Nic. Comneno allegatur.
De *Metrophane Crisopulo* supra p. 498. seq. *Metrophanes* CPolitani Episcopi
tres, de quibus Vol. VI. p. 760.

Michaëlis Cortacii λόγῳ ἐπιδεικτικὸς περὶ τῶ ἀξιώματι τῆς
ἱερωσύνης. Venet. 1642. 4. Alii Michaëles supra pag. 221. seq.

Modestinus Nomophylax Jctus, Logotheta dromi, in chryso-
bullum Nicephori Botaniatæ de incestis nuptiis & sponsalibus citatur
à Nic. Comneno p. 394. Ejusdem scholia ad Novellas Constantini & Leo-
nis pag. 371. 402.

Georgius Moschamper à Jo. Vecco oppugnatus. Vide infra, p. 677.

Nathanaël Canopius, Cyrilli Lucaris syncellus, qui Institutio-
nes Theologicas Joannis Calvinii Græce vertere instituit. Vide Al-
latium de consensu pag. 1020. seq.

Nathanael Chummus Monachus, qui CPoli ante annos 400. vixit.
Ejus Oratio ad Thessalonicenses missa & variæ Epistolæ MSS. in Bibl.
Regis Christianiss. è quibus apparet illum alterum fuisse Jobum, cui
tot adversa contigerunt, ut dici vix queat. Ejus scripta vel ob sum-
mam pietatem digna lectu judicabat Is. Casaubonus in Casaubonianis
pag. 21. De aliis Chumnis Georgio, Michaële & Nicephoro infra
pag. 670. quibus adde Demetrium Chumnum, Thessalonicensem Archi-
Ep.

Ep. cujus exstat Epistola ad Barlaamum Monachum, Gyraensem Episcopum.

Nectarius Synaxarii auctor Nicephoro Callisto antiquior. Vi. de Goarum ad Echolog. p. 661. & Nic. Comnenum pag. 138.

Nectarius Calaber, Abbas Casulanus quem A. 1181. defunctum laudavit Georgius Cuphara : Interfuit Concilio Lateranensi A. 1180. ut ex actis ejus Concilii & Georgii Corcyrensis ad Nectarium Epistola Baronius ad An. 1180. n. 9. seq. Ejus Epistolæ ad Georgium Corcyrensem Archiepiscopum & alios citantur à Nic. Comneno pag. 12. 207. 227. 342. &c.

De aliis Nectariis dixi Volum. VIII. pag. 407. ubi etiam de Nectario Hierosolymitano Patriarcha, cujus nomine à Dositheo successore edita Græce est ἀντίρρησις contra Petrum Franciscanum, quæ Papæ imperium in Ecclesiam oppugnatur. Eam ajunt scriptam primum Arabice, quod idioma hodie in Syria Palæstinaque vulgare est. Nectarium sive quem auctorem esse malunt Dositheum oppugnat præter Stephanum de Altimura (de quo supra p. 444.) Nic. Comnenus in prænotionibus mystagog. responso VI. sect. 2. qvi sect. 5 p. 384. Nectarium vocat vagum ex more Photianæ sectæ Patriarcham, qvi vix annum in sua Ecclesia moratus, Asiam, Ægyptum, Europam ad corradendam pecuniam peragraverit. Subjungit Nectarius *Leonis* Diaconi Nomophylacis expositionem fidei p. 369. & Relationem Macarii Nicomedie & aliorum Episcoporum & Clericorum, nec non Definitionem Philothei Alex. Dorothei Antiocheni & Joachimi Hierosol. contra Synodum Florentinam, p. 372. 377.

Neophyti Monachi scholium de numeris Indicis citat Can-
gius ex Codice Colbert. 1758. Idem consulendus de *Neophyto* Chemi-
co & de herbis scriptore inedito. De aliis Neophytis supra p. 331.

Neophytus Rhodinus Cyprius de septem Ecclesiæ sacramentis Græce editus Romæ 1628. ejusdem Panoplia 1630. ἐξήγησις εἰς τὴν ὡδὴν τῆς Θεοτόκου, 1636. Ejusdem Martyrium S. Neophyti id. syno-
psim vernaculam Doctrinæ Christianæ laudat Nic. Comnenus pag. 28. 328.

Nicans Jctus nomophylax, in explicatione novellarum cita-
tur ab eodem Comneno p. 371.

Palasfrinus Monachus ab eodem Comneno allegatus,

Yyy 3

Pala-

Panaretus, de quo supra in Matthæo Quæstore.

Parthenii Patriarchæ CPol. fuere plures sæculo XVII. vide Volum. VI. pag. 760. Ex his illum qui A. 1644. & post, dignitatem illam gessit, Calvinismo addictum arguit Allatius de consensu p. 1021, 1061. 1076. 1082. &c. Ante hunc Parthenius A. 1642. decretum synodale Cyrilli Lucaris & Calvinii dogmatibus adversum promulgaverat, de quo supra 499.

Patricius Ararfius. Πατριχίς Ἀραρσίς τῷ μακαρίῳ ἐκ τῷ λόγῳ τῷ ἐπιλεγομένῳ ὡκεανῷ de hæresi Arii, fragmentum apud auctorem Synodici à B. D. Joanne Pappo editi cap. 32.

De *Paulo Aegineta* & aliis Paulis infra libro VI.

Legi, inquit Allatius adversus Creyghtonum pag. 692. ad *Phacrasem* ὄντα λογοθέτην τῶν ἀγγελῶν Epistolas plurimas Maximi Planudæ, & ad Johannem Phacrasem Epistolam Georgii sive Gregorii Cyprii, Patriarchæ CPol.

Georgii Phacrassa equitum ducis meminit Jo. Cantacuzenus Hist. III, 22.

Μανηὴλ Καντακουζηνὸς ὁ Φακρασῆς Syropul. sect. 8. c. 3.

Phacras qui interfuit Concilio CPol. contra Mediensensem & Ancyranum Episcopos. Allat. p. 702.

Ad *Mattheum Phacrassum* Serrarum Episcopum legitur Epistola Isidori Archi Ep. Thessal. Cod. Vaticano MS. Græco 651. p. 236. Allat. pag. 704.

Emanuelis Philes Jambi sepulchrales in Phacrasen:

Διον τὸ συμβαίν; φακρασῆς γὰρ ἐνθάδῃ
Θρήνων ἀφορμή. φακρασῆς. ὦ τῆς τύχης!
Τί γὰρ τοσούτον ἄλλο θένον τῷ χρόνῳ;
Τῆς φύσεως τὸ θάμβος ἐν τοῖς ἀψύχοις
τῶν πραγμάτων ὁ κόσμος ἐν τάφῳ κάνει.
Τὸ κάλλος εἰς γῆν, ἀπρεπὴς ἡ σεμνότης.
Ἡ δόξα καπνός. ἐν σιγῇ τὰ τῶν λόγων.
Ὁ πλεῖτος ἀργός. εὐτελής ὁ πᾶς βίος.
Ὁ καλλίπαις ἔρημος. ὦ ζῶντος πάθος.
Ἄνδρος τελευτῆς ζῆν ἀτεχνῶς ἀξίον.
Λημῶν γὰρ ἦν ἕκαστος εἰς τὸ πᾶν γένος.
Τῇ τῶν ἀγαθῶν ἐστελεῖ βλάβη βρύση

Ἡ χά-

Ἡ χαρίτων θάλαμῳ, ἡ μεσῶν τόπῳ;
 Ἡ καίλαγωγὴ τῶν Θεῶν προσαγμάτων,
 οἷς ἐκ βρέφους ὥπλισε λαμπρῶς τὸν βίον
 Ἀντικαταστάς πρὸς τὰ τῆς ὕλης πάθῃ.
 Τίς ἱκανὸς τοσούτον πενθήσαι τέρας;
 Ἥλιε καὶ γῆ, καὶ τελευταῖοι κρείτοι,
 Κἂν ἐκ θαλατῶν συνάγῃ τὰ δάκρυα;
 Πρεσβύτατον γὰρ καὶ πρὸ τῆς ἡλικίας
 Ἐκείνον εὐρῶν, καὶ περὶ λόγους μέγαν,
 Αὐτὸς βασιλεὺς, ὁ σκοπῶν ἐν τὰς φύσεις
 Ἀνῆκεν αὐτῷ τὰς λαβὰς τῶν πραγμάτων
 Ὁ δ' εὐθὺς ἦν ἀγρυπνῶν ἐν τέτοις φύλαξ
 Σοφῶς κυβερνῶν τῶν φυλῶν τὴν ὀλκάδα
 Καὶ λογοφειτῶν ἐγκριταῖς τῆς ὀλβίους
 Ὅσημερθεὶς πρᾶκοπῃ ἐν τὰ βελτίω.
 Τῷ δὲ φθόνῳ πνέουσιν αὐτῷ πρὸς βίαν
 Καὶ τὴν ἀγαθὴν παρενεγκόντ' αὐτῷ τύχην
 Ὁ πᾶς βασιλεὺς τῶν εὐρῶν πατρώθεν
 Τὰς ἰδίας πρᾶθῃκεν αὐτῷ φροντίδας.
 Κἂνταῦτα δειχθεὶς ὑπὲρ ἀνθρώπου φύσιν
 Ἐδυσφόρει μὲν κατὰ τῆς φάουλῃς τύχης,
 Ἐχὼν δὲ τὴν σύννευον ἐδράμει βάσιν
 Ἐπεὶ βοηθός, καὶ τρυγῶν ἦν τὸν τρέπον
 Καὶ τῇ κατ' αὐτὸν προσφυῶς ὄντως φύσει
 Πέπονθεν ἔδεν ὑπὸ τῷ δέυρο κλόνει.
 Ὡφθη δὲ τῷ θλίβοντ' αὐτὸν βελτίων
 Καὶ τῷ βίῳ κάλλιπα τὸν πλὴν ἰδύνας
 Καὶ λαμπρὸν ὑπόδειγμα φανείς τῇ κτίσει. * * *

Philippus Cyprius Protonotarius CPolitanus post A. 1639. scripsit *Chronicon Ecclesiæ Græcæ*, sive successionis Patriarcharum CPol. cum notitia Episcopatum Patriarchæ CPol. subiectorum. Primus Græce & Latine edidit Nic. Blancardus Franeqveræ 1679. 4. addito Christophori Angeli de statu, dogmatis & ritibus hodiernorum Græcorum libello cum Georgii Fehlavii versione. Postea hoc Philippi scriptum Latine ex Blancardi versione cum Henrici Hilarii Rectoris Cellerfeldensis commentario lucem vidit Lipsiæ 1687. 8. Denique Græce & Latine legitur in celeberrimi Viri Anselmi Bandurii Imperio Orientali Tom. 1. p. 218. seq. Paris. 1711, fol. ut dixi Vol. VI. p. 576.

Pho-

Phocas Drungarius Viglæ, Jctus, cujus scholia ad leges & Pandectas citat Nic. Comnenus pag. 372. 402. De alio Johanne Phoca vide Vol. VI. pag. 705.

Phythæus de processione Spiritus S. citatur ab Allatio p. 419. libri contra Hottingerum.

Polyercti ab A. 956. a 970. Patriarchæ CPol. Synodicon de sanguine & suffocato citat Nic. Comnenus p. 145.

Prochorus Cydones, Demetrii Cydones (de quo supra pag. 385.) frater, Hieromonachus adversus quem Joannes Cantacuzenus scripsit ἀντιρρήσεις de lumine Thaborio.

Procopius chartophylacem in eclogis hymnorum & scriptorum Samonæ Gazensis laudat Nic. Comnenus pag. 397. De aliis hujus & aliorum Procopiorum scriptis dixi Vol. VI. pag. 285. seq.

Francisci Prosalentis è Corcyra Insula liber Oxoniæ scriptus & in Belgio deinde editus adversus Benjaminum Woodroffium præptorem in Anglia suum pro traditionibus Græcorum vindicandis.

Rhaxoxestes de sacris officiis citatur ab eodem Comneno p. 407. ubi Photianis junioribus annumerat.

Rhetorius de XII. Signis citatur à Cangio ex Cod. Reg. Rhetorii excerpta ex Antiochi Astrologi thesauris apotelesmatum MS. in Bibl. Casarea.

Romani Nicephori Theffalonicensis, qui sæculo XVII. in Gallia vixit ex ordine Capucinatorum, Grammatica linguæ Græcæ vulgaris, communis omnibus Græcis, ex qua alia artificialis, peculiaris eruditus & studiosis tantum. Laudat idem Cangius ex Codice Colberteo 3663.

De Romani I. & II. legibus & constitutionibus & de Romano Cubiculario qui Medica scripsit, infra libro VI.

Ex *Ruso* leges militares in jure Græco Romano Freheri T. 2. pag. 249-255.

Santabaremus, in quem tanquam scelestissimum invehitur Nic. Comnenus pag. 410.

Sergium Hagiopolitem explanatione Epistolæ 1. ad Corinthios laudat idem p. 398.

Sylvester Syropulus quem Sguropulum Creyghthonus appellat, magnus Ecclesiarcha * qui Concilio Florentino A. 1439. interfuit, ejusque

* Pag. 59. Histor. Concil. Florentin. 'Ο μέγας ἐκκλησιαρχὴς, ὁ καὶ τῶν παρόντων συγγράφων.

que historiam scripsit, ab unione cum Ecclesia Romana longe alienus, quam per vim & fraudem Græcis obtrusam docet. Hanc ex Codicis Bibl. Regiæ Paris. apographo cum versione edidit & Carolo II. Angliæ Regi in-cripsit *Robertus Creyghton* sive *Critonius* † D. & S. Burianæ Decanus, Hagæ 1660. fol. Eamq; cum Theodori Xanthopuli historia atque Actis Horatii Justiniani conferri omnino est operæ pretium, licet Allatius in exercitationibus Rom. 1674. 4. contra Creyghtonum editis, fidem omnem ei detrudere laborat. Diversæ ab editis Concilii Florentini historiæ Græce scriptæ mentio in Epistola IX. Rob. Huntingtoni ad Joannem Lasca-rem, archiepiscopum montis Sinai. Idem Huntingtonus Theodori Xanthopuli historiam Georgio Scholario tribuit.

Sicidites idem cum Michaële Glyca. supra p. 228.

Sisinnii ab A. 969. ad 999. Patriarchæ CPol. synodicon, ut judices utramque partem audiant, allegat Nic. Comnenus pag. 283. Aliud ne duobus fratribus liceat ducere duas consobrinas, existat in Freheri jure Græco Rom. lib. 3. pag. 197. De Sisinnio antiqviore, Noratianorum CPoli Episcopo, ejusque libro de pœnitentia qvo Joh. Chrysostomi dictum *millies peccasti, millies penitentiam age* exagitaverat, videndi Socrates V. 10. 11. VI. 1. 21. 22. Sozomenus VII. 12. VIII. 1. De synodico ejus adversus Massalianos Photius Cod. 52. Meminit etiam Nicephorus Gregoras pag. 582. Hist. Confer Clariss. Boivini notas ad Gregoram pag. 793. & Vol. IX. hujus Bibl. pag. 391.

Sixtus sive *Sextus*, Jctus Nomophylax annotationibus ad Novellas citatur à Nic. Comneno pag. 371.

Soliti Archidiaconi Epistolam ad Majoranum Molphetæ Episcopum, in qua de sacerdotalibus Græcorum Orientalium habitibus distincte agit, laudat Dominicus Macri in Hierolexico, voce epigonation. Sed Epistola illa Italice scriptæ est. Ibidem nonnulla affert ex glossario Cabasilæ.

Sophonia Paraphrasis Græca in libros Aristotelis de anima MS. in Bibl. Cæsarea. Nescio idemne Sophonias ad quem Simon CPolitanus sæculo XIV. scripsit, ut dixi pag. 328.

De *Sorano* Medico utroque infra lib. VI.

Zzz

Soten-

† Critonium vocat Nic. Heinsius p. 202. Poëm.

Soterichus Pantengenus vir eruditus, sed ob hæresin in exilium pulsus imperante Man. Comneno: vide Allatii præfationem ad excerpta Rhetorum, & lib. de consensu p. 691.

Spachanis Epistolam ad Meletium Monachum ex editione Rudolphi Gvaltheri, citat Cangius in Græco glossario.

Splenii Philosophi ἐξηγησις καὶ ἐρμηνεία περὶ γενέσεως ἀνθρώπου scriptum breve de generatione hominis, MS. in Bibl. Cæsarea & Vaticana. Incip. Τὸ σπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ καταβαλλόμενον ἐν μὲν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀλλοιοῦται εἰς αἷμα.

De *Stephano* Atheniensi Medico aliisque *Stephanis* infra, libro VI.

Sticharas Hieromonachus à præposito Lauræ in monte Atho ob hæresin percussus anathemate, sæculo superiore XVII.

Styliani Mappa Neocæsariensis Episcopi in Euphratesia ac Metropolitæ qvi Photii adversarius Concilio CPol. A. 870. subscripsit, lucubrationem brevem de S. Trinitate edidit Græce & Latine celeberr. Montfauconus Paris. 1715. in Bibl. Coisliniana pag. 88—90. Incip. εἰ καὶ λόγος τυχεῖν. Ejus Epistolæ duæ ad Stephanum VI Papam in causa Photiana, exstant Græce & Lat. Tom. VIII. Concil. Labbei p. 1397. & 1410. & Tom. V. Harduin. p. 1122. 1130. Vide & Baron. ad A. 886. n. 17. Sacris interdictum ab Antonio Caulea, qvi Patriarcha CPol. fuit ab A. 893. ad 895. notat Nic. Comnenus pag. 410.

Thalelei junioris Antecessoris J Cti syntagma novellarum omnium & scholia ad novellas Basilii Macedonis citat Nic. Comnenus p. 345. & 403.

Theodulus Monachus idem cum Thoma Magistro, de quo dixi lib. 4. c. 34. §. 10. Alius Theodulus presbyter in cœlesyria A. 492. defunctus, cujus *librum de consonantia Divinae scriptura contra antiquos hæreticos* laudat Gennadius c. 91. de Script. Eccles. & ex eo Honorius lib. 2. c. 90. qvi Theodorum vocat. De *Commentario in Epistolam ad Romanos* quem ex Jo. Loniceri versione Latine exhibent Orthodoxgrapha, alibi dixi, Oecumenio eum deberi. Denique Theoduli inferiorum temporum latini poëtæ Leonini *Eclogam* de qua Sigebertus cap. 134. habeo exaratam in membrana quæ incipit: *Æthiopum terras cum fervida torruit æstas*. Hunc Theodulum male cum Gennadiano eundem faciunt Trithemius cap. 185. de scriptor. Eccles. Possevinus, aliiqve. Recte distinguit præstantissimus Caveus.

Theolepti Philadelphie Episcopi ac Metropolitaniani circa A. 1310. clari Canones sive hymni ecclesiastici catanyctici & paracletici quatuor, & unus

& unus ad animam suam de resurrectione & iudicio extremo exstant Latine ex Jacobi Pontani S. J. versione, ad calcem Simeonis S. Mamantis, Ingolstadt. 1603. 4. atque inde in supplemento Bibliothecæ Patrum Morelliano T. 1. p. 862. & in Bibliotheca Patrum edit. Colon. T. XI. & Lugd. T. XXII.

Theophilites Nomicus Jctus, cujus eclogen Novellarum citat Nic. Comnenus pag. 15. & epitomen Basilicon pag. 372. scholia sive ecthesin ad epitomen Legum Leonis pag. 400.

Theophronius Cappadox, Eunomii discipulus de cujus hæresi Nicetas lib. V. Thesauri Orthodoxæ fideic. 36.

Theophrastus Medicinensis in Bithynia Monachus de vita Magistri sui Nicetæ Confessoris, (circa A. 830. scripta) Latine ex Sirleti versione apud Lipomannum & Surium 3. April. Græce vero ex MS. Vaticano ad calcem Tom. 1. Act. Sanctior Aprilis pag. XXII. & Latine p. 254.

Thomas Diplovatacius. Supra in Diplovatacio.

Thomam Magistrum Jctum de dignitatibus Romanis citat Nic. Comnenus pag. 156. Alterius Thomæ Magistri, Monachi vitam Socratis laudat pag. 281. De hujus, qui *Theoduli* deinde adscivit nomen, aliis scriptis editis & ineditis dixi lib. 4. cap. 34. § 10.

Thomas Selybriæ Episcopus scholiis in Canones pœnitentiales S. Basilii citatur à Nic. Comneno pag. 243.

Timothei Patriarchæ Alexandrini responsa ad quæsitæ Canonica citantur à Cangio: Responsum quartum à Nic. Comneno p. 267. prænotion. mystagog.

Tipucius Jctus frequenter ab eodem Comneno laudatur, Harmenopulo antiquior, ex quo pleraque suppresso nomine Diplovatacius & Jo. Lascars, ut p. 320. notat, Alciatus etiam multa, si eidem Comneno p. 338. credimus. Ejus ecthesin in Pandectas allegat passim, ut pag. 192. 205. 235. In Codicem p. 196. In Basilica p. 388. 398. 400. &c.

Georgius Hieronymus Vlachus Cretensis, cui Menæzorum editionem debemus Venet 1634. sex in fol. Voluminibus.

Zacharias Gerganus, Episcopus Artæ, ad Lutherana nostra quandoque, interdum etiam ad Calvinii dogmata visus inclinare, unde Nic. Comnenus pag. 283. *Gerganus, vel quisquis ille fuit qui Græco sub nomine multa à coeno Calvinianorum contra liberum arbitrium hominis, Græcia proposuit in expositione fidei.* At p. 184. criminatur Critopulum cum Gergano nundinatum (circa A. 1620. longa peregrinatione, pestilentissima dogmata penes Lutheranos. Ejus Catechesis oppugnata à Jo. Matthæo Caryophilo ut dixi supra pag. 416. & Vol. IX. pag. 358.

In Bibl. Casarea servantur Claudii Gviffii Cardinalis Lotharingiᾶ ἐρωτησεις sive interrogaciones XII, de Fide pro Latinis ad Græcos, & totidem ἀνταποκρίσεις sive responſiones Zachariᾶ Cretensis, sacerdotis pro Græcis. Vide Nesselium part. 1. pag. 443.

Zacharias Scordilius Maraphara, Vicarius Patriarchæ CPol. *Es apud me*, inquit Nicolaus Comnenus pag. 256. prænot. mystagog. *ſylloge Conciliorum Joannis Tisli, quam Zacharias Maraphara, Photianus, accuratissimis notulis ad marginem conscribavit.*

Eustratius Joannides Zialowski Ruthenus, supra p. 512.

Zenonis Imp. ἐνωτικόν A. C. 482. de quo vide Sirmondum T. 2. pag. 815. Tillemontium T. XVI. p. 327. 367. 367. 632. Natalem Alex. Sec. V. pag. 96. & 269. &c. Græce exhibet Evagrius III. 14. Hist. Latine Facundus XII. 4. & Liberatus c. 18.

Zosima Abbatis colloquia, digna lectu, Græce & Latine edita à Petro Possino S. J. in thesauro Ascetico Paris. 1684. 4. Eundem esse putat Zosimam Possinus de quo in vita Mariæ Ægyptiacæ, observatqve Joannem Moschum multa ex eo ad verbum repetiisse.

Joannes Zygomala, ex Rhetore interpres Patriarchii Ecclesiæ CPol. circa A. 1570. cujus varia apud Crusium in Turco Græcia, ut dixi Vol. VI. pag. 696. 698. 699. 701. idem opinor, cujus *Orationem in laudem Luca Michaëlis Cydonia Ducis* una cum *Hermodori Lestarchi* annotationibus in Demosthenem MSS, ex Oriente secum A. 1598. attulit Georgius Doula.

Theodosius Zygomala, Jeremiæ Patriarchæ CPol. Protonotarius circa A. 1578. in gratiam Stephani Gerlachii scripsit de montibus Sina & Atho & de statu Ecclesiarum Orientis, nec non itinerarium, quibus ex Bibl. illustris viri Ulrici Obrechtii usus est Cangius in glossario. De eodem crebra in Crusii Turcogræcia mentio qui ejus Epistolas quasdam edidit ut notavi Vol. VI. pag. 693. 697. 698. 700. 701. Etiam Epistolas quasdam utriusque Zygomalæ à B. Chytræo vulgatas dixi supra hoc ipso Vol. p. 511.

FINIS LIBRI QVINTI.

LEONIS ALLATII
DE
GEORGIIS,
& eorum Scriptis
DIATRIBA,

scripta A. 1644. &
ad editionem Parisiensem A. 1651.
cum notis, supplemento
& Indice
recusa, curante

JO. ALBERTO FABRICIO.

VIRO CELEBERRIMO
ATQVE ERUDITISSIMO
MICHAELI RICHEY,
HISTORiar. ET GRÆCÆ LINGUÆ
PROFESSORI IN GYMNASIO HAMB.
COLLEGÆ MEO HONORATISS.

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

EN qvod jam dudum sæpe peroptavi, ut aliquod monumentum publicum statuere mihi liceret mei in Te amoris, & congruenti aliquo munusculo Te referire pro bellis illis Epigrammatis Tuis & præconiis, qvibus me mea qve mactasti, dum benevolentia in me Tuæ obsequere potius, qvam consuleres criticum acumen, qvo delicatissimo & sagacissimo sapis; vel eam adhiberes.

beres ingenii ac doctrinae vim, quæ C. Persio & Aristarcho Tibi multorum obelorum materiam objecisset citius, quam laudis meritum in lucubratiunculis meis obtulisset. Tibi vero hanc Allatii diatribam, meæ quasi vicariam consecrare juvat, cujus delectaberis ni fallor argumento, eruditione, varietate & copia, quam de meis copiis sive de inopia mea præstare Tibi minus potuisssem. Cæterum rogo Te simul & obtestor, ut agas quod agis, atque præclaris ingenii Tui foetibus prolatis in lucem & hanc præsentem Tibi & posteram obligare ætatem matures, deinde sylloge poematum tuorum dextro Apolline effusorum, quam jam pridem expectamus a Te, oblectare ac delinire lecturos, tuoque capiti pulcherrimam coronamnectere ne differas. DEUS prosperitatem Tibi largiatur valetudinis, firmetque per plurimos annos, ut quam diutissime possis præclare porro ut facis de studiosa pube mereri, & egregiis monumentis tuis amplificare rem litterariam, atque Ascanium tuum videre per selecissima tua incedentem vestigia, cui tunc demum nihil deerit ad laudem, si tui se, quod facere pulchre minatur, quam simillimum præstiterit. Vale. Scripsi Hamburgi IV, Cal, Octobr. Anni Christiani clv lxx.

LEONIS

LEONIS ALLATII DE GEORGIIS, ET EORVM SCRIPTIS, DIATRIBA.

GEORGII nomen ante Christum, quod ipse adnotarim, neque co- 303
gnitum, neque in usu: a) post Christum frequentissimum fuit.
Quamvis enim ab Athenæo lib. 15. b) GEORGVS quidam πῶς
τῶν ἐν Ρόδου θυσίων, *De sacrificiis Rhodiæ*, καὶ ὁ εἰς Πτολεμαῖον δὲ
τῶν πρώτων Αἰγύπτου βασιλεύσαντα, παρὲν εἶναι, ὃν ἴδουσι Ρόδοι. Ἐστὶ γὰρ
τὸ ἐν πᾶσι ἐπιφθελγόμενον, ὡς φησὶ Γεωργὸς ἐν τῷ πῶς τῶν ἐν Ρόδου θυσίων.
Carmen, quod in *Ptolemaum primum Ægypti regem conscriptum est*, & Rhodij
canunt, *Paan* est, cum habeat repetita ἐν πᾶσι, ut ait Georgus in *Opere de sa-*
cificiis Rhodiæ. Georgius tamen non fuit. Immo nec Georgus, sed
si me non fallit suspicio, Gorgon, qui Hesychio teste de Rhodiæ sacri-
ciis scripsit, in voce καταρρίπτῃς. & in Ἰππολίστῃς. Εὐμῆς ἐν Ρόδῳ, ὡς
Γόργων ἱσορεῖ. *Mercurius apud Rhodios, ut Gorgon scribit.* Quem eundem
esse cum superiori nullus dubito. Dictum confirmatur ex scholiasta Pin-
dari Ode septima in Diagoram Rhodium pugilem, ταύτῃ τῷ ἔδῃν αἰσ-
κῶσθαι φησὶ Γόργων ἐν τῷ τῆς Σελευαίας Ἀθηνᾶς ἱερῷ χρυσοῦς ἱμάτιον.
Odem hanc appensam fuisse narrat Gorgon in templo Selenæ Minervæ aureis lite-
ris. De GORGO c) etiam Alexandri Magni peritissimo artificis, & rerum
metallicarum callentissimo, vide Strabonem lib. 15. & Casaubonum
Comment. in eundem lib. 9. d) ubi crassæ ignorantæ Xylandrum accu-
Aaaa
sat,

a) Georgi Asiæ populi, ab agrorum cultu ita dicti, de quibus Mela lib. 1. c. 2. *Super Ama-*
zonas & Hyperboreos, Cimmerii, Cissanti, Æchai, Georgi, Moschi, Et lib. 2. cap. 1.
Paigi Nomades pecorum pabula sequuntur, atque ut illa durant, ita diu statam sedem
agunt. Colunt Georgi exercentque agros. Meminit & Plinius VI. 13. Hist. licet alii
Codicibus Georgi legunt, alii Georgili. Hodie Georgia sive Georgiana, *Gurgistan*, pa-
ret Persis, & multos habet Christianos cum Armeniis & Græcis in religione magnam
partem conspirantes.

b) p. 697. Georgum etiam vocat Io. Meursius lib. 1. de Rhodo p. 51.

c) Γόργος ὁ μεταλλευτὴς Straboni XV. p. 700.

fat, & Gorgi nomen in Strabone substituit pag. 142. Sed de his, aiebat ille, doctorum esto iudicium. De GORGO MESSENIO, opibus, ac generis splendore Messeniorum nulli secundo, formæ dignitate, & exteriori cultu, & coronarum numero in ipsa adolescentia omnium, qui in ludis Gymnicis decertabant celeberrimo, & post certamina in Reipublicæ negotiis, ac patriæ administratione non minori ac ante gloria incumbente ;
 394 Vide excerpta Polybij e) Valesiana pag. 12. Ingratus ipse in lares domesticos, & sanctissimum parentum cultum injurius diceret, si dum de GORGO ago, GORGORUM patris, & filii pietatem æternitate dignam, ex Diodori excerptis f) non ascriberem. ὅτι καὶ τις Γοργὸς Μοργαντινῶν Ἰπποκαλούμενῳ Κάμβαλῳ πλούτῳ καὶ δόξῃ διαφέρειν, ὃς ἴπῳ κυνηγίᾳ ὁρμήσας, καὶ πεσόντων ληστῶν δραπέτων, ἐφ' ἑνὸς πεζοῦ πρὸς τὴν πόλιν ἀπαντήσαντι ὃν αὐτῷ Γοργὸς, τῷ γούτου πατρὸς ἐφ' ἵππῳ, καὶ κατὰ λαλομένου, καὶ ἀφ' αὐτοῦ δίδόντι τὸν ἵππον, ὅπως ἐφαλλόμενῳ ἀφιππεύσῃ πρὸς τὴν πόλιν. ἔθ' ὁ παῖς τῷ ἰδίῳ σωτηρίᾳ τῆς τῷ πατρὸς προέκρινεν, ἔθ' ὁ πατὴρ προσεδέχετο τῷ τῷ τέκνῳ θανάτῳ διαφυγεῖν τὸν κίνδυνον. δεομένων ἢ ἀλλήλων μετὰ δακρύων, καὶ διαφιλοτιμουμένων ὑπὲρ εὐσεβείας τε καὶ φιλοπορείας, σύμφερσιν τε λαμβάνοντι ἡδὺ Φιλοτέκνου πρὸς τρόπον Φιλοπάτορα, συνίβη τοὺς ληστὰς Ἰπφανείας, ἀμφοτέρους ἀναλῆν. *Gorgus erat Murgantiinus cognomento Cambalus, vir opibus, & gloria civitatis sue princeps. Hic venatibus egressus, cum in latronum manus incidisset, cursu in oppidum contendere cepit: cui cum forte Gorgus Pater, equo velut obviam occurrisset, statimque equo desiliens filium hortaretur, ut equo inscens protinus se in urbem abripere vellet, neque filius salutem suam patris incolumitati praeverti passus est, neque pater occiso filio superesse sustinuit: proinde cum alter alterum flens oraret, ac pietate ambo inter se certarent, commisso paterno amore cum filii caritate, interim latrones utrumque affecenti confoderunt. Disce Puer τὸν τρόπον Φιλοπάτορα. Disce Pater ἡδὺ Φιλότακτον. Patiare uterque vinci, victum gloria, dedecus sequitur victoriam: abeant hinc palmae, facestant triumphi: malo ipse gloriosius in simili negotio vinci, quam turpiter vincere. Nunc ad Georgios orationem convertamus.*

II. Nomen, inquam, post Christum Christianis omnibus, vel pro-

d) Pro verbis μεταλλεύς τῆς Κρήτης αὐτῷ Χαλκιδεύς Casaubonus legit μεταλλευτῆς *Gorgus* a. 28. lib. IX. p. 407.

e) Ex libro VII. Hist.

f) In iisdem excerptis Valesianis live Pireosianis p. 373.

propter Evangelicas Agricolarum, cum quibus Christus se comparat, Parabol-
as, vel propter in Ecclesia eximium, ac singulare Georgii Martyris* certa-
men summo opere excultum. Ut, hinc videas Jacobi de Voragine Januensis
Episcopi somnia, ne dicam, deliria, & cecitatem. Ipse enim de Georgii nomi-
ne in Historia Lombardica, g) nescio ex quo detracta similia profert:
Georgius dicitur a Geos, quod est Terra, & Orge, quod est Cholera, h) quasi colens
egram, id est carnem suam. Vel dicitur a Geras, quod est Sacrum, & Gion quod
est Arena, quasi sacra Arena. Egit enim Arena, quia ponderosus morum gravita-
te, minutus humilitate, & sicus a carnali voluptate. Vel a Gerar id est Sacrum,
& Gion quod luctatio, quasi Sacer luctator, quia luctatus est cum Dracone, &
Carnifice. Vel a Gero, quod est Peregrinus, & Gir pretiosus, & Us Conciliator. i)
Ipse enim fuit Peregrinus in contemptu mundi, Pretiosus in corona martyrii, &
Conciliator in predicatione Regni. O acetum! Sed nausea molestim Lector,
ὁ πανηγυρικώτατς Andreas Cretensis oratione de sancto Georgio Mar-
tyre nondum edita k) discutiat. ὁ λαμπρὸς ἐστὶ καὶ ἐβεβήτα ἀνεψάνη
Γεώργιος, τὸ γλυκὺ καὶ ὠφέλιμα, καὶ ὄνομα. Γεώργιος ὁ τῷ ὀνόματι τῷ
ἐνδοξον ὠφέλιον, καὶ τῇ πράξει τῷ φερόντων χάριν ἐν ἑαυτῷ δεινός. l) ὁ τῶν
ἱσάχαρ μιμησάμενος, καὶ τὸ καλὸν m) τῆς θείας γεωργίας, ἐρωτικῶς ὁπι-
θυμήσας, ὁ τῷ ἐπίπτονον ἐργασίαν ἀγαπήσας, καὶ κατὰ τὸ γεγραμμένον n)
ἀποδεχθεὶς o) γεωργία ὑψίστου ἐκτισμένη. ὁ κοπιήσας Γεωργίος ἐξ ἀ-
παλῶν ἐνύχων, καὶ ἐκ κρυφῶν καρπὸν ἐκατοστήσονται p) δαπνὺς τῇ δεσπότῃ. ὁ τῷ
ἀρότρῳ τῆς δεξιῆς ἀντιπρὶς τῷ γλυκίῳ τῆς ἀσθεῖας ὀρθοτομήσας αὐλάκα,
καὶ διὰ τὸτο ἀΐεται ἀποδεχθεὶς ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ὁ σπείρας ἐν

Aaaa 2

δάκρυα

- * De hoc Georgio, Martyre celeberrimo, qui in Diocletiani persecutione martyrium Lyd-
dæ in Palæstina subiit, varia Græcorum scripta memoravi Volum. IX. p. 79. 80. De
eodem Cangius ad Alexiadem p. 373. Hortinger. Hist. Oriental. p. 150. seq. Matthias Frid-
Beckius ad Ephemerides Persicas p. 70. seq. Jo. Seldenus de titulis honorum II. p. 552.
seq. Surius & Acta Sanctor. 23. April. T. 3. p. 347. p. 100. seqq. Theoph. Raynaudus
in S. Georgio Cappadoce megalomartyre T. VIII. Opp. p. 331. seqq. ubi etiam de aliis
Georgiis martyribus p. 347. seqq.

g) Cap. LVI.

(h) Legitur colere in Hist. Lombardicæ edit. quas inspexi.

i) Al. consiliator.

k) Ab eo tempore edita est à Francisco Combessio inter alia Andree Cretensis scripta, Pa-
ris. 1644. fol. & locus hic ab Allatio laudatus legitur p. 177. seq.

l) Δαπνὺς.

m) Genes. XLIII. 14.

n) Sirach. VII. 16.

o) Combess. ἀποδεχθεὶς,

p) ἐκατοστήσονται.

δάκρυσι q) καὶ ἐξ ἀγαλλιάσεως θείας. ὁ ἐκ κλαυθμῶ βαλὼν ὡς σπέρματα, r) καὶ ἐξ χαρᾶς φέρων τὰ δράγματα. ἡ εὐγεώργητος γῆ, ἡ πολλακίς ποιῶσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐλθόντα νέτον τῷ πνεύματι, καὶ τίκτουσα σωτήριον βιταίνον θ) ὁ λημὼν ὁ εὐωδέστατος, ἐν ᾧ τῆς εὐτελείας τὰ ἀνθ' πλουσίας ἐβλάστηεν, ἀφ' ὧν γεωργεῖται κηρία ἀήροτα, ὡν τὸ γλύκασμα ψυχῆς ἱασις. τὸ εὐχερὲς δένδρον, τὸ ὡρὸν τοῖς ποταμοῖς τῷ πνεύματι πεφυτευμένον, * καὶ τεθελὸς διωκεῖς, αἱ τε τὸν καρπὸν τῆς δρετῆς ὁρμῶν φέρων i) εἰς ψυχικὴν γεωργίαν τῶν πιστῶς μετεχόντων. τὸ εὐφροον κλήμα τῆς ἀληθείας u) ἀμπέλου, οὗ γεωργὸς ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος, γεωργῶν ἡμῶν δὲ αὐτὸ πιστοματικῶς εὐφροσύνην εἰς ἡσιν παθῶν, καὶ ἀνακατανοήσιμον ψυχῆς τε καὶ σώματος, ἐκ τῶν θείων ναμάτων τῇ γῇ, x) ἀφ' ἧς δρενουμένη χερσωμαίνοντα ψυχὴ γεωργεῖται, καὶ καρποφορεῖ πίσιν, ἐλπίδα, καὶ ἀγάπην, τριάδα δρετῶν τῶν 395 τριεράσιμον. y) τῶν θείων ἐνοικῶν γεωργός, ἡ τῷ Θεῷ γεωργὸν, z) ἐν ᾧ ἐγεωργήθη τῆς εὐτελείας ἡ χάρις, καὶ γεωργεῖται πᾶσι τῶν θαιρημάτων τῷ πλήθει. οἶδε γὰρ οἶδε, καὶ προσηγορία δημοσιεύει Θεοῦ χάριν, καὶ δρετὴν αἰθρῶπων, ὡς ὅτι τῷ Ἀβραάμ, καὶ Σάρρας, καὶ Ἰσαάκ, α) καὶ Ἰακώβ, καὶ Μαυυσέως, ἡ ἐτέρων πολλῶν μεμαθήκαμεν. β) ὁ τῷ ὀνόματι, καὶ τῇ πράξει γεωργῶν. καὶ τὰ ἐξῆς. *Illustris hic, & ab omnibus laudatus Georginus & re, & nomine dulcis. Georgius, qui divinam operationem nomine, & operatione gratiam, quam nomine indicat, in semetipso ostendit, qui Iffacharum amulatus divinae agriculturae bonitatem ingenti studio exoptavit: qui laboriosum opus dilexit, & ut scriptum est, ipse agricultura demonstratus ab excelso fabricatus, & a teneris unguiculis agricola desudans, laboransque tempore suo fructum centuplum Domino reddidit; qui virtutis aratro constanter dulces pietatis sulcos recta insudans in regno caelorum idoneus apparuit, qui seminauit in lacrymis, & messuit in exultatione: qui sementem in ploratu fecit, & in gaudia manipulos colligauit. Terra bene culta, qua sapius in semet imbrem cadentem spiritus ebibens, verbam salutarem produxit. Pratum maxime odoriferum, in quo pietatis flores affluenter germinant,*

q) Psal. CXXVI. 5.

r) Hebr. VI. 7.

s) addit Combes τοῖς ἐν πίστει δρεπομένοις.

** Psalm. I. 3.

t) φέρων.

(u) ἀληθείας.

x) ἡ τῶν θείων ναμάτων πηγὴ.

y) τῇ Τριάδι τριάσιμον. ὁ τῶν θ.

z) I. Cor. III. 9.

a) Ἰσαάκ τε.

runt, ex quibus favi citra arandi laborem colliguntur, quorum dulcedo animorum
 est medicina. Arbor quam utilis prope flumina spiritus plantata, & virescens per-
 petuo, semperque virtutis fructum maturum afferens, in animorum, qui fide partici-
 pant, culturam. Gravidus vera vitis palmet, cujus agricola est Pater celestis, no-
 bis per eum excolens spiritalem laetitiam in medelam affectuum, & animi, & corpo-
 ris renovationem. Et divinis imbribus animus, qui in terrenis insaniit, irrigatur,
 colitur, producitque fidem, spem, & charitatem, virtutum triadem amabilissimam,
 Divinorum sensuum cultor ex cultura Numinis, in qua pietatis gratia exculta est,
 excoliturque omnibus miraculorum multitudo. Scit namque scit nomen divinum
 gratiam & humanam virtutem, quemadmodum in Abrahamo, Sarra, Isaaco, Iaco-
 bo, Moyse, aliisque multis compertimus indicare. Hic & nomine, & actione Geor-
 gius. &c.

III. GEORGIUS primum PRESBYTER ALEXANDRINUS, dein-
 de LAODICENUS Episcopus, b) partes Arianas secutus, & dicto, & scrip-
 to contra Catholicos, Hæreticorum causam acerrime tutatus est. Georgi-
 us vero, scribit Athanasius lib. de Synodis Arianorum, qui nunc Laodicea est,
 & per id tempus Presbyter Alexandrinus erat, & Antiochia commorabatur, ita
 ad Alexandrum Episcopum scripsit: Conquereris de Ario, cum dicit, erat, quan-
 do non erat filius. Certe Esaias filius fuit Amos, Amosque prius fuit, quam gige-
 neretur Esaias. Interfuit cum reliquis Arianis Antiocheno Concilio c) ab
 Eusebio Nicomediensi coacto contra Athanasium. Nicephorus Callisti
 Historiar. Eccles. lib. 9. cap. 12. & 49. Et in electione Meletii Patriarchæ
 Antiocheni, d) cum Imperator Constantius, omnibus, qui dicendi facul-
 tate pollerent, mandasset, ut eam sententiam Dominus condidit me initio
 viarum suarum, populo explicarent, notarii que ad scribendum exercitati,
 cujusque verba exciperent, primus omnium sui erroris virus evomuit.
 Theodoretus histor. Ecclesiast. lib. 2. cap. 31. Postea e) in Palæstina Episco-
 porum ordine motus, in communionemque receptus a Cyrillo Hieroso-
 lymitano, in causâ fuit eidem Cyrillo, ut ab Acacio, & Eudoxio Episcopa-
 tu privaretur. Sozomenus lib. 4. cap. 24. & ex eo Nicephorus lib. 9.
 cap. 46.

Aaaa 3

2. Aëtii

b) Ab A. 332.

 c) Etiam Tyris adversus eundem S. Athanasium congregato A. 335. Antiochenum ha-
 bitum A. 340. vel 341.

d) A. 361.

e) A. 361. vel 362.

2. Aëtii tamen Syri blasphemias, & Eudoxii Antiocheni, f) *litteris* etiam datis *ad Ancyranum Episcoporum conventum* oppugnavit, compressitque ne tam libere saevirent. Exemplum epistolæ legitur apud Sozomenum *historiæ Ecclesiasticæ* lib. 9. cap. 12. & Nicephorum lib. 9. cap. 36.

3. Scripsit *vitam* quo cum familiarissime vixerat *Eusebii Emiseni*. Arianismi item propugnatoris. Sozomenus lib. 3. cap. 5. ὁ μαρτυρῶν Γεώργιον ὁ Λαοδικεὺς ταῦτα καὶ ἕτερα ἀπὸ αὐτοῦ διεξελθόν. *Uti Georgius Laodicensis testatur, qui cum ista, cum alia præterea de eo commemorati*. Et Nicephorus lib. 9. cap. 5. ὡς Φησὶ Γεώργιον ὁ Λαοδικεὺς τὸν βίον αὐτοῦ συνᾶξαί. *Uti Laodicensis refert Georgius, qui vitam ejus conscripsit*. Erroris tamen, ac falsitatis arguitur à Baronio non uno in loco.

4. Pro veritate etiam *contra Manicheorum impia dogmata* editis voluminibus certavit, ut ex Heracliano Episcopo Chalced. refert Photius in *Biblioth. Cod. 85*, inter alios enim recenset, καὶ Τίτον, ὃς ἐδοξε μὲν κατὰ Μανιχαίων γραφὴν, ἐγραψε δὲ μᾶλλον κατὰ τῶν Ἀδδου συγγραμμάτων. ἐπὶ δὲ καὶ τὸν Λαοδικέα Γεώργιον τοῖς αὐτοῖς σχεδόν, οἷς ὁ Τίτῳ κατὰ τῆς ἀληθείας [lego ἀσεβείας] κεχηρμύρον ἡπικρήμαθα. *Ei Titum, qui contra Manicheos scribere visus est, sed in Adde magis libros scripsit. Ad hæc & Georgium Laodicensem, qui eadem fere, quibus usus est Titus argumenta contra impietatem adhibuit*. Et Nicephorus lib. 6. cap. 31. κατὰ δὲ ταύτης τῆς [τῶν Μανιχαίων] ἀρέσεως γενναίως παρετάξαντο λόγοις Τίτῳ τε καὶ Διόδωρῳ. ὁ μὲν τῶν Βοσρηγῶν, Διόδωρῳ ᾧ τὴν Κιλικίαν Ἰθυνας μητροπολιν. συνᾶρχαφι δὲ καὶ Γεώργιον ὁ Λαοδικεὺς, ἀνὴρ τῆς μὲν ἀρέσεως προσατῶν Ἀρείου, τοῖς δὲ φιλοσόφοις μαθήμασιν ἐντραφεὶς, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁ Φοίνιξ Εὐσέβιος. *Adversus hanc Manicheorum hæresim strenue libris compositis depugnaverunt Titus Bostra, & Diodorus metropolis Cilicia Episcopi. Scripsit etiam contra eam Georgius Laodicensis, vir, qui hæresim quidem Arianam defendebat, sed philosophicis disciplinis ab ineunte ætate apprime fuerat eruditus. Præterea Phœnix Eusebius*. Et ante hos Theodoretus, *Hæretic. fab. lib. I. * in Manete*. κατὰ δὲ τῆς τῶν Μαρίνου δυοσεβείας συνᾶρχαφιν οἱ ἄλλοι τῆς εὐσεβείας συνήγοροι Τίτος, καὶ Διόδωρος. ὁ μὲν τῶν Βοσρηγῶν ἐκκλησίαν ποιμαίνας, ὁ δὲ τῶν Κιλικίων Ἰθύναις

f) Hinc inter ὁμοούσιους prædicatores refertur à Philostorgio VIII. 17. Confule Jao. Gothofredi notas p. 353. seq. Socrati vero lib. 1. c. 24. εἰς τῶν μισάντων τὸ ὁμοούσιον.

(g) Ἐγκώμιον εἰς Εὐσέβιον vocat Socrates loco laudato, & quædam ex illo assert lib. 2. cap. 9. Confer quæ de Eusebio Emeseno dicta Volum. VI. p. 107. seq.

* Cap. 28.

θιώης μητρόπολιν. σιωήγραψε δὲ καὶ ὁ Λαοδικεὺς Γεώργιος αὐτῇ τῆς μὲν Ἀρ-
 ου πρεσβυτέρων ἀρέσεως, τοῖς φιλοσόφοις ἐντεθραμμένους μαθήμασι, πρὸς δὲ
 τούτοις καὶ ὁ φοινὴ Εὐσεβίος, οὗ καὶ πρόδωκεν ἐμνήσθημεν. *Adversus Manetis*
impietatem scripserunt praeclari veritatis patroni Titus & Diodorus; quorum al-
ter quidem fuit pastor Bostrenorum ecclesia, alius vero rexit Cilicum metropolim.
Scripsit etiam Georgius Laodicens, vir, qui ante alios Arianam haeresim defende-
bat, in Philosophicis autem disciplinis eruditus: praeter hos Phœnix quoque Euse-
bius, cuius & prius meminimus. Et ante Theodoretum Epiphanius contra
haereses h) lib. 2. adversus Manichæos. ἤδη δὲ ἀνδράσι μεγάλους θαυμα-
στῶς κατ' αὐτῶν ἀντιρρήσεις & ἐλέγχου πεποιήνται Ἀρχελάω μὲν τῷ Ἐπισκόπῳ,
ὡς περιήρηται. Οριγῶν δὲ, ὡς ἀκήκοα, Εὐσεβίῳ δὲ τῷ Καίσαρειας, καὶ
Εὐσεβίῳ τῷ Ἐφέσῃ, Σεραπίωνι Θμουίῳ, Ἀθανασίῳ τῷ Ἀλεξανδρείας, Γεωρ-
γίῳ τῷ Λαοδικίας, Ἀπολωνίῳ τῷ Λαοδικίας, Τίτῳ, καὶ πολλοῖς τῶν
κατ' αὐτῶν εἰρηκότων. Sed jam a viris magnis admirabiliter contra illius perni-
ciosum dogma contradictiones conscriptae sunt ab Archelao Episcopo, ut antea
diximus, Origene, ut audiui; Eusebio Caesariensi, Eusebio Emeseno, Serapione
Thmuenfi, Athanasio Alexandrino, Georgio Laodicens, Apolinario Laodicens,
Tito, & pluribus aliis, qui contra eundem locuti sunt.

5. Georgii quoque idem Theodoretus meminit in praefatione O-
 peris, ex quo quemadmodum ex pluribus aliis, qui linguas suas adversus
 falsum armarunt, Hæreleon antiquas fabulas collegisse se scribit. Ex Theo-
 doreto sua habuit Nicephorus, ut videre est.

6. Hunc Possévinus vocavit Gregorium in Apparatu. An memo-
 riz lapsu? In hisce nominibus scriptores saepissime errasse, confudisseque
 personas, non quod solum unum in aliud mutata status conditione iidem
 commutarunt, sed ex scriptorum etiam incuria, non Laodicensi, sed alio-
 rum quoque exemplo infra ostendemus. Sane Gregorium in Laodicenseno
 nullum invenio.

IV. Eodem Laodicensi Georgii xvo alter GEORGIUS CAPPADOX,
 * ut Athanasius ad solitarios scribit, ararii Constantinopolitani
 Quæstor, & depeculator omnium, atque eo nomine profugus in *Alexan-*
drinam ecclesiam, Athanasio pulso contra jus omne intrusus i) tutanda

h) Hæresi LXVI. 21.

Aria.

* Cappadocem etiam alibi vocat Athanasius non uno in loco, etsi apud Epiphaniam Ciliciæ
 oppidum natus traditur ab Ammiano Marcellino XXII. II.

i) factum hoc A. 356. Deinde hic Georgius Alexandrinus Episcopus Arianus à plebe tu-
 multuante interfestus A. 362. Vide Tillemontii memorias Hist. Eccles. T. VIII. p. 160.
 & 209. seq. Ab aliis hunc quoque pro Georgio *Gregorium* dici vides, ut à Petavio
 ad Epiphanium p. 283.

Arianorum hæresi, & flagitiosæ vitæ obscœnitate multo Laodiceño infamior vivebat; Quamvis, num aliquid literis tradidit, nondum compertum sit, antiquorum tamen tum exterorum, tum Ecclesiasticorum monumentorum sedulus inquisitor, ex quibus non tenuem, neque contemnendam, sed amplam, & Imperatoriis opibus parem Bibliothecam erexit: plebis tandem infidæ, quam ipse Christianæ, sed suo commodo religioni addictus, ferro, & vi læserat, furore trucidatus, discerptus, igneque absumptus. Eum non suo, sed Bibliothecæ tantum nomine inter alios Georgios recensemus. Julianus k) post hujus viri necem Ecdicio Egypti Præfecto mandavit epist. 9. ut Georgii studio recollecta volumina omnia, quæ in magna copia erant, compararet. ταύτην οὖν μοι διωτικὴν δὲς χάριν, ὅπως αὐτὴν εὐρεθῇ πάντα τὰ Γεωργίου βιβλία. πολλὰ μὲν γὰρ ἦν φιλοσόφα παρ' αὐτῷ, πολλὰ δὲ ἦν καὶ τῆς τῶν Γαλιλαίων διδασκαλίας δυσσεβῶν. ἃ βουλομένη μὲν ἠφανίσθαι πάντῃ, τὰ δὲ μὴ σὺν τοίοις ἀφανισθῆναι τὰ χρησιμώτερα, ζητήσω καὶ κἄνα μετ' ἀκρίβειας ἀπαντα. ἡγεμῶν δὲ τῆς ζητήσεως ἔστω (οὐ) ταύτης ὁ Νοτάριος Γεωργίου. ὃς μὲν πίστεως ἀνιχνεύσας αὐτὰ γέρας ἔστω τευξόμενος ἐλευθερίας. Βι δὲ ἄλλως πῶς γήϊον κακοῦργον παρὲς τὸ πρᾶγμα βασιάνων εἰς πῆραν ἤξων. Ὀπίσθια μὲν ἐγὼ τὰ Γεωργίου βιβλία, καὶ οἱ μὴ πάντα, πολλὰ μὲν τοι μετέδωκέ μοι παρὲς τὴν Καππαδοκίαν ὄντι πρὸς μεταγραφὴν Ἰννα, καὶ ταῦτα ἔλαβε πάλιν. Quocirca hoc mihi privatim beneficium dabis, ut Georgii volumina omnia reperienda cures. Multa erant apud illum Philosophica, multa Rhetorica, multa de impiorum Galileorum doctrina, quæ velim penitus extracta esse. Sed ne cum his illa quoque pereant, omnia diligenter exquiri volo. Dux autem tibi esto ad inquirendam Librarius ipsius Georgii, qui fideliter in eam curam incuberit, premium sibi libere mercesse sciat. Sin autem malitiose, & astute rem gesserit, questionem de se habitam iri. Georgii porro libros ego novi. Mibi enim cum in Cappadocia essem, & si non omnes, at quosdam describendos dedit, quos ad eum postea remisi. Et Porphyrio epist. 36. ut eam integram Antiochiam pœnis etiam indictis transmitteret. πολλὰ γὰρ ἦν πᾶν, καὶ μεγάλη βιβλιοθήκη Γεωργίου παντοδαπῶν μὲν φιλοσόφων, πολλῶν δὲ ὑπομνηματογράφων, ἐκ ἐλάχιστα δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ τῶν Γαλιλαίων πολλὰ, καὶ παντοδαπὰ βιβλία. πάσαν οὖν ἀφ' ὧς ταύτην τὴν βιβλιοθήκην ἀναζητήσας φρόντισον εἰς Ἀντιόχειαν ἀποσῆλαι γνώσκων, ὅτι μεγίστη δὴ

k) Ad hunc quoque Georgium exstat Epistola Juliani VIII. & LIV. atque ad Alexandrinos qua eos de Georgio obtruncato increpat, X, quam habet etiam Socrates III. 3. & Nicephorus X, 7.

καὶ αὐτοὺς περιβληθήσῃ ζήμια, ἢ μὴ μὲ πάσης ὀπμιελείας ἀνιχνεύ-
 στας, καὶ τοὺς ὁπωσοῦν ὑπονοίαν ἔχοντας ὑφηρεῖσθαι τῶν βιβλίων πᾶσι
 μὲν ἐλέγχοις, παντοδαποῖς δὲ ὅροις, πλείονι ὅ τῶν οἰκετῶν βασιλῆα, πεί-
 θῃ ἢ μὴ δυνάμει, καταναγκάσας εἰς μέσον πάντα προκομίσαι. *Georgii*
magna sane, & copiosa Bibliotheca fuit, & Philosophorum & Historicorum omni
genere referta: Sed de Galileorum maxime doctrina permulti & varii commenta-
rii extabant. Quare totam eam Bibliothecam perquire, & Antiochiam mitte.
Scito autem te quoque gravissimas pœnas esse daturum, nisi omnem diligentiam
in quarendo adhibueris, & quos suspicio erit, quacunque ratione libros aliquos
intervertisse tum argumentis omnibus, tum iurejurando multiplici, tum magis ser-
vorum questione, nisi queas convincere, saltem ut cogas eos in medium proferre.
Epistolam Juliani ad Porphyrium recenset etiam Svidas in Ἐπιστολῇ Ἰουλιανῶν.
Volumina Julianus Antiochiam adveχta in Trajani fano ab Adriano
extructo, pulcherrimo illo quidem, licet mole exiguo reposuit: ea non
multo post improba Joviani Imperatoris desidia, mulierculis ignem suppo-
nentibus ingenti Reipublicæ literariæ damno exarserunt. Joannes Antio-
chenus in excerptis Valefianis, 1) Ἀδριανὸς μὲν γὰρ ὁ βασιλεὺς εἰς δόξασ-
σιν, καὶ ἡμῖν τῷ πατρὶς Τραϊανῷ ἐκτίσσει μικρὸν ἵνα, καὶ χαλκίστατον
ναὸν, ὃν Ἰουλιανὸς ὁ ὄψις βιβλιοθήκην κατασκευάσεν. ὃν σὺ τῷ βι-
βλίοις Ἰουλιανὸς κατέκαυσεν. Namque Imperator Adrianus in honorem, & conse-
crationem Patris sui Trajani fanum quoddam modicum eleganti opere extruxerat
Antiochia, ex quo Julianus Bibliothecam fecerat, quam eadem Jovianus cum omni-
bis libris concretauit. Et exactius Svidas in Joviano. ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἐκ τῆς
ἡγιασμένης αὐτῇ κινήσεως τὸν ὑπὸ Ἀδριανοῦ τῷ βασιλεὺς κτισθέντα ναὸν χα-
λκίστατον εἰς δόξασσιν τῷ πατρὶς Τραϊανῷ, ὃν δὲ Ἰουλιανὸς καταστάν-
τα βιβλιοθήκην, εὐνούχῳ τινὶ Θεοφίλῳ, κατέφλεξε σὺ πᾶσιν, οἷς εἶχε
βιβλίοις, αὐτῶν τῶν παλλακίδων ὑφαπυστῶν μὲν γέλῳ τὴν πυρᾶν. Jo-
vinianus ab uxore sua incitatus elegantissimum templum ab Adriano Imperatore con-
dictum ad patris Trajani consecrationem, & a Juliano Bibliothecam designatam Eunuch
enidam Theophilo, cremavit cum omnibus libris, quos habebat, ipsi concubinis cum
visu pyram succendentibus. De Georgio Alexandrino vide plura apud Gre-
gorium Nazianzenum oratione in laudem Athanasii. Epiphanium Hæ-
resi 76. & alios Græcorum Historicos.

V. Sub Honorio, & Theodosio Augustis, & Barbæ Episcopatu m)
 Ariana secta pene extincta, ac funditus sublata, adiumentis præstantium

Bbb b

viro-

l) p. 846.

m) Barba Arianæ factionis Episcopus CPolitanus post Dorotheum A, G, 497.

virorum Timothei ac Georgii renasci, & denuo vires acquirere visa est. GEORGIUS a Barba presbyter designatur: humanioribus literis apprimè eruditus, semper præ manibus Platonis, Aristotelisque volumina habuit; ideoque nonnullos admiratio subiit, quomodo hic Arianae sectæ addici potuisset, qui Platonis sequeretur doctrinam, qui secundam, & tertiam causam initium substantiæ accepisse negavit. Ideoque Justino martyri n) aliquam quoque notionem Trinitatis habuisse visus est. Nihilominus iste Georgius una cum Timotheo in male sana, & damnata hæresi perduravit: licet sua doctrina voluminibus etiam editis Arii blasphemam sententiam repurgarint, & in melius sensim, & clam traduxerint. Socrætes lib. 7. cap. 6. *πλην εἰ καὶ τῇ ἐαυτῶν Ἐκκλησίᾳ παρέμειναν, ἀλλ' ὅμως τὴν Ἀριανὴν θρησκείαν ἀληθόντως ὅτι τὸ κρείστον μετέθεσαν. πολλὰς γὰρ τῶν Ἀρείου βλασφημιῶν ταῖς εἰκείας διδασκαλίαις ἐξέβαλον. Αἱ quamquam in sua ipso- rum permanserunt Ecclesia, tamen seque Ariana opinionem pedetentim & ex occulto ἐντρέχοντες: quippe eam sua doctrina multis Arii blasphemias perpurgarunt.* Eadem habet o) Nicephorus Callisti lib. 14. cap. 13.

VI. GEORGIUS cognomento PISIDES, magnæ Ecclesiæ Constanti- nopolitanae Diaconus, & Chartophylax p) tum soluta, tum juncta orati- one pleraque scripsisse dicitur. Suidas. *Γεώργιος Διακόνος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ Χαρτοφύλαξ, τὸ ἐπίκλην Πισίδης, ἑξαήμερον δι' ἰαμῶν εἰς ἑπὶ τετραχίλια. Εἰς Ἡρακλῆον τὸν βασιλέα, καὶ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον. ἔστι τε Ἀβαρικὰ. Καταλογαδὴν ἐγκώμιον εἰς τὸν μάρτυρα Ἀναστάσιον. Georgii Diaconi magna Ecclesia, & Chartophylax cognomento Pifides in Exabeteron carmine Iam- bico adversus 3000. In Heraclium Imperatorem. De bello contra Persas. Prae- terea Abarica: & soluta oratione in martyrem Anastasium, encomium.* Cum Heraclius Imperator in Perfidem iturus, humi prostratus, supplex, illacry- mansque opem Dei adversus hostes, atque impios deprecaretur, divino nu- mine percitus, ac futura prævidens, carminibus illis, quæ refert Georgi- us Hamartolus, q) & ex Hamartolo Cedrenus in historiæ compendio, mi- rifice solatus est, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, Heraclius, μέλαινά ὑπο- δήματα περὶβαλλόμενος ἤρξατο, ὃν ἰδὼν Γεώργιος ὁ Πισίδης μετ' αὐτῆς ἰαπωνώσεως, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ,

Μελαμ-

n) Justinus hoc de Platone in cohortatione ad Græcos.

o) Confer Hist. tripartitam XI. 6.

p) clarus circa A. C. 630. ut dixi Volum. VII. p. 691. ubi de Pifide & ejus scriptis.

q) De Hamartoli Chronico adhuc inedito infra p. 329. sq. Cedreni locus est p. 337.

Μελαμβαφὲς πέδιλον εἰλίσσας ποδὸς,
Βάψας ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων.

Et ingressus Ecclesiam, & nigris calcocis indutus oravit, quem ita animo demisso videns Georgius Pissida dixit, o Imperator, nigrum calcem convolvens pedibus, rubefacies tinctum cruore Persico.

2. Jambi illius in Exabemeran Græce cum selectis Gregorii Nazianzeni carminibus, & Synesianis hymnis Romæ sub Cyrilli Patriarchæ Alexandrini nomine typis vulgari sunt, apud Franciscum Zannetum in 8vo. anno 1590. Eos ex Gulielmi Sireti Cardinalis exemplo descriptos, munus accepisse se a Consalvo Ponce de Leon fatetur Hieronymus Brunellus, sed de Auctore judicium nullum interposuit, a veteribus tamen, gravissimisque Patribus, aut verborum lepore, & elegantia, aut rerum copia, & varietate, aut quod caput est, pia, religiosaque doctrina nulla ex parte videtur abhorrere. Et Gregorius Corinthi Episcopus Pissidæ carmen Jambicum aliis prætulit, dignum ratus, ex quo tamquam absolutissimo, exemplum petere debeamus. De constructione orationis: γ) ἐπὶ εὐντὰ ἱαμβεῖα λογογραφία τις ἐστὶν εὐρυθμῶς, (ζηλούσῃ σὺ καὶ τὸ ὠδυμασιακὸν ἐν αὐτοῖς. ἔχῃς δὲ χέτυπον τὸν Πισίδην νεωτέρους τὸν Καλλικλῆν, δ) τὸν Πτωχοπρόδρομον, ε) καὶ ἂν τις τοιούτῳ, ἐν 309 τοῖς παλαιοῖς τὸν Θεολόγον, τὸν Σοφοκλῆν ἐκτός τῶν ποιητικῶν ἰδιωμάτων αὐτῶν, τὰ εὐφραδέστερα τὰ Αὐκόφρονῳ, καὶ εἰ ἢ τοιούτων. Verum tamen cum Jambicum carmen soluta quadam oratio sit, sed concinna, ac numerosa: imitare in eo argutum & vehemens in argumentationibus. Pra aliis tibi imitandum propone Pissidem, & ex recentioribus Calliclem, & Ptochoprodramum, & si quis alius fuerit; ex antiquis Theologum, Sophoclem, præter eorum poeticas proprietates, & eloquentiora Lycophronis, & si quid simile. Postea u) suo Auctori vindicatos, & Latinis Jambicis redditos a se cum ejusdem senariis de Vanitate vitæ, aliisque fragmentis Græce, & Latine edidit Federicus Morellus Typographus Reginus, Lutetiæ 1584. in 4to. & alii sæpius. x) Haben-

Bbbb 2

tur

γ) MS. in Bibl. Vindobonensi, aliisque infra p. 416.

δ) Hujus Calliclis Jambographi nihil exstat, quod sciam: & apud eos qui de poetis scribere altum de eo silentium. Alius Callicles Vari Pergæi Sophistæ pater, de quo Philostratus lib. 2. de Sophist. c. 7.

ε) Hic est Theodorus Prodrum de quo Volum. VI. p. 815. seq.

u) imo jam ante, nam Morelli editio Romanæ sex annis antecessit.

x) Heidelbergæ apud Commelin. 1596. 8. & in Corpore Poëtarum Græcorum Trag. & Comicor. Genæ. 1614. fol. nec non in appendice Bigneana Bibl. Patrum Paris. 1624. & in editione Bibl. Patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. Tomo XIV. Denique Latine tantum in XII. Bibl. Patrum edit. Lugd. p. 323.

tur manuscripti in Bibliotheca Regis Gallorum, Bavarica Codice LI. Augustana Pluteo 3. Cod. LXXV. In Vaticana, ut refert Possevinus in Indice Librorum Vaticanæ Bibliothecæ. Nec alii sunt Georgii τῆς μεγάλης ἐκκλησίας εἰχνοί, quos dicit extare in Vaticana Gesnerus, ridendusque venit, dum notat, Γεωργίου πόνημα ἔκῃ Πισίδου. Inscriptio trimetra Jambica libri, qui nescio, in qua Italia Bibliotheca latet, varia opuscula continens, de astate, de mari, ad eos, qui leges non metuant, de augmento, de sensibus nostris, Physiologiam de plantis, avibus, volatilibus, feris, reptilibus, & herbis; de generibus animalium, de locusta, de hirundine, de malo punica. En quomodo unum, & continuatum tractatum in plures vir iste discerpit. An non etiam hac ratione, & carmen quandoque unicuique tractatus aut opusculum erit?

3. Eodem Jambico metro Joannis Philoponi, & sectatorum hæresim oppugnavit. Nicephorus lib. 18. cap. 48. ἐπὶ δὲ τούτῳ καὶ ὁ θαυμαστός Διάκονος καὶ Ραφρενδάριος Γεώργιος ὁ Πισίδης ἡλικιωτῆς αὐτῶν ἐκείνῳ, εἰ καὶ τῷ χρόνῳ λίαν νεώτερος, ἐν ἰαμβῶν μέτροις ἀρίστοις, ὡς περ εἰδίσο γράφει πρὸς τῆς εἰρημικῆς ἀρεστῆς ἀντίθεας, καὶ παιδιὰν σπουδῇ κεραυνῶς, οὕτω πως διεξέρχεται σφόδρα διαλέγχαν τὸ ἀποποιεῖν,

Ἡ φιλοσοφία θάττον μίαν π καὶ μίαν,
Εἰ γὰρ μίαν το καὶ μίαν λέγεις μίαν
Γίλως τὸ λεχθὲν γίνεταί καὶ παιδίσι.

ὁ δὲ Φησι, τοιαῦτον εἶναι. ὁμολογεῖς, Φησὶ, φιλοπονῶντα, καὶ φιλοσοφῶντα δύο φύσας ἡνωθῆναι τῷ λόγῳ. μίαν τῆς θεότητος, καὶ μίαν τῆς ἀνθρώπιότητος. εἰ τοίνυν δύο φύσας λέγεις συνελληθέναι αὐτῷ, πῶς εἰς μίαν αὐτῶν τὰς δύο συσέλλεις; Φησὶ. μία, δύο, ἀλλ' οὐχὶ μία. γέλως γοῦν εἰ ἡς κατὰ τὴν αὐτῆς ὑποκειμένου δύο κατηγοροῖσι ἡμᾶς, καὶ αὐτῶν ἐν πάλιν τὰ τοιαῦτα ποιῶν. Post hunc & admirandus ille Diaconus, atque Refrendarius Georgii Pissides equalis, sive cœtaneus illius, quamvis ætate aliquanto junior, Jambis pulcherrimis, quos scribere consueverat, cum dicta hæresi congressus, rem seriā ludicrō temperando ad hunc modum refert, absurditatem illius refutans;

Unam, atque mox unam lapillo computat:
At unam, & unam forte si unam dixeris,
Pueri vel ipsi tale dictum riserint.

Quod autem versiculus hic expressit, sic habet. Prosteris, inquit, Philopone, philosophorum omnium laboriosissime, & sapientissime, duas naturas in Verbo unitas esse, unam Divinitatis, & unam humanitatis. Si ergo duas naturas dicis in eo conve-
nisse, quomodo duas in unam rursus cōgregabis? Una namque & una dua sunt,
non

non una. Itaque si quis in eadem subjecta re duo quaedam predicando indicet, ea-
que ipsa rursus in unum redigat, videndum se meritò praebeat. Hos etiam ver-
sus laudat Nicetas Choniata, lib. 10. Thesauri Orthodox. fidei adversus Mo-
nophysitas.

4. Ex Heracliade, quod unum opus fuisse videtur y) cum eo, *ἡς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον*, De Persico Bello, desumpta sunt quæ refert Jo-
annes Tzetzes Chiliad. 3. histor. 66. ubi & octo Jambos illius z) producit,
qui more illius Poetæ elegantissimi sunt.

5. Eodem Auctore, Anastasii Martyris a) vita extabat in Bibliotheca 310
ca Antonii Augustini Cod. 61.

6. Possevinus scribit Pissidem de gestis Imperatorum Constan-
tinopolitanorum b) asservari in Bibliotheca Vallicellana, quem tamen li-
cet anxie perquisiverim, sæpeque Indicem, & potissimam librorum partem
pervoluerim, ad hunc tamen diem nusquam tale opus occurrit. O uti-
nam, quod non credo, esset. Errorem inde natum existimo. Nam qui
Librorum Græcorum Indicem confecit, cum in Cod. B. 112. antiquo sa-
tis, & optimæ notæ Historiam de Imperatoribus Constantinopolitanis in
principio reperisset, eam tamen ἀκρίφαλον plurimarum paginarum amissi-
one, quam postea opus in Exahemerōn Georgii Pissidæ excipiebat, cum
non advertisset historiam primam de Imperatoribus, Constantini Manas-
sæ Synopsim esse, eam Georgio Pissidæ, sequentis operis Auctori, sed ol-
citanter nimis donavit, & rerum harum anxii fucum fecit. Pissidæ testi-
monio usi sunt Isaacus Tzetzes in Cassandram Lycophronis, Svidas sæpis-
sime, & alii.

Bbbb 3

7. An

y) imo diversum: nam prius de laudibus Heraclii libris duobus, alterum de bello Persico
tribus libris, utrumque jambis scriptum habuit Claudius Maltretus & cum Pissidæ Ἀββα-
εικοῖς editurum se promissit præf. ad Procopium.

z) Septem jambi, quos ibi legas non sunt Pissidæ, sed Tzetze & ipsius.

Οἱ χρονικοὶ ταῦτα φασί., καὶ σὺν αὐτοῖς Πισίδης,

Ἐμνηστὴν δὲ πρὸς αὐτὸς ἦν ἔχοντα ἑκάστη,

Ἰάμβους γράψας εἰς τὸν ναὸν ὃν τὰς ποικίλ' ἔδωκε,

Τὰς δὲ ἐντεῦθεν λέξαμι κλέμμά σοι γεγονέναι.

Deinde jambi ipsi sequuntur.

a) Intellige Anastasium Persam, de quo Surius & Acta Sanctor. 22. Januar.

b) Chronicon à Georgio Pisside & Cyrillo decerptum ex Codice Bibl. Collegii Annæi Au-
gustæ Vindel legisse proficitur Raderus præf. ad Chronicon Alexandrinum, quod & ipsum
ad Pissidam velut auctorem, sed parum certa conjectura referebat vir summus Jac. Usserus,

7. An postea in Episcopatum Nicomediensem promotus idem cum Georgio Nicomedienfi fuerit, cui plures, nec illaudabiles orationes Pannegyricæ c) tribuuntur, in dubium, nec immerito, verti poterit. Alium tamen hunc a Nicomedienfi Georgio, qui temporibus Photii, Photio ipsi operam navarat suam in Photiana Synodo, annorum ipsa spatia abunde probant: a Sergio enim Patriarcha, cui in Exahemeron opus inscripsit, ad Photiana tempora anni ducenti & quinquaginta plus minus intercedunt. Si Nicomedienfis Episcopus fuit, alius ergo ab hoc omnino erit. Et fuisse Episcopum, illo forsan non male svaderi possumus. Nam oratio * in verba Joannis, *stabant juxta Crucem Iesu Mater illius, & soror Matris, &c.* cujus initium est, *πρὸς ὑψηλοτάτῳ πατριᾷ ἡμῶν ὁ λόγος*, in manuscriptis Codicibus Georgio Nicomedienfi ascripta, in Codice alio manuscripto, quem Chii videre contigit, in quo eadem oratio fusior, ac multo amplior legitur, Pissidæ cognomen Georgio Nicomedienfi adjungit; sic enim legit, *Γεωργίου μητροπολίτου Νικομηδείας ἔπισκοπος*. Exscriptoris lapsus, cui ista non placuerint, in Codice esse, & puerilem oscitantiam, qualia multa in titulis præfigendis fieri amant, fatebitur. Non contra ibo. Immo lapsus concedo. *Πισιδίας* namque, cum in exemplari, ut verissimilimum est, legeretur, in Pissidem ad pauca intentus exscriptor transmutavit. Diversusque etiam est ab alio Georgio Pissidiæ Episcopo, cujus memoriam Græcorum fasti die 19. Aprilis celebrant, fastu, ac tyrannide Iconomachorum Martyre, cum hic Antiochiæ Pissidenæ fuerit Antistes. *ἅγιος ἐν τῶν χρόνων ἦν τῶν εἰκονομάχων ἐκ βρέφους τῷ θεῷ αἰάτως ἡρώδῃ, καὶ ἀπὸ τῶν ὑπερβάλλουσιν αὐτὸν δρετῶν ἡπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Πισιδίας.* Hic sanctus sub Iconomachiis vivebat, a pueritia Deo dicatus, & ob excellentem virtutem Antiochiæ Pissidiæ Episcopus eligitur. In re tamen obscurissima non diutius immorandum mihi esse censeo.

8. Pissidæ apud Græcos, & illius carminum tanta fuit æstimatio, ut plerique eum Euripidi comparare, multi antepone non sine animi contentione, lite etiam mota, præsumperint. Hinc Andronici Ducæ frater Michaellem Psellum interrogat, *ὡς τιχίη; κρείττον ὁ Εὐριπίδης; ἢ ὁ Πισιδίης;* Quis melius carmen condit Euripides ne, an Pissides? Cui elegantissima, atque eruditissima, itemque longa epistola d) inter alia de Pisside, neque enim omnia referre opus est, ita Psellus respondet. *τὸ πᾶν*

c) De his infra p. 312. seq.

* De hac infra, p. 313.

d) Videtur hæc fuisse inter illas circiter XXXIII. Pselli Epistolas adhuc ineditas, quas memorat Allatius de Psellis c. LXVIII.

ἔνεκα περικείμεν τῷ λόγῳ, ὅτι τὰ μέτρα, καὶ οἱ ῥυθμοὶ ἐπρότητας μυρίας
 παρὰ τὴν χρόνον εἰδέχαιτο. καὶ οὐτε τὸ ἡρωικὸν μέτρον τῷ δευτέρῳ νῦν σῶζε-
 μεγαλοπρεπέων, οὐτὶ ἐν τοῖς ἀκρεβέστατοις μέτροις ἴσεται, ἀλλὰ τῷ δακ-
 τυλικῷ καὶ σπονδαϊκῷ καὶ ἰσχυφαλλικῷ μέτρῳ, καὶ ἰωνικῇ συζυγίᾳ αἰσθημέ-
 χεται. οὐτε τὸ ἰαμβικὸν μέτρον τὰς αὐτὰς ἀναπαύσεις, καὶ τοὺς αὐτοὺς ῥυθμούς,
 καὶ τῷ αὐτῷ συνθηκῶν τοῖς προτέροις ἔχον προφαίνεται. ἀλλὰ θεατρικῶς 311
 πρὸν νῦν ἐστὶ, καὶ ὥσπερ. ὅτι ὀρχήστρας ἀπηναιχύντηκεν, καὶ πάσης μὲν
 ὑπεράλλεται βάσεως, πάντος δὲ ῥυθμοῦ ὑπερίπταται, καὶ μόνον νῦν ζηλωτὸν τὸ
 αἶσιν τῷ μέτρῳ, καὶ ἰαμβέκροτον. ἡ μὲν τοι τραγικὴ ποίησις Διὰ Φόροις τε
 ῥυθμοῖς κοσμουμένη, καὶ μέτρα ποικίλα λαμβάνουσα, οὐ πάντως ἐξορμῶ-
 ται τὰς ὑποθέσεις, οὐδ' ὑπεράλλεται. ἀλλ' ἔστι μὲν οὐ καὶ τοὺς δ' ἀκρότους
 ἤχους ζηλοῖ, καὶ τῷ ποδικῇ εὐρυθμίᾳ προκρίνει, καὶ ἔτι λόγῳ τὰς ἐμμέτρους
 συζυγίας ἀσπάζεται. ὅπῃ δὲ δόξῃ τῷ ποιητῇ μεταβάλλῃ τε τὴν τόνου, καὶ
 τὸν ῥυθμὸν ἐξαλλάτῃ, καὶ ποτὲ μὲν αὐτῷ ἀρπάζῃ ὁ ῥυθμὸς, ποτὲ δὲ βαίνει
 ἐπὶ τρισυλλάβου, ἢ τετρασυλλάβου τῆς βάσεως. Hoc vero ante omnia ser-
 moni preponendum est: Metra nempe, rhytmosque ab ipso tempore innumeras va-
 riationes accepisse. Metrum heroicum antiquam hoc avo neque servare magnificen-
 tiam, neque in exquisitissima metrorum regula consistere, sed dactylico, & spondaico,
 ithyphallica metra, & jambicas combinationes immisceri. Pari modo jambicum me-
 trum easdem passas, eandemque rhytmos, eandemque compositionem, quibus vete-
 res utebantur, non continere. Sed illud vunc temporis theatrum magis accommoda-
 tum, ac velut in orchestra inveteres cande tripudians omnem basem transilit, & omnem
 rhytmum supervolat, tantum nunc carmen illud imitari studemus, quod subsiliet,
 & ut solet jambicum perstrepat. Tragica autem poesis diversis exornata rhytmis,
 & carminum vario genere constans non semper extra materiam divagatur, neque
 subsalsat, sed nunc bene sonantes sonos amulatur, & pedum accuratum rhytmum
 praeponi, beneque commensuratas sermonis combinationes amplectitur: ubi vero id
 visum Poeta fuerit, tonum immutat, & rhytmum variat: & nunc quidem rapitur
 a rhythmo, nunc vero super trisyllaba, aut tetrasyllaba basi graditur. His prae-
 suppositis Psellus postmodum dictione, formaque carminum, ac figuris
 Euripidis examinatis, iudicium suum de Piside subnectit: ὁ δ' ἐκ Πισσι-
 δείας ῥοφὸς οἶμαι τῆς ἐλάττονος Λιτωχίας, ποιητῆς μὲν σὺν ἔσιν ἐπῶν.
 ἐν δὲ ζηλώσας ἥν' ἡ μέτρον τὸ ἰαμβικόν, Φημί δὴ τὸ δευτέρῳ, καὶ μονομε-
 ρές, καὶ πρὸς τὰ πλεῖστα πραγμάτων δασυμῶν, ποικίλῃ μὲν οὐδαμῶ
 τῷ ποίησιν. Et; ἐν πᾶσι δὲ ἀβίας αὐτῷ ἡ ἀρμονία, ὥσπερ σὺν ἐνδυ-
 μου μὲν ὡ, οὐτε τὰ νοήματα, καὶ τὰ ῥήματα, ἀλλ' ἀναγινώσκοντι ταῦτα προκείμενα,
 ἑλληνικά τε αὐτῶν τὰ ὀνόματα ζυμπαπτα, καὶ μὲν τῷ μεγαλοπρεπῶς ὄψα.

αἱ δὲ τροπῆς ἄψοιτο, εἴτε τῆς ἐν παιδιᾷ, καὶ ἐν χάριτι, εἴτε τῆς ἐν συμ-
 νότῃ, ἢ τῇ δὴ προβιβάσει τῷ λόγῳ τὰ μεταβλημένα, καὶ οὕτως εἰκίως
 ἔβησιν, ὥς μὴ δοκῶν τι ὀρθοφείρειν τῷ ἑτέρῳ ὑποφείρειν, ἀφ' ἧς ὅτι
 τῷ οἰκείῳ ὠρμήθη. νόημα γοῦν ἐκπῶν ἐν τῷ λόγῳ, ἔχθους τῷ ἱατρικῇ
 πᾶσαν ὀπισθοκαρτεῖ, μήτε τῶν αἰτίων φερόμενον, μήτε τῶν οἷς θεραπεύεται
 τὰ νοσήματα. καὶ σφραγὶς οὐρανόθεν ἐξαρτύση, καὶ ἰσας δυνάμεις ταύτης
 ἐξέβη, ὡς οἱ δεσμοὶ, καὶ τὰ ἐξαρτύματα, καὶ ὅσα τῆς ἀκρότητος,
 καὶ ὅσα τῆς ἀκροταλευτοῦ τῆς χαλαρᾶς ἐκείνης ἀλύσεως. καὶ τὰς ὥρας
 συναγάγη, καὶ συνελίξη, ὥς ἐν χορῇ, βασιλῆα τῆς τῶν χερῶν ἀντεπιβολῆς,
 καὶ τῆς κύκλου, καὶ τῆς λείας, καὶ τῆς περιόδου, καὶ τῆς ἐπέδου, καὶ τῆς
 στροφῆς, καὶ τῆς ἀντιστροφῆς, καὶ τῆς κινήσεως. εἰ δὲ καὶ ἱατρικῇ
 τὸν λόγον, καὶ τετραπάλον τῷ συνθήκῃ ἐρεῖ τῶν ὥρων. πόσα μὲν ἐν
 χῶν φεγγεῖται, καὶ τῆς ἀρίστης ἡμοχρήσεως; πόσα ἢ περὶ ζυγῶν καὶ
 χῶν, καὶ χοινικίδων; ὅποιαι δὲ αὐτῶν αἱ πληγαί, καὶ αἱ τῶν τροχῶν ἀντί-
 τάτε ἱππῶν φάλαρα, καὶ φρυάγματα; καταβαίνῃ δὲ ὁ λόγος αὐτῶν
 μέχρη τῶν τελευταίων τῆς τέχνης, καὶ περὶ αὐτῶν αὐτοὶ ἔπαιον οἱ τῶν τέχ-
 νῃ ὀρθοφραγματοδόμοι. εἰ δὲ καὶ φάλαγγας ἀλλήλας φήσεν, ὡς οἱ ἄν-
 κῆσε τῷ ἱππικῇ ἅπασαν, καὶ πεζικῇ σύνταξιν, τοὺς δορυφόρους, τοὺς
 ακοντιστάς, τοὺς ἰσχυροτάτους, τὸν ἐναμαρτίαν, τὸν ἡμιλαχίτην, τὸν οὐραγον, τὸν
 ὀρθοφάτῳ, τὸν ὀπισφάτῳ, καὶ ὡς περὶ ὅτι σφενδόνης αὐτῶν οἱ εἶχοι ἀλλοτρεῖται.
 Ex Pissidia vero sapiens minoris Antiochia, ni fallor, Poeta quidem carminum
 non est, sed cum unum sibi carminum genus ad imitandum proposuisset, iambi-
 cum duntaxat, sed antiquum, & sortis unius, & in illius curam maxime occu-
 patus, nullo in loco poesim variat. Et infra. In omnibus harmoniam ambit mi-
 nitime coactam, ac si non tunc & sententias, & verba meditaretur, sed ante sibi
 posita percurreret. Graeca sunt universa nomina, & non sine magnificentia sonora.
 Quod si aliquando trope usus fuerit, sive eo, qui in ludicris & venustis, sive eo,
 qui in gravitate est, ita carmina oratione concinnat, & ita proprie accommodat,
 ut non externam materiam, ex qua in propriam appellit, vitare videatur. ~~ἄλλοτε~~
 312 itaque si in oratione aliquando dixerit, illico & medicinam omnem interferit, ne-
 que a causis edicendis abstinens, neque remedia, quibus morbi curantur prateriens.
 Si vero catenam a caelo meditatus fuerit, ejusque facultates aliquas addiderit, sta-
 tim & vincula, & suspensiones, & quae summitates, & qui sunt fines illius laxata
 catena enunciat. Quod si horas in unum reduxerit, & ad choream ducendam
 compulerit, papa! quae est manuum complicatio, & circulus, & distinctio, & circui-
 tio, & epodus, & strophe, & antistrophe, & motus? Quod si veluti in theatro se
 se experiens orationem componat, & horas una simul quadriga vbi dixerit, quatuor-

ta ille de aurigis, deque optima aurigatione pronunciat, quanta de jugis, rotis & modiolis, quæ ipsi sunt fistula & rotarum apfides, equorum phalera, atque hinnitus? Et oratio illius ad minutissima quæque artis procedit, de quibus neque ii, qui artem illam callent, & proficiuntur, dicere possent. Siphalangum mentio incidat, equitum universam, ac pedicum seriem reperies, bastatos, jaculatores, sagittarios, decanum, hemilochitem, uragum, parastatem, epistatem, & tanquam a funda carmina illius exiliunt. An quid aptius pingi potuit? Pissidæ nobis carmina præter pauca tempus invidit, nihilominus cum Pselliana percurro, quantum in eo scribendi genere Pissides valuit, deprehendo.

VII. GEORGIUS NICOMEDIENSIS e) multa scripsit. Orationum valde elegantium meminit Possevinus, licet cum postea Gregorium nominet, fateaturque scriptas reliquisse orationes Panegyricas centum, & septuaginta, & extitisse Constantinopoli. Namque in Bibliotheca Patriarchæ, Georgii metropolita Nicomedia orationes Panegyricæ valde pulchra. Et in Cantacuzeni, Georgii metropolita liber Panegyricas orationes complectens centum septuaginta, recensetur. Sed quis non videt, exscriptoris incuria id factum, ut pro Georgio Gregorius irrepserit?

Cumque in nonnullis orationibus modo Georgii Nicomediensis, modo Georgii Chartophylacis in diversis Codicibus profligatur, indicium non leve erit, eundem esse Nicomediensem cum Chartophylace; quod postea confirmavit Codex perantiquus, in quo oratio illa in Præsentationem Virginis legebatur, cujus illud est principium, καλὰς ἡμῖν ὑποθέσιν, in titulo namque prænotabatur, Γεωργίου Χαρτοφύλακος, τῷ ὕστερον γεγονότῳ μητροπολίτου Νικομηδείας, Georgii Chartophylacis, qui postea fuit metropolita Nicomediensis.

2. Georgii Chartophylacis magnæ Ecclesiæ Encomium in dedicationem Deiparæ in templum, ejusque consecrationem, habetur manuscripta in Biblioth. Augustana, nec alia esse videtur, quam quæ ipse legi alibi sæpius, & in Sfortiana cum hoc titulo, Γεωργίου μοναχοῦ, καὶ Χαρτοφύλακος.

CCC C

τῆς

e) Ad hunc Georgium Nicomediensem Archiepiscopum ac Metropolitam exstant Photii Patriarchæ Epistolæ plures, 84: 166. 210. 211. 224. 235. 243. 295. 296. 318. 380. Hinc patet eum recte a Caveo putari vixisse circa A. C. 880. male vero à Combefisio in auctario novo confundi cum Georgio Piside & ad Heraclii tempora referri, quod deinde ipse agnovit Combefisius in Bibl. Concionatoria, in qua pleiosque hujus Georgii sermones, quos in auctario Græce & Latine dederat, exhibet ex interpolata, non nullos etiam ex nova sua versione: Hippolyto Marraccio autem indignatur, quod in Martiali suo Georgium sanctum appellasset.

τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐγκώμιον εἰς τὴν δωδόσιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐν τῷ ναῷ, καὶ ἀφιέρωσιν τῷ Θεῷ κατὰ τὴν ἰσορίαν. f) Princip. Φαιδρὸν τὸ τῆς παρούσης ἑορτῆς τὸ σινῶδημα. δι' ὃ πρὸς ἄπειρον Φας. & est penes me. Ea in Bibliotheca Antonii Augustini, & Vaticana, alibique Nicomediensi tribuitur cum hoc titulo, εἰς τὰ εἰσέδια τῆς Θεοτόκου, ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ τελετίζουσα. In ingressum Deiparae, cum trimula in templum deducta est.

3. Ejusdem Chartophylacis Encomium alterum in eandem festivitatem, εἰς τὴν ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅτε ἀπεδόθη ἐν τῷ ναῷ τελετίζουσα ὑπὸ τῶν αὐτῆς γυναικῶν. In sanctissimam Deiparam, quando ad templum est triennis a parentibus suis deducta. g) Princip. καλὰς ἡμῖν ὑπαδέσεων ἀρχάς, ἡ παρούσα πανηγυρίς δεικνυσιν. Habetur manuscripta Mediolani in Ambrosiana, & alibi. Antiquissimus Codex, qui Regis Ungariae fuit, & modo apud me est; Georgio metropolitae Nicomediensi donat, sub cujus nomine edita est etiam Latine apud Surium, vigesima prima Novembris.

4. Nicomediensis praeterea orationes leguntur, εἰς τὴν ἀσφύρησιν Ἰωσήφ, καὶ πρὸς τὴν παρθένον ἀλάλιξις. In hesitationem Joferhi, & in Virginem colloquium. P. καλὸς μὲν ὁ τῆς εὐπειθείας νόμος. Extare ait in Vaticana Possevinus in Indice Biblioth. Vaticanæ.

5. Ejusdem Nicomediensis oratio in Deipara Nativitatem, quæ incipit, εἰ μετρεῖται γῆ σπιθαμῇ, καὶ σπαρτίῳ περικραφεῖται θάλασσα. Edita

f) Vulgavit Græce & Latine Combefissus in auctario novo Bibl. Patrum Paris. 1648. fol. p. 1069. qui Allatii Codicem cum Mazariniano, tertioque suo contulit.

g) Dedit idem Combefissus ibid. p. 1091. ac præterea aliam homiliam ejusdem argumenti p. 1113. quæ incipit: αἱ τῶν θείων πανηγύρεων ἐλλάμψεις. In Bibl. Casarea exstat etiam ineditum adhuc Georgii hujus ἐγκώμιον εἰς τὸν προφήτην Ζαχαρίαν καὶ εἰς ἐλισάβετ τὴν προφήτιν, ὅτε συνέλαβεν Ἰωάννην τὸν προδρομὸν καὶ βαπτιστήν. Encomium Prophetæ Zachariae & Elisabethæ prophetidis quando concepit Joannem Prodromum & Baptistam. Incipit: ἀρχὴ τῷ κόσμῳ χαρᾶς τὰ πρὸς τὸν Ζαχαρίαν & Ἀγέλας Γαβριὴλ Ευαγγέλια, καὶ πρώτη πιστὴς ἀγαλλίασις τὸ ἔμεγαλόν προδρόμου γενέθλιον. ἤδη γὰρ &c. Vide Lambec. VIII. p. 222. qui notat Georgium hunc in MSS Codicibus non raro appellari *Rhetorem*, Γεώργιον ἀρχιεπίσκοπον Νικομηδείας ὁ ῥήτωρ. In Bibl. Coisliniana Celeberrimi Montfauconii p. 423 memoratur itidem inedita adhuc Georgii Nicomediensis homilia in hyrapantem. Incipit: Τὰ τῆς παύσεως ἱερᾶς πανηγύρεως ἡ ἀγγ. Georgium Nicomediensem Metropolitam *libro de traditionibus Ecclesiae* laudat Nic. Comnenus Papadopoli in prænotionibus mystagog. p. 398.

dicta est Græco Latina sub nomine Germani Archiepiscopi Constantino. 313
politani, Interprete Andrea Scoto in Bibliotheca Patrum Græco-Latina
Tom. 2. pag. 450. reclamant tamen Codices antiquissimi, stylus, & mo-
dus, & Georgio asserunt. h)

6. *In immaculata Virginis in sepulchro assistentiam, & gratiarum actio
pro gloriosa resurrectione.* i) P. Φωνὴ ἀγαλλιᾶσεως προοιμιαζέτω σήμερον,
εἰς τοὺς ἁγίους, καὶ θαυματουργοὺς Κοσμά, καὶ Δαμιανόν. *In sanctos,
& miraculorum patratores Cosmam, & Damianum.* k) P. τῷ σὺν, ὃ τῶν
καλῶν ἐργῶν, θαυμάζην μετ' ἐμοί. *In Biblioth. Regis Galliarum Cod.
270. servanturque penes me.* Ejusdem

7. εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἀννης. *In Conceptionem sanctæ Anne.*
l) P. ἡδὲν ἡδύτερον, ἢ ὠκυχαρέστερον τῆς παρουσίας αὐτῆς κελεύει.

8. Εἰς τὴν σύλληψιν τῆς παναγίας Θεοτόκου. *In Conceptionem be-
atissime Deiparæ.* P. οὐρανῶν m) ἢ γῆ Ἰαῖς τῆς χάριτος μαρμαρυγαῖς.

9. εἰς τὸ, εἰσηκίσαν ὧρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτῆς, καὶ
ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτῆς Μαρία ἢ τῇ Κλοπᾷ, καὶ εἰς τὴν θεόσωμον
ταφῆν τῷ Κυρίου. *In illud: stabant ad Crucem Jesu Mater ipsius, & soror Ma-
ria Cleopa, & in sepulchrum Domini.* P. πρὸς ὑψηλοτάτῳ περιωπῶν ἡμῖν ὁ
λόγος αἰαδεσμένων, γεγωνοτέρῳ n) σάλπιγξι. *In Biblioth. Antonii Au-
gustini Cod. 24. sub Gregorii Rhetoris Episcopi Nicomedie legebatur.*
Hinc notare poteris nominum similitum confusionem.

10. *In Palatina habebatur præter jam dictas, In Conceptionem Dei-
paræ oratio secunda.* P. ἡδεῖα μὲν ἡ τῆς παρουσίας Ὁφροσύνης προση-
γούμενα.

CCCC 2.

III.

h) Imo Andrea Cretensi, cui tribuant Codices Cæsarei, Mazarinianus, et Segvierianus.
Et sub Andreæ nomine edidit Græce & Lat. Combefisius ut dixi supra p. 128.

i) Edidit Græce & Latine Combefisius in Auctario novo T. 1. p. 1176. Allatii Codicis
usus.

k) Idem p. 1192.

l) Edidit idem Combefisius in Auctario novo T. 1. p. 1015. ac præterea aliam homiliam
εἰς τὸν χρηματισμὸν τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Θεοτόκου, in oraculum
conceptionis S. Deiparæ. Incipit: λαμπρὰ μὲν καὶ ὠκυφανής.

m) Leg. ὕρατον. Hanc quoque dedit Combefisius p. 1043. Primusque illi videtur Ce-
orgius hic qui in Conceptionem B. Mariæ tanquam in peculiare ac solemne festum pub-
lice peroravit.

n) Leg. γεγωνοτέρῳ σάλπιγξι ἢ καὶ. Edidit Combefisius p. 1138. De Codicibus
MSS. Cæsareis vide Lambecium IV. p. 21. V. p. 144. 177.

11. *Georgii Nicomedia Archiepiscopi de Cruce, quam falso quidam Psello adscripsere, Græce MS. in 4°. Biblioth. Imp. Vienna.* Epitome Gesneriana, miror præteritam a diligentissimo Gretsero. Et quinam hi erunt, qui Psello tribuunt? In Codice meo satis antiquo, lacero, exesoque habetur oratio Michaelis Pselli, εἰς τῶν σαύρων ἔκφυγόντων ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *In Crucifixionem Domini nostri Jesu Christi.* Ρ. τὸν τὸ σαύρου λόγον ὁ μὲν θεὸς διέταξε τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρίαν τίθεται. Satis prolixa, & elegans, lacera tamen, & ipsa, qua sane nihil in eo argumento vidi accuratius aut gravius, quod & adnotavit in ejus principio, nescio quis; εἰς δὲ καὶ ἔστι τῶν πάντων ἐξαίρετων. *Est autem hac oratio præstantissima.* Eam tamen hujus Georgii non esse, stylus ipse, & modus rerum tractatarum arguit, que evidentissime Psello vindicant.

12. Scripsit item Troparia varii generis, ex quibus memini me in libris Ecclesiasticis Græcorum legisse, *In omnes sanctos Patres, qui ad sacras synodos Oecumenicas o) convenerunt. In S. Joannem Chrysostomum. In Prosestium introitus Virginis in Templum.* p) Et plura scripsisse sicut & Canones vero simillimum est; quæ cum Georgii tantum nomen præferant, alique ejusdem nominis id idem compositionis studium excoluerint, incertum remansit, cuiusnam ex illis potius tribuenda sunt. Eorum nihilominus elenchum sub Georgii Siculi nomine comperies. q) Nicomediensis laudatus ab Hippolyto Thebano in Chronico, in Antiquit. Canisii. Apud Possevinum in Indicibus legitur, *Georgii Diaconi oratio, in Medicea.* An ea fuerit Nicomediensis opus? hæreo.

13. Georgii Chartophylacis magnæ Ecclesiæ Chronicon est Scoriaci in Bibliotheca Regia, Γεωργίου Χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας χρονικόν. I, 9, 4. VI. γ. 2. & alia. An idem cum superiore? cum non viderim, vah quomodo me ex hac turba expediam!

VIII. GEORGIUS, sive ELESIUS PRESBYTER ex oppido Adirgemaro precibus Theodori Sicæotæ * a parentibus sterilibus impetratus, ipsi Theodoro postea oblatus, ab eodem educatur, & literis imbuitur: cum quo per, annos duodecim vixisset, post ejus mortem, quid-

o) speciatim Nicænum. εἰς τὰς ἁγίας πατέρας τὰς ἐν Νικαίᾳ.

p) Idiomela hæc tria Allatio memorata exhibet Græce & Latine Combessius, primum quidem & secundum p. 1221. & tertium 1136.

q) infra p. 337. seq.

* defuncti A, 613.

quidquid ipse de eo oculatus testis viderat, vel a ministris ejus, & spectatoribus audierat, scripto satis prolixo, verum pio, ac solido retulit. r) Editum est Latine apud Surium 22. Aprilis. Ipse de se in fine vitæ dicti Theodori: *Hæc ego Eleusius, qui & Georgius a sancto Theodoro vocatus sum, omnia Deo adiuvante conscripsi. Neque vero miraculorum ipsius expertus fui; sed ea maxime omnium expertus sum. Cum enim parentes mei ex oppido Adirgemaro oriundi diu simul vixissent, nec ullos possent liberos suscipere, ad sanctum virum accesserunt: cumque Zonas quibus ille benedixerat, accepissent, ego conceptus sum, & in lucem editus, & infans ipsi oblatus, qui & in ejus sancto monasterio nutritus a religiosissimo prefecto literas didici. Cumque parentes mei filium alterum sancti Theodori precibus suscepissent, ejus illi nomen imposuerunt. Duodecimigitur annorum spatio, quo apud illum vixi, multorum miraculorum, quæ ab ipso facta sunt, inspectior fui; quæ autem ab illo superioribus temporibus gesta fuerant, ea vel a ministris ejus, qui spectatores extiterant, vel ab eisdem, qui curati sunt, accepi. Quanquam & multa me oblitum esse confiteor, & nonnulla propter imbecillitatem meam pratermisi. Pauca igitur e pluribus attingi; nam si omnia persequi voluisssem, me tempus, & vires plane defecissent. Georgius hic florebat circa Constantini Quarti, Imperatoris Heraclii filii s) tempora.*

IX. GEORGIUS CYPRIUS pietate celebris, & pro Christiano, & Catholica religione certaminibus clarus, quem sub Constantino Copronymo Iconoclastarum Conciliabulum t) ad oppugnandas imagines coactum una cum Germano Patriarcha, & Joanne Damasceno veritatis Catholicæ acerrimis propugnatoribus uti non recte de fide sentientem condemnavit, ita referente Synodo Nicæna secunda art. 6. u) Γερμανοῦ, Γεωργίου, καὶ Μανσοῦρ τῶν κακοδόξων Φρόνημα ὑμῖς διελύσατε, Γερμανῶ τῷ διγνώμῃ, καὶ Ξυλολάτῃ ἀνάθεμα. Γεωργίῳ τῷ ὁμόφρονι αὐτῶ, καὶ Φαλστυτῇ τῶν παλαιοῦν διδασκαλιῶν ἀνάθεμα. Μανσοῦρ τῷ κακονύμῳ, καὶ Λαοκλήνῳ φρονι ἀνάθεμα. ἡ Τρεῖς τοὺς τρεῖς καθεύλαν. Germani, Georgii,

CCCC 3

r) Citatur in Actis synodi secundæ Nicænæ Act. IV. Græce incipit: ἐυλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ & Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ.

s) Heraclii filius inter Imperatores est Constantinus III. & paucos tantum dies A. 640. rebus præfuit, veneno à noverca sublatum. Sed Constantinus IV. Pogonatus ejus nepos imperitavit ab A. C. 668. ad 685.

t) A. C. 754. CPoli, cujus Synodi Actorum pars inserta Actis Synodi secundæ Nicænæ A. 787. Actione VI.

u) Tom. IV. Concilior. edit. Harduini p. 438.

orgii, & Mansur male opinionis virorum sensum vos dissolvistis. Germano duplicis mentis, & lignorum cultori, anathema. Mansur nequam hominis, & similis Saracenis sentienti, anathema. Trinitas tres istos deposuit. Nec reticuit Nicephorus Patriarcha in Breviario Historico: ὅρον δὲ πίστεως ἐκτίθενται ἐν τῷ ὑποσημήναντο ἅπαντες κακῶς, καὶ δυσσεβῶς σωφρονήσαντες, καὶ ὥσπερ νηπιωδῶς ἐπ' ἀγορᾶς ταυτ' ἀναθεματίζον, μετ' ὃν καὶ Γερμανὸν τὸν ἀρχιερέα τῆς Βυζαντίου γεγονότα, Γεώργιον τε, τὸν ἐκ Κύπρου τῆς ἡσού δρῶμαρδον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀπὸ Δαμασκού τῆς Συρίας τὸν ἐπικλῶν Μανσοῦρ. In eo Conciliabulo fidei Canonem condiderunt de sacris imaginibus ever-tendis, cui ab omnibus impio consensu, ac nefario subscriptum est; eaque religio omnis pueriliter in foro anathemate damnata. Eadem & in Germanum Patriarcham dicta sententia est, & Georgium Cyprium, & Joannem Damascenum cognom-mento Mansur. Theophanes sub anno Christi 745. eam totam ita prosecutus est: τῷ δ' αὐτῷ ἐτὶ καὶ Κωνσταντίνῳ ὁ δυσσεβὴς κατὰ τῶν ἁγίων, καὶ θεπτῶν εἰκόνων ὡδρόμομον σινέδριον τλή ἐπισκόπων σινέλεξεν ἐν τῷ τῆς ἱερσίας παλατίῳ, ὃ ἐξῆρχε Θεοδοσίῳ ὁ Εφέσου, ἡδὲ Ἀψιμάρου, καὶ Πασιδίας ὁ Πέργης, οἱ καθ' ἑαυτοὺς τὰ δόξαντα δογματίσαντες, μηδὲν παρόντων, ἐκ τῶν καθολικῶν θρόνων Ρώμης, Φημι, καὶ Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀντιο-χίας, καὶ Ἱεροσολύμων ἀπὸ ἡμετέρου αὐτοῦ μὲν δὲ ξάμφοι διήρκεσαν ἀχρεὶς ἡ Αυγούστου, τῆς αὐτῆς ἡ Ἰνδικτιῶν, καθ' ἣν ἐν Βλαχέρναις εἰσ-ελθόντες οἱ τῆς Θεοτόκου πολέμιοι, ἀνῆλθε Κωνσταντίνῳ ἐν τῷ ἀρχιερεὶ κρατῶν Κωνσταντίνον μοναχόν, ὁπίσκοπον ἡρόδοτον τῆς Συλλαίου, καὶ ἐπευξά-μενοι, ἔφη μεγάλη τῇ Φωνῇ. Κωνσταντίνου οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου πολ-λα τὰ ἐτη. καὶ τῇ καὶ τῇ αὐτῇ μὲν αὐτῷ βασιλεὺς ἐν τῷ φῶτι τῶν Κωνσταντίνῳ τῷ ἀνιέρῳ προέδρα σιν τοῖς λοιποῖς ὁπίσκοποις, καὶ ἐξῆλθεν τῶν αὐτῶν κακόδοξον ἀρεσιν ἐνώπιον παντὸς τῆς λαοῦ, ἀναθεματίσαντες Γερ-μανόν τὸν ἀγνώστον, καὶ Γεώργιον τὸν Κύπριον, καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσῶρον Δαμασκηόν, τὸν Μανσοῦρ, ἀνδρας ἀγίους καὶ ἀδούτους δι-δασκαλους. Hoc eodem anno impius Constantinus in sacras, ac venerandas ima-gines perversum CCCXXXVIII Episcoporum Conciliabulum in Hieria palatio con-gregavit: illi praerat Theodosius Ephesus Antistes, Apfimari filius, & Pastillas Pergaeus, qui privatim quidquid illis visum fuit, ratum esse jubentes, nemine ex universalibus Thronis, Romano scilicet, Alexandrino, Antiocheno, & Hierosoly-tano presente, a decima Februarii mensis usque ad octavam Augusti diem ejusdem septimae Indictionis. Synodum continuaverunt; Eo die cum in Blachernarum templo convenissent Deipara hostes, Constantinus ambonem conscendit, Constantinum Monachum tenens, qui Syllai fuerat Episcopus; precatusque magna voce clamavit: Con-

Constantino Oecumenico Patriarcha multi sunt anni. Et vigesimo septimo ejusdem mensis Imperator in forum progressus una cum Constantino detestando Preside, & reliquis Episcopis pravam suam hæresim coram universo populo proclamaverunt, anathemate ferientes Germanum sanctissimum, & Georgium Cyprium, & Joannem Chrysorroam Damascenum cognomento Mansur, viros sanctitate celebres, & doctrina venerandos. Ex Theophane sua habuit Cedrenus, & Zonaras. Quibus coniicimus Georgium non tantum vitæ sanctitate, sed scripto etiam, ac editis monumentis, quæ nunc maximopere desideramus, Iconomachorum hæresim refellisse, quod & Germanum quoque & Damascenum fecisse scripta eorum ad hunc diem testantur. Maximum illius elogium, & acclamatio in Nicæna secunda Synodo habetur. x) Γερμανοῦ τῆ ὀρθόδοξου αἰωνία ἡ μνήμη, Ἰωάννου, καὶ Γεωργίου, quod Interpres mala fide Gregorii reddidit, αἰωνία ἡ μνήμη. Germani orthodoxi perpetua memoria, Joannis, & Georgii perpetua memoria. Et antea responsione ad Pseudosynodum a Patribus edita pleno pientissimorum virorum Theatro, ab Epiphanio Diacono nemine reclamante in ejus laudem lecta sunt: y) Γεώργιῳ δὲ, οὐ Κύπριῳ ἡ πατὴρ, εὐαγγελικῶς τὸν βίον ἐμποδισαμένη. Χρῆσιν τὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν δόντα ἡμῖν ὑπογραμμὸν, τῷ οἰκονομίᾳ αὐτῆς μιμησάμεν. ἐκ ἐκτελέσας, λαιδορούμεν. ἐκ αὐτελαιοδότησε, πάσχων ἐκ ἡπάλιψε, τῷ τύπτῳ αὐτὸν εἰς τῷ σιαγόνα ἐξερεῖ καὶ τῷ ἄλλῃ, τῷ ἀγλαρόντι αὐτὸν μίλιον ἐν περιστάσει τὸ διπλάσιον, ἢ τὸν ζυγὸν ἐκ νεότητος αὐτῆς, ἀγαθὸν ἡγησάμεν. κατὰ τὸν προφήτῃν καθίσαι, κατὰ μόνας, καὶ σιωπῆσαι. Et Georgius patria Cyprius, qui evangelice vitam instituens, & Christum Deum nostrum, qui dedit nobis normam, dispensationem suam imitans non contendit, non clamavit: cum malediceretur, non maledicebat, cum pateretur non comminabatur, percutienti maxillam, vertebat & alteram, angarianti se mille passus, apponebat & duplum. Tulit jugum a juventute sua, bonum arbitratu secundum Prophetam singulariter sedere & filere.

At cujus iste fuerit civitatis Episcopus, cum a scriptoribus non dicatur, suspicatur Baronius ad annum Domini 754. fuisse Georgium Episcopum Antiochiæ Pisidiæ, de quo inter alia Menologium Basilii Imperatoris die 18. Aprilis hæc habet: *Postquam diaboli consilio fuit Iconomachorum hæresis exorta, & omnes Episcopi ab Imperatore juberentur Constantinopolim petere, venit & ipse, & cum Sanctorum cogeretur adorationem negare, ne assentiretur, in exilium missus est, &c.* Hæc ego ita legi Græce in alio Menologio antiquissimo:

x) Actione VII. T. 4. edit. Harduin. p. 471.

y) p. 438. Actione VI.

* Thren. III. 28.

quissimo. ἐπεὶ δὲ τῇ Διεβολοῦ πονηρᾷ συμβουλῇ ἡ τῶν εἰκονομάχων αἵρεσις ἐκινήθη, καὶ γράμματα πανταχοῦ ἐπέμποντο διὰ τᾶς τοὺς ὁπισκοποῦς ἅπαντας πρὸς Κωνσταντινούπολιν καταλαβεῖν, παρεγγεῖν καὶ ἔτι, καὶ μηδὲν πιαστὴς σύμφωνον τοῖς αἰρετικοῖς ἡγεῖσθαι, καὶ δεῖν σάσαι τὴν αἰγιαν ἐκείνων πρὸς προσκύνησιν, ἐξορία καὶ κακουχία καταδικασθεῖς, ἐν αὐτῇ θανόντων πρὸς Κύριον ἐξηδήμησεν. Auctor historię septimę Synodi, quę eidem Synodo pręfigitur, nescio quo argumento, tradit hunc Georgium fuisse Cypri Episcopum. Zonaras in Constantino Copronymo scribit fuisse Georgium Patriarcham Constantinopolitanum. ἐνώπιον δὲ παντὸς λαοῦ πρὸς τῶν σελῶν εἰκόνων προσκύνησιν ἀπηγόρευσαν εἰδωλαλάτρες τοὺς ταύτας σεβομένους καλέσαντες, καὶ ἀναδέματι καθυπέβαλλον τὸν ταυτοῖς αἰοῖμον Γερμανόν, καὶ τὸν ἐκ Κύπρου Γεώργιον Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινου ἡγουμένον, καὶ τὸν μέγαν ὁπὶ σοφία καὶ δεσπῇ Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν. Coram omni populo venerandarum imaginum adorationem interdixerunt, Idololatriis iis appellatis, qui eas colerent, & anathemate notarunt inclitum Germanum, & Georgium Cyprium, qui Constantinopolitanus Patriarcha fuerat, 2) & doctrina, virtuteque prestantem Joannem Damascenum. Novatores in Zonaram debacchantur, idque ab historia dissonare contendunt. Tum enim, 316 iniquiunt, Germanus erat Patriarcha, nisi fingamus duos simul fuisse. Pręterea Paulus Diaconus non meminit ejus, ut Patriarcha lib. 22. rerum Romanarum. Sed hic, ut verum fatear, mentem Zonarę pręvertitis; Ipse enim dicit Georgium, qui cum Germano anathemate feritur, fuisse Patriarcham, sed non eo ipso tempore, quo Germanus Thronum tenebat. Quemadmodum alij ante & post Germanum, ita & hic Patriarcha ætate prior fuerat: cujus Diaconus non meminit, quia hic Georgius, cum Germanus sedem obtinebat, nullus erat; meminerunt tamen alij. Hęc pro se, Novatoribus Zonaras.

At quomodo hic Georgius, qui in Pseudosynodo Iconomachorum, tanquam imaginum propugnator anathemate feritur, Iconomachorum hæresim nondum exortam, & scripto, & verbo oppugnavit? Quomodo solitudini addictus, in qua & vitam finisse ex supra laudato Epiphario coniicio, folio pręfuit Constantinopolitano? Cum reliqua
vitę

2) Georgius Cyprius Patriarcha CPol. fuit post Theodorum A. 678-683. Vide Theophanem p. 301. seq. Et Cangii notas ad Zonaram p. 71. seq. De Georgio Lapitha Cyprio & de altero Georgio Cyprio Patriarcha CPol. qui ab A. 1283, ad 1289, fuit, dicetur infra.

vitz exactissime, licet per summas enarrantur, nunquam illius dignitatem, si Patriarchalis fuisset, ex qua multum fructum causæ expectare poterent, tacuissent Patres Nicæni. Quare ego cum pietate, doctrina, religione, licet nulla dignitate præditum, & Hesychastem fuisse existimo: proque imaginibus asserendis multa ab adversariis æque ac plerique alii perperitum, tandem animam Deo cui inservierat, reddidisse. An præterea hic fuerit Georgius Tarasii Syncellus, cum de Syncello sermo erit, examinabimus.

X. GEORGIUS ALEXANDRINUS ARCHIEPISCOPUS, Vitam, & res gestas S. Joannis Chrysostomi ex Palladio. Socrate, aliisque conscripsit. Ex Commentariis etiam Cyrilli Alexandrini de vita Chrysostomi pleraque concinnasse tradit Auctor Anonymus Vitæ Chrysostomi in Catalogo eorum, qui de Vita Chrysostomi aliquid ediderunt, & ex quibus ipse in eadem conscribenda profecerat; *μὲν τούτους ὁ ἐν ἀγίοις Κύριλλος Ἀλεξανδρείας μὲν τὴν ὁπίσθιαν ἐκένειον, ἣν περὶ ἑαυτῶν εἰσέασατο, οὐ τὰ ἄλλα μὲν πολλὰ ἐπὶ τῶν ὁρίων ὁ Πάπας Ἀλεξανδρείας Γεώργιος, καὶ ἑτέρον συλλαξάμενος συγγραφέων ποιήματα τὸ ἅλ' πλάτους ἀπετέλεσε βιβλίον. Præterea S. Cyrillus Alexandrinus post visionem, quam de eo conspexerat, hujus Schedæ post multos annos comperiens Papa Alexandria Georgius, & aliorum Auctorum recollectis laboribus per expressum libro consignavit.*

Quinam iste fuerit, aut quonam tempore vixerit, ingenue se Photius a) nescire fatetur, cujus etiam stylum examinans, ita perstringit: ἀνεγνώδη βιβλίον τὰ περὶ τὸν Χρυσόστομον ὁπτηραφὴν ἔχον Γεωργίου ὁπισκόπου Ἀλεξανδρείας. ὅστις δὲ ἐστὶν ἄτος, οὐκ ἔχω λαφύει τι παρηγεῖσθαι. ἐστὶ μὲν τοι τὴν φράσιν ἀπλοῦς; καὶ εἰς πολλὴν χυδαίότητα κατηνευγμένον. μηδὲ τὰ τοιαῦτα τὸ ὅλον τοῖς Γραμματικοῖς κατὰ χῶρας τῶν ὀνομάτων, καὶ ῥημάτων σιώταξιν ἠκρωμένον. λέγει δὲ ἐκ τοῦ Παλλαδίου, ἐπίσκοπος δὲ ὁ Παλλαδίου, καὶ ἀλογικῶς τύπων καλῶς καὶ ἐκτετασμένως τὰ περὶ τὸν Χρυσόστομον ἀνεγράψατο. ἐκ τοῦ ἂν τούτου φησὶ, καὶ Σωκράτους, καὶ Ἀλεξάνδρων ἄλλων τὴν ἰσορίαν ἀναλαξάμενον εἰς ἓν συναθροίσασθαι. *Lectionis est liber Georgii Episcopi Alexandrini hac inscriptione: Res B. Chrysostomi. Qui vero hic Georgius sit, non habeo certo affirmare. Dilectio sane simplex in humilem admodum stylum delabitur: neque saltem quod vcl*

Dddd

litera

a) Cod. 96. Vide quæ de hoc Georgio ejusque editionibus dixi Volum VII. p. 556. & Volum. IX. p. 494. seq.

litteratoribus in promptu nominum, verborumque accuratam adhibet constructionem. Refert autem ex Palladio Episcopo (qui Dialogi forma pulchre, ac studiose, Chrysostomi res conscripsit,) itemque ex Socrate, aliisque nonnullis historiis a se collectam. Godefridus Tilmannus b) de ejus ætate sic ratiocinatur. Posteriorem fuisse Theodoretum, Socratem, & aliis, e quorum Commentariis, bonam rerum partem decerpit, se fatetur, anteriorem Damasceno, cum Damascenus, qui imperante Theodosio Atramyteno, & aliquanto post scripsit, prima ex tribus oratione, quas de veneratione imaginum ad Leonem Isaurum transmisit, narrationem de B. Apostoli Pauli imagine ex hoc opere verbo tenus, non expresso scriptoris nomine exscribat. Godefridum secutus Andreas Scottus in locum Photii, ait, illum eum fuisse, ut putet, qui Ioanni Eleemosynario successit circa annum Christi 620. c) Nec a Scotto discedit Vossius de histor. Græcor. lib. 4. cap. 18. Et nuper operum Chrysostomi editores d) ita rem collegerunt. Probabile esse inter quintam, & sextam Synodum tempora hujusce Georgii incidisse, cum post Cyrillum ad Apollinarium Alexandriæ Episcopum in Synodo quinta nemo fuerit Episcopus Alexandriæ eo nomine: & post Apollinarium ut series Alexandriæ Episcoporum nobis suggerit, ad primum Georgium anni fluxerunt quinquaginta: paulo post annum Domini sexcentisimum, Georgium nostrum vixisse. Sed in re obscurissima, & rerum Alexandrinarum alto silentio non parvum lumen istud affulserit. Opus Latine nobis dedit Godefridus Carthusiæ Parisiensis Monachus a se versum. Parisiis apud Audœnum Parvum 1537. e) & nunc recens inter opera Chrysostomi Græce Angli Impressores in fol. Tomo 8, f) Excerpta & rerum summam habes apud Photium in Bibliotheca, qui subdit: ὁ δὲ συγγραφεὺς ἐπὶ ἐκ ἐλίγα φαίνεται παριστοῶν. ἢ ἀλλ' ἔδει καλὴ τοὺς ἀναγινώσκοντας ἐκλεγομένους τὰ χρήσιμα, τὰ λοιπὰ παριστοῶν.

b) Præf. ad Latinam Georgii hujus versionem, editam Paris. 1557. fol.

c) Hic est Georgius Alexandrinus Episc. cui CPolin aufugiendum fuit A. C. 639. & quo tempore Catholici nullum Patriarcham habuere Alexandriæ per annos XCVII.

d) Henricus Savilius T. VIII. p. 941. Etonæ 1612. fol.

e) 1557. fol. f) p. 157. - 264. & duobus MSS. Palatino & Bavarico. Cæsareus Codex Vindobonensis definit in versu 23 paginæ 247. teste Lambecio VIII. p. 274.

g) Lambecius VIII. p. 273. contendit παριστοῦσθαι hoc loco esse tradere obiter ac praefer infirmum, quemadmodum apud Ciceronem VI. 1. ad Atticum: hac te volui παριστοῦσθαι, sumus enim ambo belle curiosi. Tamen haud pauca etiam præter historiam fidem scripta à Georgio in Chrysostomi vita, docuit David Blondellus in libro Gallice edito Genev. 1641. fol. de la primauté en l'Eglise, p. 123; & ad 1244.

εὐαγγέλιον; Scriptor iste præter historiam fidem multa narrare videtur, verum quid prohibet utilia Lectorem seligere, cætera præterire? Habetur manuscripta in Bibliotheca Bavarica Cod. 194. ubi tamen exscriptorum incuria pro Georgio Gregorius irrepsit: in Bibliotheca Regis Gallorum, & alibi passim.

Nonnullorum de hoc Auctore ea fuit sententia, omnibus suis aequalibus, etiam posteris, nam de vetustioribus silent, infantia in dicendo palmam merito præripuisse; & ex hujusce facibus Leonem Imperatorem, g) cujus oratio nihil aliud est, quam hujusce brevium, non bono judicio collectum, & pæne barbare scriptum, Auctorem incertum multo eodem γραμματικώτερον, & Simeonem Metaphrasem h) hausisse. Acrior sane censura, nimiumque a recta judicandi regula aberrans, cum affectui plurimum, veritati nihil dedat. Esto infans Georgius, esto ἀγαμέμνων: esto rerum omnium imperitus, ideoque & aequalibus suis, & posteris infantia palmam præripiet in dicendo, & merito? nimis sane, & acerbissime vapulat. At quomodo Græcorum Imperatorem, cui universa Græcia ob unam solam sapientiam sapientis nomen indidit, expertique posterius comprobarunt, ad Latium ipsum, jugaque ultra Appennina ad hunc diem propagatum, & judicio, & eloquentia, qua præ cæteris pollet, spoliant; nullamque, quod maxime opus esset, sui dicti causam reddunt? Quod si rem penitus introspicias, similis in virum sapientem, eloquentemque ignominia fontem, similibus θρασυταῖς, nullum alium invenies, quam quod iisdem etiam fatentibus, non sobrie ad dicendam vitam Chrysostomi accesserit, cum candorem historiae, & sinceritatem fabulosis miraculorum assumentis polluerit, & contaminarit. Quidni enim fabulosa dicerent, cum ipse Chrysostomus sexcentis in locis sanationum χάρισμα, & aliquot ante seculis desiisse testetur. Quo vel solo nomine præter Leonem, Joannes etiam Damascenus, i) Cosmas Vestitor, k) Joannes Euchaitarum Micropollia,

Dddd 2

l) Phi-

g) Leonis Imp. Orationem Ecomiasticam in Chrysostomum Græce dedit Savilius T. VIII. Chrysost. p. 267-290.

h) Simeonem Metaphrasem de vita Chrysostomi habes Græce ibid. p. 373-428.

i) Damasceni Orationem in Chrysostomum, omissam à Savilio, Græce & Latine dedit Mich. le Quien T. 2. Operum Damasceni p. 486-494. Parisi. 1712. fol.

k) Cosma orationes quibus reliquiarum Chrysostomi translationem celebravit, adhuc inedite delitescunt. Pars εν τῷ λόγῳ τῆς ἐπανόδου ἀναπαύσαν τῶν χρυσοστόμου MS. in Bibl. Coisliniana p. 139. Locum ex Cosma hq. Græce produxit Combefissus T. I. auctarii novi p. 493. seq. Alia Latine Baronius ad A, C, 438.

l) *Philothemus Patriarcha Constantinopolitanus, Matthæus Camariota, Constantinus Porphyrogeneta* ipsius Leonis filius, qui res gestas Chrysostomi persecuti sunt, ut luce indigni perpetuis tenebris abdicantur: ne scilicet miracula ab eis fusissime enarrata, illustrataque eloquentiæ luminibus, legentibus innotescant: ideoque Georgius, qui primus, & copiosior in illis tradendis fuit, & qui aliis semina similium miraculorum jecit, contumeliosius atque inhumanius raptatur. Ut calumnia refellatur, calumniandi causa inter viros probos, integrosque licet ~~ἐκείνων~~ proposita, satis superque erit. Addimus ex traditione multa haberi, & ex libris, qui modo non extant. S. Nilus m) discipulus Chrysostomi narrat visiones Angelorum, qui celebranti Chrysostomo assistebant, in epistola ad Anastasium: ita etiam Proclus n) narravit, vel etiam scripsit visionem S. Pauli dictantis Chrysostomo interpretationem Epistolarum. Et ut idem Nilus ibidem ait, multa Chrysostomus τοῖς γησιόις τῶν πνευματικῶν φίλων κατ' ἰδίαν διηγήσατο. *Necessariis spiritibus amicorum privatim narravit.* Concludam cum Calaubono adversus Baronium Exercit. 1. num. 17. qui dum ex Basilio hujusmodi narrationes rejicere conatur, ex traditionibus probat perpetuam Deiparæ virginitatem, licet id Scriptura non doceat.

XII. GEORGIUS HAGIOPOLITA ο) scripsit λόγον ἐγκώμιου αἰκῶν εἰς τοὺς ἀσωμάτους. καὶ διὰ τὰ ταῦτα τῇ θεῷ γενομένη δοξαζέσθαι καὶ εἰς ῥητῶν, καὶ δέ ῥητῶν. *Laudatio in substantias incorporeas, & quare similia in divinis literis abscondantur, deque fandis, atque infandis.* P. καὶ πάλαι τῷ θεῷ Δαυὶδ εἰς ἡμῶν πάντων προκλαδῆσαν. Hanc orationem hortatu religiosissimi, ac doctissimi viri Francisci Boluῖti, Neapolitani Clerici Regularis, cujus scripta sulpicio, Latinam feci. Illud hic ob-

- ter
- l) Joannis hujus in Ss. Basilium, Gregorium Naz. & Chrysostomum adhuc MS. in varis Bibliothecis, ut Coisliniana p. 418. 423. *Philothemus* in eisdem tres hierarchas Græce & Latine edidit Jac. Pontanus ad calcem dioptræ Philippi solitarii, Ingolstadt. 1604. 4. unde reculus in auctario Ducasano T. 2. p. 313. & in Tomo XII. Bibl. Patrum Paris. 1654. p. 557. *Matthæum Camariotam* in eisdem tres habuit Savilius & editione indignum habuit. *Constantinum Porphyrogenetam* in eisdem ineditum de translatione reliquiarum S. Chrysostomi laudat Aletius de consensu utriusque Ecclesiæ p. 281. ad Georg. Acropolitam p. 201. de purgatorio p. 71. de Simeonitis p. 111. &c.
- m) S. Nilus, lib. 2. Epist. 294. p. 266.
- n) Vide Baron. ad A. 436.
- o) Cayco Hierofolytitanus.

ter admonitum te velim Lector, scriptorem hunc, dum de Angelis, & eorum ministeriis agit, multa nova, incompta, parum Catholica ex male sano suo genio egerere. Quamvis enim alii de Angelis multa ea-que blasphemata congesserint, nullus tamen hoc nostro absurdior, & temerarius deprehenditur. Et ne me ista fingere putes, aliquot illius dicta compendio ex hac oratione excerpta proponam, ut si quando istam eam incideris, cautus, edoctusque inoffenso pede pertranseas. Scribis itaque Angelos nobis in custodiam datos, dum nobis adhærent, gloria divina privari, cujus privatione summo opere cruciari: sed multo magis angere, cum homo in custodiam datus peccatis obnoxius, sine spe remedii prave agendo perseveret, contumax, atque obstinatus: ideoque impense Deum exorare, ut misereatur, & opem ferat, dubitans ne quia in se divinæ indignationis ira conversa proprium ordinem exul vertat. Qui vero hominem sibi traditum pie vitam traducere videt, gaudet, tanquam qui post illius obitum majori gloria, & honore sit potiturus. Primus cum hominem erroribus implicatum cernit, angitur, ne ignis cœlitus adveniens cum peccatore ipsum quoque devoret; & quum Deo scelera exponunt, gemunt, & plorant, timoreque divini furoris torquentur, ne una cum peccatoribus a facie divina eiectione condemnentur, His, & aliis nugis, ne in illis enunciandi tempus conteram, tota ea oratio ad satietatem usque, quæ jam dixi aliaque repetens absumitur. Quoniam hic vixerit tempore, vel cujus conditionis Vir fuerit, non liquet, licet nomini præpositum sit, quod Sanctis tribui solet in Cod. ms. τὸ ἐν ἁγίοις πατρὶς ἡμῶν, S. Patris nostri. Sed titulum hunc in senescenti Græcia, & a norma Patrum deerrante, iniquissimis etiam tributum comperio.

In libris Ecclesiasticis Græcorum, sed manuscriptis potissimum, pleraque Troparia non inelegantia *Hagiopolita* cuidam absque nomine tribuuntur: quæ me iudice, huiusce Georgii non erunt. Non tanti æstimo hominem: ea potius scriplere, vel *Sergius*, vel *Stephanus* Hagiopolitæ, Tropariorum similium Auctores, neque infimi nominis, neque contemnendi. De quibus in libro meo de Melodis Græcorum verba facio.

XIII. GEORGII CHOEROBOSCI Grammatici quædam excusa sunt in Appendice Lexici Græco-Latini, p) in quibus scilicet dictionibus

Dddd 3

p) Ad calcem Lexici Græco-latini excusi Venetiis in ædibus Aldi & Andreæ Asulanici soceri A. 1523. fol. exhibetur apostolisation πλεῖς ἐγκλησιμένων ἐν τῷ τῷ χοίρο-

bus N addatur, vel abiiciatur. Et omnium verborum canones exacte investigari non posse. *Περὶ τῶν ἐφελκυστικῶν ὕ. & πρὸς τοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ῥήμασι κανόνας ζητούμεν, καὶ ὁμοιότητος.* Quæ etiam passim leguntur in Codicibus manuscriptis.

2. Bononiæ in Monasterio sancti Salvatoris quædam Chærobofci, & Moschopuli ad Syntaxim, & alias Grammaticæ partes spectantia in uno volumine manuscripta se vidisse scribit Gefnerus: *illius Canones Grammaticos* recenset Robertus Constantinus in Biblioth. & epitome Gefneriana Chærobofscum *de Spiritibus*, seu *Accentibus* in 40. m. in Biblioth. Imperator. Viennæ extare. Habetur & in Vaticana Cod. 883. Incipit, τὸ ἄ πρὸς τῶν αὐτῶν ψαλῶν αἰ, λαῶν, ἀπῶν. Aliud opus inscripserat, περὶ προσφώνων, *De Prologiis*, in Vaticana, & alibi. P. ἐξέον ἐστὶ τελεχῶς λέγεται.

3. Nec alterius est, * quod apud Ioannem Suzium fuisse tradit Verderius in supplemento *Georgii Grammatici de Syntaxi*. Et idem esse reor cum illo, quod in Bibliotheca Antonii Augustini legebatur Cod.

260.

Ῥόσκη. de voculis encliricis sive accentum rejicientibus. Idem exstat in Varini thesauro & cornu copiæ atque hortis Adonidis, sive Græcorum Grammaticorum collectione quæ Græce apud Aldum A. 1496. fol. & minori typorum charactere 1504. fol. lucem vidit, ubi etiam occurrit duo illa laudata Allatio, de *ὑ ἐφελκυστικῶ* quibus addatur vel non addatur, & ad eos qui ubique regulas & analogiam quærun; ac præterea alia duo, *περὶ τῶν εἰς ὠθηλικῶν ὀνομάτων, & σχηματισμῶν τῶν εἰμὶ καὶ εἰμι ῥημάτων*. Incertum autem ad quem Chærobofscum referri scripta illa debeant, cum duos saltim diversos Georgios Chærobofscos Grammaticos Græcos fuisse oporteat, unum qui vixit sæculo quarto vel quinto; & à Stephano Byz. vel epitomatore ejus Hermolao (qui Justiniani Imp. temporum æqualis fuit) allegatur, ὀνοματικὸν ejus laudante in *ταμιάδις*. Alterum qui Simeone Metaphrasite est junior, atque adeo non scripsit ante sæculum decimum. Allatius ipse infra memorat libellum Georgii Chærobofci, Latine editum & Græce ab interprete Fed. Morello Paris. 1615. 12. *de figuris Poëticis, Oratoriis & Theologicis, περὶ τρόπων τῶν κατὰ τὴν ποιητικὴν (καὶ ῥητορικὴν) καὶ Θεολογικὴν χρῆσιν*. In hoc p. 30. ubi de metaphrasi disserit, Simeonem Metaphrasitem laudat his verbis: *μετάφρασις ἢ ἐναλλαγή τῶν λέξεων κατὰ ποσὸν, ἢ πλεονάζον μετ' ἀρκτικῆς (ἀπ' ἀρκτεῖς) κάλλους γινομένη. ὡς ὁ Μεταφραστὴς ἡμῶν δίκνυσιν ἐν τοῖς τῶν μαρτύρων καὶ ἁγίων αὐτῶ μεταφράσεσι. Τῶν γὰρ οἱ βίοι καὶ τὰ μαρτυρία πρὸς τὸ ἰδιωτικώτερον ἐξ ἀρχῆς συγγραφέιντα παρ' ὧν δὴτ' καὶ συνεγρέψθησαν, ὑπ' αὐτῶ πρὸς τὸ ἐπιχρῶν ἢ καὶ πᾶν ὥραϊον μεταφράσθησαν.*

* Imo Georgii Lezarenii, de cujus Syntaxi infra.

260. *Georgii Choerobosci de arte Grammatica.* Grammatica etiam illa Græca, Basilii nomen ostentans nugacissime, indignus tanto auctore Liberculus, nescio an huic Georgio * vindicari possit; vindicat tamen Codex manuscriptus Collegii Græcorum hic Romæ. In quo ea habentur, Γεωργίου ἔ χειροβοσκῶς γραμματικῇ. *Georgii Choerobosci Grammatica.* P. τί ἐστὶ γραμματικῇ, τέχνη θεωρητικῇ, καὶ πρακτικῇ. Addit sub eodem titulo: ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἔ ἀγίου βασιλείου. Alii S. Basilio asserunt. Id, si argumentum permitteret, res tamen in ea adductæ, modusque tractandi, Basilii esse nunquam concedent. Verum de his fusius agemus in nostro Opere de Libris Apocryphis. q) Legunturque hodie in Biblioth. Regis Gallorum *Georgij Choerobosci, Doctoris Oecumenici de Tropis, de Dialectis, de Schematibus. Eiusdem orthographia. Iterum de Tropis poeticis. Eiusdem Grammatica. Ex Choerobosco varia regula Grammatica.*

4. *Onomasticon* 1) illius laudatur a Stephano de Urbibus in Ταμίᾳ, & a Magno Etymologo *Rhematicum* in Θεάψας. An fuerit idem opus? Puto diversum quid a Grammatica, in quo nomina, & dictiones exposuerit, minime fuisse, sed *Onomasticon* q) eam Grammaticæ partem, in qua Nominum, & *Rhematicum*, in qua Verborum Canones prosequeretur, a Nominibus, & Verbis ita appellatam, quemadmodum & alios ab Etymologo titulos, ac si diversi, & separati tractatus essent, sæpius laudatos. Haud namque fuere variæ distinctæque tractationes, & peculiare de illis rebus libelli, sed partes unius operis perfecti, atque absoluti, quod sub Grammaticæ Institutionis nomine circumferri potuit: idque ab aliis etiam Auctoribus factum adeo notum est, ut si id probare vellem frustra laborem susciperem, quando id in aliis etiam Auctoribus obseruasse me memini.

5. Scripsit præterea de Figuris & Tropis Poeticis libellum, neque incomptum, nepue inelegantem, est manuscriptus in Bibliotheca Sancto-Siluestrina Romæ & penes me. Eratque in Bibliotheca Antonii Augustini Codice 56. & Regis Catholici, Scoriaci: recenset illius *De metris Poeticis & de figuris Poetarum* Robertus Constantinus in Biblioth. Geor-

* Vel Manteli Moschopulo potius. Vide supra, Volum. VII. p. 35. & 37.

q) Hoc sæpius promissum ab Allatio, lucem non vidit.

r) *ὀνομαστικὸν* legendum, quod differt ab *ὀνομαστικῶ* ita, ut hoc sit quod instar lexicici interpretatur nomina, illud Grammaticam tractationem de nominibus, (perinde ut *ρηματικὸν* de verbis) complectatur. Vide Clariss. Hemsterhusii prolegomena ad Pollucem p. 35.

Georgii Chærobosci de Figuris Poeticis, Oratorii, & Theologicis primum Græce & Latine prodiit ex Bibliotheca Federici Morelli cum Procli dissertatione de Poetica. Lutetiae apud Federicum Morellum 1615. in 12°.

6. Hujus aliquid extare in novem Psalmos Davidis in Bibliotheca Regis Catholici, quæ est Scoriaci, scribit Possevinus. Alii *ῥισμὸν τῶν ἐννέα ψαλμῶν. Novem Psalmorum divisionem*, in ejusdem Bibliothecæ Catalogo vocaverunt. Ego vidi laborem hominis in omnes fere Psalmos, & legisse pœnituit. Dum enim sententiarum expositionem attendo, nihil aliud præter putidas Grammaticorum regulas, & nugas verbis Psalmorum applicatas comperio. Quemadmodum enim Moschopulus periodum sibi propositam coloribus, & artificio Grammatico exornat, ita & noster Chæroboscus verba, & versiculos Psalmorum condit. Nec dubium est, ea omnia, quæ sub Chærobosci nomine circumferuntur, Georgii hujus esse.

7. Sed ex quoniam illi Chærobosci cognomen appositum, tunc nobis Eustathius Thessalonicensis Commentariis in Iambica carmina s) de Pentecoste exponit. *Ὅς ἐγὼ μισῶ κατὰ κῆν ἄλλους, ὡς καὶ ἰνα ῥοφὸν διδάσκαλον παλαιὸν πολλοὺς ἢ πολλαχῶς ἐν λόγοις ὁματώσαντα Φερόμενοι Φθόνῳ χοροβοσκὸν ἐπωνόμασαν, ἐκ αὐτοῦ ἐκείνου οὕτως ἐαυτὸν δηλαῶντα, ὅτι γεγράφων ἐχασακτῆριζέ τὰ οἰκῆα, κακῶνυμι ἄνδρες ἐκείναι ἐδὲν ἤτηλον ἥπερ οἱ κατὰ τὴν μαοσαλιωτικὴν Πίσαν λατῖνοι, παρ' οἷς πεθέληται ἀναγτίως οὕτω εἰς ἐδὲν θεὸν δυσφημαῖν τοὺς ἐχωρείους παθεῖταις ὀνόμασι. τὸν μὲν γὰρ σκύλον, τὸν δὲ σκλάβον, τὸν δὲ Παγάνον ἐπωνομάζουσιν, ἢ καλῶσιν, ὡς αἰρετὸν εἶναι ἀνώνυμον παρ' ἐκείνοις εἶναι ἰνα, ὃ τοῖς ψύλλοις τῷ ἔθνι θησιμυδίσθηκεν, ἢ οὕτως ἀτέχνως ἐνομασθὲν, χρόνῳ δὲ ποτε μακρῷ κῆν πετιώνυμον. ἀλλὰ τὸτο μὲν τοιούτον, ὡς ἐν παρήκασθ'. ὅσοι δὲ χοροβοσκὸν, τὸν τὴν λογιότητα τοσούτον σιλλαινουσιν ἢ ἐν ὑπὸ συζῶτις ἀγέεργοι. κῆν οἱ τὸν Ἀρκλᾶν δὲ λαλουῦτες ἀποθήκης τοιαύτης ἢ ἐπάξιον, ἰὰν πλατῆρῶναι τὰ τοιαῦτα θησιγράφουσιν ἀνδράσι περιμανύμοις. Eos ipse detestor, quemadmodum & alios, qui Magistrum satius vetustum, & sapientia celebrem, nescio quem, qui multorum, ac sapissime in construendis sermonibus oculos aperuit, invidentia ducti Chæroboscum nuncuparunt, qui cum sua ille scribens digerebat, nunquam se tali cognomine indicasset. Verum homines illi, genii perverfi aque atque qui Massalien-*

s) Ex ineditis hisce Eustathii ad Ioannis Damasceni Canonem Iambicum & Pentecosten Commentariis nonnulla affert etiam Allatius lib. 2. de consensu c. 8. §. 4.

Massalienſium Piſam accolunt Latini, quibus absque ulla causa, ac necessitate, indigenas nominibus adjectis infamare solemne est; quippe hunc canem, illum Sclavum, et) Paganum alium cognominant, & appellant, adeo ut sine nomine apud eos esse, quemadmodum & Psyllorum genti accidit, optabilibus esset, quam ita indecore insignem, & quandoque etiam longum post tempus celebrem, fieri. Sed hac quidem, & similia prater propositam dicta sunt. Quicumque vero Choeroboscum tantum eruditione, ac doctrina virum per opprobrium denominant, a subulco ducantur, & qui Arclam u) dicunt, tali illi dignentur deposito, dummodo illi similia confingentes nominibus, illisque insignibus appingunt. Sed quid de ejusmodi hominibus statuendum est, in nostro de Libris Apocryphis opere fuisse dicemus. Neque enim omnia per ignominiam dicta sunt. Neque nomen additum, licet in malum etiam trahi potest, ad malum tantummodo illud denotandum adjectum est. Sed quandoque usus, & casus, quæ alias viderentur enormia, familiaria fecit.

8. Fuit in arte Grammatica sua ætate singularis, cum cæteri subsecuti Grammatici illius Canones, & præcepta passim, & ubique, ubi sese occasio tulerit, vel nomine illius appposito, vel etiam suppresso studentibus pandunt: unde & Τεχνικῶν cognomen, ut ego existimo, sibi adoptavit. Idemque est Georgius Technicus, ex quo sua in Cornucopia Favorinus Camers, quemadmodum & alii collegerunt. Plures etiam alii a professione, & studio, quo verba omnia ad certas regulas concludere conati sunt, idem sibi quemadmodum & Grammatici nomen usurparunt. Ne reliquos recenseam, unum nobis Apollonium Alexandrinum, cognomento Dyscolum, suggerit Compiler Stephani de Urbibus in Πάρις. Εἰκὴ τοίνυν τὸ ἐθνικὸν τῆς Παρίου ἢ Τεχνικὸς Ἀπολλωνίου, Παριανὸς, ἤρπεν ἐν τῷ πρὸς παρωνύμων. Perperam itaque ex Paro nationi nomen familiare, sive gentilitium Apollonius Technicus Parianum vocavit in eo, quem de Paronymis libro conscripsit. Debuerat namque Parium dicere. Hinc, amice Lector, ex pererudito summi Viri x) de Apolloniis, eorumque operibus syntagmate, expungas velim Apollonium Parianum; cum Parianus ille nullus fuerit, & Technicus Apollonius, cujus ibi mentio fuit, non alius ab Alexandrino, atque Dyscolo habeatur, qui opus πρὸς παρωνύμων conscripserat, ut ex Svida, & Constantino Porphyro-

E e e

phyro-

t) *Sclavus* pro servo, vide Cangii utrumque Glossarium. *Paganus* pro ethnico.

u) Ἀρχλας dictus Iohannes Damascenus. Vide Volum. VIII. hujus Bibl. p. 774.

x) Ioannis Meursii.

phyrogenneta de administ. Imper. cap. 23. idem Vir, & bene observavit. At quemnam ex his scriptores intelligunt, quum suppresso Auctoris nomine, *Technicum* tantum laudant, & testem producant? An etiam præter hos tertium? Res in ambiguo est, & quid dicam, nescio. Dicant quibus Delphi, aut Hammon, aut Dodona in pectore est, Ego sane non oracula fundo.

9. Eum tandem haud recentem, sed satis antiquum fuisse, y) & ante Anastasii tempora famam sibi comparasse, vel inde colligas, quod illius testimonio non semel Stephanus Grammaticus de Urbibus, qui dictum Imperatorem præcesserat, vel ejus epitomator Hermolaus, qui Iustiniano imperante, cui epitomen nuncupaverat, Byzantii florebat, dicta sua comprobant.

XIV. GEORGIUS DIACONUS, & Magister universalis scripsit *προλεγόμενα τῶν Θεοδοσίου κανόνων* ὑπὸ Φωῆς Γεωργίου Διακόνου ἐκκουμηνικοῦ διδασκάλου. *Prolegomena in Theodosii regulas, distante Georgio Diacono, acumenico magistro.* P. ἐπεὶ δὲ κανόνων εἰσαγωγικῶν μέλλομεν ἀρχεσθαι. Ἐν Πιπτομῇ δὲ τούτους ὡς διδῶσιν ἡμῖν ὁ Θεοδοσίῳ, μάθωμεν τί ἐστὶ κανόν. In Biblioth. Regis Gallorum Cod. 1385. An idem cum Chæroboſco? hæreo. z) Num Chæroboſcus Diaconus fuerit, incertum mihi est: Titulo tamen *universalis Magistri* a) insignitum non uno in loco comperi.

XV. GEORGIUS DIÆRETA, ex quo sicut & aliis non contemnendi nominis scriptoribus, expositiones nonnullæ in Hermogenis Rhetoricam collectæ sunt, sub hoc titulo: b) *Συναγωγή τῶν ἀνακρίσεων*

y) Certum hoc est de altero Chæroboſco, quem laudat Stephani Byzantini epitome. Atque huic etiam libenter pleraque illa in Etymologico magno memorata tribuerim, quæ retuli supra p. 30. Sed non minus certum est junioris esse Georgii Chæroboſci librum de tropis, quia in illo Simeon Metaphrastes allegatur. Itaque videndum utri adscribere lucubrationes variz Grammaticæ quas Græcè MStas partim memoravit Allatius, partim ipse retuli Volum. VII. p. 42. seq.

z) Non dubito Chæroboſcum juniorem eundem cum hoc Georgio Diacono pronunciare, quia in Codice Bibl. Coislinianæ de quo Clariss. Montfauconus p. 230. memorantur *προλεγόμενα τῶν Θεοδοσίου ἐνοματικῶν κανόνων* ὑπὸ Φωῆς Γεωργίου Χαιροβοſκου. Incipit: ἐπεὶ δὲ ὁ Θεοδοσίῳ ἐν συντόμῃ παραδίδωσιν. Theodosius ille Grammaticus fuit Alexandrinus Christianus, cujus lucubrationes in Dionysii Thracis Grammaticam evolvi MStas in Bibl. publica hujus Urbis Joannea.

a) Sic Chæroboſcus vocatur apud Labbéum in Bibl. nova MSS. p. 104.

b) Confer Lambecium VII. p. 218.

τάτων ἐξηγήσεων εἰς τὴν ῥητορικὴν τῶν ἀποδοξιστῶν ὑπὸ τοῦ Χρυσιανῶν ἐξηγητῶν, καὶ ἐλλείων, ὡς εἰσι Χρυσιανοὶ μὲν Ἰωάννης φιλόσοφος* μέγας, καὶ ὀρθοδόξοτατος ὁ Σικελιώτης, καὶ ἕτερος Ἰωάννης διδάσκαλος ὁ Γεωμέτρης, Γρηγόριος μητροπολίτης Κορίνθου, ἕτερος μητροπολίτης Σαρδείων, ὁ Δοξαπατρῆς, κύριος Ἰωάννης, Γεώργιος ὁ Διακρετῆς λεγόμενος. ἔλληνες δὲ Σιμπλικίος, Λογγίνος, Συριανὸς, Ἰάμβελιχος. *Collectio interpretationum maxime necessariorum in Rhetoricam, quæ a Christianis, itemque Gentilibus expositioribus eradita sunt. Ex his Christiani fuere Ioannes Philosophus magnus, & apprimè orthodoxus Siculus, alius Ioannes Magister Geometra, Gregorius metropolitica Corinthi, alius metropolitica Sardensis, Doxapatres Dominus Ioannes, Georgius Diareta dictus: Gentiles vero Simplicius, Longinus, Syriannus, Iamblichus. Fuit patria Alexandrinus, cognomento Monus, professione Sophista, Diaretem dictum existimo ob scholia, quæ in Αἰρέσεων, Divisionem* scripserat. Habeo ex Indice manulcriptorum Librorum, in quo legitur: Γεωργίου τοῦ Μόνου Σοφιστοῦ Ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὴν διαίρεσιν. ἐστὶ δὲ ῥητορικὸν τὸ βιβλίον. Georgii Moni Sophista Alexandrini scholia in divisionem. Liber ad Rhetoricam pertinet. Si non fallit titulus, & μόνου pro μοναχοῦ irrepperit. Nec aliud videtur, quod in Bibliotheca Regis Gallorum aservatur, Georgii Monachi scholia in Librum de divisione Rhetor. cap. 53.*

XVI. GEORGIUS ARISTINUS Historicus. Illius meminit Iosephus Methonensis Episcopus in responsione ad Marcum Ephesinum pro Concilio Florentino, tanquam illius qui retulisset additamentum illud, *Filiogue*, in symbolo mox a secunda œcumenica Synodo tempore Damasi Papæ appositum fuisse. καὶ οὐ πρὸς τούτων μόνον, ὡς εἰρηται, ἀλλ' αὐτὸς μὲν τὴν δαυτέραν σινώδον ἐν τῷ καιρῷ Δαμασσοῦ Πάπα, ὡς μαρτυρεῖ Γεώργιος Ἀριστίνος c) ὁ Ἰσορικός. *Nec ante illas tantum, ut dictum est, sed mox a secunda Synodo tempore Papæ Damasi, ut asserit Georgius Aristinus Historicus. Et infra, τὸ δὲ σύμβολον ἀπὸ τῆς δαυτέρας σινώδου ἢ Ρωμᾶνῆς ἢ ἄλλης ἐπαλλεν ἐκκλησία, ὡς αὐτὸ καὶ σήμερον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Γεωργίου ὁ Ἀριστίνος, ὡς ἔφημεν. Symbolum vero post secundam Synodum Romana canebat Ecclesia, sicut hodie canit, teste Georgio Aristino, ut diximus.*

XVII. GEORGII-PEDIASIMI *Historiam* nondum editam laudat Petrus Pantinus Notis in orationem de Deipara Virgine, d) quando ad

Eccc 2

tem-

* Hermogenis Rhetoris.

c) Ἀριστίνος apud Allatium p. 577. de consensu utriusque Ecclesiæ. Perperam *Aristinus* apud Michaeliem Nau in effigie Ecclesiæ Romanæ Græcæque p. 75.

d) Antwerp. 1601. 8. p. 387. T. 2. & Auctarii Bibl. Patrum Ducezani p. 445. Etiam Georgii Lecapeni historiam ineditam memorat Allatius infra p. 363.

templum est triennis a suis deducta, Germani Archiepiscopi Constantinopolitani. Ex ea namque Germanum hunc sub Leone Isauro, seu Conone, a quo & in exilium actus est ob Imaginum cultum, vixisse refert. De quo sane Auctore cum ipse nihil compertum habeam, sed tantummodo mihi dicto Pantini cognito, nihil dicam. Joannes Pedia-simus & cerdonibus notus est.

XVIII. GEORGII MITYLENÆI *in salutiferam D. N. Jesu Christi passionem* Homilia edita est Græce & Latine Tom. 2. de Cruce a Jacobo Gretsero pag. 659. De qua nihil aliud dixerim præterquam ipsius Gretseri verba: eam piam esse, cæterum non magni pretii: a Librario itidem, qui Codicem Viennensem e) exaravit, pessimis modis mutilatam. Neque hic alius ab illo est, si conjectura non fallit, quem inter 322 Libros Bibliothecæ Imperatoris extare dicit Possevinus in Indice dictæ Bibliothecæ Georgii Methinensis, *de passione Domini nostri Jesu Christi*. Et epitomatores Gesneriani, *Georgii Methiminen-sis de passione*, &c. Typis quoque prodierunt Epigrammata varia f) Georgii Patricii, cui Mitylene patria, in laudem librorum D. Dionysii de cœlesti Hierarchia, de divinis nominibus, & de mystica Theologia. Ejusdem ne an alterius? quid refert?

XIX. GEORGII NICODII *de Cruce* liber, sic inscriptus in Bibliotheca Imperatoriis Viennæ Austriæ, Possevinus. An lapsus exscriptoris fuerit, & Nicodius nobis pro Nicomediensis irrepperit? g) Miror hanc orationem *de Cruce*, cum plerasque alias ex eadem Bibliotheca erutas publicarit, Gretserum non habuisse, vel habitam neglexisse.

XX. GEORGII GRAMMATICI, diversi ab illo Technico, quem Chærobo-scum esse diximus, ad hæc tempora super est laudationum biga. *De S. Barbara Virgine, & Martyre*. Earum primæ principium est: ἐστὶ μὲν τοῖς ἐκ ἀξίους ἡπιστάλεις τῶν ὑπὲρ ἀξίων ἐφάπτεσθαι. alterius, ἐπειδὴ ἡ τῆς μαρτυρῆς πανσεβάσμι μνήμη ἔσται ἀγλαφορεῖται αἰῶνα καταναγκαζέμενα ἐλλάμψουσιν. Vidi in Bibliotheca Barberina. Et memini me etiam puerum adhuc vidisse in Messanen-si monasterio S. Salvatoris.

Hujus

e) Confer Lambecium lib. 1. p. 136.

f) Meminit Martinus Delrio in Vindiciis Arcopagiticis p. 458.

g) Nulla alia quam edita Georgii Nicomed, homilia respicitur, quæ incipit: πρὸς ὑψηλοτάτην. De qua supra p. 611. Vide Lambec. I. p. 135.

Hujus pleraque *Anacreontica Carmina*, eaque (vavissima varii, nec inelegantis argumenti quandoque literatorum usui edenda penes me conferuo, & ne talia fingere videar, en eorum argumenta.

Τί ἔποι ἡ Ἀφροδίτη τῆς Ἀθηνᾶς Φυτλάσσης ἐλαίῳ, καὶ αὐτὴν τῷ ῥόδῳ. *Quid dicere potuerit Venus, cum Minerva olivam plantasset, & rosa nata esset.* Carmen satis prolixum sed sine principio.

Τί ἔποι ἡ Ἀφροδίτη τῆς Ἀθηνᾶς Διὰ ῥόδῳ πρῶτῆς βοήθησαι τοῖς Τρωσὶ. *Quid dicere potuerit Venus, cum oblata rosa Pallas suaderetur Trojanis auxilia conferre.* P. Καλὺν καὶ λαβοῦσαν Δεσπάρην Ἀφροδίτῳ.

Τί ἔποι ὁ Ἀρης τῆς Ἀφροδίτης τρωθείσης ὑπὸ ἀκανθῆς ῥόδῳ. *Quid dicere potuerit Mars, Venere vulnerata a spina rose.* P. τὸ ῥόδον δὴν τρώσκει, σὲ μὲν εἰς δέμας κυθήρη.

Τί ἔποι ὁ Απόλλων κατατρέχων τῆς Δάφνης, καὶ ἐμποδιθεὶς εἰς ἀκανθῶν ῥόδῳ. *Quid dicere potuerit Apollo Daphnem insequens, & spina rose obvia impeditus.* P. Γενεῶν ῥόδων Φαείσαν δοτε μοι δρέπην μαέντα.

Τί ἔποι ἡ Φαῖδρα ὀρώσα τὸν Ἰππόλυτον ἐσεμμένον ῥόδοις. *Quid diceret Phaedra videns Hippolytum coronatum rosis.* P. τί καλὸν χρόνον δοκῶ παφίλῳ ὀρῶ τυχούσαν.

Ἄλλο εἰς τὸν αὐτόν. *Aliud in eundem.* Ἐπ' ἐμοὶ πανδαμάτωρ ὅπλα κορούσῃ, ἐπιθαλάμια. *Epithalamia.* P. Γάμῳ πνέουσιν αὐραὶ, μέλῃ ὀργαῶν δονῶται.

ἐπιθαλάμια alia. *Epithalamia.* P. αὐθαλόμααι χορδῶν, λυγροῖς μίτοις κρούων.

XXI. GEORGII Paneuphemi PRÆFECTI AFRICÆ ad moniales Alexandria, quæ a Catholica Ecclesia defecerant, Græce Romæ servari in Vaticana refert Gellnerus, & Possevinus. Meminit Robertus Constantinus in Bibliotheca. Auctorem tamen illius scripti Georgium non esse, sed Maximum Homologetam, titulus ipse per se indicat. Μαξίμου μοναχοῦ ἑξομολογητοῦ ἐκ προσώπου Γεωργίου ἑξομολογητοῦ Πατριάρχου Ἐπαρχῶν Ἀφρικῆς, πρὸς ἀσκητίας δόξασσας τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. *Maximi monachi Homologetæ, ex persona Georgii Paneuphemi Præfetti Africa ad Moniales Alexandrinas, quæ a Catholica Ecclesia defecerunt.* P. ἐγὼ μὲν ὅμην ὑμᾶς ὡς ἀληθῶς ἐπείχθαι καλῶς, καὶ ἀμεταθέτους ἔχειν τὰς τῆς ψυχῆς βάσεις. Legi in Bibliotheca Barberina. h) similia sunt.

Eccc 3

quæ

b) Prodiit inter Opéra S. Maximi T. 2. p. 336-342. edente Combefisso, Paris. 1675. fol.

quæ alii scriptores celebres ex persona aliorum scripserunt, de quibus nos alibi.

XXII. Georgios Monachos Historiæ Ecclesiasticæ scriptores plures fuisse, nemini dubium est. Matthæus Raderus Not. in Vitam i) sancti Ignatii Patriarchæ Constantinopolitani a Niceta Paphlagone scriptam tres commemorat, quos penes se esse scribit. *Præter ea, quæ passim* 323 *ad oram notavi, placuit quædam enotare ex Georgio Hamartolo, qui diversus est a Georgio Syncello Tarasii, quamvis in fronte nomen Syncelli præferat: Diversus item a Georgio Monacho qui Chronicon scripsit, quod a Panuino laudatur, tamen si Chronicon illud Georgii nomen præscriptum non habeat. Tres enim diversos Georgios monachos manuscriptos partim ex Palatina Boiorum, partim ex Augustiana Bibliotheca ineditos omnes, nec translatos habemus necum habeo, conferoque. Discrimen tamen inter eos nullum adducit; pleraque etiam obscurius prolata nobis divinanda reliquit. Saltem illud tacere non debuit, quænam ratione Hamartolus Syncelli nomen præferat, & Georgius alius, qui Chronicon scripsit, & laudatur a Panuino, cum Georgii nomen non habeat, Georgius sit. Et cum Panuini locum subiticeat, rem nobis apertam forte per se, difficiliorem reddit. Utinam nobis vel eorum Historiæ exordia, vel terminos præfixisset; Sic enim Historici prædicti dilucidius innotescerent. Quare de nostro, si quid id fuerit, ut rem implicatissimam extricemus, aliquid in medium afferamus; primumque de Syncello, deinceps de Hamartolo, tandem de Tertio, si est. Nam uti de primo, & secundo nulla dubitatio est, sic de tertio conjectura non levi hæsitare poterimus, differamus.*

XXIII. Primus ergo est GEORGIUS MONACHUS, & AB- BAS, ab Officio, quo Tarasio Patriarchæ k) inserviebat, SYNCEL- LUS, veluti nota sibi propria hoc cognomine ab aliis discretus. Quid officii nomen præ se ferat, ex aliis sumptis. Syncelli pro fide Catholica certamen, & in Ecclesia dignitatem tetigit Anastasius Bibliothecarius in Præfatione Hist. Ecclesiasticæ. *Opera pretium duxi ex Georgii summam quædam, & Theophanis Chronographia plura, sed succincte carpenda, quorum prior usque ad Diocletianum, posterior usque ad Leonem, qui post Michaelē imperavit, patrem scilicet Ignatii, qui adhuc superest, habenas Constantinopoli- tana*

i) prodit Ingolstadt, 1614. 4.

k) CPolitano, defuncto A. 806. Confer si placet quæ de Georgio Syncello ejusque Chronico dixi Volum. VI, p. 351,

rana tenens Ecclesie, prædicti operis sui stylum protraxit. Qui autem sint isti, leviter annotabo. Horum igitur alter electa Monastica vita, mundoque contempto, Christi se levi iugo, & suavi sarcina mancipavit; Præterea contra Hæreticos incessanti agone desudans multis verberibus, mundi Principibus contra Ecclesie ritum sevientibus, diversisque pœnis affectus est. Sic ergo stigmata Christi in corpore suo portans tam pro fidei constantia, quam pro multarum virtutum insignibus sancta memoria Tarasii Regia Urbis Præsulis Syncellus effectus est. Sed ne multa prosequar, sufficere arbitror ad præconium ejus, quod a Sede approbatus sit Apostolica. Quando scilicet Vicarii ejus una cum trecentis quinquaginta Patribus in Nicæa Urbe secundo convenientes universalem Synodum celebratur [lego, celebrarunt] siquidem & laus ejus in eodem septimo, & sancto Concilio reperitur.

Dicti itaque Anastasii Syncellus iste ille idem erit, cujus apud Nicænos Patres æque, ac Germani Patriarchæ, & Ioannis Damasceni honorifica mentio est, & Cyprium fuisse supra in Georgio Cyprio l) abunde satis, ut opinor, cum nullius alterius Georgii mentio habeatur, probatum est. Id optime Anastasio, qui iisdem temporibus accurate, diligenterque historiam scribebat, innotescere potuit. Verumtamen simus in speculis, observemusque, quemadmodum res se ista habeat; aucupemusque si fieri potest ex puteo veritatem. Georgius Cyprius Vir sanctitate, doctrina, & certaminibus pro asserendis imaginibus celebris, sub Constantino Copronymo a Pseudosynodo damnatur, non uti jam vivens, sed vita functus, sicuti Germanus, & Damascenus; idque contigit circa annum Domini septingentesimum quadragesimum quintum m) vindicaturque postea ab injuria, & probris malitiose, & contra jus omne a nebulonibus illi oblatis, a Patribus Nicænae secundæ in Responsione ad dictam Pseudosynodum Act. 7. Tarasio ipso vidente, & audiente, ejusque vita Christiane, & orthodoxe transacta summatim percurritur, ut supra etiam notabamus. Quomodo ergo Cyprius ille jam demortuus Tarasii Patriarchæ post quinquaginta ad minus annos (quadragesima namque inter Pseudosynodum illam sub Copronymo, & Nicænam Synodum & plures ex- 324 currebant) Syncellus esse, & Tarasii Patriarchatus hæres, si Syncelli nomen id præ se ferat, ut doctissimorum virorum opinio est, substitui poruit? Vel memoria ergo Syncelli in Nicæna secunda immedicabili vulnere abraha est: Vel Anastasius nobis fucum fecit, & alium pro alio, ut fieri solet, vel lapsu memoriæ, vel Commentariorum male fida relatione

l) p. 613. seq.

m) A. 754.

tione suggestit. Quidquid sit, Cyprium a Syncello diversum esse, ego pro certo, donec contrarium perdoceatur, dicere audeo; & potissimum, si, ut adnotavit Iosephus Scaliger, *Instituit opus suum anno Christi DCCXII. annis viginti uno ante excessum Karoli Magni, Indictione prima incunte.*

Syncelli studium, diligentiam, & in contexenda historia conatus Theophanes Isaurus, historiae illius continuator, ipso statim ingressu sic expressit: ὁ μὲν μακαριώτατος Ἀββᾶς Γεώργιος, ὁ καὶ Σύγκελλος γεννηθεὶς Ταρρασίῳ ἁγιωτάτῳ Πατριάρχῳ Κωνσταντινουπόλεως, ἐκδόγμῳ αὐτῷ, καὶ πολυμαθέστατος ὑπάρχων, πολλοὺς τε Χρονογράφους, καὶ Ἱστοριογράφους ἀναγνούς, καὶ ἀκριβῶς τούτοις διετυγχεσάμενος, σωτόμορον Χρονογραφίαν ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Διοκλητιανοῦ ἡ βασιλείας Ῥωμαίων, καὶ διώκτου τῶν Χριστιανῶν ἀκριβῶς συνεγράψατο. Τούτους τε χρόνους ἐν πολλῇ ἐξετάσει ἀκριβολογήσάμενος, καὶ συστήσας, ὡς ἔστιν ἄλλῳ τῶν πρὸ αὐτοῦ, τὰς τε τῶν δεξαίων βασιλείων παντὸς ἔθνους πολιτείας τε, καὶ τοὺς χρόνους ἀναγραφάμενος, καὶ κατὰ τὸ ἐφικτὸν αὐτῷ τοὺς δεξιερῆς τῶν μεγάλων καὶ οἰκουμένης θρόνων, Ῥώμης τε Φημί, καὶ Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας τε, καὶ Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων, τοὺς τε ὀρθοδόξως πλὴν ἐκκλησίαν ποιμαίνοντας, καὶ τοὺς ἐν ἀγείρῃ ληστρικῶς δέξαντας, καὶ τοὺς τούτων χρόνους ἀκριβῶς ἐνέταξεν. Ἐπεὶ δὲ τὸ τέλος ἡ βίον τῶτον κατέλαβεν, καὶ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸν αὐτοῦ σκοπὸν οὐκ ἴχυσεν, ἀλλὰ καθὼς πρὸς Φημὸν μέχρι Διοκλητιανοῦ συνεγράψαμενος τὸν τῆδε βίον κατέλιπεν, καὶ πρὸς Κύριον ἐξεδήμευσεν ἐν ὀρθοδόξῳ πίστι, ἡμῖν ὡς γνησίους φίλοις πλὴν τε βίβλων, ἣν συνέταξε, καταλείπει, καὶ ἀφορμὰς παρέσχεν τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρῶσαι. Id est, ut qui non illaudabilem operam in vertendo, illustrandoque Theophane impendit Jacobus Bullardus n) interpretatus est. Georgius sancta memoria Abbas ἁγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ταρρασίῳ Syncellus factus, Vir spectatissimus, atque eruditissimus multis Chronographorum, Historicorumque libris evolutis, ἁ σέδulo excussis compendiarium Chronographiam ab Adamo usque ad Diocletianum Romanorum Imperatorem, ἁ Χριστιανῶν persecutorem omni studio conscripsit: Temporum rationes ad exactiorem calculum revocans, ipsarumque discrepantias concilians, emendans, ἁ tam opportune constituens, ut qui haec de hac re scripserint, omnes facile superavit. Quin etiam priscorum nationis cujuscunque Regum administrationes, ἁ regimina, atatesque adscripsit, ipsos etiam, quantum in eo fuit, magnarum, ἁ Catholicarum

n) Jo. Jacobus Buchardus, de cujus inedita Theophanis versione vide Volum. VI. p. 152-

licarum sedium Praefules, Romana, inquam, Constantinopolitana, Alexandrina, Antiochena, & Hierosolymitana. Tum qui fidelium pauperum munere in Ecclesia defuncti sunt; Vel qui in haeretica pravitae principatum contra jus, fasque occupare: Eorumque omnium tempora pulchro ordine digessit. Enim vero cum morte praeceptus consilium, quod in opere scribendo primum inierat, ad optatum finem perducere non potuerit, sed quemadmodum jam supra diximus, ut ad Diocletiani tempora devenit, ex hac vita ad Dominum in fide Catholica migraverit, nobis, qui amicitia ipsi conjunctissimi fuimus, librum, quem composuerat, reliquit, occasionemque simul praeiuit, ut qua hactenus desiderarentur in illo explere aggredere, &c.

Breviarium ergo Chronographicum ab ipso orbe condito ab Diocletianum, quod ultra deducere morte praeceptus non potuit, conscripsit. Meminit illius Cedrenus, sive Ioannes Scylitza in Prooemio. ὁ π γὰρ μοναχὸς Γεώργιος, καὶ Σύγκλητος, ἀπὸ καταβολῆς ἀρχαίων κόσμου εἰς Μαξιμιανόν, καὶ Μαξιμίνον τοὺς τυράννους κατέληξε, καὶ ὁ ὁμολογητὴς Θεοφάνης τὸ ἐκείνου τέλος ἀρχαίων πεισμάτων οἰκίαν ἔχει τὰ τέλους Νικηφόρου ἔκ δὲ Γενικῷ κατλήθησαν. Nam & Georgius Monachus, idemque Syncellus ab initio mundi orsus usque ad Maximianum, & Maximinum Tyrannos rem produxit: Et quo in loco desit, inde principium sumens Theophanes 325 Confessor obitus Nicephori, qui ex Genico, historiam suam finit. Id etiam de eo testatus est Michael Glycas Annalium partis tertiae in fine. Γίνωσκε δὲ ἀγαπητὲ, ὅτι κατὰ φησιν ὁ χρονογράφος Ἰωάννης ὁ Σκυλίτζης τῆς Χρονογραφίας μὴ κατῆρξάτο Γεώργιον, ὁ καὶ Σύγκλητος χρηματίσας Ταρσίου Ἐκκλησιαστικοῦ Πατριάρχου, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, καὶ μέχρι αὐτῶν τῶν τυράννων κατέληξε Μαξιμιανὸν δηλονότι καὶ Μαξιμίνον, ἔκ υἱοῦ αὐτοῦ. μὲν δὲ τὸν Γεώργιον ὁ ὁμολογητὴς Θεοφάνης, καὶ ἔκ Αἰγυρίου ἡγουμένου τὰ λοιπὰ συνελέξατο εἰς πλάτῃς βασιλείας Νικηφόρου ἔκ δὲ Γενικῶν, ἐφ' ὃ καὶ ἀπὸ Μιχαὴλ ἔκ Παγκράτους τῆς Χρονογραφίας ὁ Σκυλίτζης κατῆρξάτο. Debes autem scire, dilecte Fili, temporum annotationem inchoatam esse, Joanne Scylitza Chronographo auctore, ab Georgio sanctissimi Patriarchae Tarasii Syncello, qui a mundi exorsus initio in his ipsis Tyrannis Maximiano scilicet, & Maximino ejus filio desit. Deinde post Georgium Theophanes Confessor, & Agri propositus, reliqua literis est complexus usque ad Nicephori Genici finem, qua ipsa de causa Scylitzes Chronographiam suam a Michaele Rangabe voluit auspicari. Eadem repetit Joannicius Cartanus in Flor. cap. 183.

Syncellum in hoc volumen universam Eusebii Chronologiam sine ulla verborum immutatione transtulisse: Et quemadmodum Eu-

Ffff

sebius

sebius Africanum, & alios, qui ante eum huic scriptioni manum admo-
verunt, castigabat, quod multa adversus veram temporum rationem
sciscebant, sic ipsum Eusebium Georgius iste Syncellus, ubi quid ille
paulo alienius a vero dixit, aut fecit, ita exagitat, ut ubi usus venit,
raro hominem sine acerba objurgatione, aut contumeliolo dicto dimittat;
Quin etiam ἐμφορῆστην appellat, adnotavit non male Josephus
Scaliger in Eusebii Chronicon, & ex eo Joannes Vossius de Histor.
Græcis lib. 2. cap. 24. Eum merito ab Eusebio dissentire sæpe, sæpe
etiam immerito, Josephus passim conatus est ibidem ostendere, cui ut
in multis subscribes, ita in pluribus meram animi contentionem ag-
nosces. De illis, quibus plus otii est, judicium ferant. Sed enim a
Josepho probe, & honeste dissentio, maledicentiamque illam in Au-
ctorem tantopere ab eo perpolitum condemno. Frustra enim in im-
meritum, ac optimum scriptorem convicia illa, quæ sine stomacho
non audies, jaciuntur. Syncellus *sententiam suam nullo valido argumento
præterquam pertinacia, qua illi familiaris est, formare potuit. Et multa alia,
in quibus non præter solitum levitas. Insignis hallucinatio, vel potius deliratio. In-
signe delirium. Quæ sunt stultissima. Non pauca vomit, quæ non referam.
Quod hujus latratoris oppones vecordia. Qui nullum errorem Eusebii præscribere
solet. Plane puerile est.* Hæc indigna Philosopho, animoque ingenuo
sunt. Satiùs erat sine istis contumeliis de erroribus admonere. Nol-
lem ab aliquo dici probationum defectu maledicta substitui. O quan-
tus est in rebus inanibus tumor, & strepitus.

Evenit porro, ut exscriptorum incuria, vel legentium tadio, &
solemni, ac misera scriptorum conditione, ut pars anterior operis, qua
a mundi exordio res gestæ ad obsessam a Pompejo Hierosolymam, vel
ad Julii, & Augusti principatum enarrantur, in Auctore exscribendo,
omitterentur; Adeo ut vix uno, vel altero loco inveniantur: p) a
Pompejo, & Augusto ubique. Hinc nonnulli nullam aliam Syncelli
Historiam præter hanc posteriorem agnoscunt. Plerique etiam, cum
nullam aliam ab orbe condito Georgii Historiam præter Hamartoli
deprehenderent, & scirent Syncellum ab orbe condito opus inchoasse,
Hamartoli sententias pro Syncelli, ut alii quoque Theophanis parili fu-
co divendunt. Specimen hujus rei esse poterunt excerpta sub Georgii
Syn-

o) Bene svides, Allati, utinam ipse semper tam sani consilii memor.

p) Confer Goari præfationem ad Syncellum, & Allatium infra, p. 328.

Syncelli nomine ex illius Chronico a Dionysio Petavio exhibita post Breviarium historicum Nicephori Patriarchæ. q) Ea enim, ut Vir ille animadvertit, falso Georgii nomen præ se ferunt, cum sint Theophanis. At ipse Georgii Hamartoli esse non Theophanis deprehendi. Quod inde etiam facili negotio haberi poterat, quando in illis nulla annorum distinctio, nulla temporis delineatio, sed rei, uti se habuit, plana & continuata narratio, quod præter institutum Theophanis est, qui omnia annis concludit, ut uno obtutu conspiciatur. Et ne alios in crimen adducere videar, ipse egomet in Syntagmate meo de Engastrimytho r) olim edito sententiam de ea Hamartoli, Syncello, errore non levi, asserui: Multa itaque sub Syncelli nomine, quæ Theophanis, & Hamartoli, multa sub Theophanis, quæ Syncelli, & Hamartoli; Multa denique sub Hamartoli, quamvis non ita sæpe, cum Auctor in promptu haud fuerit, quæ Syncelli, & Theophanis sunt, laudantur: Et hi tres Auctores, quando non omnibus pateant, apud recentiores confunduntur, & unus alterius sæpe numero locum occupat. Quid Georgium Theophanem Vossii s) referam? Plura rapit calamus; dixi ille. Ego dicerem, plurima Typographicorum amanuensium incuriam confundere, plurima ex recta scriptorum semita in pravam, distortamque nulla pœna protrudere.

Fraudem in hisce Georgiis aperiā, ut futuris temporibus, suis quisque plumis, alienis abactis, præfulgeat. Causa erroris fuit, nomen illud Monachi, quasi cognomen Georgiis additum, quod recentiores parum advertentes, unumque Georgium Monachum Historiarum scriptorem opinantes, scripta omnia ad unum retulerunt. Possevinus in Apparatu: *Georgius Hamartolus, qui alius idem, qui Georgius Syncellus Tarasus Patriarcha: Constantinopolitanus, ab mundi ortu usque ad imperium Constantini, filii Leonis, Chronicon scripsit: Idque in Bavar. Biblioth. MS. extat. Quin & scripsit de Inventione sanctæ Crucis, cuius fragmentum inseruit Græce & Latine Jacobus Greiserus Tomo suo secundo de Cruce. Sane Georgii Syncelli historia ab Adamo ad Alexium Comnenum extabat in Vaticana, & in Cesarea Vienna Austria Bibliotheca.* Vides hic multa peccare Possevinum: Inauditum illud est, Georgium Syncellum Tarasium Patriarcham, aut Patriarcham

Ffff 2

Con-

q) Paris. 1616. 8. pag. 399-407. Græce περί τῆς βασιλείας ἡρακλῆως, ἐν τῶν Γεωργίου Μοναχῆ Συγκέλλου χρονικῶν.

r) cap. XI. pt 454. Lugd. 1629. 4.

s) ita per errorem Vossius vocat lib; 2. de Hist. Græc. c. 24. p. 255.

Constantinopolitanum fuisse. Qui in Maximiano, & Diocletiano morte oppressus finit, nec ultra producere petuit, quam ratione ad Constantinum, filium Leonis perduxit? Multo minus ad Alexium Comnenum trecentos, & plus annos ante mortuus continuavit. Scriptum illud de Inventione S. Crucis a Gretsero editum ex historia Hamartoli depromptum est, non per se separatum. Vides ergo in his verbis, ut omnia confunduntur, Georgius Hamartolus cum Georgio Syncello, & Georgio Cedreno, & Patriarcha Tarasio; & historiae ab his conscriptae, licet diversae, ac variae, & ab uno Adamo initium trahentes in unum veluti surculum coalescant. Cedrenus enim in Isaacio Comneno, Hamartolus in Michaeli Theophili filio, Syncellus in Diocletiano scriptiōnem terminant.

Gesnerus, *Georgii cujusdam Græci Monachi historia temporum, sive Chronica a conditō mundo, usque ad regnum Nicephori Botaniatae* (1), exeat manuscripta Veneriis in Bibliotheca sanctorum Joannis, & Pauli, & apud Diagum Ursadum Casaris Legatum ibidem. Vide, ne idem sit, qui infra Georgius Pachymerius nominatur; Nam & ipse Monachus historiam quandam scripsisse fertur. Cujusnam ea historia Georgii sit divinare non possumus, & certum est ex commemoratis superius nullum ad Botanicatē usque historiam suam produxisse; Nisi id affirmaremus, alium quempiam ad Historiam Georgii, quicumque ille fuerit, quæ deerant ad Botanicatē usque de suo, vel ab alio scriptore adjecisse. Ridiculum præterea est, similem Auctorem Pachymerem fuisse, cum Pachymeres non a principio mundi historiam inchoarit, neque plurium Imperatorum res gestas, sed Michaelis, & Andronici ejus filii Palæologorum tantum, quando etiam ipse rebus interfuit, prosecutus sit, ut infra dicemus.

Syn-

1) In Bibl. illustris Viri Frid. Adolphi Hansen ab Ehreacron p. 426. memoratur MS. Chronicon Græcum foliorum 330. in 4. incipiens à temporibus Constantini Magni & desinens in imperio Nicephori III. sive Botaniatæ. Subjuncta διήγησις περὶ τῆς πίστεως τῆς αἰτίας Σοφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις ἐκίχεν ἰσχυριανὸς ὁ Βασιλεὺς. In calce Chronici hæc adscripta sunt verba: *Ἐπιλειώθη ὁ παρὼν χρονογράφος εἰς δόξαν Θεοῦ, διὰ χειρὸς καὶ μὲν ἀμαρτωλῶ Γεωργίου ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν Κυρίων Κωνσταντίνου & Κωνσταντίνου. Ἐτεῖ δὲ τῆς πίστεως κόσμος ὁ ὅλος ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας αὐτοῦ. Κτῆμα Ἀλεξάνδρου & Μοσχολέου.* De διηγέσει illa dixi Volum. VI. p. 689.

Syncelli itaque Chronicon potiore sui parte mutilum vilebatur in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 136. *Georgii Monachi Syncelli Chronographia epitome a C. Iulio Cesare ad Diocletianum usque. Sequitur Chronographia Theophani ad Michaelē, * & Theophylactum ejus filium.* Ejus refertur ad Theophylactum, sicuti in præcedenti nota, non ad Diocletianum, a Theophane Monacho continuatum. Index manuscriptus. Et fortasse idem erit cum alio ejusdem in eadem Bibliotheca, ut est in Indice edito. *Georgii Monachi, & Logothetæ Syncelli Chronicon breve ex diversis Chronographis, & Interpretibus collectum, continens historias ab exordio mundi usque ad Heraclionem Heraclii filium.* Ubi vides Syncellum Logothetæ etiam dignitate, nescio an ex vero, insignitum; quemadmodum & in Codice Ambrosiano Mediolani. *Χρονικὸν συντομον ἐκ Δεσφύρων Χρονογράφων, καὶ ἐξηγητῶν συλλεγὸν, καὶ σωτεθὲν ὑπὸ Γεωργίου μοναχοῦ, καὶ Συγκέλλου.* Et in fine, *ἕως ὧδε τὰ χρονικὰ Γεωργίου μοναχοῦ καὶ Λογοθέτου.* Dixeram dubium esse, an Syncellus Georgius, Logothetæ itidem fuerit: Alium namque fuisse Codex Palatinæ MS. in Bibliotheca Vaticana evincit, in quo tota Georgii Hamartoli Historia præter nonnulla loca, quibus res fusius, vel succinctius habentur, & variantes, sed sæpissime in melius Lectiones, ad verbum exscripta est, Joanni Siculo, postmodum Patriarchæ Constantinopolitano tributa. *Χρονικὸν συντομον ἐκ Δεσφύρων Χρονογράφων, καὶ ἐξηγητῶν συλλεγὸν καὶ σωτεθὲν ὑπὸ Ἰωάννου μοναχοῦ τῆ Σικελιώτου, τῆ καὶ χρηματίσαντος ὑπερὸν Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης.* *Chronicon breve ex diversis Chronographis, & expositioribus collectum, & compositum a Joanne Monacho Siculo, qui postea fuit Patriarcha Constantinopolis nova Roma.* P. πολλοὶ τῶν ἐξω Χρονογράφοι, καὶ Φιλολόγοι. Et infra. *βίβλ. ἡμέρας ἀνθρώπων, ἥ ἡμέρα ἐπλάσεν ὁ Θεός.* Post nonnullas paginas, *ἔ αὐτῷ Ἰωάννου ἔ Σικελιώτου πρὸς τὸν Ἀδὰμ, καὶ τῆς Εὐας, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καταγομῶν.* *Ejusdem Joannis Siculi de Adamo, & Eva, & eorum descendensibus.* P. Ἀδὰμ Ἰοῖω κατὰ τὸν σοφώτατον. Præter Auctoris nomen diversum, omnia Hamartoli sunt: Desinit in Michaelē filio Theophili, notaturque in fine, *ἕως ὧδε τὰ χρονικὰ Γεωργίου, καὶ τῶν Λογοθέτου.* *Hucusque Chronica Georgii, & Logothetæ.* Multo quam in Ambrosiano clarius. Chronica nempe hæc ex Georgio, & Logothetæ, duobus duntaxat scriptoribus concinnata fuisse. Sed quis his Logothetæ fuerit? An idemmet Joannes Siculo, qui ante Patriarchatum initum Logothetæ fuit? Vel etiam cognomento talis, quan-

Ffff 3

do

* Michaelē cognomento Rancabe.

do sequioribus Græciæ temporibus multi cognomentum illud, sive a Logothetæ dignitate, qua fuerant insigniti, sive alia causa, ut fieri solet, usurparunt, & nunc quoque usurpant? An etiam alius a Siculo? Certe Logothetæ illud Georgio adscribendum non videtur, ex quo sua Siculus descripsit, vel cui sua appinxit. Quis præterea Joannes iste Siculus fuerit postmodum Patriarcha? Græci Historici quod ipse viderim, silent. Ego suspicor non alium a Joanne Glyca u) fuisse, cujus licet taceatur patria, eum tamen Atticissimi studiosissimum eloquio valuisse, & quod magis est, Logothetam Dromi, antequam in Patriarchicum solium collocaretur, fuisse tradit Gregoras historiæ Romanæ lib. 6. & Phranza lib. 1. cap. 9. & Ephræmius Monachus in Chronico.

Τὸς δ' ἐν γραφῇ δὲ θῶκον ἀπειπαμάρτου
 Ἰωάννης τις, ὁ Γλυκὺς δὲ τοῦ Πικλίου
 Συγκλητικός τε, καὶ Λογοθέτης Δρόμου
 εἰς τὸν ἀείων, καὶ σοφῶν λόγων ἴδρις,
 Χερίζεται δὴ πῶς λέω πρὸς αἰσίαν.

Hoc porro Nipbone scripto folio renunciato, Joannes quidam Glyca cognomento, Senator, & Logotheta Dromi, optimorum, ac sapientum sermonum peritus populi regimen excepit. Nec ob aliam causam exscriptorem Logothetæ nomine Ioannem Siculum, sive mavis Glycam indicasse. Non placet? da certiora, & concedam. Sed quis non videt exscriptorum
 328 turbas, & nugas? Unus illis Georgius omnia fuit; & propria unicuique singulis, ac si communia essent, concedunt. Ambrosiana Historia jam sub Syncelli nomine allegata, Syncelli non est, neque diversa ab ea, quæ Hamartolo in eadem Bibliotheca adscribitur, si ex principio de reliquis libri partibus sententiam ferre inconcinnum non est. Opus tamen hoc, si conjectura non fallor, non est, neque Hamartoli, neque Syncelli, sed ex utrisque, ut libuit Epitomatori compilatum, productumque ad Heraclionem, & infra ad sua tempora: Eam tamen historiæ partem cum ultimis foliis vetustate laceram, vel alio infortunio deperditam, ut sæpe usu venire solet, suspicor. Quod etiam in Codice 154. Bibliothecæ Vaticanæ adnotabam, in quo a principio mundi ad Imperium Romanorum, & inde ad Theophanis principium historia continuatur totidem verbis, quibus Syncellus & Hamartolus usus est: Ut videri possit ab aliquo tertio ex Georgio Hamartolo, & Syncello historiam illam fuisse decurtatam, cum in mul-
 tis

u) Hic Patriarchatum gessit ab A. 1316, ad 1320.

tis concisior sit, nec tam crebris, longisque sanctorum auctoritatibus abundet, licet iisdem verbis Hamartoli, & Syncelli, ubique semper narrationem continuat, nec usquam variet.

Conjecturam confirmat Græterus, qui de Georgii Syncelli Codice Boico, & Augustano sermonem habens, testis oculatus scribit; *Verum nec Boicus, nec Augustanus Codex, utrumque jam vidimus; genuinum Syncellum continet, sed miscellaneam quandam farraginem ex variis ac nescio quibus rhapsodiis confusam. Nam verus, & germanus Syncellus Chronicum suum auspiciatur a Julio Cæsare, præteritque usque ad primum annum Diocletiani; deque termino testem habemus Anastasium Bibliothecarium in præfatione, quæ Miscella præfigi solet. Legitimum Syncellum nacti sumus, & legimus beneficio Marci Velseri Viri Augustani, in cuius Codice titulus sic habebat: Γεωργίου ὁ-
λαβεστάτου μοναχῷ καὶ Συγκέλλου γεγονότος Ταρρασίου τοῦ ἀγιοτάτου ὁ-
χιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως σῴταξις, ἥτοι χρονολογία ἐκ Ἰουλί-
ου τοῦ βασιλέως Ἰουλίου Καίσαρος Ῥωμαίων, μέχρι τῆς βασιλείας ὁ-
πρώτου ἔτους Διοκλητιανοῦ, &c.* Falsum nihilominus est Syncellianæ historiæ principium a Julio Cæsare esse, quod postea & idem Græterus ex Theophane, ac Cedreno agnoscit; ac proinde Codex illi a Velsero exhibitus non integer fuit, sed pars postrema Syncellianæ historiæ, cujus quemadmodum & Theophanis plures Codices, quæ eam ab obsessis a Pompejo Hierosolymis, vel a Iulij, vel Augusti principatu auspicantur in Italiæ Bibliothecis, & præcipue Vaticana custoditur. Attamen partem illam, quæ ab orbis conditi initio ad tempora Pompeij res pertractat, etsi sedulo avideque peruestigarim, nusquam hactenus vidi. Reperiri tamen nullus dubito, confirmorque scheda, quæ in Codice quodam Palatino dicti Georgii reperta est: In ea asseveratur Chronographiam Syncelli integram ab orbe condito in Bibliotheca Regis Gallorum adhuc extare, x) caractere vetusto, bonæque notæ, cujus illud dicitur esse principium: ἐκλογὴ χρονολογίας σω-
ταγείας τοῦ Γεωργίου μοναχοῦ, Συγκέλλου γεγονότος Ταρρασίου Πατριάρ-
χου Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Διοκλητιανοῦ. *Ecloga Chronogra-
phica composita a Georgio Monacho, qui fuit Syncellus Tarasii Patriarchæ Con-
stantinopolitani, ab Adamo ad Diocletianum. P. ἐκ δὲ ἔργῃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. δὲ ἔργῃ πάσης χρονικῆς κινήσεως τῆς ἀπὸ χρόνου
ἀρχῆς*

x) Ex hoc Codice Regio publicavit Iacobus Goar, & cum versione sua ac notis in lucem integrum Syncellum produxit Paris. 1652. fol.

ἀναγνώστῃς κρίσας εἶναι, ἐν ᾗ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τοῦ Θεοῦ πατὴρ, &c. Hunc esse Codicem arbitror, ex quo Eusebiana sua Scaliger habuit, quare ejus de Codice judicium audiamus. *Quam mutilus vero ille liber ad nos pervenerit, colligere licet ex eo multis locis, in quibus aut quorundam terminis, aut quædam promittit, quæ tamen nusquam comparent. Accedit manifestum mutilati Codicis argumentum, verba ante lemma operis ad hunc modum concepta: παρεκβολαὶ δὲ τῶν Γεωργίου & Σουλῆλλου Ταρασίου Πατριάρχου.* Sane τῶν παρεκβολῶν, id est excerptorum nomen, satis indicat plura desiderari, quam superesse. Codex scriptus est ante plus, minus annos DC. ex eo omnia Eusebiana excerptimus, quæ quidem deprehendere potuimus, quæ tanquam ne centesima quidem pars eorum esse videtur, quæ ab Eusebio relicta sunt, aliquando tamen iustum volumen explere possunt. Sed Codicem illum mutilatum esse, pace tantri Viri, difficile adduci possum, ut credam. Verum de libro, quem nec vidi, nec examinavi, quid firmi, aut certi statuere poterō? Ne nobis tantum thesaurum, quibus id incumbit, Mularum selectissima παιδικὰ, invideant, precor, obtestorque, sed typis omnibus communicent. Monachum porro & Abbatem Syncellum agnoscit Theophanes in principio. ὁ μὲν μακαριώτατος Ἀββᾶς Γεώργιος, ὁ καὶ Σουλῆλλος γεγονώς. Vivebat temporibus Karoli Magni.

Cum autem Georgius *Chronographus*, seu *Chronicus* laudetur a plerisque, ut ab Hippolyto Thebano in Chronico apud Canisium Antiquarum Lectionum T. 3., Photio Patriarcha libello,* cui titulum fecerat, συναγωγὰς καὶ ἀποδείξεις πρὸς ἑπισκόπων, καὶ μητροπολιτῶν, καὶ ἑτέρων ἀναγκάων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, Nec non Joanne Tzetzæ Chiliade 2, hist. 33. de Cleopatra, & Pharo.

Μέννηται μὲν Βιργίλιος ταύτης τῆς Κλεοπάτρας,
Λουκιανός, καὶ Γαληνός, καὶ Πλούταρχος σὺν τούτοις.
Διόδωρος, Γεώργιος ὁ Χρονικός συν ἄλλοις,
Καὶ Ἰωάννης μετ' αὐτοὺς Ἀντιόχειος ὑστέρως.

Mentionem quidem Virgilius hujus Cleopatra fecit, Lucianus, & Galenus, & Plutarchus cum hiis, Diodorus, Georgius Chronicus cum aliis, & Joannes post hos Antiochenus postremo. Dubitari potest de quonam Georgio intelligi debeat. De Syncello dici plane censet Gerhardus Vossius de Historicis Græcis lib. 3. in Ioanne Antiocheno, & postrema ista Tzetzæ convincere videntur. Nam si Georgio posterior est Joannes Antiochenus, qui

* De hoc dixi Volum. IX. p. 363.

qui nihilominus est Damasceno antiquior, cum ab eo Orat. 3. de Imaginibus laudetur, sane Georgius ante Damasceni, cum etiam ante Joannis Antiocheni tempora fuit, ergo non alius, quam Syncellus, cum ille antiquior ipso Hamartolo, & aliis fuerit. Sed enim in his insulse, quomodo & in plerisque aliis Tzetza arguitur. Nam si vera ipse pronunciat, quod ipse neutiquam crediderim, alius erit hic Tetzianus Chronographus a Syncello. Et vim argumenti nec Tzetza ipse, nec alius eo acutior, aut turbulentior effugiet. Joannem Antiochenum, ut diximus, Damascenus sub Leone laudat, sed per Tetzam Antiochenus posterior est Chronographo, cum post eum scripserit, y) ergo Chronographus hic non erit Syncellus Tarasii Patriarchæ, qui post Damascenum annos fere septuaginta scribebat sub Constantino, & Irene. Ergo quantum hic Syncellus Joanne Antiocheno, & Georgio Chronographo, qui ante Antiochenum scribebat, distabit? Chronographi tamen nomen Syncello magis, quam alteri competet, quod ipse res per annos divisas pertractaverit, cæteri sine ulla annorum distinctione illas prosequantur. Verum in tanta Auctorum confusione non dubito aliis etiam Georgiis, & Hamartolo præcipue a scriptoribus, qui non singula ad amussim examinant, tributum.

XXIV. GEORGIUS alter MONACHUS, qui gaudet HAMARTOLUS, Peccator Latine diceret, in sui contemptum: quod etiam plerique alii, sed Theophanes Syncelli continuator, potissimum in Inscriptione operis, & ex Latinis etiam multi consueverunt, appellari. Chronicon & ipse scripsit ab exordio mundi ad Michaelē Theophili filium, z) quando ipse vitam agebat, ex variis, & diversis Chronographis, & Interpretibus sacris contextum; Historia quidem non admodum opulentum, sed ad firmanda fidei capita, dissertationibus, & sanctorum Patrum auctoritatibus longiusculum. Pleraque sunt in

Gggg

co,

y) Fieri potest ut Tzetzes ne quidem voluerit tempus quo Ioannes Antiochenus vixit Georgio Chronico posterius innuere, sed tantum quia post cæteros Antiochenum commemorat, ideo *μὲν αὐτὸς ὑστέρως* eum nominare. Nam ita Plutarchus ab eo laudatur post Lucianum & Galeum licet utroque antiquior, & Diodorus post Plutarchum cum diu ante vixerit. Cæterum Georgium Chronicum Tetzæ, Hamartolum potius signari mihi persvadeo quam Syncellum; quemadmodum Georgius Monachus inter scriptores, è quo excerpta Peiresciana, nominatus cum Ioanne Antiocheno, itidem Hamartolus, est, de quo vide si placet quæ dixi Volum. VI. p. 154. seq.

z) Hic imperio præfuit ab A. C. 841. ad 867.

eo, quæ in Cedreno, Theophane, Glyca, aliisque iisdem pene verbis, ac sententiis, paucissimis tamen exceptis descripta: ex hoc autem illi veluti e fonte sua, cum posteriores sint, hausisse, nemo ambiget. Historiam ad aliorum scriptorum loca obscura, & ardua explananda apprime necessariam nos e Græca lingua multis ab hinc annis vertimus in Latinam. Quæ utinam aliquando bono Reipublicæ literariæ lucem videat. a) Quid ex ejus lectione sperare possis, auctor quisquis ille fuerit in principio libri carmine Iambico significavit.

Πίναξ ἀκρίβης τῆς γραφῆς ἔβιβλον,
 Πράξις παλαιῶν καὶ χρόνους τε φηφύρων
 Πράξις παλαιὰς, ἔργα, καὶ καταστάσεις,
 Συμβάντα καὶ προχθέντα πᾶς μαθεῖν θέλων,
 Ταύτῳ βίβλον διέλθε, τοῖς γεγραμμένοις
 Τὸν νοῦν ἐφισῶν πᾶσι, μή τι που λάθῃς,
 Ὡς ἂν παλαιῶν ταῦτα τοῖς ἐκ εἰδόσι
 Ἐχθρὸν νομίζῃ πραγμάτων ἐμπειρίαν.

Cujus ea est sententia:

*O exarati Codicis mirum Indicem
 Recenset æta, Principum annos computat,
 Antiqua narrat facta: quis rerum status.
 Te si cupido temporis lapsi tenet
 Novisse seriem; Codicem istum perlege,
 Et scripta volue serio, ut fugiat nihil.
 Namque illa nescientibus cum postmodum
 Edifferes, diceris expertus, catus.*

Nec alio respexisse videtur, ut id quoque obiter hic notem, quam ad Dionysii Periegetæ carmina, b)

Νῦν δὲ τοῖς ἡπείρου μυθήσομαι εἰδὼτὶ ἀπάσης,
 Ὀφρα καὶ ἐκ ἐσιδωνῶν ἔχοις ὄφρατον ὀπωπλῶν,
 Ἐκ δὲ δὴ ἂν γεγραρὸς π, καὶ αἰδοῖς ἐρεῖς
 Ἀνδρὲς παρ' ἀγνώστον τι φανσκόμεν τὰ ἑκάστα. Et infra:
 Πηιδίως δὲ ἂν τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσῃμι

Γαράων

a) Nec dum, quod dolendum, lucem vidit, neque Allatio neque alio editore, licet manu exarata in variis Bibliothecis ut Cæsarea, apud Lambecium VIII. p. 462.

b) vers. 170. & 881.

Γαμάτων Ασίας. ὁ δέ τοι λόγος ἐν Φρεσὶν ἔσω,
 Μηδ' αἰέμοις Φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων,
 Εἰ γάρ μοι Λάφα τήνδε καταΦερόσαιο κέλαιον,
 Ἡ τάχα καὶ ἄλλοισιν Ὀπισθαμύως ἀγορεύοις,
 Καὶ ποταμούς πολλῶν περ θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκάστην.

Andreas Papius Gandensis:

*Nunc age telluris formam tibi versibus omnem
 Quam facile haud visam capias, & mente reponas;
 Exequar: Unde ingens veniat tibi gloria quondam,
 Si quando ignaros inter bene singula narres. Et
 Nunc age, quod superest Asia progressus apertis
 Expediam dictis; Tu condita mente teneo
 Nec fugat in tenuis opera mihi gratia ventos,
 Namque huius bene si tractum perspexeris ora
 Continuo inde aliis poteris narrare perite
 Fluminaque & positas urbes, faciemque locorum.*

Hocque meus Paraphrastes manuscriptus (c) soluta oratione sic extulit: ὁρίτως δὲ ἀπάσης τῆς ἡπείρου, ὃ ἐστὶ τῆς γῆς πῶς μορφὴν λέγω, ὅπως δὲ Φεράσιν αἰθέρσιν, καὶ δὲ σιάνῳ πῶς τὴν γῆν καὶ ὡς περ μὴ ἰδὼν ἔχοις, ἐκ τούτου καὶ γὰρ ἔτι εἰδέναι σε τῆς ἡπείρου τὰ ἑκατὰ καὶ τὰ μέτρα, ἀνδρὶ παρ' ἀγνώστον, οἷον παρ' ἀνεπιστήμονι ἀνδρὶ καὶ μηδὲν εἰδότε, ἀγνώστον γὰρ τῷ ἀπείρῳ, καὶ ἀνεπιστήμονι, καὶ μηδὲν εἰδότε σημαίνει. ἑκάστα πιφασκόμενον, Φανεροπαῶν, καὶ κατὰ μέτρον, καὶ ἀρμοδίως λέγων ἐπιμύησιν ἂν ὑπάρχουσιν, καὶ αἰδοῖσιν, ταῦτέσιν αἰδέομαι, καὶ ἐντροπῆς ἄξιον. Et, τὸν δὲ λοιπὸν πόρον τῶν γαῖων ῥαδίως σοὶ προσείποιμι. ἔτι δὲ σοὶ ὁ λόγος ἐν ταῖς Φρεσὶν ὑπαρχέτω, καὶ ἡ χάρις τῶν πονηθέντων ἔργων τοῖς ἀνέμοις μὴ φέροις. * καὶ γὰρ ἐὰν Λαφῶς, καὶ καλῶς ταύτῃ πῶς ὁδὸν καταμάθοις, ὅμως ἂν ταχέως καὶ τοῖς λοιποῖς ἀπασιν Ὀπισθαμύως ἀγορεύοις τοὺς περ τόπους, καὶ πῶς θέσιν τῶν πόλεων, καὶ ἑκάστην γῆν. Nunc autem univēsa continentis, terra scilicet formam exponam, ut sensum habeas bene loquentem & terram satis conspicuam, licet eam non vide-

Gggg 2

ri,

c) Hunc paraphrastem periegeseos Dionysianæ Eduardus Thynaitesius primum in præclara sua Dionysii editione Oxon. 1697. 8. Deinde integriorem A. 1712. 8. ad calcem Voluminis quartæ Geographorum Græcorum minorum vulgavit doctissimus vir Joannes Wudlonus, bonis literis nuper cheu creptus. * lege, Φέροιτο.

ria, ex eo enim, quod scias continentis extrema, & mensuras apud hominem minime gnarum, hoc est imperitum, nihilque scientem, nomen enim αγνώστοντι inexpertum, idiotam, & nihil callentem significat, singula enarrans, manifestans, & secundum partes, apteque enuncians, honoratior eris, ac venerabilior, hoc est veneratione, & suspitione dignus. Et, Reliquum vero cursum terrarum facile tibi tradam. Hic porro sermo in mente tua firmus sit, & gratiam laborum, quos sustinui ne ad ventos transmittas. Etenim si clare beneque viam hanc didiceris, facili negotio, & reliquis omnibus sapienter & loca, & situm urbium, & terram quamlibet expones.

Sed operis argumentum, & Auctoris in colligenda historia conatum, & finem a quonam melius, quam ab eodem addiscemus? En proœmium operis, quod eo libentius hic transcribo, ut inediti operis gustum aliquem habeas. Πολλοὶ μὲν τῶν ἔξω Φιλολόγοι, καὶ λογιγράφοι, ἰσορικοί τε, καὶ ποιηταί, καὶ χρονογράφοι τὰς τῶν δεξαίων βασιλείων καὶ δυναστῶν, καὶ τὰς τῶν ἀνέκαθεν Φιλοσόφων, καὶ ῥητόρων τε, καὶ τῶν ἐπ' εὐγλωττία, καὶ δυνάμει λόγων καὶ σωμυλία Διαφρυλλουμένων πρᾶξις, καὶ ῥήσις, καὶ μὴ τοι καὶ τὸν τρόπον ἐπίοτε τῆς τούτων ἀποβιώσεως δι' ὑψηγορίας, καὶ ὀπτάσεως λόγων συγγραφέας, ἢ ἀλλήπτους, καὶ εὐκαταλήπτους τε καὶ εὐκλειῆς τοῖς πολλοῖς τὰς πραγματείας, ἅτε δι' ἐπίδοξιν, καὶ κρότον, ἔσθ' ὅτε καὶ ἀνάρρησιν τῶν δεδοσμένων, ἤκιστα πεφροντικότες τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων, καὶ διηγημάτων, καὶ ἀνθρώποις ἀφελίμων. ἡμῖς δὲ πάνπαν οἱ τῶν ἐνδὸν ἀναξιοὶ δέλοι τῶν δούλων τῆ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀμέτοχοι τῆς τῶν ἔξω Φυσιολογίας, καὶ τεχνολογίας ἐξ ὀπμέτρου πέλοντες, οὐ μόνον ἐλλεικῶν καὶ παλαιῶν ἰσορικών, ἀλλὰ καὶ νέων, καὶ πολὺ μεταφρεσέων, καὶ σεμνοπρεπῶν ἀνδρῶν, ἐλλογίμων ἐξηγήσεις, καὶ χρονογραφίας, ἰσορικών τε καὶ διδασκαλίας ψυχαφελέσιν ἐτετυχηκίτες, ἀκρεβῶς κατὰ τὸ ἡμῖν ἐφικτόν, καὶ ὀφεισκειμένον ἐν φόβῳ Θεοῦ, καὶ πίστι χρόνικῇ, τῶν δὲ τὸ μικρόν, καὶ πανευτελές βιβλιδάριον ἐξεθέμεθα, γὰρ πρὸς ὄνησιν ἐκ πολλῶν ὀλίγα συντίνοντα πρὸς μὴ πόνου συλλέξαντες, καὶ σωθέντες, τότε πᾶσαν μὴ ἀληθείαν ἀκομψον, καὶ ἀκατάσκευον σφόδρα ὀφείχον δραματούργειαν, ἀταγκῶς δὲ πάντῃ, καὶ χρήσιμῳ οἷμα δι' ὀπμοῦν καὶ λαφωρίας ἐπαργεσάτης ὑφηνούμενον ὅτι μαλιστα. κρείσσον γὰρ μὴ ἀληθείας ψευδίζην, ἢ μὴ ψεύδους Πλατωνίζην. οὐχ ὅταν γὰρ ὁ λόγος ρεῖ, καὶ ἔξω τῶν ὄρων φέρεται θαυμαστός ἐστιν, ἀλλ' ὅταν βραχὺς μὴ ἢ τῶ μῆκος, πολὺς δὲ τοῖς ἐνθυμήμασι, καὶ ἐν τῷ σωτόμῳ τὸ ἀποδραφῆτον, καὶ ἀτρεκές ἔχων τῶν ἀναγκάων, καὶ ὀνησιφόρων,

ὑπο ἔ κρηρὸν μάλισα, καὶ τῶν βασκανίας, καὶ πάσης ἐθελοκακίας ἀπηλ-
 λαγμένων ψυχῶθις ζητικώτερον ἀναδύχθησεται. οἱ γάρ τοι πνευματικῶς
 ἴα πνευματικά συγκρίνοντες, καὶ ἀνακρίνοντες, καὶ μεταλλεύοντες, ὡς
 ὁπισήμονες, καὶ δόκιμοι ἴας ἱερολογίας ἐν λαμπραῖς, καὶ γυμνάσει καὶ
 τετορευμάτως λέξεσι, καὶ σωτάξεσιν ἐντέχνους, καὶ καλλιεπεία, ἐν ἧ το
 ψεύδῃ πολλάκις διὰ τῆς ἐφνοτάτης μεθόδου, καὶ κατασκευῆς ὁπικρύπτου-
 σιν οἱ δῆνοὶ τοὺς ἀπεισκέπτης, καὶ ἀβασανίσως ἀναγινώσκοντας ἐκλανθά-
 νοντες, ὁπιζητοῦσιν, ἀλλὰ τὰς ἀληθεία λαμπρυνομένης ῥήσεις, εἰ καὶ διὰ
 βαρβαρῶν, καὶ ῥολοκίζούσης ἐκφώνουται γλώσσης. εὐροῖς τῶν ὄγε
 πτωῶς, νοιτεχῶς τε, καὶ ἀφθόνας ἅμα, καὶ ἀπειέργως, καὶ πάσης διπλῆς,
 καὶ ῥαδιουργίας ἐλευθέρως ἐντιγχαναν ἐνταῦθα δι' ολίγων τὰς τῶν εἰδώλων
 εὐρήσεις καὶ ἀνατροφὰς ἐντέχνως, καὶ ἐπιτεταγμένως τὰς τῶν φιλοσέφων ἐλλήνων
 ἐρεσχειας, καὶ μυθοπλασίας, καὶ θεησκείας, ἢ μᾶλλον εἰπὴν αἰθείας, καὶ κακονείας.
 πῶς τε ἡ τῶν μοναχῶν ἡρξάτ' ἀγαγωγή, καὶ τάξις διὰ τὸ νόμου, καὶ διὰ τῆς Χριστοῦ
 παναρίσου πολιτείας καὶ διδασκαλίας ὑψηλότερα, καὶ φαιδρύτερα, καὶ πλατυτέρα
 μάλα εἰκότως ἀναπέφανε, καὶ ἄλλα πλείστα, καὶ διὰ φορα σωτηρίαν ψυχῶν ἐυ-
 γνωμόνων, καὶ ἐρδοξέων ὠδίνοντα. οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκφυλον, καὶ θεοσυ-
 γῆ τε καὶ παμείβηλον τῶν Μανιχαίων λύσαν, ἀφ' ἧς ὥσπερ ἐκ λυγρῶν λυσιπύ-
 κυνος τὴν ἀγρίστην τε, καὶ κακίστην μετέληψεν νόσον ἀνεφύη τῶν ἀλιτηρίων, καὶ
 κακοχόλων εἰκονομάχων ἐμβρόντητον αἵρεσιν, καὶ ἔθεν ἀπῆρξεν, καὶ πού κατέ-
 ληξεν, ἢ τις γε τοὺς πρὸς αἴας αὐτῆς καὶ συνίστορας ἀλλοτρίους ἐκ πεινισίας τῆς
 ὁρδοδόξου πίστεως καταστήσασθαι σὺν τοῖς ὁμόφροσιν αὐτῶν ἐκδήλως ἅμα καὶ τὰ τοῦ 332
 τῶν ληρήματα καὶ βληχήματα τῆς ἀδεκάστου δίκης ὑπευδύνους, καὶ ἐκδίκους ἀ-
 πέδωξεν. ὡς τῆς ἀπάτης καὶ παραπληξίας τῶν πεφεναικισμένων καὶ ματαμοφρόνων,
 οἱ ἐν δίκῃς μάλα τῷ αἰωνίῳ περὶ παρεπέμφθησαν, τὴν τε τῶν ἀτασάλων, καὶ
 κακοφρόνων Σαρακηνῶν καταγέλαστον δόξαν, καὶ τὴν κτηνὴν ζῶν καὶ τὴν διδα-
 σκαλίαν ἔλαοπλάνου ψευδοπροφήτου αὐτῶν, καὶ ὅθεν κακῶς ἀναδεδέχτα, καὶ
 πρὸς τοῦτοισι καὶ τὴν ἔγερτον ὁμοῦ νεοτεριοθεῖσαι παυδοπερήματα μοφροσύ-
 νητε καὶ ὁρδογίαν, καὶ τὴν δὲ γαλιαν καταστροφὴν ἔπαναθλίον, καὶ ἰαλασπώρου,
 καὶ ταῦτα μὲν ἄλλοις. τῆς δὲ χρονικῆς πραγματείας τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἐν τάξει
 τμημάτων διὰ τὸ εὐσύνοπτον, καὶ εὐμνημόνευτον πεποιήκαμεν. διὰ μὲν
 γὰρ ἔ' Ἀδὰμ δὲ ξάμφοι, καὶ μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς ἐλθόντες ἐν
 συντόμῳ, πάλιν ἀνάπαλιν διὰ ἔ' Ἀδὰμ κατὰ τὴν αὐτὴν ὁπικείρησιν, καὶ
 εἰκοσιαν δι' ἐπαλήθεως τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς τῶν ἐφεξῆς καὶ ἴας πρῶξ-
 ῆς, ὡς εἶον τε διὰ βραχέων ἀπεμνημονεύτα μὲν ἕως Ἰησοῦ ἔ' Ναυῆ, εἴτα
 πάλιν διὰ σκότομίας τοὺς χρόνους μέχρι ἔ' προφήτου Σαμουὴλ, καὶ εἰθ'
 οὕτως

αὐτίκα τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ Σαουλ ἕως Σεδεκίου, καὶ τῆς ἀλώσεως Ἱερουσαλὴμ, ἐν οἷς καὶ κατὰ Ἰουδαίων ἐκ παρόδου διὰ βραχυλογίας. ἐπεὶ δὲ τοὺς Ῥωμαίων ἡγεμόνας, ὥσπερ δὴ καὶ τοὺς πάσαις Περσῶν, καὶ Μακεδόνων, Σελεύκων τε, καὶ Αντιόχων, καὶ Πτολεμαίων ἐν παρεκβάσει διεξήλθομεν δεχάς, καὶ δυναστείας, οὕτως δὲ καὶ τοὺς Ῥωμαίων ἐξ ἑλλάνων καταγομάρους καθολικοὺς βασιλεῖας, ἅμα καὶ τὰς ἐργασίας, καὶ τοὺς θανάτους ἀπὸ Ἰουλίου Καίσαρος μέχρι Διοκλητιανοῦ, καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν αἰσίων, καὶ Χρυσομάχων. διὗς τε Κωνσταντῖνον τὸν δις ἐβίβαστον, καὶ πρῶτον βασιλέα τῶν Χριστιανῶν, καὶ τοὺς καθεξῆς ἕως τελευταίου Μιχαὴλ, υἱοῦ Θεοφίλου, ὅσις μερῶν βασιλεύσας τῷ δρθόδοξον αὐτοῦ πατρίν διὰ συνόδου θείας ἀνεκήρυξε, καὶ κατάρθωσε πίσιν. τέλος δὲ λόγου τὸ πᾶν ἀκούειν ὡς ἡμῖν ὁ Ὁφὸς ἐγκελεύεται, ὥς μὴ κάλλεσι συνταγμάτων προσετηκέναι τὸν ἀναγνώσει χαίροντα, καὶ θελγόμενον, ἀλλ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ καὶ τῷ τέλος λόγου προερεθίζειν τὸ τῆς καρδίας ὄμμα. ἡ γὰρ ἱστορία κατασκευὴ καὶ ποικιλία ταῖς φιλοκρότοις, καὶ φιλοκομίβοις καλλιπείας οἰοῖ μεταμορφουμένη λυμάνεται, πού τῳ προκειμένην θεωρεῖται κλέπτουσα λεληθότως τῷ αἰσθησιν, καὶ πρὸς τῷ κατανόησιν τῆς ὑποθέσεως ὁπισκοπούσα τοὺς ἐντυχαίνοντας. ἐκλιπαρῶ δὲ γε τοὺς ἐντευξομένους φιλοθέους καὶ φιλολόγους ὑπερέχουσά μου διὰ τὸν κύριον Ἰησοῦν, καὶ ὑπερλίαν ἀμαρτωλοῦ τε, καὶ ἀλόγου. καὶ εἰ μὴ χρησιμὸν, καὶ ἀποδοχῆς ἄξιον ὁφθαίη τὸ πανευτελὲς τοῦτ' ὁραματούργημα, τῷ πάντων αὐτῷ τῶν καλῶν ἀναθετόν. εἰ δὲ καὶ ὡς τὸ προσῆκον ἀσυνάρετῶν τε, καὶ περιττὸν, ὥς εἰκὸς, διὰ τῷ αἰλογίαν ἡμῶν ἀρεθείη, συγγνωδεῖται μὴ πρὸς τῆς ὄντως, καὶ δέξῃ τοῦ Ὁφείας. ἔτι μὴν καὶ ὡς τῶν τροφίμων ταύτης θεοσόφων, καὶ θεηγόρων τε καὶ φερουσίων, ὥς ἰδιῶται πάντως οὐ μόνον τῷ λόγῳ ἀλλὰ καὶ τῇ γνώσει. ἡδὴ δὲ λοιπὸν σὺν θεῷ τῆς ὑποθέσεως τῷ δεχθῶν ἐντεῦθεν κατὰ τῷ ἐμῇ ποιήσομαι δυνάμιν.

Hæc ita vertimus. Externi, nec sane pauci Philologi, atque Oratores, Historici etiam, et Poetae, annaliumque scriptores, cum priscorum Regum ac Principum, veterumque Philosophorum, et eorum, quibus ornata verborum structura, vis, et acumen sententiarum, gloriam haud incelebrem peperit; res gestas, et saepe diversa excessuum genera sublimi stylo, atque uberi, et in primis copiosa dicendi forma memorassent, obscura illi quidem monumenta posteris, adeoque perplexa reliquere, ut agnoscere plane non possint. Nam qui ad ostentationem, plausumque alienas laudes attigerant, ad inconcussam rerum veritatem, et eorum quae hominibus usui essent, narrationem perungere non potuerunt. Nos autem Christi Domini nostri servi, et quidem indigni, nulla exterarum scientiarum,

tiarum, artiumque ope adiuti, non ex Gracis, veteribusque solum historiis, sed
 ex recentiorum, nec minoris asstimandorum, planeque cordatorum Auctorum
 commentariis, annalibus, historiis, doctrinisque animo proficuis accurate & pro
 virum, studiorumque nostrorum modulo juxta Dei timorem, annaliumque fidem,
 hunc qualemcumque exiguum sane, & contemptibilem libellum excerptimus. Ita-
 que paucis ex multis, qua utilia esse possunt, selectis, & laboriose dispositis, nu-
 dam, apertamque veritatem, arte nulla fucatam, necessaria, & utilia tantum
 continentem summam, ut arbitror, & quanta fieri perspicuitate potest, asseri-
 mus. Siquidem praestat vera vel balbutiendo dicere, quam Platonem referen-
 do insigniter mentiri. Neque fluentem, lateque vagantem orationem admira- 333
 mur, sed qua multa brevi verborum ambitu complectitur, contractaque necessa-
 ria, utiliaque ubertim suppeditando, ab invidia, & omni offensa apud posteros
 libera, multo alacrior est, & vividior. Præterea qui tanquam periti admodum,
 optimique spiritalia juxta spiritum interpretantur, examinant, atque explorant,
 sermones de divinis rebus non requirunt ab illustri, sinuata, turbinataque dictio-
 ne, artificiosa compositione, elegantique verborum lenocinio, quibus vehementi
 dicendi vi, callidi isti, facundiaque præstantes, ut scripta incaute, oscitanterque
 percurrentes fallant, ad mendacium occultandum sæpenumero abutuntur: sed ab
 ea, cujus est conspicua veritas, tametsi barbarie, ac solæcismis plena sit. Habes
 itaque quisquis hæc confusa minime curiosus, & ab omni fraude, ac fallacia alien-
 nus, fideliter, prudenterque, & incorrupte perlegis, Idolorum inventiones, fo-
 mentaque eorum callide excogitata, Gentilium Philosophorum deliramenta, fa-
 bellas, ceremoniasque, discordes insuper, ac portentosas opiniones, diversarum
 gentium instituta, Deorum multipliciter, vel ut verius dicam, impietatem, sen-
 tentiasque perversas. Habes, ut a lege solitaria vita cæperit institutio; qua de-
 inde ex Christi vita omnium optima, ac doctrina eminentior, illustrior, amplior-
 que multo effecta est. His plura nec unius generis annexa, qua cordatorum viro-
 rum, recteque sentientium animis salutaria sunt. Habes præterea, ut imma-
 nis, impia, detestabilis, fallaxque Manichæorum rabies exorta, ut ex ea, tan-
 quam ex rabida cane scelestissimorum, otioque turpissime abutentium Iconoma-
 chorum hæresis stupida illa quidem, morborumque omnium perniciosissima erupe-
 rit, & quatenus grassata: ut ipsius auctores, nec non paria sentientes, defen-
 soresque ab Orthodoxa fide penitus avulsos una cum eorum scriptis, & concio-
 nibus divina justitia quaesitissimis subjecit pænis. O fraudem, imposturam, ac
 vecordiam! pro qua æternis ignibus merito traditi sunt. Irridendam insuper
 stultam, ac scelerosam Saracenorum persuasionem, belluinumque vivendi mo-
 dum, & ut eorum falsus Prophetæ, gentiumque seductor doctrinam perperam
 colle-

collegerit. Ad hac Thoma senis puerilem stultitiam, atque amentiam, ipsiusque omnium infelicissimi tristem, miserumque interitum. Hucusque satis. Temporum vero tractatus per sectiones divisimus: ita enim promptiora omnia, & memoria expeditiora erunt. Exorsi ab Adamo ad Alexandri Magni interitum res summatim complexi sumus. Iterum ab Adamo eadem ratione incipientes, eorum, qui post Adamum vixerunt, res gestas, atque etates majori, qua potuimus veritate usque ad Jesum Nave perstringimus. Sic etiam deinceps per Judices ad Samuelem Prophetam usque decurrimus. Inde Judaeorum Reges a Saule, ad Sedeciam recensentes, Hierosolymitanum excidium, ac qua Judaei pertulere, quasi aliud agentes compendio sumus prosecuti. Denique Romanorum Principum, nec non veterum Persarum, Macedonumque, Seleucorum, Antiochorum, ac Ptolemaeorum regna obiter tangimus. Eadem ratione Romanorum, qui a Gracia oriuntur, Imperatorum res gestas, atque obitus a Julio Cesare ad Diocletianum, & Maximianum impios Christi hostes deducimus. Verti subinde styli ad piissimum, ac primum Christianorum Imperatorem Constantinum, eosque, qui mox subsequuti sunt. Tandem in Michaele Theophili filio, qui rerum puer adhuc potitus Orthodoxam fidem in sacra olim Synodo promulgatam restituit, consistimus. Verum, ut a sapiente sapienter prolatus, Ecclesiastæ XII. 13. Omnia audire finis orationis est; qui lectionibus libentissime dant operam, ne ad Commentariorum ornatum respiciant, sed ad sermonis scopum, ac finem cordis oculos dirigant. Varia enim orationis structura, quippe qua ad ostentationem, ac strepitum comparata, quodam modo immutata, propositam deturpat materiam, sensum illico rapit, ingeniique aciem, ne argumentum percipias, retundit. Quisquis autem Dei, ac literarum amicus hac lecturus erit, cum ego exoratum velim, ut pro me homunculo, peccatis obnoxio, ac rationis experte Deo preces alleget. Si quid vero utilitatis, atque opera pretii hos exigui nostros habere viderit conatus, id totum eidem bonorum omnium auctori Deo impuset. Sin, ut ab inscientia nostra expectari par est, inconcinni, ac fæda exuberantes illi fuerint, per veram illam, atque ineffabilem sapientiam, qua suos alumnos non minus divina doctrina, quam eloquio instruit, nobis, ut imperitis omnino, & non eloquentia solum, sed ingenio destitutis venia detur. Jam vero Deo ipso auspice pro viribus inde exordiar. Operis initium ita conceptum est, Χρονικὸν σύντομον ἐκ ἀλφάβων χρονολογῶν τε καὶ ἐξηγητῶν συλλεγῶν, καὶ συντεθέν ἐκ τῶν Γεωργίου Ἀμαρτωλοῦ μοναχοῦ. βίβλ. ἡρώσεως αὐθράπων, ἣ ἡμέρα ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ κατ' εἰκόνα, καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἀδὰμ ἐχρῆσεν ἡοὺς τρεῖς. Breve Chronicon e diversis Anna-

sbo Peccatore. Liber generationis hominum ab eo die, quo Deus Adamum ad imaginem, & similitudinem suam creavit, exorditur. Adamus tres suscepit filios. Temere ergo plerique dictum Hamartoli Chronicon Syncello adscribunt, ut adnotavit Gretserus; & inter alios Codex Ambrosianus Mediolanensis, cujus verba supra d) excipimus, ut humanissimis Literis non multo ante nos admonuit virtute, religione, ac nobilitate insignis Paulus Sfondratus, Clericus Regularis. Idem Chronicon legitur etiam Scoriaci in Biblioth. Regia.

Ex hoc opere, *de inventa Cruce* Narrationem edidit Græce, & Latine cum aliis Gretserus Tom. 2. de Cruce pag. 1140. Notatque eam delumptam esse ex Alexandro, aut Julio Polluce; e) aut certe utrumque eam ab hoc Georgio descripsisse, eamque iisdem fere verbis referri a Theophane in Chronico. Nec ignorare, qui in monumentis sequioris, ac posterioris Græciæ versatus est, quam liberaliter scriptores sese mutuo excipere, aut expilare consueverunt. Subditque hunc Georgium, Chronicum suum ab exordio mundi usque ad Imperium Constantini, filii Leonis pertexisse. Si de Constantino Porphyrogenneta filio Leonis sermo est, fallitur Gretserus, cum multo ante diem suum Georgius obierit, nec ultra quam ipse in proœmio jam alato promiserat, historia illa producta sit. Quare ab alio, nec ab uno, ex aliis scriptoribus illa addita esse manifestum est, & ego in nonnullis manuscriptis id observabam.

In Excerptis etiam, *De Legationibus Romanorum ad externos*, nondum vulgatis, quædam ex ejusdem Georgii historia ejusdem argumenti habentur. *πρὸς τὰς πρεσβείας τῶν Ῥωμαίων πρὸς ἑθνικοὺς ἐκ τῆς ἰστορίας Γεωργίου τοῦ μοναχοῦ. Ρ. οὗτι ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς Χοσρόης ἀποστείλας κατὰ Ῥωμαίων.* Ut hinc videas Georgii Historiam ab Imperatore Constanti-

H h h h

no

d) p. 637.

- e) Alexandrum Monachum intellige, cujus historicam narrationem de inventione Crucis Gretserus Græce & Lat. præmisit; Julium Pollucem, Christianum scriptorem, auctorem Historiæ Physiæ in Hexæmeron & Chronici sive Ecclesiasticæ Historiæ ab origine rerum ad Valentem & Valentinianum, quæ in variis Bibliothecis servatur manu exarata ut dixi Volum. V. p. 491. De Codice Bavarico hujus Pollucis præter Gretserum facit mentionem Possevinus appendice ad apparatus sacrum, & Jac. Pontanus præfatione ad Phranzam. De Augustano vide Nova literaria Hamburg. A. 1703. p. 306. De Schleusingensi Godofredum Ludovicum in notitia Bibl. Schleusingensis &c.

no Porphyrogenneta, f) tanquam non contemnendam in pretio habitam, & dignatione.

Servaturque penes me ex satis antiquo Codice descripta, ἐκ τῆς χρονικοῦ Γεωργίου μοναχοῦ διήγησις ἀποδεικνύουσα πότε καὶ ἐκ ποίου βασιλέως ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἢ τῶν εἰκονομάχων ἀρεσίαις, καὶ πότε ἐπαύσατο. Καὶ περὶ τῆς Πικτελουμένης σωζέσεως τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῶν ἀγίων ηἡσυχίων. Ex Chronico Georgii Monachi Narratio demonstrans, undenam, & ex quo Imperatore originem sumpserit Iconomachorum heresis, & quando finem habuit; & de Synaxi, quæ sit prima sanctorum Jejuniorum Dominica. Ρ. ρζ' Θεοδόσιον τὸν Ἀδραμυτῶν ἐβασίλευσε Λέων Ἰσαυρὸς, ὃ καὶ Κόνων. Quæ in ista Narratione habentur ex Georgii historia carptim, & uti concinnatori placuit, desumpta sunt: nihil ex ea hauries, quod non melius, ac perfectius ex ejus historia addices. Multa tandem ex Georgio in suos Annales refert Michael Glycas, quæ tamen non omnia probat, de quibus penes alios judicium sit.

335 XXV. GEORGIUS CEDRENUS a quibusdam etiam Monachus, vel Sacerdos existimatus, tum quod similis sortis hominibus genus dicendi familiare sequatur, tum quod de religione, & ceremoniis, & vita monastica prolixas disputationes sæpe sæpius interserat, a quibus ipse non dissenterim, dummodo libri titulus, quem ipsi etiam producant suspectus non sit. Ab orbe ipso condito compendium suæ historiæ exorsus, ad Stratiotici abdicationem g) deduxit: Opus e variis historiis non sententiis solum, sed verbo tenus confarcinatum absolvit. Quæ si ab Auctoribus repeterentur, nudus ipse, æque ac cornicula illa remaneret. Primam enim historiæ partem a Georgio Syncello, & Georgio alio, Hamartolo ad Maximianum, & Maximinum; Cætera ad Nicephorum ex Genico a Theophane Syncelli continuatore, de Basilio Macedone ex Constantini Porphyrogenneta libro de vita, & rebus gestis Basilii Macedonis: a Nicephoro * ad Stratioticum ipsum, in quo historiam finit, a Joanne Scylitza exscripsit, h) & nescio qua fronte pro suis divendit, adeo ut vix unam, alteramve periodam in tam vasto volumine Cedreni propriam ac legitimam reperies: Gratia

f) Etiam inter scriptores è quibus excerpta Peiresciana collecta sunt, Georgius Monachus laudatur.

g) A. C. 1057.

* Nicephoro Rangabe.

h) Confer quæ supra, Volum. VI. p. 387.

tia tamen illi agenda sunt, quod Auctores nobis præcipuos, & raros suo ipse furto conservavit, quando illi non haberentur; Sed cum jam nobis Georgii Syncelli, Hamartoli, Theophanis, Constantini, Scylacis, i) aliorumque scripta, accuratissimorum hominum beneficio, ac diligentia obtinemus, frustra faciet, qui Cedrenum perquiret: Nisi aquarum rivuli, quam fontes, unde emanant, puriores, ac dilucidiores, magis accepti fuerint. Editus est hic Auctor Græce, & Latine ex Interpretatione Gulielmi Xylandri, qui Annotationes, & tabulas Chronologicas etiam addidit, Basileæ 1566. in folio, ita tamen ut paginarum integritatem defectum pluribus in locis sentiat, qui ex manuscriptis in Altempsiana, & Vaticana Bibliothecis conservatis suppleri poterunt. k) Erat quoque in Bibliotheca Patriarchæ Constantinopolitani, ut tradit Verderius, & in Biblioth. Antonii Augustini Cod. 131. Hunc aliquando Vvolphius; sed quam sano judicio? prætulerat Zonaræ. Zonaras enim licet in historia post Constantinum magnum junior sit, & nonnisi obvia quæque percurrerit, in his vero, quæ ante Constantinum ad mundi exordia diligentius, ac copiosius versatur. Sed quod laude dignum, eaque summa est, Zonaras res de suo componit, & narrat, non alienorum furtis plausum captat, neque tractatus integros exscribit.

Josephus Scaliger notis in Chronicon Eusebii de Cedreno illa habet: *Georgius Cedrenus totam Chronographiam Syncelli verbatim descripsit, & ex eo, atque aliorum Chronologorum scriptis ingens volumen contextum, σωμψιν ἱστορίων vocavit. Sed ne illud quoque breviorum manus librorum præsentissimum venenum effugere potuit. Plus dico, non breviores illi, sed mutilatores fuerunt. Nam quæ habemus non iustum illius σωμψιν brevium est, sed potius cadaver, & disjecti membra scriptoris παραβολαί, & excerpta ex eo ingenti volumine sine ullo ordine temporum, aut gestorum, aut delicti eorum, quæ aut omittenda, aut excipienda erant. Idiotam quidem hunc Cedrenum fuisse, illius scripta clamant, sed pejus & de illo, & de tota Chronologia meruerunt, qui cum tam crudeli genere lacerarunt. Denique totum Cedreni opus est*

Hhhh 2

fabulum

i) Scylitzæ.

k) Post hæc A. 1644. ab Allatio scripta, Georgium Cedrenum undequaque reparatum & absolutum ex Regia Biblioth. typis pariter Regiis publico dederunt Parisienses A. 1647 fol. ubi Basileensis editionis lacunæ expletæ, castigata in plerisque a Carolo Annibale Fabrotto Xylandri versio, notæ posteriores Jacobi Goari additæ, Glossarium ejusdem Fabrotti præmissum, & appositæ Scylitzæ ad Cedreni historiam continuatio.

*stabulum quisquiliarum, & cento ex multis pannis sordidis, purpureis, malis, bonis, integris, laceris confusus. Ex ea farragine multa Eusebiana eruiamus, quae ex Georgio Syncello ille. exerpserat, & praefato Eusebii nomine producit: multa etiam, quae quamquam tacito Eusebii nomine, manifesto Eusebiana constas esse tum ex Syncello, tum ex aliorum fragmentorum reliquiis. Non pauca praeterea apud eundem Cedrenum supersunt optima nota analecta, quorum partem Eusebii, partem Africani esse non dubitamus, sed ea, quod, quibus opinio nostra fidem faceremus argumenta nobis defunt, maluimus intacta relinquere, quam incerta pro certis adferre. Cedreni vero Synopsis arbitramur non multo post ejus obitum mutilatam fuisse, atque ita ab illis librorum carnificibus, ut hodie edita est, posteritati transmissam; quin ne ea quidem, quae breviores collegerant integra omnino ad nos pervenisse. Nam Leunclavius Vir doctissimus in Notis ad Annales Turcicos scribit aliquot Cedreni folia penes se habuisse, quae in excusis desiderarentur. Nos vero apud Syncellum paginam integram reperimus, & quadam alia quae in editione vulgata non extare suo loco demonstrabitur. Nec dissimilia sunt, quae apud Vossium de Historicis Graecis lib. 2. cap. 26. leguntur. Acre nihilominus est Scaligeri de Cedreno iudicium, & iniuriam, quae ipse idio- tam, ut supponit, afficit, summis, doctissimis, & in Historia Eccle-
 336 siastica proceribus facit; Africano scilicet, Eusebio, Syncello, Theophani, Hamartolo, Constantino Porphyrogenetae, Scylitzae, & aliis, quos verbatim describit Cedrenus: fateturque ipse Scaliger de quibusdam, de aliis, alii adnotarunt, & potissimum de Theophanis Annalibus Dionysius Petavius Nor. in Nicephori Patriarchae Breviarium Historicum: neque enim de suo quippiam, quod illi prius scripto non tradiderint, scribit. Eusebius Africanum descripsit. Eusebium sine ulla verborum mutatione in suum Chronicon transtulit Syncellus, verba sunt Scaligeri: postea Theophanem, & Hamartolum, quum morte praereptus Syncellus opus non absolvisset, Porphyrogeneta deinceps suppeditante materiam Theophanis affinis, & continuator, Theophanem excipit, & rerum seriem prosequitur: a morte Nicephori ad Isaacium Comnenum totus Scylitza proponitur. Quomodo tot, tantique Viri, & de historia Christiana bene meriti stabulum erunt quisquiliarum, & panni sordidi, ac laceri? An quia de ritibus, & ceremoniis Ecclesiae Catholicae fidentissime ac verissime tractant, stabulum olent Scaligero, & sapiunt? Primos talium rerum Auctores, non collectorem, neque rescriptorem reprehendere debuerat. An non sub persona Davi vapulat Alexander Macedo, & pro libidine sibi fingit*

fingit hominem Scaliger, quem opprimat? Leviores erunt Ecclesiæ ritus, contemptibiliores traditiones, faciliusque reprobari poterunt, si earum assertor nullius esse dignationis asseratur? Sed vellem in universa Cedreni historia aliquid; quod peculiare Cedreni sit, a Scaligero demonstratum fuisset, quod nusquam perfectis dictis Auctoribus demonstrabitur: ut hinc postea dignum ne illud laude sit, an reprehensione, iudicare possemus. Dicit illud esse sapere, qui ubicumque opus sit, linguam possit flectere. Sed id, quibus in pectore acetum est, haud probabunt. Immerito præterea Scaliger temporum ordinem in Cedrenicis hisce, quæ supersunt, desiderat. Cedrenus enim *Historiarum Synopsis*, non *Chronographiam*, cui distinctio temporum magis competit, scripsit. Satis illi fuit Regibus, res quoque sub eorum principatu gestas, nullo annorum ordine discriminatas supponere. At evolue sodes Cedrenum, quam ille distincte pleraque, quam accurate, & ea potissimum, quæ ex Theophane mutuatur suo loco distribuit. Et in exscriptione Scylitzæ Scylitza ipse sequendus erat, qui actiones non ad annos, sed ad imperia refert. Neque prudentiori consilio opus Cedreni unicum in duo partitur; alterum ingens, quod ipse Cedrenus ex variis Auctoribus compilatum conscripserat, alterum a junioribus non multo post ejus obitum mutilatum, adeo ut nec prioris voluminis breviarium sit, sed potius cadaver, estque illud ipsum, quod editum Græce & Latine præ manibus omnium est. Cedreni etenim opus, quod habemus non est primi operis a Cedreno compositi, quod nullum fuit, breviarium, sed illud ipsum ab eodem collectum, & quod ipse nuncupavit σύντομος, *breviarium*, quod brevi verborum circuitu, & veluti in compendio res prolixas, atque immensæ scriptiōis legentibus traderentur: argumento erunt Auctorum sententiæ, & narrationes, quas ille, ut apud eos leguntur, neque immutans, sed fida verborum continuatione, rebus minus opportunis neglectis, disponit. Et Breviarii est, rem longa verborum serie circumscriptam breviori sententia, & paucioribus verbis concludere: quod secus se habet in Cedreno.

Monet tamen Vossius ex Gelnero, Historiam Cedreni a morte Nicephori usque ad imperium Ilaaci Comneni etiam legi sub nomine Joannis Cuiropalatæ (qui idem est cum Scylitza) paucis exceptis. 1) &

H h h h 3

Casau-

h) De similibus Codicibus MSS. Segvicianæ sive Coislinianæ Bibliothecæ, vide eruditiss. Montfauconum p. 206.

Causaubonum Notis in lib. 17. Strabonis referre, cum a Graculo historiam Curopalatae eruiisset, eumque contulisset cum Cedreno, deprehendisse eadem iisdem verbis ab iis dici, ut alteruter necessario 337 plagiarius sit. Addit Causaubonus: *At cum me ab illo Graculo deceptum, qui magna me pecunia emunxerat inique ferrem: hoc me tamen recreabat, quod ex utriusque collatione multa posse in utroque emendari videbam. Cedrenum enim ita esse editum sciebam, ut multa passim in ejus scriptis turpissima relicta sint menda.* Sane Causaubonus non a Graculo, qui id quod erat, quam plurimi vendidit, sed errore suo, qui Scylitzam in Cedrenum translatum nesciuit, deceptus est. Frustra ergo queritur de Graculo illo, qui Curopalatae historiam, quam vere profitebatur se habere, venalem exposuit: at ipse grandi pecunia mercatus est; cautius rem suam gerere debuit; rerum namque pretium vendentis, redimentisque aestimatione accrescit. Vossius de Historicis Græcis lib. 3. in Ioanne Antiocheno videtur hunc Antiochenum Ioannem cum Curopalata confundere, quem dicit Syncellum, quod tamen falsum est, exscripsisse. Quod multis in libris Historicum Cedreni compendium tribuitur Joanni Curopalatae. Certum tamen est, non universam Cedreni historiam, sed eam tantum, quæ a Nicephoro Rangabe exordium ducit, Joannis Curopalatae esse, ut supra** diximus. Puerile denique est, dubitare m) an Cedrenus a Curopalate, sive iste a Cedreno acceperit. De Cedreno vide Genebrardum in Chronico, & Bellarminum de scriptoribus Eccles. secul. 11. anno 1070.

XXVI. GEORGII SICULI in S. Demetrium Myroblytem, Troparium legitur 28. Octobris in Menæo Græcorum, & in Anthologiò; sed quoniam ipse tempore vixerit, aut quisnam fuerit mihi non liquet. Verum cum Nicomediensis Georgius, ut supra** notabamus, Troparia, Canones, Hymnosque, in sanctorum dies festos varios, nec unius generis concinnaverit; & in Menæis Græcorum tum editis, tum manuscriptis pleraque similis argumenti occurrant sub Georgii nomine n) quem quisnam

* p. 650.

m) Joannem Thracesium, (qui idem est cum Scylitze) sequi se non diffitetur Cedrenus; & priorem *ἐκδοσιν* illius utique in synopsis suam transtulit; sed altera Scylitzæ editio ad Alexium Comnenum usque h. e. ad A. 1081. continuata, post Cedreni synopsis demum in manus hominum venit. Georgium Cedrenum Epistola LXXXIV. ad Euthymium citat Nic. Comnenus Papadopoli in prænotionibus Mystagogicis p. 361.

** p. 612.

n) Tropariorum & hymnorum sacrorum auctores ab Allatio in hac ipsa diatriba memorantur præter Georgium Nicomediensem & Siculum, Georgius Scylitza & Georgius

nam ille fuerit, non facile discernes, operæ pretium duxi, ea omnia, de quibus aliorum erit iudicium, huc, sed in ambiguo referre. Canones vero Georgii esse Acrostichis ipsa Canonum, & potissimum Theotociorum Tropariorum, quod huic Auctori solemne est, ex qua nomen sedulus Menza Græcorum & manuscripta, & edita evoluendo expiscatus sum, indicat. Ex his nonnulla vulgata sunt, pleraque etiam manuscripta in Bibliothecis Italiæ latent. Pro capto similis scriptio- nis operæ pretium esset hic summam, quid Troparium sit, quid Canon, quid Ode, quid Triodion, quid Tetraodion, o) & alia, quæ non ita in promptu sunt, nec cuique obvia exponere. Verum cum id in tractatu meo de Melodis Græcorum latius peregerim, ne sæpius eandem cantilenam canere videar, satius me facturum puto, si ea tamquam ad catos, eorumque scientes expositionibus verborum omiſſis, sola compositionum enumeratione referam. Georgium Nicophorus Xanthopulus inter Græcorum Ecclesiasticos hymnographos numerat,

ΓεώργιⓄ, Λεων π, ΜάρκⓄ, Κασία,
Georgius, Leo, Marcus, Cassia.

Leguntur itaque sub Georgii nomine, quisquis ille fuerit, Troparia, In sanctam Martyrem Chrestinem 24. Iulij.

Canones in sanctos Carpum, & Papalum. P. καρπούς με δικαιοσύνης.

In S. Artemium Martyrem. P. ἀκτίνες ἀειλαμπῆς ἀνίσχουσιν, Acrostichis. ἈρτέμιⓄ ἐπλησαν δόξαν δρόμον.

In Callistratum Martyrem, P. καλλοναῖς ταῖς θείαις κοσμηθεῖς. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In Nestorem Martyrem. P. ξύλον ζωῆς ὑπάρχον. Acrostichis. ξυω- eis ἀντάδελφⓄ ἀνέρω πῆδω.

In Philemonem Apostolum, & socios. P. χωροκατῶν χαρμονικῶς τὰ οὐ- εῖνια.

In Archippum, Philemonem, & Sifonium, P. ὁ Παῦλος συμμετοχⓄ. In

Rammata, nec non Georgius Pamphilus & qui expositionem Canonum ac tropario- rum scripsit Georgius Corinthi metropolita. Georgium Siculum Gregorii Syracusa- ni fratrem in explicatione hymnorum à se scriptorum laudat Nic. Comnenus libro lau- dato p. 377.

o) Majores hymni sacri vocantur Canones. Hi in odas dividuntur, odæ in troparia. Triodion est Canon tribus odis constans. Tetraodion quatuor. Theotocion hym- nus laudibus Deiparæ destinatus.

938

In Parthenium Episcopum Lampasacti. P. Φαίδριον ταῖς ἀσραπαῖς. Acrostichis. Φερώνυμον σέβω σε τῆς παρθενίας.

In Gerasimum Confessorem. P. ὅπλον κατὰ πάσης τῆς μεθοδείας. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In Sabinum Martyrem. P. τὸ ὄμμα καθάροντες τῆς ψυχῆς. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In Vigiliam Annunciationis Deiparae. P. ὁ κόσμος ἐβίχαρως εὐφρανθήτω.

In Ingressum in templum Deiparae Virginis. P. Σοφίας πανάχραστε σὲ θεοαυρόν. Acrostichis. Σοὶ τὴν χάριν δέσποινα τῷ λόγῳ δίδου.

In Pelagiam Martyrem. P. προδύσα αἰς πανδαγσίαν σήμερον. Acrostichis. πόθω γεραίρω τὴν Σοφὴν Πελαγίαν. Et in Theotociis Γεωργίου.

In Procopium Martyrem. P. ἡ ἀγγελία τοῦ παναγίου πνεύματος. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In Cerycum, & Iulittam Martyres. P. ὁ νοητὸς ἥλιος. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In Eliam Prophetam. P. πυροφόρος τῆς σῆς προσβίας. Acrostichis. ποθῶν γεραίρω τὸν θεόπλην Ἡλίαν. Et in Theotociis, Γεωργίου.

In Irenem, Agarum, & Chioniam Virgines. P. Ἀγνίς κοσμήσασα τὴν ψυχὴν. juxta seriem Alphabeti.

In Iosephum Justum, patrem Domini, Jacobum fratrem Domini, Davidem Regem, & Prophetam. P. χαρίτων προχέοντα. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In Hermylum, & Stratonicum Martyres. P. ἐπέφανεν ἐν κόσμῳ. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In Vigiliam Epiphaniae. P. σολίζεται σήμερον ἡ ἐκκλησία καὶ κόσμος. Acrostichis in Theotociis Γεωργίου.

In reditum reliquiarum S. Ignatii Theophori. P. ἰχὺν με κατὰ παθῶν περὶ ζωσον. Acrostichis; Ἰγνατίος εἰσαῦθις ἡμᾶς αἰτιά. Et in Theotociis Γεωργίου.

In Marcum Aretbutorum Episcopum, & Cyrillum Diaconum Martyres. P. τῆς ἐκκλησίας ἡ χεῖρ σου. 29. Martii.

In Publicanum, & Pharisaum. P. παρεμβολαῖς ἐμβιβάζων πάντα. Acrostichis, in Theotociis Γεωργίου.

In depositionem veneranda Zona Deiparae Virginis. P. λαμπάδα φωτοφαι. 31. Augusti.

In

In vigiliam sanctæ & veneranda Crucis. P. Σταυρὸς προσηχόμενος.

Melodum hunc Georgium alii etiam cognomines, qui se ad idem studium Musicum, & concinne admodum applicarunt, etsi longo temporum intervallo disjungi non nemo fidenter satis fatebitur, nec ego honeste dissentire possum, excipiant: & materia, & studii similitudo licet disjunctissimos, conjunctissimos faciat. Accedat ergo

XXVII. GEORGIUS SCYLITZA, cujus elegantissimum Canonem in *S. Georgium Martyrem*, Smyrnæ me aliquando legisse memini. P. Γεωργηθεῖσαν ἐν καρδίᾳ αὐλαξὼ ἐκ βρέφους. Acrostichis erat μέρ-
τυς πῶς φέρω Γεώργι· ὁ Σκυλίτζης.

Hujus etiam *χρονικά*, *Annales* dicuntur extare in Bibliotheca Sfortiana. Codicem, cumque ingentem cum avidissime arripuissem, Georgii Scylitzæ nomine in fronte, articulo præsignitum, quasi thesaurum nactus, Deus immortalis! immensis gaudiis oneratus sum; at ubi penitus rem intrespicio, nullum ibi Georgii vestigium, sed *Zonara* omnia verbo tenus eleganti charactere comperio, demisso vultu occidi, & librum abjeci. O spem inanem, & thesaurum falso æstimationi hominum concreditum! Ego illud scio, quam doluerit cordi meo. Multa tamen ex eo in *Zonara* possunt emendari. Sed illud obiter hic observandum est, Manuelem Malaxum in *Nomocanone* cap. 195. cujusdam Judæi historiam referre, qui in gravi morbo, & vitæ discrimine Baptismum a Christianis comitibus petiit, quem tandem precibus ob- 339
tinuit. Namque cum nusquam aqua suppeteret, unus ex sociis, Christianus tamen, arena manibus capiti illius super infusa, & forma baptismatis enunciata, baptizavit; & in margine Codicis notare hanc historiam decerptam fuisse *ὡς ἐν χρονικοῦ Γεωργίου, ὁ Σκυλίτζης, ex Chronico Georgii Scylitzæ*. Id tamen parum caute, ut multa alia solet sæpissime effutisse, Georgiorum nomine Abbatis nempe, & Cedreni, qui eandem historiam recensent, decerptum existimo. Nunquam enim hæc historia apparet in *Zonara*, ex quo sub Scylitzæ Georgii nomine *Chronicon* transcriptum est: nisi etiam aliud ab eo, quod ipse vidi *Chronicon* Scylitza scripsisse dicendus sit; quod an verum fuerit, alii dicent. Præterea inter Codices Palatinos Romæ advectos Cod. 262, *Zonaræ* historia principio mutila a monarchia Romanorum incipit; in ea etsi notis ab historia diversis præfixum est *Γεωργίου ὁ Σκυλίτζης, Georgii Scylitzæ*; differtque ab edita *Zonaræ*, quod in capita divisa, ubicumque summaria capitum exhibeat. An summarum auctor Scylit-

za iste? An propterea vel fraude sua, vel exscriptorum oscitantia historiarum auctor comminiscitur?

XXVIII. GEORGIUS RAMMATA, hoc solo mihi notus Auctor, Troparia quædam in S. Nicolaum Myrrhensium Episcopum non ineleganter composuit, quæ cani deberent εις τους αἶνους, ad Laudes; quæ ita exorditur:

1. Τὸν ῥοφὸν δεχίπειμα τῶν Μυρέων.
2. Ὁ Φωστὴρ ὁ αὐτὸς πύρρῳ ὁ πυρρὸς ὁ αἰφωτῶν.
3. Νῦν εἰσῆλθες τὰ ἄδυτα, νῦν πλεῖς τὰ δύστηντα.
4. Σαλπίσωμεν ἐν ῥάλπιγι ἁσμάτων, σκιετήσωμεν ἑόρτια.
5. Σαλπίσωμεν ἐν ῥάλπιγι ἁσμάτων. κύψασα γὰρ αὐθιγὲν.

Digna omnia luce, quam nondum viderunt. Præter enim quartum & quintum in Menæo Græcorum die 6. Decembr. edita absque nomine Auctoris, reliqua tria, quod ipse sciam, inedita sunt.

XXIX. GEORGII HERACLEENSIS *Laudatio ad Imperatorem Michaelē Ducam*, ἐγκώμιον πρὸς τὸν βασιλέα Μιχαήλ τὸν Δούκα, conservabatur in Biblioth. Medicea.

XXX. GEORGIUS p) CORCYRENSIS Metropolita sub Friderico, & Manuele Comneno Imperatoribus doctrina, eruditioneque clarus innotuit. Romam ab Imperatore ad Concilium post etiam si facultas data fuisset, ad Imperatorem Fridericum transmittitur. Sed dum ille infirmitate Brundusii, Hydruntique per sex menses retardatur, Concilio Romano finis imponitur, ad quod loco illius Nectarius Abbas Monasterii Casulorum in Magna Græcia, Vir, & dicacitate, & pertinacia, & propugnando schismati, & Græcorum erroribus impudentia, longe post natos homines improbissimus, convenit. Ex Brundusio scripsit Patriarchæ Antiocheno Simeoni. Baron. Tom. 12. anno 1178. Hinc Georgius ab Imperatore revocatur; primum, ut suæ provideret Ecclesiæ, postmodum ut Synodo Constantinopolitana a Patriarcha indictæ interesset.

1. Scripsit plures *Epistolas* ad diversos, q) quas Federicus Metius Thermularum Episcopus, & Collegii Græcorum Alumnus ex Manuscripto Codice Latinitate donatas Cardinali Cæsari Baronio dederat, qui

p) Cognomento *Cypharas*.

q) Ut ad *Imp. Fridericum* Epistolas II. Baronius ad A. 1176. n. 21. & 1178. n. 13. ad *Manuelem* (Comnenum) *Imp.* ad A. 1176. n. 23. ad *Basilium Camaterum* (ab A. 1138

qui ex illis aliquas Annalium suorum Tom. 12. Latinas inseruit, earum lectione non parum delectatus. *Delebat quippe, ait, audire Graecum antiquitatis quidpiam redolentem, utinam & pietatis. Namque ipse Georgius erat schismaticorum fulgine tinctus, & morbo affectus.*

2. Scripserat præterea *Monodiam* de Nectario jam dicto r) per modum Epistolæ ad Nicolaum Hydruntis Judicem. Eadem Latina ab eodem Metio facta in eodem Annalium Tomo legitur. s) Maxima visitandi Hierusalem cupiditate exæstuasse, ex ejusdem ad Athanasium Patriarcham Hierosolymitanum; & Patriarchæ ad eundem literis datis, editisque a Baronio apparet. Legi ipse ejusdem nonnulla adversus Latinos Opuscula, t) inter ea præcipua sunt, *δέχῃ ὁπισθημιάσεων πρὸς ἀπὲρ ἡρώτηθῃ μὲν κατακείμενῳ ἀδελφῶς ἐν τῇ ἀγίᾳ μονῇ τῶν κασούλων πρὸς τῶν λεγομένων φεατομινουερίων, οἱ τινες πρὸς διδασκαύσει, καὶ πρὸς διδασκαλίας τίζουσιν, εἶναι ἢ πῦρ καθαρτήριον, ἐν ᾧ οἱ πελετώντες ἐν ἐξαγορεύσει, μὴ πῶ δὲ φθάσαντες ἀποκλαύσασθαι τὰ οἰκεία πλημμελήματα ἀπάγονται, καὶ καθαίρονται πρὸ τῆς πελευταίας κρίσεως, τέλῃ εὐρίσκοντες ἀπαλλαγῇ ἡμωρίας πρὸ τῆς τελευταίας κρίσεως. ἅμα προϊστῶντες σύμμαχον & τοιοῦτου λόγου, καὶ τὸν ἐν ἀγίοις Γρηγόριον τὸν διάλογον, καὶ ἢ μὲν πεῦσις & λατίνου, ἐκαλεῖτο δὲ ἔτῃ Βαρθολομαῖῳ, τοιάδε ἡς ἐστὶν. Θέλων μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν τῶν Γραμκῶν.* *Initium considerationum eorum, de quibus in sancto Casulorum Monasterio male affecti a Fratribus Minoribus interrogati sumus, qui perversa docent, & male astruunt esse quendam ignem purgatorium, u) in quem dum confessi moriuntur, nec propria crimina deplorarunt, asportantur, & purgantur ante finale iudicium; tandem aliquando pæna finem*

Iiii 2

ante

ad 1186. Patriarcham CPol.) *Epistolam* unam dat Baronius ad A. 1186. n. 26. quarta citatur à Nic. Comneno p. 202. prænot. Myslagog. *Ad Athanasium Patriarcham Hierosol.* Baron. ad A. 1188. n. 30. *ad Simeonem Patriarcham Antiochenum* ad A. 1178. n. 14. *ad Imperialem notarium Joannem Hydruntinum.* ad A. 1178. n. 15. *ad Nectarium Casulorum Abbatem* Epistolas II. ad A. 1179. n. 10. & 12.

r) Defunctus Nectarius A. C. 1181. ut ex Acindyno constat.

s) ad A. C. 1181. n. 30-33.

t) Ex Georgio Corcyrensi de processione Spiritus S. quædam producit Allatius II. 6. de consensu §. 6. p. 581. Idem p. 705. lib. 2. c. 13. §. 4. notat sub Nicolai Hydruntini sive Hydruntæ magistri nomine quædam legi ex Nic. Methonenli desumpta vel ex Georgio Corcyrensi: & multa per cascriptorum incuriam ad Georgium referri quæ Nicolai Hydruntini sint.

u) locum ex Georgio Corcyrensi contra Latinos de purgatorio igne affert Allatius p. 134. diss. 2. de libris Ecclæ. Græcorum.

ante dictum iudicium adipiscentes, & huiusce dicti advocatum asstruunt sanctum Gregorium cognomento Dialogum. Interrogatio porro Latini, cui nomen erat Bartholomaeo, haec fuit, Cupio a vobis Graciam perdiscere. &c.

3. Τοῦ αὐτοῦ δεύτερον σιντάγμαμα περὶ θείας κοινωνίας, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἀποδόχῃς ἀπλῶς ἐκ τῶν θείων γραφῶν. ὅτι ἐνζυμῷ δέτῳ τῇ ἐκκλησίᾳ παρεδόθη τῷ δόξῃ τῶν ἀποστόλων προσφέρεσθαι ὡς καὶ μέχρ' αἱ ἁγίου Γρηγορίου & Διαλόγου τῇ Ρώμῃ προσεφέρετο ἐκκλησίᾳ. γραφὴ δὲ καὶ πῶς περὶ τούτου ἐν Κωνσταντινουπόλει γηρομνίῳ Διάλεξιν, καὶ πῶς αὐτεπαῖν ὡς ἐβουλήθησαν οἱ Λατῖνοι, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπήνεσαν τὸν θείον δέτον, τὸν ἐνζυμον. καὶ ὅτι εὐρεθείης καὶ μερίδῳ ἐκείνου & δέτω, ὃν ὁ Χριστὸς ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς ἐν τῷ δείπνῳ, ἐν τῷ & μεγάλῳ παλατίῳ σκευοφυλακείᾳ πᾶσα πρόφασις ἤρθη ἐκ μέσου. Eiusdem secundus Commentarius de sancta Communione, in qua est ex ipsis sacris Scripturis sincera demonstratio, Panem fermentatum Ecclesia traditum fuisse ab Apostolis ad oblationem, quemadmodum ad tempora sancti Gregorii cognomento Dialogi in Romana Ecclesia offerebatur. Prosequitur praeterea disputationem de hac re Byzantii habitam, & quomodo illi contradicere noluerunt Latini, sed potius sanctum panem fermentatum laudarunt; & cum illius panis, quem Christus in cena discipulis tradidit, particula in Magni Palatii Sceuphylaceio inventa esset, omnis contradicendi causa de medio sublata sit. P. κοινωνικὸν μὲν ζῶον ὁ αὐθραπῶ, καὶ τῆς ἰδίας φύσεως ἀδιάρετῳ πέφυκεν ἐκείνης.

Liber erat in Bibliotheca Barberina satis antiquus lacerus, male compaginatus, & erroribus plenus, exscriptus a Ioanne Neriteno anno Domini 1036, ut ex male conflat in fine libri carminibus elicatur: quae sunt,

Σὺ Χριστὲ χάριν τῷ χαρίσαντι νόμον
Πρὸς ἀχάριστον Ἰωάννῃ σὸν λάτριν
Υγιαν δὲ φύλαττε, καὶ πάσης βλάβης
Ψυχοφθόρου ῥύσασθαι τῇ σῇ δυνάμει.

Εγραφή τὸ παρὸν βιβλίον ἀπὸ χειρὸς Ἰωάννου Νεριτίνου, μὲν ἰουλίῳ εἰς τῆς ιγ'. ἡμέρᾳ Ὀκτωβριῆς, ὥρα θ'. εἴτι δὲ 5 Φμδ. x) τῆς Ἰνδικτί. θ'.

Tibi

- *) Non dubito errorem esse in numeris, & scriptum 5ψμδ 6744 hoc est Christi 1236. Certe Georgii Corcyrensis lucubrationes qui A. 1180. & post scripsit, A. 1036. a librario describi non potuerunt. Alius eisdem titulos librorum Georgii, versus quoque cum subscriptione referens lib. 2. de consensu c. 11. §. 6. p. 664. exhibet 5χμδ, 6644, hoc est Christi 1136. Sed ita quoque error est manifestarius, eo ut dixi modo emendandus.

*Tibi CHriste gratia, qui dedisti legem ingrato Joanni servo tuo, quem sanum conserva-
 va & ab omni noxa animiperda libera tua facultate. Scriptus est hic liber manu
 Joannis Neriteni, mensis Junii die decimo tertio Parasceves hora nona. Anno
 6544. Indiē. nona. Ab his si detrahas annos Mundi 5508, qui remanent,
 erunt 1036. a Christo nato.*

XXXI. GEORGIUS MANGANES sub Alexio Comneno, il-
 lius scriba, plura ad munus suum pertinentia scripsisse verisimile est,
 sub anno Domini 1081. Anna Comnena Alexiados lib. 2. κατανεύει
 πρὸς τὸ ὁ ΑΛΕΞΙΟΣ ὁ δῆτιφανὴς βασιλεὺς, καὶ μετακαλεσάμεν^Θ εὐθὺς
 Γεώργιον τὸν Μασκάην, ὃς καὶ ὑπερχαφεὺς αὐτῷ ἐχρημάτιζεν, ἀνατίθε-
 ται τούτῳ τῷ ἔ χρυσοβούλλου γραφῇ. ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἡμέραις ὑπερε-
 τίθετο ἄλλοτε ἄλλας αἰτίας σιωπῶν. ποτὲ μὲν λέγων, ὡς ἄρα κατακό-
 π^Θ γεγονώς κατὰ τῷ ἡμέραν ὅλην, τῆς νυκτὸς μὴ διώσασθαι γραφῇ
 ξυντελέσαι. ἄλλοτε δὲ ὅτι τὰ γεγραμμένα νυκτὸς σπινθήρ ἐμπεσὼν ἀπε-
 τέφρωσεν. τοιαῦτα καὶ ἄλλατε ὁ Μασκάης προφασιζόμεν^Θ, καὶ οἷον μαγ-
 κανεύμεν^Θ ἄλλοτε ἄλλως ὑπερετίθετο. Annuit ad hac Alexius recens Im-
 perator, & accersito illico Georgio Mangane qui Scriba illius erat, imponit aurea 341
 bulla scriptionem; ille per tres dies rem differebat, alias atque alias tarditatis
 causas adducens, nunc quidem dicens, se per totum illum diem laboribus attri-
 tum, nocte non potuisse scripturam absolueri; aliquando, quae noctu scripta erant,
 scintillam incidentem in cinerem convertisse. Hac & similia Manges praeiens,
 & quasi manganizans in aliud, atque aliud tempus negotium prolatabat. Ut
 hinc quoque prudentiam hominis in administranda Republica depre-
 hendas; quod & accuratius infra describit. ἅμα δὲ τούτοις καὶ οἱ ἔ Με-
 λισσηνοῦ πρέσβεις σφοδρῶς ἐπέκειντο αἰπατοῦντες τὸν ὑπεσχημένον Χρυσό-
 βούλλον λόγον. καὶ ὁ Μαγκάης εὐθὺς μετεκαλεῖτο κομίσων αὐτόν. ὁ δὲ τὸν
 Χρυσόβούλλον λόγον γεγραμμένον ἔχειν ἔλεγε; Τὸ δὲ γε χρησιμεῖον σκεῦ-
^Θ εἰς τὰς βασιλικὰς ὑπογραφὰς σὺν τῇ γραφίδι ἀποπολωκέναι δι-
 σχυρίζετο, κρείψινους ἂν ἀνὴρ καὶ δεινὸς τὸ μέλλον ῥάστα προῖδῃν, καὶ ἐκ
 μὲν ἔ παρεληλυθότ^Θ θηράσαι τὸ σιωπῶσον, τὸ δὲ γε ἐνέσως ἀκρεβῶς
 ἀσπυρῶναι, καὶ πρὸς ὅπως ἂν βούλοιο εὐφυῶς μετενεύειν ὑπισκιάσαι τὸ
 πρᾶγμα εἰ μὴ θελήσῃ. ἀπεβάλλετο γὰρ τῷ ἔ χρυσοβούλλου γραφῇ ὁ
 Μασκάης μετῴρους τὰς ἐλπίδας δίδους τῷ Μελισσηνῷ. ἐδεῖκε γὰρ μὴ ἔ
 Χρυσόβούλλου τάχυν ἢ προσήκει καταπεμφθέντ^Θ αὐτῷ, ὃ τῷ ἔ Καί-
 σαρ^Θ ἀξίως τούτῳ κατεχαρίζετο, τὰν καίσαρα μὲν ἀσπόμενῳ, τῆς
 δὲ βασιλείας ὅλως ἐξέχοιτο. καθάπερ καὶ πρὸς τοὺς Κομνηνοὺς ἀσπόμε-
 νικῶς ἦν, καὶ σπουδασίῃ ἢ θρασύτερον. καὶ τῆτε ἦν ἡ τέχνη καὶ τὸ
 lili 3 μαλ.

μαργάρευμα ἔ Μελισσάνη πρὸς τὴν ἀναβολὴν ἔ Χρυσοβούλλου λόγου ἔ Καίσαρος. Cum his simul ἔ Melissenii Oratores enixe instantes petebant promissam sibi auream Bullam, ἔ Manganēs statim accersebatur, ut illam asportaret. Ille Bullam auream scriptam habere dicebat, sed vas opportunum ad Imperatorias subscriptiones cum calamo perdidisse se contendebat, Vir dissimulatus, atque astutus; futuraque praevidere facillimo negotio ingeniosus, ex rebus etiam quae praeerant, utilia aucupare, ἔ praesentia exquisitè diiudicare, ἔ ad quodcumque liber ἔ satis commode transuehere, veique tenebras obducere, quam rectam vellet. Differebat enim aurea Bulla scriptionem, Manganēs, Melissenum in expectatione suspensum tenens; namque verebatur ne Bulla aurea citius quam decebat missa, qua Caesaris illi dignitatem conferebat, Casare neglecto ad Imperium occupandum totis se viribus accingeret, quemadmodum Comnenius indicaverat, ἔ audacius quidpiam conaretur. Et hac erat ars, ἔ manganium Manganē circa dilationem Bullae aureae Caesaris.

XXXII. GEORGIUS Presbyter CHIONIADIS scripsit, σχήματα καὶ σχόλια εἰς τὴν βίβλον Ἰωάννου ἔ Διαμασκηνοῦ πρὸς τὸν ἐν μοναχοῖς σεβασμιώτατον κύριον Θεόδουλον. Schemata, ἔ scholia in librum Joannis Damasceni ad reverendissimum Monachum Dominum Theodulum. P. τὰ εἰδοτά ζητῶσαι κύριε. Labor est ad intelligentiam sententiarum tanti Patris satis idoneus, & opportunus. Ex Codice Vaticano jam habuit doctissimus Aubertus, una cum Damasceni operibus editurus.

XXXIII. GEORGIUS XIPHILINUS ex Magno Vasorum Custode post Dositheum Patriarcha Constantinopolitanus. γ) Notitia Patriarcharum, καὶ γέγονε μετ' αὐτὸν πατριάρχης ὁ μέγας Σκευοφύλαξ Γεώργιος ὁ Ξιφιλῖν, καὶ ζήσας ἔτη 5. καὶ μῆνας 1. καλῶς καὶ Θεοφιλῶς πρὸς κύριον ἐξεδήμησεν. Et substitutus est in ejus locum Georgius Xiphilinus magnus Vasorum Custos, qui cum an. VI. mens. X. praeclare, ac religiose vixisset, ad Dominum migravit. De eo Ephremius:

Ἐπειτα Γεώργιος ὁ Ξιφιλῖν
Σκευοφύλαξ ὢν τῆς Θεοῦ γ' ἐκκλησίας
Ποιμαντικὴν εἵληψε καὶ προεδρίαν.

Deinceps Georgius Xiphilinus Vasorum Dei Ecclesiae custos cum esset, pastorem dignitatem, ἔ primam sedem adeptus est. Ejus meminit Nicetas Choniates in Isaacio Angelo lib. 2. cap. 4. & Theodorus Balsamo suam in Canones

γ) ab A. C. 1192. ad 1198.

nones Apostolorum, Synodorum, & Patrum expositionem carmine Iambico, quod operi præfigitur, eidem nuncupavit,

Illius *de juribus territoriorum*, constitutio, subscriptione, & sigillo Joannis Camateri, qui in Patriarchatu successit, confirmata legitur³⁴² apud Leunclavium Græce, & Latine in Jure Græco-Romano lib. 2. pag. 283. 2) Legi ejusdem duo Synodalia sancita de Stauropegiis sub anno 1102. ab Eustachio Chandreno magnæ Ecclesiæ Chartophylace subscripta apud Manuelem Malaxum in Nomocanone, quem ille communi Græcorum lingua conscripsit cap. 483. Primi erat illud principium: πολλὰ κὶ ἐν Διακόνοις τελοῦσα ἡ μετερίτης ἡμῶν, Secundi, ἔργον οἰκονομία ὡς εὐλογος δὲ ὑπομνήματ³. Proteclici præterea dignitatem olim minoribus annumeratam, majoribus adscripsit; & factum suffragio suo approbavit Eustathius Metropoli Thessalonicensis, summisque laudibus tanquam rectum rectæque rationi consentaneum evexit. Ioannes Episcopus Citri, Responsis ad Constantinum Cabasilam Dyrrhachii Archiepiscopum; τὸ δὲ Πρωτεκδικίου δὲ ὀφφίκιον ἐν τοῖς ὑποδεχάσι ὡς ἐκπαλαί, ὕστερον τοῖς ὑπερέχουσι σωτεράγη παρὰ δὲ τῆς μακαρίας λήξεως πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γεωργίου δὲ Ξιφιλίνου, τῇ τάξει δὲ ταύτῃ ἐπηκολούθησε, καὶ γνώμη γλυνάα δὲ ἐν αἰγίοις μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου, ἐπαίνουσα, καὶ ἐξαίρουσα τὸ γεγονός, ὡς εὐλόγως, καὶ ἀμέμπως πραγμάν. οἷα τιμικαῦτα ἱνῶν ἀντεπόντων, ὡς μὴ ἀποδεξαμένων τῷ πραγμάν. Proteclici autem officium cum antea esset inter inferiora, postea in altiorum ordinem statutum est a beata memoria Patriarcha Constantinopolitano Georgio Xiphilino. Hanc autem actionem subsecuta est præclara sententia sancti Metropolitæ Thessalonicensis Eustathii, id laudans, & extollens, ut iuste, & extra reprehensionem factum; cum quidam qui actionem non admittebant, tunc contradicerent. Et Anonymus de officiis magnæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ apud me, τὸ δὲ τῷ Πρωτεκδικίου ὀφφίκιον ἐν τοῖς ὑποδεχάσι πρότερον ὢν τοῖς ὑπερέχουσιν ὕστερον συντέτακται παρὰ τῷ πατριάρχου Γεωργίου τῷ Ξιφιλίνου. At Proteclici officium cum antea esset inter inferiora, postmodum inter eminentiores ordines a Georgio Xiphilino Patriarcha collocatur.

XXXIV. GEORGII LAPITHÆ CYPRII versus morales a) Græcos

2) Georgii Xiphilini decretum de Eunuchis allegat Nio Comnenus p. 158. prænot. myllagog. & Synodicon de trina in baptismo immersione p. 310.

a) Genere carminis proæ proximi, quod politicum vulgo appellant. εἶχοι πολιτικοὶ

cos 319. vidit Gesnerus Venetiis in Biblioth. S. Antonii, recensetque Robertus Constantinus in Biblioth. Florebat eadem cum Barlaamo Monacho ætate, ad quem ipse plurima scripsit, ut idemmet Barlaamus epist. ad Nilum Inclusum, quem Iudicem inter se, & Palamam constituit, affirmat: ὁμοία δὲ τούτοις καὶ ἐν τοῖς πρὸς Λαπίθην τὸν Κύπριον ἐμοῖς συγγραμμάσι γέγραφα ταῦτα, ὥστε διὰ τῷ Φυσικῷ ὑπομνή. *Hic similia nostris ad Lapidem Cyprium Comentaribus scriptimus, & in Physicis etiam pertractavimus.* Tempore itaque Palamæ florebat, qua & Barlaamus ætate circa annum Domini 1337. ut ex ejusdem Barlaami Monachi de Lunari defectu comprehendendo ex Mathematica constructione Ptolemæi, quæ incipit, ἀνασκαῖον ἡγησάμην ἐκθίσθαι σοι, colligi potest.

Inter Barlaami opera illud quoque legi. Βαρλαάμ μοναχοῦ λύσεις εἰς τοὺς ἐπενεχθείσας αὐτῷ διαφορίας πρὸς τὸν σοφωτάτου Γεωργίου τὸν Λαπίθου; *Barlaami Monachi solutiones ad proposita sibi dubia per sapientissimum Georgium Lapidem.* Lapidæ dubiorum principium illud est, ἐν τοῖς πρώτοις πρὸς κινήσεως λόγοις ἀπεδείξατο Ἀριστοτέλης διὰ πλείονων. Responsionum Barlaami, πρὸς μὲν ἔν Πλάτωνα, ὡς ἡμεῖς, ὁπῶς ποτε ἔχει Ἀριστοτέλης, ἐν οἷς φιλοσοφῶ. Ejusdem in Biblioth. Regis Gallorum Cod. 2039. habentur εἰκοσι πολιτικοὶ αὐτοσχέδιοι εἰς κοινὴν ἀκοήν. *Versus Politici insubide & immeditate facti, palamque omnibus recitati.* P. γινῶθι ταῦτον, ὡς βέλτις, τίς τε καὶ ποῦ τυγχάνεις. Opus est divisum per titulos juxta varia rerum argumenta. Et nescio an distinctum ab eo, quod nobis Gesnerus, & Constantinus recensuit.

Lapitham, ejus studia, res ac fortunas ad amissim nobis representavit Agathangelus b) Callistrati filius in Narrationibus. Ejus verba, scriptionis tædio fatigatus, ut animo recreeris, nec invitus, quia rara, & nondum edita perleges. Δευτεράοι ἐν Κύπρῳ πῶς νῆσον κατήχθημεν, ἐνθα δὴ καὶ πολὺν διὰ τρέψαν ἐγνώκεν χρόνον διὰ τε τ' 343 ἄλλα τῶν τῆς νήσου καλῶν, καὶ πῶς γε ἔνομόν τε καὶ φιλόξενον πολιτείαν, καὶ μάλιστα πάντων διὰ πῶς ὁ σοφὸς ἐκείνου ἀνδρὸς ὁμιλίαν, Γεωργιον φημὶ τὸν Λαπίθην, ὃς οὕτως εὖθὺς διὰ βίας τῆς νεῶς ἐντετυχήκει αὐθιμα-

αὐτοσχέδιοι εἰς κοινὴν ἀκοήν, ὃ σοφωτάτῃ κυρίῃ Γεωργίῳ Λαπίθῃ
ὃς κυρίῃ. Incipit:

Γινῶθι σαυτὸν, ὡς βέλτις, τίς τε καὶ πῶς τυγχάνεις.

b) Hic est Agathangelus qui adversus Nicephorum Gregoram scripsit pro Aristotele.

ἡμερὸν. οὐ γὰρ πλησίον ἐκείνου τὴν ἀκτὴν ἔχεν. ἀλλὰ δυοῖν ἡμέραν ἔ-
 λιμὲν ἀπέχονταν, εἰς ὃν ἡμεῖς τῶν καυτῶν ἐστεπεπλευκίμην. Ρόδου μὲν
 γὰρ ἐκείνης τῆς ἡσῶς μείζων ἐστὶν ἢ Κύπρου, καὶ ἅμα οὐ κατ' ἐκείνην ἀλλ'
 ἐπιμήκης τὸ σχῆμα· μεταξύ δ' αὐτῆς ὅρου ἐστὶν τὴν κορυφὴν εἰς ὕψος
 ἀνάγον μακρόν. Ολυμπὸν καλεῖται τὸ ὄρος. ἐξ οὗ καὶ πηγαὶ ποταμῶν
 ὁποδύζουσι τρεῖς, ὧν ὁ μείζων καλούμεν Λαπίθον· κατεῖσι τέμνων, καὶ
 περιφρέων τὴν λευκασίαν οὕτως καλουμένην χώραν, καὶ ὁποδύζων τὸ ρεῖθρον ὡς
 τὴν εἰς Ἀρκτον βλέπουσαν θάλασσαν. τούτου ὡς τὰς ὁχθὰς ἐτυχεν ἔχων ἐκείνῃ
 τὴν αἰκῆσιν, διὰ καὶ Λαπίθης ἐκ γὰρ ἔποταμόν, καὶ αὐτὸς ὁπώσαστε παρι-
 νόμασαι. γινώσκῃ δ' αὖ τις εὐθύς, καὶ κούνης τῆς περιφανείας τε καὶ ἔμε-
 γέθους τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐπαύλων ἔσ' ἀνδρῶν, καὶ περὶ εἰς ὄψιν ἵεναι αὐτῶν,
 μὴ τῶν ἀγνῶν εἶναι καὶ τῶν πολλῶν ἓνα. ὅτι μὴ τῶν πάντων τοι λίαν ἐσθό-
 ζων, καὶ πρώτων τῆς ἡσῶς. γινώσκῃ δ' αὖ μᾶλλον ἐκ ἑξ ἑκείνου, καὶ τῆς ἄλλης
 ἔβιου σεμνότητι. ἔορτα γὰρ καὶ πανηγυρεῖς ἱεραὶ τῶν οἰκειῶν ἐκείνου ἐκός-
 μου καὶ χρηγίας τῶν δεομένων δαψίλεις, τῶν γὰρ μὴν συχνὰ πειραγο-
 μένων ὅκῃ Χερσικίων ἀνδραγαθῶν μεγίστην ἐποιεῖτο προμήθειαν, αὐτὸς τε
 παρέχων ἀφ' ὅπως τὰ μείζων καὶ τελεώτερα τῆς τούτων ἐλευθερίας, καὶ ἅμα
 τοὺς ἄλλους ὁρύνων διδασκαλίᾳ τῶν θείων γραφῶν. ἔργον γὰρ αὐτῶν σπου-
 δαιότατον μάλιστα πάντων ἱεραῶν ἐκκλητίας ἀφροζομένους Χερσικίους διδά-
 σκειν τὰ τε ἄλλα τῆς εὐσεβείας νόμιμα, καὶ πρὸς γὰρ φροντίδα ποιῶνται τῶν
 δεομένων μεγίστην. ὥς εἶναι δὲ ἐκείνους πᾶσαν ἐκείνῃ τὴν ἡσῶν ἐλέους, καὶ
 πίστεως σταδίον, καὶ μάλιστα πάντων ἀνδραγαθῶν ἐλευθερίας. Εἰσὶ γὰρ μὴν
 καὶ αὐτῶν ῥηγὸς περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους ἐπαύλεις, καὶ διαταί. καὶ αἱ τῶν
 εἰκῶν ἐκείνου λαμπρότητες πάντων καλῶν διὰ τὸ χαλεπότερον εἶναι τῆς ἡσῶς
 τὸ μέγεθος ἐκείνο, ἀεὶ τε ἐνεκα, καὶ ἅμα θέσεως ἄλλης, καὶ ῥαθυμίας
 τῶν τοπων. διὰ καὶ ἔσχεδον ἐπεφάτα θαμὰ παρ' αὐτὸν ὁ Λαπίθης Γεώργ-
 γον, καὶ σφόδρα κομιδῇ πολλῇ ἀπήλαυσε τῆς ῥηγικῆς αἰδοῦς καὶ ἡμῆς
 διὰ τε τὴν ἄλλαν σεμνότητα, καὶ ἦν ἐκείνητο μάλιστα πάντων σοφίαν·
 ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὐ μετρίως τῆς λατίνων μετέσχε φιλοσοφίας ὁ ῥῆξ, καὶ δι'
 αὐτό γε τοῦτ' πολλοὺς μὲν ἀμφ' αὐτὸν τοὺς λατίνων εἶχε σοφοὺς αἰεὶ ἔσχε
 δὲ μᾶλλον τῆς Γεωργίου μούσης καὶ ὁμιλίας. σοφοὶ γὰρ φησι τύραννοι τῇ
 σοφίᾳ συνουσία. ἔχων οὖν αὐτὸν, ἔχεν ἐπέπεισο καὶ σοφίαν κατὰ ταυτὸν
 ἑκατέρω, τὴν τε ἑλλήνων φημι καὶ λατίνων. δεξιὸς γὰρ ἐν τοῖς μάλι-
 στα, καὶ καθ' ἑκατέρω σοφίαν, καὶ γλῶτταν ὁ Γεώργιον ἦν. ταύτην τοι καὶ
 ἔδωκε αὐτῷ ἡκούε διὰ λεγομένου συχνὰ τοῖς λατίνων σοφοῖς ἐπ' αὐτῶν, καὶ
 τοῖς τῶν συλλογισμῶν ἀποδεικτικαῖς βέλετιν εἰς τὰ κρατιστα βάλλοντός τε
 καὶ νικῶντός αὐτούς, καὶ μάλιστα ὅτε περὶ δογμάτων πατρίων τῆς θρη-

Kkkk

σκίας

σκέας ἦν ὁ ἀγών. πῶς αὐτὰ γὰρ πολὺς κατὰ σφῶν ταῖς τῶν θείων
 γραφῶν ἀποδείξει ῥέων ἐχθύας ἀφώνους ἀντικρὺς ἔφαινε. ὥστε καὶ χαλε-
 παίνεν ἐνιότ' ἐν ταῖς αἰρημαῖον τὸν ῥῆγα, ἔδελχον αὐτοῖς αὐτὸν τῇ τῶν
 λόγων σερῇ, καὶ ταῖς τῆς ἀληθείας ἀναντιρρήτοις στροφαῖς καὶ περιστρο-
 Φαῖς. τοιαύταις δὲ ἰσοι μεθόδοις τὸ χαλεπαίνον τε ἀνέστειλεν ἐμμελῶς τῆς
 ῥηγικῆς ἐκείνης ψυχῆς, καὶ τὸ εὐθυμεῖν ἀντείστηγεν ὀρθοκῶς, καὶ ἦν ἀπλῶς
 εἰπεῖν ἐδὴς τῶν ἀπάντων, ὅς οὐ λογικοῦ παντὸς ἀγῶνι μὲν ὑπερβο-
 λῆς αὐτῷ τὰ τῆς νίκης παρέχευε ῥόπαλα. οὐδ' ὅστις οὐ μάλα ἀξύνετος Ἑλλη-
 νικῆς μύσης ἦν, οὐδ' ὅστις Λατινικῆς φιλοσοφίας οὐ μάλα τοι ἀδής.
 εἶχον γε μὴν ἔγωγε ἔ' ἀνδρὸς ἐκείνου πῶς φήμι, καὶ πρὶν ἐντεῦθεν ἐκ-
 πλεῦσαι, μὴ μόνον ταῖς γραφαῖς ἐντυχάνων ἐκείνου πολλάκις ὡδὶ ἅς ἐκείθεν
 ἐκείνῳ τοι τῶν τε γραμμάτων, καὶ ἅμα ἔ' φιλικῶς καθήκοντι ἀμειβόμε-
 νῳ ἔπεμπε, ἀλλὰ καὶ ἀκούων ἐπαίνους αὐτῷ γε μακροῦς ἀπὸ τόματ'
 τῶν ὅσοι ἀφιγμένοι ἐκείθεν ὑπῆρχον ὅτι τὸ πλεῖστον. *Altero die in Cypri
 insulam pervenimus, in ea diutius immorari deliberaveram, tum propter Insu-
 lae commoda, tum propter justam, hospitalemque vitam rationem, et ante om-
 nia propter sapientiam illius viri consuetudinem, Georgium, inquam, Lapitham,
 cum quo non illico, e navi descendens, eodemque die congressus sum; neque
 enim proxime vicinia habitabat, sed biduo e portu loca distantia incolebat, ad
 quem nos tunc postea adnavigavimus. Rhodo siquidem Insula Cyprus grandior
 est, illique dissimilis, et figura prolixior, in ejus medio mons in magnam altitu-
 dinem caput erigit. Olympo nomen est, ex quo fontes in fluvios divisi tres emer-
 gunt, eorum major Lapithus nomine procurrat scindens, circumfluensque Leuco-
 siam, agrum sic nuncupatum, tandem aquis in mare, quod Irsam respicit,
 344 immergitur. Hujus in ripis ades ille habet, unde et illi a fluvio, utcumque
 fuerit Lapitha nomen habet, statim quilibet ex solo rerum aspectu, et aditum,
 ac stabulorum magnitudine, coniiciet Virum, antequam videat, neque a de-
 generibus esse, neque ex multitudine unum, sed ex precipuis, ac celebrioribus,
 insulaeque primatibus. Sed hoc potius ex moribus, reliquoque vita instituto,
 ac gravitate dignoscet. Festi enim dies, ac sacra solemnitates habitationem
 illius exornabant, et daphnes in indigentes fortunarum profusiones, et Christi-
 anis praecipue captivis, circa ea loca peregrinantibus operam sedulam impertiens,
 ipse effuse de suo majora, ac magis necessaria pro eorum libertate exhibens, ali-
 usque id idem suadens, et divinarum literarum auctoritate compellens. Primum
 namque ac potissimum illius studium est, Christianos in sacrosanctas Ecclesias
 convenientes pietatis leges edocere, nec non ut indigentibus ex corde primum om-
 nium occurrant. Hinc per eum tota ea insula misericordia, ac fidei, et pra-*

cipue captivorum liberationis stadium est. Sunt circa ea loca Regis Insula, & mansiones, & ades splendida, ac magnifica, quod ea pars Insula propter aeris, & situs, locorum aptitudinem, ac dexteritatem pulchrior ac venustior judicatur. Quapropter ob vicinitatem crebra ad Regem, Georgii Lapitha erant itiones, a quo in maximo honore, ac veneratione, tum ob gravitatem morum, tum ob rerum omnium, qua pollebat, scientiam, habebatur; cum & ipse Rex Latino-rum Philosophiam apprime callebat, protereaque multos ex Latinis sapientes, ac doctos penes se retinebat: sed Georgij doctrina ac consuetudine summo opere delectaba-tur. Sapientes enim, ajunt, Reges sapientum consuetudine. Illius itaque pos-sessione utramque eodem tempore & Gracam, & Latinam sapientiam possidere existimabat: erat enim in utraque sapientia, & lingua Georgius dexterrimus. Quamobrem cum libenter audiebat, sapissime cum Doctoribus Latinis, qui apud eum erant, differentem, & demonstrativis syllogismorum jaculis penitus per-cutientem, ac eos superantem, & precipue cum de patriis, & religionis dog-matibus certaretur. Tunc enim vehemens, sacrarumque scripturarum auctori-tatibus, indeque petitis demonstrationibus spissus, ac frequens, pisces multos ma-nifestissime commonstrabat, adeo ut Regem ob hac in iram proripientem rursus sermonum illecebris, & veritatis inexpugnabilibus strophis, ac machinis demulce-bat. Hac sane ratione Regis illius animi iracundiam suaviter compeciebat, & pavidum modeste excitabat. Nemoque erat ex omnibus, ut verbo finiam, qui in rationali certamine illi palmarium cum excessu non concederet, & qui Gra-carum literarum non erat admodum rudis, quique Latina Philosophia non val-de ignarus. Famam viri ipse audieram, & antequam illuc adnavigarem, non tantum compositiones illius hic sapissima perlegens, quas ille tibi ex insula lito-ris tuis, & honesta amicitia respondens dirigebat. Sed & laudes illius ingentes exoptans ex ore quotquot inde, ut plurimum advenerant.

At quomodo se ille in rebus Astrologicis pertractandis gereret, ejusque de ea scientia sententia, ita Agathangelus post pauca ibidem expressit: καὶ μὴ δὴ ἐδὲ τῷ Πτολεμαίῳ ἀποτυπωματικὴν τετραβίβλον, πρὸ ἐλάχιστος ἐπαίτιο σπουδῆς ἐκείνου, ἀλλὰ ταύτῃ καὶ ὅσα περὶ τῶν ὁμοίων τοῖς Πτολεμαίῳ παλαιότεροι ἄμα, καὶ νεώτεροι ἐτι περίετι γυγραμμένα. καὶ ὅσα πάσαι Χαλδαίαι καὶ Πέρσαι πεπείνηται πάνυ τοι πάντα φιλοπονότερον μετῆν. καὶ ὅποσα μὴ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα τοῖς εὐσεβέσι νόμοις, καὶ ὑπερόκειν τίνῃ πίδα, ταῦτα δὲ ἀπεστειλό τε καὶ διαπύειν ὡς ἀχρηστὰ τοῖς εὐσεβῶν ἐθέλουσιν. ὅσα δὲ εἰς τοὺς δημιουργικοὺς τῶν ὄντων ὑγιᾶς ἐπορεύετο λόγους, ταῦτα δὲ ἀσμένως παντάπασι μάλα προσίετο.

Nec minus ille quāvis Ptolemai libros de effectibus astrorum in deliciis habuit,

sed eos, & quidquid a Ptolemao antiquioribus simul, & junioribus in scriptis relatum superest, nec non & Chaldaeorum, & Persarum labores multa cura, atque sollicitudine percurerat: inter ea quidquid pietatis leges everteret, aberrantique pede peregrinaretur, abiiciebat, & tanquam ij, qui pietatem amplectuntur, inutilia execrabatur. Quidquid vero ad opificis verum omnium sanam, rectamque cognitionem deduceret, lubenti animo, promptoque omnino deosculabatur. Et hæc pauca ex multis de Lapitha Georgio satis sint.

345

XXXV. GEORGII CERAMEI c) *Jambica in Librum Simeonis Serbi de Stephanite, & Ichnilata* laudantur in Indice manuscripto Græco. Συμεὼν Μαγίστρου διήγησις μουσική τῶν κατὰ Στεφανίτην καὶ Ἰχνηλάτην μετανεχθεῖσα ἐκ τῆς Ἀρχαίων Διγλέκτου ἐν λόγοις ἡ Γεωργίου Κεραμεῖου Ἱαρεῖα Πηττῇ προῤῥηθεῖση βιβλῷ. Simeonis Magistri Narratio arcana de Stephanite, & Ichnilata ex Arabum lingua conversa libris octo. Georgii Ceramei carmina Jambica in pradiſtum librum.

XXXVI. GEORGIUS CHUMNUS Byzantinus d) scripsit, *Historiam Rhythmicam* ab iis primis Geneſeos verbis, *In principio creavit Deus calum, & terram*, usque ad regnum Davidis, & Salomonis. Extabat cum figuris in charta bibacina mſ. Constantinopoli apud Joannem Suzium. Verderius in supplemento.

XXXVII. GEORGIUS DIACONUS METOCHITA, e) pro quo Gregorium nobis falso Gesnerus, & ex Gesnero Possevinus obtrudit, insignis pietate, ac doctrina Vir: pro stabiliendo Byzantii Latinorum dogmate, de processione Spiritus sancti etiam ex Filio, & errore Græcorum refellendo, & carceres, & tormenta, eaque dira, atque enormia cum certaminis socio Constantino Melitiniota f) Diacono, & Joanne Vecco Patriarcha Constantinopolitano subiit, tandem una cum illis in exilium abactus est. * Nicopho-

c) Plura Allatius infra p. 414. seq.

d) In Codice Cæsareo apud Lambecium V. p. 259. τὸ παλαιὸν διὰ σίχων, ποιηθεὶν παρὰ κυρῆ Γεωργίῳ χύμνῳ, & ἐκ τῆς περιβολῆς τῶν ἱεσῶν καὶ ἐνδαίμων. Κρήτης ἐκ πόλεως χανδάκῃ. Incipit: Δέομαι τεισυχόσα-πε κύριε καὶ πατέρα τὴν χάριν σε μ' ἀπέστειλε ἐς τὴν τὴν ἡμέραν. Fuit & Michael Chumnus, de quo supra, p. 218. & Nicephorus Chumnus de quo Volum. VI. p. 314.

e) Hujus filius Theodorus Metochita de quo Volum. IX. p. 214. seq.

f) Vide Volum. IX. p. 198.

* Contigit hoc circa A. C. 1283. Imperatore Andronico Palzologo,

céphorus Gregoras lib. 5. καὶ ὁ πρὶν μαχαίρα διζομεῖται κατὰ Λατίνων ἰσχυρῶς, πρὸς μὲν ἡδὴ κρουσώμεναι ἐπικραλέα τῷ νικῶν ποιῆται. διὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πατριαρχικῶν ἀναθεσθῆναι θρόνον πάντα ἢ αὐτὸς τῷ βασιλεῖ, καὶ γλώττια, καὶ χεῖρ, καὶ κάλαμῳ γραμματικῶς ὀξύρραφον, καὶ λέγων, καὶ γράφων, καὶ δογματίζων, ἔχων σωεργούς, καὶ συλλήπτορας ἔργων τὸν τε Μελητινιώτην, καὶ τὸν Μετοχίτην Ἀρχιδιάκονος ὀνόματι ἔβασιλικὸν κλήρον, καὶ ἐτι Γεώργιον τὸν ἐκ Κύπρου. *Ei qui, Johannes Vescus, dudum asserente Latinis aduersabatur, mutata sententia, videriam facit ambiguam. Quamobrem Patriarchica sede consensu Imperatori amicus fuit omnia, & lingua, & manus, & acuti scriptoris calamus, & dicendo, & scribendo, & dogmata statuendo: ejus certaminis adiutoribus Meletiniota, & Metochita Imperatorii Cleri Archidiaconis, & Georgio Cyprio.*

Plura pro asserendo Latinorum dogmate scripsit: quæ ego vidi, sunt; Σύγραμμα Διαλαμβάνον ἃ μὲν πρὸς τῷ ἐκκλησιαστικῇ αὐτικῇ μῆροι Φασὶν εἰρήνῃ ἐπὶ τῇ ἁγίου Πνεύματι ἐκπορεύσει, καὶ λοιπαῖς πατριαρχικαῖς Φωναῖς, ὥστε ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ ἔτο Φανούσιν. ἃ δὲ πατέρες οἱ Θεοφόροι διευλυτουντες διδάσκουσιν. *Tractatus partim ea continens, quæ Ecclesiastica pacis aduersarii de processione Spiritus sancti, aliisque Patrum sententiis illud ex Patre, & Filio asserentibus, opponunt; partim ea, quæ Deo pleni Patres dubia dissoluentes docent. Tractatus dividitur in partes quinque, g) quas ipse λόγους, orationes, appellat.*

Primæ illud est Principium. (τὸ πρὸ Θεοῦ λέγειν, οὐχ ὅπως φερεκῶδες τοῖς κατ' ἐμέ.

2. ἐν ἡμῖν καὶ τῷ τῶν ἐγκλημάτων, τὸ, θεῶν ἐκ γραφικῶν.

3. ἐπειδὴ πρὸ τάξεως, τῆς ἐν Τριάδι Διαλαμβάνοντες τῶν Θεοφρουρητῶν.

4. περὶ τῆς δι' ἑοῦ δημιουργίας Μουζάων ἐν μέσοις ἐκείνοις δικαστηρίοις τὸ συνερρεῦσαι πλῆθος ἀνακυκῶν. h)

5. Ἀ μὲν εἰ περὶ τὸ λέγειν ὅτις δεινοὶ τῶν κατ' ὑμῶν ὠφρωμένων τοῖς θεοῖς λόγοις ἐναπερευγόνται. *Nec alios ab his quinque fuisse existimo libros quinque Georgii Metochitæ, De Processione Spiritus sancti, qui asservabantur in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 96.*

Kkkk 3

Ἀντίρ-

g) Conferendus Allatius libro II. de consensu utriusque Ecclesiæ cap. 15. §. 9. p. 771.

h) Ex hoc quarto λόγῳ edidit quædam Combefisius T. 2. auctarii novi p. 1018-1026. Ex quinto Allatius de purgatorio p. 668-677. & contra Hottinger. p. 511.

Αντίρρησις τῶν τριῶν κεφαλαίων, ὧν ἐξέθετο ΜάξιμⓄ μοναχὸς ὁ Πλανοῦδης. *Ad tria capita, quæ Maximus Planudes Monachus publicavit, Responsio.* i) P. πρὸς ἐρώτησιν ἀπρόοπτως ἡμῖν φανῆσαν χρεὼν ἀποκρίνασθαι.

Αντίρρησις τῶν, ὧν συνεγράψατο Μανουὴλ ὁ Ἑ κρήτης ἀνεψίος. *Ad ea, quæ Manuel Cretensis nepos conscripsit, Responsio.* k) P. ὅτι οἶδα εἰ καὶ ἀλλοτρίοτε Ἰησοῦτον.

ΛόγⓄ ἀντιρρητικὸς ὅτι τῷ Ἑ Κυπρίου τόμῳ. *Oratio antirrhetica in Cyprii* l) *Tomum.* P. ὁ μὲν δὴ διεξοδικώτερον τῶν ἐμῶν λόγων ἔχει παραρτῶν, ὡς οἶόν τι ἀποχερῶντας.

346 ΛόγⓄ ἀλαλμβάνων τὰ κατόπιν τῶν προφηθέντων δύο λόγων ὅτι τῇ αὐτῇ ὑποθέσει λεχθέντα τε, καὶ πραχθέντα. *Oratio prosequens ea, quæ post prædictas duas orationes in eadem materia disputata, & gesta sunt.* P. ἢ ἡμῶν ἄρα προτεθειμῶν τῷ κατὰ σκοπὸν, ὡς ἐνὸν ἐκτελεστωθέντα. m) *Dictio in omnibus dura, compositio aspera, nullo fūco, nullo lenocinio demollita: ubique tamen pietatem redolet. Sententiz graves, argumenta ad probandum, id quod voluit firma, sed elocutione, & compositione nominum horrida, & confragosa. Indignus tamen Auctor, qui tamdiu cum tincis luctetur, sibi que soli sapiat. Leguntur ejusdem in Biblioth. Regis Gallorum ms. De Spiritu sancto libri tres. Refutatio trium Capitulorum Maximi Planudis, Refutatio scriptorum Manuclii.* Gret-

i) Græce & Latine edidit Allatius in *Græcia Orthodoxa* T. 2. p. 912-918. Rom. 1650. 4.

k) Græce & Lat. ibidem p. 959-1074.

l) Georgii Cyprii Patriarchæ CPol. ab A. 1283. ad 1289. de quo infra p. 420. seq.

m) Præterea apud Allatium p. 771. de consensu, memoratur hujus Georgii Metochitæ λόγⓄ ἀλαλμβάνων τὰ τῆς προβασάσης ἐκκλησίας μέσον ἐκατέρων τῶν ἐκκλησιῶν ἡς τι πρεσβυτέρως ῥώμης καὶ τῆς νέας καὶ ἡμετέρας καὶ τὰ παρεκκλησιαστικὰ καθεξῆς. *Oratio continens concordiam inter utramque Ecclesiam antiqua Roma, & nova ac nostra imitam & quæ deinceps subsceuta sunt.* Incipit: Οὐκ οἶδα εἰ καὶ ἄλλοι ποτε τοῦτον. Ex hac *Oratione de unione Ecclesiarum* quædam affert Allatius contra Hottinger. p. 429. & ex *oratione de diffidio Ecclesiarum* p. 458. 462. Etiam à Nic. Comneno Papadopoli in prænotionibus Myllagogicis p. 165. & 396. citatur Georgii Metochitæ *Oratio de sacris mysteriis* & p. 20. 396. explicatio Canonum sive regularum S. Nicephori CPol. Patriarchæ, & p. 410. & 361. ecclesiæ historiæ & orationes contra Georgium Cyprium, præterea *Oratio II. pro Pæco* p. 356. & *liber de sacra synaxi* p. 137. & *Oratio contra usurarios* p. 141.

Gretserus, quod sæpe etiam in aliis facit, Georgium hunc cum alio Metochita Theodoro, & Magno Logotheta, de quo forte prolixius, quam par erat, Gregoras in historia sermonem instituit, confundit. Summa namque totius Philosophiæ, quam Georgio ascribit, Theodori fuit. Errorem Gretseri sequitur etiam Vossius de histor. Græcis lib. 2. cap. 28. dum asserit Theodorum Metochitam a seniori Andronico una cum Vecco, & Meletiniota relegatum fuisse. Georgius enim hic fuit Vecci, & Meletiniotæ in dogmate contra Græcos de processione Spiritus sancti defendendo symmista, & cum dictis in exilium missus, si Historiæ fides habenda est.

Sed ut tanti Viri pro Ecclesia Latina certamina non ex solo Gregora Latini legant, quæ ipse ex Pachymerae historiis observabam, in medium afferam. Una cum Vecto Patriarcha & Constantino Meletiniota in Synodo Constantinopolitana sub Georgio Cyprio sistitur lib. 7. καὶ τὸν λόγον ἀναλαβόντα τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον. καὶ τί γε τὸ δοξαζόμενον φάσαι τοῖς ἀμφὶ σέ. ἦσαν γὰρ σὺν ἐκείνῳ καὶ οἱ πάλαι δεχιδιακonoι, ὁ π. Μελητινιώτης Κωνσταντῖνος, καὶ ὁ Μετοχίτης Γεώργιος. *Ubi sermonem excerpisset Gregorius Patriarcha. Et quænam est, inquit, eorum sententia, qui circa te sunt? Namque una cum eo aderant, qui ante Archidiaconi erant Constantinus Meletiniota, & Georgius Metochita.* Deponitur cum Meletiniota ob hanc solam causam, quod legatus missus ad Pontificem interfuerit Missæ Latinorum, quod non probat nec ipse Pachymeres schismaticus. τοῖς δὲ γε δεχιδιακόνους τῷ τε Μελητινιώτῃ Φημί, καὶ τῷ Μετοχίτῃ, ὅτι πρέσβεις ἐκπεμφθέντες πρὸς βασιλέως ξυνῆλθον τῷ Πάπα λειτουργοῦντι, καὶ γε συνίσταντο. ἐπείπερ καὶ ἐστᾶντα οἱ ἀμφὶ τὸν Παράστρον ἰωάννην Φρέριοι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν Πάπα κατὰ πρεσβείαν σαλόντες οὕτως ἐπεστῆνον λειτουργοῦντι. τότε δὲ Πατριάρχῃ Ἰωσήφ. καὶ γ' ἀνεκτὸν εἶδοκε, καὶ μηδὲν ἔχον πρὸς ἑαυτὸν. ἀλλ' ὅμως ἦν τοιαύταις αἰτίαις ὡς ἐβούλασι τὰ μέγιστα τελῆσαι ἐπὶ ἡγῶν κατὰ κρίσιν. *Archidiaconos vero, Meletiniotam, inquam, & Metochitam quod legati ab Imperatore missi cum Papa sacra faciente convenerant, id nec ipsi negabant quandoquidem & hic qui cum Paraspro Ioanne a Papa adlegati adsunt, non aliter faciebant, cum Missam caneret Iosephus Patriarcha, idque tolerabile videbatur, nec vertebatur in crimen, nihilominus ob hanc causam, ac si in maximis, ac deterrimis deliquissent, deponuntur.* Hinc exilia, & omnium generum tormenta subsecuta sunt, quæ ita narrat Pachymeres, ἐκείνους μὲν τὸν Μελητινιώτῃ, τὸν Βέκκον, καὶ τὸν Μετοχίτην, οὓς τότε τῆς συνόδου ἀπελυθίσσης, ἡ δὲ Κοσμιδίου ἡ-

κε μοιή, πλὴν ὑπὸ Φρουροῖς καὶ Φυλακαῖς προσηκούσας. οὓς δὴ καὶ
 πέμπων ὁ βασιλεὺς ἐρλευένει ἡξίου, καὶ πᾶσαν δικηλογίαν ἀφείνας
 Διόγειν αἰεδναι καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς εὐμείαν ἔχοντας. Εἰ δ' οὖν ἀλλ' ἐξο-
 ρίας προσηπίλει καὶ κακουχίας ἐπαξιομίας σφίσι. μηδὲ γὰρ εἶναι
 ἄλλως, ἢ ὡς ἐτάχθη γίνεσθαι. αὐτοὺς δὲ φήμην κακὴν ἔχοντας προσ-
 ἀπολλύσθαι, εἰ μὴ γε μετανοήσαντες τῆς εἰρήνης γῆρανται. ταῦτα δ' ὁ
 βασιλεὺς συχνάκις Διαιμνησομένου, καὶ ἀγαθὰ προτείνοντι, ἐκείνοι
 οὔτε πρὸς δέου τῶν λωπῶν προήχθησαν, οὔτε πρὸς τὰς τῶν ἀ-
 γαθῶν ἐπαγγελίας ἐμαλακίσθησαν. δευτονουῶτες δ' πρὸς ἀμφοτέρω,
 ἐτοιμοὺς ἑαυτοὺς παρέχον πρὸς ὅτι δόξη τῷ βασιλεῖ ὡς ἐπείναι μᾶλλον πο-
 σομένους ἡδέως, ἢ τοῖς οὕτω δικάζουσι σπαιτομένοις, ὅτι μᾶλλον δὲ πρὸς
 αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς παραξύνετο ἀνένδотως μίσητας τὸ πρῶτον. πάντων
 δ' ὁπορηθεὶς τῶν μαλακίαν ἔχόντων ψυχὴν, τέλει ἐξορίας δικηνοῦ ἔγνω.
 347 καὶ δὴ πρὸς τὸ κατὰ δεξιὰ εἰσπλέοντι τὸν Ἀσακλὸν κέλπον Φρούριον,
 τὸ οὕτω πως τῷ ἁγίῳ Γρηγορίου λεγόμενον πρὸς αὐτὸν πλὴν χρησαμένους
 ἀπάγεσθαι, οὗ δὴ καὶ ἐγκλησθέντες ὑπὸ Φρουροῖς καλοῖς, καὶ ἰνι ταῖς
 προκοιτούντων τῷ βασιλεῖ ἀφείντο ὅσον τὰ εἰς χρεῖαν τῶν ἀναγκάων
 ἀπρηνῆτοι ἔδεν πλέον δαπανήματα βασιλέως. ὅτι μὴ μὲν καθ' ἑαυτὸν ἀνα-
 τολῆς ὁρμῶντι, πατριαρχοῦντι Ἀθανασίῳ τὸν τε κατὰ τὴν Εὐσεβίαν
 λιν περαιωθέντι προθύμῳ, καὶ τὸν μέγαν λογοθέτην ἐπ' αὐτοὺς πέμ-
 ψαντι, ὃν καὶ εἰς Πρωτοβεστίαριον ἀνέβιβασεν. ὁ μὲν ἑκατὸν χρυσίνοις
 ἐνικαυότο, ὁ δὲ γε Μελητινιώτης πεντήκοντα. ὁ γὰρ τρίτος ὁ Μετοχίτης
 Διὰ νόσον προκατήχθη ὅτι τὰ οἶκοι, ἐκῶθεν βασιλέως προσέχοντι.
 Illos itaque, Veccum nempe, Meletiniotam, ac Metochitam, disso-
 luto Concilio Cosmidii Monasterium habuit, carceribus tamen, atque custodiis
 convenientibus mancipatos, ad quos mittens Imperator, ut quiete agerent, de-
 precabatur, & sepositis juribus libere viverent illius benevolentia compotes: aliter
 illis & exilia minabatur, & mala afferenda. Neque enim aliter, quam ordi-
 natum fuerat, fieri poterat: eosdem ignominia infames vitam amissuros, &
 mutata sententia pacem complecterentur. Hac saepe Imperator cum per nuncios
 significaret, & bona sponderet, illi neque criftium metu adacti, neque bonorum
 sponfionibus emollixi sunt, quin imo sese ad utraque indurantes promptos ad sin-
 gula, quae Imperatori liberent, exhibebant, illud lubentius subituri quam cum
 eis, qui ita condemnarent, fœdus iniri. Cum vero magis ac magis contra
 eos irasceretur immittes, ac insigniter pervicaces, nec quidquam amplius illi ad
 emolliendos eorum animos suppeteret, tandem eos exilio multare decernit, statim-
 que ad Castellum, quod in Afstacenum sinum naviganti ad dextram sese offert, &

a S. Gregorio nomen habet, in navicula positos conduci jubet, in eo inclusos Celtis, & uni ex Imperatoris Accubitoribus custodire committit, rebus omnibus necessariis desitutos, nullo in posterum usu ab Imperatore percepto, praterquam eo postmodum ad Orientem commeante. Præerat tunc Patriarchatui Athanasius, fretoque qui apud Helenopolim est, emenso & Magno Logorbeta, quem in Protovestiarium promovit, ad eos misso hic quidem centum, Meletiniota quinquaginta aureis ad summum donatus est, tertius namque Metochita propter agritudinem antea inde patria Imperatoris jussu restitutus fuerat. Cum interim in Castello Veccus sancte, strenueque efflasset animam, n) non amplo funere in eadem, in qua degebat cella, humatus: Meletiniota inde advectus, Byzantii cum Metochita carceribus includitur. Idem Pachymeres lib. 9. cap. ultimo, τὸν Μελητινιώτῳ δὲ ἐξαγαγόντες ἐκείθεν, καὶ τῷ κατὰ τὴν πόλιν Μετοχίτῃ σὺνδιέσαντες. ἐπεὶ ἐκ ἧν σφίτιν ἀρηνεύειν καθὰς ἀπήτοι, οἱ πὺρ τοὺν βασιλέα, καὶ οἱ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὸ μέγας παλάτιον κατακλείουσιν, ἔπου καὶ ὁ Ταρχανιώτης Ἰωάννης ὕπερον κατεκλείετο. Meletiniotam vero inde extractum una cum Metochita, qui in urbe erat, collocat. Verum tamen cum quiete secundum Imperatoris, domesticorum, & Ecclesiasticorum arbitrium vivere nollent, in magno Palatio concluduntur, ubi & Joannes Tarchaniota postmodum concluditur. Etiam post Meletiniotæ mortem propositi tenax, & δὲ αὐτῷ μηνὸς Βοηδρομιῶν κατὰ τὴν καμὴν κυριακῇ, καὶ ὁ Φυλακίτης Μελητινιώτης θήσκει τῇ ἐξ ἀρχῆς Πριμάρων γνώμῃ, μηδὲν πλέον πρὸς βασιλέως ἀξιώσας, ἢ τὸ Πρίνι τῶν πρὸ τῆς πόλεως αὐικητῶν νήσων ἀπαχθὲν τὸ ἴδιον σκῆν ταφῆναι. ὃ καὶ γέγονεν, καὶ εἰς τὴν Πλάτῃν ἐκκομίζεται, καὶ εἰκαίως θάπτεται. μόνος δὲ τῇ Φυλακῇ ὁ Μετοχίτης ἐγκατελείπεται, μηδὲν καὶ αὐτὸς ἐνδίδους εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἔχετο. Hoc eodem mense Boedromione, nova Dominica in carceribus Meletiniota moritur, quam a principio sibi proposuerat opinionioni persistens, cum nihil amplius ab Imperatore impetrasset, quam ut in deserta quæpiam insula circa urbem, cadaver illius abactum sepeliretur. Quod & factum est, & in Platem delatum negligenter humatur. Solus vero Metochita custodia reliquus, nibit ex iis, quæ sibi a principio mordicus inhaeravit, remittens. Sed quonam vitæ fine diem clauserit strenuus iste, ac multis nominibus dignus, qui semper celebretur Athleta, nondum comperi; in carceribus tamen vitam obiisse, verosimile est.

Quid in postremis tribus tractatibus Metochitæ contineatur, satis

LIII

tis

348 tis nobis indicavit Joannes Chameta ο) Chartophylax Chii, & Archimandrita magnæ Ecclesiæ. αὕτη ἡ βιβλίον Γεωργίου Ἐμετοχίτου Διαλαμβάνει τὰ αἴτια καὶ τὰς δεχάς, δι' αἷς οἱ Γραῖκοι ἀπέκοψαν τὸ ἔσχατωτάτου Πάπα μνημόσυον, ὡς ἐχέτο Διαφίλαρχίαν, ἥς ἤρξατο φώτιον. προσέτι δὲ καὶ τὸν ἴσμον, ὃν ὁ Κύριος πατερλαρχέων, καὶ τὰς τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἡγίας ὡδονόμως ἔχων σὺν τοῖς αὐτῶ σὺνδιασώταις κατὰ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας Φιλαρχῶν ἀπειργάσατο ἐφ' ὧπερ ὡδονόμῳ, καὶ ἀδέσμῳ κακίστῳ ἴσμῳ ὁ παρὼν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας δεξιερὺς Ἰωσήφ Τσιώνμα σὺν τῷ μεγάλῳ Χαρτοφύλακι τῆς αὐτῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ τῷ προῤῥηθέντι Διακόνῳ τῷ Μετοχίτῃ τῇ εἰρκτῇ ἐπεβλήθησαν Διαφὸ μὴ ὑπογράψαι αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτῶν κακῶς εἰς τὴν τῶν ἐκκλησιῶν διαίρεσιν ἐκτεθέντι ἴσμῳ, οὗ ἔνεκεν ὁ αὐτὸς Διακόνος Μετοχίτης ἐν φυλακῇ Διαγῶν οἰκτρῶς τὸ παρὸν βιβλίον εἰς ἐνδείξιν τῆς ἀληθείας ἀρίστως ἐγράψατο, καὶ τὰ κακῶς παρ' αὐτῶν ἐκτεθέντα, καὶ τυπωθέντα ἐντέχνως, καὶ ῥοφῶς ἀνεσκεύασεν, καὶ πρῶτίστον, τὸν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας πάντων δεξιερῶν ἀνέδειξε, καὶ Διαφὸ μαρτυρίας τῶν θείων καὶ ἁγίων πρῶτα πελθόντων πατέρων ἀπεφῆνατο, ὡς τὸ θεῖον καὶ πανάγιον πνεῦμα ἐκ Ἐπατρός καὶ ἐκ Ἐυῖ ἐκπορεύεται, καὶ ἐκ εἰσὶ δύο αἴτια, εἰδὲ δεχάι δύο. ἀλλ' ἡ μία καὶ ἡ αὐτὴ Ἐπατρός καὶ Ἐυῖ δεχά, καὶ αἴτια ἐκπορεύει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ὅσον ἐνὸς τῶν ὁ υἱὸς τῷ πατρὶ, καὶ ὡς πάντα τὰ Ἐπατρός Διαβάνει φυσικῶς πρὸς τὸν υἱὸν κατὰ τὸν θεῖον, καὶ πνευματοφόρον πατέρα κύριλλον. *Liber hic Georgii Metochita continet causas, & principia, ob que Græci, sanctissimi Papæ commemorationem exciderunt, idque factum esse propter dominationis ambitionem; cujus primus Auctor fuerat Photius. Item totum, quem Cyprio Patriarchatum obtinente, & Orientalis Ecclesiæ habenas præter jus omne moderante, cum suis sequacibus adversus Occidentalem Ecclesiam dominationem ambiente compositum: cui impio, iniquo, & pessimo como prior Orientalis Ecclesiæ Pontifex, & ejusdem magna Ecclesiæ Magnus Chartophylax, & dictus Diaconus Metochita, quod Tomus ille in divisionem Ecclesiarum expositus maligne fuerat, noluerunt subscribere, carceribus traduntur. Propterea hic Metochita Diaconus cum pessime in custodia tractaretur, ad comprobationem veritatis volumen hoc quam optime conscripsit, & male ab illis tradita, & constituta, artificiose, sapienterque refutavit, primumque reliquorum omnium Pontificum Occidentalis Ecclesiæ Præsulem ostendit;*

ο) Chamata vocatur apud Allatium p. 772. de consensu, ubi idem locus ex illo poroductus exstat.

Ἔ αυθτοριεατην διυινόυμ , ας ανθτορυμ , ηυι πραιοεσαντ Πατρυμ δεμονστραυιε , διυινόυμ , ας ανθίσσισυμ Σπυριτυμ εχ Πατρε , Ἔ εχ Φιλιο πραιοεδερε ; νεε ιδεο εσε δυας αυσαι , νεε δυο πραιοιπια , σεδ υνυμ , Ἔ ιδεμ Πατρός , Ἔ Φιλίυ πραιοιπυμ , Ἔ αυσαιμ εφυνδερε Σπυριτυμ ανθίσυμ , ιν ηυατυμ υνιτυρ Φιλίυ Πατρι , Ἔ ομνια Πατρός τρανσευντ ναυραλιτερ αδ Φιλίυμ , υτ διυίνυς , Ἔ Σπυριτυμ ανθίσυμ σερενς Πατερ δοεετ Κυριλλυς.

XXXVIII. GEORGIUS MOSCHAMPAR fuit magnæ Ecclesiæ Chartophylax. p) Georgius Pachymerius hist. lib. 2. ἐπεὶ δὲ ὁ Μοσχάμπαρ παρ Γεωργίου Χαρτοφύλαξ ὡν τῆς ἐκκλησίας τότε νέον ἔλεγε τὸ ρητόν. Hinc Moschampar Georgius Chartophylax cum esset Ecclesiæ, spuriam esse assebat sententiam. Illius meminit Iosephus Methonenis Episcopus Apologia contra Marcum Ephesium. καὶ σὺ μὲν συνήφθης, ὡς φῆς, τοῖς ἀγίοις σε πατέραςι καὶ διδασκάλοις φωτίῳ πρώτῳ χρισματικῷ, μᾶλλον δὲ αὐτοῦ γῶ, καὶ δημιουργῶ ἔ χρίσματῳ, καὶ τῆς διαγρέσεως, Καθασίλα, Παλαμά, Καματηρῶ, Φουρνῇ, Ψελλῶ, Μοσχάμπαρ, Βουλγαρίᾳ, Νικολάῳ Μεθώνης, Παναρέτῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς μὲν τὸ χρίσμα, καὶ πῶ πολλὴν ἔρεν κατὰ τῆς Ῥωμαιοῦς ἐκκλησίας εἰποῦσι. Et eu quidem, ut ais, sanctis tuis Patribus ac Doctoribus te adunxisti, Photio schismaticorum principi, immo vero auctori, Ἔ οριστὶ schismaticis, Ἔ dissidii, Cabasila, Palama, Camatero, Pburnio, Psello, Moschampari, Bulgaria, Nicolao Methonenfi, Panareto, Ἔ ceteris, qui post schisma, Ἔ multam contentionem in Romanam invessi sunt Ecclesiam. Meminit etiam Ioannes Plusiadenus Dialogo pro Synodo Florentina. Cum Vecco, & Cyprio sub Palæologis vivebat Latini nominis infensissimus, quos palam in Synodis Constantinopolitanis, redarguere conatus est, & calamo etiam in eos stricto pleraque conscripsit: non magni tamen nominis apud suos, neque magnæ æstimationis: hinc & in consensu multorum Doctorum sententia ejus de dicto Damalcebi, ἐκ τῷ ὑοῦ δὲ οὐ λέγουμεν, tanquam minus prudens rejicitur. Pachym. in histor. lib. 8. cap. 1. τὸ γὰρ κατὰ τὸν Μοσχάμπάρ, καὶ αὐτοὺς λέγειν, ὡς νῦν δὴ τὸ ρητόν, καὶ ὡς ἐν ἡσὶ τῶν βίβλων οὐ φέρεται τὸ κεφάλαιον, οὐ ξυνητόν ἐδέκεν. προσίστατο γὰρ ἡ τῆς ἱερᾶς ἐπλοθῆκης βίβλῳ φέρουσα, καὶ τῷ μὲν τὰ τῶν ἄλλων ἀνάγκη. καὶ γε τὸν γλυῆτορα μαρτυροῦσα. πλὴν ἐκ ἔχουσα πλέονεις θερραπείας, ἡ τὸ πρὸ φέρεν ἐν ταύτῃ τὸν Κομνηνὸν Μανουὴλ βασιλέα ὡς ἐκ ἐξ ὑοῦ, ἀλλὰ διὰ λόγῳ ἡ καὶ οὐκ ὁ θεολογῶν ἀπεφῆνατο. Namque eos asserere, quemadmodum Moschampar affirmat, dictum illud spurium esse, Ἔ in aliquibus Codicibus caput illud non haberi,

LIII 2

haud

p) Eadem Allatius II. 15, de consensu §. 13.

haud prudentis esse existimabant; ad manus siquidem erat sacri armamentarii liber, in quo una cum aliis id quoque exaratum, non alium, quam Damascenum dicti parentem contestans aspiciebatur; nec quicquam aliud amplius in rei moderationem adducens, quam quod in eo Manuelem Imperatorem proferat Comnenum, quod non ex Filio, sed per Verbum, & Filium Theologus determinavit. Et a Vecco non invenuto scommate proscinditur. Pachymeres lib. 7. καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀναγνόντας ἀφαιῖσθαι, καὶ ἀναθεματίζειν τὸν λόγον, σχεδὸν δὲ καὶ αὐτὸν τὸν γράψαντα. ἀλλὰ τὸν Μοσχάμπαρα ἰδόντα ὁμολογεῖν ἐαυτὸν τὸ σύγγραμμα εἶναι, καὶ ἀπολογεῖσθαι περὶ αὐτά. ἐφ' οἷς ὁ Βέκκος μετ' ὅσου εἶποι ὡς αὐτὸν ἔχαιρεντισμοῦ. ἡμεῖς μὲν προσεδουκώμεν σὸν εἶναι πρὸς τὸν Πατριάρχην Φησίν. εἰ δὲ μὴ σὸν ἀλλὰ τοῦτου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁμολόγησε, ψύλλα τις ὑπικαθίσασα τῷ τῆς ἀμάξης ῥυμῷ, οὐτ' ἀνασπᾶν ἔτε καλᾶσπᾶν ἔχει πῶν μέρηθον. Illi cum rursum perlegissent; negare, & cum anathematice non tractatum modo, sed Auctorem quoque ferire. Id ubi vidisset Moschampar, fateri Commentarium esse suum, & pro eo Apologiam parare. Super his Veccus quam maxime venuste, neque ingratis. Nos equidem, ait reversus ad Patriarcham, tuum esse opinabamur; quod si non tuus, sed huiusce, quemadmodum & ipse fassus est, culex quispiam in currus temone insidens, neque attrahere, neque adducere funem potest. Hoc autem dixerat, quod duplici nomine compellaretur Chartophylax. Multa in Latinam Ecclesiam, illiusque dogmata monumentis editis oblatravit, quibus Joannes Veccus Patriarcha Constantinopolitanus docte respondens, tanti nebulonis impetum, fastumque compressit. Ego neque Moschamparis scripta, neque Joannis responsiones vidi, id tamen ab eodem Patriarcha Ioanne habeo, ex libro, cui ipse titulum fecit Ὁπισημαῖωσις τῆς τῶν ἀπασῶν αὐτῶν βιβλίων, καὶ γραφῶν συμφωνίας. Adnotatio de suorum omnium librorum, & scriptorum concordia. Et incipit, καὶ πῶν παροῦσαν δεῖσαι δὴ βιβλίων. In ea inter alia habet, q) ἅπαντα εἴσεται ὁ ζητητικὸς, ἐν οἷς ἡμεῖς πῶν ἀντίρρην ἔδεκάτου ἑκτοῦ τῶν τῶ Μοσχάμπαρα ἐσχεδιασάμεν κεφαλῶν. Qua omnia curiosus intelliget ex his, quae nos decimo sexto capiti respondimus, capita Moschamparis ex tempore refutantes. Et infra. r) μὲν τὸ τῆς κατὰ Φωτίου, καὶ τῆς Μεθώνης, Φουρνῆ τε, καὶ τῆς Βουλγαρίας, ἔτι δὲ καὶ τῆς τῆς Καματηροῦ βιβλίου ἰδίως, καὶ αὐτῶν ὡς αὐτὸν μετὰ τὸ τὰς καλὰς τῆς Μοσχάμπαρα λογογραφῆσαι ἡμᾶς ἀντιρρήσεις, ἄλλων πάλιν ὥσπερ ἐξ ὑπαρχῆς πολεμίων τῆς ἀληθείας ἀναφανέντων, Ροβ Ρβοῖι, Ντεβο-

q) T. 2. Graciae Orthodoxae Allatii p. 3.

r) id p. 9.

Methonenfis, Phurnes, Bulgaria, nec non Camateri libri separatim & per partes, itemque Moschampani scripto traditas refutationes, aliis rursus tanquam a principio veritatis hostibus emergentibus. Modum etiam in refellendo Moschampane, quem ipse tenuerat, paucis interjectis sic promittit. s) τὴν αὐτὴν δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς κατὰ τὸ Μοσχάμπαν ἀντὶρρητικῶς ἐβαδίσαντες, πάντα μὲν ἡμετέρας ἀντὶρρήσιν ἀποδραποίητον ἐν ἐκατέρᾳ τῶν βιβλίων τετηρηκότες, ὡς ἐν τοῖς τῷ Καματηροῦ. ἐπίστα δὲ μέρη τῶν αὐτῶν κεφαλαίων μόνῳ τῷ ἐν ματαίῳ ἔχον πολυλογίαν, ἐφ' οἷς ὅθεν εἶναι κύριον διεγνώκαμεν, εἰς ἀντὶρρήσιν ὀπιτεμνόμεντες. Eandem etiam viam in refellendis Moschampani dictis inivimus, omnem nostram contradictionem in utroque libro minime immutatam servantes, quemadmodum & in Camatero egimus: quotquot vero illius capitum partes tantum in multiloquio inaniter perstrebebant, in quibus nihil esse, quod refutationem postulare, dignovimus perscantes.

XXXIX. GEORGIUS sacerdotis, & NOMOPHYLACIS sanctissimæ Dei magnæ Ecclesiæ explicatio in omnes Imperiales leges, apud Antonium Cantacuzenum. Verderius in supplemento.

XL. GEORGIUS BYZANTIUS ex Arabica lingua in Græcam 350 transtulit *Librum medicinale N. Beekzeber Ebi*. Septem sectionibus distinctum. Erat Constantinopoli apud Michaellem Cantacuzenum. Verderius in supplemento.

XLI. GEORGIUS ZEGABENUS t) *Constantini Cæsarei librum de Romana historia*, ex Romana in Græcam linguam traduxit: habebatur apud Manuelem Eugenium Constantinopoli. Verderius in supplemento. Quis Constantinus Cæsareus fuerit, dubium mihi est. Et forte ille fuerit, cujus Theodorus Balsamon in Synodum sextam Trullanam meminit. ἡ δὲ θέλεις οὖν μαθεῖν τὰ περὶ τούτου πλατύτηρον, ἀνάγνωθι τὸ πρῶτον τῆς ὡς τῷ Καίσαρὶ Κωνσταντίνῳ συγγραφεύς ἱστορίας. Si vis ergo de hoc fusius edoceri, lege primum a Constantino Cæsariensi scripta historia librum. Et Macarius Ancyranus Metropolitæ contra Barlaamum, & Acyndinum cap. 35. οὐ γὰρ δὴ παρ' ἐκείνου ἐχρηστονέωμεν, ὡς καὶ ὁ Καίσαρ ἐστὶν ἱστορεῖ Κωνσταντίνῳ. Neque enim ab eo ordinabantur, ut Cæsariensis Constantini historia refert. Cum itaque Constantinus iste historiæ scriptor Καίσαρ ἐστὶν Cæsariensis fuerit, Verderius in Cæsarium, Gentianus Hervetus in Cæsarem, dum Balsamonem vertit, majori oscitantia transmutavit. Neque solus Constantinus hic in Græ-

LIII 3

cia

s) id. p. 10.

t) De Euthymio Zegabeno dictum Volumen, VII. p. 460. seq.

cia natus in scribenda historia Latina lingua usus est. Eum cum aliis peculiari Diatriba u) reservamus.

Ejusdem, *De Herbis particularis demonstratio*, erat Constantinopoli apud Michaelē Cantacuzenum. Verderius ibidem.

Georgius Zegabenus *de septem Vocalibus*, & reliquis literis consonantibus. in 4. manuscript. Biblioth. Imper. Viennae, Epitome Gesneriana. Habeoque penes me ejusdem πρὸς τῶν ἐπὶ τῶν Φωνηέντων, καὶ πρὸς τῶν οἰκοσιτεσσάρων στοιχείων. *De septem Vocalibus*, & *de viginti quatuor literis*. Carmine Politico, incipit: τὸν Ἀβραάμ ὃ Φίλταπε Ἀβραμιάοι παῖδες. Vita, & conditione miserrimum fuisse constat ex iis, quae ipse ibidem scribit.

Φίλε δέκαί σοι ἐστανθοῖ τὸ ὕψος τῶν πνευμάτων
 Ἀμείνωτ' καὶ νῆσις τε ἔγραψεν σὺκ' ἰσχύω.
 Οὔτε ψωμόν μοι ἔφερες, οὔτ' ὄνον τὸν εὐώδη,
 Οὔτε τυρόν, ἢ ὄψον τι, οὔτε ὡὰ ὀρίθων,
 Ἀ καὶ οἱ οἶκοι πλήθουσιν αἰὲρ μὲν καὶ τῶν Ἰρων.
 Ἀλλ' οὔτ' ὀλίγα κήπια, ἢ καὶ ἱνάς ὀπάρας.
 Ἰνα ἐσθίων πρὸς μικρὸν ἰσχύω γράψην ταῦτα.
 Ἀλλ' ἀληθῶς καὶ φανερῶς λέγω σοι τὸτο πάτερ
 Τὴν χθές, καὶ πρῶτον νητρεκῶς ἐκ ἐλύμωσαν οἱ οἶκοι
 Διό τι μὲνδ' ἀλεύροιν, εἶδε θεός, σὺκ' ἦν μοι
 Νόμισμα ἵ μοι πίστευσον σὺκ' εἶχον ἀγοράσαι,
 Καὶ ἡρξάμην ὀλιγοθυμεῖν, καὶ συνεσκοτιζόμεναι
 Πολλὰ τῆς, εἶπα, πείνα μου διφθογόνον γὰρ σε γράψω
 Καὶ μόρον ἔασον μικρὸν, μὴ σκοτιοῦν τὸ φῶς μου.
 Καὶ πρὸς με ἀπεκρίνατο μὲν θυμοῦ μεγάλου,
 Καὶ διφθογόνον εἰ γράψεις με, ἥκιστα μοι δέχέσθαι
 Πληροφορηθῆναι καλῶς, γοργὸν γὰρ σὲ ὠλέσω
 Ρίψω δὲ γε σε κατὰ γῆν, καὶ χάσεις τὴν ζωὴν σου;
 Καὶ οὕτως οὐχ ὑπήκουσεν, εἰ μὴ γὰρ τὴν χορτάσω.

Amice hic tibi satis erit spirituum pertractatio. Ipse sine mercede, & jejuniis scribere nequeo. Non attulisti mihi panem, neque bene odoratum vinum, non caseum, non condimentum aliquod, neque ova gallinarum, quibus & miserrimorum ades abundant. Quinimo neque aliquid ex borto, neque fructus aliquot,
 ut

u) Hanc Allatii diatribam de Graecis qui Latine scripserunt, non vidisse lucem dolendum est.

ut comedens saltem ad parvum tempus hac scribendo sufficerem. Verum tamen vere, palamque hoc tibi dico Pater. Heri, & nudius tertius, domi certe farinam non subegerunt, quod farina non suppeteret, idque novit Deus, nec esset mihi, crede dicenti, pecunia ad emendum. Quare capsi animo linguam, & lumen oculorum amittere. Multa illi dixi, Fames mea, dipthongo te in poste-³⁵ rum scribam, tantum mihi concede, ne lumine spolier, qua mihi cum magna iracundia respondit: & licet me triphthongo scribas, non facies satis. Prepara igitur te, cito te perdam, prosternam te in terram, & vitam profundes. Sic illa me non audit, nisi prius satiata. Adnectitur Zegabeno Canon Maximi Mozari de Spiritibus, & Antistichis, x) quemadmodum & ea, quæ Zegabeni sunt, non magni pretii.

Translatio ipsius Vaticiniorum Theophili * Romani in Græcam linguam habebatur apud Manuelem Eugenium. Verderius: Oracula omnia cum figurâ pictâ principium Methodii Episcopi Patarentis, Visiones Danielis Prophetæ, & Chosroæ Regis Persarum, & Theophili presbyteri Romani translata a Georgio Zegabeno, prætereaque Leonis Philosophi, & Imperatoris. Theophili tamen hujusce vaticinia a Joanne Rhizeno in linguam Græcam versa cum aliis, in primo meorum Variorum y) Antiquorum libro annexa sunt. An eadem, vel diversa, cum ista Eugenii non viderim, incertus hæreo.

Ejusdem etiam asseritur explicatio in Psalterium in Catalogo a Grammatico exhibito apud Verderium: nisi mendum sit, & Euthymii locum Georgius occupaverit, & forte Zegabenus hic non alius a superiori Byzantio, vel Byzantius a subsequenti Choniata fuerit.

XLII. GEORGIUS CHONIATA *Antidota Persica* in Græcum sermonem transtulit. Diegus Hurtadus Venetiis habuit, ut refert Gesnerus. Et Scoriaci in Biblioth. Regia habetur Γεωργίου Χωνιάτου ἐξελαιωτισμὸς Ἀντιδότων, τῶν ἐκ Περσίας κομισθέντων. Georgii Choniatae *Antidotorum ex Perside advektorum translatio in linguam Græcam*. II. x, 3. Meminit & Robertus Constantinus in Bibliotheca. Hic diversus erit a Chrysococca, z) quantum Chrysococca a Choniata, & unius familiæ homo ab alio alterius familiæ differt,

Ejusdem

x) Maximi Mozari Canones *περὶ πνευμάτων καὶ ἀντιστίχων* memorat Labbeus p. 134. Bibl. novæ MSS.

* Presbyteri, confer Lambecium lib. V. p. 15. seq.

y) Hæc Varia Antiqua Allatii lucem non viderunt. De vaticiniis illis dixi Volum. VI. p. 364. seq.

z) de quo infra p. 359. seq.

Ejusdem *historia* incipiens inde ab Imperatore Leone, qui fuit filius Alexii: in folio mſ. in Bibliotheca Imperatoris Viennæ aſſeritur extare in Epitome Gefneriana. Sed quiſnam hîc erit Leo Imperator Alexii filius? Monſtrum.

XLIII. GEORGIUS ACROPOLITA, & Magnus Logotheta Conſtantinopolitanus, quẽm Typographi Lugduno-Batavi, ut mos eſt in Joannem Acropolitam apud Voſſium de hiſtor. Græcis lib. 2. cap. 29. tranſmutarunt, & cujus cauſa a) hunc Diatribæ laborem *De Georgiis* ſuſcepimus, undecim annos natus (b) (quæ ipſe de ſe in Hiſtoria ſua nondum edita * tradidit, in unum conferimus) Encycliique doctrinæ, quam vulgus Grammaticam vocat diſciplina inſtructus ad Imperatorem Theodorum Lſcarim, tunc Conſtantinopoli exulantem mittitur. Pater etiam e Latinorum manibus ſe ſurripere decreverat, licet ab illis, & ſumptuoſis impenſis, & officiis, quibus eum prolixè admodum proſequebantur, detineretur, nec leve eſſent filii famulique impedimentum. Sed pertinacius ille in ſententia perſiſtens, filium ad Imperatorem præmiſit, morbus tamen gravis conatus intercepit, pene enim ſemivivus, & media ſui parte fere exiccatus poſt duos annos vitam amiſit. Georgius in aula Imperatoria neceſſariis providebatur, & Mathematicum amore excito, ſublimioris diſciplinæ gratia omnibus valere juiſſis, una cum aliis adoleſcentibus, ita annuente Imperatore, atque Exapterygo Theodoro informante, Logicæ ſcienciæ aditus aperiuntur; monitiſque Imperatoris aula egreſſus præceptor ſe dedit annos ſeptem & decem natus. Exapterygus in Mathematicis non admodum præſtabat, ſed multum dicendo valuit, utpote Rhetoricis ſtudiis eximie inſtitutus, & ad eloquendum compoſite uſu, atque ingenio comparatus, ideoque ingenti nomine, ac memoria dignus habitus eſt. Eo demortuo, poſtquam poematum ambages explicafſet, & orationis conficiendæ artem tradidiſſet, ad Blemmidam Nicephorum, quo neminem in Philoſophicis diſciplinis præſtantiorem noverat, ſe ipſe contulit, & quicumque una ſecum Logicis ſpeculationibus attendebant. Quod idem aſſerit in expoſitione Theologicorum dictorum. *Poteſt autem & unum, &c. ἡ δὲ ἄλλη πολλὰ*

a) Nam in editione Pariſienſi A. 1651. fol. hæc Allatii diatriba Chronico Byz. Georgiæ Acropolitæ præmittitur, de quo confer ſi placet quæ notavi Volum. VI. p. 448. ſeq.

b) A. C. 1231. nam Georgium Acropolitam natum eſſe conſtat A. 1210.

* Tunc cum iſta ſcriberet Allatius A. 1644.

λῆς ἰνⓄ καὶ ποικίλης, καὶ ὑψηλοτέρας, ὡς εἶμαι, δῆται τῆς Ῥαφλουέας
 πρὸς τοῦτον. καὶ γὰρ ἐν μέραξιν Ὀπιτελῶν, καὶ τῷ Θεσπεσίῳ ἐκείνῳ ἀνδρὶ
 τῷ Ῥοφωτάτῳ βλεμνίδῃ, ἥνικα παρ' αὐτὸν ἰφοίτων ἐκοινολογησάμεν. ἀλλ'
 ἔδεν ἡ μοι εἶχεν εἰρηκέναι Ῥαφῶς, ἀλλ' ἄπερ καὶ ἄλλοι τὰ ἔ πατρὸς ἐξη-
 γούμενοι. *Verum aliud multa, & varia, altiorisque, ut existimo, indiget*
expositionis. De hoc enim, dum in pueris essem cum divino illo Viro sapientissimo
Blemmida sermonem contuli, quando mihi ab eo doctrinam expetebam. Sed ni-
hil mihi de hoc proferre, quod lumen afferret, potuit sed ea tantum, quæ reliqui
hujusce Patriæ expositores in medium afferebant. Indolis suæ specimen, &
 ingenii dedit. Namque cum ab Imperatrice Irene in defectu solis me-
 ridiano, de defectus causa interrogaretur, licet tum primum Philo-
 sophiæ arcanis a Blemmida imbueretur, ideoque accurate nem non
 posset extricare, ex se ipso, quod par erat, decernens, Lunæ in-
 terpositionem adumbrati solis causam esse enunciat: viderique solem
 deficere, cum revera lumine non spoliatur. Verum Lunam defectum
 subire, cum in umbram terræ inciderit, quandoquidem illa solis splen-
 dore renideat. Sed cum oratio in longum protraheretur, dicta refel-
 lebat Nicolaus Medicus, Vir nullatenus in Philosophia versatus, arte
 vero, quam ipse profitebatur eximius, & ea præcipue, quæ experi-
 entia comparatur, Imperatrici summopere carus, & Actuarius digni-
 tate; nimix tamen garrulitatis non nimis honorifica compellatione
 ab Imperatrice tulit *μωρὸς* nuncupatus, quasi puerum, vel stultum
 diceret, erat quippe tunc unum & viginti annos natus. In scribendis
 epistolis operam sæpius Imperatori navavit, urbibus, ac oppidis cap-
 tis scribens, & Imperatorium sigillum imprimens. Namque id mo-
 ris erat Romanorum Imperatoribus, per literas illis, qui longe dista-
 bant, egregie a se gesta significare, voluptatemque illis, quam ipsi
 experirentur, conciliare. Ad Michaelē Despotā Larissæ commo-
 rantem ab Imperatore Joanne una cum Phoca Philadelphensi, Isaacio
 Duca, & Michaela Hyalea, ad pacta cum eo inita complenda missus
 est: aliasque postea legationes felicissime obiit. Quare illius pruden-
 tia, ac diligentia perspecta, fideque nifus summa imperii consilia cre-
 didit: deinde, ut sunt rerum vices, tanti viri virtute pertæsus, ho-
 minem de se tantopere bene meritum Theodorus * Joannis Batazæ fili-
 us non tantum minis perterruit, sed ex neruo emissum compingit in
 carcerem. Sed audiemus ab ipso, ut fortunas suas deploret. ** καὶ αὐτὸς
πολλὰκις εἰρήκεν, ὦ βασιλεῦ, ὡς Ὀπιπλέον μοι δοκεῖ τὸ εἰρημνῶν ψευ-

M m m m

dēs,

* p. 71, edit. Allatianæ.

** Theodorus Lascaris Imperator A. 1255-1299.

δὲς, ἐπ' ἑλαττον δὲ ἀληθές. τὸ δὲ ὅτι ταῖς ἀδήλοισ ἀκριβῶς δοποφαίνε-
 σθαι σὺ μοι δοκεῖ ῥᾶον εἶναι. ἢ δὲ ἐκείνῳ. ἐν τοῖς ἀδήλοισ ἐστὶ χάρις βε-
 βῶως καὶ ἀληθῶς ἀποφαίνεσθαι. ὅτι γὰρ τοῖς δῆλοισ, καὶ οἱ αἰδάροι
 λέγουσιν. ἢ δὲ ἐγώ. ἰδοὺ μὲν τῶν αἰδάρων καὶ ἡμεῖς σωπιτάγμεθα. καὶ
 ὁ βασιλεὺς χόλου πλησθεὶς, σὺ πάντοτε, ἔφη, ἦδα μωρὸς, καὶ δεξιῶς
 πάλιν μωρὸς. καὶ αὐτὸς ἔδεν ἡ πλέον μὰ τοὺς λόγους ἀπαπεκρίθην. ἀλλ'
 εἰ ἐγὼ μὲν εἰμι μωρὸς, καὶ ἴνα σιωπῶ. οἱ δὲ φρονιμῶτες λαλείτωσαν. ταῦ-
 τα εἶπον, καὶ ὀργῆς ὁ βασιλεὺς ἀπλέτου πλησθεὶς, ἐλύσαι μὲν ὥρμησε
 τῷ σπαδῇν ἔκουλεῦ τῆς κώπης Ὀπιλαβόμῳ. ἀλλὰ ἔτο μὲν κατέσχε.
 μικρὸν γὰρ ταύτῳ δοπογυμνώσας, πάλιν εἰσῆξε. τῷ μεγάλῳ δὲ Δομεσί-
 κῳ αὐτῷ τῷ Μουζάλῳνι Ανδρονίκῳ καταβαλεῖν με ἔ' ἵππου προσέταξε. καὶ
 ὅς ἡρέμα πως ἔφη, ἐκσηθὶ τῆς ἐφεσείδῃ. καὶ αὐτὸς ἀπέβη τῆς ἡμιό-
 νου. εἰ δὲ χρηστότατ' ὡς ἡμᾶς βασιλεὺς τοὺς πολλὰ πρὸς ἔ' πατρὸς αὐ-
 τῷ δὲ αὐτὸν πεπονθότας. ὅς ἐν πολλῷ πλήθει, καὶ πολλάκις Διωπευσίῳ
 ἔλεξε τῇ Φωνῇ, ὡς πολλῶν μοι αἵτι' ἀγαθῶν ἔτ' ὁ ἀνδρῶν γέγο-
 νε, ὡς τῆς λογικῆς φάσκων παιδείας, καὶ πολλῶν ὀφειλέτης τούτῳ
 τυχεῶν, δυσὶν κορυμηφόροις προσέταξε τύπτειν με, χριζὰ καὶ πρὸ τρί-
 τῃς τούτους χειροτονήσας, ὡς εἰκοσιτέσσαρας πάντας τὸν αὐθιμόν. ἔκ οὖν
 εἰ μὴ δι' ἐμέ, ἢ εἴ καὶ σκητὴν ἔ' δράματ' εἰς τραγωδίαν μεμορφωμένη.
 καὶ οἱ μὲν ἔτυπον, ἐγὼ δὲ σιγῇ ἱστυφίης ἐλάμβανον, ὁ καὶ μάλλον ἔτον ἐξέμα-
 νεν, ὅτι μηδὲν πρὸς δεισις κάμπλομαι καὶ πλητρίομαι. ἐπεὶ δὲ πολ-
 λὰς κατὰ παντὸς ἐδεξάμην ἔ' σώματ', μόγις ἰσχυρὴ καὶ ἡρεμαία Φωνῇ,
 353 ὡς Χρυστὲ βασιλεῦ, ἔφη, πόσας νενόσηκα νόσους. καὶ διὰ τὴν ἐνδεμῶν
 τούτων κατέλυσα τῷ ζῶνι, ἀλλ' ἐν τοιούτοις με κηροῖς ἐταμίευες; ταῦτ'
 εἶπον. καὶ ὁ βασιλεὺς εἶον αἰδέσθεις ἀπηλλαγῇ, ἐν τῶν ἀκολουθῶν αὐτῷ
 ἡρηκῶς, λάβε τῆτον αὐτός. καὶ ὅς ἐφίπῳν με λαβὼν ἡρώτα, ποῦ ἂν καὶ
 ἀπέλθοιμ. Tum ego, At sapiens effatus sum, plus mendacii, quam veri-
 tatis, quod circumfertur in se continere: Et in dubiis exquisitè sententiam ferre,
 non ita facile mihi videtur. Respondit ille, Sed in dubiis vere, ac firmiter enun-
 ciare id prudentis est. De manifestis quippe Et asini pronuntiaverint. Et ego,
 Jam Et nos inter asinos collocamur. Imperator ira inflammatus, tu semper,
 ait, haud sanus ineptis, Et nunc quoque ineptis. Ipse, nec aliud, ita me ser-
 mones amene, respondi. Ego quidem ineptio, ideoque silendum est mihi: qui
 sapient, ipsi loquantur. Dixeram: Imperator incredibili, atque atroce perci-
 tus iracundia ensis capulo manu compresso, vagina detegere tentat. Sed morum
 temperat: Et quem paululum retexerat ensē, vagina reddit. Deim Migno
 Domestico Andronico Muzaloni, me de equo dejicere imperat. Ille voce submis-
 sa,

sa, secede, ait, sago. Ego mula descendi. Tum optimus erga nos Imperator, nos, qui multa a patre suo, sui gratia aspera perpassi eramus, ut palam, saepeque multis audientibus, clarissima voce testatus est, virum hunc, me nempe intelligens, bona sibi plurima apportasse pro disciplina Logica, * qua eum institueram, nec non & alii non exiguis me debere confessus, duobus clavigeris, heri, aut nudius tertius, nescio an propter me, ut Dramatis scena in Tragediam ad amissum converteretur, electis, eorum numero ad vigintiquatuor ascendente, verberibus appetere iussit: Illi itaque verberare. Ego silentio verbera excipere; id magis in furorem agebat Imperatorem, quod nec verberibus casus ad supplicationes effunderer. Ibi vero frequentium ictibus verberum universum corpus foedaverant, vix tandem ego debili, ac submissa voce, Christe Rex, inquam, quot morbis afflictatus sum, quare eorum nullo vitam amisi, sed ad has me tempestates servasti. His dictis, Imperator nonnihil, ut videbatur, veritus secessit, cum uni ex iis, qui ipsum sequebantur, dixisset, duc tecum ipsum. Ille equo advehens, interrogat, quo abiturus sumus? Hinc carcerem, custodiam, aliaque prosequitur, tandem beneficio delinitus, in familiaritatem rursus Imperatoris insinuat, atque pristinae dignitati restituitur, neque multo post, rebus Byzantinis in propinquum discrimen adductis, militiarum Praetor in occiduis partibus praeficitur. Verum Ducum oscitantia, atque perfidia rebus Romanis afflictis, debilitatisque, Georgius post longam Prilapi obsidionem captus a Michaeli Defectore in servitutem rapitur, carcerique mancipatur: postea servitute exemptus novo Imperatori, ** muneribus, ac legationibus obeundis operam navat: nec alium fuisse existimo, quam qui a Michaeli Palaeologo, ad illa namque tempora suffecerat, ad summum Pontificem, pro stabilienda Occidentalis, & Orientalis Ecclesiae unione mittitur. † Georgius Pachymerius lib. 5. καὶ ἡ ἀνάγκη πρέσβεις πέμπεσθαι, ἐφ' ᾧ παρ' ἐκείνων τὸ ἀσφαλὲς γινέσθαι, ὡς ἐστὶν, καὶ ὑποπτεῖν τὸν κίνδυνον ὑποταγῆς τῇ τῶν ἐκκλησιῶν πρωτοσίῃ, καὶ ἤδη γνησίους ἐκείνης νομιζομένους. ἐξελέγοντο μὲν οἱ πρέσβεις. οἱ δ' ἦσαν ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς, καὶ ὁ Νικαίας Θεοφάνης, καὶ τῶν συγκλητικῶν ὁ μέγας λογοθέτης Ἀκροπολίτης, ὁ προκαθήμενος ὁ Βεσιλείου Παπάρετος, καὶ ὁ μέγας Διερμηνεὺς Βερρόιωτης. οἱ δὲ καὶ ἀνὰ μίαν τελερῆν ἐντεύθεν μὲν αἱ τῆς ἐκκλησίας, ἐκείθεν δὲ πλὴν ὁ μεγάλου λογοθέτου οἱ ἐκ τῆς βασιλείας λαβόντες ἀνέγοντο ὅτι φερόμενοι, καὶ πολλὰ τῶν ἱερῶν δώρων, καὶ τὰ ἐξῆς. οἱ μὲν ὧν οὕτως ἀναχθέντες ἀπέπλεον. *Necessumque erat legatos mitti, ut res*

Mmm 2

ab

* Liberali eruditione.

** Ioanni Lascari A. 1260.

† A. 1268.

ab ipsis confirmarentur, ut ne qua inde prima omnium Ecclesia subje-
ctis illiusque in familiaritem conjunctis periculi suspicio relinqueretur. Eligun-
tur ergo Legati Germanus, qui olim c) Patriarchatui prae- fuit, Theophanes
Nicanus, & ex senatu Magnus Logotheta Acropolita, Vestiarii Praefectus Pana-
retus, & magnus Interpres Berraeta, qui triremibus conscensis, una quidem
354 qui ab Ecclesia erant, altera pro uno Magno Logotheta, qui a servitio Impera-
toris erant, solvunt e portu, marique se committunt, multaque sacra dona,
&c. Hi itaque hac ratione & in altum mare delati navigabant. Sed, cum
oborta tempestate Senatores metu procellae in terram triremem, tan-
quam in tutum portum abigunt, fluctibus immerfi, uno tantum su-
perflite, omnes naufragio pereunt: Logotheta, & Viri Ecclesiastici
in altum mare, tanquam ad tutiora se conferunt, & quamvis non
sine discrimine cum mari luctarentur, tandem die lufcente Methonem
appellunt, & de alterius triremis naufragio, hominumque submersio-
ne edocti Romam contendunt. Ubi a Pontifice d) humanissime exce-
pti tiaris, mitris, annulis, aliisque pro more muneribus cumulan-
tur. Pachymerius. οἱ δὴ καὶ μόνοι λειψθέντες, ἐπὶ ἐκ ἧν ὑπεστρέφον
τοῖς πρὸς αὐτὸν Ἑπιστατομένοις πρὸς τὴν Ῥώμην ἀπέπλεον. καὶ δὲ ὀλίγων ἡ-
μερῶν καταλαβόντες τὸν Πάπαν τὰ τῆς πρεσβείας ἐπλήρωον, ὥστε καὶ ἡμῶν
σφαῖς ἱάρασι, καὶ μίτρασι, καὶ δακτυλίοις, ὡς ἡ ἐκείνων ἔχει ἐπὶ
ῥαχίρευσιν συνήθειαν. ἔατο οὖν καὶ τὸν ἐκείνου ἀγαγόντες, καὶ τὰ
ἐκείνα φιλοφρονηθέντες ὡς καὶ ὁ Πάπας τὰ τῆς πρεσβείας διευθετοῦσι,
καὶ φθινοπώρην λήγοντ' ἐκείνῳ πρὸς αὐτὸν πᾶσι πόλιν καταλαμβάνουσιν.
Qui soli relicti, cum retrocedere haud fas esset, progrediuntur, Romamque
versus iter dirigunt; ibique post non multos dies Papam allocuti, legationis mu-
nere fungebantur. Sic tiaris, & mitris, & annulis, quibus summorum Pon-
tificum munificentia similis conditionis homines donare suserat, cumulantur.
Vere ergo, atque astate ibidem ex. & ut par erat, cumulatissime pertracta-
ti a Pontifice, res legationis componunt, & prope finem autumnii cum Legatis
Constantinopolim remeant. Nisi quis de alio Acropolita, & Magno Lo-
gotheta Constantino, e) cujus complures Orationes in sanctorum fe-
stivitates tempus nobis non invidit, dicta haec a Pachymerio velit.
Quantum Georgius eloquentia, ac disciplinis reliquis valuit, Geor-
gius Cyprius Patriarcha Constantinopolitaneus hisce expressit: λόγων δὲ
σπέρματα, καὶ σπινθήρας ὡς εἶπ' ἐν μαθημάτων, ἣν ὁρᾶν σωζόμενα μη-

c) Proximo Anno 1267.

d) Clemente IV.

e) Hic Constantinus Georgii Acropolitae filius, de cujus scriptis dixi Volum. VI, p. 449.

δαμοῦ, ὅτι μὴ ὧν τῷ Λογοθέτῃ, οὐ μέγα δὲ εἶπεν, καὶ καθ' ἡμᾶς Ἀριστοτέλει, ἢ τε καὶ Πλάτῳ, ἢ ὅπως τε τοῖς ὡς πλησίον τὸν ἄνδρα βούλοισι καλεῖν. ἢ ἡ δὲ διέλω λαφύερον, ὃν Ἀριστοτέλει νομίζειν χρῆσθαι, ἔδεν ἐκείνου ἀπολειπόμενον, ὅταν τι δὲ τῆς λογικῆς Πιπῆ-μης, ἢ τῆς τῶν Φυσικῶν ἀποφύνασθαι. Πλάτῳ δὲ Θεολογούτῃ, καὶ κατὰ μούσαν Φεφγόμενον Ἀττικὴν, παρ' ὃ μόνῳ κατ' αὐτὸν Πλάτῳ Φάναί λαφῇ τε καὶ σρογύλα, καὶ ἀκρῶς ἕκαστα τῶν ἐνομάτων ἀποτε-τόρνεται. οὕτως μὲν γὰρ μόνῳ εἰλείπετ, ἢ τ' ἀληθέστερον εἶπεν ἐταμι-εύει μὲν τῶν ἄλλων καλῶν ἐκ Θεοῦ. ἔσχατ' μὲν τῷ χρόνῳ μεθ' ὅσοι σοφοὶ πεφηνῶς, τοῖς πρώτοις δὲ συνεσάγεσθαι δίκῃ, παυδεύσεως εἰς ὧν ἅπαν εἰδ' συναγροχῶς, καὶ ἀπὸ πάντων εὐδοκιμῶν, ὡς ἐν ἔδενι πρὸς ἔδνα καταδέχεσθαι σύγκρυσιν. *Scientiarum semina, & ut sic dicam; fo- mites disciplinarum nusquam erant reliqui, unum Logothetam excipio, absit dicto invidia, sive quis Aristotelem eum, sive Platonem, sive alio simili appel- lare velit nomine. Aut, ut plenius distinguam, quem recte Aristotelem voca- veris, ut qui nulla in parte quicquam huic concessit, quoties in Logica, Physica- ve aliquid exponendum esset scientia. Platonem vero quoties Theologum ageret, Atticaque elegantiam exprimeret Musa, apud quem unum, ut cum ipso loquar Platone, verba singula & perspicua, & rotunda, & ad amussim quamdam qua- si facta sunt. Solus enim hic tunc superabat, aut ut loquar verius cum bonis ali- is a Deo, quasi promicando datus est; tempore quidem omnium, quotquot fue- runt sapientes, ultimus; qui cum primis tamen jure merito certare possit. Quip- pe qui cum unus esset, omne disciplinarum pariter conjunxerat genus, & in om- nibus tenebat primas, ut in nullo cum alio conferri possit. Laus hæc nimia qui- dem Vossio de hist. Græcis lib. 2. cap. 29. videtur, & Chronicon ejus quod habemus fidem adimere scribit de tanta Viri facundia. Nempe libera- le adeo elogium amicitiae datum, quæ fortasse cum Logotheta inter- cessit. Vel id tribuendum seculi vitio, quo quantæ essent Platonis, & Aristotelis virtutes, nemo satis capiebat; ait tamen se non negare, nulli eruditorum seculi sui secundum fuisse. Meminit illius Ephræ- mius in Chronico.*

Πρὸ τοῦ δὲ Γεώργιον Ἀκροπολίτην

Ἀρχοντα πάντων, καὶ πρέεδρον δεικνύει

Πρόεδρὸν τιμήσας τῇ Πραϊτῶρ ἀξία.

355.

Insuper Acropolitam Georgium omnium præsidem, ac primatem constituit, prius Prætoris dignitate insignitum.

Mathemata publice profitetur, illique postmodum succedit Olo-

M m m m 3

bolus

bolus. f) Pachymeres histor. lib. 4. ὡς ἤδη καὶ ὁ Ἀκροπολίτης, καὶ μέ-
γας Λογοθέτης Γεώργι· ἐφ' ἱκανὸν ἐκ προσαξέως τῆς βασιλεῦς ἐνιδρώσας
τοῦ ἑαυτοῦ διδούσης τὰ μαθήματα ἤδη, καὶ δόποκεκαμῆκει, καὶ χρεία ἐστὶν ἄλλους
ἀνάγειν. Jam enim Acropolita, & Magnus Logotheta Georgius ad multum
tempus Imperator tuo jussu Mathemata tradens insudavit, jam defatigatus assi-
duo labore: quare necesse est, ut alii promoveantur. Quemadmodum er-
go in Mathematicis Olobolus, ita in dignitate Logothetæ succedit Theo-
dorus Muzalon. Pachymeres histor. lib. 7. ex quo res illius Byzantinæ
præclarissimum lumen accipiunt. Ἀνδρόνικ· ὁ Παλαολόγ· πλείστοις καὶ
καὶ ἄλλοις συμβούλοις χρώμεν·, μάλιστα δὲ καὶ Διαφερόντως τῷ Μουζάλωνι
Θεοδώρῳ, ὃν ὁ πατὴρ εἰς μέγαν Λογοθέτην & Ἀκροπολίτου δόξαν ἔ-
τιμα. Andronicus Palæologus quam plurimorum aliorum consilio uteba-
tur, potissimum vero & ante alios Muzalonis Theodori, quem illius pater in Mag-
ni Logothetæ Acropolitæ demortui locum suffecerat. Eum tanquam non incor-
ruptum judicem, nec piis moribus præditum asperere perstringit Pachyme-
res lib. 4. cum ei tumultuantium contra Patriarcham Josephum Galecium
Monachorum causa & judicium defertur. καὶ ἐπειδὴ τὸ πείθην ἐκ ἦν,
ποῦ γὰρ ἄνδρας ἀμελίκτους εἰς ἕντασιν, κολάζειν ἡγοῦντο. ἀνατιθέντες
τοῖνυν τὰ περὶ τούτων τῷ Ἀκροπολίτῃ Γεωργίῳ, καὶ εἰς Λογοθέτην μεγάλῳ,
καὶ Σοφῷ τὰ μάλιστα, πλὴν κατημελημένως τῶν εἰς συνείδησιν ἔχοντι,
καὶ δὴ ὅππῃ οἰκίας ἐπαγαγὼν χαλεπῶς ἠκίετο δαίρων, κρεμμανύων, μα-
στίζων. τοὺς δὲ γε κρείττους ἐκείνων, καὶ ἀτιμοῦν τῷ δι' ἀγορᾶς θραμβεύ-
ειν ἀτίμως ἐπ' αἰτίας κακίσταις καὶ πεπλασμέναις, ἄνδρας πολὺ τὸ ἀ-
ξιοπρεπὲς ἔχοντας ἐκ τῆς βίου, καὶ τῆς σφῶν καταστάσεως, οὓς καὶ μὴ τὸ
πικρῶς, ὡς οἷόν τε μετελθεῖν ἐξοργίαις ἐδίδου τοὺς καθάπαξ τῆς γῆς, καὶ
τῶν γῆνιων ἐξωρισμένους. Cum vero possidere non posset, quomodo enim quis
viros immites, atque inexorabiles in viam diduceret, ad flagella destinans. Res
itaque Georgio Acropolite, & Magno Logotheta, & quam maxime sapienti, et si
quæ ad conscientiam spectant, parum accuraret, committitur. Qui in eadem
suam

- f) Hic est Manuel Olobolus sive Holobolus Rhetor Rhetorum, cujus scholia in *Dosiada*
aram fucere MSS. in Bibl. Palatina, lectaque Salmasio & H. Vossio p. 214. Melam
nec non Huetio, quem vide in quæstis per Epistolas p. 279. T. 2. diff. à Tilladeto
collectarum. Versus Politici ad Michaëlem & Andronicum Palæologos MSS. in Codi-
ce Colbert. 6044. Cangio laudati. De hoc Holobolo vide Pachymeris historiam VII:
8. Allatum de consensu p. 774. 775. Cangii glossarium in ῥήτωρ. Alius *Jo. Chryso-*
cephalus Holobolus sæculo XV. Diaconus CPol & hypomnematographus, alius item
Maximus Holobolus protosyncellus, cujus in S. Mariam Ægyptiam elogium MS. in Bibl.
Coisliniana. Vide Montfauconum p. 251. & 245.

suam deductos misere excruciat suspensio, cadibus, ac fustibus: & eorum spectatores infamia, cum per forum ignominiose flagitiis pessimis, & a se confectis traduceret. Viros ex vita, & constitutionis ratione valde venerandos, quos pessimis excruciatos exempla exilio multabat, terra, terrenisque bisce jam inde semel exterminatos. Reliquit filium Constantinum. Pachymeres hist. lib. 6, ἔτο ξυνέβη καὶ ἄλλοις πλείστοις. Συμβεβήκει δὲ καὶ Κωνσταντίνῳ τῷ Ἀκροπολίτῃ καὶ τῷ Θεοδώρῳ Μουζάλωνι, ὧν τὸν μὲν ὦρθε ὁ πατὴρ ὁ μέγα-λου Λογοθέτου λαβὼν ἀνῆγε παθεύων, καὶ οἰκτεῖον ἀποκαθίστων εἰς ὅτι μάλιστα, τὸν δὲ ἐκ στρατιωτικῆς μόρας ἀναλαβὼν. καὶ τὰ ἐξῆς. Hoc & aliis quam plurimis accidit: acciderat vero & Constantino Acropolite, & Theodoro Muzaloni, quorum illum quidem a Patre Magno Logotheta acceptum disciplinarum, ac doctrinarum studiis promovebat: & sibi comparans quam maxime familiarem. Hunc vero ex militaribus ordinibus arreptum, &c.

Neque hic variae Acropoleis conquirendae sunt, ut ex qua illi nomen Acropolita inditum dignoscamus: multo minus Athenae in tres partes sive regiones distinctae olim, atque divisae allegandae, ut inde Athenis illum natum ex nonnullorum suspicione putemus: cum Acropolita non illi ex patria, quod Byzantium fuit, sed ex familia tributum sit. Qualia multa in Byzantinis Historiis in promptu sunt; ita enim & Eumathius Macrembolita non a Macremboli, & Berrazota non a Berraza, & Decapolita non a Decapoli, ut perperam verterat Carolus Labbæus in Novellis Constitutionibus Constantini Imperatoris Porphyrogenetae, & Hagiotheodorita non ab Hagiotheodori, Attaliota non ab Attalia, sexcentaque alia ne nimius sim.

Scripsit Chronicon Constantinopolitanum, quod continet hi- 356
storiam a capta per Latinos Constantinopoli g) usque ad Imperium Michaelis Palaeologi. Illius duae ἐκδόσεις, quemadmodum in Diatriba nostra de Pfellis h) notabamus feruntur, altera diffusa, proluxa, minima quaque enarrans: concisa altera, ac brevis, & tantum digito rem monstrans, ideoque perobscura. Hanc Georgius Douša repertam Galatae redemptamque a Georgio Cantacuzeno, in Batavos attulit: Theodorus Douša Latine transtulit, & Graece, ac Latine publicavit, cum Notis, Lugduni Batavorum apud Godefridum Basson. 1674. 8. sed in qua edenda animum, & conatum Douša laudes, studium amice deplores, adeo diis.

g) Capta CPolis à Latinis A. C. 1204. & à Mich. Palaeologo recuperata A. 1265.

h) p. 63, ad calcem Voluminis V, hujus Bibl.

diis iratis illulus versionem tentavit, & in tam laudabili labore bonæ felicitates omnes adversæ fuere. Quid enim ipse non confundit, aut potius evertit? Quis illius purgandi locus? At erit, isque amplissimus, si inhumani nolumus esse. Exemplar quippe, verba sunt Doufæ, quo unico usi sumus, ita corruptum, tot lacunis, & maculis oppletum, tam denique ab omni parte culpa amanuens, & qui ipse corrupto exemplari usus erat vitiosum, ut nihil minus, quam historia aliqua inde elici posse videretur. Non mentior, ad singula propemodum verba subsistendum mihi fuit, & divinandum. Accessit difficultas operis. Idem in Notis. Difficultatis illius in causa sunt, antiquitas, peregrinitas, novitas, qua tria sermoni vitium, rei obscuritatem adferre solent. Sermoni vitium a vocibus vulgaribus, & a seculi phrasibus accedit; rem obscurat historia varietas; qua & non parum hic distorta est, & implexa. Sane accuratiorem temporum, & rerum distinctionem desidero. Sed quemadmodum illo ævo omnium rerum, & Imperii confusio erat, distractioque & quasi Chaos quoddam nationum, ita etiam existimo hanc historiam. In tanta ergo obscuritate, & corrupti Codicis sordibus, si non omnia affecturus est Doufa, excusari debet, gratiaque illi referenda, quod Auctorem neutiquam aspernandum, ex pulvere, situque erutum Reipublicæ vindicavit. Hanc, qualis illa fuerit, Doufianam editionem Aurelianensis altera i) inter rerum Byzantinæ scriptores cum Gregora, & Chalcondyla nulla re perfectior, subsecuta est; præter primæ impressionis, versionisque lapsus aliis multo atrocioribus erratis a Typographis deformata. Quare non contemnendi scriptoris incommodo commotus animum ad illum poliendum, ac nitore pristino restituendum, si fieri posset, applico, nec laboris pœnituit, nec diligentia; ex antiquo quippe Vaticano Codice, caractere non ita eleganti, neque multum ob atramentum, sive etiam propria imbecillitate, qua nigredinem diu chartæ impressam continere non potuit, uno vel altero loco excepto, ab omnibus fere sordibus repurgavi, ut diversum ab illo primo absque dubio sit, peneque novum, quod una cum Historia ejusdem dabo cum hoc titulo, Γεωργίου Ἐ μεγάλου Λογοθέτου Ἐ Ἀκροπόλεως πόνημα Χρονικὸν ἡμιπλήρες. Georgii Magni Logothetæ Acropolitæ labor Chronologicus semiperfectus. Sic enim titulus operi præfigebatur, ut Breviarium hoc historię ab historię diffusa, & integra sejungeretur. Et hæc est prima operis hujusce ἐκδοσις, editio: non ab Auctore, sed ab alio relectis, quæ illi minime opportuna visa sunt, compilata, & quæ

i) A. 1615, fol.

quæ jam præ omnium manibus, ubique prostat cum versione Latina, sed modo, quo supra indicavimus.

Altera *ἐκδοσις* prolixa, ac diffusa, quam annuente Deo inter nonnullos Codices manuscriptos Chii invenimus, accurateque descriptam Romam adveximus, unde omnia Breviarii mutila, hiulcaque & male ab exscriptionibus tractata ad mentem Auctoris corriguntur; eam, cum per curiales occupationes facultas facta est, in linguam Latinam vertimus, illustravimusque historicis notis, typis, quando per Typographos licet emissuri. k) Ejus specimen in nostra de Psellis Diatriba exhibuimus, Principium idem, ac Breviarii, τὸ τῆς ἱστορίας χρήσιμον, καὶ πρὸς ἡμῶν οἱ συγγραψάμενοι. Titulus ita concipitur: ἡ παρούσα Χρονικὴ συγγραφή ἔστι μεγάλου Λογοθέτου, ἔστι Ἀκροπολίτου ἐστίν, ὃς ἐκτίσσε καὶ 357 τὸ μοναστήριον τῆς ἀγίας ἔστι Χρυσοῦ Ἀναστάσεως. περιέχει δὲ τὰ μὲν πρὶν ἄλλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἄλλα τῆς βασιλείας Μιχαὴλ ἔστι Παλαμολόγου. *Præsens Chronographica compositio magni Logotheta Acropolita est, qui monasterium sanctæ Christi Resurrectionis exadificavit, ut hinc etiam pietatem viri agnoscas; Continet quæ post captam a Latinis Constantinopolim evenere, usque ad Imperium Michaelis Palæologi. Acropolitæ Chronicon, sed non liquet, quænam editio sit, habetur manuscriptum Mediolani in Ambrosiana. Et in Bibliotheca Regis Gallorum Cod. 734. Ex hac historia multa recentiores Auctores mutuuntur, quæ tamen, ut etiam alii notaverunt, plenius, planiusque in ipso Logotheta traduntur.*

2. Ejusdem *Forma de Fide. De Virtute, & anima, anno mundi 6771. hoc est anno Christi 1263. Liber sic inscriptus habebatur in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 174.*

3. Ejusdem *ἐρμηνεία τῶν Θεολογικῶν ῥητῶν, ἔστι π, ἐστὶ γὰρ τὸ ἐν τριακίζον πρὸς ἑαυτὸ πολλαὶ γίνεσθαι, καὶ ἔστι, μὴν ἀπ' ἀρχῆς εἰς διγίδια κινήσασα μέχρι τετραδ' ἔστι. In Theologi Nanzianzeni sententias. Potest enim unum, si a seipso diffideat, multa fieri. Et, Quare unitas a principio in binarium mota, in ternario consedit. Cujus est principium: πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι τῶν φίλων ὡς θεοτάτη καὶ σεβασμιωτάτη κεφαλὴ, ὡς λόγους ἐλάττειν ἡμᾶς κατὶ ψάκασαν. Bibliotheca Palatina.*

4. Scripsit præterea *tredecim ad Deum preces, quæ post recuperatam a Græcis Constantinopolim, dum gratiæ Deo pro tanto beneficio redderentur, alta voce omnibus audientibus recitatz*

Nnnn

k) Factum hoc Paris. 1651. fol.

tatae sunt. Sed rem ab eodem Auctore, quando ineditus, 1) audiamus. ἐγγίσαντι γοῦν τῇ Κωνσταντίνου τῷ βασιλεῖ κατὰ νοῦν ἐπείκει Θεο-
 πρεπέστεραν μᾶλλον, ἢ βασιλικωτέραν τὴν εἰς τὴν Κωνσταντίνου ποιήσασθαι πάρο-
 δον. καὶ τὸν τρόπον ἐσκέψατο ὅπως αὖν γήροιο. ὃ δὲ διὰ λόγων εὐχαριστη-
 ρίων πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Φωνῶν εὐκτηρίων ὑπὲρ τε βασιλείας, καὶ ἱεραρ-
 χίας, ὑπὲρ τε τῆς πόλεως, καὶ τῶν αὐτῆς οἰκητόρων, καὶ ἔξ αὐτῆς πλη-
 ρώματ[©]. ἐπεὶ δὲ ἐζήτηε τὸν ἱεὺς εὐχὰς συγγράψασθαι μέλλοντα, τὸν Φι-
 λότοφον Βλεμμίδην πρὸς Ἰούργον ὀπινύξαι βεβούλοιο. μακρὰν δὲ ἦν ὁ
 αἰὴρ, ὁμοῖ γὰρ τῷ Εφεσον ἱεὺς Διατελέας ἐπαῖτο, εἰς δὲ γάμιν δὲ τὰ
 ἔξ πρᾶγματ[©] ἐπιπῆν. ὃ δὲ βασιλεὺς μελλήσεν ἐκ ἡθέλε πρὸς τὴν εἰς-
 οδὸν. ἐδυχεράινε γοῦν ὅτι τούτοις. ἀλλ' αὐτὸς τὸ δυχερεὶς διαλυσάμην τῷ
 βασιλεῖ. εἰ μὴ γὰρ ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ὡς ἐξ αἰγίου ἀνδρὸς βούλει ἱεὺς
 εὐχὰς, ὥσπερ ἐθέλεις γενέσθαι ἑ, ἐκ ἔχω λέγειν. εἰ δὲ ἐξ οἴου δὴ ἡ-
 ν[©], διωμάμου δὲ συγγράφειν προέλοιο τῷ βούλησιν ἐκπεπληῖσθαι ἑ, ἡ
 ἰδοὺ ἑ αὐτὸς τῷ θέλῃσιν ἀποπλήσασθαι, καὶ ἱεὺς εὐχὰς ἑ συγγράψαι-
 μι. ἐδοξε κρεῖττον ἔστω τῷ βασιλεῖ, καὶ τῆς ἱακινθῆς εἰσόδου ἱεὺς ὑπὲρ
 ποιηθησομένης προέλετο. ἐγὼ μὴ ὅν ἐνδὺς ἡψάμην ἔργου, καὶ οὐκ
 ἡμέρα παρήει ὅλη καὶ νύξ, καὶ δέκα πρὸς ταῖς τελοῖ συνεγραψάμην εὐ-
 χὰς, ἐκάστην οἰκίαν ἔχουσιν τὸν σκοπὸν. κατέλαβεν ὅν ὁ αὐτοκράτωρ τῷ
 Κωνσταντίνου, τεσσαρεσκαδεκάτῃ ἡγε τότε ὁ Αὔγουστ[©]. εἰσελθεῖν γοῦν
 εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκ ἡθέλῃσε τῷ αὐτῇ ἡμέραν, ἀλλὰ ἱεὺς σκηνὰς
 ἐν τῇ μονῇ ἔξ Κοσμιδίου ἐπήγατο τῇ ἄγχι Διακειμένη τῶν Βλαχερινῶν. ἐκεί-
 σε γοῦν Διανυκτερεύσας, ἑωθεν ἀναστὰς τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰσοδὸν
 ἀπειργάσατο τρόπον τοιοῦτον. ἐπεὶ δὲ ὁ μὴ Πατριάρχης Αρσένι[©] οὐ
 παρὴν, ἔδει δὲ ἄρα τῶν τινα δεχηριέων ἱεὺς εὐχὰς εἰς ὑπήκοον ἐξεπέμψεν
 ὁ τῆς Κυζίκου μητροπολίτης Γεώργι[©], ὃν καὶ Κλειδαῖ κατωνόμαζον, ἐπλή-
 ρουτὴν χρεῖαν. καὶ εἰς ἕνα τῶν πύργων τῶν τῆς Χρυσείας ἀναβὰς, ἔχων μετ' ἑαυτοῦ
 καὶ τὸ τῆς Θεοτόκου ἐκτύπωμα, τὸ οὕτως ἐκ τῆς μοῆς παρωνομασ-
 μένον τῶν Ὀδηγῶν εἰς ὑπήκοον ἀπάντων ἀπεσομάτισε ἱεὺς εὐχὰς. ὁ μὴ
 οὐκ αὐτοκράτωρ τὴν καλύπτειν ἀποβαλὼν, καὶ γόνυ κλίνας ἔπεσε χαμαί.
 καὶ πάντες δὲ οἱ σὺν αὐτῷ ὀπίσθεν αὐτῷ ὅτι γόνυ κατέπεσον. ἐπεὶ δὲ ἡ
 πρώτη τῶν εὐχῶν ἐκτετέλεσται, καὶ ὁ Διακόν[©] ἐσημνηε τὴν ἀνέγερσιν, πάντες
 ἀναστάντες. τὸ, Κύριε ἐλέησον, εἰς ἑκατὸν ἀρθμήσαντες, ἐπεβέβησαν. καὶ τούτων
 τετελεσμένων πρὸς τῷ δεχηριέως, καὶ αὐτοῖς ἑτέρεα τις ἐξέφωνήθη εὐχή, ὡς ἐν
 τῇ πρώτῃ γοῦν, καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ γεγύμηται. καὶ οὕτω πως Διαπέπρακ-
 ται

1) Postea vulgatus ut dixi, ab Alatio, in ejus editione hic locus p. 101. legitur.

ται μέλει συμπληρώσας τῶν ὅλων εὐχῶν. Constantinopolim appropinquans Imperator, animo agitare caperat accessum ad Urbem, Deo magis convenientiorem, quam Regi instituire, & modum, quo id ita fieret, excogitavit: per sermones nempe qui gratias Deo referrent, & voces pro imperio, sacerdotio, urbe, 358 & cultoribus universis supplices. Sed precationum scriptorem conquirens, Philosophum Blemmidam ad opus decrevit. Verum vir ille longe aberat, Ephefi namque aetatem agebat. Quare res nimis differri, ac procrastinari videbatur, cum tamen Imperator ingressum impense admodum acceleraret, proptereaque animo angebatur. Sed ipse ardua Imperatori complanavi. Nam, o Imperator, dixi, si a sancto viro preces hasce conscribi exoptas, quid dicam ipse non habeo: si a quocunque, qui tamen scribere possit, voluntati tua satisfactum iri putas, ego tibi, qua concupiscis, efficiam, & preces componam. Id, ut melius probatur Imperatori, & ut ingressus celer esset, a me componendas alius praeiulit. Ipse statim opus aggredior. Et nondum integer dies, & nox excurrerant, & tres & decem Precationes conscribo, quamlibet proprio argumento locupletem. Imperator decimo quarto Augusti die Constantinopolim pervenit, neque illo eodem die Urbem introit, sed apud Cosmidii monasterium prope Blachernas tentoria locat; ibi cum pernoctasset, postero die Constantinopolim hoc apparatu ingreditur. Et cum Patriarcha Arsenio absente, Precationes illa omnibus audientibus a Praefule recitanda essent, Cyzici Metropoli Georgius, quem Clidam cognominabant, qua necessaria erant, supplevit. Nam in unam ex Aurea Porta turribus ascendens, secumque Deipara Imaginem ex Monasterio Hodegorum gestans, omnibus audientibus Precationes recitavit. Interim Imperator capitis tegumento regio depositio, fixisque genibus in terram provoluitur, omnesque qui cum eo erant, post eum in genua procumbunt. Sed precationum prima finita, Diaconus indixit, ut assurgerent, omnes stantes, Domine miserere, centies numerantes acclamavunt. Hic finitis, a Praefule rursus alia Precatio enunciat. Itaque ut in prima, ita in secunda, & in aliis factum est. Et sic deinceps usque ad integram Precationum omnium recitationem.

5. Habuit quoque Orationem de recuperata Constantinopoli ad Michaellem Palaeologum, cuius ipse in fine Historiae meminit, & argumentum distrahit; λόγον ὅτι τῇ ἀναρρήσει τῆς Κωνσταντινου συνεγενήθη. καὶ ὅτι σκοπὸς τῆς λόγου κατὰ τὰς δεξιὰς εὐχαριστία ἦν πρὸς Θεὸν τῆς πρὸς Ῥωμαίους τούτου ἀγαθοουργίας, καὶ τῆς εὐσπλαχνικοῦ κηδεμονίας, καὶ ἀντιλήψεως. συνεκτραίνετο δὲ τῷ λόγῳ καὶ εὐφημία πρὸς τὸν βασιλεῖα εὐχαριστήριον. ἡ δὲ ὅτι τῷ τέλει τῆς λόγου ἀξιώσις σωμαναγορευθῆναι τῷ βασιλεῖ καὶ πατρὶ τὸν βασιλεῖος πρωτογῆν παῖδα τὸν Κομνηνόν

νην Ανδρόνικον. Ἔτο ἐλάνθανε τοὺς πολλοὺς, καὶ μαλίστα τῶν ἐν τέλει, οἷς καὶ οὐ κατὰ γνώμην ὑπῆρχε τὸ πρῶγμα. *Orationem de recuperata Constantinopoli composueram. Orationis argumentum circa principium, gratia Deo pro beneficentia erga Romanos, & misericorde suo auxilio ac patrocinio red-dita: inerat & Orationi prater Imperatoris praconia, ad eundem gratiarum actio: sub calce adhortatio, ut Andronicus Comnenus primus Imperatoris filius cum Im-peratore & Patre in administratione advocaretur. Hoc multos, & potissimum dignitatibus praditos, quibus non ex sententia res successisset, fugiebat.*

6. Multa etiam circa dogmata, & res Ecclesiasticas eo tempo-re controversas scripsisse habeo ex Pachymere lib. 7. histor. καθεξῆς δὲ πρὶν ἔτο, καὶ τὸ ἔ παλαιῦ μεγάλου λογοθέτου, τῆ Ἀκροπόλεως σύγ-γραμματα ὁμοίως καὶ αἰνῶ ἔχον καὶ ἄλλοις, οὗς γράφειν ἐπέει καὶ μόνον μεμ-νῆσθαι δογματῶν ἐπάγοντες μᾶλλον περὶ παρεδίδουν τοὺς λόμους. *Praterca post hoc & senioris Magni Logotheta Commentarium, illi non dissimile aliis etiam, qui ad scribendum animum appulerant, vel memoriam solam dogmatum vitio per-ventes, & culpa, igni libros tradebant. In Synodo Constantinopolitana m) sub Josepho Galesiota, & Andronico Imperatore.*

XLIV. GEORGII ANTIOCHENI *epistola* Graece extant Vene-tiis ad sanctum Antonium. Epitome Gesneriana. Neque alias puto, quam eas, quae sub Gregorii Rhetoris Antiocheni legebantur in Bi-blioth. Antonii Augustini, Cod. 69. Et vide nominum Georgii & Gregorii confusionem. Ne eadem saepius repetam. In hoc etenim nomine incle-menter, atque graviter ob similitudinem confusio saevit. Et potissi-mum si rerum quoque gestarum similitudo accesserit, & iisdem prope
359 lineamentis ferme vultus utriusque reddatur. Quod sapienter admo-dum examinat Baronius Anno Christi 341. Tom. 3. in Georgio, & Gregorio Alexandrinis Episcopis, & acutissime disparitatem designat. Ne omnia referam, Possevinus in Apparatu, quem Gesneriani Epito-matores Georgium Nicetam, ipse mutato nomine Gregorium vocat: quem antea Georgium Metropolitam Nicomediae dixerat, paulo post Gregorium Nicomediae Metropolitam Indice Constantinopolitano de-ceptus, appellat. Georgium Metochitam Diaconum, quem scribit extare in Vaticana, Gregorium quoque compellat; Et Gregorii Pres-byteri Caesariensis Cappadociae de CCCXVIII. Patribus in Nicæna Synodo congregatis Oratio in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 44. sub Georgii Presbyteri Caesariensis nomine refertur, Et diligentissimus
Meur-

Meursius Georgium Lecapenum, alias sub eo nomine in *Lexico Græcobarbaro* laudatum, in eodem ex eodem libro in *πένυς* verba transcribens, exscriptorum incuria Gregorium facit. Nil mirum; per similitudinem sæpe in fraudem incurrimus. Adde, non semper in his a vero aberratum fuisse. Potuit enim qui modo Georgius fuit, non multo post, mutato vitæ instituto nomine in Gregorium, & vice versa Gregorius in Georgium abire. Cum enim nomen, quod assumitur, ex eadem litera, ut plurimum initium habere, quasi ex more siveverit, facili tramite Georgius in Gregorium, & Gregorius in Georgium degenerat. Hinc scriptores novi nominis impositione, vetus obliterare cum omnino, vel propter jam edita opera, & primi nominis titulo præsignita, vel propter memoriam hominum, vetus nomen recolentem, non possent, utroque gaudent, & modo hoc, modo illo ab aliis laudantur. Factum cum ipsi ignoremus, vitio scriptoribus vertimus, quod summæ laudi fuerit. Per eos enim utrumque Auctoris nomen, quod aliunde haberi non potest, callemus. Sed de his plura in nostro opere * de Apocryphis.

XLV. GEORGII NICETÆ ** *epistola*, de creatione hominis in 4°. ms. Biblioth. Imperat. Vienn. Epitome Gesneriana.

XLVI. GEORGIUS CHRYSOCOCCA peritia lingvarum, & Mathematicis artibus clarus, circa Palæologorum extrema tempora n) innotuit. *Commentationem Persicam* in linguam Græcam vertisse, eamque Vaticana Bibliotheca servari tradit Gesnerus. Legi in Indice Græco manuscriptorum, Γεωργίου τῷ Χρυσοκόκκῃ ἐξηγήσεις εἰς τὴν σὺντάξιν τῶν Περσῶν ἐν κεφαλαίοις μζ'. σὺν τοῖς Αστρονομικοῖς Διαγράμμασι, καὶ Γεωγραφικοῖς πίναξιν. O) *Georgii Chrysococca expositio in constructionem Persarum*

N n n n 3

rum

* Hoc sæpius promissum ab Allatio, nunquam vidit lucem.

** Nomen fictum ex Gregorio Nysseno per oscitantiam exscriptoris catalogi quem inspexit Frisius auctor Epitomes Bibl. Gesnerianæ. Vide Lambecium T. I. p. 43.

n) circa A. C. 1346. Vide Josephi Scaligeri Epist. LXXX. cui male pro Georgio, Joannes Medicus appellatur Epist. LXXVI.

o) In Codice Bibl. Cæsareæ apud Lambecium VII. p. 240. ὁ σοφωτάτῃ ἱατρῷ κυρῷ Γεωργίῳ ὁ χρυσοκόκκῃ ἐξηγήσεις εἰς τὴν σύνταξιν τῶν Περσῶν, ἐκπηθεῖσα πρὸς τὸν αὐτῷ ἀδελφὸν κυρὸν Ἰωάννην τὸν χαρσαίνην. (Ad Joannem Charsioem citatur ab Allatio de mensura temporum p. 14.) Ex Codice MS. Regis Galliarum, loca adducit Jac. Capellus in *Θεματισμοῖς* Epocharum illustrium p. 449. 452. 453. sqq. T. VIII. fasciculor. Tho. Crenii, Vide & Salmasium in funere lingvæ Hellenist. p. 106.

rum per capita XLVII. p) cum Astronomicis designationibus, & Geographicis tabulis. P. ἐπειδὴ περ τὴν σύστασιν τῶν προκειμένων προχείρων. Erat in Bibliotheca Antonii Augustini, ut ipse observavi Cod. 223. Et nunc quoque in Biblioth. Ambrosiana est. Quamvis, ut mihi relatum est, in uno ex Codicibus, binos namque Codices Bibliotheca illa habet, Præfatiuncula quædam ante Capitulorum Elenchum præscribitur. P. πάλαι μὲν q) ὡς καὶ αὐτὸς οἶδα, Argumentum est, πῶς καὶ διὰ τί νῦν εἰς ἡμᾶς ἦλθε τὸ μάθημα. Quomodo & per quem ad nos mathematica pervenerunt. r) Nec aliud opus fuisse existimo, quam quod in Bibliotheca Regis Gallorum legitur, & in Bibliotheca Regis Catholici, Γεωργίου ἡ Χρυσοκόκη ἡ ἱατροῦ Αστρονομικά. Georgii Chrysococca Medici Astronomica. v. θ'. 7. & iv. θ'. 16. & ii. κ'. 19. In Bibliotheca Regis Gallorum Cod. 1219. Γεωργίου ἱατροῦ ἡ Χρυσοκόκη περὶ τῆς εὐρήσεως τῆς ἡμέρας τῆς ἀπλῶς συζυγίας ἡλίου, καὶ σελήνης. De inveniendis Syzygiis Lune solaribus per singulos anni menses. P. πρῶτον μεθόδους ἐκθεῖναι δεῖν, ὡς οἶόν τε, δι' ὧν τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῆς συζυγίας εὐρίσκειν ἀπλῶς. Ex his habetur, eum professione Medicum fuisse.

In Biblioth. Madritensi conservatur ejusdem, πῶς δὴ κατασκευάζειν ὠροσκόπον, ἥτοι ἀσρόλαβόν. Quomodo construendum sit Horoscopium, aut Astrolabium. ii. κ. 19. Homeri Odysseam cum scholiis, aliisque 360 correctissime exscripsit, quæ ex Palatina in Bibliothecam Vaticanam adve-

p) In eodem Codice Cæsareo capita sunt XLVIII. adjunctæ etiam tabulæ Astronomicæ designantes longitudinem & latitudinem asterismorum-XXV. & Geographicæ, longitudinis & latitudinis præcipuarum urbium, Europæ Asiæ & Africa. κανόνιον ἡ μήκας καὶ πλάτους τῶν ὀπισήμων πόλεων, prodiit ad calcem Astronomiæ Philolaicæ IIm. Bullialdi, Paris. 1645. fol. & in Volumine tertio Geographorum Græcorum desideratissimi Viri Jo. Hudsoni. Oxon. 1712. 8. Syntaxim Perficam Astronomicam Chrysococce vulgare instituterat Jo. Gravius, nisi morte præventus fuisset.

q) lege πάλαι μὲν.

r) Imo, quomodo & per quem Syntaxis illa Astronomica Persarum à quodam Chionade ex Persia Trapezuntem perlata & ab eodem in linguam Græcam conversa fuerit. Incipit: ὅτι χιονάδης ἦν ἐν Κωνσταντινῇ πόλει τραφείς. Hic est Georgius Choniata de quo supra p. 681. Exstat præterea in eodem thesauro librario Cæsareo, Georgii Chrysococce ἐκδοσις εἰς τὸ ἰσλαμικὸν ἐξαπτέρυγον Edisio & Expositio synagmaticæ Canonum Astronomicorum Judaicorum, quod ἐξαπτέρυγον sive sexalare inscribitur, quoniam illi Canones πτερεῖς sive ala eidem appellantur. Vide Lambecium VII. p. 243. 244.

adveſta eſt; quod in calce libri ipſe adnotaverat. ΓεώργιⓈ Χρυσοκόκκης ἱ-
γραψε τὴν Ομήρου Οδύσσειαν μετ' ἁλλῶν καὶ ἄλλων ἐν ἑτὶ ἑαμῶν. Ἰν-
δικτι. δλ.

Πονῶν, μογῶν ἄμετρα ταύτῃ τὴν βίβλον

Τέλει δέδωκα ἔθ' θεοῦ νενευκότεⓈ.

Γενῶσι δόξαν τοῖς Φιλοῦσιν οἱ πόνοι.

Τοῖς δ' αὖ ἀέργοις μῶμον ἢ βαθυμία.

Θεοῦ διδόντⓈ ἔδεν ἰσχύει φθόνⓈ, καὶ μὴ διδόντⓈ ἔδεν ἰσχύει κόπⓈ.

Georgius Chrysococca scripsit Homeri Odysseam cum scholiis, & aliis anno 6844. 5)

Indict. 4.

*Laborans, insudansque prater mensuram hunc librum ad finem perduxi Deo
annuente.*

*Laborantibus gloriam generant sudores, non laborantibus opprobrium seg-
nitates.*

*Deo dante nihil potest invidia, & non dante nihil potest labor. Hinc cum an-
no 1336. vixisse comperimus.*

Nescio, an historiam scripserit, sane historiarum specimen præ se fert frag-
mentum ipsius, quod ex ms. Codice excerptum adhuc ineditum tibi
Lector communico, de cade Amurati primi Turcarum Imperatoris. τ) ἔτα
γίνεται τι κακὸν καὶ ὑπὲρ λόγων τεχνούργημα. αἴτῃ τις τῶν ἐνδόξων
ΣέρβⓈ νέⓈ, αἰδοῦνⓈ, καὶ τολμηρὸς, ὡς εἰδὲς ἄλλⓈ τῶν τότε, κα-
θως ἀπεδέχθη δόσσωπασις ἐκ τῆς φάλαγγⓈ τῶν Χρυσιανῶν εἰς μέσον
τῆς ὤφρατῆς τῶν Τούρκων, ὡς αὐτόμολⓈ πέπει. καὶ ὅσα ἀρπάσαν-
τες οἱ Τούρκοι ἔγον. αὐτὸς δὲ τὸν ἡγεμόνα ὀνομασί καλῶν, καὶ βούλομαι
τοῦτον ἰδεῖν, καὶ λόγους ἵνας ὑποψιδυρίσαι, ὡς ἐγκρατὴς γινέσθαι τοῦτο-
νι ἔ πολέμου, ἐνεκα γὰρ τοῦτου αὐτόμολⓈ ἐληλύθειν εἰπῶν, τὸν ἡγεμό-
να δεικνύουσιν. ὁ Μουράτ δὲ ἀπὸ τῆς χειρὸς δειγματίσας τοῦτον, ὡς πρὸς
αὐτὸν ἐλθεῖν. ὁ νέⓈ ὀρμήσας, καὶ πλησίον ἐλθὼν ξιφιδίῳ κατὰ καρδίας
καμῆαν δίδωσι τὴν πληγὴν, καὶ αὐτὸς ὤφρ τῶν πελεκηφόρων, καὶ ὑπασ-
πιστῶν ἔ Μουράτ μελῆδὸν κατατρίβεται. τότε οἱ Τούρκοι παρ' ἐλπίδα κακ-
ιὸν θεασάμενοι, καὶ εἶν κακὸν αὐτῶρον ἐπ' ὅσιν ἐπισπασθὲν μὴ ἐνεγκά-
μενοι βουλὴν εὐσύνοπτον βουλευόντα μάλα καὶ ροφισικὴν ἐν μέσῳ τῆς
ὤφρατῆς σκητὴν πεπηγότες ἔσω τὸν ἡμιθαῖ Μουράτ τεθείκασιν, αὐτοὶ
δὲ ὡς οὐδὲνα τοῦ πολλοὺς κινδύνους ἀπώσαντες, ἔσω τῶν ὤφρατῆς,
ὡς κῦντες λυτῶντες ἐχωρησαν. Deinceps novum quid evenit, & supra quam
dici

8) A. C. 1336.

τ) Contigit hæc A. 1339. Itaque videtur istud fragmentum esse junioris Chrysococce.

dici potest, conatus. Serbus enim quidam vir nobilis, ac juvenis fortitudine, & audacia illius aetatis reliquos facile superans, ut eventum postea comprobatum est, sese & Christianorum exercitu abripiens in mediam Turcarum aciem, quasi transfuga, irrepsit. Eum statim tenere Turca, qui eorum Imperatorem nomine compellans, & hunc videre gestio, quo cum sermonem conferam, quam ratione hostes debellet, proptereaque huc accessi, distitit. Imperatorem sibi ostensum agnoscit. Amuratus protensa manu ad se accedere jubet. Invenis accedit; cum appropinquasset, pugione lethali vulnere cor illius transfadigit: ipseque a custodibus, bipennisque Amurati in partes disceptus occiditur. Tunc Turca prae expectationem novitate rei perculsi, nec malum, quod evenerat sustinentes, consilium valde perspicax & ingeniosum inierunt: in castrorum namque medio, tentorio extructo, in eo semivivum Amuratum collocant. Ipsi deinde tam varia discrimina pro nihilo habentes, tanquam rabidi canes in ipsos irruerunt. Nisi etiam ex aliqua ipsius epistola desumptum est. An is est, qui locietate & amicitia Theodoro Gazæ u) conjunctissimus fuit, unaque cum eo pleraque antiquorum monumenta de nova manu sua descripta ab interitu vindicavit, ut ex Codice 1347. Vaticano Græce scripto conjicio, ita Theodoro referente:

Καὶ χρέματ' ἄλογ' ἀνακτι τῷ Λυδίας νέμει
 φίλελφ' ὁ σοφὸς ἔδεν οἰόμεν' μέγα
 Πρὸς κτήσιν αὐτὴν παντοδαπῶν γε πυκνῶν
 Πολλ' ἄλλα πάνυ γε, καὶ ἴοδε ἔχων τυγχάνει
 Χρηρὶ γεαφὲν τῇ Χρυσόκοκῃ τε καὶ ἐμῇ.

Ipsē hæreo.

361 XLV. Quisnam, aut quo floruerit tempore GEORGIUS CODINUS, summi etiam in omni literatura viri ignorarunt: sequioris sæculi fuisse, & jam nutante Græcia scripsisse, ex iis, quos nominat Imperatores, evincitur. Facilius dixerim, verba sunt Meursii, quo tempore hic Auctor non vixerit, quam qua vixerit, In libro enim de officiis Aula Constantinopolitana meminit Joannis Cantacuzeni, & Theodori Metochita, qui sub primis Palæologis aetatem egerunt. Gretserus lib. 3. Comment. in Codinum cap. 12. eum Cantacuzeno posteriorem fuisse tradit, cum Cantacuzeni aliquoties mentionem faciat, non ut coætanei, sed ut tempore prioris. Notat Pontanus notis ad cap. 41. lib. 1. Histor. Cantacuzeni, Codinum vixisse sub Manuele Andronici junioris nepote, qui antepenultimus Imperator ex Constantinopolitanis fuit. Quidquid tamen sit concludit Gretserus, clarum est Codinum, non diu ante Constanti-

u) hic obiit A. 1478.

Constantinopolitanum excidium x) floruisse. Sic item Curopolata, quod nomini additur, officiine, & dignitatis titulus, an cognomen sit, dubitatum quoque & jure merito est. Ego dixerim dignitatis illud fuisse, cum diversum ab eo Georgius iste cognomen, Codini scilicet, sibi ascribat.

1. Scripsit libellum *de officio Palatii, & Ecclesia Constantinopolitana*, stylo incompto, ac barbaro, & qui ea ætate in populi, plebisque usu erat: Præter-enim rerum ac nominum difficilem intelligentiam, sæpe etiam ipso modo loquendi agresti, & duro sententiam obturbat, & obcæcat, quem etiam exscriptorum errata, dictionesque exterræ loco propriarum, doctorum incuria intrusæ reddunt obscuriorem. Pleraque ex Cantacuzeno, aliisque recentioribus Historicis prope verbatim exscripsit, ut inter alios adnotarunt Pontanus, & Gretserus. Librum primus Latinum fecerat, quamvis malum, & scholiis illustrarat, sed quandoque ineptissimis *Iunius*, y) & sub alieno, ac fictitio nomine Nadabi Agmonii in Bibliopoleio Commelino anno 1588. z) publicavit. Integriora postea nactus exemplaria priorem editionem, etsi jejune satis adornatam, nomenque suum professus Frehero inscripsit. a) Sed in Iunii versionem, & Notas præluxit *Facula* b) *Georgio Codino Curopolata accensa, dispellendis tam incensis, quam a Junio superinductis tenebris*, cum Antonii Mureti Commentariis in quinque libros Annalium Taciti, Ingolstadii ex Typographia Adami Sartorii 1604. in 8o. Ista tamen radios suos ultra Catalogum officiorum, & officialium magnæ Ecclesiæ non præfert, aut certe modice. Plura in illius interpretationem animadvertit, & corrigit Gretserus Notis in Tomum secundum de Cruce, & alibi sæpius, qui refert ante Junium *Raphaelem Seilerum* Codinum Latine vertisse, quamvis in vulgus exire numquam permiserit. Postremus omnium rem aggressus idem *Gretserus*, manuscriptorum etiam Codicum ope fretus Augiæ stabulum jam deploratum expurgavit, itaque Codinum tractavit, & versione, & Commentariis, ut libere, & sine aliqua injuriæ nota inter sapientes, eruditosque

O o o o

x) Imo illius excidii ut jam A. 696. (Christi 1453.) facti meminit in extremo libelli de Imperatoribus CPol. p. 82. edit. Lambecii.

y) Franciscus Junius.

z) In 8.

a) A. 1596. 8.

b) Jacobo Gretsero, S. I. auctore.

que viros qui anxie libri sortem dolebant, versari possit. Editus est Parisiis apud Sebastianum Cramoisy 1625. in folio. c) Junii laborem excusare nititur Vossius Præfat. ad Lectorem de Histôr. Latinis. Codinum cum ederet, unico dumtaxat Codice utum fuisse, eoque mutilo, & multis locis corruptissimo; ideoque excusandum, ubi rem non acu tetigit. Nactum deinde variantes Palatinorum Codicum, & Raphaelis Seileriani d) Lectiones, & accuratius aliis rerum Constantinopolitanarum scriptoribus collatis cum iis, quæ apud Codinum legisset, editionem novam molitum non paulo, & integriorem, & emendatiorē. Typographumque bono non tam Junii, aut publico, quam suo, pauculis e secundis Junii curis præmissis, ut novos sibi conciliaret emptores, publicasse. Et exemplar illud, quod secundæ editioni Junius destinarat, non tam confectum, ut ipse existimat Vossius, quam affectum apud se esse; quod si videre editori nupero Codini contigisset, genuinum, ut censet ipse, in Junio haut tantopere fregisset. De 362 quibus illud dixero. Si vim faciet, in jus ducito hominem. Hujusce opusculi veri Codices manuscripti referuntur asservari in Bibliothecis Vaticana, Augustana, Bavarica, Catholica, Sfortiana, & aliis.

2. Ejusdem *περὶ πατρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρεκβολαὶ ἐκ τῆς βίβλου τῆς χρονολογίας*. *Selecta de originibus Constantinopolitanis ex libro Chronographico*, ex Interpretatione Georgii Doufa. Jani filii Græce, & Latine edita sunt apud Hieronymum Commelinum anno 1596. in 8°. & postea cum notis Joannis Meursii 1608. in 8°. secundum hoc opus *de Patriis* cum primo de Officiis confundit satis inepte Junius, ut bene adnotavit Gretserus in Observat. ad Codinum. Et quamvis dicatur Codinus *συντεθειμένος*, composuisse, lata illius significatione accipi debet, cum illis ex variis Auctoribus colligendis, & verbis eorum, nec syllaba quidem immutata referendis, operam tantum locaverit, quod ex prima parte ipsius libri, in qua de Byzantii nomine, & antiquitatibus sermo est, liquet. Est enim Helychii Milesii, quæ scholiis, illisque pereruditis * adornata cum nonnullis aliis Græce & Latine prostat. Versionis Doufianæ errata detexit Gretserus Observat. in Codinum lib. 3. cap.

c) Prodiit ultimo in Typographia Regia auctior & emendatior Codinus, cum memoratis Gretseri Commentariis, & novis Jacobi Goar Notis. Paris. 1648. fol. confer quæ Vol. VI. hujus Bibl. p. 477. seq.

d) Apographum Seilerus habuit Codicis Augustani.

* Io. Meursii,

cap. 18. Ejusque editionem e Bavarico Codice auctiorem fecit, ibidem cap. 19. Nos etiam ex alio manuscripto Codice multo hisce plura in nostro Variorum Antiquorum Tom. I. protulimus, e) adeo ut jam Lector opus absolutum fere habeat. Nec aliud ab hoc opus esse mihi autumo, quod in Bibliotheca Carthusiæ Neapolitanæ in Indice manuscriptorum legitur, *Georgii Codini Chronologia Constantinopolitana*. Legitur etiam mss. Romæ in Bibliotheca Vallicellana, D. 23. & Scoriaci in Regia. Neque alius a Codino est Georgius Constantini, qui patria Constantinopolis, & librum *de sapientia* scripsisse traditur a Gesnero, *Constantinus* enim, ni fallor, locum *Codini* occupavit. Errorē secuti sunt Gesneriani Epitomatores, Robertus Constantinus, & qui sine ullo delectu, arque examine omnia exscribit Paulus Bolduanus. Liber vero ipsius *de sapientia* nullus alius esse videtur, quam ea pars *πατέρων*, quæ in extructione Templi sanctæ Sophiæ enarranda impenditur. Græserus præter Codinum, & Hesychium, Diogenem quoque Cyzicenum τὰ πάτρια Κυζίκου, *res patrias Cyzici*, ex Svida refert. His ex manuscripto Epigrammatario addi potest Claudianus poeta Græcus: notat enim quisquis ille fuerit, ad ejus carmina in margine: ἔτι δὲ Κλαυδιανὸς ἐστὶν ὁ γράψας τὰ πάτρια Ταρσοῦ, Αναζαρβού, Βηρυτοῦ, Νικαίας. Hic Claudianus composuit *Origines Tarfi*, *Anazarbi*, *Beryti*, atque *Nicae*; & ex excerptis meis variis f) Callinici Sophistæ τὰ πάτρια Ρώμης.

3. Scoriaci in Bibliotheca Regis Catholici legitur ejusdem, *περὶ τῶν ἀπὸ πίστεως κόσμου ἐτῶν, καὶ περὶ τῶν βασιλευσάντων μέχρι ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως*. De annis ab orbe condito, & de iis, qui imperio potiti sunt ad captam Constantinopolim. VII. γ'. 3. & 3. ζ'. η'. Item *περὶ Πατριάρχων, καὶ τῆς ἁγίας Σοφίας*. De Patriarchis, & sancta Sophia templo. g) An eadem cum superioribus? vel quæ apud Carthusianos Neapoli est *Chronologia Constantinopolitana*, si tamen ea ab originibus diversa est? non audeo dicere.

O o o o 2

Vertit

- e) Hæc Allatii varia antiqua non viderunt lucem: at Codini liber longe locupletior cum versione & notis Petri Lambecii inter scriptores Hist. Byzantinæ prodiit Paris 1654. fol.
- f) In Allatii excerptis variis Græcorum Sophistarum ac Rhetorum, Græce & Latine encastris Romæ 1641. 8. p. 256-258. exstat Callinici Sophistæ ἐν τῶν εἰς τὰ πάτρια Ρώμης.
- g) Omnia hæcenus memorata in Lambecii editione leguntur, si excipias partem de Patriarchis.

4. Verrit præterea in lingvam Græcam, *Missam sancti Gregorij Pape*, quem Dialogum Græci cognominant. Eam habuerat Moicellus a Joanne a S. Andrea, Canonico Parisiense, cui postea inscripsit, ediditque Parisiis, (h) & nunc postremo vulgata legitur Græce, & Latine Tom. 2. Bibliothec. veterum Patrum. Et ut obiter hic illud quoque admoneam, scias Lector hanc eandem Missam multo auctiorem, & perfectiorem legi in Bibliotheca Barberina Cod. 75. Quæ tamen dicitur ab Emmanuele Chrysolora, esse in lingvam Græcam conversa, *Λειτουργία μεταγλωττισθεῖσα ἀπὸ Λατινικῆς διὰ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Χρυσολωρᾶ. Missa e lingua Latina traducta in Græcam a Domino Emmanuele Chrysolora. P. ὁ μέλων ἱερουργήσων ἱερεὺς ἐνδὺς τῶν ἱερῶν ἐσθῆτα, καὶ εἰς τὰς ἐμπροσθεν ἑξομολογήσεων λεγέτω. ἐξομολογήσας τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός. ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα.*

XLVI. GEORGII LECAPENI *de Construtione Verborum* i) liber Græce editus est Venetiis apud Aldum in 8o. 1526. & Florentiæ apud hæredes Philippi Juntæ 1526. in 8o. k) Habetur passim manuscriptus. Et præcipue Veneta sancti Marci Scam. 17. num. 10. Opusculum tamen hoc *de Construtione*, quod sub Georgii Lecapeni nomine editum est, ut ingenue fatear, Lecapeni non est. Scripsit sane ille *de artificio Grammatico*, sed longe ab hoc opus diversum, neque editum. Legitur manuscriptum in Vaticana Cod. 883. & alibi, *ἡ σοφωτάτη καὶ λογιωτάτη Γεωργίου τοῦ Λεκαπηνοῦ τεχνολογία περὶ γραμματικῆς. Sapientissimi, & eruditissimi Georgii Lecapeni de artificio Grammatico. P. γράφειν ἐνεργητικὸν σημαίνει πέντε. γράφειν, τὸ συγγράφειν λόγον, ἢ ἄλλην γινὰ ἰσορίαν.* Et verosimile est, alia quoque de hoc argu-

h) 1591. 8. Confer Volum. VI. Bibl. Græca p. 484.

i) Περὶ συντάξεως βημάτων. Incipit: ἡ περὶ τῆς συντάξεως ἡ λόγος διδασκαλία. Dicitur esse liber Lazaro cuidam quem Φιλομαθέςατον appellat. Laudat & alios qui in eodem ante ipsum argumento elaborarunt πολλὰ γὰρ περὶ αὐτῆς (τῆς συντάξεως) τοῖς ἀρχαίοις διαπεπότηται, Ἀπολλωνία τε τῇ σοφιάτῳ τῷ ἐπίκλην δυσκόλῳ, καὶ Ἡρωδιανῷ τῷ πολυμαθεστάτῳ, καὶ Ἀπολλωνίῳ τῷ νέῳ καὶ τοῖς Ἀττικισαῖς καὶ Ἀρκαδίῳ τῷ Βυζαντίῳ, ὧν τοῖς πραγματείαις εὐ ἐντετυχηκαὶ θαυμάσιαι αὐτῶν τὸ πολυμαθὲς καὶ ἑλληνισμὸν τὴν ὑγιὰ καὶ κατὰ ἄλλους Χρησὶν καὶ τὴν ἀκρίβη καὶ πολύτροπον καὶ πολυσχήμενα πάσης τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου τοῖς ποικιλίαν.

k) Ad calcem Theodori Gazæ librorum quatuor Grammaticæ & libri de mensibus,

argumento composuisse. Quod tamen superius editum ferebamus Codices Vaticanus, Barberinus, Vallicellanus, alique 1) non ita recenti nota descripti Michaeli Syncello Hierosolymitano vindicant: Sic enim titulum concipiunt: *Μιχαὴλ πρεσβυτέρου, καὶ Συγγέλλου Ἰ. Ἀποστολικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων μέθοδος περὶ τῆς τῷ λόγου συντάξεως, σχηδιαθῆσα ἐν ἐδέσῃ τῆς Μεσοποταμίας αἰτήσῃ Λαζάρου Διακόνου Φιλολόγου, καὶ λογοθέτου. Michaelis Presbyteri, & Syncelli Apostolici Hierosolymitani Throni methodus de constructione orationis ex tempore didacta Edessa Mesopotamia, flagitante Lazaro Diacono Philologo, ac Logotheta. Ita Exscriptorum incuria præverti singula quæque solent.*

2. Ejusdem Lecapeni, & Andronici Zaridæ Epistolæ τεχνολογούµενη, passim manuscriptæ inveniuntur. Epistolas laudat Zarida. οὐ θαῦμα εἴ τις Θεσσαλίαν οἰκῶν φαρμάκεις ἀνακίρησι τὰς Ὀππολαῖς, πᾶντας ἐξῆς τοὺς δι' αὐτῶν ἐλθόντας ἐορτῆς ἀναπιμπλάσῃ, καὶ βακχείας ὕσῃς οἴῃ, ὡς καὶ χρόνου δεῖν αὐτοῖς ὅπως τῆς κατοχῆς ἀπαλλάξῃται, οἱ καὶ ἀνασχόντες, ὥσπερ ἐφ' ἐνὶ ταττόμενοι διδασκάλῳ πρὸς τὴν ἡχώσιν γεγράφειν φασὶ τῷ ῥήτορι, οὐ τὰς Ὀππολαῖς, ἔδὲν χεῖρους τῆς ορφέως μουσῆς τίθενται καὶ ὡρᾷ ἰσοῦτοι ἐκείνων εἰς ψίμῃσιν ἵεναι τὰς σᾶς, ὡς οἱ παῖδες τῆς τῶν τεκόντων ιδιότητος, εἰ τύχειν κατ' ἐκείνους ὄντες πλὴν ἔξιν. Non mirum est, si quis Thessaliam inhabitans venenis epistolas inficit, omnesque eos, qui earum causa congregati sunt, gaudio, hilaritate & bacchico numine, quanto putas? inflat, ut & tempore opus illi sit, ut ab afflatu illo liberentur, qui cum respirant, tamquam sub uno magistro conspirantes ad conumte dicunt oratoris conscribere, cujus epistolas nibilo peiores Orphica Musa existimant, tantumque tuas in earum emulationem erigi, quantum pueri aut proprietatem parentum, dummodo ab illis natura non discrepent. Epistolæ tum Lecapeni, tum Zaridæ, quas ipse vidi sunt numero XXXII. Habentur etiam in Bibliotheca Bavarica Cod. 69, & in Bibliotheca Regis Gallorum.

3. Opusculum ejusdem Grammaticum, *De dictionum significationibus*, legitur manuscriptum in Bibliotheca Augustana. Quod idem cum eo forte est, quod ipse legi hic Romæ, Γεωργίου Λεκαπηνῶς περὶ σημασίας ῥημάτων καὶ ὀνομάτων. Georgii Lecapeni de significatione verborum, & nominum. Ρ. γεγράφειν ἐπεξηγητικὸν σημαίνει. Ad eundem etiam pertinere ἐκλογὴν λέξεων, selecta dictionum, quæ in Italia servari, & forte Romæ

Οοοο 3

suspica-

1) Coislinianus quoque, quem cum Palatino memoravi supra p. 221;

inspiciatur Gesnerus. Nec alius ab hoc Georgio est, cujus sub *Gregorii Logarou* m) nomine, idem Gesnerus meminit.

4. Monachus fuit, & *Historiam* scripsit, nisi nos ludit Catalogus a Grammatico Verderio exhibitus, *Historia Georgii Monachi Lecapeni*. Vixit n) diu in Thessalia, & licet præmiis etiam propositis alio evocaretur, numquam tamen adduci potuit, ut quam ipse dictariis, & maledicentiâ quadam ob improbitatem cœli, insectaretur, relinqueret. Παῖγέλιον ἄλλε Θεσσαλίας, ἣν νῦν οἰκοῦμεν, ἐν ἐλπίσιν ἄγειν ἤξεον τὰ γεάματα. Quam ridiculum est ad Thessaliam, quam nunc incolimus, sperare literas posse pervenire. Et alibi. Θεσσαλίαν δὲ καὶ ὥστερ Ἰνῆας καὶ κατὰρράκτας, ἣ σήλας ἠκούομεν. νῦν δὲ ὀρώμεν, καὶ ἐπαρχοῦμεθα. Thessaliam quatenus veluti catarrhactas quosdam, aut columnas audiebamus, nunc videmus, 364 & habitamus, & calcamus. Ejus postea situm, ac temperiem æris prosequitur. Vivebat tempore Gregorii Palamæ, ad quem etiam inter ejus epistolas, elegans, ac vehemens, & contumeliæ plena legitur, quæ incipit, ἰοὺ καὶ Ζοφὸς ἡμῖν ἐξαίφνης, ὁ μὴ δὲ πρὸ μακροῦ πλουσιῶ ἐναπέφνηας. Palamas sub Andronicis Palæologis floruit.

5. Ex innum. *Libanii Sophiste Epistolis* elegantiores, selectioresque numero CCLXIV. in unum volumen digessit, quarum prima illa est ad Clearchum: ἐμελλον γράφων δέησθαι. ο) namque in fine adnotabatur: αὗται αἱ ἐπιστολαὶ εἰς Λιβανίου αἱ ἐκλογαῖς τῷ Λεκαπηνῷ δμοῦ αἱ πάσαι σὺ δὲ. Hæ sunt epistola Libanii a Domino Georgio Lecapeno selectæ numero 264. Eas puer adhuc undecennis in Græcorum Collegio, nimium tunc temporis Libanii scriptis addictus ex antiquo Codice mihi furtim exscripseram.

6. Scripsit etiam carmine, eoque Iambico, quod impense ab eo sibi poposcerat Andronicus Zarida. ὃ δὲ λοι ἐν ἰάμβοις σῶταγμα πεποιήται μὴ πω δεξάμεν. αὐτίπαλός τις λύπη τῇ ἡδονῇ, ἣν ἔσχον ἡμῶν ἢ πρὸς αὐτῶν ἀγγελία εἰσεῖν καὶ νῦν πολιορκεῖ, καὶ ἀνύσας πέμπε. Quod tibi carmine Iambico poemata scriptum est, cum non acceperim, tristitia quadam letitia

m) Meursius *Laccapenum* vocat qui schedas ejus ineditas Grammaticas laudat in glossario Græco-barbaro, voce *στρέμπα*. In Catalogo MSS. Bibl. Bodlei. Codice Barocciano 103. *Lecapena Grammatica Alphabeticæ*. Ejusdem de *figuris Homericis & Canonis* matis in *Homertum* MSta memorat Labbeus p. 104. Bibl. novæ MSS.

n) Medio sæculo post Christum natum decimo quarto.

o) Hæc duodecima est inter centum Libanii Epistolas quas Græce & Latine vulgavit Venerandus noster Jo. Christoph. Wolfius Lips. 1711. 8.

letitia hostis, quam nobis de iis nuntius attulit, in hunc diem obsidet; quare quam citissime transmittito. Lecapenus ubi misisset carmina, inter alia in epistola scribebat. ἰδοὺ ἤκει σοι μόλις καὶ τὰ σιχίδια, καὶ ταῦθ' ἡμιτελῆ, καὶ οὐ ἔστο γε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἴδη καὶ ἀκέφαλα. καὶ σὺ μὲν ἴσως πού προσπαῖζων, ὁμοῦ δὲ καὶ χαρμόμενον τῶν ὄφρων τοῖς τεμμαχίοις αὐτὰ ἐκάσεις, οἷς πάντες ἰατρῶν ἐπλέγοντες ἀσφαλῶς οἰοῦνται λοιπὸν κατὰ τὰς φαρμακείας χρῆσθαι. ἐγὼ δὲ ὀκνῶ μὴ ἄρα ὑγίης ἔδεν ἀδαφανῆ, ἔστο δὲ ἐκείνο τὸ ἀδόμητον. ὠδινεν ὅρθον. καὶ τοι σεμνὸν μὲν τοι προσποιέται, καὶ πρὸς ἱὺς τ' ἀρχαῖα πῦρ δὲ τῷ ὄδῳ ἐλθόντας πε, καὶ καταδείξαντας ἀντιπρὸς τῷ ζήλῳ βλέπει. ἔστο δὲ ὅσω αὐτό μοι τὸν θέρουον οὐχ ἤκησα εὐκηρε. Et, τὸ μὲν δὴ προοίμιον, ἢ πῶς κορυφὴν, ἢ ὅτι ποτε χαίρει αὐτὸ καλῶν δοπιπικόφθαι τὰν λοιπῶν ἰαμβείων, ἔστο ἦν τὸ αἴτιον. τὰ γὰρ ἐχρήματ' τοι ταῦτα μάλιστα πρὸς ἀξίαν πε καὶ ἀνάλογον ἀπῆται. Ἰουτὶ δὲ πρωτόμοιον ἢ πολλάκις καὶ ὅπ' τῶν γραφῶν ἐρῶμεν, οἷς μὲν τὸ πῶς ἀπεργασίαν εἰληφέναι τὸ σῶμα ὅλον, ὅτι γεγραφότες τύχοιεν, συμμετρουμένων ἐπετα κεφαλὴν ἤρεσεν παλαστήειν. πλὴν ὅσον ἐνταῦθα τὸ ἡμέτερον μηκέτι πλεοντὶ ἀναμείναν ταυτὸν ὑπόμενε. τόδ' ἡμᾶς αὐτὰ μηδέπω, μήτ' ἀρχὴν ἑτέραν ἀντὶ τῆς πρόθεν ἐπαρμόσαι, μήτε τοῖς ὅλοις οἷον μέρεσιν αὐτὰ τὸ πρέπον τέλει ἡπιθῆναι, ἀλλ' ἐτ' εἴαν περινοσῇν ὅμοια τέρατι τινὶ, τῷτο δὲ ὡς πῶς ἐνοῦσαι ἡμῶν νοσήειν ἐν τῇ φύσει, δι' ἣν ἔδεν ὅτι τῶν σπουδαίων, ὡς εἰπῆν, ἐπασκευῆν ἔσταισι. καὶ ἅμα δὲ γὰρ πῶς ἀλθῆναι τιμᾶν, ἀσχολίαι μερείαι δὲ τίτες ἐκ ἀνῆκαν. En ecce tandem ad te versiculi, nec ὃ absolui perveniunt, & quod magis mirere sine capite. Tu vero forte jocans, simulque mihi gratum faciens serpentum frustis illos comparabis, quibus Medici fulti tuto illis contra veneficia uti de cetero presumunt. Ego dubito, an quid boni in illis reperiatur, imo quod proverbio fertur, Mons parvuriit. Affectant nihilominus gravitatem, & ad eos, qui prius temporibus eandem viam calcarunt, aliisque aperuerunt, non segni emulatione, aspirant. Et hoc potissimum est, quod mihi turbas ciet. Et, Præmium vero, vel caput, vel quidquid illud tibi complacens, comellabis a reliquis jambicis se jungi in causa fuit. Qua enim subsequiebantur illam partem pro sui dignitate partem, nulloque modo inferiorem poscebant; idque pictoribus illis non inconcinne comparabis, qui saepe sapius post opus perfectum, corpus integrum quidquid illud sit, quod pinxerint, diligenter commensurantes, caput, quod ipsi non probant, immutant. Nostrium nullatenus opus simile quid cum nondum ad finem pervenisset, subiit. Verumtamen nos illi, neque caput aliud pro primo illo accommodasse, neque partibus omnibus competentem finem imposuisse, sed illud dimisisse,

ut

at libere quasi monstrum vagaretur, id ob nobis natura infirmam segnitiam accidit : propter quam nihil, quod laudabile sit, ut ita dicam, exercere conamur ; simulque, neque enim veritas occultanda est, infinita occupationum impedimenta non permiserunt, &c.

365 XLVII. GEORGIUS PACHYMERES Constantinopoli oriundus, sed Nicææ ortus, atque educatus in Sacerdotum numerum cooptatus Hieromnemonis, p) Proteclici, & Dicaophylacis honore auctus est, claruitque sub Michaelē, & Andronicis Palæologis. q) Ipse de se in principio Historiæ, Γεώργιου Κωνσταντινουπόλεως μὲν τὸ ἀνέκασθαι, ἐν Νικαίᾳ δὲ καὶ ἡγηθεῖς, καὶ τεταφείας, ἐν Κωνσταντίνου δὲ καταστάς αὐτῆς, ὅτε Θεοῦ νεύματι ὑπὸ Ρωμαίων ἐλήβετο, ἔκκοιεν ἐνὸς δέοντος πτωχάδα, καὶ κλήρω δοθῆναι θύῃ, καὶ ἀξιώμασιν ἐν ἐκκλησιαστικαῖς ἀξιοφύλακας, καὶ εἰς Πρωτοδικὸν Φθάσας ἡμῶν. ἔτι δὲ καὶ ἐν ἀνακτόροις εἰς Δικαιοφύλακα ἡγηθεῖς, τὰδε ἐξηέγραψεν. Georgius Constantinopoli oriundus, Nicææ tamen ortus, & enutritus, Constantinopolimque rursus restitutus, cum Dei natus in potestatem rediit Romanorum, decem & novem tunc annos natus, & Clero divino ascriptus, & dignitatibus Ecclesiasticis condecoratus, & ad dignitatem usque Proteclici promotus, imo & in aula Dicaophylacis officio insignitus hac conscripsit. Proteclicus male in epitome Gesneriana in Proteclicum, & in supplemento epitomes Antonii Verderii *Protrepticum* mutatus est ; quod nihili est.

I. Scripsit in universam fere *Aristotelis Philosophiam epitomen*, r) quæ a Philippo Bechio Philosopho, ac Medico in Latinum sermonem conversa edita est Basileæ 1569. apud Frobenium in fol. cum Synesii orationibus. Hoc quippe compendio Pachymeres obscuriora Aristotelis loca non tantum de suo, sed aliorum etiam sententiis atque expositionibus prolatis, nec ineleganter explanat ; ita ab ipsa Porphyrii Isagoge opus exorsus, & per omnes suas partes Philosophiam percurrrens, in ipsius Metaphysicæ compendiosa epitome finem facit. Bechius scribit hoc opus accepisse se ex Basiliensi admodum lacunoso, mendoso, & quasi indistincto ; altero Fuggerano multis in locis corrupto, fuisseque

p) *ὑπομνηματογράφου* dicitur Pachymeres in MS. apud Lambecium VIII. p. 385. Ejus iconem ære descriptam exhibet VII. p. 70. ex Nicephoro Gregora Hieron. Wolfii,

q) Andronicus Palæologus Michaëli Patri in Imperio successit A. C. 1282.

r) Græce superest MS. in variis Bibliothecis, ut in Coisliniana, teste Montfaucono pag. 222. Versus quos Pachymeres ipse Epitomæ huic suæ præfixit, exhibet Allatius infra pag. 372.

que adiutum in locis difficillimis a Joanne Hospiniano, & Gulielmo Xylandro; ut omnino in spem bonam venerit, Auctorem hunc non pessime a se rursus in lucem prodire. In reliquis, ubi Pachymeres, ait Bechius, vel suas, vel aliorum meditationes offert majori etiam difficultate propter obscuritatem sum versatus. Nam verbis interdum utitur non adeo tritis, ac usitatis, interdum sententias inchoat, & vix tandem interjectis bene longis paronemebibus, absolvit. Unum, & integrum opus ob sui molem raro uno volumine clauditur, ideoque in partes scissum sub diversis titulis, tamquam diversi tractatus proponuntur. Ejus partes editas & manuscriptas, ut variaz alio, atque alio dispersæ in Bibliothecis inveniuntur, hic referam. Ex hoc itaque compendio edita sunt, Γεωργίου Παχυμέρου καὶ Διοσκορίτου Περὶ τῶν ἐξ τῆς φιλοσοφίας ὁρισμῶν, καὶ τῶν πέντε Φωνῶν καὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν. Georgii Diaconi, & Diaconophylacis Pachymera de sex Philosophia definitionibus, & de quinque vocibus & de decem Predicamentis. A Iacobo Foscareno translatum Græce & Latine Venetiis per Stephanum, & Fratres de Sabio 1532, cum Pselli, & Nicephori Blemmidæ compendiis in Logicam Aristotelis; & postea Parisiis anno 1548. 8. Græce auctiora apud Vascolanum, & una cum illis Compendium in reliquos Organi Aristotelici libros, De Interpretatione nempe, Priores, & Posteriores Analyticos, Topicos, ac Sophisticos Elencchos; s) quæ antea Latine ex Interpretatione Joannis Baptistæ Rasarii ediderat idem Vascolanus ibidem anno 1547. 8. De hoc opere Michael Vascolanus: *Aristotelis universa opera Georgius Pachymeres Græca facundia Auctor gravissimus, ac Magister ob nimiam ejus prolixitatem, ac differendi subtilitatem ab usu remotam, in epitomem contraxit, ita tamen singulas ejus partes completens, ut quæ ad optimarum rerum cognitionem, atque in its exercitationem pertinerent, nihil eorum omiserit, quæ res divinitus ad nos delapsa videtur hoc maxime tempore, quo omnes de prolixitate studiorum in philosophia conqueruntur.* Et Rasarius scribit Codicis illius copiam sibi, factam fuisse a Joanne Baptista Speciano; in quo licet omnia Aristotelis opera brevi quadam via contracta, & in angustum redacta continerentur, ipse tamen, qui prius omnes Aristotelis libros, qui ad differendi rationem pertinent, perlegerat, illam epitomem perlegit, & illam partem, quæ artem eloquendi, pertractabat, convertit, & edidit. Præ-

Ppp

terea

s) Compendium hoc Organi Aristotelici Græce & Latine recudi curavit Edwardus Burnhardus Oxoniæ 1666. 8.

terea, *De sex Philosophia definitionibus, de divisione Philosophia, de quinque vocibus, de decem predicamentis*, Latine impressa sunt Basileæ per Joannem Oporinum, cum Porphyrii quinque vocibus, & Aristotelis predicamentis, &c. a Joachimo Perionio versis. Epitome Gesneriana. *Et de sex definitionibus & divisione Philosophia* Græce cum Archytæ Categoriis. Lipsiæ in 8o. t) Antonius Verderius in supplemento, nulla tamen cum re dubitavit, an auctor hujus epitomes idem sit cum Georgio Pachymere. *Georgius Diaconus Protecdicus scripsit Græce epitomem Logices Aristotelis, Parisiis in 8o. apud Vascosanum 1546. Nescio an is Auctor sit idem, qui & Georgius Pachymeres, cujus opera Græca in epitome Eiblioth. Gesner. continentur*; idem enim & unus est Georgius, epitomes Logices auctor, & aliorum operum, quæ Pachymerio a Gesnerianis Epitomatoribus tribuuntur.

2. Ejusdem, *De Lineis infecabilibus*, Paraphrasis inter Aristotelis opera sub Aristotelis nomine edita est Basileæ 1531. in fol. & alibi postmodum ex Interpretatione Jacobi Schenchi. u) Georgio restituta Græce, & Latine in editione Causauboniana anno 1597. in 8o. & 1646. in fol. Coloniz Allobrogum, ubi additur ex nonnullorum opinione Paraphrasim illam Georgio tribui: cujuscumque tamen illa est, digna est & Georgio, & quæ inter Aristotelis opera censeatur, indigna tamen, quæ Aristoteli tribuatur. Vidit id Henricus Stephanus epistola ad Petrum Victorium, quam Aristotelis, & Theophrasti scriptis quibusdam præfixit, x) plus tamen nimio scriptioni detrahens. *Mirum est vero existisse ullos homines tam παχῆς, ut cum Παχυμερίου παραφρασιν in librum Aristotelis περὶ ἀτόμων γεγεμμένων haberent, ipsum se Aristotelis librum habere sibi persuaderent. Quam multa enim vel in ipso limine reperiuntur, ex quibus id a Lectore etiam dormitante deprehendi facile poterat? quæ certe apud homines adeo παχῆς, uti dixi λεπτομερῶς explicare me pudeat.*

3. Para-

t) Sine anni nota, edente Joachimo Camerario, qui adjunxit Nicephori Blemmidæ scriptum breve de quinque vocibus, quod incipit: ἡ Φωνὴ ἡ ἀναφθρεῖς εἰν ἡ ἀναφθρεῖς. Et Anonymi διαλεξῆσιν περὶ τῆς καλεχμένης λογικῆς τί τε καὶ ποῖον ἔσιν. Incipit: τῆς φιλοσοφίας τῷ τῆς γνώσεως γένει. nec non Anonymi μέθοδον εἰς τὰς τρεῖς μετέχουσας τῆς φιλοσοφίας, qua sex definitiones Philosophiæ à Pythagora, Platone & Aristotele traditæ, Philosophiæ item divisio in Theoreticam Practicamque & quatuor methodi dialecticæ per divisionem, definitionem, resolutionem & demonstrationem explicantur.

u) Schegkii. Confer si placet quæ de hac Pachymæris paraphrasi, & de libro Aristotelis ipso, quem H. Stephanus primus restituit, dixi lib. 3. c. 6. §. 28.

x) A. 1557. 8.

3. *Paraphrasis porro in universam Aristotelis Philosophiam* y) Græce manuscripta visebatur in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 206. *Georgii Pachymera libri XI. de Philosophia. Primus respondet Organo Aristotelis. Secundus libris Physicorum. Tertius libris de Cælo. Quartus libris de Ortu, & Interitu. Quintus Meteoris. Sextus libro de partibus animalium. Septimus libris de motu, & incessu animalium. Octavus libro de sensu, & sensili. Nonus libris de Generatione animalium. Decimus libris Metaphysicorum. Undecimus Ethicis ad Nicomachum. In Bibliotheca Regis Gallorum, Georgii Pachymera Synopsis Philosophiæ Aristotelis. Philosophica lib. 12. De somno, & vigilia, de alimento, de insomniis, de divinatione per insomnia, de motu animalium, de juventute, & senectute, de respiratione. In Bibliotheca Bavarica Cod. 170. & Cod. 171. Georgii Pachymera Epitome in Metaphysicam Aristotelis. Liber Philosophicus D. Georgii Pachymera, qui est Epitome in Metaphysic. Aristotelis cap. 13. In Catalogo exhibito a Grammatico apud Verderium, in supplemento; qui & apud Joannem Suzium, eodem referente reperiebatur. Epitomatores Gesneriani. Georgii Proteſicii* in universum Aristotelis Organum Commentariis cum schematicis, & figuris in 4° ms. Biblioth. Imper. Viennæ: & Georgius Pachymerius, qui Hieronymem cognominatur, scripsit Philosophiæ compendium, quod exstat in Biblioth. Medicum. Ejusdem epitome totius Physicæ tractationis, fortassis idem liber superiori, Romæ extat in Vaticana Bibliotheca, & expositio in Logica, Historia. Commentaria in libros de Auscultatione naturali ibidem servantur, & apud Diegum Hurtadum Venetiis; qui etiam habet Paraphrasim hujus authoris in Mechanica Aristotelis. Ejusdem Commentarii, aut Paraphrasis in libros Ethicorum extat Græce apud Hurtadum Mendozam. Fertur autem in omnia fere Aristotelis opera Paraphrasim scripsisse. Pachymerii in Organum Aristotelis copiosa expositiones Græce manuscriptæ in Bibliotheca Sambuci. Ejusdem libri 12. Græce manuscripti, Paraphrasis totius Philosophiæ Aristotelicæ in Bibliotheca Augustana. In Catalogo Bibliotheca Ibergius** nominatur. Ejusdem 367 Historia, & Logica problemata Græce in Bibliotheca Regis Gallorum servantur. Item de anima, de sensu, memoria, somno, vigilia, insomniis &c. ibidem. Et in alio Indice manuscripto Græco, Γεωργίου Παχυμερίου συνῶψις τῆς πάσης Ἀριστοτέλους φυσικῆς φιλοσοφίας. Georgii Pachymerii Synopsis universæ Aristotelis Naturalis Philosophiæ. Et Mediolani in Ambrosiana, & in*

Pppp 2

Indi-

y) Hæc Paraphrasis ab Epitoma Philosophiæ Aristotelis, de qua supra p. 704. seq., neutquam diversa.

* Proteſicii.

** Pro Georgio.

Indice Bibliothecæ Regis Catholici, quæ Scoriaci est, notantur, Γεωργίου ὁ Παχυμέρου εἰς τὴν λογικὴν, καὶ ἑπιτομὴ αὐτῆς. ἐξήγησις εἰς τὴν φυσικὴν Ἀριστοτέλους ἀκρόασις. ὡς δὲ Ἰννεσ, ὁ βασιλέως ἰωάννου ὁ Καντακουζηνῶν v. ζ. 7. ὁ ὁφθαλμὸς εἰς τὴν ἠθικὴν Ἀριστοτέλους Νικομάχειον. II. λ. 2. Georgij Pachymera in Logicam, & Epitome ipsius. Enarratio in Physicam Aristotelis Auscultationum, sed ut alii volunt, Imperatoris Joannis Cantacuzeni. Paraphrasis in Ethica Aristotelis ad Nicomachum, Ex his plerosque in Bibliotheca Regis Galliar, Joannes Schenchius* in Bibliotheca Medica, & Israel Spachius in Nomenclatore Philosophico asservari retulerunt. Ex Index præterea Augustanus, Blemmida, & Georgij Pachymera Epitome Philosophia complectens Logicam, Ethicam, Physicam. Compendium hoc Philosophiæ quid contineat, adnotavit nescio quis. Ἰσέον ὄντων, ὡς περιέχει ἡ παρούσα περὶ μαθημάτων βιβλία δώδεκα, φέροντα μὴ τίτλους μὲν, κεφάλαια δὲ στέ. τὰ τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ἀπάσης, ὡς ἐν τύπῳ περιέχοντα διωρήματα. Advertendum est præsens opus continere libros duodecim, libros titulis quadraginta septem finiri, in capita 435. ** divisos, quæ Aristotelica universa Philosophia speculationes brevissime complectuntur.

4. Ejusdem in omnia Dionysii Arcoapagitæ opera, quæ extant Paraphrasis edita est Græce Parisiis apud Guilieum Morellum 1561. in 8o. cum Dionysii operibus, 2) & rursus apud Claudium Morellum 1615. in folio. Nunc demum Græce, & Latine ex Interpretatione Baltassaris Corderii in officina Plantiniana Baltassaris Moreti 1634. in fol. Opus inscripsit Athanasio Alexandrino Patriarchæ a) cujus ille hortatu laborem aggressus fuerat, cum Constantinopolim advenisset. Nec ullam causam video, cur Inscriptio præfixa Paraphrasi delenda sit, qua dicitur, Auctorem istum manus operi admovisse hortatu Athanasii Patriarchæ Alexandrini tunc viventis, ut vult Possevinus, & ante Possevinum Baronius in prætermisissis ad Tomum secundum, cum scribit: *Quamobrem rejiciendus est commentitius ille titulus, qui affixus est ejusdem Paraphrasi in ejusdem Dionysii Epistolas, quo dicitur, Auctorem opus illud aggressum esse hortatu S. Athanasii Patriarchæ Alexandrini, cum agentis Constantinopoli.* Miratus sum equidem virum eruditum Godefridum Tilmannum, qui

* Schegkius.

** 235;

2) Separato volumine prodiit Pachymeriana Dionysii Paraphrasis A. 1561. Deinde A. 1562. 8. S. Maximi scholia atque Encomium Mich. Syncelli in Dionysium, & Dionysii Martyrium: Denique Dionysius ipse eodem anno typis nitidis & luculentis.

a) Hic fuit ab A. 1291. ad 1262. Vide Eusebium Renandotum in Historia Patriarcharum Alexandrinorum, Paris. 1713. 4., Pag. 600.

eandem Paraphrasim Latinis edidit, & longam disputationem pro iisdem scriptis elaboravit, hac adeo manifesta non cognovisse, nec etiam correxisse. Quoniam pacto rogo potuit ea scripsisse Georgius tempore S. Athanasii, si in illis Commentariis meminit Auctor hæresum Nestorii, & Eutychetæ, qua post multos annos ab Athanasii obitu emersere? Nec est quod de secundo Athanasio itidem Episcopo Alexandrino ea potuissent intelligi, qui sedere cepit anno Domini 489. longe ante etiam quam viveret Pachymerius, fuitque ille non sanctus, sed hæreticus, & Acephalorum patronus. Et qui Baronium exscripsit Vincentius Riccardus Comment. ad orat. 6. Procli Archiepiscopi Constantinopolitani. Et ibi Georgius Pachymerius, qui quidem minime floruit S. Athanasii Magni Alexandrini Episcopi tempore, ut perperam in ejus Commentariis prænotatur. Nam in Comment. ad Epist. 3. & 4. ad Cajum contra Nestorium, & Nestorianos invehitur, & in epist. 6. contra Nestorium, Apollinarium, Eutychetem, & Dioscorum, qui sane multo post S. Athanasium fuere. Eutyches, & Dioscorus in IV. universali Concilio Chalcedonenſi damnati fuere, at S. Athanasius tempore I. Concilii Nicani floruit. His enim iisdem temporibus, quibus Pachymerius floruit, Athanasius Patriarcha Alexandrinus vivebat, qui eum ad divini operis interpretationem extimularat. An quia semel Patriarcha in eo Throno federat Athanasius nomine, non potuit alius, subsecutis temporibus eodem nomine Ecclesiæ illi præesse? At sciens præter hunc Pachymeræ *ὁ ὁμοῦς*, alios etiam a Magno illo Athanasio diversos, b) ut ex Catalogo illorum Patriarcharum colligitur, quod nec Baronius negat, rexisse. Et eo ipso tempore rexisse constat aperte ex ejusdem Pachymeræ historia, pluribus locis. Nec obstat *Sancti* nomen præfixum. In ea etenim Ecclesia etiam scelestissimis, sanctitatis nomen tributum adnotabam in Eustathio Antiocheno de Eusebio Cæsariensi, c) & alibi; quod postea & apud Occidentales observavi. Haberi hanc Paraphrasim manuſcriptam in Bibliotheca Vaticana tradit Gesnerus: & Medicæa Possevinus in Indice: & Gallica, Indices manuſcripti. Vincentius Marinerius Valentinus epist. ad Franciscum Dazam anno 1636, edita, scribit, se Commentarios Pachymeræ in Dionysium Areopagitam in linguam Latinam vertisse.

Pppp 3

s. Scri-

b) Athanasius Petri Moggi ſueceſſor eſuſque deſenſor hæreſeos ægnoſcmento Celeſtes ſive hernioſus ab A. 490. ad 497. Vide Renaudotum p. 125. & Laur. Zaecagnii præfat. ad collectanea monumentorum veterum p. LXIV.

c) Eustathio Antiocheno in Hexæm. ſtatim ſub initium Eusebii τῶν ἀγίων τῆς. Sed ex hoc ipſo rectius colligas id ſcriptum non eſſe Eustathii veteris illius Antiocheni, cui Eusebius non erat ſanctus ſed hæreticus,

5. Scripsit præter jam dicta Historiam sui temporis, quam or-
ditur a temporibus Michaelis Palæologi, d) sub quo vixit. Illa, sed
mutila asservatur in Bibliotheca Augustana Cod. 19. Plutei 5. ex cu-
jus Codice carie confecto, ac mutilo excerpta quædam exhibuit Wol-
phius post Nicephorum Gregoram. Partem illorum, quæ in Augustano
Codice manuscripto deesse Wolphius admonuerat in Synopsi libri quin-
ti, cum Nicephori Patriarchæ Constantinopoli Breviario Historico ab
obitu Mauritii usque ad Constantinum Copronymum, Græce nuper
edidit Dionysius Petavius, Parisiis 1616. in 8o. Integra tamen ea ex
Lolliana Bibliotheca in Vaticanam transvecta est, quæ emendatior, &
charactere uti antiquiori, ita & elegantiori in Barberina conservatur,
suntque *ἱστορίας συγγραφικῆς λόγοι ιγ'*. Cod. 163. & 164. Inter Vati-
canum, & Barberinum Codices, ne id quoque nescius sis Lector,
maximum non tantum in verbis, ac modo dicendi, sed rerum nar-
ratarum etiam quandoque ordine inesse discrimen, ipse non singula
percurrans, neque enim licuit, adnotabam: adeo ut mihi facile per-
suaserim, Pachymerium, quemadmodum supra diximus de Acropo-
lita, & infra quoque de Phrantza dicemus, duas suæ Historiæ editio-
nes temporis, ac genio inservientem conscripsisse; ideoque ex utrisque
multa errata corrigi, obscura illustrari, mutila suppleri, ac demum
historiæ corpus unum perfectum, ac integrum absolui posse existimo.
Stylus est accuratus, ad antiquum succum, ac sanguinem efformatus,
& præter historiæ captum tumidiôr, & perplexa nominum connexion-
e ambiguus, & obscurus; pro illo tamen ævo, quo debacchari sapere
erat, mollis, ac prudens. Auctor dum veritatis sectator videri cupit,
in Ecclesiasticos, & præcipue Latini nominis fautores, Græcis suis ni-
mis propensior, linguam acuit. Imperatorum etiam, ac Principum
res gestas assiduus in peiorem partem rapit. Fidem tamen ita suæ Hi-
storiæ astruit: *τὰ δὲ σωτέγραψεν οὐ λόγους λαβὼν ἀνωθεν ἀμαρτύρους, οὐδ'*
αἰκοῇ πιστεύων μόνον, ἣν τις λέγει ἰωρακῶς, ἣν καὶ ἀκῶσας αὐτὸς, πιστὸς δὲ
ἀξιότιμος

- d) Libris XIII. distincta incipit à tempore nati Michaëli Palæologo A. 1258. Andronici
Palæologi (senioris) & desinit in A. 1308. qui fuit annus ætatis ejusdem Andronici
XLIX. Imperii XXVI. Confer quæ de hoc historico Pachymeris opere dixi Volum.
VI. p. 459. seq. Celeberrimus Montfauconus in Bibl. Coisliniana p. 209. memorat
Codicem MS. cui addita versio Latina libri primi, diversa ab edita Possiniana & scholia.
Idem in Palzographia Græca p. 79. meminit MSti Regii Codicis Parisi, exarati A. 1448.
quem cum editione Romana Græcolat, Petri Possini Rom. 1666. 1669, fol. 2. Vol. con-
ferre svadet eruditiss. Boivinus p. 760. ad Niceph. Gregoram.

ἀξιοῖν τοὺς λόγους εἰ μόνον λέγει λογίζεσθαι, ὡς αὐτόπης τὰ πλεῖστα, οὐ-
 τω ἔνθεον γεγονώς, εἰ καὶ μαθὼν ἀκρίτως, παρ' ἂν τὸ πρῶτον ὠρέ-
 θη περαθέντα, πλὴν δὲ ἐκ ἀμάρτυρα, ἀλλὰ καὶ πολλοῖς ἄλλοις σιμω-
 γοροῦμα, ὡς ἂν μὴ ὁ ἑὺμπας χρόνος, φύσιν ἔχων τὰ πολλὰ κρύπτειν
 σιμωγῆς κυκλικαῖς περιόδοις, καὶ τὰδ' ἀφανίσῃ κατὰ μικρὸν ἐξίτηλα τῇ
 ὠρεδωρῇ γυμνῶμα. Ἀλλὰ τὸ φανέντα κρύπτεσθαι πάντα ἀνάγκη εἶναι,
 ὥσπου τις τῶν ῥοφῶν ἔφη, καὶ ἀληθῶς ἐγνωμάτευσεν. *Hæc composuit
 non ruitores olim sparsos, absque testimonio congerens, nec tantum audiri fidei,
 si quis se vidisse, aut audisse dicat. Eos porro sermones fide dignos esse sentit,
 quorum ipse, ut plurimum, si ita fieri contigit, oculatus spectator fuit, aut ab
 illis accurate didicit, qui ea, cum primum gesta sunt, conspexere & neque ea temere
 proferam, sed multorum aliorum etiam testimonio comprobata; ne tempus futurum
 natura sua pleraque occultans, frequenti suo circuitu, hæc quoque paulatim trans-
 cursu continuo evanescentia deleat. Quodcumque enim semel apparuit, contegi
 atque abdi necesse est, quemadmodum nescio quis e sapientibus dixit, vereque
 enuntiavit. Hæc eadem historia Pachymeræ licet fine mutila habetur
 in Bibliotheca Veneta S. Marci, Scamno 21. num. 12. & Scoriaci in Bi-
 blioth. Regis Catholici. Possëvinus in Indice Bibliothecæ Patmi Insu- 369
 læ: Historia conscripta a Gregorio quodam genere Constantinopolitano, & Ni-
 cæa enuerito: conscripta sunt autem æta Palæologorum Regum usque ad Joannem
 Palæologum. Mendum est in nomine Auctoris, est enim Georgius Pa-
 chymeres. In Bibliotheca etiam Regis Gallorum, Georgii Pachymeræ
 historia Constantinopolitana lib. XIII. Est & apud me integra, & optimæ notæ.*

6. Ejusdem *Epistolas Græcas* alicubi in Italiæ Bibliothecis extare,
 tradit Gesnerus, quas licet anxius perquisierim ad hunc diem, nullas
 inveni. Eas tamen elegantissimas futuras, & dicendi antiquo nectare,
 præterquam quod eo ævo scriptores siveverant, plenas suspicor; cum
 minus aliis in eloquendo Pachymerius, quod ex Historia & aliis ejus-
 dem tractionibus colligi potest, ineptiat.

7. Plura etiam in Rhetoricis ingenii experimenta non omni-
 bus obvia edidit, digna tamen, quæ diu non lateant, sed bono publi-
 co, & adolescentium potissimum ad eloquentiam viam sibi parantium
 publicentur; eorum Indicem, ut ab humanissimis, & bono literarum
 nat̃is Puteanis accepi ex Cod. 883. Bibliothecæ Regiæ Gallorum hic
 interponam.

7. Γεωργίου Δικαιοφύλακῃ καὶ Πρωτεκδικου Ἑ Παχυμέρους με-
 λέται εἰς τὰ προγυμνάσματα, καὶ εἰς τὰς εἰσαγωγὰς. α) Μῦθῃ, Georgii Dico-
 phyla

phylaxis, ὁ *Protecdici Pachymera in Progymnasmatia*, ὁ *status exercitamentia*.
Fabula. P. Ἀρότου καυρὸς ἦν, καὶ γεωργός.

β) Διήγημα τὸ κατὰ τὸν Ὀδυσσεύα. *Narratio de Ulyssse*. P. σωίσας πατέρι καὶ ἡ δὲ τῷ Ἰλιον.

γ) Διήγημα τὸ κατὰ τὴν κίκασιμύλιν ζώνην, *Narratio de zona terribili*. P. ὁ τῆς οὐρανόθεν ζώνης περὶ θέλων.

δ) Χρεία λογική. *Chria qua tantum sententia constat*. P. Χαυρήμων ἔφη πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐν μόνῳ τῷ Φρονεῖν εἶναι.

ε) Γνώμη Δημοσθένους. δὲ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων ἔδει εἶναι γνέσθαι τῶν δεινῶν. *Sententia Demosthenis*. *Opus est pecuniis, ὅτι sine his, nihil quod opus fieri sit, fieri nequit*. P. οὕτως ἄρα τῷ Δημοσθένει ὁ αἰὼν ἦν ἱκανός.

ς) Διασκευὴ ἔξω περὶ ἔξω ῥόδου διηγήματ^{ος}. *Descriptio*. *Narratio nem de rosa nullo modo verosimilem esse*. P. ἔπειρ ἀληθείας ἔδειν, ἀσφαλές-τερον.

ζ) Κατασκευὴ ἐν ἔξω ἐναντίου ἔξω διηγήματ^{ος} ἔξω κατὰ τὸ ῥόδον. *Afferatio*; *Narrationem illam verisimilem esse*. P. ἔγωγε μὴ φιλεῖν.

η) Κοινὸς τόπος κατὰ λοιδορίου, *Locus Communis contra Maledictum*. P. ἄνδρες δικασταί, λόγων ὀλίγων πεπαυμένον.

θ) Εὐκάρμοις Ἰάκωτ^{ος} τῷ Βελαμωνίου. *Laudatio Iacis Telamonii*. P. εἰ μὴ ἦν τὸν ἅπαντα βίον.

ι) Ψόγ^{ος} ἔξω Πάριδ^{ος} Ἀλεξάνδρου. *Vituperatio Paridis Alexandri*. P. οἶδε τις καὶ κέρδ^{ος} διὰ κακίας.

ια) Σύγκρισις ἐλαίας, καὶ ἀμπέλου. *Comparatio olivae, ὅτι vitis*. P. καὶ τὰ φυτὰ παροικεῖναι ἀλλήλοις.

ιβ) Ἡ ὁποῖα, τίνες λόγους ἔπειθον ἀνακαζόμεν^{ος} ἐς τὴν ἐτέρου καλέσαντας πρότερον. *Eschoraja*. *Quia dixerit Anaxus, cum cogerebat eos in convivium vocare, qui eundem prius convivio exceperant*. P. Φῶ, ὡς λαμπερὸς ἐς ἡμᾶς ἐγώ, καὶ πρὸς τὰ δῶπνα.

ιγ) Εὐφρασις τῷ Αὐγουστῶν^{ος}. *Descriptio Augustonis*. c) P. τὸ τῷ Θεῷ τέμν^{ος} ἡ (σοφίᾳ πολλῇ μὴ, καὶ παντοδαπῇ).

ιδ) Θέσις, εἰ πλευσέον. *Propositum*. *An navigandum*. P. καλὰ μὴ καὶ τὰ ἀντιγῆν δῶρα τῶν πόλεων τοῖς ἐπείκοις. ιγ)

ο) Hæc Augustalis in templo Sophiæ CPolitano descriptio Græce edita à Clariss. Boivino ad Gregoram p. 764. è Codice 3119, Regis Cæsarianissimi. De Augustone vide Boarum notis ad Codicum p. 130.

1ε) Κατηγορία νόμου ἔ' κελεύοντ' , τοὺς ἀπὸ ναυαγίου κατακρόντας που σκυλεύεσθαι ὡς τῶν ἐκεί. *Accusatio legis praecripientis, naufragium passos, et appellentes in aliquem locum, ab iis, qui ibi sunt spoliandos esse.* P. ἐγὼ δὲ ἀλλὰ καὶ νόμον συνιστάντα πολιτείας ἀσπάζομαι.

1ς) Εἰς τὸ ἐναντίον, πρὸ τῆ τοιούτου νόμου, καὶ τῆς τοιαύτης συνθέσεως. *Oppositum de eadem lege, et compositione.* 370

1ζ) Σκηπτοῦ κατενεχθέντ' ὑπέρβεται χίλια πανοπλία ἐπὶ τῇ Περικλέους οἰκίᾳ, καὶ κρίνεται τυραννίδ' ἐπιθέσεως. μελετῶν τὸν Φεύγοντα, ὃς καὶ ὡς στρατηγὸς λέγει, καὶ ὡς ῥήτωρ διακυρίζεται. ἡ δ' αἴσις τοχασμός. *Isti fulminis in Pericli domo mille armatura adinventa sunt, et in iudicium vocatur de tentata tyrannide, Declamat Rem, qui ut exercituum Dux sermonem concipit, et ut orator contentionem init, status est Conjecturalis.* P. ἔδεν ὡς τοῖς ἐν αὐτῷ συκοφαντοῦ βαρύτερον.

1η) φιλόσοφ' ἔπεισε τύραννον καταθέσθαι τὴν τυραννίδα, καὶ αἰτεῖ τὸ γέρας τῶν τυραννοκτόνων. ἀντιλέγεται δὲ ὡς Ἰων. καὶ μελετῶν τὸν φιλόσοφον. *Philosophus suase Tyranno tyrannidem deponere. Et praemium probrat Tyrannicidarum: denegatur illi ab aliquibus. Declamat Philosophus.*

1θ) Ζωγράφ' ναυάγια γράφει, καὶ περὶ τοῖς λιμέσι γήσας, καὶ κατακρόντων ναύτων κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων. *Pisior naufragii a se derelictas tabulas in portibus appincherat, cum navia non appellerent, publicorum criminum reus fit.* P. ἔδει ποτὲ καὶ ζωγράφον δημοσίων ἐγκλημάτων παρελθεῖν ἐνθάδε.

κ) Στρατηγὸς πυρπολήσας τὰς ναῦς, ὡς ἔξω χρείας δοξάσας, καὶ διὰ ταῦτα νικήσας, κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων. μελετῶν τὸν Φεύγοντα. *Dux exercitus concretae navibus cum inutilibus, et hostibus restitutum debellatis, publicorum criminum reus fit. Declamat reus.* P. ἐγὼ μὲν γ' γέρας ὑπελάμβανον ἄνδρες ὅτι τοῖς πεπραγμένοις κομίζεσθαι.

κα) Ἐν τρισὶν ἡμέραις νόμ' ἐκέλευε περὶ πολέμου βουλευέσθαι. Ἠλάτεια κατακροῖντ' Φιλίππου, συμβουλευτὸς Δημοσθένης αὐθημερὸν ἐξίνααι, καὶ μάχεσθαι. σύσασις πραγματική. *Tribus diebus ex praecepto legis de bello faciendo consulendum erat, cum Philippus Elatiam occupasset, Demosthenes hortatur eodem die urbe exire, et pugnam experiri. Status negotialis.* P. περὶ πολλῶν ἂν ὧ ἄνδρες Αθῆνῶν νομίζω προσήκειν ὑμῖν ἔ' πρὸς Φίλιππον ἀγωνίζεσθαι.

κβ) Αἰετὺς τις ἤτησεν εἰς τὸ γέρας πολίτου Φόνου. δέδωκεν ἡ πόλις, εὐρεται προαπεκτονῶς αὐτὸν, καὶ κρίνεται Φόνου. μελετῶν τὸν κα-

τήγορον. *Cum in bello quispiam optime se gessisset, praeium sibi dari postulavit, civis caput. Urbs concessit, cum ante impetratum praeium occidisset, de homicidio postulat. Declamet Accusator.* Ρ. τῆς μὲν ἀρετῆς ὡς νεανίσκου πολυλοῦ δὲ καὶ ἔ παντὸς μέμφομαι.

κγ) Πολέμου ὄντος, καὶ πολιορκίας ἀνελθὼν ὡς ξένος ὅτι τὸ τεῖχος ἤρριψεν νόμος κελεύοντος μὴ ἀνιέναι ξένον ἐν τοιαύτῳ καιρῷ, καὶ παύεται τῷ νόμῳ. *Premente bello atque obsidione, advena quidam ascenso muro prima praemia meretur. Verum tamen cum lex prohiberet, ne quis advena tempore belli murum ascenderet, de violatione legis postulat.* Ρ. ἐγὼ μὲν ὡς ἄνδρες, καὶ πρὶν εἰς ἀπολογία καταστῆσαι.

κδ) Νόμος τὸν ἀποκρήρυκτον μὴ μετέχειν τῶν πατρῶων. καὶ πάλιν ἄλλος τὸν ὀπμάναντα χειμαζομένην νῆν δεσποτῆν εἶναι τῆς νεώς. ἀποκρήρυκτος ἐπέμεινε πατρίδα νῆν χειμαζομένην, καὶ ἔργεται αὐτῆς ὡς πατρώας μελετώμεν τὸν ἀποκρήρυκτον. *Lex est, Abdicatus in paternis partem non habeat. Et alia, qui in navi tempestate jactata perstiterit, Dominus navis est. Abdicatus in paterna navi procellis obruta perseveravit; ab ejus tamen possessione, quod paterna sit, abigitur. Declamet Abdicatus.* Ρ. εἰ καὶ ὁ ἐμὸς κοφώτερον δέλων ἵτα πρᾶττεν τῶν ἄλλων.

κε) Νόμος τὸν ἐκ πόρνης γεγυότα μὴ λέγειν ὅτι ἔ βήμας. ἐκ πόρνου τις γεγυώς κωλύεται λέγειν. μελετώμεν τὸν ἐκ πόρνης* γεγυότα. *Lex ait, ex meritoria muliere satius, ne ex suggestu concionetur ad populum; ex meritorio viro quidam natus a concione abigitur. Declamat qui ex meritorio natus est.* Ρ. εἰ καὶ λέγειν ἐπὶ ἐκκλησίας κωλύομαι ὥστε ἔ θαυμαστὸν τοῦτο καὶ πιθανοῦ ῥήτορος.

κς) Εἰς χρυσία εἰ φορεῖν, δημοσία ἔσω. πεφώρεται τις εἰς αἰῶρα φορούσα χρυσία, καὶ δημοσίαν τίς φησιν ἀπὸ νόμων εἶναι. ὁ δὲ παρὼν ἔστι, ὃν μελετώμεν, ἐκ αὐτῶν εἶναι δημοσίαν φησιν, ἀλλὰ τὰ χρυσία προπαροξυτόνως ἀναγινώσκων. *Meretrix aurea si gesserit, publica sit: deprehensam meretricem aurea gestantem ex legibus contenditur publicam esse. At qui declamat, non eam publicam esse, sed aurea, immutato accentu asserit.* Ρ. μισθοῦ μὲν, ὅδε δῶρον ἕνεκα ταύτῃ τῷ γραφῇ ἐνεσησάμην ὑπὲρ τῆς τέως δοκούσης αἰτίμου.

κζ) Αἱ ἐπίλοιποι ὥστε τῷ ἀντίσιν τῶν ἀντιθετικῶν τρεῖς, τὸ ἀντίκλημα, καὶ μετὰσσις, καὶ ἡ συγγνώμη. καὶ πρῶτον ζήτημα τὸ ἀντέκλημα ἀρετῆς περνεύοντα τὸν υἱὸν ἀπέκτεινε, καὶ φόνου φεύγει. μελετώμεν τὸν ἀρετῆα. *Prae comparationis, sive compensationis, tres alij sunt Assumptivum*

* leg. ἐκ πόρνης.

rum status , Recriminationis , Translationis Criminis , & Deprecationis. Es prima questio Recriminatio. Victor, & de patria bene meritus scortantem filium interemit , & in jus vocatur. Declamet de patria bone meritus. P. τῆς μὲν ἡμῶν ἀρετῆς πολλὰ καὶ μεγάλα τὰ δείγματα.

κη) Τριπόσιοι νύκτωρ τῶν πολεμίων διποδράντες , καὶ πρὸς ταῖς πύλας τῆς πόλεως ἡνόμενοι ἰκέτευον τὸν στρατηγὸν ἀνοίξαι τὰς πύλας τῆς πόλεως εἰς τὸ εἰσελθεῖν καὶ σωθῆναι , νόμου ὄντος μὴ νύκτωρ τὰς πύλας ἀνοίγεσθαι , ἐκ ἡνοίξεν ὁ στρατηγός. Φθάσαντες οἱ καλαδιώκοντες ἀνέβλυν αὐτοὺς. καὶ κρίνεται ὁ στρατηγὸς τῶν δημοσίων ἀδικημάτων. μελετῶμεν τὸν κατηγόρον. *Noctū tercentum ex hostibus profugi, cum ad fores urbī pervenissent, Ducem deprecabantur ut illis foribus apertis pro incolumitate ingressus in urbem pateret ; cum lex prohiberet noctū fores reserari, Dux non aperuit. Deprehense interim a persequentibus internecione deleti sunt : & dux publicorum criminum reus fit. Declamet Accusator. P. μηδὲς ὧ παρόντες νομίσῃ βασκαίνοντά με τῆς δόξης τῷ στρατηγῷ.*

κζ) Στρατηγὸς αἰλὺς ὥσθ' τοῖς ἐχθροῖς ὅτι πολὺ βασανιζόμενος αἰπεῖν τὰ τῆς πόλεως ἀπὸρρητα. εἴτ' ἀνέσκαοις , καὶ ἐξαιπὼν διπολύεται καὶ τῶν βασάνων , καὶ τῆς αἰχμαλωσίας , καὶ ἐπανελθὼν ὥσθ' τῶν ἰδίων κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων. μελετῶμεν τὸν στρατηγόν. *Cum diutius tormentis secreta urbī hostes a Duce deprehenso deposcerent, vi tandem excelsit, ideoque ille & servitute, & tormentis liberatur. Reversus in patriam a suis publicorum criminum reus fit. Declamet Dux. P. ἰδεὶ θανὼν ὥσθ' τοῖς ἐχθροῖς ὅτι τῶν βασάνων ἐκείνων , ἄνδρες , πρὶν ἢ δεῦναι λόγους πλημμελείας παρ' ὑμῖν ἀναγκάζομαι.*

8. Scripsit præterea Carmina de vita sua , cujus ipse meminit in historiis libro 10. cap. 14.

Καὶ τότε ἀστὴρ κομήτης ἀφ' ἐσπέρας ἐξέλαμπεν , πρὸ οὗ καὶ ἐν ταῖς κατ' ἑμαυτὸν δι' ἐπὼν ὑπέμνησα σὺν γράφων.

Ἦδη μὲν Φθινοπωρὸς ἰσημερίῃ ἐπέλαυνεν ,
 Ἡέλιος δ' ἔχε παρθενικῆς ἐρατὴν πρόσωπα ,
 Καὶ τότε λαμπρὸς λαμπρὸς θρήνηθε κομήτης ,
 Ἐκτεταδὶν τε κόμην ἔχων ἀντολίην τε ῥέπουσαι ,
 Ἐσπέρα δ' ἤκμαζεν ἐπὶ τόσον νυκτὸς ἰούσης
 Αἰὲν ἀπανύμενος τὸ πλεον νῦν , ἢ τὸ παροιθεῖν
 Οὐσον ἀνωτέρωσι διελθάζουσιν ἔφασκεν.
 Οὐ γὰρ ἐν ἀπλαιέων κατὰ μοῖραν χῶρον , ἔτετμεν
 Ἀλλ' αὖ ἐκάσθης νυκτὸς ἀνώτερα ἔχε κίλευθα

Qqqq 2

Μίσφα

Μέσφα ὑπερπόδιο' ἀνώτερον ἀμφαναβαίνων
 Ἐνθα οἱ ἄκρας τὰ πρῶτα ῥόχες ἐμπεφύασιν,
 Ἡκα μαραινόμην· μείνουν, καὶ τότε λήξε.

Et tunc stella Cometa ab occidente resplenduit; de qua in iis, quae de me carminibus composui, mentionem feci, sic scribens. Jam vero autumnale Aequinoctium finiebat, & Sol habebat Virginis desiderabilem faciem, & tunc splendidus illuxit ex Thracia Cometes prorexam comam habens in Orientem vergentem, Vespertinus splendebat in quantum nox procederet, semper vindicans magis decursu temporis, quam antea, quantum superioribus immutationibus lucebat: Neque enim in fixarum regione locum invenerat; sed qualibet nocte sublimiora itinera occupabat, quousque transgressus est semper sublimior ascendens. Ubi illi in summitate primum coma innata fuerant: paulatim marcescens mutilus, & decur-
 372 *tatus tunc desit. Et cap. 15. εἰ καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς καθ' αὐτοὺς ἐποποιούμετες τῇ ἐκείνων ἡκολουθήκαμεν ἐξηγήσει. Et infra, καὶ ἡμεῖς οὕτω πως ἐν τοῖς ἡμετέροις γεγραφαίμεν.*

Μῶνα δὲ Ληναῖω πρῶτη βάσις ἴσατο μῆνης.
 Ἡ διχόμηις ἦν, καὶ δὴ Φθίνε καλὰ πρόσωπα
 Καὶ τότε νυκτὸς ἐνὶ τετάρτῃ χεδὸν ἐσπερίηθεν
 Λάμπει' Ἰπιδίφελον, αἴφνης δὲ σκοτίεσσα τέτυκτο
 Ἀρξαμένη τὰ πρῶτ' ἐκλεάπειν ἀντολήθην
 Μίσφ' ὅλη ἐξαπόλωλεν, ἐφ' ὥρην μὴδὲν εὐῶσα.
 Ὡρὴ δὲ τρίτον ἔσθη, ἀτὰρ ἀπῆρχετο φάσκειν.
 Καὶ πάλιν ἀντολήθην ἐς ὥρην ἐμπλεῖσθαι ὥπλο.
 Τόρρα, καὶ ἐς μετέωρα εἰδώς τις εἶπε.
 Καὶ γ' εἰδὼν θήσαστο, ὅς γε προμάνθαν' ἀκούσας.

Licet nos in iis, quae de nobismet ipsis carmine explicavimus, in eorum exprofectione invenimus. Et infra. Et nos hoc modo in nostris scripsimus. Carmina non verti; neque enim operæ videbatur. Ut autem securius de istiusmodi Pachymeræ carminibus iudicium feras, en alios duodecim versus, quos ille suæ de Philosophia epitomæ præfixit, adhuc ineditos.

Δέχνησθ ἡμετέρεω πίνου ἐρμουῖον ὕφον.
 Εὐμόρ ἐμῶν προπόλων πολέων κυδέσασθ πασῶν
 Πλὴν εὐήτερον ἢ Σταγείρης ἡματ' εἶναι
 Ταρρὰ, καὶ εὐφύως συγκερκίσαι ἥδελον αὐτὸν
 Ὡσκειν εὐπλοκίης, μὴδ' ὅσον τυτθὰ λίποιτο.
 Κάκειν ἀεικελὴς μεταμῶλια νήματ' ὀλώνται.
 Εμπης δ' αὐτὲ καθ' ἡμέτερον νόον οὕτιγ' ἔλειψεν.

Εργον

Εργον ὅπως πυκάσαιμι ὑπέρτερον ἀρχολίης τεύ.
 Ἐντὸς ἀπασσομένης ἱερῶν τετελεσμένον εἰδὼν
 Πρώτῃ τῇδε μελαγραφίης μάλα νήϊδι δέλτῳ.
 Τῷ καὶ ὅσον τύχῃ σωτελής δόμα ὑψόθεν ἔσω.
 Ὅσον δ' αὐτ' ἀπέκυρσεν ἀμαρτάδ' ἦεν ἐμοῖο.

Ferreus ipse sum, si quid est hinc carminibus in tota antiquitate durius. Chalibis ipse, & incus, & si quid est in rerum natura asperum, ac perversum præ his carminibus mollius est, & tractabilius. Bene factum, quod ea amisimus, nam in eorum lectione, nonnisi ferrea addisceremus; jam fateor posteriorum Græcorum Musas, nullas gratias, nullas Veneres habuisse, & omnia præter humanum sermonem sæpe locutas. Hæc postrema Carmina ita vertit Philippus Bechius:

Eumore, & affines inter sacrosque ministros,
 Maxima cura mihi, nostrorum carpe laborum
 Eximia telam non utilitate carentem,
 Rite quidem textam, complexam hanc cuncta Stagira
 Fila tamē; volui ingenii, qua texere & ipse
 Pro ratione mei, ne de tam flamine claro
 Fors quid omittatur, pereant si marcida fila
 Dissimilis tela. Tamen ut sententia nobis
 Firma stat, haud quicquam linquetur, sive peribit.
 Nempe tuis ut opus studiis insigne pararent,
 Per pia confectum sacri jejunia luci
 Quod fragili inscriptum huic tabula transcribere primum
 Deinde errata mihi quoque jam dignare notare.
 Perfectum quoad ut fuerit tibi calica dentur
 Dona, quoad iudicis*, mihi crimen id omne putetur.

9. Ejusdem, de quatuor Mathematicis scientiis. In Biblioth. Regis 373 Gallorum. An opus idem f) cum Pselliano edito, vel diversum?

10. Servatur præterea penes me ejusdem Opusculum Græcum περὶ κατασκευασίας καὶ ἐξεργασίας τῶν Πηχρημάτων. De Apparatu, & constructione argumentorum. Ρ. πᾶν κατασκευάζεται δι' ἑξ. Breve illud quidem, sed succo plenum.

Q999 3

11. Nec

* Versus ratio aliud requirit vocabulum. Sensus est: si quid peccatum fuerit.

f) Ut diversum memorat Labbeus p. 117. Bibl. novæ MSS.

II. Nec non ejusdem πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι Διὰ τὸ λέγεται πνεῦμα ὑποῦ Διὰ τὸ ὁμοούσιον, ἢ Διὰ τὸ χορηγεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν τοῖς ἀξίοις. *Ad eos, qui dicunt, propterea dici Spiritum Filij, quod ejusdem cum eo substantia sit, vel quod ab eo dignis exhibeatur.* Leges illud Græce, & Latine a me conversum in meo syntagmate, g) de utriusque Ecclesiæ Occidentalis, atque Orientalis perpetua consensione.

An recte de Fide senserit? Posssevinus erga Romanam Ecclesiam non bene affectum fuisse tradit, ideoque circumspicte legendum, idque ex Capitibus Latinis, ex eius Historia adiunctis Gregoræ deprehendit. Petrus Halloix quæst. 2. de scriptis Dionysij Arcopagitæ, vere Catholicum vocat; falso utique elogio. Non potuit enim esse Catholicus, qui schisma propugnauit, h) & contra Romanam Ecclesiam, scripto etiam defenderit, & in eam sæpius oblatrarit, ut ex ejus Historia liquido constat. Pachymeræ obitum Manuel Phile in Carminibus non ineleganter deploravit.

Ἄλλον μὲν ἄνδρα ζωγραφεῖν ἴσως θέλων
καὶ τῷ θεατῇ γεττιῶντι δεικνύειν
ἐκείνον αὐτὸν ἐν σοφῷ κεκρυμμένον,
σωηγόρους αὖ ἔχον ἐνθὺς τοὺς λόγους;

5. Ὡς καὶ πνοὴν κινῶντας ἰσὺν τοῖς τύποις.
Ἐπεὶ δὲ σου θαυόντῳ, ὦ διδάσκαλε,
δοκοῦσι νεκρὰ τῶν λόγων αἱ χάριτες.
Δέδοικα μὴ δύσφραστον εἰσοίσω κρότον
ἀνδρὶ λοφιστῇ, καὶ παθῶν ἐλευθέρῳ.

10. Πλὴν ἐπὶ πθεῖων ἐξ αὐτοῦ καρδίας
καὶ τῶν ἀμαθῶν ταῖς γραφαῖς ἐπεκρότης,
Ὡς αὖ ἔχει πρῶτον ἢ φύσις δρόμον.
Νῦν τάφον οἰκῶν, καὶ σιγῆς λίθον σέγων
καὶ βιβλίων ἔρμην ἐν ῥῶν πυθμῆμα

15.

g) lib. 2. cap. 2. §. 13. p. 517-522. & in Allatii Græcia Orthodoxa T. I. p. 390-395.

h) Passim eo nomine in Pachymerem Allatius invehitur, ut de consensu lib. 2. c. 15. §. 15. p. 781. & lib. 2. cap. 2. §. 11. p. 509. *favet nique schismaticis, causam eorum ubique etiam recte sentientium sermone labefactam, quantum nulla occasio sit, nec obscurare metuit.* Idem tamen *sincerus accuratissimisque verum aui sui Byzantinorum scriptor* dicitur à Stephano de Altimura sive Michaelē le Quien in panoplia contra schisma Græcorum p. 369. Georgii Pachymeris *responsionem ad calumnias Georgii Cyprii* allegat Nic. Comnenus p. 257. prænot. myslagog. Ejusdem *suggestionem de officio Diaconi Patriarchalis*, p. 398.

15. Πῶς ἂν παρ' ἑδὲν τοὺς ἑμοὺς ἄγεις λόγους ;
 Καὶ ταῦτα μικροῦ σιωπλευτῶντας χάριν ,
 Ἀλλ' ὡς πέλεις πενθεῖται κοινῇ τοὺς νέμους.
 Ο γὰρ παρ' ὑμῖν εὐσεβὴς Δημοσθένης
 Τῆς Ῥητορικῆς οὐ σκαλεύει τὴν φλόγα ,
20. Μὴ χέρσῃς ὀφθαίς τῶν δικαστῶν ὁ θρόνῳ
 Εἰκνυτрон ἐνδίδωσι λημμάτων βάτον.
 Ομηρεὶ πῶς τοσούτον ἡμεῖς χρόνον ;
 Ἰλιάδα γράφειν σε δευτέραν δεόν ,
 Καὶ τὴν παλαιὰν δυσπραγοῦσαν δακρύειν.
25. Εἰ μὴ γὰρ ἦν ἐκείνῃ ἐν διδασκαλοῖς
 Ο νῦν σιωπῶν , καὶ καθεύδων ἐν τάφῳ.
 Τίς ἂν τὸ βαθὺ τῆς πλοκῆς λύσας ἐφῇ
 Ἀνῆκε λαμπρὰν τῆς γραφῆς τὴν αἰθρία ;
 Νῦν καὶ σὺ νῦν τέθνηκας , ὡς γέρον Πλάτων
30. Οὐ γὰρ μεμπύχως , ἑδὲ Σωκράτης.
 Γλώτῃς δὲ ταυτοῦ σε , καὶ τέχνης κρατῇ
 Εμπνουν καθαρώς ὠργάνουν τῷ καιμῳ.
 Ἀερισόπλες ἄρα καμπάζεις ἐτι ;
 Καὶ μὴν κρυβῆναι δεῖ σε , καὶ σιγῇ ἄγειν ,
35. Κλύσαντα σαρξὶ δυστυχῶς τὰ βιβλία.
 Ο γὰρ κατὰ σὲ πηχινὸς διδάσκαλῳ
 Ἀριστον ἐκτήσατο , καὶ φίλον τέλῳ
 Αναλυτικῶς ἐκδοθεὶς τοῖς πατράσιν.
 Ρώμη νέα ζέναζε , καὶ θρήνους πλέκει.
40. Τῶν γὰρ λόγων ὁ κόσμῳ εἰς γῆν ἐκρύβη.
 Πλὴν εἰ πάλιν ἀγῶνισιν εἰς λόγους ἔχοις
 Παχυμέρη προέλθε , καὶ λογογράφει ,
 Καὶ τοὺς τὰ μαθήματα σιωπῶντας νικά
 Καίνας ἐπ' αὐτοῖς ἐκδιδάσκων εὐρέσεις.
45. Ἰνα δὲ τὰ πρέποντα συλλήβδην φράσω
 Ο σύλλογῳ πᾶς τῶν σοφῶν κόπτεσθαι μά.
 Ἡ γὰρ κίβωτος τῶν κατ' ἡμᾶς βιβλίων
 Εἰς τὴν κίβωτον τῆς φθορᾶς ἀντετάπη.
 Δικαιοφύλαξ , εἰ μέντοι σοὶ πάλιν ,
50. Θεσμῶν φυλακὴ , καὶ βραβεύεις ταῖς δίκαις.
 Θέσπιζε , δογματίζε , τὰς εἰσέσεις λυε ,

Τὴν

- Τὴν ἀπροσωπόληπτον ἐξάγων κρίσιν.
 Ζηλῶ γὰρ ὁ πρὶν οὐ συναπέθανέ σοι
 Ἀρ' οὐχὶ καὶ ζῶν τῷ τελευτῷ ἐσκόπεις,
 55. Καὶ τόνδε καλῶς ἐτραγώδεις τὸν βίον.
 Ω κύκνε λευκὲ τῷ περὶ πῶδε ἔχρονον.
 Εκείνο ἔστο. καὶ ἰσοσύτων Φεῦ πόνων
 Τὸν ἔτελους τρέπηχυν ἀνδρείλου τάφον.
 Ω γλῶσσα δεινὴ, καὶ χραφῶν θείον σῶμα,
 60. Καὶ τοῦ καθαρέ, πού ποτ' ἐκρύβης; λέγε.
 Ἰδὼν ἔγωγε φησὶ τὸν θνητὸν βίον
 Ὡς ἔστιν ἔδεν, ἢ σκιᾶς ἰνδαλμά τι
 Καὶ φάσμα βρεστὸν ἐν μετάρσει Εὐρίπου,
 Καὶ πομφόλυξ, καὶ τέφρα καὶ καπνοῦ χύσις
 65. Ἡ παγκτὸς ἀσεργαλῶς ἐν μερακίαις,
 Ἡ κύβῳ ἐς ὧς εἰς ἀσύστατον βάσιν
 Παρῆλθον εἰς τὸν δεῦρο τῆς ταφῆς τόπον,
 Ἀναμύμων ζάλπιγξ ἐσχάτης κτύπον,
 Ὑφ' ἧς ἐπαρθεῖς εἰς συνάντησιν φθασῶ
 70. Τοῦ τῷ κτίσιν κρινούντος ἐνδίκῃ λόγῳ.
 Τὸ γυν' ἀφιλόκομπον ἐνθάδε γράφων,
 Σιγαῖ τὰ σεμνὰ καὶ γήρους αἰθύσματα.
 Ἡ γὰρ λαπεινὴ, καὶ πατουμένη κόνις,
 Καὶ ἐκρεμιοδῆ, καὶ πρὸς αἰθέρα δράμη.
 75. Ἀλλ' οὖν πάλιν κάτεισιν οἰάπερ κόνις,
 Ὅταν ὁ κλωστήρ τῆς ζωῆς ὠρεθράμῃ.
 Βέβλοι δὲ πᾶσαι, καὶ λόγοι, καὶ σχήματα,
 Καὶ συλλογισμοὶ, καὶ προτάσεις, καὶ γαστρίαι,
 Εἰς ἔδεν ἐρρέτωσαν, ὡς ὄναρ μόνον.
 80. Ἡ γὰρ τελευτὴ συμπεραίνει τὸν βίον
 Εἰς τῷ ἀναπόδεικτον εὐετηρίαν.
 Σὺ δ' ἄλλὰ μὴ θαυμάζε τῶν ἄλλων πλέον
 Αὐθαίρετον πενίαν, ἢ θῶς μέτριον,
 Βίου τε παντὸς ἐμμελῆ μουσουργίαν,
 85. Καὶ τῆς ψυχῆς τὸν φθόγγον εἰ βούλει ξένῳ
 Δι' οὗ τὰ δεινὰ τῶν παθῶν ἦγε θράσῃ
 Λύρας μουσικῆς ἐκμιμούμεν τόνους.
 Ὡς εὐγέροι γήνοιντο, καὶ τῶν τῶν λόγων.

- τὸ μυσταγωγὴ τῶν σοφῶν παιδευμάτων.
 90. Οὐ γὰρ σιωπᾶς, ἀλλὰ καὶ ἰαυθὰ πλέον
 τῆς δευτέρας τὸ χρέμα δεικνύεις ὅσον.
 Ὡςτε σχεδὸν ζῆς, καὶ δοκῆς τι συγγράφου,
 οἰκῶν σοφιστῶν τῶν σοῶν τῶν ἐσχάτων
 καὶ τῶν περὶ πλούτου δόξας δεικνύων
 95. Ἡ τῶν πρὸν ἀθήνησιν ἀκαδημία
 ἐγὼγε δὲ μάλιστα νῦν μαθῶν ἔχω
 ὅτι δίκην αὖν πλαυτήσας φθόσας
 ἐσαὶ πρὸς ἀνάπαυσιν, ὃ γραφὴ λέγει
 καὶ ζῆ καθαρόν, καὶ παθῶν ξένον βίον.
 100. Βίς φῶς μετὰ τῶν εὐτυχῶς ἐξ ἐσπέρειας.

XLVIII. GEORGII PHOBENI Thessalonicae Dicozophylacis leguntur paucissima περὶ ὑπόβολου, de Hypobolo, sive Donatione proprie puritatis. P. τὸ ὑπόβολον, ὃ καὶ προγαμμία καλεῖται δωρεὰ, ἰδίᾳ ἔς συμφωνία ἐστίν, ὥστε κατὰ τῆς προκοπῆς συμφωνοῦμεν αἰπατῆσαι. διὸ καὶ ὑπόβολον λέγεται. ἔχει δὲ ἔτε τὸ προνόμιον. In Biblioth. Regis Gallorum MS. Cod. 1860. & Vaticana Cod. 852. Nec non alius ejusdem tractatulus περὶ κάσπου. De Casso, P. ἡ ἔ κάσπου σημασία τῶν μακρῶν ἀποτυχῶν δηλοῖ.

XLIX. GEORGIUS PELAGONIUS Gregorii Palamæ rabiem circa eadem tempora i) scripto edito compressit, quod in Bibliotheca Ambrosiana Mediolani legitur. ἔ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Γεωργίου ἔ Πελαγονίου κατὰ ἔ Παλαμᾶ. Sapientissimi, ὁ ἐκτελεστικὸς Georgii Pelagonii contra Palamam. P. αἱ παῦ μέτρον ἄριστον, ὡς αἱ τῶν σοφῶν φασὶ γινώμα.

L. De GEORGII TRAPEZUNTII patria, vita, & studiis habere tibi hæc ex elogiis Pauli Jovii: Paternam originem a Pontica celebri Urbe traxit: licet in Creta natus k) esset, Trapezuntii sibi nomen, quia ad Trapezuntem Cappadociæ Urbem genus paternum referebat, adsciuit, Gyraldus l) putat, veritus veteris Poetæ Epimenidis m) ver-

Rrrr

licu-

i) Circa A. 1354.

k) A. 1396.

l) Lilius Gyraldus de poetis sui temporis lib. 2. p. 63.

m) Κρήτος αὐτὸ ψεύσαι, quod ex Epimenide repetit Callimachus hymno in Jovem v. 8. Ob eandem causam Andreas Evdæmon Ioannes Cretensis dici noluit sed Cydonius: non quod Cydonii non sint Cretenses verum ne probro pateret quod ei obijcit Casaubonus Exerc. 1. ad Baron. c. IV.

ficulum, quem & æmulatus est alter Poeta Callimachus. Cum feliciore stylo Græca in Latinum verterentur, Romæ fere primus Græcorum habitus est. Plura enim ex Græcis Latina fecit, nec infeliciter; Ingenio fuit acri, vivido, licet in alios iniquiore. Et præter unum Aristotelem, quem ipse veluti numen venerabatur, cæteros omnes, sed Platonem præcipue acri, ac maledico dente dilaceravit. Hinc multorum odia, sed Bessarionis potissimum n) calamum in se concitavit, & cum eorum impetum ipse sustinere non posset, præfidiis illi undique ad vitam sustentandam a potentioribus hostibus interclusis, misere vitam agere coactus est. Et sane tantarum simultatum turbine oppressus pene occubuisset, ni Rex Alfonsus, quod Andreas illius filius in Præfatione Ptolemaica ad Sixtum Pontificem refert, Neapolim advocasset, & in annos singulos desponsa pecunia non mediocri, comiter, benigneque suscepisset. In exacta senectute repuerascens, & memoria tantarum rerum deperdita, ut de eo quoque refert Raphael Vollateranus lib. 21. qui ante memoriam amissam jam senem puer audiverat docentem, in urbe solus detrito in pallio, pileatus, & nodulo scipione jam jam ruituri corporis membra sustinens aberrabat; juxta Minervæ habitasse ferunt, in qua & mortuus sepelitur: & ne tanti viri nomen una cum ipso tempore elaberetur, marmorea inscriptione figitur. Sed heu rerum fata, lapis ille omnium oculis dum e Scenophylaceio Ecclesiam ingrediuntur, prostat. Inscriptio attritu pedum obambulantium hominum abrafa, tempore, & eo non ita longo aufugit, adeo ut præter unius Trapezuntii nominis vestigia, cæca inscriptio sensim evanescens, avolarit. Extrema senectute doctrinam suam universam oblivioni tradidisse, & anno 1486. decessisse Genebrardus in Sixto IV. & Gualterus ad seculum XV. narrant. o) Jacobus Gordonius in

n) Cardinalis Bessarionis, Vassa judice, *Latinorum Gracissimi & Græcorum Latinissimi* in calumniatorem Platonis libri quatuor lucem viderunt Venetiis apud Aldum 1516. fol. una cum ejus correctione librorum Platonis de Legibus à Trapezuntio versarum, & libro de natura & arte adversus eundem Trapezuntium & Plethonem pro Theodoro Gaza. In hujus libri capite tertio ait Bessarion odium ab eo tempore conceptum in se fuisse à Trapezuntio, quo Theodorum Gazam in doctrina præponendum ei censuisset.

o) Præter hos de Trapezuntio consulendus Fernandus Alfonsus Herrera in ejus vita præmissa quinque libris Rhetoricorum Trapezuntii, editis Compluti A. 1511. fol. Jo. Jacobus Boissardus in imaginibus parte 1. p. 133. Petrus Lambecius lib. VI. de Bibl. Vindeb. p. 278. Antonius Varillasius libro quarto anecdoton Florentinorum Gallæ edito-

in opere Chronologico Anno 1454. fuisse Romæ Gymnasio præfectum, docuisse Rhetoricam, & morbi gravitate oblitum proprii nominis. p) Rhodiginus Lect. Antiq. lib. 21. cap. ultimo, ob libros in Platonem compositos, & convitia in eum jacta, *Canotimonem*, atque *Erynnim* nuncupatum, & insigniter a Bessarione fuisse proscisum.

1. Scripsit pleraque utraque lingua partim de suo, partim ex una in aliam linguam transferens, quorum potissimam partem, ut etiam in aliis fecimus enumerabimus. Transtulit itaque e Græcis in Latinum sermonem, *Cyrilli Commentarios in Evangelium Ioannis*. q)

2. Item, *Cyrilli Thesaurum, sive de Trinitate libros 14.* sæpius cum Cyrilli operibus impressos, & separatim Parisiis 1514. in fol. r) *Cyrilli Thesaurus* denuo a Bonaventura Vulcanio partim de integro versus, partim castigatus, & ordini quo a Cyrillo conscriptus fuerat restitutus. Nam in prioribus editionibus ordo omnis a Trapezuntio immutatus erat, multa de suo adjuncta, neque pauca perperam versa erant, ut in Præfatione & Annotationibus Vulcanius probare conatur. Opus hoc *Thesaurus* nuncupatum in plerisque Codicibus manuscriptis Athanasio Alexandrino tribuitur, sub cujus nomine in Latinum interpretatio Joannis Baptistæ Chamotii, nondum edita, quod sciam, est penes me.

3. Plures *homilias Chrysostomi in Matthæum*, s) inter opera Chrysostomi.

4. *Gregorii Nysseni de vita Moysis, sive vita perfecta* Librum, t) cum operibus Nysseni Basileæ 1562. & separatim Viennæ 1527. & alibi sæpius.

5. *Basilij Magni libros 11) contra Eunomium* editi cum operibus Basilij
Rrrr 2 Antver-

rum lib. IV. p. 175. Christianus Fridericus Bœrnerus in diss. secunda de exulibus Græciæ iisdemque literarum in Italia instauratoribus. Lipsiæ 1705. Præ cæteris vero adire juvat eruditos auctores Dianii Veneti, *Giornale de' letterati d' Italia* T. XVI. p. 414-446. qui de Trapezuntio & ejus scriptis accurate differunt.

p) Idem accidisse ferunt Philippo Decio ac Theodoro Bezzæ, atque veteri memoria Orbilio Grammatico, Messalæ Oratori, Hermogeni Sophistæ, ne alios jam referam a Carolo Friderico Pezoldo memoratos in diss. de oblivione memorabili Lipf. 1703.

q) Prodiit Paris. 1520. fol. Vide quæ notavi Volum. VIII. p. 561.

r) Vide ibid. p. 563.

s) De his dictum Volum. VII. p. 645.

t) Volum. VIII. p. 146. seq.

u) libros quinque, de quibus & de Trapezuntii versione vide Volum. VIII. p. 79.

Antverpiæ in fol. apud Philippum Nutium 1570. Horum liber tertius habetur Tom. 2. Conciliorum editorum Coloniz 1538. in fol. x)

6. *Eusebii de preparatione Evangelica libros 14.* Versionem consecravit Nicolao V. edita est sæpius cum Eusebio. Ea tamen interpretatio non multi fit a viris doctis, imo a plerisque nec immerito vituperatur. y) Ex Eusebii namque textu multa Trapezuntius detrahit, adeo ut sæpe integra capita omittat, & quod nec ipse Trapezuntius excusabit, totum ultimum librum. Quid quod etiam sæpe numero ordinem confundit, & ut plurimum perperam vertit, adeo ut, quemadmodum ille dicebat, *Eusebius jam si rediret, illius translationem ex scriptis suis factam esse, aut vix tandem, aut omnino non agnosceret.* Et Lilius Gyraldus de historia Pictarum Dial. 9. *Trapezuntius non Eusebium Latine vertit, sed particulas hinc inde decerpit.* Et Dialogo 1. De Poetis sui temporis, *Eusebium licet ad Græci exemplaris fidem non totum expresseris, ut ex Græco Codice facile videre potestis, carminibus recte valuit.* Et hanc inter alias causam fuisse scribit Petrus Halloix Not. ad cap. 8. Vitæ S. Polycarpi non minimam, ob quam Franciscus Vigerus aliam aggressus fuerit interpretationem, & magno confectam judicio in lucem nuper z) emisit. Sententia de ea versione, Vigeri fuit: *Exstitit ante hos centum annos Trapezuntius homo, & natione Græcus, & Latinis insuper literis non mediocriter informatus: qui si horum ad librorum interpretationem quantum eruditionis, ac solertia afferebat, tantum a curis gravioribus temporis, & otii conferre potuisset; nobis utique legendi voluptatem, non alterius opera necessitatem reliquisset. At dum, quod ipsemet vel excipit, vel excusat, cum eorum a quibus urgebatur, desiderio, a) vertendi celeritatem equare gestiret, Euse-*
bium

x) pag. DCCCX b.

y) Præter ea quæ notare de Eusebio Trapezuntii me memini Volum. VI. p. 36. addes Huetium de claris interpretibus p. 292. & Gesneri Bibliothecam p. 231. ubi & ipse Eusebii præparationem Græce se editurum promisit; (non Latinam novam ejus versionem ut leges in Diario Veneto T. XVI. p. 423) Trapezuntii versio primum vidit lucem Venetiis apud Nic. Jenfon, 1470. fol. & recusa ibid. 1472. fol per Leonhardum Aurel. & 1497. & Paris, 1534. &c.

z) Paris. 1629. fol.

a) Trapezuntius in Epistola ad Nicolaum V. profitetur se non absque illius jussu quædam omisisse, quæ nempe hæresim olerent. *Quare sentibus inquit, tuo jussu amputatis, resas solummodo Latinis hominibus hac translatione obtulimus.* Sed qui Græca cum ejus versione contulerit, videbit cum Zizanius sæpius etiam bonum semen ab hoc ininterprete rejectum fuisse. Virum doctiss Lud. Elliesium du Pin fecellit memoria quando libros Eusebii de Demonstratione Evangelica à Trapezuntio Latine versos scripsit.

bium Eusebio suffuratus est; itaque suo ex sensu, vultum ei, speciemque finxit, ut ab eo Trapezuntium veritas, quam Eusebium haberemus. Ita Capitulum ordinem, numerumque mutat, ita sententias, periodos, paginas nonnumquam integras modo interpolat, modo quod longe gravius est, expungit, ac rescindit. 376 Librum certe decimum quintum ne attigit quidem. Id quod viris etiam doctissimis fraudi fuit, qui cum Eusebii Græca non legissent, postremum hunc librum pervisse crediderunt. Ostenderat Grynaeus quidam homo, ut ajunt, hæreticus velle se tam inveterato morbo medicina aliquid facere: sed ostendit re ipsa tantam, quippe qui labe, biasusque nonnullos partim dumtaxat ac sæpe novis erroribus impleverit.

7. De versione *Historia sanctorum Barlaam, & Josaphat*, quæ Georgio Trapezuntio tribuitur, editaque est post opera Joannis Damasceni, Basileæ anno 1548. fol. ex officina Henrici Petri, Hæc Billius: De Trapezuntii versione nihil aliud dicam, nisi eam mihi quidem antea semper valde rudem, & impolitam visam fuisse. Post autem ubi per Joannem a S. Andrea virum, ut optimum, & doctissimum, ita etiam optimorum, & doctissimorum librorum copia instructissimum, exemplarium Græci copia facta est, innumeris etiam locis vitiosam: quod quidem lubentius certe nimis festinationi, quam Græci sermonis ignorationi tribuendum putarem, nisi nimis multa loca essent, in quibus vix festinationis excusatione, inscitia notam interpres deprecari queat. Quæ res suspicionem mihi nonnullam inciperet Trapezuntium fortasse versionis hujusce parentem non esse, nisi in quibusdam etiam aliis eum Græca per sepe non satis affectum esse comperissem. Utrumque res se habeat, novam translationem habes, si nihil aliud, præcedenti profecto, nisi fallor, paulo clariorem, & illustriorem. Sed eam Trapezuntii non esse apertissime ostendit Heribertus Rosveidus de vitis Patrum lib. 1. in Notis. Extat & alia antiqua versio, quam voluit esse procuratam a Georgio Trapezuntio, cujus nomine editur in editione Damasceni anno MD XLVIII. Basileæ ex Officina Henrici Petri. Mihi videtur vetus translatio, multo antiquior Trapezuntio. Nam invenitur ea in manuscriptis membranaceis, & jam ante annos CCC. ea translatione usus est Vincentius in speculo Historiali supra citato. b) Trapezuntius vero Patrum memoria vixit nondum CL. annis elapsis.

Rrrr 3

8. Rhe-

b) lib. XV. cap. 64. Etiam Petrus de Natalibus lib. X. c. 114. & Jacobus de Viragine Historiæ Lombardicæ c. 175. Confer quæ notavi Volum. VIII. p. 317. & Diarium Venetum T. XVI. p. 432.

8. *Rhetoricorum Aristotelis libros.* c) Habentur cum cæteris Aristotelis operibus impressis Basileæ 1538. Venetiis 1560. & alibi.

9. *Almagesti Ptolemai libros XIII.* d) Opus posthumum Basileæ apud Henricum Petri in folio. Et hæc quidem edita sunt. Quæ subduntur ex Nota manuscripta inedita, quod ipse sciam, in latebris abundantur.

10. Interpretatio *Aristotelis de Anima.* e) *Physicorum. De Generatione, & Corruptione. De Animalibus. Problematum.*

11. Gregorii Nysseni, *de perfecto homine*, nisi eadem sit cum illa, f) *de vita Moysis, sive vita perfecta.* Basilij, (Puto legendum Gregorii) *De laudibus Basilii Magni.*

12. Et jussu Nicolai V. Platonis libros *de Legibus.* Hanc Trapezuntii interpretationem g) Bessario Cardinalis lib. 5. adversus Calumniatorem Platonis examinavit, & errores uti potuit, detexit. *Exponam autem, dicit, non omnes ejus errores, longum enim admodum esset, cum nullus sit locus, qui vacet errore, sed carptim ea dumtaxat colligam, quæ vel quilibet interpres intelligere facile potuisset, & sine tanta labe conscribere. Ex his percipi facillime poteris, quam in graviore, vel sententia, vel elocutionis genere deficere hujus interpretis ingenium oportuerit: quandoquidem in locis adeo facili-*

e) Vide Volum. III. hujus Bibl. p. 120. 172.

d) Trapezuntii versio *Almagesti* primum prodiit Venetiis A. 1515. fol. edente Petro Lichtenstein Colonienſi; deinde A. 1528. fol. ex Lucæ Antonii Iuntæ officina per Lucam Gaauricum Neapolitanum. Hinc Basileæ 1541. fol. cura Hieronymi Gemusæi una cum aliis Ptolemæi scriptis ex aliorum versione, & A. 1551. fol. recensente Tubingenſium Mathematico Osvaldo Schreckenſio. Perotti ſiniſtrum de Trapezuntii labore judicium Allatius dabit infra p. 378.

e) Hæc versiones librorum *Aristotelis* quas Trapezuntius composuit, & Allatius memorat, ad huc quod sciam sunt ineditæ. Politiano qui versionem Trapezuntinam librorum de animalibus præfert interpretationi Theodori Gaza & hunc licet diſſimulet illius passim legere vestigia affirmat c. 90. Miſc. indignatur Ianus Parrhaſius quæſitis per Epistolâs, Epistola Lx.

f) Eadem utique videtur.

g) Hæc quoque versio *Platonis librorum de Legibus* nec dum quod sciam est edita, cſſi eam jam A. 1452. legit Hermolans Barbarus, ut conſtat ex ejus Epistola ad Trapezuntium qua illam interpretationem valde celebrat. Trapezuntius illam jussu Nicolai V. susceptam dedicavit ſereniſſimæ Reip. Venetæ. Vide Diarium Venetum T. XVI. p. 415. & 429. & T. XVII. p. 275. Versionibus hiſce Trapezuntii ab Allatio memoratis adjungenda interpretatio *Centiloquii* ſive *Aphorismorum* Astrologicorum *Claudii Ptolemai*, dicata Alphonſo Regi Neapolitano & cum commentariis Trapezuntii edita Venet. 1524. 4. Colon. 1544. 8. Baſil. 1550. &c.

facilibus labitur, errat, jacet, & turpiter ab eo, quem interpretatur, Authore recedit. Et in fine libri: *Si quis suppetente otio conferre hujus interpretationem cum Platonis scriptis voluerit, tot certe errores, quot verba notabit.*

13. Scripsit vero de suo Latine, de octo partibus orationis *Compendium*, h) Augustæ in 8o. 1537.

14. *Rhetoricorum libros v. i)* Basileæ 1522, in 4o. & Parisiis 1538. in 8o. De illis Typographus: *In emendatione hujus operis, & Græcis præcipue restituendis non parum nos adiuvērunt Hermogenis Rhetorica Græca: e quibus quantum ad status inventionis præcepta, & formas elocutionis attinet, bonam partem in suos libros Trapezuntius transtulit, ubi interim quedam sunt, scilicet Latine reddita, ut propter vocabulorum novitatem vix intelligas, nisi prius Græca legeris. Proinde Græca nonnumquam in marginem adscripsimus.* 377
Fernandus Alfonsus Herrera edidit in eisdem *Rhetoricorum libros Scholia* ex Hermogenis Tarsensis methodo, Compluti anno 1511. cum ejusdem Trapezuntii vita in folio. Ut adnotatur in Bibliotheca Hispanica pag. 570.

15. *Commentaria in plerasque Ciceronis orationes, & præcipue Philippicas* k) Parisiis apud Ascensium, & Basileæ cum aliis in Ciceronem Commentariis apud Robertum Winter, & apud Oporinum 1553.

16. *Dialecticam* brevem quidem, sed absolutam, Coloniae apud Gymnicum 1530. quæ postea ab erroribus repurgata, & Scholiis Joannis Noviomagi, l) & Bartolomæi Latomi illustrata, edita est ibidem 1544. in 8o. & mox Argentorati 1519. in 4o.

17. *In Claudij Ptolemai centum sententias Commentarium.*

18. *De Antiscii, in quorum rationem fata sua reiecit.*

19. *Cur Astrologorum judicia plerumque falluntur.* Omnia simul Coloniae 1544. cum Joannis Pontani Dialogo, *Quatenus credendum sit Astrologis*, in 8o. Posteriores duo cum Omar de Nativitatibus, anno 1525. in 8o.

h) Videndum diversane sit *Prisciani Epitome* quam a Trapezuntio scriptam memorat Labbeus p. 41. Bibl. novæ MSS.

i) Editionibus *Rhetoricorum* Trapezuntii nominatis ab Allatio adde primam Venetam 1478. fol. Basileenses 1520. 4. & 1538. Parisiensem apud Christianum Wechelium 1532. 8. Lugdunensem Seb. Gryphii 1547. 8. & Venetam 1560. 4.

k) *Commentaria* Trapezuntii in XIII. Philippicas, & in Orationem pro Q. Ligario, exstant etiam aliorum commentariis in Ciceronis Orationes adjuncta in collectione quæ prodiiit Lugd. 1554. fol. Paris. 1561. &c.

l) Cum Noviomagi scholiis prodierat Paris. 1537.

80. Ex hoc labore iniquiorum invidia Trapezuntium consecuta est. Virum enim literis etiam datis infectati sunt, ut ex ejus epistola, quisquis ille fuerit, nam nec de nomine quidem illum compellare voluit, adhuc inedita conspicerere possumus. *Ἀνώνυμῳ Γεωργίῳ τῷ Τραπεζουντίῳ. αἰγνῶν τοὺς σωτεθέντας ζοὶ εἰς Πτολεμαῖον, καὶ τὸ ἐκείνου βιβλίον καρπὸν εὐλόγως ὀνομαζόμενον ὑπομνηματισμούς. καὶ εἰδύμασά σου οὐχ ὅπως τὴν τόλμην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀμαθίαν τί γάρ σοι μαθημάτων, καὶ σοφίας μέτεσιν, ἢ πότε σὺ περὶ τῶν τοιούτων ὀρθῶς διήκουσας, ἢ προσεξεύρες αὐτὸς, ὥστε σε εἰκότως θαρσύνῃ, ὅτι ἀπ' ἑσθ' αὐτῶν τοιούτων, τέρας τῷ ὄντι ἡγοῦμαι. ὅτι σοι μὴδὲ εἰ διό τι τὸ συνήδον ὑποβάλλας πάντα ἐπίσασθαι, πρότερον μὲν γὰρ σὺκ ἄλλων τοιαῦτα τὸν τύπον τε, καὶ τὴν ὀργήν αἰλαζονεύσασθαι δύνασθαι. τὸ γὰρ σκευάζεσθαι ῥήμασι καθ' Ἡρακλῆην, τοὺς μὴδὲ κατὰ θεοσίτην ἀγωνίζεσθαι δυναμένους, πολλοὺς ἔρα μὲν καθ' ἡμέραν, γράφειν δὲ τὰ περὶ ὧν ἤτις αἰδανέταις, ἢ λύρας ὄν. εἰδὲνα οὖν τὸ δῶκεν, τὸ δοκεῖν μὴ ὄντα κωλύει γράφειν. ἵνα μή τις ἐν οἷς ἐπιδοκίμυται ἐαυτὸν ἐν τούτοις ἐκπύλῃ σφίτῃ. ἐξέσθαι γὰρ ὁσημέραι, καὶ ταῖς μετέπειτα δοκιμάζῃ τὰ μηδενὸς ἀξία. ὅτι δὲ σοι τὸ βιβλίον καὶ ἀμαθίας ἐστὶ μέσον, καὶ ἀμβλύνῃ σε εἶναι κερύτῃ, πᾶσιν ἔσθαι ὄντα ταχύ. εἰ μὴ τις αὐτὸ κατακαύσῃ. Διὰ ταῦτα ἐμοὶ χρησάμεν συμβούλῃ σὺ πρῶτ' αὖ. ὅς τῳ Ἡφάιστῳ πῶρκατάδου. ἐνδοξότερον γὰρ σοι τὸ σιγαῖσθαι σου τὴν σοφίαν, ἢ τὸ κερύτῃσθαι τὴν ἀμαθίαν.* *Incertus Georgio Trapezuntio. Tua in Ptolemaum, & ejus librum, fructum non absque ratione percipiatum, Commentaria perlegi: & non audaciam tantum, sed inscitiam quoque admiratus sum. Quid enim tibi, aut disciplinarum, aut sapientia inest, vel quando tu ex illis recte aliquid audisti, vel ipse adinuenisti, ut jure tantum audeas, manumque illis admoveas? Monstrum sane existimo, cum tamen ipse nihil scias, opinione, omnium scientiam tibi arrogare. Et prius quidem haud opinabar superbiam, atque existimationem familia divendere, iactareque posse. Et plane multos verbis instrui, atque Herculem, qui nec in certamen, quemadmodum Iherfutes descendere possunt, quotidie conspiciamus, ac ea, quae aquae atque Asini lyram persentiscit, scribere nullum. Nullus enim ea, quae non sunt scribere impeditur, ne in quibus semetipsum ostentat quis, ad ea non colligans exhibetur. Licebit namque quotidie & his, qui futuri sunt, res nullius dignationis experiri. Porro librum inscitiae plenum, re quoque obtusum esse indicare non multo post omnibus innotescet, ni quis illum prius comburet. Propterea meo consilio utens tu primus illum Vulcano committe. Gloriosius quippe tibi accidet, si sapientia tua taceatur, quam signaria, inscitiaeque depradicetur. Ad haec Trapezuntius pulcre, acriterque rescripsit.*

rescriptis. Γεώργιος τῷ ἀγαπώμενῳ. ἀνέγνω σοι τὴν Φθόρου πλήθουςαν
 ὁπισθολήν, καὶ ἐπέστα σε ἔ παθους. ἀμαθῆς γὰρ καὶ τολμητὰς ἡμᾶς
 ἀποφαίνη, ὅτι τὰ Πτολεμαίου συνεπιγυμένως εἰρημνία κατὰ σπουδῆς καὶ
 γυμνασίας, προσθήσω δὲ καὶ τῆς πολλῶν ὠφελείας χάριν ἀντιπύξαμεν. Εἰ
 δὲ ἐδυνὸς ἐν τοῖς τοιούτοις ποτὲ διηκούσαμεν, οὔτε προσεξέυρομεν αὐτοῖς,
 ἀλλ' ὄρεκα νῦν πολλοὺς ἡμῶν καὶ σοφοὺς ἀκούων, καὶ τὰ γεγραμμένα
 ἡμῶν διέρχεσθαι, καὶ τόσα ἡμῶν προσεξυρῆσθαι, ὅσα ἐν τῷ βιβλίῳ γε- 378
 γραφάται, πρὸς αὐτὸν σύ μοι δοκῆς, ὡς ὅτε ἔχεν πρὸς λύραν. πῶς γὰρ;
 ὅς γε τῷ ΗΦαιστῷ συνεστῶν συμβουλευέας, αὐτοὶ πολλῶν σου σοφώτεροι
 θαυμάζουσί τε, καὶ ἐκθαίλουσιν. ἀλλὰ καὶ συνέλτεσθαι ἡμᾶς τῷ ἐκπιπ-
 τεῖν τῆς ἀληθείας φαντάζῃ, καὶ ἀμβλῆς ὑβρίζων ἀποκαλῆς. ἄπει εἰ ἀ-
 ληθῆ ἐνομίζεις, ἐκ αὐτῆς ἐγραψας. ἐδραπέυεις γὰρ ἂν σου τὴν Φθόρον ἢ
 νομιζομένη περὶ τούτων ἀληθεῖα νῦν δὲ ἀποπνιγόμενῳ τῷ πάθει, καὶ οὐχ
 οἷός τε ὢν, τῶν ὑπὲρ τῶν συγγραφέντων ἡμῶν ἀδόμητα φέρειν, ὅπου δίκλῳ
 λακτίζεις, καὶ ἀπορρήγνυσθαι. ἀλλ' εἰ θελήσεις συμβουλοῖς ἡμῶν χρῆσα-
 σθαι, τῷ Φθόρῳ πολλὰ χαίρειν εἰπὼν, καὶ τὸ κακῶς λεγέειν ἀφῆς, εὖ
 πρᾶξῃς. καὶ εἴη ἐδοξότερον Διὰ τὸ σιγᾶν, ἢ σοφώτερον Διὰ τὸ λη-
 ρεῖν, καὶ τὴν λύσαν, ἢ πρὸς πάντας ὥστε μακρόμενῳ φέρῃ. Georgius
 Incerto. Literas tuas invidentia plenas percurri, & condicionem tuam misera-
 tus sum: ignavos quippe nos, & audaces judicas, quod perplexa Ptolemai di-
 cta studio, exercitatione, multorumque commodo, quid enim vetat hoc addere?
 exposuimus. Quod si in similibus vel praeceptorem non habuimus, neque nos
 invenimus ipsi, satis tamen id erit, multos, eosque sapientes audire nos, &
 scripta nostra percurrere, eaque a nobis adinuenta fuisse, quae in libro tradidimus.
 Ad ea tu, aequae atque Asinus ad Lyras te habes. Quidni? cum ea Vulcano
 committere consulis quae multo longe te sapientiores admirantur, & quasi oracula
 venerantur: quin & exhibilari nos, quod a veritate aberremus, imaginariis:
 nec sine ludibrio segnes nos compellas; quae si vera existimasses numquam dedisses
 literas: sed tuam invidiam de illis existimata veritas mederetur. Nunc vero
 affectu eneclius, nec ferre valens, quae pro scriptionibus nostris decantantur, at-
 que circumferuntur, instar asini calcitras, & disrumpis. Verumtamen si
 nobis consiliariis uti volueris, invidia valedicens, & maledicentiam ablegans,
 bene valebis, erisque taciturnitate gloriosior, quam garrulitate, ac rabie,
 qua in omnes veluti insanus inueberis, sapientior. De versione Ptolemæi,
 & Commentariis in eundem Trapezuntii scriptionum non æquus æsti-
 mator Nicolaus Perottus m) Archiepiscopus Sipontinus hæc habet:

SSS

In

m) Bessarionis, patroni sui odio in Trapezuntium oblequens.

In *Commentariis*, quos in magnam Compositionem Ptolemai furto a Theone subtractos edidis, tum etiam in margine *Problematum Aristotelis*, qua a Græca lingua in Latinam peruertit. Et, mentitur se Ptolemaum, quem jam diu non Latinum sed barbarum, & multis in locis mendacem fecerat, nondum edidisse, ideoque tam egregium opus ad eum missurum, & nomini ejus se dedicaturum pollicetur una cum *Commentariis*, quibus sese id opus exposuisse gloriatur, in quibus nihil est alicujus dumtaxat momenti, quod non sit a Theone Ptolemai expositore subtractum. Sed verba ineptissima ponemus; Ptolemaus jampridem in Latinam a nobis traductus linguam est, sed non adhuc editus. Et quoniam ad hunc usque diem non intellectum *Almagestum* comperimus, *Commentariis* ipsum nostris exposuimus.

20. *Comparisonem Platonis, & Aristotelis*, qua Aristotelem n) Platone longo intervallo superiorem esse contendit, Veneriis 1523. in 8vo. Sed cum in Platonem convitit, ac maledicentia libri essent referti, ubi eos Bessarion perlegit, hominis temeritate permotus, & hominis mentem execratus, tacito Trapezuntii nomine in Calumniatorem Platonis libris IV. respondit, o) quibus primum sapientiam Platonis, atque doctrinam, mox scriptorum ejus cum nostris *similitudinem, tum probitatem morum, vitamque integerrimam exponit: & ut incitiam hominis magis, ac magis propalaret, quintum addidit, in quo Trapezuntii in Interpretatione Legum Platonis lemel, atque iterum ab eodem edita, errores, ac lapsus collegit, refutavit, & emendavit, adeo ut plane ostenderit, non potuisse eum de tali Philosopho judicium ferre, quem minime intellexit: & ut accuratior, atque absolutior tractatio haberi posset, Disputationem suam, *De natura, & arte* multis antea annis scriptam in eundem Trapezuntium, cum ad utrumque Philosophum quæstio illa pertineret, adjunxit.

21. Anno 1465. è Creta Constantinopolim navigans *Andrea Chy Martyrium*, quod eodem ferme anno p) in protestationem fidei Christianæ ille subierat, a Byzantinis narratibus audit, idque postea Romæ

n) Dicitur Trapezuntius Aristotelem Platoni prætulisse in gratiam Pauli II. Platonicos Academiæ Romanæ ægre ferentis. Vide *Diarium Venetum* T. XVI. p. 442, & 420. seq.

o) Prodiit opus Bessarionis Venet. 1516. fol. ut jam notavi supra p. 722. De ejusdem Cardinalis Epistola Græce scripta ad Theodorum Gazam de Trapezuntii libro pro Aristotele e contra Platonem, meminit Lambecius lib. VIII. p. 163. seq. * Sacris.

p) 29. Maj. A. 1465.

mæ post duos annos promissionis debitum persoluens Latine conscrip-
sit. Habes apud Surium Tom. 3. 29. Maji. q) De fide hujus Historiæ 379
hæc habet Petrus Canisius de B. Virgine lib. 5. cap. 19. *Et si vero Au-
tor vetus non est Trapezuntius, ut qui sub Federico III. Casare scriptor celeberrimus
vixerit, tamen de fide præsentis historia ab illo descripta, nullus est ambigendi
locus, cum Græcus ipse in Creta natus de Græco martyre non alia testetur, quam
qua in medio Græcia, & in Regia urbe per magistratum publice gesta, nec mi-
nus Latinis, quam Mahumetanis nota, ac eo tempore plurimis visa, audita,
comperta fuerunt. Ut autem sine fūco simpliciter veritas narretur, visum est
Trapezuntii verba, quæ mihi primum amicus in Italia legenda obtulit, & deinde
Colonienſes probatis sanctorum historiis inseruerunt, hoc loco repetere omnibus in-
signem historiam judicandam exhibere.*

22. Item expositionem illius loci Evangelii Joannis; sic eum vo-
lo manere, donec veniam cap. 21. ad Sixtum IV. Pontificem, r) qua co-
natur asserere Joannem Evangelistam nondum esse mortuum. Legi-
tur inter Orthodoxographa Basileæ impressa, & Tom. 6. Bibliothecæ
Patrum Parisiis 1576. & alibi. In eam sententiam peculiari opusculo
Bessarion Cardinalis inſectus est. At bonus Vir, addit Possevinus, aliud
diceret, si modo esset superſtes. Nos item syntagmate nostro, * De fine,
& vita exitu Joannis Evangelistæ, utramque sententiam examinamus, &
quænam earum verior sit, inquirimus.

23. Quæ sequuntur an edita sint, quærent alii. Oratio in fa-
vorem s) Michaelis Veneti ad Turcarum Imperatorem.

24. Isagoge, & Commentaria t) in magnam compositionem Ptolemæi.

25. Orationes.

26. Epistolæ.

27. Exhortatio de recuperanda terra sancta.

28. Contra Theodorum Gazam.

29. Ad Leonellum Eſenſem, u) & responſio in inſectivam Guarini.

SSSS 2

30. Dia-

q) Exstat etiam in Actis Sanctor. T. VII. Maji p. 185.

r) Prodiit & separatim Basileæ A. 1543. 8. apud Robertum Winter. Et in Orthodoxagra-
phorum utraque editione habetur hoc opusculum A. 1555. & 1569.

* Hoc syntagma Allatii non vidit lucem.

s) Fautini Michaelis, Patricii Veneti. Vide Diarium Venetum T. XVI. p. 444.

t) Hæc sunt quæ ex Theone sublecta Perottus supra p. 726. arguebat.

u) Hæc ad Leonellum Epistola cum responſione ad Guarinum MSa exstat Venetiis apud
virum eruditissimum Apostolum Zenum, vide Diarium Venetum T. XVI. p. 439. seq.
ubi etiam de Gyarini inſectiva in Trapezuntium, quam scripsit sub nomine Andreæ
Agalonis,

30. *Dialogus de Fide.*

Addit Gesnerus, 31. *De divina substantia secundum Aristotelis doctrinam.*

32. *De veritate Fidei Christiana.*

33. *Epistolas in Psalmum 44. quarum quadam extant Venetiis ad S. Antonium.* Quæ quamvis Latina habeantur, nullus tamen dubito potissimam eorum partem Græce etiam ab eodem fuisse conscriptam, ut infra, dum ejus tractatus Græcos enumerabimus, abunde patebit. Eo namque ævo celebres in utraque literatura Viri, & in utriusque eloquentiæ facultate eximii, ut utrisque primis nationibus satisfacerent, gloriamque sibi ex utraque lingua veram captarent, ac solidam; quod Græce prius scriperant, Latine postmodum enunciabant, vicissimque Græce, quod Latine. Dictum comprobant Trapezuntius; Bessarion Cardinalis, Theodorus Gaza, Argyropulus, & alii.

34. Carmina etiam Latina non infelicitè composuisse habeo ex Gyraldi Dialogo 1. De Poetis sui temporis. *Docti plerique Georgium meum fatentur versus composuisse, quod vel palam cognoscere potestis ex iis, quæ de Orpheo, Musæo, Lino, & aliis pluribus Græci Poetæ in Latinum convertit apud Eusebium Pamphili.*

35. Ex iis vero quæ Græce composuit, *Epistola ad Joannem Palaologum Romanorum Imperatorem*, qua cohortatur, ut in Italiam ad Synodum * naviget, Concilium Basiliense, cum ab auctoritate Romani Pontificis desciverit, parvipendat, nec ad illud animum advertat, edita est x) Græce, & Latine cum Simocata, & Phranza a Jacobo Pontano Ingolstadii apud Adamum Sartorium 1604. in 4o. Habetur ms. in Bibliotheca Regis Gallorum, Bavarica, Augustana, Vaticana; eratque apud Antonium Augustinum sub hoc titulo, *Georgii Trapezuntii defensio missa ad Imperatorem Romanum Joannem Palaologum. De navigatione ejus in Italiam.* Cod. 160. ex dictis tamen error manifeste deprehenditur. Et forte non aliud est, quod in Augustana conservatur; Index manuscriptus *Georgii Trapezuntii Autographum, ut videtur, de Manuele Rege.*

36. Græca vero inedita sunt, *εἰσαγωγή εἰς τὴν μεγάλην ἑκ Πτολεμαίου σὺνταξιν.* *Introductio in magnam Ptolemai Constructionem*, in Biblioth. Augustana, & Scoriaci Catholica,

37. Ad

* Florentinam A. 1438. post Basiliensē habitum A. 1438.

x) Græce exstat ibi p. 317. Latine p. 321.

37. Ad Esaiam Monachum, *Utrum natura consilio agat*, & Φύσις βουλευεται epistola. Mediolani in Bibliotheca Ambrosiana. Eam 380 Latine interpretatus est Bessarion Cardinalis lib. 4. adversus Calumniatorem Platonis, contra quam & scripsit. P. ἡγήσω ὡς φίλος Ἡσαΐα γράψαι σοι ὡς εἶναι πρὸς βραχέων. Sed cum nomen Auctoris in nonnullis Codicibus confundatur, multi namque libelli illius, *Naturam alienius gratia omnia agere*, parentem Theodorum Gazam, multi Bessarionem faciunt, unde error irrepsit, ex eodem Bessarione lib. 6. cap. 3. addiscamus. Cum enim Bessarion in hoc argumentum breviter quædam ad Theodorum perscripisset, Georgius Trapezuntius illis perlectis, ut odium, quod in Bessarionem, ab eo tempore, quo ei Theodorum in doctrina præposuerat, conceperat, aliquando pareret, adversus ea scripsit. Sed ut honestius Bessarionem impeteret, finxit se ignorare, quisnam ejus libelli Author esset, & Theodori, non Bessarionis disputationem illam esse, seque Theodoro contradicere simulavit. *Ostendit præterea*, scribit Bessarion, *Athanasium fuisse, qui hæc scripta ei tradiderat, cum tamen Esaias non Athanasius fuisset. Solus enim Esaiæ scripta a nobis habuerat. Hic tamen, quasi nostra interesset a quo ea accepisset, epistolam ad nos scripsit, qua oblatum sibi ab Athanasio fuisse opusculum significavit.* Plures ergo de eodem argumento Trapezuntius epistolas dederat, quibus Bessarion, & Gaza respondit.]

38. Erat in Bibliotheca Lolliana ejusdem αὐτιφθρητικές. De eademne, an alia materia, mihi non liquet.

39. Vidi præterea ejusdem tractatum περὶ Ἐλεημοσυῶν, de Eleemosyna. P. τῶν εὖ ἐχόντων οἱ ἀκούοντες διδασκαλιῶν.

40. Πρὸς Ἰωάννην τὸν Κουβουκλίσιον κατὰ Γραικῶν. Ad Joannem Cuboclesium contra Græcos. De processione Spiritus sancti. γ) P. ὡκισα μὲν πρότερον πρὸς σὲ γράψαι. Servatur Scoriaci in Bibliotheca Regis Catholica, & Vaticana, & Ambrosiana Mediolani, & apud Alexandrum Cherubinum elegantissimo charactere. Hinc noto alium esse hunc Joannem Cuboclesium quem Trapezuntius alloquitur a Jonne Cuboclesio pariter cognomento Caminiare, qui sub Leone sapiente Imperatore de obsidione, & excidio Thessalonicensi anno ab orbe condito 6410, a Christo Salvatore 902. non ineleganter scribebat.

41. Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐν Κρήτῃ ἱερομονάχους, καὶ ἱερέας περὶ
Ssss 3 τῆς

γ) Edidit Græce & Latine Allacius T, 1, Græciæ Orthodoxæ p. 460-536.

τῆς ἐκπορεύσεως ἔ' ἀγίου Πνεύματος. καὶ περὶ τῆς μιᾶς ἀγίας, καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας. *Epistola ad Monachos Cretenses, & Sacerdotes de processione Spiritus sancti & de una sancta, & Catholica ecclesia.* 2) P. Σίμων ἱερομόναχος τῆς τῶν κηρύκων. Legitur manuscripta in Bibliotheca Vaticana, Altempliana & Bavarica Cod. 115.

42. Περὶ τῆς ἀληθείας τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως. *De veritate fidei Christiana.* a) erat in Lolliana.

In Georgium Trapezuntium, qui Turcas omnibus Imperatoribus præstantiores esse voluit, b) scripsit Nicolaus Junius de Atheno Episcopus Celegeritanus, & in castro sancti Angeli de urbe Præfectus. At Nicolaus Perottus extat apud Joannem Perottum Episcopum Amerinum. Et primum quidem Nicolaus Perottus ejus eloquentiam taxat. *Sed quid est, ait, quo eloquentia tua tantum tribuis? Fertur quondam Jupiter summo studio quesivisse, quodnam animantium genus pulchriores filios produceret. Quocirca omne ferarum genus, & squamigeros etiam pisces hominibus permixtos ad eum cum liberis confluxisse. Inter hac comparuisse etiam simiam, parvum inter ulnas natum gerentem, & quasi omnium pulcherrimum Jovi ostentantem. Qua res cum Deum ad risum forte movisset, simiam in hoc carmen prorupisse:*

Juppiter hoc norit, maneat victoria si quem,

Judicio præst, omnibus iste meo.

Id mihi contingere in praesentia tibi videtur, cujus oratio cum barbara sit, puerilis, inepta, & ne mediocriter quidem erudito viro conveniens, tamen eloquentiam tuam extollis, & quasi simia Iovi filium suum ostentans, ab eo, atque omni turba irrideris, homo plane rudis, & barbarus. Et, Non vides Asine, non sentis, non intelligis scripta tua apud omnes contemptui, derisui, ac ludibrio esse? Cujus oratio praesertim, ubi eloquentiam tuam extollis, fracta est, humilis, infamis, & plane puerilis. Ubi legisti apud doctos & eloquentes viros, hac ratione commotus pro permotus, & impulsus? Ubi eloquentiam gratia Dei præ cæteris habes,

2) Etiam hanc vulgavit Alfatus Græce & Latine ibid. p. 537-582. Ex ea Iceum produxerat p. 774. de consensu lib. 2. c. 15 §. 11. & de Simeonibus p. 202.

a) Ad Amramum. Hoc scriptum tomo octavo συμμικτών publicare voluit Allatius, ni fato impeditus fuisset. Orationem Trapezuntii de pace Christianorum citat Nic. Comnenus p. 361. prænot. myslag. *Grammatica Græca* MS. memoratur à Labbeo p. 105. Bibl. novæ MSS.

b) Scripserat hoc Trapezuntius Oratione in funere Michælis Veneti memorata supra pag. 727

habes, pro eloquentia Deo propitio superior cæteris? *Ubi didicisti eloquentiam ita augeri*, animi, atque corporis dotes, pro corporis, & animi dotes? *Ubi conferrem, pro, utilis essem, nullo casu adjuncto?* *Ubi, æternum illi nomen ad omnes, qui Latine sciunt, afferrem, pro æternum illi nomen apud omnes, qui Latina lingua utuntur, vel, qui Latinam linguam non ignorant, compararem?* Sed nolo in re manifestissima diutius immorari. Et postremum quidquid est in orbe maledicentiæ, id totum in unum Trapezuntium cumulavit. Neque enim veretur eum compellare, belluam, putrida carnis inutile frustum, nostræ ætatis præclarum Nestorem, cujus ex ore felle amarior fluit oratio, asinum, sceleratissimum virum, carnificem, perniciosam pestem, dedecus hominum, turpitudinem sæculi, nostræ Reipublicæ sterquilinum, scelestissimum, impurum, impium, infidelis, barbarum, sordidum, proditorem divini religionis, hæreticum, tetrum, & detestabile monstrum, scelus, flagitium, luem, tabem, prodigium, portentum, truculentissimam feram, humani generis infamiam, miserrimum, omnium adarissimum nostræ ætatis, præclarum, immanissimum, tetrum, fædissimum, ac detestabile monstrum, Turcum, imo Turco turciorem, sceleratiorem, imo Turcorum omnium turcissimum, omnium quæ memoravimus turpiorem, & siquid dici tetrius potest. Addit, Nimum crevit audacia, & temeritas Dominij. Ter intra annos quindecim carcerem est expertus; primo iracundia, secundo libido, tertio perduellionis crimen eum in vincula compulerunt. Auxit semper furorem, & impunitas eum ad quævis flagitia precipitem fecit. Præterea. Nam quia casu nescio quo, opinione olim quadam doctrinam consecutus in Italia fuerat, primis illis temporibus, quibus revocari in lucem, quæ diu sepulta fuerant, optimarum disciplinarum studia cepere, postquam adventu doctissimorum virorum, quos Nicolaus Quintus Pontifex undecumque in urbem accidit, ignorantia tua detecta est, præsertim interpretatione problematum Aristotelis, quæ Theodorus Thessalonicensis utriusque lingue doctissimus edidit: Mox te rabies quadam immensi furoris invasit, ac veluti Draconis epoto calice insanire, ac palam furere cæpisti instar rabidi canis, huc atque illuc anxius circumferri. Iamque non modo ipsum Theodorum, sed quoscunque Theodoro favere intelligeres, omnes autem ei palmam jure optimo debent, in eum genuinum exercere. Hinc te semper furia agitare, hinc superbia,

*bia, indignatio, invidia precipitem ferre. Hinc tu maledictis in omnes in-
vehi, non Principibus, non Cardinalibus, non summis Pontificibus parcere.
Et hæc quidem Perottus in Trapezuntium, oblitus, ut ingenue fatear,
modestiae, gravitatis, atque boni viri officii, quæ tantopere laudaverat
pro eodemmet Trapezuntio in Bessarione. Hæc omnia, aiebat, & plu-
ra potuisset in medium asferre Bessario, si voluisset; sed dedit hoc partim gra-
vitati suæ, ne castas, & pudicas aures tanta verborum impuritate, tanta ob-
scenitate orationis, tam horrenda, atque execrabili scelerum commemoratio-
ne macularet, atque inficeret; partim mansuetudini, & lenitati, ne te quam-
vis atrocissimum hostem Deo, hominibusque invisum redderet, & salutem, ac
vitam tuam in periculo poneret. Vides ergo præstantissimos quosque il-
lius ætatis viros acriter dicta Trapezuntii examinasse, reprobassequæ,
quod non leve est illius doctrinæ argumentum, graves nihilominus
Bessarioni cum eo inimicitiae fuere, & magnæ rei literariæ controver-
siæ, lege Bessarionis cap. 4. lib. 6. in Calumniatorem Platonis.*

*Quid autem Angelus Politianus olim de doctrina æstimaverit, in-
genioque Georgii Trapezuntii, fuse Miscellan. cap. 90. testatus est. Il-
lud in Theodoro mirari me fateor, quid ita scripserit in præfatione librorum de
animalibus Aristotelis, quibus unis præcipue commendatur, adiutum sese a
nullo, nec certare adeo cum cæteris interpretibus, quos inquit, vincere nul-
lum negotium est, cum libros eosdem, sic Georgius Trapezuntius ante ipsum
luculente verterit, ut vel redditis, quæ apud veteres invenerat, vel per se denuo
fictis, excogitatisque vocabulis, Latinam prorsus indolem referentibus, vi-
tio factum nostro, primus, opinor, juniorum docuerit, cur ipsi minus mul-
tas, quam Græci rerum appellationes habeamus. Hos igitur si quis libros di-
ligenter legerit, minus profecto Gazam laudabit, pene illius vestigiis insisten-
tem, quin si homo erit ingenuus, credo, stomachabitur sic a Theodoro dissimu-
latum, per quem maxime profecerat, sic habitum pene contemptui, ludibrio-
que, cujus potissimum laboribus infidiabatur, nobis vero etiam fortasse habe-
bit gratiam, quod ista reddere suis auctoritatibus contendamus. Nam quan-
tum sibi Georgius in eo placuerit opere, vel illa de Præfatione verba significant,
quibus sese libros eos latinis, ait, non minus eleganter, emendatosque dare,
quam apud Græcos habeantur. Sed & hoc ad se trahere Theodorus conatur, ut
item,*

item, que de Mensibus Græce prodidit, ex huius potissimum, de qua loquimur, interpretationis præmio subleguntur. At enim fuere, sicut apparet, acerbissima inter hos Græcos inimicitia, sicut in Grammatico quoque suo Commentario Theodorus Georgium vocat hunc Pornoboscon, quod alentem scortum significat, alludens, arbitror, ad Georgium veterem Grammaticum, cui cognomentum Græci Chærobocon dixere. Cetera porro, que Theodorus hic edidit, ubi modo non repetundarum sit accusandus, sicut eruditione diligentiaque non carent, ita, ut mihi quidem videtur, ad examen quoddam strictius, curiosiusque revocanda. Nos hoc loco nec doctorum nitida nomina tentamus apud imperitorum decolorare iudicia, nec tamen diffimulare, quod in quoque desideremus, aut in bonoratum transire volumus, cui veritas patrocinetur. Ut autem habere stylum, quammaxime ingenuum, paratumque volumus, ita quam minime accusatorium, quam minime licentious, & noxium. Nec enim tam vafriciam profitemur, quam exhibemus industriam. Vossius tamen Institut. Orator. lib. 4. cap. 3. quemadmodum & Bessario Trapezuntium Gazæ postponit. Minime, inquit, profecto conferri meruit cum Theodoro Gaza, cui eum equiparavit Angelus Politianus. Itaque jure politissimi ingenii virum hoc nomine reprehendit Parrhasius in epistolis. Neque ignoro Trapezuntium errores aliquot observasse in translationibus Gazæ, quos hic monitus correxerit, ut & memoria prodidit Erasmus Catalogo Lucubrationum suarum. Verum & illud scio longe plura esse in Trapezuntio, quæ Gazæ potuerit culpæ. Nam & in eo desiderare potuit fidei plus in transferendis e Græco auctoribus, & majorem linguæ Latinæ peritiâ. Et lib. 3. de Histor. Lat. cap. 8. Filium reliquit Andreæ Trapezuntium, qui Patris defensionem scripsit adversus Theodorum Gazam: ac præfationem ad Sixtum Pontificem præmisit translationi paternæ Ptolemaici operis de magnâ constructione. Andree filia nupsit Fausto Magdalena Romano Poeta, qui Leoni pergratus erat, atque anno MDXXVII. Roma ab exercitu Caroli V. capta, ac diruta, Jovio teste periit. Non sum tamen a Vossii sententia, qui ibidem Secretarium Pontificium, maximæ existimationis, ac dignitatis inter Ecclesiasticos virum, cum scriba, seu amanuensi, servili mancipio, ut ita dicam, confundit. Quis tandem, ut id quoque obiter admoneam, sine stomacho leget Thomam Rivium in Justiniani defensione contra Alemannum, qui Vaticanæ Bibliothecæ

T t t t

thecæ

thezæ custodem, munus & dignitate sua, & custodum virtute, atque doctrina amplissimum, pulcherrimumque maligne admodum, *de pulverisandis Bibliotheca Vaticana libris operam navare* scribit?

LI. GEORGII CAMARIOTÆ, nisi nos nomen fallit, & pro Matthæo, cujus pleraque ad hunc diem manuscripta in Bibliothecis latent, irreperit, *Encomium in tres Hierarchas Basilium, Georgium, & Chrysostomum*, in Bibliotheca Gallica Fontis Belli asseruari refert Possevinus, & meminit Robertus Constantinus in Bibliotheca. Ego vidi Matthæi in eodem laudationem, illo principio, c) *ἔπερ ἄλλο ἢ τοῖς ἔ λόγου θεραπευταῖς, καὶ λόγοις ἐκωμίων προσήκον.* An eadem cum 383 ea, quæ Georgii asseritur, vel diversa non video. Videbunt quibus Fontis Belli Libros evolueri permittitur; quod ut diligentius faciant, alterius principium hic descripsi. Dum hæc scriberem, a Puteanis Fratribus, quibus nescio, an unum umquam hominem, aut magnitudine animi, aut humanitate, aut in aliorum studiis promovendis facilitate parem ætas nostra sæcundissima tulerit, grandiorē sane neminem, admoneor, quemadmodum, & de plerisque aliis, quæ in ista Diatriba de Georgiis ex instructissima Gallorum Regis Bibliotheca profero, Georgium hunc Camariotam nullum fuisse, qui de tribus Hierarchis scripserit, sed errore in Catalogo nomen Georgii pro Matthæi positum fucum aliis fecisse: ea enim oratio Matthæum Camariotam Auctorem in Cod. ms. 56. præ se fert. Eodem errore Matthæi Camariotæ epitome Rhetoricorum d) Hermogenis, & epitome Progymnasmatum Georgio Camariotæ tribuuntur in eodem Catalogo. Gavisus sum propterea mihi; conjecturam meam aliquid firmitatis habuisse. Expungatur igitur e Georgiorum albo Georgius iste Camariota, qui nullus fuit.

LII. De GEORGIO BALSAMONE Gyraldus de Poëtis sui temporis Dialogo 2. *Fuit & Georgius Balsamo & ipse Græcus, qui diutius inter familiares amplissimi Cardinalis Salviati e) usque ad interitum vixit, cujus & carmina & soluta oratione quedam legi possunt.*

LIII.

e) Eodem principio fuit quod Matthæi Camariotæ Encomium in tres Hierarchas MStum habuit & editione indignum duxit Henricus Savilius.

d) Præter editam Camariotæ epitomen Rhetoricæ quæ incipit: *Ἐητορικὴ λόγος τεῖα καθεστῆκεν ἔδη*, & de qua dixi lib. IV. c. 31. §. 19. habetur etiam inedita synopsis Hermogenis in Bibl. Cæsarea teste Lambecio VII. p. 406. Incipit: *Ἐητορικὴ ἐστὶ τέχνη.* De Camariotæ ætate Allatius infra p. 398. 399.

e) Salviatus hic obiit Rayonnæ A. 1535.

LIII. GEORGIUS MARMORIUS in Eſaiam Prophetam ex compluribus Patribus ſatis amplam Catenam concinnavit; illius fragmentum aſſervatur in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani ab illis verbis: γὰρ καὶ ἡλία μεθ' ὅσας ἀναχωρήσεις, καὶ καμάτων. Quis iſte fuerit, aut quo tempore ſcripſerit, quærent, quibus plus otii eſt. Ipſe cum diligenter perquirerem, & ad id dignoſcendum titulum operis, uti in Græco eſt, ab humaniſſimo Paulo Sfondratò expoſcerem; ille reſpondit in eo Codice nullum eſſe titulum operi præfixum, cum pars anterior libri deſideretur. Sed in folio albo, ante opus cum ipſo opere compaginato Italice eſſe adnotatum Fragmentum Catenæ in Eſaiam Georgii Marmori. An ergo ſcriptor hic Catenæ vel poſſeſſor? pro meo tamen munere ſatis eſt illum recenſuiſſe.

LIV. GEORGIUS GELESIOTA * compoſuit orationem funebrem in Theodorum Xanthopulum. P. ἄνδρες εἰ π τοῖς βασιλείοις ἤθεσι, καὶ παιδύμασιν ἐπιθεσµέντοι. Vivebat ſub Andronico Palæologo Gregorii Cyprii Patriarchæ Conſtantinopolitani apprime familiaris, auditor, ut ipſe in eadem oratione fatetur Theodori Xanthopuli, quem propterea laudandum ſuſceperat. καὶ Ἰωάννη ἡδομένω ἐμοὶ χαλεπαρόντων, εἰ ἐκ πρώτης, ὃ δὴ λέγεται, πρὸς τὸ εἰχοµένω προσηκόντων, καὶ τῇ συνηθείᾳ τῶν λόγων καλλίστου χρηµατίζων, οὗ δὲ κατὰ γῆρας ἡµῶν ἐκείνῳ ὥφθη καὶ διδάσκαλόν, εἰ χρητὶ ἀληθεὺς εἰπὼν ἐπεὶ ἀμελλῆς ἡνίκω µικρὸν γὰρ λόγῳ τὸν ἐκείνου τάφον κοσμήσαι. Εὖ, θρηνῶ µὲν οὖν ἐγὼ πῶς σοφίας πολλῶν ἕνεκα πάτερ, καὶ παιδευτὰ, καὶ διδάσκαλοι. Nonnullos præterea mihi irascentes audivi, ſi a primo; quod ajunt, pito defuncto conjunctus, & in re potiſſima, ac pulcherrima, eloquentia ſcilicet; cum ille nobis & dux, & Magiſter, ſi verum dicendum eſt, fuerat, familiaris neglexero puſilla ad minus oratione illius ſepulchrum cehoneſtare. Et, Deploro itaque multis nominibus ſapientiam, o Pater, & informator, & magiſter.

LV. GEORGIUS GEMISTUS cognomento, qui & PLETHO quod idem ſonat, f) ſive Platonis amore, ut Manuel Peloponneſius

Tttt 2

Ma-

* In Bibl. Cæſareâ habetur MS. Nicephori Blemmydæ Oratio de regno ſeu imperio quam Paraphraſi clariore donarunt Georgius Galeſiota magnæ Eccleſiæ CPol. Diaconus, & Georgius Oenæota. Vide Lambecium VII. p. 225. qui notat Galeſiotam dici a monaſterio montis Galeſii à quo dictus etiam Iosephus Galeſiota qui ex Abbate illius monaſterii electus fuit Patriarcha CPol. A. 1257.

f) Ut γεμιστός à γεμίζω ſic πλήθων à πλήθω habet abundantiam & plenitudinis

Magnæ Ecclesiæ Rhetor in tractatu contra eundem de processione Spiritus sancti, asserit; ἀλλὰ σύγε τούτου δήπου διδάσκαλος ὡς τῇ ὅρῃ Πλάτωνος λογικευθεὶς ἤδη Ψυχῇ, καὶ αὐτὶ Γεμιστοῦ Πλήθωνα ἑαυτὸν κακληκώς. *Sed tu hujus rei magister, quasi jam Platonis animo insinuat, & pro Gemisto Plethonem temetipsum compellans: sive, ut Trapezuntius in comparatione Platonis, & Aristotelis agnominatum, credit, quemadmodum nonnullos priscorum Patrum immutatione nominum ad res maximas vocatos fuisse docemur, eodem pacto Gemistum nomen vertisse, ut se facile de cælo lapsum crederemus, & citius doctrinam, & legem ejus susciperemus.* In Peloponneso, ut plurimum vixit, & versatus in Italia eo, quo Concilium sub Eugenio Florentiæ g) celebratum est tempore, cum Bessarione, Gaza, & aliis; refert ipse in Responsione ad Georgii Scholarii pro Aristotele objectiones, σὺ μὲν οἶω ἢ ὑδέσιν αὐτῶν ἐνέτυχες, ἢ ἢ ἡσσε καὶ ἐνετύγχανες, ἐκ αὐτῶν ἰκανὸς τῆς σοφίας αὐτῶν ἦσθα κερτής. ἡμεῖς δὲ καὶ ἐνετύχομεν, καὶ οἶα τίς ἐστὶν αὐτῶν ἡ σοφία ἐγνωμεν. εἰσὶ γὰρ δὴ σοὺ μὲν καὶ πολλῶν κρείττους, ἀκρίβειας δὲ σοφίας ἐκ ἐλίγω λεπτότεροι. *At tu vero, aut cum eorum nemine congressus es, aut, si congressus es, eorum sapientia haud probus iudex fueris. Nos autem & congressi sumus, & quamnam eorum sapientia est, novimus. Sunt enim te, & multo prestantiores, nec usquequaque exacta illa sapientia pollent.* Fuit patria Byzantinus temporibus Manuelis Palæologi, & jam labentis Græciæ occasu, tum prudentia, tum moribus, ac scientia spectabilis. h) Græce plura scripsit, qua proprium dogma comprobans, qua aliorum sententias refellens, quem veluti oraculum sapientissimi quique, quando præsentibus ipsi adesse non poterant, consulebant. *Gemistus vir, scribit Georgius Chariander, in omni scientiarum genere eminentissimus, cognomenque Plethonis accepit, quasi Platonis, eo quod Platoni Philosophorum principi maxime accederet.* Et Antimachus apud Gyraldum de Poetis sui temporis Dialogo 2. *Hujus sancti viri eum Historias in Latinum sermonem ex Græco ipse converterem, de eo in Prefatione sic dixi: Illum dico Gemistum, quem non solum Græcia, sed universus*

significationem. Plethonis autem dicitur præ Gemisto placuisse, quod ad Platonis nomen, quem unice amabat & admirabatur, quam proxime accederet.

g) Sub Eugenio IV. A. 1438.

h) Petrus Crinitus de honesta disciplina lib. 1. cap. 10. *Erant forte cum Bessarione Nicaeno viro in Philosophia excellenti Theodorus Gaza & Plethon Byzantini, qui cognomento Γέμιστος appellatus, tres eo tempore, ut constat, viri doctrina & ingenio nobiles.*

fui fere terrarum orbis ob variam atque multiplicem divinarum, humanarumque rerum scientiam admiratus, eo quod Platoni Philosophorum principi atque Aristoteli Græcorum, & Latinorum omnium consensu proxime accederet. Et Bessarion Cardinalis adversus Calumniatorem Platonis lib. 6. cap. 1. eum opinionum Platonis æmulum, atque defensorem vocavit. Nec dissentit Gyraldus, Pletbon habitus est in primis Philosophus, & quidem excellentissimus, quod cum ipsius multiplicibus, & variis operibus, quæ apud Græcos leguntur, tum ex testimonio Bessarionis Cardinalis amplissimi, & monumentis videri potest.

Illius opera * apud Diegum Hurtadum Cæsaris apud Venetos oratorem fuisse tradit Gesnerus; eaque sic enumerat: *Ad Regem liber. De Virtutibus liber unus. Paraphrasis in Demonstrationes. Epicedion in Reginam Helenam. Liber de Generatione Deorum, quem vidi manuscriptum Bononia apud S. Salvatorem. Adversus librum pro dogmate Latinorum, nimirum quod ad Spiritum sanctum. Demonstrationes naturales de Deo. Mensium, & annorum ordo ac dierum recensio. Oracula magica sectatorum Zoroastriæ, quæ & Parisiis impressa sunt Græce & Latine seorsum 1538. in 4°. Chartæ duabus absque nomine Græci interpretis, qui Georgius Gemistus est. Historica, & Geographica quadam hujus Auctoris, ut sunt Chorographia Peloponnesi, & Thessalie: idem Diegus Hurtadus habet. Libellus de iu, in quibus Aristoteli cum Platone non convenit, & quod potior sit Platonis sententia, excusus Venetiis apud Scotum in 8°, cum Bernardini Donati Veronensis Paraphrasi. Libellum contra Georgij Scholarii argumenta, ἀντιλήψεις pro Aristotele, Bononia apud S. Salvatorem vidi, sed imperfectum. Addunt Epitomatores. In Bibliotheca Imper. Viennæ habetur Gemisti Pletthonis epitome historiarum Sicularum Græcè manuscripta in 4°. Ejusdem libellus de generatione Deorum ibidem manuscript, confuse admodum omnia, atque indistincte; nos, si quid potuerimus, enucleatius illa expendemus. Et primum de iis, quæ typis vulgata sunt, sermonem instituemus.*

- I. *De Gestis Græcorum post pugnam ad Matineam duobus libris digesta,*
 i) Græcè impressa ab Aldo Venetiis cum Xenophonte, & Herodiano
 1503. fol. & Basilæ cum præfatione Camerarii cum aliis 1541. fol.

Tttt 3

tine

* Georgii Gemisti opera, sed non addunt quæ, inter Codices Græcos Patrum Augustinianorum in Cœnobio S. Ioannis de Carbonario reperisse se MStæ testatur Jo. Mabillonius pag. 110. Itineris Italici, & Bernhardus de Monfaucon, Diarii Italici pag. 311.

i) Titulus est: ἐκ τῶν Διοδώρου καὶ Πλατάρχου περὶ τῶν μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, ἐν κεφαλαιοῖς διάληψις. Post Antimachum vertit etiam lati-

tine etiam reddita a *M. Antonio Antimacho* non semel, nec uno in loco. 385 qui in Præfatione ad *Matthæum Antimachum* Patrem ita sibi placuisse hunc auctorem refert, ut nihil magis; aitque eum non tantum esse verbis aptum, pressumque, sed etiam artificio tanto, tanta lenitate, ac rerum copia ferri, ut post *Herodotum*, ac *Thucydidem* cum antiquissimis Græciæ scriptoribus non immerito comparari possit. Habebantur manuscripta in Bibliotheca *Ioannis Surii*. *Verderius*.

2. *De virtutibus* Libellus sub *Plethonis* nomine Græce editus est *Antwerpiae* apud *Plantinum* cum aliis ejusdem Opusculis 1552. k) in fol. & Græce, & Latine ex Interpretatione *Adolphi Oconis* Augustani Basileæ apud *Oporinum* 1552. in 8°. & in doctrina recte vivendi ac moriendi cum plerisque aliis, idem Græce, & Latine editus est cum *Hieronymi Wolphii* annotationibus, l) & Jenæ cum Interpretatione ejusdem *Wolphii* 1590. in 8°. Vértit etiam illum Latine *Vincentius Marinerius*, ut ipsemet scribit *Epist.* ad *Franciscum Dazam* anno 1636. edita. Legitur manuscriptus apud me bis, & in Bibliotheca *Bavarica* Cod. 224. *Veneta* S. *Marci* Scam. 32. num. 22. & *Augustana* sæpissime, & legebatur in Bibliotheca *Antonii Augustini* Cod. 255.

3. Ora-

ne *Zacharias Orthus*, Professor *Gryphisvaldensis* Academix, *Rostock*. 1575. 8. *Antimachi* interpretatio prodiiit Basileæ 1540. 4. cum ejus *Oratione* de laudibus Græcarum literarum, & *Dionysii Halicarnassei* præceptis de *Oratione Panegyrica*, *Nuptiali*, *Natalitia* & *Epitaphiis*; p. 64-79. *Demetrii Phalerei* de membris & incisis, de *periodis*, de componendis *Epistolis*, & de *characteribus* dicendi. p. 80. 92. Et *Polyæni* præfatione de re militari, p. 93-96. In præfatione narrat *Antimachus* se in Græciam iter suscepisse Græcarum litterarum discendarum causa & sub disciplina *Moschi Lacedæmonii* moratum quinquennium. Promittit & versionem *Demetrii Περὶ ἐπιμνησέας*. Dabimus, inquit, etiam brevi fortasse *Phalereum*, auctorem plane in dicendo, *Ciceronis* sententia, politissimum, de interpretatione seu elocutione integrum Latine legendum. De Hispanica versione horum *Gemiisti* librorum infra, p. 740.

k) Puto *Allatium* scripsisse 1575. & numerum 1552. à typographo positum ex errore, quoniam idem statim iterum sequitur. Certe A. 1575. hic *Plethonis* libellus ex *Bibl. Joannis Sambuci* Græce apud *Plantinum* in fol. prodiiit una cum duabus ejus *Orationibus* utraque lingua excusis ad calcem *eclogarum Stobæi*.

l) *Basil.* 1577. 8. Scripta cætera *Plethonis* libello de quatuor virtutibus Cardinalibus adjuncta sunt; *Platonis* *Theætetus* cum versione *Adolphi Oconis*. Libellus *Aristotelis* de virtutibus cum interpretatione *Iusti Volsii*. Caput de voluptate ex *Nemesii* libro de homine. *Platonis* *Axiochus* cum versione & notis *Hieron*, *Wolphii*, & *Demetrii* *Gydonii* de contentu mortis cum versione *Raph. Seileri*.

3. Orationes duæ, quarum altera est, *De rebus Peloponnesiacis constituendis* ad Manuelem * Imperatorem, altera ad Theodorum Despotam *συμβουλευτική Σμαγρία*, de eodem argumento cum interpretatione Latina *Gulielmi Canteri*, m) Antwerpiae ex Officina Plantiniana 1575. in folio. Habentur manuscriptæ in Bibliotheca Bavarica Cod. 200. & alibi.

4. Subjungitur, n) *Locorum Peloponnesi omnium* per longitudines, & latitudines Astronomicas *descriptio*, desumpta ex Ptolemæo, sed quæ variant, a Gemisto esse correctæ, nullus dubito, si manuscriptis habenda fides. Et elenchis hisce, & in Auctores summos animadversionibus maxime delectatum fuisse Plethonem, ex iis, quæ infra recensentur manifestum cuique fiet.

5. *De Platonica, atque Aristotelica Philosophia differentia*, o) Libellus publice expositus est Basileæ 1574. in 4°. per *Georgium Chariandrum* in linguam Latinam translatus, & Venetiis Græce apud Scotum cum Bernardini Donati Veronensis Paraphrasi in 8°. Græce etiam editus est Parisiis 1541. in 8°. cum ejusdem Bernardini Dialogo, p) *De Platonica atque Aristotelica Philosophia differentia*. Extat manuscriptus in Bibliotheca Veneta scam. 17. num. 14. & Scam. 27. num. 51. Augustana, Index ms. Ambrosiana Mediolani, Bavarica Cod. 261.

6. In oracula magica Zoroastris, Commentarii editi sunt Græce & Latine studio *Joannis Opsopæi* Parisiis 1599. in 8°. cum Sibyllinis oraculis. Subsequiturque eorumdem Commentariorum Interpretatio *Jacobi Marthani*. q) Et antea Græce, & Latine separatim Parisiis in 4°. apud

* Palæologum, ad quem alia Gemisti de rebus Peloponnesiacis & præcipue de Isthmo Epistola adhuc inedita exstat in Bibl. Cæsarea teste Lambecio VII. p. 163. Incipit: Θηόταττε Αυτοκράτορ. Τὰ μὲν καὶ ἕκαστα πρὸς ὧν ἂν σε ἐβελόμεν μαθεῖν, Παῖς.

m) Ad calcem eclogarum Phys. & moralium Io. Stobæi.

n) Διαγραφή ἀπάσης Πελοποννήσου, παραλίχτε καὶ μεσογεία.

o) Περὶ ὧν Ἀριστοτέλης πρὸς Πλάτωνα διαφέρειται. Hic Georgii Plethonis liber oppugnatus est à Georgio duobus, Scholario & Trapezuntio. Vide infra p. 387.

p) Eundem hunc Bernardini Donati Dialogum etiam Gemisti libello præmissum video in editione Veneta apud Hieronymum Scotum 1540. 8. Paraphrasim præterea additam nullam: Sed Dialogum ipsum pro paraphrasi libri Plethoniani habuit Gesnerus & Al-latius: Certe pleraque capita eadem quæ Pletho, etiam dialogus persequitur.

q) Cum versione Opsopæi posita è regione, & ad calcem subjuncta Marthani interpretatione recusus est hic Plethonis ad Oracula commentarius, quemadmodum Pselli

apud Joannem Lodoicum Tiletanum 1538. eodem Marchano interprete. Titulus operis varie conceptus reperitur, alii enim scribunt : Πλήθωνος Διδασκαλίας τῶν ἐν λογίοις τοῦτοις ἀσαφές εἶναι εἰρημίων *Plerthonis expositio eorum, quæ in his oraculis obscurius efferrantur.* Alii : μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου ἐξηγηθέντα ὑπὸ Πλήθωνος. *Oracula magica eorum, qui Zoroastrem Magum secuti sunt, enarrata a Plerthone.* In eadem expositiones Pselli circumferuntur. Extat in Augustana Index mss. Nec alia videntur esse, 1) quæ sub Zoroastreorum, & Platonico-rum Dogmatum summa, titulo in Bavarica Bibliotheca Cod. 183, habentur.

7. Legi etiam in Catalogo nescio quo, Georgio Gemista Plerthon Historia della Monarchia de los Persas, traducida en Castellano per D. Pedro Davii 4°. Vall. 164. l. 19. s) Et hæc quidem edita sunt.

8. Inedita etiam pleraque sunt, nec minoris momenti. Nempe ex plerisque auctoribus, *Excerpta, sive loca notatu digna, qualia fuere, ex Appiani Historiis de Macedonicis Regibus, t) ex Strabone, ex Theophrasti historia de plantis, ex historia Animalium Aristotelis, ex Diodoro Siculo de Assyriorum, & Medorum regno : Ex primo Antiquitatum Dionysii Halicarnassei, ex eodem de Trojanis Diis, quos Æneas in Italiam transtulit, de Saracenorum post Heraclium felici progressu.* In Biblioth. Bavarica Cod. 185. Nec alia sunt, quæ alibi leguntur. Πλήθωνος παραβολὰ ἐκ τῆ περὶ ζῴων ἱστορίας, *Plethonis selecta ex Animalium historia.* Et in Veneta S. Marci, *Collectiones ex diversis Auctoribus* scam. 20. num. 20.

9. Geor-

quoque, in novissima Oraculorum Sibyllinorum editione Græcolatinaque Servatio Gallæo curante lucem vidit Amstelod. 1789. 4.

- r) Imo aliud scriptum perbreve, Ζωροάστρειαν τε καὶ Πλατωνικῶν δογμάτων συγκεφαλαίωσις, quod superiore primum anno Græce lucem vidit ex Augustano Codice Witebergæ 1719. 4. edente Valentino Hermanno Thryllitio. Incipit : ἐκείνῳ μάλισ' ἂν θεοὶ κεφάλαια εἰδέναι.
- s) In Bibliotheca Hispanica Nic. Antonii T. 2. p. 150. titulus hujus libri plenior extat hunc in modum : *George Gemista, o Plerthon, la postrera historia de la Monarquia de los Persas hasta Alexandro Magno, con algunas vidas de Capitanes famosos Griegos sacados del Latin de Emilio Probo.* Valladolidi 1604. 4. Est Hispanica versio librorum Gemisti de gestis Græcorum post pugnam ad Maquincam.
- t) Ex Appiani Syriacis excerptum de Macedonicis Syriæ Regibus, MS. in Bibl. Cæsarea. In eadem habentur & Plerthonis excerpta ex Æliani de proprietatibus animalium, & ex Procopio &c.

9. *Georgii Gemisti artis Rhetorica prolegomena, vel potius incerti de proemio Artis Rhetoricae, Epitome in Hermogenis Artem Rhetoricam.* Erat in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 255. Et Scoriaci Regia περί ῥητορῶν, προομιῶν ῥητορικῶν, ἀριστοτελικῶν ζητημάτων. De virtutibus, Proemio Rhetorico, Aristotelici questionibus. Κατὰ τὸ Στράβωνος περί ἡν ἔκ ὁρθῶς κατὰ τὴν Γεωγραφίαν αὐτῷ διορισθέντων. *Adversus Strabonem de nonnullis ab eo non recte in Geographia enumeratis.* In Palatina Heidelbergensi Cod. 177. & Britannicis, & Gallicis manuscriptis, & alibi. ἐκ τῆς Στράβωνος Γεωγραφικῶν, περί τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχήματῶ διορισθῆναι αὐτῷ τῆς Γεμιστοῦ Πλήθωνος. Ex Strabonis *Geographicis de figura terra habitata, sed correctis a Gemisto Plethone.* u) In Vaticana, Scoriaci Regia VI. 6. 10. & VI. 2. 6. Veneta S. Marci scam. 21. num. 17. & Ambrosiana Mediolani.

10. *Chorographia Thessalia* x) in Bibliotheca Palatina Heidelbergensi, Regia Scoriaci. 11. num. 5. *De Isthmo* Veneta S. Marci. scam. 32. num. 22.

11. Προφωνηματικές. *Allocutio.* P. ἐκ τῶ ἀρχαπλήσια, ᾧ θεοῖς ἔτατε, τὰ τῶν πολεμίων τέλη ὑποβῆ. Mediolani in Ambrosiana.

12. *Capita quaedam Musica, Plethone Auctore.* Bavarica Cod. 183.

13. Προθεωρία εἰς τὸν λόγον τῆς βασιλείας Μανουὴλ τῆς Παλαιολόγου Ἰππάρχου εἰς τὸν αὐτῷ ἀδελφόν. * *Præmeditatio in Imperatoris Manuelis funebrem orationem in fratrem.* P. περὶ παθῆς μὲν τὸ προοίμιον, καὶ οἷον γένοιτ' αὐτῷ ἀδελφῷ μάστιγα πρέπον. *Oratio funebris in Helenam Palaeologinam,* in Bibliotheca Vaticana, & Altempsiana. *Alia in Hypomnem, & Cleopem Imperatrices.* In Indice manuscript. Codicum. Μονωδία Ἰππὶ τῇ αἰοιδίμῳ δεσποίνῃ ὑπομονῇ. γ) *Monodia in celebrem Dominam Hypomnemem.* In quo etiam non post multa legebatur, Πλήθωνος μονωδία Ἰππὶ ὑπομονῇ, καὶ κλεόπῃ ταῖς βασιλίαιν. *Plethonis Monodia in Hypomnemem & Cleo-*

Uuuu

rem

u) Hoc scriptum habuit, atque in syntagmate Græcorum Geographorum edere voluit Lucas Holstenius. Vide Lambecium lib. 1. p. 114.

x) Exstat etiam in Bibl. Cæsarea. Lambec. VII. p. 165. Ex libro nono Strabonis excerptam disces ex Labbei Bibl. nova MSS. p. 120.

* Edita hæc προθεωρία Græce & Latine à Combesio cum oratione ipsa Manuelis Palæologi in fratrem Theodorum Despotam T. 2. Auctarii novi Bibl. Patrum p. 1037. Paris. 1648 fol.

γ) In eadem Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium V. p. 175. Etiam in Bodlejana & Regia Parisi.

pem Imperatrices. Ex his excerpta, quæ de Immortalitate animi tractant, sunt penes me. Erantque in Bibliotheca Saregica, ut tradit Justus Rycquius in Centuria nova Epist. 29. *Oratio funebris in obitu Regina Cleopa Palaeologina, in qua de anima immortalitate agitur.* In Augustana, Index manuscriptus, & Lolliana. *Georgii Gemisti Pletbonis funebris oratio in Imperatricem quandam.* Index Bavaricus Cod. 162. Et Scoriaci in Biblioth. Regia. *Γεωργίου τοῦ Πληθωνίου λόγος τῇ βασιλίᾳ καὶ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς.* *Oratio funebris in Imperatricem, & de immortalitate animæ.* II. num. 5.

14. *Epitome historiarum Sicularum*, 2) ni fallit titulus, quem tamen & epitomatores Gellneriani agnoscunt. In Bibliotheca Imperatoris Viennæ Austriæ. Possevinus in Indicibus.

15. *Historia.* In Catalogo exhibitio a Grammatico, apud Verderium in supplemento; nisi eadem sit cum edita, gestorum post pugnam ad Mantineam.

16. *Explicatio in voces Porphyrii, & in decem Categorias Aristotelis.* In Bibliotheca Constantini Varini. ex Verderio.

17. *Explicatio in Analytica Aristotelis*, apud Joannem Suzium Constantinopoli. ex Verderio. In Bibliotheca quoque Regis Gallorum habentur, ejusdem excerpta ex Strabone. *Adversus Scholarii defensionem Aristotelicas.* *Epistole ad Bessarionem.* De iis, in quibus dissentit Aristoteles a Platone. *De virtutibus.* Ex Diodoro Siculo, & Plutarcho de iis, quæ acciderunt post pugnam ad Mantineam lib. 2. In funere Cleopa Imperatricis Palaeologina. *De Assyriorum, & Medorum Regno excerpta ex Diodoro Siculo.*

18. Verumtamen cum Gemistus in eo libro, quem *de differentia Platonica, atque Aristotelica Philosophia* scripsit, non differentiam tantum inter utrosque examinasset, sed acrius omnia conviciorum 387 genera exaggerans, non veritus esset, homini primario contumeliam facere, præstantissimorum virorum odia, & calamum in se concita-

2) Ex Diodoro Siculo excerpta suspicior intelligi, jam supra num. 8. memorata. Non omitendum etiam scriptum Gemisti duplex in Bibl. Cæsarea obvium, præteritumque Allatio, *μεθόδος εὐρέσεως ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῆς τῶν ἀστέρων ἐποχῆς ὁποῦ κανόνων ἕς αὐτοὺς συνετέθησαν.* *Methodus Astrologica inveniendi loci Solis & Luna & astrorum ortus, secundum canones quos ipse composuit*, qui & ipsi subjiciuntur, una cum introductione in *Genethliologiam.* Ejusdem *Canon Chronologicus à Nabonassare ad Imp. Michaelen Palaeologum.* Vide Lambecium VII. p. 196.

citavit; a) neque enim passi sunt adeo foede, atque enormiter innocuum hominem proſcindī; inter eos mitiſſimus Beſſario, cujus illa vere aurea, piaque ſententia fuit ad Michaelē Apoſtolium, οὐ λογισμῶν ἔσθ' ἀντιδικεῖν, ἀλλ' ἀποδείξεσι, καὶ λογικαῖς ἀνάγκαις τῷ φίλῳ συνηγορητέον, τόντ' ἐχθρόν ἀμωυτόν. *Non conviciis in adversarium, sed demonstrationibus, atque insolubilibus rationibus amico suppetia ferenda sunt, vindiſſaque de inimico ſumenda.* Libellum pro Ariſtotele in Plethonem, licet Præceptorem composuit. Πρὸς τὰ Πλήθωνος πρὸς Ἀριστοτέλην περὶ οὐσίας. *Ad dicta Pletbonis in Aristotelem de substantia.* P. ἢ τις ἀπλῶς τε καὶ ἁμῶς. Et Theodorus Gaza Philosophicarum artium cognitione inſtructiſſimus, neque Plethone ipſo inferior. Gazæ pro Plethone reſpondit Michael Apoſtolius; Apoſtolio Andronicus Calliſtus, & Beſſario ipſe Cardinalis, epiſtola de hac re data, temerarios Apoſtolii conatus reſpreſſit, compulitque ad Palinodiam. Georgius etiam Scholarius, de quo poſt Plethonem agemus, communi ſtudio, ac quibus præſtabat ingenii opibus ab obrectationibus, & calumniis, Plethonem divexans, Ariſtotelem defendit: eo ſcopo, ut multo excellentiorem b) doctrinam Ariſtotelis Platonica oſtenderet. Quod anxie nimis Pletho ferens, non diſſimilibus opprobriorum plauſtris, a quibus ſemper ſibi etiam in Plethonem Beſſario temperaverat, Scholario reſpondit, cujus ignorantiam non ſine contumelia multis conatur oſtendere, & conſilii ſui tenax aſſidue Platonem extollit, Ariſtotelem cœlo ab alto dejicit opusculo, quod inſcripſerat, πρὸς τὰς Σχολαρίου ὑπὲρ Ἀριστοτέλους ἀντιλήψεις. *Ad Scholarii pro Aristotele objectiones.* P. ἐγὼ μὲν οὐκ ὡς γε σὺ φῆς, ἀλλ' ὅτε τὸ πρῶτον ἠτήθην εὐθύς ἐπεμψα. Legitur in Biblioth. c) Auguſtana, Altempſiana, Ambroſiana

Uuuu 2

fiana

- a) De hac controverſia litteraria Philoſophorum decimi quinti ſæculi conſulere juvabit eruditam clariſſimi Boivinii diatribam inſertam Tomo quarto-memorialium Academiæ Regiæ Inſcriptionum & elegantiorum literarum, quæ Gallica lingua prodierunt Pariſiis in 4. & Amſtælodami 1719. 12. Inter alia p. 485. ſeq. Gallice aſſert Epiſtolam Nicæſe Secundini datam Viterbii ſ. Jun. 1462. ad Andronicum Calliſtum, qua ejus ſcriptum contra Apoſtolium & Gazam magnis eſſet laudibus: Apoſtolii convicia ac calumnias deſteſtatur. Deinde p. 488. ſq. duas Beſſarionis ad Calliſtum, unam brevem & alteram prolixiorē ad Apoſtolium, illam ipſam nempe ex qua aureum illud monitum Allatius retulit, & doctiſſimo Cardinali digniſſimam: digniſſimam item quæ ſæpius legatur ab Apoſtoliis noſtræ ætatis quos maximis viris obrectare & lacerare eorum famam non pudet. b) Et dogmatibus Chriſtianis congruentiorem, faciliusque eum illis conciliandum, c) In Cæſarea quoque, ut reſert Lambecius VII, p. 162, & in Regia Pariſienſi, teſte Boi-

fiana Mediolani, Veneta S. Marci scam. 27. nu. 51. penes me: Eratque in Saregica, referente Rycquio epistola supra laudata. Gesnerus tradit se vidisse Bononiæ apud S. Salvatorem, sed imperfectum. Cum Heidelbergæ morarer, tractatum hunc pro ævo Auctoris antiquum eleganter, emendateque descriptum, quem a Nicolao Alemanno dono acceperam, Gottardo Voegelino Typographo satis celebri impense expositulanti tradidi, ut una cum alio, *De differentia Platonis, & Aristotelis*, & si fieri posset etiam Latine typis elegantissimis evulgaret; an evulgatum sit, ad hunc diem c) non novi.

19. *Epistola ad Demetrium Porphyrogenetam*, in Biblioth. Augustana, Index ms. *Περὶ εἰμαριδῆς*, *De fato*. In Bibliotheca Augustana, Ambrosiana Mediolani, sanctorum Apostolorum Neapoli apud Clericos Regulares, ex qua opus descriptum beneficio piissimi, mihi que amicissimi Neophyti Rhodini penes me etiam conservatur.

20. *Ad Bessarionem Cardinalem bina epistola*; d) in quibus præcipue in doctrina Platoniorum Quæstiones a Bessarione Gemisto propositæ dissoluntur. Primæ principium, οὐ πάντας οἶσθαι χρὴ τοὺς ἀνδρας τούτους. Secundæ, ἐπειδὴ καὶ μαρτυριῶν δὲ πρὸς τὰ προγεγραμμένα σοι. apud me: nescio, an sit illa, quæ scam. 17. num. 14. *Epistola de doctrina Platonis* in Biblioth. Veneta S. Marci recenserur.

21. *Μηνῶν, καὶ ἐτῶν τάξεις, καὶ ἡμερῶν ἀπαρίθμησις*. *Mensium, & annorum ordo, & dierum recensio*. Scoriaci in Biblioth. Regia II. num. 5.

22. *Περὶ Θεοῦ Φυσικῆς ἀποδείξεως*. *De Deo naturales demonstrationes*. P. πᾶν τὸ ὄν ἐνεργεῖα ἐξ ἀνάγκης ἔχει ἢ κατὰ φύσιν ἐνεργεῖαν.

23. *Περὶ νομοθεσίας, ἣ περὶ νόμων βιβλία τρία*. *De Legibus libri tres*. Cujus operis duo superiores, *De mensibus, & annis, & de Deo demonstrationes* segmenta omnino sunt. Quod etiam videtur judicare Gaza cap. 1. de mensibus. καὶ πλήθων δὲ ἐφ' ἡμῶν αἰνὴρ τῶν ὀπιφανῶν χαλεπὸν ἡγούμεθα εὐρεῖν τὸ ἀνάλογον τούτοις, εἰα ὀπιζητῆν. καὶ τοῖς περὶ

vinio, qui testatur Plethonem in hoc scripto iratum & superbum se Gennadio præbere adversarium. *Plethon y parle à son adversaire avec toute l'aigreur d'un homme piqué au vif, & avec toute l'hauteur d'un Maître qui fait la leçon à un Ecolier*. Nonnulla ex illo scripto affert Eugubinus lib. 1. de perenni Philosophia cap. 25.

e) Nec ad hunc diem usquam evulgatum est.

d) Confer Lambecium VII, p. 163.

ἐν νομοθεσίᾳ δὴ λόγοις περὶ ἡμερῶν καὶ μηνῶν, καὶ ἐν αὐτῷ ὑφηγοῦμαι
 ἔκ ὀνομάζει ὡς Ἀττικοὶ ἤγον τοὺς μῆνας. Et vero Pletho hoc seculo vir clarus
 operosum reputans invenire, qua ratione hi mutuo respondeant, inquirere desti-
 tit: in Commentariis de legum institutione, cum de diebus, mensibus, & anno
 praeceperat, qua tamen ratione Athenienses menses suos agerent, ne verbum qui-
 dem facit. Primum in tractatu nostro, De mensura temporum Antiquorum,
 & praecipue Graecorum exscripsimus cap. 12. cum Gaza proPlethone, quem
 ille carptim in opusculo de mensibus reprehendit, responderemus.
 Libri plane Plethonico Genio supparet, totius antiquitatis, & Theo-
 logiae antiquorum Philosophorum promicondi; rari tamen & mihi in-
 certum, an integri alicubi detineantur, e) indigni, qui tamdiu la-
 teant, digni luce, & qui omnium manibus terantur. Argumentum,
 f) quod indiculo librorum praefigitur, ut tanti Thesauri aliquem gu-
 stum tu quoque Lector habeas, tale fuit, ἡ βίβλος ἥδε περιέχει θεο-
 λογίαν μὲν τὴν κατὰ Ζωροάστρην τε καὶ Πλάτωνα ὀνομαζομένων τῶν ἀπὸ
 φιλοσοφίας ἀναγνωρομένων θεῶν τοῖς πατρίοις τοῖς ἑλλήσι θεῶν ὀνόμα-
 σιν, ἐλκομένοις ἑκάστοις ἐκ τῶν οὐ πάνυ τοι συνωδοῦ φιλοσοφία. ἀπὸ τῶν
 ποιητῶν ἀπασφοῦς δὲ τὸ ὡς μάλιστα δὲ φιλοσοφία συνωδόν.
 ἡθικὰ κατὰ τε τοὺς αὐτοὺς τοὺς σοφοὺς, καὶ ἔτι μὲν τοὺς Στωϊκοὺς.
 πολιτείαν δὲ Λακωνικὴν ἀφ' Ἀθηναίων μὲν αὐτῆς & ἄγαν τῆς σκληραγωγίας,
 καὶ τοῖς γε πολλοῖς ἐκ εὐνοῦ δεδέκτου. προσιθεμένη δὲ τῆς ἐν τοῖς δέχοσι
 μάλιστα φιλοσοφίας & κρατίστου δὴ τούτου & Πλατωνικῶν πολιτευμάτων,
 ἀγιστίας εὐσταθείας, καὶ οὔτε περιέργους, οὔτ' αὖ & δέοντ' ἐκλιπείς. φυ-
 σικὰ δὲ δὴ κατὰ Ἀριστοτέλην τὰ πολλὰ ἀπ' ἐστὶν δὲ πῶς ἡ βίβλος, καὶ
 λογικῶν δέχων, δέχαμολογίας τε ἑλληνικῆς, καὶ πῶς καὶ ὑγιεινῆς διαίτης.
 Liber continet Theologiam dogmatibus Zoroastris, & Platonis conformem, cum

Uuuu 3.

in

- e) Post auctoris mortem enim exhibitos Gennadio CPol. à Demetrio Palaeologo, ac per cen-
 suram Gennadii combustus testatur Gennadii Epistola ad Joannem Exarchum & Ano-
 nymi Graeci scriptum apud Lambecium VII. p. 175. & nota Barberini Codicis quem
 Allatius memorat infra p. 391. ubi sex tantum Capita libri primi in illo superesse notat.
 Sed in codice Casareo apud Lambecium VII. p. 171. supersunt capita decem, cum in-
 dice capitum libri tertii omnium, hoc est à capite XXIX. totius operis ad XLIII. E-
 jusdem operis eaput sextum est Gabrieli Naudæo p. 160. pentadis quæstion. iatrophilo-
 logicar. V. de fato & fatali vitæ termino p. 160. memoratus Plethonis tractatus mira
 brevitate circumscriptus περὶ ἐμαρμένης, de fato, quem ait Allatii beneficio in
 lucem proditurum, quod haud factum est.
- f) Idem argumentum publicavit Allatius libro de mensura temporum cap. XI. p. 133. seq.
 edit. Colon. 1645. 8. & Lambecius VII. p. 173.

in ea recenscantur Dii , qui per Philosophiam innorescunt , patriis Græcorum eorum nominibus , singulis ex iis , quæ non adeo ob Poetarum discordes sententias , seu tergiversationes conformantur , ad quam conformissimum philosophiæ genus redactis. Moralia secundum hos eosdem sapientes , nec non Stoicos. Rempublicam vero Laconicam , dempta tamen ex ea nimium severa , ac aspera educatione , nec a multis probata , adjecta quæ apud Principes in precio est , philosophia , potissima nempe inter alias , quæ Platonici Reipublica administrationibus constat : bene comptas sacrorum ceremonias non nimis curiosas , neque in necessariis deficientes. Naturalia pleraque ex sententia Aristotelis. Delibat etiam quodammodo liber & principia , quæ a ratione non absunt , antiquitates Græcorum , & in quibusdam dietam salubrem. Horum publicatione , g) & quod plerique parum in eum essent alias ob causas propensi , offensionem multorum incurrit , qui in eum acriter inveci non ludibrio tantum hominem habuere & maledictis onerarunt , sed etiam a fide Christiana , non alterius , quam horum librorum doctrinæ probatione , ad Gentilismum prolapsum descivisse affirmarunt , ac ceteros Christianæ religionis assecclas monuerunt , ut a similibus libris , & homine abstinerent , caverentque sibi a non minus Mahumetana doctrina perniciosi dogmatibus ; in quo iniquiores se aliis , & quam par erat , præstiter Georgius Trapezuntius in Comparat. Platonis , & Aristotelis cap. penultimo lib. 3. Alter nobis jam natus , & educatus est Machumetus , qui nisi provideamus , tanto exitiosior primo futurus est , quanto Platone ipse Machumetus perniciosior fuit. Quidam in Peloponneso vir , Platonis & eloquentia , & scientia , & pietate alumnus , Plethon agnominatus scripsit exquisitissime , eloquentissimeque nova quadam instituta vivendi , in quibus multa etiam adversus pietatem Catholicam evomuisse creditur. Nam constat ipsum ita Platonicum fuisse , ut nihil aliud , quam Plato senserit , de Diis , de Anima , de sacrificiis , aut Decorum , aut Demonum , ceterisque omnibus tam magnis , quam parvis , verum esse profiteretur , & scribere non obstare auderet. Audi vi ego ipsum Florentia , venit enim ad Concilium cum
Græcis

- g) Laudatus Boivinius ex Gennadii Epistola ad Ioannem Exarchum negat libros hos ab ipso vulgatos Plethone adhuc supersistere , sed pressos potius & clam habitos , donec post ipsius obitum à Demetrio Palæologo despota proderentur. Criminationem tamen de mala Plethonis adversus Christianam religionem intentione non putat fundamentò aut veritate destitutam , ita ut Bellario quoque licet Plethonem Magistrum suum coleret alioqui & magni faceret , tamen noluerit in opere adversus calumniatorem Platonis vel verbum pro defendendo Plethone facere.

Græci, asserentem unam, eandemque religionem uno animo, una mente, una predicatione universum orbem paucis post annis esse suscepturum; cumque rogasset Christi, ne, an Mahumeti? Neutram, inquit, sed non a Gentilitate differentem. Quibus verbis commotus semper odi, & ut venenosam viperam pertinui, nec videre, aut audire amplius potui. Cepi etiam a nonnullis Græci, qui ex Peloponneso bus profugerunt, palam dixisse, ipsum antequam mortem obisset jam fere triennio, nonnullis annis post mortem suam, & Machumetum, & Christum lapsum iri, & veram in omnes orbis oras veritatem præsulsuram. Liquido igitur significare volebat, religionis, ac pietatis, cujus ipse aut auctor esset, aut contenta, spreteque relator, fulmina, sonumque terribilem in omnes gentes mirabiliter exiturum. Nam librum, quem de his rebus composuit, post infelicem, turpem, ac miserabilem exitum ejus, ~~quod~~ enim Christianus, & aqua, Spirituque sancto renatus in Gentilitatem ex amentia recidit, ne publice legeretur, & multis officeret, a Peloponnesi Principe Demetrio, sicut fertur, ereptus celatusque est. Quare nisi diligenter ab iis qui similibus rebus præsunt, quaesitus igni tradatur, scio quid dico, & ratio enim, & prætèrita, qua accidunt, non contemnendam futurorum mihi divinationem attulerunt, major clades generi humano futura est, quam Machumetus invexit. Non credunt Primates, Pontifices negligunt, & qui apud eos plurimum possunt, irrident. Et infra, Vidi, vidi ego, vidi, & legi preces in Solem ejus, quibus sicut creatorem totius, hymnis extollit, atque adorat, tanta verborum elegantia, compositionis suavitate, numeri sonoritate, schematum rebus accommodata dignitate distinctas, ut nihil addi posse videatur, sententiis autem ita caute divinos solis bonoris efferentes, ut ne doctissimi quidem qui attentius, sapiusque perlegerint, animadvertere possint. Quales ergo putamus libros esse illos, in quibus scribendis totam aetatem consumpserat, ad quos totum animum, totam curam, omnem operam, studium, diligentiam, vigilantiam suam transfuserat. Observavit veterator pessimus inventa ad senectam (centum enim pene misera aetate annos complevit) quanti temporibus nostris fides Christi apud plerosque fuit, vidit nullam esse inter Christianos charitatem, &c. Manuel magnæ Ecclesiæ Rhetor adversus Plethonem de processione Spiritus sancti, ex sententia quoque Scholarii Patriarchæ. καθάπερ πτωικαῦτα τοιοῦτοι ἄνδρες ἦσαν λογικῆς καὶ παιδείας, ἢ πρὸς βραχὺ, ἢ οὐδαμῶς μεταχρόντες. Φήμη δὲ ματαιοτάτη ὑπὸ τῷ πλάτῳ συμφορηθεῖση ἀβέβολου κατακολουθεῖντες ἀνοήτως, καθάπερ ὡς τὰ πολλὰ τῷ ἀχυρώδει τῶν ἀνθρώπων συμβαίνειν ἴωδε δῆμῳ. ἀλλ' ὁ πολὺς καὶ μέγας τὰ θεῖα καὶ μακαρώτατα τῷ ὄντι ἐν Πατριαρχεῖαι Γενναδίῳ καὶ καὶ Σχολαστικῷ, ὁ τὰ τε θύραθεν, καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς θεοσεφίας ἀκρὰ περι-

περλουσία πεφθακώς ἐν τέλει ἀλχινοίας, καὶ ποταμὸς ἐκατέραιν ἀναδειχθεὶς τῶν σοφίαν ἀείρρους, ὡς ἔτο προὔπλον ἄγαν τοῖς γε, καὶ ἀμηγέπη λογικῆς μεταχρῶσι παιδείας ἐκ τῶν σφῶν συγγραμμάτων τελεί. ἔτι δὲ ὁ ἀγιάτατος, καὶ θειότατος ἀνὴρ ἐξητακῶς καὶ αὐτὸς τὰ ἕδε καλοῦ Γεμιστοῦ καὶ τῶ ἐνεῦσαν διπλὴν αὐτῷ κατανοήσας φθορὰν, καὶ παχύτητα, οὕτω πως περὶ αὐτῷ διποφάνεται λέγων. εἰ γὰρ καὶ πρὸ μικροῦ Πλήθων γέγονε τῶ ἐλληνικῇ πολυθείᾳ αὐτοῖς ἀνανεωθῆναι ἀμβλύτητα διδασκείας τῶ ἐπεπόνθει. καὶ ἡμεῖς γε κατὰ τῆς ἀβουλίας ἐκείνου πλείστα συνεγραψάμεθα, ἵνα μηδεὶς κινδυνεύσει τῶν ἀπλουτέρων τῇ ψευδεὶ τῆς ἐκείνου σοφίας φήμη παιδομαχῶ. μαθημάτων μὲν γὰρ τῆς ὑπιοτήτος μόνης μετέχον, ἀλλ' ἔδεν ἄξιον αὐτῶν ἀπάντατο. εὐφραδείας δὲ ἐπεμελήθη, ἀλλ' ἐν ἀσβεστάτοις καὶ ἀφρονεστάτοις συγγράμματι ἦν. Λατίνων παροιμία πρὸς ἡκόντως ἱμαῖ, *purus Grammaticus, purus Asinus*. οὕτω δὲ ἀπλῶς πάνυ καὶ τῶν χυδαίων ἔδεν χεδόν τι διφθεῖραν ἦν περὶ τὸ δυνασθαι κρίνειν ἀληθείας περὶ καὶ ψεύδους. ὥστε καὶ πᾶς αὐτὸν ἐξηλεῖχεν ἂν καὶ παιδὶ ἀντιλέγειν, ἐκ ἂν οἷς τε ἦν περὶ στικῶς ψευδομαχῶ, διὸ καὶ τῶ τσαυτῷ ὑπέστη πλάνην ὁ μάταιος. *Quemadmodum tunc temporis tales quidam erant, quibus Logica artis, aut parum, aut nihil inerat, inanissimi vero rumoris a plano Diabolo sparsi, inconsiderati quemadmodum ut plurimum levissima veluti palea homuncionem plebecula contingere suevit, sectatores. Sed magnus grandisque sanctitate & vere beatissimus Patriarcha Gennadius cognomento Scholarius non tantum in externa, sed nostra divina doctrina affluenter nimis, ad extremum usque perfricacitatis peringens, ut utriusque sapientia perennis fluvius omnium testimonio comprobatus, ut plane quibus aliquid Logicarum disciplinarum in pectore est, ex illius Commentariis manifestum est. Hic sanctissimus, ac divinissimus vir perbelli nostri Gemisti rebus examinatis, duplicique illi innata pernicie, atque bebetudine perspecta, hunc in modum de eo sententiam eulit. Quamquam ante hos paucos dies Plecto Gentilium Deos complures rursus restituere conatus sit, id bebetis illius consilii, ac intellectus vitium fuit, & nos in ejus amentiam plurima scripsimus, ne quis e simplicioribus inani illius sapientie fama credens, discrimen adeat. Mathematicis namque disciplinis, sed illis, que ex trivio erant inficiebatur, a quibus nullum fructum perceperat. Eloquentie operam dedit, sed in impiis aequae ac stultissimis scriptionibus; idque optimo Latinorum proverbio exprimitur, purus Grammaticus, purus Asinus, rudis adeo, nihilque a vili, vulgarique hominum genere differens in veritate ac mendacio dijudicandis. Quare quilibet eum facili negotio refellebat, & puer, dummodo puer aliquid sentandi causa mentiretur, respondere baud poterat. Quapropter tanto errore levis*

levis ille abreptus est. Theodorus item Gaza lib. de mensibus cap. 16. *λίγες δὲ αὐτῶν ἔησαν ἱερομελείαι πλήθει μὴ ἡμεροτέλει φαίσι, ὡς δὲ τινὰς ἑτέρας τῶν ἡμῶν νομιζομένων νομοθετοῦντι. ἡμῶν δὲ ἤκιστα δὲ ἄλλως τε καὶ μὴ περὶ τούτου νῦν ὄντων ἔστω λόγος.* *Caterum qui dies forent celebres, feriatique Plethoni quidem non erat indecens recensere, ut qui alios dies festos, quam qui a nobis recepti sint, constituat. Nobis vero id minime opus est: cum de his in praesentia sermo susceptus non sit, & alibi saepius hominem latenter carpit, an merito, judicent alii.* Ego dixerim Plethonem eloquentia, ingenii acumine, & disciplinis omnibus excelluisse, & assidua scriptorum lectione supellectilem sibi multam, ac tantam comparasse: hinc eruendis e latebris Philosophorum, & Platoniorum potissimum sententiis, iisque scripto tradendis, plusquam par erat, materiae addictum animum advertisse, & studio pertinaci contra sentientium opiniones dente etiam maledico vellicasse, non ut eorum prava dogmata de novo, quæ doctè ipse refellit, in hominum animos per se infixæ prorogaret, sed ut ex tam vasto, ac lacrymabili naufragio tabulas discissas, ac vagas in unum veluti portum sanas, atque incolumes recolligeret; indeque majestas Christianæ religionis, ac veritas dilucidior appareret, quod & sanctissima nostræ religionis capita ante, & post Plethonem, non contemnendo, neque illaudato labore diligentia, & admodum proficuo studio confecerunt, neque illos quisquam de impietate postulavit. Quid enim vetat antiquorum arcana, & ceremonias comprobando, sine offensa Christianæ rei, nescientibus pandere. At hymnum conscripsit, eumque in solem elegantissimum. Fateor. Ideone solem tamquam Deum laudavit, retulit in Deos ut Deum, ad eumque tamquam ad Deum manus supplices tetendit? Fabulæ. Admirandam Planetæ splendidissimi vim, profusa in genus humanum beneficia, Dei omnipotentis ad quemlibet nutum servum irrequietum, ac fidum ministrum expressit. Aliam ab Christiana non post multos dies religionem futuram asseveravit. An hoc in Gentilismum degenerare? An hoc pietatem dejerare fuerit? Hoc quoque ævo a prudentissimis, & piissimis hominibus, dum pravi hominum mores quotidie in pejora ruentes, ita ut nullam pietatis, nullam bonitatis Christianæ speciem præ se ferant, conspiciuntur, fidem ac religionem Christianam in aliam, atque aliam, formam commutatam, ruituram tandem in externum quippiam asseveratur continuo, & vultu tristi illacrymatur. Quid mores ad religionem ipsam? Quid usus ad

Xxxx

dog.

391 mata? Fidei finem ego non video. Non probo. Ad exitum usque Mundi, vitæ hominum suppar producet; ideone & probati, ac Christiani mores semper perstabunt, neque in vitia a pietate Christiana & religione longe aliena degenerabunt? Illud verum est, Plethonis ingenium licet ab Adversariis reprehensum est, numquam tamen ejus vitæ institutum ab illis etiam, qui ejus omnia arguerunt, fuisse damnatum. Ut hinc arguas tali viro simile facinus non potuisse, nisi per scelus omne appingi. Dum ergo Trapezuntius, Scholarius, alique in Platonem, tamquam scriptorum omnium perniciosissimum invehuntur, Pletho Platoni addictissimus, non potuit neque crimen inconstantiæ, neque calumniarum effugere. Hæc de religione. Quid de doctrina, & eloquentia, quæ in eo Scholarius, h) sed fere solus desiderat. Ne verbis remagere videar, ab hostibus testimonium sumam. Bessario ad Apostolium, σοφός τε καὶ μεγάλης τῷ ὄντι εὐφύας ὁ ἀνὴρ, Sapiens, & magna, ut verum fatear, vir ille dexteritate ingenii fuit. Trapezuntius loco dicto, Gemistus non minor eloquentia Platone, non inferior scientia illi. Et, Gemistus, extant enim nonnulli, Romæque inveniuntur scripta ipsius, sic ornate eleganterque scribit, sic Platonis fragmenta breviter, distincteque refert, sic Gentilitatis opiniones defendit, sic nostras crediderim in illis ab eo libris oppugnari, ut nemo nisi doctissimus in eum mutire possit. Et, Hic sermone gravissimus, doctrina callidissimus, causa longe superior, non enim nova excogitat, sed vetera novis rationibus revocat. Et Theodorus Gaza cap. 1. de mensibus, καὶ πλήθων δὲ ἐφ' ἡμῶν ἀνὴρ τῶν Ὀπιφανῶν. Et Pletho hoc sæculo vir celebris. Et, καὶ τοὶ τὰλλα τὰ περὶ τῶν Φωνῶν ἔπειθαι προθυμούμεθα. Ὁ Ἀττικὸς, καὶ σφόδρα περὶ ἔτο σπουδαίων. Tamen in cæteris rebus, quæ ad vocem spectant Atticos æmulari magnis votis expetit, in eoque sedulo, operam navat. Concludam testimonio Michaelis Apostolii, qui aliquando ex Plethonis amore insanivit. ἀνδρὸς οὐ μόνον ἀδείσιμου ἀλλὰ καὶ αὐτῷ ἀριστοτέλει, καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς, ἔγχε κατ' ἐκείνους ἐχλύετο ὁ ἀνὴρ. Viri non tantum iis, qui nunc vivunt, sed ipsi etiam Aristoteli, omnibusque veteribus, si eorum ætate fuisset, venerandi. An ergo sapientia, vel eloquentia defuit Gemisto, quam illi vindicant, & plenis buccis afferunt adversarii? Et revera Scholarii, & Manuelis sententia non ex judicio, sed rabie, & calumniandi libidine effusa est. Est enim Pletho, stylo quidem accurato, eleganti, pressio, Attici succi pleno, sententiis grave, argumentis vehementer, eruditione vero, & antiquarum rerum congerie quandoque obscuro-

h) Confer quæ Allatius infra p. 406.

obscuro, atque difficili, non tamen ob Gratias, ac Veneres, quibus ubique dictionem aspergit molesto: adeo ut cum antiquis, nec immerito æquiparetur, sui ævi scriptoribus a plerisque anteponatur. Ego sane cum illius aliquid lego, vetustissimæ antiquitatis succum, & venustatem plane Atticam, quidquid alii parum æqui dicant, admiror. In Bibliotheca Barberica Cod. 263. habetur, Πλήθωνος νόμων συγγραφής βιβλίον α'. *Plethonis de legibus liber primus. Sunt tantum capita sex. In quibus adnotavit nescio quis: Hoc tantum ex divino illo volumine Politicorum, sive de Legibus Gemisti ad nos pervenit, reliquum sacrilegus Scholarius flammis consumpsit; veterique odio, & inimicitiiis adeo indulsit, ut ne communi quidem utilitati pepercerit, sapiens in libros, quando in Auctorem nequiverit.*

24. In rebus nostræ fidei scripsit, περὶ τῆς ἐκκαρνώσεως ὁ τοῦ Θεοῦ. *De Incarnatione Filii Dei. Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως ὁ ἁγίου Πνεύματος. De processione Spiritus sancti contra Latinos, vel hac inscriptione, ἀποδείξει ὅτι ἐκ μόνου ὁ Πατὴρ ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἔθεν ὅλως ἀδυνάτων ἐπεταί. Demonstratio, Spiritum sanctum ex Patre solo procedere, neque inde aliquod sequi absurdum. P. τὸ ὑπὲρ Λατίνων βιβλίον, τὸ ἐς ἡμᾶς ἦκον. * Qui cum ex fundamentis Gentilium Philosophiæ ad id probandum argumenta petiisset, neque Græcis ipsis ex schismate satis fecit, quin ex iis Manuel Peloponnesius, Magnæ Ecclesiæ Rhetor, qui sub Patriarcha Pachomio i) vivebat, ut de eo tradit in Historia Ecclesiastica Manuel Malaxus, k) ita argumenta Plethonis libro de hac re edito, cujus illud principium est, μηδέπω κρίνας ἄνδρας αἰδαίμονας ἐάσης, refellit; ut non minus eum in hoc libello, quam alii in libris de Legibus, impietatis ac Gentilismi accusaret. Verba Manuelis, quia non ita omnibus in promptu sunt, sed non omnia, hic apponam. ὅρα γὰρ μοι τὸν αἰθεώτατον Γεμιστὸν ἐν τῷ σφετέρῳ τὰ-
XXXX 2 δε*

* Præter breviorē huncce, etiam alius prolixior ejusdem argumenti Plethonis liber ex Chio allatus memoratur ab Allatio lib. 3. de consensu c. 3. §. 6. qui incipit: βιβλίον τόγῃ εἰς ἡμᾶς ἦκον πρῶτον ἀρχεται ὁ τῷ σφετέρῳ δόξῃ αἰμύνειν. *Puto*, inquit Allatius. *id opus à Gemisto antequam in Concilium (Florentinum A. 1438.) veniret, cum quilibet se pararet ad pugnam, ut aliquid dixisse videretur, conceptum exclusumque fuisse. Gemisti sermones in Concilio Florentino habiti referuntur à Silvestro Sguropulo in Historia illius Concilii p. 155. 197.*

i) Circa A. 1510.

k) Apud Crusium in Turco. Græcia p. 146.

δε συγγράμματι κερτὶν καθιστῶντα ἑαυτὸν ἐν πράγμασιν, ὧν τῆς ἀρε-
 τῆς καταλήψεως ἑπὶ τῆς Φαινόμενον ἑπιτυγχάνοντα. λεληθότως δὲ πᾶν
 μὲν Χριστιανικὴν σοφίαν ἀναχλεῦσθαι, πᾶν δὲ ἐλλήνων μισθὸν δογματίζεν
 392 θεοπλασίαν περὶ ὧν. ὧν γὰρ αἱ διδάμεις, Φησί, ἀφ' ὧν, καὶ αὐ-
 τὰ αὖν εἰς τὰς οὐσίας ἀφ' ὧν. Et, ὁ δὲ ματατόφρων Πλήθων μόνον
 ἀφ' ὧν βουλόμεν τὰ ἡμέτερα, αὐτὸν πᾶν εὐαγγελίου ῥῆσιν γυμνῶ
 λαμβάνων εἰς ἰουαντίον εἰσέτα ἀπάγειν τὸν λόγον λυσῶν ἀκρετῶς κατὰ
 τῆς ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν θεοσοφίας. καὶ ἀπλῶς δὲ εἶπεν ὅλον τὸ τοιοῦτον
 σύγγραμμα καθ' ἡμῶν ὑποφύως σιωπῆσθαι φαίνεται, ὅπερ ἡ λαθρό-
 της π καὶ παχύτης δὴλη παντὶ τῷ λογικῆς εὐμοιροῦντι παιδείας ἀμνησ-
 τῆ κατέστηκε, τοῖς δὲ κατ' ἐκείνον, καὶ μάλιστα τῆς ἐκείνου ἀλόγως π
 καὶ κτλῶδως, μᾶλλον δὲ καὶ ἀνδραποδῶς παρεπομῆοις δόξειεν ἀντιλέ-
 γειν. *Conspice namque quæso impiissimum Gemistum in suo Commentario judicem*
semetipsum constituentem in rebus, quarum exquisitam comprehensionem plane
nullam possidet. Hic latenter Christianam sapientiam, contemptimque laceffit,
Gentilium execrandam Deorum confictionem, quasi dogma hominibus propinare
contendit. Quorum facultates, ait, diversæ sunt, ea essentia quoque diversa
sunt. Et, Mente captus Pletho tantum nostra contemnere, ac ludibrio afficere
volens ipsum Evangelij dictum nudum arripiens in contrarium rapere sermonem
opinatur, effuse furens contra Christianorum divinam sapientiam: Et ut verbo
dicam, totum Commentarium contra nos subdole videtur scripsisse, cujus imbecil-
litas, Et hebetudo, cuilibet Logica doctrina imbuio perspecta est; sequacibus
vero illius, Et iis, qui sine ratione, bestiarum in modum, imo servorum dicta
ejus sequuntur, contra aliquid apponere judicabitur. Liber prostat mss. in
Biblioth. Vaticana, Augustana, Ambrosiana, & alibi.

25. Ejusdem varia asservari dicuntur in Bibliotheca Augustana, Index manuscriptus, Veneta S. Marci, quæ fuit Bessarionis. scam. 32. num. 22. & Neapoli in Cœnobio Augustinianorum sancti Joannis de Carbonaria. Ambrosiana, *Prophonomatice* l) qui an idem, vel diversus cum aliquo ex supra recensitis sit, ignoro.

26. Aliquando *versibus* etiam luisse, dignis illis quidem tanto philosopho, sed paucis admodum; tradit Lilius Gyraldus Dialogo 2. de Poetis sui temporis. Summa senectute confectus, tamquam qui centum annos natus, si Trapezuntio m) credimus, obiit. Funus illi

l) Fuit jam supra, p. 386.

m) libro 3. comparat. Platonis & Aristot. cui adde quod Magistratum in Peloponneso gerere & admodum senem esse Plethonem scribit A. 1441. Franciscus Philadelphus libro V. Epist. ad Saxolum Pratensem.

illi satis amplum oratione Encomiastica *Hermonymus Charitonymus*, & *Gregorius Monachus* fecere. Ultraque in Augustana Bibliotheca extat. Reliquit *Demetrium*, & *Andronicum*, filios, ut ex epistola ad eosdem n) post *Plethonis* obitum ab amico *Bessarione* Cardinale inedita adhuc manifestum sit. Ea est, Βησαρίων Καρδηνάλις τοῖς ἑσπεροῦ Γεμιστοῦ ἡεῦσι Δημητρίῳ, καὶ Ἀνδρονίκῳ. πέπυσμαι τὸν κοινὸν πατέρα τε καὶ καθηγεμόνα, τὸ γεῶδες πᾶν ἀπαθήμενον εἰς οὐρανὸν, καὶ τὸν ἀκραιφνή μετασῆναι χώρον, τὸν μουσικὸν τοῖς ὀλυμπίοις θεοῖς συγχορεύοντα ἰακχον. ἐγὼ μὲν οὖν χαίρω τοιούτῳ ὀμιληκῶς ἀνδρὶ, ὃ μὲν Γλάτωνα, ἐξηγήσῃ ὃ λόγου Ἀριστοτέλης, σοφώτερον ἢ ἐφύσεν ἡ ἐλλάς, ὥς ἔστι τὸν περὶ τῆς ἀπείρου τῶν γε ψυχῶν ἀνάδου τε, καὶ καθόδου Πυθαγορείων, καὶ Πλάτωνος ἀπεδέχετο λόγους ἢ ἀν' ἀπακνήσω καὶ ἔτο προδέναι, ὥς ἄρα Πλάτωνος τὴν ψυχὴν τοῖς τῆς εἰμαρμένης δῆρ' ῥήκτοις θεσμοῖς δεῖσαν δουλεῦσαι, καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἀποδύναμι περὶ δὲ γῆς κατιεῦσαν τὸ Γεμιστοῦ σκῆν, καὶ τὸν ἐκείνου βίον ἐλεῶται. ὑμῖς δὲ εἰ μὴ καὶ αὐτοὶ χαίροιτέ τε καὶ κροτοίητε τοιούτου ἐκπεφυκότες, ἢ ἀν' τὰ εἰκότα ποιεῖτε. Ἰρηνὴν γὰρ τὸν γε τοιούτον μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ. μέγα κλέος ἐλάδι πάσῃ γέγονεν ἐκείνῳ ἀνὴρ. μέγας αὐτῇ κόσμος εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐσῆται. τούτου κῦδος οὐποτ' ὀλεῖται. ἀλλὰ οἱ τὸ ἄνημα, καὶ ἡ φήμη μετ' εὐκλείας αἰδίου εἰς τὸν ἐς αἰὶ ὤρεται χρόνον. εὐ' ἀρετῇσι. καὶ Πρίγκιπα τὸν Χεῖλᾶν ἐξ ἐμοῦ προτείπατε. ὃς ἴσω Φιλοῦμ. ὡς ἐμοῦ Διὰ γε τὴν ἀρετὴν, ὥς ἔδεποτε μάλλον. *Bessarion Cardinalis sapientis Gemisti filii Demetrio, & Andronico. Perlatum est ad me, communem omnium Patrem, & Magistrum, terreno deposito in cælum, ac lucidissima loca avolasse, arcanam una cum Diis celestibus saltationem saltaturum. Ego equidem mihi gratulor, qui tanti hominis commercio usus sum, quo post Platonem, excipio Aristotelem, superiorem Gracia non tulit: adeo ut si quis de infinito animorum ascensu, descensuque Pythagoreorum, & Platonis sententiam non improbat, ego sane illud etiam addere non dubitaverim, Platonis animum fati vinculis infragilibus, quando id opus fuit, serviturum, & ut necessariam compleret periodum in terram venientem corpus Gemisti, illiusque vita rationem selegisse. Vos porro si non gaudetis, & plauditis tanto prognati patre, indecora facitis. Nefas enim est similem hominem lacrymis prosequi, qui ingens honor Gracia fuit, magnusque decor in posterum erit. Hujus gloria numquam obscurabitur, sed nomen, & fama, cum benedictione sempiterna in futurum omne tempus demandabitur. Bene valete & Principem Cbilam meo nomine salvere jubere, qui sciat se a me propter*

n) Hæc *Bessarionis* Epistola exstat etiam in *Allatii* lib. 3. de consensu c. 3. p. 937.

propter virtutem quam maxime diligi. In calce Epistolæ, Distichon, ac Tetra-
stichon in eundem Gemistum addebatur, incultum utrumque,
barbarum, nullo syllabarum metro, nullo numero confectum: in-
dici-um tamen amici animi, quem ne fraudemus, ut ut est, utrum-
que hic exscribimus. Non omnia possumus omnes.

Γαῖαν σώματι, ψυχῇ δὲ ἀερεῖ φεώργισθαι ἴσχει

Παντοίῃς σοφίῃς σεμνότετον τέλει.

*Terram corpore, animo stellas Georgius possidet, universa sapientia venerabilissi-
mum templum.* Et,

Πολλοὺς μὲν φύσεν ἀνέρας θεοφείας ἑλλάας.

Προὔχοντας σοφίῃ, τῇ τε ἄλλῃ ἀρετῇ.

Ἀλλὰ Γεμιστὸς ὅσον παιδῶν ἀστέρων τῷ δόλῳ

Τόσον τῶν ἄλλων ἀμφοτέρω κρατεῖ.

*Multos quidem procreavit homines Deo similes Gracia, sapientia, atque
alia virtute eximios. Sed Gemistus quantum Phacthon stellis superior est, tan-
tum alios in utroque vincit.*

LVI. GEORGIUS, sive Gregorius HERMONY-
MUS, sive Cha-
ritonymus. Hermonymus Spartiata, quisnam, & quodnam vitæ in-
stitutum secutus fuerit, habeto tibi ex clarissimo Naudæo nostro in
Additamento ad Historiam Ludovici XI. cap. 7. Gregorius Typhernas
primus Græcorum ab expugnata Constantinopoli Lutetiam venit, & sistens
se coram Rectorē Academia dixit, sibi in animo esse Græcas literas eadem in
Academia publice docere studiosos: petiitque eo nomine stipendium, quod
a sacris Canonibus linguarum Magistris decernitur. Hoc vero licet novum, at-
que insolens videretur in homine præsertim externo, & paupere, nihilominus
blande acceptus fuit, & præmium industria sua tulit adeo eximium, ut Hie-
ronymus Hermonymus Spartiata, Tranquillus Andronicus Dalmata, &
Janus Lascaris, illi quidem regnante Ludovico XI. hic vero dum Carolus
VIII. rerum potiretur, Lutetiam accedere postea, idemque sibi munus depo-
scere non dubitarint. Et Georgius in primis non minus suo, quam Ioannis
Reuchlini o) viri admodum celebris merito inclaruit; siquidem non ve-
retur

o) Non Reuchlini modo sed etiam Guilelmi Budæi præceptorem fuisse hunc Hermonymum
ait celeberr. Montfauconus p. 99. Palæographiæ Græcæ, ubi addit eum scripsisse
manu sua Codices Græcos aliquot qui nunc sunt in Bibliotheca Regiæ Christianissimi,
& Liturgiam S. Joannis Chrysostomi quam habuit eruditiss. Baluzius.

retur hic in Præfatione rudimentorum Hebraicorum fateri se Hermonym^o debere, quod lingua Græce ignarus non esset, illudque rursum insinuat, eum in epistolis, quas ad ipsum e Germania scripsit, tum etiam in alia, quæ ad Jacobum Fabrum Stapulensem destinata est, ex qua tamquam non passim obvia in Bibliothecis, verba, quæ sequuntur exscribere non absurdum duxi. Quodque non ignorarent me ante omnes annis circa quadraginta rursus Alemania Scholam Græcæ elementa docuisse, quæ ipse ergo quondam in vestra Gallia ex discipulis Gregorij Typhernatis adolescens Parisiis acceperam Anno Dom. MD CCCC LXIII quo in tempore illic & Joannem Lapidanum Teologia Doctorem in Grammaticis ad Sorbonam, & Gulielmum Sardinum Acciensensem in vico S. Genovefæ, & Robertum Gaguinum apud Mathurinos in Rhetoricis præceptores audiui. Demum post aliquot annos e Suevia rediens ad Parisios Georgium Hermonymum Spartiatam Græce docentem affectus sum. Fuit Sixto Quarto familiaris, cui in gravissimis etiam negotiis inseruiit. Habeo ex nota ejusdemmet Georgii in fine Cointi Smyrnæi ab eodem diligentissime exarati, asservatique in Bibliotheca Barberina sub num. 170. ἐπιλέωθῃ τὸ παρὸν βιβλίον ποιήσιν περιέχον Κοίντου Καλαβροῦ Πιπιδίου μετὰ μου ἐξ Ἀλβανίας τῆς Βρετανικῆς νήσου ἐν πόλει τῆ Παρισίου ἐν τῇ Γαλλίᾳ χειρὶ Γεωργίου Ἑρμονύμου, & Σπαρτιάτου πεμφθέντος ὑπὸ τῆ μεγίστης 394 δεξιερῶς Σίχτου τετάρτου ἐπ' ἐλευθερίᾳ & δεξιερῶς τῆς Ἰόρκης ἐπὶ δυνάμει Χρυσῶς ἡμετέρας αὐτοῦ. τρίτῃ φθίνοντος Ἑκατομβαιῶν μηνὸς κατὰ Ἀθηναίους, ὃν Ἰούνιον Ῥωμαῖσι καλοῦσιν. Absolutus est hic liber continens poemata Cointi Calabri, postquam ex Albione Britannica Insula Lutetias in Galliam commeassem, manu Georgij Hermonymi Spartiata, qui a maximo Pontifice Sixto Quarto missus fueram ad liberandum Vrovisi Episcopum, Anno a Christo nato 1476. Hecatombæonis mensis secundum Athenienses, quem Junium Romani dicunt, die digesta octava.

Vertit e Græco in Latinum, libellum Gennadii Scholarii Patriarchæ, qui *Vita salutis hominum* appellatur editum sub Gregorii Hermonymi nomine Basileæ in folio 1556. in Hæresiologia p) cum aliis Auditoribus cum Græcis, tum Latinis, qui pro Catholica Christi Ecclesia contra hæreses scripserunt, & tamen in Præfatione ad Joannem Episcopum

copum Wilmariensem Ioannes Dola d) de Albo Castro Græcus dicit le prædictum Librum de Græco Latinum fecisse.

Item vertit e Græco in Latinum Mahumetis vitam. edidit sub Georgii nomine Robertus Winter Basileæ in 8°. 1541. cum aliis.

Item Charitonymi Hermonymi capita X. demonstratio, *Christum esse Filium Dei, & Deum.* χαριτωνύμου Χριστωνύμου ὁκτώ εἰσι τὰυτὰ τὰ κεφάλαια σὺν ἄλλοις τισὶν ἀποδεικνύντα, ὡς ὁ Χριστός ἐστι υἱὸς Ἐμοῦ, καὶ Θεὸς ἀναντιρρήτως, καὶ ἀναμειβόμενος, καὶ ὅλως ἀδύνατον. Græco Latina cum notis ex manuscripto Codice Bibliothecæ Augustanæ jamprimum edita a Joanne Voegelino * una cum Cyrilli, Damasceni, & Pselli opusculis Augustæ apud Georgium Viller, & Sebastianum Mylium 1608. in 8°. r) Editumque videtur ex Autographo Auctoris; cum enim ipse in decimo argumento dicat, ἐπίγομαι γὰρ στενοχωροῦν- τῷ ἔ χαρτου, καὶ διὰ τὸ πλεον μηκύναι μὴ συγχωρῶντῷ. *Urgor enim charta propter angustiam deficiente; & propterea longius hac producere non permittente.* Notat Vegelinus in manuscripto paginæ omne spacium scriptura repletum esse. Argumenta cum in infideles, & Turcas potissimum, qui sacra non admittunt, producantur, neque ex sacrarum literarum, neque Patrum testimoniis, sed ex aliis rationibus deducuntur.

Nondum vulgata est *Monodia in Georgij Gemisti obitum* cum Epigraphe, *Hermonymus Charitonymus* habetur in Bibliotheca Augustana cum alia in ejusdem *Gemisti obitum monodia*, scriptore Gregorio Monacho.

LVII. De GEORGIO SCHOLARIO verba facturis, illud ante omnia expediendum est, plures ne, an tantum unicus Georgius Scholarius eadem ætate vixerit. Unum fuisse s) patria Constantino- polita-

q) Joannes Polo, nobilis Vir de Albo Castro in præfat. libello præmissa ad Joannem Wormatiensem Episcopum: *Quam postmodum ipsemet (Gennadius) volente Imperatore (Turcarum Mohamete) scriptura commisit, quod tum nuper ex Asia ab Oratoribus Magni Turci ad Te dignissime Princeps mittendum astimaveram, Grace scriptum delatum esset, Latinum feci (i. e. curavi faciendum) Tuæque dignitati dedicare mihi persuasi.*

* *Wegelino*, Augustano.

r) Exempli mei titulo inscriptus Annus 1611. Augustæ Vindel. apud Davidem Francum. pag. 163-185.

s) Licet tres Georgios Gennadios infra fingit Allatius, tamen unum fuisse qui tres personas solus sustinuit, & uni omnia illa quæ sub trium nominibus ille refert, esse tribuenda non dubitavit qui legerit ea quæ ex eruditiss. Viri Eusebii Renaudoti observationibus ad

politianum . Philosophicis disciplinis, & reliqua literatura doctissimum, qui cum Joanne Palaeologo in Italia ad Concilium Florentinum venit, in quo & de auxilio patriæ ferendo, & de pace plures, atque elegantissimas orationes composuit, postmodum cum Imperatore Constantinopolim regressum, capta everlaque Urbe a Turcis, cum Turcarum Imperator Græcis, ut Patriarcham sibi pro more eligerent, præcepisset, inuitum Patriarcham creatum, nomenque in Gennadium mutasse, & cum non ultra annos quinque & menses sedisset, negotiorum mole, ac turbarum fluctibus perterritum Throno renunciassse, & sibi vixisse videntur narrare in Turco-Græcia Historia Civilis Constantinopolitana, Georgius Franza lib. 3. cap. 19. Chalcondylas de rebus gestis Turcarum, & alii, sed omnium recentissimus Manuel Malaxus in Historia Ecclesiastica. τ) λοιπὸν οἱ κληρικὸὶ κατὰ τὸν ἐρισμὸν ἔσουλ-
τάνου ἐσωάζαν μερικὸὺς τοὺς πλησίον δεξιερῆς, καὶ σωώδου ἡγομένης ἐκ-
λεξαν ὅλοι ὁμοφώνως τὸν σοφώτατον κύριον Γεώργιον τὸν Σχολάριον. ὁ
ἐποῦσθ) ἦτον κεφαλὴ τῆς βασιλικῆς κείσεως εἰς τὰς ἡμέρας τῶν βασιλέ-
ων τῶν Ῥωμῶν, καὶ ὅταν ὑπῆρχε ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος
εἰς τὴν Φεργίαν ὅπου ἔκαμαν τὴν ἐγδόκω σύνοδον, ἐπῆρε καὶ αὐτὸν ὡς
σοφώτατον. ἦτον δὲ ἄνδρας ἀγιώτατος καὶ εὐλαβέστατος. Et, u) ὁ δὲ
Πατριάρχης κύρις Γεννάδιος ἔκαμιν εἰς τὸν ὑψηλότατον Πατριαρχικόν 395
θρόνον τῆς ἀγιωτάτης ἔκλεισης μεγάλης ἐκκλησίας χρόνους πέντε, καὶ
μήνας, καὶ διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα σκάνδαλα ὅπου ἦσαν ἐκάλεσε
σύνοδον δεξιερῶν, καὶ κληρικῶν, καὶ δεχόντων, καὶ πάντων τῶν Χρι-
στιανῶν, καὶ ἔκαμε ἐκδίτησιν ἔκ Πατριαρχικοῦ θρόνου. οἱ δὲ δεξιερῆς ἐπαρ-
κάλεσαν αὐτὸν, καὶ οἱ κληρικοὶ, καὶ ὅλος ὁ λαὸς, διὰ τὴν ἀ-
μὴ δὲν ἤθελεσε πλείως νὰ τὸ ἀκούσῃ. μόνον ἔγραψε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ
εἰς τὸν κώδικα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ λαβὼν τὰ πρᾶγματα αὐτοῦ,
ἦτοι

Yyy

Gennadii homilias Paris, 1709. 4. editas supra exhibui. De eodem Nie. Comnenus, Græcus ipse p. 44. prænot. Myslagog. Vir ille in omni litteratura conspicuus, diu Photianus, max agnita veritate Græcus ingenuus (sic Comnenus appellat Romanis faventem) interfuit aulicus Synodo Florentina, declamantem Ephesium audivis, denique post catastrophem Imperii nostri, sacris Græcia totius præfectus CPol. Patriarcha contra vos, (Photianos) Turcu imperantibus scripsit, totique Græcia videnda, qua scripsit, exposuit. Unum esse Gennadium, quem in duos vel tres distraxere Allatius & Caryophylus, observavit etiam Rich. Simon in libro Gallice edito de transubstantiatione contra Thomam Smithum.

τ) In Crusii Turco Græcia p. 107.

u) Id. p. 120.

ἦτοι αὖ εἶχεν, ὑπὸ τῷ ἅμα εἰς τὸ μοναστήριον ἔξ ὁσίου Προδρόμου, & ἐν τῷ ὄρει Μενοικέως, πλησίον εἰς τὰς Σέρρας, καὶ ἐκεῖ ἀπὸ θανάτου ἐβιωτικῶς, καὶ ἐμετήληθαζεν ἀντὶ τοῦ κόσμου τούτου τῷ οὐρανῷ βασιλείαν ἔξ Θεοῦ. Clerici igitur de mandato Regis congregarunt certos quosdam, qui in vicinia erant sacrorum Antistites. Hoc modo Synodo coacta elegerunt una voce doctissimum, & prudentissimum virum Georgium Scholarium, qui stante adhuc imperio Romano, in judicio imperatoris iudicem egerat. Ac, quo tempore Joannes Paleologus in Italiam profectus fuerat, ubi octava Synodus facta est, secum illum inter alios duxerat, ut eruditione præstanti præditum. Erat porro idem pietate, sanctitateque insignis vir. Et, Caterum Patriarcha Gennadius in sublimi magna sanctissimaque Christi Ecclesie throno, annos quinque, & aliquot menses egit. Tunc multis, magnisque dissidiis exortis concilium convocavit Pontificum, Clericorum, Optimatum, cunctorumque Christianorum, in quo se Patriarchico munere abdicavit. Adhortabantur quidem Pontifices ipsum & Ecclesiastici omnes, populusque cunctus ad manendum, sed prorsus ipse noluit audire. Verum abdicationem suam in Codice magna Ecclesie inscripsit. Dein rebus suis acceptis, relictæ se in Monasterium D. Prodromi in monte Menœcæi prope Serras situm, contulit, ibique bona pace mortuus, cum hoc caduco mundo cœlesti Dei regnum commutavit. Et ex Latinis ii omnes, qui Commentarium, De quinque Capitibus Concilii Florentini Scholarii esse Gennadii, qui antea Georgius dicebatur affirmant.

Joannes Matthæus Caryophylus, Iconiensis Episcopus in Præfat. quinque Capitum Concilii Florentini, quæ ipse vernaculo Græcorum fermoni donavit, ad Lectorem, & in Nota ante orationes Georgii Scholarii post Concilium editas, cum videret sub Georgii Scholarii nomine duos Commentarios diversos, adversosque in eodem argumento, unum contra Latinos pro Græcis, alterum contra Græcos pro Latinis, neque posset tantam rei discrepantiam concordare, in eam ivit sententiam, ut assereret, duos fuisse Georgios Scholarios, unum, qui Concilio Florentino interfuit, & pro Latinis contra Græcos scripsit, quique sine ulla dignitate laicus ante captam Constantinopolim obiit: alterum Marci Ephesii alumnum, numquam in opinionem Latinorum abreptum, & qui post ereptum Græcis Byzantium, Patriarchatum occupavit, calamo stricto contra Latinos insaniit.

Pro-

Probari potest. Scholarius antiquior multa dixit, & scripsit in Synodo, & post Synodum: posterior ait consulto tacuisse ad illud tempus, cum contra Latinos scriberet, sed jam tum suscipere patrociniū dissensionis; familiaris, discipulus, & sectator Ephesii. ὃ δὲ καὶ περὶ ἐμοῦ σφῶς πεποίηκεν, ἢ ἀμφιγνοῖεν, ἢ τὰναντία δοξάζειν. ποτὲ μὲν ὑπὸ τῆς κατὰ ἐχούσης σιωπῆς ἡμῶν, πλανημένους. ποτὲ δὲ τῶν ἐν λόγοις, ἢ πρᾶγμασιν οἰκονομίαν ἡμῶν κατὰ δοκοῦν σφίσι παρερμηνεύοντες. ἐστὶ δὲ αὖ καὶ συκοφαντοῦσας. ἔδει μὲν τοίνυν καὶ διὰ ταῦτα λόγον συγγραψάντα, διορθώσασθαι μὲν αὐτῶν ἵνα μὴ καθάπαξ ἀνιάτως ἔχοντας, καὶ πρὸς τῶν δεξαμένων ἐκάνην, καὶ σύντροφον αὐτοῖς τε καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ δοξάν ἐπαναγαγεῖν. Et, οὔτε γὰρ ἀμφιγνήσκει ὡς λοιπὸν, οὔτε συκοφαντῶν προαχθήσεται, τῆς ἐμῆς γνώμης ἐκδήλου γενημενότης, ὅτε ἐμελλεν ὠλεομετέρην μὲν εἶναι καθ' ἑαυτῶν, ὠφελιμωτέραν δὲ ἢ πρόσθεν, τοῖς τῆς ἀληθείας φίλοις ἐκτίθεσθαι, ἱούτων μὲν ἕνεκα τὸν παρόντα λόγον ἐνεσησάμην. *Quod quidem in causa fuit, ut de nobis vel dubitarent, vel contraria sentirent, quandoque propter nostrum diuturnum silentium elusi, quandoque etiam nostram, aut in sermone, aut rebus dispositionem pro libidine perperam exponentes, quandoque etiam calumniantes. Oportebat itaque propter jam dicta Commentarium scribere, eosque qui non desperata sunt valetudine corrigere, & ad antiquam illam, & una cum ipsis, & 396 Christi Ecclesia opinionem educatam reducere.* Et, Neque enim quis in posterum dubitabit, neque ad calumnias confugiet mea sententia in publicum prolata, cum ex se ipsa opportunior, magisque quam antea proficua veritatis sectatoribus esset futura. Horum quidem causa presentem sermonem institui. Et ad calcem libri illa suggerit. Ἐμαυτὸν δὲ πρὸ πάντων κατηγορῶ, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν θρηνῶ, ὅσοι τοῖς πρᾶγμασιν ἐκείνοις ἐκόντες, ἢ ἀκόντες, καὶ ἢ καθάπαξ, ἢ ἐκ μέρους ἰνὸς ἐσχεθήμεν, ἢ δυνάμει λαλῶν ὁμῶς ἐσιγῶμεν ὑποσελλόμενοι. Me ipsum pra omnibus accuso, & lugeo prae-
terea nos omnes, quosquos rebus illis sponte, aut vi in totum, vel ex parte interfuimus, qui cum loqui possemus, tacebamus tamen, & metu sermonem reprimebamus.

Subdit Caryophylus. Ille, nempe antiquior, ante excidium Orientalis Imperij cessit e vita, hic captam vidit Constantinopolim. Ille numquam sacris initiatus obiit, hic Patriarchatu accepto, & mutato nomine dictus fuit Eutymius. Hæc omnino temere asserta probare debuerat Caryophylus.

Ius. Quanto cautius alibi locutus in re obscurissima fuit. ἦν δὲ ἔ-
 τῃ, ὡς εἴκεν, συνήθης, ἢ καὶ μαθητὴς Μάρκου Ἐφῆσου. *Erat au-*
tem hic, ut videtur, familiaris, sive etiam discipulus Marci Ephesii. Sic
 cum ait Scholarium antiquiorem Constantinopoli rogatu Gregorii tunc
 Protosyncelli, deinde Patriarchæ, complura Marci Ephesii argumen-
 ta contra Spiritus sancti a Filio quoque processionem valide confutasse:
 sed interea eo vita functo, Bellarionem reliqua Marci sophismata di-
 luisse, nullo probatorum scriptorum dicto confirmata, eludit nos in
 alea, & somnos narrat, ut ex iis, quæ infra, dum de illo Georgii
 opusculo contra Marcum sermonem habebimus, manifestum erit.
 Illa necum Caryophylo conveniunt, duos fuisse, & eodem tempore
 Georgios Scholarios utrosque cognomento, non indoctos, neque in-
 eruditos; verum tamen non uno animo, nec eorundem defensores,
 sed sententiis & voluntatibus discordes. Hic Latinos, ille Græcos ad
 extremum usque spiritum oppugnarunt. Bene. Cætera non assenti-
 or Caryophylo. Scholarius qui Græcorum causam egit inglorius, abs-
 que ulla Patriarchatus dignitate, & forte ante excisum Byzantium, Mona-
 chi tantum habitu Georgium in Gennadium commutans fato functus est.
 Habeo ex titulo syntagmatis, Γεωργίου Ἐσχαλαρίου, ἔσπερον Ἀποστόλου Γεννα-
 δίου μοναχοῦ. *Georgij Scholarij, qui demum Gennadius Monachus factus est.* Nulla
 hic Patriarchæ dignitas, quam nec ipse, nec post illum exscriptores
 operis, saltem pro dignitate operis, & nomen adeo carum, quo post-
 quam inditum illi fuerat, tantum delectatus est, ut numquam in po-
 sterum alio quam ipso publice & privatim compellari, & scribi, Ge-
 orgii oblitterato, voluerit, siluissent. Hinc scripta illius omnia post
 Patriarchatum sub Gennadii Scholarii nomine, nulla alterius facta
 mentione innotescunt: quod aliter in syntagmate cernitur, cum pri-
 mum, & præcipuum Georgii, Gennadii tamquam minus notum,
 nomen præfigatur. Scripsit ante Patriarchatum initum, syntagma illud.
 Falsum. Monachus enim non potuit, nisi post Patriarchatum fieri;
 cum ante e Laico in dignitatem evectus sit. Quare si monachus, er-
 go jam fuerat Patriarcha; si ante Monachus, quam Patriarcha, ergo
 alius a Scholario Catholicæ doctrinæ assertore. Nec alium fuisse exi-
 stimo, quam quem Cortesium Scholarium in aliis operibus manuscri-
 pti Codices indigitant, & Presbyterum, ad quem Marcus Ephesius e-
 pistolam contra ritus, & sacrificia Romanæ Ecclesiæ direxit. ἐν μόνον
 πρεσβύτερε, καὶ ἡμῖν ἐν Χριστῷ ποθεινότερε ἀδελφεὶ κύρι Γεώργιε. Ἐ Θεοῦ
 δέο-

δέομαι ἔπως ὑγιαίνῃ ἡ ἀγιοσύνη σου, καὶ ᾧ πᾶσι καλῶς ἔχῃ. *Honoratissime Presbyter, & nobis in Christo dilectissime frater, Domine Georgi. Precor Deum, ut sospes sit sanctitas tua, & in omnibus bene se habeat. P. ἡ γράφῃ σου δεξιὰ μου.* Ad quam epistolam satis fusam responsionem Andreæ Archiepiscopi Colossensis ad cives Methonenſes per modum Dialogi, beneficio tum antiquæ, tum recentis Ecclesiasticæ Historiæ condidit Ferdinandi Ughelli Abbatis Cisterciensis etiam per otium legi. Perpetuus Florentinæ Synodi hostis, quod ex Leonardi Chii epistola anno 1453. 16. die Augusti, De expugnatione Constantinopoleos data manifestum fit: illius enim in Latinos, machinas ita explicat. *Verum quoniam nec ratio, nec auctoritas, nec varia Scholarij, Isidori, Neophytique opinioniones adversus Romanæ Ecclesiæ fidem stare poterant, actum est industria, & probitate præfati Domini Cardinalis, ut sancta unio, assentiente Imperatore, Senatuque, si non ficta fuit, firmaretur, celebrareturque 2. Idus Decembris Spiridionis Episcopi sancti die. Et, Intendebat ex una parte Scholarius, & altera Chisluca quandoque ad præsentiam semet Apostolicam conferre, ut hieſſent, qui soli rem intellexiſſe viderentur, quique primi laudarentur tantæ unionis auctores: adversus enim Legatum multi invidia clanculo torquebantur. Ergo, dixi, Paterisne o Imperator, ut hæc ambitio scindat Ecclesiæ? ut huius gratia, divina ira magis, magisque merito accendatur? Cur non e medio pertinaces illi tolluntur. Acquiescere Imperator visus. Metropolitæ ad concupiscendum (fortasse compeſcendum) Scholarium, Isidorum, Neophytum, complicesque iudices constituit quidem, non factio. Nam si pusillanimitatem Imperator excuſſiſſet, hæc fidei illusionem vindicaſſet. Nec tacuit Chalcondyles lib. 6. ὁ μὲν τοι δεξιερὺς καὶ σοφῶν ἵνας ἐπέπομφει πρὶ τὸ βυζάντιον πρὸς τοὺς ἑλλήνας ἐς ἀλέξιν ἀφικομένους τοῖς τῶν ἑλλήνων σοφοῖς, οἱ οὐ προσέεντο τὴν χροιάμην σφίσιν ἐνοδοὺν κατὰ τὴν ἰταλίαν, μαρκῶ πὶ τῷ ἐφέσσῳ δεξιερῶ, ἐδὲ τὴν δεξὴν ὑπεμείψω τῷ τῶν λατίνων δόγματι τὸ πρῶτον, καὶ σχολασίῳ τῷ τότε παρ' ἑλλήσι τὰ ἐς σοφίαν εὐδοκίμουσι. οὐ μὲν τοι ἤνυστο αὐτοῖς ἑδὲν ἐς λόγων ἀμύλλαν ἀφικνουμένων. ἀλλ' ἀπεχώρισιν ἄπεραντοι πρὶ ἰταλίας. Hinc mox Pontifex Romanus viros quosdam doctos Byzantium ad Græcos misit, ut cum his in colloquium venirent: qui quidem Synodum, & concordiam in Italia faciendam non admittebant: Marso scilicet Ephesi Episcopo, ne quidem ab initio Latinorum dogmati.*

dogmati consensum præstare volenti, Scholarioque Græcorum tunc temporis doctissimo. Ubi ad colloquium, & ad disputationem ventum est, Romani nihil efficere potuerunt, verum re infecta domum reuerſi sunt.

Et ut tandem evidentissima ratione rem firmem, Scholarius iste Romanæ Ecclesiæ perdueſis, neque in Concilio Florentino fuit, neque adesse potuit infirmitate oppressus, qui postea Monachum induens, & sub eo habitu etiam post Concilium unionem illam Florentinam summo opere objurgans, multa cum Latinis conflictatus est, quæ de Catholico Scholario, qui cum Imperatore Florentiæ fuit, & nonnisi cum ipso Patriarchatu semper antea laicus, ecclesiasticis initiatus asseritur. Manifestum itaque est, non Scholarium Patriarcham, sed alterum Monachum, a Patriarcha diversum, convitium Ecclesiæ Latinæ fecisse. Non ex meo ista profero. Testis ipse Scholarius suæ conditionis statum probat. Meſazon Imperatoris gener, dignitate Magni Ducis, & cognomento Notaræ celebris, cum Concilium in Italia ageretur ad Theodorum Carystenum, qui cum Imperatore Synodo intererat, plerasque epistolas dederat, aliasque multo plures familiarissime, & eodem tempore Scholario ab Imperatore ipso disiunctissimo, cui respondens Scholarius scribit epist. 1. ἴσως ἐπειδὴν ὁ βασιλεὺς ἐπανήκει, καὶ δὴ με προσαγορεύειν ἐκείνον. διχθόν γὰρ ἀπαξ αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐθέλη, τοῦτου δεήσομαι ὅτε καὶ πείσεις τὸν πάντ' ἀριστον βασιλέα. *Fortasse ubi Imperator redierit, tua intercessione eum alloquar. Neque enim injusta, si Deus dederit, ab illo petam, quando omnium optimo Imperatori persuadebis.* Qui expectat reditum Imperatoris, cum Imperatore non est. Præterea Catholicus unice plurimi ab Imperatore pendeatur, ut ex actis Concilii colligitur. Schismaticus dum hæret, & colloquia Imperatoris, aliorum opera sibi procurat, parum virtutis, parum animi, parum etiam nervorum habuisse, vilemque apud Imperatorem se fuisse demonstrat. Sed qui potuit gravi morbo, tantum ope divina
 398 pollendo impeditus in Italiam adnavigare? Scholarius est, qui loquitur eadem epistola, ὑφ' ἐνὸς μόνου της ἑσώματῳ ἐνοχλούμεθα δυσπρασίας, ἧς ἐκ ἐστὶ μηχανῇ θαύματῳ αὐτοῦ ἀπαλλαγῇ. *Ex una tandem corporis intemperie laboramus, cui sine miraculo mederi baud facile fuerit.* Ideoque in 2. ad eundem epistola gratias agit, quod de medico sibi providerat. σὺ γὰρ ἤδη καὶ ἵαs ἡμῶν μαρτυροῦμεν ὅτι χρείας φθάνας τὴν αἰτησιν, καὶ τὸν ἱατρὸν γὰρ ἡμῖν ἐπεμψας πρὶν ἢ παρ' ἡμῶν εἶδέναι (αφῶς, ὃς καὶ λίαν ἡμῖν ἰδοξεν ἐξαρκεῖν. *Tu enim & nostras prævicens necessitates, postulata antevertis; Medicum enim nobis misisti antequam a nobis cer-*

cior

etior redderetur, qui nobis maxime idoneus visus est. Quid plura? adhuc Byzantium sub Christianis Imperatoribus stabat, & ipse, nescio an vitæ pertæsus, an gloriæ flagrans cupiditate, Monachorum albo ascribitur, Georgiique nomine, omisso Gennadii sibi adsciscit. Hinc epist. 8. scribi cœptum; Γεννάδιος ἐλάχιστος ἐν μοναχοῖς. *Gennadius humilis Monachus.* & Notaras, τῷ ὀσιωτάτῳ ἐν μοναχοῖς, καὶ λογιστάτῳ ἀγίῳ διδασκάλῳ τῷ ποτὲ Σχολαρίῳ. *Venerabilissimo Monacho & eruditissimo Magistro quondam Scholario.* Et quod magis animadversione dignum est, Monachorum quoque curam in se recepit, cui postea renunciare coactus ad Athum montem se contulit, ut idemmet asserit epist. 9. ἐπὶ καὶ τῆς μονῆς, ἥς ἡδὲα τὴν Ὀπμιέλειαν ἐξέρξαμεν, καὶ τὴν δεξιὴν λογισμοῖς θειότεροις κεινημεν. ἀλλὰ νῦν τῶν δεδοκότων ἐκείνην, καὶ δεηθέντων πάνυ λαβεῖν, οὐ πάνυ τοῖς ἡμετέροις συμφωνούντων σκοποῖς, οὐράνιον ἰουτὶ δεξιμοῖς σύνθημα περὶ ἑ δὲν μᾶλλον ἰδιοπραγμονεῖν, καὶ τὴν ψυχὴν καθαίρειν καὶ ἀναγεῖν περὶ τοῖς ἀπλανέσιν ἐκ Θεοῦ φωτισμοῖς, καὶ ταῖς ἐδηγίαις τῶν δεξατοτέρων ἐκείνων, καὶ τὴν μικρὰν ἐκείνην παρρησίαν ἀμέμπτως ἐφύγομεν. Et infra, ἀλλ' ἐμέ γε ἔκ ἐκ eis μακρὰν Ἀθῶς δέχεται. *Quandoquidem & Monasterii, quod ipse minime ignoras, curam in nosmet initio suscepimus, diviniis servientes afflatis.* Verum tamen nunc illis, qui monasterium tradiderant, & precibus nos iteratis ad illud suscipiendum compulerant, quum nostris cogitationibus non concordarent, nosque eorum comatus tamquam celestem cesseram susciperemus, nos scilicet privatam vitam vivere, animumque purgare, conarique infallibilibus Dei illuminationibus, vetustiorum illorum adhortamentis manu ductos ad excelsiora promoveri, pusillum illum fastum inculpate negleximus. Et, sed me non multo post Athos excipiet, In epistolis item, quas Monachus scripserat, licet habitum mutarit, naturam tamen suam haud vincere potuit, ut in Romanam Ecclesiam, quam semper contumeliose lædit, odium sibi insitum aliquo modo ex animo evelleret. Quomodo ergo Scholarius Catholicus, erit Patriarcha schismaticus. Monachum mihi a Patriarcha, Concilio adhærentem, ab eo, qui in Concilio non fuerat, se junge, & evidentissime contra Caryophylum conclude, Scholarium schismaticum nullo modo Patriarcham fuisse; eum, qui in Italia fuit, non ante excisam urbem fato occubisse, sed adhuc superstitem Imperii Othomanici exordio una omnium sententia ex laico Patriarcham electum: Scholarium alterum prius Monachum factum continuo schismatici inhæsisse, qui nec Patriarcha fieri potuit, cum non ex laico, sed

ex

ex Monacho, & Monachorum præpositio in Patriarchatum ipsum contra scriptorum omnium fidem gradum fecisset.

Scholarius vero, qui semper virtute, ac doctrina sua præsidium Latinis contra Græcos fuit, præceptorem habuit Matthæum Camariotam, non indoctum hominem, ut in fronte cujusdam libri Joannis Zygomalæ adnotabatur, ἔϟ ϟοφωτάτου, καὶ λογιωτάτου Ματθαίου, ἔϟ καμαριώτου ἐξηγήσεις εἰς τὰς ὁπισθολὰς Συμεσίου ἔϟ ϟοφωτάτου, καὶ Θεοφιλεστάτου ὁπισκόπου γεγραμμένη οἰκεία χειρὶ ἔϟ καμαριώτου. καὶ ἐτι βραχυὸν ὑπόμνημα εἰς τὸν αὐτὸν καμαριώτῳ, ὅτι ἀπὸ Θεσσαλονίκης ὁρμήμηνον, καὶ φιλόσοφον ὦν, ἦλθεν ὧδε εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐν τοῖς ἐσχάτοις δυσυχέσι χρόνοις τῶν βασιλέων τῶν Παλαολόγων, καὶ ὧδε μανίας μὲν τὴν ἀλωσιν τῆς πόλεως ὑπῆρξε διδάσκαλλον τῷ Πατριάρχῳ κυρίου Γενναδίου, ἔϟ σχολαρίου, καὶ ἄλλων τινῶν δεχόντων περὶ τὰ μέσα τῆς βασιλείας ἔϟ σουλτάνου Μουράτη. Doctissimi, & eruditissimi Matthæi Camariotæ expositio in sapientissimi, & reverendissimi Episcopi Synesii epistolas, καὶ ipsius scripta. Præterea Commentariolum in eundem Camariotam, quo modo patria Thessalonicensis, professione Philosophus huc Constantinopolim veneris ultimis Regum Palæologorum miseris temporibus, & hic post urbem amissam subsisteret postquam Scholarii, qui postea Patriarcha fuit Gennadius, & quorundam aliorum Optimatum circa medium regni Sultani Amurata, præceptor fuisset. Nec dissentit Maximus Margunius Epist. ad Davidem Hæschelium Synopsi Rhetoricæ Matthæi Camariotæ præfixa. οἶμαι δὲ Ματθαίου εἶναι ἔϟ καμαριώτου τὸ σύγγραμμα, αὐτὸς γάρ τι ἀλλὰ ὡσεὺς καὶ περὶ λόγους εἰς ἀγνοοῦς προσπεφοιτῆται ἢ γούτω πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Γεννάδιον ὁ σχολάειον, ὁ μὲν τὴν ἀλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆς αὐτῆς τοὺς οἰάκας καταπιστευθεὶς, ἀκμάσαντι μὲν πρὸ τῆς ἀλώσεως, ὀλίγω δὲ ὕστερον ταύτης ἀπολυπόντι τὸν βίον. Scriptio, ut videtur, Matthæi Camariotæ est Viri pii, & loquendi facundia disertæ. Eum inter alios audivit Gennadius Scholarius, qui post captum Byzantium, ejusdem urbis gubernacula sibi concredita sustinuit. Matthæus ante excidium floruit, sed paulo post excidium diem obiit. De discipulis, & patria Matthæi Camariotæ non nimis verosimilia tradit Theodosius Zygomala epist. ad Martinum Crusium de periculis, & cladibus Constantinopolitanis. * Cum Græcorum Imperatore Joanne in Italiam veniens Ferrariæ, Flørentiæque Concilio interfuit, ut supra adnotavimus. In Synodo rogatus, ut sententiam diceret, a qua dicenda laici in Synodis excluduntur, cum laicus ipse esset, nihilominus dixit, & libris de ea editis, omnibus testatam esse voluit. sess. 25. ἐπεὶ δὲ

* In Grafi Turco Græc. p. 90.

δι μὲ πάντων τῶν δι' ἡμετέων δρχόντων προτρέπομαι τῷ καὶ αὐτὸς ὑπὸ
 τοῦ Θεοῦ σου κράτους ὀλίγοις ῥήμασι δηλῶσαι τῷ ἐμῇ Διδάσκοντι, βούλῃ
 γὰρ τῷ συμπεράσματι τῆς ἀγάπης ἐνώσεως πάντας ἡμᾶς σωμαίνοντες,
 καὶ ὑπακούοντας ἔχειν, οὐ γνώμῃ διδόναι, τὸτο γὰρ μᾶλλον ἀρμόζει
 τοῖς τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς θρόνοις π, καὶ βαθμοῖς εἰληχόσι, πληρώσω τὸ
 προσαιτόμενον. Et, καὶ τὸ ποιῶ, οὐ διότι ἐμὶ κοσμικός, καὶ ἀνα-
 κη ἔχω περθεοταί τῷ Θεῷ κράτει σου καὶ τὰ ἐξῆς. *Sed quoniam inter
 alios nobilissimos viros sacrum tuum Imperium me quoque hortatur ad proferen-
 dum, quid sentiam: vis enim in concludenda sancta unione nos omnes habe-
 re consentientes, dictoque audientes, non quidem ferendo sententiam, hoc enim
 potius congruit iis, qui sortiti sunt sedes, & gradus Ecclesiasticos, faciam im-
 perata. Et, Idque facio non quia sum laicus, & necesse mihi est sacro tuo pa-
 rere imperio &c.* Post Synodum, & collapsas fortunas Græciæ etiam-
 num laicus eligitur Patriarcha Constantinopolitanus, & Gennadius
 mutato nomine nuncupatur; & quemadmodum antea Patriarchæ ab
 Imperatoribus Christianis in eorum consecratione, ita ipse a Turca,
 muneribus etiam oblati excipitur. Georgius Franza lib. 3. cap. 19.
 Historia Politica lib. 1. Turco-Græciæ. Malaxus in Historia Eccles.
 & alii. Quinquennium præfuit, & aliquot menses, & tranquillæ vi-
 tæ, ac quietis studio Patriarchatu se abdicavit, & in monasterio Pro-
 dromi in monte Menæcei prope Serras sito vitam posuit. Sequunturque
 Latini fere omnes, Possévinus, Bellarminus, Panvinius, & alii.
 Genebrardus Chronolog. lib. 4. in Nicolao V. nescit, *An is sit Genna-
 dius Scholarius Patriarcha Constantinopolitanus, qui Synodo Florentina interfue-
 rat, & pro Latinis contra Græcos de Capitibus quinque scripserat e Græcorum
 Patrum testimoniis, nullo tamen evidenti argumento, si bene sapio.*

His iisdem temporibus vixit GENNADIUS GEORGIUS SCHOLARIUS Metropoli-
 ta Phasorum, a supradictis longe diversus, cum Georgius Scholarius Monachus,
 non asseratur fuisse Metropoli-
 ta, & Patriarcha post Patriarchatum sibi vixerit. ad quem legitur Elegia Græ-
 ca Francisci Philelphi in lib. 2. Psychagogiæ Carminum Græcorum
 cujus illud initium est;

Ὅν μοι ὄντι νέω νεαρὸν πᾶν διὰ θεῶν

Εν Βύζαντι ἐρῶ ἢ ψατ Καλλιόπη. α)

Zzzz

Nec

a) *Quem juveni mi olim juvenem Byzantiæ in urbe*

Calliopes dia conciliavit amor.

Non ad alium quam ad Georgium Scholarium hanc Philelphi elegiam pertinere, docet En-
 sepius Renaudotus p. 41. ad Gennadii homiliam,

Nec dubito alios etiam hujus nominis ac cognominis perplures fuisse, quorum scripta cum nulla ad manus pervenerint, ac si nulli fuissent, de illis sermo nullus nobis habendus est.

400 Hinc pro certo affirmare possumus, Opuscula omnia, quæ sub Gennadii Scholarii nomine circumferuntur, hujusce Gennadii esse, & potissimum si Patriarchæ titulo muniantur. Item, omnia, quæ Latino nomini favent, etsi Gennadium non præferant: item quæ adversus Georgium Gemistum, cum quo iste noster similitates excercuit, id enim ipse de se scribit, Manuele Rhetore referente. Manuelis verba supra * relata sunt.

Versiones item ex Latinis Auctoribus huic tribuendæ sunt, cum ipse opusculis contra Gemistum, & in Italia fuisse, & linguam calluisse Latinam profiteatur, quamvis in eo id etiam cavillatus est Gemistus, quod de alio non dixerim. Licet enim ille de se dicat, οὕτω καὶ ἐμοὶ πάντων τῶν ἐκατέρωθεν συγγραμμένων ἐπεληλυθότι καλῶς καὶ ταῖς ἱεραῖς βίβλοις εἰκύψαυσι, πόρρωθεν δεξαμένη τῆς περὶ ταύτην σπουδῆς ἐξελθεῖν ἢ πλέον, ὅτι συνηγορία μὴ τῆς ἀληθείας, καθαιρέσει δὲ ἡ ψεύδους ἐκγέγονε. *Non alia ratione, & mihi omnibus ex utraque parte bene perlectis, & sacris libris perceptis, cum jam inde multo abhinc tempore in simili conatu prestiterim, præter jam dicta aliquid in re proposita ad confirmandam veritatem, & ad oppugnandam falsitatem de novo contigit invenire.* Et cap. 18. καθ' ὅπερ ἡμῖς νῦν σχεδὸν ταῖς ἐκατέρωθεν συστάσεσιν, ὑπὸ τῇ φιλατιμίᾳ καὶ ἀνάγκῃ ἐγγεγυμνάσμεθα. εἰδὲν γάρ ἐστι ὥστε λατίνοις ῥητὸν, ἢ ὀπτιχηρημα πρὸς τὴν ἀσπίδ' ὁρᾶν ταύτην, ὃ μὴ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἡμετέρων μετελήλυθεν εἰδήσιν. *Quemadmodum nos nunc fere utrimque instantis a gloria cupiditate, sive etiam necessitate exerciti sumus.* Nulla enim apud Latinos sententia est, nullum argumentum eorum opinioni conferens, quod ad nostram cognitionem transvectum non sit. Et alibi Planudem reprehendat, quod male verbum Augustini Græcis reddiderit: Latinæ tamen linguæ peritiam nullam sibi vindicat. Argumenta etenim, ac discursus utrinque fieri solitos, interpretum studio, & scribentium fastu, Græcis quoque ipsis Latinæ linguæ jejunis multo ante patuerant.

Illud quoque certum est, quæ Latinis, ac eorum sententiæ, & præcipue de Processione Spiritus sancti cornua obvertunt, alterius Georgii Scholarii esse, & forte etiam quæ Cortesii Scholarii nomen præfixum habent. Reliqua nisi argumentum efficax oppositum svadeat, utrius sint, in ambiguo esse. Ordiamur ergo a certissimis, &

* p. 753. seq.

a Ge-

a Georgio nostro, qui Gennadius obtento Patriarchatu vocari voluit.

1. Scripsit varias orationes. Primam ad Synodum Orientalem Florentiæ, *De pace, & ferendo patriæ auxilio.* Secundam, *de facienda unione, Dogmaticam, qua præsentis rerum statui esset profutura.* Tertiam, *qua impedimenta paci tolluntur.* Quartam, *in qua exponuntur, per quæ pax huiusmodi perfici possit.* Editæ sunt* primum Romæ Græce cum Concilio Florentino in folio: & Græce, & Latine, Joanne Matthæo Caryophylo Interprete cum eodem Concilio in 4°. apud Stephanum Paulinum. Et in Tomo 4. Conciliorum generalium Romæ ex Typographia Cameræ Apostolicæ in fol. 1612. habenturque manuscriptæ in Biblioth. Regia Scoriaci, Bavarica Cod. 55. & 58. Altempsiana Cod. 35. & Antonii Augustini Cod. 163. Earum aliquas in Rutenicam linguam versas Joanni Basilio Magno Moscoviæ Duci, ad illum a Gregorio XIII. Pont. Max. allegatus, ut ipse narrat in Apparatu, obtulit Possevinus. Argumentum orationum non ab alio melius, quam ab ipso Scholario petamus, ex Concilii Florentini sess. 25. ἡς μὲν γνώμης γέγονα, καὶ ἡμῖν περὶ τὴν προκειμένην τῆς ἐνώσεως ὕλην ὁ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεράν ἑαυτῶν σύνοδον χειροδίδους μοι, καὶ πεμφθεὶς λόγῳ δηλαΐ. ἐν ᾧ πρὸς πᾶσι τῇς ἐνώσεως, καὶ τὴν βοήθειαν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πραγμάτων τοὺς ἱερούς τούτους προετρεπόμεν πατέρας. μαρτυροῦσι δὲ καὶ τὰ δύο βιβλία, ὡς πρὸς πρῶτον συνώδου, νυν ἐγχειρίζω τῇ παρούσῃ συνόδῳ. ὡς τὸ μὲν ἐστὶ συμβουλή περὶ τῆς ἐνώσεως, καὶ ἰσχύος αὐτῆς, καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς ἑαυτῶν ἀρμότῃ τὴν ὕλην. τὸ δὲ περὶ τῆς ζητήματι πραγμάτων εἶται σκοπὸν ἔχον διδάσκαλους τῆς ἐκκλησίας συμφωνοῦντας ἀλλήλοις, οὐ λόγοις ἀνθρωπίνους, οὐδὲ ἀποδείξεσιν, ἀλλὰ ῥητοῖς τῆς ἱερᾶς γραφῆς, καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῶν. ὡς πρὸς δύο βιβλία Φαῦλῳ μὲν ὡς ἐγὼ, καὶ παντάπασιν εὐπλῆς καὶ σοφία, καὶ ὁπίστημη, καὶ γνώσει, καὶ πᾶσιν ὁμοῦ. καὶ τὰ ἐξῆς. Εἰ, καὶ ἔσονται ταῦτα βιβλία ἔτι μὲν ἐναργεῖς, καὶ διανεκῆς ἀποδείξεις τῆς ἐμῆς ἀθανάσιας. τῆς δὲ πληροφορίας τις ἰκανή, καὶ βεβαιώσις περὶ τῆς τῶν διδασκάλων συμφωνίας, καὶ συμφωνίας, πάσῃ χριστιανικῇ, καὶ ἀφιλονεικῇ ψυχῇ, ἐτοίμου ὄντος μου, καὶ αὐτῷ Θεοῦ χάριτι, λόγον ἀποδίδοναι τῇ βουλησομένῳ λαβεῖν περὶ πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς γεγενημένων. Quam ego quidem habuerim, & nunc habeam sententiam de proposita unionis materia, indicat sermo a me, utcumque compositus, & huic nostræ sanctæ Synodo oblati: quo sacros hosce adhortabar Patres ad unionem, & auxilium rebus Constantinopolitanis ferendum. Τεσταν-

Zzzz 2

* Exstant in Tomis Concil. Tom. IV. Binii p. 616. & T. XIII. Labbei p. 342. & T. IX. Harduin, pag. 442.

sur etiam duo libelli, quos antea compositos nunc praesenti Synodotrado. Quorum alter consilium dat, ut fiat, & quomodo fieri debeat unio, & exponit quicquid aliud ad hanc materiam spectat: alter vero quaestionem ipsam tractat; estque illi scopus ostendere, Doctores Ecclesia inter se concordare esse, non rationibus, ac demonstrationibus humanis, sed sacra Scriptura, & Doctorum eorundem sententiis. Quos duos libellos exilis ego quidem, ac tenuis & eruditione, & scientia, & prudentia, & omnibus plane &c. Et, Eruntque hi libelli, & sensus mei evidens, ac perpetua demonstratio, & satis aperta declaratio consensionis, concordiaeque Doctorum, qua satisfactum erit omni Christiana minusque amanti contentionum anima: me ipso quoque parato, gratia divina favente, ad reddendam volenti cuilibet rationem de omnibus, qua inibi scripta sunt. Nec alio respexit Marcus Ephesius libello de Synodo Florentina. καὶ ὡς τῶν ἡμετέρων ἐπεχείρησε λέγειν, ὡς καλὸν ἐστὶ τῷ εἰρήνῃ ἀσπασαῖσθαι, καὶ τοὺς ἁγίους συμφωνοῦς διποδεῖσαι πρὸς ἐαυτοὺς, ἵνα μὴ δοκῶσιν οἱ δυτικοὶ τοῖς ἀνατολικοῖς ἀντιφθέγγεσθαι. Et quidam ex nostris aggressus est dicere, Bonum est pacem amplecti, sanctosque inter se consentientes demonstrare, ne videantur Occidentales contraria laqui Orientalibus. Ad quem Josephus Methonensis Episcopus in Apologia, σωτηγήρησε δὲ αὐτῷ καὶ σχολάει· ὁ σοφὸς, ὃς καὶ λόγους τρεῖς ἐξέειπε περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, καὶ τοὺς ἁγίους ἀνατολικούς τε καὶ δυτικούς ἐν αὐτοῖς τοῖς λόγοις μάλα ἡμετέρως συμφωνοῦντας ἀλλήλοις ἀπέδειξεν. Cujus sententiam Vir doctus Scholarius confirmavit, qui tres etiam orationes De unitate Ecclesiastica edidit, quibus sanctos Orientales consentire cum Occidentalibus praeclare admodum demonstravit. De illis etiam Fabius Benevolentius; Scholarius igitur, et si dignitate multis esset inferior, doctrina tamen nulli erat secundus, ut ex hoc Commentario patet, in quo decreta Concilij tueretur. Sed & in eodem Concilio duos libros edidit suae fidei confessionem in eis exponendo, quos Imperatori, aliisque in Synodo legendos tradidit. Eos audiivi Parisiis Latinos factos, atque editos. Præterea hic tres orationes composuit; ubi & Græcos suos ad unionem cum Latinis hortatur luculentissimas. Nam eloquentia palmam huic tribuere tum Græci videbantur, Idcirco ea jussu Imperatoris volumini Concilij Altorum inserta sunt.

2. Occupato per omne nefas Byzantio, Sultanus Mahometus innata discendi cupiditate, sæpissime de rebus fidei Christianis, ejusque arcanis, nec non Philosophicis Quaestionibus cum doctissimo isto Genadio sermonem conferebat, & inter alios quodam die per Patriarchejum obequitans, ubi intellexisset, ibi adesse Patriarcham in Pamac-

risti ex equo discedens, superque folium assidens, multa de religione nostra, facta primum Patriarchæ potestate, ut libere, & absque ullo periculi metu responderet, interrogat. Ingenue Scholarius, ut virum vere doctum, pium, atque Catholicum decebat, pro sui muneris & tanti mysterii dignitate ad interrogata respondit. Disputatione illa Sultanus non indelectatus, eam & scripto sibi consignari, & in Turco Arabicam linguam ab Achmete Berroeæ Præfecto, Mahometi Zelebi Commentariensis patre transferri iussit, eo titulo: Ἡ ῥοφωτάτου, καὶ λογιωτάτου κυροῦ Γενναδίου Ἡ Σχολαρίου, καὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης, ὁμιλία ρηθεῖσα περὶ τῆς ὀρθῆς καὶ ἀμωμήτου πίστεως τῶν Χριστιανῶν. ἐρωτηθεὶς γὰρ πρῶτον Ἡ Ἀμμερᾶ Σουλτάνου, Ἡ Μαχμέτη. τί πιστεύετε ὑμεῖς οἱ Χριστιανοί. ἀπεκρίνατο δὲ οὕτως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. μεταγλωττώσῃ δὲ εἰς τὴν Τουρκοαραβόγλωσσαν ὑπὸ Ἡ Ἀχμάτ Κανδὴ Βέρροιας, Ἡ πατὴρ Μαχούμτ Τζελεμπὶ Ἡ ἀναγραφέ-
 402
 ως. *Sapientissimi, & eruditissimi Viri, Domini Gennadij Scholarij Patriarchæ Constantinopoleos nova Roma Homilia habita de vera, & inculpata Christianorum fide.* Interrogatus enim ab Imperatore Mahometæ. Quid creditis vos Christiani? respondit ei ad hunc qui sequitur modum. Translata est autem in Turco-Arabicam linguam ab Achmete, Berroeæ Præfector, qui Machumetæ Zelebi Commentariensis pater fuit. Historia Politica. Viginti capitibus comprehensam, & inter historiam Ecclesiasticam Manuelis Malaxi relatum, atque Latine versam Martinus Crusius edidit, una cum Turcicis Achumatis, & Malaxi historia in Turco Græcia lib. 2. Bassæ per Leonardum Ostenium 1584. fol. & Latine in Biblioth. Patrum. Crusius confundit, & cum Crusio Possevinus Homiliam hanc cum alio ejusdem Gennadii opusculo * alio modo, & sub forma Dialogi Græce, & Latine a Joanne Brassicano edito, Viennæ 1530. 8. Cujus inscriptio est, Ἡ ἀδελφωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γενναδίου Σχολαρίου βιβλίον σύντομόν τε, καὶ ῥαφὲς περὶ Ἰνῶν κεφαλαίων τῆς ἡμετέρας πίστεως, περὶ ὧν Ἡ Ἀλέξιος γέγονε μετὰ Ἀμμερᾶ Ἡ Μαχμέτη. ὃ καὶ ἐπιγράφεται, περὶ τῆς ὁδοῦ τῆς σωτηρίας ἀνθρώπων. ἐρωτᾷ ὁ Τούρκος. ὃ δὲ Πατριάρχης ἀποκρίνεται. *Reverendissimi Patriarchæ Constantinopolitani Gennadij Scholarij liber brevis, & clarus de aliquibus capitibus nostræ fidei, de quibus colloquium habitum est cum Amera Machumeto, & inscriptum fuit, Via salutis hominum.* Interrogat Turca; Patriarcha respondet. Subdit Crusius, Nesciebatur, cum ederetur is libellus, quis esset ille Gennadius, tanquam si ante 1100. annos vixisset, Presbyter Massiliensis; cum nondum esset Mahometes

Zzzz. 3

Turca.

* De hujus editionibus dixi Volum. VI. p. 697.

Turca. At nunc ex presenti historia patet esse Gennadium, qui post expugnatam a Turcis Urbem Constantini, primus factus sit ibi Patriarcha. Postremus hic in Hæreliologia cum aliis Auctoribus cum Græcis tum Latinis, e Græco in Latinum a Gregorio Hermonymo Spartano translatus, Basileæ 1556. in folio cusus est, & Helmestad. Græco-Latine 1611. in 8°. Habebaturque manuscriptus Scoriaci in Bibliotheca Regia, Monachii Bavarica, Londini Blonderiana, & in Romanis apud Alexandrum Chorrubinum, & alios passim.

Possevinus duo objicit hisce libellis; Alterum, ubi agitur de sanctissima Trinitate, divinas personas vocari *ιδιώματα*, *idiomata*, *proprietates*, *attributa*. Sed videri Auctorem excusandum, quod ei cum Tyranno res esset, qui hoc mysterium aliter exhibilasset. Quamvis alicubi nominet etiam *πρόσωπα*, *Personas*. Non hic pluribus agam. Gennadius satis, si attentius rem Possevinus considerasset, fecisset. καὶ ταῦτα τὰ τρία ιδιώματα ὀνομάζομεν τρεῖς ὑποστάσεις, ἡγούμεν τρία πρόσωπα. καὶ διότι αὐτὰ τὰ τρία ιδιώματα ἔμερίζουσι πλὴν μίαν, καὶ ἀπλυστάτων ὄντων ἔσονται ὁ Θεός. *Hæc tres proprietates nos nominamus tres Hypostases, seu Personas: & ipsæ proprietates non partiuntur unicam illam, & simplicissimam Dei essentiam.* Quid hic apertius dici potuit? An quia Personarum mentio inducta est, mysterium exhibilavit Tyrannus? Quid proprietatis, quid Personæ nomine Gennadius innuat, non ab alio, quam ab ipso Gennadio affluenter satis habemus. Alterum est, in eo nullam mentionem fieri de processione Spiritus Sancti a Filio: ideoque dubitandum non esse, quin a Græcis locus ille corruptus fuerit, qui libellum ad Martinum Crusium Byzantio non ita pridem in Germaniam miserrunt: & Gennadium cum Latinis de processione Spiritus Sancti, uti de aliis Catholicis dogmatibus planissime consensisse dubitandum non est. Adeo semper Patrum corruptores Græci similis sortis hominibus, cum vel eos non intelligunt, vel ad mentem eorum, ut ipsi vellent, non loquuntur, judicantur. Qui corrumpere potuit ex opusculo verbulum, qui tractatus integros, eosque permagnos de eodem argumento pro Latinis communicat, nec negat Auctorem similia scripsisse, & sensisse? An quæ idem Gennadius pro Concilio Florentino adversus Græcorum pertinaciam composuit, Græcorum ullus ad hæc nostra tempora præter Caryophylum, illiusque συνδιασώτην Arcudium, eosque in Italia Romæ enutritos Gennadii Scholarij esse negarunt? Quem non tot paginæ, verbulum offendere potuit? In Homilia eaque compendio-

diosissima, in qua per capita brevissima, quid Christiani crederent, exponere, & maxime quod in Dialogo cum eodem Tyranno habito, Processionem etiam a Filio aperte satis enunciarat: ideoque satis illi fuit rem digito indicasse, ut ex 3. & 4. cap. colligitur. An nescit Posssevinus, ex silentio rei alicujus, & potissimum, si silentium damnatum non est, non statim negationem rei inferri? In Dialogo vero satis manifeste processionem professum fuisse, quis ibi inficias? Accipe verba, & Catholico nostro Georgio Scholario etiam post Patriarchatum una mecum gaude. Interrogatus enim de productione Personarum respondet: *Dua sunt in divinis Persona producta Filius, & Spiritus Sanctus. Non generat Filius, sed generatur, propterea dicitur productus. Similiter Spiritus Sanctus non spirat, sed spiratur, & ideo dicitur productus. Si igitur interrogatus fueris, in divinis que sint Persona producentes, respondes dua. Nam pater generat Filium, & Pater, & Filius spirant Spiritum Sanctum.*

3. Pro Concilio Florentino contra recentiores nonnullos Græcorum, qui illud contumeliose lædebant, pro quinque Capitibus in ejus definitione decretis *Apologiam* solidam, & efficacem composuit. Edita est Græce Romæ cum Concilio Florentino 1577. folio, & Latine Fabio Benevolentio Senensi Interprete ibidem 1579. in 4°. ad Gregorium XIII. cui opus nuncupavit. Et in Biblioth. Patrum, * & cum aliis opusculis Dilingæ 1581. in 8°. & anno 1628. vernaculo Græcorum sermone donata a Joanne Matthæo Caryophylo: vulgarunt Typographi Congregationis de Fide propaganda in 4°. cum Bessarionis epistola ad Clerum & Laicos, aliosque Sedi Constantinopolitanæ subjectos. De cujus voluminis lectione Nicolaus Majoranus, eodem Benevolentio referente, Melphitenfis Episcopus, & veritatis amantissimus dicere solebat: *Ego quinquaginta annos in famulatu hujus S. Sedis & Pontificum vixi, eosque ob innumera in me merita colui semper, ut debui, at nulla alia re magis ad eorum cultum sum accensus, & inflammatus, quam ex hujus voluminis lectione.* Hinc Benevolentius affirmabat, Curia Romanæ dignitatem ab aliis viris præconiis fuisse celebratam. Nam Nicænus Bessarion, & Trapezuntius Georgius de Primatu Petri lectu dignissima condiderunt, paucis ea quidem cognita, sed luce & sole dignissima, verum eos longo intervallo ab eloquentia Gennadii abesse. Is hunc librum in urbe Constantinopolitana videtur conscripsisse paulo post direptionem ejus sub Mahumete Turcarum Imperatore: quam rem adeo tragice in quinto deplorat, ut cui-

* T. XXVI. edit. Lugd. 1672. p. 560.

vis lacrymas excutere possit. Quanti eum fecerit Bessarion Cardinalis Nicænus, ostendit in Epistola quadam ad Græcos de Primatu Petri, in qua eadem fere leguntur, quæ apud Gennadium conscripta sunt, interdumque iisdem verbis; nec dici potest, primum scripsisse Bessarionem, cum ejus epistola data sit anno 1463. & Gennadius obierit 1460. secundum Panvinii Chronicon, ut liquido pateat, tunc apud omnes ejus virtutem claram & celebrem extitisse. Tradit præterea in hac versione Gennadii, quatuor Codicum ope se adjutum fuisse, antequam liber Græcus typis excuderetur. Primus est advectus e Creta, relatumque est, eum fuisse Georgii cujusdam Corinthii, viri in Græcis literis non mediocriter eruditi, quo cum ipse ante multos annos Venetiis familiariter versatus fuerat. Alter fuit Marcelli secundi Papæ, eum de sua Bibliotheca protulit Cardinalis Sirletus, testatus aureis centum coemptum. Tertius ex Vaticano ab hoc fonte deductus, ac descriptus. Postremum, sed magis vetustum commodavit Illustrissimus Cardinalis Farnesius, ac sine nomine Auctoris in Insula Naxo, una ex Cycladibus, ut videtur conscriptum. Extabat etiam olim manuscripta hæc Gennadii Apologia in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 163. De Auctore hujus operis satis in syntagmate nostro de utriusque Ecclesiæ Occidentalis, atque Orientalis perpetua consensione * contra Arcudium, & Caryophylum disputavimus. Hinc Lector petat, si placuerit.

404 4. Ejusdem *de Prædestinatione* Tractatum ad Josephum Thessalonicensem, cujus illud principium est, κλωπελῆς ἐδεξάμην σὺ τῷ ἐπιστολῇ, primum edidit ** David Hœschelius a Maximo Margunio acceptum Augustæ 1593. in 4°. illud post Patriarchatum renunciatum scripserat, ut ex illis colligo: ὁ γὰρ ἡμέτερος καιρὸς καὶ τῶν ἡμετέρων ἄχελος λόγων, μᾶλλον ἢ παντὸς ἀγαθῆς. καὶ δεῖ καὶ τὴν ἐχάτῃ ἀμορφίαν ἔχουσιν εἰς ἅπαντι πρὸς γματι καθ' ἡμέρας ἐν γωνίᾳ που θρηνεῖν σιωπῇ καὶ τῷ ἀπαγωγῇ τῆς τοιαύτης ἐχαιτιάσαι ζωῆς, ἐπὶ οὗτοι θρηνεύει τὸ θῆον. *Notum etenim temporis, & nostrorum sermonum, imo totius boni abiit. Oportetque extremam nationis in unaquaque re deformationem in angulo nos confidentes deplorare tacite, & ex hac vita abiectionem deprecari, cum id annuerit Nomen.* Et in fine tractatus: ἔ-

χμ6

* lib. 3. cap. 6.

** Græce quidem Hœschelius. Deinde Græce & Latine *Fed. Morellus* in appendice operum S. Basilii Paris. 1618. fol. Et cum nova versione (velut qui Morellianam non vidisset) & commentariis *Carolus Libertinus* S. J. Uratislaviæ 1681. 4. Vide *Acta Erudit.* 1682. pag. 184.

χεις καὶ ἔτον ἡμῶν ἐκ τῆς ἡσυχίας τὸν λόγον. *Habes & hunc nostrum ex quiete, & tranquillitate sermonem.*

5. Ejusdem εὐχὴ εἰς τὸν ἕνα καὶ τρισυπόστατον Θεόν. *Oratio ad unum, & trium personarum Deum.* Ρ. Θεὸς ἅγιε πατριδοῦναιμα, αἰδίδε, κραταίε. Editā ab Aldo Manutio Venetiis Græce & Latine cum Damasceni, Cosmæ, & aliorum hymnis* in 4°. & Latine in Bibliotheca Patrum Tom. 4. Parisiis 1589. & alibi.

6. Literas in sepulchro Magni Constantini excisas, ** de excidio Urbis, & Turcarum Imperio obstrusas ad illa tempora, nullique notas ipse primus exposuit, & vulgavit. Edidit eas Dorotheus Monembasiæ Metropolitā in fine sui Chronici, Venetiis apud Joannem Petrum Pinellum 1637. in 4°. & Matthæus Cigala Cyprius post Novam Variarum Historiarum Synopsis, Venetiis apud Antonium Julianum 1637. in 4°. De illis hæc quoque adnotarunt: καὶ ταῦτα τὰ γράμματα ἐδιαλάμβανον περὶ τῆς βασιλείας τῶν Τούρκων, καὶ περὶ τῷ τέλει αὐτῆς, λέγονται δὲ χρησμοί. Ἰὰ ὁποῖα Ἰὰ ἐξηγήσεν ὁ Ἐφωτατῶ πατριάρχης κύριε Γεννάδιῳ, ὁ ὁποῖῳ ἦτον εἰς τὸν κατὸν τῆς βασιλείας Ἐκκλῆσιαν Ἰωάννου Ἐκκλῆσιολόγου, ὁποῦ ἔκαμε τὴν ὁγδόω συνόδον εἰς τὴν Φιορέντζα, καὶ ἔταν τὰ ἐξηγήσεν, ἦτον κοσμικὸς, καὶ κατὰ τῆς βασιλικῆς κρίσεως. *Literæ hæc continebant quadam de Turcarum Imperio, & sine ejus: vocanturque oracula. Illa sapientissimus Patriarcha Dominus Gennadius, sub Imperio Domini Joannii Paleologi, qui octavam Synodum Florentie absolvit, exposuit: secularis ipse tum temporis, & Imperatoria aule Judex. Alii Codices Vaticinium hoc tribuunt Leoni sapienti. Differentiam Codex ille manuscriptus expressit: χρησμός ὅσπερ εὐρέθη εἰς τὴν Κωνσταντινῆ πόλιν εἰς μίαν κολώναν μαρμαρίνην διὰ ψηφίων γεγραμμένην, ὃν ἐξεκαθάρισεν. ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ταῦτα Ἰὰ γράμματα ἠνέρεθησαν σημειωμένα ἐν μαρμάρῳ τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ, καὶ ἐξηγήσεν ταῦτα ὁ ἐν ἁγίοις Πατριάρχης Σχολάριῳ. Oraculum Byzantii repertum in columna marmorea mufæo descriptum, quod explanavit. Alii dicunt prædictas literas incisas fuisse in marmore sepulchrali magni Constantini, easque exposuisse sanctum Patriarcham Scholarium. Vaticinium hoc ipse primo Variorum antiquorum Tomo, † in Antiquitatum Constantinopolitanarum auctario a me procurato cum aliis ejusdem Leonis, Methodii Patarensis, Theophili Romani, Danielis Monachi, & aliorum vaticiniis connexui. Habetur manuscriptum in Bibliotheca Vaticana Scoriali Regia VII. ζ. 1. Bavarica Cod. 193. & legebatur in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 140. Et hæc quidem edita sunt.*

A a a a a

Non

* A, 1502. ** De his adde Volum. VI, p. 365. seq. † Hic lucem non vidit.

Nondum vulgata. 7. *Monodia de direpta Constantinopoli per Turcas.* Fabius Benevolentius : *Audivi etiam de Angelo Justiniano Græco homine Gebennensi Episcopo, & legisse Monodiam Gennadii ejusdem argumenti, in qua copiose explicat, & lamentatur sua civitatis & gentis interitum, vel magis excidiam.* Et Theodorus Zygomala epist. ad Crusium anno 1581. data in Turco-Græcia p. 100. ἀλλὰ καὶ τὸ μέρϑ τῆτο ὡς ἄλλη Ππισολὴ Γενναδίου Σχολαρίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐτυχὼν δεῖν, ἔκρινα γραῖσαι, ὅπως διηγέμεϑ. 405 καὶ ἄλλα λέγει καὶ τῆτο. μιήσῃς, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, &c. *Sed quod ad hanc partem de direpta Constantinopoli pertinet, cum in aliam epistolam Gennadii Scholarii Patriarchæ Constantinopolitani incidissem, ad te scribendum duxi, quæ ille inter alia narrat. Mementote Fratres, & Patres, &c.* An hæc epistola eadem cum Monodia, quam Angelus Justinianus legerat? An ex quinto capite pro decretis Florentinæ Synodi ὁποσπασματικόν; An separatim ea conscripsit Gennadius, dein cum opus esset, iisdem, ne verbulo quidem immutato, more gravissimorum hominum, tanquam suis, in aliis operibus usus est? Sane, quæ Zygomala retulit, in jam laudato capite verbatim exscripta sunt.

8. Gaulminus Notis in Eustathium de Ismeniaz, & Ismenes Amoribus commemorat Gennadii librum, cujus titulus est : ἐτέρα ἔκθεσις ἔ Ραμπλίου, ἣν ἔλαβον ἀπὸ τοῦ βιβλίου Γενναδίου Πατριάρχου. *Alia expositio Ramplii, b) quam habui ex libro Gennadii Patriarchæ.* Gennadii in Ramplium expositione non uno in loco usus est Joannes Meursius in Glossario Græco-Barbaro.

Περὶ

- b) *Ράμπλιον* titulus libri Astrologici ex Persarum disciplina σύνθεσις τῆς περσικῆς γέχνης ἔ Ραμπλίου. Dividitur in XII. *χήματα* sive domos, quarum ἀπορίε-
λέσματῶ describuntur. In MS. Codice Regis Christianissimi subjicitur duplex expli-
catio, altera anonymi, hoc titulo : ἐρμηνεία τῆς περσικῆς γέχνης. Altera isto :
ἐτέρα ἔκθεσις τοῦ Ραμπλίου, ἣν ἔλαβον ἀπὸ τοῦ βιβλίου Γενναδίου Πατριάρχου.
Sed ex his verbis incertum est, iudice Cangio, an Gennadius auctor sit hujusce alterius
expositionis, vel an illa descripta sit ex libro aliquo qui desumptus fuerit ex Bibliothe-
ca Gennadii. Vide Cangii Glossarium Græcum p. 1281. ubi & ipse non duos sed unum
eundemque Georgium Scholarium fuisse, qui jam Græcis jam Latinis favit, observat ex
his verbis Μάρκου Ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου εἰς κύριον Γεώργιον τὸν Σχολάριον.
Ὅσης ἡμᾶς ἐνέπλησας ἡδονῆς, ἡνίκα τῆς ἐρῆς δόξης ἐγένετο καὶ εὐσεβῆς,
καὶ παλαιοῦ Φρονήματος, καὶ τῇ καταψήφισίσει ὡς τῶν ἀδελφῶν κριτῶν
συνή-

9. Περὶ ψυχῆς. *De Anima*. Scoriaci in Bibliotheca Regia VI. 4. II. καὶ ὑπάρξεως αὐτῆς. *Et existentia ipsius*. Ibidem VI. 6. 3.

10. Post Florentinum Concilium Marcus Ephesinus Antistes, quamnam ob causam, Deus scit, sane illi odium in Latinos, ac in Bessarionem, ceterosque Græcos, qui comperta veritate resipuerant, rabies non defuit, impos animi, ac intemperiiis ætus, tum sermone, tum scripto variis ad diversos contra Florentinam Synodum literis datis deliramenta mera, immuni Ecclesiæ Orientalis damno locutus est: non tamen impune, tanquam qui pretium ob stultitiam, ac temeritatem a Bessarione, Iosepho Methonenſe, Andrea Colossensē, Gregorio Protosyncello, aliisque tulerit; sed potissimum a Gennadio nostro, qui argumenta ejus de Processione Spiritus Sancti a solo Patre, acutissime, eloquentissimeque, prout illa ferebant tempora, & materiæ sublimitas dissolvit. Liber sub hoc titulo: *Απόκρισις πρὸς τὰ συλλογιστικὰ κεφάλαια Μάρκου τῷ Εφέσῳ κατὰ Λατίνων*. *Responsio ad syllogistica capita Marci Ephesii contra Latinos*. P. οἱ Λατῖνοι τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων, in Bibliotheca Bavarica Cod. 115, & alibi invenitur. In Codice item satis antiquo Collegii Græcorum hoc idem opus in hunc modum habetur: *Συλλογισμοὶ κυρῷ Μάρκου τῷ Εὐχρῆκε μητροπολίτῃ Εφέσῳ κατὰ Λατίνων, καὶ ἀπολογία κυρῷ Γενναδίου, τῷ Σχολαρίῳ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὰ αὐτά*. *Syllogismi Domini Marci Eugenici Metropolitæ Ephesii, contra Latinos. Et Responsio Domini Gennadii Scholarii, Patriarchæ Constantinopolitani in eadem*. Responsio ad caput 17. perducta est; in quo cum vitam finisset ipse, alius Ephesino respondit, cujus mihi nomen ignotum, ut ex nota ibidem apposita manifesto apparet. Scribit namque: *Απολογία ὑπὲρ τῶν Σχολαρίων, ἐκείνων γὰρ φθάσας ὁ θάνατος τὸ κοινὸν χρέος, καὶ μὴ εἰπὼν, ἀλλὰ αὐτὸ ἐκείνου ἀπολογεῖται. εἰσὶ δὲ τὰ ὡς καὶ τῷ Εφέσῳ τὰδε*. *Responsio hæc Scholarii non est; ille etenim antequam opus absolvisset, in communem locum abierat; ideoque alius pro eo responsionem aggreditur. Quæ autem ab Ephesino proponebantur, hæc sunt*. Caryophylus in Præfatione quinque capitum, ex Codicis manuscripti auctoritate, Responsionis hanc postremam partem Bessarioni appingit. Gregorius Protosyncellus Patriarcha cum videret superfeminatum ab Ephesio lolum crescere, rogavit nobilem virum Georgium Scholarium, ut, sicuti legitur in anti-

Aaaaa 2

quo

συνήγορησας ἀληθεία, τοσαύτης ἐκ τῶν ἐναντίων λύπης καὶ κατηφίας ἐπλήσθην ἀκυσταίως μεταλειθεῖναι σε πάλιν, καὶ τὰναντία φρονεῖν ἢ καὶ λέγειν, καὶ τοῖς κακοῖς οἰκονόμοις συγγράχειν ὅτι τὰς μεσότητας καὶ οἰκονομίας. Eadem produxit Allatius p. 88. contra Creightonum, & eruditiss. Renaudotus p. 13.

quo Codice Bibliotheca Vaticana, qui multa continet spectantia ad Florentinam Synodum, ipse quemadmodum in sacra olim Synodo doctissime scripserat, & appositissime ad id, quod agitabatur, ita Constantinopoli salveret Epbefii nodos, ac strophas, quibus Græcorum vulgus eludebatur. Quod quidem ille magnam partem præstitit egregie, licet morte præventus, non potuerit opus absolvere. Interea vires acquirente majores factione Epbefii, & invalescente in dies contumacia hostium sanctæ Synodi, cogitur Patriarcha Gregorius Constantinopolim deserere, & consuegere Romam, ubi profugus egit cum Bessarione Cardinali, ut reliquas Epbefii decipulas amoliretur: quod is feliciter assecutus est. Et Nota orationibus Scholarii de Pace post Florentinam Synodum præfixa. Is postea Constantinopoli rogatu Gregorii tunc Protosyncelli, deinde vero Patriarcha complura Marci Epbefii argumenta contra Spiritus Sancti a Filio quoque processionem, valide confutavit: sed interea eo visa functo Bessario doctissimus, reliqua Marci sophismata diluit. Quapropter hujusce Scholarii perhonorificam mentionem faciunt, qui ad Marci Epbefii epistolas edidere oppositas responsiones. Et Benevolentius: Nam Marcus scriptis adversus Latinos editis a Catholica fide suos abalienavit: hujus temeritatem cum Scholarius ferre non posset, monitu Gregorii Protosyncelli Patriarchæ omnibus ejus capitibus respondit, qui liber impressus non est, & paucis cognitus. Possëvinus in Indicibus ad Apparatum refert in Medicea Bibliotheca asservari, Georgii Scholarii de Processione Spiritus Sancti, & Viennæ Austriæ Imperatoris, Georgii Scholarii liber secundus de Processione Sancti Spiritus. An eadem cum superiori, vel cum eo, quod sub Gennadii Scholarii Monachi contra Latinos editum est? non liquet. Τὸ αὐτὸ ἀπόκρισις πρὸς τὸ Πηχέρισμα τῶν Γερεκῶν. Ejusdem Responsio ad argumentum Græcorum. Ρ. ἀλλὰ πρὸς τὴν Φασίν.

11. Gennadii Patriarchæ Constantinopolitani liber magnus de Catholica Theologia. Quomodo Pater inginitus: quomodo Filius genitus: & quomodo Spiritus Sanctus procedens, & quomodo tria sunt, & quomodo hæc tria unus: & rursus, Quomodo unum tria, & quare proprietates Patris alia, alia Filii, alia Spiritus Sancti: & quomodo in ordine Pater primus, Filius secundus, & Spiritus Sanctus tertius sit ordine. Verderius in Catalogo Bibliothecæ Constantini Barini.

12. Ejusdem Gennadii Patriarchæ Constantinopolitani explicatio de sancta Trinitate, cujus initium: Faciamus hominem juxta imaginem, & similitudinem nostram. Idem ibidem: Γενναδίου Πατριάρχου Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐν τῷ ὄρει Σινᾷ ἐν κεφαλαῖς 5. Gennadii Patriarchæ Epistola ad commorantes in monte Sina, capitibus sex.

13. Possëvinus in apparatu, & in Indicibus scribit, ejusdem Gennadii

dii Homilias in diversa Evangelia. De mortalibus, ac venialibus peccatis, juncto libello de pedibus & metris, de Epistolicis typis. Extat manuscript. in Bibliotheca Cæsarea Viennæ-Aultriæ. Ego an Catholico Scholario, vel Schismatico tribuam animi pendeo. Quid de his, quæ ipse non vidi, nec legi pronunciare possum?

14. Georgium Plethonem, qui nullum Aristoteli objurgandi locum reliquerat, quibus dictis meruit, libellum in eum edito accepit, cui ἀντιλήψις nomen fecerat. Scholarium Pletho inclementer, atque ferociter Apologia* vulgata conclamavit. P. ἐπειδὴ τὸ βιβλίον τῶν κατ' Ἀριστοτέλους βλασφημιῶν. Utrumque dono Jacobi Mercati, Monachi Silvestrini, ingenio, religioneque summi apud me est.

15. Ejusdem, ἐξηγήσεις εἰς τὸ βιβλίον Ἐπορφυρίου, τὸ περὶ τῶν πέντε καθόλου, εἰ τοῦ πλὴν εἰσαγωγῶν Ἐπορφυρίου. *Expositio in Librum Porphyrii, qui est de quinque universalibus, vel in introductionem Porphyrii.* P. τέσσαρα ἑκά τῶ ἀνθρώπῳ ἐκ τῆς φιλοσοφίας προσγίνεται.

16. Ejusdem ἐξηγήσεις εἰς τὰς δέκα κατηγορίας ἘΑριστοτέλους. *Expositio in decem predicamenta Aristotelis.* P. ὅσα μὲν ἔδει περὶ τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἐτι περὶ τῆς λογικῆς. Idem opus legitur in Vaticano Cod. 942. pag. 155. cum hoc titulo, Γεωργίου Ἐσχολαρίου προλεγόμενα εἰς πλὴν ῥητορικῆν, καὶ εἰς πλὴν Πορφυρίου εἰσαγωγὴν ἐκ διαφόρων συλλεγμένα βιβλίων μὲν ἰδίῳν ὁπτισσιῶν.

17. Ejusdem, εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας βιβλίον ἐξηγήσεις. *Expositio in librum de Interpretatione.* P. ἡ μὲν ὕλική αἰτία τούτου τῶ βιβλίου ἐστὶν αἱ προτάσεις: De hisce expositionibus Scholarius in fine operis: καὶ ἡμῖν αἱ πρὸς πλὴν πραγματικῶν τῶν προτάσεων, πλὴν περὶ ἐρμηνείας λεγομένην ἐξηγήσεις, εἰ καὶ μὴ ἰκανῶς, ἀλλὰ καὶ ἀκριβῶς ὁμοῦ καὶ ἰκανῶς τοῖς εἰσαγομένοις, καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει συμμέτρως ἀπεδόθησαν. ὥσπερ καὶ 407 αἱ εἰς τὰς δέκα κατηγορίας, καὶ ἐτι πρὸς τούτων εἰς τὰς Πορφυρίου φωνὰς χάριν Θεῷ πάντων ἕνεκα τῶν ἀλλῶν, καὶ τούτῃ νῦν ἀναφέρουσιν. Et a nobis quidem in translationem de Propositionibus, de Interpretatione nuncupatam, expositiones, si non satius, attamen & accurate, & satius iis, qui introducuntur, & nostris viribus apposite tradita sunt. Quemadmodum & illa, quæ in decem Prædicamenta, & ante eas in Porphyrii voces, gratias Deo omnium aliorum, & nunc hujusce causa referentibus. Dictæ expositiones iis, qui Logicæ operam navant apprime necessariæ uno in volumine eleganter descriptæ, raræ pretiosæque cum non ubique, quod ipse sciam in promptu sint, apud me conservantur, quas cum expositionibus in Priora, & in libros de

* Supra, P. 747.

Anima manuscriptas extitisse Venetiis tradit Gesnerus in Scholario. Fallitur tamen, dum putat aliud esse hunc Scholarium ab eo, de quo supra dixerat, prænominē Gennadii, idem namque est, ut supra adnotabamus. Georgii vero Scholarii prolegomena in *Logicam*, & *expositio in Porphyrii Isagogem*, in *Categorias Aristotelis*, & *librum de Interpretatione* conservari in Bibliotheca Regis Gallorum, nunc demum ab humanissimis viris Puteanis significatum est.

18. Librum quoque Guilielmi Porretani, *de sex Principiis* e Latino in Græcum transtulit; idem Scholarius in decem Prædicamenta Commentario Lect. 15. καὶ ταῦτα μὲν δεκταὶ ὅσον πρὸς θεωρίαν τῆς αἰτίας, δι' ἣν πλάττει διεξέρχεται περὶ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν. ἡ μὲν τοι βοήθησι, ἢ ὡς οἱ πλείους φασὶ Παρριτάριος ἵς θεωλόγῳ, τοὺς γὰρ εἰς Αριστοτέλην ἀναγράφοντας τὸ ἔργον δεῖ παρουσιάζειν, περὶ τούτων τῶν ἐξδεχῶν κατὰ ζήλον Αριστοπλικὸν συνεγράψατο. ὅπερ ἡμενήδουσα αὐτὸς εἰς τὴν ἡμετέραν Φωνὴν διὰ τῆς τῶν Λατίνων, καὶ εἰνὸς οὗ ἐτυχόντ' λόγου τὸ συγγραμμά. *Et hæc quidem satis sunt ad deprehendendam causam, propter quam non fuisse reliqua Prædicamenta pertrahat. Verumtamen Boetius, vel, ut plurimi asserunt, Porretanus quidam Theologus; Nam qui opus illud ad Aristotelem deferunt, audiendi non sunt, de his sex Principiis Aristotelem emulatus conscripsit, quod ipse e Latina in linguam nostram traduxi. Opus sane haud contemnendum.*

19. Scripsit etiam contra Nicolaum Cabasilam ἀντιρρήσεις. Ipsemet in Responsione ad argumenta Marci Ephesini contra Latinos, ad quintum, χάριν δὲ καὶ ὅτι καθάπερ ἀδένειαν μόνῃ τῷ σῷ ὀπτηκρήματι, καὶ τῷ τούτῃ συμπεράσματι συνειδῶς καὶ τὸ σοφὸν ἐκείνο ἔκαστα συναρτάς ἐνθυμήσας ἐνθύμημα καθάπερ ἐπεισόδιον τοῖς τοῖς αὐτὸ ποιησάμεν, περὶ ὅπερ ἐκεῖν' πολλὰ ἐμύνησεν, ἔτο σε μόνον ἴσως ἐξαγιάσσεται πρὸς τὸν ἄνδρα, ὅτι τοῖς ἐκείνου τὰ ἐκείνου συνάπτοις. ἐκ γὰρ τῶν ἐκείνων καὶ τὰ ἑαυτῶν δοκοῦντα εἰληπῆται, συνθήκη μόνον καὶ φράσει, καὶ ἴσως ἂν βελτίονι διαφέροιντα, ἀλλ' ἡμεῖς ὅτι τε ἐγκαίρως συνήπτοι, καὶ ὅτι πρὸς ἐκεῖνον χωρὶς διπολελογημένα, περιττὸν ἡγούμεθα νῦν πᾶν περιδεῖν κλῶν ἐξετάζειν ἐκείνην. ὅποσα δὲ ἄλλα περιττὰ τῷ ὀπτηκρήματι τούτῳ ἔκαστα συναρτάς ἐκ πρώτου κεφαλαίου τῆς καθ' ἡμᾶς αὐτῶν συγγραμμένης βίβλου τυγχάνοντι συνίσμεν ἰδίως, ὡς εἴρηται παρ' ἡμῶν ἐξητάσθη τι, καὶ ἡλέγχθη καλῶς ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιρρήσεσιν. *Illud porro gratiosum est, quod cum imbecille admodum tuum argumentum, illiusque conclusionem deprehenderes, sapiens illud Cabasila enthymema, circa quod ille multum laboraveras, extrin-*

extrinsecus assumptum, inductumque tuum apposuisti. Et hoc te tantum apud illum hominem excusabit, quod rebus illius non alienas adglutinas. Ex illius etenim penu, & quae tua videntur esse desumpta sunt, compositione solum, & dictione, quae forsitan nec melior est, discrepantia. Nos vero quod opportune appositum sit, & separatim ad illud respondimus, supervacaneum esse duximus, nunc additionem illam examinare. Quae autem, quantave in hoc Cabasila argumento, quod ipse in primo capite libri adversus nos conscripti, explicuit, deprehendimus, separatim, ut jam dictum est a nobis examinata sunt, probeque reprehensa in nostris adversus ipsum refutationibus.

20. In Indice Bibliothecae Mediolanensis legi, Georgii Scholarii *περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ψευδογραφίας. De falsa scriptione Gregorae. Quod* omnino existimo Pseudoepigraphum, mendumque exscriptoris, aut 408 illius potius, qui Indicem concinnavit. Fraudem inde ortam puto. Forte in eo Codice Georgii Scholarii aliquid extat, quod excipit deinde titulus anonymus *περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ψευδογραφίας. Qui Indicem* confecit, parum caute tractatum illum eidem Auctori, quem superior tractatus praeferebat, cum nullus alius suppeteret, quod saepissime fieri amat, ascripsit. Et ni me fallit memoria, memini me aliquando in manuscriptis legisse: *Φαλαγγὴ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ψευδογραφίας, Phalanga de falsis scriptiōibus Gregorae.* An eadem, vel diversa a Mediolanensibus sub Georgii Scholarii nomine dividendis, quibus facultas conferendi Codices data est, ipsi dijudicent.

21. Robertus Constantinus Gallus in sua Bibliotheca testatur Genadium hunc scripsisse libros *de fide, de Dei cultu, & contra Judaeos, & responsiones pro Christianis*: & in Bibliotheca Regia manuscriptos Parisiis asservari. Et Gesnerus in Bibliotheca, apud Diegum Hurtadum, *de primo Dei cultu, de tempore, & modo essentiae intelligibilium, & immortalium animarum. Ad illos, qui scandalum patiuntur.* Ex quibus quaedam a nobis supra adnumerata esse non dubito. Fragmenta quoque ejusdem varia in Bibliotheca Augustana recensentur in Indice manuscripto.

22. Pleraque etiam e lingua Latina in Graecam traduxit. In Bibliotheca Palatina habebatur Interpretatio ejusdem in Graecum sermonem, *Expōsitionum D. Thomae in Aristotelis libros de Anima.*

23. Et Angelus Justinianus dicebat se habere opusculum D. Thomae Aquinatis, *de ente & essentia ab eodem Auctore Graece versum, & Commentarii ab eodem illustratum.* Ita refert Benevolentius, & addit, *Diplōmatizium Latinum Juriconsultum, quamp̄v natione Graecum scribere, se vidisse Veneritis*

vetitis Gratiani decretum Græce descriptum, eoque allatum a quodam legato Regis Cyprii. Et satis notum esse juniores Græcos complures ex Latinis scriptoribus etiam Ecclesiasticos in suos usus vertisse, qui hodie leguntur in Vaticano, & alibi.

24. Item ἐκ τῆς Διαλεκτικῆς ἔ' μαγίστρου Πέτρου, ἔ' Ἰωαννῶν ἑρμηνεία κυρῶ Γεωργίῳ τῷ Σχολαστίῳ. Ex Dialectica Magistri Petri Hispani Interpretatio Domini Georgii Scholarii. P. Διαλεκτικὴ ἐστὶ τέχνη πχνῶν, καὶ ὁπισθόμνη ὁπισθημῶν. Mediolani in Bibliotheca Ambrosiana. Et hæc Scholarius noster.

Quid Schismaticus scripserit, expendamus. Sine nomine Impressoris, loci puto tamen esse Londini in 4°. c) Græce editus est tractatus hoc titulo: Γεωργίῳ ἔ' Σχολαστίῳ συντάγμα ὁριγροφύομνον Ὁρθόδοξε κατὰ φύγιον, τῷ ὕστερον ἡτοιμαῖς Γενναδίου μοναχῷ τμήμα πρῶτον περὶ τῶν αἰτίων τῷ σχίσματι κατ' ὁριγρομήν, καὶ ὅτι τὰ κατὰ τὴν τρίτην σύνοδον λαφῆς ἀπόδειξις τοῦς Γεωργίους ὁρθῶς φρονεῖν. Georgii Scholarii Commentarius inscriptus Oribodoxi Persugium, qui postea factus est Genadius Monachus. Sectio prima de causis schismatis per transcursum. Et plana demonstratio, Græcos recte sentire ex iis, qua in tertia Synodo statuta sunt. Scripsit post Florentinam Synodum, in quam sæpius palam invehitur. Abortum, si dixeris parum cauto Auctori excidisse, non aberrabis a scopo: adeo petulanter, inconsiderate, & quod pejus est, in re tam gravi, & necessaria maligne omnia effudit; illi ob nimiam levitatem nec animum adverterunt sapientiores Græci, neque calamo suo, ac ira dignum existimarunt, & sui vilitate perpetuo periisset, ni Londinenses Typographi luce publica tenebriosiorem reddidissent. Manuscriptum est in Bibliotheca Regis Gallorum, Vaticana, Palatina, & alibi passim.

Possevinus in Appendice prima Apparatus. *Quin Monodia*, Georgii Scholarii in dormitionem S. Marci. Rescribo verba Possevini, qui ex Græco Scholarii transtulerat, Ephesini Episcopi extabat Venetiis Græce MS. in Bibliotheca ad sanctum Antonium. Vienna autem Austria in Bibliotheca Imper. liber de Processione Spiritus sancti ad Comnenum Magnum Trapezuntæ Regem

- 6) A. 1624. una cum aliis scriptis Græcorum Nili, Gregorii Palamæ Thessalonicensis, Barlaami, Meletii Pigæ, Maximi Margunii, Gabrielis Severi & Georgii Coressii. Cæterum hoc Georgii Scholarii opus prolixum paginarum 292. totum versatur in defendendo dogmate Græcorum de processione Spiritus S. atque vindicandis circa illud veteris Ecclesiæ Doctorum sententiis. Incipit: τὸν Θεῖον λόγον καὶ τῆς ἀληθείας ὁφρον. Distinguitur in λόγους sex & in capita LIII.

Regem Græce MS. cum altero ejusdem argumenti. Libri de processione, ad quemnam ex his referri debeant, quis non oculatus testis dicere audeat? Legi hujus epistolas novem ad Notaram magnum Ducem, & Imperatoris generum ante, & in ipso Monachatu scriptas, non nimis elegantes; in iis vero, quas Monachus dederat, Latinos fere omnes, Græcosque ipsos, qui Latinis adhæserunt, prolcindit, Eorum principia sunt. I. σὲ καὶ τῇ πόλει ταύτῃ πάσχοιλον ἀγαθόν. II. τί τὸ πέπονθας. III. οἱ τῶν μυρεψῶν ὁπισθήμενος ἐκ διαφόρων δρωμάτων. IV. νέω μοι ἐτι ὄντι, καὶ ἐς διδασκάλους. V. ὁ ῥοφιστὴς Λευκιανὸς τῷ λόγου θέλων δεῖξαι τὴν δύναμιν. VI. ἤκει μοι ἐναγχῶς ἡ ὁπισθολή. VII. ἀγίε μου αὐθέντα παντοίως ἡμᾶς κατηγλύκανας. VIII. τί πρῶτον, τί δὲ ὕστατον, τί δὲ μεταξύ. IX. ἣν μὲν ἐπηγγειλάμεν σοι πεμψαν ὁπισθολήν. Inter easdem habentur, & ejusdem Notaræ ad Scholarium Epistolæ.

In Bibliotheca Regis Gallorum conservatur ejusdem oratio, ἡ τῇ δὲ ἐγκατάλειψιν Θεοῦ ματαιῶ, καὶ ἀλόγῳ, καὶ ἀσωτᾷ κτλ κρηνοτομία τῆς πίστεως. De inani, absurda, & incomposita, per permissionem Dei, in novatione fidei. P. ὥς δώσει μοι πτέρυγας ὥσει περὶ στερᾶς, καὶ καταπαύσομαι. Est etiam apud me beneficio doctissimi Auberti. Legitur etiam alicubi Ejusdem κανὼν εἰς Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν δεξιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης. In Gregorium Palamam Thessalonicensem Archiepiscopum Canon. ἡ ἀκροστιχίς. ἡ σὴ πόλις σεφει σε τοῖς ὕμνοις, πάτερ. ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίοις. Σχολάριος. P. ἡ ὁπὶ σοὶ λάμψασα χάρις τῷ Πνεύματι.

Habebatur etiam in Medicea Bibliotheca, Γεωργίῳ Σχολαρίῳ ἡπιτάφιος εἰς τὸν δεσπότην Πορφυρογέννητον, τὸν Παλαιολόγον. Georgij Scholarij oratio funebri in despotam Porphyrogenetiam Palæologum. Sed tutiusnam ea fuerit schismatici, an Catholici? divinent qui legent.

Si Curtesius d) cognomento fuit, quod etiam in ambiguo est, ad illum referre oportet Γεωργίῳ Κερτέση ὃ Σχολαρίῳ περὶ σοιχείων, ἥτοι γραμμάτων, προσωδίων, καὶ τῶν ὀκτῶ ὃ λόγῳ μερῶν, ἥτοι εἰς γραμματικὴν πρῶτην εἰσαγωγή. ἐξεδόθη δὲ φίλῳ Ἰωάννῃ αἰτήσαντι. Georgij Curtesij Scholarij de Elementis, sive literis, accentibus, & οἷο Partibus orationis, sive in Grammaticam prima Introductio in gratiam amici, qui eam postulaverat, confecta. P. τῶν σοιχείων ἃ καὶ γράμματα λέγονται. Ro-

Bbbbb

mæ

d) Vide supra p. 764. & 770. Cæterum accuratorem scriptorū Gennadii pleniotemque Catalogum tradidi p. 366. seq. ex Eusebio Renaudoto.

ma in sancta Silvestrina & Vallicellana. F. 82. Mediolani Ambrosiana, bis. Idem enim videtur opus, quod illi ascribitur, *de octo partibus Orationis, & Grammatica*. Et Scoriaci in Regia, Γεωργίῳ Κηρύττειν Ἐ Σχολαρίῳ Χρονογραφία ἐν ἑπτὰ τόμοι δύο. Georgij Curtesij Scholarii Chronographia in compendio, Tomi duo. 1111. B. 14. 15.

Tandem valde suspensio animo expecto aliorum iudicium, cuiusnam ex his Scholariis vindicanda sunt, Oratio in Annunciationem sanctissimæ Deiparæ, quam scribit Possevinus reperiri in Regia Bibliotheca Regis Catholici Scoriaci, licet ipse credat Georgium hunc esse eundem, qui postea dictus est Gennadius, qui & Patriarcha Constantinopolitanus. Item, Oratio in Nativitatem Domini πολύστιχον, verbosa, & non sine tædio legenda ab Antonio Damila, exscripta in Palatina Bibliotheca. Ea nullum præfert titulum, in fine tamen scriptum est, Ἀντώνιῳ ὁ Δαμιλᾶς καὶ ἔτον ἐγραψε τὸν λόγον ποιηθέντα σοφωτάτῳ ἀνδρὶ Γεωργίῳ τῷ Κουρτέττει τῷ Σχολαρίῳ. Antonius Damila, & hanc exscripsit orationem, compositam a sapientissimo viro Georgio Curtesio Scholario. Cujus initium est, καὶ πᾶσι μὲν τοῖς ἄλλοις τῶν ὄντων ὁ ἔστιν εἶναι καὶ ζῆν ἐμπέφυκεν ἔρως.

LVIII. GEORGIUS sacerdote CORELIANO oppido, tractatus Guidonis de Monte Rochen in linguam Græcam transtulit, Γεωργίῳ ἀπὸ κείνης Κορελιανῆς ἐμέλυντα ἐκ τῆς Λατινικῆς Διαλέκτου εἰς τὴν τῶν Γραικῶν Γλῶσσαν δὲ Μόντι Ροκέν. Guido professione Theologus, natione Gallus, ut tradit Possevinus in Apparatu, scripsit anno 1333. librum prænotatum, Manipulus Curatorum ad Raimundum Valentie Episcopum, recusatus est scriptus. Græca Georgii versio asservatur in Vaticana. Fuit is, ut diximus, Patria Corelianensis, Familia ab Alexandris, doctrina, & virtute conspicuus. Floruit sub Ferdinando Neapolitanorum Rege, ut ex ejus scriptis colligitur. Scripsit pleraque sermone Græco, sed inculto, & barbaro, pietate tamen & religione Numinis plena. Inter alia præter jam dictum opus, præcipuum sibi locum occupavit Tractatus, περὶ φόβου θεῶν κερμάτων, De timore divinorum judiciorum, viginti sermonibus distinctum, nuncupatumque sacerdoti Antonio ex Urbe Melepiniana. Ut Auctoris in libro digerendo scopum, & tractationis modum, dictionisque gustum habeas, cum liber non omnibus obviam sit, sed in extremis Hydruntinorum finibus, Coreliani nempe, lateat, Præfationem ipsius, quam mihi humanissime rerum Ecclesiasticarum scientia, & Christiana pietate conspicuus Franciscus Arcudius communicavit, hic attexam, τῷ ἀνδραγατῶντι καὶ Ἀντωνίῳ

τῆς ἀπὸ χώρας Μελεπιννιαῖς, ὁ ἱερεὺς Γεώργιος ὁ τῶν Αλεξανδρῶν ἀπὸ
 χώρας Κορελιανῆς χαίρειν. ἐν ταῖς ἄλλαις ὑπερλαμπροτάταις σου δε-
 ταῖς καὶ τοῖς ὀπιφανεστάτοις τῆς ψυχῆς σου χαρίσμασι, πάτερ αἰδεσι-
 μώτατε, τὸ φιλομαθὲς μεγάλως ἐξαστάθη. ἀνδ' ὧν γίνεται, ὅτι σου-
 τὸν αἶν πρόθυμῶς καὶ εὐνοίᾳ παρέχης εἰς τὸ καταλαβῆναι τῶν τῶν σο-
 φῶν διδασκαλίαν. ἀλλ' ἐδὲ τῇ ὑψηλοτάτῃ σου εὐφύια αὐτάρκεια τυ-
 χάνουσι τὰ ὄντα σοφούντων, καὶ σοφούντων, ἀνδρῶν ἐρωτιοδέντα. καὶ γὰρ
 τῶν θείων, καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀνιχνύσας, ἢ γινῶναι τὸν λόγον
 ἐφείλομαι. εὐλαβησάμενος ἀλλοτρίαν σπουδὴν τοῖς ἔξω θεοῦ ἱεροῖς ναοῖς, ὅ-
 φρα ἐκείθεν ἐξαυτλήσεις πᾶν, ὅπερ ὑπὸ ἐκείνων, οἱ ἱνὲς παιδευτικῶς,
 ὡς τοῖς λαοῖς λαλεῖσθαι ἔωθεν, ἐκδιδάσκειται. ἐπαγνέσθαι ὅτως ἀξία ἢ
 τάξις αὐτῇ οὐ μόνον τοῖς νέοις, ἀλλ' ἐτι καὶ παντὶ πολυχρονίῳ καὶ γέροτι
 ἐπὶ τοῖς ἐδαῖς τοσούτου σοφός, ὅς γε τόσον πολὺν, ὅς περ ἀκούων σοφώ-
 τερος ἡμῶν οὐ θυνήσεται. ἐξ οὗ ὑφίσταται ἡ ἀποφασίς ἐκείνη, κεφα-
 λαίᾳ πρώτῃ τῶν παροιμιῶν, ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος γίνεται. Διὸ θαν-
 μαστὴς ἐπαίνους ἀξιοῦται Σόλων ὁ φιλόσοφος, ὃς τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς
 ζωῆς παρεστάντων ἱνῶν φίλων, καὶ ἵνα ἐν αὐτοῖς συλλαλούντων τῶν βα-
 ρύων κεφαλῇ ἐκ τῆς κλίνης ἐξῆρε. ἐρωτηθεὶς δὲ τίνα χάριν τόδ' ἐποίη-
 σεν, ἀπεκρίθη, ὅφρα τοῦθ' ὅπερ ἐστὶ περὶ οὗ ἀλεγεινῶς, καταλαβὼν
 ἀναλύσας τῶν ἑαυτῶν ἱσάσπουδας μιμνῆσθαι ὀφείλομαι, οὐ τῶν οἰομένων
 εἶναι σοφῶν, καὶ πάσαις μάθουσιν ἐξουθενούντων. σὺ δὲ ὁ τῆς σοφίας λά-
 τρης, καὶ ἐξαιρετός ἀνιχνεύτης πάσαις σπουδαῖς δαιμόνιος, ὅφρ' ἐκ πολλῶν
 πλεῖστα γε γνῶσθαι. ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἡ τῆς σοφίας δεχθὲς ὁ θεὸς φέρεται κατέ-
 στηκεν; ἀλλ' ἡ σοφία διδάσκει, καὶ ὁ μέγας βασιλεὺς δεχθὲς σοφίας
 ἀνθρώπων ὁ ἔξω θεοῦ φέρεται. καὶ ὁ τῆς κλίμακος Ἰωάννης, ὡς περ ἀκ-
 τὴς ἡλίου δι' ὁπῆς εἰσελθοῦσα ἐν οἴκῳ πάντα φωτίζει, ὡς καὶ τὰ λεπί-
 στα ὁρᾶν, τὸν περ κοινότοτον πετώμενον, οὕτως καὶ φέρεται θεοῦ μὲν ἀκ-
 κρίτως ἐν καρδίᾳ ἡμῶν, πάντα αὐτῆς ἀμαρτήματα ἀποδείκνυσιν,
 ἵνα καὶ περὶ φέρεται θεοῦ τῶν ἔξω θεοῦ κερμάτων ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ
 ὡς ἐκ τῶν ἐμῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὄντων ταῖς ἄλλαις φιλοπονηθέντων κοπιᾶ-
 σας σωτήρια, ὅπως ὁ ἔξω θεοῦ φέρεται ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ριζώσας τῶν
 σοφίαν ἐνοικον κτησώμεθα, ἔστω ἵνα ταῦτα πολλὰ εἰς ἀφέλματα. διότι πᾶν
 νῆον διηγείρειν εἴωθε ἱσάσπουδας ἀλκοῖας. καὶ γὰρ ὡς γέγραπται πρὸς
 δεκάτῃ ἐβδόμῃ κεφαλῇ ὅταν ὁ θεὸς Πάυλος ἦν ἐν ταῖς ἀθήναις,
 καὶ διελέγετο τοῖς Ἰουδαίοις ἐν τῇ συναγωγῇ, καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸν θεόν ἐν
 τῇ ἀγορᾷ κατὰ πάσαις ἡμέραις μὲν τῶν Ἑπικουρίων, καὶ Στωϊκῶν φιλο-
 σοφῶν, ἵνα ἐν μὲν ἔλεγον αὐτοῖς σπερμολόγον, ἤτοι σπέρματα τοῦ λόγου.

Bbbbb 2

εἰς

ἕτεροι δὲ ξένων θαυμάτων καταγγελέα, ἤτοι ξένων σοφῶν. Διὸ ἡγαγον αὐ-
τὸν ὅππῃ τὸν Ἀρεῖον πάγον λέγοντες, δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καὶ αὐτῇ
διδασκῇ ἡ ὑπὸ σοῦ λεγομένη; ξενίζοντα γάρ ἡμεῖς εἰσάγεις εἰς τὰς ἀκοὰς
ἡμῶν. βουλόμεθα οὖν γνῶναι τί ἂν θέλῃ ταῦτα εἶναι. Ἀθλῶναι δὲ πάν-
τες καὶ οἱ ἀπιδημοῦντες ξένοι εἰς ἄδεν ἕτερον ἡκάρουσι ἢ λέγειν τι, ἢ ἀ-
κούειν καμνότερον. ἔγραψα τοίνυν Θεοῦ χρηγοῦντι^Θ σὺν ἐν διδασκαίᾳ ἀν-
θρώπων σοφίας ῥήμασι πᾶν ὅπερ τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας εἰς τὸ
τὸν ἑνδοξον Θεὸν φοβεῖσθαι ἀνακαλεῖται, καὶ εἰσάγει, δέχων πηγὴν σὺν ᾧ
ἡμεῖς κεφαλὴ, τὸ βιβλιδάριον ἔστο, ἐν ᾧ εἴ τι καλὸν εὐροῖς δοκιμάσων.
εἴ τι δὲ ἢ περὶ τὸν, ἢ ἐλαττον εὐθὺ ἐν αὐτῷ καταλάβῃς, δόξωσιν. ἔρω-
σο^Τ καλῶν ἡθῶν ἑσσηλον. Opus prædictum Franciscus Oliverius Co-
relanensis Medicus non incelebris, qui ejusdem Georgii hoc tempo-
ris ædes habet, cum forte fortuna, & aliud agens offendisset, illius
lectione delectatus, nè pium opus, & Christianis proficuum male
perderetur, in linguam versum Latinam, Annotationibus illustravit,
eo animo, ut si quando facultas fieret, typis vulgaretur.

411 In eodem opere, ut Oliverius Arcudio scriperat, Georgius suum
περὶ μετάνοιας, de Penitentia sermonem quadragesimum, & περὶ Φιλίας
de Amicitia, laudat: incertum, an quemadmodum Tractatum de timore di-
vinorum judiciorum, in plures sermones subdivinxerat, ita & hæc de Ami-
citia, & de Penitentia, an vero plures sermones varii argumenti, inter
quos & hi quoque reperiuntur, in unum volumen reduxerit, ut a mul-
tis factum conspicimus. Ego sane hæc auguratus numquam tentavi.

LIX. GEORGIUS MOSCHUS Joannis Moschi Lacedæmonii
filius, Corcyra Medicinam & oratoriam artem professus est, ut de Poë-
tis sui temporis Dialogo i. tradit Gyraldus. Quid hic scripserit in com-
perto non est, scripsisse tamen aliquid verosimile est.

LX. Vivebat anno 1583. GEORGIUS quidam DEUTEREUON
sacerdos, ac Hieromnemou, & Magnæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ
Advocatus ex Insulæ Cretæ Urbe Cydonia mediocris ingenii, & mino-
ris literaturæ vir. At scripsit tamen suo, & alieno nomine complures
Ἐπιστολάς, quæ passim in Codicibus manuscriptis leguntur.

Præterea in varia argumenta Orationes, tenues illas quidem, & sty-
lo, & sententiis, non multi æstimandas numero 15, quas ipse legi sub
hoc titulo: ποίημα ἔ εὐτελές, καὶ ἀρχαῖα προσηνέμων^Θ ἱερέως Γεωργίου
πνευματικῶ παρὸς ἡμῶν ἔ δευτερεύον λόγος διὰ φοροῖ. Opus vilius, ac in-
utilis Hieromnemouis sacerdotis Georgii Patris nostri Spirituales Deutereui Ora-
tiones

ciones diverſe XV. P. ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἀκούσατε ὁρθοκαλῶ λόγον ὀλίγον, καὶ μὴ βαρυνθῆτε.

Item eis τὰ βαθμῶν τῆς συγγενείας ἀγαθὰ ἔγραψεν. *In graduum consanguinitatis Diagrammata*. P. οὐ δυνάταί τις λαβεῖν πλὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. Patriam suam nescio quo in loco ita insinuat, τῆς ἡμετέρας πόλεως Κυδωνίας τῆς περιφήμου νήσου Κρήτης. *Nostra Urbis Cydonia celebris Insula Creta*. Opera exstant in Bibliotheca Collegii Græcorum*.

LXI. GEORGIUS CHORTAZIUS Cretensis scripsit carmine, sed communi Græcorum idiomate *Erophilam* Tragœdiam, satis pro ea lingua elegantem, & unam ad hunc diem, quæ in pretio haberi meruit, & præ manibus omnium teri. Nescio an edita sit.

LXII. GEORGII SCORDYLII sacerdotis Scholion in epigr. 87. Joannis Geometræ editum est a Federico Morello in Paradiso ejusdem Geometræ, Lutetiæ 1595. in 4.

LXIII. GEORGII SAUROMANI expositio in epistolam Pauli ad Romanos. Habebatur in Bibliotheca Altempsiana, ut mihi relatum est: ipse non vidi.

LXIV. Vivit hoc tempore ** GEORGIUS GORESIUS Chius nobilis genere, professione Medicus, ingenio acri, pietate amphibius, religione ex schismate, Latinis, per quos profecerat, a) Pisis namque studuit, improbus, cum dicto quotidie odium in eos acerrimum ostendat,

B b b b b 3

* Romæ.

** A. 1644.

- a) A Latinis olim eruditum, educatum in Italia, imbutumque Thomistarum disciplinis, deinde miro in Latinos fuisse odio notat Nic. Comnenus p. 231. 286. 302. 381. prænot. mystagog. qui p. 270. 339. 414. eum vocat CPolitanum Archi-Theologum vetullatis Græcanicæ accuratissimum censorem, qui sæpe jactet omnia Græcorum monumenta se legisse, ne una quidem ex curiosis paginis contempta. Idem longe plura hujus Corellii citat Allatio præterita, ut *descriptionem montis Atho* pag. 43. 386. quam accuratissimam appellat, p. 418. *Paralipomena ad Bibliothecam Photii*, p. 46. 143. &c. *Scholia in Synopsum Canonum Nili Rhodii* p. 12. 17. 188. 237. &c. *Antirheticos contra Bellarminum* p. 67. 173. 360. 367. *Explicationem Symboli CPol.* p. 335. *Epistolas ad Corydalcum Atheniensem* p. 23. 31. 141. 231. 406. ad Caryophyllum p. 203. ad Goarum p. 141. *Theologiam* pag. 283. in ejus proœmio Corellius ait D. Thomæ summam percurrisse se centies, ejusque opuscula eviscerasse, p. 306. *tractatum de SS. Trinitate* p. 307. *Librum II. contra Latinos, qui est de Sacramentis* p. 325. *Librum V. de Sacramentis* p. 150. *Librum VIII. de Eucharistia* p. 161. 162. 164. *de operibus humani* p. 285. 301. *de penitentia* p. 51. 62. 399. *responsionem contra chypreum fidei* p. 156. *librum de persecut. Ecclesia ad Corydalcum* p. 309. *lib. de defunctis*, p. 191. Ejus famosum libellum de impietate Latinum fecisse se testatur hortatu Soargii Vassionensis Episcopi pag. 265.

dat, & scripto etiam aliquando tam insignite injuriam faciat; Græcis, quorum patrociniū videtur suscipere, cum schismatis venena evomat, eosque a recto veritatis tramite in profundum hæreseos barathrum conetur abducere, parum fidus.

Scriptit Pisis *Narrationem inclyti certaminis Florentinorum, Græci versibus quod apud illos Calcio, apud Antiquos Arpastum appellatur.* Edita est Venetiis 1611. apud Antonium Pinellum in 4. Græce, & Latine carmine scripsit, sed parum feliciter. Et Italice, *Contra le gallegianti del Galileo* in 4.

Ejusdem in propugnationem schismatis opus editum est cum aliis ejusdem farinae scriptoribus, Barlaamo, Palama, b) Severo, c) Pegada, d) Margunio, e) Nilo, Scholario, nescio an Londini Græce in 4. In quorum Ogdoadem non illepide lusit Joannes Matthæus Caryophyllus Cretensis.

412

Οὐρανὸς ἐπὶ τὰ πλαίσιος αἰτισοδρόμοισι διαύλοις,

Οκτὼ δὲ ἰσοδρόμους ἐσθλὰς βίβλους ἔχει.

Et,

Χείρων Βαλαὰμ Βαρλαὰμ μαντισκίπης.

Ανθρῶποφώνου Βαρλαὰμ χείρων ὄνου.

Ναῖλῳ, Παλαμᾶς πηλαμᾶς ἰλὺς νόων.

Σχολάειῳ δὲ αὐτὸς εἰς χολὴν εἶρει λόγους.

Πρόεδρος Σεβήρον, τὸν Σαβουραδελφέα.

Πηγὴ κακίστων, Πηγαδᾶς ἦν ναμάτων.

Νοὺς μάργῳ, ἢ νοὺς δργὸς ἦν Μαργουίῳ.

Κορέσιζῳ ζῶν ἐν κάρῳ σίει λόγους,

Λαλῶν ἂ μὴ γνούς ἰατροὺς ψυχοφθόρῳ.

Μία ξυνωρίς, ὀγδοὰς λαοπλάνων,

Σκότους ὁδηγοὶ, χρισμάτων διδάσκαλοι.]

Pleræ

b) Hic est *Gregorius* Thessalonicensis, cujus duo λόγοι ἀποδεικτικοὶ, ὅτι ἔχει καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἐκ μόνου ἔ Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, familiam ducunt in collectione illa Græcorum scriptorum, quæ Londini A. 1624. 4. lucem vidit atque dedicata est quatuor Catholicæ & Apostolicæ Orientalis Ecclesiæ Patriarchis, Cyrillo CPol. Gerasimo Alexandrino, Athanasio Antiocheno & Theophano Hierosolymitano.

c) Gabriele Severo Philadelphienfi.

d) Meletio τῷ Πηγᾷ, Episcopo Alex.

e) Maximo Margunio Cytherorum Episc.

Pleraque alia pro schismate contra Latinos ex male sentientium monumentis sæpius ab aliis confutatis, exhibitalisque in unum congesta, variis disceptationibus conclusit. Atque illæ sunt : *περὶ τῆς ἐκπορεύσεως ἡ ἀγίας Πνεύματος* Ⓞ. *De Processione Spiritus Sancti*. *Διαλέξεις*.

α. P. ἰγκαίρως ἔμοι γε δοκεῖ τῇ σῇ *περιτετυχηκέναι* λογιότητι καὶ *δηγητά*.

β. P. Φέρε εἰ σοὶ δοκεῖ τὰ *προδιαλεχθέντα* σωζέμεναι.

γ. P. χθές *περὶ* τὸ βουλευτὸν *πείρας* λαβύσης τῆς *πρὸς* ἡμᾶς.

δ. P. Δεινὴ δὲ τ' ἔμοι ἐντέτηκεν ἔφεσις τῇ σῇ λογιστῇ.

ε. P. Μακρὸν ἤδη *παρέδραμν* ὡς *σοφώτατε* χρόνων *χρημα*.

ς. P. Χαίρει *ἀνερ* *σοφώτατε*, ὡς *ἀσμενός* σε εἰσείδον. Et has omnes per modum Dialogi digessit.

Περὶ τῆς ἀρχῆς ἡ Παύλα. *De Primatu Para*. P. ἡγοῦμαι ὡς ἄνδρες ἀπροσβλήτῳ μηδέπω ἡμῶν ἀφανὲς εἶναι τῶν.

περὶ ἡ ἐν δόξῃ καθαρτηρίου πυρός. *De purgatorio igne*, * *quod opinione tantum concipitur*. P. ὁρῶ πάλιν ὑμᾶς ὡς *Φιλόθεον* σύστημα *προθύμως* ἔμοι γε *ωσπερ* *σιδιάκοντες*.

Περὶ ἀπολαύσεως τῶν ἀγίων. *De Fruitione Sanctorum*. P. καὶ τήμερον αὐθις *περὶ* τῆς τῶν ἀγίων ἀπολαύσεως λόγους *καταβαλλόμεν* Ⓞ.

Συνομία τῶν ἰταλικῶν ἀμαρτημάτων. *Errorum Latinorum Compendium*. f) P. πολλὰς τῶν ἰταλῶν *ἰθαύμασα* *διὰ* τὸ *πρὸς* ταῖς *κατηγόριαις* *εὐόλιτον*. καὶ γὰρ *μηδὲν* *ἐκύνει*. Hæc omnia in uno volumine, ipsius Auctoris manu numquam non interpolata, non sine stomacho legi : quemadmodum & alium ejusdem tractatum *De Processione Spiritus Sancti* ad F. Leonardum Gallum, qui nunc est apud Franciscum Arcudium. P. *ὑναγχ* Ⓞ *ἡ ἐταίρων* *τινὶ* *συμπαρακατῆλ* *μοι* *περὶ* *τί* *ἐσπέρει*.

Corefium nobis innuit Caryophylus de Processione Spiritus Sancti contra Gerganum cap. I. *τρίτον* *ἀποπον*, ὅτι *ἀπὸ* *τάτας* οἱ *τολμηρότεροι*, *ἐχον* *μόνον* *ἐχουσι* *γνώμης* *ἀλλόκοις*, *ἢ* *τε* *μόνον* *ὡς* *ῥα* *μιλῶσιν* *ἀκαίρως*, *καὶ* *ἀνέηλ* *ἀλλὰ* *βάλλονται* *καὶ* *ῥα* *ἄφεςιν* *ὥς* *εἰ* *στοφισμένοι*, *ἀγαπῶντας* *ταῖς* *πρωτοκα* *δεδοίχας*.

* Citat Athanas de purgatorio p. 103.

f) Scripsit etiam Latine Coressius, sed plane barbare libellum contra Latinos, Romæ sub Urbano VIII. flammis datum, ut narrat Nic. Comnenus p. 14. qui librum ejus secundum de erroribus Latinorum citat p. 312. Cæterum in illo Græce scripto multo plura in Latinos congestit, notante Athasio de Consensu pag. 1113. Idem p. 998. ut infra p. 792. narrat ei a Patriarcha CPol. sacrarum ædium aditum, mysteriorum communio-nem & Christianorum colloquia interdicta esse.

θεολόγους, καὶ νὰ κράζονται ραββί. καὶ τὸ κακὸν ἔτι ἐπλήθυνε τόσον εἰς τοὺς κηρύττοντας, ὅτι εἰδαμὲν γραψίματα ἱνῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχοντες ἐπάγγελμα ἱατροῦ, δὲν ἱατροὶ ἐγίναν αὐτοχειροτόνητοι θεολόγοι, καὶ χρεώσαντες νὰ θεραπεύουσι τὰ σωματικά, φονεύουσι τὰς ψυχὰς, καὶ τὰ γραψίματά τους εἶναι τόσον αἰσώματα, καὶ ἀκατέχω, ὅτι μὲ ἀληθοσύνην ἐμπόρει ἱναὶς νὰ εἴπῃ, πῶς καὶ αὐτοὶ ὅπου τὰ ἐσύνδεσαν εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ γρυκοῦσιν. *Tortium absurdum est, ex his audaciores effectos, non modo absurdas habere opiniones ac importunas, sed stolidas nugari & garrire: verum etiam jacitare sese, & scribere non secus, ac sapientes forent, amantes primas cathedras & vocari Rabbi. Quod malum adeo nostris excrevit temporibus, ut quidam cum medicina profiterentur artem, e medicis Theologi a se ipsis constituti, Theologica scripta ediderint in lucem, & cum corpora curare tenerentur, animas occiderint, quorum scripta adeo inconcinne compacta non cohererent, & intolleranda inscitia sunt repleta, ut vere quispiam dicere queat impossibile esse eos ipsos, qui illa composuerint scripta ea intellexisse, quae scripserint.*

Scriptis praeterea μαρτύριον ἔ ἀγία ἐνδόξα μάρτυρ Θεοφίλου. *Martyrium sancti gloriosi martyris Theophili.* Ostendit Pantaleo Ligarides Chius, vir ingeniosus, & in illustrandis Patriae antiquitatibus nunquam elinguis. P. ἄνδρες φιλομάρτυρες ὁποῖοι ἐπὶ τῆς ἡδίστης μνήμης ἔ θεόφρον φιλοθέες ζυμωλέγητε σήμερον. Stylus semper ferreus, & incompius, praeterquam ubi ex antiquis auctoribus recollectis dicendi formulis inspersus, viri in dicendo jejunitatem, atque ineptitudinem magis redarguit. Audio nunc illi a Patriarcha Constantinopolitano sacrarum aedium aditum, mysteriorum communionem, & Christianorum colloquia interdicta esse. Deus bene vertat, quod agat, detque illi, ut tandem ad frugem applicans animum, redeat in viam. *

LXV. GEORGIUS BUSTRONIUS, CYPRIUS ex alumno Collegii Graecorum, ubi a prima aetate in iis disciplinis, atque artibus, quibus ad bene, pieque vivendum instruimur summopere profecerat, Societati JESU, cujus onera laudabiliter sustinet, nomina dedit. g) Vertit Cardinalis Bellarminii tractatum, *De ascensione mentis in Deum* satis

* Ad Latinorum mentem & amicitiam demum accessisse narratur. Itaque Allatius p. 1113. Consensus, de Coreffio: Sed jam cum respicisse, veritatemque profiteri mihi a fide dignis hominibus illius insula (Chii) relatum est.

g) A. 1610. aetatis 24. Vide Bibl. Jesuiticam Philippi Alegambe & Nathanaëlis Sotyrelli.

fatis eleganter in vernaculam Græcorum linguam, ut in illius nationis homines aliquem divini amoris stimulum excitaret. Editus est ex Typographeio S. Congregationis de Fide propaganda in 8. 1637, Utinam similia nobis quotidie non invideret.

LXVI. Non desunt incerta; pleraque enim sub Georgii tantum nomine, nullo alio addito circumferuntur, quæ cum ad plures referri possunt, nec certo habeam cui ad locem, in ambiguo relinquere malui. Alii me perspicaciores, divinioreque determinent. Sunt itaque cujusdam.

GEORGII Expositiones in Hermogenis capita Rhetorica, *De Ansinomia, Amphibologia, & Syllogismo*. An ad Diaretam illum, * vel alium referes?

LXVII. GEORGII quoque Expositiones aliquot in quædam *Psalmodum* loca habentur cum aliis Expositionibus in Catena *Psalmodum*, in Biblioth. Barberina Cod. 4. In aliqua loca *ex orationibus Gregorii Nanzianzeni*, in Vaticana. Et Georgius quidam laudatur inter *Expositores Proverbiorum Salomonis*.

LXVIII. GEORGII Carmen Jambicum. Γεωργίῳ Ἰαπεωῦ, καὶ ἀμαρτωλῷ Πηγάμῳ εἰς τὸν παρόντα τόμον τῶν Ἀγιοπολιτῶν Ἰαμβικόν. *Georgii humilis, & peccatoris in presentem Tomum Hagipolitanum Jambicum*. Ρ. ὡς δὲ πᾶσι εὐσεβοῦντων. Absolvitur duobus foliis in Biblioth. Regis Gallorum.

LXIX. GEORGII MONACHI *ad sapientia studiosos, ne Philosophia difficultate deterreantur, Epitome Philosophia*. Liber sic inscriptus in Bibliotheca Regis Gallorum. Suspicio non aliud esse, quam quod h) Græce, & Latine cum Scholiis edidit Augustæ in 8. 1600. Joannes Vægelinus Augustanus. At illud ut ex Codicibus, quos habuerat Vægelinus manifestum est, Gregorii nomen præ se ferebat, ideoque cum cognomen illius in opere non exprimeretur, sub Gregorii Aneponymi nomine publicavit. Colligo ex similitudine tituli, quem unus ex Codicibus suggestit, Ἰαπειὸς τὰδε ἔγραψεν ἐν μοναστείῳ Γρηγόριος τοῖς φιλομαθεῖσι τῶν εὐσεβῶν εἰς ἀμάθειαν εὐσύνοπτον αὐτοῖς, τὸ τῆς φιλοσοφίας ὄργανον ἅμα τῇ τῶν Πιστημῶν πνευματικῇ προαίματι, ὡς μὴ τελευτῇ αὐτοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐγγίνεσθαι, ὡς καταφρονεῖν ἐκελευθήσαν. *Conscripsit hac humilis inter monachos Gregorius pius, & doctrina studiosis pro facili,*

Ccccc

* De quo supra p. 627. seq.

h) Libellis septem distinctum.

facili, & perspicua discendi ratione, quum eū Philosophiæ organum, & quaternionem scientiarum i) proposuit, ne difficultatibus qua occurrunt, in his turbarentur, vel moram necerent in ejusmodi, qua negligere jussi fuerunt. Vel Exscriptoris ergo errore Georgius irrepsit; vel quemadmodum & aliis ex Georgio Gregorius, dum Monachum induit factus est; vel antiqui Codices hic quidem Georgio, ille Gregorio unum opus diversis Auctoribus impartitur.

LXX. Adnumerandi quoque sunt inter scriptores Georgios
 414 quatuor alii GEORGII CONTOPETRIUS, DOMESTICUS, PANARETUS, & MOSCHIANUS, qui inter Musicos sua ætate præclare dicuntur cecinisse. Hi multis cantionibus tum sacris, tum prophanis notas apposuerunt, quibus vocum varietate, modoque ad harmoniam canerentur, & melos, Græcorum recentiorum more. Græci etenim inter lineas infertis quibusdam notulis, rubris etiam quandoque intermixtis voces capentium mensurant.

Cum vero pictura non minus scriptione ipsa coloribus rem repræsentat, quemadmodum verborum stolis æque atq; illa penicillo & coloribus temporum seriem, gesta q; ipsa exprimit. Hinc rerū gestarū imaginem duplicem, tanquam quæ & oratione & coloribus absoluitur laudatissimi Patres decernunt, Damascenus orat. 1. de Imaginibus: διπλὴ δὲ αὐτῇ Διὰ τὸ λόγῳ ταῖς βίβλοις ἐγγραφόμενα, ὡς ὁ Θεὸς τὸν νόμον ταῖς πλαξὶν ἐνεκόλαψε, καὶ τοὺς ταῖς Θεοφιλῶν ἀνδρῶν βίους ἀναγράφους ἡμεῖς προσηγάμεθα. καὶ Διὰ Θεωρίας ἀποδητήης, ὡς τῷ εἰκόνα καὶ τῷ ῥάβδῳ ἐν τῇ κιβωτῇ τεθῆναι προσηγάμεθα εἰς μνημόσυνον. οὕτω καὶ νῦν τὰς εἰκόνας τῶν γεγονότων, καὶ τὰς ἀρετὰς ἀναγράφομεν. Et, ἡ ἀντιμνημα γὰρ ἐστὶν ἡ εἰκὼν, καὶ ὅπερ τοῖς γραμμασι μεμνημένοις ἡ βιβλῶν, ἔστι τοῖς ἀνεγράμματοις ἡ εἰκὼν. καὶ ὅπερ τῇ ἀκοῇ ὁ λόγος, ἔστι τῇ ὁράσει ἡ εἰκὼν. νοητῶς δὲ αὐτῇ ἐνούμεθα. Hic autem dupliciter fit, vel literarum monumentis, ut cum Deus legem tabulis inscripsit, virorumque quos charos habuit, vitas conscribi mandavit: vel rebus sensibus expositis, ut cum urnam & virgam in arcam ad rei memoriam collocari jussit. Sic etiam nunc rerum gestarum imagines virtutesque describimus. Et; Nam imagines sunt monumenta quedam; etenim illiteratis hominibus sunt, quod literatis libri. Et quod auribus oratio est, idem est oculis imago. Cui tamen imagini intelligentiam conjungimus.

Et

i) In Syntagmate, quod Wegelinus edidit, de quaternione illo scientiarum nihil, sed totum in Philosophiæ organo sive Logica tradenda absolvitur.

Et infra similia sæpius. Et ante Damascenum Basilii Orat. in Quadraginta Martyres; ἐπὶ τῶν πολέμων ἀνδραγαθήματα, καὶ λογογράφοι πολλάκις καὶ ζωγράφοι ἀφαινεῖται, οἱ μὲν τῶν λόγων κοσμοῦντες, οἱ δὲ τοῖς πίναξιν εἰσχαρᾶσσοντες καὶ πολλὰς ἐπήγειραν εἰς ἀνδρείαν ἑκάτεροι, ἀ γὰρ ὁ λόγος τῆς ἰσότητος ἀπὸ τῆς ἀκοῆς παρέστη, ταῦτα γραφικῇ σιωπῶσα ἀπὸ μιμήσεως δεικνύσιν. *Quæ enim in bello fortiter gesta sunt, ea sæpe numero cum Oratores, cum Pictores explicant, illi quidem ea verbo exornantes, hi vero coloribus exprimentes, qua quidem ratione multos utrique ad virtutem incitant. Quæ enim historia sermo auribus proponit, ea pictura tacens per imitationem oculis ostendit.* Nec diversus est ab his Alcinus * Varix Hist. lib. 2. cap. 1. Hæc cum jam ita se habeant, non absolum fuerit, si inter tot scriptores PICTOREM quoque GEORGIUM recenscam, cujus plerasque imagines, prout illius ferebant tempora, non inelegantes in Menologio Basiliano, de quo memini me plura in Opere de Libris Ecclesiasticis Græcorum k) dixisse, inter alias aliorum non ignobilium Nestoris, Monæ, Pantaleonis, Michaelis Blachernitæ, & Michaelis parvi conspiciuntur ex quibus sacræ antiquitatis, & Ecclesiastici Ordinis multas, varias, non nunc natas, sed vetustate comprobatas, & usu continuo corroboratas, quidquid recentiores Hæretici obganniant, consuetudines ac ceremonias, nisi in ipso sole cæcutire velimus, affabre clareque expressas elicimus.

LXXI. Et quemadmodum ex Gregorio Georgius, ita plerique alii, cum in vitam monasticam renascerentur, Georgii nomine abolito sub Gregorii tantum nomine patent, quos si recensere velim, neque scirem, neque possem; ex eorum grege aliquos, in quibus Georgii adhuc nomen, etiam novi accessione non adeo extinctum est, uti potero in hac acie producam.

His præeat GEORGIUS, sive ut alii volunt, GREGORIUS CERAMEUS Taurominitanus Episcopus, cujus scripta etiam sub Theophanis, l) & si Diis placeat, sub Philippi Ceramitæ nomine prostant. Scripsit is Homilias in Evangelia Dominicalia, & festa totius anni, nunc demum editas Græce, & Latine, & Notis illustratas ex multorum manuscriptorum fide, a Francisco Scorso Parisiis 1644. in fol. In ejusdem Proœmio Isagogico plura habes de eodem Gregorio, Cccccc 2 sive

* Videtur legendum Ælianus. Sed apud eum loco citato nihil.

k) Diss. 1. p. 83. seq.

l) De hoc supra p. 231. seq.

415 five Theophane, illiusque cognomine patria, educatione, aetate, qua floruerit, Episcopatu, peregrinationibus, persecutionibus, pro Ecclesiae suae sollicitudine toleratis, virtutibus, doctrina, dicendi methodo, & aliis. Et nos nonnulla dicemus in opere de Libris Apocryphis. m) Cum etiam Chii, plures quam editae sunt me legisse homilias in manuscriptis Codicibus memini, inter eas si bene recorder, fuere:

Περὶ τῆς μεταμορφώσεως ὅτι ἔκ κατὰ Ματθαῖον. Ἀμήν λέγω ὑμῖν, εἰσὶ τινες. In Transfigurationem, ex Matthaeo. Amen dico vobis: Sunt quidam. P. εἶπεν ὅτι μέλλει ὁ ἡγὺς ἔκ ἀνθρώπων ἐρχεσθαι.

Περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὅτι ἔκ κατὰ Ἰωάννην. De Spiritu sancto ex Joanne. P. πρὸ γὰρ τοῦ ἐκουσίου πάθους ἐπαγγελιάμεθα ὁ Σωτήρ.

Περὶ τοῦ ἐν Κανά γάμου. De nuptiis in Cana. P. καλοῦσιν εἰς τὸν γάμον τὸν Κύριον.

Περὶ τοῦ ἀποδημήσαντος εἰς χώραν μακράν. De eo, qui abierat in regionem longinquam. P. ἐνλαῦδα τὸ πολυδρῦλον ζήτημα, πῶς ὁ ἡγὺς φαίνεται φθονερός.

Εἰς τὴν κυριακὴν τοῦ Τελώνου, καὶ Φαρισαίου. In Dominicam Publicani, & Pharisei. P. ἡ εἰς τὸν Τελώνην, καὶ Φαρισαῖον ὁδὸς ἐσθλή.

In Biblioth. Antonii Augustini Cod. 102. Legebantur ipsius sub Gregorii nomine Homiliae de Archisilone, ac Zachaeo. De Publicano, & Phariseo. De Parabola Prodigii. In illud Matthaei, Cum venerit Filius hominis. In illud, Dixit Dominus, si non remiserit unusquisque fratri suo. De adoratione imaginum. De Paralitico in Capernaum. In illud, Qui vult venire post me. In illud Matthaei, Homo quidam accessit ad Jesum pedibus provolutus. In illud Matthaei, Ecce ascendimus Hierosolimam, In festum Palmarum. In illud, Nato Jesu in Bethleem Judae. Orationes duae ad Deum. Possevinus in Apparatu: Gregorius Cerameus Tauromitane Ecclesiae Archiepiscopus Siciliensis Homilias Graece plures reliquit. Epitome Gesneriana: Gregorii Tauromitane Ecclesiae Archiepiscopi Siciliensis Ceramei dicti Homiliae in Evangelia, & aliae 57. manuscriptae extant in Bibliothecis Italiae.

Ex his plurimae sub Theophanis nomine circumferuntur. Θεοφάνης ἔκ Κεραμέως ὁμιλίαι εἰς τὰ εὐαγγέλια τῶν κυριακῶν, καὶ εἰς τινὰς ἑβδομάδας. Manuscriptus liber Venetiis. Epitome Gesneriana. Ex qua sua habuit Possevinus. Neque manuscripti Codices discordant. Et ne nomina

m) Hoc nunquam vidit lucem.

nomina desint, Nicephori quoque nomine venditantur. Verderius in supplem. In Catalogo Jacobi Marmōratæ. *Nicephori Figurei, sive Cerameos explicatio, & sermones varii in sanctum Evangelium.* Hinc colligimus unum, & eundem Auctorem sub Georgii, Gregorii, Theophanis, Philippi, & Nicephori nominibus innotuisse: qui diversus omnino est a Theophane Hymnorum scriptore, quamvis ab aliis confundatur. Gretserus de Cruce notis in ejusdem duas orationes de Cruce, scribit eo tempore vixisse, quo adhuc Sicilia, vel certe pars Siciliae Imperatoribus Constantinopolitanis parebat: idque liquere ex fine secundæ Orationis pag. 1207. ubi Crucem inuocans rogat, ut Imperatoribus sit præsidio. *κατά των τῇ ἐκείνῃ & τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν. Corrobera fortitudine tua fideles Imperatores nostros.* Sub Joanne nempe, & Emanule Comnenis, cum Rogerii Regis Siciliae, Homilia in Dominicam Palmarum, mentionem induxerit: quo præsentem orationem illam habuit.

Illius Homilias duas *de Cruce*, ante Exaltationem nempe, & in Exaltationem, quas supra commemoravimus edidit Græce, & Latine Gretserus Tomo tertio de Cruce pagina 1207. Et aliam, *De sanctis Imaginibus*, die sexto sanctarum Imaginum, hoc est Dominica Orthodoxiæ, pag. 1242. Illam inter varias schedas literariæ supellectilis Francisci Turriani in Latinum versam, & ab ipso Turriano in Latinum versam, & ab ipso Turriano propria manu scriptam, repertam tum ob ipsum Turrianum virum doctissimum, tum ob argumentum latere nolens Gretserus cum aliis Sanctorum orationibus de Cruce cum Homilia Germani Patriarchæ concinentem annexuit Latine tantum. 416

Homiliam, *ὡς πρὶν ἀρχὴν τῆς Ἰνδίκης, ἥτοι τῆς νέας ἔτους. In Indictionis, sive Anni principium*, Græce, & Latine edidit Dionysius Petavius cum Breviario Historico Nicephori Patriarchæ Constantinopolitani, & aliis, Parisiis in 8. 1616. Eam se cum plurimis aliis ejusdem scriptoris sub Gregorii nomine nondum vulgatis a Jacobo Sirmundo accepisse fatetur idem Petavius in notis pag. 10. Et cum Sirmundus illarum editionem crebro flagitaret, ut ei aliqua ex parte satisfaceret, hanc veluti specimen quoddam Indictionum occasione præmisit.

Scoriaci tandem in Bibliotheca Regia leguntur: *Γεργαρίου Ππισκόπου Ταυρομενίας τῆς Σικελίας ὁμιλίαι ἀπὸ 8 Ἀρχιτελώνου. Gregorii Episcopi Tauremini Sicilia Homilia ex Architelono. VI. n. 7. IV. ε. 16. VI. γ. 1. ὁμιλία*
 Ccccc 3

μιλία & ὅλα ἐνιαυτοί. *Homiliae totius anni*. IV. ε. 16. VI. γ. 1. Δεξιὰν τῶν αὐτῶν ὁμιλιῶν. *Lexicon illius Homiliarum*. VI. γ. 1.

LXXII. GEORGIUS, sive GREGORIUS METROPOLITA CORINTHI cognomento PARDUS scripsit pleraque. Ejus *de Dialectis excerpta* n) sapius post Lexica Græco-Latina edita sunt, & inter Grammaticas. Manuscripta quoque illius in Bibliothecis servantur. περὶ Διαλέκτων. *De Dialectis*. P. ἰδού ζοι καὶ γὰρ Διαλέκτους ἔχειζων. In Vaticana Cod. 2.

Περὶ Τρόπων ποιητικῶν. *De figuris Poeticis*. P. & λόγος ἤδη μετὰ Ζομῶν. τὸ μὲν ἐστὶ κυριολογία. τὸ δὲ Τρόπος. In Vaticana.

Εἰς τὸ περὶ μεθόδου δεινότητος Ἑρμοχόου. *In Hermogenis librum de Methodo δεινότητος*. Scoriaci in Regia IV. A. 10.

De Solacismo, & Barbarismo, & de Syntaxi ο) seu *Construptione Orationis libellus* in 4. manuscriptus *Biblioth. Imperat. Viennæ*. Epitome *Gesneriana*. Eratque in Bibliotheca Antonii Augustini Cod. 265. Legitur etiam in Vaticana sub hoc titulo: περὶ συντάξεως λόγων, ἢ περὶ & μὴ ζολοικίξεν, περὶ βαρβαρισμοῦ, ἐν τῷ μεταξύ τούτων, καὶ περὶ συντάξεως προθέσεων, καὶ ῥημάτων & μητροπολίτου Κορίνθου Γεηγορίου. αὐτοῦ ἐστὶν ὁ τοῦ δεσποτικοῦ ἐξηγουόμενος κανόνας, Πάρδος πρότερον ἐνομαζόμενος. *De Construtione Orationis, de Solacismo, & Barbarismo: inscribitur & de Construtione Propositionum, & Verborum pertrahatur Metropolisæ Corinthi Gregorii*. Hic est, qui *Dominicos Canones interpretatus est*, & Pardus antea vocabatur. P. ὁπῶ ἐστὶ πάντα τὰ μέρη & λόγος, ὄνομα, ῥῆμα, μετοχή, & ἄλλον, &c. Cod. 883. & in Palatina Cod. 146. pag. 184.

Ex eodem, quemadmodum & ex aliis, *Enarrationes quædam in Hermogenis Rhetoricam*, servantur apud me. Vide supra in Georgio Diacteta. p)

Scripsit in Joannis cap. 21. De Thoma contrectante Dominum cum resurrexisset, luculentum sermonem. Extat una cum nonnullis Homiliis ejusdem Græce scriptis in Bibliotheca Vaticana, Sixtus Senensis in Biblioth. & Possevinus in Apparatu. Opus profecto non contemnendum, ab omnibus fere ob ignorationem terminorum pessime exceptum. Id, ut videas Lector, prius tibi ante omnia monstra eaque foedissima in medium proferenda.

n) Vide lib. IV. hujus Bibl. c. 34. § 19.

o) Citatur supra, p. 603.

p) p. 627. Georgii Corinthii scholia in Aristotelem de anima, laudat Nic. Comnenus p. 253. prænот. mystagog.

da, Da mihi hanc veniam obsecro, & abutenti patientia tua in re gravissima æquo animo ignoscas : fastidium utilitate compensa : & monstrorum immanitate, ac deformitate sanior esto. Genserius, Gregorii Metropolitani Corinthi in Canones τῆς κοιμήσεως Diva Virginis, & Evangelismi. Præterea in festum Dominica Antipascha. i. In Contrectationem Thoma, In Assumptionem magni Dei, & Salvatoris Jesu, & in Pentecostem. Poëma in primum festum Venerabilis obitus Cosma Monachi. Volumen hujus inscriptionis Græcum Roma conditur in Vaticana Bibliotheca. Ad-dit epitome : Interpretationem in Canones herilium terminorum, seu fi-nitionum totius temporis τῶν τελευτῶν, & magna septimana : comple-ctentem explicationem præcipuorum festorum totius anni habetur in Bibliorb. 417. Imperatoris Vienna MS. Grace in 4. An melius his diligentissimus Posservi-rus? Gregorius Metropolita Corinthi extat Grace MS. in Bibliotheca Vaticana. In Assumptionem Magni Dei & Salvatoris Domini nostri Jesu Christi. In Penteco-stem. In Canones τῆς κοιμήσεως, hoc est, Dormitionis B. Virginis, & Evange-lismi : in diem Dominicam ante Pascha. De Contrectatione D. Thoma Apostoli. Poëma in primum festum venerabilis obitus Cosma Monachi. At Vienna Austria in Bibliotheca Imperat. extat MS. Grace Interpretatio herilium terminorum, sive fi-nitionum totius temporis τῶν τελευτῶν, & sancta Hebdomada. In Indice Biblio-thecæ Vaticanæ ab eodem edito, Gregorii Metropolitæ Corinthi. In Canones Dormitionis Deipara & Annunciationis. Et in festum τῆς κυριακῆς Ἀντίπασχα, & palpationem, sive attrectationem Thoma Apostoli. In assumptionem magni Dei, & Salvatoris Jesu Christi. In Pentecostem. Poëma in primum festum veneran-da Dormitionis Cosma Monachi. Et in Indice Viennensis Bibliothecæ : Gre-gorii Archiepiscopi Metropolis Corinthi Interpretatio in Canones herilium termino-rum, seu definitionum totius temporis τῶν τελευτῶν, & magna septimana, com-plectens præcipuorum festorum totius anni explicationem. Quid hic mussitas Lector? quid hæres? an non nova? an non inaudita? O quantum est in re literaria ducem errantem sequi perniciosum! Dum facile credimus, dum alterius dicto suasi, dicto adhæremus, nihilque ultra quærimus, aut examinamus, quam facile decipimur ipsi, quam inconsiderate alios decipimus. Extricemus nodum : pro quo illud ante omnia observandum est, Græcos singulis diebus in divinis officiis, iis scilicet, quæ nocturno tempore domi, aut in Ecclesiis canere vel recitare solent, post Psalmos Davidicos, preces-que, aliaque Troparia pro more recitata antequam finiant, vel ad po-stremam officii partem perveniant, Hymnos, quos ex perpetuo oda-rum

rum, ac Tropariorum ordine, ac serie Canones vocant. Zonaras in Canones Anastasimos Damalceni : κανὼν λέγεται ὅτι ὠρισμένον, καὶ τετυπωμένον ἔχει τὸ μέτρον ἐννέα ὠδῶν συντελεσμένον. Canon dicitur quod determinatam, ac præscriptam habeat mensuram novem odis comprehensam; domi legunt, in Ecclesiis ut plurimum canunt. Canones dividuntur in novem odas, inter quas tamen secunda nullibi apparet, sed componentis in pectore remanet. Quare autem id fiat, & quam ratione eum octo sint odæ solummodo, novem esse dicantur, alterius erit indaginis. Post quartam odam Canon interrumpitur ταῖς ἀναγνώσεσι, Lectionibus; tunc enim Lectiones, quæ vel de Vitis Sanctorum, quorum eo die commemoratio celebratur, vel de diei ipsius historia ita ab Ecclesia determinata pertractant, alta voce, & intelligibili, omnibus audiendi facultate facta, ab iplo sacerdote, vel alio leguntur: quibus finitis reliquæ Canonis odæ percurruntur. Neque uno Canone in uno officio contenti, ut plurimum & secundum, quandoque etiam & tertium, raroque quartum præ illius diei plurium festivitatum concursu intermiserunt: ita tamen ut omnes primæ omnium Canonum odæ, deinceps tertiæ, & sic deinceps usque ad nonam dicantur; qua Canon iste, sive Hymnus, ita enim nuncupari etiam solet, unde illius compositores Hymnographi appellantur, clauditur. Quamvis vero Canonibus odæ tribuantur novem, ut adnotavimus, non ita tamen illud perpetuum est, ut aliquando numerus earum non imminuatur: aliquando enim quatuor tantum odis intercluditur; unde Canon nomen τετραώδιον, quatuor odarum scilicet, sæpius tribus constituitur, ex quo τριώδιον, quasi trium odarum nominatur. Canon omnibus diebus jejuniorum præter dies Dominicos, & celebriorem aliquam solemnitatem usitatissimus. Quare liber ille, in quo jejuniorum officia a Dominica nempe Septuagesimæ ad diem Paschatis continentur, τριώδιον dicitur. Et Josephus insignis Hymnographus a die Paschatis ad Pentecostem ipsam, Canones similes, Triodia nempe composuit, sed scripta tantum inter manuscriptos Codices latitant, tanquam quæ nullo usu in Ecclesias introduci potuerint. Canones ex materia, quam tractarent, nomina sibi sumpsere. Hinc Αναστάσιμοι, qui de Resurrectione; σταυρώσιμοι, qui de Cruce; νεκρώσιμοι, qui de mortuis; σταυρονεκρώσιμοι, qui de Cruce & mortuis; ὁδοκαλητικοί, qui de solamine animorum; τριωδικοί, qui de Trinitate; δογματικοί, qui de Dogmatibus, &c. Canones itaque in odas dividuntur, odæ in Troparia, ex quibus componuntur. Singulæ namque Tro-

Troparia continent aut plura, aut pauciora, cum eorum numerus determinatus non sit. Troparia quandoque libera, ac vaga relinquuntur, quandoque primis literis, quasi annulis in verbis veluti catenula inferuntur, quam Acrostichida Auctores vocant. Non omnibus tamen illa colligandi eadem ratio, & modus servatur. Quidam Alphabeti ordinem servant; ita ut primum Canonis Troparium ab A incipiat, in Ω ultimum desinat. Alii in Acrostichide Θεολογία, Troparia sunt odarum postrema in honorem Virginis concinnata, includunt: alii extra eam suo modo agi, ferrique sinunt. Quidam nomen sui silent, ut inter alios Theophanes; quidam odæ nonæ post Acrostichida claudunt, ut Josephus; quidam Theotociis exprimunt, ut Georgius, & alii alio modo: cui necessario attendendum est, ut facile spuria a legitimis dignoscas, & Hymni Auctorem, quisnam ille sit in tanta obscuritate Codicum deprehendas. Sed de his, quæ possent dici, alibi plurima. Nunc pro intelligentia nostri Gregorii ista sufficiant.

Inter hos Canones eximii illi habebantur, quos Damascenus, & Cosmas q) Monachi in dies festos Servatoris nostri, & Beatissimæ Virginis concinnarant. Svidas: οἱ γὰρ ἀσματικοὶ κανόνες Ἰωάννη τε, καὶ Κοσμά σύγκειται ἐκ ἐδέξαντο, ἑδὲ δέξαντο μέχρις ἀν' ὃ κατ' ἡμᾶς βίβη περὶ ὧσ' εἶπαι. *Asmatici Canones Joannis & Cosma basiliensis fuerunt incomparabiles, neque etiam quoad nostra vita propagabitur, comparisonem admittent: ideoque in eos exponendos non infimorum Virorum ingenia desudarunt: inter eos, quos ipse novi fuere Joannes Zonaras, Theodorus Prodromus, Marcus Eugenius, neque postremum locum obtinuit hic noster Georgius Corinthi Episcopus; idque ipse de se asserit in expositione Canonis secundi in Dormitionem Deiparæ: πλὴν ἐκ ἀκριβοῦς ἡμῶν ἐφάνη, τὸ καὶ τῶτον τὸν κανόνα δῆναι γραφῆ, καθὼς καὶ τὰς ἄλλους ἀπαντας κανόνας ἔ' δισποτικῶν ἑορτῶν, καὶ τῶν ὁρισθῆναι ἁγίων ἡμερῶν. Non intempestivum nobis nihilominus visum est, & hunc Canonem scripto consignare, quemadmodum, & alios omnes Canones Dominicarum solemnitatum, & magis precipuarum sanctarum dierum.* Et in Canonem Joannis Monachi de Ascensione Domini: ἀλλ' ἐπειδὴ μία τις ἐστὶ ἔ' δισποτικῶν ἑορτῶν, καὶ ἡ μετὰ σαρκὸς ἔ' δεσπότης πρὸς ἡμᾶς ἀνάληψις, ἐκ ἑδὲ μὴ καὶ ταύτῃ ἡμᾶς ἡμῶσαι ταῖς κατὰ δυνάμιν ἐγγράφοις ἐξηγήσει τῶν θείων ἀσμάτων αὐτῆς. Sed quando una etiam est ex solemnitatibus Dominicis, cum carne Domini nostri

D d d d

in

q) De Cosmæ hymnis supra p. 217. 333. De Damasceni, Volum. VIII, p. 820.

in celum assumptio, opera pretium est, & nos quoque eam honore afficere sacrorum illius cantuum scriptis expositionibus pro modulo nostro.

Et istud opus Gregorii tam misere, ac variis modis ab his, quos supra retulimus, habitum est. Examinemus verba: *De Thoma contrectante sermonem cum aliis ejusdem homiliis.* Est mera expositio Canonis, quem de Thoma contrectante composuit Joannes Damascenus, non sermo. Neque expositiones aliorum subsequentium Canonum, Homiliæ dici debent. Sic expositio est in Canones τῆς κοιμήσεως, *Dormitionis Deiparæ, & Evangelismi Annunciationis*, nempe ejusdem. Quid *Antipascha* sit, dicat Gesnerus: alii *Antepascha*, quali Dominicam Palmarum, quæ ante Pascha est, innuat, substituerunt. Male; Tunc enim in illa Ecclesia nulla mentio fit de Thomæ contrectatione. Quare *Antipascha*, quæ secunda septimana est post Pascha, & legitur Evangelium de Thomæ contrectatione reponendum est: maleque dividunt, qui unum hoc variis expositum formulis duo faciunt. In *Assumptionem*, εἰς τὴν ἀνάληψιν. Est in Canonem dictæ solemnitatis, sicut & in Pentecostes. *Poëma in primum festum venerabilis obitus Cosmæ Monachi.* Nugæ omnino.

419 Est in Canonem profesti diei Dormitionis Deiparæ compositum a Cosma Monacho. Vel cum duo sint Canones in Dormitionem Deiparæ a Gregorio expositi, notat eam expositionem esse in primum Canonem ποίημα *Compositionem* nempe Cosmæ Monachi, non *Poëma*: nisi quidquid ab aliquo fit, vel scribitur, large *Poëma* vocare velimus. *Herilium terminorum, seu finitionum totius temporis* τῆς τριωδῶν & magna septimana δεσποτικῇ εὐχαρίαι sunt Heriles festivitates, in quarum Canones Gregorius expositiones confecerat, quemadmodum & in Triodia magnæ Hebdomadæ, & nonnullarum aliarum præcipuarum celebritatum totius anni. Titulus operis ab hisce tam misere tractatus in nonnullis Codicibus manuscriptis ita concipitur: Γρηγορίου Μητροπολίτη Κορίνθου εἰς τε τὰς καύονας τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης, καὶ Θεομήτορος, καὶ ἡ εὐαγγελισμῶ, σὺν τέτταρῃ καὶ εἰς τὴν εὐοχίαν τῆς κυριακῆς ἡ ἀντιπάσχα, ἡ ὡς εἰς τὴν ψηλάφωσιν ἡ Θωμᾶ. Εἰς τὴν ἀνάληψιν τε ἡ μεγάλη Θεῶ, καὶ σωτηρίᾳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὴν Πενήκοσην. Gregorii Metropolitæ Corinthi in Canones Dormitionis sanctissimæ Domine Deiparæ, & Annunciationis, & una cum iis in festivitatem Dominica Antipascha, (quam in Albis Latini dicunt) hoc est in contrectationem Thomæ. In Assumptionem magni Dei, & Servatoris nostri Jesu Christi: & in Pentecostem. Et, ut melius percipi possit, operis capita veluti in tabula hic annumerabo.

Eis

Εἰς τὴν ὑπαπαντίαν ἔ μεγάλης Θεῷ, καὶ Σωτῆρ^ς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ποίημα Κοσμᾶ Μοναχῆ. *In Hyrapantem magni Dei, et Servatoris nostri Jesu Christi compositio Cosma Monachi.* ὁ ἡλι^{ος} ὁ αἰσθητὸς χερσὸν ἡνόμενον.

Εἰς τὴν κυριακὴν ἔ βαίων Κοσμᾶ Μοναχῆ. *In Dominicam Palmarum Cosma Monachi.* Ρ. τῆς παρθένου ἀκροστιχίδ^{ος} ἡ ἐνοικία ἐστὶν αὐτῇ.

Εἰς τὸ τριώδιον τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης δολιέρας Κοσμᾶ Μοναχῆ. *In Triodiam sanctae magnae Ferie secundae Cosma Monachi.* Ρ. ἀσωμῶν τῷ Θεῷ. ἐνδόξως γὰρ.

Εἰς τὸ τριώδιον τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης τρίτης, Κοσμᾶ μοναχῆ. *In triodiam sanctae et magnae Ferie tertiae, Cosma Monachi.* Ρ. καὶ χρεία σαφηνείας ἐν ταῦτα. ὅτε μὴν ἐρμηνείας.

Εἰς τὸ τριώδιον τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης τετράδ^{ος} Κοσμᾶ μοναχῆ. *In triodiam sanctae et magnae Ferie quartae, Cosma Monachi.* Ρ. δὲ γινώσκων ὡς ὁ θαυμαστός.

Εἰς τὸν κανόνα τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης πέμπτης Κοσμᾶ μοναχῆ. *In Canonem sanctae et magnae Ferie quintae, Cosma Monachi.* Ρ. ἥς τοιαῦτ^α ἐστὶν ὁ νῦν τῇ μεγάλῃ.

Εἰς τὸ τριώδιον τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Παρασκευῆς, Κοσμᾶ μοναχῆ. *In triodiam sanctae et magnae Parasceves, Cosma Monachi.* Ρ. πρὸς σὲ ὁρῶ εἰζὼ Φησὶν ὁ μελωδός.

Εἰς τὸν κανόνα ἔ ἀγίας καὶ μεγάλης Σαββάτου, ποίημα Μάρκου μοναχῆ ἀ-
χρῆ τῆς πέμπτης ὥδης καὶ αὐτῆς. τῶν ᾧ ἐξῆς ὥδων Κοσμᾶ μοναχῆ. *In Canonem magni et sancti Sabbati Compositio Marci Monachi, usque ad sextam et ipsam Oden; reliquarum vero odarum compositio est Cosma Monachi.* Ρ. σιωπῶντες ἐπὶ ἔ τριώδιον τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Παρασκευῆς.

Εἰς τὸν κανόνα τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Κυριακῆς ἔ Πάσχα Ἰωάννου μονα-
χῆ. *In Canonem sanctae et magnae Dominicae Paschae, Joannis Monachi.* Ρ. ὁ παρὼν ἔτ^{ος} κανὼν ἐρμηνείας καὶ δεῖται.

Εἰς τὸν κανόνα τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀντιπάσχα Ἰωάννου μοναχῆ. *In Canonem Dominicae Antipascha dicte, Joannis Monachi.* Ρ. ὁ παρὼν κανὼν ὀλίγα ἡ-
νὰ ἔχει.

Εἰς τὸν κανόνα τῆς ἀναλήψεως τῆς μεγάλης Θεῷ καὶ Σωτῆρ^ς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἰωάννου μοναχῆ. *In Canonem Ascensionis magni Dei, et Servatoris nostri Jesu Christi, Joannis Monachi.* Ρ. ὁ παρὼν ἔτ^{ος} κανὼν πάσης γέμει σα-
φηνείας.

Εἰς τὸν κανόνα τῆς ἀγίας, καὶ μεγάλης Πεντηκοστῆς, Κοσμᾶ μοναχῆ.

Dddd 2

In

In Canonem sanctæ & magnæ Pentecostes. Cosma Monachi. P. ὁ παρὼν ἐστὶ κανὼν ὅσον ἀπὸ τῆ βαρέως ἡχῆ.

420 *Eis τὸν ἕτερον κανόνα τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Πενήκοστῆς διὰ τῶν ἱερουργούντων. Ἰωάννης μοναχῆ. In alium Canonem sanctæ & magnæ Pentecostes carmine jambico, Joannis Monachi. P. αὕτη μὲν ἡ ἀκροστιχὶς τοῦ παρόντος κανόνος.*

Eis τὸν κανόνα τῆς ἀγίας μεταμορφώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κοσμά μοναχῆ. In Canonem sanctæ Transfigurationis Dei, & Salvatoris nostri Jesu Christi. Cosma Monachi. P. ὁ νῦν τῆς ἀκροστιχίδος τὸ παρὸν κανόνος.

Eis τὸν ἕτερον κανόνα τῆς αὐτῆς μεταμορφώσεως. Ἰωάννης μοναχῆ. In alium Canonem ejusdem Transfigurationis, Joannis Monachi. P. κληρονομίαν ὑπέστη κατὰ τὴν ἐκτίλιν χώραν.

Eis τὸν κανόνα εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Κοσμά μοναχῆ. In Canonem, in Dormitionem sanctissimæ Deiparæ. Cosma Monachi. P. ἡς οὐδὲ ὁ νῦν δυσληπτός ὅλως ἐστίν.

Eis τὸν ἕτερον κανόνα εἰς τὴν αὐτὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. In alium Canonem, in eandem Dormitionem Deiparæ. P. ὁ παρὼν τῆς Θεοτόκου κανὼν ὁδεμίαν ὅλως.

Eis τὸν κανόνα εἰς τὴν ὑψώσιν τοῦ ἱεροῦ, καὶ ζωοποιῶν σταυροῦ. Κοσμά μοναχῆ. In Canonem in exaltationem veneranda & vivifica Crucis. Cosma Monachi. P. τὸ ἡ εὐεργόμοι ψαλμικὴν ἐστίν, ἡ ἐρμηνεία.

Asservantur in Bibliothecis Vaticana, Collegii Græcorum & Cryptæ Ferratæ, in cujus extremo adnotatur: ἐγράφη τοίνυν ἡ παρῶσα βίβλος τῶν θείων ἱερῶν κανόνων διὰ χειρὸς Λέοντος Ρηγινῆς Καλλιγράφου Τραϊνᾶς ἐν ἔτει σϞλγʹ. Ἰνδικτιῶνος τρίτης. εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτῶν πάντες διὰ τὸν Κύριον οἱ ἀναγινώσκοντες, καὶ οἱ μεταγράφοι, ὅπως ἄφωσιν πλημμελημάτων λάβω. ἀμήν. μνησθήτω Κύριε τὸ ὄνομα Λέοντος τοῦ κτίσαντος τὴν βίβλον ταύτην. ἀμήν. Liber hic scriptus est continens divinos ac sacros Canones manu Leonis Regini Calligraphi Timerbi anno sexmillesimo septingentesimo trigesimo tertio, Anno Christi 1225. indictione tertia. Rogate pro ipso omnes per Dominum, qui legitis, aut exscribitis, ut veniam consequar peccatorum. Amen. Recordare Domine servi tui Leonis, qui compaginavit vel possedit librum hunc. Amen. Nec diversum ab isto fortasse est quod habetur in Palatina Cod. 355. Cosma & Joannis Damasceni Oda jambica in præcipua anni festa cum enarratione Grammatica & Historica initio, & sine mutilus. Prima est S. Crucis celebratio, postrema Canon in Deiparæ Virginis obitum. Liber Grammaticorum regulis, & præceptis nimium addictus vilescere quodammodo videtur, qui tamen pro intelligentia rerum non

non inutilis est, dictione elegans ac facilis, & brevitate dicendi valde conspicuus.

LXXIII. GEORGIUS CYPRIUS postea GREGORIUS vocatus ex Diacono Ecclesiæ Constantinopolitanæ Patriarcha, quem modo Georgium, modo Gregorium Gregoras in historia, & alii nuncupant. Pachymeres lib. 7. de Arsenoitis. ὡμολόγουν δὲ τέως τὸν Γεωργέιον Πατριάρχην. ἔτο γὰρ ἰὼ ἐκείνῳ, καὶ τὸ ἐκ Γεωργίου μοναχικὸν ὄνομα. *Fatebantur etenim Gregorium Patriarcham, id namque erat illi nomen, quod a Georgio, dum Monachum induit sibi sumperat.* Primum pro Latinis una cum Vecco, Meletiniota, & Metochita sentit, Gregoras de Vecco lib. 5. καὶ λέγων, καὶ γραφῶν, καὶ δογματίζων, ἔχων συνεργούς, καὶ συλλήψεις ἔργων τὸν τε Μελετινιώτην, καὶ τὸν Μετοχίτην δέχιδιακόνους ὄντας ἔ βασιλικῷ κλήρῳ, καὶ ἐτι Γεωργίον τὸν ἐκ Κύπρου. *Et dicendo, & scribendo, & dogmata statuendo: ejus certaminis adiutoribus Meleteniote, & Metochite Imperatorii Cleri Archidiaconis, & insuper Georgio Cyprio.* Res etiam Latinorum tutatum Georgium indicat Pachymeres lib. 5. τότε γοῦν καλῶθέντων, τιμηθέντων δ' ὑπὲρ καθέδρα καὶ ἀμφὸν θρόνου ὡς συναγορίζομενοι τῷ βασιλεῖ ἔ τε δέχιδιακόνου Μελετινιώτου, καὶ ἔ Πρωτοποστολαρίου Κυπρίου, ὁ ῥήτωρ ὁ Ολόβωλῳ ἴσατο προσδοκῶν τιτὸν ἀπὸ βασιλέως ἐκχώρησιν. *Cum itaque scdisset, honoratique essent cathedra hi ambo, tamquam qui suffragarentur Imperatori Archidiaconus Meleteniota, & Protapostolarium Cyprium, Rhetor Olobolus flans ab Imperatore licentiam expeῖτα.* Qui lib. 7. cap. 34. refert eundem apud Italos natum, & adukum se se postmodum inter Græcos coniecisse. ἢ παθόντες, ἐλεγμ, Veccus scilicet, ἐμὲ τὸν ἀπὸ Ρωμαίοις καὶ ἐκ Ρωμαίων γνηθέντα 421 τε καὶ τραφέντα συχναῖς περὶ ἀλλοτρίων λειδορίαις, ἔπειτα Φευγετε. αὐδοῖα δὲ παρ' Ἰταλοῖς γνηθέντα, καὶ τραφέντα, καὶ οὕτω ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐταῖς σολαῖς καὶ γλώτῃ πρὸς τὰ ἡμέτερα παρεισφῆσαντα δι' Φημουῖτες δέχεσθαι. *Quid passi, agebat, me inter Romanos & ex Romanis natum, adultumque crebris conviciis lacecissis, postmodum fugitis; virum vero apud Italos natum, adultumque, neque hac solum, sed qui indumentis ipsis, & lingua ad vos irrepsit collaudantes excipitis.* Postea Græcis adhærens post Iosephi Galestotæ obitum, licet Veccus ipse viveret adhuc, & coram Synodo causam suam diceret, per vim, ac nequitiam, ipsiusque etiam Georgii invidentiam pulsus, in Patriarchale solium intruditur: r) cui iusto Dei iudicio non solum hostibus, sed amicissimis, quibus potissima

D d d d d 3

quæ-

r) A. C. 1283.

quaque in Ecclesia contulerat, invisus, cum iniuriam ferre non posset renunciat, s) & sese in Deipara Odegorum dictæ, monasterium confert, & non multo post prope Divi Andreæ monasterium moritur. Vir fuit acerrimi ingenii, facundus, eloquens, & pene dixerim disciplinis omnibus imbutus. Georgius Pachymeres lib. 7. de Andronico Seniore, ἐκλέγεται μὲν εἰς Πατριάρχην τὸν ἐκ Κύπρου Γεώργιον, ἀνδρα λόγους ἐντραφέντα, καὶ σφραγίδα ἔχοντα Πατριάρχου Ἰωσήφ φέροντα. τὸ δὲ Πρωτοαποστολαριεὺς εἰς ἀνακτόρων ὑπηρεσίᾳ σφραγισμένον. Ἀρσενίως δὲ τῷ μὴ κατὰ τὰ ἀσπταγμένα τῷ Ἰωσήφ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας συλῶσαι γίνεσθαι. Eligit porro in Patriarcham Georgium Cyprium, virum sermonibus innutritum, & ordinatum a Patriarcha Iosepho, Protoapostolarii dignitate in Palatio condecoratum: in hoc etiam visus Iosephitis ex ordinatione sibi conciliare, Arsenoitas etiam, quod non secundum præscripta a Iosepho in Ecclesia usu exequi permitteret. Gregoras lib. 6. καὶ ἦν τῶν καὶ αὐτὰ ἀνὴρ ἐν λόγοις ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς συγκαταλεγμένος κληρὸς Γεώργιος ὁ ἐκ Κύπρου, ὃς τὸν ἐν ταῖς γραφαῖς διγμῇ τῆς Ἑλλάδος ἔθυμον, καὶ τῷ ἀττικίζουσιν γλῶσσαν ἐκένει πάλαι πολὺν ἤδη χρόνον λήθης κρυφέντα βυθόις, φύσεως δεξιότητι, καὶ φιλοπονίᾳ τελειώτερα πρὸς φῶς ἤγαγε, καὶ οἰοῖτο ἵνα ἐχαρίσατο ἀναδύσθαι. ἔτον ἐμελέτησέ τε, καὶ πρὸς τὸν Πατριάρχικόν ἀναγαγεῖν θρόνον ὁ βασιλεὺς, δέ τι καὶ τὸ μοναχικὸν ἀλλαξάμενον σχῆμα, πλὴν οὐχ ὡς ἔδει τῶν ἀπάντων ἐβούλετο τῷ χειροθεσίᾳ αὐτὸν εἰληχέναι ὅποσοι τῇ ἑξ ὁδοῦ κακοκοινώθησαν, ἀλλ' ὡς ἀκοινώνητον αὐτὸν σωτήρησεν, ὡς κινδυνύειν ἐντεῦθεν βραδύνειν τὰ τῆς σωτῆρος. προεβλήθη μὲν τοις ἑξ βασιλέως μὲν τὰς ψήφους, καὶ μαρτυρίας τὰς ὀφειλουσας, καὶ τὴν ποιμαντικὴν ἐξουσίαν ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς βῆματ' ὡς τῆς ἑξ βασιλείας εἰλήφει χεῖρας, κατὰ τὸ πάλαι κρατῆσαν ἔδει. καὶ ἦν διενεργῶν, καὶ διοικῶν ἐς τὴν αὐτῶν πατριάρχικῶν δικαίων ὅσα οὐχ ἱερωσικῆς ἔδειτο. Erat autem tum insigni vir facundia, ex Imperatorii Cleri collegio, Georgius Cyprius, qui elegantes Græcæ literaturæ numeros, & Atticam illam linguam longo iam tempore oblivioni gurgite demersam ingenii dexterritate, ac singulari studio in lucem produxit, ac velut ab inferis revocavit. Hunc cum non ita pridem Monasticum habitum induisset, in animo habebat, & studebat Imperator ad Patriarchicum solum evadere: a nemine tamen eorum illi manus imponi volebat, qui novum illud dogma amplexi fuissent: ut periculum esset, ne res diutius differretur. Est tamen ab Imperatore post debita suffragia, & c-

Simonida

simonia designatus; & pastorale pedum in Imperatorio suggestu, veteri more ab Imperatore porrectum, accepit. Proinde negotiis intentus, Patriarchica iura, quæ cum sacerdotio nihil conjunctum habebant, administrabat. De ejus Patriarchatu Pachymerius, lib. 7. Eligit in Patriarcham Georgium e Cypro, hominem in eloquentia enutritum, a Josepho Patriarcha ordinatum, & dignitate Protopostolarii in regia insignitum. In hoc etiam Josephitas ex ordinatione, ut videbatur, sibi concilians; Arsenoitas vero quod non uti constituerat Josephus, in Ecclesia fieri permitteret. Et Ephræmius in Chronico:

Πάλιν Ιωσήφ ἀπολαμβάνει θρόνον.
 Οὐδέ λιπόντ' τὸν βίον καὶ τὸν θρόνον,
 Σοφός ὡς ἀνὴρ Γρηγόριος Κυπρόθεν,
 Λόγον ῥοφῶν μαθήματα, μυστῶν ἐσία,
 Εἰς Πατριάρχων ἀνεβιβάσθη θρόνον,
 ὅστις πατρίδ', καὶ πατρικῆς οἰκίας
 Φυγὰς παρὰ πᾶς ἐτι που τυγχάνων
 Παιδείσεως ἔρωτι, καὶ μαθημάτων
 Ἐλθὼν κατοικῇ πρὸς πόλιν Κωνσταντίναν.
 Αὐτὸν δὲ μαθήμασιν ἐνδοὺς καὶ πόνοις
 Αφικτο πρὸς μέγα ἡ παιδείας βασιλῆα.
 Εἶτα καταστὰς γνώριμος σεφειφόρῳ,
 Καὶ συνταγὴς κληρῶ γε ἔ Παλατίῃ
 Ἀρχιδύτης πέφνη τῆς Κωνσταντίνου,
 Τὰ τῶν μοναχῶν πρὶν τελεθεῖς, ὡς ἔδ'.

422

Rursum Josephus Thronum recipit, & cum vitam, Thronumque deposuisset, sapiens quidam vir Gregorius ex Cypro, sermonum sapientum alumnus, & Musarum sacrarium, in Thronum Patriarchalem evebitur, qui a prima ætate patria, paternaque domo exortus, eruditionis, ac mathematicum amore flagrans, ad Constantini urbem se recipit. Ubi disciplina, & laboribus deditus in magnum sapientia cultmen pervenit. Tandem Imperatori innotuit, & Clero Palatii adscriptus, Præsul Constantinopolitanus efficitur, cum prius, ut moris est, Monasticum habitum induisset. Hinc mira Georgii Phranzæ lib. 1. cap. 7. oscitantia animadvertenda est, qui in serie Patriarcharum nullum hunc Georgium ponit, sed scribit, Vecum Patriarcham sua sede depulsum Monachum quidam Athanasius nomine excepit. Quod homini rebus secularibus intento, nec Ecclesiasticis multum dedito, quin infortunius, ac mala valetudine fracto excidisse nil mirum. Aristotelis, Platonisque scriptis addictissimum, neque in illis excolendis oleum, aut operam per-

perdidisse tradit Joannes Veccus Orat. prima ad Constantinum, πῶς τὸ Ἀριστοτελικόν σε καὶ μεγάλα Πλάτωνι ἱκανώμενον. *At quanta ratione Aristotelicum te, & maxime ob Platonem jabundum.* Et, εἰ μὴ πᾶσις Ἀριστοτελικαῖς πειθόμενῳ δόγμασιν ὁποῖον αὐτῶν σε εἶναι λόγοι παρισταῖσι οἱ σοί. *Nisi quis Aristotelicis niscus placitis, qualem te commentationes tuae demonstrant.* Pachymeres de ejus morte, lib. 8. Hist. cap. 16. τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ μὲν πατριαρχεύσας Γρηγόριος ἰόση πολυμέρῳ κατεργασθεῖς, ὡς δὲ Ἰβες ἔλεγον καὶ ἄλλοι τῶν παρόρασιν ἐκ μικροψυχίας μετ' οὐ πολὺ πλεονάζοντες τὸν βίον. καὶ τὸ μὲν ἐν ψαλμοῦσις θάπτεται κατὰ τὸ μικρὸς ἐδίδου, τὸ δὲ ὡς δεξιερία, ὥσπερ δὴ κακῶν ὅσοι τὴν ἱερωσύνην ὡρκατέχον συχνούς ὁ κροτῶν ἀποσείλων ἀπέλεγε, καὶ τῇ αὐταναψία ἐπέσκηπτεν ὀπιτάτων, ἢ ἡς ἢ ἡ Ραούλανα, μὴ ἢ τοιοῦτον ὀπιπλῶν, ὃ δὲ καὶ γίνεσθαι. *Hac cum ita se haberent, Gregorius, qui ante Patriarcha fuerat, morbo diutino confectus, ut vero nonnulli dicebant, quod contemni se videret, ex pusillanimitate non multo post vitam finit, & iusta illi, uti par erat, cum canticis fieri concedebant, at non ut Pontifici, quemadmodum ille opinabatur, Pontificatum sibi vindicans, saepius Imperator nuncios mittens interdicebat, suaeque nepti, quae erat Raulana, ne quid contra tentaret, mandans jusserat, quod & factum est.* Et dixerat de eodem supra cap. 9. καὶ γε τῷ τῆς Ἀριστηνῆς μονοδρείῳ ἐχόμενῳ πᾶσις κειμένῳ τῆς τῆς ἁγίας Ἀνδρείου, ἢ ἐν τῇ κρείσσει μονῆς. ἐκὼ γὰρ ἡ Πρωτοβουλαρία Ραούλανα σωῆσθαι ἐξ ἑαυτῆς περὶ θάλασσαν τὰ μεγάλα Φέρον ἑαυτὸν δίδωσιν. *Et in Aristenes monasterium non longe a S. Andrea, quod in Crisi est, monasterio, situm; ibi enim Protovestiarissa Raulana de suo fovens opulentissime exceperat, se se dedens proripuit.* Scripsit pleraque in omni genere scientiarum.

1. Illius edita sunt, 1) ἐγκώμιον εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν εἰς τὴν τῆς ὕδατος φύσιν. *Encomium in mare, sive in universam aquarum naturam.* Graece a Bonaventura Vulcanio cum libello Aristotelis de Mundo, Lugduni Batavorum apud Raphelengium 1591. in 8. Meminit illius in Bibliotheca Robertus Constantinus.

2. Proverbia ab eo in unum collecta, & ordine Alphabetico digesta Graece cum Parœmiis Michaelis Apostolii a Petro Pantino Latine versis Lugduni Batavorum apud Elzevirum 1619. in 4. Ea extare dicit in Bibliotheca Vaticana Gesnerus. Sed fallitur, cum hæret, an eadem sint, quæ Aldus cum Græcis Æsopi fabulis olim impressit.

Sunt

2) De Georgii Cyprii scriptis editis atque ineditis confer Volum. VI. p. 604. seq.

Sunt enim diversa, pauciora, detruncatiora, & fortasse non multi pretii. Robertus Constantinus in Biblioth. Cyrum mira oscitantia fecit, *Gregorius Cyprius Paramias Gracas.*

Ejus sententia Graca scorsim in octavo Colonia excusa anno 1536. Epitome Gesneriana, quæ item tradit, Gregorii opera Latine versa fuisse a Bonaventura Vulcanio, ni fallit nos. Inedita sunt,

Encomium in *Georgium Logothetam Acropolitam* habuere Doula, ex quo *δοσασπασμάτων* cum Acropolita Georgio ediderunt. u) Utinam totum edidissent.

Fabula habentur in Bibliotheca Bavarica Cod. 66.

Epistola CCIII. x) partim scriptæ, antequam onus Patriarchatus suscepisset, partim postquam illius cura ipsi commissa fuit, in Bibliotheca

Eeeee

theca

u) Lugd. Bat. 1613. 8.

x) In Bibl. Cæsarea exstant Epistolæ CXCI. ex quibus centesima decima quata & quæ eam sequuntur *ἐκδοθεῖσαι ἐν τῷ Πατριαρχείῳ*, hoc est, scriptæ a Cyprio cum jam esset Patriarcha. Priores CXIV. ante susceptum Patriarchatum. Vide Lambecium VIII. p. 516. sqq. In Bibliotheca Leidensi habentur Epistolæ ejusdem prope trecentæ. Vide Diarium Belgicum *Maendelyke Uitsprekels* A. 1718. mense Septembri. Indicem eorum ad quos scribit Georgius Cyprius, hoc loco subjungere placet, quem ex inscriptionibus Epistolarum a Lambecio communicatis conceinnavi:

(Constantino) Acropolitæ <i>λογοθέτης τῶν γενικῶν</i> . 2. 3 8. 169.	Palæologo). 132. 133. 134. 137. 138. 142. 143. 146.
Georgio Acropolitæ Magno Logothetæ, III. 112. 115. 117. 119. 120. 123. 124. 125. 127. 128. 129. 130. 135. 136. 139. 140. 144. 145. 149. 150. 151. 153. 154. 155. 157. 159. 170. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 180. 181. 182.	Callisto Diacono, 47. 48. τῷ ἐπὶ τῶν δεήσεων, 93. 94. 95. 98. 108.
<i>Magnus Logotheta ad Gregorium Cyprium</i> , 116. 118. 156.	Danieli Glyci (τῷ γλυκεῖ), 126.
Agathon Corefæ Monacho, 74. 89. τινὶ τῶν ἀρχιερέων, 191.	Demetrio Bensæo, Thessalonicensi Episc. 7.
Athanasio τῷ χαλζυκῷ, 29.	Ducatæ, Δακκίτη, 104.
Athanasio Lependreno Monacho, 147. 148.	Ephesi Episcopo, vide Isaacp.
τῷ Βασιλεῖ, Imperatori, (Andronico	Georgio Marmaræ, 78.
	γνωρίμῳ τινί, 176. Magnus Logotheta intelligitur.
	Holobolo Rhetori, 92. 96. 122.
	Jasitæ Monacho, 3. 4. 71. 113.
	Joanni Chilæ & Danieli, τοῖς ἐν τῷ ὄρει.

theca Antonii Augustini Cod. 69. Erantque in Lolliana, & Monachii Bavariae, sed sine titulis. In Ambrosiana leguntur CLXVI.

Εγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην. *Encomium in S. Dionysium Areopagitam.* P. ἡ καὶ πρὸς Θεοῖς τῷ λόγῳ δικαία. ἡ δὲ ὁπλ. χεῖρησις τολμηρά. Διδασκοῦνται γὰρ Διονυσίῳ ὁ πᾶν τὸν ἔπαμον. In Bibliotheca Vallicellana D. 23. & Palatina Codice 374.

Descriptionem, & Encomium Urbis Constantinopolitane. Eam habuisse in κειμηλίῳ suis Bonaventura Vulcanium refert Theodorus Doufa Notis ad Chronicon Georgii Logothetæ.

Cyprii

Ὁσρεδῖω Μοναχῷ, 121.

Joanni Mystico, 8.

Joanni Φακρασῇ, 102.

Joanni Sebastocratori, 131.

Joanni Theognosto Medico, 12. 13.

15. 79. 83. 107. 114. 167.

Johannes Theologites cujus mentio

Epist. 115. ὁ Μακεδονίας καὶ Θράκης ἀπογεγάφους.

Isaaco Ephesi Episcopo, 9. 178. 179.

Manueli Neocæsariensi Protosecre-

tario, 1. 31. 32. 34. 6. 11. 16. 17.

(Georgii Cyprii Φοίσητῇ five disci-

pulo, 33) 18. 19. 24. 25. 26. 34. 36.

39. 43. 44. 45. 46. 49. 50. 51. 57.

59. 62. 67. 68. 70. 87. 89.

Meliteniotæ, 5. 27. 66. 72. 75. 88. 90.

97. 103. 110.

Methodio Monacho, 73. 100. 101.

Monacho, 152. Μοναχῷ τινι γνωρί-
μῳ, 171.

Nicephoro Chumno Quæstori, 42.

57.

Nulli inscripta, 190.

Τινὲ τῶν ὁμιλητῶν, 40. 41. 105.

Pachymetæ, 69.

Pediasimo, 35.

Pepagomeno Λογοθέτῃ τῶν ἀγε-
λῶν, 52.

Joanni Phacraῶ, 102.

Prienes Episcopo, 37.

Protosebasto & Protovestiario, 161.

162. 163. 164. 165. 166.

Protovestiario, 141. 168. 183. 184. 185.

Protovestarii ad Gregorium Cyprium,
186.

Protovestiarissæ & sorori ejus, 158.

Raulanæ (protovestiarissæ), 187.
188. 189.

Saponopulo, 63. 64. 65. 80. 86.

Scutariotæ, 30. 58.

Stauracio Chartophylaci Theffalo-
nicensi, 14. 20. 21. 22. 23. 28. 76.
77. 82. 99. 106.

*Theodorus Muzalo ad Georgium Cy-
prium,* 53. *magnus Logotheta.*

Cyprii ad Theodorum, 54. 109. 55.
56. 60. 61. 91.

Theodosio Monacho, 84. 85.

Theognosto, vide Johanni.

Xiphilino, 10. 81. Georgii Xiphili-
lini mentio, 172.

Cyprii Patriarchæ Constantinopolitani oratio in *Georgium Martyrem*, in *Dionysium Areopagitam*. In *Marinam Martyrem*. In *S. Euthymium Episcopum Madytenum*. In *Andronicum Paleologum Imperatorem*. In *Palatina Cod. 372*. Freherus in *Chronologia Anno 1283*. Sunt & *Theoduli cuiusdam*, & *Cyprii declamationes Panegyricæ in hunc Andronicum*. Seniore[m] nempe *Palæologum*, in *Bibliotheca Palatina*. In *Michaelem item Imperatorem*. Robertus Constantinus in *Bibliotheca*. Gregorii Patriarchæ de vita sua, & epistolæ 166. in *Ambrosiana*, licet paulo supra in eodem Indice legatur: *Gregorii Cyprii Epistola selecta*. Aliud item exemplar. Item de vita sua *Epistola numero 166*. An opus hoc de vita diversum est ab Epistolis, vel Epistolis ipsis vitam suam exprimit? Mihi adhuc incertum est.

Georgii Cyprii contra Beccum Joannem Tomus sanctæ Synodi, sive Columna Orthodoxiæ. De mensuris. De fide. De prædicamentis. Hanc inscriptionem legi in Græco Catalogo Bibliothecæ Vaticanæ, nec satis scio, an omnia ad eundem Auctorem referenda sint. Gesnerus. Possevinus ex eodem refert scripsisse adversus Veccum Joannem librum, qui inscribitur sanctæ Synodi, sive Tomus, sive Columna orthodoxiæ. De mensuris. De fide. De prædicamentis. Et hic quidem Latinus versus fuit, sed ejus sententiæ Græca excusæ fuerunt Colonia anno 1536. Ut verum fatear; male me ex Possevini verbis extrico. Quid nos vero de hujus Auctoris scripto adnotabamus? Multa in controversiis Theologicis, non cum Vecco solo, sed aliis etiam, a quibus hæreseos insinulatus est ad satietatem conscripsit. Gregoras, ἔδοξε γὰρ αὐτῷ μὴ δεχοῦσαν εἶναι ἡμῶν κατὰ τὸ Βέκκου τὴν ὑπερόλεον διαίταν; καὶ ἀπαγωγὴν τῶν φίλων, καὶ συγγρῶν, ἀλλὰ καὶ λόγοις, καὶ γραφαῖς, καὶ τοῖς δόγμασι, καὶ ἀντιπαλοῖς προβλήμασι π καὶ δόγμασιν ἀντισυλλογιζομένη. ἐν ὅσῳ γε μὴν ἐκείνῳ καὶ τῷ ἐκείνῳ μαχόμενῳ ἔτῃ ἦν ἐλάνθανε τιτρωτόκορνον ὑπὸ ἄλλων αὐτοῦ. καὶ γούτοις καὶ αὐτὸς ἀλισκόκορνον, εἰς ἄλλων ἐπελαμβάνετο. καθάπερ ἂν τις ἰοξέων ἐχθρὸν, καὶ πολέμιον, ἐλάνθανε κηρωτόκρον αὐτὸς ἰοξεύκορνον ὡς πλεῖστον ἐκ τῶν ὁμοφύλων. ἐπελάβοντο γὰρ αὐτὸς ὡς βλασφημοῦντι τινὲς τῶν δεχιερέων, καὶ τῶν τῷ κλήρου, καὶ παρήνοῳ ἐς τινὰς μετατιθέντα τῶν λέξεων ἀκίνδωτον εἶναι καὶ λοιδορίας ἐκτός. οὐ μὴν ἔδοξε τὰ τῆς παρηρέσεως γούτῳ τυγχάνειν ὑγιᾶ καὶ ἀνυποσίῃς, ἀλλὰ ὑποκατήκοντον ἔχειν, καὶ ὑφ' ἐρποντα φθόνοῦ. ταῦτα τοι, καὶ ἐνίστα 424 το, καὶ παρωχύνετο πρὸς ἀντιλογίας καὶ ἀποδείξεων ἀποδείξεις; καὶ λόγοις λό-

γούς σωζέων. Πρὸ πολὺ διέτέλει διποφρετίσους τε τὰ τῶν ἐγκαλούντων, ὡς ἐδόκει τόματα, καὶ ὑπερείδοντας, ὡς ἦν αὐτὸν, καὶ τὸ σέβρον τοῖς αὐτῷ πεποιθεῖσιν λόγοις. Becco enim non satis supplicii esse ratus, quod extorris ab amicis, & cognatis avulsus esset, verbis etiam, & scriptis eminus illum feriebat, & ejus scripta, & decreta refellebat, & contraria problemata & dogmata colligebat. Dum vero illum & sectatores illius oppugnat, imprudens & ipse ab aliis vulneratus est: & in iis captus, quibus alios captabat; non aliter quam si quis tela in hostes conjiciens, ipse a suis ex obliquo graviorem plagam acciperet. Quidam enim e Pontificibus & Sacerdotibus eum reprehenderunt ut blasphemantem ac monuerunt, ut vocabulis nonnullis mutatis, periculum, & convicium mutaret. Ea admonitio non sincera illi visa est, sed ab occulta invidia proficisci. Proinde rem urgebat, & ad contradicendum acuebatur, & probationes probationibus ac disputationes disputationibus cumulabat, quibus & accusatorum ora, ut putabat, obturaret, & suam sententiam pro virili tueretur. Non tantum ergo hostium, sed amicorum etiam objectionibus vexatus Gregorius Synodum Constantinopolim coegit, quā se a falsis criminationibus expurgaret, & aliorum erroribus detectis vera, quam ipse profitebatur fidei ac dogmatum norma reliquis traderetur, quod non nisi scripto fieri posse ratus, *Tomum Synodicum* exposuit. Quem ob res in eo fidei traditas lynceras, nulloque contaminatas mendacio, ut ipse existimabat, sed confidenter nimis, & proterue, multis licet erroribus implicatum, infectumque blasphemias *Columnam Orthodoxie* æque ac Leonis summi Pontificis Epistolam, Patres Chalcedonenses, at quam dispari conatu? & cum potissimum in Veccum ipsum inveheretur, *Tomum contra Veccum Synodicum* nuncupavit. Et hoc est opus tantopere a Gesnero, & Possevino conturbatum, non diversum a Tomo plena Synodo promulgatum contra Veccum, cujus mentio fit in Epitome Gesneriana.

Et alia quoque contra Veccum scripsisse indicio sunt ipsius sermones contra eundem. *Gregorii Cyprii sermones contra blasphemias Vecsi in 4° manuscrip. Biblioth. Imperatoris Vienna.* Epitome Gesneriana. Quidquid autem adversus Veccum Georgius scripto commendaverat, non minori animi æstu, imo mascula eloquentia redarguens ipse Veccus
y) pas-

y) passim refellere conatus est, & potissimum quatuor ad Constantinum libris, quorum illud est principium, *Φθάνω μὲν τάλας, καὶ οἷον διολισσάμεν ἐμαυτὴν τὴν κατὰ τῶν ἀντιλεγόντων τῇ ἀληθείᾳ.* De Tomo Georgii Cyprii, & ut contra eum scripserit Veccus, plura Pachymenius lib. 8. ca. 1. Et hac eadem occasione Cyprium plura in Latinos & Catholicam veritatem evomuisse, testis est inter alios Georgius Scholarius, qui ex schismate fuit, in Prooemio de Processione Spiritus sancti contra Latinos. Cum enim de iis scriptoribus ageret, qui contra Latinos calumum acuerant, post iudicium de antiquioribus probatum subdit, *τῶν δὲ ὑστέρων ἀπάντων βέλτιον μὲν καὶ ἰκανώτερον, καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὅλης ἱαύτης συμμέτρως, μάλιστα μὲν ὅτε Θεοπέσι Νεῖλ, καὶ ὁ ἱερός Θεοφάνης, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ τῶν ἱερῶν Γρηγορίων, οἱ ὁμώνυμοί τε καὶ ἀκριβεῶς ὁπαδοὶ συνεγράψαντο.* Posteriorum vero omnium melius quidem, & magis sufficienter, & pro materia huiusce dignitate satis congruenter divinus Nilus, & sacer Theophanes: post eos sacri Gregorii cognomines, & fidissimi socii conscripserunt. Alter fuit Palamas Gregorius qui plurima in Latinos oblatravit: alter Gregorius hic Cyprius Patriarcha Constantinopolitanus, qui eandem spartam ad extremum usque spiritum coluere. Joannes item Veccus Orat. 3. ad Constantin. οἶδας ὡς τινες μὲν τούτων ὑπὸ δαχνητῇ κυρείῳ ταττομένοι πρὸς τοῖς ἄλλοις κατὰ τὴν εὐσεβοῦς φασὶ δέγματ', καὶ εἰς ὁμωνυμίαν ἀναβάλλουσι ἐκπέρευσι. Nosti nonnullos ex his, qui ducem Cyprium sequuntur inter alia, quae adversus primum dogma oblatrant, Processionem tanquam equivocam, condemnare.

Scoriaci in Biblioth. Regia legitur Γρηγορίου Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἔκ κυρείς ἀπολογία εἰς τὴν ἐπιστολὴν Μάρκου ἔφεσ. Georgii Patriarchae Constantinopolitani Cyprii Apologia in Epistolam Marci Ephesii. 425 VI. num. 14. non sine, ut puto, Exscriptoris mendo. Qui enim potuit respondere Cyprius sub Andronico seniore, Marco Ephesio Antistiti sub Joanne Palaeologo, antiquior centum tringinta ad minus annos juniori? Quare delendum est illud Cyprii, ἔκ κυρείς, & substituendum πρωτοσύγγελλας Protosyncelli; 2) is enim in Marcum
Ecccc 3 Ephe.

7) De Veci contra Cyprium scriptis dictum supra, p. 342. De Cyprii contra Veccum tomo, ejusque Apologia & Confessione, quae tria opuscula e Bibl. Regia Paris. Graece nuper edidit eruditissimus Bandurius in Antiquitatibus CPolitanis p. 942. 949. & 952. --- 961. vide Volum. VI. hujus Bibl. p. 604.

2) Gregorius Protosyncellus, Patriarcha CPol, ab A. 1445. ad 1453. de cujus scriptis adun-

Ephesium scripsit, & calumniis illius in Romanam Ecclesiam respondit, ut ex edito jam opere post Concilium Florentinum apparet.

Servatur penes me βίβλος καὶ πολιτεία, καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις ἔνθα καὶ θεοφόροι πατέρες ἡμῶν λαζάρου, ἔνθα τῷ Γαλασίῳ ὄρει ἀσκήσαντες συγγραφεὶς ὧν καὶ ἀγιωτάτης Πατριάρχης κυροῦ Γρηγορίου. *Vita, & res gesta, & peculiaris miraculorum narratio sancti, & Deum ferentis Patris nostri Lazari, qui in Galezio monte vitam asceticam excoluit, descripta a sanctissimo Patriarcha Domino Gregorio.* Qui non alius erit, quam Cyprius. Namque post Romani Argyrophyli Imperium sub quo florebat Lazarus ad direptam usque urbem, prater Gregorium Protosyncellum, ad quem referri minime potest, nullus alius Gregorius Patriarchatum administravit. Baronius Annalium anno 960. non alienus ab hac sententia auctorem vitæ Georgium vocavit. *Claruit hoc tempore in Oriente S. Lazarus monachus in Galezio monte juxta Ephesum, cujus vitam scripsit Georgius Patriarcha.* Scriptio est satis elegans, & accurata, & rara.

LXXIV. GEORGII HIEROMONACHI PROTOSYNCELLI *adversus Epistolam Marci Ephesini.* Liber est in Bibliotheca Regis Gallorum. Gregorii & hic suspicor reponendum, quem scimus omnes in Marci Ephesii Epistolam stilum strinxisse. Vide tamen, quæ supra a) pro Gregorio Aneponymo, in Georgio Monacho dicebamus, & nota faciles in ejusmodi nomine scriptorum lapsus.

LXXV. GEORGIUS PHRANZA Byzantinus sub Manuele Palzologo Joannis filio natus, fonte baptismali a Thomaide religiosissima femina susceptus, b) eidem Imperatori puer, tandem etiam a Secretis inferuit: successoribus Manuelis Joanni, & Constantino æque charissimus, sub quibus variis legationibus fungitur, non civili scientia, & militaribus artibus, sed doctrina, & eloquentia clarus, quibuscum & militares etiam spiritus demonstravit, tanquam qui objectu corporis sui Constantinum servavit, & pro eo vulnera exceperit; in carcerem eiam teterrimum ab hostibus projectus est. Ex Helena Alexii Palzologi

adeundus Petrus Arcudius in Concordia utriusque Ecclesiæ circa doctrinam de Sacramentis lib. 2. c. 15. p. 112. seq. ubi etiam docet quinque capita in defensionem Concilii Florentini ab eo scripta, diversa utique esse à totidem capitibus quæ Gennadio abjudicare voluit Caryophyllus.

a) p. 793.

b) A. 1401. Confer si placet quæ de hoc Phranza dicta sunt Volum. VI. p. 615. seq.

Iæologi Examplaconis filia filios tres, & unam filiam sustulit. Constantinopoli a Turcis debellata in hostium ipse cum conjuge, filia & filiorum Joanne, nam ante urbis excidium alii vita functi fuerant, potestatem venit. Conjugem Hadrianopoli redemit. Filia in obsequio Sultaninæ moritur. Joannes adolescentulus, qui nondum annos quindecim attigerat, pro conservanda pudicitia a Sultano obtruncatur. Protovestiarius fortunis, ac liberis ereptis in Peloponneso ætatem agit; sed ea quoque a Turca devicta Italiam lustrat, inde in Græciam reversus cum uxore monachismum amplectitur, & pro more nomen ipse in Gregorium, conjux in Eupraxiam mutat. Vixit in summa egestate, adeo ut nec panis, quo vitam sustineret, suppeteret, tandem effœta jam ætate, morbis etiam fractus, ac debilitatus decessit. Hæc carptim ex Jacobo Pontano, & Pontanus ex eodemmet Georgio, cujus illud est de eo judicium: *Vir fuit ἀγαθὸς καὶ σοφὸς, rerum agendarum scientissimus; de tribus autem Imperatoribus Manuele, Joanne, Constantino, quibus servivit, ita meruit, ut nemo magis.* Rogantibus quibusdam nobilibus Corcyraeis Chronicon scripsit, tradiditque in Antonii Sacerdotis manibus, ut idemmet in fine operis dicit, Chronicon ex Bibliotheca Bavarica depromptum, digressionibus, quibus passim opus abundat, multisque aliis, quæ dignitatè historiæ officere poterant, detractis, totoque corpore in compendium coacto, Jacobus Pontanus 426 in linguam vertit Latinam, libris, atque capitibus, ut ipsi peropportunum visum fuerat, divisum edidit Ingolstadii ex Typographia Adami Sartorii 1604. in 4. cum Theophylacto Simocata. Pontanus tamen in aliis laudem nec contemnendam promeritus a nonnullis reprehenditur, primum quod Græce non ediderit; secundum quod opus obtruncatum, ac in epitomem redactum, non integrum emisit. Scriptoris enim errores, ac nugamenta omnes ab Interprete exposcunt, non ita tamen ut in Interpretem rejiciant. Et aliud est Interpretis, aliud Correctoris munus. Interpres omnia reddere, si fidus esse vult: Corrector non scriptoris vestigia, sed suum sequitur institutum. Argumentum Chronici ex eodem Georgio in Proœmio illud est: *Ad hunc modum ego quoque Georgius Phrantzes, & Protovestiarius, & Gregorius cognominatus ubi ad Monachos me aggregavi, ista conscripsi de iis, quæ memoria mea acciderunt, & de nonnullis calamitatibus speciatim quæ partim ante, partim post subactam Constantinopolim nos exercuerunt. Ac primum quidem de creationibus, & causis Imperii Palæologorum ab initio narrationem contexam; dicamque*

eamque quot, & qui, quæve ex ea domo, quam penes buc usque sceptræ fuerunt, Despotæ, & Despota extiterint. Et de bello, quod in Peloponneso inter fratres Despotas Demetrium, & Thomam constatum est. Alia insuper non parvi momenti, & memoratu egregia non silibo. Legitur manuscriptum Scoriaci in Biblioth. Regia. Γεωργίῳ & Φραντζῇ Χρονικόν. Georgii Phrantza Chronicon. IV. γ. ρ. & Mediolani in Ambrosiana, cujus illud est principium, τὸ τῆς ἰσορίας χρησίμων καὶ πρὸς ἡμῶν οἱ πολλοὶ συγγραφεύμενοι. Ex Acropolita non tantum Proœmium, sed quæ ab urbe a Latinis direpta, ad ipsam Græcis recuperatam ille fuisse, prolixèque enarrat, Phrantza per summas transcripsit.

Servatur penes me ejusdem Georgii Chronicon diversum omnino ab edito; incipit ab anno 1402, finit in annum 1477. nescio an ab ipso Auctore, ut prolixitate operis Lectorem non fatigaret in compendium post primum Chronicum concinnatum, an prius etiam, quam prolixum ederet, velut memoriæ fulcrum, & materiæ argumentum præparatum fuerit. Quicquid tamen sit, eloquio barbarum, & locutione ex trivio petita, habet in se multa, quæ aliunde non occurrent, & distincte omnia prosequitur: in eo tamen minime laudandum, quod minutissima quæque & nullius dignationis commemoret: satis in angustiis domesticis enarrandis curiosus, ac loquens. Sic exorditur, οἰκλὸς Γεωργίου Φραντζῆς, καὶ Γρηγόριος τάχα μοναχὸς ταῦτα ἐγγράψεν ὑπὲρ τῶν καθ' αὐτὸν, καὶ τινῶν μερικῶν γεγονότων ἐν τῷ τῆς ἀθλίως ζωῆς αὐτοῦ χρόνῳ ἀπὸ & κυρίως ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνιήσεως α υ α'. ἔτει. Miser Georgius Phrantza Protovestiarius, & Gregorius fortasse Monachus hæc conscripsit de rebus, quæ sibi ipsi contigerunt, aliisque peculiaribus tempore afflictæ vitæ ipsius a nato Domino nostro Jesu Christo anno MCCCCI. P. καλὸν ἦν μοι ἢ οὐκ ἐβλήθην, ἢ παιδίον ἀποθανεῖν. Contuli cum manuscripto Codice Neapolitano Biblioth. Sanctorum Apostolorum Clericorum Regularium. Et, ut conjicio, asservatur quoque Scoriaci in Bibliotheca Regia. Γεωργίῳ & Φραντζῇ περὶ τινῶν γεγονότων ἐν τῷ κατ' αὐτὸν χρόνῳ. Georgii Phrantza de nonnullis rebus, quæ suo tempore obtinere. Quod alii dixissent, De rebus gestis sui temporis II. n. 17. VI. δ. 13.

Præter Chronicon scripsit Expositionem symboli. Quid in eo exponendo egerit, ex ipso lib. 3. cap. 24. videre possumus. Edidimus autem prius fidei nostræ in Deum confessionem, uti mos est orthodoxis monasticum induentibus habitum: & ita capri primum quidem sanctum symbolum exponere, ostendereque unde a sanctis Patribus esset compositum: & ut cognoscemus non eos id a se ipsis

ipsis habuisse, sed ex divinis oraculis tum verba, cum sententiam mutuatos id pie conscripisse. Propemodum igitur divini symboli voces singula e sacris scripturis sunt desumpta, ut particulatim docuimus. Hoc idem ante cum præstiterat Simeon Thessalonicensis*, ut in nostra De Simeonibus Diatriba diximus. Porro an Georgius Simeonis laborem in suum opus deduxerit, vel novum ex se meditatus in scriptum retulerit, cum Georgii expositionem non viderim, non audeo divinare. Solemne scriptoribus semper fuit, sed labente Græcia potissimum, alienos labores exscriptos, suppresso, unde exscriperant, nomine, tanquam suos simplicioribus promere. 427

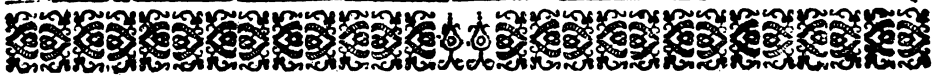
LXXVI. Vivit hodie GEORGIUS MYRMEGUSIANUS, Myrmegusium in Insula Chio oppidum est non ignobile; dum Monachum induit Gregorii sibi nomen adscivit, quod innuit ipse in Synopsi Dogmatū Ecclesiasticorum; *χάρην λόγῳ εἶναι αὐθροῦνον κερῖζουσι Γεώργιον, ἐπειτα γίνεται δεξιερὺς ἢ μετονομαζέσθαι τὸν Γρηγόριον. τὸν ἐποῖον βλέποντάς τον τίνας λέγει. ἔτι εἶναι ὁ Γεώργιος λέγει τὰ τὸ πρῶτον ὄνομα.* Verbi gratia quemdam hominem vocant Georgium, & deinceps Præsul factus Gregorii nomine insignitur, quem dum quispiam aspexerit, dicit: Hic est Georgius, pristino nomine eum compellans. Nunc, ut audio, Monasterio Imperiali in eadem Insula, quod νέαν μονήν, Novum Monasterium vocant, præest; scripsit sub hoc titulo Græcorum recenti lingua; *σύνοψιν τῶν θείων καὶ ἱερῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων, Synopsis Divinorum & sacrorum Ecclesie Dogmatum*, editam Venetis anno 1635. apud Joannem Petrum Pinellum in 8. In eo Libello Auctor, cum non solum Græcorum schismaticorum, sed Hæreticorum recentiorum etiam libros legisset, nec tantum haberet ingenii, ut vera a falsis discerneret, errores varios, absurda, sæpe quoque Hæreticas sententias inspergit, propinatque incautis Lectoribus, quæ multa nos alibi** adnotavimus. Utinam & ipse aliquando bene sapiat, redeatque ad viam, quod futurum spero, cum æquitatem viri, & studium veritatis, fideique zelum compertissimum habeam.

LXXVII. Diatribam finiam, dummodo inter tot, ac tantos Georgios uni, & soli GEORGIO MONACHO locum, quid enim vetat? concedamus. Opus illius sic concipitur, *Γεωργιδίς μοναχοῦ γνωμῶν ἐκλογὴ συλλεγῆσα ἐκ τῆς θείας γραφῆς, καὶ ἁγίων πατέρων, καὶ τῶν ἐξω διδασκάλων.* Georgidii Monachi sententiarum Ecloga ex sacra Scriptura, sancti Patribus, externisque Magistris. Georgidii cognomento fuisse inde colligo, quod earundem sententiarum in aliis Codicibus, ut mihi ex Chio Insula relatum est, titulus ita concipitur: *Γνώμαι συλλεγῆσαι ὑπὸ Ἰωάννη μονάζοντι, & καὶ Γεωργιδί, κατὰ σοιχείον.* Sententia collecta a Joanne Monacho, qui & Georgides, ordine litterarum. Non est tamen operæ, ut in his diutius immoremur.

F f f f

IN

* supra p. 327. seq. ** De consensu lib. 3. c. 17. & 18.

IN DIATRIBAM DE GEORGIIS INDEX ET SUPPLEMENTA.

- G**eorgiorum nomen ante Christi tempora an incognitum, p. 553.
 Georgi Asiæ populi. Georgia, Georgiana, id.
 Gorgus artifex, p. 553.
 Gorgus Messenius, p. 554.
 Gorgus Margantinus, id.
 Georgii incerti sine cognomine, p. 793.
 Georgidius Monachus, p. 817.
 Georgius *Acropolita*, clarus circa A. 1250. p. 681. seq. Undecim annos natus ad Theodorum Lascarum Imp. transit, id. Ejus Parentes, Studia, Præceptores, id. Ingenium, Officia, Legatio, p. 682. Adversa fortuna, Captivitas, p. 685. Altera legatio, p. 686. Eloquentia, p. 687. Docet Mathemata, id. Filius Constantinus, p. 687. Acropolis nomen, id. Ejus edita scripta, p. 687. Inedita, 689. seq.
 Georgius *Adirgemarensis* Presbyter, Theodori Syceotæ, A. 613. defuncti præceptoris sui, vitam scripsit, p. 612. seq.
 Georgius Presbyter *Alexandrinus*, deinde ab A. C. 332. Laodicensis Episcopus Arianus, p. 557. Antiocheno Concilio interfuit, id. Electionem Meletii promovit, id. Episcopatu dejectus, id. A Cyrillo Hierosol. in communionem receptus, id. Aëtii adversarius, p. 558. Scripsit vitam Eusebii Emiseni, p. 558. Scripsit adversus Manichæos, id.
 Georgius *Alexandrinus* Episcopus circa A. 639. p. 618. Vitæ S. Chrysostomi auctor, p. 617. Fabulosus an falso reprehensus, p. 619.
 Georgius Monus, *Alexandrinus*. Infra in Diæreta.
 Georgius *Amyrutza* sive *Amyrtzius*, A. 1461. captæ patriæ Trapezunto interfuit & delertis Christi sacris ad Turcas accessit. Ex ejus adhuc Christiani scripto ad Demetrium, Nauplii Ducem, *περὶ τῶν ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ τῇ συνόδῳ συμβεβηκότων*, contra Synodum Florentinam affert quædam Allatius de consensu, p. 883. 908. 1373. 1375. 1379. Incipit; *μαθητιῶν τι σοι ὁ πολυτίμητε Δὲξ Ἀλημήτριε*. Labbeus

beus Bibl. nova MSS. pag. 334. memorat Georgii Ameruzæ, magni Trapezuntis Logothetæ *Dialogum de Fide in Cbristum, habitum cum Rege Turcarum.*

Georgius *Antiochenus*, p. 692. Ejus Opera, id.

Georgii *Ariani* tres. Vide in Alexandrino, Cappadoce & Presbytero.

Georgius *Aristinus* sive *Aristenus*, p. 627.

Georgius *Balsamo* circa A. 1535. p. 738.

Georgius *Bustronus*, Cyprius, S. J. defunctus A. 1661. 27. Aug. æt. 76. Societ. 51. p. 792.

Georgius *Byzantinus*, p. 679. Ejus scripta, id.

Georgii *Calyba*, qui A. 1522. Rhodi expugnationi per Turcas factæ interfuit, & in ea librorum suorum jacturam fecit, variæ lucubrationes MSÆ exstant in Bibl. Cæsarea. Ut 1) *Homilia in transfigurationem Christi*, quæ incipit: Δεῦτε σήμερον ὡς θεοσύμμεκτον εἶθε. 2) *Quæstiones & Responsiones ἐρωταποκρίσεις* quinquaginta de variis rebus Theologicis, quarum argumenta dat Lambecius V. p. 241. sq. 3) *Epistola XVII. ad diversos*, cum Epistolis sex ad eum scriptis a quodam Antonio, Joanne Abramio, Exarcho, Joanne Nathanaele, Nicolao & Mathusala Monacho. 4) *Excerpta Miscellanea*, in quibus Donatio Constantini facta Sylvestro Episcopo Rom.

Georgius *Camariota* nullus, p. 738.

Georgius *Cappadox*, Arianus, S. Athanasio pulso in Alexandrinam Ecclesiam A. C. 356. intrusus, p. 599. Bibliothecam amplam sibi comparat, p. 600. Bibliotheca illa mittitur Antiochiam, id. contra Canones admotus ad Episcopatum. Confer Turrianum Apologia pro Canonibus Apostolor. p. 88. seq.

Georgius *Cedrenus* circa A. 1060. pag. 650. Sacerdos an Monachus, id. Scaligeri de ejus scriptis falsum judicium, p. 651.

Georgius sive Gregorius *Cerameus* circa A. 1130. pag. 670. Ejus patria & opera, p. 795. seq.

Georgius *Charitonymus*. Vide infra in *Hermonymo*.

Georgius *Chartophylax*, Chronici cujusdam auctor, p. 612. Vide & in Georgio Nicomediense, Piside & Moschampare.

Georgius Presbyter *Chioniades*, p. 664. Ejus opera, id.

Georgius *Chæroboscus*, p. 621. Ejus scripta, 622. seq. ubi reperiantur, id. Chæroboscus, porcorum pastor, unde cognominatus, pag. 624.

F f f f f 2

Gram-

- Grammaticorum peritissimus, pag. 625. Duo Chærobofci, unus Metaphraste junior, alter Stephano Byz. vetustior, p. 622. 626.
- Georgius *Choniata*, p. 681. Ejus scripta, id.
- Georgius *Chortazius*, Cretensis, p. 789. Ejus scripta, id.
- Georgius *Chronographus*, p. 640. Vide Syncellum & Hamartolum.
- Georgius *Chrysococca*, A. 1346. p. 693. Ejus eruditio, p. 694. Scripta, id.
- Georgius *Chuminus*, Byzantinus, p. 670. Ejus scripta, id.
- Georgius *Codinus* circa A. 1450. p. 696. Opera edita & inedita, p. 699. seq.
- Georgius *Contopetrius*, Musicus, p. 794.
- Georgius Sacerdos e *Coreliano*, p. 786. Ejus genus & opera, id.
- Georgius Cupharas, *Corcyrensis* Episcopus circa A. 1176. p. 660. Ejus gesta, id. Scripta, p. 660. seq.
- Georgius *Coreffius* circa A. 1630. p. 789. Ejus religio & opera, id. seq.
- Georgius sive Gregorius *Corinthe* Metropolitae, pag. 798. Ejus Opera, id. De canonibus in Ecclesia cantari solitis, p. 799. seq.
- Georgius *Cupharas*. Vide in *Corcyrensi*.
- Georgius *Curtesius* Scholarius, p. 764. 770. 787. seq.
- Georgius *Cyprius* Orthodoxus, Germani & Damasceni socius, circa A. 754. p. 613. a Synodo septima celebratur, id. Antiochiæ an Cypri Episcopus, p. 615. seq.
- Georgius sive Gregorius *Cyprius*, Patriarcha CPol. A. C. 1283. p. 805. Ejus studia, fortuna & dignitas, id. Opera, p. 808. seq. Vide & in Georgio Bultrono & in Georgio Lapitha.
- Georgius *Deutereuon* circa A. 1583. p. 788. Ejus scripta, id.
- Georgius *Diaconus*, p. 626. Ejus scripta. Idem, ut videtur cum Chærobofco, id.
- Georgius Monus, Alexandrinus, cognomento *Diarcta*, pag. 626. Ejus scripta, id. *Diarcta* dictus ob scholia, quæ in Hermogenis διαίρεσιν scripsit, pag. 627. In Codice Regio, quem evoluit Cangius, ὁλόκληρα τῶν θεῶν εἰς τὴν διαίρεσιν (Hermogenis) διὰ Φωνῆς ἔχει αὐτῶν Γεωργίου ἔκ Μόνου, σοφιστῆς Ἀλεξανδρείας. In fine hæc verba habentur : ἐπληρώθη τὸν θεῶν καὶ ἡ διαίρεσις εὐτυχῶς Ζήνωνι σχολαστικῶ.
- Georgius *Domesticus*, Musicus, p. 794.
- Georgius *Eleusius*, Presbyter circa A. 613. p. 612. seq.
- Georgius *Eparchus*. Infra in *Panephemo*.

Geor-

- Georgius *Galefota* circa A. 1450. p. 739. Ejus scripta id.
- Georgius *Gemistus* qui & Pletho circa A. 1440. p. 739. Plethonem se ex Platonis amore dici ambit. p. 740. Ejus vita, Natales, Eruditio id. scripta p. 741. seq. Pletho in Aristotelem convitiosus. p. 746. A Georgio Trapezuntio dure excipitur, p. 750. A Manuele Magnæ Ecclesiæ Rhetore corripitur, p. 751. ab Allatio defenditur, p. 753. seq.
- Georgius *Grammaticus*, p. 628. Ejus scripta, id. seq. diversus à Choërobosco, id. idem cum Lecapeno fortasse de quo p. 700.
- Georgius *Hagiopolita* sive Hierosolymitanus, incertæ ætatis, p. 620. Ejus scripta, id.
- Georgius *Hamartolus* circa A. 870. p. 641. Ejus scripta, id. sq.
- Georgius *Heracleensis* circa A. 1076. p. 660. Ejus scripta, id.
- Georgius *Hermonymus* sive Charitonymus, circa A. 1460. p. 758. Ejus vitæ studia & Opera, id.
- Georgii *Hieromonachi* & ea exarchi Patriarchici Epistola ad Sophronium Protosyncellum, de fraude Jesuitarum Epistola, Trapezunte A. 1626. data, & de martyrio Cetabæ Iberorum Principissæ A. 1614. à Persis, quod Christum ejurare nollet, oleo elixæ, exstat Græce & Latine in Operibus Andreæ Riveti T. 3. p. 1251.---1254. Roterd. 1660. fol.
- Georgius *Ithanes* (al. *Misbanes*) ad quem Theodori Studitæ Epistolæ.
- Georgius *Lapitha* Cyprius circa A. 1337. p. 665. seq. Ejus opera, p. 666. studia, res, fortunæ, id.
- Georgius *Lecapennus*, p. 700. Ejus opera, id. Monachus fuit p. 702.
- Georgius *Logotheta*, p. 681. Vide in Acropolita.
- Georgius *Marmorius*, p. 739. Ejus Opera, id.
- Georgius *Manganes* circa A. 1081. Alexii Comneni Imp. scriba pag. 663. seq.
- Georgius *Martyr*, p. 555.
- Georgius *Metochita*, Diaconus circa A. 1283. p. 670. seq. Catholicæ fidei in Schismaticos defensor, id. Ejus opera, p. 671. seq.
- Georgius *Μωξις* vel *Μωκηνος* cujus scholia in Homiliam Gregorii Naz. in Pascha MSS. in Bibl. Coislin. apud Clariss. Montfaucon. p. 296. seq.
- Georgii *Monachi*, pag. 630. sq. pag. 739. Vide Syncellum, Hamartolum &c.

F f f f f ;

Geor-

- Georgius *Monachus* Protosyncellus, p. 814.
 Georgius *Monus*. vide in *Diareta*.
 Georgius *Moschamper* Ecclesiæ Romanæ adversarius Chartophylax, p. 677.
 Ejus opera, id.
 Georgius *Moschianus*, Musicus. p. 794.
 Georgius *Moschus* circa A. 1500. p. 788. Ejus dignitates & opera, id.
 Georgii *Musici* p. 794.
 Georgius *Myrmegusianus* Chius A. 1635. p. 817.
 Georgius *Mytilenæus* p. 628. Ejus scripta, id.
 Georgius *Nicetas*, p. 693. Ejus scripta, id.
 Georgius *Nicodius*, nomen commentitium pro Nicomediensi. p. 628.
 Georgius *Nicomediensis* Episcopus circa A. 880. p. 609. Prius Chartophylax CPol. Ecclesiæ, id. Ejus scripta, p. 609. seq. Hymnodus scriptor, p. 612. diversus à Piside, p. 606.
 Georgius Sacerdos & *Nomophylax*, p. 679. Ejus opera, id.
 Georgius *Oenota* Rhetor qui cum Georgio Galeliota Orationem Nicephori Blemmidæ de regno illustravit & in clariorem stylum transulit. Vide Lambec. VII. p. 225.
 Georgius *Pachymeres* circa A. 1280. p. 704. Varia ejus opera, id. seq. Ejus dictio in carminibus agrestis & ferrea p. 717. De Ecclesiâ Rom. & fide male sensit p. 718.
 Georgius *Pamphilus* Constantini Chrysomalli errorum Patronus temporibus Joannis Comneni, de quo Allatius lib. 2. de consensu c. 11. §. 1. p. 645. 653.
 Georgius *Panareus* Musicus. p. 794.
 Georgius *Panepphemus* præfectus Africae, p. 629. Ejus scripta, id. ἐν προσώπῳ Γεωργίου τῷ πανευφύμῳ ἡ ἀρχὴ Ἀφρικῆς. Inter opera S. Maximi T. 2. p. 339. ut notavi Volum. VIII. p. 738.
 Georgius *Pediasmus*, incertæ ætatis. p. 627. seq.
 Georgius *Pelagonius* circa A. 1354. p. 721. Ejus scripta, id.
 Georgius *Phobenus* p. 721. Ejus scripta, id.
 Georgius *Phranza*, p. 814. Ejus genus, fortuna, studia, opera, id.
 Georgius, *Pistor* memorabilis, p. 795.
 Georgius *Pisides*, Diaconus & Chartophylax circa A. C. 630. p. 602. Ejus scripta, id. Heraclio Imp. victoriam præfatur, p. 603. Ejus opera edita, id. MSS. ubi extant, p. 605. Alius à Georgio Nicomediensi p. 606. Pisides an Euripides elegantior, id.

Geor-

- Georgius *Pisidia* Episcopus, cujus festum 19. April. colitur, p. 606.
 Georgius *Plerbo* p. 739. seq. vide, Gemistus.
 Georgius *Presbyter* CPol. Arianus circa A. C. 407. p. 601. seq.
 Georgius *Presbyter*. Vide in Adirgemarenfi.
 Georgius *Rammata*, p. 660. Ejus scripta, id.
 Georgii *Sanginaticii* Consulis Romanorum & Comitum Palatini Lateranen-
 sis ὁνομασία τῶν μελῶν ἔ ἀνθρώπων de partibus Corporis humani ad
 Nicolaum V. Pontificem (circa 1450) ex Codice Regio Paris. 1510.
 Versibus politicis. Citatur à Cangio in glossario Græco.
 Georgius *Sauromannus*, p. 789.
 Georgius *Scholarius* circa A. 1450. p. 760. An plures vel unus, id. seq.
 Quis fuerit expendatur, p. 761.
 Gennadius Georgius *Scholarius*, p. 763. Ejus opera, 770. seq. cum Sultano collo-
 quia, p. 773. Fides, p. 774. Quid schismaticus scripserit, p. 784.
 Gennadius Georgius *Scholarius*, Metropoli Phasorum, p. 769.
 Georgius *Scordylus*, p. 789.
 Georgius *Syltiza*, p. 659.
 Georgius *Siculus*, p. 654. Ejus scripta, id.
 Georgius *Tarasii* CPol. A. 806. defuncti *Syncellus*, p. 630. Ejus scripta,
 p. 633. Non idem cum Cyprio, p. 631. 632. Eusebii Chronicon
 transcripsit p. 633. A Scaligero convitiis appetitur, p. 634. Ab
 Hamartolo & Theophane diversus. p. 635. seq.
 Georgius *Trapezuntius* A. 1486. defunctus, p. 721. seq. Ejus patria, vita,
 studia, id. Scripta, p. 723. seq. De ejus stylo judicium, p. 722.
 Invidia in eum concitata, id. Platonis sententiis infensus, id.
 Bessarionem in se movet, p. 622. Opera ejus inedita, p. 726. seq.
 Nicolaus Perottus in eum asperius invehitur, p. 734. Politiani &
 aliorum de eo judicium, p. 736.
 Georgius *Xenodochus* ad quem Theodori Studitæ Epistolæ.
 Georgius *Xiphilinus*, p. 664. Ex Scevophylace fit Patriarcha A. 1192. id.
 Ejus scripta & gesta, p. 665.
 Georgius *Zegabenus*, p. 679. Ejus scripta, id. seq.
 Cum de Georgiis qui Græce scripserunt, hanc diatribam Allatius con-
 cinnaverit, aliud plane institutum sectatus est M. Joachimus Man-
 zelius, Rostochiensis, Scholæ Parchimensis Corrector, qui Gu-
 strovizæ A. 1712. 4. edidit schediasma de Georgiis fama & eruditione claris,
 in

in quo sub centum lemmatibus varia, quæ curiosa ipsi visa sunt, de viris claris recentis maxime ætatis qui Latine scripserunt vel Germanice, & Georgii prænomine sunt usi, annotavit.

Gregorii & Georgii nomen permutatum, p. 692. 795, §17. Manzelius lemme VI.

Gregorius Aneponymus, p. 793.

Gregorius Cyprius, p. 805.

Gregorius Protosyncellus p. 813. seq.

Gregorius Palama Thessalonicensis, p. 796.

F I N I S.

٤٣ ٨

SEB. SIMMEL
Bücher, Briefe, Briefe
MÜNCHEN

